ISTORIA ROMÂNILORŬ

CURSŬ FĂCUTŬ LA FACULTATEA DE LITERE DIN BUCURESCI

DUPE DOCUMENTE INEDITE

DE

D. PROFESORŬ V. A. URECHIĂ

MEMBRU ACADEMIEĬ ROMÂNE, MEMBRU CORESPONDINTE ALŬ ACADEMIEĬ SPANIOLE, ALŬ INSTITUTULUĬ ETNOGRAFICŬ DIN PARIS, ȘI ALŬ ALTORŬ DIVERSE SOCIETĂȚĬ ȘI CONGRESE LITERARE ȘI ISTORICE, MEMBRU FUNDATORŬ ALŬ ATENEULUĬ ROMÂNŬ ETC.

PUBLICATŬ

SUB DIRECȚIUNEA PROFESORELUI,

DE

COMITETULU DE STUDENȚI AI FACULTĂȚEI DE LITERE DIN BUCURESCI.

SERIA 1786-1800

6

TOMUL II AL SERIEĬ

CU NUMERÓSE ILUSTRAȚIUNĬ, PLANURĬ DE RESBOIŬ ETC.

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

BUCURESCI
TIPOGRAFIA „GUTENBERG“ JOSEPH GÖBL
22, STRADA DÓMNEI, 23
1892.

BIBLIOTECA * ACADEMIEI * ROMÂNE

ISTORIA ROMÂNILORŬ

1786—1800

I.

Moldova după pacea dela 1792. Alexandru Moruzi Domn.

Moldova remase în urma resboiuluĭ în multŭ maĭ próstă stare de câtŭ ţéra muntenéscă, pe care N. Mavrogheni isbutisă a o ocroti maĭ multŭ timpŭ contra invaḑiuneĭ. Aurulŭ şi Argintulŭ vĕrsatŭ de Potemkin în Iaşĭ, nu compensâ tiraniile şi jafurile ofiţerilorŭ şi oştireĭ rusescĭ din judeţe.

Cu tóte aceste, în urma încheiereĭ păceĭ dela Iaşĭ, 1792, Moldova, şi anume prin Alexandru Moruz, dobândi, ca şi Muntenia prin Suţu, un firmanŭ dela Pórtă de recunóscere a multorŭ vechĭ drepturĭ. Să analisămŭ acestŭ firmanŭ:

Maĭ ântâiŭ sultanulŭ amintesce, că după pacea dela Şistovŭ (1791) Porta a iertatŭ dările pe 2 anĭ a celorŭ 5 judeţe evacuate de Austriacĭ, şi adaogă, că totŭ asemenea pe 2 anĭ va fi iertatŭ birulŭ, richeambghele şi bairamlîcurĭ şi alte ***teclifaturĭ*** şi ale celeĭ-l-alte părţĭ din Moldova ocupată de Ruşĭ.

Apoĭ firmanulŭ arétă, că boiariĭ moldovenĭ «câtŭ şi alţĭ mulţĭ locuitorĭ şi raele» aŭ făcutŭ rugăminte şi cerere, prin *o jalobă grecéscă şi tălmăcită*, spre a se înnoi înalta poruncă în coprindere de privileghiurĭ și bune orânduele a loculuĭ, cu care maĭ înainte s'aŭ miluitŭ, ca uniĭ ce și din invechime aŭ arĕtatŭ deosebită supunere și plecare către Inaltulŭ Devlet, «dar și din pricina năvălireĭ vrăjmașescĭ în curgere de aprópe de 4 anĭ aŭ cercatŭ sórtă împotrivă și aŭ venitŭ în nenorocire, nevoițĭ fiindŭ a lăsa casele lorŭ și a se împrăștie în cóce și în colo.»

Va se dică, Divanulŭ Moldoveĭ, sub înrîurirea muscalilorŭ, reînnoi la 1792 acele arzmagzarurĭ, ce vĕdurămŭ că le trimisă Moldova și Muntenia la Constantinopole, după pacea dela Kuciuk-Kainargic.

De astă dată, Sultanulŭ, prin firmanulŭ ce analisămŭ, dice, că «cercetându-se condicile de hatihumaiumurĭ ce se află în Divanŭ (la Pórtă), s'aŭ aflatŭ dispositiunĭ relative la principate, socotindu-se aceste doue eparhiĭ ca o magază a Inalteĭ mele împĕrățiĭ.»

Sultanulŭ decĭ iértă tóte datoriile vechĭ ale țerilorŭ române; pricinele de judecată între raele și turcĭ să se caute de Domnitorŭ, iarŭ intre turcĭ și creștinĭ (?) să le judece Divankiatipulŭ Voevoduluĭ și alțĭ musulmanĭ, cu apelŭ la cadiul Brăileĭ.

Mărturia creștinuluĭ contra unuĭ otomanŭ va fi primită numaĭ «de epitropia vre-unuĭ mortŭ, séŭ pentru stremoșescĭ averĭ.»

Otomanulŭ care a cădutŭ în vină în Principate se va trămite să fie pedepsitŭ la zabetulŭ sĕŭ, la marginea turcéscă.

Turciĭ să nu maĭ potă calĕtori în Moldova, decâtŭ ca neguțitorĭ, cu învoire în scrisŭ dela zabețiĭ lorŭ și care învoirĭ le vorŭ arĕta la Voevodulŭ loculuĭ, séŭ la vechilulŭ sĕŭ.

Se opresce turcilorŭ a supera raelele, prin ținuturĭ, séŭ cu cererĭ de menzilurĭ, séŭ cu săcerare, séŭ făcêndu-se stăpânĭ a vre-uneĭ case, séŭ menzilŭ.

Viziriĭ nu vorŭ puté rêndui în Principate Mumbașirĭ, zabețĭ, judecătorĭ, pentru mincinóse pricinĭ de judecățĭ.

Proprietățile monastirescĭ și private se vorŭ întórce la ceĭ drepțĭ stăpânĭ.

Neguțitoriĭ otomanĭ nu sunt învoițĭ a ține moșiĭ în Principate, orĭ în arendă cu anulŭ.

Viziriĭ și mirmiraniĭ, calĕtorindŭ prin țéră, să plătéscă cu bună tocmélă cele pentru măncare și menzilurile de caĭ, nicĭ să céră maĭ mulțĭ caĭ decâtŭ ceĭ însemnațĭ prin *podorojna* lorŭ și să nu se abată din drumulŭ lorŭ.

Strîngĕtorĭ de haraciurĭ turcĭ să nu ămble prin Moldova, sub cuvîntŭ că caută raié străină.

Locuitoriĭ țĕreĭ nu vorŭ fi supĕrațĭ pentru straile ce portŭ.

«Boeriĭ, carĭ cu puținŭ maĭ nainte aŭ venitŭ cu jalobă, aŭ făcutŭ arĕtare, că s'arŭ fi aflândŭ și alte poruncĭ și sfinte haturĭ în coprindere: că décă vre-unulŭ din Moldovenĭ va lua lege otomană, să nu pótă a maĭ cere clironomia dela creștiniĭ seĭ părințĭ și cu tóte că cercetându-se condicile și catastihurile, nu s'aŭ găsitŭ să se fie datŭ acestŭ felŭ de poruncĭ, séŭ sfîntŭ hatŭ, însă fiind-că acésta se atîrnă de pravile, s'aŭ căutatŭ hotărîrea pravilelorŭ și s'aŭ legiuitŭ, că décă vre-unŭ creștinŭ se va sfinți cu sfîntulŭ ***islamismos***, după mórtea luĭ nu clironomisesce creștinulŭ sĕŭ tată, și bărbatulŭ uneĭ creștine, făcêndu-se musulmanŭ, nu clironomisesce pre soția sa murindŭ în religiune, și feciorulŭ uneĭ creștine, décă se va face musulmanŭ, nu cliromosesce pe tatălŭ sĕŭ creștinŭ, și unŭ musulman, avêndŭ robŭ pre unŭ creștinŭ și făcêndulŭ slobodŭ, décă va muri fără să vie la islamismosŭ, nu'lŭ clironomisesce».

Se maĭ dispune: Să pótă cumpĕra oĭ negușitoriĭ și gelebiĭ pentru Constantinopole și tainaturile mirieĭ, cu prețurĭ otârite.

Mukaghesinulŭ, adecă luarea de zaharea pentru Coonstantinopole, nu se va maĭ strînge directŭ din țéră, prin agențiĭ Porțeĭ, ci productele se vorŭ duce la scheli (porturĭ) cu prețurĭ otărîte și vorŭ fi încărcate pe vasele Capanuluĭ, spre a fi duse la Constantinopole.

Se acordă amnistie boerilorŭ și raelilorŭ greșite în timpulŭ rĕsboiuluĭ.

Alegerea în trepte fiindŭ atîrnată de mânile Domnuluĭ, aceĭ de acumŭ înainte Domnĭ vorŭ alege după trebuință la aceste, pe aceĭ credincioșĭ și vrednicĭ, atâtŭ ***din grecĭ, câtŭ și din pămêntenĭ.***»

In comptulŭ banilorŭ biruluĭ către Portă se vorŭ tăia cherestele din pădurile munților țĕreĭ și se vorŭ căra la cetățile dela Rumile.

Domnitorulŭ Moldoveĭ va lua vamă de la tóte câte vinŭ la Galațĭ, neîmpotrivitŭ de Nazirulŭ Kilieĭ, care prin ómeniĭ sĕĭ îșĭ trage dritulŭ asupra vămeĭ Galaţilorŭ. Se vorŭ goni din Galaţĭ vameşiĭ turcĭ dela Isaccea şi Kilia.

Silitra ce se va aduna pe fie-ce anŭ pentru trebuinţa tarabhanalêĭ nu se va da în vîndare la altulŭ cine va, ca să se pricinuéscă stricăciune şi pagubă raelelorŭ, scădêndu-se preţulŭ eĭ şi chiria transportuluĭ la Constantinopole prin corăbiĭ din darea către Pórtă.

Haraciulŭ Valachieĭ nu va fi maĭ mare de 619 pungĭ, iar alŭ Moldoveĭ 135 pungĭ şi 444$^1/_2$ leĭ plătibilĭ la sfârşitulŭ fie-căruĭ anŭ, fără a maĭ da şi la havalele. Iarŭ pentru bairamlîcurĭ Valachia va da, în banĭ şi lucrurĭ, 90.000 leĭ, şi pentru *rechiabie* 40.000 leĭ. Moldova pentru bairamlîcurĭ, în banĭ şi lucrurĭ, va da 90.000 leĭ, iar pentru *rechiabie* 25.000 leĭ.

Domniĭ să nu plătéscă nicĭ o altă sumă pentru *ipca* şi de nu se vorŭ proba vinovaţĭ să nu se schimbe, şi dela Domniĭ ce se facŭ acumŭ din noŭ, să nu se ia nimicŭ maĭ multŭ decâtŭ cele obicĭnuite.

Domniĭ să nu ié dela supuşĭ alte dărĭ decâtŭ havaeturile lorŭ, precumŭ sarea, vama şi alte asemenea.

Paşiĭ, cadiiĭ şi alţĭ zabeţĭ de pe marginea principatelorŭ, să nu reclame dela ele havaele, nicĭ să trimiţă mumbaşir la ele ca să strîngă darurĭ şi banĭ.

La schimbarea de funcţionarĭ superiorĭ în Divanulŭ turcescŭ, Domniĭ să nu le dea havaeturĭ.

Zaherelele să se trimiţă, fără strîmtorarea locuitorilorŭ principatelorŭ. Acestea să se plătéscă în banĭ gata de către mirie, orĭ de către neguţătorĭ, după preţulŭ loculuĭ.

Cumpĕrarea de oĭ pentru Constantinopole se va face de neguţitorĭ şi gelebĭ cu preţulŭ curgĕtorŭ.

Cherestea se va putea cere dela Domnĭ, iar plata pentru tăiatŭ şi căratŭ până la hotarele ţĕreĭ se va face în numĕrătóre de cătră mumbaşiriĭ otărîţĭ anume.

Ţĕrile vorŭ da, la cerere, salahorĭ şi care cu plata preţuluĭ obicĭnuitŭ şi fără prelungirea acesteĭ plăţĭ.

Boeriĭ, carĭ vorŭ arĕta supunere cătră Domnulŭ lorŭ şi credinţă Porţeĭ, vorŭ fi repuşĭ în stăpânirea moşiilorŭ lorŭ.

Boeriĭ să fie împedecaţĭ de Domnitorŭ de a supĕra raelele peste putință, cu cererĭ nedrepte. Domnitorulŭ să-ĭ pedepséscă și să-ĭ înțelepțéscă după cuviință (1).

Acestŭ firmanŭ datŭ în mijloculŭ luneĭ Ramazan, anulŭ mahometanŭ 1206, coprinde, după cumŭ s'a pututŭ vedea, unŭ felŭ de promulgare în Principate a însușĭ tratatuluĭ de pace din Iașĭ, dintre Rusia și Turcia. Acestŭ firmanŭ maĭ coprinde încă și câteva dispozițiunĭ relative la materiĭ nemenționate în tratatulŭ de pace (2).

Despre acestŭ tratatŭ de pace scria F. de Ciriacy (3) majorŭ în serviciulŭ Prusieĭ la 1828, că, pacea de Iașĭ asigură complectŭ Rusieĭ tóte posesiunile de țĕrĭ dobândite prin pacea dela 1774 și că: «Indépendement de ces cessions, la Porte dut encore abandonner le pays entre le Dniester et le Dnieper; ce ne fut que par la médiation de l'Angleterre, de la France, de la Prusse et de la Suède, que la Porte ottomane évita de plus grandes pertes, peut-être même de n'être pas dèslors entièrement chassée de l'Europe».

Iată cumŭ analizéză primele articole din tratatulŭ dela Iașĭ, din 1792, Ianuare 9 st. n., coprinsŭ în 13 articole, scriitorulŭ Koch (în edițiunea luĭ *F. Schoell* (4):

Art. 1. Restabilesce pacea și amiciția între ambele guverne și acordă amnistiă supușilor reciprocaminte.

Art. 2. Rennoĭesce tratatele precedente, începêndŭ cu pacea de la 1774.

Art. 3. Nistrul este otărîtŭ otarulŭ dintre ambele imperiĭ «Oceacovulŭ remâne Rusieĭ, Basarabia, Benderul, Akerman, Kilia, Ismailul și Moldova se restituesc Porțeĭ, care se angajéza să mențină tóte câte prin tractatele din urmă s'aŭ stipulatŭ în favórea celor din urmă provincii, a nu exige dela acéstă țéră nici o sumă de contribuțiune rĕmasă neplătită din timpulŭ resboiuluĭ și a-ĭ acorda chiar o scutire de bir de 2 anĭ. (Art. 4).

---

(1) Vedĭ în anexă întregŭ firmanulŭ, după Uricarŭ, Tom III pag 131 până la 144.

(2) Dămŭ în anexă tratatulŭ întregŭ alŭ păceĭ din Iașĭ. Vedĭ Willkinson în Tableau dela Moldavie et de la Walachie, pag. 230.

(3) Vedĭ Théatres de Guerre de l'Autriche et de la Russie dans la Turquie d'Europe Paris 8, 1828. „Pe lângă aceste cesiunĭ, Pórta trebue încă să abandone țéra dintre Nistru și Nipru ; numaĭ prin mediațiunea Anglieĭ, Franceĭ, Prusieĭ și Suedieĭ, Pórta otomană fu cruțată de perderĭ maĭ marĭ, póte chiar de a fi isgonită însă de atuncĭ din Europa".

(4) In „Histoire abrégée des traités de paix entre les puissances de l'Europe depuis la paix de Westphalie. 4 vol. 10. Vedĭ și Geschichte der Europäischen Staaten herausgegeben von A. H. L. Heeren und F. A. Ukert. Geschichte des osmanischen Reiches in Europa de Zinkeisen. 1859. T. IV. Vedĭ *Martens.* Recueil T. V, p. 67.

Art. 5. Se referă la Pașa dela Achiska.

Pórta se obligă a-lŭ împedica de a maĭ tulbura vecinĕtatea, de a maltrata supușiĭ Rușĭ. Acesta fusese unulŭ din primiĭ instigatorĭ aĭ resbeluluĭ. Pórta îl tăiă îndată după semnarea păceĭ dela Iașĭ.

Prin art. 6. Pórta se légă a ține în respectŭ popórele după țĕrmulŭ stîngŭ alŭ Cubanuluĭ, ca să nu maĭ facă incursiunĭ în pămêntulŭ Rusieĭ. In casŭ de neascultare, Pórta săĭ pedepséscă și să se restitue prădile.

Art. 7. Dă garanțiĭ supușilorŭ Rușĭ contra piraților Barbarescĭ.

Articolele cele-l-alte stipuléză liberarea prizonierilor, încetarea ostilităților, numirea reciprocă de ambasadorĭ, epoca evacuareĭ țĕrilor și schimbulŭ ratificațiunilor. Maĭ eră unŭ articolŭ prin care Pórta se obliga a plăti Rusieĭ, ca indemnitate de resbelŭ, suma de 12 milióne leĭ. La aceștĭ banĭ și decĭ la articolŭ renunță în urmă Bezborodko negoțiatorulŭ rusŭ alŭ tratatuluĭ.

II.

Mihaĭ Șuțu Domnŭ ambelorŭ Principate.

Amŭ vĕdutŭ (1), că în Augustŭ 1791 Mihaĭ Suțu luă în stăpânire tronulŭ țĕreĭ Muntenescĭ. Unŭ faptŭ ignoratŭ până astădĭ de istoricĭ este acela, că M. Șuțu, încă dela intrarea sa în Muntenia, fusese numitŭ Domnŭ și peste județele din Moldova ce aveaŭ să fie evacuate de Austriacĭ.

Acestŭ faptŭ îlŭ documentămŭ prin maĭ multe acte importante.

Așia este îmmediata orînduire, în 25 Aug. 1791, a unuĭ caimacam din partea luĭ M. Suțu, preste cele 5 județe Moldovene. Caimacamulŭ acesta fu Biv. vel Clucerulŭ Iordache Suţu, nepotulŭ Domnuluĭ. (1)

---

(1) Vedĭ Tom. I din seria 1786—1800.

Domnitorulŭ prin petaculŭ de numire a caimacamuluĭ, ḑice, că l'a orînduitŭ Pórtă, cu deosebită împĕrătéscă şi vrednica de închinăţiune poruncă, să priméscă «obladuirea şi ocârmuirea acestorŭ ḑise 5 ţinuturĭ şi să purtămŭ de grijă pentru tótă odihna şi resuflarea locuitorilorŭ, orînduindŭ ispravnicĭ aĭ noştri la ţinuturĭ şi caimacamŭ asupra lorŭ.»

---

(1) **Eată însuşĭ pitaculŭ Domnescŭ de rânduire:**

Cartea Căimăcamuluĭ ce s'aŭ orînduitŭ la 5 ţinuturĭ ale Moldoveĭ.

«Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, D-ta biv vel clucerŭ Iordache Suţu, sănĕtate îţĭ poftimŭ dela milostivulŭ D-ḑeŭ.

«De vreme ce pré puternica şi hrănitórea nóstră Impĕrăţie (a căreĭa putere să fie nebiruită şi veşnică) după pacea, ce cu mila luĭ D-ḑeŭ s'aŭ împlinitŭ între puternicia sa şi între chesăricésca curte, luândŭ iarăşĭ cea d'ântâiŭ ohabnică şi legĭuită stăpânire şi a acestorŭ de dincóce de Siretŭ 5 ţinuturĭ a ţĕriĭ Moldoveĭ, întru care întrase oştirĭ nemţeşcĭ, şi fiind-că voĭeşce, după obicĭnuita milostivire şi maĭ nainte chibzuită purtarea sa de grije, ca să se pue şi aceste cincĭ ţinuturĭ, după-ce se vorŭ da înapoĭ şi se vorŭ deşerta de către nemţĭ la stăpânirea puteriĭ sale în bună orînduĭală şi în bună întocmire, aŭ orînduitŭ pe noĭ cu deosebită împĕrătéscă şi vrednică de închinăcĭune poruncă, pentru ca să primimŭ oblăduirea şi ocârmuirea acestorŭ ḑise 5 ţinuturĭ şi să purtămŭ grija pentru tótă odihna şi rĕsuflarea locuitorilorŭ, orînduindŭ ispravnicĭ aĭ noştri la ţinuturĭ şi caimacamŭ asupra lorŭ; ĭată dar noĭ avêndu-te pe d-ta, ĭubite alŭ nostru nepotŭ şi parte de aprópe, şi fiind-că te-amŭ cunoscutŭ din începutŭ vrednicŭ, cercatŭ la multe slujbe şi credincĭosŭ alŭ nostru boerŭ, te orînduimŭ caĭmacam alŭ nostru, cu putere deplină, la ḑisele ţinuturĭ şi dămŭ d-tale cea pentru oblăduirea şi stăpânirea acestorŭ 5 ţinuturĭ către noĭ împĕrătéscă vrednică de închinăcĭune poruncă, pe care o veĭ pune în lucrare şi o veĭ sĕvîrşi după totŭ cuvêntulŭ şi mijloculŭ, fără nicĭ o scădere, séŭ smintélă; şi îtĭ dămŭ tótă voĭa şi puterea să privighezĭ asupra ispravnicilorŭ acestorŭ ţinuturĭ, pe carĭ cu Domnescĭ ale nóstre cărţĭ i-amŭ orînduitŭ, şi asupra tuturorŭ celor-l-alţĭ polcovnicĭ, căpitanĭ şi zapciĭ a ḑiselorŭ ţinuturĭ şi cu tótă plină voire să ĭeĭ aminte, ca să se păzéscă neschimbate şi necălcate Domnescile nóstre poruncĭ şi după povăţuirile şi învĕţăturile, care prin graiŭ amŭ datŭ d-tale, să porţĭ grija, să aĭbĭ luare aminte şi să te silescĭ, ca să aĭbă toţĭ de obşte locuitoriĭ şi şeḑetoriĭ acestorŭ 5 judeţe cea desevîrşită odihnă, resuflare şi apĕrarea lorŭ; şi maĭ ântâiŭ de tóte să priveghezĭ cu tótă luarea a-minte şi osîrdia, ca să lipséscă şi de totŭ să se stîngă nedreptăţile, asupririle şi jafurile, după pré înaltă hotărîre şi puternica voinţă a pré puterniculuĭ şi pré dreptuluĭ împĕratulŭ nostru, şi să nu îndrăsnéscă vreunulŭ din ispravnicĭ, séŭ polcovnicĭ, séŭ cĭocoĭ, séŭ căpitanĭ séŭ altŭ-cineva să supere, séŭ se atingă pĕrulŭ, séŭ celŭ maĭ micŭ lucru alŭ vre-unuĭ locuitorŭ; şi de se va întêmpla să se jăluĭască locuitoriĭ către d-ta, că ĭ-aŭ supĕratŭ cineva

Domnitorulŭ cere caĭmacamuluĭ să se stingă nedreptăţile, asupririle şi jăfuirile în cele 5 judeţe. Caĭmacamulŭ să distitue pre ispravniciĭ, carĭ facŭ nelegiuirĭ, nedreptăţĭ, să-ĭ înlocuéscă cu vechilĭ şi să céră Domnitoruluĭ numirea lorŭ definitivă, «cu ale nóstre cărţĭ».(1)

şi că ispravniciĭ judeţelorŭ aŭ trecutŭ cu vederea dreptatea sĕracilorŭ şi n'aŭ pedepsitŭ pe asupritorŭ, îndată, d-ta, făcêndŭ de-amĕruntulŭ cercetarea pricineĭ, să dojenescĭ pe ispravnicĭ şi să facĭ dreptate sĕracilorŭ; ĭarŭ cândŭ după cea d'ântâiŭ şi alŭ doĭlea povăţuire, veĭ vedea că ispravniciĭ nu se îndreptéză şi calcă poruncile nóstre şi trecŭ cu vederea dreptatea sĕracilorŭ, ca unŭ caĭmacamŭ cu putere deplină să scoţĭ pe ispravniciĭ aceĭa şi să-ĭ trimiţĭ la noĭ, ca să ĭa cuviincĭósa pedépsă, şi d-ta, îndată după schimbarea acelora alegêndŭ pe alţiĭ să-ĭ orînduescĭ vechilĭ la isprăvnicia aceluĭ judeţŭ, scriindŭ către noĭ ca să-ĭ orînduimŭ cu Domnescĭ ale nóstre cărţĭ şi în scurtŭ tótă oblăduirea şi tótă ocârmuirea acestorŭ 5 judeţe amŭ încredinţatŭ la vrednicia d-tale şi după poruncile ce prin cuvîntŭ ţĭ-amŭ datŭ să grijescĭ pentru cea desevîrşită bună stare şi odihna locuitorilorŭ, care avemŭ şi vremŭ şi cu datorie o ceremŭ dela d-ta, să aĭbĭ grije să se citéscă Domnescile nóstre cărţĭ cele de obşte la tóte plăşile, tîrgurile şi tóte satele, care, după-ce se vorŭ citi întru auḑulŭ tuturorŭ, ca să le auḑă şi să le pricépă, să le iscăléscă apoĭ preotulŭ şi vorniculŭ satuluĭ, spre încredinţarea că s'aŭ cititŭ la acelŭ satŭ, ce d-ta pe urmă aşĭa iscălite, să ne trimiţĭ nouĕ, ca să ne încredinţămŭ că s'aŭ cititŭ; caută darŭ să sĕvîrşescĭ şi cele ce ţĭ-poruncimŭ în deosebitele Domnescile nóstre pitacurĭ, fără cusurŭ, şi fiĭ d-ta sănătosŭ.» 1791, Augustŭ 25.

Cond. XX, fila 13.

(1) Iată şi cartea de rîndure a ispravnicilorŭ, la Moldova, în cele 5 judeţe:

10 Cărţĭ ispravnicilorŭ ce s'aŭ orînduitŭ la 5 ţinuturĭ ale Moldoveĭ.

Cinstiţilorŭ şi credincĭoşilorŭ boerilorŭ domnieĭ mele, sănătate!

«De vreme ce pré puternica şi hrănitórea nóstră împerăţie (a căreia putere să fie nebiruită şi vecĭnică) aŭ orînduitŭ Nouă oblăduirea şi economia cea deplină a celorŭ de dincóce de Siret 5 judeţe ale Moldoveĭ şi după împĕrătescile poruncĭ avemŭ a griji pentru buna stare şi odihnă şi repaosulŭ credincĭoşilorŭ raele, ce locuescŭ într'aceste ţinuturĭ şi după înalta voinţă a împĕrăţieĭ şi cea dintru începutŭ bine arĕtată a nóstră domnéscă voinţă, vomŭ să se pue şi eĭ la tótă buna orînduĭală şi oblăduire, ca să resufle şi să se uşureze de nevoile ce aŭ suferitŭ sărăciĭ în tótă vremea acesteĭ resmeliţĭ, amŭ orînduitŭ într'aceste 5 ţinuturĭ caimacamŭ alŭ Domnieĭ mele pe d-luĭ cinstitŭ şi credincĭosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Iordache Suţul biv vel clucerŭ, către carele, ca unulŭ ce aduce însu-şĭ obrazulŭ d-nieĭ mele, ĭ-amŭ datŭ totŭ felulŭ de învĕţăturĭ poruncitóre, ca cu tótă puterea în deplinŭ, să ia aminte şi să privegheze asupra tuturorŭ ispravnicilorŭ acestorŭ ţinuturĭ şi prin mijloculŭ lorŭ să lucreze îndată şi fără de clintire cele cătră d-luĭ domnescĭ ale nóstre poruncĭ, cu neadormire grijindŭ cu priveghere şi luândŭ aminte cu osîrdie îndreptarea a fieşcăreĭa pricinĭ, ce caută la buna orînduĭală şi odihnirea locuitorilorŭ şi să însciinţeze cătră noĭ cu amăruntu tóte cele

Sunt demne de atenţiune şi instrucţiunile ce M. Şuţu dă celorŭ 10 ispravnicĭ rênduiţĭ la cele 5 judeţe moldovene şi le aducemŭ în notă.

Din o altă circulară a luĭ M. Şuţu, din 26 Augustŭ 1791, se vede încă, că ocupaţiunea Moldoveĭ (cele 5 judeţe) şi a ţereĭ muntenescĭ de Austriacĭ avé să înceteze pe ḑiua de 28 Augustŭ.

---

ce va fi de trebuinţă şi vorŭ căuta la domnésca nóstră providenţie şi ocrotire. Iată darŭ că orînduimŭ Domnia nóstră ispravnicĭ aĭ ţinutuluĭ..... pe d-vóstră amêndoĭ şi vĕ poruncimŭ cu străşnicie, ca amêndoĭ fiindŭ împreună uniţĭ desĕvîrşitŭ şi împreună chibzuindu-vĕ cu nefăţărnicie, să puneţĭ tótă silinţa şi grija, ca să se adune locuitoriĭ la locurile lorŭ, să locuĭască satele lorŭ şi să drégă cine are stricate casele lorŭ, să mângăĭaţĭ şi să daţĭ putere şi inimă săracilorŭ, cu fiesce-care mijlocŭ blândŭ, ca să ĭa îndrăsnélă şi să adune lucrurile şi dobitócele lorŭ, să-ĭ îndemnaţĭ să încépă la vreme să are şi să semene pămîntulŭ şi să le daţĭ încredinţare, că fără a-ĭ supĕra şi a-ĭ bântui cineva, cu tótă odihna şi apĕrarea vorŭ secera rodurile ostenelelorŭ spre chiverniséla lorŭ; să purtaţĭ grije cu tótă scumpătatea şi buna primire pentru jălbile şi judecăţile lorŭ; să aduceţĭ nemijlocitŭ nefăţarnică şi grabnică tocmire a fiesce-căreĭa îndreptăriĭ lorŭ; să fiţĭ privighetorĭ făr de pregetŭ şi luătorĭ aminte şi blânḑĭ, făr de nicĭ unŭ felŭ de bizuire, séŭ vrajbă între d-vóstră, fără făţărie séŭ viclenie; să aveţĭ grijă pentru buna orînduĭală, buna întocmire şi buna stare şi mulţămirea fiesce-căruĭa deosebitŭ şi tuturorŭ de obsce locuitorilorŭ ţinutuluĭ acestuia; dar maĭ ântêiŭ de tóte acestea să vĕ deschideţĭ ochiĭ bine şi socotindu-vĕ, că sfârşitulŭ celŭ d'ântâiŭ şi maĭ mare către care ne uĭtămŭ, este ca să se stingă şi să lipséscă de tot şi desevîrşitŭ urma nedreptăţiĭ, fiind-că acésta este straşnica voinţă şi hotărîre a pré putericeĭ împĕrăţiĭ, să aveţĭ luare aminte cu amăruntulŭ, ca să nu îndrăsnéscă cineva din voĭ, séŭ cĭocoĭ alŭ vostru, séŭ căpitanŭ, séŭ polcovnicŭ, séŭ altŭ zapciŭ, séŭ vre-unŭ omŭ alŭ vostru, să se atingă, séŭ să supere până la unŭ pĕrŭ pe vre-unŭ locuitorŭ, fără dreptate, séŭ celŭ maĭ micŭ lucru alŭ seŭ, până la o găină, séŭ la unŭ oŭ, fiind-că punemŭ martorŭ ochĭulŭ celŭ nefăţarnicŭ alŭ pré înaltuluĭ D-ḑeŭ, că fără milă va veni asupra capuluĭ vostru cea maĭ straşnică pedépsă a dreptăţiĭ ceĭ fără făţărie; nu socotiţĭ că este cu putinţă să trecemŭ cu vederea vre-o dată, séŭ să suferimŭ a auḑi, că cea maĭ mică nedreptate s'arŭ fi întîmplatŭ la vre-unulŭ din săracĭ. Decĭ îndată ce vre-unulŭ din locuitorĭ se va plânge pentru vre-unŭ zapciŭ, séŭ cĭocoĭ, séŭ altŭ vre-unŭ omŭ, că l'aŭ asupritŭ, îndată făcêndŭ cea maĭ cu deamăruntulŭ cercetare, să pedepsiţĭ pe asupritorĭ şi să faceţĭ dreptate celuĭ ce se asupresce, însciinţândŭ pentru fiesce-care lucru la boerulŭ nostru Caimacamŭ, ca dela d-luĭ primindŭ cele dela partea nóstră poruncĭ, să vĕ îndreptaţĭ fieş-care a vóstră mişcare după a nóstră poruncă şi voire, cumŭ şi d-luĭ are să ne însciinţeze pentru totŭ lucru, ca să primésca cele pentru îndreptarea lorŭ cuviinciόse domnescĭ ale nóstre poruncĭ, ca printr'acestŭ mijlocŭ găsindŭ nizamŭ i bună orînduĭală şi acestŭ ţinutŭ, ticăloşiĭ locuitorĭ să rĕmâe mulţămiţĭ şi odihniţĭ şi d-vóstră arĕtându-vă bine plăcuţĭ către noĭ, să dobîndiţĭ domnescile nóstre milĭ, spre mulţămirea slujbelorŭ vóstre celorŭ credincĭóse». 1791, August 26.

Cod. No. XX, fila 15.

Publicaţie la 17 judeţe ale ţĕriĭ şi la 5 ţinuturĭ ale Moldoveĭ, că stăpânirea nemţilorŭ este numaĭ până la Augustŭ 28.

«D-vóstră ispravnicilorŭ ot sud .... sănĕtate! vĕ facemŭ D-nia mea în scire, că după încheĭarea păciĭ ce s'aŭ săvîrşitŭ între pré puternica şi vecĭnica nóstră otomanicéscă împĕrăţie şi între Chesaro-crăésca mărime, întorcêndu-se ţéră românéscă şi judeţele moldovenescĭ, ce se află dincóce de Siretŭ ĭarăşĭ sub stăpânirea cé vechiă şi vecĭnică a prea puterniciĭ nóstre împĕrăţiĭ, din milostivirea căreia hărăzindu-ni-se nouă iarăşĭ Domnia ţĕreĭ Românescĭ şi stăpânirea acestorŭ 5 judeţe moldovenescĭ, şi cu ajutorulŭ luĭ D-ḑeŭ, sosindŭ aicĭ la Bucurescĭ, după legătura tractaturilorŭ şi după aşeḑĕmîntulŭ şi hotărîrea ce s'aŭ făcutŭ despre partea Domnieĭ mele şi despre partea Excelenţieĭ Sale Conte Mitrovsky, ce aŭ fostŭ comandirŭ oştilorŭ kesaricescĭ într'acéstă ţéră, aŭ rĕmasŭ ca la 8 ale luĭ Septembrie ale stiluluĭceluĭ noŭ, care vine a fi 28 ale luneĭ luĭ Augustŭ stiluluĭ celuĭ vechiŭ, să se săvîrşéscă şi să înceteze de totŭ stăpânirea nemţéscă dintr'acéstă ţéră şi aceste ţinuturĭ şi să trécă întru stăpânirea Domnesceĭ nóstre oblăduirĭ. Iată vĕ poruncimŭ Domnia mea, că de la acéstă vreme şi sorocŭ, să faceţĭ zaptŭ judeţele *în numele Domnesceĭ nóstre stăpânirĭ, şi dintr'acelŭ cés să nu cunósceţĭ pe nemţĭ a fi altŭ decâtŭ musafirĭ, şi la nicĭ o poruncă, ce din vre-o greşélă se va întĕmpla a vi se da din partea nemţéscă, să nu maĭ faceţĭ supunere şi să nu maĭ daţĭ ascultare, ci să urmaţĭ la tóte poruncile Domnieĭ mele, ce vi se vorŭ trimite dela Domnesculŭ nostru scaunŭ, şi tuturorŭ obiceĭurilorŭ celorŭ de maĭ naintea resmeliţcĭ, ce din vechime s'aŭ obicĭnuitŭ într'acéstă ţéră şi ţinuturĭ moldovenescĭ maĭ înainte,* şi maĭ presusŭ de tóte grijindŭ cu mare scumpĕtate de mângăerea şi ocrotirea ticăloşilorŭ locuitorĭ aĭ aceluĭ judeţŭ, căcĭ acésta este cea maĭ d'ântĕĭ şi maĭ mare slujbă a vóstră, care se cere cu multă delicateţă de către Domnia mea; aşĭa-dar să urmaţĭ negreşitŭ şi să trimiteţĭ însciinţare şi rĕspunsŭ la Domnia mea, că aţĭ sĕvîrşitŭ şi aţĭ împlinitŭ acéstă poruncă fără cusurŭ, şi fiţĭ d-vóstră sănĕtoşĭ.» 1791, Augustŭ 26.

Acésta s'a scrisŭ de la visterie. (1)

Din actele de maĭ susŭ analisate, se vede că nu fără realitatea lucruluĭ, M. Şuţu se titulaliséză de «Voevodŭ cu mila luĭ D-ḑĕŭ, Domnŭ a tóta ţéra românéscă şi oblăduitorŭ a ţinuturilorŭ Moldoveĭ până în apa Siretuluĭ.» Ca atare făcu destule acte. (2)

Şuţu recunósce continuarea Divanuluĭ din Romanŭ. Acestŭ Divanŭ la 20 Septembre a recunoscutŭ Domnia séŭ oblăduirea luĭ M.

---

(1) Cod. No. XX, fila 8.

(2) «S'aŭ scrisŭ carte legată la d-luĭ Cluceriu Şuţul, caimacam ţinuturilorŭ Moldoveĭ până în apa Siretuluĭ, pentru 40 suflete ţiganĭ aĭ d-luĭ Hatmanuluĭ Văcărescu ce sunt fugiţĭ intr'acelea ţinuturĭ, ca prin scirea d-luĭ să aĭbă voie omulŭ celŭ rânduitŭ, pre sub cumpĕtŭ de a-ĭ găsi, să vaḑă la cine sunt şi sub a cuĭ stăpânire?» — 1791, Septembre 25.

Cod. No. XX, fila 98.

Șuțu. Acesta, la rêndulŭ sĕŭ, lasă să continue Divanulŭ din Romanŭ subpreședința episcopuluĭ de Romanŭ, Antonie.—Totușĭ Domnitorulŭ, veduranu, numi unŭ caĭmacamŭ alŭ sĕŭ, cu léfă de talerĭ 1.000 pe lună.

Mihaĭ Șuțu prin unŭ pitac, ce dămŭ în notă în tótă întregimea, scrie Divanuluĭ din Romanŭ, că «întocmirea Divanuluĭ . . . . . să urmeze cu adunarea persónelorŭ D-tre căutarea trebilorŭ țĕreĭ de împreună cu unirea d-luĭ caĭmacamulŭ Domnieĭ mele, fórte bine ne aŭ părutŭ, și așĭa să ne avețĭ blagoslovenia; siliți-vĕ pentru buna petrecere a locuitorilorŭ și curgerea trebilorŭ țĕreĭ cu bună orânduiala lorŭ, grijindŭ cu luare aminte, ca să nu se facă cea maĭ mică nedreptate cuiva-șĭ, spre a fi mulțămițĭ de o dréptă oblăduire.»

Din actulŭ acesta domnescŭ (1), se vede că, divanul din Romanŭ continuă, după pacea de la Șiștovŭ, a percepe diversele dărĭ din județele ce fuseseră ocupate de trupele austriace. — Din aceste dărĭ Domnitorulŭ dispune să se plătéscă lefile ispravnicilorŭ rânduițĭ de caĭmacamulŭ sĕŭ la ținuturile ascultândŭ de Divanulŭ din Romanŭ cumŭ și léfa caĭmacamuluĭ.

---

(1) *Carte legată ce saŭ făcutŭ respunsŭ la Episcopulŭ Romanuluĭ și la Boeriĭ de acolo din cincĭ județe ale Moldoveĭ.*

«*Noĭ Mihaĭl Costandin Șuțul Voivod, cu mila luĭ D-ḑeŭ Domnu a toatiĭ Țĕriĭ Rumânescĭ si oblăduitoriu a ținuturilor Moldovi până în apa Siretiuluĭ.*

Iubitorule de Dumneḑeŭ, Sfinția ta Părinte Episcope al sfinteĭ Episcopiĭ Romanuluĭ, chir Antonie, i d-vóstră cinstițilorŭ și credincioșĭ boerilorŭ divanițĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele dela Romanŭ, sĕnătate vĕ pohtimŭ dela milostivulŭ Dumneḑeŭ, ca să vĕ dăruĭască; treĭ scrisorĭ ale sfințieĭ tale, părinte Episcope și ale d-vóstre, Boerilorŭ divanițĭ, dela 20 ale luneĭ aceștia, ce ațĭ trimisŭ la Domnia mea de împreună cu copia de anafora, le-amŭ primitŭ Domnia mea, și iată, nu lipsimŭ a rĕspunde la fieș-care. — Pentru întocmirea Divanuluĭ că s'aŭ închiatŭ și se urméză cu adunarea persónelorŭ d-vóstră căutarea trebilorŭ țĕriĭ de împreună cu unirea d-luĭ caĭmacamuluĭ Domnieĭ mele, fórte bine ne-aŭ părutŭ și așĭa să ne avețĭ blagoslovenia; siliți-vĕ pentru bună petrecerea locuitorilorŭ și curgerea trebilorŭ țĕriĭ cu bună orânduiala lorŭ, grijindŭ cu luare aminte ca să nu se facă cea maĭ mică nedreptate cuiva-șĭ, spre a fi mulțămițĭ de o dréptă oblăduire, și spre a se face printr'acésta slujbă și oșirdia D-vóstră cunoscută în faptă. — Am vĕḑutŭ Domnia mea suma vênḑăriĭ vădărituluĭ de estimpŭ și ponturile cu care s'aŭ vêndutŭ, după obiceiŭ loculuĭ, și după cum amŭ maĭ scrisŭ d-vóstră vețĭ urma a se pune baniĭ toțĭ la o casă a țĕriĭ în păstrare, din care aceștĭ banĭ va avea a se da numaĭ óreșĭ-care cheltuelĭ ce sunt următóre la trebuințele țĕriĭ, adică léfa ispravnicilorŭ ce slujescŭ la ținuturĭ, orân-

III.

Domnia luĭ Alexandru Moruz. — Catirisirea luĭ Iacob Mitropolitulŭ. — Iacob Stamate.

Regimulŭ acesta cu unŭ divanŭ în Romanŭ și altulŭ în Iașĭ a duratŭ credemŭ până la semnarea păceĭ dela Iașĭ între Rușĭ și Turcĭ.

In urma acestĭ păcĭ Alexandru Moruz fu numitŭ de Pórtă Domnŭ alŭ Moldoveĭ.

Era Alexandru fiulŭ luĭ Constantinŭ Moruz Vodă, ḑice Drăghicĭ. Elŭ era însuratŭ cu fica luĭ Răducanu Roset și soră a logofĕtuluĭ Roset, anume Zoița. Dómna luĭ Alexandru Moruz, Zoița născută Roset, a fostŭ crescută ca orfană de mama vorniculuĭ Nicolae Dimache.

Ast-fel Alexandru Moruz prin acéstă însoțire avea legăturĭ cu familiĭ boerescĭ din Moldova.

Alexandru Moruz are o domnie cu totulŭ efemeră în Moldova. Sositŭ în Constantinopole încă până ce Muscaliĭ nu deșertaseră Iașiĭ Moruz nu póte a'șĭ face intrarea în capitala Moldoveĭ decâtŭ târḑiŭ, residêndŭ deo-camdată la Romanŭ.

Fórte puține fapte avemŭ de înregistratŭ din Domnia scurtă a luĭ Al. Moruz.

Sub domnia acestuĭa se întâmplă *catirisirea* metropolituluĭ Gavrilŭ alŭ Moldoveĭ de către patriarchia din Constantinopole și alegerea nouluĭ mitropolitŭ Iacobŭ Stamate. — Turcia trebuia se vaḑă cu

---

duială boerilorŭ ce s'aŭ adusŭ și s'aŭ rânduitŭ de d-luĭ caĭmacamulŭ Domnieĭ mele, ispravniciĭ la ținuturĭ dnpă cum vorŭ fi avêndŭ și boeriĭ de acolea aĭ loculuĭ, trebue să li-se dee léfa lorŭ pe deplinŭ și osebitŭ de acestea orânduimŭ să se dée d-luĭ caĭmacamuluĭ Domnieĭ mele pentru cheltuelile sale pe lună câte tal. 1.000, ĭară alte cheltuelĭ nu sunt de a se arĕta la socotélă; pentru unŭ banŭ de vadră ce ne pohtițĭ ca să dămŭ poruncă a se adauga la slujba vădărituluĭ pentru ajutoriulŭ sfinteĭ episcopiĭ, vomŭ socoti Domnia mea, și maĭ pe urmă vețĭ avé respunsulŭ Domnieĭ mele la acéstă pohtă și rugăciune a d-vóstră. Lângă aceste să avețĭ d-vóstră grijă pentru fênurile ce s'aŭ cositŭ într'acestŭ anŭ pentru trebuința oștirilorŭ nemțescĭ în tóte acelea ținuturĭ, de a nu se risipi, ci se stea pe loculŭ strînsŭ șire la locurĭ sciute în păstrare, de care să orânduițĭ d-vóstră a se face catagrafia de tóte aceste fênurĭ în câtă sumă de cară și unde este și intr'a cuĭ sémă l'ațĭ orănduit, și să trimetețĭ Domnieĭ mele catastihŭ.« — 1791, Septembre 24.

Cod. No. XX, fila 92.

ochĭ bunĭ acéstă urcare a luĭ Iacobŭ pe tronulŭ metropolitanŭ, căcĭ în 1788-1789 fiindŭ episcopŭ de Huşĭ, rĕscumperase robĭ turcĭ dela muscalĭ, lucru de care fusese învinovăţitŭ de metropolitulŭ de atuncĭ, Leonŭ, şi scăpatŭ din închisóre numaĭ prin intervenţiunea principeluĭ Coburg.— Iacob petrecuse apoĭ nesupĕratŭ şi stimatŭ de Austriacĭ, reîntorsŭ în eparchia sa de la Huşĭ, până după încheierea păceĭ dela Iaşĭ.

In timpulŭ rĕsboiuluĭ murise mitropolitulŭ Leon (1) şi muscaliĭ rênduiseră vechilŭ mitropolieĭ Moldoveĭ pre rusulŭ Ambrosie, archiepiscopŭ dela Pultava. Cu puţin însă înainte de deşertarea Moldoveĭ, Ruşiĭ ridicară la scaunulŭ metropolitanŭ pre archiereulŭ Gavrilŭ «omŭ învĕţatŭ şi cu purtărĭ bune», ḑice M. Cogălniceanu în biografia mitropolituluĭ Iacob (2). Acesta era de neam român (3), dar fiind-că fusese ridicatŭ la Mitropolie de Ruşĭ şi de archiepiscopulŭ Akermanuluĭ, Ambrosie, fostulŭ vechilŭ, séŭ Exarch alŭ Moldoveĭ, păstoria luĭ nu putu ţine decâtŭ până la sosirea în Iaşĭ a luĭ Al. Moruz. Wolf în opera sa (4) scrie, că cestiunea acésta a numireĭ mitropolituluĭ Moldoveĭ de către Muscalĭ ar fi causa că Pórta a rînduitŭ Domnŭ Moldoveĭ pe Al. Moruz, pe care 'lŭ destinase să fie Domnulŭ ţĕreĭ muntenescĭ. Pórta credea pre Moruz maĭ capabilŭ de a îndrepta lucrulŭ şi de a isgoni din scaunulŭ mitropolitanŭ pre agentulŭ Muscalilor. Acésta nu ni se pare tocmaĭ exactŭ, de óre-ce Domnulŭ în ţéra muntenéscă era numitŭ deja după pacea dela Şiştov 1791. Adevĕrulŭ este însă, că una din cele d'intâiŭ lucrărĭ ale luĭ Alexandru Moruz, intrândŭ în Iaşĭ, în Maiŭ 1792, fu resolverea cestiuneĭ Mitropolieĭ. Se pare că Moruz primise în Constantinopole, în aceeaşĭ ḑi cu firmanulŭ de domnie şi altŭ firmanŭ, prin care Iacob episcopulŭ de Huşĭ era numitŭ de-a dreptulŭ de Pórtă Archiepiscopŭ şi Mitropolitŭ Moldoveĭ şi Suceveĭ (5) După P. S. Melchisedec, Iacob a fostŭ totuşĭ *alesŭ*, după obiceiulŭ țěreĭ, la îndemnulŭ patriarchieĭ din Constantinopole (1). Dămŭ în anexă scrisórea patriarchuluĭ din 10 Apriliŭ 1792 (2).

---

(1) După P. S. Melhisedec, Leon a muritŭ la 1788. Veḑĭ Cronica episcopieĭ Huşĭ pag. 366.

(2) Veḑĭ Ateneulŭ românŭ din Iaşĭ 1861, luna Iulie-August pag 81. *et seq.*

(3) Cronica Huşilor de P. S. Melchisedec, pag. 367.

(4) Wolf Andreas. Beiträge zu einer statistisch historischen Beschreibung des Fürstenthums Moldau. 8 Hermanstadt 1805, pag. 27 *et seq.*

(5) Ateneulŭ românŭ. Iaşĭ, pag. 99 din 1861.

Moruz aruncâ în fiară pe Gavril și 'lŭ trimise sub escortă la Constantinopole. In cele d'întâiŭ ḑile din Iunie Iacob Stamate primi tronulŭ mitropolitanŭ, pe când Gavril, scăpatŭ de sigurŭ prin stăruința ambasadoruluĭ rusescŭ dela Constantinopole, se duse în Rusia, unde căpătă onorurĭ și funcțiunĭ bisericescĭ. In loculŭ luĭ Iacob Stamate, la episcopia de Hușĭ, Al. Moruz, prin alegerea țěreĭ, chiamă pe Veniamin Costache. Mitropolitulŭ Iacob Stamate în păstoria luĭ devine centrulŭ culturalŭ alŭ Moldoveĭ. De origine de peste munțĭ, din Ardeal, Iacob întreține legăturĭ prețióse cu patria luĭ natală și provócă în Moldova o mișcare literară remarcabilă, mișcare de care maĭ departe avemŭ a ne ocupa maĭ cu stăruință.

Din alte ordine de ideĭ scurta domnie a luĭ Alex. Moruz ne presintă puținŭ interesŭ, precumŭ deja ḑiserămŭ. Puține sunt mĕsurile importante de citatŭ de sub domnia acésta. Vom menționa totușĭ pre următórele:

In urma tratatuluĭ dela Șiștov (1791) s'aŭ rênduitŭ comisiuni mixte pentru regularea hotarelor Moldoveĭ despre Transilvania. Din partea Turcieĭ, Austrieĭ și Moldoveĭ eraŭ delegațĭ în aceste comisiunĭ.

Delegațiĭ Moldoveĭ eraŭ boeriĭ: Hatmanul Neculae Hangerliu și Banul Lupul Balșŭ. Prin poruncă dela Constantinopole aŭ fostŭ provocată asemenea comisiune. Dela 29 August 1792 până la 14 Noembre acelașĭ anŭ (3) aŭ stabilitŭ comisiunea hotarele în județele Bacăŭ, Putna, Neamț și Sucéva (4).

---

(1) Cronica Hușilor, pag. 368 și 369.

(2) Veḑĭ anexa din Cronica Hușilor, pag. 369 și 370.

(3) Veḑĭ Codex No. 1 biblioteca academieĭ pag. 137. Veḑĭ și Uricar. T. IV. 269.

Maĭ sunt dela Alexandru Moruz și alte acte de maĭ puțină valóre, cunoscute până astă-ḑĭ. Așĭa Nartul, publicat în tom. IV din Uricar, pag. 169.

(4) *Actulŭ pentru cercetarea hotarelor Transilvanieĭ și ale Moldoveĭ începe așĭa:*

«Fiind că s'aŭ așeḑatŭ la tactaturĭ căutarea hotarelor a ambe părțile după zapisulŭ așeḑăreĭ ce s'aŭ dat în Șiștov iscălitŭ și pecetluitŭ de plenipotențieriĭ rînduițĭ atât dela In. Pórtă a Othomanicesceĭ Impĕrăție, câtŭ și dela imperatoricésca

O altă lucrare de notatŭ dela acelașĭ domnitorŭ, a fostŭ relativă la codri, luncĭ, dumbrăvĭ, din 16 Octombrie 1792. Prin acestŭ nizamŭ, séŭ regulamentŭ, Al. Moruz apĕră pădurile de tăĭere neregulată: «carĭ pădurĭ și luncĭ în tótă vremea fiind trebuinciose și de folosŭ obștieĭ, se cade să fie pusŭ la cale de-a fi și aceste sub pază și apĕrare, a nu se strica fără de cale de către norodŭ (1)».

«Anafora și întăritură pentru codriĭ, luncĭ, dumbrăvĭ, rediurĭ, adecă câtŭ să aibă a da aceĭ ce iéŭ chereste la stăpâniĭ moșiilor.

Maĭ înainte «prin condica visterieĭ se otăresce ca numaĭ rediurile și dumbrăvile să fie oprite și apĕrate, iar lemnile și pădurile marĭ și adecă codriĭ să fie neapĕrațĭ și slobodĭ a tăia fiesce cine orĭ-ce felŭ de lemnŭ ar vré și maĭ alesŭ lunca Prutuluĭ până acumŭ n'aŭ fostŭ oprită nicĭ odată; dar fiind-că dintru începutŭ era pădurĭ și luncĭ maĭ multe decâtŭ acumŭ, după cumŭ este sciutŭ, la facerea condicilor nu s'aŭ fostŭ socotitŭ bine câte stricăciunĭ de obștie aŭ pututŭ să pricinuéscă în vremea viitóre nepaza și neapĕrarea pădurilor, carĭ pădurĭ și luncĭ în tótă vremea fiindŭ trebuinciose și de folosulŭ obștieĭ, se cădé să fie pusŭ la cale de a fi și aceste subt pază și apĕrare a nu se strica fără de cale de către norodŭ».

Ca și prin alte țĕrĭ, Anaforaoa propune respectarea pădurilor, rediurilor, dumbrăvilor.

Libertate este pentru locuitorĭ de-a lua lemnele cădute și ale duce de vêndare, dar să nu obóre pomĭ întregĭ.

Pentru lemne de focŭ locuitoriĭ să nu dée nicĭ o deciuélă.

Pentru ciubuce deciuéla din 10 unulŭ. Asemenea de haragĭ de vie, bețe de cercurĭ și din parĭ, din nuele la 10 brațe unulŭ, «iar banĭ să nu ié stăpânulŭ pentru acé deciuéla».

Se apĕră de tăiere luncile Prutuluĭ, Siretuluĭ și altele; lemne de focŭ să se iée.

Stăpâniĭ să pue păzitorĭ la pădurile și codriĭ marĭ.

Liberă tăerea de cherestea de orĭ-ce felŭ, cu deciéula din 10 unulŭ

Să nu dé deciuéla pentru cherestéoa ce iéŭ locuitoriĭ pentru propriele lor case și pentru bisericĭ și pentru lemne de focŭ, din cele cădute.

Spinĭ, porumbrelele, cătina, liberă tăiere, fără deciuélă.

«In vremea tómneĭ, după ce îșĭ ridică locuitoriĭ totŭ lucrulŭ pămêntuluĭ, pe la locurile unde este lipsă de lemne, stăpâniĭ aceĭ ce vor avé moșiĭ fără pădurĭ, să vie să aréte la domnie cerêndŭ unŭ ajutorŭ în chipŭ de clacă de la locuitoriĭ ce vor fi ședĕtorĭ pe acele moșiĭ, ca să iésă într'o di rea cândŭ se va socoti,

---

împerăția Ghermanilor, la a treia di a luneĭ Zalhigé a anuluĭ othomanicesc 1205 la a 4-a di a luneĭ luĭ August a anuluĭ chreștinesc 1791, noĭ carĭ maĭ josŭ ne amŭ iscălitŭ Sabica Malie Teskeregi, Elhagi Abdula Efendi, Harem Memari Elhagi Ahmed Nur Ilah Efendi....

Ventislaus fon Turnufel major etc.

(Vedĭ actulŭ întregŭ la anexe). Vedĭ Documente istorice de P. Teulescu Buc. 8⁰ 1860 pag. 185.

(1) Vedĭ Codex No. 1, Bibl. Academiĭ pag. 133. Asemenea Uricar. T. I, pag. 184.

cu plugurile, să are şi să semene ghindă, iar pe unde vor fi ciriteĭ să curăţéscă, ca să se înlesnéscă creşterea de copacĭ marĭ».

1792 Oct. 16.

Semnaţĭ: Stefan Sturdza vel. log., Neculaĭ Roset vel. log., Ión Canta vel. log., Lascarake Roset vist., Const. Paladi vel vornicŭ, Depasti vel vornicŭ, Neculaĭ Roset vel vorn., Const. Balş vel vorn. Greg. Sturdza spătar, Manolacke Dimaki spătar.

Vodă pune rezoluţia de aprobare, în 28 Noemb. 1792, (veḑĭ şi Urica) T. I, pag. 345 (1).

Alex. Moruz dete hrisovŭ asupra acesteĭ afacerĭ totŭ în 28 Noembre 1792 (2).

Alex. Moruzi avu, decĭ, în Divanulŭ sĕŭ, la Octombre 1792, următoriĭ boierĭ: Stefan Sturdza vel logof. Neculaĭ Roset vel log. Ión Canta vel logof. Lascarache Roset vist. Const. Palade vel Vornic. Depasti vel vorn. N. Roset vel vorn. Const. Balş vel vorn. Greg. Sturdza Spatar şi Manolache Dimachi Spatar.

Draghicĭ vorbindŭ despre Domnul Alex. Moruz ḑice, că: «n'aŭ făcutŭ nicĭ o ispravă de însemnatŭ în ţéră, 1, că multă vreme s'aŭ tragănatŭ desfacerea socotelelorŭ Osteneşcĭ cu Visteria, pentru antreprizele îndestulăreĭ, ce s'aŭ tratatŭ prin guvern; al 2-lea, că locuitoriĭ trebuiaŭ ocrotiţĭ de alte îndatorirĭ speciale, ca să stee numaĭ de lucrul pământuluĭ un anŭ şi doĭ, spre a întîmpina nevoile în care se găsiaŭ cufundaţĭ prin urmarea resboiuluĭ; al 3-lea că nu era încă familiarizatŭ cu trebuinţile câte se cer dela o Domnie ca a luĭ, pe vremea aceea şi al 4-lea, că oblăduirea sa n'a ţinutŭ decât 8 lunĭ, viind Mihaĭ Suţul (3).

IV.

Mihail Suţu Domnŭ la Muntenĭ.

Ne întórcemŭ la domnitorulŭ Munteniеĭ Mihail Suţu şi, dupre deprinderea nóstră, vomŭ căuta a studia acéstă domnie, nu maĭ mult compilândŭ ceea ce am aflatŭ scrisŭ despre dânsa, ci cercetândŭ bogata colecțiune de documente ce am descoperitŭ asupra acesteĭ domniĭ.

---

(1) Cod. No. I, Academie fila 133.

(2) Veḑĭ şi Uricar T. I. p. 184 et seq.

(3) Istoria Moldoveĭ de Post. Manolache Draghicĭ T. II. pag. 58. (Iaşĭ 8: 1857).

«Adevĕrata istorie națională, a scrisŭ Augustin Thierry, este încă îngropată în pulberea cronicelorŭ și a documentelorŭ».

Autorulŭ cărțeĭ «*Récits mérovingiens*» a cerutŭ istoriculuĭ nu maĭ multŭ stilŭ, artă și eleganță, nu să facă o operă lesne de cetitŭ pentru înteligințele de mâna a doua, ci un adevĕrat arsenalŭ de documente, singure în stare de a rĕsturna legendele, creațiunĭ ale fantasieĭ, carĭ potŭ plăcea cetitoruluĭ prin ingenióṣa lorŭ combinațiune, dar carĭ întunecă adevĕrulŭ în locŭ de a'lŭ clarifica.

E propabilŭ, e certŭ, că opera nóstră nu va presinta atracțiunea scrierilor legendare și că prin aglomerarea documintelorŭ, în locŭ de a cuprinde numaĭ analisa lorŭ, va displăcea multorŭ spirite superficiale. Cu risiculŭ de a nu merita aprobarea acestora, noĭ, în lucrarea nóstră, întroducemŭ numeróse documinte, întâiŭ pentru că ținemŭ ca acéstă lucrare a nóstră să suplinésca lipseĭ unuĭ archivŭ alŭ Istorieĭ naționale și alŭ doilea, pentru că voimŭ să evitămŭ de a cădea în erórea comună celor carĭ, în locŭ de a reproduce documentulŭ, se mărginescŭ a'lŭ analisa. Tot-deauna în acéstă analisă intervine ceva *subiectivŭ*, care alteréză adevĕrulŭ istoricŭ. Acésta voimŭ să evitămŭ, punêndŭ însușĭ documentulŭ sub ochiĭ lectoruluĭ, care ast-felŭ póte controla argumentarea nóstră.

Să documentămŭ, decĭ, domnia luĭ Mihaĭ Suțu dela Muntenĭ.

Amŭ vĕḍut maĭ susŭ, că noulŭ domnŭ, dupĕ pacea dela Șiștov, veni în țéră, la August 1791. Dómna luĭ Mihaĭ Suțu rĕmase în Constantinopole pênĕ în primă-véra anuluĭ următor, 12 Aprilŭ, 1792.

Dămŭ în notă pitacul de alaiŭ pentru intrarea Domnitoruluĭ M. Suțu în Bucurescĭ cumŭ și acelŭ alŭ alaiuluĭ Dómneĭ. — Din primulŭ pitacŭ vedemŭ, că data sosireĭ la Mŏnăstirea Văcărescĭ a luĭ Mihaĭ Suțu, este din luna Augustŭ și că intrarea s'a făcutŭ la 1 Septembre 1791(1). Acestŭ alaiŭ maĭ probéză și aceea, că totŭ maĭ remăsese óste organisată în țéră.

---

(1) *Obicĭnuitulŭ alaĭ în ce chipŭ s'aŭ făcutŭ la intrarea Măriĭeĭ Séle Mihaĭ Vodă Suțul, cu alŭ doilea Domnie.*

Polcovniculŭ de podurĭ cu toțĭ podariĭ, pe josŭ, cu topórele în mânĭ, maĭ naintea alaiuluĭ.

Încă înainte de a intra în Bucurescĭ, din conaculŭ dela marginea capitaleĭ séle, Mihail Suţu adreséză maĭ multe proclamaţiunĭ, fie

---

Stégulŭ catanelor de ţéră, cu căpitanulŭ i cătanele acestuĭ stégŭ, toţĭ călărĭ, înarmaţĭ.

Brésla agiéscă

Călăreţiĭ polcovnicescĭ, toţĭ călărĭ şi înarmaţĭ.
Vel capitanŭ de cazacĭ cu stégulŭ i sîrmaciulŭ şi toboşulŭ sĕŭ.
Talpoşiĭ dorobănţescĭ, pedestri, cu chivere, cu tobe i cu cimpóile lor.
Vel căpitanŭ de dorobanţĭ cu zapciiĭ sĕĭ înainte i cu câţĭ-va din brésla armenéscă, cu tacâmŭ curatŭ şi cu stégulŭ sĕŭ i toba.
Cazaciĭ agieşcĭ pedestri, cu cimpóie i tobele lor.
Vênătoriĭ asemenea.

Căpitaniĭ agiescĭ înarmaţĭ	cu tacâmŭ curatŭ, pedestri.
Ceauşulŭ agiescŭ	cu polcovniculŭ de Tîrgovişte.
Polcovniculŭ de...	cu polcovniculŭ de ciocli.
Polcovniculŭ de vênătorĭ	cu logofĕtulŭ agiescŭ.

Vel aga cu podóba, după obiceĭ

Stégulŭ cu stegarulŭ agiescŭ i călăreţiĭ cu prapurile i trâmbiţile cu toba şi sîrmaciulŭ.

Brésla spătăréscă.

Lefegiiĭ cu stégurile, călărĭ.
Vel căpitanŭ de lefegiĭ cu zapciiĭ sĕĭ, i buciucŭ, toboşarŭ, sirmaciŭ, după dênsulŭ.
Scutelniciĭ spătărescĭ înarmaţĭ.
Poteraşiĭ toţĭ înarmaţĭ, călărĭ, cu haine fistichiĭ i cu moţurĭ i cu musicanţiĭ lor.
Deliĭ călărĭ toţĭ înarmaţĭ cu suliţe în mâuĭ, cu odobaşiĭ lor.
Seimeiniĭ bulucbaşescĭ, înarmaţĭ toţĭ, cu haine roşiĭ şi cu moţurĭ galbine şi cu stégulŭ celŭ mare i toba şi sîrmaciulŭ.

Căpitaniĭ spătărescĭ înarmaţĭ,	cu tacâmŭ curatŭ.
Vel căpitanŭ de mazilĭ,	cu ceauşĭ spătărescŭ.
Polcovnicŭ de Joĭmarĭ,	cu polcovnicŭ de vênătorĭ.
Polcovnicŭ de poteră,	cu polcovnicŭ de seimenĭ.
Baş buluc-başa,	cu logof. spătărescŭ.

D-luĭ vel spătarŭ.

Stégulŭ cu stegarulŭ i ceauşulŭ şi lefegiĭ cu prapore i trîmbiţe, tobe, şi sîrmacĭ.
Copiĭ din casa de visterie, aprodiĭ şi păhărniceiĭ.
D-luĭ baş beşli aga cu toţĭ neferiĭ şi cu bairacul,

către locuitoriĭ Bucurescilor, fie către județele de dincóce și de dincolo de Olt.

Brésla portăréscă.

Portăreiĭ, rîndŭ, pe josŭ, cu semnele în mânĭ.
Vtore portarŭ, cu treti portarŭ.

Vel portarŭ.

D-lor boeriĭ velițĭ al doilea și al treilea și înainte starostea cu neguțitoriĭ pămênteniĭ și cu neguțitoriĭ de companie și lipscaniĭ.

Brésla armășéscă.

Armașiĭ, cu pușcașiĭ.
Vt. armașĭ cu trt. armașĭ.

Vel armașĭ, cu podóba după obiceĭ.

Stégurile țêriĭ i trâmbițașiĭ domnescĭ și musicanțiĭ nemțĭ și toțĭ lăutariĭ domnescĭ.
Juruk Bairak.
Sacagiiĭ, după orînduială, cu sacalele.
Salahoriĭ călărĭ cu bețele în mână.
Caiĭ domnescĭ împodobițĭ, trăgêndu-ĭ comișiĭ câte unulŭ.
Călărașiĭ, i lipcaniĭ.
Tıt. logf., cu trt. logf.
Vt. Vistier, cu vt. logofĕt.

Fustașiĭ cu darde

Vechil de comis mare

Fustașiĭ cu darde

Ius Bașa

Cincĭ căpitanĭ spătărescĭ ortarĭ cu saki cu caplan-poșurĭ

Beĭzadea cu cĭohodarĭ i unŭ saracciŭ.

D-luĭ Divan Efendi.

Cincĭ căpitanĭ spătărescĭ ortașĭ cu saki cu caplan-poșurĭ

Tuĭurile și sangéculŭ.
Postelniceiĭ pe josŭ cu semnele în mânĭ.
Zapciiĭ Divanuluĭ, pe josŭ, cu semnele.

Unŭ satârŭ altŭ satârŭ
» » » »
» » » »

Posedemŭ o circulare adresată 26 August către tóte administraţiunile de judeţe ale ţěreĭ muntenescĭ şi trimisă egalmente şi la

---

Mataragi Iamac,
Saracci Iamac,

Alaiu-ceauşlarĭ,
icioglan ceauşlarĭ,
Doĭ cavazĭ.

Mataragi baş.
Saracci baş.

Delibabaşa cu chehaiaoa
cu ciohodariĭ pedeştriĭ

Başŭ ciohodar tufecci başa
cu toţĭ ciohodariĭ asemenea

Iar ciohodarĭ i tufeccĭĭ cu puscĭ

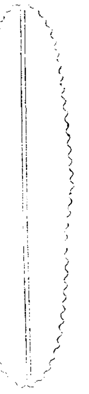

Iar ciohodarĭ i tufeccĭĭ cu puscĭ

Vătafŭ de divanŭ înarmatŭ
cu saĭdacurĭ

Vt. spătarŭ cu sabia
i topuzŭ

Semnulŭ Domnieĭ

Copiĭ din casă purtând prapurile împrejur.

Vel gramaticŭ	Vel ispravnicŭ de curte.
Vel cuparu	Vt. cămăraşŭ.
Divictarulŭ	Vt. cămăraşŭ.
Vel cafegiu	cu icĭ-ciohodarĭ.

Şi ceĭ-l-alţĭ boernaşĭ aĭ curţiĭ şi ideclii, câte doĭ.
Mehterhane-başa cu tótă taĭfaua cântândŭ.

Careta gospod.

Ion Mihail Suţul Voivodŭ i gospod. zemle Vlachischoĭ.

Poruncimŭ Domnia Mea, vătaşe i ceauşŭ de aprodĭ, să aveţĭ a însciinţa d-lor boerilor i zapciilor marĭ şi micĭ şi tuturor maĭ susŭ arĕtaţilor, că mâne Lunĭ, la 3 césurĭ din ḑi, cu ajutorulŭ luĭ Dumneḑeŭ este să se facă obişnuitulŭ alaiulŭ Domnieĭ nóstre şi să fie toţĭ strînşĭ maĭ nainte la capulŭ poduluĭ luĭ Şerban-Vodă în deal şi intraţĭ la orînduială, ca la ridicarea nóstră să se afle toţĭ gata spre mişcare, însă să grijiţĭ a nu se face vre-unŭ cusurŭ séŭ vre-o ataxie la pornire.

cele 5 judeţe din Moldova ocupate cu Austriacĭ. Chiar şi din acéstă proclamaţiune se vede, că Mihaiŭ Suţu fusese rînduitŭ din capulŭ loculuĭ Domnŭ peste amêndouĕ ţĕrile.

---

că veţĭ fi în vină; aşişderea să arĕtaţĭ porunca Domniei Mele fieşcăreia bréslă, ca la mergere să aibă a păzi buna cuviinţă şi orânduială, fără de a face sgomotŭ de vorbă, séŭ vre-o amestecătură, ci fieşcare cu tăcere să urmeze mişcarea alaiuluĭ, iar unŭ alaĭ ceauşŭ călare să aibă a înconjura necontenitŭ înainte, vestindŭ şi întocmindŭ mişcarea alaiuluĭ, la mergere, ca să méargă cu bună orânduială».— 1791, Aug. 31».

Cod. No. XX. fila 25—29.

Eată şi alaiulŭ Dómneĭ:

«*Orânduiala alaiuluĭ pré iubiteĭ Dómne a Domnieĭ mele, la intrarea in Bucurescĭ.*

100 Seimenĭ polcovnicescĭ călărĭ, toţĭ în haĭne roşiĭ, înarmaţĭ şi cu moţurĭ galbine.

100 Seimenĭ buluc-bâsescĭ asemenea călărĭ toţĭ cu haĭne roşiĭ, înarmaţĭ şi cu moţurĭ galbine.

Patru postelniceĭ cu capoturĭ roşiĭ şi tacâmŭ curatŭ.	Iar patru postelniceĭ.
Ceauşulŭ spătărescŭ.	Cu ceauşŭ agiescŭ.
Polcovnicŭ de podŭ.	Cu polcovnicŭ de ciocli.
Polcovnicŭ de seimenĭ.	Cu polcovnicŭ de vênătorĭ.
Alŭ 2-lea comisŭ.	Cu alŭ 2-lea pitarŭ.
Başŭ-buluc-başa.	Cu polcovnicŭ de tîrgŭ.
Vel căpitanŭ de Menzil	Cu vel căpitanŭ de lefegiĭ.
Alŭ 3-lea post.	Cu răhtivanŭ.
Vornicŭ de haremŭ.	Cu vel căpitanŭ de dorobanţĭ.
Alŭ 2-lea grămăticŭ.	Cu grămăticulŭ dómniĭ.
Vel post.	Cu alŭ 2-lea spătarŭ
Biv vel pitarŭ Panaitŭ.	Cu biv vel pit. Andonache.
Vel armaşŭ.	Cu vel pitarŭ.

50 Nemţĭ de pórtă, pe josŭ, toţĭ cu haine fistichiĭ, curate.

12 Fustaşĭ aĭ haremuluĭ, cu darde în mânĭ şi cu izbaşa a lor.

8 Căpitanĭ, 4 aĭ seimenilor spătărescĭ şi 4 agiescĭ, pe josŭ, înarmaţĭ cu zarzavale. (?)

10 Ciohodarĭ lângă careta pré iubitelor nóstre domniţe şi dumnélor jupânesele marĭ pămêntence, după obiceiŭ, în caretele d-lor, după Domniţe.

Iω Mihail Constadin Suţul Voivod i gospod. Vlas.

Poruncimŭ Domnia mé, polcovnice de seimenĭ, să aibĭ a însciinţa atâtŭ maĭ susŭ arĕtaţilor boerĭ şi zapciĭ cu breslele lor, cât şi d-lor jupâneselor, ca să scie că cu ajutorulŭ luĭ Dumnezeŭ la... césurĭ este să fie intrarea pré iubiteĭ Dómneĭ Domnieĭ mele în Bucurescĭ, pentru care să porţĭ grija a fi toţĭ orînduiţiĭ la Văcărescĭ, de unde să se facă alaiulŭ acesta, cu orînduiala luĭ, fără de cusurŭ». 1792, Aprilie, 12.

Cod. No. XX, fila 511.

Publicămŭ în notă importanta circulară către ispravnicĭ de care vorbirămŭ (1). Domnitorulŭ vestesce maĭ ântêiŭ ţĕrănimeĭ sosirea sa la scaunulŭ domnescŭ şi că de la 28 August stilŭ vechiŭ administraţiunea ţĕrilor se va face în numele nouluĭ domnŭ de către ispravnicĭ. Domnitorulŭ apelă la acestia, ca, cu mare scumpĕtate, să îngrijéscă de liniştea, dreptatea şi odihna ţinuturilor şi să citéscă «acéstă carte slobodă către locuitoriĭ aceluĭ judeţŭ... din satŭ în satŭ, şi să se iscălésca de preotŭ şi de părcălabulŭ satuluĭ şi să se triméţă la domnie».

---

(1) *Publicaţie la 17 judeţe ale ţĕrĭĭ şi la 5 ţinuturĭ ale Moldoveĭ pentru vestirea domnieĭ nouĕ.*

«D-vóstre ispravnicilor ot sud.... sănĕtate!

Eată iarăşĭ în cea după urmă milostivindu-se a totŭ puterniculŭ D-ḑeŭ asupra zidireĭ mânilor sale a bine-voitŭ, ca să hărăzéscă la toţĭ de obşte încetarea şi săvêrşirea tuturor patimilor şi întristărilor ce aŭ fostŭ până acuma: eată iarăşĭ din Dumneḑeasca bună-voinţă v'aţĭ întorsŭ cu toţiĭ la prea puternica otomănicéscă împĕrăţie, sub stăpânirea şi milostivirea căreia a'ţĭ trărit şi voĭ şi stămoşiĭ voştriĭ; eată că din dumneḑeesculŭ ajutorŭ şi din mila prea putérniceĭ împĕrăţiĭ ni s'a încredinţatŭ iarăşĭ nouĕ domnesculŭ nostru scaunŭ al ţĕriĭ românescĭ pe lângă acésta şi oblăduirea a judeţelor ţĕreĭ moldovenescĭ, ce se află dincóce de Siret. Suntem decĭ fără îndoială, că acésta vestire de bucurie va fi ajuns până acumŭ la toţĭ D-vóstră; decĭ fiind-că dupe prea înalta împĕrătésca poruncă amŭ sositŭ la scaunulŭ domnieĭ mele, pentru ca să primimŭ stăpânirea şi oblăduirea acesteĭ ţĕrĭ şi acelor ţinuturĭ, nu lipsimŭ ca să vĕ dămŭ acéstă însciinţare, şi de vreme ce de la 28 ale luĭ August vechiŭ oblăduirea isprăvnicéscă aveţĭ să o faceţĭ D-vóstre în numele şi puterea domnesceĭ nóstre otcârmuirĭ, cea maĭ d'ântêiŭ slujbă ce ceremŭ de la D-vóstre, fiind-că este cea desĕvêrşită şi cu mare scumpĕtate liniştea, dreptatea şi odihna a tuturor acestor ţĕrĭ şi ţinuturĭ, eată şi cea maĭ d'ântêiŭ poruncă ce vĕ dămŭ Domnia mea este, ca să fiţĭ cu multă băgare de sémă şi cu multă privighere asupra dreptăţiĭ şi liniştei tuturor şi să nu se întêmple ca întêiŭ D-vóstre să vĕ atingeţĭ măcarŭ cu gândulŭ de împotrivire acesteĭ poruncĭ şi pe lângă D-vóstre ómeniĭ şi zapciiĭ din verĭ-ce orînduială a aceluĭ judeţŭ, că să sciţĭ că vĕ încredinţămŭ înaintea luĭ D-ḑeŭ, că cu mare pedépsă şi fără nicĭ un felŭ de milostivire vĕ vomŭ pedepsi pe fieşcare gróznicŭ, după vina şi rangulŭ sĕŭ. Acéstă carte slobodă ce scriemŭ către locuitoriĭ aceluĭ judeţŭ de obşte, să o citiţĭ ântêiŭ D-vóstră cu multă băgare de sémă, şi apoĭ trimiţêndu-o din satŭ în satŭ a se citi şi a se înţelege, să se iscălésca de preotu şi de părcălabu satuluĭ şi să o trimite-ţĭ la Domnia mea spre încredinţare; sunteţĭ încredinţaţĭ şi să fiţĭ şi de acuma înainte cu tótă nădăjduirea pe deplinŭ, că pe boeriĭ ceĭ credincioşĭ şi pe slugile Domnieĭ mele, ce se pórtă cu scumpătatea cea cuviinciósă la săvîrşirea poruncilor Domnieĭ mele ĭĭ vomŭ cinsti şi milui dupe vrednicie, ca o datorie; decĭ fieşcare din D-vóstre alégă'şĭ dintr'acestea douĕ care 'ĭ va plăcea maĭ mult, adecă séŭ a priimi milostivirile nóstre, după vrednicia sa, séŭ a suferi pedepsele domnescĭ după învinovăţirea sa, şi fiţĭ sănĕtoşĭ.»—1791, August, 26.

Cod. No. XX, fila 9.

O ḑi înainte de acéstă proclamaţiune către judeţe este semnată aceea către locuitoriĭ ţēriĭ, anexată la proclamaţiunea analisată maĭ susŭ, circulară către ispravnicĭ.

Prin acéstă proclamaţiune (1) la cele 17 judeţe muntene, Mihail

---

(1) *Publicaţie la 17 judeţe ale ţēriĭ.*

«Credincĭoşilor supuşilor şi ca fiĭ aĭ noştriĭ întocmaĭ socotiţĭ, tuturor locuitorilor Domnesceĭ nóstre ţēri românescĭ, sănētate. Eată dar în cea după urmă că a totŭ puterniculŭ D-ḑeŭ milostivindu-se asupra zidireĭ sfintelor séle mânĭ, aŭ bine-voitŭ să hărăzéscă vouē tuturor de obşte, încetarea şi săvêrşirea tuturor mâhnirilor şi necazurilor celor până acum; eată iarăşĭ că cu dumnezeésca sa bună-voinţă v'aţĭ întorsŭ toţĭ la pré puternica împĕrăţie, sub a căreia stăpânire şi milostivire a'ţĭ trăitŭ şi voĭ şi părinţiĭ şi strămoşiĭ voştriĭ; eată că cu ajutorulŭ luĭ D-ḑeŭ şi cu mila pré puterniceĭ împĕrăţiĭ, iarăşĭ am primitŭ noĭ Domnesculŭ nostru scaunŭ al ţēriĭ românescĭ, şi ni s'aŭ încredinţatŭ oblăduirea şi buna vóstră orînduială: decĭ nu avemŭ îndoială, că acéstă vestire de bucurie va fi ajunsŭ la voĭ şi cugetămŭ că voĭ toţĭ de obşte ţineţĭ minte, că după cum şi la cea-l-altă Domnie a nóstră v'am încredinţatŭ, că din vremea trecuteĭ păcĭ până la sfîrşitulŭ Domnieĭ nóstre ceĭ d'ântêiŭ, câte nezamurĭ din mila pré puterniceĭ împĕrăţiĭ aŭ dobînditŭ tótă ţéra, tóte era ostenelĭ şi sudorĭ şi strădăniĭ ale nóstre, care şi de faţă nădăjduimŭ, că veţĭ fi cunoscutŭ în vremea celor treĭ anĭ aĭ Domnieĭ nóstre; a'ţĭ vĕḑutŭ dorirea cea părintéscă ce avemŭ către tótă Domnésca nóstră ţéră, vĕ aduceţĭ aminte de iubirea de ómenĭ, de întocmirea şi milostivirea cu care pe toţĭ v'amŭ oblăduitŭ; a'ţĭ priceputŭ cu scumpĕtate, că voimŭ să lucrămŭ dreptatea cea desăvêrşită, ce se cere de către pré puternica împĕrăţie; a'ţĭ cunoscutŭ Domnésca nóstră fire, că nu primesce nicĭ decum, nicĭ sufere cea maĭ mică nedreptate, séŭ jefuire, şi într'unŭ cuvêntŭ, cum-că de obşte a vóstră bună stare, repausŭ şi odihnă este a nóstră rîvnă şi mulţămire. Decĭ fiind-că prea puternica şi hrănitórea nóstră împĕrăţie, prin dumneḑeesculŭ ajutorŭ, ne aŭ miluitŭ cu Domnia ţēreĭ românescĭ, ne aŭ rînduitŭ iarăşĭ Domn al vostru şi amŭ ajunsŭ la domnesculŭ nostru scaunŭ, mângăerea vóstră avênd'o ca cea d'ântêiŭ grijă a nóstră, n'amŭ lipsitŭ să scriemŭ acéstă domnéscă a nóstră carte către toţĭ de obşte, ca să sciţĭ şi să fiţĭ încredinţaţĭ, neîngrijiţĭ şi odihniţĭ, cum că tóte nevoile ce a-ţĭ trasŭ în decursulŭ acestor 5 anĭ ce aŭ trecutŭ, tóte pagubele, tóte nedreptăţile şi întêmplările rele ce aţĭ suferitŭ, fómetea ce în anulŭ trecutŭ la unele părţĭ aţĭ cercatŭ şi necurmarea stricăciuneĭ şi prăpădenieĭ a tóteĭ ţēreĭ, prea bine le scimŭ; şi însuşĭ inima nóstră împreună cu voĭ să întristéză şi împreună simte. Dar acestea, fie slăvit numele luĭ D-ḑeŭ, tóte aŭ trecutŭ şi tóte nădăjduimŭ să lipséscă şi să se uite! Acumŭ veţĭ găsi a vóstră cea d'ântêiŭ bună stare şi odihnă; acumŭ vĕ veţĭ mântui de tótă răpirea şi nedreptatea; acumŭ veţĭ dobândi fiesce-care osebitŭ şi toţĭ de obşte odihna şi repausulŭ vostru, fiind-că de a se curăţi tóte cele trecute, şi de a înceta tóte nestatorniciile de până acumŭ, de a se aridica tóte greutăţile cele peste mĕsură şi să vĕ uşuraţĭ şi să rĕsuflaţĭ, este cel desevêrşit scopos şi Domneasca nóstră nestrămutată hotărîre, şi maĭ presus de tóte de a lipsi verĭ-ce nedreptate, până la un păr, este a nóstră cea d'ântêiŭ şi cea

Suțu amintesce faptele din domnia luĭ ântêia, de 3 anĭ de ḑile: «Ațĭ vĕḑutŭ dorirea cea părintéscă ce avemŭ către tótă a nóstră domnéscă țéră; vĕ aducețĭ aminte de iubirea de ómenĭ, de întocmirea și milostivirea cu care pe toțĭ v'amŭ oblăduitŭ».....

Decĭ Domnitorulŭ promite locuitorilor apĕrare în contra orĭ-ce nedreptățĭ. Nimenĭ nu va lua dela eĭ măcar unŭ puĭ, orĭ oŭ de găină:

---

dupe urmă voință și poruncă. Pentru aceea am poruncit cu deosebite Domnescile nóstre cărțĭ ispravnicilor, să 'șĭ deschiḑă ochiĭ și să ia aminte cu scumpĕtate, ca să nu se întêmple séŭ vre-unuŭ căpitanŭ, séŭ polcovnicŭ, séŭ altŭ zapciŭ, séŭ verĭ-ce omŭ alŭ ispravnicilor, să îndrăznéscă a supĕra pe cineva-șĭ, nicĭ până la un pĕr, séŭ cele maĭ micĭ lucrurĭ, până la unŭ puĭ și oŭ de găină, fiind-că pe urmă îl vomŭ pedepsi strașnicŭ și Domnesce; și de va supĕra vre unulŭ, séŭ ciocoiŭ, séŭ zapciŭ, séŭ altŭ cinevașĭ pe vre unulŭ din voĭ, séŭ va atinge pĕrulŭ luĭ, îndată să'lŭ arĕtațĭ ispravnicilor județuluĭ, care după porunca nóstră va pedepsi pe acelŭ ce va face nedreptate, până la celŭ maĭ puținŭ; și de care cum-va ispravniciĭ vor trece cu vederea dreptatea vóstră, unulŭ din voĭ să nizuiască la Domnia mea și să ne descopere tânguirea sa, noĭ domnesculŭ nostru Divanŭ îlŭ avemŭ deschisŭ pentru voĭ, urechile nóstre sunt luătóre aminte la jălbile vóstre, voirea nóstră cucernică spre ajutorulŭ vostru; odihna nóstră o jertfimŭ pentru odihna vóstră, repausulŭ nostru îlŭ trecemŭ cu vederea pentru repausulŭ vostru; cele de ḑi și de nópte ostenelĭ și străduirĭ nu le socotimŭ întru nimicŭ pentru siguranța vóstră, pentru buna pază a lucrurilor vóstre și păzirea dreptățiĭ vóstre. Ci dar, toțĭ de obște, marĭ și micĭ, tinerĭ și bătrînĭ, rămâind mângăiațĭ și odihnițĭ, și cu bucurie slăvindŭ milostivirea prea bunuluĭ D-ḑeŭ, să vĕ adunațĭ iarășĭ la locurile vóstre și să locuițĭ satele vóstre, să vĕ dregețĭ casele vóstre, cine le are stricate, să strîngețĭ dobitócele și lucrurile vóstre și cu tótă odihna și rĕsuflarea vóstră să începețĭ acumŭ de tómnă să lucrațĭ pămêntulŭ la vreme cu plugurile vóstre pentru ca să dobândițĭ la vremea secereĭ rodurile care nădăjduimŭ că le va blagoslovi D-ḑeŭ spre chiverniséla și mângăerea vóstră; nimenea nu are a vĕ supĕra, nimenea nu are a vĕ bântui. Noĭ altŭ nu voimŭ, altŭ nu ceremŭ de la voĭ, fără câtŭ să vĕ ușurațĭ din greutățile cele cu greŭ suferite și să vĕ bucurațĭ pentru îndestularea vóstră, să vĕ adunațĭ la locurile și satele vóstre și să locuițĭ casele vóstre, ca prin părintésca și drépta nóstră domnéscă oblăduire aflândŭ tótă odihna și buna stare, să vĕ rugațĭ toțĭ, micĭ și marĭ, a totŭ puterniculuĭ D-ḑeŭ, să dăruiască prea puterniculuĭ, prea luminatuluĭ, prea dreptuluĭ și prea milostivuluĭ nostru împĕratŭ sultanulŭ Selim Han, iubitoruluĭ de ómenĭ, scăparea lumeĭ și stăpânulŭ nostru, viață îndelungată, mărire și slavă vecĭnică arĕtând brațul împĕrățieĭ sale celŭ strașnicŭ biruitorŭ și puternicŭ păzindŭ prea puterniculŭ acoperĕmêntŭ alŭ împĕrățieĭ sale ne-atinsŭ în tótă samoderjenica luĭ stăpânire, și să vĕ rugațĭ să dăruiască prea înaltuluĭ și prea mărituluĭ vizirŭ și tuturor celor de mare cuviință stâlpĭ aĭ putericeĭ împĕrățiĭ, prea milostivilor noștri stăpânĭ, viață îndelungată și înmulțire de ḑile prea îndestulată, și să vĕ rugațĭ pentru sănătatea nóstră și a fiilor noștri, ca prin noĭ să dobândițĭ milile cele marĭ și bogate ale preaputerniceĭ împĕrățiĭ.» — 1791, August 25.

Cod. No. XX, fila 4.

Să nu 'ĭ supere nicĭ unŭ ciocoĭ, séŭ zapciŭ, orĭ alt cine-va, nicĭ să se atingă măcar de pĕrul lor. Décă ispravniciĭ nu facŭ dreptate, să reclame la divanurĭ și vor afla dreptatea, că Divanulŭ și Domnitorulŭ sunt gata a le-o da.

Domnitorulŭ apelă la locuitorĭ să se întórcă la casele lor să și le repare, să'șĭ strîngă dobitócele și lucrurile și să se apuce de lucrulŭ pămêntuluĭ.

Printr'unŭ manifestŭ deosebitŭ, M. Suțu se adreséză și către Bucurescenĭ, cu douĕ ḑile înainte de intrarea luĭ în capitala țĕreĭ (1).

---

(1) *Publicație în Bucuresci.*

«Zemle Vlachiscoĭ. Cuvioșilor archimandrițĭ, egumenĭ a-ĭ sfintelor mônăstirĭ, molitfelor vóstre protopopĭ și preoțĭ, a tóte sfintelor biséricĭ, mazîlilor, neguștorilor, breslașilor, rufeturilor, mahalagiilor, și tuturor credincĭoșilor supușĭ a-ĭ nostri întocmaĭ ca fiĭ socotițĭ, lăcuitorilor orășanĭ de aicĭ din cinstita Domnésca nóstră politie a scaunuluĭ Domnieĭ mele, din Bucureșcĭ, sănătate. Iată dar că a tot puterniculŭ Dumneḑeŭ milostivindu-sĕ asupra zidireĭ sfintelor sale mânĭ aŭ bine-voitŭ să hărăzéscă vouĕ tuturor de obște încetarea și sĕvêrșirea tuturor măhnirilor și necazurilor celor până acum; iată iarășĭ că cu D-ḑésca bună-voință v'ațĭ întors toțĭ la prea-puternica împĕrăție subt a căreĭa stăpânire și milostivire ațĭ trăit, voĭ și părințiĭ și strămoșiĭ voștriĭ; iată dar că cu ajutorul luĭ D-ḑeŭ și din mila prea-puterniceĭ împĕrățiĭ, Domnul D-ḑeŭ să-ĭ întăréscă stăpânirea și să-ĭ înmulțéscă slava și mărirea în vecĭ, am priimit iarășĭ noĭ domnesculŭ nostru scaunŭ al țĕriĭ româneșci, și ni-s'aŭ încredințatŭ oblăduirea și buna vóstră otcârmuire, pentru care nu avem îndoială că v'-ațĭ bucuratŭ de acésta în vreme ce avețĭ pildă de ale nóstre bune voirĭ ce avem asupra acesteĭ țĕrĭ și toțĭ voĭ de obște ținețĭ minte după cum și la cea-l-altă domnie a nóstră v'am încredințat, că încă din vremurile trecuteĭ păcĭ până la sfârșitul domnieĭ nóstre ceĭ d'ântâĭ, câte nezamurĭ din mila prea-puterniceĭ împĕrățiĭ aŭ dobândit țéra de obște, tóte era ostenelĭ și sudorĭ și strădăniĭ ale nóstre, precum și în vremea celor treĭ anĭ a-ĭ domnieĭ nóstre, nădăjduimŭ că vețĭ fi cunoscutŭ în faptă dorirea cea părintéscă ce avem către tótă Domnéscă nóstră țéră și bună petrecerea care o poftim atâta fieș-căruĭa în parte, cât și a tuturor de obște; aducețĭ-vĕ aminte de iubirea de ómenĭ, de întocmirea și milostivirea cu care pe toțĭ v'am oblăduitŭ; ațĭ priceputŭ iarășĭ cu scumpătate, că voim să lucrămŭ dreptatea cea desevêrșită întru tóte, care se cere de-câtre prea puternica împĕrăție, și a-țĭ cunocut firea Domnieĭ mele, că nu primeșce nicĭ-decum, nicĭ sufere cea maĭ mică nedreptate, séŭ jăfuire, séŭ zăticnire în hrana și alișverișul celora ce vor ămblă cu dreptate, după cugetulŭ Domnieĭ mele și într'unŭ cuvêntŭ ḑicemŭ, că cea de-obște a vóstră bunăstare, repaos și odihnă și îndestulare, iată a nóstră rivnă și mulțămire, și cea d'ântâĭ grijă a nóstră este mângăerea vóstră. Decĭ tóte acelea câte a-țĭ cunoscut la firea Domnieĭ mele ântâĭ, să șcițĭ că acum sunt și vorŭ fi maĭ cu asupra și maĭ cu fierbințeală râvnind dreptatea și mângăerea vóstră, în vreme ce tóte nevoile ce ațĭ tras în cursulŭ acestor 5 anĭ ce aŭ trecutŭ, tóte pagubele, tóte ne-

Și Bucurescenilor le amintesce despre «bunurile nizamurĭ» ce prin ostenéla luĭ, în prima domnie, le-aŭ dobânditŭ ţéra dela Pórtă, câtŭ și dela iubirea părintéscă a Domnitoruluĭ. «Aţĭ priceputŭ, le ḑice, că voimŭ să lucrămŭ dreptatea cea desăvêrșită întru tóte... și aţĭ cunoscutŭ firea Domnieĭ mele, că nu primesce nicĭ decum, nicĭ sufere cea maĭ mică nedreptate, séŭ jăfuire, séŭ zăticnire în hrana și alișverișulŭ celora ce vor âmbla cu dreptate». Domnitorulŭ promite a fi de acum și maĭ aspru și maĭ cu ferbinţélă râvnindŭ dreptatea și mângâierea Bucurescenilor, în vedere cu cele suferite în 5 anĭ de ḑile.

---

dreptăţile și întimplările ce aţĭ suferit, și stricăciunile prea bine le şcim, și însă-șĭ inima nóstră împreună cu cei pătimașĭ să întristează și împreună simte durere; însă acestea (slăvitŭ fie numele luĭ D-ḑeŭ) tóte aŭ trecutŭ și tóte nădăjduimŭ să lipséscă și să se uĭte; acum veţĭ găsi acea d'ântâĭ a vóstră bună stare si odihnă; acum vĕ veţĭ mântuĭ de tótă nestatornicia și veţĭ dobândi fieșcare în parte și de obște odihna și înlesnirea vóstră, fiindcă de a se curăţa tóte cele trecute și de a înceta tóte nestatorniciile cele de pân-acum spre a intra tóte în orênduială bună, și de-a se ridica tóte greutăţile cele peste mĕsură, săvĕ ușuraţĭ și să rĕsuflaţĭ, este cel desĕvârșitŭ scoposŭ și Domnésca nóstră netrămutată hotarîre, și maĭ pre susŭ de tóte de-a lipsi verĭ-ce nedreptate până lă unŭ pĕrŭ, și verĭ-ce acatastasie împotriva buneĭ orînduelĭ, este a nóstră cea d'ântâĭ și cea din urmă voinţă și poruncă, și a nimenuĭ nedreptate nu vom suferi. Drept aceea, toţĭ de obște, marĭ și micĭ, tinerĭ și bĕtrânĭ, de orĭ-ce breaslă și de orĭ-ce orînduială, mângăiţĭ-vĕ cu bună și neindoită nădejde la a nóstră dréptă oblăduire, cu bună petrecere de-aicĭ înainte și fieșcare în parte și atât cele-l-alte bresle să-șĭ căpuiască cu întreagă nădejde de agonisită și de risipa și întărirea și indestularea caselor lor, silindu-se fieșcare la dregerea și bună stare a lăcașurilor sale, câtŭ și rufeturile și neguţătoriĭ, cu inima întinsă să se apuce de alișverișurile și de neguţătoriile lor, spre a se folosi și spre a se căștigă pe sine și a se face și obștieĭ îndestulare, ca să ne bucurămŭ și noĭ după rîvna ce avemŭ, vĕḑêndŭ pe supușiĭ nostri îndestulaţĭ și fericiţĭ, cândŭ vor curge neguţătoria și alișverișurile întregĭ, păzindŭ însă și isnafurile dreptatea la vênḑărĭ, atâtŭ în alte felurite de marfurĭ, câtŭ maĭ vîrtosŭ acele ce sunt peutru hrana și de mâncarea noroduluĭ, dupe nartu ce cu dreptate li-se va pune în vreme spre a nu se cuteza lăcomindu-se peste mĕsură la căștigurĭ, să metachiriséscă, orĭ în cumpene și în mesurĭ vicleșugŭ, séŭ la preţŭ încărcătură peste nartulŭ ce li se va pune ou mĕsură dréptă, pentru că dupe cum folosulŭ negustorieĭ și alișverișuluĭ lor îl poftimŭ, așĭa și dreptatea noroduluĭ o cerem negreșitŭ și orĭ-ce neobișnuită și nedréptă luare și supĕrărĭ veţĭ avea de către zapciĭ marĭ și micĭ aĭ politieĭ, să aveţĭ a le arĕta cu îndrăsnélă și fără de nicĭ-o sfială la Domnia mea, fiindcă tóte luările și pricinile care pricinuescŭ scumpătate, Domnia nóstră nu le suferimŭ, precum și alte nedreptăţĭ verĭ-cine va avea să șcie că Divanulŭ nostru pentru aceea îl avem deschisŭ către toţĭ de obște, urechile nóstre sunt luătóre aminte, spre auzulŭ jălbilor fieșce-căruia, voirea nóstră este cucernică spre ajutorulŭ vostru; odihnă nóstră am jertfitŭ pentru odihna vóstră, și rĕpaosul nostru îl

Acum vremea de restrişte a trecutŭ. Fie-cine să'şĭ repare casa stricată de resboiŭ şi rufeturile şi neguţitoriĭ cu inima întinsă să se apuce de trébă, de negoţulŭ lor, păzindŭ nartulŭ ce cu dreptate li se va pune în vreme... Divanulŭ va asculta tótă jăluirea. «*Urechile nóstre sunt luătóre aminte spre auḍulŭ jalbelor fiescecăruia*... Amŭ jărtfitŭ pentru odihna vóstră şi repausulŭ nostru îlŭ trecemŭ cu vederea pentru repaosulŭ vostru».

O asemenea proclamare a adresatŭ M. Suţul şi Craiovenilor (1).

La Craiova M. Suţul numesce Caimacam pre altă rudă a sa, biv vel spătarulŭ Costache Suţul.

---

trecemŭ cu vederea pentru repaosul vostru. Cele din ḍi şi din nópte ostenelĭ şi străduirĭ nu le socotimŭ întru nimicŭ pentru siguranţă vóstră, pentru bună petrecere a vóstră, şi decâtŭ tóte pentru paza dreptăţiĭ în tóte şi aşĭa petrecêndŭ toţĭ cu bună orînduială şi nădejde la părintésca şi drépta nóstră oblăduire, rugaţĭ pe milostivulŭ D-ḍeŭ toţĭ de obşte, marĭ şi micĭ, pentru marirea, slava, şi prea scumpă viaţă prea puterniculuĭ, prea dreptuluĭ, iubitoruluĭ de ómenĭ, scăparea lumiĭ, împĕratuluĭ şi stăpânuluĭ nostru cel milostivu sultanŭ Selim Han, al căruia braţŭ împĕrăţieĭ sale facă-l D-ḍeŭ prea puternicŭ întru tóte şi pentru prea înaltulŭ prea înţeleptulŭ şi prea măritulŭ vizirŭ, şi pentru toţĭ ceĭ de mare cuviinţă stâlpĭ aĭ prea putericeĭ împĕrăţiĭ, prea milostiveĭ stăpâneĭ nóstre şi pentru viaţa nóstră şi a fiilor nostri, ca prin noĭ să dobênḍiţĭ milile cele marĭ şi bogate ale prea puterniceĭ împĕrăţiĭ». 1791, August 29.

Asemenea carte s'aŭ făcutŭ şi la oraşulŭ Craioveĭ.

Cod. No. XX, fila 1.

(1) *Carte Căimăcamuluĭ de la Craiova şi la Căimăcamulŭ ţinuturilor Moldoveĭ.*

«Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţul biv. velŭ spătarŭ Caimacanulŭ alŭ Craioveĭ sănĕtate.

De vreme ce Domnia şi stăpânirea ţĕriĭ românescĭ s'aŭ încredinţatŭ de către prea puternica împĕrăţie sub oblăduirea Domnieĭ mele şi acumŭ după încheerea păciĭ şi D-ta din milostivirea Domnieĭ mele te-aĭ rînduitŭ Caimacamulŭ Craioveĭ, şi a judeţelor ot Prest Olt, şi de vreme ce după aşeḍămêntulŭ ce s'aŭ făcutŭ din partea Domnieĭ mele şi din partea Exelenţieĭ Sale conte Mitrowsky, ce aŭ fostŭ comandirŭ ţĕriĭ românescĭ şi acelor ţinuturĭ ale Craioveĭ până acumŭ, ca la optŭ ale luĭ Septembre stîlp noŭ, ce vine a fi 28 ale luĭ August a stîlpuluĭ vechiŭ, să se întórcă şi să să facă teslimŭ în puterea şi stăpânirea Domnieĭ mele, prin vechiliĭ ceĭ orînduiţĭ din partea Domnieĭ mele şi a exelenţieĭ sale. Iată pentru priimirea acestuĭ teslimŭ a acelor judeţe, te orînduimŭ pe D-ta vechilŭ alŭ Domnieĭ mele, ca să le primescĭ dela vechiluĭ Austricescŭ, ce saŭ orînduitŭ pentru săvîrşirea acesteĭ pricinĭ de către conte Mitrowsky, ca unulŭ ce escĭ orînduitŭ şi caimacamŭ a acelor 5 judeţe. Ci dar primindŭ porunca Domnieĭ mele şi mergêndŭ acolo cu grabă, să trimiţĭ maĭ nainte şi poruncile Domnieĭ mele către D-lor ispravniciĭ acelor 5 ju-

Acestuia, M. Suțul îĭ scrie, ca și Caimacamuluĭ celor 5 județe Moldovene, că ocupațiunea austriacă încetéză la 28 August și că să aĭbă, Caimacamul Craioveĭ, a primi dela exc. sa contele Mitrowski județele oltene sub oblăduirea Domnitoruluĭ țěreĭ.

V.

Administrațiunea sub M. Suțul.

Ca și ceĭ maĭ mulțĭ din Domniĭ anteriorĭ, M. Suțu îșĭ compune Divanulŭ Domnescŭ maĭ numaĭ cu boierĭ pămêntenĭ. Negreșitŭ că, în prima linie, avéŭ să intre în Divanulŭ țěreĭ aceĭ boerĭ, carĭ, ca Enache Văcărescu, luptaseră contra luĭ N. Mavrogheni. In anulŭ I-iŭ alŭ Domnireĭ luĭ M. Suțul se prefiră în Divanŭ: Dumitru Ghica vel banŭ, Nicolae Brâncoveanul (visternicŭ după En. Văcărescu), Manolache Brâncoveanu vel vorn. de țéra de susŭ, urmatŭ apoĭ de Stefan Brâncoveanu, Enache Moruzi, totŭ timpulŭ vornicŭ de țéra de josŭ, Manolache Crețulescul vel logof. de țéra de josŭ, căruia îĭ succede apoĭ Gregore Băleanu; Manolache Brâncoveanul vel logof. de țéra de susŭ.

Intre ceĭ-l-alțĭ boierĭ vedemŭ pe Const. Ion Florescu vel clucerŭ și apoĭ Filipescul vel clucerŭ, Dumitrache Racoviță vel pah., Scarlat Dragomirescul vel stoln., séŭ maĭ ânteiŭ Drăghiceanu Otetelișan vel stoln., D. Locusteanu vel slugerŭ.

Singuriĭ boerĭ grecĭ sunt rudele luĭ Vodă: Gregorasco Suțul vel comis, Alexandru Suțul vel post. și Gregorasco Balasache vel spătarŭ în urma luĭ Al. Suțul care devine postelnicŭ. Maĭ sunt boierĭ maĭ

---

dețe ce se află acumŭ, să le scriĭ și din partea D-tale, ca să scie că dela numitulŭ sorocŭ trecênd aceste județe sub stăpânirea domnesceĭ nóstre oblăduirĭ, nu aŭ a maĭ cunósce stăpânirea nemțéscă lucrătóre și săvîrșitóre a nicĭ verĭ uneĭ pricinĭ, ce aŭ a urma la tóte domnescile nóstre poruncĭ și credinciósei și vredniceĭ D-tale oblăduirĭ; grijasce dar cu multă osîrduire pentru a nu face câtŭ de puținŭ cusurŭ la acéstă poruncă, ci urméză a o săvêrși și a o împlini cu multă băgare de sémă, și fiĭ D-ta sănětosŭ». — 1791, August 26.

Asemenea carte s'aŭ făcutŭ și la d. Iordache Suțul biv vel clucerŭ, caimacamulŭ acelor 5 județe din țéra moldovenéscă, ce sunt dincóce de Siret.

Acésta s'aŭ scrisŭ de la visterie.

Cod. No. XX, fila 7.

micĭ cu nume grecescŭ: Tudorache Iuliano vel pah., Hagi Mihalache vel pitarŭ, înlocuitŭ apoĭ cu unŭ pitarŭ Panaiot.

Va să ḑică: spătăria și postelnicia singure le ține Domnia pentru Grecĭ de a-ĭ sĕĭ... Nicĭ chiar visternicŭ nu este unŭ fanariotŭ.

Maĭ ḑi, când țéra este jăfuită, că acésta o face numaĭ Domnia fanariotică!

Și nu numaĭ în Divanŭ eraŭ boierĭ pămĕntenĭ, ci și în administrațiunea județelor.

In lista primilor ispravnicĭ numițĭ de M. Suțul în 15 Sept. 1791 și în schimbările din 26 April 1792 și lunile următóre fórte puține nume ce pot fi bănuite de nume grecescĭ, întâlnimŭ (1).

---

(1) Eată lista întrégă, după cum amŭ descoperit-o în Cod. XX (fila 65 orĭ 33 roșă).

Numele ispravnicilor ce s'aŭ orînduită pe la județe, Septembre 15, 1791.

Slam-Rîmnic	Gregorie Hrisoscoleo biv vel Medelnicer, Gheorghe biv căpitan za dorobanțĭ.
Buzĕŭ	Dumitrașco Racovicĭ biv vel clucer, Stefan Cioran biv vel sĕrdar.
X *Saac*	Slugerulŭ Iordache Cantacuzino în loculŭ Câmpineanuluĭ.
Prahova	Constantin Movilă biv vel stolnicŭ, Alecu Cocorĕscu biv vel clucerŭ za arie.
Ialomița	Stefan Alexian biv vel stolnicŭ, Constantin Hrisoscoleo biv vel medelnicer.
Dâmbovița	Banică Greceanu biv vel serdarŭ în loculŭ pitaruluĭ Ștefănică.
Vlașca	Medelnicerul Hiotu Scarlat, Ionițǎ Breaz biv clucer za arie.
Muscel	Clucerulŭ Scarlat Drugănescu, Dumitrache Papazoglu biv vel sĕrdarŭ.
Argeș	Istrate Crețulescu biv vel clucerŭ, Ștefănică biv vel pitariŭ.
Olt	Grigorie Hrisoscoleo biv vel stolnic, Dumitrache biv vel medelnicerŭ.
Romanațĭ	Cornea Brăiloiu biv bel clucerŭ, Șerban Racoviceanu biv vel sĕrdarŭ.
Dolj	Vlăduță Tetoĭanu biv vel stolnicŭ, Costache biv vel armaș.
Gorj	Gheorghe Bengescu biv vel clucerŭ, Dumitrache biv vel sĕrdar.
Vâlcea	Constantin Oteteleșanu biv vel sărdarŭ, Schilițǎ biv vel pitarŭ Dumitrache.

In gré situaţiune află M. Suţu ţéra, eşindŭ de sub administraţiunea austriacilor: Hoţiile eraŭ înmulţite fórte; aşîa ḑişiĭ volintirĭ austriacĭ nu eraŭ încă stârpiţĭ preste totŭ şi eĭ nelinişteŭ satele cu prădăciunile lor. Apoĭ bóla ciumeĭ se întindé şi făcé gróznice pustiirĭ. Ca să se apere contra eĭ, tîrgoveţiĭ şi boeriĭ se adăpostiseră pe la

---

Mehedinţĭ	Costache Pandia biv vel sĕrdarŭ, Alexandru Farfara biv vel stolnicŭ.
Dâmboviţa	Paharnicu Alexandri înmpreună cu serdarulŭ Bănică Grecianul, Septembre, 19, 1791.
Teleorman	Răduc Filipescu biv vel stolnicŭ în loculŭ Sgaberciĭ, Septembre 22 Iorgache Armaşu Roset împreună cu stolniculŭ Răduc Filipescu, Octombre 17.
Muscel	Costache Chiani biv vel portarŭ în loculŭ sĕrdaruluĭ Dumitrache Papazoglu, Noembrie 25.
Ilfov	Grigoraşcu Ventura biv vel armaş, Noembrie 20 în loculŭ Floresctéuluĭ.
Ialomiţa	Iorgache Negri biv vel comis, în loculŭ medelniceruluĭ Hrisoscoleo, Decembre 8.
Buzĕu	Medelnicerulŭ Costandin Hrisoscoleo în loculŭ luĭ Stefan Cioranu, Decembrie 8.

Isprăvniciile ce s'aŭ făcutŭ acumŭ 1792 Aprilie 26.

Slam Rîmnic	Sĕrdaru Constantin Niculescu în loculŭ medelniceruluĭ Grigorie Hrisoscoleo.
Buzĕŭ	Şetraru Ştefan Alexian în loculŭ medelniceruluĭ Costantin Hrisoscoleo.
Saac	Cluceru Alexandru Colceac în loculŭ Caramalêuluĭ.
Prahova	Stolnicu Răduc-Filipescu în loculŭ luĭ Alecu Cocorĕscu.
Ialomiţa	Vătafu Constandin Varlam în loculŭ luĭ Stefan Alexianu.
Dâmboviţa	Stolnicu Grigorie Hrisoscoleo în loculŭ luĭ Bănica Greceanu.
Vlaşca	Stolnicu Iordache Colfescu şi Iănăchel serdaru.
Teleorman	Sulgeru Ştefan Greceanu în loculŭ stolniculuĭ Răducanu Filipescu.
Dolj	Iordache Vtori Portar Ichistambol şi clucerulŭ Dumitrache Brăiloiŭ.
Romanaţĭ	Pitar Călinescu, Gheorghe Bengescu stolnicu.
Argeş	Iorgache Paharnicu.
Gorj	Şetrar Theohar Glogoveanul în locu Bengesculuĭ.
Vâlcea	Costache Proin muhurdar în loculŭ luĭ Schiliţă Pitarulŭ 1792. Iunie 18.
Olt	Dumitrache Stirbeĭ biv clucerŭ de arie în loculŭ celuĭ ce aŭ lipsitŭ, 1792 Iunie 18.
Dâmboviţa	Alecu Văcărescu, în loculŭ stolniculuĭ Hrisoscoleo, 1792 Iunie 18.

moșiĭ și țăpuindŭ satele lor, interceptaŭ orĭ-ce comunicațiune cu restulŭ țĕreĭ. Ast-felŭ eraŭ imposibilitate orĭ-ce relațiunĭ comerciale; nicĭ a călĕtori dela unŭ locŭ la altulŭ nu era lesne, căcĭ ți se tăié calea de străjariĭ boierilor, oprindu-te de a te apropia de satulŭ lor. Chiar și în Bucurescĭ, nu puté comunica mahala cu mahala!...

Cele ântêĭ mĕsurĭ de administrațiune ale luĭ M. Suțul, aŭ învedere asemenea gré situațiune: stârpirea hoților și combaterea întindereĭ epidemieĭ.

Negreșitŭ că prima preocupațiune fu primirea administrațiuneĭ țĕreĭ din mâna agenților nemților și regularea hotarelor despre Ardeal. Dămŭ în note maĭ multe acte inedite relative la acéstă regulare a hotarelor.

In 14 Octombrie 1791 Mihaĭ Suțul trimitea ómenĭ de încredere prin plaiurile munților însărcinându'ĭ, în secretŭ, ca să facă cercetare

---

Saac	Sĕrdaru Constantin Cantacuzino în locu fratesĕŭ Iordache, 1792 Iunie 18.
Saac	Sĕrdaru Ioniță Fălcoianu, în loculŭ cluceruluĭ Colceac, 1792 August 15.
Buzĕŭ	Clucerulŭ Alexandru Colceac în loculŭ cluceruluĭ Racoviță, 1792 August 15.
Prahova	Teodorache Iuliano Paharnic, în loculŭ medelniceruluĭ Movilă, 1792 Septembre 3.
Teleorman	Stolnicu Scarlat Ruset în loculŭ frate-seŭ Iordache Armaș Roset, 1792 Septembre.
Mehedinți	Ioniță Vlădoianu biv vel Pitar în locu Sĕrdaruluĭ Pandii, Maĭ. Toma Topliceanu la Slobodia, gospod, Iulie,
Ialomița	Cluceru Alecu Cocorĕscu în loculŭ comisuluĭ Negri, 1792 Sept. 19.
Prahova	Scarlat Câmpineanu Cluceru în locu stolniculuĭ Răduc-Filipescu. Septembre 20.
Olt	Stolnicu Drăghiceanu Oteteleșanu în locu medelniceruluĭ Dumitrache, Septembre 20.
Romanațĭ	Medelnicerul Dumitrache în locu Pitaruluĭ Tomiĭ Călinescu.
Dolj	Medelnicerul Scarlat Hiotu în locu Portaruluĭ Gheorghe Eschistambol, Septembre 20.
Slam-Rîmnic	Cluceru Iorgache Negrea în locu serdaruluĭ Const. Niculescu, Septembre 28.
Buzĕŭ	Medelnicerul Ioan Știrbeĭ la sud Buzĕŭ în locu Șetraruluĭ Alexianu, Octombre 3.
Vlașca	Stolnicu Scarlat Fălcoianu în locu luĭ Enăcheanu Serdar, Octombre, 3
Muscel	Serdaru Dumitrache Brezeanu în locu Stolniculuĭ Drăgănescu, Octombre 3.

décă austriaciĭ s'aŭ maĭ întinsŭ înăuntrulŭ țereĭ în timpulŭ rĕsboiuluĭ din urmă, prin strămutarea semnelor (1).

---

(1) Iată acèstă circulară secretă:

Cărțĭ legate către ceĭ maĭ josŭ însemnațĭ pentru a cerceta hotarele la vecinătate despre Nemțĭ de s'aŭ maĭ întinsŭ cu tablele încóce séŭ nu.

«Credinciosŭ boeriulŭ Domniĭ mele — fiindŭ că vom Domnia mea să ne pliroforisimŭ pentru hotarulŭ părțiĭ loculuĭ, ce este între țéră Rumânéscă și între țéră vecinéscă a Nemțieĭ, acela care aŭ fostŭ adecă așeḑatŭ cu tablele nemțeșcĭ în urmă la anulŭ 1775, dupe rezmerița cea-l-altă, de stă totŭ într'acelŭ locŭ până acumŭ, séŭ de s'aŭ maĭ întinsŭ veciniĭ în pămêntul țeriĭ cu mutarea tablelorŭ, orĭ de atuncĭ încóce până la inceputulŭ acestiĭ rezmerițe, séŭ asupra închieriĭ paciĭ? unde? și ca câtŭ locŭ aŭ cuprincŭ și în ce vreme? Și fiindcă de a se face acéstă cercetare cu mergerea și cu vederea de omenĭ în fața loculuĭ la hotarŭ, acumŭ nicĭ nu este pré cu lesnire, în vremea acésta de a âmbla ómenĭ prin munțĭ, dară nicĭ o poftimŭ Domnia mea cu acestŭ mijlocŭ a se face sciută séŭ vĕḑută nimĕnuĭ, ce o voim cu taină dela ceĭ ce aŭ sciință, fără de a se face vorbă, și fiindŭ că Dumnéta escĭ alŭ părțeĭ loculuĭ, care poțĭ a avea tótă sciința acésta, iată intr'adinsŭ 'țĭ scriemŭ și-țĭ dămŭ în cunoșcință trebuința cereriĭ Domniĭ mele, adecă fără de a nu cautâ celea maĭ dinainte cum aŭ fostŭ, să ne daĭ pliroforie numaĭ dela lét 1775 încóce, de s'aŭ maĭ întinsŭ veciniĭ în pămêntulŭ țeriĭ cu mutarea tablelorŭ, unde? câtŭ locŭ aŭ cuprinsŭ? și în ce vreme? séŭ de sunt tablele totŭ în locu, ce s'aŭ aflatŭ până la acelŭ anŭ? De care acésta pentru maĭ adevĕrată credință de a nu ne face vre o înșciințare greșită, poțĭ prin taină a te pliroforisi însuțĭ dela omulŭ destoinicŭ cel sciĭ că are șciință desăvărșitŭ, séŭ a trimite, de va fi cu putință, vre unŭ credinciosŭ la fața loculuĭ, pe subt cumpătŭ, pentru vedere, fără de a se descoperi și a arĕta pricină și să ne daĭ o pliroforie la acéstă, de care așteptămŭ rĕspunsulŭ dumnitale însuțĭ către noĭ. 1791, Octomvre 14.

La Muscelŭ, slugeriu Gheorghe Rucărean.
La Argeșŭ, Stefani vatavŭ.
La Dâmbovița Carstica Voinescu. biv 3-lea logof.
La Prahova, vatavŭ de plaiŭ.
La Saac, Moise și Dumitrache vatașĭ de plaiurĭ.
La Buzĕŭ, Costandin Vernescul biv 2-lea vist.
La Slaam Rîmnic, Costantin Proca vat. de plaiŭ.
La Vâlcea
La Gorjŭ
La Mehedințĭ
polcov. Stan Jianŭ, de care acésta s'aŭ scrisŭ și la caimacamulŭ Craioveĭ.

Cod. No. XX, fila 134.

Pitacŭ, la boeriĭ Velițĭ anume, ca să socotéscă ce boerĭ să mérgă cu hotarniciĭ împĕrătescĭ.

Cinstițilorŭ și credinciosĭ boerilor Domniĭ mele, dumnéta biv vel bane Dumitrache Ghica, dumnéta vel bane Filipescule; dumnéta biv vel bane Nicolae Brăncóvene, dumnéta vel vist Văcărescule, dumnéta vel dvornicŭ de țéra de susŭ Racovită, dum-

O altă preocupațiune a luĭ M. Suțu și a guvernuluĭ sĕŭ a fostŭ

---

néta vel logf. de țéra de susŭ Manolache Brăncovene, dumnéta vel dvornice de țéra de josŭ Moruz, dumnéta biv vel logf. Scarlat Grecene, și dumnéta vel logf. de țéra de josŭ Manolache Crețulescule, fiind-că pentru intocmirea și preinnoirea hotarelorŭ, intră țéra Rumânescă, și intră țéra Nemțieĭ, la care sunt rânduițĭ, atât despre partea măririĭ Devletuluĭ pre puterniculuĭ nostru împĕratŭ, cât și despre partea curțiĭ chesaricescĭ hotarnicĭ împĕrătescĭ, a încunjura tótă linia loculuĭ jurŭ înprejurulŭ țăriĭ, iaste trebuință ca de osebitŭ de Dumnelor boeriĭ ce avemŭ a orândui, de aicĭ să mérgă împreună cu Dumneluĭ pré ciustitŭ Muhadit împĕrătescŭ, a trimite maĭ nainte câte unŭ boeriŭ la fieș-care județŭ, pământénŭ alŭ loculuĭ de acolo, practicosŭ, care de împreună cu ispravniciĭ județuluĭ, să dée de scire maĭ nainte la câțĭ stăpânĭ de moșiĭ i munțĭ se vecinescŭ cu țéra Nemțieĭ, spre a se afla cu seneturile și dovedĭ de scrisorĭ ce vorŭ avea la fața loculuĭ, de altă parte să căpuiască din vreme a avea gata locuitorĭ părțiĭ loculuĭ cu sciință bună de linia hotaruluĭ ce aŭ fostŭ la létŭ 1788, ca cândŭ va sosi acelea cinstitulŭ Muhadit, să fie tóte cele trebuinciose gata; eată orênduimŭ pe dumnevóstră să vĕ adunațĭ la unŭ locŭ, ca chipzuindŭ la fieș-care județŭ, câte unŭ boeriŭ pământénŭ al loculuĭ de acolo, practicosŭ și vrednicŭ de tréba acéstă, și să arĕtațĭ Domnieĭ mele prin anaforaua dumnevóstră anume fără de zabavă spre a le trimite din vreme poruncile Domnieĭ mele povățuitóre pentru a găti tóte cele trebuinciose la tréba acéstă. 1792, Aprilie 13. Bucurescĭ.

Cod No. XX, fila 480

Cărțĭ către boeriĭ ce s'aŭ orânduitŭ a fi lângă hotarniciĭ țĕriĭ Românescĭ și aĭ Nemțieĭ.

Zem Vlascoe... Sănĕtate. Ĕțĭ facemŭ Domnia mea în scire, că pentru intocmirea și preînoirea hotarelor, ce este să se facă între țéră Rumânéscă și între țéră Nemțéscă, după împĕrătescile ahtinamele, care s'aŭ legatŭ la închierea păciĭ de acumŭ între amêndoe acestea stĕpânirĭ vecine, sunt orânduițĭ, atâtŭ despre partea Devletuluĭ măririĭ pre puterniculuĭ nostru împĕratŭ, câtŭ și despre partea curțeĭ chesaro-craescĭ, hotarnicĭ împĕrătescĭ, a înconjura tóte linia loculuĭ jurŭ împrejurulŭ țăriĭ, cariĭ și nu vor zăbovi a se afla acum curîndŭ la fieș-care parte de locŭ, deci fiindŭ că face trebuință maĭ nainte a se găti celea ce urméză la acésta trébă, ca cândŭ va sosi pré cinstitŭ Muhadit séŭ hotarniculŭ al pre puterniculuĭ Devletŭ, de împreună cu orânduițiĭ din partea vecinătățeĭ la partea loculuĭ, să fie tóte celea de trebuința trebiĭ gata: iată cu socotélă de obște, orânduimŭ Domnia mea pe dumnéta la județulŭ... ca unŭ prahticosŭ și vrednicŭ ce te-aĭ alesŭ de obște la acésta trébă, ca îndată ce veĭ primi porunca acésta, numaĭ decâtŭ să te scolĭ cu grabă să mergĭ la numitul județŭ, unde împreunându-te maĭ ântâiŭ cu ispravniciĭ județuluĭ și pliroforisindu-te cine anume, orĭ din boerĭ orĭ din mônăstirĭ, séŭ alțĭ moșnenĭ aŭ moșiĭ și munțĭ ce se alătură și se vecinescŭ cu hotarulŭ țăriĭ Nemțescĭ, îndată să trimitețĭ la aceĭ stăpânĭ de moșiĭ și de muntĭ să le dațĭ veste, ca să-șĭ aducă orĭ-ce seneturĭ vechĭ și orĭ-ce dovedĭ in scrisŭ vrednice aŭ de moșiile lor și de adeverirea hotaruluĭ; de altă parte să căpuițĭ din vreme a avea gata locuitorĭ bĕtrânĭ aĭ părțiĭ locurilor din megiéșiĭ părcălabĭ, moșnenĭ plăiașĭ aĭ plaiurilor, cu unŭ cuvêntŭ vrednicĭ de martorĭ, din primele ḑile urmărirea, persecutarea partisanilor luĭ Mavrogheni și

---

carĭ vor fi avîndŭ șciința hotaruluĭ; și îndată ce vețĭ lua veste, d-vóstră ispravnicilor, de sosirea în marginea județuluĭ a Domniĭ-sale pre cinstituluĭ Muhadit să aibĭ a merge dumnéta, orânduitule boeriŭ. spre întimpinare, ca să te arĕtĭ la Dumnéluĭ, lângă care veĭ sci că sunt orânduițĭ de aicĭ . . . . . cu harta țériĭ în mânĭ, şi la cercetarea ce vor face orânduițiĭ hotarnicĭ împĕrăteșcĭ de punerea şi întocmirea semnelor și a tablelor nemțeșcĭ, dumnéta maĭ susŭ numitule boerŭ alŭ Domnieĭ mele, să staĭ fată cu sineturile moșiilor, cu doveḑile şi mărturiile betrâne în fața loculuĭ spre a fi arĕtatoriŭ și adeveritoriŭ hotaruluĭ de a se întocmi și a se așeḑa, adecă în locurile ce s'aŭ aflatŭ la let. 1788 dupe calindariu nostru, fiindŭ că așa sunt legăturile amêndurora împĕrățiilor la Ahtinamelele păciĭ ce s'aŭ închiatŭ acumŭ, și așia este şi porunca pre puterniculuĭ nostru împĕratŭ, ca acelea ce s'aŭ aflatŭ la acelŭ veleatŭ, și pe unde aŭ fostŭ hotarulŭ atuncĭ, pe acolo să râmăe şi de acumŭ înainte, și de s'aŭ întinsŭ, cumva veciniĭ în urmă, dela numitulŭ velétŭ încóce, cu punerea și mutarea tablelorŭ, și aŭ cuprinsŭ vre-unŭ locŭ dintr'ale țĕriĭ, maĭ vârtosŭ acumŭ într'acestă trecută vreme a răsmirițiĭ, aŭ a se rădica și a se trage tablele de înșișĭ hotarniciĭ împĕrăteșcĭ înapoĭ, acolo unde aŭ fostŭ până la lét 1788, și să se sloboḑă locurile țériĭ ce vorŭ fi călcate; numaĭ trebue ca acestŭ feliŭ de ómenĭ cu sciință vrednică de hotarulŭ aceĭ vremĭ, să avețĭ gata negreșitŭ, ca în fața loculuĭ să se arete, silindute a o face acésta cunoscută și bine dovedită către cinstitulŭ Muhadit hotarnicŭ împĕrătescŭ, spre a se face îndreptarea și întocmirea cea cuvinciosă acumŭ, dupe împĕrătescile Ahtinamele, ca să nu râmăie cumva nicĭ țéra adichisită cu așĭ perde pămêntulŭ eĭ, nicĭ stăpâniĭ moșiilor acelora pagubițĭ, şi să-șĭ aibă porunca împĕrătescă urmarea și săvârșirea eĭ; și așia veĭ urma dumnéta, orânduitule boerŭ Domnieĭ mele, a merge d'împreună cu pré cinstițiĭ hotarniciĭ împĕrăteșcĭ, pe tótă linia hotaruluĭ, de rândŭ, făcĕndŭ urmarea aceștiĭ trebĭ, până veĭ întra în județulŭ de alăturea, unde acolo este orânduitŭ, altŭ boeriŭ la tréba acéstă; cautațĭ însă de vĕ silițĭ, ca nu numaĭ tóte celea trebuinciόse doveḑĭ vrednice să le avețĭ gata, ci şi la fața loculuĭ să dațĭ pliroforia cea cuviinciosă cu tótă scumpătatea, făcêndŭ vădită dreptatea pămêntuluĭ țériĭ și adevĕrul trebiĭ, spre a nu se face vre o împresurare, căcĭ acéstă hotărnicie și întocmire a hotaruluĭ de acumŭ, va rĕmânea nestrămutată fără de a se schimba maĭ în urmă. 1792, Aprilie 14.

Cod. No. XX, pag. 485—487.

Numele boerilor ce s'aŭ rânduitŭ cu acestea cărțĭ la fieș-care județŭ.

Mehedințĭ. Mihaiŭ Ştiucă biv cap. za Lefegiĭ.
Gorjŭ. Șerban Otetelișanŭ păhar.
Vâlcea. Clucer Radu Băbén.
Argeşŭ. Vist. Răducan Miricioiu și Ştefan Caciupu.
Muscelŭ. Gheorghe Rucărén biv 3-lea logofĕtŭ.
Dâmbovița. Cârstică Voinescu biv 3-lea logofĕtŭ.
Prahova. Șetrariu Ionița Bălăcén şi Mihalache vătavŭ.
Saac. Stefan Macovei postelnicelŭ și Andreiŭ vătavŭ.
Buzĕŭ. Clucer Ionița Cârlova şi Manolache polcovnicŭ.
Slaam-Râmnicŭ. Şătrar Iordăchița Niculescu şi Nicolae Cotescu.

confiscarea avereĭ ce maĭ putea fi în țéră după nenorocitulŭ Domnŭ.

Acestea cărțĭ puinduse în plicŭ cu deosebite cărțĭ despre partea Dumnelor a veliților logofețĭ, s'aŭ trimisŭ la ispravniciĭ județelor, ca fără de zăbavă să le trimiță, iară celea de peste Oltŭ s'aŭ trimisŭ la caimacamŭ și s'aŭ datŭ celea dela caimacamŭ la dumnéluĭ aga, iar celea de din coace s'aŭ datŭ în mâna céușuluĭ Spătărescŭ cu Stan logofĕtŭ, astădĭ, Aprilie 15.

Cod No. XX, fila 487.

Poruncă a da hotarnicilor împĕrătescĭ caĭ și căruțe și cele trebuincióse de hrană mergêndŭ pe la hotare.

Zem. Vlascoe. Dumné-vóstră ispravnicilor de prin județe dela Mehedințĭ până în sud Slam Rômnic sănĕtate i vouĕ căpitanilor și vătașilor de plaiŭ, fiindcă cu dumnélor muhadițiĭ împĕrătescĭ sunt orânduițĭ, de aicĭ boerĭ pentru întocmirea și înoirea hotaruluĭ între țéra rumânésca și între țéra nemțéscă cum și din lăuntru sunt să vie deosebit persóne, étă vĕ poruncimŭ Domnia mea, să avețĭ a da câte 30 caĭ, cu treĭ căruțe de podvódă, cum și pentru cele trebuincióse, de hrană, orînduiților boerĭ, iarăși să grijițĭ de a se găsi. 1792, April 26.

Cod. No. XX, pag. 520.

Carte legată la Caimacam, totŭ pentru cai i căruțe de tréba hotarnicilor împĕrătescĭ.

Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suțul biv vel cămărașŭ Caimacamul Craioveĭ, sănĕtate! fiind-că la întocmirea și prenoirea hotarelor între țéra rumânéscă cu țéra nemțéscă, sunt orînduițĭ de aicea dumnéluĭ pahar. Constantin Baratov, dumnéluĭ stolniculŭ Dumitrache și cu ingineru, dimpreună cu cinstițiĭ muhadiți, carĭ avêndŭ trebuință de caĭ i căruțe, étă poruncimŭ Domnia mea dumitale, să prindĭ cu chirie 30 caĭ, din carĭ 12 să fie cu treĭ căruțe, însă una pentru dumnéluĭ pahar., alta pentru dumnéluĭ stolnicŭ, și una pentru inginerŭ, iară ceĭ-l-alțĭ caĭ să fie pentru radvanele dumnélor, ci dară, zăbavă séŭ zătignire să nu li se facă cu darea acestor caĭ, ca să nu se întêmple vre-unŭ cusurŭ. 1792, April 26.

Cod. No. XX, fila 521.

Carte legată la Stefan Macoveiŭ a fi și la județŭ Buzĕŭ cu hotărnicia Țĕriĭ.

Boerulŭ Domnieĭ mele Ștefan Macoveiŭ postelnicelŭ, sănĕtate, măcarŭ că te avemŭ orânduitŭ prin deosebita poruncă Domnieĭ mele la tréba hotaruluĭ Țĕriĭ, dimpreună cu Andreiŭ Vătafŭ la județulŭ Săcuenilor, déră fiind-că luarămŭ Domnia mea însciințare, cumŭ că aĭ sciință și de munțiĭ județuluĭ Buzĕŭ, unde și Dumnealuĭ cinstitulŭ și credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele Dumitrache Ghica biv vel Ban, are muntele Penteleŭ și alțĭ munțĭ, asupra cărora escĭ orînduitŭ, iată te orînduimŭ Domnia mea și la județulŭ Buzĕŭ, ca să fiĭ împreună cu cluceriŭ Ioniță Cârlova, și cu Manolache Postelnicelŭ, la întocmirea și preînnoirea hotarelorŭ, ce este să se facă de către pré cinstițiĭ muhadițĭ împĕrătescĭ.— 1792, Aprilie 28.

Cod. No. XX, fila 535.

Din actele ce posedemŭ resultă, că averea luĭ Mavrogheni avé să fie cu cea maĭ mare rigóre urmărită și cercetată preste totŭ și acésta cu otă-

---

Carte către Ghiurgiu Paharnic, i către Stolnicu Dumitrache cu alțĭ duoĭ, ce sunt rânduițĭ a hotărî Ţéra.

Zem. Vlas. Cinstițĭ și credincioșĭ Boeriĭ Domnieĭ mele. Dumnéta Costandine Baratove biv vel pah. i d-ta Dumitrache biv vel stolnice, sănătate, fiind-că pentru intocmirea și preînnoirea hotarelor între țéra rumânéscă și intre țéra Nemțieĭ, după Impĕrătescile Ahtinamele, care s'aŭ legatŭ la închierea păciĭ de acumŭ între amêndouĕ aceste stăpânirĭ vecine, sunt orânduițĭ, atâtŭ despre partea Devletuluĭ măririĭ pré puterniculuĭ nostru Impĕratŭ, hotarnicĭ împĕrătescĭ, câtŭ și despre partea curțiĭ chesaro-crăescĭ deosebite persóne, iată și despre partea Domnieĭ mele, cu socotélă de obște, v'ațĭ alesŭ Dumnea-vóstră ca nisce prahticoșĭ și v'amŭ orînduitŭ la acéstă trébă, dândŭ lângă Dumnea-vóstră și pe boeriĭ Domnieĭ mele Alexandru biv 3-lea logofĕtŭ, și Petrache biv alŭ 3-lea logofĕtŭ și cu unŭ ingineriŭ, orînduitŭ ca să mergețĭ împreună cu Dumnéluĭ pré cinstițiĭ muhadițĭ, a inconjura tótă linia loculuĭ de jurŭ împrejuru Ţĕriĭ, spre a se face de către Dumnélor pré cinstițiĭ muhadițĭ întocmirea și preînoirea hotarelor în locurile ce s'aŭ aflatŭ la velétŭ 1788, după călindariŭ nostru; decĭ primindŭ Domnésca nóstră poruncă, să vĕ sculațĭ sa mergețĭ din preună cu Dumnélor, spre urmarea și săvêrșirea acesteĭ poruncĭ împĕrătescĭ dupe povățuirile și poruncile ce vi s'aŭ datŭ de Domnia mea, pentru care s'aŭ trimisŭ deosebite poruncile Domnieĭ mele și către ispravniciĭ a tóte județelor, și către deosebițĭ pămênteni boerinașĭ aĭ părțeĭ loculuĭ, care aŭ sciința hotarelor, ca să gătéscă tóte cele trebuinciose a trebeĭ aceștia maĭ nainte, a cărora nume vi s'aŭ datŭ și Dumnea-vóstră în scrisŭ ca să'ĭ scițĭ. carĭ aŭ a vĕ întêmpina la fieșcare margine a județuluĭ sĕŭ. — 1792 Aprile 29.

Cod. No. XX, fila 527.

S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ la dumnéluĭ Caimacamul Craioveĭ, pentru arĕtările ce face Oteteleșanu, ce este orînduitŭ la hotărnicia țĕriĭ despre Nemție, ca să-ĭ rĕspundă, că pentru acéstă trébă sunt orînduițĭ. dumnéluĭ paharniculŭ Constantin Baratov și dumnéluĭ stolnicŭ Dumitrache, împreună cu hotarniciĭ împĕrătescĭ, și la dumnélor să aréte și să-ĭ pliroforiséscă de tóte pricinile hotaruluĭ. 1792, Maiŭ 10.

Cod. No. XX, fila 577.

Rĕspunsŭ către boeriĭ ce sunt orînduițĭ lângă hotarniciĭ țĕriĭ.

Cinstiților și credincioșĭ boerilor Domnieĭ mele, dumnéta Constandin Baratov biv vel pahar., i dumnéta Dumitrache biv vel stolnice, sănĕtate; am vĕdutŭ Domnia mea însciințarea dela Maiŭ 27 cum că a'țĭ plecatŭ la munțĭ, și a'țĭ începutŭ a intra la tréba hotarelor, pentru care nu vețĭ lipsi dumné-vóstră adesea a ne însciința de urmarea trebiĭ; amŭ vĕdutŭ Domnia mea, și însemnarea ce ne facețĭ prin deosebitŭ pitacŭ pentru pecețĭ și cât pentru cele ce sunt către noĭ nu vatĕmă; căutațĭ însă la altele de acum înainte, să vĕ lepădațĭ de acestŭ teclefŭ și fițĭ sănătoșĭ. 1792, Iunie 2.

Cod. No. XX, fila 627.

rîrea maĭ denainte luată, ca acéstă avere, în totalitatea eĭ să fie confiscată

Carte legată la Mihaiŭ Ştiucă pentru îndreptarea la nisce semne dela hotarulŭ Ţĕriĭ.

Boeriulŭ alŭ Domnieĭ mele Mihaiŭ Ştiucă biv vel căpitanŭ za lefegiĭ, sănătate! ţi-amŭ scrisŭ şi maĭ alaltă-erĭ şi-'ţĭ scriem şi acumŭ intradinsŭ pentru acele semne ce ne scriĭ cum că s'aŭ făcutŭ îndreptare la hotarŭ, că de nu s'aŭ îndreptatŭ în faptă şi numaĭ cuvêntŭ s'a datŭ de îndreptare, să epistasescĭ după cum ţi-amŭ scrisŭ până la sfîrşitulŭ trebeĭ, şi voimŭ să ne facĭ arĕtare în scrisŭ: unde şi la câte locurĭ anume s'aŭ găsitŭ strămutate, séŭ strîmbe? cum adecă s'aŭ găsitŭ şi cu ce mijlocŭ s'aŭ îndreptatŭ şi s'aŭ întorsŭ, cu pusulŭ în orînduiala lor? Ceremŭ pliroforie întrégă prin înscinţare-ţĭ iscălită şi pecetulită carte a ta către Domnia nóstră, şi fiţĭ sănĕtoşĭ. 1792, Iunie 3.

Cod. No. XX, fila 708.

Jalba boerilor ce aŭ pricină cu nisce Saşĭ pentru muntele Baiul şi porunca ce s'aŭ datŭ către orînduiţiĭ boerĭ ce sunt pentru îndreptarea hotarelor ţĕriĭ.

Pré înălţate Dómne.

Jăluimŭ Măriĭ tale pentru nisce Saşĭ din satulŭ Răsnov din Transilvania, că din ḑilele Măriĭ séle Alexandru Vodă s'a rădicatŭ cu unŭ zapisŭ a luĭ Mihaĭ Vodă celŭ vitézŭ, ce le didesă unŭ munte, ce se chiamă Baiulŭ să-lŭ pască cu oile, şi Măria sa după cercetările ce aŭ făcutŭ aŭ luatŭ acestŭ munte ca o moşie ce se află domnéscă, şi aŭ dat-o danie bisericiĭ creştinescĭ din satulŭ Răsnov şi s'aŭ datŭ sub epitropia dumnéluĭ stol. Dumitrache, şi stolniculŭ Dumitrache aŭ orînduitŭ pe unŭ Ioniţă Lebu din Braşov, ca să aĭbă astă epistăsie să vêndă muntele cuĭ va vrea, şi baniĭ să-ĭ cheltuiască la trebile bisericeĭ şi pe totŭ anulŭ să-şĭ dée socotélă la dumnuluĭ stolniculŭ, şi aşĭa s'aŭ urmatŭ până când aŭ muritŭ acelŭ Ioniţă Lebu, şi cum aŭ muritŭ numitulŭ Lebu în ḑilele Măriĭ tale în cea-l-altă domnie, în anulŭ din urmă, s'aŭ ridicatŭ iarăşĭ aceste sate cu acestŭ zapisŭ şi s'aŭ făcutŭ stăpânĭ pe acestŭ munte, şi pe lângă acésta făcea cerere şi de alţĭ munţĭ aĭ noştriĭ ce-ĭ avemŭ în sud Prahova, unulŭ alŭ dumnéluĭ *rĕposatulŭ* banulŭ Dudescul, altulŭ alŭ meŭ Constantin Creţulescu, şi altŭ alŭ rĕposatuluĭ Paleologu, şi altŭ alŭ meŭ medel. Grigorie şi după cercetările ce s'aŭ făcutŭ lor nimicŭ nu li s'aŭ datŭ în stăpânire. In ḑilele domnieĭ luĭ Mavrogheni, iar s'aŭ ridicatŭ cu asemenea cerere, şi despre partea domnieĭ s'aŭ orînduitŭ dumnéluĭ Stefănică ispravniculŭ judeţuluĭ şi cu Mihalache vătafă ot plaiulŭ Prahova, iar despre partea agenţieĭ (*sic*) s'aŭ orînduitŭ dumnéluĭ senior Marchelie, ce se află acum vechilŭ agenţieĭ, şi mergêndŭ în faţa loculuĭ, din mărturiile ce aŭ fostŭ s'aŭ adeveritŭ, că munţiĭ noştriĭ aŭ fostŭ nestrămutată stăpânirea moşilor, părinlor noştriĭ şi a nóstră şi după cartea de alegere ce s'aŭ făcutŭ în faţa loculuĭ, ni s'aŭ făcutŭ şi hrisovŭ, şi amŭ rĕmasŭ noĭ bunĭ stăpânĭ pe moşiile nóstre. La létŭ 1790 în vremea stăpânireĭ Nemţilor, dândŭ eĭ jalbă la Viena, aŭ venitŭ cu ordirŭ aicĭ în ţéră, când la Divanŭ se afla Entenberg, şi de faţă judecându-ne la Divanŭ, după înse-şĭ a lor zapise, unulŭ latinescŭ şi altulŭ românescŭ, ce le-aŭ arĕtatŭ la Divanŭ, s'aŭ doveditŭ la acelŭ munte, de rĕposaţiĭ întru fericire Domnĭ, n'aŭ fostŭ cu totulŭ datŭ de danie, nicĭ bisericeĭ din Răsnov, nicĭ în folosul Porţeĭ, după firmanŭ specialŭ. In consecinţa cu acéstă

---

lor, fără numaĭ iarba să o pască cu oile, după cum şi noĭ, luminate Dómne, dămŭ zapisŭ celor ce le vindemŭ venitulŭ munţilor şi după acele zapise se află copiile trecute în condica Divanuluĭ, eĭ ceré prin judecată ca să stăpânéscă atâtŭ muntele Baiulŭ, cât şi aceştĭ patru munţĭ aĭ noştriĭ ce sunt cu alte numirĭ (al dumnéluĭ rĕposatulŭ Nicolae banŭ Dudescul se numesce Gostila, aĭ noştriĭ Creţuleşcĭ se numesce Clăbucitu Baiuluĭ, şi alŭ rĕposatuluĭ Răducan Paleologa să chiamă Colţiĭ Moraruluĭ, şi alŭ meŭ medelnicerŭ Grigorie se numesce valea Cerbuluĭ, şi o bucăţică de locŭ din Predeal totŭ alŭ meŭ medelnicerulŭ; luminate Dómne, din Predeal până în valea Cerbuluĭ este cale de treĭ césurĭ) şi aşĭa judecându-ne faţă la Divanŭ, dovedindŭ cererea lor rea de însuşĭ generalŭ Entenberg, şi de totŭ Divanulŭ, ne-amŭ găsitŭ noĭ dreptatea, şi ni s'aŭ făcutŭ şi carte de judecată în care s'aŭ iscălitŭ totŭ Divanulŭ; ducêndu-o şi la generalŭ ca să o iscălésca, aŭ opritu-o, cu ce cuvêntŭ nu scimŭ: de atuncĭ şi până acum eĭ nimicŭ nu s'aŭ întinsŭ, iară într'acestŭ anŭ vedemŭ că aŭ adusŭ oĭ şi le-aŭ băgatŭ în munţĭ, totŭ cu acelŭ cuvêntŭ că sunt aĭ lor. Luminate Dómne, şi cartea de judecată şi zapisele tălmăcite ale lor sunt trecute în condica Divanuluĭ, din poruncă; ne rugămŭ Măriei tale, ca să se cerceteze de către înălţimea ta, ca să te pliroforisescĭ de cererea lor şi de dreptatea nóstră, şi a se face către dumnéluĭ cinstitŭ vechilŭ alŭ agenţieĭ de a li se porunci ca să-şĭ ridice stăpânirea din munţiĭ noştriĭ, ce sunt ohabnicĭ, iar înălţimea ta de veĭ bine-voi a le da lor muntele Baiulŭ ca unulŭ ce este moşie domnéscă şi ne afiorisită, rĕmâne la înalt înţelepciunea Măriei tale.

Aĭ Măriĭ tale plecaţĭ slugĭ.

Constantin Creţulescu; Constantin Dudescu, Grigorie Hrisoscoleu medel., Bibica soţia rĕpos., Paleologa.

Iω Mihail Constandin Suţul V. V.

Fiind-că Dumnealuĭ seniorŭ Marcheliŭ agentulŭ chesaricesciĭ curţĭ, arétă Domnieĭ mele, cum că de vreme ce sunt acumŭ rânduiţĭ pentru tréba hotarelor, atâtŭ despre partea Domnieĭ mele boierĭ, câtŭ şi despre partea curţiĭ austriacescĭ comisarĭ, carĭ aŭ a trece şi pe la aceştĭ munţĭ, să se facă o cercetare la faţa loculuĭ de iznóvă prin chiar vederea dumnélor de starea acestor munţĭ şi de curgerea pricineĭ şi a dreptăţeĭ, şi dupe cercetare şi alegere rămâind Râjnoveniĭ de judecată se va împlini prin agenţie totŭ dreptu dumnélor stăpânilor de munţĭ pentru păşunea de estimpŭ, amŭ primitŭ Domnia mea arĕtarea dumnéluĭ, şi iată scriemŭ Domnia mea dumnea-vóstră cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele biv vel paharnicu Constantin Baratov, i biv vel stolnicu Dumitrache, fiind-că dumné-vóstră aveţĭ a merge, pe la aceştĭ munţĭ pentru tréba hotarelor la care sunteţĭ rînduiţĭ, să aveţĭ dară a face cercetare de iznóvă a pricineĭ aceştia dempreună cu d-lor comisariĭ ce sunt rânduiţĭ despre partea vecinătăţiĭ, de care amŭ grăit Domnia mea aicĭ cu dumnéluĭ seniorŭ Marchelius agentŭ, ca să dea de scire la cinstita gubernie spre a scrie de acésta şi Dumnélor comisarilor precum şi pârîţilor Răsnovenĭ, să li se porunciască a se afla la faţa loculuĭ cînd veţĭ sosi Dumné-vóstră acolo, unde atâtŭ prin cercetare cu deamănuntulŭ, câtŭ şi prin însăşĭ vederea dumné-vóstră în faţa loculuĭ de starea acestor munţĭ, carĭ cu pricina Baiuluĭ se întindŭ numiţiĭ Râjnovenĭ cu păşunea vitelor întrânşi, unde fiind-că rigurósă hotărîre, încă dela 24 Octombre 1791 M. Suțu adreséză Divanuluĭ următorulŭ pitacŭ în privința acesteĭ confiscărĭ, pitacŭ, în

---

însușĭ dumnéluĭ agentulŭ arétă Domnieĭ mele, după sciința ce are din cercetările de maĭ înainte, cum că nu aŭ tăgăduitŭ înșișĭ Răjnovenii vechea stăpânire a dumnélor boerilor ce aŭ avutŭ asupra acestor munțĭ în 70—80 de anĭ, după vrednice doveḑĭ și mărturiĭ, urméză, după orînduiala judecățeĭ și a dreptățiĭ, ca înșișĭ pe Răjnovenĭ să'ĭ îndatorațĭ și să le cerețĭ, ca să vĕ aréte sineturĭ vrednice pentru aceștĭ munțĭ, spre a vĕ îndestula cu ce temeiurĭ și cu ce dreptate s'aŭ întinsŭ la pășunarea acestor munțĭ ce se stăpânescŭ întratâta sumă de anĭ de d-lor numițiĭ boerĭ? și fiind-că d-luĭ biv vel stolnicu Dumitrache are și sciință de pricina acésta de maĭ nainte, acumŭ déră pliroforisindu-se și cu vederea de starea munților în fața locululuĭ, și făcêndŭ bine cunoscutŭ pricina acésta în sciința eĭ prin cercetare la tóte arĕtările, spre a nu maĭ rĕmânea cât de puțină pricinuire, să avețĭ a trimete Domnieĭ mele anafora în scrisŭ sub iscăliturile dumné-vóstră cu alegerea dreptățiĭ. și în urmă după alegerea acésta cunoscêndu-se că rĕŭ și fără cale s'aŭ întinsŭ Răjnovenii întraceștia munțĭ, se va împlini, cum ḑicemŭ, totŭ dreptu numiților boerĭ a stăpânilor aĭ munților pentru venitulŭ de estimpŭ, prin agenție, dupe cum dete acéstă făgăduială înaintea Domnieĭ mele dumnéluĭ senior Marchelius. Decĭ poruncimŭ Domnia mea dumnévóstră numiților boerĭ jăluitorĭ, ca să vĕ trimetețĭ la fața locululuĭ vechilĭ, să se afle acolo la venirea dumnélor orânduiților boerĭ, cu tóte sineturile de scrisorĭ, séŭ orĭ-ce doveḑĭ avețĭ.—1792, Iunie 5.

Pro. vel logof.

Cod. No. XX, fila 628 - 631.

Cartea ce saŭ făcutŭ către Boeriĭ orînduițĭ pentru înoirea hotarelor Țĕriĭ de pricina munților ce se împresóră de către Rășnovițĭ.

Cinstițĭ și credincioșĭ boerilor Domnieĭ mele, biv vel paharnicu Constandin Baratov i biv stolnicu Dumitrache, sănĕtate; pentru pricina sașilor ot. Rășnovu, de care s'aŭ jăluitŭ Domnieĭ mele, Costandin Crețulescul, Constantin Dudescul, Grigore Hrisoscoleo medelniceru și Bibica soția reposatuluĭ Paleologu, că le face împresurare a patru munțĭ din sudŭ Prahova, vi s'aŭ făcutŭ porunca Domnieĭ mele, în dosulŭ jălbiĭ jăluitorilor, cu coprinderea pe largŭ, care priimind'o vețĭ urma dupe cum vi se poruncesce, însă vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca la cartea alegeriĭ și isbranirea ce vețĭ face, să mijlocițĭ de se va putea a iscăli și orânduițiĭ; comisarĭ despre partea vecinătățeĭ, ca să nu le maĭ rĕmâne cuvênt de pricinuire în urmă; acésta și fițĭ sănĕtoșĭ. — 1792, Iuniŭ 26.

Cod. No. XX, fila 628, 629, 630, 631.

Carte legată la ispravniciĭ Gorjuluĭ a da mână de ajutorŭ luĭ Alecu biv 3-lea logofĕtŭ la ceea ce va avea trebuință, care este orînduitŭ pentru îndreptarea hotaruluĭ despre nemțĭ, la munțiĭ mônăstiriĭ Tismeniĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Gorjŭ, sănĕtate! vĕ facemŭ Domnia mea în scire pentru o diafora ce a fost între dumnélor pré cinstițiĭ împĕrătescĭ Efazimuhadițĭ cu d-lor comisariĭ împĕrătescĭ la întocmirea hotaruluĭ pe munțiĭ mônăscare numele nenorocituluĭ Mavrogheni e însoțitŭ de nerespectuóse epitete (1):

Pitacŭ la părinții archerii și la dumnélor veliți boerii pentru cercetarea ale luĭ Mavrogheni lucrurĭ.

Pré sfinția ta părinte Mitropolite, iubitorilor de Dumneḑeŭ părinților Episcopĭ și dumnévóstră cinstiților și credincioșĭ boerilor Divanuluĭ Domnieĭ mele, fiind-că între lucrurile și averile mișcătóre și nemișcătóre ale *mactuluĭ* Mavrogheni, care tóte s'aŭ făcutŭ zaptŭ la Mirié împĕrătéscă, sunt și moșiile, viile, locurile, prăvăliile și orĭ-ce acareturĭ aŭ luatŭ dintr'acéstă țéră numitulŭ Mavrogheni în stăpânirea sa, cu sineturĭ în felurĭ de pricinĭ, pentru care s'aŭ datŭ Domnieĭ mele și împĕrătescu Firman de zaptulŭ lor cu catastih anume după tóte sineturile și zapisele acelor moșiĭ cu numele lor ce se află la Mirié împĕrătéscă; iată orînduimŭ pre sfinția vóstră părinților archiereĭ și pre dumnévóstră boerilor Domnieĭ mele, ca să vĕ adunațĭ la unŭ locŭ, unde maĭ întêiŭ să paravalisițĭ catastihu ce s'aŭ datŭ Domnieĭ mele de la miria înpĕrătéscă, care l'amŭ datŭ în mânele dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boeruluĭ Domnieĭ mele Manolache Brăncovean vel logofĕtŭ de țéra de susŭ, spre alŭ înfățișa la adunarea ce vețĭ face, i tălmăcirea luĭ grecéscă, cu catastihulŭ ce amŭ poruncitŭ Domnia mea de s'aŭ scosŭ din condica Divanuluĭ, după cărțile numituluĭ Mavrogheni, i după zapisele vênḑerilor, ca să deslușițĭ numirile moșiilor și ale boerilor ce aŭ fostŭ stăpânĭ acelor moșiĭ, scriindu-le fieș-care în numele lor cu înțelegerea și cu numirea cea care este a ființiĭ lor; al doilea și cea maĭ trebuinciósă pliroforie a Domnieĭ mele este care o cere iubirea vóstră de dreptate cu tótă lămurirea, ca să ne îndestulămŭ adecă de adevĕrulŭ acestor lucrurĭ, atâtŭ pentru celea ce sunt pe numele seŭ orĭ, a fiilor sĕĭ, cât și celea ce sunt pe numele rudelor, nepoților și a boerilor sĕĭ, și pe numele

---

tiriĭ Tismana dintr'acelŭ județŭ alŭ Gorjuluĭ, că acéstă diafora aŭ luatŭ sfîrșitŭ și aŭ îndreptatŭ spre a se întocmi adecă hotarulŭ, și a se muta așeḑându-se în loculŭ unde aŭ fostŭ, pentru care se orîndui boerulŭ Domnieĭ mele, Alecu biv 3-lea logofĕtŭ, ca dimpreună cu orînduitulŭ Dumnélor efenḑilor muhadițĭ și cu alŭ dumnélor comisarilor, să méargă la fața loculuĭ pentru urmarea și săvêrșirea acesteĭ trebĭ, decĭ vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca orĭ-ce trebuință de ajutorŭ va avea numitulŭ boeriulŭ Domnieĭ mele la acéstă trébă, să avețĭ aĭ da și fițĭ sănĕtoșĭ. 1792, August, 9.

Cod. No. XX, fila 785.

(1) Maĭ urmăreaŭ și particularĭ administrațiunea luĭ Mavrogheni.
Eacă o anafora de acéstă natură:

«La jalba ce aŭ datŭ Măriĭ tale dumnéluĭ pitarŭ Dumitru pentru unŭ Ión Bălténu logof. dela Gorj, cum că în vremea mahtuluĭ Mavrogheni, fiindŭ dumnéluĭ pitarŭ orânduitŭ ispravnicŭ la acestŭ județŭ alŭ Gorjilor, unde pe acea vreme era sumă de óste turcéscă la Boazul Porcenilor, cu serascher Cara Mustafa, avea poruncĭ domnescĭ de a rĕspunde oștirilor trebuinciósele tainurĭ, cu banĭ din rĕspunderile aceluĭ județŭ și în anulŭ cu létŭ 1789, avĕndŭ siclet mare de respunderĭ tainaturilor, și fiind-că pe acea vreme avea județu a rĕspunde baniĭ breslelor de sfete Gheorghe, și orânduiala fênuluĭ și a lemnelor de cuhnie, care tăia cişmeleĭ şi a egumenuluĭ dela biserica ot Cişmea, în ce chipŭ şi cu ce mijlocŭ în adevĕrŭ s'aŭ făcutŭ acele vendărĭ, séŭ afieromata? De s'aŭ numĕrat banĭ gata la stăpâniĭ moşilor şi de s'a dat baniĭ chiar de la sineşĭ prin mânile egumenuluĭ şi a nepoţilor şi boerilor sĕĭ, séŭ iarăşĭ cu din venitul acestora s'aŭ făcut economiĭ, orĭ de nu s'aŭ datŭ banĭ nicĭ de cumŭ, orĭ de s'aŭ datŭ vre unile dintre aceste moşiĭ de către uniĭ alţĭ din bună voinţa lor, pentru boeriĭ, şi s'aŭ făcutŭ zapise iconomicóse, séŭ de li s'aŭ luatŭ pentru nişcareva datoriĭ de banĭ aĭ visterieĭ din nescareva husmeturĭ, séŭ pentru alte datoriĭ ale altor rĕposaţĭ pe care 'ĭ-aŭ clironomisitŭ Mavrogheni şi prin zapisele lor aŭ fost puse de înşişĭ amanetŭ, cum şi cele luate de Mavrogheni de la uniĭ alţiĭ din pĕmântenĭ, cu pricină de hainlâc şi afierosite la unŭ locŭ şi la altŭ? tóte acestea să le cercetaţĭ,să le lămuriţĭ câte una-una, fieş-care cu madeua eĭ deosebitŭ, în adevĕrulŭ pricineĭ cum aŭ fostŭ, şi fără de a partini, séŭ a diafendipsi, verĭ pentru rudenie, verĭ pentru ce altŭ interesŭ, asupra celor ce aŭ avutŭ aceste moşiĭ şi acareturĭ, ca nisce drepţĭ judecătorĭ şi credincioşĭ aĭ Domnieĭ mele, şi ca pentru nisce lucrurĭ ale mirieĭ împĕrătescĭ, cu tótă ferirea de vre unŭ cusurŭ să arĕtaţĭ în adevĕr prin anafora în scrisŭ Domnieĭ mele, şi cu catastih anume de tóte; la care acéstă trébă amŭ poruncitŭ Domnia mea, şi de osebitŭ dumnélor cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele, veliţilor logofeţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, ca să facă epistasie la trébа acésta dinpreună cu D-vóstră, unde să trimiţă dumnélor să aducă şi pe egumenulŭ de la biserica ot cişmea, cum şi pe însuşĭ boeriĭ aceĭ când va fi trebuinţă pentru înfăţişarea cu egumenulŭ şi pentru descoperirea adevĕruluĭ (1)».— 1791, Octombre 24.

Slujbașiĭ luĭ Mavrogheni sunt urmăriţĭ sub diverse cuvinte și maĭ alesŭ pentru că eĭ ar fi jăfuitŭ pre uniĭ și pre alţiĭ sub pretextŭ de hainlâcŭ. Și cu tóte acestea se proclamase amnistie generală!

---

sumă de banĭ, socotindŭ că va lua banĭ, s'aŭ pusŭ şi cu dela sine de a împrumutat: aŭ datŭ tal. 3725. banĭ 12, de-aŭ rĕspunsŭ trebuinciósele tainaturĭ şi avêndŭ sameşŭ orînduitŭ pe numitulŭ Bălténu asupra acestor rĕspunderĭ, aŭ rĕmasŭ adăstândŭ a eşi baniĭ din judeţŭ pe aceste maĭ susŭ numite rĕspunderĭ să'ĭ dé, dar numitulŭ sameşŭ, vĕḑêndŭ că ordia turcéscă de acolo s'aŭ spartŭ, şi aŭ calcat-o vrăşmaşiĭ, unde neputêndŭ sta, elŭ a fugitŭ fără a nu apuca să iée nicĭ unŭ banŭ şi aŭ rĕmasŭ o sumă mare de banĭ dintr'aceştia asupra acestuĭ logof. cerêndŭ dumnéluĭ pitarŭ a i-se face împlinire de baniĭ ce aŭ datŭ la cumpĕratulŭ zahareleĭ dela numitulŭ logof., ca dela unulŭ ce i-aŭ fostŭ sameşŭ şi i-aŭ primitŭ din judeţŭ; cu luminată porunca Măriĭ tale aducêndu-se pârîtulŭ aicĭ, s'aŭ orînduitŭ spre cercetare pricina acésta la judecata visterieĭ, unde şi înfăţoşindu-se, amŭ întrebatŭ pe pârîtŭ ce are să rĕspunḑă înpotrivă? şi ḑisă, că elŭ la aceste orînduelĭ de banĭ, fiindŭ bolnavŭ nu s'aŭ amestecatŭ, ci baniĭ s'ar fi strînsŭ de către unŭ Dumitrache Românescu care aŭ muritŭ, ci ḑisă că aŭ fostŭ orânduitŭ sameşŭ la aceste orînduelĭ de către dumnéluĭ pitarŭ, şi de i-aŭ datŭ banĭ, de nu i-aŭ datŭ, elŭ nu scie. Impotrivă respunse dumnéluĭ pitarulŭ, că pe acela nu l'aŭ avutŭ orînduitŭ sameşŭ, ci pe Ión Bălténu, şi Ión Bălténul de va fi avutŭ orînduitŭ pe acelŭ Dumitrache ca să strîngă banĭ, nu scie. La acésta sciutŭ lucru este, că la tóte judeţele de-a pururea câte unŭ sameşŭ este, care sameşŭ, acela

(1) Cod No. XX, fila 139, 140.

In privința regulamentăreĭ acesteĭ amnistiĭ, așia cum o înțelegea M. Suțul, este utilŭ să aducemŭ pitaculŭ esplicător, ce dă acestŭ

ține și socotéla breslelor și socotéla plășilor, și acela închiee tóte socotelele și acésta să urméză și la visterie, care și cu tóte că are deosebitŭ calem de bresle, dar semele breslelor iarășĭ la calemulŭ semelor să încheie; unde și acestŭ logof. ce aŭ fostŭ sameșŭ alŭ județuluĭ, să îndatoréză a sci, și a da sémă de baniĭ ce aŭ eșitŭ dela breslașĭ pentru acéstă orînduială; deci pentru descoperirea adevĕruluĭ acesteĭ pricinĭ, mi se pare a fi cu cale să fie luminată porunca Măriei tale cu mum-bașir, să ia de aicĭ pe amêndoĭ să-ĭ ducă acolo în fața loculuĭ să se cerceteze pricina de către dumnélor ispravnicĭ, prin carte de blăstemŭ, ca să dovedéscă câțĭ banĭ s'aŭ adunatŭ dela bresle? cum și din *fênŭ* și din lemne și câte câtŭ aŭ datŭ fieșcarele întru acéstă orînduială și într'acuĭ mână s'aŭ datŭ? aceĭ banĭ, să'ĭ dé în mâna pitaruluĭ, din câțĭ aŭ eșitŭ dela bresle, cât are să ia, de vreme ce pitarŭ aŭ rĕspunsŭ pentru dênsulŭ; părerea mé într'acestŭ chipŭ este iară hotărîrea cea desăvêrșitŭ rĕmâne a se face de către înălțimea ta. 1792 April, 23.

Enache Văcărescu, vel vist.

Pitarŭ Dumitru cu Ión Bălténu pentru socotelĭ din vremea luĭ Mavrogheni, din isprăvnicie.

Iω Mihail Cost. Suțul gpd. Zem. Vlaschoe.

Cu cale fiindŭ anaforaua dumnéluĭ vel vist, o întărimŭ Domnia mea și poruncimŭ dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Gorj, să facețĭ cercetare și urmare întocmaĭ cum se coprinde maĭ josŭ, de care să însciințațĭ și Domnieĭ mele în ce chipŭ s'aŭ doveditŭ, cu urmarea ce a'țĭ făcutŭ; decĭ orînduimŭ pe . . . să ia pe amêndouĕ părțile să-ĭ ducă la sud Gorj. 1792, April 27.

Cod. No. XIX, fila 278. Vel logofĕt.

Pré înălțate Dómne!

Prin orînduitulŭ zapciŭ înfățoșindu-se la judecată amêndouĕ părțile, amŭ cetit acéstă jalbă, și din cercetare vĕdurămŭ că diaforaua lor este de jafurĭ ce s'aŭ intêmplatŭ în vremea rezmeriței, care socotimŭ a fi ertate și nu putemŭ să dămŭ platnicŭ pe nimenĭ fără deosebita porunca Măriĭ tale, de se cuvine a intra în cercetarea acestor felŭ de pricinĭ; iară hotărîrea cea desăvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Măria ta. 1792, Maiŭ 13.

Drăghicĭ medel., Andronache Fotinos, Puĭ clucerŭ, Pascale vtore vist.

Vătașe de aprodĭ să'ĭ scoțĭ la judecata departamentuluĭ de șépte.

Iω Mihail Const. Suțul VV. gpd.

Altă afacere.

Poruncimŭ Domnia mea să fie nesupĕratŭ jăluitorulŭ acesta de către acelŭ volintirŭ și de va avé vre-unŭ cuvêntŭ dreptŭ asupra luĭ Anghelache la care aŭ fostŭ calulŭ, va da jalbă Domnieĭ mele, iară fără de porunca Domnieĭ mele să nu se supere nicĭ Anghelache. 1792, Maiŭ 19.

Cod. No. XIX, fila 230. Vel logofĕtŭ.

Domnŭ despre ea, adresându-se către ispravniciĭ de Muscel, în 10 Decembrie 1791:

Carte la ispravniciĭ Mușcelulŭĭ, cum se urmeze la pricinĭ de judecățĭ pentru jafurĭ ce s'aŭ făcutŭ în rĕzmeriță.

«Zem. Vlas. Dumnevóstră ispravnicilor ot sud Mușcel sănĕtate! vĕ facem Domnia mé în șcire, că într'acestă trecută rĕzmeriță ce aŭ fostŭ, ca într'o vreme de rĕzboiŭ, șcim că mulțĭ din supușiĭ locuitorĭ aĭ amêndorora împĕrățiilor aŭ pătimitŭ pagubă și supărărĭ, nu numaĭ ceĭ de aicĭ, de către ostașĭ și volintiriĭ oștilor chesariceșcĭ, ce și ceĭ de dincolo, de către oștirile pré puternicnluĭ nostru împĕratŭ, decĭ fiindŭ-că pentru nisce următóre ca acestea întimplărĭ ale vremeĭ rĕzmirățeĭ sunt și ponturĭ împĕrăteșcĭ anume, care s'aŭ legat la închierea paciĭ, și fiindŭ că mulțĭ din păgubașiĭ locuitorĭ aĭ țĕriĭ, carĭ aŭ pătimitŭ întru acésta trecută vreme a rĕzmerițiĭ de către volintiriĭ oștilor chesariceșcĭ, cum și de către alțĭ făcĕtorĭ de rĕŭ și hoțĭ ce aŭ fostŭ găsit vreme cu prilegiu de jafurĭ și hoțiĭ, aŭ datŭ și daŭ jălbĭ Domniĭ mele, cerênd judecată cu uniĭ ca aceia, și împlinire de pagubile ce li s'aŭ fost făcutŭ, iata pentru ca să scițĭ cum să urmațĭ la unele jălbĭ ca acestea, vĕ dăm Domnia mea pliroforie printr'acesta carte ce într'adinsŭ vĕ scriemŭ, și vĕ poruncimŭ, ca cățĭ aŭ fost volintirĭ cu adevĕratŭ în slujba oștirilor, și aŭ fostŭ cu adevĕratŭ poruncițĭ de către comandiriĭ oștilor a face acelea mișcărĭ și pornirĭ, acelea dară căte aŭ lucratŭ din poruncă și le aŭ urmatŭ în faptă sunt oprite și ertate a nu se cautà nicĭ a se pomeni; iar cățĭ n'aŭ fostŭ cu adevĕratŭ volintirĭ în slujba ostășașcă și cu nume de volintirĭ aŭ hoțitŭ și aŭ prădatŭ pe uniĭ-alțiĭ, séŭ și volintirĭ de vor fi fostŭ și n'aŭ fostŭ poruncițĭ; acelea, darŭ care fără poruncă aŭ urmat și aŭ prădatŭ și aŭ jăfuitŭ, avețĭ ale cautà prin judecată, a le hotări și a le împlini, și pe care nu se vor odihni pe a dumnevóstră hotărire, se avețĭ, dupe orênduială, a-ĭ trimite la Divanulŭ Domniĭ mele cu anafora de cercetarea Dumnevóstră, cu dovedile pricinii; într'acestŭ chipŭ dară urmândŭ, se avețĭ dară a cerceta cu amăruntul, ca să dovedescă ântêiŭ acea părîțiĭ că aŭ fostŭ volintirĭ; și că aŭ fostŭ cu adevĕratŭ poruncițĭ spre a-ĭ diafendipsi, iar nu nnmaĭ cu unŭ cuvêntŭ prost, că aŭ fostŭ volintirĭ și aŭ fostŭ poruncițĭ, fără de dovadă, păzindŭ însă porunca acéstă cu scumpătate, ca nu dupe nescareva pîrĭ din pizmă a vremeĭ trecute să se supere uniĭ ca aceia ce sunt cu pricini oprite de a nu se caută, cum înpotrivă să nu se diafendifsască făcĕtoriĭ de rĕŭ și hoțiĭ, ci orĭ n'aŭ fostŭ în slujbă ostăsașcă, séŭ n'aŭ fostŭ poruncițĭ, ci dreptulŭ pagubașilor locuitorĭ să-lŭ împlinițĭ de la uni ca aceia, cum și pe ceĭ ce aŭ fostŭ în slujbă volintirĭ și aŭ fostŭ poruncițĭ, să-ĭ diafendifsițĭ pentru acelea ce din poruncă aŭ lucratŭ. 1791, Decemvre 10.

Procit. vel logofĕt. (XX pag. 112).

Rĕspunsŭ la ispravnicĭ ot sud Prahova pentru cererea ce face Stoica dela Comarnic de nisce volintirĭ de jaful ce l'aŭ jăfuitŭ cu pricină de hainlîcŭ cum că cererea luĭ fiindŭ din cele oprită cu poruncă împĕrătéscă n'are a intra în cercetarea priciniĭ, și să mângâe cu cuvêntulŭ cum că i se va face de către Măria sa ajutor pentru slujba ce aŭ făcutŭ, însă să cerceteze ispravniciĭ de aŭ făcutŭ vre-unŭ hainlîcŭ cu adevĕratŭ și să însciințeze, iară pentru pîra de 7 capete de vite ce are cu Radu Stoian ot Comarnic, fiind-că acésta este osebită madea, ispravniciĭ să o cerceteze și orĭ să îndrepteze, séŭ să'ĭ trimiță la Divanŭ 1791, Octom. 29.

Cod. No. XX, fila 153.

VI.

Nizamulŭ turcilor sub M. Suțu. Pasport. Diverse alte mesurĭ.

Ca mĕsurĭ în interesulŭ administrațiuneĭ, M. Suțu reînoesce, prin diferite pitace, *nizamulŭ* pentru oprirea Turcilor de a intra în țéră și maĭ cu sémă pe la bâlciurĭ.

Cărți legate la 17 județe ale țĕreĭ românescĭ pentru nizamulŭ Turcilor.

«D-vóstră ispravnicilor ot sud . . . sănĕtate! Fiind-că în trecutele ḑile aŭ venitŭ la auḑulŭ Domnieĭ mele, cum că după încheerea păceĭ, aŭ fostŭ năvălitŭ mulțĭ Turcĭ după la serhaturile după margine, și nefiindŭ beşlegĭ prin județe încă. nu numaĭ începuse a lua lucrurĭ și în silă după la locuitorĭ, ci încă făcuse începere a împărți și selemurĭ pe la locurĭ; decĭ măcarŭ că orînduindŭ Domnia mea beşlegĭ prin județe le-amŭ poruncitŭ ca să-ĭ izgonéscă pe toțĭ şi să nu-ĭ îngăduiască a face acestŭ felŭ de fapte netrebnice, dar acum fiind-că de isnóvă să trămiseră buĭurutiurĭ ale Măriĭ séle pașiĭ, ce este aicĭ în Bucurescĭ, către beşlegiĭ de pe la județe, ca să isgonéscă pe toțĭ de prin tóte județele şi să nu-ĭ îngăduiască a maĭ fi în țéră altŭ Turcŭ decât numaĭ negustoriĭ capanlîĭ, carĭ vinŭ cu cărţile Domnieĭ mele; étă poruncimŭ Domnia mea și dv. ca să faceţĭ cercetare cu amĕruntulŭ și orĭ în ce satŭ vețĭ dovedi, că aŭ datŭ banĭ, selemurĭ, să-ĭ împlinițĭ dela acelŭ satŭ baniĭ în grabă și aducêndŭ pe acelŭ Turcŭ fața inaintea beșlégă-ĭ să-ĭ datĭ baniĭ, ca să nu maĭ pricinuiască, că are datorie în ţéră, căcĭ atuncĭ nu numaĭ că vĕ vețĭ învinovăţi de neurmarea porunciĭ, ci vĕ vețĭ şi îndatora a plăti d-vóstră aceĭ banĭ și așia împlinindu-ĭ și dându-ĭ în mână îndată, să-ĭ izgonéscă beșleaga, dându-ĭ d-vóstră totŭ felulŭ de ajutor, ca să săvêrşéscă porunca Domnieĭ mele; acésta și fiţĭ d-vóstră sănĕtoşĭ» (1). 1791, Sept. 3.

«S'a făcutŭ poruncă cu mumbașirŭ cĭohodarŭ să aducă pe 5 ómenĭ dela satulŭ Găujanĭ, ce aŭ cumpĕratŭ venitulŭ moșieĭ Raduluĭ-Vodă şi aŭ pusŭ tovarășŭ pe unŭ Turcŭ» (2). 1891, Septembrie 12.

Dădurămŭ în tomurile anterioare diverse documente inedite în privința acestui obiectŭ.(3)

In legătură cu aceste mĕsurĭ sunt și dispoşițiunile luate, ca nimenĭ să nu pótă trece în Transilvania, decât posedêndŭ pasportŭ în regulă. Se pare că M. Suțu voia prin acésta să împedice o maĭ mare emigrare în acea parte și póte și să curme relațiunile unor boerĭ cu Austria. Anexămŭ aci unele acte relative la aceste mĕsurĭ. (4)

---

(1) Cod. No. XX, fila 41, numerŭ vechiŭ de paginare.

(2) Cod. No. XX, fila 61, numerul vechiŭ.

(3) Vedĭ tomŭ I și II, seria 1774—1786 și tomŭ I (1786—1792).

(4) Vedĭ anexa după cod XX, actul din 1792, Aprile 15 (fila 244) etc.

Nu credemŭ că acéstă mĕsură a paşaporturilor este streină de faptulŭ, că în timpulŭ ocupaţiuneĭ austriace s'aŭ fostŭ înscrisŭ ca sudiţĭ austriacĭ mulţĭ locuitorĭ propriĭ aĭ ţĕreĭ. Acestŭ modŭ de a'şĭ înmulţi sudiţiĭ în ţéră va continua a fi în deprinderile consulilor austriacĭ!

Pentru a întîmpina acestŭ rĕŭ, care înpuţina şi maĭ multŭ redusa populaţiune a ţĕreĭ, M. Suţu luă în Martie 1792 disposiţiune maĭ radicală, prin care nu se recunoscŭ de sudiţĭ pre ceĭ de felulŭ lor din pămêntulŭ ţĕreĭ muntenescĭ. Iată acéstă disposiţiune (1):

Către ispravniciĭ, publicaţiĭ la 17 judeţe şi la caimacamŭ pentru sudiţĭ.

Vĕ facemŭ Domnia mea însciinţare pentru rêndulŭ sudiţilor a nemţieĭ, că orĭ căţĭ sunt de feliulŭ lor din pămêntul pre puterniculuĭ nostru împĕratŭ, verĭ pămînteni de aicĭ aĭ ţĕriĭ Românescĭ, verĭ streinĭ de peste Dunăre, din pămênturile împĕratuluĭ, macar ce feliŭ de lege arŭ fi, uniĭ ca aceştia ce aŭ luatŭ patente de sudițĭ, i pașporturĭ i alte cărțĭ, séŭ adeverințe dela gheneralĭ și alte obraze ale Nemțieĭ, orĭ în curgerea vremeĭ rĕsboiuluĭ, orĭ maĭ naintea rĕsboiuluĭ, séŭ și în urma rĕsboiuluĭ, pe toțĭ acestia ce n'aŭ urmatŭ a se ridică de acia și a se trage la țĕrile Nemțieĭ în vremea curgeriĭ rĕsboiuluĭ, avem a-ĭ cunosce de raiale ale pré puterniculuĭ împĕratŭ și de supușĭ aĭ Domnieĭ mele, și orĭ ce patente séŭ pașporturĭ i cărțĭ și adeverințe nemțeșcĭ aŭ, avem a le lua dela mânile lor și a remânea în rêndulŭ raialelor nostre; decĭ îndată ce vețĭ primi porunca Domniĭ mele, să cercetațĭ în totŭ județulŭ dumnevóstră, ca se aflatĭ câțĭ dintr'acestia se află în partea loculuĭ, cu numele de suditŭ, pe care aducêndu-ĭ înaintea dumnevóstră să-ĭ cercetațĭ, ca să-ĭ dovedețĭ de unde sunt de feliulŭ lor? anume să-ĭ luațĭ în scrisŭ, și fără de ale areta lor sfârșitulŭ trebiĭ și scopulŭ nostru, să le dațĭ poruncă ca să-șĭ iae patentele, pașporturile, cărțile séŭ verĭ-ce adeverințe nemțeșcĭ aŭ în mânile lor, cu care să vie împreună până în două treĭ ḑile, multŭ până în patru, după trebuință și după depărtarea județuluĭ, să se afle aci la *secretaria* Domnieĭ mele cu acele sineturĭ, dară să trimetețĭ de altă parte fóie Domnieĭ mele de numele iș felulŭ lor, și în ce orașŭ séŭ satŭ sĕ află acumŭ acolea cu arĕtarea din ce ḑi i-ațĭ sorocitŭ, ca să scimŭ pe celŭ ce n'a urmatŭ a veni. Iar câțĭ sunt de felulŭ lor adevĕrațĭ și bine cunoscuțĭ din pĕmênturile nemțieĭ, uniĭ ca aceia aŭ a rĕmânea iarășĭ sudițĭ în orînduiala lor, precum și sunt de felulŭ lor, pe care numaĭ să'ĭ luațĭ în scrisŭ numele și pĕmêntulŭ de unde este de felulŭ luĭ, și ce acareturĭ séŭ stărĭ aŭ aicĭ în țéră? și să trimetețĭ Domnieĭ mele fóie deosebită de aceștia, nefiind trebuința de a trimite pe aceștia la secretarie; așa dar să urmațĭ șĭ așteptămŭ rĕspunsulŭ de urmare (1)». — 1792, Martie 3.

---

(1) *Cărţĭ la toţĭ vătaşiĭ plaiurilor şi una la caimacamu ca să nu slobódă pe nimenea a trece în lăuntru fără de răvaşu D-luĭ vel spĕtar.*

Sluga Domnieĭ mele, vătaşe de plaiŭ... sud... Cu tóte că şi în trecutele ḑile, la Martie 20, vi s'aŭ trimisŭ poruncile Domnieĭ mele straşnice, dar iată şi acumŭ întărimŭ acelea ponturĭ, vĕ poruncimŭ de iznóvă, ca fára de răvaşu dumnéluĭ vel spătaru să nu lăsaţĭ pe nimenea a trece, de aicĭ din ţéră în cea parte la ţéra nemţieĭ, pentru că de vĕ veţĭ cuteza a slobodi pe cinevaşĭ fără de răvaşulŭ spătărieĭ, bine să sciţĭ că cu mórte vĕ vomŭ pedepsi, acolo în plaiŭ, ci fiţĭ cu mare străjuire la paza hotaruluĭ, spre a păzi nizamulŭ ce vĕ dămŭ, fár de cusurŭ, şi să avemŭ rĕspunsulŭ primireĭ, atâtŭ a porunceĭ aceştia, câtŭ şi a ceĭ dela Martie 20, trimisă; aşişderea-ţĭ poruncimŭ să intăreşcĭ fórte tare paza potecilor, ca să fie străjuită cu tótă străşnicia, să nu se întêmple vre o urmare impotrivă la celea poruncite, că nu veţĭ scăpa, cumŭ ḑicemŭ, de cea maĭ straşnică pedépsă.— 1791, April 10.

Cod. No. XX, fila 475, 476.

S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ ispravnicilor de Buzeŭ că pe Smaranda soţia Cărstiĭ Căpitanŭ i pe Ana nevasta luĭ Mândruţ, să le slobóḑe a merge cu copiiĭ şi avutulŭ lor, dupe bărbaţĭ, fără a maĭ îngădui să ia în tovărăşie pe altŭ cine-va, orĭ omŭ orĭ muĭere, iară pe altŭ nimenea să nu slobódă a merge că s'or invinovăţi; de care acésta s'aŭ scrisŭ şi ispravnicilor de Focşanĭ.— 1792, Maiŭ 17.

Cod. No. XX, fila 611.

S'aŭ făcutŭ poruncă la vătavu ot. Căinenĭ pentru unŭ Pavel Bănén ce aŭ fostŭ robŭ la Turcĭ şi 'l-aŭ slobodḑitŭ, şi s'aŭ opritŭ la Căinenĭ, ca să cerceteze, şi fiindŭ aşa să-'lŭ slobóḑă a trece înăuntru, iarŭ fiindŭ într'altŭ chipŭ să însciinţeze pricina. — 1792, Iunie 26.

Asemenea pitacŭ s'aŭ făcutŭ și către Dumnéluĭ Banulŭ Brâncovean, i Dumitru Scarlat Greceanu i dumnéluĭ vel spătar i dumnéluĭ biv vel postelnicŭ epistatulŭ Agieĭ, ce sunt orînduițĭ cu așeḑĕmêntulŭ Bucurescilor, pentru sudițiĭ ce vor fi în Bucurescĭ.

Din altŭ plaiŭ despre Buzĕŭ în Decembrie 1791 intervinŭ locuitoriĭ plaiuluĭ în favórea vătafuluĭ Dumitrache (2). Indată apoĭ în 28

---

(1) Cod. No. XX, fila 398.

(2) Iată cartea domnéscă rĕspunḑêndŭ la intervenirea sătenilor:

Carte către Dumitrache vătafŭ de plaiu despre Buzĕŭ sud Saac și către locuitoriĭ de acolo că s'aŭ așeḑatŭ totŭ Dumitrache a fi vătafŭ.

Zemle Vlascoe... Sluga Domniĭ mele Dumitrache Vatașe, dela plaiŭ despre Buzĕŭ sud Saac, vouă tuturor locuitorilor plăiașĭ dintru acestŭ plaiŭ, de obste vĕ facemŭ Domnia mea în șcire, că iată după arĕtarea vóstră a locuitorilor ce ațĭ fostŭ vechilĭ despre partea a totŭ plaiulŭ, care v'ațĭ înfățișatŭ înaintea Domnieĭ mele, încă la mitropolie fiindŭ, cumŭ că suntețĭ cu toțĭ mulțămițĭ de numitulŭ vătafulŭ vostru, și vĕ chiverniseșce întru tóte cu dreptate, făcêndŭ Domnieĭ mele rugăciune cu toțiĭ de a nu vĕ schimba pe numitul vătafŭ, după care a vóstră deobște rugăciune, fiind-că și Domnia mea ceremŭ și voimŭ odihna și dreptatea vóstră, v'am fostŭ datŭ Domnésca nóstră făgăduială hotărîtă, că în câtŭ va sluji numitulŭ Dumitrache vătafu bine, să șciți că va fi ne lipsitŭ din vătășie, și vomŭ

Ianuarie 1792 Domnitorul trimite cercetare contra aceluĭ vătafŭ Dumitrache, ba 'lŭ și destitue pe motive grele, din care se constată abusurile ce făcea și ce aŭ maĭ făcutŭ și pe timpulŭ luĭ Mavrogheni. Se vede că locuitoriĭ care 'lŭ ceruseră de vătafŭ eraŭ părtașĭ la beneficiile luĭ. Intre aceștia eraŭ un numĕrŭ de locuitorĭ, carĭ pe timpulŭ luĭ Mavrogheni fuseseră ridicațĭ la vrednicia de mazilĭ și breslașĭ și ca atarĭ scutițĭ de dărĭ. Visterniculŭ Enache Văcărescu în sistematica sa prigonire a tuturor celor ce fuseseră bine vĕḑuțĭ de Mavrogheni desființase asemenea scutirĭ de sate. Vătafulŭ Dumitrache continuă însă a le apĕra în modŭ abusivŭ, de și nu pe considerațiunĭ morale, ca vechiŭ servitor alŭ luĭ Mavrogheni, ci pentru că acésta îĭ producea beneficiŭ (1).

---

da și Domnésca nóstră carte de înoire a vătășieĭ la mânile luĭ; fiindŭ dară că și acumŭ, ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia mea din jalba vóstră ce ne-ațĭ trimisŭ de iznóvă acumŭ cu o sémă din plăiașĭ ce veniră la Divanulŭ Domniĭ mele cu iscăliturile tuturorŭ, i deosebitŭ înșciințările dumnélor ispravnicilor aceluĭ județŭ, i din arĕtarea dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boeruluĭ Domniĭ mele vel vornicŭ de Ţéra de josŭ Ianache Moruzi, cumŭ că 'lŭ cerețĭ pe Dumitrache cu toțiĭ de obște, și sunterțĭ mulțămițĭ de dînsulŭ, amŭ bine voitŭ Domnia mea și amŭ hotărîtŭ ca să rămâe vătafŭ totŭ Dumitrache ce aŭ fostŭ până acumŭ; pentru care amŭ poruncitŭ și Domnieĭ sale cinstituluĭ și credinciosu boerulŭ Domniĭ mele vel dvornicŭ de Ţara de josŭ Ianache Moruzi, ca să trécă numele luĭ Dumitrache în cartea Domnieĭ mele de vătășie, ce prin dumnéluĭ vel dvornicŭ este să se dea vătafuluĭ după obiceiŭ, cu ponturile de înpreună. Decĭ nu lipsimŭ Domnia mea și deosebitŭ a vĕ scrie acésta Domnésca nóstră carte, ca să șcițĭ cum că s'aŭ primitŭ la Domnia mea cererea și rugăciunea vóstră, și am făcutŭ Domnia mea vătafŭ iarășĭ pe Dumitrache, și pe dênsulŭ să 'lŭ șcițĭ să 'lŭ cunóșcețĭ de vătafŭ și de acumŭ înainte, pentru care 'țĭ poruncimŭ Domnia mea maĭ susŭ numitule sluga Domniĭ mele vătașe Dumitrache, să aibĭ a sluji pururea cu dreptate, ferindu-te de orĭ-ce urmare în potriva voințiĭ Domnieĭ mele, și urmândŭ ponturile și povățuirile Domnieĭ mele întru tóte, iar maĭ vârtosŭ 'țĭ poruncimŭ pentru avaetu vătășieĭ, ce este venitulŭ dumnéluĭ vel dvornicŭ, să nu te cutezĭ a face vre-o lipsă din baniĭ avaetuluĭ, să șciĭ că nu numaĭ veĭ fi lipsitŭ, ci încă și în pedépsă veĭ cădea; pentru care iată într'adinsu trimitemŭ acésta Domnésca nóstră carte deschisă ca să se citéscă întru auḑulŭ tuturorŭ. 1791, Decembre 7.

Cod. No. XX, fila 218, 219.

(1) Iată și pitaculŭ relativŭ la vătafulŭ Dumitrache:

Carte pentru a se face cercetare luĭ Dumitrache vătafŭ de plaiŭ despre Buzĕŭ sud Saac

Fiindŭ-că pentru Dumitrache vătafŭ dela plaiulŭ despre Buzĕŭ sud Saac aŭ venitŭ la auḑulŭ Domniĭ mele aceste înșciințărĭ: întâĭ o jalbă a luĭ Crăciun

Pe lângă ponturile ce deja cunóscemŭ, constituindŭ nizamulŭ séŭ regulamentulŭ vătafilor de plaiŭ, Mihaiŭ Suţu, rênduindŭ pe

---

ot. satulŭ Nehoiu, i Udrea, i Radu ot. Pătărlage i Vladul ot. tam, i Marco, carii scriŭ că sunt şi cu şcirea altor sate din numitulŭ plaiŭ, cumŭ le-aŭ luatŭ numitulŭ vătafŭ acumŭ de totŭ ludele câte parale treĭ-ḑecĭ cu cuvêntŭ că aŭ cheltuitŭ la vătăşie, cumŭ că îĭ darvăreşce pe ceĭ săracĭ la trebile caseĭ luĭ puindu-ĭ de i-aŭ scosŭ cherestea de crămĭ cu boiĭ lor, i-aŭ făcutŭ gardurĭ pe la viĭ şi morĭ pe apa Buzĕuluĭ, fără de nicĭ o plată şi fără de nicĭ o sémă, şi la tóte lucrurile luĭ 'ĭ are ca nişce robĭ, cumŭ că maĭ are ca la o sută şi maĭ bine de lude scutiţĭ aĭ luĭ ómenĭ din plaiŭ, a cărora dajdiĭ şi podvóde le pune de le plăteşce sărăcimea, şi nu numaĭ acestea, ci încă maĭ are vre-o câţĭ-va lude daţĭ şi unuĭ Bozianu, şi prin economia luĭ se scutesc şi aceia, şi sunt încărcaţĭ sărăcimea cu dajdia acelora şi cumŭ că deosebitŭ de acestea maĭ aŭ şi alte multe mâncătoriĭ şi nedreptăţĭ de către dînsulŭ, care prin foĭ le vor da în scrisŭ, cerêndŭ să se orânduiască credinciosŭ alŭ Domnieĭ mele de a le arĕta în faţa loculuĭ şi de a le cerceta; alŭ doilea jalbă despre partea a tóteĭ sărăcimeĭ din plaiŭ, trimisă cu unchéşu Stan Ploscariul *(maĭ multe rândurĭ nu se potŭ citi)*. Cumŭ nicĭ pe săteniĭ carĭ aŭ fostŭ dajnicĭ cu dînşiĭ la satŭ din vechime, cariĭ din vremea oştilor nemţeştĭ şi *din vremea luĭ Mavrogheni* s'aŭ făcutŭ mazilĭ şi breslaşĭ, nu urméză numitulŭ vătafŭ poruncilor şi hotărîrilor Domniĭ mele, ca să-ĭ dea la satele lor spre a-şĭ purta orânduelile şi podvódele, nicĭ nu va ca să le aréte măcar Domneşcile nóstre poruncĭ ce sunt date pentru acestea, ci le ia vătafu baniĭ într'ascunsŭ şi-ĭ diafendipseşce cu nume că sunt mazilĭ, iar plaiulŭ le trage birulŭ lor. Altreilea jalbă, dela sătenĭ din Pătărlage văzumŭ către dumnéluĭ vel vistŭ, cumŭ că vătafu Dumitrache aŭ luatŭ câte talerĭ patru-ḑecĭ acumŭ dela unŭ Mihalcea şi Cernat fruntaşiĭ satuluĭ lor de aŭ mijlocitŭ către ispravnicĭ ca să le scóţă adeverinţa cumŭ că sunt némŭ de mazilĭ vechĭ şi aŭ datŭ numitulŭ vătafŭ şi părcălabuluĭ satuluĭ acestuĭ Pătărlagele tal. doue-ḑecĭ povăţuindu-lŭ ca să înşale părcălabu pre vre-o câţĭ-va din sătenĭ cu băutură de vinŭ, spre a da şi săteniĭ adeverinţă pentru aceĭ doĭ numiţĭ, cumŭ că sunt némŭ vechiŭ de mazilĭ, şi osebitŭ de acestea tóte aŭ jăfuitŭ doue sate ale plaiuluĭ în ḑilele luĭ Mavrogheni, cu tal. 300 cu propunere că aŭ trecutŭ vite în ţéra nemţéscă, ci fără de a fi vinovaţĭ la acéstă propunere. Pentru care tóte acestea jălbĭ orânduimŭ Domnia mea pe .... să mérgă dreptŭ la numitulŭ Dumitrache vătafŭ şi maĭ întâiŭ pe dînsulŭ să 'lŭ rădice din tréba vătăşieĭ, şi orânduimŭ Domnia mea în loculŭ luĭ vatavŭ pe Andreĭ Bozianul ce aŭ fostŭ maĭ nainte vătafŭ vechiŭ, ca să caute tréba plaiuluĭ, şi orânduelile i poruncile Domnieĭ mele ce sunt orânduite la plaiŭ, şi apoĭ să se facă cercetare de către dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Scarlat Câmpinénu biv vel stolnicŭ, ce este orânduitŭ cu aşeḑămêntulŭ la acelŭ judeţŭ de înpreună cu acesta orânduitŭ alŭ Domnieĭ mele de faţă acolo în plaiŭ pentru tóte acestea câte aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele locuitoriĭ prin jălbile maĭ susŭ numite, atâtŭ pentru cele 30 de parale ce ḑicŭ că le-aŭ luatŭ de totŭ ludele, pentru cheltuiala vătăşieĭ luĭ i pentru cazna şi truda care ḑicŭ că pătimescŭ la lucru casiĭ luĭ, i pentru aceĭ vechilĭ ce aŭ venitŭ în doue treĭ rândurĭ aicĭ la Domnia mea de aŭ cerutŭ pe numitulŭ Dumitrache de vătafĭ de n'aŭ fostŭ cu adevĕratŭ trimişĭ cu şcirea a totŭ plaiulŭ, a cănoiĭ vătafĭ, la 27 Octombre 1791, şi întru acésta copiindŭ în parte dispoziţiunĭ de ale luĭ Mavrogheni, dă vătafilor noĭ, prin chiar cărţile lor de numire, următórele instrucţiunĭ:

Carte de vătafŭ de plaiŭ, care se dă la mâna vătaşilor de plaiŭ.

Iω Mihaĭl Const. Suţul VV.

Sluga Domnieĭ mele pre carele după încredinţarea şi prinsórea ce aŭ datŭ, că va păzi întru tóte poruncile Domnieĭ mele şi va chivernisi pe locuitorĭ cu dreptate ferindu-se de jafurĭ şi mâncătorii, l'amŭ orênduitŭ Domnia mea vătafŭ la plaiŭ ot sud... în loculŭ.... căruia ca să-ĭ fie şciutŭ ce-ĭ este venitulŭ luĭ anume a lua de plaiŭ pentru slujba luĭ, spre a nu se întinde maĭ multŭ, şi ce poclonŭ are a da la dumnéluĭ vel dvornicului de ţéra de...... spre a nu fi supĕratŭ maĭ multŭ, cum şi ce este datoria slujbeĭ luĭ spre a o săvêrşi pre deplinŭ; iată cu hotărîre puindu-le în scrisŭ şi arĕtându-le tóte pe anume, i s'aŭ datŭ la mână cartea Domnieĭ mele pentru urmare: I-iŭ să fie cu priveghere şi cu luare aminte ḑiua şi nóptea şi în tótă vremea, ca să păzéscă plaiulŭ şi potecele plaiuluĭ cu plăiaşĭ i potecaşĭ ómenĭ vrednicĭ de slujbă, şi de bună pază de hoţĭ, de tâlharĭ, de furiĭ de dobitóce şi de cele ce sunt oprite a nu eşi din ţéră, şi orĭ când se va întêmpla hoţime séŭ tâlhărime, aŭ prin potecĭ, aŭ prin drumurile plaiuluĭ, îndată să sară plăiaşiĭ să-ĭ prinḑă, şi băgându-ĭ în butucĭ, cu bună pază să-ĭ trimită la dumnélor ispravniciĭ judeţuluĭ, cu tóte pricinile hoţiilor lor şi a tâlhăriilor lor în scrisŭ şi dumnélor să-ĭ trimită cu bună pază la Domnia mea ca se iae căḑuta pedépsă; iar pentru cele ce se vor găsi asupra hoţilor când îĭ va prinde, orĭ calŭ, arme, séŭ altŭ cevaşĭ borfe, câte dintr'acelea vor cunósce păgubaşiĭ şi

---

rora nume se însémnă maĭ în josŭ i pentru alte jafurĭ, şi orĭ-ce nedreptăţĭ vor arĕta locuitoriĭ, i pentru aceĭ tal. 300 ce-ĭ arétă că i-aŭ jefuitŭ în ḑilele luĭ Mavrogheni, cum şi pentru aceĭ o sută de ómenĭ scutiţĭ, ce ḑicŭ că-ĭ are vătafu aĭ luĭ, cumŭ şi pentru maziliĭ i brăslaşiĭ din ḑilele nemţilor, dela care va fi luatŭ vătafu banĭ şi se vor afla diafendipsiţĭ de vătafu, ne arĕtaţĭ şi ne daţĭ la satulŭ lor, după poruncile ce aŭ fostŭ date de către Domnia mea, la care acestea tóte arĕtărĭ făcênduse după cumŭ poruncimŭ cercetarea cu tótă scumpătatea, prin dovedĭ înfăţişate şi încredinţărĭ vrednice, drepte, în frica luĭ Dumneḑeŭ, cândŭ vorŭ fi adevĕrate, să-lŭ rădice pre numitulŭ Dumitrache vătafu cu anafora de cercetare a tóte pe largŭ, să-lŭ aducă dreptŭ aicĭ la Domnia mea, iar pre aceĭ o sută de ómenĭ scutiţĭ aĭ vătafuluĭ, séŭ câţĭ se vorŭ afla, cumŭ şi pre toţĭ maziliĭ şi breslaşiĭ făcuţĭ din vremea nemţilor şi din vremea luĭ Mavrogheni, să urmezĭ, dumnéta maĭ susŭ numitule orânduitule boerŭ alŭ Domniĭ mele, după povăţuirile ce aĭ dela Domnia mea, şi după porunca ce ţi s'aŭ scrisŭ deosebitŭ dela visteria Domniĭ mele acumŭ, spre a-ĭ aşeḑa pre toţĭ la satele lor, de care să ne trimiţĭ fóe anume. 1792, Ianuarie 28.

Intru acéstă carte s'aŭ însemnatŭ şi numele celor ce aŭ venitŭ înaintea măreĭ sale luĭ Vodă de aŭ cerutŭ pe Dumitrache vătafu cumŭ şi osăbită fóe s'aŭ datŭ la mână orânduituluĭ de numele celor ce aŭ trimisŭ jalbă de acolo, că cerŭ totŭ pe Dumitrache.

Cod. No. XX, fila 331, 333.

le vor dovedi cu bună dovadă înaintea ispravnicilor că sunt drepte ale lor, să şi le iae; iară câte va rĕmâne ale hoţilor, acelea după obiceiŭ să le iae vătafulŭ împreună cu plăiaşiĭ ce vor prinde, pentru ostenéla lor, iar de vor avea hoţiĭ casă şi alte bucate afară din cea ce s'aŭ găsitŭ asupra lor, pentru acelea să nu aibă a se amesteca vătafu de plaiŭ, ci ispravniciĭ să le iae sub zaptulŭ lor, să plătéscă păgubaşuluĭ şi pentru cele ce vor rĕmânea, să însciinţeze cu fóie Domnieĭ mele, şi Domnia mea va hotărî; să păzéscă şi satele plăeşescĭ ca să nu fugă, séŭ să tréćă peste plaiŭ şi aşa să fie plaiulŭ păzitŭ nu numaĭ de altele ce sunt a se păzi, ci nicĭ omŭ séŭ lucrurĭ, marfă, fără de răvaşĭ să nu se slobóḑă, după cum prin osebite ponturĭ amŭ poruncitŭ. 2-lea Când se va întêmpla plăiaşiĭ de sub vătăşia luĭ să aibă nescareva pricinĭ de gâlcevurĭ maĭ micĭ şi curviĭ cu plăiaşiĭ iar din vătăşia luĭ, să-ĭ judece vătafulŭ de plaiŭ; şi măcarŭ ca la unile ca aceste pricinĭ de vinĭ, urma de lua vătaşiĭ glóbă, dară fiind-că aceea s'aŭ ridicatŭ ca să nu maĭ fie glóbă, orĭ să se maĭ pomenéscă, ca unŭ lucru fără de cale ce se urma rĕŭ, care nu era pentru vre-o înfrânare a acelora ce facŭ necuviinciόse fapte, ce numaĭ o pricină de jafŭ şi unŭ catahrisisŭ, amŭ hotărîtŭ ca la ceĭ ce vor cădea în vină, dovediţĭ cu bună cercetare, să-ĭ certe vătafulŭ cu bătae, după mĕsura viniĭ lor, ca să se înfrâneze, însă să nu se cuteze a o face la cinevaşĭ fără de vină dovedită, pentru vre-o pizmă şi rĕutate, séŭ interes, ci să fie vina aceluia în faptă, de faţă, şi aşa să-lŭ certe, iar de pricinĭ maĭ marĭ şi curviĭ de va avea plăiaşiĭ cu alţĭ ţĕranĭ de prin sate afară din plaiŭ, să nu fie volnicŭ a-ĭ judeca vătafulŭ de plaiŭ, ci ispravniciĭ judeţuluĭ, pentru că de alte vinĭ şi judecăţĭ maĭ marĭ aŭ voe ispravniciĭ să judece şi pe vătafulŭ de plaiŭ. 3-lea Cheltuelĭ, orĭ pentru vĕnaturĭ, orĭ pentru şoimĭ, orĭ pentru alt verĭ ce, să nu fie volnicŭ vătafulŭ de sineşĭ fără de şcirea şi porunca Domnieĭ mele în scrisŭ, a face cislă pe sate în plaiŭ, ci la vremea aceea după ce se trimetŭ şoimiĭ, orĭ la vremea vânaturilor, vătafulŭ făcêndŭ fóe de cheltuelĭ cu arĕtare anume la ce şi câte câtŭ s'aŭ cheltuitŭ şi printr'a cuĭ mână, să o cerceteze de către ispravniciĭ judeţuluĭ şi pe câtŭ se va dovedi dréptă, vĕḑută de tóte satele, fără de altă încărcătură maĭ multŭ să se adevereze de ispravniciĭ judeţuluĭ, şi aşa cu poruncă dela Domnia mea se va face cisle pe sate, şi la acea cislă, care cu porunca Domnieĭ mele va face, să aibă a da vătaful, răvaşulŭ luĭ iscălitŭ la fieşcare satŭ de cât s'aŭ ajunsŭ şi aŭ plătitŭ satulŭ acela cutare cheltuelĭ, după care acestŭ răvaşŭ să putemŭ lua séma vătafuluĭ la cercetările de jafurĭ; 4-lea aşişderea poruncimŭ ca vătaful să nu lase locurile de pază şi să lipséscă âmblândŭ după strînsulŭ banilor dăjdieĭ din satŭ în satŭ, ci strînsulŭ banilor să-lŭ facă elŭ, însă cu plăiaşĭ orênduiţĭ dela dênsulŭ, carĭ aceĭ să aibă a âmbla prin sate după banĭ, iar vătafulŭ să strejuiască locurile de pază. 5-lea orênduimŭ Domnia mea şi venitulŭ vătafuluĭ anume: dela toţĭ casniciĭ câţĭ se află locuitorĭ în plaiŭ să aibă a lua clacă câte o ḑi pe anŭ; aşişderea să iae dela turmele ce vinŭ în ţéră de turmă câte unŭ mielŭ dintr'acea primăvéră; aşişderea să iae şi câte unŭ caşŭ de stână; să fie şi de tóte podveḑile şi angariile apĕratŭ. Orênduimŭ Domnia mea şi ploconulŭ dumnéluĭ vel vornicŭ........ care aceştĭ banĭ dându-ĭ numitulŭ vătafŭ, de maĭ multŭ să nu fie supĕratŭ; ci dar fiind-că aŭ lipsitŭ dela vătaşĭ şi pricina ce avea de ḑicea maĭ înainte pentru ploconŭ, că li se iea peste orênduială şi peste mĕsură, şi cu acea pricină făcea jafurĭ şi măncătoriĭ locuitorilor, şi amŭ hotărîtŭ Domnia mea cu sumă orênduită cum amŭ ḑisŭ maĭ susŭ, după datulŭ ce da plaiulŭ acesta maĭ înainte, şi după venitulŭ ce s'aŭ socotitŭ că are numitulŭ vătafŭ, şi nu aŭ maĭ rĕmasŭ mijlocŭ séŭ cuvêntŭ de ajutorulŭ vătaşilor la întêmplare de nescareva lucrurĭ maĭ multŭ; pentru acésta dară îţĭ poruncimŭ, orênduitu-le vătafŭ, mergêndŭ la numitulŭ plaiŭ, şi arĕtândŭ cartea Domnieĭ mele locuitorilor plăiaşĭ, să cauţĭ să păzescĭ tóte aceste arĕtate poruncĭ în tótă vremea, a te feri fórte de jafurĭ i mâncătoriĭ, de încărcătură maĭ multŭ la cislele satelor, de glóbe, de cisle, de cheltuelĭ fără de şcirea şi porunca Domnieĭ mele, de cazne şi de bătăĭ fără de vină dovedită şi fără de mĕsură; dela nimenĭ maĭ multŭ să nu te cutezĭ a lua cevaşĭ cu nume de venitŭ alŭ tĕŭ, preste cele ce-ţĭ orênduimŭ maĭ susŭ, şi nu numaĭ tu să te ferescĭ de acestea, ci şi pre vătăşeiĭ satelor şi pârcălabĭ să nu-ĭ îngăduescĭ, ca să petrécă locuitoriĭ cu dreptate după cum este vrerea Domnieĭ mele, pentru că Domnia mea după acestea avemŭ a face cercărĭ în plaiŭ peste tótă vremea, cu felurĭ de mijlóce, şi când te vomŭ găsi cu câtŭ de puţinŭ în vină de vre-o luare maĭ multŭ, hotărîre avemŭ a te pedepsi în plaiŭ cu bătaĭe, acolo la vederea tuturor şi apoĭ cu târgulŭ şi cu ocna, întorcêndŭ şi jafulŭ acela îndărăptŭ şi nicĭ odată nu te veĭ maĭ învrednici la slujba şi mila Domnieĭ mele, de care să nu socoteşcĭ că veĭ scăpa de acéstă hotărîtă pedépsă cu înşalăciunile ce obişnuia vătaşiĭ până acum, de lua întru ajutorŭ câte o cétă de sătenĭ, cu cariĭ era uniţĭ la mâncătoriĭ şi jafurĭ, că aceste mâncătoriĭ sunt şciute de Domnia mea şi nicĭ unŭ ajutoriŭ nu veĭ putea avea, ci încă şi aceia vor fi întru o pedépsă cu tine; iară slujindŭ bine şi păzind dreptatea locuitorilor întru tóte, veĭ fi totŭ d'auna în mila şi slujba Domnieĭ mele ne lipsitŭ, dânduţĭ ploconulŭ celŭ orânduitŭ de Domnia mea la dumnéluĭ vel vornicŭ. Poruncimŭ Domnia mea şi vouă tuturor locuitorilor acestuĭ plaiu, vĕḑêndŭ cartea Domniĭ mele, să aveţĭ a şci şi a-lŭ cunóşce de vătafŭ, să daţĭ tótă supunerea şi ascultarea la trebile plaiuluĭ, şi la împlinirea porunceĭ Domnieĭ mele, care se vor da printr'însulŭ, cu silinţă şi cu supunere să le urmaţĭ şi să le săvârşiţĭ, pentru că celŭ ce se va arĕta ne supusŭ şi împotrivitor la trebile plaiuluĭ, şi la înplinirea poruncilor Domnieĭ mele, să şciţĭ că unuia ca aceluia are voĭe vătafu să-lŭ pedepséscă cu bătaĭe după vina luĭ şi încă să-lŭ triméţă aicĭ la Domnia mea, ca să se pedepséscă maĭ greŭ, ca unŭ omŭ rĕŭ şi ne supusŭ pentru pilda şi a altora neînţelegĕtorĭ. Poruncimŭ Domnia mea şi dumnévóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, să aveţĭ a-lŭ şci pe maĭ susŭ numitulŭ sluga Domniĭ mele de vătafŭ şi purtător de grija plaiuluĭ acestuia. (1) 1791, Octombre 29.

Asemenea instrucţiunĭ nu împedecă abusurile vătajilor, destulŭ ca dînşiĭ să împarţă cu ceĭ de la centru. Se jăluescŭ locuitoriĭ din plaiŭ contra abusurilor; Domnitorul trimite cercetărĭ, dar are grijă în cartea cu care însărcinéză pre unŭ anumitŭ boierŭ, să amenințe pre jăluitorĭ pentru casulŭ când tânguirea lor n'ar fi dovedită:

Carte legată către Alecsandru Farfara ispravnicŭ ot sud Mehedinţĭ, a cerceta jalbile plăeşilor ce aŭ datŭ pentru Petre vătafu

Credinciosu boerulŭ Domniĭ mele Alecsandre Farfara biv. vel. sărdarŭ, ispravnicŭ ot. sud Mehedinţĭ sănătate! dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Dumitrasco Racoviţă vel dvornicŭ de Ţéra de susŭ, aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele, cum că dela locuitoriĭ din plaiulŭ aceluĭ judeţŭ i-aŭ venitŭ jălbĭ asupra luĭ Petru ce 'lŭ aŭ vătafu plaiuluĭ, care jălbĭ le-amŭ vĕḑutŭ şi Domnia mea, cum că le face multe amestecăturĭ, jafurĭ şi nedreptăţĭ, pentru care amŭ poruncitŭ Domnia mea dumnéluĭ vorniculuĭ, ca jălbile acestea să le trimită la dumnéta de a le cerceta la faţa loculuĭ, acolea, care jălbĭ primindu-le dumnéta, iată 'ţĭ poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, să le cercetezĭ fórte cu deamăruntu, de sunt adevĕrate şi de aŭ urmatŭ şi urméză vătafuluĭ nescareva urmărĭ, în potriva poruncilor Domniĭ mele? orĭ în ce chipŭ şi dreptŭ în adevĕr să aibĭ a înşciinţa Domnieĭ mele, cu arĕtare anume de tóte, cu doveḑile lor, că de va fi adevĕratŭ, să-lŭ lipsimŭ din slujbă şi să orânduimŭ altŭ vătafŭ, iar de va fi pîra locuitorilor neadevĕrată şi va fi âmblândŭ cinevaş cu zavistiĭ amestecândŭ şi turburândŭ plaiulŭ, iarăşĭ să înşciinţezĭ Domnieĭ mele; de care aşteptămŭ rĕspunsŭ şi fiĭ sănătosŭ (1). 1792, April 5.

---

(1) Cod No. XX, fila 162, 163, 164, 165.

Așïa mergêndŭ cercetările, vătașiĭ îșĭ înfiinţéză havaeturĭ nouĕ. In plaiurile din judeţulŭ Vâlcea vătașiĭ aruncă asupra potecașilor unŭ noŭ havaetŭ: fie-care potecașŭ să dea pe anŭ vătafuluĭ câte unŭ jderŭ, séŭ maĭ bine câte unŭ galbenŭ preţulŭ jderuluĭ. Reclamă potecașiĭ naivĭ, dar M. Suţu și cu divanulŭ sĕŭ recunoscŭ ca lege acestŭ noŭ havaetŭ, din care de sigurŭ nu se folosiră numaĭ vătafiĭ! (2)

Havaeturile după pacea dela Șistov sunt în tótă flórea și pe tótă trépta (3): boeriĭ de alŭ 3-lea, ceĭ de alŭ 2-lea și ***a fortiori*** ceĭ de 1-a stare êşĭ urmărescŭ havaeturile, ca pre unŭ dreptŭ necontestabil, ba încă, ceva maĭ apoĭ, acestŭ dreptŭ îl urmărescŭ ca pre o clironomie chiar şi ***vĕduvele*** slujbaşilor. Eacă unŭ actŭ — ***exempli gratia***, de acéstă natură din domnia următóre:

---

(1) Cod. No. XX, fila 474.

(2) S'aŭ făcut respunsŭ Caimacamuluĭ, pentru pricina ce se jăluescŭ potecaşiĭ dela plaiurile ot sud Vâlcea, că le iea vătafulŭ câte unŭ galbenŭ pentru unŭ jderŭ alŭ vătafuluĭ şi osebitŭ câte unŭ jderŭ pentru ispravnicĭ, că acésta cercetându-se la faţa loculuĭ de dumnéluĭ sărdarulŭ Ioniţă, s'aŭ doveditŭ că aŭ fostŭ vechiŭ obiceiŭ, şi făcêndŭ sărdarulŭ Ioniţă anafora, aŭ întăritŭ şi Măria sa acestŭ obiceiŭ, care s'aŭ trimisŭ în cartea dumnéluĭ Caimacamuluĭ anaforaua pecetluită. (Cod. No. XX).

(3) Eacă unŭ actŭ din sute ce avemŭ, relative la *havaetulŭ* spătaruluĭ alŭ 2-lea:

Cartea luĭ alŭ 2-lea spătarŭ pentru părpărulŭ din sud Buzĕŭ.

Zemli Vlascoe... fiind-că alŭ doilea spătarŭ are venitŭ obicĭnuitŭ părpărulŭ la sud Buzĕŭ, amŭ datŭ Domnia mea acéstă carte boeruluĭ Domnieĭ mele alŭ 2-lea spătarŭ, ca să aibă volnicie omulŭ ce-lŭ va orêndui la acelŭ judeţŭ, să iae dela ceĭ ce plătescŭ vinăriciŭ părpărulŭ, însă de fundulŭ de bute şi de fundulŭ de putină de stejarŭ banĭ 12, şi de fundulŭ de putină de bradŭ banĭ 6, după obiceiŭ, afară din délurile mônăstirilor dela care va fi luatŭ mônăstirile până la vremea rezmeriţeĭ ceĭ-l-alte, dela acelea să nu se amestece, iar de atuncĭ încóce măcarŭ de va fi şi coprinḑêndŭ în vre-una din cărţile mônăstirilor, acelor mônăstirĭ li se va lua numaĭ vinăriciŭ, iar nu şi părpărulŭ, căcĭ Domnia mea dămŭ şi miluimŭ pe mônăstirĭ cu dintr'ale Domnieĭ, iar nu cu venitŭ... iar maĭ multŭ să nu se îndrăsnéscă a lua, că va întórce înapoĭ şi se va pedepsi, i saam receh gospd. 1791, Septembre 8.

Cod. No. XX, fila 71

Iω Alexandru Const. Moruzi VV.

Fiind-că havaeturile vătaşilor şi altor slujbaşĭ se daŭ pe unŭ anŭ deplinŭ şi fiind-că bărbatulŭ jăluitóreĭ aŭ fostŭ în tréba vătăşieĭ numaĭ patru lunĭ precumŭ într'acéstă anafora să arétă, cu cale este dară acésta ca dumnéluĭ vel dvor-

---

Plaiurile cu avaetulŭ lor, ce este hotărîtŭ a da la d-luĭ vel dvornicŭ.

Talerĭ 60	vătafŭ din plaiulŭ Rômnic	sud Slam-Rômnic	Ţéra de susŭ la vel dvornicŭ
100	plaiulŭ Slănic	sud Buzĕŭ	
70	plaiulŭ Pârscovuluĭ		
200	plaiulŭ despre Buzĕŭ	sud Saac	
200	plaiulŭ Teleajenuluĭ		
120	plaiulŭ Prahoveĭ	sud Prahova	
90	plaiulŭ Ialomiţeĭ	sud Dâmboviţa	
80	plaiulŭ Dâmboviţa		
80	plaiulŭ Nucşoreĭ	sud Muscel	Ţéra de josŭ la vel dvornicŭ
60	plaiulŭ Dâmboviţeĭ		
80	plaiulŭ Arefuluĭ	sud Argeş	
60	plaiulŭ Lovistiĭ		
130	plaiulŭ Cozieĭ	sud Vâlcea	
120	plaiulŭ Horezuluĭ		
90	plaiulŭ Vălcan	sud Gorj	
90	plaiulŭ Novacĭ		
60	plaiulŭ Munteluĭ din	sud Mehedinţĭ	

Plaiurile ţĕriĭ de josŭ şi de susŭ arĕtate anume.

Plaiulŭ Munteluĭ de susŭ	Mehedinţĭ	Ţéra de susŭ la vel logofĕtŭ
Plaiulŭ Vâlcanuluĭ	Gorj	
Plaiulŭ Novacĭ		
Plaiulŭ Orezuluĭ	Vâlcea	
Plaiulŭ Cozieĭ		
Plaiulŭ Arefuluĭ	Argeş	
Plaiulŭ Lovistiĭ		
Plaiulŭ Nucşóra	Dâmboviţa	Ţéra de josŭ la vel logofĕtŭ
Plaiulŭ Dâmboviţa		
Plaiulŭ Prahoveĭ	Prahova	
Plaiulŭ despre Buzĕŭ	Saac	
Plaiulŭ Teleajenuluĭ		
Plaiulŭ Slăniculuĭ	Buzĕŭ	
Plaiulŭ Pârscovuluĭ		
Plaiulŭ Rômniculuĭ	Slam-Rômnic	

nicŭ de a întórce pahar. Const. Creţulescu aceştĭ tal. una sută şése-ḑecĭ şi şése banĭ optŭ-ḑecĭ to analogon pentru d-luĭ ce aŭ stătutŭ vătafŭ, carĭ şi poruncimŭ, ceauşŭ de aproḑĭ să-ĭ împlinescĭ la mănile jăluitóreĭ, iară pentru cele-l-alte d-v. ispravnicilor să urmaţĭ cum se coprinde maĭ josŭ într'acéstă anafora. 1793, August 24.

Vel logofĕtŭ.

Pré înălţate Dómne.

Cu jalba ce aŭ datŭ Măriei tale Ilinca soţia Enciuluĭ vătafŭ ce aŭ murităŭ, arĕtândŭ că la létulŭ 1791 în vreme ce se află armia nemţéscă aicĭ, bărbatulŭ sĕŭ Enciul aflându-se în viaţă şi fiindŭ omŭ scăpătatŭ neavêndŭ cu ce să chivernisi, s'aŭ împrumutatŭ la unŭ negustorŭ banĭ cu dobândă şi aŭ luatŭ vătăşia plaiuluĭ Ialomiţa din sud Dâmboviţa, dela d-luĭ biv vel pahar. Const. Creţulescu, avêndŭ d-luĭ atuncĭ epistasia vornicieĭ, unde mergêndŭ şi şeḑêndŭ vătafŭ numaĭ patru lunĭ, aŭ venitŭ măria sa Mihaiŭ Vodă Suţul cu Domnia aicĭ şi făcêndu-se boeriile, d-luĭ vel vornicŭ aŭ orânduitŭ altŭ vătafŭ la maĭ susŭ numitulŭ plaiŭ, lipsindŭ pre bărbatulŭ sĕŭ din vătăşie, şi n'aŭ apucatŭ să-'şĭ împlinéscă obiceiulŭ ce este al vătafuluĭ, de a-ĭ da fieş-care locuitor câte parale ḑece pentru câte o ḑi de clacă, nicĭ slujba vornicieĭ nu şĭ-aŭ căutatŭ, ci încă iaŭ rĕmasŭ şi nisce banĭ pe la uniĭ din locuitoriĭ ce i-ar fi înprumutatŭ bărbatulŭ sĕŭ, cum şi nişte fânŭ ce ar fi cheltuitŭ bărbatulŭ sĕŭ, de l'ar fi făcutŭ, şi deosebitŭ nişce râmătorĭ, şi aşa aŭ rĕmasŭ şi de acolo păgubaşĭ, ci fiind-că acelŭ negustor acum o apucă pe dânsa ca să împlinéscă baniĭ, şi iar ne avêndŭ de unde, ci se cade luminata porunca măriĭ tale să i se facă, ca să apuce pe aceĭ locuitorĭ aĭ plaiuluĭ să înplinéscă acelea câte ḑece parale de omŭ, cum şi acele datoriĭ, i fênulŭ i râmătoriĭ ce aŭ rĕmasŭ asupra locuitorilor, séŭ să-ĭ întórcă analogon d-luĭ paharnicŭ Creţulescu din baniĭ havaetuluĭ ce aŭ datŭ atuncĭ, mi se poruncesce de către Inălţimea ta, ca să cercetezĭ, orĭ să îndreptezĭ, séŭ să arĕtŭ Marieĭ tale cu anafora; luminateĭ poruncĭ următorulŭ fiindŭ, amŭ intratŭ în cercetare, şi câtŭ pentru acelea câte ḑece parale ce cere a i se înplini claca dela locuitorĭ, slujba vornicieĭ nu amŭ găsitŭ cu cale a se apuca acum locuitoriĭ ca să le înplinéscă, în vreme ce eĭ le-aŭ înplinitŭ celuĭ din urma bărbatu-sĕŭ orânduitŭ vătafŭ, fără de numaĭ fiind-că bărbatu-sĕŭ aŭ înplinitŭ totŭ havaetulŭ la d-luĭ paharniculŭ Creţulescu şi aŭ stătutŭ vătafŭ după orânduială până la înplinirea anuluĭ, să-ĭ întórcă analogon d-luĭ paharniculŭ pe câtŭ aŭ lipsitŭ din vătăşie, şi întrebândŭ pe jăluitórea, să ne aréte câte havaete aŭ datŭ bărbatu-sĕŭ atuncĭ, ḑise că tal. 300 tocmaĭ; întrebândŭ şi pe dumnéluĭ paharnicŭ ca să ne aréte de este după cum jăluitórea arétă, ḑise dumnéluĭ că adevĕratŭ tal. 300 aŭ avutŭ aşeḑământŭ să 'ĭ dea, dară ne avêndŭ numitulŭ Enciul toţĭ baniĭ atuncĭ ca să-ĭ înplinéscă i-aŭ datŭ tal. numaĭ 250, iară tal. 50 cu cuvêntulŭ, iar după ce va merge în plaiŭ 'ĭ va trimite; s'aŭ prelungitŭ vremea până când l'aŭ scosŭ din vătăşie şi nu i-aŭ trimisŭ. Jăluitórea înpotriva ḑisă, că aceĭ tal. 50 scie că atuncĭ când aŭ făcutŭ pre bărbatu-sĕŭ vătafŭ aŭ rĕmasŭ datorĭ a-ĭ înplini, dară nu scie în urmă de i-aŭ înplinitŭ séŭ nu, ci să întrebe un Iancul.... ovreiŭ, ca să aréte, că acela trebue să scie; aducêndŭ şi pre acelŭ Iancul şi întrebându-lŭ ḑise, că nicĭ elŭ nu scie de s'aŭ trimesŭ în urmă aceĭ banĭ séŭ nu; la care jăluitórea ne avêndŭ altŭ ce maĭ rĕspunde, ḑise că de vreme ce nu se póte dovedi, póte bărbatu-sĕŭ nu-ĭ va fi trimisŭ, şi ceru ca să i se întórcă analogonŭ din tal. 250 ce nicĭ d-luĭ paharnicŭ nu 'ĭ tăgădui, decĭ după acea cerere făcêndŭ socotéla pre aceĭ tal. 250 vine pe lună câte tal. 20 banĭ 100 din care sumă scăḑêndu-se tal. 83 banĭ 40 pentru patru lunĭ, în câtŭ s'aŭ aflatŭ bărbatu-sĕŭ vătafŭ, adecă de la întêea ḑi a luneĭ luĭ Iulie şi până la sfârşitulŭ luĭ Septembre, remâne să întórcă analogonŭ d-luĭ paharnicŭ Creţulescu tal. una-sută şese-ḑecĭ şi şése, banĭ optŭ-ḑecĭ, pentru optŭ lunĭ ce aŭ lipsitŭ din vătăşie, şi găsimŭ cu cale să împlinéscă dumnéluĭ aceştĭ banĭ jăluitoreĭ, iar pentru acelea datoriĭ ce ḑice că aŭ împrumutatŭ bărbatu-sĕŭ pe uniĭ din locuitorĭ, amŭ întrebatŭ ca să ni se aréte vre-o dovadă şi ne arétă o foiţă iscălită de Iancul bărbatu-sĕŭ, din care ḑice, că aŭ înprumutatŭ pe aceştĭ maĭ josŭ numiţĭ ómenĭ cu banĭ ce se vĕdŭ însemnaţĭ, ci pentru acésta amŭ găsitŭ cu cale să fie luminată porunca mărieĭ tale către d-lor ispravniciĭ judeţuluĭ, ca să cerceteze şi fiindŭ adevĕrată acea datorie, să-ĭ apuce ca să înplinéscă banĭ, cum şi pentru fênŭ, i râmătoriĭ ce ḑice că i-aŭ rămasŭ acolo în plaiŭ, iarăşĭ să cerceteze d-lor ispravnicĭ, şi pe cine va vedea că aŭ luatŭ acelŭ fênŭ cum şi râmătorĭ să-ĭ apuce ca să-ĭ împlinéscă cu preţŭ ce se va găsi cu cale şi să se dea baniĭ jăluitóreĭ ca să plătéscă datornicilor, i părerea nóstră întru acestŭ chipŭ este, iar hotărîrea cea de săvârşitŭ rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1793, Iulie 1. *Ienache Moruzi*, vel vornicŭ

Talerĭ	Banĭ	
7	—	La Costandin pârcălabul ot Podurĭ.
5	30	La Iordache Cojocariu.
15	—	La Sat Ţâţa.
4	—	La Sat Petroşoaia.
1	90	La Pârcălabu ot Moroeni.
4	—	La Dragomir Balboe ot tam.
1	—	La Stan Dogarul.
12	—	La Iuga ot Şerbănescĭ.
10	—	La Ignat Vătăman ot Bezdat.
60	—	Adecă tal. şese-ḑecĭ tocmaĭ.

Havaeturĭ! (1) Ele se întroducŭ noue şi înmulţite pe tótă ḑiua.

---

(1) Eată unŭ havaetŭ alŭ căimăcămieĭ de Craiova:

Carte legată la caimacamu Craioveĭ ca să ia câte 4 parale de rîmătorŭ ce ese din ţéră, cum aŭ fostŭ obiceiŭ.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domniĭ mele, Costache Suţu biv vel cămăraşŭ caimacamulŭ Craioveĭ, sănĕtate, fiind-că ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia mea, cum că atâtŭ dela rîmătoriĭ ce mergŭ de aicĭ în ţéra unguréscă, câtŭ şi dela rîmătoriĭ ce trecŭ peste Dunăre la ţéra turcéscă, aŭ avutŭ obiceĭŭ caimacamu de lua câte patru parale, care este venitŭ alŭ sĕŭ, iată îţĭ dămŭ şi poruncă, ca după acestŭ obiceiŭ ce s'aŭ urmatŭ să aibĭ a 'ţĭ lua acestŭ venitŭ al dumitale, atâtŭ dela uniĭ rîmătorĭ, câtŭ şi dela alţĭ, acele câte patru parale. 1791 Noembre 14.

S'aŭ făcutŭ respunsŭ la ispravavnicu Musceluluĭ, după rugăciunea ce aŭ făcutŭ, ca să le dea voĭe a-'şĭ lua avaetulŭ celŭ obişnuitŭ dela prăvăliile din târgŭ ce se face subt délŭ la vremea culesuluĭ viilor; li saŭ datŭ voĭe ca să ia câte tal. unulŭ de prăvălie; dară voesce Măria sa a sci câte prăvăliĭ de negustoriĭ sunt la acelŭ târgŭ, şi li s'aŭ poruncitŭ ca să trimită catastih de toţĭ prăvăliaşiĭ dela câţĭ va lua câte un leŭ. 1791, Octombre 20.

Cod. No. XX.

Zabiţiĭ şi neferiĭ lor pradă şi jăfuescŭ locuitoriĭ, iar Mihaĭ Suţu se mărginesce a da pitace de coprinderea următóre:

Publicaţiĭ la 17 judeţe pentru neferiĭ zabiţilor a nu face jafurĭ unora şi altora.

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud.... sanĕtate, ne-am înşciinţatŭ Domnia mea din jălbĭ, cum că neferiĭ besliĭ aĭ zabiţilor de pe afară, urmândŭ celor din ḑilele luĭ Mavrogheni, jăfuescŭ şi pradă atâtŭ pe ţiganiĭ domneşcĭ, câtŭ şi boerescĭ i mŏnăstirescĭ, luându-le de unŭ săiaşŭ câte tal. treĭ, pentru care ne mirămŭ de Dumnévóstră de ce să le suferiţĭ acestea şi cum de nu ne arĕtaţĭ? decĭ iată vĕ poruncimŭ straşnic să vĕ ajungeţĭ cu dumnéluĭ zabitulŭ judeţuluĭ şi negreşitŭ să le faceţĭ zaptŭ, arĕtându-le că *obiceiurile şi urmările din ḑilele luĭ Mavrogheni, sunt cu totulŭ rădicate,* şi să nu se cuteze maĭ multŭ a supĕra pe cinevaşĭ, ci încă dela cine aŭ luatŭ cu marafetulŭ dumnéluĭ zabituluĭ, să aveţĭ a înplini d-vóstră păgubaşilor înapoĭ şi negreşitŭ cu totulŭ să lipséscă jafurile acestea. 1791, Noembre 17.

S'aŭ făcutŭ cărţĭ legate către ispravniciĭ din sud. Buzĕŭ, Vlaşca şi Dâmboviţa, cum că s'aŭ înşciinţatŭ Măria sa, că zabiţiĭ şi neferiĭ lor pradă şi jăfuescŭ pe locuitoriĭ şi pe negustoriĭ cu nume de havaetŭ alŭ lor, de la care, de la buţĭ cu rachiŭ şi dela altele şi le poruncesce Măria sa ca să cerceteze pe subt cumpătŭ cine le urméză acestea: însuşĭ zabiţiĭ séŭ neferiĭ lorŭ? şi cum maĭ fără de zăbavă să înşciinţeze dreptulŭ adevĕrŭ (1).

Slujbaşiĭ hoţĭ aŭ misiunea de a urmări pe hoţiĭ carĭ nu sunt slujbaşĭ aĭ statuluĭ! Nu maĭ este Nicolae Mavrogheni, nu maĭ sunt în picióre spânzurătorile ameninţătóre pentru hoţĭ; dar totŭ se iaŭ mĕsurĭ şi sub Mihaĭ Suţu pentru stârpirea hoţilor neslujbaşĭ!

Se înfiinţéză chiar căpităniă nouă în plaiul Scăenilor, cu resoluţia din 26 Septembre 1791, pusă asupra raportuluĭ mareluĭ spătar:

Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jalbiĭ preoţilor şi maziliĭ şi locuitoriĭ de satele ot plaiu Scăenilor sud Saac, pentru a-'şĭ face căpitănie nouă la acestŭ locŭ fiindŭ rĕŭ de hoţĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gosp. Zem. Vlascoe.

Pentru buna petrecere şi linişte care o poftimŭ Domnia mea locuitorilor de obşte, poruncimŭ dumitale vel spăt. să orânduescĭ şi să aşeḑĭ la acéstă plasă unŭ căpitanŭ cu douĕ-ḑecĭ poteraşĭ, şi dumnéta vel vist. să facĭ porunca Domniĭ mele ispravnicilor judeţuluĭ, ca să dea două-ḑecĭ de ómenĭ după orânduiala vĭşteriei, harnicĭ de acéstă slujbă. 1791, Septembre 28.

Pré Inălţate Dómne.

După luminata poruncă Măriĭ tale amŭ cercetatŭ jalba acestor jăluitorĭ după cum mi se poruncesce de către Măria ta şi cu cuviinţă le este cererea ce facŭ dela mila Măriĭ tale, în vreme ce la acelŭ locŭ unde se află şi cu locuinţa fiindŭ locu rĕŭ şi cu îndemână făcĕtorilor de rele, fiindŭ şi depărtatŭ de străjuirile căpitanilor de poteră, pentru acea apururea să bântueşce acea parte de locŭ cu arĕtarea făcĕtorilor de rele, şi până a lua de scire poterile de unde se potŭ afla pentru cuviinciósele străjuirĭ, aceĭ făcĕtorĭ de rele fugŭ şi se depărtéză şi fiindŭ locŭ de munte urméză multă discolie poterile atuncĭ a-ĭ ajunge şi a-ĭ prinde; ci bine voindŭ măria ta a te milostivi spre a hărăzi şi lor liniştita petrecere despre făcĕtoriĭ de rele, cum şi de obşte în tótă ţéra este revărsată mila Măriĭ tale, ce va hotărî cu luminata poruncă a se aşeḑa o căpitănie de poteră cu doue-ḑecĭ ómenĭ poteraşĭ întru acea plasă a Scăenilor, care poteraşĭ cu porunca măriĭ tale, iĭ vor da dumnélor ispravniciĭ judeţuluĭ prin marafetulŭ visterieĭ cu ómenĭ după orânduială şi hărnicie de acéstă slujbă, şi dându-ĭ se va orândui şi căpitanŭ asupra lor după obiceiŭ dela spătărie, ca să se afle a păzi părţile loculuĭ de acolo de către făcĕtoriĭ de rele, iară hotărîrea cea de săvârşitŭ remâne cum va lumina Dumneḑeŭ pe măria ta (1). 1791, Sept. 26.

---

(1) Çod. No. XX, fila 188.

Vel spătariŭ.

Și pe când se înfiinţa într'o parte căpităniă nouă, într'altă parte se paralisa pre cea existentă, cum se vede din:

Anaforaua dumnéluĭ vel spătarŭ pentru slujitoriĭ căpitănieĭ Mărgineanu.

Iω Mihail Const. Suţul VV gospod. Zem.

Poruncimŭ Domnia mea dumitale vel vist, orĭ slujitoriĭ ceĭ vechĭ să se pue iarăşĭ la slujba ce aŭ fostŭ, şi să se dea slujitoriĭ ce aŭ fostŭ şi maĭ nainte, séŭ să se dea slujitoriĭ agieĭ din judeţŭ ómenĭ vrednicĭ de slujba potereĭ, de care să facĭ porunca Domnieĭ mele straşnică cu mumbaşirŭ, ca în grabă să pue tréba în orênduială, făcêndŭ porunca Domnieĭ mele şi pentru lude 20, slujitoriĭ dela *Condică.* 1792, Marte 3.

Pré înălţate Dómne.

La căpitănia dela Mărginénulŭ sud Saac după caetulŭ visterieĭ sunt orênduiţĭ lude 10 slujitorĭ de trebuinţa pazeĭ făcĕtorilor de rele, şi pentru orĭ-ce alte următóre trebĭ la orênduiala slujitoréscă, cărora ca unora ce s'aŭ găsitŭ şi maĭ de nainte şi până acum a fi totŭ slujitorĭ, li s'aŭ datŭ şi luminatele pecetluiturile Márieĭ tale, după adeverinţa dumnélor ispravnicilor judeţuluĭ, şi unde eĭ îşĭ păzia orênduiala slujbelor precumŭ deapururea, s'aŭ vĕḑutŭ de o dată daţĭ surugiĭ la mizilhanéua de acolo, dela Mărginénulŭ, şi aŭ rĕmasŭ căpitănia fără slujitorĭ, care căpitănie şi fiindŭ la unŭ locŭ cu mare trebuinţă de străjuire şi de pază pentru făcĕtoriĭ de rele, mĕ rogŭ Măriĭ tale, ca să nu se întêmple vre-o pricină de niscareva făcĕtorĭ de rele, maĭ vêrtosŭ fiindŭ acolo şi drumulŭ celŭ mare ce urméză la Focşanĭ şi aicĭ, pe unde apururea călĕtorescŭ şi ómeniĭ împĕrătescĭ şi haznale, să fie luminată porunca Măriĭ tale, ca orĭ pe aceĭ slujitorĭ ce aŭ fostŭ şi s'aŭ găsitŭ la acea căpitănie până acum, să-ĭ lase la slujba slujitoréscă, ca uniĭ ce sunt şi cu peceţile Măriĭ tale la mânile lor de slujitorĭ, şi să se dea surugiĭ din ceĭ carĭ aŭ fostŭ şi maĭ de nainte, séŭ de va rĕmânea a fi totŭ aceştĭ slujitorĭ surugiĭ, ca să dea slujitorĭ alțĭ din județŭ, ómenĭ după orĕnduiala trebuințeĭ potereĭ cu caĭ și cu arme, ca să pótă a'șĭ păzi orênduiala slujbeĭ fără de cusurŭ, și ca să iae săvêrșire fără prelungire de vreme, să fie luminată porunca Mărieĭ tale cu mumbașir asupră dumnélor ispravnicilor, pentru că într'altŭ chipŭ nu se va pune în orênduială tréba, precumŭ este vĕḑutŭ că o asemenea ne urmare aŭ făcutŭ iarășĭ dumnélor ispravniciĭ acestuĭ județŭ cu o căpitănie ce aĭ orênduitŭ Măria ta, încă dela bună venirea Măriеĭ tale a se face cu lude 10 slujitorĭ, la loculŭ ce se numesce Oódele ot Ghizi, după cererea locuitorilor ce aŭ făcutŭ cu jalbă către Măria ta, aflându-se și acolo apururea cu pătimire de către făcĕtorĭ de rele, și încă nicĭ până acum săvêrșire nu aŭ luatŭ, după ce nicĭ o contenire nu amŭ făcutŭ a scrie dumnélor ispravnicilor; iară hotărîrea cea desăvĕrșitŭ rĕmâne a se face de către Măria ta(1). 1792, Aprile 16.

---

(1) Cod. No. XIX, fila 3.

Vel spătarŭ.

Dar chiar când poterele cu vătașiĭ și polcovniciĭ prindeaŭ hoțĭ, se mărgineaŭ să le ia lucrurile, iar pe hoțĭ îĭ lăsaŭ să scape; reclamaŭ locuitoriĭ contra acesteĭ purtărĭ a vătafilor; se rênduia de Domnŭ cercetare, dar vătafiĭ eșiaŭ basma albă din asemenea cercetărĭ (2).

---

(1) Cod. No. XIX, fila 289, 290.

(2) Iată unŭ asemenea casŭ:

Anaforaua pentru îndreptarea luĭ Constantin Pâcleanu vătafŭ den plaiulŭ Slănicului.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.....

Poruncimŭ Domnia mea să fie nesupĕratŭ vătafulŭ și plăeșiĭ din acéstă pâră, și întru îndreptarea lor cum că sunt nevinovațĭ și drepțĭ, la propunerea ce li s'aŭ făcutŭ le dămŭ domnéscă întăritură la mânile lor, prin care poruncimŭ și dumitale vel dvornicŭ, să daĭ vătafuluĭ cartea Domnieĭ mele de vătășie. 1792, Ianuarie 12.

Pré înălțate Dómne.

Luminată cartea înălțimeĭ tale dela 25 ale trecutuluĭ Noembrie, la 29 cu multă plecăciune o amŭ primitŭ, întru care ni se poruncesce, cum că prin dumnéluĭ vel spătarŭ aŭ venitŭ înălțimiĭ tale însciințare dela Ioniță polcov. spătăresc ce este orênduitŭ în partea loculuĭ cu poteră pentru făcĕtoriĭ de rele, că plăeșiĭ și vătafulŭ dela plaiulŭ Slăniculuĭ aŭ cacerdisitŭ o cétă de hoțĭ ce de multă vreme se înconjura în părțile loculuĭ într'aceste județe Buzĕŭ, Slaam-Rômnic și Saac, și este bănuială că vor fi făcutŭ plăeșiĭ acéstă faptă și vătafulŭ, pentru că mergêndŭ asupra hoților, unde era tăbărîțĭ la o vatră în munte, și lovindu-ĭ fără de veste, aŭ făcut rĕsboiŭ cu focurĭ, dară n'aŭ stătutŭ mijlocŭ să-ĭ prinḑă, fără numaĭ le-aŭ luatŭ din casă borfe și altele, iar eĭ aŭ scăpatŭ, și ca să facemŭ cercetare acesteĭ pricinĭ cu tótă scumpêtatea fără de interesŭ, prin obraze străine și în ce chipŭ vomŭ cunósce dreptulŭ adevĕrŭ, să însciințămŭ. Luminate Dómne, șciutŭ va fi înălțimeĭ tale, că după primirea luminateĭ poruncĭ, amŭ orênduitŭ ómenĭ credincioșĭ fără de nicĭ unŭ interesŭ, atâtŭ din partea bisericéscă, câtŭ și

In primele ḑile ale Domnieĭ, M. Suțu se pare dispusŭ a nu îngădui asemenea purtare a zapciilor, carĭ făceaŭ scăpațĭ hoțiĭ. In 6 Septembrie 1791, noulŭ Domnitor trimite cărțĭ legate către toțĭ ispravniciĭ din țéră, ca să le vestéscă, că nu le va tolera abuzulŭ ce maĭ susŭ semnalămŭ și dispune, ca hoțiĭ prinșĭ să nu maĭ fie slobodițĭ *«pentru interesurĭ»*, ci să fie cercetațĭ și după treĭ ḑile trimișĭ *«cu examenulŭ lor și cu tóte lucrurile lor aicĭ cu fóie anume, ca de aice săʼșĭ ia orĭ osânda séŭ îndreptarea, dela Domnia mea»* (1).

---

mirenéacă, și fiindŭ ḑiua lovirea vătafuluĭ cu aceștĭ tâlharĭ, aŭ fostŭ vĕḑută de mulțĭ împrejurașĭ din partea loculuĭ, pe care cercetându-ĭ atâtŭ aceĭ de noĭ orênduițĭ, câtŭ și înși-ne, să dovedi rea arĕtarea numituluĭ polcovnicŭ asupra plăiașuluĭ și vătafuluĭ, pentru că la vreme de chindie, aŭ datŭ vătafulŭ cu plăiașiĭ peste hoțĭ descălecațĭ de pe caĭ, aŭ năvălitŭ asupra lor; vĕḑêndu-se hoțiĭ în mare zorŭ aŭ apucatŭ fuga în pădure și ș'aŭ luatŭ caiĭ și borfele ce avea, și luându-se iară după dênșiĭ unŭ Ioan ceaușulŭ de potecașĭ ce era în céta plăiașilor cu vătafulŭ, aŭ și ajunsŭ pe unulŭ și l'aŭ prinsŭ, dară vĕḑêndu-lŭ ceĭ-l-alțĭ tâlharĭ aŭ năvălitŭ de odată asupră-ĭ cu focurĭ și l'aŭ răpitŭ din mânĭ, și așĭa înserândŭ și întêmplându-se și plóie tare, și pădurea fiindŭ désă, aŭ intratŭ în nópte și aŭ scăpatŭ, iară nu dóră că iaŭ pututŭ prinde și i-aŭ cacirdisitŭ, după arĕtarea numituluĭ polcovnicŭ, care pentru acésta luândŭ și maĭ temeinică și adevĕrată încredințare dela însușĭ *Aliontie*, unulŭ dintr'acea cétă de hoțĭ, pre care prinḑêndu-lŭ dumnélor ispravnicĭ din sud *Ialomița*, și trimițêndu-lŭ aicĭ cu Ralé buluc-bașa spre cercetare și a altor gazde ale lor, înși-ne l'amŭ cercetatŭ și întocmaĭ ne arétă și numitulŭ, că nicĭ cum nu i-aŭ pututŭ face vătafulŭ și plăiașiĭ zaptŭ, ci și pe acel prinsŭ l'aŭ răpitŭ din mânĭ după cum maĭ susŭ arĕtămŭ, pe care hoțŭ luându-lŭ de aicĭ numitulŭ buluc-bașa l'aŭ adusŭ spre osînda pușcărieĭ, și noĭ de acea cu amĕnuntulŭ cercetare ce-amŭ făcutŭ nu lipsimŭ după luminată poruncă a însciința Mărieĭ tale, și aniĭ Măriei tale să fie mulțĭ și fericițĭ. 1791, Decembre 10.

Ot Buzĕŭ *Dositcos*. *Gregore Dona*, sluj. (?)

Cod. No. XIX, fila 109.

(1) Iată acéstă circulară după condica XX fila 39:

Cărțĭ legate la ispravnicĭ și una la Caĭmaculŭ Craiovcĭ pentru hoțĭ.

D-vóstră ispravnicilor ot sud........ sănĕtate. Ne-amŭ însciințatŭ Domnia mea cum că ispravniciĭ și zapciiĭ nu numaĭ nu facŭ nicĭ o străjuire și silință pentru hoțĭ și făcĕtorĭ de rele, ci încă și după ce-ĭ prindŭ îĭ și slobodŭ pentru interesurĭ, fără de a-ĭ trimite aicĭ; care acéstă este o pricină ce face maĭ multŭ îndemnare celor rĕĭ a cugeta și a se porni în fapte rele. Pentru care iată vĕ poruncimŭ Domnia mea strașnicŭ, ca fieșcare ispravnicŭ séŭ zapciŭ să nu se cuteze a slobodi maĭ multŭ vre-unŭ hoțŭ, nicĭ a-ĭ ținea pe la grosurile isprăvnicescĭ ḑile îndelungate, ci după obiceiulŭ și caidulŭ divanuluĭ, isprăvniciĭ aŭ a-lŭ ținea treĭ ḑile până a-ĭ face examenulŭ luĭ și după treĭ ḑile negreșitŭ să-ĭ trimitețĭ dimpreună cu examenulŭ lor și cu tóte lucrurile lor aicĭ prin fóie anume, ca de aicĭ

Nu ne îndoimŭ de bunele intenţiunĭ ale primelor ḑile din Domnie. In cele d'ântêiŭ ḑile din Septembrie M. Suţu iea mĕsurĭ, carĭ s'ar părea de natură a stârpi hoţiile. Aşĭa posedemŭ pitaculŭ domnescŭ din 10 Septembrie 1791, către marele spătarŭ, prin care îĭ ordonă să stârpéscă hoţiĭ din Bucurescĭ şi dispune, ca nimenĭ din mahalagiĭ să nu priméscă în gazdă peste nópte ómenĭ streinĭ, ca aşĭa să nu se pótă aciui unde-va vre-unŭ făcĕtorŭ de rele, în vre-una din mahalalele Bucurescilor.

Dămŭ maĭ josŭ în notă acestŭ pitacŭ cât şi unŭ altulŭ din 9 Septembre 1791 pentru prinderea hoţilor eşiţĭ între Maxinenĭ şi între Grădiştea. (1) Maĭ cu seriositate eraŭ urmăriţĭ hoţiĭ carĭ călcaŭ verĭ

---

să-şĭ i-a orĭ osânda séŭ îndreptarea dela Domnia mea, iar d-vóstră să nu fiţĭ volnicĭ a-ĭ sloboḑi, nicĭ a-ĭ ţinea maĭ multŭ, pentru-că avemŭ a face Domnia mea cercetare şi când vomŭ dovedi, că orĭ ispravniciĭ, orĭ zapciiĭ aŭ slobodiţŭ vre-unŭ hoţŭ fără a-lŭ trimite la Domnia mea, să şcie că va cădea în grea urgia Domnieĭ mele. Aşişderea vĕ poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, ca să aveţĭ la acéstă trébă, care este cea d'ântêiŭ datoria vóstră, pentru buna petrecere fără de grije şi odihna locuitorilor ţĕriĭ de obşte, tótă privegherea, întărindŭ strejuirea cea cuviinciósă cu polcovniculŭ de judeţŭ, ca îndată ce se va simţi că s'aŭ ivitŭ nescare-va hoţĭ, fără de ale da vreme de scăpare numaĭ decâtŭ să-ĭ prindeţĭ, pentru că de se va întêmpla a scăpa şi a eşi din hotarulŭ judeţuluĭ într'altŭ judeţŭ, ispravniculŭ acela va fi vinovatŭ. 1791, Septembre 6.

(1) Iată aceste doue acte:

Pitacŭ la spătarŭ pentru ómeniĭ străinĭ ce âmblă hoţindŭ şi vinŭ nóptea în Bucurescĭ.

D-ta vel spătarŭ, fiind-că ne-amŭ însciinţatŭ D-nia mea, cum că uniĭ din hoţĭ, şi făcĕtorĭ de rĕŭ străinĭ, intrândŭ nóptea în Bucurescĭ de găzduescŭ prin mahalale, să scólă iarăşĭ cu întunerecŭ de se ducŭ şi încunjurându-se încóce şi încolo câte douĕ treĭ ḑile, iarăşĭ vinŭ în Bucurescĭ nóptea de găzduescŭ şi cu întunericŭ se mânecă de ies iarăşĭ afară; iată poruncimŭ d-tale, să daĭ şcire şi poruncă la tóte mahalalele de obşte, ca nimenĭ de astăḑĭ înainte să nu maĭ priméscă omŭ străinŭ la gazdă în casa şi prăvălia luĭ până nu va veni întâĭ la spătărie acelŭ străinŭ ca să se cerceteze, şi d-ta urmândŭ după porunca D-nieĭ mele şi luândŭ încredinţarea şi pliroforia ce eşcĭ poruncitŭ, aşa să-ĭ daĭ adeverinţă la mână şi cu adeverinţa d-tale va fi priimit la gazdă în Bucurescĭ, iar fără de adeverinţa d-tale pe care îĭ veĭ găsi, nu numaĭ pe acelŭ străinŭ să-lŭ ridicĭ, ci şi pe acelŭ mahalagiŭ i găzdaşŭ, să-lŭ ridicĭ d-ta la închisóre, ca să se pedepséscă spre pildă pentru neurmarea porunciĭ. Tolco pisah gospod. 1791, Septembre 10.

Cod. No. XX, fila 55.

unŭ suditŭ streinŭ. Cetéscă-se în nota de josŭ circulara, alt-felŭ energică, ce însușĭ Domnulŭ trimite în maĭ multe județe pentru prinderea hoților și ucigașilor «*unuĭ boerŭ némțŭ*» (1).

Carte cu zapciŭ rânduitŭ de la d-luĭ vel spătar și cu 50 poterașĭ pentru hoțiĭ ce aŭ eșitŭ între Măxinenĭ și între Grădiște.

Zemle Vlascoe. Fiind-că amŭ luatŭ D-nia mea însciințare din jălbile locuitorilor, cum că între Grădiște și între Măxinenĭ aŭ eșitŭ o sémă de hoțĭ și făcĕtorĭ de rele care supără și jăfuescŭ pe locuitorĭ, orânduimŭ cu acéstă carte a D-nieĭ mele pe...... ca să ia cu sine 50 de poterașĭ de la d-luĭ spătarŭ să mérgă dreptŭ la numitulŭ locŭ, unde să năvăléscă asupra acelor hoțĭ și făcĕtorĭ de rĕŭ, și să facă silință cu totŭ felulŭ de mijlocŭ ca să-ĭ prindă și să-ĭ trimiță cu pază dreptŭ aicĭ la D-nia mea, iar cândŭ aceĭ făcĕtorĭ de rele se vor înpotrivi cu arme, atuncĭ să dea într'înșiĭ cu focurĭ și cu arme ca în niște hoțĭ, și orĭ morțĭ, orĭ viĭ, să nu le scape, și așa curățindŭ numitulŭ locŭ de acești hoțĭ ce s'aŭ arĕtatŭ, orânduitul acesta zăbitŭ cu poterașiĭ luĭ d'impreună să rĕmână de pază acolo în părțile locului, străjuindŭ hotarele județuluĭ Buzĕŭ și Focșanĭ și âmblândŭ și înconjurându-se în părțile locului napristanŭ, ca să străjuiască iarășĭ pe locuitorĭ de hoțĭ și făcĕtorĭ de rele a nu lăsa să facă ale lor rele urmărĭ, ci îndată ce s'ar ispiti și a intra în hotarele țĕriĭ la părțile locului nescare-va ómenĭ rĕĭ și hoțĭ, să aibă a năvăli ca să-ĭ prindă, iar cândŭ vor sta înpotrivitorĭ cu arme, asemenea să dea într'înșiĭ și cu orĭ-ce mijlocŭ va putea prindêndu-ĭ viĭ séŭ morțĭ, să-ĭ trimiță la D-nia mea și orânduitŭ grăbitŭ cu ómeniĭ luĭ înpreună iarășĭ să nu lipséscă de acolo, ci să se afle străjuindŭ părțile locului, ca să se păzéscă buna ocrotire și liniștita petrecere locuitorilor țĕriĭ D-nieĭ mele, pentru care poruncimŭ D-nia mea și d-v. ispravnicilor, polcovnicilor, căpitanilor, zapciilor, cunoscêndŭ pe maĭ susŭ numițiĭ orânduițĭ de paznici la acéstă trébă a folosuluĭ obșteĭ, să avețĭ a le da ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ la întâmplarea de trebuință, însă să te ferescĭ și tu maĭ susŭ orânduitule zabitŭ, cum și voĭ toțĭ poterașilor, ca nu care cum-va âmblândŭ în tréba acésta, să facețĭ nescarevașĭ supărărĭ și cheltuelĭ de conace locuitorilor și prin sate unde vețĭ fi cu tóte cele trebuinciόse ale mâncăriĭ vóstre și a cailor voștriĭ să avețĭ cu bună voire fără de vre-o silă a le cumpăra și a le plăti până la prețŭ de o para, pentru-că de vĕ vețĭ purta înpotrivă, să scițĭ că fără de milostivire vă vețĭ pedepsi. Tolco pisah gospod 1791, Septembre 9.

Cod. No. XX, fila 46—47.

(1) *Poruncĭ pentru niște hoțĭ ce aŭ călcatŭ pe unŭ boerŭ némțŭ și l'aŭ omorîtŭ, la sud Mehedințĭ.*

Zemle Vlaschoe. D-v. ispravnicilor ot sud Argeș sănătate; vĕ facemŭ D-nia mea în șcire că într'aceste trecute ḑile la bâlciulŭ Gura-Văiĭ-Marĭ în județulŭ Mehedințĭ treĭ hoțĭ aŭ călcatŭ pe unŭ boierŭ némțŭ și l-aŭ omorîtŭ, din care hoțĭ doĭ s'aŭ prinsŭ, iar celŭ de alŭ doilea anume Gheorghe Némțulŭ cu sluga luĭ, asupra căruia daŭ tacrir acești doĭ prinșĭ cum că acela aŭ omorîtŭ pe numitulŭ boerŭ némțŭ, fugindŭ aŭ mersŭ în județu Vâlciĭ la tĕrgŭ cu marfă și de la bâlcĭ avemŭ bună pliroforie D-nia mea, cum că aŭ venitŭ aicĭ la Pitescĭ cu

Terminândŭ acestŭ capitol se cuvine să adăogimŭ, că M. Suțu a păstratŭ tóte organele de administrațiune, așïa cum le-amŭ aflatŭ reformate de Al. Ipsilante. Posedemŭ diverse cărțĭ de numire de polcovnicĭ și căpitanĭ din care constatămŭ acésta.

Dămŭ ca specimene, în notă, cărțile de numire a polcovnicilor, de Craiova, Cernețĭ și de Têrgovisce (1).

---

adevĕratŭ, pentru care iată într'adinsŭ trimitemŭ pe sluga D-nieĭ mele zapciŭ spătărescŭ și vĕ aretămŭ în scrisŭ maĭ josŭ chipulŭ și portulŭ pe largŭ a numituluĭ ucigașŭ și alŭ slugiĭ luĭ. Decĭ îndată ce vețĭ primi porunca D-nieĭ mele, numaĭ decâtŭ să împănațĭ totŭ județulŭ și dinpreună cu vătașiĭ plaiurilor, căpitanĭ și zapciĭ i poterașiĭ județuluĭ, să facețĭ totŭ felulŭ de cercetare ca negreșitŭ să 'lŭ punețĭ în mână pe elŭ cu sluga luĭ, să nu cum-va să scape, în vreme ce după cum arĕtămŭ maĭ susŭ suntemŭ bine pliroforisițĭ, că aŭ venitŭ în județulŭ dv. la Pitescĭ, și prindêndu-lŭ să-lŭ dațĭ în mânile acestuĭ mumbașir, ca împreună cu ajutor și de la dv. pentru bună paza luĭ să-lŭ aducă dreptŭ aicĭ la D-nia mea. Tolco pisah gospod 1791, Septembre 19.

Asemenea cărțĭ legate s'aŭ făcutŭ și la județele Muscel, Dâmbovița și Vâlcea.

Chipulŭ i caiafetulŭ luĭ Gheorghe Némțu ce s'aŭ scrisŭ în dosulŭ cărților:

Omŭ de mijlocŭ, la față ócheșŭ, ochiĭ căpriĭ, sprâncenele negre, mustățile negre subțirĭ lungĭ, pĕrulŭ capuluĭ negru, barba rade și puținteluŭ pĕrulŭ rade la frunte, portulŭ luĭ nemțescŭ cu laĭbăr verde, mintéuŭ de postavŭ albastru închisŭ cu pălărie, nădragĭ strimțĭ cu ferengĭ, are și unŭ calŭ cam dereș roibŭ.

Chipulŭ i caiafetulŭ slugiĭ luĭ ce 'lŭ chiamă Ivanŭ:

Omŭ înaltŭ, plăvitŭ, ochiĭ albaștriĭ, sprâncenele galbene, tînĕrŭ cu mustățile ne date, pĕrulŭ capuluĭ lungŭ și împletitŭ nemțesce, are unŭ ilicŭ galbenŭ, d'asupra ilicului unŭ mintéuŭ de alagea verde, cu fesŭ în capŭ, nădragiĭ albaștriĭ de postavŭ, husăresci, călare pe un calŭ murgŭ, care calŭ lipsesce de la căruța tistuluĭ.»

Étă și altŭ actŭ:

«După înșciințarea ce aŭ făcutŭ Măriĭ sale luĭ Vodă dumnéluĭ Vițe-consululŭ rusescŭ, cum că poruciculŭ Vanghelie Bidrianov aŭ datŭ jalbă la consulatŭ, cum că aceĭ șése hoțĭ ce s'aŭ prinsŭ la plaiŭ Slănicŭ sud Buzeŭ, d'impreună și cu ceĭ ce li s'aŭ adusŭ capetele aicĭ i cu alțĭ 16, la 12 ale trecutuluĭ Iunie, în ținutulŭ Putneĭ, lângă apa Siretuluĭ într'unŭ satŭ Carebli i Suraia aŭ călcatŭ pe Iancu Alecsev i Stefani Ghirof fratele jăluitoruluĭ, și le-aŭ luatŭ banĭ, i alte lucrurĭ, arme, zapise, polițe și pașaporturĭ, s'aŭ făcutŭ pitacŭ la dumnéluĭ vel armașŭ, ca de față cu jăluitorulŭ, prin scirea agenției, să se cerceteze hoțiĭ de către judecata departamentuluĭ, și să aducă Măriei sale anafora. 1792, Iuliŭ 29.

Cod. No. XX, fila 78.

(1) *Carte de polcovnicŭ de Craiova.*

Zem. Vlascoe... Fiind-că amŭ făcutŭ Domnia mea polcovnicŭ la Craiova pe boerulŭ Domnieĭ mele..... i s'aŭ datŭ după obiceiŭ acéstă Domnésca nóstră carte la mânĭ, ca să aibă a face zaptŭ trebile polcovniciei, și pe toțĭ călărașiĭ Craioveĭ

O disposiţiune importantă este poprirea streinilor sudiţĭ de a

---

cu care să slujéscă spre săvêrşire şi urmare obicinuitele trebĭ ale polcovnicieĭ, silindu-se pentru nizamulŭ oraşuluĭ, şi pentru tóte cele ce sunt după obiceiŭ, la datoria şi purtarea de grijă a slujbeĭ luĭ, după buna orênduială şi povăţuirea ce i se va da de către Dumnéluĭ Caimacamul Craioveĭ, pentru care scriem şi dumitale, cinstite şi credinciosule boerŭ alŭ Domnieĭ mele Costache Suţul biv vel spăt. Caimacamule, să-lŭ şciĭ de polcovnicŭ, dândŭ călăraşiĭ întru zaptulŭ séŭ, şi povĕţuindu-lŭ dumnéta la tóte trebile ce sunt după obiceiŭ ale slujbeĭ luĭ, de ale urma după scopulŭ Domnieĭ mele, păzindŭ întru tóte dreptatea şi ferindu-se de orĭ-ce lucrurĭ împotriva voinţeĭ Domnieĭ mele; poruncimŭ Domnia moa şi vouĕ călăraşilor dela acéstă polcovnicie să cunósceţĭ pe maĭ susŭ numitulŭ, pe boerulŭ Domnieĭ mele de polcovnicŭ dându-ĭ supunerea şi ascultarea cea cuviinciósă. 1791, Septembre 28.

S'aŭ făcutŭ polcovnicŭ la Craiova unŭ Dumitrache Sandulache în loculŭ celuĭ ce aŭ fostŭ până acum, căruia i s'aŭ datŭ carte de polcovnicie după condică, ce este trecută înapoĭ. 1791, Decembrie 5.

Cod. No. XX, fila 102.

Carte de polcovnicŭ ot Cerneţĭ sud Mehedinţĭ.

Zem. Vlascoe... Fiind-că după alegerea d-luĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Pană Filipescu vel Ban, amŭ făcutŭ polcovnicŭ ot Cerneţĭ pe boerulŭ Domnieĭ mele Constantin Degerăţénul, i s'aŭ datŭ după obiceiŭ acéstă carte la mânĭ, ca să aibă a face zaptŭ trebile polcovnicieĭ, şi pe toţĭ slujitoriĭ polcovnicescĭ dela Cerneţĭ cu care să slujéscă spre săvêrşirea şi urmarea obicĭnuitelor trebĭ ale polcovnicieĭ, silindu-se pentru nizamulŭ oraşuluĭ, şi pentru tóte cele ce sunt după obiceiŭ la datoria şi purtarea de grijă a slujbeĭ luĭ, după buna orênduiala şi povăţuirea poruncilor Domnieĭ mele ce i se va da prin Dumnéluĭ Caimacamul Craioveĭ, şi prin ispravniciĭ judeţeluĭ; pentru care scriemŭ şi dumitale cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţule biv vel cămăraşŭ Caimacamule, şi dumné-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, să-lŭ şciţĭ de polcovnicŭ alŭ Cerneţuluĭ dându-ĭ slujitorĭ în zaptulŭ séŭ, şi povĕţuindu-lŭ dumné-vóstră, la tóte trebile ce sunt după obiceiŭ ale slujbeĭ luĭ, de a le urma după scoposulŭ Domnieĭ mele, păzindŭ întru tóte dreptatea, şi ferindu-se de orĭ-ce lucru împotriva voinţeĭ Domnieĭ mele; poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ slujitorilor de la acéstă polcovnicie, să cunósceţĭ pe maĭ susŭ numitulŭ boerulŭ Domnieĭ mele de polcovnicŭ, dându-ĭ supunurea şi ascultarea cea cuviinciósă. 1791, Octombre 29.

Cod. No. XX, fila 155.

Carte de polcovnicie de Têrgovisce.

Zem. Vlascoe... Fiind-că după alegerea dumnéluĭ cinstituluĭ şi credinciosŭ boeruluĭ Domnieĭ mele Iordache Suţul biv vel post. epistatulŭ agieĭ, amŭ făcutŭ Domnia mea polcovnicŭ la Têrgoviste pe boerulŭ Domnieĭ mele i s'aŭ datŭ după obiceiŭ acéstă Domnésca nóstră carte la mânĭ, ca să aibă a face zaptŭ trebile polcovnicieĭ, şi pe toţĭ cazaciĭ ot Têrgoviste dela acéstă polcovnicie, cu carĭ să slujéscă spre săvêrşirea şi urmarea obicĭnuitelor trebĭ ale polcovnicieĭ, silindu-se cumpĕra lucru stătător în ţĕră, ba chiar de a lua în arendă moşiĭ.

Iată o circulară în acestŭ sensŭ, din 27 Iunie 1792:

Publicaţiĭ la tóte judeţele pentru sudiţĭ a nu cumpĕra lucru stătătorŭ în ţĕră.

«*Iω Mihaïl Constantin Suţul VV.*

«Fiind-că din cea-l-altă Domnie a nóstră aŭ fostŭ poruncĭ date de obşte pentru sudiţĭ a nu se îngădui să cumpere lucru nemişcătorŭ în ţĕră nefiindŭ slobozĭ după împĕrătescile poruncĭ, iată vĕ poruncimŭ să grijiţĭ de acésta şi pe nimenea să nu îngăduiţĭ a vinde lucru nemişcător la sudiţĭ, şi de se află vre-unulŭ să însciinţaţĭ Domnieĭ mele (1).» 1792, Iunie 29.

Cum că nicĭ chiar arendărĭ de moşiĭ nu puteaŭ lua streiniĭ se póte vedea din actulŭ următoriŭ:

Carte legată la ispravniculŭ Prahoveĭ pentru venitulŭ moşiilor ce era date la străinĭ.

«Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Prahova, sănĕtate! facemŭ dumné-vóstră în scire, că la Octombre 26, ale anuluĭ trecutŭ, vi s'aŭ trimesŭ porunca Domnieĭ

---

pentru nizamulŭ oraşuluĭ, şi pentru cele ce sunt după obiceiŭ la datoria şi purtarea de grijă a slujbeĭ luĭ, după buna orênduiala şi povĕţuirea Domnieĭ mele ce i se va da prin dumnélor ispravniciĭ judeţuluĭ; pentru care poruncimŭ şi Dumné-vóstră ispravnicilor să-lŭ sciţĭ de polcovnicŭ dându-ĭ cazaciĭ polcovnicescĭ întru zaptulŭ sĕŭ, şi povĕţuindu-lŭ la tóte trebile ce sunt după obiceiŭ ale slujbeĭ séle, ca să le urmeze, după scoposul Domnieĭ mele; poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ cazacilor dela acéstă polcovnicie să cunésceţĭ pe maĭ susŭ numitulŭ boerulŭ Domnieĭ mele de polcovnicŭ, dându-ĭ supunerea şi ascultarea cea cuviinciósă. 1791, Octombre 8.

Cod. XX, fila 124.

(1) Cod. No. XX, fila 693. Iată şi alt actŭ de aceeaşĭ natură:

Carte la ispravniciĭ Vâlciĭ, ca să nu îngăduiască pe unŭ suditŭ Nica să cumpere lucru stătător.

Iω Mihaïl Const. Suţul VV.

«Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Vâlcea sănĕtate; ne-amŭ însciinţatŭ Domnia mea cum că unŭ Nica Teişan dintr'acelŭ judeţŭ, ce acumŭ să numesce suditŭ Nemţieĭ, ar fi âmblândŭ să cumpere lucrurĭ din cele nemişcătóre de ale luĭ Stoian Căpitan, care acésta ne fiindŭ slobodŭ a cumpĕra suditŭ lucru stătătorŭ aicĭ în pământulŭ ţĕriĭ, iată vĕ poruncimŭ Domnia mea: nicĭ într'unŭ chipŭ să nu îngăduiţĭ a cumpĕra lucru nemişcătorŭ, urmândŭ dumné-vóstră într'acestŭ chipŭ, atâtŭ pentru acesta, câtŭ şi pentru alţiĭ; către acésta vĕ poruncimŭ Domnia mea, să cercetaţĭ pentru acestŭ Nica Teişan, de felulŭ luĭ de unde este? la ce orînduială aŭ fostŭ aşezatŭ maĭ naintea rezmeriţeĭ? ce acareturĭ nemişcătóre are? şi pe largŭ să însciinţaţĭ Domnieĭ mele, trimiţĕndu-lŭ şi pe elŭ aicea ca să-şĭ aréte dovezile şi patentele ce are de suditŭ, spre a intra în orînduiala sudiţilor, şi fiţĭ sănĕtoşĭ». 1792, Iunie 27.

mele, ca să desfaceţĭ pe egumenulŭ Sinaitul şi pe egumenulŭ Mărginénul cu nisce locuitorĭ dela Săcele din ţinuturile ţĕriĭ Nemţescĭ, la care vênduse veniturile moşieĭ mônăstirescĭ aicĭ în ţéră, spre a nu ţinea maĭ multŭ străinĭ din cea parte arende de moşiĭ aicĭ în ţéră; după care poruncă viindŭ amêndouĕ părţile aicĭ, dela Divanulŭ Domnieĭ mele 'li s'a făcutŭ musaadea până acum la primăvéră şi apoĭ să se desfacă, decĭ fiind-că aŭ venitŭ acelŭ sorocŭ, iată vĕ poruncimŭ straşnicŭ, că atâtŭ pe aceştia, câtŭ şi pe alţĭ asemenea, maĭ multŭ să nu-ĭ îngăduiţĭ a vinde pe viitórea vreme vre-unŭ venitŭ la moşie, séŭ de alte acarete la străinĭ din ţéra nemţéscă, că vor perde şi se vor osândi; de care să avemŭ şi rĕspunsŭ, care-lŭ aşteptămŭ fără de zăbavă, cum că ĭ-aţĭ desfăcutŭ şi fiţĭ sănĕtoşĭ (1).» 1792, Aprile 15.

Abusurĭ în contra acestor nizamurĭ, séŭ disposiţiunĭ, aŭ fostŭ destule. Se găseaŭ Românĭ, carĭ cu numele lor acopereaŭ arendărĭ şi vênḑărĭ de lucrurĭ stătătóre, nu numaĭ la sudiţiĭ streinĭ, dar chiar la Turcĭ. Acésta se póte constata din notele ce aducemŭ la acéstă pa-

---

(1) Cod. No. XX, pag. 480. Iată încă acte de acestaşĭ natură:

Poruncă la ispravniciĭ Argeşuluĭ pentru venitulŭ unuĭ munte ce l'aŭ vêndutŭ egumenulŭ mônăstiriĭ Bereslăvescĭ la nisce Ungurenĭ străinĭ pe anulŭ trecutŭ, a fi opritŭ să nu-lŭ maĭ vênḑă şi pe anulŭ acesta.

Iω Mihail Constantin Suţul VV.

«Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Argeş sănĕtate! fiind-că ne-amŭ însciinţatŭ Domnia mea, cum că egumenulŭ dela mônăstirea Bereslăvescĭ dintr'acelŭ judeţŭ, aŭ avutŭ vêndutŭ pe anulŭ trecutŭ, venitulŭ unuĭ munte al mônăstiriĭ la ómenĭ străinĭ din ţéra Ungurécă, şi fiind-că acésta este în potriva nizamuluĭ ţĕriĭ, iată că poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, ca să trimeteţĭ să aduceţĭ pe numitulŭ egumenŭ faţă înaintea d-vóstră, căruia să-ĭ arĕtaţĭ, că porunca Domnieĭ mele este, că de acum înainte să nu maĭ vênḑă venitulŭ de munţĭ, séŭ de moşiĭ la ómenĭ străinĭ din ţéra Ungurécă, şi fiind-că acum într'acéstă primă-véră s'aŭ împlinitŭ vremea venituluĭ anuluĭ trecutŭ, să-ĭ porunciţĭ, ca negreşitŭ să se desfacă de aceĭ cărora le-aŭ vêndutŭ venitulŭ munteluĭ anuluĭ trecutŭ, şi maĭ multŭ să nu stea vênḑarea venituluĭ munteluĭ la aceĭ streinĭ, căcĭ de nu va fi următorŭ, să scie că nu numaĭ îl vom lipsi din egumenie, ci va cădea şi în urgia Domnieĭ mele; de care aşteptămŭ şi rĕspunsŭ dela dumné-vóstră şi fiţĭ sănĕtoşĭ. 1792, Aprile 26.

Cod. No. XX, fila 520.

Carte la ispravniciĭ Gorjuluĭ pentru unŭ munte ce este zălogitŭ de moşneniĭ Frăncescĭ la streinĭ.

«Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Gorj sănĕtate, s'aŭ cetitŭ înaintea Domnieĭ mele însciinţarea dumné-vóstră dela trecutulŭ Maiŭ 24, ce faceţĭ Domnieĭ mele, pentru moşneniĭ din satulŭ Frăncescĭ, cum că zălogindŭ unŭ munte alŭ lor ce se chiamă Iarca, care se hotăresce cu ţéraArdéluluĭ, de sunt acum 30 de anĭ, la nisce Ungurenĭ anume Gheorghe sin Mihaiŭ, drept tal. 50 şi murindŭ acelŭ Gheorgină, carĭ sunt diverse acte prin care s'aŭ datŭ pe faţă asemenea abusurĭ (1).

---

ghe i-aŭ rĕmasŭ feciorii luĭ Dumitru Irusalim ce se afla şeḑetorŭ în Ajiiu(?) în Ardél, cum şi altŭ fecĭorŭ anume Gheorghe ce se află şeḑătorŭ la satulŭ Bânta într'acelŭ judeţŭ, la care în multe rîndurĭ aŭ mersŭ moşneniĭ de le-aŭ datŭ banĭ să scóţă muntele de sub zălogie, şi eĭ n'aŭ vrutŭ să priméscă mutându-ĭ cu vorbe unulŭ dela altulŭ, şi vĕḑêndŭ că nu póte scóte muntele, unulŭ din moşnenĭ anume Barbul Bojăncă, ce aŭ muritŭ ş'aŭ vêndutŭ partea luĭ diréptă la numiţiĭ Ungurenĭ, carĭ fiindŭ streinĭ, ne cereţĭ poruncă în ce chipŭ să urmaţĭ, fiind-că aveţĭ la poprélă atâtŭ pe moşnenĭ câtŭ şi pe acelŭ Gheorghe ce se află aicĭ în ţéră; pentru care iată vĕ poruncimŭ Domnia mea, să cercetaţĭ, şi de este acestŭ Gheorghe fratele numiţilor ce se află şeḑetorĭ în Ardél, locuitorŭ aicĭ în pămêntulŭ ţĕriĭ, pămêntênŭ cu dajdie în visterie, să se schimbe zapisulŭ vênḑăriĭ pe numele luĭ, adecă, orĭ să scrie numitulŭ Gheorghe la fraţiĭ luĭ ca să trimiţă zapisulŭ, séŭ cu orĭ-ce mijlocŭ veţĭ socoti dumné-vóstră, ca să nu rĕmâe vênḑarea la streinĭ, fiindŭ popriţĭ streiniĭ a cumpĕra pămêntŭ statornicŭ. 1792, Iunie 9.

Cod. No. XX, fila 647.

(1) Eacă asemenea acte:

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ pentru venitu moşiĭ Găujani ce o vênduse epitropiĭ M-riĭ Dómni Bălaşi la unŭ turcŭ, să o ia în zaptul epitropiĭ şi să dée turculuĭ baniĭ.

«Dumné-vóstră boerilor epitropĭ, vĕ facemŭ în scire, că înpotriva nizamuluĭ ţĕriĭ şi înpotriva straşnicilor poruncilor Domnieĭ mele, epitropulŭ mônăstiriĭ Domniţiĭ Bălaşiĭ s'aŭ aflatŭ că aŭ avutŭ venitulŭ de est timpŭ ala moşiĭ séle vêndutŭ, ce se numesce Găujaniĭ din sud Vlaşca al mônăstiriĭ, la unŭ Turcŭ în talerĭ 500, carĭ banĭ ĭ-aŭ şi primitŭ mônăstirea dela numitulŭ Turcŭ, iar venitulŭ moşieĭ n'aŭ apucatŭ cumpĕrătorulŭ ca să şi-lŭ strîngă, fiindŭ opritŭ de Domnia mea după împĕrătescile poruncĭ, şi încă se află şi rădicatŭ la închisóre numitulŭ cumpĕrătorŭ, aicĭ la dumnéluĭ beşléga, în Bucurescĭ; decĭ fiind-că cumpĕrătórea este precumŭ arĕtămŭ maĭ susŭ numaĭ în talerĭ 500, iar venitulŭ moşieĭ, suntemŭ Domnia mea pliroforisiţĭ, că este de mare sumă, iată vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca să orênduiţĭ omŭ alŭ epitropieĭ, credinciosŭ, să mérgă la numita moşie Găujaniĭ, unde prin scirea şi ajutorulŭ ispravnicilor judeţuluĭ, să facă zaptŭ totŭ venitulŭ acesteĭ moşiĭ pe séma cutieĭ de obşte, din care să aveţĭ a da dumné-vóstră la numitulŭ cumpĕrătorŭ Turcŭ baniĭ sĕĭ ce aŭ datŭ la mònăstire, talerĭ 500, iară ceĭ-l-alţĭ să se facă venitŭ la cutia obşteĭ şi să arĕtaţĭ Domnieĭ mele, să cercetaţĭ ce şi ce aŭ apucatŭ de aŭ rădicatŭ numitulŭ Turcu, orĭ din bucate, séŭ din fâneţe, din veniturile acesteĭ moşiĭ? cu care are a se scădea din suma cumpĕrătoriĭ, înplinindu-se şi ceĭ-l-alţĭ banĭ până la talerĭ 500, şi să luaţĭ dela mânile luĭ carte de isbrănire, cu zapisulŭ din preună». 1791, Septembre 24.

Cod. No. XX, fila 90.

Ḑece cărţĭ deschise la judeţele de pe marginea Dunăriĭ pentru veniturile de moşiĭ.

Zeml. Vlascoe... Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănĕtate! vĕ facemŭ Domnia mea în şcire, că pentru binele obşteĭ spre a se păzi nizamulŭ ţĕriĭ după

Ca mĕsurĭ de administrațiune generală, destule va lua M. Suțu, deși învăluitŭ cu dificultățile situațiuneĭ pe care maĭ susŭ le constatarămŭ.

---

poruncile împĕrătescĭ și după bunulŭ scoposulŭ Domnieĭ mele și osirdia ce facemŭ. este de mare trebuință spre a fi oprite vêndările veniturilor de moșiĭ, de morĭ séŭ de cârciumĭ la omŭ streinŭ, mărginașŭ alŭ Dunăreĭ din cea parte, orĭ Sêrb orĭ Grec, séŭ verĭ-ce felŭ de omŭ locuitor de dincolo, ce nu are starea și sălășluirea caseĭ luĭ statornică aicĭ în țéră, căcĭ uniĭ ca aceĭ s'aŭ aflatŭ că cu banĭ turcescĭ prin mijlocirea lor facŭ înșelăciunĭ stăpânilor de moșiĭ de le vêndŭ pe numele lor arenda moșiilor, și apoĭ pe urmă esŭ pricinuitoriĭ la maidanŭ însușĭ Turciĭ aceĭ a cărora sunt baniĭ, precumŭ avemŭ și pilda moșieĭ Găujanĭ din sud Vlașca. Decĭ măcarŭ că pentru acésta amŭ datŭ Domnia mea șcire și poruncă de obște la toțĭ dumnélor boerĭ și mônăstirĭ, carĭ aŭ moșiĭ aprópe spre marginea Dunăriĭ. ca să se feréscă de acéstă următóre pricină a stricăriĭ nizamuluĭ. dar iată vĕ poruncimŭ Domnia mea și dumné-vóstră ispravnicilor marginenĭ strajnicŭ, ca să grijițĭ fórte de acésta de acum înainte și să nu îngăduițĭ maĭ multŭ omŭ streinŭ mărginașŭ alŭ Dunăriĭ de dincolo, ce nu are starea și sălășluirea luĭ statornică aicĭ în pămĕntulŭ țĕriĭ a ținea veniturĭ de moșiĭ, morĭ séŭ orĭ ce arendă, ci negreșitŭ să-ĭ oprițĭ, făcêndŭ de acéstă trébă cercetare cu de-amăruntulŭ, ca să aflațĭ pe unulŭ ca acela și să-lŭ oprițĭ; care acéstă poruncă și hotărîre nu numaĭ acum să o lucrațĭ în faptă, ci și după acésta în urmă să o pădițĭ totdéuna, trecêndŭ în condica isprăvniciеĭ porunca acésta, ca să fie șciută în tótă vremea spre a o urma fără de uitare.» 1791, Septembre 24.

Cod. No. XIX, fila 19.

— S'aŭ făcutŭ volnicie cu copilŭ de casă de Divanŭ să aducă pre ispravniculŭ moșieĭ *Daodivoe* ce aŭ vêndut venitulŭ acesteĭ moșiĭ la unŭ Mola Ahmet Giurgiuvlăŭ, înpotriva nizamuluĭ țĕriĭ. 1791, Septembre 28.

— S'aŭ făcutŭ volnicie cu unŭ mumbașir cĭohodarŭ, ca să aducă prin șcirea ispravnicilor de județŭ pe unŭ Nicoră Logofețelŭ și pe unŭ Paraschiva din Slobodia gospod, carĭ cu baniĭ unuĭ Turcŭ aŭ cumpĕratŭ venitulŭ moșieĭ *Ulmul*, din sud slam Rômnic împotriva nizamuluĭ țĕriĭ și a poruncilor ce sunt date de Măria sa. 1791, Septembre 29.

Cod. No. XX,

Carte legată la ispravniciĭ Vlăsceĭ pentru venitul moșieĭ Paraipaniĭ, a mônăstireĭ Raduluĭ Vodă, ce aŭ cumpĕrat'o unŭ Dumitru Goia cu banĭ turcescĭ.

«Dumitale biv vel medel. Scarlat Hiotule, i dumitale biv clucerŭ de arie Ionițā Brezoiane, ispravnicilor ot sud Vlașca, amŭ vĕdutŭ Domnia mea însciințarea care tocmaĭ peste 18 dile facețĭ, pentru venitulŭ moșieĭ Găujanĭ a mônăstiriĭ Domnițiĭ Bălașiĭ, și pentru venitul moșieĭ Paraipaniĭ a mônăstireĭ Raduluĭ Vodă, și nu v'amŭ fi trecutŭ cu vederea cusurulŭ acesteĭ zăbăvĭ, când nu amŭ șci că în urma porunciĭ v'ațĭ rênduitŭ dumné-vóstră ispravnicĭ, dar iarășĭ ne-amŭ turburatŭ Domnia mea pentru altŭ cusurŭ alŭ vostru ce vedemŭ făcêndu-lŭ, de ce să nu scriețĭ înseșĭ Domnieĭ mele pentru trebile și poruncile Domnieĭ mele, care vĕ trimetemŭ înși-ne noĭ? de care iată vĕ poruncimŭ altă dată să nu maĭ facețĭ acestŭ felŭ de cusurŭ, că la noĭ nu sunt suferite.

Intre cele maĭ importante mĕsurĭ séŭ nizamurĭ ale luĭ M. Suţu sunt cele relative la paza plaiurilor, asemenea mĕsurile luate pentru stârpirea hoţilor şi urmărirea slujbaşilor abusivĭ.

Pe Dumitru Goia veţĭ şci, că aducêndulŭ cĭohodarulŭ înaintea Domnieĭ mele şi cercetându-lŭ, s'aŭ arĕtatŭ pe sine-şĭ singurŭ cumpĕrătorŭ numaĭ venituluĭ moşieĭ Paraipaniĭ a mônăstiriĭ Raduluĭ Vodă, prin zapisulŭ egumenuluĭ, care l'amŭ vĕḑutŭ şi Domnia mea în mâinile luĭ, şi fiind-că pentru acéstă moşie Paraipaniĭ nu venise la auḑulŭ Domnieĭ mele nicĭ unŭ felŭ de şcire, că sunt amestecaţĭ nescareva Turcĭ; de aceea amŭ sloboḑitŭ Domnia mea pe acelŭ Dumitru; acum dară, de este adevĕratŭ că şi acestŭ Dumitru aŭ fostŭ trimisŭ de acelŭ Turc Rusciuclău Tresteniclioglu, după cum ne scrieţĭ, şi că cu baniĭ Turculuĭ şĭ-aŭ trimisŭ numitulŭ Turcŭ slugile sale, iarăşĭ Turcĭ, carĭ aŭ vênatŭ peşcile din balta aceleĭ moşiĭ până la st. Mărie, căutândŭ şi de alte veniturĭ alte moşieĭ, vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca orĭ-ce veniturĭ de bucate, séŭ de fênurĭ, vor fi pe numita moşie, acum, cu marafetulŭ dumnéluĭ zabituluĭ judeţuluĭ, să nu îngăduiţĭ a le rădica nicĭ pe Turcĭ nicĭ pe Dumitru, ci să stea pe locŭ, de care să arĕtaţĭ Domnieĭ mele cu fóe anume, căcĭ pre lângă oprirea bucatelor, Domnia mea trebue să pedepsimŭ negreşitŭ şi pe Dumitru şi pe acelŭ Turc pentru lucrurĭ ce facŭ înpotriva nizamuluĭ, când ar fi făcutŭ fapta acésta acum după venirea Domnieĭ mele; iar pentru Găujanĭ fiind-că s'aŭ făcutŭ Domnieĭ mele cunoscută pricina în adevĕrulŭ eĭ încă până a nu veni acéstă târḑie însciinţare a vóstră, că Ibraim Giurgiuvanul aŭ cumpĕratŭ prin mijlocitorĭ venitulŭ eĭ dreptŭ talerĭ 500, amŭ rădicatŭ Domnia mea pe numitulŭ Ibraim aicĭ la închisóre şi amŭ datŭ poruncă la epitropie, ca să se trimiţă omulŭ epitropieĭ să facă zaptŭ totŭ venitulŭ pe séma cutieĭ, din care să dea numituluĭ Ibraim talerĭ 500 ce aŭ datŭ la mônăstire, iar cel-l-altŭ venitŭ să-lŭ ïae pe séma cutieĭ, ci dar să daţĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ orênduituluĭ dela epitropie la acésta şi aşteptămŭ să ne trimeteţĭ însciinţare: cine din săteniĭ maĭ sunt amestecaţĭ cu numitulŭ Ibraim la acéstă moşie, séŭ cu acelŭ Dumitru? şi urmaţĭ poruncilor ce de obşte v'amŭ trimisŭ Domnia mea, ca omŭ mărginaşŭ alŭ Dunăreĭ, ce nu este locuitorŭ cu starea luĭ aicĭ în ţéră, să nu îngăduiţĭ a ţinea veniturĭ de moşiĭ, séŭ de orĭ-ce pentru acestŭ felŭ de pricinĭ vătămătóre la orênduiala nizamuluĭ ţĕriĭ.» 1791, Octombre 2.

Acéstă carte aŭ scris-o însuşĭ Măria sa cu mâna Mărieĭ sale ş'aŭ maĭ adăogatŭ şi acésta, cum că să cerceteze pentru venitulŭ moşieĭ ce o ţine Dumitru Goia, când i se împlinesce soroculŭ anuluĭ? şi ce venitŭ are luatŭ, séŭ aci pe moşie strînsŭ, séŭ ce are să maĭ ïée? şi să trimită Marieĭ séle rĕspunsŭ.

Cod. No. XX, fila 108--109.

Porunca cu mumbaşir cĭohodarŭ, ca să cerceteze pricina moşieĭ celeĭ marĭ ce însciinţéză medelnicerulŭ Grigorie Hrisoscoleu, că cumpĕrătoriĭ venituluĭ sunt amestecaţĭ şi cu Turcĭ, la care de-asupra aŭ scrisŭ şi Măria sa, greceşce; cu mâna Mărieĭ séle acestea: „ἄλλην μ...φορὰν ἀμφίβολα πράγματα νὰ μὴν ...λμήσην νὰ μῆν φανερώνην“ *(unele litere necetibile).*

«Zem. Vlascoe.... Credincĭosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Grigorie Hrisoscoleo biv vel medelnicerŭ, ispravniculuĭ ot sud Slam-Rômnic sănĕtate, îţĭ facemŭ Domnia mea în şcire, că după însciinţarea ce aĭ făcutŭ Domnieĭ mele la 20 ale luĭ Sep-

Incă din primile ḑile ale domnieĭ séle M. Suțu dă «*ponturĭ către vătășeiĭ plaiurilor, în ce chip să urmeze pentru paza plaiurilor*». De sigur că aceste *ponturĭ*, sunt, cele maĭ multe, repetițiunĭ

---

tembre, cum că unŭ Nicóră logofĕtŭ și Paraschiva dela Slobodia domnéscă, cu banĭ turcescĭ aĭ luĭ Iusuf Bairactarul ginerile luĭ Sali Aga aŭ cumpĕratŭ venitulŭ moșieĭ Ulmul dintr'acelŭ județŭ, amŭ trimisŭ Domnia mea cĭohodarulŭ Domnieĭ mele de aŭ ridicatŭ pe amêndoĭ aceștĭ cumpĕrătorĭ în fiară și ĭ-aŭ adusŭ aicĭ, cărora făcêndu-li-se cercetare, fórte tare tăgăduescŭ, ḑicêndŭ că sunt năpăstuițĭ și prepușĭ de dumnéta la acéstă însciințare, și cum că nicĭ maĭ nainte în treĭ, patru anĭ de-a rêndulŭ de când cumpĕra eĭ acestŭ venitŭ de moșie, nicĭ estimpŭ pe anulŭ acesta întru nimicŭ vre-o amestecare cu Turcĭ, séŭ cu banĭ turcescĭ n'aŭ avutŭ, nicĭ aŭ, ci cu însășĭ munca și sermaea lor aŭ cumpĕratŭ acestŭ venitŭ pentru sineșĭ, șĭ cum că de ar fi luatŭ nescareva banĭ turcescĭ, ĭ-ar fi datŭ toțĭ la vremea cumpĕrătoriĭ stăpânuluĭ moșieĭ, dară eĭ fiind-că sunt cumpĕrătoriĭ cu a lor sermaea, și neavêndŭ putere a rĕspunde toțĭ înainte, de aceea aŭ datŭ talerĭ numaĭ 100 din talerĭ 1000 ce este cumpĕrătórea, iar ceĭ-l-alțĭ sunt datorĭ acum să-ĭ dée după strînsulŭ bucatelor, arĕtândŭ și zapisulŭ stolniculuĭ Constantin epitropulŭ moșieĭ pe numele lor, în care scrie că, rêndurĭ-rêndurĭ să-ĭ plătéscă, ḑicêndŭ și acésta, că de ar fi avutŭ Turcul vre-o împărtășire s'ar fi arĕtatŭ până acum vre-odată la moșia acésta, și cerură dreptate la Domnia mea pentru acéstă năpăstuire; decĭ nu suntemŭ Domnia mea la îndoială, că póte să-'țĭ fi arĕtatŭ cinevașĭ, să-țĭ fi arĕtatŭ numaĭ cum că cu banĭ turcescĭ se chivernisesce, acésta, însă d-ta nu trebue numaĭ după vorbe próste a scrie Domnieĭ mele, ci trebue să cercetezĭ, să te pliroforisescĭ de adevĕrulŭ lucrurilor, și așa să însciințezĭ Domnieĭ mele, ca să nu fiĭ pricină a aduce pre ómenĭ în primejdie ne fiindŭ vinovațĭ, căcĭ fórte ne vomŭ turbura Domnia mea asuprățĭ; ci dar iată trimitemŭ Domnia mea cu acestŭ mumbașir cĭohodarŭ pe amêndoĭ aicĭ în județŭ unde este și moșia, și-țĭ poruncimŭ strașnicŭ să cercetezĭ bine, ca să le adeverezĭ de doveḑĭ și mărturiĭ vrednice, și așĭa să însciințezĭ Domnieĭ mele pricina în adevĕrulŭ eĭ, iar nu numaĭ după vorbe și auḑire.» 1791, Octombre 8.

Cod. No. XX, fila 128.

S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ la ispravniciĭ de Ilfov pentru unŭ Pascal negustorŭ Darstorén de aicĭ din Bucurescĭ, ce ține venitulŭ moșieĭ Cojăsciĭ a dumnéeĭ logofeteseĭ Maria Văcărescu, și îlŭ aŭ vêndutŭ venitulŭ moșieĭ, i claca satuluĭ la unŭ Gheorghe Arnăutu din orașulŭ Ohria de dincolo de peste Dunăre, în doĭ anĭ, și cercetândŭ Măria sa aŭ doveditŭ că acéstă vênḑare s'aŭ făcutŭ estimpŭ maĭ naintea poruncilor Mărieĭ séle dela Maiŭ 1 și că venitulŭ moșieĭ l'aŭ strînsŭ rĕmâindŭ a'șĭ lua claca satuluĭ, decĭ după prinsórea ce aŭ datŭ acelŭ Gheorghe și cu Pascale, că nu se va amesteca cu nescaĭ Turcĭ, înpotriva nizamuluĭ, și așĭa i s'aŭ datŭ voĭe a strînge numaĭ venitulŭ de estimpŭ, iar pentru anulŭ viitor să fie opritŭ acelŭ Gheorghe, și așa s'aŭ poruncitŭ ispravnicilor a fi următorĭ. 1791, Octombre 18.

S'aŭ făcutŭ poruncă la ispravniciĭ Ialomițiĭ, cum că orênduitulŭ înaltuluĭ pașa ce-aŭ fostŭ orênduitŭ să sfărame unŭ cătunŭ ce se făcuse de ceĭ de dincolo, dincóce pe pămêntulŭ țeriĭ, aŭ găsit la Borcea într'acelŭ județŭ doĭ Turcĭ și după circulărĭ analoge ale Domnilor anteriorĭ, dela Al. Ipsilante în cóce. Nu maĭ puţinŭ ele merită atenţiunea istoriculuĭ şi a economis-

---

treĭ creştinĭ de dincolo âmblândŭ să cumpere zacherea pentru semănatŭ, care este înpotriva poruncilor, pentru care arétă orênduitul înaltuluĭ paşa, că s'aŭ jeluitŭ pârcălabiĭ satelor, cum că le-aŭ făcutŭ supĕrărĭ, după care jalbă orênduitulŭ înaltuluĭ paşă ĭ-aŭ rădicatŭ în fiară şi ĭ-aŭ trimisŭ aicĭ, ci fiind-că eĭ tăgăduescŭ că nimĕruĭ supĕrare n'aŭ făcutŭ, se poruncesce ispravnicilor, ca să cerceteze să adevereze cu grabă, ce supĕrărĭ aŭ făcutŭ aceştĭ doĭ Turcĭ şi treĭ creştinĭ locuitorilor? şi cu grabă să însciinţeze fiind-că se află puşĭ la popréla pentru acésta. şi aşteptă Măria sa rĕspunsŭ.» 1792, Martie 12.

Acéstă carte astădĭ Vinerĭ la 12 ale luĭ Marte la 6 césurĭ din dĭ, s'aŭ datŭ la ciauşŭ spătaruluĭ să o trimiţă cu grabă.

Cod. No. XX, fila 405.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... sănĕtate! ne-am însciinţatŭ Domnia mea, cum că dela Nicopole şi dela Culea eşindŭ nisce Turcĭ cu vre-o 20 călărĭ ca să mérgă pe la bâlciurile ce se facŭ în părţile Argeşuluĭ, cum şi aci într'acelŭ judeţŭ, înpotriva împĕrătescilor poruncĭ şi a nizamuluĭ ţĕriĭ, pe care neîngăduindu-ĭ odo-başiĭ, ce sunt în părţile margeniĭ, iară eĭ le-aŭ stătutŭ cu împotrivire şi n'aŭ vrutŭ a se întórce, de care acésta însciinţându-se Măria sa pré înălţatulŭ paşa de aicĭ, dete buiurul sĕŭ la mânile dumnéluĭ cinstituluĭ turnagi aga-başa beşlégă cu acéstă trébă alŭ Domnieĭ mele, ca să mérgă după dênşiĭ să-ĭ prindă, şi orĭ viĭ, séŭ morţĭ să-ĭ aducă la înălţimea sa, decĭ nu lipsimŭ şi Domnia mea a vĕ scrie şi dumné-vóstră pricina veniriĭ dumnéluĭ numituluĭ baş beşlégă care cu acéstă pricină este orênduitŭ, ca să şciţĭ şi ca să daţĭ şi dumné-vóstră vre-unŭ ajutorŭ de va avea trebuinţă la acéstă trébă, iar vre-o cheltuială de conace întru nimicŭ nu are a face, nicĭ dumnéluĭ, nicĭ ómeniĭ dumnéluĭ, măcarŭ pentru sine-şĭ séŭ pentru caiĭ lor, nicĭ fênŭ, nicĭ grăunţe, nicĭ măcarŭ până la oŭ fără de plată de banĭ, ci cu banĭ să-şĭ cumpere, pentru care veţĭ griji dumné-vóstră, numaĭ a nu avea lipsă de cele ce se potŭ a cumpĕra cu banĭ pe şinŭ, şi acésta vĕ poruncimŭ, şi să privegheaţĭ ca să nu se facă locuitorilor vre-o supĕrare, şi fiţĭ sănĕtoşĭ.» 1792, Marte 26.

Asemenea cărţĭ s'aŭ făcutŭ şi la aceste judeţe, Teleorman, Oltu, Vlaşca, Argeş şi Muscel.

Cod. No. XX, fila 441.

Cu pré multă plecăciune mĕ închinŭ domnieĭ tale.

«Cu plecată scrisóre însciinţezŭ dumitale pentru preotésa popi Florea Mocan din satulŭ Matreni, că iarăşĭ s'aŭ înăditŭ cu Turcĭ la curvăsărie neastâmpĕrată, de va să spargă satulŭ cu cheltuelĭ ce facŭ satuluĭ, şi de gróza ce ĭ-aŭ cuprinsŭ şi câţĭ călĕtorĭ drumaşĭ şi mosafiri vinŭ la casa eĭ, de béŭ vinŭ, şi se face jocurĭ în casă-ĭ şi să pângărescŭ toţĭ de curvia eĭ, să-ţĭ facĭ pomană să arĕţĭ părinteluĭ Mitropolit, ca cu iconomie s'o ridice de aicea, din margine, să o depărteze de Turcĭ, fiind-că ni maĭ rĕmânŭ alţĭ doĭ preoţĭ satuluĭ; care acésta să nu bage sémă pentru ce se ridică, aflândŭ dumnéluĭ zapciu Margineĭ, voĭ cădea eŭ la vre-o primejdie, de acésta nu lipsiĭ a însciinţa dumitale. 1792, Octombre 30.

Pré plecată slugă, Dec. Căpitanŭ.»

tuluĭ român, căcĭ atingŭ cestiunĭ diverse, iar nu sunt numaĭ despre paza de hoţĭ.

Prin pitaculŭ dela 31 Octombrie 1791 (1) M. Suţu arétă că hoţiĭ

Cu multă plecăciune sărutŭ cinstita și blagoslovita dréptă, pré sfinţieĭ tale.

«Dintr'acéstă carte ce ne scrie zapciu plășeĭ Olteniţeĭ, pentru acéstă pricină pe largŭ te veĭ pliroforisi pré sfinţia ta, pentru care pricină şi maĭ nainte în viaţă fiindŭ pré sfinţia sa părintele Mitropolit, aŭ făcut însciinţare, după care însciinţare, fiindŭ asupra bóliĭ pré sfinţieĭ sale, nu s'aŭ făcutŭ nicĭ unŭ felŭ de energhie anume, fiind-că acéstă pricină a acesteĭ netrebnice preotésă este cercetată și de mine prin alţĭ locuitorĭ de acolo şi dovedită de acéstă rea urmare, pentru care cum Dumneḑeŭ va lumina pré sfinţia ta, căcĭ a rĕmânea la acelŭ locŭ unde se află șeḑĕtóre, séŭ aprópe în préjmă, póte să se întâmple și vre-o altă hata necuviinciósă, și mĕ rogŭ ca în orĭ-ce chipŭ sè va gasi cu cale de către pré sfinţia, ca să nu se vadă că-ĭ însciinţarea zapciuluĭ, că fiindŭ margine și aprópe de Serhat póte să i se întâmple primejdie de a'șĭ perde și viaţa, ci nu lipsimŭ a înscinţa și sunt 1792, Noembre 2.

Alŭ pré sfinţieĭ tale plecatŭ fiŭ sufletescŭ şi a pururea slugă.

Vintilă Prejbeanu.»

Iω Mihail Const. Suţul VV.

«Poruncimŭ Domnia mé dumitale vel sărd. Prejbene, ispravnice alŭ Ilfovuluĭ și-ţĭ dămŭ volnicie ca pe numita preotésă să o rădicĭ în pază cu mijloculŭ cuviinciosŭ şi să o trimiţĭ cu o căruţă dela aceeașĭ căpitănie dreptŭ la mônăstirea dintr'unŭ-lemnŭ, unde iată amŭ făcutŭ Domnia mea şi deosebită poruncă către stariţă. 1792, Noembre 16.»

Vel logofĕtŭ.

Cod No. XXII, fila 27—28

(1) Iată acestŭ pitacŭ:

Ponturĭ către vătășeiĭ plaiurilor în ce chipŭ să urmeze pentru paza plaiurilor.

«Sluga Domnieĭ mele vătașŭ de plaiulŭ... sud... îţĭ facemŭ Domnia mea în scire că mulţĭ din ceĭ ce fiindŭ împlântaţĭ în firésca rĕutate pururea le este gândulŭ la tâlhăriĭ și găsescŭ felurĭ de mijlóce ca, aŭ să se întovărășéscă și cu alţiĭ din Ardél, séŭ și cu vre-uniĭ de acolea într'acelŭ plaiŭ, și alţiĭ âmblândŭ prin plaiurĭ se însoţescŭ cu gazde de prin satele plăieșescĭ, și cu acestŭ felŭ de începere se facŭ tâlhăriĭ și alte netrebniciĭ, pentru care fiind-că tótă acéstă învinuire rĕmâne a fi a vóstră, căcĭ se pricinuesce din nehărnicia ce puteţĭ avea, şi din nepurtarea de grijă ce după datorie aveţĭ şi pentru ca să nu aveţĭ cuvêntŭ de îndreptare, cu care să vĕ puteţĭ mântui din dréptă urgia Domnieĭ mele, iată acum d'ânteiŭ vĕ poruncimŭ Domnia mea cu mare străşnicie pentru acéstă, ca să puneţĭ paznicĭ şi pe drumurile plaiurilor și pe potecĭ, să nu îngăduiţĭ ómenĭ din vale a âmbla prin plaiurĭ, séŭ a trece înlăuntru, fără de tescheréua şi adeverinţa dumnéluĭ vel spătarŭ, că veţĭ fi în primejdie de-a vĕ perde viaţa; prin satele plăieșescĭ să âmbli tu singurŭ prin tóte acum de odată, să te chezășuescĭ cu pârcălabiĭ, ca să nu se întâmple vre-unŭ omŭ dela vre-unŭ satŭ din plaiŭ, măcarŭ din țéră se întovĕrășescŭ cu Ardelenĭ și aŭ gazde în satele plăeșescĭ pentru acésta face obligatoriŭ pașportulŭ, orĭ teșchereaua vel spătaruluĭ; chiar și aceĭ carĭ vinŭ din Ardeal cu *păsușŭ* să însciințeze

---

să se adape cu gândulŭ la acelŭ fel de netrebniciĭ; să'țĭ deschiḑĭ ochiĭ pentru ceĭ ce vor veni din năuntru, séŭ cu pasușurĭ séŭ fără pasușurĭ, în grabă să însciințezĭ dumnéluĭ vel spătarŭ și pe ceĭ ce vor fi cu pasușurĭ să-ĭ lăsațĭ după orînduială să trécă, iară ceĭ ce vor fi fără de pasușurĭ, să-ĭ oprițĭ acolo și să însciințațĭ dumnéluĭ vel spătarŭ, și veĭ avea rĕspunsŭ în ce chipŭ să urmezĭ, urmândŭ cu tótă sîrguiala la paza acestuĭ nizamŭ, care acésta să o și daĭ întru auḑulŭ tuturor, și séŭ că aŭ trecutŭ vre-unŭ omŭ de aicea în lăuntru fără teschéreua dumnéluĭ vel spătarŭ, séŭ că aŭ trecutŭ nescine din năuntru aicĭ, orĭ necunoscutŭ, séŭ cunoscutŭ, fără de pasușŭ și adeverință, căcĭ acestŭ felŭ de ómenĭ pururea le este gândulŭ pentru tâlhăriĭ, să sciţĭ întru adevĕrŭ că orĭ când se va întêmpla înpotriva porunceĭ aceștia urmare, séŭ că s'aŭ sfetitŭ de decindea hoțiĭ trecuţĭ aicea, séŭ de aicĭ trecuţĭ acolo în plaiŭ, te vomŭ spânzura, și pe tine și pe câţĭ-va plăiașĭ și potecașĭ, ci să urmațĭ negreșitŭ întru tóte după cum intr'aceste ponturĭ de maĭ josŭ se arétă:

1) Vătaful de plaiŭ datoria luĭ să aibă a păzi și drumurile și potecile plaiuluĭ, cu mijlocŭ, ca să nu pótă nimenea fără de scirea luĭ, nu numaĭ a merge înăuntru în Transilvania, pe drumurĭ séŭ pe nescareva potecĭ, care să se pótă ajunge în hotarele Ardéluluĭ peste munțiĭ aceluĭ județŭ, ci nicĭ prin satele plaiuluĭ; acésta este datoria luĭ netăgăduită și a potecașilor.

2) Inăuntru în Ardélŭ să nu îndrăznițĭ pe nimenea a lăsa să trécă neavêndŭ răvașŭ de drumŭ dela d-luĭ vel spătarŭ, care rĕvașe de trecĕtóre să le strîngĭ și la sfârșitulŭ fie-căreia lunĭ să le trimețĭ la dumnéluĭ vel spătarŭ, ca să aréte la Domnia mea prin catastihŭ.

3) Omulŭ din Ardélŭ ce va veni aicĭ în țéră cu vre-o trebuință, séŭ cu negustorie, și va avea pașușŭ dela escelenția sa ghenerarŭ, să aibă voie a veni prin scirea ta, și pe acela să-lŭ povățuescĭ a merge la dumnélor ispravniciĭ, ca prin scirea dumnélor să mérgă unde va vrea, iar tu vătașe de plaiŭ în grabă să facĭ douĕ însciințărĭ, una la dumnéluĭ vel spătarŭ, și alta la dumnélor ispravniciĭ județuluĭ, iar pe verĭ-care veĭ găsi trecutŭ peste plaiŭ și fără de pașușŭ îndată prinḑêndu-lŭ să-lŭ ţiĭ acolo popritŭ, și numaĭ decâtŭ să trimețĭ veste cu însciințare la dumnéluĭ vel spătarŭ, și dumnéluĭ va arĕta Domnieĭ mele; cum și pe ceĭ ce vor cerca să trécă înăuntru fără de răvașŭ la drumŭ, de vor fi dintr'acelŭ județŭ, să-ĭ trimetețĭ la dumnélor ispravniciĭ județuluĭ, iar de vor fi din alte județe să-ĭ trimetețĭ prin dumnélor ispravniciĭ la dumnéluĭ vel spătarŭ.

4) Prin tóte satele plăieșescĭ ce se află în plaiŭ să mergĭ tu vătașe însuțĭ și adunândŭ pe pârcălabiĭ satelor și pre preoțĭ să le arĕțĭ că este strașnică poruncă cu înfricoșare de mórte dela Domnia mea pentru înțărcarea hoților și a tâlharilor, și cu acestŭ mijlocŭ să ceĭ și tu chezășie dela pârcălabĭ i preoțĭ și 6 sătenĭ și maĭ mulțĭ, după starea satuluĭ cum că nimenĭ dintr'acestŭ satŭ nu va eși nicĭ odinióră în hoție, și pentru verĭ care se va simți dintr'acelŭ satŭ hoțŭ séŭ gazdă să respunḑă pârcălabiĭ și aceĭ chezașĭ; așișderea cu acestŭ cuvêntŭ să aibă datorie săteniĭ ceĭ-l-alțĭ când vor merge unde-vași la vre-o trebuință a lor să aréte pârcălabuluĭ și chezașuluĭ, ca prin scire să mérgă, și așa înconju-

vătafulŭ Domnia, sub pedépsă la din contra de spânzurare a vĕtafuluĭ și a plăiașilor și potecașilor vinovațĭ.

Să se vestéscă prin sate pârcălabilor și preoților și să ia dela aceștia chezășie și dela șése sătenĭ, cum că nimenea din acelŭ satŭ va eși din satŭ hoțŭ séŭ gazdă de hoțĭ și că la nevoile lor săteniĭ vor avea rĕvașe de drumŭ în regulă.

E curiósă intervenirea unor sate în favórea unor vătafĭ de plaiŭ, sub cuvêntŭ că sunt mulțămițĭ de dênșiĭ. Așĭa este cererea locuitorilor din plaiulŭ Teleajenuluĭ, județulŭ Sĕcueniĭ, din primele ḑile ale domnieĭ luĭ M. Suțu. Elŭ le rĕspunde, în 25 Septembre 1791, prin următorulŭ pitacŭ:

Carte ce s'aŭ făcutŭ către locuitoriĭ plaiuluĭ și către vătașiĭ dela plaiulŭ Teleajenuluĭ sud Saac, pentru paza plaiuluĭ.

«Zem Vlascoe..... Vouĕ plăeșilor i potecașilor șĭ tuturor locuitorilor din satele plaiuluĭ Teleajenuluĭ sud Saac, vĕ facemŭ Domnia mea în scire, că întrecutele ḑile viindŭ dintre voĭ treĭ-spre-ḑece lude dintr'acestŭ plaiŭ înaintea Domnieĭ mele vechilĭ despre partea a totŭ plaiulŭ, între alte jălbĭ și păsurĭ ale vóstre la care v'amŭ datŭ domnescile nóstre încredințărĭ de o bună îndreptare la tóte, ațĭ făcutŭ rugăciune Domnieĭ mele și pentru vătafulŭ vostru alu plaiuluĭ ce-lŭ avețĭ acum, anume Moise, ca să nu vi-lŭ ridicămŭ din vătășie, ci să rĕmâe totŭ a fi vătafŭ și de acum înainte, aretându-ne că sunteți toțĭ mulțămițĭ de dênsulŭ

---

rândŭ tóte satele odată pentru strînsulŭ banilor de dăjdiĭ, la care strînsŭ alŭ banilor să rĕnduescĭ plăiașĭ și tu să nu lipsescĭ din locurile de pază.

5) Nicĭ măcarŭ unŭ omŭ din satele din vale să nu aibă voĭe a merge. séŭ a trece măcar cu tréba lor pe la satele din plaiŭ fără de a nu înșciința pe tine vătașe, și fără de a nu avea voĭe dela tine și pe care veĭ găsi âmblândŭ prin plaiŭ fără de acéstă orênduială să-lŭ trimețĭ dumnélor ispravniciĭ județuluĭ să-șĭ ĭae căḑuta certare.

6) In fieșcare douĕ septămênĭ odată să înșciințezĭ la dumnéluĭ vel spătarŭ orĭ-ce se va întêmpla în plaiŭ, și când nu se va întêmpla nimicŭ iarășĭ să scriĭ. cum și orĭ-ce veste veĭ auḑi de aiurea din vecinĕtate, după datorieți, și să daĭ vilégŭ ca să se auḑă și năuntru că țĭ-aŭ venitŭ strașnice poruncĭ pentru rêndulŭ tâlharilor, și să puĭ acésta în orênduială și să le urmezĭ cu dinadinsul, că să șciĭ că avemŭ Domnia mea hotărîre să spânzurămŭ pe orĭ-care vătafŭ ce nu va urma acestor domnescĭ ale Domnieĭ mele poruncĭ.

7) Către acestea îțĭ poruncimŭ Domnia mea, maĭ susŭ numitule vătaș, să aibĭ purtarea de grijă pentru câțĭ vor veni, pentru locuință a se așeḑa în țéra Domnieĭ mele, să facă fóie de numele lor, și câte familiĭ sunt, să trimițĭ pe fieșcare douĕ sĕptămânĭ odată acea fóie, cu înșciințare, dreptŭ aicĭ la dumnéluĭ vel spătarŭ, ca să arate Domnieĭ mele.» 1791, Octombre 31.

Cod. No. XX, fila 166—167.

ca de unulŭ ce vĕ chivernisesce întru tóte cu dreptate, vĕ ajută la păsurile vóstre și păzesce poruncile Domnieĭ mele la ale plaiuluĭ, deci Domnia mea fiind-că voimŭ buna petrecere, odihna și mulțămita vóstră, atâtŭ despre altele, câtŭ și despre vătafulŭ vostru, fiind-că și Domnia mea acestŭ felŭ de vătafŭ poftimŭ, care să vĕ chiverniséscă cu dreptate, să fie feritŭ de jafurĭ, și să păzéscă poruncile Domnieĭ mele cu străsnicie la ale plaiuluĭ, însă cum Domnia mea voimŭ celea de folosulŭ vostru, așia și voĭ datorĭ sunteți a urma cu scumpĕtate slujba și datoria vóstră, și cu credință dréptă, care este pentru paza plaiuluĭ, de-a priveghea d'impreună cu vătafulŭ vostru pentrŭ cele ce sunt oprite a eși din țéră, adecă zacherele de grâŭ, porumbŭ, făină, mălaiŭ, untŭ, seŭ, céră, brânză, cașcavalŭ, vite marĭ, și orĭ-ce sunt oprite, să nu vĕ cutezațĭ voĭ, nicĭ pe altŭ nimenea să nu lăsațĭ a trece câtŭ de puținŭ, ferindŭ-vĕ de orĭ-ce felŭ de mijlocirĭ, a nu vĕ amăgi, și a nu vĕ înșela cu vre-unŭ felŭ de chipŭ, de-a trece cu vederea și a face vre-unŭ cusurŭ la acéstă trébă, care este mare, pentru că nu numaĭ vețĭ perde acea bună voire și milă ce avemŭ Domnia mea către voĭ, ci vĕ vomŭ și pedepsi strașnicŭ acolo în plaiŭ, ca nisce paznicĭ necredincioșĭ și înșelătorĭ Domnieĭ mele; poruncimŭ Domnia mea și ție sluga Domnieĭ mele, vătașe Moise, din plaiulŭ Teleajenuluĭ, acéstă poruncă să o urmezĭ cu scumpĕtate și cu mare grijă, și să nu facĭ vre-unŭ cusurŭ, pentru că Domnia mea avemŭ și alte mijlóce, de a cerca urmările fieșcăruia slujbașŭ și paza hotaruluĭ a drumuluĭ și a potecilor plaiuluĭ de se face pre deplinŭ, și când vomŭ dovedi că aŭ trecutŭ orĭ ce din cele oprite, nu numaĭ, veĭ fi apoĭ lipsitŭ din slujba și mila Domnieĭ mele, ci dimpreună cu plăiașiĭ și potecașiĭ aceia ce aŭ trecutŭ cu vederea vre-unŭ felŭ din cele poprite, veĭ fi și tu într'o osîndă de pedépsă, iar slujindŭ bine veĭ fi nelipsitŭ». 1791, Septembre 25.

S'a întemplatŭ unŭ casŭ și maĭ curiosŭ. Unŭ fostŭ vătavŭ, pe vremea luĭ Mavrogheni aŭ resvrătitŭ satele din plaiulŭ Teleajenuluĭ, ca să 'lŭ céră pre elŭ de vătafŭ. Resvrătitoriĭ aŭ maltratatŭ pre noulŭ vătafŭ. Ispravniciĭ de județŭ aŭ pusŭ mâna pre fostulŭ vătafŭ Manole, l'aŭ acuzatŭ de rĕsvrătitor. Vistierulŭ Eanache Văcărescu și logofĕtulŭ Manolache Brancoveanul aŭ raportatŭ, în 27 Iunie 1792, casulŭ luĭ M. Suțu și acesta puse să se bată la scara curțeĭ fostulŭ vătafŭ (1).

---

(1) *Anafora de vinovăția luĭ Manole ce aŭ fostŭ vătafŭ la Teleajenu sud Saac i a altorŭ doĭ-treĭ pentru zurbalîculŭ ce aŭ făcutŭ asupra luĭ Moise vătafŭ, pentru zavistia ce âmbla să facă.*

Iω Mihail Const. Suțul VV.

«Pentru ca sa se facă pedépsa lor, cu cuvêntŭ dreptŭ, fiindŭ-că totŭ tăgăduescŭ, amŭ trimisŭ Domnia mea omulŭ nostru întradinsŭ pe subt cumpătŭ și de față de aŭ cercetatŭ la fața loculuĭ și ne-amŭ pliroforisitŭ de adevĕrul lucrurilor, cum că Constandin Pițigoiu, i Dimache și Nica aŭ mersŭ cu zurba la

Câmpulungul 'șĭ păstrézâ speciala sa organisare de municipiŭ

---

casa vătafuluĭ Moise, de l'aŭ înjuratŭ, l'aŭ ocorîtŭ și l'aŭ necinstitŭ, iar Manole n'aŭ fostŭ. Decĭ pre aceștĭ treĭ i-amŭ pedepsitŭ Domnia mea, cu bătae la scara Domniĭ mele, iar altă dată de vor maĭ face răzvrătire și nu se vor astâmpăra, nu vor scăpa de alta maĭ mare pedépsă, atâtŭ eĭ câtŭ și îndemnătoriĭ lor». 1792, Iuliŭ 8.

L. S.

Pré Inălţate Dómne.

«Cu acéstă însciinţare a d-lor ispravnicilor din sud. Saac înfăţoșindŭ înaintea nóstră pe Manolache ce aŭ fostŭ vătafŭ la plaiu Teléjenuluĭ, i pe ceĭ ce sunt arĕtaţĭ de dumnélor ispravniciĭ de zurbagiĭ și răsvrătitorĭ, amŭ cetitŭ însciinţarea acésta întru auḑulŭ lor, și la tóte cum se arétă asupra-le, tăgăduescŭ ḑicêndŭ că nu se sciŭ nimic vinovaţĭ, însă acéstă tăgăduire a lor, nu póte ajutora nimicŭ, de vreme ce cunoscutŭ este, că ce alta îndreptare póte să aibă, decâtŭ să tăgăduiască? dar vina lor fiindŭ mărturisită și încredinţată de duoĭ boerĭ aĭ măriĭ Tale, ispravniciĭ judeţuluĭ, părerea nóstră este ca Manole văt. să se certe cu bătae la scara Domnieĭ téle, pentru a se părăsi, de acumŭ înainte de a nu *maĭ băga dihoniĭ și răzvrătirĭ între norodu luĭ D-ḑeŭ locuitoriĭ Ţeriĭ măriĭ tale, unindu-se cu eĭ, și pricinuindu-le cheltuelĭ zadarnice*, cumŭ și pe aceștĭ zurbagiĭ ce s'aŭ cutezatŭ a se porni cu necinste asupra vătafuluĭ lor, carele este deregătoriŭ al märieĭ tale orânduitŭ acolo, sa li se facă și lor asemene cercetare, ca să fie spre pilda tuturor de a cunóşce pe rânduiţiĭ măriĭ tale de zabiţĭ aĭ lor, și cândŭ eĭ cércă vre-o nedreptate séŭ năpăstuire de dînsulŭ, sunt datorĭ să mérgă să aréte la d-lor ispravnicĭ, séŭ aicĭ la visteria măriĭ tale, de unde potŭ într'altă vreme a'șĭ câştiga îndreptare la păsurile lor; iar cândŭ numitulŭ Manole vătafŭ nicĭ după acésta totŭ nu se va astâmpăra *și va maĭ cerca și altă dată a face răsvrătirĭ ca acestea, atuncĭ nu numaĭ să se pedepsécă strajnicŭ, ci încă cu luminata poruncа măriĭ tale să fie strămutatŭ și izgonitŭ cu totu din plaiu, rĕmâindŭ ca cea desăvârşită hotărîre să se facă de măria ta.*» 1792, Iunie 27.

Ienache Văcărescu, vel vist. *Manolache Brâncovénu*, vel logof.

Pré înălţate Dómne.

«Cu pré plecata nóstră scrisóre însciinţăm înălţimeĭ tale pentru *Manole ce întru acéstă trecută vreme a rĕzmeriţeĭ aŭ fostŭ vătafŭ la plaiulŭ Teleajenul într'acestŭ judeţŭ, carele după ale séle hrăpirĭ și netrebnice urmărĭ, nefiind fostŭ suferitŭ din pornirea plăiașilor locuitorĭ, arĕtându-i-se urmările luĭ, s'aŭ lipsitŭ de atuncĭ; acum iar acestŭ amestecătorŭ unindu-se cu unia din zurbagiĭ și răsvrătitorĭ, carĭ aceștie maĭ nainte aŭ fostŭ uniĭ la poslușanie, alţiĭ la bresle și la alte rufeturĭ*, şi dela aşeḑămêntŭ încóce ca pe nisce ómenĭ fără de orênduială i-aŭ aşeḑatŭ în dajdie, care nesuferindu-se așĭ da dreptulŭ lor, s'aŭ ajunsŭ cu maĭ susŭ numitulŭ, ca să lŭ céră a fi vătafŭ, unde şi pornindu-se cu zurba, asupra caseĭ óre-cum independentŭ. Domnitorul numesce numaĭ epistatŭ pentru Câmpulung (1) și recunósce pre giudețulŭ alesŭ de orășenĭ.

Décă ne-amŭ întreba Domnitorul pedepsitaŭ mulțĭ funcționarĭ abusivĭ rĕspunsulŭ ne-ar fi, că aprópe numaĭ vre-o douĕ casurĭ găsimŭ de pedepsire de slujbașĭ abusivĭ (celŭ puținŭ din actele ce până astă-ḑĭ cunóscemŭ noĭ) și aceia sunt slujbașĭ inferiorĭ, orĭ este o urmărire a vre unuĭ slujbașŭ Mavroghenescŭ. Așĭa e casulŭ cu Nicolae

---

numituluĭ vătafŭ de acum, deosebitŭ de necinstea ce iaŭ făcutŭ, dar puținŭ aŭ fostŭ să-lŭ și bată, și pornindu-se de aicĭ doĭ ómenĭ a veni cu seimeniĭ, care și înălțimiĭ tale sunt a face arĕtare de mulțămită, pentru buna lor petrecere și repaosŭ de odihnă fiindŭ mulțămițĭ, în urmă până a merge și înșine ca să cercetămŭ, i-aŭ pornitŭ numitulŭ Manole și pe aceĭ zurbagiĭ a veni să jăluiască înălțimeĭ tale și să-lŭ céră de vătafŭ pe dênsulŭ, cărora le-aŭ datŭ și talerĭ 300 mită; luminate Dómne, acestŭ vătafŭ ce se află acum este voitŭ și cerutŭ de totŭ plaiulŭ, precum este sciutŭ și înălțimiĭ tale, și deosebitŭ de când se află în tréba vătășieĭ fiindŭ omŭ vrednicŭ și cu bună orênduială, tóte le ocârmuesce cu chibzuire, unde și tóte poruncile MărieĬ tale îșĭ i-aŭ buna săvêrșirea lor întocmaĭ și la vreme, cum și toțĭ locuitoriĭ plaiuluĭ sunt mulțămițĭ de dênsulŭ, încă și ajutorință în vreme la păsurile lor, iar aceștia Măria ta sunt numaĭ nisce zurbagiĭ și răsvrătitorĭ, carĭ maĭ vêrtosŭ fiindŭ învitațĭ de ale luĭ Manole, ămblă să facă și plaiuluĭ cheltuială și amestecărĭ, câtŭ și la săvêrșirea poruncilor zătignire, care când nu se vor săvĕrși la vreme putemŭ fi și noĭ învinovățițĭ, căcĭ ca parte a munteluĭ fiindŭ, totŭ temeiulŭ județuluĭ la plaiurĭ spânzură; Dómne, noĭ întru adevĕrŭ arĕtămŭ Măriĭ tale tóte acestea la care și încredințatŭ să fiĭ Măria ta, că nu vor fi deșérte, și cândŭ unor zurbagiĭ ca aceștia, prin dréptă cercetare nu li se va face înfrânare ca să se astâmpere, nicĭ odată plaiul nu va putea fi în odihnă, ci maĭ alesŭ din multele cheltuelĭ ămblândŭ și zmrăcinindu-se li se póte pricinui și stingere, ci nu lipsimŭ a înșciința, și aniĭ măriĭ tale să fie de la D-ḑeŭ mulțĭ și fericițĭ.

Prea plecate slugĭ: *Constandin Cantacuzino, Alesandru Clucer.*
Cod. No. XXII, fila 102.

(1) S'aŭ făcutŭ carte legată către polcovniculŭ Bănică Ursénul a fi epistatŭ peste orașulŭ Câmpulung, cum aŭ fostŭ în cea-l-altă Domnie a Măriĭ sale. 1792, Februarie 8. Eacă și:

Cartea de județie a luĭ Sterie a județuluĭ din Câmpulung.

Milos. Bojin. Iω Mihail Const. Suțul VV.

Datamŭ Domnia mea acéstă domnéscă a nóstră carte luĭ Sterie sin Nicolae pe care după cererea ce aŭ făcutŭ orășeniĭ din Câmpulung sud Muscelŭ în scrisŭ sub iscăliturile lor pecetluită și cu pecetea orașuluĭ, dela 9 a acesteĭ lunĭ létŭ 1791, și după alegerea dumnéluĭ vel post. l'amŭ făcutŭ județŭ orașuluĭ Câmpulung ca să aibă a fi județŭ și purtătorŭ de grijă a tóte trebile orașuluĭ care se va porunci de către Domnia mea, și carĭ se va scrie de către dumnéluĭ vel post. să ceaușulŭ de slujitorĭ care a reclamatŭ contra luĭ Hrisoscoleu ispravniculŭ de Buzĕŭ.

Domnitorul Suțu dă dreptate luĭ Nicolae ceaușulŭ, să 'șĭ reintre

---

le săvêrșéscă la vreme și fără de cusurŭ, cum si ale orașuluĭ pricinĭ și judecățĭ să le caute după obiceiŭ și după coprinderea domnesculuĭ nostru hrisovŭ, care-lŭ aŭ orășeniĭ; într'ale căruia mânĭ poruncimŭ să se păstreze și domnesculŭ nostru hrisovŭ, de obiceiurile și privileghiurile lor, atâtŭ hrisovulŭ Domnieĭ mele și tóte hrisóvele cele vechĭ așeḑate sub pecetea județuluĭ, și a treĭ patru din fruntașiĭ mahalelor, cum și pecetea orașuluĭ asemenea să se ție de județŭ, care pecete fiind-că este, cum ḑicemŭ, a orașuluĭ, ce se metahirisesce numaĭ la pricinĭ și la tréba obștieĭ orașuluĭ, pentru aceà poruncimŭ ca să nu aibă voĭe județulŭ numaĭ de sine-șĭ a o metahirisi, ci la trebile și pricinile obștieĭ orașuluĭ, când va fi trebuință, atuncĭ cu șcirea și a câte unuĭ orășanŭ din tóte mahalale orașuluĭ, față fiindŭ cu toțiĭ strânșĭ, să se pecetluiască cartea séŭ scrisórea acea în vederea lor; decĭ să se feréscă orênduitulŭ jude de jafurĭ și nedreptățĭ, atâtŭ elŭ câtŭ și pe orășenĭ, carĭ vor căuta a face nescareva încărcăturĭ în cislă și orênduelĭ, să nu se cuteze a-ĭ îngădui, ci la tóte cislele să se facă dréptă cumpănire, la toțĭ după puterea și starea fie-căruia, și fără de porunca Domnieĭ mele în scrisŭ să nu se cuteze a face vre-o cislă; pentru care poruncimŭ Domnia mea și vouă tuturor pîrgarilor i orășenilor de obște să-lŭ șcițĭ și să-lŭ cunóscețĭ pe numitulŭ de jude alŭ orașuluĭ orênduitŭ de Domnia mea. 1791, Noembrie 20.

Cod. No. XX, fila 200 vers.

Amŭ arĕtatŭ că între privilegiile miceĭ *republicĭ* dela Câmpulung era păstrarea pămêntuluĭ din orașŭ numaĭ pe séma locuitorilor eĭ propriĭ. Eată unŭ actŭ din care se vede respectarea acestuĭ dreptŭ și sub domnia următóre:

Iω Alexandru Constantin Moruzi VV.

De vreme ce jăluitorulŭ acesta este locuitorŭ din Câmpulung, și fiind-că ne arétă și scrisóre dela orășenĭ, cu pecetea orașuluĭ și cu iscăliturile lor, adeverită și de pro egumenŭ Câmpulungén, îĭ dămŭ Domnia mea acéstă domnéscă a nóstră întărire, ca să fie slobodŭ a face prăvăliĭ pe acelŭ locŭ în acelŭ orașŭ nesupĕratŭ. 1793, Decembrie 4.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

După luminata porunca Măriеĭ téle următorŭ fiindŭ, amŭ cerutŭ jăluitoruluĭ de ne-aŭ arĕtatŭ acelŭ zapisŭ, carele îlŭ vĕḑurămŭ scrisŭ cu létŭ 1791. August 10, adeveritŭ cu pecetea orașuluĭ și iscălitŭ Sterie județulŭ, i Stefan Chelceanu, i Mateiŭ Heroiu, i Nițul Gărceal și alțĭ orășenĭ Câmpulungenĭ, și Dositeiŭ Arhimandritul Câmpulungean, care coprinde, că pentru multe ajutóre și facerĭ de bine ce aŭ dobênditŭ în vremĭ de către tatu jăluitoruluĭ, de-a lor bună voĭe i daŭ jăluitoruluĭ unŭ locŭ de prăvălie în ulița têrguluĭ, dreptŭ bărăție, decĭ zapisulŭ fiindŭ bunŭ și adevĕratŭ, cu cale îĭ este cererea de a se da și luminata întărire Măriеĭ tale. 1793, Noembrie 23.

Vel logofĕtŭ *Scarlat.*

Cod. No. XXV, fila 151.

în baniĭ ce aŭ jăfuitŭ fostul ispravnicŭ Mavroghenescŭ, dar câtŭ pentru bătaia ce a suferitŭ jăluitorulŭ, o trece cu vederea (1).

In 26 Maĭ 1792 orăşeniĭ dela Ocnele-marĭ se jăluescŭ contra judeţuluĭ lor. Suţu se mărginesce a trimite în cercetare pre servitorulŭ sĕŭ tutungi-başa (2):

---

(1) *Anaforaua luĭ Nicolae ceauşŭ de slujitorĭ pentru de-aĭ împlini tal. 40 ce l'aŭ prădatŭ Constantin Hrisoscoleu ce este ispravnicŭ la Buzĕŭ.*

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zem. Vlascoe... De vreme ce după cercetare s'aŭ doveditŭ, că fără de pricină de vre-o datorie séŭ cuvêntŭ dreptŭ i-aŭ luatŭ aceştĭ tal. 40 după bătaiă care se înţelege jafŭ, orênduimŭ pre sluga Domnieĭ mele păhărnicelŭ să mérgă şi să apuce pe medel. Constantin Hrisoscoleos, să împlinéscă jăluitoruluĭ aceştĭ talerĭ 40. 1792, Fevruarie 2.

Pré Inălţate Dómne.

După jalba ce aŭ datŭ înălţimeĭ tale Nicolae ceausŭ de slujitorĭ dintr'acestŭ judeţŭ, jăluindŭ pentru dumnéluĭ medelnicerŭ Constantin Hrisoscoleu ispravnicŭ sud Buzĕŭ, că în vremea când se afla dumnéluĭ ispravnicŭ la acestŭ judeţŭ, găsindu-ĭ o pricină l'aŭ pusŭ de l'aŭ bătutŭ şi apoĭ închiḑêndu-lŭ i-aŭ luatŭ şi tal. 40 glóbă, mi se poruncesce de Măria ta ca să cercetezŭ pricina şi în ce chipŭ mĕ voiŭ adeveri, dreptŭ adevĕrŭ să însciinţezŭ Măriei tale; după luminata porunca Măriei tale întocmaĭ următoriŭ fiindŭ, amŭ cercetatŭ, atâtŭ prin logofeţiĭ judeţuluĭ, câtŭ şi prin alţiĭ, şi m'amŭ adeveritŭ într'acelaşĭ chipŭ, că dumnéluĭ medelnicerulŭ, după ce s'aŭ rênduitŭ ispravnicŭ într'acestŭ judeţŭ, cum aŭ sositŭ la Urzicenĭ ne maĭ zăbovindŭ nimicŭ, din luminata porunca Măriei tale aŭ eşitŭ în judeţŭ în plăşile dela vale pentru tumbazurĭ, numitulŭ ceauşŭ într'aceeaşĭ vreme nefiindŭ de rêndŭ şi avêndŭ trebuinţă ca să mérgă să-şĭ culégă via, şi fiind-că în septĕmâna ce venea era a intra de rêndŭ, aŭ venitŭ la Urzicenĭ, ca să se róge să-ĭ dée voie să mérgă să-şĭ culégă via, şi negăsindŭ pe medelnicerŭ, aŭ găsitŭ pe şetrarulŭ Stefan Alecse, ce se afla tovarăşŭ cu medelnicerulŭ, care şi acuma se află cu mine şi spuindu-ĭ pricina i-aŭ ḑisŭ dumnéluĭ ca să-şĭ lase omŭ în locŭ şi elŭ să se ducă să-şĭ culégă viile, şi viindŭ medelnicerulŭ îĭ va spune, şi aşa lăsându-şĭ numitulŭ ceauşŭ omŭ în locŭ, s'aŭ dusŭ la Délŭ, şi după ce şi-aŭ culesŭ viile, viindŭ numitulŭ la medelnicerulŭ dumnéluĭ l'aŭ pusŭ şi l'aŭ bătutŭ în falangă şi pe urmă puindu-lŭ la închisóre i-aŭ luatŭ tal. 40 şi apoĭ l'aŭ slobodiţŭ; din cercetarea ce amŭ făcutŭ, în ce chipŭ m'amŭ adeveritŭ şi însciinţămŭ Măriei tale, şi aniĭ vieţeĭ Măriei tale să fie mulţĭ şi fericiţĭ. 1792 Ianuarie 26.

Alŭ Măriei tale plecată slugă: *Gheorghe*, comisŭ.

Cod No. XIX, fila 138, 139.

(2) Fiind-că orăşeniĭ dela Ocnele marĭ s'aŭ jăluitŭ pentru judeţŭ ce 'l-aŭ, că nefiindŭ obiceiŭ, le face supĕrare împotrivă, cerêndŭ a li se orêndui altŭ judeţŭ s'aŭ făcutŭ porunca Măriei séle către Vasile tutungi-başa ca să cerceteze jalba lor şi să însciinţeze dreptŭ adevĕrŭ. 1792, Maiŭ 26.

Unŭ singurŭ casŭ de pedépsă maĭ energică găsimŭ la adresa unor nenorociţĭ de pârcălabĭ dela Zimnicea. Marele vistiernicŭ raportéză Domnitoruluĭ:

Pré Inălţate Dómne.

«Pentru pricina pârcălabuluĭ dela Zimnicea ot sud Teleorman, cu streiniĭ ce s'aŭ făcutŭ tocmaşĭ la satŭ, şi din luminată porunca Măriei tale s'aŭ adusŭ aicĭ amêndouĭ pârcălabiĭ, şi celŭ ce s'aŭ aflatŭ maĭ nainte şi celŭ de acum, fiindŭ orênduiţĭ la mine spre a cerceta, arĕtŭ Măriei tale, că pricina într'acestŭ chipŭ este: pentru că viindŭ câţĭ-va ómenĭ din strĕinĕtate, eĭ s'aŭ pusŭ de i-aŭ tocmitŭ ca să dé pe anŭ unia câte talere noıĕ, alţiĭ şi maĭ josŭ, şi fiind-că pentru strĕinĭ ca aceştia sunt date luminate poruncĭ ale Măriei tale, a fi nesupĕraţĭ în sorocŭ de optŭ lunĭ, şi după sorocŭ să-ĭ aşeḑe de visterie prin dumnélor ispravniciĭ judeţuluĭ după starea lor, şi eĭ n'aŭ urmatŭ poruncilor, ci i-aŭ făcutŭ tocmaşĭ la satŭ, fără a nu se folosi visteria cu nimicŭ dela dênşiĭ, de care o ré urmare ca acésta fiindŭ împotriva poruncilor şi ponturilor, căcĭ se dă chederŭ la tótă ţéra de a nu păzi întocmirea aşeḑĕmêntuluĭ, şi ca pe nisce rĕĭ următorĭ împotriva poruncilor, găsescŭ cu cale ca să se bată aicĭ la scara Măriei tale cu câte-va toiage la tălpĭ, iar hotărîrea cea desăvêrşitŭ rĕmâne la mila Măriei tale. 1792, Octombrie 27».

Domnitorulŭ hotăresce asupra acestuĭ raport:

Iω Mihail Const. Suţul VV.

«Poruncimŭ Domnia mea, zapciule ce escĭ orênduitŭ, la amêndoĭ numiţiĭ pârcălabĭ să se bată la scara Domnieĭ mele câte cincĭ-ḑecĭ toiage la tălpĭ, pentru fapta ce aŭ urmat în potriva poruncilor Domnieĭ mele. 1792, Octombrie 20.»

Maĭ găsimŭ unŭ singurŭ casŭ de globire mare a unuĭ fostŭ ispravnicŭ, dar acela era totŭ omŭ de aĭ luĭ Mavrogheni:

«S'aŭ făcutŭ pitacŭ la polcovniculŭ de seimenĭ, ca să înplinéscă dela paharni-

---

Şi la Ocnele marĭ aflămŭ sub M. Suţu rênduitŭ unŭ slujbaşŭ specialŭ de jude de oraşŭ, însărcinatŭ şi cu misiunea de judecător. Eată actulŭ probător:

Carte de judeţŭ la oraşŭ vel Ocna sud Vâlcea.

Zem. Vlascoe... Slugiĭ Domnieĭ mele Iacov, pre care l'aŭ făcutŭ Dumnéluĭ cinstitŭ şi crediciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Pană Filipescu vel Ban, jude la oraşulŭ Domnieĭ mele vel Ocna sud Vâlcea, ca să aibă a fi jude şi purtătorŭ de grijă la tóte trebile oraşuluĭ câte sunt obicinuite la datoria judeţuluĭ, să aibă a judeca şi pe toţĭ orăşeniĭ dela Ocnele-marĭ de pricinile ce se cuvinŭ după obiceiŭ ale căuta judeţulŭ, pentru care poruncimŭ Domnia mea şi vouă tuturor orăşenilor, vĕḑêndŭ cartea Domnieĭ mele, toţĭ să-lŭ aveţĭ de alŭ şci de jude şi a-ĭ da ascultare la cele ce vĕ va da învĕţătură; poruncimŭ Domnia mea şi d-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, să aveţĭ a-lŭ şci de jude, păzindŭ orênduiala luĭ. 1791, Noembrie 12.

Cod. No. XX, fila 187.

culŭ Colcég tal. 5500, ce aŭ fostŭ ispravnicŭ la judeţulŭ Ialomiţeĭ, din carĭ, talerĭ 5000 să-ĭ dé la cutia milosteniei de obşte, iar tal. 500 să-ĭ dea mumbaşiruluĭ ce s'aŭ rânduitŭ cercetătoriŭ la Ialomiţa, trépădŭ, pentru a cerceta cele urmate de Colcég. (1) 1791, Octombre 14.

---

(1) Cod. No. XX, fila 134.

Maĭ aflu din 16 Februarie 1792 unŭ pitacŭ de volnicie şi cu zapisŭ dela spătarulŭ, ca să se facă cercetare de jalbele locuitorilor din plasa Ciocănescĭ (judeţulŭ Ilfov) contra luĭ Gheorghe căpitanulŭ, cum că îĭ jefuesce în totŭ modulŭ şi îĭ supĕră şi îĭ închide. Domnitorul M. Suţu ordonă cercetare. (Condica XX fila 370). Dar nu amŭ aflatŭ îndreptarea lucruluĭ în acea condică!

Volnicie cu orênduitŭ alŭ Măriei sale şi cu zapisŭ dela spătarŭ, ca să facă cercetare de jălbile înpotriva luĭ Gheorghe căpitanulŭ de la Ciocănescĭ

Zemle Vlascoe.... Fiind-că la Domnia mea aŭ venitŭ cu jalbă toţĭ locuitoriĭ din plasa Ciocănescilor sud Ilfov pentru Gheorghe căpitanulŭ dela Ciocănescĭ, cum că apururea sunt supĕraţĭ de dênsulŭ cu multe nedreptăţĭ, şi pentru căcĭ i-aŭ pomenitŭ că vor să jăluiască Domnieĭ mele, i aŭ apucatŭ şi i-aŭ prădatŭ cu tal. una sută dându-ĭ şi la închisóre douĕ ḑile şi douĕ nopţĭ şi cum că tocmindŭ locuitoriĭ caiĭ ce sunt de a le duce zacheréua cea orênduită la Giurgiu chila câte tal. douĭ, iar numitulŭ căpitanŭ nu i-aŭ lăsatŭ, ci i-aŭ apucatŭ de le-aŭ luatŭ tal. câte patru de chilă pentru ducerea zachereliĭ, şi apururea cu ocărĭ şi cu sabia sperie pe locuitorĭ, tăindŭ şi cojoculŭ unuia în multe bucăţĭ, cum şi pârcălabulŭ lor speriindu-lŭ, şéde ascunsŭ de frica luĭ ḑiua şi nóptea, ne putêndŭ căuta trebile şi orênduelile ce sunt poruncite de Domnia mea; de altă parte arétă Domnieĭ mele dumnéluĭ vel spătarŭ şi despre partea numituluĭ Gheorghe căpitanulŭ o înşciinţare către dumnéluĭ, de jalbă a luĭ, pentru odobaşa de acolo din Ciocănescĭ, cum că nu potŭ să maĭ trăiască locuitoriĭ satuluĭ Ciocănescĭ de către numitulŭ Odobaşa, cum nicĭ locuitoriĭ ceĭ-l-alţĭ aĭ satelor numiteĭ plăşĭ, căcĭ le cere lucrurĭ de mâncare de care nu aŭ locuitoriĭ la casele lor...... şi la cine nu-ĭ împlinesce voia şi cererea, îĭ înjură şi-ĭ bate, dândŭ focŭ şi la o casă din satulŭ Ciocănescĭ de aŭ arsŭ totŭ ce aŭ avut creştinulŭ. Aşişderea nu lipsesce a lua dela buţele cu vinurĭ şi dela căruţaşĭ..... cincĭ leĭ sub nume de havaetŭ şi cum că se amestică la trebile căpitănieĭ, âmblândŭ prin satŭ şi invitândŭ pre locuitorĭ a se împotrivi la datoria lor, de care s'aŭ şi împotrivit săteniĭ Sirbĭ ot Boşneag, de aŭ bătutŭ pre zapciŭ şi cum că toţĭ sunt îndemnaţĭ şi învitaţĭ de numitulŭ odobaşa de a face acéstă jalbă Domnieĭ mele asupra căpitanuluĭ. Decĭ şi pentru una şi pentru alta, iată orênduimŭ Domnia mea pe..... ca d'impreună cu zapciŭ din partea dumnéluĭ vel spătarŭ, să mérgă acolo la faţa loculuĭ, unde sunt toţĭ de faţă, ca prin scirea ispravnicilor judeţuluĭ, să facă cercetare, atâtŭ pentru urmările numituluĭ odobaşa, câtŭ şi pentru urmările numituluĭ Gheorghe căpitanulŭ, din jalba ce ne-aŭ datŭ locuitoriĭ, şi pentru tóte acestea să se siléscă în totŭ chipulŭ a dovedi dreptulŭ adevĕr, ca în frica luĭ Dumneḑeŭ, fără de vre-unŭ interes la vre-o parte, şi fără de a tăinui cevaşŭ din câte ni s'aŭ arĕtatŭ, atâtŭ asupra odobaşi, câtŭ şi asupra căpitanuluĭ, să aducă Domnieĭ mele deplină pliroforie, cu doveḑile cele cuviinciόse întregĭ, fără de vre-unŭ cusurŭ. 1792 Februarie 16.

Cod. No. XX, fila 369—370

Purtarea ré, abusivă a unor oştenĭ a contribuitŭ de sigurŭ la luarea de către M. Sutzu a uneĭ mĕsurĭ, oprindŭ pe orĭ-cine, de a maĭ purta armă în ţéră. Sub pretextŭ de stârpire de abuzurĭ, Domnitorulŭ ordonă în 8 Martie 1792 luĭ vel aga şi luĭ vel spătarŭ, de a nu tolera pe nimenĭ să pórte port arnăuţescŭ şi armă asupra luĭ, pistolŭ séŭ cuţitŭ mare la brâŭ, afară de ceĭ carĭ vor avé «pecetea» Domnieĭ (1).

VII.

Religiunea luĭ M. Suţu.

In 2 Septembrie 1792 móre mitropolitulŭ Cosma. «Toţĭ ca dintr'o gură, atâtŭ ceĭ din sântulŭ clerŭ, câtŭ şi ceĭ din rênduiala politicéscă», ḑice Mihaĭ Suţu, «Ne-aŭ propusŭ ca iubitorulŭ de D-ḑeŭ sfinţitulŭ episcopŭ alŭ Rômnicululuĭ este vrednicŭ.....» Maĭ eraŭ candidaţĭ *pro-forma* Grigorie mitropolitulŭ Lidieĭ şi Dosoteiŭ Filiti, episcopŭ de Buzĕŭ. In 23 Septembrie, 1792, prin marele spătarŭ Văcărescu, să făcu înscaunarea nouluĭ mitropolitŭ Filaret II.

In urma resboiuluĭ ce apăsase greŭ asupra întregeĭ ţĕrĭ, negreşit că nicĭ situaţiunea materială a bisericeĭ române, nu era bună. Cele maĭ multe din mônastirĭ serviseră ca locurĭ întărite şi ca atarĭ fuseseră ruinate, atacate fiindŭ când de austriacĭ, când de turcĭ, séŭ de Mavrogheni. Totuşĭ, în Noembre 1791, M. Suţu ţine să prenoéscă hrisóvele lor de scutirĭ, căcĭ la acéstă operaţiune se foloséŭ mulţĭ din boeriĭ din Divanŭ şi chiar şi Domnulŭ. Decĭ elŭ adreséză:

---

(1) *Pitacŭ către dumnéluĭ vel spătarŭ i către dumnéluĭ vel post. epistatulŭ agieĭ de a nu purta nimenea portŭ arnăuţescŭ i arme, fără decât Arnăuţiĭ.*

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Dumnéta vel spătarŭ i dumnéta biv vel postelnicel epistatulŭ agieĭ, vĕ facemŭ în scire pentru rênduiala Arnăuţilor, că numaĭ cine are pecetea Domnieĭ mele la mânile luĭ, acela numaĭ este slobodŭ a purta portŭ arnăuţescŭ şi armă asupra luĭ, iar alţiĭ afară dintr'aceia nimenĭ nu sunt slobodḑĭ; decĭ să poruncesce straşnicŭ, ca după acéstă hotărîre a nóstră să urmaţĭ şi după ce veţĭ face-o cunoscută şi sciută porunca Domnieĭ mele acésta la toţĭ, apoĭ să grijiţĭ dimpreună cu toţĭ zapciiĭ dumné-vóstre, şi pe care veţĭ găsi purtândŭ portŭ arnăuţescŭ, orĭ căciulă lungă în capulŭ luĭ bosnăţéscă, arnăuţéscă, orĭ malotea, orĭ armă, pistolŭ, séŭ cuţitŭ mare la brâulŭ luĭ, şi nu va avea la mână pecetea Domnieĭ mele, să avețĭ a lua arma aceea d'asupra luĭ care să fie dobândă a zapciilor dumné-vóstră ce-ĭ va găsi; aşişderea să-ĭ tăiaţĭ şi căciula şi să-ĭ desbrăcaţĭ de acestŭ portŭ arnăuţescŭ. 1792, Martie 8.

Cod. No. XX, fila 401.

Cărţĭ legate la tóte judeţele părţi de josŭ, ca să însciinţeze pe egumenĭ să vină cu hrisóvele să şi le înoiască.

«Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... sănĕtate, fiind-că voimŭ Domnia mea să vedemŭ hrisóvele şi cărţile nóstre din cea-l-altă Domnie ale fie căreia mônastirĭ mare şi mică, de privilegiuirile i milele şi scutelele ce aŭ, spre a le înoi şi a face ajutorul şi mila acea ce aŭ avutŭ, iată vĕ poruncimŭ să aveţĭ a însciinţa fieş-cărora egumenĭ séŭ epitropĭ, că este porunca Domnieĭ mele, negreşitŭ să-şĭ aducă toţĭ hrisóvele séŭ cărţile Domnieĭ mele la dumnéluĭ vel logofĕtŭ de Ţéra de josŭ, după orênduială, să le vedemŭ şi să le înoimŭ, căcĭ într'altŭ chipŭ nu vorŭ putea avea acelea milĭ şi privileghiurĭ, şi fiţĭ sănĕtoşĭ. (1) 1791, Noembre 23.

M. Suţu adreséză apoĭ în 15 Martie 1792 unŭ pitacŭ către mitropolitulŭ şi Episcopiĭ ţĕreĭ şi la veliţiĭ logofeţĭ, ca să fie obligaţĭ egumeniĭ de mônastirĭ a repara bisericele şi mônastirile.

Eată acestŭ pitacŭ:

Pitacŭ la părintele mitropolitŭ şi la părinţiĭ episcopĭ şi la d-lor veliţiĭ logofeţĭ a da poruncă egumenilor să drégă mônăstirile.

«Prea sfinte părinte metropolitŭ, fiind-că mônăstirile de obşte, atâtŭ cele de aicĭ din Bucurescĭ, care sunt în vedere, cât maĭ vârtosŭ cele de pe afară, se află la o stare fórte próstă, zidurile lor cele din prejurŭ, case şi odăĭ stricate, dерăpănate şi desvălite, precum şi înăuntru sfintelor bisericĭ lipsă de cele trebuinciόse spre podóba cea cuviinciósă dumneḑeescilor locaşurĭ, şi fiind-că nicĭ o începere şi purtare de grijă nu vedemŭ la epistaţiĭ şi egumeniĭ lor făcêndŭ de acésta, ci numaĭ iraturile, veniturile i milele şi le cerŭ ca să le aibă de plinŭ; poruncimŭ dar, ca prea sfinţia ta, d'impreună cu părinţiĭ episcopĭ pentru cele de afară din eparhiile sfinţiilor lor, i cu dumnélor cinstiţiĭ şi credincioşiĭ boeriĭ Domnieĭ mele, veliţiĭ logofeţĭ, pentru tóte de obşte, să strîngeţĭ pe toţĭ epistaţiĭ, egumeniĭ şi epitropiĭ şi să le daţĭ poruncă straşnică celor de aicĭ, cum şi celor de pe afară să le scrieţĭ poruncĭ straşnice, ca fie-care să aibă a se apuca să le drégă şi să le întăréscă şi să le înplinéscă tóte celea ce sunt lipsă şi stricate, atâtŭ în launtru sfintelor bisericĭ, câtŭ şi celor de afară din prejur, ca în puţină vreme să le vedemŭ negreşitŭ la starea lor cea cuviinciósă, iar ne urmândŭ, să arĕtaţĭ Domnieĭ mele, ca să dămŭ poruncă a-ĭ băga în socotélă, spre a'şĭ da sémă fie-care de veniturile mônastirilor i cheltuelile, prin cercetare cu amăruntulŭ de tóte, ca să se facă cunoscutŭ întru adevĕrŭ cuvêntulŭ şi chivernisirea fie căruia economŭ de mônastire.» (2) 1792, Martie 15.

---

(1) Cod. No. XX, fila 202.

(2) Cod. No. XX, fila 420.

Avemŭ de observatŭ că mônăstirea St. Sava este reparată de M. Suțu, nu în profitulŭ școleĭ, ci ca s'o destine de curte domnéscă (1).

Avemŭ hrisóve numeróse de scutirĭ de birurĭ, de acordare de liudĭ și poslușnicĭ, orĭ de alte bine-facerĭ către mônăstirĭ dela M. Suțul. Dămŭ în notă câte-va acte din acéstă categorie, cum și câte-va pitace de rênduirĭ de egumenĭ la Radu-Vodă, la mônăstirea Déluluĭ..... și cercetărĭ de socotelĭ (2).

---

(1) După cum e deprinderea omenéscă, despre tóte stricăciunile întêmplate la mônăstirĭ în timpulŭ resboiuluĭ, anaforalele și rezoluțiunile domnescĭ, aruncaŭ vina asupra „*Macatuluĭ* Mavrogheni“. Eată, de exemplu, anaforaua Mitropolituluĭ Filaret în privința releĭ stărĭ a mônăstireĭ Cozia și acordăreĭ acesteĭ mônăstirĭ de 3 anĭ de scutire și de 10 liudĭ:

Pré Inălțate Dómne.

«Prin smerită anafora înșciințămŭ Măriei tale pentru sf. mônăstire Cozia, că din vremea trecutuluĭ rĕsboiŭ cu porunca *Macatuluĭ (!)* Mavrogheni, nu numaĭ că s'aŭ arsŭ și i s'a surpatŭ zidurile dinăuntru și de afară, ci și de tótă zestrea s'aŭ jăfuitŭ, golindu-se de tótă podóba eĭ, precumŭ și câte acareturĭ aŭ avutŭ pe afară, nicĭ unulŭ n'aŭ rĕmasŭ, după cum și Măria ta escĭ pliroforisitŭ de tótă stricăciunea și dărăpănarea eĭ. Decĭ fiind-că și sfintele mônăstirĭ, ce după vremĭ s'aŭ ziditŭ, sunt una din podóbele patrieĭ și semnŭ de nemurire a fericiților Domnĭ ce le-aŭ ziditŭ, ca să nu se pérḑă și pomenirea acesteĭ sfinte case, fiindŭ una din mônăstirile cele vechĭ domnescĭ, îndată ce ne-aŭ miluitŭ Dumneḑeŭ cu pace și ne-aŭ hărăzitŭ pe înălțimea ta, Domnŭ și stăpânitorŭ țěriĭ, după datoria nóstră cea păstorérscă amŭ făcutŭ totŭ felulŭ de îndemnare pentru dregerea acesteĭ sfinte mônăstirĭ, după starea venituluĭ întru care se află, însă prin silința și osirdia frateluĭ Sevastie chirŭ Iosif, asupra căruia este însărcinată purtarea de grijă a acesteĭ sfinte mônăstirĭ, ca unuia se este..... acestuĭ sfânt lăcașŭ, dar fiind-că stricăciunea este mare nu este cu putință a se puté meremetisi fără de ajutorulŭ Măriei tale, prin niscaĭ ómenĭ scutițĭ pentru lucru lemnuluĭ, și prin apĕrare de dărĭ până să-șĭ vie în stare, apoĭ iarășĭ va intra în orênduiala obicinuituluĭ ajutor, pentru care ne rugămŭ milostiviriĭ Măriĭ tale, ca să reverse acéstă milă asupra acesteĭ pré vechĭ sfinte case, și va fi numele Măriei tale în vecĭ pomenitŭ, ca unuĭ noŭ ctitor acestuĭ lŏcașŭ Dumneḑeescŭ; acésta cu smerenie, iar aniĭ Măriĭ tale să fie dela Dumneḑeŭ mulțĭ și fericițĭ. 1792, Octombrie 3.

Filaret alŭ Ungro-Vlahieĭ.

Cod. No. XXII, fila 11.

(2) *Cartea de egumenie a luĭ Nichifor eromonach, eclesiarh s-teĭ mitropoliĭ, la mônastirea Dealul.*

Zemle Vlascoe..... Dat-amŭ Domnia nóstră cartea de egumenie cuviosuluĭ Kir Nichifor eclesiarhu sânteĭ mitropoliĭ, pe carele după anaforaua sfințieĭ sale părinteluĭ mitropolitŭ Ungro-Vlachieĭ l'amŭ orânduitŭ Domnia mea egumen la sânta mônastire Dealul ot sud Dâmbovița. Decĭ mergêndŭ la numita mônastire

Folósele care Mihail Suţu le asigură la câte-va mônăstirĭ, sunt (cum

---

să aibă a face zaptŭ tóte trebile mănastireşcĭ şi tóte lucrurile şi averile sânteĭ mônastirĭ mişcătóre şi nemişcătóre, care să le chivernisésca şi să le iconomiséscă, sirguindu-se ca să le aducă tóte la stare bună întru spor şi adausŭ, şi să păzéscă întru tóte buna orânduială a mônastireĭ după datorie. Pentru care poruncimŭ Domnia mea şi cuvioşieĭ tale proegumene alŭ numiteĭ mônastirĭ, să aibĭ a paradosi şi a face teslimŭ tóte la orânduitulŭ egumenŭ; aşişderea poruncimŭ Domnia mea şi tuturor posluşnicilor şi robilor mônastireĭ să aveţĭ a cunósce pe numitulŭ Kir Nichifor de egumenŭ, căruia să-ĭ daţĭ tótă supunerea şi ascultarea după datoria vóstră. I sam receh gospod. 1791, Septembre 3.

Cod. No. XX, fila 38.

Cartea de vinăriciŭ a bisericeĭ dela Agiescĭ pentru vinăriciŭ ce are la sud Saac.

Zemle Vlascoe... Fiind-că biserica Domnieĭ nóstre dela Agiescĭ, are prin hrisovulŭ Domnieĭ mele, încă din cea-l-altă Domnie, vinăriciŭ din cincĭ popóre anume: Arva, Ursóia, Valea Humiĭ, Valea Urloiu, Tocilele i Ungureniĭ ot Ceptura din sud Saac, câte treĭ banĭ de vadră, orânduimŭ Domnia mea pe...... carele să aibă a âmbla d'impreună cu cumpĕrătoriĭ vinăriciuluĭ de estimpŭ, să scrie vinăriciulŭ dintr'aceste popóre, şi făcêndŭ douĕ catastişe, iscălite fiindŭ amêndouĕ atâtŭ de cumpĕrătoriĭ vinăriciuluĭ Domnescŭ, câtŭ şi de orânduitulŭ acesta, unulŭ să rămâie la mâna vinăricerilor, iar altulŭ să rămâe la orênduitulŭ acesta de Domnia mea, şi câţĭ banĭ se va face, partea bisericeĭ să se iée de orênduitulŭ acesta toţĭ deplinŭ, carĭ să-ĭ aducă aicĭ să-ĭ facă teslimŭ la epitropulŭ bisericeĭ, cu catastihulŭ d'impreună; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi vouă vinăricerilor dela acestŭ judeţŭ, să aveţĭ a-ĭ da în mână toţĭ baniĭ, partea bisericeĭ, fără de a vĕ amesteca întru nimicŭ; i saam receh gpodm, Poruncimŭ Domnia mea şi d-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ să daţĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ. 1791, Septembre 11.

Iar cartea bisericiĭ Agiesciĭ pentru vinăriciŭ din sud Olt.

Zemle Vlascoe... Fiind-că biserica Domnieĭ nóstre dela Agiescĭ, are prin hrisovulŭ Domnieĭ mele, încă din cea-l-altă Domnie, totŭ vinăriciulŭ din şépte popóre anume: Rogózele, Ostra, Cânésa din Slăvescĭ, Barsescĭ din Creţescĭ, Crângeniĭ, Oltul de sus, Vedea ot sud Oltŭ, câte banĭ cincĭ de vadră şi părpărulŭ după obiceiŭ, orênduimŭ Domnia mea pe.... carele luândŭ de la Domnésca nóstră visterie cotŭ pecetluitŭ, să mérgă la numitele popóre, să scrie, să măsóre strîngêndŭ şi toţĭ baniĭ vinăriciuluĭ câte cincĭ banĭ de vadră cu părpărulŭ împreună, carele cu catastihulŭ sĕŭ, iscălitŭ să-ĭ aducă aicĭ, să 'ĭ facă teslimŭ la epitropulŭ bisericeĭ, urmândŭ însă întru tóte cele-l-alte după cuprinderea Domnescilor nóstre ponturĭ ale vinăriciuluĭ, ce s'aŭ datŭ estimpŭ, ca să nu se facă vre-o nedreptate, séŭ câtŭ de puţinŭ încurcătură, séŭ supĕrare locuitorilor, inpotriva Domnescilor nóstre poruncĭ, fără de a avea a face cumpĕrătoriĭ vinăriciuluĭ la aceste popóre întru nimicŭ; poruncimŭ Domniea mea şi d-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ să daţĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ. 1791, Septembre 11.

din note se vede) cele obicinuite: scutirĭ de dărĭ, vinăriciurĭ, poslusnicĭ

Iarășĭ cartea bisericiĭ Agiesciĭ pentru vinăriciulŭ din sud Dâmbovița

Zemle Vlascoe. Fiind-că biserica Domnieĭ nóstre dela Agiescĭ are prin hrisovulŭ Domnieĭ mele încă din cea-l-altă domnie, vinăriciŭ din optŭ popóre anume: Cărcico, Avele, Bucșaniĭ, Gura Ocnițiĭ, Gorgoteniĭ, Răzvadu de josŭ, Sărăfóia, Doicesciĭ, Lăculețele i viile Bĕtrâne ot sud Dâmbovița, câte douĭ banĭ de vadră, orênduimŭ Domnia mea pe..... carele să aibă a ămbla d'impreună cu cumpărĕtoriĭ vinăriciuluĭ de estimpŭ, să scrie vinăriciulŭ d'intre aceste popóre, și făcêndŭ douĕ catastișe, iscălite fiindŭ amêndouĕ atâtŭ de cumpărĕtoriĭ vinăriciuluĭ domnescŭ, câtŭ și de orênduitulŭ acesta, unulŭ să rămâie la mâna vinăricerilor, iar altulŭ să-lŭ iée orênduitulŭ acesta de Domnia mea, și câțĭ banĭ se va face partea bisericiĭ, să se iae de orênduitulŭ acesta toțĭ de plinŭ, și aducêndu-ĭ aicĭ să-ĭ facă teslimŭ la epitropulŭ bisericiĭ cu catastihulŭ d'impreună; pentru care poruncimŭ Domnia mea și vouĕ vinăricerilor dela acestŭ județŭ, să avețĭ a-ĭ da în mână toțĭ baniĭ, partea bisericiĭ, fără de a vĕ amesteca întru nimicŭ; poruncimŭ Domnia mea și vouĕ ispravnicilor aĭ județuluĭ, să dațĭ ajutorul celŭ cuviinciosŭ. 1791, Septembre 10.

Cod. No. XX, fila 52, 53, 54.

Cartea bisericeĭ Agiescĭ pentru vinăriciŭ din sud Slam Rômnic.

Zem. Vlascoe... Fiind-că biserica Domnieĭ nóstre dela Agiescĭ are prin hrisovŭ Domnieĭ mele încă din cea-l-altă Domnie, totŭ vinăriciulŭ dintr'acestŭ poporŭ, adecă din poporulŭ Putreda din délŭ și din vale, i Herăsciĭ, i Zăplaciĭ, i Răducesciĭ, i Belciugata și Măcsinenĭ din sud Slam Rômnic, câte cincĭ banĭ de vadră și părpărulŭ dela câte dintr'acestea nu vor fi armășescĭ, orênduimŭ Domnia mea pe..... care luândŭ dela Domnésca nóstră visterie cotŭ pecetluitŭ, să mérgă la numitulŭ poporŭ, să scrie, să mĕsóre, strîngêndŭ toțĭ baniĭ vinăriciuluĭ câte cincĭ banĭ de vadră cu părpărulŭ dela câte nu vor fi armășescĭ, carĭ cu catastih iscălitŭ să-ĭ aducă aicĭ, să-ĭ facă teslimŭ la epitropulŭ bisericeĭ, urmândŭ întru tóte cele-l-alte după coprinderea Domnescilor nóstre ponturĭ ale vinăriciuluĭ, ce s'aŭ datŭ estimpŭ, ca să nu se facă vre-o nedreptate, séŭ câtŭ de puținŭ încărcătură, séŭ supĕrare locuitorilor, împotriva Domnescilor nóstre poruncĭ, fără de a avea a face cumpĕrătoriĭ vinăriciuluĭ la aceste popópe întru nimicŭ; poruncimŭ Domnia mea și dumné-vóstră ispravnicilor ai județuluĭ, să dațĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ. 1791, Septembre 19.

Cartea bisericeĭ din Agiescĭ totŭ din sud Saac.

Zemli Vlascoe... Fiind-că Domnéscă nóstră biserică ot Agiesciĭ are prin hrisovulŭ Domnieĭ mele vinăriciŭ în sud Saac, din poporulŭ Arva, Ursóia Valea Humiĭ, Valea Urloiu, Tocilele și dela Ungurenĭ ot Ceptura, câte treĭ banĭ de vadră fără de părpărŭ, s'aŭ fostŭ datŭ cartea Domnieĭ mele... ca să strîngă venitulŭ acesta din tóte aceste popóre, dar nefiindŭ îndestulŭ și neputêndŭ ajunge spre a căuta singurŭ acéstă trébă, étă orênduimŭ Domnia mea pe Răducanu Clucerescu postelnicelŭ i pe..... carele mergêndŭ la numitulŭ județŭ și împreunându-se cu numitulŭ, să se orênduiască între sine-șĭ pe plaiŭ, și fiind-că în hrisovulŭ Domnieĭ mele scrie să iée biserica vinăciulŭ dela Ungurenĭ ot Ceptura, câte treĭ banĭ de vadră, fără séŭ luḑĭ, dreptŭ de têrgurĭ, de vênḑare esclusivă de spirtóse și vinurĭ etc.

---

părpărŭ, să aibă dară orênduițĭ aceștia a urma și a lua vinăriciulŭ dela Ungureni ot Ceptura, carĭ aŭ viile lor într'aceste popóre adecă: Fața Cepturiĭ, i Doboteni, i Valea Migăliĭ, Valea Țigăuceĭ, Valea mônăstiriĭ, Valea luĭ Stan, unde să aibă a-șĭ orêndui scăunașŭ după obiceiŭ, cum să urmeze la tóte popórele, și strîngêndŭ baniĭ după porunca ce este dată prin deosebită cartea Domnieĭ mele, cu catastihŭ iscălitŭ, să aibă a-ĭ aduce să-ĭ facă teslimŭ la epitropia bisericeĭ. 1791, Septembrie 19.

M. Suțul a acordatŭ venitulŭ vinăriciuluĭ și la mônăstirĭ din Orient. Așia de exemplu avemŭ hrisovulŭ următorŭ:

Cartea mônăstireĭ Vlachsaraĭ de vinăriciŭ ce are la sud Romanațĭ.

Zemli Vlascoe... Fiind-că sf. mônăstire Vlachsaraĭ dela Țarigrad prin hrisovulŭ Domnieĭ mele încă din cea-l-altă Domnie are a lua vinăriciŭ din 27 popóre ot sud Romanațĭ, câte duoĭ banĭ de vadră și părpărulŭ după obiceĭŭ, care popóre sunt acestea: Dobroslovenii, Fălcoĭu, Brâncoveniĭ, Văleniĭ, Bancĭul, Branețul, Prășcoveniĭ, Dăbrucul, Roșieniĭ, Iosica, Coșoveniĭ, Viișóra, Popârgăleștiĭ, Preajba, Apele viĭ, Ghisdăvescĭ, Mârșaniĭ, Galeșul, Soreniĭ, Pârșĭov, Dobrotescĭ, Zvorcla, Amărescii de susŭ i de josŭ, Celeĭu, Bubinu, Studina, Redea, Gârbovul, Verdea, s'aŭ datŭ cartea Domnieĭ mele luĭ, ci s'aŭ orênduitŭ despre partea mônăstireĭ, carele să ămble dimpreună cu vinăriceriĭ Domnescĭ, să scrie vinăricĭu și făcêndŭ două catastișe iscălite de vinăriceriĭ Domnescĭ și de omulŭ mônăstirescŭ, din care unulŭ să-lŭ triméță la visterie, iar altulŭ la sf. mônăstire și baniĭ partea mônăstireĭ stringêndu-ĭ vinăricerulŭ Domnescŭ, să-ĭ triméță la mônăstire și prin sfinția sa părintele mitropolitŭ se va da Domnésca nóstră poruncă prin pitacŭ ca să se dea. I sam receh gospod vomi. 1791, Septembre 18.

Cod. XX, fila 79, 80.

Asemenea carte s'aŭ făcutŭ și pentru 89 popóre micĭ și marĭ dela sud Gorj, ce are totŭ acéstă mônăstire, iarăși câte doĭ banĭ și părpărulŭ, care popóre sunt acestea:

Brătuia, Rușina, Rogojina, Vierașa-Pârâŭ, Comănesciĭ, Pozogeniĭ, Dăgesciĭ, Votisciĭ, Gloténul, Seciul, Surpațiĭ, Turbațiĭ, Buzesciĭ, Groiu din plasa Gilortul, i Délul plopșoru, Pește anu, Bălteni, Vlădulenii, Ciórа, Cuca, Cornesciĭ, Stroesciĭ, Chiciura, Arcan, Băltișóra Runcul, Lalesciĭ, Nalicsenĭ, Délul Bălanilor, Porceniĭ, Moșneniĭ Birnicĭ, Sâmbotin, Hurezu, Schela Bircurilor, Délul Bĕtrân, Șârgoiu, i Rugiĭ Valariĭ, Scurpenul, Bârsesciĭ, Târgul Jiuluĭ, Vladimirul, Pegeniĭ, Bociosciĭ, Zăicoiu, Obârșia din plasa Jiuluĭ, i Hurizani de Hamé Rad, Piscoiu, Busiociĭ, Colțeșciĭ, Tàndălesciĭ, Gâlcesciĭ, Negreniĭ din plasa Hamarăḑiĭ de susŭ, Scrada, Băresciĭ, Rachita sécă, Licureniĭ, Glăveniĭ, Pojarul, Poiana, Siciurile, Alunul, Roșia de jos, Șăpaia Văleniĭ, Berceniĭ, Ciocade, Pociovaliscea, Zorălesciĭ, Peresciĭ, Pocoarele, Ciuperceniĭ, Mumbesciĭ, Bărzoiu totŭ din plasa Hamarăḑiĭ, i Raciĭ, Délul Vălesciĭ, Cormănesciĭ, Picósa, Pleșoia, Telesciĭ, Délul Maicelor, Délul Garaniĭ, Balta, Délul Costenĭ, Délul Colțesciĭ din plasa Tismăniĭ.

Intre aceste folóse să numĕrămŭ şi câte-va scutirĭ de scaune de măcelărie.

Cărţĭ la cincĭ judeţe ot preste Olt pentru vinăriciul ce aŭ mônăstirile acolo.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănĕtate, măcarŭ că pentru milele de vinăriciŭ ale mônăstirilor, am orênduitŭ Domnia mea, prin ponturile vinăriciuluĭ, ce s'aŭ datŭ la mânile cumpĕrătorilor, ca vinăriceriĭ Domnescĭ să le scrie dimpreună cu ómeniĭ mônăstirilor, şi baniĭ mônăstirilor strîngêndu-ĭ, iarăşĭ vinăriceriĭ Domnescĭ să-ĭ trimiţă la Mitropolie; dar socotindŭ Domnia mea a uşura pe vinăriceriĭ Domnescĭ de a nu fi încărcaţĭ şi cu tréba milelor mônăstirescĭ, avêndŭ a-şĭ căuta tréba vinăriciurilor ce le-aŭ cumpĕratŭ, étă vĕ orênduimŭ pe dumné-vóstră şi vĕ poruncimŭ, ca însuşĭ unulŭ din domnia vóstră, să mergeţĭ în tóte popórele aceluĭ judeţŭ, unde sunt milĭ mônăstirescĭ, ca să âmblaţĭ cu vinăriceriĭ Domnescĭ împreună, să scrieţĭ vinăriciuluĭ mônăstirescŭ şi făcêndŭ douĕ catastişe iscălite de vinăriceriĭ Domnescĭ şi de dumné-vóstră, va urma vinăriceriĭ Domnescĭ a'şĭ strînge numaĭ baniĭ vinăriciuluĭ Domnescŭ, iar baniĭ milelor mônăstirescĭ să-ĭ strîngeţĭ d-vóstră, şi dimpreună cu unulŭ din douĕ catastişe să aveţĭ a-ĭ trimete toţĭ deplinŭ la sfânta mitropolie, după ponturĭ, fără de a se amesteca vinăriceriĭ Domnescĭ la baniĭ mônăstirilor întru nimicŭ. 1791, Septembrie 20.

Asemenea carte legată s'aŭ făcutŭ şi la Caimacamul Craioveĭ, ca să fie însciinţatŭ de acésta.

Cod. No. XX, fila 77, 78, 80, 81, 84.

Cartea sfinteĭ episcopiĭ Râmnic pentru târgulŭ ce se face la Drăgăşanĭ în câte o ḑi pe sĕptemână pe moşia Batca din sud Vâlcea, a sfinteĭ Episcopiĭ, ca numaĭ vinurile şi rachiurile sfinteĭ episcopiĭ să se vînḑă, iar alţiĭ să nu fie volnicĭ.

Zemle Vlascoe.... Fiind-că aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele sfinţia sa iubitorulŭ de D-ḑeŭ părintele episcopulŭ Rômniculuĭ *Chir Filaret*, cumŭ că târgulŭ ce se face la Drăgăşanĭ din sud Vâlcea în câte o ḑi pe sĕptĕmână este pe moşia sfinteĭ episcopiĭ, ce se numesce Batca, unde după privileghiulŭ ce aŭ stăpâniĭ moşiilor, care se urméză în tótă ţéra, de-şĭ vinde fie-care pe moşia sa vinurile i rachiurile séle, atâtŭ cele mônăstirescĭ câtŭ şi boerescĭ, fiindŭ cu cale şi cu dreptate de a'şĭ vinde sfânta episcopie şi la acéstă moşie pe care se face târgu pe tótă sĕptĕmâna vinurile i rachiurile séle, amŭ datŭ Domnia mea acéstă carte la mânile orênduituluĭ sfinţieĭ séle Episcopuluĭ, prin care poruncimŭ, ca să fie opriţĭ alţĭ străinĭ de acestŭ alişverişŭ, care este dreptulŭ moşieĭ, nefiindŭ, precumŭ ḑicemŭ, cu cale a se folosi alţĭ străinĭ cu vênḑarea vinuluĭ şi a rachiuluĭ în potriva obiceiuluĭ, şi a privi stăpânulŭ moşiĭ la paguba sa, ci numaĭ vinurile şi rachiurile episcopieĭ să se vînḑă; iară cândŭ nu va avea episcopia vinurĭ de vînḑare, atuncĭ celŭ ce va vrea să vînḑă, să mérgă să se aşeḑe în târgŭ cu stăpânulŭ moşieĭ şi luândŭ voie, aşa va vinde; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi dumnévóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, ca după acéstă poruncă să fiţĭ următorĭ, şi să daţĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ orênduituluĭ sfinţieĭ séle părinteluĭ episcopuluĭ de a-şĭ putea vinde vinurile şi rachiurile mŏnăstirescĭ pe moşia sa. 1791 Octombre 29.

Cod. No. XX, fila 152.

Mare abuzŭ se face la finea secoluluĭ XVIII cu asemenea scutirĭ, séŭ maĭ

Volniciĭ cu mumbaşirŭ pentru baniĭ milelor mônăstirilor, de vinăriciŭ, asupra tacsildarilor din 12 judeţe, că după poruncile ce aŭ avutŭ nicĭ până acumŭ n'aŭ urmatŭ a trimite la mitropolie.

Fiind-că pentru baniĭ milelor mônăstirescĭ din vinăriciŭ ot sud... au fostŭ porunca Domniĭ mele, ca să-ĭ trimiţă tacsildarulŭ vinăriciuluĭ domnescŭ, aicĭ la mitropolie, d'impreună cu catastihŭ iscălitŭ de vinăricerĭ şi de ómeniĭ mônăstirescĭ, şi fiind-că nicĭ până la acéstă vreme cândŭ şi vinăriciulŭ s'a isprăvitŭ şi baniĭ s'aŭ strînsŭ, nu aŭ urmatŭ a-ĭ trimite, dămŭ volnicie slugiĭ Domnieĭ mele să mérgă la numitulŭ judeţŭ, unde să facă zapcilîcŭ asupra tacsildaruluĭ vinăriciuluĭ, cu mare strînsóre, ca toţĭ baniĭ deplinŭ, aĭ mônastirilor, cu catastihŭ iscălitŭ să aibă a trimite la mitropolie. 1791, Octombre 31.

Carte la caimacamŭ, totŭ pentru acéstă pricină.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţe biv vel cămăraşŭ caimacamulŭ Craioveĭ, sănĕtate! fiind-că pentru milele mônăstirescĭ ce aŭ a lua din vinăriciulŭ a patru judeţe, Romanaţĭ, Dolj, Gorj, Mehedinţĭ, aŭ fostŭ porunca Domnieĭ mele la ispravniciĭ judeţuluĭ, strîngênd baniĭ mônastirescĭ, să aibă a trimete aicĭ la mitropolie cu catastişele împreună, iscălite, şi fiind-că nicĭ până acum la acéstă vreme, când şi vinăriciulŭ s'aŭ isprăvitŭ, şi baniĭ s'aŭ strînsŭ, n'aŭ urmatŭ ispravniciĭ a trimete; étă poruncimŭ dumitale, să orênduescĭ zapciĭ harnicĭ la fieşcare judeţŭ, carĭ să facă zapcilîcŭ, atâtŭ asupra ispravnicilor, câtŭ şi asupra tacsildaruluĭ vinăriciuluĭ, ca toţĭ baniĭ mônăstirescĭ luându-ĭ cu catastişele împreună, să aibĭ a trimete d-ta cu catastihulŭ împreună; aşişderea şi mônăstirile pentru care amŭ poruncitŭ Domnia mea ispravnicilor şi vinăricerilor să triméţă baniĭ mônăstirescĭ la visterie, asemenea şi aceĭ banĭ să se triméţă după porunca nóstră la visterie. 1791, Octombrie 31.

Slam-Rômnic Buzĕŭ	Doĭ mumbaşirĭ dela vătafŭ de aproḑĭ
Saac Prahova	Doĭ mumbaşirĭ dela vătafŭ de Divanŭ
Dâmboviţa Muscel	Doĭ mumbaşirĭ dela ceauşĭ de aproḑĭ
Vâlcea	Unŭ mumbaşirŭ osebitŭ dela vătafŭ de păhărniceĭ
Olt Teleorman	Unŭ mumbaşirŭ iară dela vătafulŭ de păhărniceĭ.
Ilfov Vlaşca	Doĭ mumbaşirĭ dela vătafŭ de visterie

Care mumbaşirĭ să iée sciinţă dela visterie de numele tacsildarilor vinăriciuluĭ a fieşcăruia judeţŭ, şi cartea la Craiova să trimite dela visterie, iar la judeţulŭ Vâlceĭ, s'aŭ trimesŭ mumbaşirŭ totŭ de aicĭ.

Carte cu logf. orênduitŭ, ca să aşeḑe egumenŭ la mônăstirea Radu Vodă.

Milosti. Boji..... Iω Mihail Constantin Suţul VV. fiind-că la sfânta mônăstire Radu-Vodă din Bucurescĭ, după alegerea părinţilor sfetagoreni, unde aŭ bine ḑicêndŭ cu monopolisarea acésta de măcelăriĭ. Aşia în 12 Iu-

---

acéstă mônăstire închinată, am orênduitŭ Domnia mea egumenŭ pre cuviosulŭ protosinghelŭ chir Ignatie în loculŭ epitropuluĭ ce aŭ fostŭ la acéstă mônăstire, étă, după obiceiŭ, am orênduitŭ Domnia mea pe..... carele să mérgă împreună cu numitulŭ egumenŭ să-lŭ aşeḑe şi să citéscă întru auḑulŭ tuturor părinţilor, posluşnicilor i robilor mônăstiriĭ, cartea Domnieĭ mele, ce s'aŭ datŭ la mâna numituluĭ egumenŭ de egumenie, iar numituluĭ epitropŭ să-ĭ iée socotéla împreună cu orênduitulŭ dela pré sfinţia sa părintele mitropolitŭ şi a părinţilor sfetagorenĭ, de tóte lucrurile şi averile mônăstiriĭ, câte aŭ primitŭ când s'aŭ orênduitŭ egumenŭ, după catastihŭ şi după perilavĭ şi după orĭ-ce doveḑĭ vrednice, cum şi de tóte veniturile şi averile mônăstiriĭ, mişcătóre séŭ nemişcătóre, până la orĭ-ce, făcêndŭ două catastişe, iscălite fiindŭ de egumenŭ i de părinţiĭ mônăstiriĭ, i de orênduitulŭ logofĕtŭ alŭ Divanuluĭ şi alŭ sfinteĭ mitropoliĭ, unulŭ să-lŭ lase la mônăstire, iar altulŭ să-lŭ aducă aicĭ la sfânta mitropolie întru păstrare. 1791 Noembrie 2.

Cod. No. XX, fila 161.

Carte de egumenie a luĭ Ignate protosinghel ce s'aŭ făcutŭ egumenŭ la Radu Vodă.

Zemli Vlascoe... Datamŭ Domnésca nóstră carte de egumenie cuviosuluĭ protosinghel chir Ignatie, pe carele după alegerea părinţilor sfetigorenĭ dela mônăstirea unde este Radul Vodă închinată, l'amŭ orênduitŭ Domnia mea egumenŭ la acéstă numită mônăstire Radu Vodă din Bucurescĭ şi tóte lucrurile şi averile sfinteĭ mônăstirĭ, mişcătóre şi nemişcătóre, ca să le chiverniséscă şi să le economiséscă, sîrguindu-se ca să le aducă tóte la stare bună întru sporŭ şi întru adaus, şi să păzéscă tóte întru buna orênduiala mônăstiriĭ, după datorie, şi după testamentulŭ mônăstirilor; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi cuvióşieĭ tale, epitrope alŭ mônăstiriĭ Raduluĭ Vodă, să aibĭ a paradosi şi a face teslimŭ tóte la orênduitulŭ egumenŭ; aşişderea poruncimŭ Domnia mea şi tuturor posluşnicilor şi ómenilor şi robilor mônăstireĭ, să avețĭ a cunósce pe maĭ susŭ numitulŭ de egumenŭ, căruia să-ĭ daţĭ tótă supunerea şi ascultarea, după datoria vóstră. 1791, Noembrie 2.

Cod. No. XX, fila 160.

Anaforaua pentru a se lua socotéla pro-egumenuluĭ Partenie Delénul.

Iω Mihail Const. Suţul i gospod.....

Zemli Vlascoe... Cu cale fiindŭ anaforaua pré sfinţieĭ séle părinteluĭ mitropolitŭ şi a dumnéluĭ vel logofĕtŭ, o întărimŭ şi Domnia mea, şi orênduimŭ pe... logofĕtulŭ Divanuluĭ, carele să rădice pre pro-egumenul Delénul de aicĭ, să-lŭ ducă la faţa loculuĭ, unde să se facă cercetare prin carte de blăstemŭ de către sfinţia sa părintele Sidis, prin ómenĭ străinĭ şi prin ómeniĭ caseĭ, spre a se dovedi dreptulŭ adevĕrŭ la tóte, şi apoĭ izbrăuindu-se şi lămurindu-se socotéla cea dreaptă, să Ni se aréte cu anafora. 1792, Februarie 11.

Procit. vel logofĕtŭ.

niŭ 1792 Mihail Suțu dă monopolulŭ a 4 scaune în favórea episco-

---

Pré Inălțate Dómne.

După jălbile ce aŭ datŭ către Măria ta, cuviosulŭ chir Nichifor archimandritulŭ Delénu și cu Partenie pro-egumenulŭ Delénul, care cere dela mônăstirea Délul, prin socotóla ce-șĭ face de anĭ duoĭ și lunĭ ḑece câtŭ aŭ egumenitŭ tal. 4757, ḑicêndŭ că-ĭ trece cheltuiala peste venitŭ; orênduițĭ fiindŭ la noĭ spre cercetare, însciințămŭ Mărieĭ tale, că înfățișindu-ĭ amŭ vĕḑutŭ catastișele luĭ Partenie de socotélă, și câte condee ni s'aŭ părutŭ a fi fără de cale încărcate la cheltuială le-amŭ scosŭ din socotélă, care maĭ josŭ anume le arĕtămŭ, iară câte nu aŭ fostŭ cu putință aicĭ a se cerceta, aflându-se în mare bănuială că tótă socotéla îĭ va fi de susŭ până josŭ viclénă, prinsŭ fiindŭ în întêiŭ de episcopŭ, câtŭ și din dovedite condee vinuitŭ, nu-ĭ putemŭ da credință la nicĭ unile, ne fiindŭ omŭ de credință, nicĭ putemŭ da pe mônăstire datóre, până maĭ întêiŭ a se teorisi tótă socotéla, și atuncĭ vomŭ vedé de are să iée dela mônăstire, séŭ să dée, pentru că într'unŭ cetastihŭ de socotélă arétă venitŭ pe anĭ doĭ, talerĭ 7750 și cheltuiala tal. 7950, iară într'altŭ catastihŭ de lunĭ ḑece arétă venitŭ de tal. 2089 și cheltuială de tal. 6646; apoĭ socotéscă-se de-ĭ este socotéla dréptă care după ce venitulŭ acesta pe anĭ duoĭ, lunĭ ḑece, de tal. 9839, ci singurŭ arétă, îlŭ închiée în cheltuelĭ, fără de a nu se vedé la mônăstire vre unŭ vrednicŭ lucru făcutŭ, séŭ din noŭ, séŭ meremetŭ, apoĭ maĭ cere și dela mônăstire tal. 4757, ḑicêndŭ, că are dela sine cheltuelĭ peste venitŭ, și încă osebitŭ de talerĭ 1225 dovedițĭ numaĭ dela două moșiĭ luațĭ maĭ multŭ, și la socotéla luĭ arĕtațĭ maĭ puținŭ; apoĭ vaḑă înalta înțelepciune Măriĭ tale, de este socotéla pe dreptate și de este ipochimenŭ a-ĭ da credință la arĕtările luĭ! ci găsimŭ cu cale, să se dée pe mână de mumbașirŭ logf. za Divanŭ acestŭ numitŭ Partene să-lŭ ducă în fața loculuĭ, unde s'aŭ făcutŭ cheltuelile și luaturile; vomŭ pofti și noĭ pre fratele Sidis, aflându-se în partea loculuĭ, ca să teoriséscă acéstă dosolipsie cu carte de blăstem, prin străinĭ și ómeniĭ caseĭ, și atuncĭ vom vedé de rĕmâne mônăstirea datóre luĭ Partenie, séŭ Partenie datorŭ mônăstireĭ, și cu deosebită însciințare vomŭ pliroforisi pe Măria ta, de care nu lipsimŭ cu rĕspunsŭ. 1792, Februarie 10.

Cozma alŭ Ungro-Vlahieĭ, *Manolache* vel logf.

Cod. No. XIX, fila 154, 155.

S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ la dumnéluĭ Caimacamul Craioveĭ pentru popórele de vinăriciŭ ce se află la sud Dolj până acum neînchinate la vre o mônăstire, ca să cerceteze și câțĭ banĭ aŭ prinsŭ în tómna trecută acele popóre și împreună cu alte popóre, ce are să maĭ trimiță, să triméță și acéstă pliroforiă Măriei séle fără de zăbavă. 1792, Maiŭ 10.

Cod. No. XX, fila 577.

Pitacŭ pentru a lua socotéla pro-egumenuluĭ Macarie ce aŭ fostŭ la Antimŭ.

Fiind-că aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele pre sfinția sa părintele mitropolitŭ, dimpreună cu cinstitulŭ și credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele vel logf. de țéra de susŭ, că socotéla pro-egumenuluĭ Aghiopanditel Macarie se prelungesce de atâta vreme, din pricina nestrîngeriĭ orênduiților de pré o sfințitulŭ, ce din popieĭ de Rômnic. Aceste scaune aŭ a fi în Bucurescĭ și vor fi scutite, ḑice hrisovulŭ, de erbăruitŭ, de vamă, de vătășeiĭ măcelarilor și de orĭ-ce angăriĭ sunt pe alte scaune(1). Asemenea posedemŭ cartea

---

runca Domnieĭ mele aŭ fostŭ orênduită la pré sfinţia Sa şi la dumnéluĭ vel logf. spre săvêrşire, s'aŭ găsitŭ cu cale şi vĕ orênduimŭ Domnia mea pre sfinţia ta chir Grigorie dimpreună şi cu pré sfinţia ta părinte episcopŭ ot Buzĕuluĭ, chir Dositeiŭ, cum şi duoĭ din egumenĭ: pe cuvioşia ta archimandrite Văcăreştene, şi cuvioşia ta archimandrite Cotrocene, dimpreună cu boerulŭ Domnieĭ mele Grigorie biv al 3-lea logof. epitropŭ alŭ mônăstireĭ sfântuluĭ Spiridon noŭ, care vĕḑêndŭ porunca Domnieĭ mele să avețĭ a vĕ aduna cu toţiĭ la dumnéluĭ vel logf. de ţéra de susŭ, unde fiindŭ faţă şi egumenulŭ ce este acum la numita mônăstire să faceţĭ cercetare, socotélă şi izbrănire, prin vrednice doveḑĭ, de totŭ venitulŭ i cheltuelile pe câtă vreme aŭ egumenitŭ, care socoteală fără de zăbavă să iée sfârşitŭ, căcĭ apururea şi necontenitŭ datorniciĭ numituluĭ Macarie, daŭ jălbĭ Domnieĭ mele pentru baniĭ ce aŭ a lua, şi pro-egumenulŭ cu pricină că are a lua dela mônăstire, nu plătesce; decĭ aşteptămŭ să ne faceţĭ şi anafora cu arĕtarea socoteleĭ isbrănită, prin dumnéluĭ vel log. de ţéra de susŭ; ci dar şi dumnéta vel logf. veĭ orêndui din logofeţiĭ Divanuluĭ unulŭ a merge cu pitaculŭ acesta alŭ Domnieĭ mele, cum se poruncesce acole..... negreşitŭ şi fără zăbavă. 1792, Maiŭ 12.

Cod. No. XX, fila 590.

Pitacŭ la ceĭ orênduiţĭ ca să iée socotéla mônăstiriĭ Glavaciocu.

Cuvioşilor arhimandriţĭ şi egumenĭ dela mônăstirea sfântuluĭ Gheorghe, Cotrocenĭ, Argeş, Câmpulung şi sfânta Ecaterina, vĕ rênduimŭ Domnia mea să mergeţĭ la dumnéluĭ cinstitulŭ şi credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele vel logof. de ţéra de josŭ Manolache Creţulescu, ca să căutaţĭ dimpreună socotéla mônăstiriĭ Glavacioculŭ, ce este între pro-egumenulŭ Eremia cu cuviosulŭ arhimandritŭ, ce este acumŭ egumenŭ la numita mônăstire. prin scirea pré sfinţieĭ séle părinteluĭ mitropolitŭ alŭ ţĕriĭ; pentru care scriemŭ dumitale vel logof. să orênduescĭ unŭ logof. de Divanŭ, ca să strîngă pe toţĭ, unde aducêndŭ şi pe amêndouĕ părţile, faţă, să cercetaţĭ cu amăruntulŭ socotéla de tóte veniturile i cheltuelile, prin doveḑĭ vrednice şi isbrănindu-o după dreptate să o arĕtaţĭ Domnieĭ mele prin anafora în scrisŭ ca să o vedemŭ; la care socotélă rênduimŭ şi pe al 3-lea logofĕtŭ Gregorie epitropulŭ sfântuluĭ Spiridon ca unŭ prahticos. 1792, Maiŭ 20.

Vel logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 601.

Cartea părinteluĭ episcopŭ Rômnic pentru 4 saune.

(1) Zemli Vlascoe... Datamŭ cartea Domnieĭ mele, sfinţieĭ séle iubitoruluĭ de Dumneḑeŭ părinteluĭ episcopŭ Rômniculuĭ, care să aibă a ţinea aicĭ în oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ încă duoĕ scaune de carne scutite şi apĕrate de erbăritŭ, de vamă şi de vătăşeiĭ măcelarilor şi de tóte orĭ-ce angariĭ sunt pe alte scaune, afară din alte scaune ce i s'aŭ maĭ datŭ a ţinea prin deosebită cartea Domnieĭ

pentru unŭ scaunŭ de carne scutitŭ în Bucurescĭ, alŭ mônăstireĭ sf. Spiridon, din 23 Martie 1792, şi o altă carte din 30 Aprilie acelaşĭ anŭ pentru unŭ scaunŭ de carne alŭ mônăstireĭ Znagov de pe valea Negovanilor.

Sf. Gheorghe din Craiova încă căpĕtă unŭ scaunŭ de măcelărie scutitŭ, precum îlŭ avusese dela Ipsilante Vodă din 1775.

---

mele nefiindŭ îndestul numaĭ duoĕ după trebuinţa ómenilor sfinteĭ case şi aĭ metohuluĭ de aicĭ, pentru că acestŭ privileghiŭ ne-amŭ adeveritŭ Domnia mea, că l'aŭ avutŭ şi dela alţĭ fraţĭ Domnĭ de maĭ nainte prin cărţile Domniilor séle şi poruncimŭ tuturor de obşte nimenea întru nimicŭ supĕrare să nu faceţĭ la aceste scaune. 1792, Iunie 12.

Carte pentru unŭ scaunŭ de carne scutitŭ alŭ mônăstirei sfântuluĭ Spiridon din Bucurescĭ.

Zemli Vlascoe... Fiind-că mônăstirea sfântuluĭ Spiridon Noŭ de aicĭ din Bucurescĭ, prin hrisóvele Domnieĭ mele are milă a ţinea unŭ scaunŭ de carne aicĭ în Bucurescĭ, pe loculŭ mônăstireĭ, ce este cam la marginea Bucurescilor, unde le este maĭ cu lesnire mahalagiilor ce sunt depărtaţĭ de tîrgŭ, scutitŭ şi apăratŭ de vamă, de erbăritŭ, la câte vite va tăia, de fumăritŭ, de vătafŭ de măcelăriĭ şi de tóte dările şi obiceiurile ce aŭ alte scaune, amŭ datŭ acéstă Domnésca nóstră carte sfinteĭ mônăstirĭ, de scutirea acestuĭ scaunŭ, ce se coprinde în hrisóve, şi poruncimŭ tuturor de obşte, ca nimenea supĕrare să nu-ĭ facă la câte se cuprinde maĭ susŭ. 1792, Martie 23.

Cod. No. XX, fila 519.

Cartea mônăstireĭ Snagov pentru unŭ scaunŭ de pe Valea Negovanilor, sud Saac şi pentru o băcănióră scutită.

Zemli Vlascoe... Fiind-că sfânta mônăstire Snagov încă din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele aŭ avutŭ volnicie, prin cartea Domnieĭ mele, ce i vĕḑumŭ cu létŭ 1786, Ianuarie 22, a'şĭ rădica unŭ scaunŭ de carne pe moşia sa în Valea Negovanilor sud Saac, care scaunŭ să-lŭ aibă scutitŭ de vinăricerĭ, de erbăritŭ, de vamă şi de orĭ-ce, cum şi o prăvălióră, băcănióră acolo pe acea moşie, iarăşĭ să aibă scutită de orĭ-ce, pentru trebuinţa sfinteĭ mônăstirĭ, amŭ datŭ Domnia mea şi acum într'a doua Domnie a Domnieĭ mele acéstă Domnésca nóstră carte sfinteĭ mônăstirĭ, de întărirea privileghiuluĭ acestuĭ scaunŭ i prăvălie, aflându-se sfânta mônăstire dărăpănată şi cu multă trebuinţă de ajutor. 1792, Aprilie 30.

Cod. No. XX, fila 539.

Carte de scutélă a unuĭ scaunŭ de carne a bisericeĭ din mahalaua sfântuluĭ Gheorghe ot Craiova.

Zemli Vlascoe... Sfinteĭ şi Dumneḑeesceĭ bisericĭ ot mahalaua sfântuluĭ Gheorghe din Craiova, ca să aibă volnicie printr'acéstă carte a Domnieĭ mele, să ţie unŭ scaunŭ de carne ce este pe loculŭ acesteĭ bisericĭ în Craiova, pe Valea Vlaicăĭ, care scaunŭ să fie apĕratŭ şi nesupĕratŭ de vamă şi de erbăritŭ, şi de

Dintre mônăstirile cele maĭ derăpănate în timpulŭ rĕsboiuluĭ fu și sf. Ión din Focșanĭ. In favórea acesteĭ mônăstirĭ, la 4 Februarie 1792, mitropolitul Cosma intervine cu anafora la Domnitor și acesta acordă acesteĭ bisericĭ scutirĭ diverse și folosință de *moratorium* față cu creditoriĭ sĕĭ (1).

---

alte angariĭ ce daŭ alte scaune, de către nimenea de nimicŭ supĕrare să nu aibă, pentru că acéstăbiserică făcêndu-se din ajutorulŭ mahalagiilor și din ale negustorilor creștinĭ, și neavêndŭ desăvêrșitŭ cele trebuinciόse, aŭ avutŭ acéstă milă, atâtŭ dela alțĭ frațĭ Domnĭ de maĭ nainte, câtŭ și dela Domnia sa fratele Alecsandru Vodă Ipsilante, prin cartea ce o vĕḑumŭ cu létŭ 1775, Iunie 23. Dreptŭ acea și Domnia mea ne-amŭ milostivitŭ de i-amŭ ertatŭ acestŭ scaunŭ, ca să fie sfinteĭ bisericĭ de ajutorŭ și de chivernisélă, iar Domnieĭ mele veșnică pomenire; poruncimŭ Domnia mea vouĕ vameșilor, erbarilor, toțĭ să avețĭ a vĕ feri, și nicĭ o supĕrare pentru vitele ce vor tăia pe acestŭ scaunŭ să nu facețĭ, că așĭa este porunca Domnieĭ mele. 1792, Martie 10.

Cod. No. XX, fila 416.

(1) Eată resoluțiunea pusă de M. Suțu pe anaforaoa acésta:

«*Iω Mihail Constantin Suțul VV.*

După pliroforia ce ne dă pré sfinția sa părintele mitropolitulŭ țĕriĭ și după sciința ce avemŭ de prόstă stare a acesteĭ sfinte mônăstirĭ, care cu deosebire aŭ pătimitŭ stricăciune și derăpânare de totŭ, fiindŭ vrednică de Domnesculŭ nostru ajutorŭ, îĭ orênduimŭ Domnia mea ḑece lude scutelnicĭ din streinĭ și όmenĭ fără de pricină, cărora, după orênduială, să li se dée pecetluiturile Domnieĭ mele dela visterie; așișderea poruncimŭ Domnia mea ca în treĭ anĭ să fie numita mônăstire nedajnică de orênduiala ajutoruluĭ, ce daŭ mônăstirile, ca prin acestŭ ajutor Domnescŭ, și prin silința ce face sfinția sa părintele Sevastis chir Iosif, să se drégă și să-șĭ vie în stare, și după acésta va intra iarășĭ în orênduiala obicĭnuituluĭ ajutor. 1792, Octombrie 8.

Vel logofĕtŭ.

Anaforaua pentru a fi apĕrată mônăstirea sfântuluĭ Ión din Focșanĭ de datornicĭ.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Cu cale aŭ judecatŭ sfinția sa părintele mitropolitŭ și dumnélor velițiĭ logofețĭ, spre a fi mônăstirea în pace și nesupĕrată de către aceĭ datornicĭ, până se vor arĕta orĭ înșișĭ séŭ vechiliĭ lor la Divanulŭ Domnieĭ mele cu zapisele ce aŭ, spre a se dovedi ântêiŭ datoria, și a se face atuncĭ hotărîrea cea cuviinciόsă; dreptŭ acea întru apĕrarea egumenuluĭ i-amŭ datŭ acéstă Domnéscă a nόstră întărire la mânĭ. 1792, Februarie 11.

Vel logofĕtŭ.

Pré înălțate Dόmne.

Cu jalba ce aŭ datŭ către înălțimea ta Metodie egumenulŭ mônăstiriĭ sfântuluĭ Ión ot Focșanĭ, că aflându-se mônăstirea la grea datorie, cere a fi ajutată

Nu numaĭ mônăstirile carĭ aŭ suferitŭ în timpulŭ rĕsboiuluĭ aŭ fostŭ miluite de Mihaiŭ Suţu, ci şi altele care nu aŭ avutŭ a suferi din causa aceluĭ rĕsboiŭ. Aşĭa a fostŭ biserica sf. Elefterie din Bucurescĭ (1).

---

cu porunca Mărieĭ tale de a nu plăti dobândă datornicilor pe aceştĭ trecuţĭ anĭ în câtŭ aŭ ţinutŭ rezmeriţa, de vreme ce de tóte ale mônăstireĭ veniturĭ aŭ fostŭ isterisitŭ, puterea rĕzboiuluĭ într'acea parte de locŭ fiindŭ, cu a căruia jalbă orênduitŭ fiindŭ la noĭ, ni se poruncesce de către înălţimea ta, maĭ ântêiŭ să cercetămŭ şi să ne pliroforisimŭ de suma datorieĭ, de este cu adevĕratŭ mônăstirea datóre, şi la cine şi de când? Veĭ sci, Măria ta, că cercetândŭ de acésta, altă pliroforie nu amŭ pututŭ lua, fără de numaĭ din singură arĕtarea egumenuluĭ vĕḑumŭ, că dă pe mônăstire a fi datóre cu tal. 10.000, însă tal. 6000 la unŭ şătrarŭ Toma Cozma, tal. 2000, la unŭ stoln. Stefan Diia şi tal. 2000, la unŭ Gheorghe Bozatoia, datorie de alţĭ egumenĭ făcută, iar nu după cuvioşia sa, care aceştĭ datornicĭ toţĭ se află în Moldova, iar nicĭ unulŭ nu este dincóce în ţéră, ca să li se cerceteze zapisele şi să se vaḑă datoria. Am cercetatŭ şi pentru starea mônăstireĭ precum acum se află, şi maĭ curatŭ ne pliroforisimŭ dela Dumnéluĭ Iorgache Necula, aflându-se aicĭ, boerŭ din partea loculuĭ, care şi ispravnicŭ aŭ stătutŭ în acelŭ judeţŭ, că tótă prinsórea economieĭ mônăstireĭ aŭ fostŭ fără de nicĭ unŭ rodŭ în tótă vremea curgereĭ acesteĭ rezmeriţĭ, adecă moşiile mônăstiriĭ tóte aŭ fostŭ pustiite şi nelucrate, viile înţelenite şi părăginite, prăvăliile din Focşanĭ stricate, precum şi mônăstirea înlăuntru şi pe afară cu totulŭ prapăduită, asemenea din scutelnicĭ, posluşnicĭ, ruptaşĭ, ce avea milă cu hrisóvele luminaţilor Domnĭ, (care până la începutulŭ rezmeriţiĭ s'aŭ urmat) acum se află lude numaĭ 25; care aceste tóte aŭ lipsitŭ dela începutulŭ resmeriţiĭ aceştia şi până acum; decĭ pentru aceştĭ banĭ ce se arétă a fi mônăstirea datóre la maĭ susŭ numiţiĭ, nouă aşa ni se pare a fi cu cale, ca să aibă mônăstirea tótă pacea şi nesupĕrarea de către aceştĭ datornicĭ, până când, séŭ eĭ înşişĭ, séŭ vechiliĭ lor să se aréte la luminatulŭ Divanulŭ Mărieĭ tale cu zapisele datorieĭ, şi atuncĭ prin bună cercetare se va vedé de este bună séŭ rea datoria, şi pe dreptate se va face încuviinţată bună hotărîrea Mărieĭ tale, la cea ce se va vedé, căcĭ într'altŭ felŭ nicĭ o pliroforie nu putemŭ da Mărieĭ tale, nefiindŭ nicĭ zapisele faţă, nicĭ datorniciĭ, nicĭ egumenulŭ ce se află acum cu vre-o bună sciinţă, ca să ne încredinţeze, fiindŭ şi cuvioşia sa noŭ egumenŭ la acéstă mônăstire, iară de a rĕmânea ce face pentru scăderea mônăstiriĭ, aşia este cu adevĕratŭ, fiindŭ acéstă mônăstire cu tóte ale eĭ în foculŭ rĕsbóelor, şi îndrăznimŭ a ḑice, că vrednică este de jale, iară de acum înainte cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi cu milostivulŭ ajutorŭ alŭ Mărieĭ tale, prin săvêrşirea păciĭ, încetŭ, încetŭ, i se va dobândi îndreptarea, şi cu acésta nu lipsimŭ a însciinţa Mărieĭ tale. 1792, Februarie 4.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ. Vel logofĕtŭ.

Cod. No. XIX, fila 156, 157.

(1) *Hrisovŭ alŭ schituluĭ sfântuluĭ Elefterie din Bucurescĭ pentru milele ce are.*

Iω Mihail Const. Suţul VV i gospod.

Zemli Vlascoe... Sfântuluĭ şi Dumneḑeesculuĭ schitŭ alŭ sfinteĭ mitropoliĭ, unde se cinstesce şi se prăznuesce hramulŭ sfântuluĭ sfinţitŭ mucenicŭ Elefterie, Nu numaĭ bisericile din ţéră maĭ susŭ numite aŭ dobândit ajutóre și mile dela M. Suţu, ci și unele din Orient. Posedemŭ hrisovulŭ ce acestŭ Domn a acordatŭ în 18 Aprilie 1792 mônăstireĭ Naum de lângă Ochrida și dămŭ acestŭ actŭ în notă (1).

---

ca să aibă, cu acestŭ hrisovŭ alŭ Domnieĭ mele, a ţinea lude 15 poslujnicĭ, pentru ajutorulŭ şi posluşania la trebuinţele ce are, care ómenĭ după cercetarea ce le va face dumnélor boeriĭ ispravnicĭ sa le dea adeverinţă pe numele si chipulŭ lor, ca să li se dea și pecetluitŭ gospodŭ dela visterie, spre a fi în pace şi ne supěraţĭ de tóte dăjdiile şi angariile ce vor eşi dela visteria şi de la cămara Domnieĭ mele, val și bântuială să nu aĭbă, așișderea și drepte bucate ce va avea acestŭ schitŭ să fie ne supěrate, însă 300 oĭ de oieritŭ, stupĭ i râmătorĭ de dijmăritŭ, vinulŭ ce va face de vinăriciŭ, şi o pivniţă aicĭ în oraşulŭ Bucurescilor apărată de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vinŭ domnescŭ şi de ortulŭ vătăşescŭ. Doĭ preoţĭ şi un diaconŭ şi doĭ cântăreţĭ scutiţĭ de tóte dăjdiile ce esŭ peste anŭ pe toţĭ ceĭ-l-alţĭ, cumŭ şi casele lor, şi drepte bucatele lor să fie apěrate, pentru că acelŭ schitŭ fiindŭ scăpătatŭ şi ne avêndŭ nicĭ unŭ felŭ de milă, de ajutoriŭ, cu care să se pótă ajutora ceĭ ce posluşescŭ, câtŭ şi biserica aŭ avutŭ acéstă milă, și dela fratele Domnu Nicolae Caragea voivodŭ, precumŭ din cartea Domnieĭ séle ot létŭ 1783 Martie 5 ne adeverimŭ; decĭ acumŭ, după rugăciunea ce dete Domnieĭ mele pré sfinţia sa părintele Metropolitŭ și dumnéluĭ cinstitulŭ şi credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele Nicolae Brâncovénu vel vist. pentru acestŭ schitŭ, ca să înoimŭ milele acestea, amŭ bine-voitŭ Domnia mea cu căldurósa inimă pentru râvna ce avemŭ către sfintele și Dumnezeescile locaşurĭ a le ajuta pre câtŭ ne va fi prin putinţă, și cu acestŭ hrisovŭ alŭ Domnieĭ mele, amŭ înoitŭ şi amŭ întăritŭ tóte aceste milĭ câte maĭ susŭ se cuprinde, ca să i se păzéscă tot-d'auna ne strămutatŭ; rugămŭ dară şi pe alţĭ fraţĭ Domnĭ care în urma nóstră se vor învrednici, cu Domnia acestĕ pravoslavnice Ţerĭ creştinescĭ, să bine-voiască a înoi și a întări aceste milĭ, ca și ale domniilor-séle milĭ şi facerĭ de bine să fie de alţĭ în urmă ţinute în sémă; şi amŭ întăritŭ hrisovulŭ acesta, cu însuşĭ credinţa Domniĭ mele, Iω Mihaiu Const. Suţul voevod și cu a pré iubitorŭ Domnieĭ mele fiĭ, Ioan Voivod, Grigorie voivod, Alexandru voivod, cu totŭ sfatulŭ cinstiţilor și credincioșĭ boerilor celor marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele: Pan Dumitrache Ghica vel ban. Nicolae Brâncovén vel vist, Stefan Perşcovén vel vornicŭ de Ţéra de susŭ, Pan Ienachi Moruzi vel vornicŭ de Ţéra de josŭ, Manolache Brâncovén vel log. de Ţéra de susŭ, Grigorie Bălan vel log de Ţéra de josŭ, Grigorasco Balasache vel spăt, Alexandru vel post, Costandin Filipescu vel cluciŭ, Dumitrache Racoviţă vel păharnicŭ. Scarlat Drăgănescu vel stolnic, Grigorasco Suţul vel comis,..... vel sluger, Panaiot vel pit şi ispravnicŭ. Manolache Brâncovén vel logf și s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta la ântâiulŭ anŭ din ântâia Domnie a Domnieĭ mele, aicĭ în oraşulŭ scaunuluĭ Domnieĭ mele Bucurescĭ la letŭ. 1792 Noembre 22.

Cod. No. XX, fila 389, 390, 391.

(1) *Hrisovulŭ sfinteĭ Mônastirĭ Naum de lângă cetatea Ohrida.*

De vreme ce proroculŭ și pururea intru împăraţĭ pomenitŭ pré înţeleptulŭ Solomon numaĭ în umbra legiĭ rezemându-se facŭ atâtea podóbe Dumnezeesciĭ

Biserica catolică, séŭ cum era numită: a Baraţilor, din Rômnic

---

case a Ierusalimuluĭ, şi o dărui cu atâtea darurĭ, ca să se păzéscă într'însa sicriulŭ cu Tablele legiĭ Domnuluĭ, cu câtŭ maĭ vârtosŭ noĭ carĭ suntemŭ acumŭ cu mila Duhuluĭ sfântŭ, pravoslavnicĭ Domnĭ, se cade să ne silimŭ cu totŭ sufletulŭ, ca să întemeiemŭ şi să ajutorimŭ sfintele locaşurile luĭ Dumneḑeŭ, întru care nu se junghe vite ne cuvântătóre, precumŭ óre când acolo, ci însuşĭ mielulŭ luĭ Dumneḑeŭ se jertfeşce pentru viaţa cea veşnică a nóstră a tuturor; pentru acésta dară înălţându-ne şi pre noĭ Domnulŭ Dumneḑeŭ cu Domnia întru scaunul Ţĕriĭ Românescĭ, bine amŭ voitŭ ca din bogatele milĭ ale pré milostivuluĭ Dumneḑeŭ, ce ne-aŭ dăruitŭ, să revărsămŭ şi noĭ facerĭ de bine şi milă spre cinstea şi întărirea sfintelor mônastirĭ, carĭ sunt cea maĭ de cinste parte a politieĭ şi podóba cea maĭ mare şi semnulŭ celŭ pré arĕtatŭ al pravoslavieĭ, dreptŭ acea dară înşciinţându-ne Domnia mea şi pentru sfânta şi Dumneḑeeasca mônastire ce se numesce a sfântuluĭ Naum, care este aprópe de cetatea Ohrida, zidită şi făcută din temelia eĭ, de bunulŭ creştinŭ şi marele împĕratŭ Mihail Varisŭ, unde se cinstesce şi prăznuesce hramulŭ sfântuluĭ cuviosuluĭ Naum, la care mônastire se păzesce şi se odihnesce şi móştele sfinţieĭ séle făcĕtóre de minunĭ, folositóre tuturor celor ce alérgă şi năsuescŭ cu credinţă, dobândescŭ folosire de orĭ-ce şi până acumŭ, cumŭ că se află la lipsă desăvârşită, încă şi îndatorată din pricinile vremilor, răzmiriţelor ce aŭ fostŭ şi ne avândŭ de nicăirea nicĭ unŭ ajutorŭ precumŭ aŭ alte mônastirĭ, trăescŭ părinţiĭ numaĭ cu mila ce agonisescŭ de pe la creştinĭ, care mônastire după starea ce se află, fiindŭ cu cale a se ajuta şi de noĭ, ceĭ ce din pronia Dumnezeească ne-amŭ învrednicitŭ a fi domn şi oblăduitor acesteĭ pravoslavnice Ţĕrĭ, maĭ vârtosŭ după osârdia şi râvna ce avemŭ către sfintele luĭ Dumneḑeŭ locaşurĭ a le ajuta la lipsa trebuinţelor, şi pentru evlavia ce avemŭ către móstele acestuĭ cuviosŭ sfântŭ, care se păzescŭ întru acéstă mônastire, ne-amŭ milostivitŭ Domnia mea şi ĭ-amŭ făcutŭ milă printr'acestŭ hrisovŭ alŭ Domnieĭ mele, ca să aibă pe totŭ anulŭ a lua tal. 60 de la vistierie cu pecetluitŭ, care milă să fie pentru ajutoriŭ, la lipsa ce se află şi părinţiĭ lor călugăriĭ, de hrană şi de întărire, iar Domnieĭ mele şi răposaţilor întru fericire părinţilor Domnieĭ mele vecinică pomenire, pentru că acéstă milă aŭ avut-o sfânta mônastire atâtŭ de la fraţiĭ noştriĭ Domniĭ Alexandru Ipsilant voivod, i dela răposatulŭ Costandin Caragea voivod, cât şi de la Domnia mea din Domnia întâia, precumŭ din hrisovulŭ Domnieĭ mele, ot lét 1784, Ianuarie 20 ne-amŭ adeveritŭ, care milă asemenea o întărimŭ, şi acumŭ să i se păzéscă ne strămutatŭ, adeverindŭ hrisovulŭ acesta cu însăşĭ credinţa Domnieĭ mele Iω Mihail Constandin Suţul voivod, şi cu a pré iubiţilor Domnieĭ mele fiĭ, Ivan vod, Grigorie vod, Alexandru vod, martorĭ puindŭ şi pre dumnélorŭ cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ ceĭ marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele Pană Filipescu vel ban, Ienache Văcărescu vel vist, Dumitraşco Racoviţă vel vorn de Ţéra de susŭ, Manolache Brâncovénu vel logf de Ţéra de susŭ, Ienache Moruzi vel vor de Ţéra de josŭ, Manolache Creţulescu vel logf de Ţéra de josŭ, Alexandru Manu vel spăt. Grigorasco Suţul vel pit. Alexandru Suţul vel comisŭ, Ioan Florescu vel clucer, Teodorache Iuliano vel păhar. Drăghicén Oteteleşan vel stolnic, Dumitrache Lăcustén vel slugeriŭ, Mihalache vel pit. şi ispravnicŭ, Manolache Brâncovén vel logf şi s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta la anulŭ dintâiŭ întru a doua Domnie a Domnieĭ mele, în oraşu Domnieĭ mele Bucurescĭ la lét 1792 April 18.

Cod. No. XXV, fila 558, 559.

(Vâlcea), încă și reînoi hrisóvele de scutirĭ prin următorulŭ actŭ:

Zemli Vlascoe... Bisericeĭ baraților din orașulŭ Domnieĭ mele Rômnic ot sud Vâlcea, ca să aĭbă a ținea și a scuti patru ómenĭ adușĭ din străinĕtate, cărora de vor fi străinĭ cu adevĕratŭ, să li să dée pecetluiturĭ dela vistieria Domnieĭ mele; așișderea să aibă a scuti și a le bisericeĭ drepte bucate, de oeritŭ oĭ una sută și cincĭ-ḑecĭ, de dijmăritŭ litre douĕ sute, așișderea să aibă a ținea la viile bisericeĭ unŭ vierŭ omŭ străinŭ, care și acela să fie nesupĕratŭ despre rêndulŭ dăjdiilor, pentru că acéstă milă aŭ avuta biserica și dela alțĭ frațĭ Domnĭ, dreptŭ acea dară și Domnia mea milostivindu-ne amŭ întăritŭ aceste milĭ, și de obște poruncimŭ, nimenea întru nimica val séŭ supĕrare de tóte câte maĭ susŭ coprinde să nu-ĭ facă (1). 1792, Iunie 9.

Dacă dela considerațiunea părțeĭ materiale a bisericeĭ vomŭ trece la considerațiunile asupra părțeĭ morale, avemŭ de notatŭ maĭ nainte de tóte continuarea, sub acestŭ Domn, a obiceiuluĭ de a se adresa de Divanŭ Domnitoruluĭ următórea *Orație* la ocasiunea lăsatuluĭ de secŭ dela Postulŭ mare din 1792:

Orațiile ce s'aŭ cetitŭ la lăsatulŭ seculuĭ de Postulŭ celŭ mare alŭ Paștilor 1792, Februarie 15.

Ivindu-se raza sfântuluĭ postŭ pré luminate și pré Inălțate Dómne, care însușĭ mântuitorulŭ nostru postindulŭ pildă următóre nouă ne-aŭ arĕtatŭ, ca cu fețe, și inimĭ curate intrândŭ în curgerea luĭ, prin înfrânarea de hrana cea desfătătóre și de patimile celea vĕtămătóre, să îmblânḑimŭ pe părintele nostru celŭ cerescŭ, pentru cele trecute a le nóstre greșèlĭ, și așĭa să putemŭ cu îndrăsnélă alŭ cuteza spre alŭ chema părinte, șĭ a cere mila luĭ cea bogată, ca dela unŭ pré puternicŭ, ce cu drépta sa chivernisire, schiptulile împĕraților și cu stânga sa povățuesce inimile oblăduitorilor.

Decĭ fiind-că oblăduirea cea pământéscă închipuesce cea ceréscă, noĭ nu îndrăznimŭ nicĭ a deschide ușa acestuĭ sfântŭ postŭ maĭ nainte de a îmblânḑi pe Măria ta, celŭ dela Dumneḑeŭ nouă rênduitŭ stăpânŭ și părinte pe pământŭ, ce maĭ ântêiŭ aducêndŭ închinăcĭunile nóstre cele până la pământŭ plecate, ceremŭ ertăcĭune dela stàpânulŭ nostru de orĭ-ce, ca nisce slugĭ vomŭ fi greșitŭ și vomŭ fi greșitŭ și vomŭ fi scârbitŭ pe Măria ta, și de obște ne rugămŭ ca din tótă inima Măriei tale cu milostivire să ne erțĭ, ca și Măria ta asemenea ertare să câștigĭ dela stăpânitorulŭ tutulor și așĭa încredințându-ne de cea din totŭ sufletulŭ Măriei tale ertăcĭune nu ne vomŭ sfiĭ a aduce nevredniciile nóstre rugĭ către milostivulŭ Dumneḑeŭ pentru a Măriei tale fericită viéță, stare îndelungată împreună cu toțĭ ceĭ pré iubițĭ aĭ Măriei tale și pentru a te învrednici prin împlinirea sfântuluĭ postŭ a ajunge ca să țiĭ stăpânirea în mâinĭ cu bucurie spre a întâmpina pe păzitorulŭ Măriei tale, atâtŭ la intrarea în Ierusalim câtŭ și la sfântă învierea luĭ din mormentŭ a te închina, alŭ căruĭ sfântŭ numele luĭ îlŭ proslăvimŭ pentru tóte facerile de bine ce aŭ revărsatŭ către noĭ nevredniciĭ și pentru buna norocire și mângâere ce ne-aŭ miluitŭ prin Domnia Măriei tale

---

(1) Cod. No. XX, fila 639.

Domnul și părintele nostru celŭ bunŭ, înțeleptŭ, blagocestivŭ și cu dreptate către toțĭ, și darulŭ și mila luĭ să ocrotéscă pe Măria ta, atâtŭ în lumea acésta păzindŭ fericitele ḑile scumpeĭ vieţeĭ Măriei tale de tóte cele împotrivă ne bântuitŭ, câtŭ și la împĕrăţĭa cerurilor a te învrednici pururea împreună cu sfinţiĭ sĕĭ amin (1).

M. Suţul adreséză şi elŭ către ţéră o specie de pastorală, la ocasiunea postuluĭ şi sĕrbătorilor marĭ a le biserieĭ. Aşĭa, din 28 Martie 1792, avemŭ *cărţile* séle către locuitoriĭ de obşte de prin judeţe la ocasĭunea postuluĭ mare. Domnitorul îndémnă la spovedanie şi grijanie şi să nu părăséscă biserica «şi în tóte Duminicile ce deschideţĭ ochiĭ din somnŭ, ânteĭŭ ***să vĕ faceţĭ sf. cruce rugândŭ şi luândŭ pe Dumneḑeŭ întru ajutor***». M. Suţu prin acéstă curiósă carte ce dămŭ în notă, maĭ îndémnă totŭ de odată pe sătenĭ şi la lucrulŭ câmpuluĭ ***fiindŭ timpulŭ sositŭ pentru arĕturĭ*** (2) Double emploi!

---

(1) Cod. No. XX, fila 368, 369.

(2) *Cărţile ce s'aŭ făcutŭ către locuitoriĭ de obşte afară prin judeţe pentru postulŭ Paştilor.*

Pisah gospod... Tuturor locuitorilor din sud..... de obşte vĕ facemŭ Domnia mea înscire, că cu mare durere ne este pentru uniĭ creştinĭ din locuitoriĭ ţĕriĭ Domnieĭ mele, maĭ vârtosŭ ceĭ carĭ din întêmplările trecuteĭ vremĭ de rezmeriţă s'aŭ strămutatŭ cu şederea din siliştea lor, împrăştieţĭ încóce şi încolo, depărtaţĭ de biserică, fără de preoţĭ şi fără de duhovnicĭ a petrece ca dobitócele fără de biserică, fără de ispovedanie şi fără de grijanie, maĭ alesŭ la acestŭ postŭ când intrămŭ în sfintele şi luminatele ḑile ale Paştelor şi ale învieriĭ Domnuluĭ nostru, decĭ fiind-că voimŭ binele şi folosulŭ supuşilor Domnieĭ mele nu numaĭ la cele dinafară ale buneĭ petreceriĭ vóstre, ci şi la cele din lăuntru sufletescĭ, ca uniĭ ce avemŭ a da şi noĭ séma înaintea luĭ Dumneḑeŭ pentru supuşiĭ cari ne-aŭ încredinţatŭ Dumneḑeirea sa, nu lipsimŭ a vĕ trimite Domnescile nóstre învĕţăturĭ, şi a vĕ îndemna spre cele ce sunt însuşĭ de folosulŭ vostru, al copiilor voştriĭ, şi alŭ caselor vóstre, de veţĭ iubi pe Dumneḑeŭ din totŭ cugetulŭ şi din totŭ sufletulŭ vostru, şi veţĭ avea către cele sfinte păzindŭ ale legiĭ cu a nu părăsi biserica, a posti, a vĕ îngriji în vreme şi să faceţĭ fapte bune, şi să fiţĭ bine încredinţaţĭ, că cu nădejde la Dumneḑeŭ şi cu silinţa omenéscă ce veţĭ face şi voĭ, fără de lenevire şi fără de zăbavă la munca şi la lucru vostru, tóte rudele vóstre, copiĭ, soţiile vóstre şi casele vóstre le va blagoslovi Dumneḑeŭ întru tóte cu sporŭ şi adausurĭ şi vĕ veţĭ bucura şi vĕ veţĭ folosi de munca şi strădania vóstră, iar împotrivă, când veţĭ uita pre D-ḑeŭ şi veţĭ uita biserica şi orĕnduiala legiĭ, şi veţĭ petrece negrijiţĭ, ne ispoveduiţĭ, fără de evlavie, şi fără de fapte creştinescĭ atuncĭ negreşitŭ Dumneḑeŭ îşĭ întórce mila sa de asupra aceluĭ norodŭ care s'aŭ bătutŭ din calea cea bună şi trimite cele împotrivă patimĭ şi bătăĭ, de care rugămŭ pe Dumneḑeŭ să vĕ feréscă; de aceea dară vĕ scriemŭ tuturor de obşte şi vĕ sfătuimŭ, ca prin tóte trebuinţele ce aveţĭ, pe Dumneḑeŭ şi biserica să nu

Pre când Domnitorul îndemna ţéra să fie religiósă, să păzéscă biserica, elŭ căuta să profite de banii rĕmașĭ la mórtea mitropolituluĭ Cosma. Acesta muri în primele ḑile din Septembrie. Divanulŭ ţĕreĭ alese cu unanimitate de voturĭ pre episcopulŭ de Rômnic Filaret demnulŭ emulŭ alŭ luĭ Iacob Stamate din Iașĭ. Mihail Suţu prin scrisórea Domnéscă dela 6 Septembrie către patriarchulŭ Neofit vestesce mórtea mitropolituluĭ Cosma întâmplată în diminéţa ḑileĭ de 2 Septembrie 1792 și alegerea nouluĭ mitropolitŭ Filaret(1).

La acéstă alegere a contribuitŭ de sigurŭ cu influenţa sa Enache Văcărescu marele spătarŭ și dicheofilax alŭ bisericeĭ ceĭ marĭ. Enache Văcărescu, orĭ care fie imputările ce 'ĭ amŭ putută face pentru politica urmată sub Mavrogheni, era omŭ de carte și nu putea să nu fi fostŭ apreciatŭ pre unŭ bărbatŭ ca Filaret. Ilŭ aflămŭ decĭ luândŭ parte activă la tóte formalităţile de alegere și de întronare, la 24 Septembrie, a luĭ Filaret II.

Dar să revenimŭ la purtarea Domnitoruluĭ M. Suţu cu referinţă la averea mitropolituluĭ Cosma. Nu numaĭ că elŭ îșĭ face largă parte

---

o. părăsiţĭ, fiind-că de acolo așteptămŭ și nădăjduiţĭ tótă îndestularea vóstră, unde fiind-că acum sunt și ḑilele patimilor, să nu lipsiţĭ ca nisce creștinĭ a vĕ ispovedui, a vĕ griji voĭ și copiĭ și soţiile vóstre, și în tótă viaţa vóstră, și în tóte Duminicile ce deschideţĭ ochiĭ din somnŭ, ântêiŭ să vĕ faceţĭ sfânta cruce cerêndŭ și luândŭ pe Dumneḑeŭ într'ajutor la începerea atâtŭ lucruluĭ vostru, și fiind-că acum cu mila luĭ Dumneḑeŭ s'aŭ liniștitŭ vremea, și prin silinţa și strădania Domnieĭ mele ce facemŭ s'aŭ datŭ și ţĕriĭ nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ, trebue maĭ cu silinţă și maĭ cu deosebire, cu tótă tragerea de inimă să vĕ îndemnaţĭ cu toţĭ de obște la arĕturile de bucate cu îndestulare, fiindŭ primăvéra, când vedemŭ dela Dumneḑeŭ și vremea că este bună de arĕturĭ, de grădinĭ și de orĭ-ce semănăturĭ, ca să aveţĭ cea de peste anŭ hrană cu îndestulare, și să vĕ prisoséscă a și vinde pentru folosŭ și îndestularea vóstră, ne îndoindu-vĕ de vre-o silă și de vre-o luare a bucatelor vóstre în pagubă și fără de preţŭ, fiind-că acestea aŭ lipsitŭ, și în vremea Domnieĭ mele nu veţĭ pătimi de acésta; poruncimŭ dară dumné-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ să trimeteţĭ acéstă carte a Domnieĭ mele ca să se citéscă în totŭ judeţulŭ, pe la tóte satele, orașele, cătunele, întru auḑulŭ tuturor locuitorilor celor de prin siliștĭ, câtŭ și celor depărtaţĭ și împrăștiaţĭ încóce și încolo, și pe ceĭ leneșĭ la lucru să-ĭ îndemnaţĭ, și dumné-vóstră cu cuvêntulŭ, ca să înţelégă binele lor spre a se apuca fieșcare de arĕturĭ, ca să se facă cu îndestulare. 1792, Martie 28.

Cod. No. XX, fila 446, 447.

(1) Veḑĭ, Schiţe biografice din viaţa mitropolituluĭ Ungro-Vlachieĭ Filaret II 1792, și a le altor persóne bisericescĭ contimporane cu dênsulŭ, de episcopulŭ Melhisedec 1887 pag. 64. Veḑĭ condica sf. mitropoliĭ și Revista bisericeĭ ortodoxă, anulŭ, IX Octombre, pag. 757—767.

din ea în locŭ de a o lăsa mitropolieĭ, ci încă imediatŭ după mórtea mitropolituluĭ Cosma publică următórea carte curiósă, îndemnând «să ne purtămŭ creştinesce la madeaoa acésta!»

Acésta însemna: să luămŭ noĭ averea mitropolituluĭ Cosma!

Cărţi pentru ceĭ ce vor fi datorĭ la rĕposatulŭ mitropolitŭ Cosma ca să-ĭ trimiţă ispravnicii judeţelor aicĭ la cămara Domnéscă cum şi la Caimacam.

Dumné-vóstră isgravnicilor ot sud..... sănĕtate! primindŭ Domnésca nóstră poruncă să aveţĭ a aduce înainte dumné-vóstră pe toţĭ negustoriĭ câţĭ se află aicĭ într'acelŭ judeţŭ, orĭ aĭ loculuĭ de acolo, orĭ Bucureştenĭ eşiţĭ în partea loculuĭ pentru bóla acésta, séŭ pentru negustoria lor, şi tuturora să le facetĭ deosebită cercetare, cine este dintr'înşiĭ, dator rĕposatuluĭ mitropolitŭ Cosma, orĭ cu împrumutare de banĭ prin zapisŭ, orĭ daţĭ în păstrare, banĭ aĭ rĕposatuluĭ mitropolitŭ, orĭ trimişĭ cu dênşiĭ la deosebite locurĭ, séŭ verĭ din ce alte socotelĭ şi alişverişĭ, vor fi asupra lor banĭ şi amaneturĭ a reposatuluĭ mitropolitŭ, să aibă fieşcare până în ḑece ḑile sorocŭ, să vie însuşĭ să aréte la Domnésca nóstră cămară, unde să-ĭ şi facă teslim fără de a se înşela, şi fără de a se amăgi şi a tăinui şi de a ascunde orĭ-ce pentru că Domnia mea avemŭ felurĭ de mijlóce a dovedi pe fieşcarele, şi voim să ne purtămŭ creştineşce la madeoa acésta, ca şi la tóte lucrările nóstre, iar când vre-unuluĭ dintre dênşiĭ va socoti a ascunde cevaşĭ, séŭ va zăbovi o ḑi măcar peste orênduitulŭ sorocŭ, bine să scie că dela unulŭ ca acela îndoitŭ se va împlini negreşitŭ, ci aşteptămŭ respunsŭ. 1792, Sept. 4.

Simţulŭ religiosŭ nu pare să fi fostŭ fórte viŭ pe timpulŭ luĭ M. Suţu. De altmintrelea de acéstă scădere a simţuluĭ religiosŭ nu avemŭ de a face imputare cutăruia Domn fanariotŭ. De sigurŭ găsimŭ sub M. Suţu procese pentru sfinte móşte(1), dar maĭ aflămŭ

---

(1) *Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbeĭ luĭ Pan sin Popa Constantin de aicĭ, din pricina unor móşte, cu egumen Spirean.*

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Intărimŭ Domnia mea să fie mônăstirea şi egumenulŭ apĕrate de pîră şi cererea acestuĭ jăluitorŭ pentru acele sfinte móşte. 1792, Iulie 23.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

De faţă fiindŭ amêndouĕ părţile înaintea smerenieĭ nóstre amŭ cerutŭ diéta rĕposat mumi jăluitoruluĭ ca să vedemŭ ce coprindere este pentru aceste sfinte móşte, şi arĕtândŭ amŭ vĕḑutŭ că ḑice, cum că le lasă danie sfinteĭ mônăstirĭ Spiriĭ, unde este şi ctitor, iar nimicŭ nu pomenesce că de va veni fiulŭ sĕŭ să le iée elŭ; decĭ amŭ primitŭ de aŭ dusŭ pe douĕ mărturiĭ ce se vĕḑură iscăliţĭ în dietă, adecă pe popa Theodosie proin protopop, i pe popa Tudorache duhovniculŭ eĭ ot sf. Nicolae din şelarĭ, şi întrebându-ĭ aŭ respunsŭ popa Theodosie și alte procese de natură a ne arĕta și o relaxare de moravurĭ maĭ fațișă.

Cântecele nóstre populare ne aŭ arĕtatŭ, încă din vechime, pe femeea română iubindŭ *voinicia.* Urmașele răpitelor sabine s'aŭ cam lăsatŭ bucuróse să fie și ele răpite de voinicĭ, chiar când nu maĭ eraŭ mirene, ci afiorisite Domnuluĭ, ca ***Sora dela mônăstire*** din balada luĭ Alexandri.

De sigurŭ că exemplulŭ cocónelor din timpulŭ ocupațiuneĭ țĕreĭ de Austriacĭ și de Muscalĭ, a cărora purtare scandalósă ne aŭ descris'o Langeron și alțĭ scriitorĭ streinĭ, a putută avea influențe perniciόse și asupra femeilor din treptele de maĭ josŭ. Destulŭ că simțimêntulŭ pudóreĭ, simțimêntŭ atâtŭ de creștinŭ, e departe de a fi în progresŭ în principate la finea seculuĭ XVIII.

Sub M. Suțu scandalurile de fete necinstite, de nascerĭ de copiĭ naturalĭ aruncațĭ prin tinḑele bisericilor, sunt fapte care se repetă prea desŭ.

La lățirea acesteĭ depravațiunĭ contribuia multŭ și legea, care obliga să iée de nevastă pre fata care îlŭ trăgea la judecata mitropolieĭ și jura cum că acelŭ chiămatŭ în judecată era necinstitorulŭ eĭ, orĭ părintele copiluluĭ născutŭ. Câte fete bĕtrâne căutară a dobândi pe acéstă cale unŭ soțŭ!

Asemenea scandalurĭ obligă pe mitropolitulŭ Cosma, ca la 4 Iuliŭ 1792, să intervină la Domnitor cu următórea anafora:

Pré Inălțate Dómne.

Taina nunțiĭ ceĭ blagoslovite este una din cele șépte sfinte taine ale sfinte nóstre bisericĭ, și pentru aceea să și ḑice nunta cinstită și patul nespurcatŭ, iară

---

că după cum se coprinde în dietă asemenea aŭ auḑitŭ și așĭa s'aŭ scrisŭ, și cum că egumenulŭ nu aŭ fostŭ de față când s'aŭ făcutŭ dieta, ci în urmă aŭ venitŭ; iară popa Tudorache arétă, că iar fi ḑisŭ răposatulŭ, în urmă, că de va veni fiu sĕŭ să le iée elŭ; la a căruia arĕtare pentru maĭ bună încredințare, iamŭ ḑisŭ să priméscă blăstemŭ, că iaŭ ḑisŭ acestŭ felŭ, și nicĭ într'unŭ chipŭ n'aŭ primitŭ, ci se cunósce că hatârŭ aŭ căutatŭ jăluitoruluĭ de aŭ prisositŭ acele cuvinte dela elŭ, nefiindŭ scrise în dietă; pentru care după cercetare ce amŭ făcutŭ și după coprinderea dieţiĭ, rĕmânŭ bune sfintele móște a le mônăstiriĭ Spiriĭ, ci nu lipsescŭ însciințarea, și aniĭ Măriĭ tale dela Domnulŭ Dumneḑeŭ rugămŭ să fie mulțĭ și fericițĭ. 1792, Iuliŭ 18.

Alŭ Măriĭ tale către Dumneḑeŭ fierbinte rugătorŭ și smeritŭ părinte sufletescŭ. *Cosma* alŭ Ungro-Vlahieĭ.

BIBLIOTECA * ACADEMIEI * ROMÂNE

aicĭ într'acéstă ţéră, la uniĭ din proştiĭ locuitorĭ, vedemŭ că se urméză în potrivă ad. putemŭ ḑice: nuntă necinstită şi patŭ spurcatŭ, pentru că multe din fetele fecióre încă dându-se şi îndrăgindu-se cu uniĭ-alţiĭ (maĭ nainte de cununia cea după lege) cadŭ şi la fapta pĕcatuluĭ curvieĭ cu nădejde că-lŭ va cere de bărbatŭ, şi în urmă după împlinirea pĕcatuluĭ, aceĭ înşelătorĭ se întorcŭ, se căescŭ, nu le primescŭ, apoĭ îndată intră în judecăţĭ, şi-şĭ desgolescŭ ruşinea faptelor, necontenite supĕrărĭ facŭ judecăţilor, se stingŭ cu cheltuelile, se dă pricină şi zapciilor atâtŭ politicesce câtŭ şi bisericesce de glóbe şi geremele, şi în cea de pe urmă îşĭ pierdŭ şi sufletele, că mulţĭ din tinerĭ ca să-şĭ apere fapta, séŭ de ruşine ca să nu se aréte vinovaţĭ, séŭ de nevoe nevrêndŭ ca să o iée nevastă, ci primescŭ blăstemŭ, facŭ înfricoşate jurămênturĭ, ca să scape de pîra fetelor, şi aşĭa amêndouĕ părţile rĕmânŭ într'o căire neîndreptată, unulŭ cu perdere de sufletŭ, alta cu perderea curăţenieĭ feciorii eĭ, şi rĕmâne ca o curvă, altele îşĭ strică fecioria cu uniĭ şi apoĭ, séŭ de sineşĭ, séŭ îndemnate, cadŭ în spinarea altora, ce-ĭ vĕdŭ, séŭ maĭ cu chipŭ, séŭ maĭ chivernisiţĭ, séŭ maĭ cinstiţĭ, precumŭ de acestŭ felŭ douĕ pricinĭ s'aŭ întêmplatŭ şi s'aŭ doveditŭ chiar înaintea judecăţiĭ smerenieĭ nóstre, altele iarăşĭ se întêmplă de nascŭ copiĭ, şi ca să nu fie ruşinea lor vĕdită, şi pentru ca să scape de ispravnicĭ, de zapciĭ, de protopopĭ a nu le globi precumŭ sunt obicĭnuiţĭ, ele îşĭ omorŭ copiiĭ, şi peste fapta curvieĭ se facŭ şi ucigaşe de prunci, şi cu acestŭ chipŭ multe nelegiurĭ obicĭnuescŭ la acéstă taină a cununieĭ de care pururea şi maĭ tot-deauna sunt judecăţile supĕrate cu jălbile şi pricinile lor, şi nu numaĭ la fete se urméză acésta, ci şi la neveste vĕduve, care fără de sfială şi fără de nicĭ o ruşine daŭ jălbĭ, desgolindu-şĭ curvia lor şi cerêndŭ apoĭ şi judecată; deci pentru una ca acésta amŭ socotitŭ smerenia nóstră, că este cu cale şi de trebuinţă a se da unŭ nizamŭ de obşte la tótă ţéra, prin tóte satele şi oraşele, de va fi şi cu bună primire a Măarieĭ tale, ca să dea ispravniciĭ scire şi poruncă tuturor, spre a se părăsi de aceste rele netrebniciĭ şi fapte ruşinate, adecă şi părinţiĭ să-şĭ chiverniséscă fetele şi fetele să-şĭ păzéscă curăţenia lor, arĕtându-le şi făcêndŭ să înţelégă fieşcare, că de acum nainte sunt neprimite jălbĭ şi cererĭ de cununiĭ silnice şi ruşinate, séŭ cererĭ de banĭ şi de zestre, şi după acésta în urmă, când nu vor fi următóre şi nu vor face părăsire, orĭ-care fată séŭ muere vĕduvă va cădea în pĕcatulŭ curvieĭ cu vre-unŭ tênĕrŭ, séŭ de voĭe cu nădejde de însoţire, séŭ cu alte maglisitóre amăgelĭ curvescĭ, la nicĭ o judecată, séŭ bisericéscă, séŭ politicéscă, pîra eĭ să nu fie ascultată, ci maĭ vêrtosŭ să se certe, séŭ fata, séŭ îndemnătoriĭ eĭ, séŭ părinţiĭ eĭ, carĭ aŭ primitŭ a pricinui şi aŭ suferitŭ unele ca acestea, afară numaĭ când va fi silă de năprasnă asupra vre uneĭa, la locŭ unde să nu fie nădejde de scăpare; care silă pe dată să o facă arĕtată cu vrednice mărturiĭ, împreună cu semnulŭ feciorii eĭ, acele jălbĭ numaĭ să avemŭ ale primi, pentru care rĕmânemŭ pururea îndatoraţĭ a le judeca şi a le hotărî după sfintele pravilĭ în cinstea poruncilor bisericescĭ canóne pre dreptate şi legiuite hotărîrĭ, şi cu acestŭ mijlocŭ socotimŭ că se va înceta şi se va tăia acestŭ rĕŭ obiceiŭ şi nelegiuite fapte, şi multe din fete séŭ muerĭ vĕduve îşĭ vor păzi curăţenia lor tăinduli-se nădejdea, că vor fi ascultate şi primite la judecată spre a dobândi silnice şi ruşinate cununiĭ, saŭ altŭ folos de câştigŭ, cu împlinire de banĭ şi precumŭ fieşcare se va purta, şi cinstea îşĭ vor păzi, aşĭa vor rĕmânea; pentru care rugămŭ şi pe Măria ta ca nu numaĭ să se facă publicuită acésta în tótă ţéra, ci să se şi poruncéscă boerilor ispravnicĭ de prin judeţe, căpitanilor, zapciilor de prin plăşĭ, ca nimenĭ de acum înainte să nu maĭ globéscă, séŭ pre fete, séŭ pre tinerĭ, de vreme că nicĭ eĭ n'aŭ a'şĭ maĭ căuta pricinĭ de acestŭ felŭ la nicĭ o judecată; precumŭ şi noĭ asemenea vom da poruncile smereniei nóstre tuturor protopopilor şi zapciilor preoţescĭ, a se feri de acum înainte de acest felŭ de pricinĭ şi de globirĭ; şi aniĭ Măriĭ tale dela Domnul Dumneḑeŭ rugăm să fie mulţĭ şi nenorociţĭ (1). 1792, Iulie 4.

Alŭ Măriĭ tale fierbinte către Dumneḑeŭ rugător şi smeritŭ părinte sufletescŭ.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ.

Este casulŭ curiosŭ când fata Anastasia, o fată dintr'o cârciumă acusa pre Ene căpitanulŭ, că aŭ necinstit'o şi că trebue să o ea de nevastă. Ene trebui să jure împreună cu alţĭ martorĭ, că Anastasia era o femee rea, ca să scape de dênsa.

Anaforaoa mitropolitului de apĕrarea luĭ Ene căpitanŭ de către Anastasia fata.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Poruncimŭ Domnia mea să fie în pace şi nesupĕratŭ numitulŭ Ene căpitanŭ de către pîra acesteĭ Anastasiĭ, căreia i se cădea şi bătae, 1791, Dec. 20.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Cu orênduitulŭ zapciŭ dumnéluĭ ceauşŭ de aproḑĭ s'aŭ înfăţoşatŭ înaintea nóstră Anastasia fata şi cu celŭ pârîtŭ Ene căpitanulŭ, şi cetindu-ĭ jalba, amŭ întrebatŭ pe numita, câtă vreme este de când aŭ avutŭ împreunare cu pârîtulŭ? Ḑisă cum că acum în câşlegile viitóre este unŭ anŭ. Intrebându-se şi pârîtulŭ ce are a respunde la arĕtarea jăluitóriĭ? ḑice că părinţiĭ eĭ vêndŭ vinŭ şi elŭ aŭ mersŭ la eĭ, ca la o cârciumă, şi câtŭ pentru fapta pĕcatuluĭ nu tăgădui, numaĭ pricinui ḑicêndŭ, că jăluitórea încă maĭ nainte de dênsulŭ şi cu alţiĭ aŭ săvêrşitŭ fapta pĕcatuluĭ, iar n'aŭ fostŭ începere dela dênsulŭ; la acésta i s'aŭ ḑisŭ ca să aducă martorĭ spre încredinţarea judecăţiĭ, şi aŭ adusŭ pre unŭ Gheorghe căpitanŭ ot mahalaua popi Raduluĭ, pe care întrebându-lŭ, arétă, că maĭ nainte de pârîtulŭ Ene cu câte-va lunĭ însuşĭ elŭ aŭ avutŭ împreunare cu dênsa; l'amŭ întrebatŭ la ce vreme? şi aŭ arĕtatŭ cum că aŭ fostŭ unŭ anŭ în postulŭ sfinţilor apostolĭ ce aŭ trecutŭ, la care arĕtarea fetiĭ aŭ fostŭ cum că în câşlegile viitóre este unŭ anŭ de când aŭ avutŭ pĕcatŭ cu pârîtulŭ Ene, mărturia ce ea îşĭ arétă că încă maĭ nainte la trecutulŭ postŭ alŭ sfinţilor apostolĭ aŭ fostŭ unŭ anŭ de când însuşĭ elŭ aŭ săvêrşitŭ pĕcatulŭ cu dênsa, ci dela postulŭ sfinţilor apostolĭ şi până în dulcele Crăciunuluĭ se vede atâtea lunĭ trecute la mijlocŭ, decĭ neîndestulându-ne smerenia nóstră numaĭ pe arĕtarea luĭ din gură, iam ḑisŭ ca să-şĭ încredinţeze mărturia prin jurămêntŭ, şi fiindŭ primitorŭ, i-amŭ datŭ sorocŭ de treĭ ḑile ca să-şĭ iée séma, puindŭ şi pe cucerniciĭ clericĭ de l'aŭ sfătuitŭ spre a nu-şĭ vĕtăma sufletulŭ pentru hatir séŭ pentru interesŭ, şi încă a treia ḑi maĭ înfăţoşindu-lŭ înaintea nóstră l'amŭ maĭ sfătuitŭ şi noĭ arĕtându-ĭ puterea jurămêntuluĭ, şi cu totŭ fiindŭ primitorŭ, aŭ mersŭ în biserica metohuluĭ sfinteĭ mitropoliĭ, unde faţă fiindŭ părinţiĭ feteĭ şi cucerniciĭ clericĭ şi orênduitulŭ zapciŭ, aŭ săvêrşitŭ jurămêntulŭ întocmaĭ după coprinderea tacriruluĭ ce maĭ susŭ arétă, după a căruia mărturie şi jurămêntŭ ce aŭ primitŭ, rĕmâne pârîtulŭ Ene a fi în pace şi nesupĕratŭ de acum înainte de către Anastasia fata, ci nu lipsimŭ cu însciinţare, şi anii Mări tale dela Domnulŭ Dumnedeŭ rugămŭ să fie mulţĭ şi norociţĭ (1). 1791, Decembrie 17.

---

(1) Cod No. XIX, fila 466—467.

Alŭ Măriĭ tale către Dumnedeŭ fierbinte rugătorĭ, şi smeritŭ părinte sufletescŭ.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ.

Asupra acesteĭ anaforale Mihail Suţu dă următórea resoluţiune:

Iω Mihaĭl Const. Suţul VV. i gospod.

Citindu-se acéstă anafora înaintea Domnieĭ mele, şi cu socotélă de obşte găsindu-se cu cale, o întărimŭ şi Domnia mea, şi poruncimŭ să se facă cărţile Domnieĭ mele de publicaţie în tótă ţéra. 1792, Iuliŭ 4.

Vel logofĕtŭ.

In urma acesteĭ hotărîrĭ Domnitorul dă următorulŭ pitacŭ şi următórele publicaţiĭ:

Pitacŭ la aga şi spăt. pentru fetele ce cadŭ în spinarea unora şi altora, a nu li se maĭ asculta pîrele, după anaforaua părintelui mitropolitŭ precumŭ şi afară asemenea s'aŭ publicuitŭ.

Iω Mihaĭl Const. Suţul VV.

Dumnéta vel spăt. i dumnéta vel post. epistatulŭ agieĭ, prea sfinţitulŭ părintele mitropolitulŭ ţĕriĭ ne-aŭ făcutŭ anafora prin care ne arétă, ântêiŭ o defăimare ce să face la taina nunţiĭ, cu cererĭ de cununie silnice şi ruşinate, alŭ doilea perdere de suflete, ucidere de prunci, pricinĭ de glóbe şi geremele şi turburare judecăţilor, ce se pricinuesce pururea dintr'acésta, şi aŭ găsitŭ pre sfinţia sa cu cale, ca să se dée unŭ nizamŭ cuviinciosŭ, pentru înfrênarea şi contenirea de acestŭ felŭ de netrebniciĭ şi fapte ruşinate; decĭ iată trimitemŭ dumné-vóstră copie după anaforaua pré sfinţieĭ séle, care să puneţĭ să se citéscă prin totŭ târgulŭ întru audulŭ şi sciinţa tuturor de obşte, dimpreună cu acéstă poruncă a Domnieĭ mele, ca să scie fieşcare, cum să se pórte de acum înainte, spre a nu nădăjdui la cununiĭ silnice şi la cererĭ de banĭ şi de zestre (2). 1792, Iulie 5.

Publicaţiĭ la tóte judeţele şi la caimacamŭ, ca să facă cunoscută la toţĭ hotărîrea ce s'aŭ făcutŭ la pricina fetelor ce caută judecăţĭ pentru stricarea de feciorĭĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănĕtate! prea sfinţia sa părintele mitropolitŭ ne-aŭ făcutŭ anafora, prin care ne arétă ântêiŭ o desfrênare ce se face maĭ ântêiŭ la taina nunţiĭ, cu cerere de cununiĭ silnice şi ruşinate, alŭ doilea perdere de suflete, ucidere de prunci, pricină de glóbă i geremele, şi turburare judecăţilor ce se pricinuesce pururea dintr'aceştea, şi aŭ găsitŭ cu cale, ca să dămŭ unŭ nizamŭ cuviinciosŭ pentru înfrênarea şi contenirea de acestŭ felŭ de netrebniciĭ; decĭ iată vĕ trimetemŭ Domnia mea copie după anaforaua prea sfinţieĭ séle ca să înţelegeţĭ, şi vĕ poruncimŭ să o publicuiţĭ prin tóte satele i oraşele de obşte, după care poruncimŭ să şi urmaţĭ, dândŭ straşnice poruncĭ şi zapciilor şi tuturor slujbaşilor de a se părăsi de acum înainte de acestŭ felŭ de glóbe şi geremele, atâtŭ eĭ câtŭ şi protopopiĭ către carĭ aŭ trimesŭ şi prea sfinţia sa poruncile prea sfinţiilor séle; însă fiind-că după acésta în urmă sunt să fie neprimite acelŭ felŭ de jălbĭ, trebue să o faceţĭ bine cunoscută porunca, însciinţândŭ negreşitŭ ca să o auḑă toţĭ citindŭ însuşĭ copia anaforalii cu porunca împreună şi fiţĭ sănĕtoşĭ; aşişderea vĕ poruncimŭ Domnia mea strajnicŭ, să privigheaţĭ fórte, cercetândŭ în totŭ chipulŭ pe urmă, ca nu cum-va protopopiĭ cu acéstă pricină să facă acésta să rĕmâe şi să aducă tréba la catahrisisŭ în locŭ de indreptare, şi în césulŭ ce veţĭ simţi una ca acésta, numaĭ decâtŭ să aveţĭ a da Domnieĭ mele scire negreşitŭ.

---

(1) Cod. No. XIX, fila 96—97.

(2) Cod. No. XX, fila 720.

Anaforaua acésta după care s'a trimesŭ copiĭ pentru acéstă pricină, şi s'aŭ trecutŭ la condica de anaforale (1).

Incă din momentulŭ sosireĭ în Domnie a luĭ M. Suţul, s'aŭ găsitŭ muerĭ, carĭ să profite de Domnia cea nouă pentru a'şĭ găsi bărbaţĭ cu de-a sila.

Dămŭ în notă şi la anexe câte-va procese curióse de asemenea natură. Din acestea se va vedea cum unulŭ din bărbaţĭ, Polichronie, se apĕră, ḑicêndŭ, că de frica luĭ Mavrogheni s'a fostŭ recunoscutŭ vinovatŭ către femeea ce-lŭ trage în judecată. Totŭ bietulŭ Mavrogheni este de vină şi pentru că tîneriĭ Sóre şi Oprea şi Nicolae Cojocaru aŭ ne cinstitŭ nisce fete! Mitropolitulŭ Cosma şi Domnitorul daŭ dreptate luĭ Niţă Cojocarul. M. Suţul poruncesce ca femeea reclamantă să fie aruncată la închisóre şi după ce va nasce copilulŭ să fie certată cu bătae în târgŭ «pentru pilda şi înfrânarea altora» femeĭ rele (2).

---

(1) Cod. No. XX, fila 722—723.

(2) *Anaforaua ce s'a făcut în dosul jălbi Marii Văduvii de pricina ce are cu un Polihronie cu care ḑice că aŭ făcutŭ unŭ copilŭ.*

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Aşia să urmeze pentru care dămŭ Domnia mea la mânile luĭ Polihronie acéstă întărire, ca să fie în pace, iar când nu se va astâmpăra femeea, atuncĭ i se face şi osânda ce se coprinde maĭ josŭ. 1791. Octom. 13.

Pré Inălţate Dómne.

După luminata porunca Măriĭ tale cercetândŭ acéstă pricină, prin judecată s'aŭ adeveritŭ mincinósă jalba acesteĭ femeĭ, pentru că pârîtulŭ Polihronie după năpăstuirile ce să vede că aŭ maĭ avut de către acéstă femee în vremea trecută pentru categoriile şi cheltuelile ce ce aŭ făcutŭ femeea în ḑilele Domnuluĭ Mavro-

Ast-fel fiindŭ căḑutŭ simţulŭ moralŭ, nu e de mirare, că chiar

---

gheni, când de frică le-aŭ suferit pentru ca să nu i se facă cununie cu dînsa silnică, aŭ fostŭ datŭ însuşĭ elŭ jalbă Divanuluĭ ţĕriĭ pentru dînsa la létŭ 1790 Noemvre 18, cerêndŭ dreptatea, atât pentru necinstea, cât şi pentru cheltuelile ce-ĭ făcuse, şi prin mumbaşarlîcul vătavuluĭ de aproḑĭ fiindŭ orânduitŭ la judecata departamentuluĭ, după ce s'aŭ judecatŭ, fiindŭ orânduitŭ la prea sfinţia sa părintele mitropolitŭ, ca să priméscă Polihronie jurămêntŭ că nu se şcie elŭ învinovăţitŭ în fapta curvieĭ cu dînsa, se vede la mâna luĭ şi anaforaua iscălită de prea sfinţia sa părintele mitropolitŭ, din Noemvre 24, totŭ alŭ acestuĭ velétŭ, întru care-lŭ adeverimŭ că aŭ săvârşitŭ blăstemŭ, care s'aŭ şi mulţămitŭ ea, şi după anaforaua sfinţieĭ sale i s'aŭ întăritŭ iarăşi a departamentuluĭ de la Noemvre 27 totŭ alŭ aceluĭ velétŭ, ca să fie în pace Polihronie, de unde se cunóşce că tótă judecata este căutată, izbrănită şi hotărîtă, şi rĕŭ maĭ umblă asupra cu jălbĭ, şi i s'aŭ ḑisŭ şi dumnéeĭ, ca să se astîmpere şi să nu maĭ umble cu jălbĭ mincinóse, iară când va maĭ îndrăsni a maĭ jălui pentru numitulŭ cu aceste năpăstuirĭ, atuncĭ după cuviinţă a fi pildă şi altorŭ femeĭ netrebnice ca dînsa, să se facă surghiun, cu luminata poruncă a Măriĭ tale, la mônăstirea Viforâta in sud Dâmboviţa în câtă vreme se va găsi cu cale spre pocăinţa eĭ. 1791 Octomb. 12.

Vel. Spătar.

Cod. No. XIX, fila 21.

Anaforaua ce s'aŭ făcut în dosul jalbiĭ luĭ Varlam ot satul Slaveştiĭ sud Teleorman i Radu dela Baciŭ sud Vlaşca, de pricina fetelor ce ḑic că le-aŭ stricat Sóre sin Diac Gheorghe dela Slăvescĭ sud Teleorman şi Oprea sin Ivan dela Frăsinet sud Vlaşca.

Iω Mihail Const. Şuţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Intărimŭ şi Domnia mea, ca să rĕmâie părîţiĭ în bună pace şi ne supĕraţĭ de pîra acelor muerĭ, după jurămêntulŭ ce aŭ făcutŭ, prin încredinţarea ce ne face prea sfinţia sa părintele Metropolitŭ. 1791, Octombre 18.

Prea Inălţate Dómne.

Aceste doue fete ale jăluitorilor d'impreună cu amândoĭ juniĭ *Sóre* şi *Oprea* care îĭ arétă printr'acéstă jalbă, s'aŭ înfăţişatŭ înaintea smerenieĭ nóstre la judecată, şi după cercetarea ce li s'aŭ făcutŭ, tăgăduindŭ numiţiĭ junĭ, că nu sunt vinovaţĭ cu numitele fete la păcatulŭ împreunăriĭ, şi ne avêndŭ nicĭ un felŭ de doveḑĭ şi mărturiĭ nicĭ o parte nicĭ alta, n'amŭ pututŭ într'altŭ chipŭ ca să facemŭ descoperire şi isbrănire priciniĭ, fără numaĭ prin jurămîntŭ şi primindŭ aceştĭ maĭ susŭ ḑişiĭ junĭ ca să facă jurămêntŭ, am ḑisŭ numiţilor jăluitorĭ să să dea zapisŭ cumŭ că se vor mulţămi dupĕ ce vor face jurămêntŭ, şi primindŭ aŭ datŭ şi zapisŭ în condica metropolieĭ, ca jurândŭ să fie în pace de către dînşiĭ ne maĭ supĕrându-ĭ cu nicĭ un felŭ de cuvîntŭ, şi după acésta orânduirăm la cucerniciĭ clericĭ şi potropopĭ aĭ mitropoliĭ, ca să-ĭ sfătuiască şi să le aréte puterea jurămîntuluĭ, dându-le sorocŭ de treĭ ḑile, ca să-şĭ ia séma să nu îşĭ vatăme sufletele vre-o parte, şi neputêndŭ eĭ dintre eĭ ca să facă vre-o alta învoire şi să lipséscă jurămîntulŭ, cu scirea nóstră i-aŭ dusŭ în biserica metohuluĭ Mitropolieĭ, și preoții să nu fie fostŭ totŭ-d'a-una și cu toții la înălțimea chiamăreĭ lor.

şi faţă fiindŭ numiţiĭ jăluitorĭ cu fetele lor, şi Dumitrache *Odobaș* zapciŭ Spătănescu aŭ juratŭ numitulŭ Sóre şi cu Oprea sărutândŭ sfînta evanghelie şi sfînta cruce după obiceiŭ, mărturisindŭ că nu sunt vinovaţĭ în fapta pĕcatuluĭ cu numitele fete, ci năpaste le-aŭ căḑutŭ, şi arĕtându-ne cucernicĭ clericĭ în scrisŭ că aŭ săvârşitŭ numiţiĭ jurămîntulŭ, într'acestŭ chipŭ, amŭ întăritŭ şi smerenia nóstră ca de acumŭ înainte să rĕmâe în pace şi ne supĕraţĭ numitulŭ *Sóre* şi *Oprea* de către jăluitoriĭ şi de către fetele lor, şi nu lipsimŭ cu răspundere Inălţimiĭ tale.

Alŭ Inălţimiĭ tale către Dumneḑeŭ fierbinte rugătorŭ şi smeritŭ părinte sufletescŭ.

Cosma alŭ Ungro-Vlahiĭ.

Cod. No. XIX, fila 22—23.

Judecata luĭ Nicola Cojocaru cu Aniţa fata pentru că ar fi înburdisoșat-o.

Prea Inălţate Dómne.

Din luminată porunca Inălţimiĭ tale s'aŭ înfăţoşatŭ înaintea smereniĭ nóstre Aniţa jăluitórea şi cu Nicola Cojocaru şi făcêndŭ cercetarea pricíniĭ ce aŭ arĕtatŭ numitulŭ Nicola o adeverinţă în scrisŭ cu lét 1787 iscălită numita Niţa şi cu muma eĭ Nedelea, care o da la mâna luĭ cu cuprindere, că avêndŭ amândoĭ judecată la rĕposatulŭ domnulŭ Mavrogheni şi hotărîndŭ ca să o ia soţie, la urmă cu bună învoială s'aŭ înpăcatŭ şi primindŭ numita tal. 200 ca o zestre, s'aŭ desfăcutŭ unulŭ de către altulŭ, care adeverinţă şi singură numita nu o tăgădui, ci ḑise că atuncĭ aŭ primitŭ aceĭ tal. 200 precumŭ şi în jalbă arétă, iar maĭ la urmă iarăşĭ din multele luĭ făgăduelĭ înşelându-se arŭ fi maĭ avutŭ împreunare; înpotrivă a rĕspunsŭ şi numitulŭ Nicola, că nicĭ într'acea vreme n'aŭ fostŭ vinovatŭ cu dînsa nicĭ acumŭ, ci năpaste i-aŭ căḑutŭ şi de mare frică, ḑice, că i-aŭ datŭ şi aceĭ tal. 200 şi cum că de atuncĭ fiindŭ 4 anĭ trecuţĭ, ca una ce a fostŭ slobodă şi în vreme de resmiriţă orĭ-ce aŭ vrutŭ aŭ făcutŭ şi unde i-aŭ plăcutŭ s'aŭ dusŭ, iară elŭ nu aŭ avutŭ cu dînsa nicĭ unŭ felŭ de întâlnire; decĭ pentru acéstă pricină văḑêndŭ şi smerenia nóstră că aŭ trecutŭ atâta vreme la mijlocŭ şi numita scie că aŭ primitŭ aceĭ tal. 200 ca o zestre, pentru ce la urmă (de va fi precumŭ ḑice ea) se maĭ înşela de îlŭ primea? ea vĕḑuse prea bine că nu s'aŭ ţinutŭ de făgăduiala ce ḑice ea că iar fi datŭ şi maĭ vârtosŭ că iĭ dedese şi zapisŭ de la mâna eĭ, ci la acéstă cerere ce maĭ face numita jăluitóre asupra numituluĭ Nicola Cojocaru nu are nicĭ un felŭ de dreptate; şi nu lipsimŭ cu rĕspunsŭ Inălţimiĭ tale cu vătafu de aproḑĭ, iară hotărârea cea de săvârşitŭ rĕmâne a se face de către Inălţimea ta, şi aniĭ măriĭ rugămŭ dela Domnulŭ Dumneḑeŭ să fie mulţĭ şi norociţĭ. 1791, Octombre 10.

Alŭ înălţimiĭ tale către Dumneḑeŭ rugătoriŭ şi smeritŭ părinte sufletescŭ.

Cosma alŭ UngroV-lahiĭ.

Cod. No. XIX, fila 24.

Iω Const. Şuţul VV. i gospod.

Zemli Vlascoe.... Citindu-se înaintea Domnieĭ mele acéstă anafora a prea sfinţieĭ sale părinteluĭ mitropolitŭ şi înţelegêndŭ pricina, amŭ găsitŭ cu cale ho-

Cunóscemŭ casurĭ când preoţiĭ sunt în rĕsvrătire contra autorităţilor bisericescĭ, sub domnia luĭ M. Suţu. Vomŭ aminti aci, adu-

---

tărîrea sfinţiĭ sale; iar numita Niţă aŭ datŭ de isnóvă jalbă Domnieĭ mele cerêndŭ să nu facemŭ Domnia mea vre-o întărire fiind-că are apelaţie înpotrivă. Decĭ fiind-că Domnia mea pe nimenea nu oprimŭ de la Divan, am poruncitŭ ca să-ĭ înfăţoşeze înaintea Domnieĭ mele în doaĕ şi treĭ rândurĭ, că de are vre-unŭ cuvêntŭ vrednicŭ aşia să iasă la Divanŭ şi va afla îndestularea, iară de nu va avea nicĭ o altă dreptate şi umblă a cere Divanuluĭ Domnieĭ mele pentru acestŭ felŭ de faptă de curvie fără nicĭ o sfială, să şcie că nu va rĕmînea nepedepsită, şi după ce i s'aŭ ḑisŭ tóte acestea, maĭ nainte ne vrêndŭ să înţelégă aŭ eşitŭ fără de nicĭ o sfială la Divanŭ faţă cu pârîtulŭ pe carea întrebându-se de aŭ primitŭ aceĭ talerĭ 200 după fapta dintâiŭ şi de aŭ făcutŭ isbrănire ca să fie în pace unulŭ de către altulŭ şi de s'aŭ mulţămitŭ atuncĭ, nicĭ una dintr'aceste n'aŭ tăgăduitŭ, nicĭ vre-unŭ altŭ vrednicŭ cuvêntŭ deosebitŭ nu avu, ci încă mărturisi şi singură că nicĭ sila, séŭ vre-unŭ zorŭ n'aŭ avutŭ, nicĭ în vre-unŭ locŭ fără de ómenĭ nu aŭ fostŭ. Decĭ măcarŭ că pârîtulŭ cu totulŭ se apără că nu este vinovatŭ nicĭ întâiŭ nicĭ pe urmă, ci şi aceĭ tal. 200 de frica luĭ Mavrogheni iaŭ datŭ, dar cu tóte aceste de va fi precum ḑice ea fapta cea din urmă nu urmézǎ a fi înşelăciune séŭ amăgitură, ci curvie din voinţă, pentru care acéstă curvie ce fără nicĭ o sfială s'aŭ îndrăznitŭ a o cuvênta înaintea Domnieĭ mele şi a o căuta faţă în Divanulŭ Domniĭ mele, amŭ poruncitŭ Domnia mea de s'aŭ ridicatŭ treĭ ḑile la închisóre, cu hotărîre, ca după ce va naşce să se pedepséscă cu bătae la trupŭ de faţă în târgŭ pentru pilda şi înfrânarea altorŭ curve, iară acumŭ s'aŭ slobozitŭ fiindŭ îngreuiată şi amŭ poruncitŭ zapciuluĭ celuĭ orânduitŭ ca atuncĭ să ne aducă respunsŭ ca să ia-e respunsŭ; deci Necula rĕmâne în pace. 1791 Noembre 2.

pecetea
gospod

Vel. Logofăt

biv vel Pitar

Cod. No. XIX, fila 25.

Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbiĭ Marei femeei din mahalaua popi Pătru, ca să aducă pe bărbatu-sĕŭ ce s'aŭ cununatŭ cu altă muere la sud Prahova.

Iω Mihail Const. Suţu VV. i gospod.

După anaforaua prea sfinţieĭ séle părintele mitropolitŭ orênduimŭ pre sluga Domnieĭ mele... cu care poruncimŭ dumné-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ să faceţĭ cercetare precumŭ se cuprinde maĭ josŭ, şi dovedindu-se ca adevĕratŭ s'aŭ cununatŭ cu alta, atuncĭ mumbaşirul să iée şi pre numitulŭ Costea şi pre preotul care iaŭ cununatŭ să-ĭ aducă aicĭ. 1792, Maĭ 17.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Viindŭ numita jăluitóre înaintea smereniĭ nóstre, amŭ vĕḑutŭ cele ce jăluesce, ci fiind-că pârîtulŭ Costea bărbatulŭ eĭ, îlŭ arétă că s'aŭ cununatŭ cu cêndŭ actele în notă anaforaua din 30 Ianuarie 1792 a Episcopuluĭ de Rômnic, are arétă că preoţiĭ din judeţulŭ Mehedinţilor se rĕsvrătescŭ asupra protopopuluĭ şi nu vor să dea birulŭ lor către visterie pênĕ nu li se va da protopopŭ dupĕ voia lor. Domnitorulŭ în 3 Februarie 1792, dete resoluţiunea ce se póte vedea în notă aprobândŭ propunerea Episcopuluĭ (1).

---

alta şi să află afară la satulŭ Crivineĭ sud Prahova, să fie luminată porunca Inălţimiĭ tale ca să mérgă mumbaşarlîcŭ Domnesc, şi prin marafetulŭ dumnélor boerilor ispravnicĭ aĭ judeţuluĭ, maĭ ântêiŭ să facă cercetare în faţa loculuĭ, şi dovedindu-se, că cu adevĕratŭ s'aŭ cununatŭ cu alta, atuncĭ mumbaşirŭ să iée şi pe numitulŭ Costea şi pre preotulŭ care iaŭ cununatŭ să-ĭ aducă aicĭ spre înfăţoşarea înaintea smerenieĭ nóstre, şi aniĭ Măriĭ tale dela Domnulŭ Dumneḑeŭ rugămŭ să fie mulţĭ şi norociţĭ. 1792, Maiŭ 12.

Alŭ Inălţimiĭ tale către Dumneḑeŭ rugătorŭ fierbinte, şi smeritŭ părinte.
Alŭ Ungro-Vlahieĭ *Cosma.*

Cod. No. XIX, fila 319.

(1) *Pré Inălţate Dómne.*

Insciinţămŭ Măriĭ tale că uniĭ din preoţiĭ dela judeţulŭ Mehedinţilor, fără de scirea obşteĭ scornindŭ pîrâ de pricină încă din vremea matculuiuĭ Mavrogheni asupra protopopilor lor, acésta aŭ fostŭ venitŭ aicea de aŭ jăluitŭ Măriĭ tale că maĭ făcêndŭ altă dată maĭ nainte douĕ jălbĭ, pentru acésta nicĭ atuncĭ, nicĭ în vremea oblăduiriĭ Divanuluĭ ţĕriĭ şi li s'aŭ făcutŭ luminată porunca Măriĭ tale, către dumnélor ispravnicĭ, să-ĭ înfăţoşeze cu pârîtulŭ protopopŭ şi să le cerceteze pricina, însă după însciinţarea ce luămŭ, dela însuşĭ dumnélor ispravnicĭ, scoposulŭ lor este numaĭ ca să scóţă pe protopopŭ şi să pue altulŭ după voia lor, şi cu acéstă idee a schimbăriĭ protopopuluĭ âmblă răzvrătindŭ şi pe ceĭ-l-alţĭ preoţĭ, şi se pricinuesce zăticnirea banilor ce sunt orênduiţĭ din luminată porunca Măriĭ tale aĭ rĕspunde la visterie, ci ne rugămŭ Măriĭ tale să fie luminată porunca Măriĭ tale către dumnélor ispravniciĭ acestuĭ judeţŭ, să dée totŭ felulŭ de ajutorŭ, ca să pótă face protopopŭ împlinirea banilor, şi după ce se va face totŭ istovulŭ să se cerceteze şi pricinile ce vor avea cu dênsulŭ; iară aniĭ Măriĭ tale dela milostivulŭ Dumneḑeŭ rugămŭ să fie mulţĭ cu fericire. 1792, Ianuarie 30.

Anaforaua episcopuluĭ de Rômnic a da ispravniciĭ ajutor protopopilor spre împlinirea banilor.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Cu cale fiindŭ anaforaua acésta a sfinţieĭ séle, părintele episcopŭ de Rômnic, poruncimŭ Domné-vóstră ispravnicilor să aveţĭ a face urmare precum se cuprinde maĭ josŭ, ca să daĭ mână de ajutor spre a putea face protopopulŭ împlinirea banilor, şi după ce va face istovulŭ veţĭ cerceta şi pricinile ce vor avea. 1792, Februarie 3.

Cod. No. XIX, fila 142.

De ordinarŭ cataclismele și nenorocirile ce isbescŭ unŭ poporŭ îl readuce la simțiminte religióse. Rĕsboiulŭ încheiatŭ cu pacea dela Șiștov, care rĕsboiŭ apăsâ atâtŭ de greŭ asupra țĕreĭ muntene, nu pare să fie contribuitŭ multŭ la îmbunătățirea moravurilor creștine. Invasiunile streine aŭ avutŭ pre lângă alte rele și o fatală influență asupra moravurilor tutulor claselor nóstre sociale.

Cumplita epidemie a ciumeĭ, care bântui sub Domnia luĭ Mihaĭ Suțu, readu-s'aŭ pre Românĭ maĭ multŭ la biserică?

Existența acesteĭ epidemiĭ, în cursul vereĭ din 1792, cu o violență atât de mare în câtŭ se înmulțesce stégulŭ polcovniculuĭ de ciocliĭ din Bucurescĭ până la numĕr de 60 inșĭ (1) de sigurŭ că va fi îndemnatŭ pre uniĭ creștinĭ să se împace cu biserica. lăsândŭ averĭ cutăreia, séŭ cutăreia mônăstirĭ; dar asemenea fapte sunt totușĭ escepțiunĭ.

Vorbindŭ de epidemia ciumeĭ, socotimŭ utilŭ să aducemŭ în notă treĭ acte propriĭ a aminti unele din mĕsurile luate de guvernulŭ țĕreĭ sub M. Suțu, pentru combaterea teribeluluĭ flagelŭ.

Actulŭ din 22 Iuliŭ 1792 arétă că mahalaua Mihaĭ Vodă din Bucurescĭ, fusese până atuncĭ scutită de infecțiune. Domnitorul ordonă spătaruluĭ să nu îngădue strămutarea în mahalaua dela Mihaĭ Vodă de locuitorĭ din cele-l-alte mahalale contaminate (2).

---

(1) *Pitacŭ la Aga, ca să înplinéscă stégulŭ polcovniculuĭ de ciocliĭ a fi lude 60.*

Cinstitŭ și credincĭosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Iorgache Suțu biv vel post. epistatulŭ agieĭ, fiind-că după înmulțirea molifseleĭ ce s'aŭ lățitŭ de acéstă năprasnică bólă, este trebuință de stégulŭ cioclilor a fi la slujbă deplinŭ lude 60, fiind-că ne însciințămŭ Domnia mea, cum că 13 lude lipsescŭ și până acum; poruncimŭ dumitale ca după nizamulŭ ce este datŭ, și după poruncile ce și maĭ nainte s'a trimisŭ dumitale, să aibĭ a împlini negreșitŭ fără de zăbavă și a se sci lude 13 până la 60. 1792, August 12. (Cod. XXII).

(2) *Pitacŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ a nu îngădui să se mute alțĭ mahalagiĭ în mahalaua Mihaĭ Vodă.*

Cinstitŭ și credincĭosŭ boerulŭ Domnieĭ mele dumnéta vel spătarŭ îțĭ facemŭ în scire, că ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia mea, pentru uniĭ din locuitoriĭ mahalalelor celor molipsite de bóla ciumiĭ, cum că aŭ începutŭ a se muta aicĭ în mahalaua Mihaĭ Vodă, din susŭ séŭ din josulŭ curțiĭ, prin care acésta póte să se pricinuiască, molifsélă și părțiĭ loculuĭ aicĭ, și să se înmulțéscă bóla, și ca să nu se întêmple una ca acésta, iată-țĭ poruncimŭ Domnia mea, să daĭ strașnică

In 25 Iuliŭ 1792 Domnitorul dă *nizamulŭ* obligândŭ pe prăvăliașĭ să nu dórmă în prăvăliĭ, ca să nu molipséscă marfa (1).

Starea de relaxare a simțuluĭ religiosŭ, puținulŭ umanitarismŭ ce se vede din modulŭ cumŭ se tratаŭ ciumațiĭ, nu împedica pre Divanŭ să țină luĭ Vodă Suțul „*Orațiĭ*“ creștine la începutulŭ postuluĭ mare.

Se póte vedea oribilele greutățĭ în care se aflaŭ nenorociții atinșĭ de bólă, ținuțĭ prin lazareturĭ la câmpŭ, din actul aci anexatŭ dela 24 Septembrie 1792. Numaĭ la acéstă dată se gândesce guvernulŭ luĭ Suțu să construiască bordee pentru ceĭ din lazarete, carĭ zăceaŭ în prada intemperiilor pe sub șetre..... Pare că citescĭ una din

---

poruncă atâtŭ vătașilor i ómenilor ce sunt orênduițĭ paznicĭ a fi cu privighere, ca să nu îngăduiască pe uniĭ ca aceia a se muta dintr'acele mahalale molipsite, câtŭ și aicĭ în mahalaua Mihaĭ Vodă, să facĭ cunoscută porunca Domnieĭ mele la toțĭ mahalagiiĭ, cum și vătașilor și casnicilor poruncindu-le strașnicŭ, ca nicĭ cum să nu se cuteze a primi în mahala locuitorĭ din mahalele molipsite. 1792, Iulie 22.

Cod. No. XXII, fila 756.

(1) Negustoriĭ ce aŭ înăuntru târguluĭ prăvăliĭ, séŭ bolțĭ cu mărfurĭ, ca pentru maĭ bună paza lor de vre-o întêmplare a bóleĭ acestia, și a averiĭ mărfurilor lor siguranță, amŭ datŭ Domnia mea cu socotéla de obște, și acestŭ nizamŭ, adecă: nimenea din prăvăliașĭ, séŭ din calfele lor, orĭ ucenicĭ, să nu rĕmâe nóptea în prăvălie cu marfa, fără de numaĭ ḑiua vor ședea în prăvălie pentru alișverișulŭ sĕŭ, iară séra să încuie prăvălia, să mérgă orĭ la mahala unde-ĭ va fi casa, orĭ în dosulŭ prăvăliilor, unde aŭ uniĭ și case cu odăĭ de ședere, séŭ vre-unulŭ de nu va fi nădăjduitŭ la paza străjerilor domnescĭ, carĭ sunt rênduițĭ nóptea de păzescŭ têrgulŭ, și va vrea să-șĭ lase și vre-unŭ ucenicŭ, séŭ calfă, acelŭ paznicŭ alŭ luĭ să nu rĕmâe înlăuntrulŭ prăvălieĭ, ci afară din prăvălie, să rĕmâe împrejurŭ; care acestŭ nizamŭ este pentru acestŭ sfârșitŭ, care-lŭ socotimŭ de folosŭ, adecă când feréscă Dumneḑeŭ la vre-unŭ prăvăliașŭ se întêmplă bóla ciumiĭ, nu póte fi marfa de prăvălie atâta de molipsită cu acestŭ mijlocŭ, ca când s'ar fi aflatŭ bolnavulŭ acela șeḑêndŭ și dormindŭ nóptea înăuntru prăvălieĭ cu marfă, ci numaĭ bolnavulŭ ridicându-se, marfa luĭ din prăvălie să rĕmâe pe locŭ fără a se ridica, însușĭ stăpânulŭ acela încuindu-o, și orênduițiĭ trebeĭ acesteia pecetluindu-o, după trecerea ḑilelor celor orênduite, după trebuință va veni însușĭ dimpreună cu orênduitulŭ ce aŭ pecetluitŭ de va deschide, va intra și va aerisi acea marfă. Decĭ acestŭ nizamŭ după ce-lŭ veĭ arĕta domnia ta maĭ ântêiŭ și la d-lor boeriĭ ce sunt orênduițĭ la tréba nizamuluĭ de bóla ciumiĭ, apoĭ să-lŭ facețĭ cunoscutŭ tuturor prăvăliașilor de obște, ca să-lŭ urmeze negreșitŭ, iar carele se va găsi înăuntru prăvălieĭ cu marfă dormindŭ, bine să scie, că nu numaĭ calfa séŭ ucenicŭlŭ acela se va pedepsi cu bătae, ci și însușĭ stăpânulŭ prăvălieĭ va fi pedepsitŭ. 1792, Iulie 25.

Cod. No. XX, fila 758—759.

paginele teribile descriind pustiirile ciumeĭ, din *Promessi sposi* a luĭ Manzoni!

Eacă și actele:

Prea Inălțate Dómne.

Luminată cartea Măriei tale dela 22 ale acesteĭ lunĭ, cu multă plecăciune primind-o amŭ înțelesŭ cele ce ni se poruncesce de către Inălțimea ta, cumŭ că fiindŭ ca de acumŭ înainte se răcesce vremea, se face frigŭ venindŭ și iarna, și bolnaviĭ ce sunt zmreduițĭ de ciumă nu potŭ să șéḑă în câmpŭ neavêndŭ căldură, milostivirea Măriei tale fiindŭ asupra lor, după cumŭ la totŭ norodulŭ țĕriĭ acesteia supușĭ Măriei tale, aĭ hotărîtŭ de a se găsi unŭ mijlocŭ de odihnă pentru șederea lor între câmpurĭ, adecă séŭ din satele ce sunt împrejurulŭ lazaretuluĭ, care vomŭ socoti noĭ și vor primi și eĭ să se mute în alte sate, și zmreduițiĭ să intre în loculŭ lor, primindŭ măria ta a plăti și chirie la case în câtă vreme vor ședea zmreduițiĭ, până cândŭ va face Dumnezeŭ milă de va conteni acéstă bólă, séŭ ne fiindu-le prin putință acésta, urméză de a li se face 40 bordee într'amêndouă lazareturile, primindŭ Măria ta de a se face iarășĭ cu plata și cu cheltuiala Măriei tale, după primirea luminateĭ poruncĭ, luândŭ și pe dumnéluĭ Panait biv căpitanŭ zaliscii, împreună amŭ mersŭ ântâiŭ la satulŭ Sfântuluĭ Pantelimon, unde amŭ socotitŭ că fiindŭ ca la vre-o 40 de case și maĭ bine unde ar putea să se împarță în două lazareturĭ, decĭ acolo în satŭ toțĭ locuitoriĭ sunt mutațĭ la altă parte la câmpŭ de cândŭ li s'aŭ întâmplatŭ zmreduială la o casă două, dar casele lor sunt pline de cele ce aŭ fieș-cine, cumŭ și bucatele ce aŭ pentru mâncare tóte prin case și prin prejurŭ, și fiindŭ acolo cincĭ șése dintre acei locuitorĭ cu casele prin prejurŭ, arĕtându-le în ce chipŭ este porunca și voința Măriei tale, căḑêndŭ cu lacrămĭ de rugăciune către Măria ta ca să te milostivescĭ asupră-le să nu fie silițĭ de a li se face casele spitalurĭ avêndŭ tóte ale lor prin case, și după atâta vreme ce aŭ trasŭ ploĭ și necasurĭ acumŭ aŭ bucurie de a se muta iarășĭ în odihna lor; altŭ satŭ maĭ aprópe de câtŭ Fundeniĭ d-luĭ vorniculŭ Racoviță nu este, unde și acolo are d-luĭ orânduițĭ paznicĭ să fie curatŭ ca să vie d-luĭ cu locuința, și locuitoriĭ de acolo iarășĭ asemenea ca și ceĭ dela sfeti Pantelimon făcură rugăciune, prisosindŭ și acestea ca să nu fie silițĭ de a intra ca să lucreze în lazareturĭ fiindu-le fórte frică de molifsélă, vĕḑêndŭ și noĭ acestea că la amâudouĕ pricinile cele de noĭ arĕtate cu rugăciune se apăra, întorcându-ne la amândouĕ lazareturile cu cuvêntŭ de mângâere, arĕtândŭ ómenilor ce sunt acolo, milostivirea și durerea de inimă ce aĭ Măria ta pentru dînșiĭ, cu o rugă dândŭ laudă luĭ Dumneḑeŭ, aŭ rugatŭ pentru întregimea sănĕtățiĭ și lungirea anilor Măriei tale, spuindu-le și silința ce facemŭ din porunca Măriei tale de a le face bordee pentru odihnă s'aŭ bucuratŭ fórte, și vĕḑêndŭ și eĭ că este peste putință locuitorilor celor de pe afară curațĭ să se amestece cu dênșiĭ de bună voința lor, auḑindŭ și pentru plată, cerură ca să facă eĭ înăuntru aceste bordee, dându-le ceĭ de afară cheresteaua și cele trebuincióse pentru lucru, cerêndŭ pentru un bordeĭ să li se plătéscă câte tal. patru. Luminate Dómne, doue lucrurĭ urméză a fi bune de se va primi de către Inălțimea ta, cel dintâiŭ: locuitoriĭ satelor nu se silescŭ de a intra fără de voĭe să lucreze, și a doua, că și ticăloșiĭ aceștia prin bună voința lor să câștige un ban de cheltuială și cu acestŭ mijlocŭ se săvârșescŭ și bordeele maĭ curândŭ, și cumŭ Dumnedeŭ va lumina pre Inălţimea ta, ni se va porunci ca să şcimŭ în ce chipŭ să urmămŭ; iar aniĭ Măriei tale dela milostivulŭ Dumnedeŭ mulţĭ şi fericiţĭ. 1792 Septembre 24.

Alŭ Măriei tale prea plecatŭ slugă.

Vintilă Prijbénu.

Cod. No. XXII, fila 5—6.

Iω Mihaïl Const. Suţul VV.

Prea bunŭ şi plăcutŭ Domnieĭ mele este mijloculŭ ce ne arétă serdarulŭ Prijbénu ispravnicu, şi primimŭ Domnia mea şi plata de aceĭ banĭ, decĭ dumnéta cinstitŭ şi credinciosŭ boerul Domnieĭ mele, vel vist Văcărescu, să facĭ orânduială atâtŭ de cele trebuinciόse câtŭ şi de plata banilor. 1792 Septembre 24.

Procit vel Logofĕt.

Unŭ altŭ numĕrŭ de acte relative la ciuma din 1792 vor urma în volumulŭ de anexe.

In legătură cu morala creştină este şi grija bogaţilor de ceĭ lipsiţĭ, de ceĭ săracĭ. M. Suţul menţine cutia milelor. «Boeriĭ epitropĭ» aĭ obşteşteĭ epitropiĭ supunŭ, la 5 Iunie 1792, o anafora Domnitoruluĭ M. Suţul, prin care îĭ propunŭ, ca să reînoéscă hrisovulŭ constituindŭ veniturile cutieĭ milelor «la care toţĭ de obşte împărtăşindu-se, săracĭ şi săracele vĕduve, copiiĭ sărmanĭ (orfanĭ),... fiind-că acumŭ s'aŭ desobicĭnuitŭ fieşcine neurmându-se de câtă-va vreme orânduelele».

Domnitorulŭ aprobă şi renoesce hrisovulŭ luĭ Alex. Ipsilante, în 6 Iunie 1792 (1).

Deja în 1791 Noembre se orânduise un slujbaşŭ la epitropie.

---

(1) *Anafora, prin care se orêndueşce Stoica logof. între epitropĭ*

După anaforaoa dumnélor epitropilor prin care arétă Domnieĭ mele trebuinţa ce are epitropia de acestŭ logofĕtŭ Stoica Urlăţénul, pliroforisindu-ne şi dumnéluĭ cinstitŭ şi credincĭosŭ boerulŭ Domnieĭ mele vel logofĕtŭ de ţéra de susŭ Manolache Brâncovénu, de slujba luĭ, iată-lŭ îlŭ orênduimŭ Domnia mea v. epitropŭ, decĭ dumnéta vel logofĕtŭ să-'ĭ trecĭ numele la catastihulŭ Domnieĭ mele alŭ departamentuluĭ epitropieĭ, unde să aĭbă epitropiĭ a'lŭ meteharisi la trébă. 1791, Decembrie 15.

Vel logofĕt.

Prea înălţate Dómne

Inşciinţămŭ Măriei téle pentru Stoica Urlăţénul care din mica luĭ vrâstă a slujitŭ curţiĭ domneşcĭ cu condeĭulŭ logofĕtuluĭ de visterie până în Domnia Măriei sale Alexandru vodă Ipsilant, că atuncĭ epitropia pentru scóle, pentru milostenie, pentru orfanotrofie şi pentru podurĭ s'aŭ luatŭ dintre logofeţiĭ visterieĭ şi s'aŭ datŭ sub ascultarea epitropilor ce aŭ fostŭ după vremĭ, slujindŭ iară la tóte, cu tótă dreptatea, şi maĭ alesŭ cabzămalŭ şi vameşŭ, până la venirea armieĭ nemţeşcĭ, iară atuncĭ fiindŭ mare trebuinţă pentru podurĭ, și cerêndu-se de la epitropie omŭ harnicŭ și fără de pregetŭ, l'amŭ arĕtatŭ Divanuluĭ, și s'aŭ datŭ epitropieĭ podurilorŭ făcêndu-'lŭ polcovnicŭ za podu, și aŭ slujit și la acea trébă fără de cusurŭ până la buna venire a Inălţimeĭ téle, și din năstavu Inălţimeĭ téle s'aŭ făcutŭ altŭ polcovnicŭ za podu, iară elŭ a rĕmasŭ astă dată lipsitŭ, și fiind-că epitropia are trebuinţă de unŭ practicosŭ și cu credinţă, atâtŭ pentru strîngerea veniturilor, câtŭ și pentru a cheltuelilor măcarŭ până la o para se dă cu şcirea tuturorŭ epitropilor, dară făcêndŭ trebuinţă acea para să mérgă chiarŭ la mâna obrazuluĭ ce s'aŭ orênduitŭ să se dea, precum așa s'aŭ purtatŭ acestŭ numitŭ într'atâţia anĭ, fără nicĭ unŭ vicleșugŭ, ci ne rugămŭ Inălţimeĭ téle, ca să nu fie lipsitŭ de mila Mărieĭ téle, și dar să-l orênduiască în slujba epitropieĭ între v epitropĭ, fiindŭ cum ḑicemŭ omŭ de credinţă, precum la acésta va pliroforisi pe Măria ta și dumnéluĭ vel logofĕtŭ Manolache Brâncovéanu, fiindŭ șciutŭ și de dumnéluĭ; iară aniĭ Măriei téle ne rugămŭ să fie de la milostivulŭ Dumneḑeŭ îndelungaţĭ. 1791, Noembrie 22.

Constandin sluger, *Dumitrache Varlaam*, *Dumitrache* stol., *Nicolache* stol.

Cod. No. XIX, fila 92—93.

Indată apoĭ M. Suţul ordonă perceperea diverselor veniturĭ ale cutieĭ. Așa în 11 Iulie 1792 se urmărescŭ taxele datorite de boerĭ pentru caftanele îmbrăcate:

Iω Mihail Costandin Suţul VV.

Poruncimŭ Domnia mea maĭ susŭ numiţilorŭ boerĭ, vĕḑêndŭ porunca Domnieĭ mele, să aveţĭ a da fieș-care aceștĭ banĭ ce sunt hotărîţĭ prin hrisovulŭ Domnieĭ mele la cutia milostenieĭ, și pentru celŭ ne următorîŭ de sineșĭ, orênduimŭ și mumbașirŭ pe..... ca să-'lŭ apuce și fără de voie a 'ĭ face împlinire. 1792, Iulie 11.

Baniĭ ce sunt să dea dumnélor boeriĭ ce aŭ îmbrăcatŭ caftane, la cutia milostenieĭ.

tal.	
60	Dumnéluĭ vel clucerŭ Grigorie Hrisoscoleu sin ban Ienache.
50	Dumnéluĭ vel paharnicŭ Ioaniţă.
40	Dumnéluĭ vel stolnicŭ Grigorie Asan.
40	Dumnéluĭ vel stolnicŭ Costandin Nicolescu.
30	Dumnéluĭ vel slugerŭ Ienache zet Razina.
20	Dumnéluĭ vel şătrariŭ Costandin Lupoianul.
60	Dumnéluĭ vel vistierŭ Niţul.
10	3-lea post. Grigorie sin pit.
10	3-lea post. Manolache, ot d-luĭ spăt. Balasache.
5	3-lea comis.
325	

Cod. No. XX, fila 724.

S'aŭ făcutŭ poruncă legată la căminariŭ Alecu Văcărescu ca să trimiţă tal. 100 ce este hotărîtŭ a da prin hrisovŭ la cutia de milostenie pentru dregătoria căminărieĭ, care banĭ făcêndu-ĭ teslim la epitropie să ia adeverinţă.

In April 1792 M. Suţul ordonă luarea socotelelor cutieĭ milelor până la 1791. Sémă se luase de către Divan în urmă cu mitropolitulŭ şi episcopiĭ. Domnitorul aprobă în 12 Aprilie séma în termeniĭ următorĭ:

Anaforaoa de socotéla cutiĭ ce şi-aŭ încheiatŭ epitropiĭ până la létŭ 1791.

Iω Mihail Suţul VV. i gospod

Zemle Vlascoe.... Acéstă socotélă ce din porunca Domnieĭ mele s'aŭ căutatŭ de către prea sfinţia sa părintele Mitropolitŭ, iubitorĭ de Dumneḑeŭ părinţĭ Episcopĭ cu dumnélor cinstiţĭ şi credincioşĭ boerĭ veliţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele s'aŭ teorisitŭ şi de Domnia mea, şi fiindŭ bine încheiată şi izbrănită până la încheerea acestuĭ următorŭ anŭ cu létŭ 1792 s'aŭ întăritŭ şi cu Domnésca nóstră pecete întru adeverirea şi izbrănirea dumnélor boerilor epitropĭ (2). 1792 Aprilie 12.

Eată unŭ actŭ propriŭ a ne arĕta grija Domnuluĭ pentru cutie:

Anaforaoa boerilor epitropĭ pentru de a se urma cele întărite prin hrisov şi avaeturĭ ale cutieĭ.

Iω Mihaiŭ Constandin Suţul VV.

Zemle Vlascoe... D-vóstră boerilor epitropĭ, cetindu-se acéstă anafora a d-vóstră în auḑulŭ Domnieĭ mele şi în auḑulŭ tuturor de obşte la Divanŭ, faţă fiindŭ prea sfinţia sa părintele Mitropolitŭ alŭ ţĕriĭ, iubitoriĭ de Dumneḑeŭ părinţĭ Episcopĭ, şi dumnélor cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ ceĭ marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, am găsitŭ Domnia mea pe toţĭ de obşte împreună râvnitorĭ acestuĭ bine, protim la orânduiala şi întocmirea veniturilor cutieĭ, după hrisovulŭ ce s'aŭ întăritŭ de către Domnia mea, ca unŭ lucru de obşte folositorŭ, s'aŭ făcutŭ şciută şi cunoscută hotărîrea şi părerea ce am făcutŭ Domnia mea asupra acestora; decĭ iată vĕ orânduimŭ, şi printr'acésta vĕ poruncimŭ, ca să aveţĭ a lucra în faptă tréba acésta şi a strînge la cutie după rînduiala hrisovuluĭ de la toţĭ de obşte şi de la fieş-care în parte câte se coprinde în numitulŭ hrisovŭ şi maĭ nainte, urmândŭ şi păzindŭ orânduiala hrisovuluĭ întru tóte, atât dumnévóstră câtŭ şi fieş-care în parte'şĭ spre a da cu bună voire acea ce este orênduitŭ la cutie, pentru binele şi ajutorulŭ sufletuluĭ sĕŭ, fără de a aştepta silă şi poruncă. 1792, Iunie 6.

Prea înălţate Dómne

Din râvna pronieĭ fiindŭ cugetulŭ Inălţimiĭ tale asupra bunătăţilor celor cu întocmirĭ frumóse, care sunt spre podóba patrieĭ nóstre şi spre mângâierea celor săracĭ, aĭ bine-voitŭ Inălţimea ta de aĭ înoitŭ şi aĭ întăritŭ cu luminata Domnésca Măriei tale pecete hrisovulŭ celŭ cu veniturile cutieĭ de milosteniĭ, la care toţĭ de obşte împărtăşindu-se săraciĭ şi săracele văduve, copiĭ sĕrmanĭ ce rĕmânŭ de părinţĭ fără de vrâstă, de la micŭ până la mare sunt rugătorĭ către milostivulŭ Dumneḑeŭ pentru buna stare şi îndelungata fericire a vieţeĭ Măriei téle, şi pentru de a se afla în faptă coprinderea luminatuluĭ hrisovŭ, (fiind-că acum s'aŭ desobicĭnuitŭ fieş-care ne-urmându-se de câtă-va vreme orînduelile acestea) să se facă luminata porunca Măriei tale de înşciinţare, ce din pronia Dumnezeéscă aĭ săvêrşit'o, ca să să urmeze la tóte întocmaĭ cum se orênduesce, de acésta înşciinţămŭ Măriei téle, şi aniĭ înălţimeĭ téle de la Domnul D-ḑeŭ fie mulţĭ şi ferici ţĭ 1792. Iunie 5.

---

(2) Cod. No. XIX, fila 262.

Costandin cluc., *Dumitrache Varlam.*

Cod. No. XIX, fila 360.

Cum că din cutia milosteniilor se servéŭ unele micĭ pensiunĭ la vĕduve şi la vechĭ oştenĭ, potŭ proba destule acte ce posedemŭ şi din care ca modelŭ, dămŭ cele din notă: (1)

---

(1) *Anaforaua părinteluĭ episcopu de Râmnic pentru câte tal. 5 ce se dă pe lună Petcaniĭ femei, a se ţine în sémă la epitropie.*

Iω Mihaïl Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Poruncimŭ Domnia mea, Dumnea-vóstră boerilor epitropĭ, ca după orânduiala care arétă sfinţia sa părintele episcopŭ, cumŭ că se ţine în sémă de episcopie aceştĭ câte tal. 5, să aveţĭ a urma şi acumŭ după orânduiala ce a fostŭ, pentru ţinerea în sémă acestor câte tal. 5. 1792, Ianuarie 26.

Prea Inălţate Dómne.

O femeie anume Petcana ne-a adusŭ unŭ luminatŭ pitacŭ alŭ Măriei tale dela 15 ale acesteĭ lunĭ, care cuprinde că fiindŭ robită cu douĭ copiĭ, sărmana, a avutŭ orânduita milă de a i se da de la sfânta episcopie pe lună câte tal. 5 pentru chiverniséla eĭ şi a copiilor, şi porunceşcĭ Măria ta ca să se păzéscă acéstă orânduială de maĭ nainte; decĭ următorĭ fiindŭ porunceĭ, înşciinţămŭ Măriei tale, ca acéstă milă ce se dă acesteĭ femeĭ ni se ţinea în sémă de dumnélor epitropiĭ cutieĭ, ci şi acumŭ să fie luminată porunca Măriei tale ca asemenea să urmeze, iar aniĭ Măriei tale dela milostivulŭ Dumneḑeŭ rugămŭ să fie îndelungaţĭ şi cu fericire. 1792, Ianuarie 22.

Ot Râmnic *Filaretos*

Anaforaua luĭ Nicolae ce a fostŭ tunarŭ, orbŭ, de a i se da douĭ leĭ pe lună

Prea Inălţate Dómne.

Jăluescŭ Măriei tale că eŭ fiindŭ tunarŭ la brésla armăşieĭ în Domnia Măriei tale cea d'intâiŭ, slobodindŭ tunurile s'a întâmplatŭ de m'a lovitŭ de amŭ rămasŭ secatŭ orbŭ de totŭ, avêndŭ un tunŭ dintr'acele racilă, rĕmâindŭ de sunt purtatŭ de altulŭ, de cerŭ milă să nu mor de fóme, şi vĕḑêndu-mi-se halulŭ meŭ de Măria ta atuncĭ, te-aĭ milostivitŭ de mi s'aŭ datŭ dela cutie pe lună câte tal. 3 banĭ 60 pentru hrana mea, care milă mi s'a urmatŭ până la începerea răzmiriţiĭ aceştia ce a trecutŭ, iară de atuncĭ încóce nu mi s'aŭ datŭ; fierbinte mă rogŭ Măriei tale să reverşĭ mila asupră-mĭ a mi se da acea milă

VIII.

Cultura publică. — Scóla sub M. Suţul.

Vĕḑurăm puţinulŭ ce făcu M. Suţul din respectulŭ scóleĭ, în prima sa domnie. Despre şcóle nu putea să nu se ocupe M. Suţu

---

a o avé de hrana vieţiĭ câtŭ voiŭ avea rămăşiţă de viaţă, şi ce va fi mila Măriei tale.

Robul Măriei tale.

Nicolae Ceauş fostŭ tunarŭ la bresla armăşieĭ de aicĭ.

«Dumnea-vóstră boerilor epitropĭ, să ne arĕtaţĭ de a avutŭ acesta orânduială de milă cu sinetŭ în scrisŭ alŭ Domnieĭ mele, séŭ nu.» 1791, Decembre 1.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră boerilor epitropĭ, ca după rânduiala ce aŭ avutŭ să aveţĭ a da câte tal. 2 pe lună dela cutie. 1792, Ianuarie 19.

Vel logofĕtŭ.

Prea Inălţate Dómne.

Ascultândŭ luminata porunca Măriei tale dela acéstă jalbă, am făcutŭ cercetare şi căutândŭ în scrisorile epitropieĭ amŭ găsitŭ luminatŭ pitaculŭ Inălţimeĭ tale încă din cea-l-altă Domnie a Măriei tale, prin care se orânduia dela Epitropie câte tal. 2 pe lună, care milă s'a şi păzitŭ cu darea până la venirea nemţilor, iară de atuncĭ încóce nu i s'a maĭ datŭ, de care nu lipsimŭ a însciinţa Măriei tale de curgerea pricinii, iară hotărîrea cea de săvârşit rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1791, Decembre 1.

Costache clucer, *Dumitrache Varlaam*, *Dumitrache* stol. *Nicolae* stol.

S'a poruncitŭ la dumnélor boeriĭ epitropĭ în dosulŭ jălbiĭ Raduluĭ post. Moldovénu ca să-ĭ dea pe lună câte tal. 5. 1792, Februarie 7.

Cod. No. XX, fila 341.

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ, ca să dea câte tal. 10 pe lună luĭ Ianache Proni Ciubuciu

Dumné-vóstră boerilor epitropĭ, poruncimŭ Domnia mea să aveţĭ a da din baniĭ cutieĭ, câte talerĭ zece pe lună luĭ Ianache Ciubuciu, şi cu acesta Domnesculŭ nostru pitacŭ veţĭ fi scăḑuţĭ la socotélă. 1792 Februarie.

Anaforaua ce s'a făcut în dosulŭ jalbiĭ luĭ Stefan căpitanu Prijbénu, a i se da de la cutie câte tal. 10 pe lună de la cutia milostenieĭ.

Iω Alex. Const. Suţul VV.

Poruncimŭ dumné-vóstră nazârilor epitropieĭ să daţĭ de la cutie câte tal. 10 pe lună. 1793, Decembre 20.

și de astă-dată, avêndŭ în Divanŭ pre Enache Văcărescu. In 22 Ianuarie 1792 Domnitorul dă unŭ noŭ hrisovŭ pentru școla slavo-română din Sf. Gheorghe. La acéstă școlă sunt 2 dascălĭ, séŭ învĕțătorĭ, cărora Domnitorul le acordă scutirĭ și privilegiĭ. «Că fiindŭ în linisce, a pururea să fie cu mintea slobodă și să pótă pune tótă nevoința a se sârgui și a sta nepărstan spre învĕțătura și procopséla copiilor școlarĭ, și pentru streinĭ și pentru pămêntenĭ.» (1)

Prea Inălțate Dómne.

După luminata porunca Măriei tale ce aĭ datŭ acesteĭ jălbĭ mi se poruncesce ca să teorisescŭ acéstă jalbă; acestŭ jăluitor este și elŭ unulŭ din boerinașiĭ ceĭ vechĭ din sud Romanațĭ, dar însurându-se aicĭ se află cu şederea aicĭ în Bucurescĭ; vârsta luĭ este maĭ multŭ spre bĕtrânețe, se află și la mare sărăcie; după vremĭ a slujitŭ și elŭ în multe slujbe domnescĭ, însă pre afară, pe la căpităniile de pe la marginĭ, pe la vamă, precumŭ și pe la alte slujbe, iarŭ acumŭ se află neputinciosŭ, atâtŭ elŭ câtŭ și soția luĭ, și pentru multă lipsă ce are, se rógă Măriei tale măcarŭ cu o lefușóră dela cutie ca să-șĭ pótă ține viața; ci de va fi porunca și mila Măriei tale, să i se orânduiască măcar tal. 20 pe lună, că este fórte scăpătatŭ, iară mila și hotărîrea remâne la Măria ta. 1793, Decembre 19. *Dumitrasco Racoviță* vel ban

Cod. No. XXV, fila 191.

(1) *Hrisovul școleĭ slavonescĭ ot sfeti Gheorghe celŭ vechĭ.*

De vreme ce şcóla slavonéscă ce este în orașulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ la sfeti Gheorghe celŭ vechĭ, care este de învĕțătura cărțiĭ slovenescĭ i românescĭ, unde nu numaĭ din copiiĭ pămêntenilor se află la acéstă școlă, ci şi alțĭ străinĭ dintr'alte țĕrĭ sunt venițĭ, care școlă este fórte trebuincióṡă la tótă obștea acesteĭ țĕrĭ pentru învĕțătură, fiindŭ metahirisitŭ totŭ norodulŭ cu acéstă învĕțătură, la tóte trebuințele spre a căror dare de învĕțătură, de vechĭ și bĕtrânĭ răposațĭ Domnĭ sunt orênduițĭ cu plată Domnéscă, doĭ dascălĭ, ca să se afle în tótă vremea, ca să învețe copiĭ; la care școlă se află Constantin dascălu slovenescŭ cu unŭ Ipo-didascălŭ alŭ sĕŭ, care fiindŭ pămêntenĭ, cu case, socotitule-amŭ Domnia mea trebuința ce ar avea, și nu-ĭ amŭ lăsatŭ să fie de totŭ lipsițĭ, a nu fi atinșĭ de oreşĭ-ce milă Domnéscă, maĭ vêrtosŭ că fiindŭ în linisce apururea să fie cu mintea slobodă, și să pótă pune tótă nevoința a se sîrgui și a sta neprestanŭ spre învĕțătura și procopséla copiilor școlarĭ și pentru strĕinĭ şi pentru pămêntenĭ, a cărora dar nevoință și strădanie nu le-amŭ trecutŭ Domnia mea cu vederea, nicĭ i-amŭ lăsatŭ întru uitare, ci m'am milostivitŭ şi printr'acestŭ hrisovŭ alŭ Domnieĭ mele, hotărîmŭ, ca eĭ şi tótă casa lor, în tótă vremea să fie apĕrată de totŭ felulŭ de dăjdiĭ, de nimicŭ, nicĭ odinióră val şi supĕrare să nu aibă; așișderea și drepte bucatele lor încă să fie scutite şi de totŭ nedajnice, stupĭ i râmătorĭ, de dijmăritŭ și vinulŭ de vinăriciŭ, și să ție și câte o pivniță, aicĭ în Bucurescĭ apĕrată de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vamă, de vinŭ Domnescŭ, i agiescŭ, de ortulŭ vătafuluĭ, de cârciumarĭ și de tóte alte orĭ-ce angariĭ vor eşi pe pivnițe, orĭ în credință de va fi vinăriciulŭ, séŭ

Şcóla cea mare dela Sf. Sava este desorganisată din timpulŭ rĕsboiuluĭ. In casa şcólelor dela Sf. Sava Domnitorul, încă dela sosirea sa, aŭ dispusŭ să se aşeḑe curtea Domnéscă, prin următórele pitace ce dămŭ în notă (1). Domnitorulŭ e silitŭ să maĭ pregătéscă case şi pentru musafiriĭ sĕĭ.

---

dările pivniţilor, orĭ de se vor vinde, séŭ măcar vre-odată, de s'ar întâmpla ca să plătéscă şi ceĭ ce vor avea cărţĭ şi hrisóve Domnescĭ, iar maĭ susŭ numitulŭ dascălŭ, nicĭ atuncĭ să nu dée, ci tot-déuna să fie scutit, asemenea ajutorulŭ caselor să aibă şi lude cincĭ scutiţĭ şi apĕraţĭ de totŭ felulŭ de dăjdiĭ şi orênduelĭ ce vor eşi pe ceĭ-l-alţĭ scutelnicĭ, dela visteria Domnieĭ mele peste anŭ pe ţéră, de nicĭ unile nicĭ unŭ val şi supĕrare să n'aibă; cum şi la vremea oerituluĭ să aibe a scuti oĭ 150; încă m'am milostivitŭ Domnia mea de le-amŭ adaosŭ milĭ ca să aibe pe totŭ anulŭ..... să fie casa numituluĭ apĕrată de orĭ-ce felŭ de musafirĭ şi de tóte alte beilicurĭ..... séŭ altulŭ din avere şi slujbaşĭ, de către nimenea supĕrare nicĭ de cum de nimicŭ să nu aibă; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi dumné-vóstră ispravnicilor i dumné-vóstră boerĭ séŭ slugĭ, care după vremĭ, veţĭ fi orênduiţĭ cu orĭ-ce fel de dăjdiĭ şi slujbe de tóte câte scriŭ maĭ susŭ, să aveţĭ a vĕ feri şi nimenea întru nimicŭ val séŭ supĕrare să nu le facă pentru că dascăliĭ dela numita şcólă pururea aŭ avutŭ aceste mile şi de maĭ nainte dela alţĭ fraţĭ pravoslavnicĭ Domnĭ, ce aŭ stătutŭ oblăduitorĭ creştinescĭ a acesteĭ ţĕrĭ, precumŭ ne-amŭ adeveritŭ Domnia mea din hrisóvele domniilor-séle ce se vĕḑură de noĭ, şi pentru ca să se păzéscă acéstă milă neclintitŭ şi nestrămutată, amŭ întăritŭ Domnia mea hrisovulŭ acesta cu însăşĭ credinţa Domnieĭ mele Iω Mihail Constantin Suţul Voivodŭ, şi cu credinţa prea iubiţilor fiĭ a Domnieĭ mele, Ión Voevod, Gregorie Voevod, Alecsandru Voevod; cu totŭ sfatulŭ cinstiţilor şi credincioşilor boerilor celor marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele: Pană Filipescu vel ban, Enache Văcărescu vel vist, Dumitrache Racoviţă vel vornic de ţéra de susŭ, Manolache Brâncovénu vel log. de ţéra de susŭ, Enache Moruzi vel vornic de ţéra de josŭ, Manolache Creţulescu vel log. de ţéra de josŭ, Alecsandru Manu vel spătar, Grigorie Suţul vel post. Ioan Florescu vel clucer, Teodorache Iulian vel pahar., Drăghicĭ Oteteleşanu vel stol., Alecsandru Suţul vel comis, Dumitrache vel sluger, Mihalache vel pit. şi ispravnicŭ Manolache Brâncovénul vel log. de ţéra de susŭ; şi s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta în anulŭ dintêiŭ întru a doua Domnie a Domnieĭ mele aicĭ în oraşulŭ Bucurescĭ, la létŭ 1792, Ianuarie 22.

Cod. No. XX, fila 600.

(1) Eată documentulŭ :

S'aŭ datŭ poruncă prin pitacŭ la d-luĭ vistierŭ Golescu, i la d-luĭ vel spătarŭ şi agă, ca să găséscă treĭ case marĭ şi 12 micĭ pe pămêntŭ aşeḑate, şi grijindu-se să se îmbrace cu aşternuturĭ, care până diséră să fie gata. 1791, Septembrie 3.

Cod. No. XX, fila 30.

Unŭ altŭ actŭ din 1791 Septembrie constată că sub Mavrogheni şcóla dela St. Sava nu maĭ funcţiona din causa rĕsboiuluĭ. (Veḑĭ «Istoria cultureĭ naţionale», de V. A. Urechiă pagina 66 Tomul I).

Pitacŭ la d-luĭ vel agă ca să rênduiască un zapciŭ harnicŭ cu ḑece slujitorĭ, să fie de slujbă la sfeti Sava.

Poruncimŭ Domnia mea d-tale vel agă, să orênduescĭ, unŭ zapciŭ harnicŭ cu 10 slujitorĭ la sfeti Sava, ca să fie de slujbă pentru trebuința lucruluĭ caselor de acolo, până la săvêrșire, fiind-că este să ne mutămŭ Domnia mea cu șederea acolo. Tolcho pisah gospod. (1) 1791, Septembrie 6.

Cu aceașĭ dată de 4 Septembre 1792 s'aŭ ordonatŭ de Mihail Suțu boerilor epitropĭ:

«Ca să facă căutare cărților de bibliotecă, ce aŭ fostŭ a scólelor ot Sfeti Sava după catalogulŭ lor ce este pentru tóte felurimele de cărțĭ anume, unde să mérgă cu unŭ dascălŭ de sciință a multe felurĭ de limbĭ la loculŭ unde sunt puse în păstrare, și pentru cele ce vor lipsi să apuce pe ceĭ ce le-aŭ fostŭ în păstrare să dea sémă de tóte, de care făcênd fóe să o aréte Măriеĭ sale.» (2)

Scóla elinică de la Sf. Sava e mutată la Dómna Bălașa.

Cu tóte că tóte scólele nu sunt redeschise, Domnitorulŭ, în cursulŭ anuluĭ 1792 ordonă adunarea regulată a cutieĭ scólelor, prin pitac către Mitropolitulŭ din 17 Augustŭ 1792 și către ambiĭ Episcopĭ din 22 Iuliŭ acelașŭ anŭ. (3)

Pitacŭ pentru a se face luare aminte, cu cheltuială trebue a se face la casele dela sfeti Sava, ca să se mute Domnia.

Fiind-că școla dela sfeti Sava, unde este ca să fie mutarea Domnieĭ nóstre, are trebuință atâtŭ casele de meremetŭ, cum și paturĭ, ușĭ, ferestre, sobe i altele, câtŭ și împrejurŭ josŭ a se face unŭ șopronŭ, unŭ grajdŭ micŭ și curtea împrejurŭ de lemne, iată orênduimŭ Domnia mea pe Vasile log. ispravnicel curțiĭ Domnieĭ mele, carele dimpreună cu dumné-vóstră boerilor epitropĭ luândŭ pe maimarbașa cu meșteriĭ lemnarĭ i zidarĭ, să mergețĭ la sfeti Sava, ca să facețĭ chefșu de cele trebuincióse pentru lucru, cum cherestéua, hiară și de zidărie, ca ce cheltuială de banĭ trebue la acestea, de care făcêndŭ fóie anume să arĕtațĭ Domnieĭ mele și vom porunci; la care chefșu să fiĭ și dumnéta biv vel stolnice Dumitrache și să ne facețĭ anafora. 1791, Septembrie 4.

Cod. No. XX, fila 30.

(1) Cod. No. XX, fila 39.

(2) Cod. No. XX, fila 34.

(3) S'aŭ făcutŭ poruncă legată la amêndoĭ Episcopĭ, ca să proftacséscă a trimite baniĭ scólelor epitropieĭ, ce sunt hotărîțĭ a da din eparhiile sfințiilor lor șfertulŭ Sfântuluĭ Gheorghe trecutŭ. 1792, Iulie 22.

Pitacŭ la Mitropolitŭ pentru baniĭ ce aŭ datŭ mônăstirile scólelor.

Iω Mihail Costandin Suțul VV.

Prea sfințitule părintele mitropolitŭ sănĕtate, fiind-că mônăstirele de obște

Prin judeţe scólele încă sunt multe totŭ închise din causa rĕsboiuluĭ şi a ciumeĭ. Aflămŭ însă o carte a luĭ M. Suţul, prin care aruncă o dare asupra neguţitorilor şi prăvăliaşilor din Jiĭ la două bâlciurĭ, anuale ca din baniĭ strânşĭ la aceste bâlciurĭ dela Târgu-Jiuluĭ şi de la Cărbunescĭ, să se înfiinţeze şcólă, plătindu-se simbria unuĭ procopsitŭ dascălŭ. Acestŭ hrisovŭ ce găsimŭ, din domnia luĭ M. Suţul relativŭ la o şcólă din judeţulŭ Jiul de susŭ, este de atribuitŭ cunoscutuluĭ de noĭ istoricŭ stolniculuĭ Dumitrache. La 1792 acesta este ispravnicŭ la Jiĭ. In acéstă calitate stolniculŭ Dumitrache, acumŭ serdarŭ a provocatŭ înfiinţarea de şcólă românéscă în Târgu-Jiuluĭ (1).

Décă M. Suţul n'a găsitŭ timpŭ să reînfiinţeze multe şcolĭ în judeţe, el află mijloculŭ să dea în acelaşĭ anŭ, 1792 la 19 Iuliŭ, unŭ hrisovŭ prin care miluia cu 60 talerĭ din Ocnă şcóla grecéscă din

---

sunt datóre a da la cutia scólelor baniĭ ceĭ rênduiţĭ după hrisovŭ, scriemŭ prea sfinţieĭ tale că ajungându-te şi cu părinţiĭ Episcopĭ şi făcênd dréptă analogie banilor, după hrisovŭ, starea fieş-căruia, să orênduiţĭ mumbaşirŭ ca să 'şĭ împlinéscă atâtŭ de la mônăstirile eparhieĭ prea sfinţieĭ tale, câtŭ şi de la mônăstirile eparhiilor episcopeştĭ spre a se da la epitropie, fiind-că îndestulŭ s'aŭ zăbovitŭ până acum. 1792, August 17.

Cod. No. XX, fila 795.

(1) Iată acestŭ documentŭ:

Carte deschisă către ispravniciĭ Gorjuluĭ pentru a da negustoriĭ şi negustoraşiĭ şi prăvălieşiĭ câte tal. 1 parale 20, şi ḑece de prăvălie la două bâlciurĭ ce se facŭ într'acelŭ judeţŭ, pentru ajutorulŭ şcoleĭ, ce este să se facă la Târgu-Jiul

Fiind-că ne-aŭ însciinţatŭ credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Dumitrache bil vel serd. ispravnicŭ ot sud Gorj, cum că pentru folosulŭ pământenilor părţiĭ loculuĭ, aŭ cugetatŭ să aşeḑe la acelŭ judeţŭ în târgu Jiuluĭ o şcólă cu dascălŭ şi limba românéscă şi grecéscă, spre învĕţătura copiilor de obşte, care sunt lipsiţĭ şi depărtaţĭ de şcolĭ cu dascălŭ pentru învĕţătură, amŭ bine-voitŭ şi Domnia mea a face unŭ ajutor la acestŭ lucru folositorŭ şi plăcutŭ Domnieĭ mele. Decĭ măcarŭ că negustoriĭ, i negustoraşiĭ şi prăvălieşiĭ, carĭ vinŭ pentru alişverişurile lor la bâlciurile, ce se facŭ de doue orĭ într'un anŭ la acel judeţŭ, unulŭ la Cărbunescĭ, şi altulŭ la Târgulŭ Jiuluĭ, era obiceiŭ de da maĭ nainte de prăvălie câte cincĭ şi şése leĭ ispravnicilor judeţuluĭ, care s'aŭ urmatŭ în Domnia frateluĭ nostru Alexandru Vodă Ipsilante, când pentru catahrisis la care venise tréba acésta supărându-se negustoriĭ cu luărĭ nesuferite, de câte ḑece-cincĭ-spreḑece leĭ, s'a ridicatŭ, dar Domnia mea şi cea din urmă luare, şi cea d'intâĭ o socotimŭ nedréptă şi peste mĕsură, şi amŭ hotărîtŭ unŭ puţinŭ lucru, care să se cheltuiască la unŭ locŭ maĭ cuviinciosŭ în care să nu simţă nicĭ negustoraşiĭ greutate, adecă să dea un ajutoriŭ la acéstă şcólă, prăvălia întâĭ câte un leŭ, satulŭ sêrbescŭ Drăgoĭ-chioĭ de pe drumulŭ ce duce la Țarigrad «unde tot-d'a-una conăcescŭ și găzduescŭ boerĭ și alțĭ slujbașĭ domnescĭ ce se trimitŭ de aicĭ la Țarigrad» (1).

In starea în care se aflaŭ țěrile române dupě pacea dela Șiștov nu putemŭ negreșitŭ ascepta să pretindă dela Mihal Suțu maĭ importante rênduelĭ cu referință la școlĭ.

Totușĭ în scurta luĭ domnie a lăsatŭ urme de preocupațiunĭ și despre școle precumŭ maĭ susŭ vědurămŭ.

Dintre scólele ce am arătatŭ că de către diverșĭ proprietarĭ s'aŭ înființatŭ în decursulŭ seculuĭ XVIII, pe la satele lor, totŭ maĭ func-

---

prăvălia de alŭ doilea câte 20 parale, și prăvăliașiĭ de alŭ treilea câte 10 parale, ca cu acelŭ puținŭ iratŭ și cu ajutoru ce vor face pămêntenii să se iconomiséscă simbria unuĭ procopsitŭ dascălŭ de învěțătură la numita școlă; decĭ ca să se urmeze în faptă acestŭ puținŭ iratŭ a numiteĭ școlĭ, atâtŭ estimpŭ câtŭ și tot-d'a-una pe aniĭ viitorĭ, amŭ datŭ Domnia mea acestŭ Domnesculŭ nostru sinetŭ, prin care poruncimŭ și vouă tuturor negustorilor, ca cu bună voire, să dațĭ acestŭ puținŭ ajutor ca unŭ lucru sufletescŭ spre folosulŭ de obște fiindŭ fără de greutate, care banĭ să orândueșcĭ d-ta biv vel serd Dumitrache ispravnice a-lŭ strînge pentru trebuința școliĭ și sa metahiriseșcĭ la trebuința școleĭ. 1792, Iunie 25.

Cod. No. XX, fila 696.

(1) *Hrisovulŭ școleĭ dela Drăgoĭ-chioĭ pentru tal. 60 milă dela Ocnă.*

Fiind-că la satulŭ sêrbescŭ dela Drumu-Țarigraduluĭ ce se numesce Drăgoĭ-chioĭ, unde totŭ-d'a-una conăcescŭ și găzduescŭ boerĭ și alțĭ slujbașĭ domnescĭ ce se trimitŭ de aicĭ la Țarigrad cu trebile Domnieĭ și ale Țěreĭ cumŭ și ce vinŭ de acolo aicĭ asemenea, în care satŭ fiind-că locuescŭ și mulțĭ creștinĭ pravoslavnicĭ bulgarĭ, care ține neclătită credința bisericeĭ răsărituluĭ, aŭ avutŭ și dascălŭ la școlă în limba grecéscă pentru învěțătura și precopséla copiilor lor, care dascălŭ a avutŭ și milă de la Domnia Țěreĭ acestia, de i se cade pe anŭ câte tal. 60 dela Ocne pentru plata osteneleĭ luĭ, care face la învěțătura copiilor, după cumŭ ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia mea din hrisóvele fraților domnĭ de maĭ nainte; care acéstă milă făcêndŭ acumŭ rugăciune Domnieĭ mele locuitoriĭ dela maĭ susŭ numitulŭ satŭ a se înoi de către Domnia mea, ne-amŭ milostivitŭ, și printr'acestŭ Domnesculŭ nostru hrisovŭ înoimŭ și întărimŭ mila de maĭ susŭ arětată, ca să aibă adecă a se da dascăluluĭ ce va fi la acéstă școlă, dela Ocne, tal. 60 pe fie-care anŭ, care dascălŭ să aibă datoria a-șĭ pune tótă sîrguiala și silința spre învěțătura și procopséla copiilor dela numita școlă, ca să aréte folosŭ că pentru aceea na-amŭ milostivitŭ Domnia mea de amŭ orânduitŭ mila acésta; rugămŭ dară și pre alțĭ frațĭ domnĭ, care în urma nóstră se vor învrednici a fi obláduitorĭ țěreĭ acesteia, să bine voiască a înoi și a întări hrisovulŭ acesta, ca și ale Domniilorŭ sale hrisóve de milele ce vor face să fie în urmă de alțiĭ în sémă ținute; și ca să se păzéscă nestrămutată mila acésta a dascăluluĭ dela nuţionéză unele pe la 1792. Aşïa se póte dovedi acésta şi cu următorulŭ documentŭ privitorŭ la şcóla dupe moşia *Preasba* a luĭ Hagi Stan Jianul, şcólă — lucru de mirare! — întreţinută nu numaĭ de proprietate, dar din contribuţiunea chiar a locuitorilor. Acestŭ documentŭ maĭ probéză încă unŭ lucru interesantŭ, că săteniĭ din *Preasba* se ocupaŭ nu numaĭ cu agricultura, dar şi cu *tăbăcirea de peĭ de capre:*

Hrisovulŭ paharniculuĭ Stan Jianu.

«Fiind-că dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerŭ alŭ Domnieĭ mele Hagi Stan Jianul biv vel paharnicŭ cu cheltuiala şi strădania sa pe moşia dumnéluĭ Preasba ot sud Dolj aŭ făcutŭ biserică de pétră întru cinstea şi pomenirea sfântuluĭ întâiuluĭ mucenicŭ şi archidiaconŭ Stefan şi sfântuluĭ mareluĭ mucenicŭ şi de biruinţă purtătorŭ George, cu câte-vaşĭ chiliĭ pentru a locui monachiĭ şi alţĭ ómenĭ săracĭ neputincĭoşĭ, care să'şĭ aĭbă hrana şi chiverniséla lor, întocmindŭ la acéstă biserică şi unŭ chipŭ de scólă românéscă pentru a se învĕţa copiiĭ de pomană, şi fiind-că locuitoriĭ de pe numita moşie carĭ lucréză meşteşugul tăbăcieĭ la pieĭ de capră neguţătorescĭ la care iaŭ plata la 100 talerĭ câte 10, vĕḑêndŭ acéstă bună faptă a paharniculuĭ, s'aŭ îndemnatŭ şi eĭ pentru pomenirea lor şi pentru că nicĭ paharniculŭ altŭ adet de cherhanale nu le ia şi din câştigulŭ ce de la acele pieĭ ce aŭ, de bună voie aŭ primitŭ şi aŭ făcutŭ aşeḑămêntŭ ca să dea ajutorŭ sfinteĭ bisericĭ de 100 de peĭ ce lucréză câte parale 10, nu numaĭ aceia câţĭ se află, ci şi aceia ce în urma lor vor lucra acestŭ meşteşugŭ la numita moşie Preasba, dândŭ zapisŭ iscălitŭ de dênşiĭ ot leatŭ 1783 Octombrie 15 adeveritŭ fiindŭ şi de dumnéluĭ vel paharnicŭ Manolache Romaniti caimacamŭ şi de dumnélor ceĭ-l-alţĭ boerĭ aĭ divanuluĭ Craioveĭ, întru care scrie, că viindŭ eĭ faţă în divanŭ... (urméză zapisulŭ cu acea cuprindere) apoĭ s'a datŭ hrisovulŭ de întărire din 1784 Martie 12 şi Domnitorulŭ a maĭ adausŭ în favórea bisericeĭ şi a şcóleĭ şi alte veniturĭ anume: din vama bălciuluĭ de pe acea moşie, să aĭbă vameşul din Craiova talerĭ 100 din orĭ-câtŭ venitŭ se va strînge din acelŭ bălciŭ,

---

mita şcólă, amŭ datŭ acestŭ Domnesculŭ nostru hrisovŭ adeveritŭ cu însăşĭ credinţa Domnieĭ mele Iω Mihail Const. Suţul voivodŭ, şi cu credinţa prea iubiţilor Domnieĭ mele fiĭ, Ioan voivodŭ, Grigorie voivodŭ, Alexandru voivodŭ, martorĭ puindŭ şi pe dumné-lor cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ ceĭ marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele: Pană Filipescu vel ban, Ianache Văcărescu vel vist, Dumitrasco Racoviţă vel vornicŭ de ţéra de susŭ, Manolache Brâncovén, vel log de ţéra de susŭ, Ianache Moruzi vel vorn de ţéra de josŭ, Manolache Creţulescu vel log de ţéra de josŭ, Alexandru Manul vel spăt, Grigorie Suţul vel post, Alexandru Suţul vel comis, Grigorie Hrisoscoleu vel clucer, Grigorie Asan, vel stol, Ianache vel sluj, Hagi Mihalache vel pit şi ispravnicŭ Manolache Brâncovén vel log de ţéra de susŭ, şi s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta la anulŭ d'intâiŭ d'intre a doua Domnie a Domnieĭ nóstre aicĭ în oraşulŭ scaunuluĭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, la aniĭ de la zidirea lumeĭ lét 7300, iar dela mântuitorulŭ Isus Hrist anulŭ 1792, Iulie 19.

Cod. No. XX, fila 760—761.

ca să fie acéstă milă pentru chiverniséla bisericeĭ, de făcliĭ, tămâe, unt-de-lemnŭ şi pentru plata dascăluluĭ ce va învĕţa copiĭ şi pentru hrana săracilor, carĭ se vor ocroti în chiliile bisericeĭ şi treĭ preoţĭ şi unŭ diaconŭ să fie scutiţĭ la biserică.» Vodă maĭ dă 2 lude străinĭ şi învoire de têrgŭ odată pe sĕptĕmână Duminica. 1792 Iulie 2.

Din nenorocire, scólele abia redeschise, se înteţi şi maĭ rĕŭ în ţéră ciuma. Acum tótă activitatea stăpânireĭ se concentréză întru a combate acestŭ cumplitŭ flagelŭ.

IX

Ţĕraniĭ sub M. Suţul

Greŭ ar fi fostŭ chiar pentru unŭ Domnŭ românŭ, necumŭ pentru M. Suţul, să îmbunĕtăţéscă sórta sêrmanilor ţĕranĭ, în urma rĕsboiuluĭ terminatŭ cu pacea de la Şiştov şi maĭ alesŭ cu Divanurĭ reacţionare ca acelŭ care ceruse, la 1790, principeluĭ Saxa-Coburg, să se reînfiinţeze iobăgia în ţéră.

Prima lucrare a luĭ M. Suţu, din 11 Decembrie 1791 este revocarea aşeḑĕreĭ făcută de Mavrogheni în 1786 în favórea ţĕranilor de pe unele moşiĭ mônăstirescĭ. Mavrogheni hotărîse următórele puncte:

Pentru câtŭ fênŭ vor face de trebuinţă vitelor pe moşia mônăstireĭ, dijmă să nu le ia.

Pentru podulŭ mônăstireĭ mişcător şi trecător peste apa Ialomiţeĭ, lor, la toţĭ sĕteniĭ să nu le ia parale de trecĕtóre.

Pentru lemne uscate cum şi de cele verḑĭ de lucru să ia din pădurea mônastireĭ fără de nicĭ o dare.

La móră, afară din uium să nu le ia de câtŭ treĭ parale de sacŭ datorindu-se şi eĭ când se va strica zăgazulŭ moriĭ să sară să-lŭ drégă.

Pentru clacă să o facă numaĭ treĭ ḑile, séŭ să le plătéscă cu unŭ leŭ.

Pentru carne de mâncare să se tae vite de ale lor peste tótă sĕptemâna şi să dée mônăstireĭ de o vită de vacă o oca carne, şi şi de óie o jumĕtate oca, iar mônăstirea numaĭ voia la facerea târguluĭ să tae vite de ale mônăstireĭ.

Pentru vinŭ ce le va trebui la praznice și de nunte să fie voinicĭ a-lŭ ridica de unde va vrea.

Pentru arnăuțiĭ paznicĭ și dijmuitoriĭ moșieĭ, să nu ție mônăstirea.

Negreșitŭ că asemenea favorabile disposițiunĭ în privința sătenilor sunt înlăturate de triumfătórea reacțiune.

M. Suțul revine la cele 12 ḑile de lucru prin diferite ordine încă din finea anuluĭ 1791, fie sub formă de circulară, fie în urma reclamațiunilor unor anumite mônăstirĭ.

Eată cum M. Suțul pretextândŭ că lucréză în favórea țěranuluĭ îlŭ obligă la cele 12 ḑile și nu ḑice nicĭ unŭ cuvîntŭ despre cele-l'alte folosințe dobândite sub Mavrogheni: (1) Din redacțiunea actelor ce aducem în note și anexe reesă încă unŭ fel de indignare cu care însușĭ Șuțul robea pe țeranŭ la boerime și mônăstirĭ.

Treĭ cărți către locuitoriĭ din sud Gorj asemenea una ca alta, pentru rândul clăciĭ și pentru dijmuirĭ, cum aŭ să le facă la stăpâniĭ moșiilor.

Zemle Vlascoe..... Vouă tuturor locuitorilor țěranĭ din totŭ județulŭ Gorj vě facemŭ în scire, că amŭ luatŭ Domnia mea însciințare, cum că stăpâniĭ moșiilor pe carĭ locuițĭ vě supěră la rêndulŭ clăciĭ maĭ multŭ peste 12 ḑile, care sunt poruncite de Domnia mea după condicile Divanuluĭ și după vechiul obiceiŭ, și cu acesta sunteți necăjițĭ fără de orânduială și peste poruncile Domnieĭ mele, care acésta ne suferind-o Domnia mea nicĭ de cum, iată amŭ poruncitŭ Domnia mea strașnicŭ, prin osebită cartea Domnieĭ mele ispravnicilor județuluĭ, ca să nu îngăduiască nicĭ de cum pe stăpâniĭ moșiilor, cărora să le dea de scire într'adinsŭ și să le aréte că este strașnică porunca Domnieĭ mele a nu vě cere și a nu vě supěra maĭ multŭ de câtŭ acelea 12 ḑile, ce sunt poruncite de Domnia mea după vechiulŭ obiceiŭ și acele 12 ḑile să le lucrațĭ în vremile obișnuite

---

(1) Eată cum M. Suțu revócă folosințele locuitorilor de pe moșiile mitropolieĭ.

Anaforaua mitropolieĭ pentru moșia Pătróia de a supune pe locuitorĭ de a'șĭ face claca și a'șĭ da dijma.

Iω Mihail Const. Suțul i gospod.

Zemli Vlascoe... Cu cale fiindŭ anaforaua prea sfințieĭ séle părinteluĭ mitropolit, o întărimŭ, și poruncimŭ dumné-vóstră ispravnicilor ot sud. Vlașca să supunețĭ pe numițiĭ sătenĭ a'șĭ face claca în lucru, și a'șĭ da dijma după obiceiŭ, fiindŭ drepturile moșieĭ, fără de a se împotrivi maĭ mult. 1792, Ianuarie 20.

Procit vel logofětŭ.

Prea înălțate Dómne.

Cu smerita nóstră anafora însciințăm Mărieĭ tale că purtătorulŭ de grijă ce-lŭ avemŭ orênduitŭ la moșia Pătróia din sud Vlașca a sfinteĭ mitropoliĭ, ne după obiceiŭ, iar nu tóte de odată şi în totŭ chipulŭ să vĕ diafendipséscă; dară deosebitŭ iată trimitemŭ cărţile Domnieĭ mele şi către voĭ locuitorilor, într'adinsŭ pentru acésta, prin care vĕ poruncimŭ, ca nicĭ de cum să nu o suferiţĭ, nicĭ să primiţĭ a clăcuĭ maĭ multŭ de câtŭ acelea 12 ḑile poruncite de Domnia mea în vremea cea orânduită după obiceiulŭ vechĭ, la care acele 12 ḑile să aveţĭ a vĕ face datoria şi a le lucra cu protimie fără de a trimite copiiĭ ne vrednicĭ de lucru, ci însuşĭ casniciĭ ceĭ vrednicĭ de muncă să se mânece de diminéţă luândŭ ziua de căpătâiŭ, ne întârḑiindŭ şi ne lenevindu-se la apucarea lucruluĭ, iar maĭ multŭ nicĭ de cum să nu vĕ suferiţĭ, séŭ carĭ din voĭ locuitorilor va fi avêndŭ vre-unŭ deosebitŭ aşeḑămêntŭ cu stăpânulŭ moşieĭ, în scrisŭ, pe maĭ puţine ḑile, şi o va fi urmatŭ tot-d'a-una până acumŭ, acelŭ aşeḑĕmântŭ are a se urma, după aşeḑĕmêntŭ acela alŭ stăpânuluĭ moşieĭ după cum condica orânduesce; iară cândŭ în potriva poruncilor acestora vre-uniĭ din stăpâniĭ moşiilor vă va sili la clacă maĭ multŭ peste 12 ḑile, numaĭ decâtŭ să mergeţĭ să arĕtaţĭ boerilor Domnieĭ mele, ispravniciĭ judeţuluĭ, carĭ după porunca ce aŭ straşnică să vĕ apere şi pentru celŭ nesupusŭ va însciinţa Domnieĭ mele, ci dar aşa să urmaţĭ şi să iscăliţĭ toţĭ în dosul cărţiĭ aceştia, cum că v'a venitŭ porunca Domnieĭ mele şi vi s'aŭ cititŭ în auḑulŭ tuturor de obşte (1). 1791, Decembre 21.

S'aŭ făcutŭ şi la ispravniciĭ judeţuluĭ Gorj carte legată pentru acéstă pricină, ca să fie următorĭ întocmaĭ după poruncile Mărieĭ sale şi iscălite de toţĭ locuitoriĭ în josu cărţiĭ, să le trimétă Mărieĭ séle.

---

arétă că locuitoriĭ ce se află şeḑĕtorĭ acolo pe numita moşie nu voescŭ să'şĭ facă obicĭnuita clacă în lucru, ci ceru să plătéscă în banĭ, câte banĭ 90 de clacă pe anŭ, asemenea şi pentru obicĭnuita dijmă nu se supunŭ a o da din tóte deplinŭ după obiceiulŭ pămêntuluĭ, din bucate, din legumĭ, din póme şi altele câte se maĭ află, eĭ stă cu împotrivire; pentru care rugămŭ pe Măria ta, să se facă luminata porunca înălţimeĭ tale către dumnélor boeriĭ ispravnicĭ aĭ judeţuluĭ, ca să-ĭ facă pre aceştĭ locuitorĭ să'şĭ facă claca în lucru după obiceiulŭ pămêntuluĭ pe anŭ ḑile 12, iară să nu o dée în banĭ precum cerŭ eĭ, fiind-că avemŭ de trebuinţă de lucru acolo; aşişderea şi pentru dijmă să-ĭ aducă la cunoscinţă a'şĭ rĕspunde fieş-care deplinŭ din tóte după vechiulŭ obiceiŭ; de acésta rugămŭ pe Măria ta, şi aniĭ Mărieĭ tale dela Domnul Dumneḑeŭ rugămŭ să fie mulţĭ şi norociţĭ. 1792, Ianuarie 20.

Alŭ Mărieĭ tale către Dumneḑeŭ fierbinte rugătorŭ şi smeritŭ părinte sufletescŭ.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ.

Cod. No. XIX, fila 124—125.

Maĭ iată şi altŭ actŭ de revocare a ponturilor luĭ Mavrogheni :

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Zemle Vlascoe..... După cum aŭ judecatŭ şi aŭ hotărîtŭ dumnélor boeriĭ judecătorĭ departamentarĭ, ca tóte fiindŭ urmarea dumnélor dréptă după obiceiulŭ pămêntuluĭ ce s'a urmatŭ, şi să urméză la tóte moşiile ţĕriĭ de obşte şi după poruncile domnescĭ şi după condica Divanuluĭ Domnieĭ mele, întărimŭ Domnia mea, ca la tóte să urmeze după alegerea dumnélor judecătorilor, şi după acestea

---

(1) Cod. No. XX, fila 235.

Dreptulŭ de a face vinŭ şi rachiŭ şi de a face spirtóse, dobânditŭ de sĕtenĭĭ de pe moşiile mônăstirescĭ, de la Mavrogheni vodă, este revocatŭ de M. Suţu ca celŭ ce urméză:

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Pentru vêndarea vinurilor şi a rachiurilor şi pentru facerea cârciumilor în spinarea satelor şi a cârciumilor mitropolieĭ fiindŭ cu cale anaforaua părinteluĭ mitropolituluĭ după obiceiulŭ pĕmêntuluĭ, poruncimŭ Domnia mea, ca după anaforaua sfinţieĭ séle să se urmeze şi orênduimŭ pe sluga Domnieĭ mele... mumbaşirŭ să mérgă la faţa loculuĭ, unde prin marafetulŭ ispravnicilor judeţuluĭ să aibă a face zaptŭ, atâtŭ pe ceĭ ce vêndŭ vinurile şi rachiurile lor pe moşiile mitropolieĭ, oprindu-ĭ de a nu maĭ vinde, şi pe ceĭ ce aŭ pusŭ cârciumĭ în spinarea

---

să fie locuitoriĭ sătenĭ supuşĭ şi următorĭ, pentru care poruncimŭ dumné-vóstră ispravnicilor judeţuluĭ, la tóte acestea să daţĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ, şi egumenuluĭ mônăstireĭ în tótă vremea, atâtŭ pentru pădure, câtŭ şi pentru cele-l-alte şi ceea ce este de înplinitŭ după alegerea judecăţeĭ să şi înpliniţĭ dela dênşiĭ, iar hotărîrea ce a făcutŭ Mavrogheni să nu aibă nicĭ o ţinere în sémă ca o anerisită din porunca împĕrătéscă. 1791, Decembre 11.

Prea Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Măriei tale că în trecutele lunĭ înfăţişindu-se la acestŭ departamentŭ egumenul sfinteĭ mônastirĭ Slobodia din sud Ialomiţa chir Germano cu uniĭ din sătenĭ ot tam, cerêndŭ atuncĭ egumenu maĭ întâiŭ să li se ia din mâinele lor unŭ zapisŭ, ce dice, că de frică l'aŭ datŭ în Domnia luĭ Mavrogheni, făcênd satuluĭ privileghiŭ cu paguba mônăstireĭ şi înpotriva obiceiuluĭ ţĕreĭ, la hacu pĕmêntuluĭ, cerêndŭ şi tal. 120 ce i-aŭ datŭ atuncĭ de i-aŭ înblânditŭ şi i-aŭ potolitŭ la pîrâ lor, lăsândŭ de a maĭ pomeni de alte pagube ce dice că i-aŭ pricinuitŭ tal. 200 trecêndŭ şi tal. 120 cheltuelĭ încóce şi încolo, pe la uniĭ alţiĭ, cum şi de venitu ce aŭ fostŭ datorĭ să dée decândŭ aŭ căpătatŭ privileghiu şi nu i-aŭ datŭ nimicŭ în urmă; şi la acea judecată fiindŭ întrebaţĭ şi săteniĭ ne-aŭ arĕtatŭ acelŭ zapisŭ alŭ egumenuluĭ dela lét 1786 întăritŭ cu pecetea luĭ Mavrogheni în nouă ponturĭ, ce numimŭ maĭ josŭ:

«Pentru câtŭ fênŭ vor face de trebuinţa vitelor pe moşia mônăstiriĭ, dijmă să nu le ia.

Pentru podu mônăstiriĭ mişcător şi trecĕtor peste apa Ialomiţeĭ, lor, la toţĭ săteniĭ să nu le ia parale de trecĕtóre.

Pentru lemne uscate, cum şi de cele verdĭ de lucru să ia din pădurea mônăstireĭ fără de nicĭ o dare.

La móră afară din uiumŭ să nu le ia decâtŭ câte treĭ parale de sacŭ, datorindu-se şi eĭ cândŭ se va strica zăgazulŭ moriĭ să sară să-lŭ drégă.

Pentru clacă să o facă numaĭ treĭ dile, séŭ să le plătéscă cu unŭ leŭ.

Pentru carne de mâncare să se taie vite de ale lor peste tótă sĕptemâna şi să dée mônăstireĭ de o vită de vacă o oca carne, şi de óie o jumĕtate oca, iar mônăstirea are numaĭ voia la facerea târguluĭ să tae vite de ale mônăstireĭ.

Pentru vinu ce le va trebui de praznice şi de nunte, să fie volnicĭ a-lŭ rădica de unde va vrea.

satelor și a cârciumilor mitropolieĭ, să-ĭ facă să'șĭ ridice vinurile și rachiurile de pe acolo să le ducă unde le va fi satele și unde le-aŭ fostŭ cârciumile maĭ dinainte, iară pentru claca anuluĭ trecutŭ, fiind-că de obște s'aŭ făcutŭ hotărîrea Domnieĭ mele de a nu fi supĕrațĭ locuitoriĭ pentru rĕmășițurĭ de clacă din vremea oștirilor nemțescĭ, poruncimŭ Domnia mea, ca numaĭ pentru claca acestuĭ următor anŭ să le facă orênduitulŭ zapciŭ mumbașiretŭ prin marafetulŭ ispravnicilor, să rĕspundă claca după obiceiŭ și după caedul Divanuluĭ. 1791, Dec. 20.

Procit. vel logofĕtŭ.

Prea înălțate Dómne.

Cu smerita nóstră anafora însciințămŭ Măriеĭ tale, că locuitoriĭ ce sunt ședătorĭ pe moșia Gheghița a mitropolieĭ și pe alte moșiĭ totŭ ale mitropolieĭ acolo

---

Pentru arnăuțiĭ paznicĭ și dijmuitoriĭ moșieĭ, să nu ție mônăstirea.

Să li se dée tal. 120 ce aŭ pricinuitŭ eĭ atuncĭ la Mavrogheni că li s'aŭ luatŭ rĕŭ de mônăstire în vremĭ trecute pentru cele maĭ susŭ arĕtate.»

Decĭ la cercetarea ce le-amŭ făcutŭ atuncĭ, amŭ cerutŭ sătenilor vre-unŭ sinetŭ afară din privileghiulŭ luĭ Mavrogheni să ne aréte, și aŭ ḑisŭ că aŭ avutŭ dară le-aŭ rĕpusŭ în cea-l-altă răsmiriță, dară noĭ ḑicemŭ, că de ar fi avutŭ aceste privileghiurĭ, în destulă vreme aŭ avutŭ ca să le înoiască dela alțĭ înălțațĭ domnĭ ce aŭ stătutŭ după aceea răsmiriță; le-amŭ maĭ cerutŭ ca să ne aréte pre vre-un căpitanŭ de Sloboḑie, séŭ pre vre-unŭ logofĕtŭ de aĭ curțiĭ cu sciință că aŭ vĕḑutŭ séŭ aŭ cititŭ acelŭ privileghiŭ, și aŭ ḑisŭ că n'aŭ pe nimenea, ci acestŭ zapisŭ ce se catigorisesce de egumenŭ s'aŭ luatŭ de judecată și s aŭ datŭ la mâna zapciuluĭ spre a-lŭ arĕta Divanuluĭ țĕriĭ, care acum îlŭ vĕḑumŭ la mâna egumenuluĭ.

Arĕtămŭ Inălțimeĭ tale și de Eresimŭ ce a făcutŭ judecata asupra acestor nouă ponturĭ.

Intêĭ pentru dijma de fênŭ după legea și obiceiulŭ țĕriĭ să o dée, căcĭ și ceĭ ce facŭ curăturĭ cu ostenélă și cheltuială, după treĭ anĭ îșĭ daŭ dijma, cu atâtŭ maĭ vârtosŭ acolo, fiind câmpu, nicĭ nu-lŭ ară nicĭ nu-lŭ sémănă și cosesce de géba.

Pentru podu verĭ de câte orĭ trece ămblândŭ după hrană, verĭ pe josŭ verĭ călare, séŭ cu carulŭ secŭ, séŭ și cu altă povară pentru trebuința caselor lor, să nu se supere, fără numaĭ cândŭ îșĭ va înpovăra carulŭ cu negoțŭ, numaĭ atuncĭ să plătéscă trecĕtórea căcĭ și mônăstirea face podu cu cheltuială.

Pentru lemne uscate de focŭ cum și pentru cele verḑĭ de lucru, plătindŭ hacŭ mônăstireĭ, să aibă voĭe a lua, însă cu scirea egumenuluĭ séŭ a pădurаruluĭ.

Pentru móră, dându-șĭ oiumŭ după obiceiŭ cele po-treĭ parale de sacŭ, că acestea se înțelegŭ mită morărésca, ca să dea rându cu protimisisŭ celor ce le întindŭ parale în mână și pe încetŭ încetŭ o făcu obiceiŭ, și cândŭ se va îneca móra, séŭ se va strica, ḑice egumenu, cu plată din cheltuiala mônăstiriĭ, să le drégă și să le tocméscă, că nu-ĭ sunt nimenĭ datorĭ să-ĭ lucreze fără de plată.

Pentru clacă să urmeze cum se cuprinde la cărțile domnilor, după obiceiulŭ țĕriĭ, cum amŭ vĕḑutŭ în cartea Măriеĭ sale Alexandru vodă Ipsilant la mâna egumenuluĭ.

Pentru carne de mâncare se primi și de egumenŭ, a se urma în pontŭ de elŭ.

Pentru vinŭ de prasnice și de nuntă va să ḑică că se cheltuesce multŭ, și împrejurŭ ot sud Ilfov, nu se supunŭ a'şĭ face obicĭnuita clacă după obiceiulŭ pămêntuluĭ, eĭ stândŭ cu împotrivire şi nemergêndŭ la lucru, economulŭ ce-lŭ avemŭ orênduitŭ purtător de grije acolo, ca să nu rĕmâe trebile josŭ, au pusŭ ómenĭ cu banĭ de aŭ lucratŭ cele ce aŭ fostŭ de trebuinţă, deosebitŭ s'aŭ pusŭ uniĭ din locuitoriĭ Gherghiţeĭ de s'aŭ cumpĕratŭ vinurĭ şi rachiurĭ şi le-aŭ dusŭ pe la casele lor cu cuvêntŭ să le fie de trebuinţa praznicelor şi pentru nunte, care nu le-a avut pentru acele trebuinţe, ci le-a pusŭ în vênḑare de le vêndŭ prin casele lor fără de şcirea şi voia mitropolieĭ; asemenea sunt şi alţiĭ carĭ 'şĭ-aŭ făcutŭ cârciume împrejurulŭ moşiilor mitropolieĭ în spinarea cârciumelor şi a satelor mitropolieĭ la locurĭ unde n'aŭ maĭ fostŭ şi s'aŭ pusŭ vinurĭ în vênḑare maĭ josŭ din preţŭ decâtŭ a mitropolieĭ, din care ni se pricinuesce pagube; ci fiind-că aceste fapte sunt împotriva obiceiuluĭ pămêntuluĭ, rugămŭ pe Măria ta să se orênduiască mumbaşirŭ omŭ Domnesc, cu luminata porunca înălţimeĭ tale, să mérgă acolo în faţa loculuĭ, şi maĭ întêiŭ să apuce pe locuitoriĭ ce sunt şeḑĕtorĭ pe ḑisele moşiĭ să'şĭ împlinéscă fieş-care claca anuluĭ trecutŭ în banĭ, precum s'aŭ plătitŭ de

---

pentru aceia umblă de ia unde se găsesce maĭ eftinŭ, şi putemŭ ḑice să aibă acea voĭe, dară însă să cumpere pe câtŭ ĭĭ trebue cu buriu, iarŭ nu cu butea, şi încă de 'ĭ va rĕmânea şi din buriŭ, elŭ cu casa luĭ să bea cusurulŭ, iar să nu-lŭ vînḑă pe cepŭ.

Pentru slugĭ, verĭ fie arnăuţĭ, verĭ românĭ, nu este egumenulŭ zătignitŭ de a nu îşĭ avea slugĭ harnice, iar de vor fi zglobiţĭ şi asupritorĭ să-ĭ dée în scire la dumnélor ispravnicĭ, séŭ la oblăduitoriĭ ţĕriĭ, şi ceĭ vinovaţĭ se vor înfrâna şi se vor pedepsi după vinele lor.

Pentru ceĭ tal. 120 ce i-aŭ luatŭ dela egumenŭ pe séma, lor să 'ĭ dea acum înapoĭ, care cu porunca Măriеĭ tale să se înplinéscă.

Iară pentru ceĭ tal. 320 ce ḑice egumenu că i-aŭ datŭ trépădŭ şi alte cheltuelĭ, ne avêndŭ dovadă, rĕmâne să dea credinţă la prea sfinţitulŭ mitropolitŭ, şi pe câtŭ va lua cu sufletulŭ cuvioşieĭ séle să plătéscă săteniĭ; dară pentru dijma fênuluĭ de aceştĭ trecuţĭ anĭ fiindŭ în spinarea lor ostaşĭ ne lipsiţĭ, amŭ găsitŭ cu cale să nu se supere, iară estimpŭ să-şĭ dée dijmă; într'acestŭ chipŭ amŭ judecatŭ şi s'a datŭ egumenuluĭ anafora, iară egumenu ne arétă că urmare séŭ înplinire nu s'a făcutŭ; de acésta însciinţămŭ ca să se facă cea de săvêrşitŭ hotărîre de Măria ta. 1791, Decembre 2.

Dumitrache stolnicŭ, *Theodorache* serdarŭ, *Dumitrache Bréză* serdarŭ, *Constantin* pitarŭ.

Cod. No. XIX, fila 87—89.

Carte ce s'a datŭ orînduituluĭ dumnéluĭ banuluĭ Brâncovénu a nu vinde locuitoriĭ vinŭ şi rachiŭ pe moşia Găgenĭ din sud saac.

Zemle Vlascoe.... Aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Nicolae Brâncovénu vel ban, cum că locuitoriĭ de pe moşia dumisale ce se numesce Găgeniĭ din sud saac, în potriva obiceiuluĭ pămêntuluĭ şi a poruncilor domnescĭ vîndŭ vinŭ şi rachiŭ cu silnicie pe numita moşie, amŭ datŭ Domnia mea acésta domnésca nóstră carte la mâna luĭ Ienache polcovnicu, ce este orînduitŭ purtător de grije asupra acesteĭ moşiĭ, cu care să aibă volnicie a nu îngădui pe aceĭ locuitorĭ de a face vênḑare de vinŭ i rachiŭ pe numita moşie, ci cu totulŭ să fie popriţĭ după privileghiulŭ moşiilor spre a economulŭ nostru la lucrurile ce aŭ trebuitŭ acolo; așișderea să-ĭ facă și zaptŭ a nu maĭ vinde vinurĭ și rachiurĭ pre ceĭ ce aŭ cârciume în spinarea satelor și a cârciumilor mitropolieĭ să le facă zaptŭ și să-șĭ ridice vinurile de pe acolo, să și le ducă unde le va fi satele și unde aŭ fostŭ cârciume maĭ nainte; de acésta rugămŭ pe Măria ta, și aniĭ Măriei tale dela Domnul Dumneḑeŭ rugămŭ să fie mulțĭ și norocițĭ (1). 1791, Decembrie 10.

Alŭ Măriei tale către Dumneḑeŭ fierbinte rugător și smeritŭ părinte sufletescŭ.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ.

In privința dreptuluĭ țĕranilor de a tăĭa lemne prin pădurile proprietărescĭ, boerescĭ și mônăstirescĭ, avemŭ o serie de documente din care se constată, că acestŭ netăgăduitŭ dreptŭ de a lua locuitoriĭ lemnulŭ necesarŭ caseĭ lor, apĕrându-se cu tóte acestea pădurile tinere de tăerĭ neregulate. Dăm în note și în vol. de anexe la acéstă pagină o serie de acte relative la apărare de pădurĭ și la constatarea acestuĭ dreptŭ de folosință.

Eată aci o carte pentru pădurea Afumaților:

Carte pentru pădurea Afumaților.

Zemli Vlascoe... Fiind-că aŭ jăluitŭ Domnieĭ mele credinciosŭ boerŭ Domnieĭ mele Costandin Nicolescu biv vel epitropŭ ispravniculŭ Afumaților, cum că locuitoriĭ din Afumațĭ nu-'șĭ urméză a'șĭ tăĭa lemnele cele trebuincióse ale caselor

---

se putea vinde vinurile și rachiŭ dumnéluĭ banuluĭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea și dumné-vóstră ispravnicilor aĭ județuluĭ, să dațĭ mână de ajutor numituluĭ polcovnicŭ la acésta, și celor înpotrivitorĭ să le facețĭ zaptŭ de a urma și fără voia lor obiceiuluĭ și poruncilor domnescĭ. 1791, Noembre 3.

Cod· No. XX fila 172.

Cartea mônăstireĭ Mărgineniĭ pentru cârciumele dela Ocna Telega.

Zemle Vlascoe..... Fiind-că sfânta mônăstire Mărgineniĭ din sud Prahova, are moșie ce se numesce Telega pe care este și Ocna Telega, și prin cărțĭ Domnescĭ aŭ avutŭ obiceiŭ ca numaĭ o cârciumă să ție cămărașiĭ de Ocne pentru tréba lor, iar altŭ nimenea, ci tótă vênḑarea vinuluĭ i a rachiuluĭ afară din cârciuma cămărașilor să fie a mônăstiriĭ, acum să jălui Domnieĭ mele Varnava călugărulŭ acesteĭ sfinteĭ mônăstirĭ, că nu i să păzesce acestŭ obiceiŭ, ci împotrivă locuitoriĭ de acolo aŭ deschisŭ 12 cârciume; decĭ fiind-că pentru acestŭ obiceiŭ că l'aŭ avutŭ din vechime, ne adeverimŭ Domnia mea din cărțile mônastireĭ, eată vĕ poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră ispravnicilor aĭ județuluĭ; tóte cele-l'alte cârciume să le oprițĭ afară din cârciuma cămărașilor, și fără de voia mônăstiriĭ, nimenea să nu fie volnicŭ a face vênḑare de vinŭ i rachiŭ, dândŭ dumné-vóstră totŭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ la acéstă, ca să nu se păgubéscă sfânta mônăstire de drepturile séle. 1791, Noembrie 16.

(1) Cod. No. XIX, fila 93—94.

lor din tufişulŭ şi mărunţişulŭ ce aŭ împrejurŭ, ci intrândŭ înlăuntrulŭ pădurii Afumaţilor o taie şi o sfarâmă fără de nicĭ o orânduială, pentru care fiindŭ pliroforisiţĭ Domnia mea că în tótă vremea răzmiriţiĭ acéstă pădure a pătimitŭ maĭ multŭ decâtŭ tóte altele, tăĭându-se şi sfărâmându-se din tóte părţile fără de nicĭ o oprire, şi fiindŭ fără de cale de a se dărîma şi de a se strica de totŭ o pădure ca acésta sciută că s'aŭ roditŭ şi s'aŭ înălţatŭ cu trudă şi cu ostenélă, păzită în mulţĭ anĭ, fiindŭ şi o podóbă aprópe de politia Bucurescilor, dămŭ Domnia mea acéstă carte la mânile maĭ susŭ numituluĭ boerulŭ Domnieĭ mele, de apărarea acesteĭ pădurĭ, prin care poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ tuturor locuitorilor din Afumaţĭ şi altor împrejurimĭ, să aveţĭ a vĕ feri şi a nu tăia maĭ mult, séŭ a sfărîma; pentru care poruncimŭ şi d-vóstră ispravniciĭ judeţuluĭ să le faceţĭ zaptŭ, să le daţĭ nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ de a nu fi opriţĭ pentru trebuinţa caselor lor lemne de tăiatŭ tufele şi mărunţişulŭ dinprejurŭ, iar carele nu se va părăsi nicĭ de acum înainte să 'l prindeţĭ şi să 'l însciinţaţĭ Domnieĭ mele. i isam receh. gospod (1). 1791, Noembre 9.

Jalba dumnéluĭ clucerŭ Dumitrache Catargiu şi porunca ce s'a datŭ pentru pădurea de pe moşia Ghebóia din sud Dâmboviţa.

Prea Inălţate Dómne.

Pe moşia mea Ghebóia din sud Dâmboviţa fiindŭ pădure, în anulŭ trecutŭ 'mĭ-aŭ prăpădit'o podinariĭ tăindŭ 260 de copacĭ marĭ numaĭ dintr'acéstă pădure a mea, fără de a păzi şi analogia ce sunt porunciţĭ a păzi şi a nu tăia numaĭ dintr'o pădure, ci şi din alte pădurĭ, după suma cea rînduită din fieş-care pădure, mĕ rogŭ Inălţimeĭ tale, fiind-că destulŭ anismosŭ s'a făcutŭ păduriĭ mele până acumŭ, să te milostivescĭ Inălţimea ta, a 'mĭ da o luminată carte de apărarea păduriĭ de pe moşia mea la mâna omuluĭ meŭ ce l-amŭ rînduitŭ acolo ca să nu se maĭ supere de acum înainte.

Alŭ Inălţimiĭ tale plecată slugă,

Dumitrache Panaiotache, clucerŭ.

Carte de pădure oprită.

Zemli Vlascoe..... Dumnélor ispravnicilor ot sud Vlaşca sănĕtate, aŭ jăluitŭ Domnieĭ mele d-luĭ pahar. Varlam, cum că pe moşia sa, ce este într'acelŭ judeţŭ, ce se numesce mogoşesciĭ i Beresciĭ avêndŭ pădure cu copacĭ roditorĭ de ghindă, locuitoriĭ împrejurimiĭ o taĭe şi o sfărâmă pentru folosulŭ şi trebuinţa lor, cerêndŭ porunca Domnieĭ mele a o avea apĕrată, pentru care vĕ poruncimŭ Domnia mea, să cercetaţĭ, şi păzindŭ orênduiala pădurilor, să daţĭ nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ, după obiceiulŭ loculuĭ, ca locuitoriĭ ce sunt şeḑĕtorĭ pe acéstă moşie cu pădure, carĭ clăcuescŭ stăpânuluĭ moşieĭ şi'şĭ daŭ dijma, dela carĭ se folosesce stăpânulŭ moşieĭ, să aĭbă voe a tăia, ad. numaĭ pentru trebuinţa caselor lor fără de plată, cum lemne de focŭ pentru încălḑitulŭ caselor, nuele, parĭ, şi alte mărunţizurĭ pentru casele lor, iar nu pentru de vênḑare şi alişverişulŭ lor, căcĭ pentru cherestele şi lemne de vênḑare aŭ datorie a plăti adetulŭ pămêntuluĭ, şi aşĭa vor avea voĭe dela stăpânulŭ moşieĭ, ferindu-se însă, ca nicĭ cu pricina lemnelor de trebuinţa caselor, nicĭ pentru tréba de alişverişŭ să nu sfărîme şi stârpéscă copaciĭ ceĭ roditorĭ de ghindă, iară alţĭ streinĭ locuitorĭ, şeḑĕtorĭ pe alte moşiĭ, carĭ îşĭ clăcuescŭ şi'şĭ daŭ dijma la stăpânulŭ moşieĭ, unde locuescŭ sunt popriţĭ, şi nu potŭ fără de voĭe dela stăpânulŭ păduriĭ a tăia lemne séŭ cherestéua moşieĭ séle (1). 1791, Octombrie 9.

---

(1) Cod. No. XX, fila 175.

Carte de pădure mônăstireĭ Sloboḑia din sud Ialomiţa.

Zemli Vlascoe... D-vóstră ispravnicilor ot sud Ialomiţa, sănĕtate! la Domnia mea aŭ datŭ jalbă cuviosulŭ egumenŭ alŭ sfinteĭ mônăstirĭ dintr'acelŭ judeţŭ chir Ghermano, arĕtândŭ că pe moşia M-reĭ, aprópe de mônăstire, avêndŭ dumbravă şi pădure ţinută, care cu cărţĭ Domneştĭ aŭ avut'o apĕrată de către locuitoriĭ de acolo, iar în răzmeriţa acésta trecută tăindu-se de totŭ, nu se părăsescŭ locuitoriĭ şi acumŭ a tăĭa cea ce a maĭ rĕmasŭ; cerêndŭ poruncă de la Domnia mea, ca după cum aŭ avut'o apĕrată dintru începutŭ, să o aĭbă şi acumŭ, şi spre dovadă ne arétă de vĕḑum Domnia mea şi cărţĭ Domnescĭ straşnice pentru apĕrarea acesteĭ dumbrăvĭ; pentru care vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca păzind orênduiala ce din începutŭ aŭ avutŭ acéstă dumbravă, să daţĭ nizamŭ locuitorilor, făcêndu-le zaptŭ a nu maĭ strica şi sfărîma dumbrava mônăstireĭ, dândŭ şi mână de ajutoriŭ ca să o pótă apĕra. Asemenea poruncimŭ şi ţie căpitane de la căpitănia Sloboḑieĭ, să fiĭ următor la acésta a se da nizamulŭ ce se cade locuitorilor, şi să nu îngăduescĭ ca să se facă urmărirĭ împotriva porunciĭ Domnieĭ mele (2). 1792, Februarie 20.

Dreptulŭ de suhatŭ alŭ locuitorilor este pusŭ în îndoială şi reglementatŭ de M. Suţu în favórea boeruluĭ din Divanŭ Banulŭ Filipescu, prin următórea carte:

Cartea de suhatŭ a dumnéluĭ vel Ban Filipescu.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... Saac pentru locuitoriĭ ot satulŭ Plopenĭ într'acelŭ judeţŭ, cum că hrana lor şi a vitelor lor o facŭ pre moşia dumnéluĭ ce se numesce Bucovul fără de a avea vre-unŭ folosŭ dela dênşiĭ, pentru care vĕ poruncimŭ Domnia mea să aduceţĭ pe aceĭ locuitorĭ înaintea Domnieĭ-vóstre, şi să le daţĭ poruncă, ca orĭ să se aşeḑe cu omulŭ dumnéluĭ banuluĭ, ca să dée suhatulŭ cela ce este obicĭnuitŭ, seŭ din ḑilele de clacă ce facŭ la stăpânulŭ moşieĭ, pe care şedŭ, să clăcuiască, dupe cum se urméză şi la alte asemenea moşiĭ pe care şedŭ, care acésta are a o primi şi stăpânulŭ moşieĭ, de vreme ce acolo nu aŭ locŭ de hrană şi aşĭa vor fi sloboḑĭ de a'şĭ face hrana lor şi a vitelor lor pe moşia dumnéluĭ banuluĭ, însă să'şĭ pue păzitorĭ la vite, ca să nu facă stricăcĭune la fêneţe, séŭ la bucate, séŭ de nu, să-ĭ aveţĭ a-ĭ opri de a nu maĭ călca vitele lor pe moşia dumnéluĭ şi aşĭa urmêndŭ să daţĭ nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ şi să aveţĭ a îndrepta (3). 1791, Noem. 17.

Dreptulŭ de pescuitŭ în bălţĭ este refusatŭ ţĕranilor décă nu plătescŭ zeciuéla. O singură escepţiune aflămŭ în favórea sătenilor din satulŭ Țigănesciĭ (Ĭalomița), dar și aceștia aŭ voia să ’șĭ facă lésă de prinsŭ pesce numaĭ la vĕrsătura de apă, ce se află lângă satulŭ lor.

---

(1) Cod. No. XX pag. 130.

(2) Cod. No. XX, fila 385.

(3) Cod. No. XX, fila 189.

Eacă unŭ pitacŭ în acestŭ sensŭ:

Carte pentru a face lésă la satulŭ Țigănesciĭ sud Ialomița.

Zemle Vlascoe..... Fiind-că aŭ datŭ jalbă Domnieĭ mele Zoe Cominis ce se află cu șederea la satulŭ Țigănescĭ sud Ialomița, d’impreună cu toțĭ locuitotiĭ dela acestŭ satŭ, cerêndŭ ca să aibă voĭe a-șĭ face cu cheltuiala lor lésă pentru vânĕtórea pesceluĭ pe vărsătura de apă ce se află pe lângă satulŭ acesta, unde aŭ avutŭ și maĭ nainte, ca cu ostenéla și cheltuiala lor să-șĭ agoniséscă hrana vieții, și fiindŭ sciută Domnieĭ mele acestea încă din cea-l-altă Domnie a nóstră aŭ avutŭ acéstă slobođenie de aŭ făcutŭ și maĭ nainte acea lésă, s’a datŭ și acumŭ voĭe printr’acéstă carte a Domnieĭ mele numituluĭ Zoe și locuitorilor dela acelŭ satŭ, ca după cum aŭ avutŭ și maĭ nainte să aibă într’acelŭ locŭ așĭ face acea lésă pentru chiverniséla lor nepoprițĭ, și pentru cheltuiala și ostenéla ce facŭ să aibă a-șĭ lua tótă vânĕtórea pesceluĭ, fără a-ĭ supĕra și păgubi cine-va; pentru care poruncimŭ și dumné-vóstră ispravnicilor aĭ județuluĭ i zapciilor de acolo, vĕđêndŭ porunca Domnieĭ mele să avețĭ de a-ĭ diafendifsi spre a-șĭ face acéstă chiverniséĺă a lor (1 . 1791, Decembre 16.

Dreptulŭ de a avea podŭ pe ape în drumurĭ, l’aŭ exercitatŭ unele sate pe timpul ocupațiuneĭ nemțescĭ. Boerulŭ din Divan Manolache Brâncovónul vel logofĕtŭ cere să fie reîntregitŭ în dreptulŭ sĕŭ asupra unor podurĭ ce i s’ar fi fostŭ luatŭ de sătenĭ și M. Suțu prin resolutiunea din 28 Februarie 1792, încuviințéză acéstă reintrare a boerimeĭ în dreptulŭ de stăpânire a podurilor pe ape (2).

---

(1) Cod. No. XX, fila 230.

(2) *Iω Mihaïl Constantin Suțul VV i gospod.*

Zemli Vlascoe..... Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Ilfov, vețĭ vedea anaforaua dumnéluĭ vel logof. pentru care voim Domnia mea să scimŭ care este pricina de se ținŭ podurile dumnéluĭ, și acum mutate în altă parte? de sunt adecă oprite pentru trebuința domnéscă, pentru maĭ dréptă și maĭ înlesnită trecere pe acolo, séŭ aceĭ locuitorĭ din sineșĭ s’aŭ făcutŭ stăpânĭ pe dênsele și le ținŭ pentru alișverișulŭ lor? și de este așĭa, étă vĕ poruncimŭ strașnicŭ să-ĭ silițĭ negreșitŭ să le ducă la loculŭ lor unde aŭ fostŭ, iară de este alta vre-o pricină, voimŭ Domnia mea să ne însciințațĭ, și vom porunci urmarea. 1792, Februarie 28.

Cod. No. XIX, fila 191.

Pré Inălțate Dómne.

«Cu plecată anafora însciințămŭ Mărieĭ tale, fiind-că din đilele Mărieĭ séle Alexandru Vodă Ipsilant, după reformă alcătuindu-se tóte menzilhanalele pentru

Singurulŭ privilegiŭ ce M. Suţu lasă ţĕranuluĭ clăcaşiŭ, este d'a nu fi trasŭ în judecată în timpulŭ lucrăreĭ câmpuluĭ. De sigurŭ că acéstă disposiţiune este totŭ în folosulŭ moşierilor (1).

---

drumurĭ, unde cade maĭ cu lesnire şi maĭ de dreptŭ la ceĭ ce mergŭ cu trebĭ Domnescĭ, s'aŭ fostŭ orênduitŭ şi la Ipotescĭ menzilhanea în marginea Oltuluĭ, unde împotrivă cade moşia mea Brâncovenĭ, şi aceste douĕ moşiĭ pórtă grija podurilor, aḑĭ ceĭ ce vinŭ dincóce de Olt aŭ podurile de dincolo gata cu podarĭ, şi trecŭ numaĭ decât nezăbovindu-se, aşişderea şi ceĭ ce mergŭ de dincóce de Olt peste Olt, asemenea acésta şi acum după buna venire a Măriei tale asemenea cheltuindu-se cu poruncĭ s'aŭ făcutŭ şi se urméză după cum era şi în ceal-altă Domnie a Măriei téle şi până în rĕzmeriţă; dar fiind-că în oblăduirea Nemţilor podurile ce era dincolo de Olt pe moşia mea se scobóră josŭ maĭ multŭ la altă parte de trece acolo pentru lesnirea oştirilor lor unde se află şi acum, şi aceĭ locuitorĭ podariĭ de acolo făcêndu-se stăpânĭ pe acele podurĭ şi-aŭ făcutŭ şi îşĭ facŭ alişverişulŭ lor cu dênsele, şi în multe rêndurĭ însciinţândŭ pe dumnélor ispravnicĭ ot Romanaţĭ, ca să le dée poruncă acelora de a le drege şi a le aduce iarăşĭ.....» Urméză resoluţiunea de punere în stăpânire asupra podurilor.

(1) Eată douĕ acte constatândŭ menţinerea acestuĭ privilegiŭ :

Publicaţiĭ la 17 judeţe, pentru arăturĭ, a nu să trage locuitoriĭ prin judecăţĭ până la 10 a le luĭ Maiŭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănĕtate, fiind-că primă-véra în vremea arăturilor de bucate obişnuescŭ a nu se rădica nimenea dela lucru pământuluĭ şi a se trage prin judecăţĭ, vĕ poruncimŭ Domnia mea ca să însciinţaţĭ la tótă obştea locuitorilor ţĕriĭ, cum că până la 10 ale luĭ Maiŭ, sunt de a se afla cu toţiĭ pe la casele lor spre a-şĭ căuta fieş-care de arăturile bucatelor, cu silinţă, după poruncile ce li s'aŭ trimisŭ de către Domnia mea, şi pe nimenea să nu trageţĭ nicĭ să rădicaţĭ dumné-vóstră dela lucru pământuluĭ pentru pricinĭ de judecăţĭ, iară după acésta sunt cu toţĭ slobodĭ, şi uşa Divanuluĭ Domnieĭ mele este deschisă, precum şi pe ceĭ ce se vor fi aflândŭ intraţĭ în pricinĭ de judecată acolo, care vor fi avêndŭ lucru pământuluĭ, să aveţĭ a le da dumné-vóstră soroculŭ acesta ca să nu rĕmâe fără de arăturile de hrana lor cea trebuinciósă peste anŭ. 1792, Aprilie 10.

Cod. No. XX, fila 476.

Publicaţiĭ la tóte judeţele pentru a nu trage prin judecăţĭ nimenea pe nimenĭ până după luna luĭ Iulie.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... sănĕtate, vĕ facemŭ în scire, că după obiceiulŭ ce se urméză în toţĭ aniĭ şi după cuprinderea condiciĭ, sunt a fi oprite judecăţile în tótă acéstă viitóre lună a luĭ Iulie, pentru ca să-şĭ pótă fie-care locuitor a-şĭ căuta de secerişŭ şi de cósă; pentru care iată de maĭ nainte vĕ poruncimŭ să însciinţaţĭ la toţĭ de obşte, ca într'acéstă lună nimenea să nu se pornéscă cu jălbĭ pentru pricinĭ de judecăţĭ, nicĭ dumné-vóstră să nu aveţĭ a trage pe nimenea pentru pricină de judecată până după sfêrşitulŭ luniĭ luĭ Iulie; încă şi pe ceĭ ce aŭ apucatŭ de aŭ intratŭ şi sunt în judecată, să vĕ siliţĭ a le

Nu putemŭ încheia acestŭ capitolŭ fără de a arĕta necurmata tendință a boerilor de a preface în ţiganĭ adecă robĭ pre nenorociţiĭ Românĭ, carĭ eraŭ împinșĭ de afecţiunĭ sufletescĭ, să se căsătorĕscă cu ţigance. Insu-șĭ M. Suțu este indignatŭ de o asemenea pretenţiune a luĭ șetrariulŭ Stefan Olănescu și refuză a-ĭ da ca ţiganĭ «suflete care s'aŭ pomenitŭ slobodĭ din nascerea lor», primindŭ maĭ bine Domnitorul să dée Olănesculuĭ din ţiganiĭ Domnescĭ, decât să facă robĭ ómenĭ slobodĭ.

Eată documentulŭ relativŭ:

Şetrarŭ Stefan Olănescu cu Marin ce-lŭ cerea de ţigan.

Iω Mihail Const. Şuțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Vĕdêndŭ Domnia mea sineturĭ împotrivitóre la amêndouĕ părţile, unele ce arétă pe Marin de ţigan, altele ce-lŭ arétă de Român slobodŭ, și osebitŭ de acésta aflândŭ că numitulŭ Marin cu treĭ fecĭorĭ căsătoriţĭ cu treĭ Romănce, și cu copiĭ carĭ ĭ-aŭ crescutŭ și aŭ venitŭ slobodĭ și dajnicĭ visteriei ţĕriĭ, încă unulŭ și pârcălabulŭ satuluĭ Fundenĭ ot sud Ilfov, care se vĕdu la Divanŭ nimicŭ asemănare de ţigan avêndŭ, și fiind-că și pravilele bisericescĭ și pravilele politicescĭ învéţă și îndémnă pe judecătorĭ a diefendipsi slobodenia maĭ multŭ la pricinile de învoĭală, nu amŭ putută suferi aceste suflete care s'aŭ pomenitŭ slobodĭ din nascerea lor până la vârsta ce sunt, a le supune sub jugulŭ

---

isbrăni tréba și să le daţĭ drumulŭ a nu-ĭ ţine opriţĭ, și fieș-care într'acéstă vreme de sorocŭ să fie ne supĕraţĭ de judecăţĭ, după cum asemenea poruncĭ avemŭ date Domnia mea și aicĭ pe la departamenturĭ, ci dar așa să urmaţĭ negreșitŭ și fiţĭ sĕnătoșĭ. 1792 Iunie 20.

Cod. No. XX, fila 666.

Publicaţie la tóte judeţele și la caimacamulŭ Craioveĭ pentru a nu se trage ómenĭ prin judecăţĭ de acum până la sfârșitulŭ luĭ Octombre.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănĕtate! Vĕ facemŭ în scire că acumŭ într'acéstă vreme fiindŭ culesulŭ porumburilor cum și după acésta culesulŭ viilor și arăturĭ de bucate, obiceĭŭ este după caidulŭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, că de acum până la sfârșitulŭ luĭ Octombre, omŭ de afară pentru pricină de judecată, să nu se aducă, nicĭ să se ţie în judecată. Eată vĕ poruncimŭ Domnia mea, că într'acéstă vreme să fie slobodĭ locuitoriĭ ţĕranĭ de pricinile judecăţilor fără de a-ĭ ţinea popriţĭ și fără de a sili pe cine-va pentru trimiterea la Bucurescĭ cu pricină de judecată, ci să însciinţaţĭ la tótă obștea acéstă poruncă a Domnieĭ mele spre a nu se porni acum într'acéstă vreme ceĭ ce aŭ judecăţĭ, ci să-șĭ caute fieș-care de strînsulŭ porumburilor de culesulŭ viilor și de arătura pămêntuluĭ și după acésta sunt slobodĭ și Divanulŭ Domnieĭ mele este deschisŭ pentru toţĭ de obște. 1791, Septembre 15.

Cod. No. XX, fila 68.

robieĭ, ci amŭ primitŭ maĭ bine să hărăzimŭ şi să dămŭ Olănesculuĭ din ţiganiĭ noştriĭ Domnescĭ, decât să facemŭ raea omŭ slobodŭ, iară pârîţilor poruncimŭ să li se facă Domnésca nóstră carte de slobodenie şi de apĕrarea lor şi copiilor lor şi totŭ némulŭ dumnélor parte bărbătéscă séŭ mueréscă (1). 1792, Iunie 30.

Prea Inălţate Dómne.

Cu acéstă anafora a judecăţeĭ departamentuluĭ, dumnéluĭ vel armaşŭ din luminată porunca Inălţimeĭ tale, aŭ adusŭ faţă înaintea nóstră atâtŭ pe dumnéluĭ şetrariŭ Olănescu, cum şi pe Marin ce se dice pe sine a fi Român slobodŭ, şi cetindŭ tóte sineturile ce are Olănescu asupra acestuĭ Marin, cum şi acea scrisóre a răposatuluĭ părinteluĭ Gregorie Proin mitropolit, a cărora cuprindere pe largŭ se vede arĕtată într'acéstă anafora a judecăţeĭ, după cercetarea ce deosebitŭ făcumŭ şi noĭ asupra acesteĭ pricinĭ pe largŭ sineturilor ce vĕdumŭ la mâna şetrariuluĭ Olănescu şi vre-o stăpânire asupra acestuĭ Marin séŭ nu, şi din patru mărturiĭ ce aduce Olănescul, locuitorĭ din satulŭ Găescĭ, anume Mateiŭ sin Albul, om ca de anĭ 40, Ión sin Stan blănar omŭ ca de anĭ 40 şi Preda Mizilgiu sin Anghel omŭ ca de anĭ 70, şi Stancul sin Drăguţă omŭ ca de anĭ 60, Preda mărturisi că aŭ pomenitŭ pe acestŭ Marin la vorniculŭ Radu Olănescu copilŭ fiindŭ ca de şépte anĭ, şi dicé luĭ Şerban ţiganul tată şi Neacşi ţigănceĭ mumă, şi iarăşĭ acestŭ Preda şi ceĭ-l-alţĭ mărturisiră că sciŭ cum că rĕposatulŭ Dinul Olănescu tatălŭ şetrariuluĭ aflândŭ pe acestŭ Marin la satulŭ Cornăţelul în douĕ rêndurĭ l'aŭ adusŭ dimpreună şi cu unŭ feciorŭ alŭ luĭ din Găeştĭ, încă o dată şi cu mumbaşir armăşelŭ şi stăpânindu-lŭ câte-va lunĭ, Marin iarăşĭ aŭ fugitŭ.

Pré Inălţate Dómne, după sineturile ce se vĕdŭ în scrisŭ la mâna Olănesculuĭ, se dovedesce că acestŭ Marin este feciorulŭ luĭ Şerban ţiganul şi alŭ Neacşeĭ ţigănceĭ, pe care acea Neacşă aŭ avutu-o Radu Olănescu cumpĕrată dela Sofica mătuşă-sa, cu doĭ copiĭ aĭ eĭ, unŭ feciorŭ şi o fată şi Sofica aŭ avutu-o cumpĕrată dela Stoian din Blegĭ, şi măcarŭ că în zapisulŭ Soficeĭ numele acelor doĭ copiĭ aĭ Neacşiĭ se vĕdŭ cu loculŭ deschisŭ; dar în zapisul Pârvuluĭ Voşan ginerile Soficeĭ numele acelor doĭ copiĭ aĭ Neacşeĭ, ce este cu cincĭ anĭ maĭ în urma zapisuluĭ eĭ, se cuprinde chiar aşïa: «Şerban ţigan cu Neacşa ţiganca luĭ şi Marin copilulŭ lor şi o fată ce aŭ muritŭ fiindŭ vênduţĭ de Sofica sorâ-sa şi căutândŭ să întórcă Olănesculuĭ banĭ cu protimisis s'aŭ învoitŭ între eĭ, şi pentru Neacşa ţiganca aŭ trimesŭ schimbŭ o copilă anume Creţina şi tal. dece, şi aşïa aŭ rĕmasŭ sălaşulŭ deplinŭ să-lŭ stăpânéscă totŭ Olănescul,» după zapisulŭ de vêndare a Soficeĭ, şi deosebitŭ vedemŭ dieta rĕposatuluĭ Radu Olănescu de anĭ 46, unde în orênduiala ţiganilor numesce pe acestŭ Marin chiar aşïa: Marin feciorulŭ Neacşeĭ ţigănceĭ; se vede şi mărturia din partea a cincĭ boerinaşĭ Olănescĭ de anĭ 23, care în frica luĭ Dumnedeŭ aŭ datŭ mărturie că sciŭ pe acestŭ Marin feciorulŭ luĭ Şerban şi Neacşiĭ ţigănciĭ cumpĕraţĭ, iară acea scrisóre a reposatuluĭ Proin mitropolit ce o arétă Marin, măcarŭ că se coprinde într'ênsa că ar fi adusŭ elŭ atuncĭ cincĭ martorĭ, doĭ de faţă şi treĭ în scrisŭ, care aŭ arĕtatŭ că Neacşa muma acestuĭ Marin ar fi româncă, şi că pe acestŭ Marin l'ar fi născutŭ Neacşa cu unŭ Oprea Ungurénu şi nu vĕdumŭ ameliţândŭ nimicŭ la cartea rĕposatuluĭ mitropolitŭ, cum că ar fi fostŭ şi Olănescu, séŭ vechilulŭ sĕŭ de faţă cu acestŭ Marin, precum aşïa să cuvenea să se urmeze, nicĭ nu pomenesce nimicŭ că să fi vědutŭ aceste vrednice sineturĭ ce are Olănescul prin care dovedesce pe Marin, de bunŭ ţigan robŭ alŭ Olănescilor, şi mi se pare că la dreptate nu póte fi îndestulat o mărturie ce aŭ datŭ doĭ ómenĭ fără de a fi şi pârâşiĭ luĭ Marin de faţă şi fără de a se putea vedea cele în scrisŭ temeiurĭ ce avea, fiind-că cele în scrisŭ sunt maĭ tarĭ decât cele ne scrise, iară de rěmâne, să dicemŭ, că Olănescul n'aŭ avutŭ necontenitŭ stăpânire pe Marin, dar nicĭ aŭ făcutŭ cererea de către Olăneştĭ, precum se vede din scrisorile şi mărturiile ce are Olănescu, şi căcĭ nu l'aŭ stăpânitŭ de rêndŭ, fiind-că elŭ totŭ fugea, acésta nu este temeiŭ, cu care putemŭ dice, că Marin nu este ţigan, fiind-că dintr'unŭ începutŭ ţiganiĭ sunt nărăviţĭ a fugi dela stăpâniĭ lor, şi apoĭ stăpâniĭ când îĭ află şi-ĭ găsesce atuncĭ îĭ stăpânesce; ci hotărîrea cea desevěrşitŭ rěmâne a se face de către Inălţimea ta; pe lângă acésta din cercetare se arétă că Marin aŭ ţinutŭ treĭ muerĭ şi câte trele ţigance, şi cea de a treia pe care o ţine acum este ţigancă de zestre a sărdăreseĭ Zoiţiĭ Tufenciĭ, cum nicĭ Marin nu tăgădui; se face dar şi cu acésta unŭ chipŭ de dovadă, că Marin ţigan fiindŭ la tépă ş'aŭ trasŭ (1). 1792, Iunie 23.

---

(1) Cod. No. XIX, fila 431.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ, *Dumitraşco Racoviţă* vel vornicŭ, *Ienache Moruzi* vel vornicŭ.

Vel logofětŭ.

X.

Justiţia sub Mihail Suţul

Ca şi în domnia întêia dela 1783, M. Suţu Domnulŭ ţěreĭ Muntenescĭ nu avu de întrodus vre-o reformă importantă în justiţie, peste cele introduse de Alex. Ipsilante. Din momentulŭ sosireĭ séle la Bucurescĭ 'şĭ mărgini grija, câtŭ privesce justiţia, ca să se ţină regulatŭ Divanurile şi să urmeze la îndatorire regulatŭ judecătoriĭ dela departamenturĭ. Aşa încă la 11 Septembre 1791 M. Suţu adresă următorulŭ:

Pitacŭ către boeriĭ judecătorĭ de la departamentŭ a căuta judecăţile.

«Dumné-vóstră boerilor ce vě aflaţĭ judecătorĭ la departamentulŭ judecăţilor, fiind-că Domnia mea amŭ rînduitŭ şi orînduimŭ pricinile jălbilor ce ni s'aŭ datŭ şi ni se dă spre cercetare de judecată, care trebuescŭ căutate şi săvîrşite spre a nu aştepta norodulŭ şi a-şĭ perde vremea munciĭ lor, vě poruncimŭ Domnia mea ca să avetĭ a vě aduna pe tóte dilele după orînduială, să căutaţĭ tréba judecăţilor, cercetândŭ şi isbrănindŭ fieş-care pricină care vi se orînduesce cu porunca Domnieĭ mele prin zapciiĭ Divanuluĭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi zapciilor după ce veţĭ arěta pitaculŭ Domnieĭ mele dumnélor judecătorilor, să urmaţĭ a înfăţişa pe hipotesiarĭ, ca să li se facă căutare şi pentru tóte să aduceţĭ anaforale către Domnia mea (2). 1791, Septembre 11.

---

(1) Cod. No, XIX. fila 431.

(2) Cod. No. XX, fila 54.

Eată și unŭ altŭ pitacŭ relativŭ la adunarea Divanuluĭ:

Pitacŭ la pré sfinția sa părintele mitropolitŭ și la Dumnélor veliți boeriĭ a se aduna la 2 césurĭ din ḑi.

Fiind-că pururea se jăluescŭ Domnieĭ mele ceĭ ce aŭ pricinĭ de judecățĭ, cum că pierdŭ zăbovindu-se la Divanŭ cu așteptarea și întârḑierea, poruncimŭ Domnia mea, ca de astăḑĭ înainte, să se facă adunare de obște la două césurĭ din ḑi; pentru care scriemŭ sfinției tale părinte mitropolitŭ, să daĭ porunca Domnieĭ mele în scirea părinților episcopĭ, cum și Dumné-vóstră veliților logofețĭ, să însciințațĭ acéstă vreme a adunăriĭ divanuluĭ la toțĭ dumnélor cinstițĭ și credincioșĭ boerĭ velițĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, ca cu toțiĭ dumné-vóstră de obște să vĕ aflațĭ la orânduitulŭ césŭ în orânduite ḑile a le Divanuluĭ (1). 1792, Februarie 23.

Pe de o parte M. Suțu îndemna pre boeriĭ judecătorĭ să caute regulatŭ de Divanŭ și de departamenturĭ, și pe de alta ïĭ trimitea prin țéră după trebĭ, de rĕmânea adese departamenturile necomplecte. Acesta resultă din urmĕtorulŭ pitacŭ:

Pitacŭ către stol. Dumitrache a merge la departamentulŭ de șépte a căuta judecățile până vor veni boeriĭ de afară.

Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele biv vel stolnic Dumitrache, fiind-că uniĭ din boeriĭ judecătorĭ dela departamentulŭ de șépte lipsescŭ afară orânduițĭ în trebĭ și poruncile Domnieĭ mele, poruncimŭ dumitale, ca să mergĭ la acestŭ departamentŭ, unde să urmezĭ a căuta pricinile de judecățĭ a le noroduluĭ împreună cu ceĭ-l-alțĭ boerĭ judecătorĭ până cândŭ vor veni ceĭ ce lipsescŭ. 1792, Februarie 4.

Nu avemŭ documente din care să se constate schimbărĭ marĭ în personalulŭ departamenturilor din Bucurescĭ și Craiova; de altfelŭ nicĭ nu prea sosiseră în țéră toțĭ boeriĭ din pribegie, la Septembrie 1791. Și apoĭ Domnitorul nu pare să fie venitŭ înconjuratŭ de mulțĭ Grecĭ pe lângă rudele séle, din care vĕḑurămŭ pre unŭ Suțu Caimacam în Moldova și pe Costache Suțu biv vel cămărașŭ Caimacam la Craiova. Dintr'unŭ pitacŭ dela Noembrie 1791 (2) maĭ ve-

---

(1) Cod. No. XX, fila 383.

(2) *Carte de alŭ 3-lea logofĕtŭ la departamentulŭ de patru ot Craiova.*

Zemle Vlascoe.... Fiind-că după alegerea dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Pan Filipescu vel ban, amŭ făcutŭ Domnia mea alŭ 3-lea logofĕtŭ la departamentulŭ de patru ot Craiova pe boerulŭ Domnieĭ mele..... i s'a datŭ după obiceiŭ acéstă domnésca nóstră carte la mânĭ ca să aibă a căuta tréba ce se cuvine cinuluĭ acesteia logofețiĭ la acestŭ departamăntŭ, purtândŭ grije și silindu-se a sluji cu dreptate la tóte, după cum se va povățui de către dumneluĭ caimacamulŭ Craioveĭ, i de către dumnélor boeriĭ judecătorĭ dela acestŭ demŭ că, la funcţiunile subalterne dela departamenturĭ Suţu rênduia recomandaţĭ de a-ĭ judecătorilor. Orĭ cum, trecuse vremea marilor invasiunĭ fanariotice, cu ocasiunea reînoirilor de Domnie. Boerimea pămêntênă, deşteptată asupra propriilor séle interese, décă nu din purŭ patriotismŭ, ţinea să fie respectată hotărîrea ţêreĭ relativă la neprimirea de streinĭ în slujbe.

Adevĕratŭ, că şi fanarioţiĭ isbutiseră să înscrie în ultimele hatişerifurĭ a le Sultanilor către principate posibilitatea pentru Grecĭ de a fi chiamaţĭ în slujbele lor alăturea cu boeriĭ pămêntenĭ, dar de acéstă favóre se folosesc maĭ multŭ rudele Domnitorilor, decât fanarioţiĭ streinĭ familieĭ Domnitóre; căcĭ, în definitivŭ, Domnitoriĭ aŭ înţelesŭ, că era în interesulŭ lor de a nu nemulţămi prea multŭ boerimea pămêntênă.

Să înregistrămŭ câte-va mĕsurĭ luate de M. Suţu întru acéstă a doua Domnie, câtŭ privesce justiţia.

Una din cele maĭ de căpetenie se referă la legea protimisuluĭ, maĭ alesŭ pentru sădirĭ şi chiriĭ, orĭ arendărĭ de moşiĭ. Se introdusese deprinderea, că chiriaşiĭ de case, orĭ prăvăliĭ şi arendaşiĭ de moşiĭ, să fie protimisiţĭ la noua închiriare orĭ arendare. Era negreşitŭ unŭ abusŭ alŭ legeĭ protimisuluĭ. M. Suţu împreună cu Divanulŭ acordă protimisulŭ acesta numaĭ locuitorilor de pe moşia ce se arendéză şi acésta numaĭ până la 1 Maiŭ începêndŭ dela 1 Martie. Acestŭ privilegiŭ este acordatŭ şi gelepilor pentru suhaturile ce aŭ apucatŭ a le avea în chirie (1).

---

departamentŭ, şi slujindŭ bine păzindŭ datoria ce se cuvine slujbeĭ séle la tóte, va fi miluitŭ de către Domnia mea, iară ne urmândŭ celor cu cale şi cu dreptate şi viindu-ne vre-o jalbă de nescare-va nedreptăţĭ, séŭ jafurĭ şi asuprele la judecăţĭ, cercetându-se şi găsindu-se elŭ în vină, nu numaĭ va fi lipsitŭ, ci încă se va pedepsi; pentru care scriemŭ şi dumitale cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Costache Suţu biv vel cămăraşŭ, Caimacamule alŭ Craioveĭ, şi dumné-vóstră boerilor judecătorĭ dela acestŭ departamentŭ, să-lŭ sciţĭ de alŭ 3-lea logofĕtŭ, dându-ĭ tréba logofeţieĭ asupră-ĭ şi povăţuindu-lŭ dumné-vóstră la tóte trebile ce sunt, după obiceiŭ, a le slujbeĭ luĭ de a le urma după scoposulŭ Domnieĭ mele. 1791, Noembre 18.

Cod. No. XX, fila 190.

(1) Eată circulara cu referinţă la acestŭ obiectŭ:

Publicaţiĭ la 17 judeţe şi la Caimacam i către judecătoriĭ de acolo, ca să dée în scire la departamenturĭ cum să judece la pricinĭ de protimisis.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănĕtate, vĕ facemŭ în scire, că cu so-

Unŭ altŭ pitacŭ din 1 Martie 1792 M. Suțu provócă Divanulŭ

---

cotéla de obşte a prea sfinţieĭ séle părinteluĭ mitropolituluĭ ţĕriĭ, iubitoruluĭ de Dumneḑeŭ părinţilor episcopĭ, și a dumnélor cinstiţilor și credincioșĭ boerilor veliţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, după anaforaua ce ne-aŭ datŭ, amŭ făcutŭ Domnia mea hotărîre, dela 20 a le trecutuluĭ Decembrie, ca păzindu-se pravilele cele pentru sădirĭ și chiriĭ, să lipséscă de acum înainte, o rea catahrisisŭ, care s'aŭ întinsŭ la tóte, adecă protimisis la arende de moșiĭ, de chiriĭ, de case și prăvăliĭ și alte acareturĭ și Nămeştiĭ stătătóre, numaĭ cu pricină căcĭ aŭ ţinutŭ acea moşie séŭ acaretŭ maĭ înainte, din care acésta pricinuesce mulţime de judecăţĭ zadarnice și se slăbesce puterea și volnicia ce are stăpânulŭ lucruluĭ pe alŭ sĕŭ și îĭ pricinuesce pagubă și folosuluĭ sĕŭ; și numaĭ atuncĭ să aibă unŭ chiriașŭ séŭ arendașĭ protimisis, când însușĭ stăpânulŭ lucruluĭ s'aŭ legatŭ prin zapisulŭ tocmeleĭ ca la împlinirea soroculuĭ să nu fie volnicŭ a vinde la altulŭ, ci să aibă alŭ protimisi iarăşĭ pe dênsulŭ cu preţulŭ ce vor da alţiĭ, iară fără de acésta să fie volnicŭ stăpânulŭ aşĭ da lucrulŭ sĕŭ la acela ce găsesce folosŭ maĭ bunŭ și la acela ce va vrea, fără de numaĭ locuitoriĭ ce se află șeḑĕtorĭ pe însășĭ moșia acea aŭ protimisis a cumpĕra arendașia, însă pentru dênșiĭ a o ţinea pe séma lor, iară nu cu mijloculŭ lor să o atirdiséscă pentru altulŭ. Dreptŭ acea dămŭ Domnia mea în scire la tóte judecătoriile de obște, ca de acum înainte să se urmeze cele după pravilĭ tocmelĭ pentru acestea, iar cuvêntŭ de protimisis să numaĭ fie numaĭ cu pricină căcĭ aŭ ţinutŭ maĭ nainte în arendă séŭ în chirie, moșie, casă, hanŭ, móră séŭ prăvălie și *arendele moșiilor de acum înainte să se încépă cu orênduială dela întêiŭ Martie, și săteniĭ ce trebue să aibă protimisisŭ celŭ după pravilĭ și după obiceiŭ pămêntuluĭ să nu pótă a o cere maĭ în lungă vreme de câtŭ numaĭ până la 1 Maiu;* care acéstă hotărîre poruncimŭ de obște să se urmeze într'acestŭ chipŭ, afară numaĭ din suhaturĭ ce aŭ apucatŭ a le ţinea gelepiĭ, carĭ se protimisescŭ la ţinerea suhaturilor ce aŭ apucatŭ a le avea în chirie, fără de a se înmulţi, nicĭ a se împuţina, ca unŭ lucru ce este pentru zaharalele împĕrătesceĭ cetaţĭ, lăsândŭ însă pentru acésta în urmă a socoti Domnia mea, când din vre-unile se va arĕta că trebuesce vre-o sistoli séŭ micșorare, séŭ vre-o altă óreșĭ-care deosebire; care acéstă hotărîre să o treceţĭ în condicĭ spre a fi sciută tot-d'a-una, și să avemŭ rĕspunsŭ de primirea poruncii, și fiţĭ sănĕtoșĭ. 1792, Ianuarie 10.

Cod. No. XX, fila 248.

Iω Mihail Const. Suțu^{l} *VV i gospod.*

Zemle Vlascoe.... Amŭ vĕḑutŭ arĕtarea ce se face Domnieĭ mele printr'acéstă anafora, de către dumnélor veliţĭ boeriĭ, care o găsimŭ cu cale și o întărimŭ, poruncindŭ adecă ca păzindu-se pravilele cele pentru sădirĭ și chiriĭ, să lipséscă de acum înainte acéstă rea catahrisis care s'a întinsŭ la tóte protimisis de arendă și de chiriĭ, din care acesta se pricinuesce mulţime de judecăţĭ zadarnice, dreptŭ acea de acum înainte să se urmeze cele după pravilĭ tocmelĭ pentru acestea, iară auvêntŭ de protimisisŭ să numaĭ fie, numaĭ cu pricină căcĭ aŭ ţinutŭ maĭ nainte în arendă saŭ în chirie moșie, casă, hanŭ, móră saŭ prăvălie, arendele moșiilor de acum înainte să încépă cu orânduelĭ dela ḑiua întâia a luĭ Martie, şi săteniĭ ce trebue să aibă protimisisi celŭ după pravilĭ şi după obiceiulŭ pămêntuluĭ, să nu pótă să-lŭ céră maĭ în lungă vreme de câtŭ numaĭ până la ḑiua să alcătuiască nizamŭ regulător și protimisuluĭ la arendarea pășuna-

---

întâiŭ Maiŭ. Acestea așa le hotărîmŭ de obște și într'acestŭ chipŭ să se urmeze, afară numaĭ din suhaturĭ ce aŭ apucatŭ de ținea gelepĭ, carĭ să protimisescŭ la ținerea suhaturilor ce aŭ apucatŭ a le avea în chirie tără de a se înmulți nicĭ a se înpuțina, ca unŭ lucru ce este pentru zaharelele împĕrătesciĭ cetățĭ, lăsândŭ însă pentru acesta în urmă a socoti cândŭ din vre-unele se va arĕta că trebuesce vre-o sistoli, séŭ micșorare, séŭ vre-o altă óre-care deosebire, care acéstă hotărîre a Domnieĭ mele poruncimŭ să se facă cunoscută și la tóte depertamenturile judecătoriilor, atâtŭ aicĭ în Bucurescĭ, câtŭ și afară în țéră, spre a sci în ce chipŭ să urmeze fie-care judecător. 1791 Decembre 20.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Cu smerită și plecata nóstră anafora însciințămŭ Inălțimeĭ tale, că dela unŭ cârdŭ de vreme încóce arendașĭ și chirieșĭ ce ținŭ în chirie moșiĭ, case, hanurĭ și prăvăliĭ aicĭ în orașŭ și afară în țéră, după ce li se înplinesce soroculŭ celŭ tocmitŭ în zapisulŭ cu care aŭ cumpĕratŭ dela stăpânulŭ lucruluĭ, vrêndŭ stăpânulŭ aceleĭ moșiĭ, móră, casă, hanŭ séŭ prăvălie a o da la altŭ chiriașiŭ, ca să o ție, acelŭ maĭ înainte arêndariŭ gonesce pre acela care voesce stăpânulŭ și îlŭ vinde pe celŭ de alŭ doilea anŭ, cu pricină că arŭ fi avêndŭ protimisisŭ, căcĭ l'aŭ ținutŭ elŭ maĭ înainte, și cu acésta de multe orĭ și chiar prin hotărîrĭ de judecățĭ s'aŭ depărtatŭ ceĭ noĭ arêndarĭ, și fără de voia stăpânuluĭ aceluĭ lucru s'aŭ protimisit la ținerea celeĭ vechĭ arendărĭ cu unŭ cuvîntŭ *aplosŭ*, că are protimisis, căcĭ a ținutŭ acelŭ lucru în arendă maĭ nainte, și cu acesta vedemŭ că de ce merge să maĭ întăresce puterea cereriĭ arêndarilor și să slăbesce puterea stăpânuluĭ lucruluĭ, căcĭ de multe orĭ unŭ stăpânŭ vrêndŭ să-șĭ dea acaretulŭ sĕŭ la altulŭ în chirie, ne maĭ primindŭ pe celŭ d'întâĭ chiriașŭ, elŭ cu cuvêntulŭ de protimisis se înpotrivesce chiar voințeĭ stăpânuluĭ, tocmaĭ ca cum arŭ avea vre-unŭ privilegiŭ asupra aceluĭ lucru, care acéstă rea urmare fiind-că s'a prea înmulțitŭ în câtŭ apururea vedemŭ judecățĭ necontenitŭ de acestŭ felŭ de pricinĭ între chirieșĭ, prigonindu-se uniĭ cu alțiĭ pentru protimisis, iar stăpânulŭ lucruluĭ nicĭ este întrebatŭ măcarŭ pre care din doĭ primesce a-ĭ fi arêndariŭ, ci orĭ vrêndŭ stăpânulŭ séŭ nevrêndŭ, se dă putere ținereĭ aceluĭ lucru celuĭ de maĭ înainte arêndariŭ și nu cu altŭ cuvêntŭ decâtŭ că are protimisis, și cu acésta de față se ridică puterea din mâna stăpânuluĭ, căcĭ chiar să fie voia stăpânuluĭ a-lŭ da la altulŭ, celŭ maĭ dinainte arêndariŭ cu marafetulŭ judecățiĭ îlŭ scóte afară. Acestŭ cuvêntŭ de protimisis vedemŭ că se dă chiriașilor fără de nicĭ o dreptate, căcĭ tótă dreptatea unuĭ chiriașiŭ séŭ arêndariŭ este numaĭ atâta adecă: să pótă ține lucrulŭ acela până în ḑiua ce se va înplini soroculŭ câtŭ va fi tocmitŭ în zapisulŭ cu care aŭ cumpĕratŭ dela stăpânŭ, în care sorocŭ orĭ pagubă orĭ câștigŭ de aŭ avutŭ acelŭ chiriașiŭ séŭ arândariŭ, a luĭ este, căcĭ precumŭ stăpânulŭ nu póte să apuce pe acelŭ arêndariŭ séŭ chiriașŭ ca să-lŭ înpărtășéscă și pe dânsulŭ din câștigulŭ ce s'a folositŭ dela acea arendă, așa nicĭ chiriașiŭ nu póte să-lŭ apuce pe stăpânŭ a-lŭ trage părtașŭ la pagubă, căcĭ din ḑiua înplinireĭ soroculuĭ se sfârșesce dreptatea ce are chiriașu asupra aceluĭ lucru și rĕmâne, éră subt puterea și voința stăpânuluĭ cu alŭ sĕŭ să facă orĭ-ce va vrea, adecă să-lŭ dea la altulŭ, orĭ cu maĭ mare sumă, séŭ și cu maĭ mică sumă, cum îĭ va fi telor şi în genere a moşiilor din munţĭ, pentru motivele ce se potŭ vedea chiar în acestŭ pitacŭ:

Pitacŭ la părinţiĭ arhiereĭ şi la veliţĭ boerĭ a face socotélă şi pentru protimisis de veniturile munţilor.

Prea sfinte mitropolite, iubitorilor de Dumnedeŭ, părinţilor episcopĭ, şi dumné-vóstră cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor veliţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, vĕ facemŭ înscire pentru veniturile de munţĭ, că atâtŭ moşneniĭ ce sunt stăpânĭ a şépte munţĭ din sud Saac pe alŭ cărora protimisisŭ se pricinuesce dumné-eĭ vornicésa Veneţanca cu Mareş céuşŭ, câtŭ şi alţĭ stăpânĭ de munţĭ deteră jalbă Domnieĭ mele, cum după dreptatea şi volnicia ce aŭ pe moşiile lor, şi după hotărîrea cea prin socotéla de obşte a sfinţiilor vóstre părinţilor arhiereĭ şi a dumné-vóstră boerilor amŭ făcutŭ Domnia mea după anaforaua ce ne a'ţĭ datŭ spre a lipsi protimisisurile la veniturile de moşiĭ, ceru să fie slobodĭ şi ne opriţĭ a

---

voia, atuncĭ póte să aibă chiriaşu cuvêntŭ de dreptate cândŭ însuşĭ stăpânulŭ se légă prin zapisulŭ de tocmélă, ca la înplinirea soroculuĭ să nu fie volnicŭ a vinde venitulŭ, séŭ a-şĭ da acelŭ lucru cu chirie la altulŭ, ci să aibă protimisis iară pe dânsulŭ cu preţŭ ce vor da alţiĭ, atuncĭ în puterea aşedământuluĭ şi a tocmeliĭ să póte da dreptate celuĭ maĭ dinainte chiriaşiŭ, iară numaĭ cu unŭ cuvêntŭ căcĭ l-aŭ maĭ ţinutŭ şi pe anulŭ trecutŭ, acesta nu este privilegiŭ, ca să aibă putere înpotriva voinţiĭ stăpânuluĭ, că totŭ privilegiulŭ şi tótă dreptatea luĭ cum şi maĭ susŭ se sfârşesce în diua ce i se înplinesce soroculŭ şi acéstă protimisis nu se înţelege alta, de câtŭ că şi de va vrea stăpânulŭ să-şĭ dea lucrulŭ séŭ la altulŭ să nu pótă, şi neputêndŭ stăpânulŭ să-lŭ dée cuĭ va vrea, iată de faţă este vĕdutŭ, că i se rădică puterea stăpâniriĭ din mâna luĭ, şi se face chiriaşiŭ privilegiatŭ cu putere asupra aceluĭ lucru maĭ multŭ decâtŭ stăpânulŭ; ci pentru ca să lipséscă cu totulŭ acéstă nedréptă urmare, cu toţiĭ de obşte rugămŭ pe Măria ta de acumŭ înainte să se rădice cu totulŭ acestŭ protimisis la orĭ-ce felŭ de arêndărĭ, séŭ chiriaşĭ va fi, şi protimisis să aibă numaĭ acela care va da maĭ multŭ, şi acela pe care însuşĭ stăpânulŭ lucruluĭ vrea să-lŭ priméscă de arêndariŭ séŭ chiriaşŭ; atâta numaĭ dicemŭ: pentru locuitoriĭ ce se afla şedĕtorĭ pe moşie, aceştia după hotărîrea pravilnicesciĭ condice, să aibă acéstă dreptate de a se protimisis la cumpĕrarea venituluĭ acesteĭ moşiĭ pe care şedŭ eĭ, însă fiind-că cu acéstă dreptate ce li se dă lor obişnuescŭ şi după ce vinde stăpânulŭ venitulŭ moşieĭ, şi tacŭ până la sfîrşitulŭ luĭ Maiŭ, cândŭ se facŭ învederate ródele pămêntuluĭ şi arăturile şi de cunósce că suntŭ rodurile frumóse şi timpulŭ ploiosŭ, şi este ceva folosŭ peste suma preţuluĭ cu care aŭ cumpĕratŭ venitulŭ acelŭ arĕndaşŭ, tocmaĭ atuncĭ pornescŭ jalbă cerêndŭ protimisis să scótă pe acelŭ cumpĕrător, iară de vĕdŭ că este pagubă, tacŭ; de aceea dară dicemŭ că dreptatea de protimisis să o aibă locuitoriĭ ce clăcuescŭ pe acea moşie, dară cererea să o facă în vreme cuviinciósă adecă în soroculŭ rânduitŭ dela Marte 25 din diua de blagoveşteniĭ şi până la Aprilie în 23 în diua de sfîntu Gheorghe, şi făcêndŭ cererea în diastima acestuĭ sorocŭ, şi dândŭ baniĭ depliniĭ, după tocméla zapisuluĭ, să fie primiţĭ maĭ întâĭ de câtŭ acelŭ arêndaşŭ străinŭ şi să o ţie pe séma lor, iară nu cu mijloculŭ lor să o atirdiséscă pentru altulŭ; iară cândŭ până la diua sfântuluĭ Gheorghe nu vor face acéstă cerere, în urmă după vinde pășunea munților la cine vor vrea, și la cine le va da mâna pentru maĭ banŭ folosulŭ lor, decĭ fiind-că acéstă pricină a munților este trébă de obște a se face și fiind-că și la Domnésca nóstră buiurdismă din anaforaua dumné-vóstră scrie unŭ pont cum că (când din vre-unile se va arĕta că trebuesce vre-o sistolie, séŭ micșorare, séŭ vre-o altă óreșĭ-care deosebire, lăsămŭ a socoti în urmă). Eată dară poruncimŭ Domnia mea, ca adunându-vĕ toţĭ la unŭ locŭ, să chibzuițĭ cu socotéla de obște, mijloculŭ celŭ cuviinciosŭ de a da și la veniturile munților nizamŭ a se urma de obște, și să arĕtațĭ Domnieĭ mele prin vătafulŭ Domnieĭ mele cu anafora (1). 1792, Martie 1.

Vel logofĕtŭ.

Unŭ mare abusŭ se făcea de zapciĭ cu prelevarea dreptuluĭ lor și alŭ staroste luĭ la vêndărĭ de averĭ mișcătóre și nemișcătóre. Se prelevaŭ sub aceștĭ slujbașĭ taxele, sub diferite numirĭ, dela punerea în aplicare a codiceluĭ luĭ Ipsilant. Asemenea ḑeciuelĭ și ***filodorime*** sunt regulate prin anaforaua vel logofĕtuluĭ Brâncovénu dela 25 Iuniŭ 1792 și cu resoluțiunea luĭ Suțu din 3 Iuliŭ același anŭ, într'unŭ modŭ ceva maĭ echitabilŭ (2).

---

trecerea acestia să nu li se maĭ priméscă cererea fiind-că 'șĭ-aŭ perdutŭ prot'-misis ce li se dă cu tăcerea ce aŭ făcutŭ, iară hotărîrea cea de săvârșitŭ rĕmâne la Inălțimea ta. 1791, Noembre 19.

Cosma, Râmnic Filaret, Dumitrache banulŭ.

Pană vel banŭ, Neculae vel banŭ, Dumitrașco Racoviță vel vornicŭ.... vel logofĕtŭ... vel vornicŭ... vel logofĕtŭ, Scarlat Fălcoian vel stol, Dim. Varlaam vel serd, Ioan Stirbeiu vel medel.

Cod. No. XIX, fila 95.

(1) Cod. No. XX, fila 392.

(2) *Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.*

După pliroforia ce ne face dumnéluĭ vel logofĕtŭ de dreptulŭ obiceiŭ acela ce este cu cale, atâtŭ la pricina acésta a céușuluĭ de aproḑĭ cu casa luĭ Mușat săpunarulŭ, câtŭ și la altele asemenea, și la lucrurile ce se vêndŭ cu mezatŭ, întărimŭ Domnia mea și poruncimŭ de obște, atâtŭ zapciilor Divanuluĭ, câtŭ și starostiĭ de negustorĭ să urmațĭ și să păzițĭ acéstă orênduială, după care póruncimŭ Domnia mea, céușĭ de *aproḑĭ* cât pentru lucrurile nemișcătóre ale acesteĭ pereusiĭ să urmeze a-ĭ lua numaĭ aceĭ tal. șépte-ḑecĭ, iară din tótă cea-l-altă pereusie care s'aŭ prețuitŭ, și care prin marafetŭ de judecată s'aŭ împărțitŭ, să-ĭ iée pe deplinŭ, cu ḑeciuiala întrégă după înțelegerea acesteĭ anaforale. 1792, Iulie 3.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Ascultândŭ luminată porunca Măriei tale ce mi se dete la acéstă jalbă, unde aflându-se și dumnéluĭ vel vornicŭ Moruzi, amŭ cercetatŭ și amŭ vĕḑutŭ, că ce-

Sórta arestaţilor pentru hoţie preocupă pe M. Suţu îndată după sosirea luĭ în Bucurescĭ, precumŭ vedemŭ din următórele acte:

S'a făcutŭ poruncă către dumnéluĭ vel Caimacam, ca pe toţĭ vinovaţiĭ câţĭ aŭ găsitŭ dumnéluĭ închişĭ la puşcăria Craioveĭ şi pentru câţĭ se vor fi maĭ trimisŭ şi vor fi închişĭ de când aŭ venitŭ Măria sa, să trimită estractŭ cu arĕtare de când sunt închişĭ şi vinovăţia lor. 1791, Septembre 25.

---

rerea zapciuluĭ nu este fără de cale, căcĭ după cum sciŭ orênduiala zapciilor la dreptulŭ obicĭnuitŭ alŭ lor, cum şi alŭ starostieĭ cu zapciĭ, arĕtŭ Mărieĭ tale pe largŭ, adecă la câte face zapciulŭ tacsilŭ în banĭ naht cum şi lucrurĭ mişcătóre preţuite, la acelea îşĭ iée ḑeciuiala deplinŭ, iar dela acareturĭ nemişcătóre, cum şi dela ţiganĭ, ce aŭ óreşĭ-care deosebitŭ *pronomion* din lucrurĭ mişcătóre se dă filodorimă, iară nu are a lua zapciulŭ la acésta ḑeciuială, care nemişcătóre lucrurĭ a acesteĭ împărţelĭ fiindŭ cu preţulŭ lor tal. 1130, amŭ găsitŭ cu cale să i se dée zapciuluĭ filodorimă tal. 70, ca o a treia parte din ḑeciuială, precumŭ aşia s'aŭ şi obicĭnuitŭ dela alcătuirea pravilnicescĭĭ condice şi până acum; afară dintr'aceste maĭ însciinţămŭ Măriei tale, că aceste ḑeciuelĭ şi filodorime a le zapciilor sunt legate după felulŭ pricinĭĭ lor, adecă când cine-vaşĭ de sine dă jalbă, şi voesce a'şĭ vinde unŭ lucru alŭ sĕŭ nemişcător, cu mezatŭ, şi după ce se lămuresce prin alegerea judecăţeĭ, că este bunŭ alŭ sĕŭ, şi prin porunca gospod. să orênduesce la starostea de a se vinde cu mezatŭ, şi nu se orênduesce la acea jalbă şi cerere a zapciuluĭ se ié ḑeciuială dela Divanŭ, atuncĭ din tótă suma vênḑăriĭ mezatuluĭ iar starostea dă două parale adecă o para a sa şi altă para a telaluluĭ, iară când la acea jalbă şi cerere se rênduesce zapciulŭ dela Divanŭ, atuncĭ să iée ḑeciuială din tótă suma vênḑăriĭ la leŭ patru parale, din care ḑeciuială ié zapciulŭ două parale, şi starostea cu telalul aşişderea, iară când vre-unŭ lucru nemişcător alŭ cuĭ-vaşĭ se vinde cu mezatŭ, cu rênduială dela judecată şi cu hotărîre Domnéscă, prin zapciŭ, pentru a se plăti datoriile ce este datorŭ acestŭ stăpânŭ alŭ lucruluĭ, atuncĭ starostea ié două parale talalîc la tótă suma vênḑăriĭ, iar zapciulŭ luândŭ din mânele starosteĭ suma banilor numaĭ câtŭ este datoria, îĭ împlinesce la datornicŭ ce are să iée, şi dela ele îşĭ trage ḑeciuiala sa, iar nu are a cere ḑeciuială séŭ vre-o altă împărtăşire, şi din baniĭ ce aŭ rĕmasŭ la staroste peste împlinirea datorieĭ, ci aceĭ banĭ câţĭ sunt rĕmaşĭ se daŭ de staroste la stăpânulŭ lucruluĭ; asemenea şi pentru filodorimată alŭ zapciilor, orênduiala se cade a se urma într'acestŭ chipŭ, adecă la câte lucrurĭ mişcătóre sunt trecute şi preţuite prin alegerea judecăţeĭ, la acelea are să-şĭ iée zapciulŭ ḑeciuiala deplinŭ, iar când se va face strămutare vre-unuĭ lucru nemişcător dela unŭ obrazŭ la altulŭ, măcarŭ fie şi preţuitŭ, la acela nu are zapciulŭ să iée ḑeciuială, ci numaĭ filodorimă pre câtŭ se găsesce cu cale de către judecată, care pentru acestŭ felŭ de madea dela alcătuirea pravilnicescĭĭ condice şi până acum s'aŭ urmatŭ a se da filodorimă câte a treia parte din ḑeciuială, iară când nu se face mutare aceluĭ lucru nemişcătorŭ dela unŭ obrazŭ la altulŭ, ci acela care l'aŭ avutŭ iarăşĭ la acelaşĭ aŭ hotărîtŭ judecata să rĕmâe, fiindŭ dreptŭ alŭ luĭ, atuncĭ nicĭ câte a treia parte din ḑeciuială nu ié zapciulŭ filodorimă, ce maĭ puţinŭ, pre câtŭ judecata găsesce cu cale, fiind-că acela care stăpânea lucru nu s'aŭ folositŭ nimicŭ, de vreme ce lucru în stăpânirea luĭ aŭ fostŭ, şi iară la elŭ aŭ rĕmasŭ, şi trasulŭ în judecată aŭ fostŭ numaĭ ca o iftiră; ci într'acestaşĭ chipŭ fiindŭ obiceiŭ cum s'aŭ urmatŭ, S'aŭ făcutŭ două cărţĭ legate către cămăraşiĭ dela Ocna Slănic i Telega, ca să trimiţă Măriei sale catastihŭ de toţĭ vinovaţiĭ ce se află închişĭ la Ocnă, pentru fieş-carele cu numele i semnu luĭ, de când se află închişĭ şi cu ce poruncă şi pentru ce pricină? şi fără de porunca Măriei sale în scrisŭ nicĭ să pue în Ocnă, nicĭ să slobóḑă (1). 1791, Octombre 14.

Incă din 8 Septembre 1791 M. Suţu adresă judecătorilor dela criminalionŭ următorulŭ pitac:

Pitacŭ la boeriĭ de criminalionŭ pentru ceĭ ce se aducŭ la osînda puşcărieĭ.

Dumné-vóstră boerilor judecătorĭ dela depertamentulŭ criminalionŭ, fiind-că voimŭ Domnia mea să scimŭ de apururea câţĭ vinovaţĭ se află la osînda puşcărieĭ şi pentru care vină anume şi cu ce hotărîre şi poruncă? cum şi câţĭ intră séŭ iesŭ cu hotărîrea Domnieĭ mele? iată vĕ poruncimŭ: maĭ întâĭ pentru câţĭ vinovaţĭ se află astă-ḑĭ în puşcărie să faceţĭ Domnieĭ mele arĕtare în scrisŭ de numĕrulŭ lor, vina lor şi cu examenulŭ séŭ hotărîrea în scrisŭ pentru fieş-care; aşişderea să aveţĭ datoria acésta, ca verĭ-când vinŭ la armăşie hoţĭ după afară, séŭ din Bucurescĭ, îndată ce se aducŭ la criminalionŭ depertamentŭ, séŭ la armaşulŭ, maĭ nainte de cercetarea şi hotărîrea lor, să se aréte numaĭ decâtŭ şi la spătărie anume aceĭ hoţĭ; câţĭ, de unde, şi cu ce pricină anume? precum şi spătăria asemenea iĭ dă în sciinţă depertamentuluĭ criminalion şi în judecata de acolo pe câţĭ iĭ prindŭ şi iĭ aducŭ poterele d-luĭ vel spătarŭ după afară, séŭ din Bucurescĭ, ca la cercetările ce avemŭ a face Domnia mea pentru ceĭ prinşĭ hoţĭ şi făcĕtorĭ de rele, să pótă avea sciinţă şi depertamentulŭ spătărieĭ, precum şi depertamentulŭ criminalionŭ a ne da sémă pentru fieş-carele, şi aşa urmândŭ în tóte Sâmbetele, după orânduiala ce este făcută de către Domnia mea încă din cea-l-altă Domnie, să aveţĭ a arĕta Domnieĭ mele condica de câţĭ vinovaţĭ sunt

---

de se va găsi cu cale şi de către Inălţimea ta se va da luminată porunca Măriei tale a fi următorŭ, atâtŭ toţĭ zapciiĭ, cum şi starostea de negustorĭ a'şĭ lua dreptulŭ lor, căcĭ s'aŭ nărăvitŭ zapciĭ, şi une-orĭ făcĕnd catahrisisŭ peste orênduiala dreptuluĭ lor, iéŭ dela vênḑărĭ cu mezatŭ, fără de a împlini vre-o datorie câte patru parale la leŭ, şi luândŭ şi starostea câte douĕ parale la leŭ, se facŭ şése parale, şi cu acésta se face mare nedreptate vênḑĕtoruluĭ, căcĭ elŭ nicĭ o trebuinţă n'aŭ avutŭ a i se orêndui zapciulŭ, ci aŭ voitŭ numaĭ ca să'şĭ vênḑă lucrulŭ cu mezatŭ, şi pentru acea perde câte douĕ parale dela leŭ telalîculŭ, asemenea şi la filodorimata de lucrurĭ nemişcătóre, orĭ de se mută dela o stăpânire la alta, séŭ de aŭ rĕmasŭ iar alŭ cŭĭ aŭ fostŭ, zapciiĭ socotesc că ar face acelŭ lucru, şi facŭ *pretenţione* orĭ de ḑeciuiala întrégă, séŭ de jumĕtate, fără de a face deosebirea ce arĕtămŭ maĭ susŭ; ci nu lipsimŭ de a însciinţa Inălţimeĭ tale, ca să se dée luminată întărire cu poruncă, pentru paza acesteĭ orênduelĭ a zapciilor şi a starostieĭ şi a împlinireĭ dreptuluĭ acestuĭ de acum zapciŭ céuşĭ de aproḑĭ, precum arĕtŭ Măriei tale maĭ susŭ, iară hotărîrea cea desăvêrşitŭ rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1792, Iunie 25.

Vel logofĕtŭ *Brăncovénu*.

Cod. No. XIX, fila 449.

(1) Cod. No. XX.

și cu examenulŭ lor prin d-luĭ vel armașŭ, ca pentru toțĭ câțĭ se aducŭ la pușcărie să avemŭ Domnia nóstră sciință, cum și slobodenia vre-unuia să fie cu porunca Domnieĭ mele în scrisŭ subt Domnésca nóstră pecetie. Tolco pisah gospod vomi (1). 1791, Septembre 8.

In Iuliŭ 1792 domnitorulŭ, asupra anaforaleĭ mareluĭ spătarŭ maĭ reîntăresce disposițiunea dela 1780 relativă la liberarea din pușcărie pe chezășie, prin scirea spătărieĭ.

Anaforaua dumnéluĭ vel spăt. pentru hoțiĭ ce se slobodŭ dela pușcărie a se da și prin scirea spătărieĭ chezășiĭ.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Cu cale fiindŭ anaforaua dumnéluĭ vel spăt., pentru înțărcarea hoților și gazdelor lor, poruncimŭ Domnia mea dumitale, vel armașŭ, și domniilor-vóstre judecătorilor pușcărieĭ, ca pe chezășia vinovaților ce dobândescŭ slobodenie prin pecetea Domnieĭ mele, să-ĭ trimitețĭ și la spătărie spre a se face cunoscuțĭ de vrednicĭ prin cercetarea ce li se face și acolo, și după pliroforia în scrisŭ ce o vețĭ primi dela dumnéluĭ vel spăt., așa să se slobódă, fiindŭ cuviinciosŭ acestŭ nizamŭ pentru cea din urmă trebuință, care acestŭ nizamŭ este datŭ și maĭ d'inainte dela lét 1780, Septembre 30, care ilŭ vědĭ în scrisŭ. 1792, Iulie 1.

Pré Inălțate Dómne.

Pentru chezașiĭ hoților a se face înțărcare atâtŭ lor, cât și gazdelor lor, nu este altŭ mijlocŭ, decâtŭ după ce li se face pedépsa cea orînduită după judecata criminaluluĭ și după luminată hotărîrea Măriei tale, și la vreme dobândescŭ milostivnica ertăciune să se dea pre vrednice chezășiĭ a fi destoinice și îngrijațĭ aceĭ chezașĭ, ca în tótă vremea să rěspundă pentru aceĭ ce vor lua pe chezășia lor și a-ĭ da de față, orĭ când vor fi cerуțĭ aceĭ ertațĭ hoțĭ séŭ gazde, ce se vor slobodi pe a lor chezășie; pentru care a se face urmare la acéstă pricină fără de cusurŭ, mě rogŭ Măriei tale, să se întărescă acéstă anafora cu luminată pecetea Măriei tale, ca de la pușcărie nicĭ unŭ hoțŭ séŭ gazdă să nu se slobódă, în vremea când dobândescŭ mila Măriei tale de ertăciune, până nu se va arěta chezașiĭ lor la spătărie, ca să se cerceteze, și să se cunóscă de sunt destoinicĭ, și așa pe chezășie vrednicĭ dându-se, să daŭ iscălitura mea către dumnéluĭ vel armașŭ ca să se slobódă și ca să scie spătăria apururea dela cine să céră pe acelŭ hoțŭ séŭ gazdă, care după ertăciune nu va continua a se părăsi de acelŭ năravŭ alŭ tâlhărieĭ, iară horărirea cea de săvârșitŭ rěmâne a se face de către Măria ta (2). 1792, Iulie 1.

Vel spătarŭ.

In volumulŭ de anexe, la acestŭ capitolŭ dămŭ o alegere de diferite acte cu referință la justiție în casurĭ deosebite. Unele din aceste acte potŭ servi istoriculuĭ specialŭ alŭ justițieĭ nóstre și alesŭ a proceduref civile și criminale. Dintr'aceste sunt de observatŭ actele relative la împlinirea datoriilor dela datornicĭ, dreptulŭ de muratorium ce'l exercită Domnitorulŭ în favórea datornicilor acordândŭ termene de prelungire a zapiselor, deslegărĭ relative la testamente, orĭ diete din care se vede că fiiĭ nu potŭ fi desmoșteniţĭ în favórea streinilor și că justiţia are de a îngriji de averea orfanilor.

---

(1) Cod No. XX, fila 44.

(2) Cod. No. XIX, fila 150.

Pitace ordonândŭ departamenturilor să citeze tot-d'a-una paragrafulŭ din lege aplicabilŭ la hotărîre, maĭ cu sémă când e vorba de recunóscerea unuĭ dreptŭ de protimisis; osîndirea temnicerilor să plătéscă despăgubire pantru hoţiĭ scăpaţĭ din pușcărie; sentinţe relative la procese pentru ţiganĭ; trimiterĭ de condamnaţĭ la ocne; confiscărĭ de averĭ a unor fugiţĭ la nemţĭ; urmărirĭ în procese interesândŭ pe sudiţĭ; urmărirĭ contra turcilor de peste Dunăre; surghiunurĭ la mônastirea Mărgineniĭ și pe aiurea, încă din primele lunĭ ale domnieĭ; aducere în judecată cu mumbașirŭ, orĭ armășelŭ, adecă volniciĭ; pitace către starostele de neguţitorĭ pentru vîndĕrĭ la mezaturĭ etc. (1)

Viéţa omuluĭ e nesigură. A mé, chiar în momentulŭ când co-

---

(1) *Pavel post. dela Caracal, a avea sorocŭ de către datornicĭ doĭ anĭ.*

Iω Mihail Const. Șuţul VV. i gospod.

Cinstitŭ credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţe biv vel cămărаș Caimacamul Craioveĭ, s'aŭ cetitŭ înaintea Domnieĭ mele acéstă anafora a dumnéluĭ de cercetare și pliroforie ce aŭ luatŭ a stăriĭ acestuĭ biv vel post. Decĭ când și datorniciĭ luĭ nu vor putea arĕta dumitale cu dovadă vrednică, cum că are putere de banĭ a le plăti, atuncĭ ca pentru unulŭ ce nu are, carele de a se și închide este fără de nicĭ unŭ folosŭ alŭ lor; poruncimŭ Domnia mea, să aibă sorocŭ de doĭ anĭ. 1792, Martie 22.

După jalba ce aŭ datŭ Inălţimeĭ tale Pavel post. ot Caracal sud Romanaţĭ, cum că din întâmplările trecuteĭ răzmiriţe încăpêndŭ la datorie, aŭ și plătitŭ și până acum dintr'însa, și maĭ rĕmâindŭ încă tal. 600 datorie, nu avea cu ce plăti cerêndŭ a i se pune sorocŭ, ca să nu se stenahoriséscă de datornicĭ, ni se poruncesce de către Inălţimea ta dela trecuta lună a luĭ Ghenarie 4. ca să cercetămŭ și pliroforisindu-ne de starea și pârlegiulŭ luĭ, să înscііnţămŭ Inălţimeĭ tale, și ni se va trimite poruncă în ce chip să urmezŭ, va sci Măria ta, că după cercetarea ce amŭ făcutŭ atâtŭ prin ceĭ dela Caracal boerĭ, câtŭ și prin ceĭ de aicĭ, m'amŭ pliroforisitŭ că nu e adevĕratŭ, este fórte scăpătatŭ, cu casă grea și nevrednicŭ a plăti acéstă dată datoria sa, ci de va fi mila Măriеĭ tale asupră-ĭ i se va orindui unŭ sorocŭ de treĭ lunĭ, precumŭ cere, ca intru acéstă prelungire de vreme gonindu-șĭ pârlegiulŭ, și venindŭ in óreș-care stare, ca să-șĭ pótă chiverrectamŭ (vaĭ! facŭ tótă munca şi de aceea scăderĭ!) aceste pagine, a lipsitŭ puţinŭ ca să nu mĕ abandone. De aceea, în aşteptare să potŭ

---

nisi şi casa, să încépă după acestŭ sorocŭ a plăti şi datornicilor iarăşĭ prin cetŭ până se va izbrăni, ne încărcându-se nicĭ cu vre-o dobândă la banĭ ce este dator, ci iarăşĭ cum va fi mila Măriei tale asupră-ĭ. 1792, Februarie 27.

Alŭ Inălţimeĭ tale prea plecată slugă,
Caimacamulŭ *Const. Suţul.*

Eată de exemplu unŭ casŭ :

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Vlaşca sĕnătate, fiind-că copiĭ Colfesculuĭ Iftimie ce aŭ muritŭ, ne însciinţămŭ Domnia mea, cum că se află la próstă stare şi căutare şi fără de învĕţătură şi maĭ vârtosŭ pereusia lor părintéscă se răsipesce, se prăpădesce; iată vĕ poruncimŭ Domnia mea, că până vomŭ da Domnia mea nizamulŭ desevêrşitŭ să aveţĭ dumné-vóstră ca dregătorĭ domnescĭ aĭ judeţuluĭ şi maĭ vêrtosŭ ca unuluĭ ce dumnéta biv vel stolnicŭ Iordache Colfescule te afli şi rudenie de aprópe, unchiŭ, ca unŭ părinte copiilor acestora, să luaţĭ în zaptulŭ şi epitropia dumné-vóstră tótă pereusia lor părintéscă, avêndŭ căutare şi purtare de grije şi a copiilor spre buna chivernisire şi folosulŭ lor, de care să însciinţaţĭ. 1792, August 31.

Cod. No. XIX, fila 240—241.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Slaam-Rômnic sănĕtate, după însciinţarea ce a'ţĭ fostŭ jăluitŭ Domnieĭ mele, în trecutele ḑile, cum că aicĭ la Focşanĭ aŭ muritŭ unŭ negustorŭ suditŭ alŭ Nemţieĭ, carele avêndŭ o prăvălie cu marfă acolea, a'ţĭ cerutŭ de a veni vre-unŭ clironomŭ séŭ epitropŭ alŭ mortuluĭ, ca să o facă zaptŭ averea mortuluĭ, dându-se scire la agenţie. Eată vine acestŭ Iovan Gotfrid Ipocicar, care este clironomŭ spre a face zaptŭ averea mortuluĭ; decĭ fiind-că prăvălia este închisă şi pecetluită de dumné-vóstră, vĕ poruncimŭ ca să orênduiţĭ din partea dumné-vóstră unŭ omŭ dimpreună cu numitulŭ clironomŭ la deschiderea prăvălieĭ, şi făcêndŭ catagrafie de tóte a le mortuluĭ, iscălită, prin douĕ foĭ asemenea, una să rĕmâe la mânele clironomuluĭ, căruia să i se facă teslim şi tóte lucrurile mortuluĭ, dela care să luaţĭ adeverinţă de primire, iară alta să o trimeteţĭ aicĭ la Domnia mea cu rĕspunsulŭ; acesta vĕ poruncimŭ Domnia mea, şi fiţĭ sânĕtoşĭ. 1791, Ianuarie 6.

Cod. No. XX, fila 240.

Pitacŭ către Teodosie Ţigara a deşerta casele mumeĭ Turnăvituluĭ.

Poruncimŭ Domnia mea d-tale biv vel slugerŭ Teodosie Ţigara, fiind-că casele întru care şeḑĭ a le mumeĭ Turnăvituluĭ sunt tocmite şi date prin zapisŭ d-luĭ Sior Petros pentru şedere cu aşeḑămêntŭ, ca în câtŭ va fi rĕsmeriţa să te odihnescĭ d-ta pentru o facere de bine a neputinţeĭ d-tale într'însele, iar după încheerea păciĭ deşertându-se să aibă a intra d-luĭ maĭ susŭ numitulŭ într'însele; acum dar fiind-că a venitŭ aceeaşĭ vreme, când trebue să între d-luĭ într'aceste case, după zapisulŭ ce are dela stăpâna caseĭ, precumŭ ne-amŭ pliroforisitŭ; étă ţi se dă de către Domnia mea după voinţa d-luĭ Sior Petros, sorocŭ de astă-ḑĭ publica volumulŭ orĭ volumele de anexe, mĕ otărĕscŭ deşi maĭ susŭ alt-felŭ scrisesemŭ, a da chiar aci în note o serie de documente re-

---

până în treĭ ḑile să-ţĭ cauţĭ locŭ de şedere spre a deşerta acéstă casă, şi-ţĭ poruncimŭ Domnia mea să eşĭ, ca Mercurĭ să intre d-luĭ într'însele. Tolcho pisah gospod. 1791, August 30.

Cod. No. XX, fila 20—21.

S'a trimisŭ de dumnéluĭ vel spăt. cu cartea Măriеĭ séle pecetluită, Nicolae Mavriche postelnicŭ la mônastirea Snagov ca să şéḑă în pază, până la a doua porunca Măriеĭ séle să nu-lŭ slobóḑă. 1791, Septembre 5.

Totŭ în acea ḑi s'a trimisŭ iarăşĭ la mônastirea Snagov prin d-luĭ vel spătarŭ cu poruncă straşnică către egumenŭ: Holteiŭ ca să-lŭ ţie în bună pază în mônastire fără de a doua poruncă a Măriеĭ séle să nu-lŭ slobóḑă. 1791, Septembre 5.

S'a făcutŭ porunca Măriеĭ séle către egumenulŭ mônastireĭ Snagov, ca numaĭ pe Holteĭŭ să-lŭ trimiţă cu pază şi cu porunca Măriеĭ séle la mônastirea Mărgineni, poruncindu-se şi egumenuluĭ Mărginénu, ca să-lŭ ţie în pază, purtându-ĭ grije de hrana vieţeĭ, de unde să nu-lŭ slobóḑă fără de a doua poruncă a Măriеĭ sale. 1791, Septembre 18.

Cod. No. XX, fila 74.

Douĕ cărţĭ legate, la Teleorman şi Olt, pentru unŭ Belinaşoglu turc Nicopoĭan ce s'a făcutŭ stăpânŭ pe douĕ moşiĭ şi le-a dijmuitŭ, ale vorniculuĭ Slătinénu

S'a făcutŭ douĕ cărţĭ legate, una la Hasichi Ahmet aga zabitulŭ dela Teleorman, şi una la Şumlali Ismail aga zabitulŭ dela Olt, poruncindu-le ca să mérgă să prinḑă pe Bilinaşoglu dela Nicopoe ce a eşitŭ la moşia Lisa şi Cacanău în sud Teleorman şi a apucatŭ pe locuitoriĭ de acolo de le-aŭ luatŭ dijma moşiilor, pe care să-lŭ trimiţă aicĭ la Măria sa prea înaltulŭ Hasan-paşa vizirŭ. Prefăcêndu-se în urmă aceste cărţĭ, s'a scrisŭ la ispravniciĭ Teleorman şi Olt cum că, de vreme ce Belinaşoglu împotriva porunciĭ împĕrătescĭ, care este cu străşnicie dată spre a nu călca turcŭ în pămêntulŭ ţĕriĭ, afară de capanliĭ cu firmanŭ, aŭ trecutŭ în ţéră şi aŭ făcutŭ acéstă urmare, după jalba d-luĭ vorniculŭ Slătinénu s'a datŭ buĭurultĕŭ prea înaltuluĭ vizirŭ Hasan-paşa, ca orĭ viŭ să se prinḑă, séŭ mortŭ să se aducă trupulŭ luĭ aicĭ la Inălţimea sa, cu care buĭurultĕŭ să trimită doĭ beşliĭ şi treĭ neferĭ tufecciĭ şi ispravniciĭ să se împreune cu zapciulŭ judeţuluĭ să-ĭ aréte numaĭ porunca paşeĭ şi zabitulŭ cu orênduiţiĭ de aicĭ să urmeze porunciĭ, fără de a se împotrivi maĭ multŭ ispravniciĭ. 1791, Septembre 10.

Cod. No. XX, fila 50.

S'a trimisŭ la Ocna Telega cu porunca Măriеĭ séle luĭ Vodă de volnicie unuĭ Ianache, ce a înşelatŭ spătăria de a scosŭ rĕvaşŭ de drumŭ, care poruncă s'aŭ datŭ în mâna dumnéluĭ vel armaşŭ. 1791, Septembre 28.

S'a făcutŭ carte legată rĕspunsŭ la vătafulŭ dela Căinenĭ din plaiŭ Lovişti sud Argeş, după cartea ce a trimisŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ pentru o muere ce lative la justiție. Sciŭ, se vor afla nemulțămiți de acéstă procedare, sub cutare orĭ cutare cuvêntŭ, maĭ alesŭ avêndŭ deprindere a ceti —

---

o ceré înăuntru, avêndŭ judecată, şi pentru bucatele ce ḑicŭ uniĭ din ungurenĭ, că aŭ aratŭ dincóce să-ĭ slobóḑă să-le ducă înăuntru, ca nicĭ pe muere să nu o slobóḑă, fiindŭ în potriva orênduelíĭ, căcĭ pârîtu merge după pârîşŭ, nicĭ bucate să nu slobóḑă, măcarŭ o oca, că fórte rĕŭ se va pedepsi. 1791, Septembre 28.

S'a făcutŭ carte legată la Caimacamulŭ Craioveĭ pentru doĭ hoțĭ ce sunt prinşĭ acolo, care aŭ fostŭ şi cu unŭ Gheorghe Némțu i cu sluga luĭ întovărăşițĭ la omorîrea unuĭ boerŭ némțŭ, fiind-că Gheorghe cu sluga luĭ s'a prinsŭ aicĭ și tăgăduesce de acea faptă, să trimiță dumnéluĭ pe aceĭ doĭ ce sunt acolo în bună pază cu fóe de tóte cele ce s'aŭ găsitŭ la eĭ, și de cele ce s'aŭ luatŭ de dênșiĭ dela celŭ omorîtŭ. 1791, Octombre 1.

Cod. No. XX, fila 107.

S'a făcutŭ pitacŭ la polcovniculŭ de seimenĭ ca pe Alecsandru Colcéc să-lŭ rădice la închisórea seimenilor unde să-lŭ pue în fiare fiindŭ vinovatŭ. 1791, Octombre 11.

Cod. No. XX, fila 129.

După însciințarea ce s'aŭ făcut aicĭ la dumnéluĭ Turnagiŭ zabitulŭ Bucurescilor, Iacob zabitŭ dela Focșanĭ, cum că unŭ Osman Nefer dela mezilhanéua Focşanilor aŭ omorîtŭ pe unŭ Bogdan arménŭ, suditŭ din cea parte dela Moldova, ce aŭ venitŭ nóptea la poşte, socotindŭ că este omŭ rĕŭ; s'aŭ făcutŭ poruncă la ispravniciĭ Focşanilor ca tóte lucrurile mortuluĭ până la unŭ firŭ să le iée în scrisŭ și împreună cu fóe iscălită atâtŭ de dumnélor câtŭ și de Iacob zabitulŭ împreună cu doĭ treĭ neferĭ să le trimiță aicĭ unde se află și ucigașu. 1791, Octombre 25.

S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ la ispravniciĭ ot sud Vâlcea, după însciințarea ce aŭ făcutŭ, cum că unŭ Dima Sonțos însoțindu-se cu tovarăşĭ de aĭ luĭ, ce aŭ rĕmasŭ dincolo peste hotarŭ volintirŭ, trece peste munte şi vine în plaiŭ de fură caĭ și vite a le locuitorilor și le trece dincolo, cum că aŭ scrisŭ Măria sa vodă în lăuntru, ca să le facă înfrânare unora ca acestora, să nu maĭ facă aceste urmărĭ, iar când și după acésta se vor maĭ ivi a face rĕutățĭ, atuncĭ să sară plăiașiĭ să dea cu armele într'înșiĭ, séŭ pe care va putea prinde viĭ dintr'înșiĭ să-ĭ trimită aicĭ, adică dintre ceĭ 40. care aŭ trimisŭ fóe de numele lor ispravnicilor. 1791, Octombre 25.

Carte de ftore armașŭ ot Craiova.

Zemle Vlascoe.... fiind-că după alegerea d-luĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Pană Filipescul vel banŭ, amŭ făcutŭ Domnia mea alŭ doilea (ftore), armașŭ la scaunulŭ Craioveĭ pe boerulŭ Domnieĭ mele Ionită... i s'aŭ datŭ, după obiceiŭ, acéstă Domnésca nóstră carte, ca să aibă a face zaptŭ trebile armășieĭ, și pe toțĭ zapciiĭ armașilor cațĭ sunt la acéstă bréslă, cu care să slujască spre săvârşirea și urmarea obicĭnuitelor trebĭ ale armășieĭ, silindu-se pentru tóte cele ca până acum — biografiĭ de domniĭ, de câţĭ-va domnĭ şi înşirătorĭ de legende în locŭ de a studia în detaliŭ şi cu deţinere mersulŭ di-

---

ce sunt după obiceiŭ la datoria slujbeĭ luĭ după orênduiala şi povăţuirea ce i se va da de d-luĭ Caimacamulŭ Craioveĭ, pentru care scriemŭ şi dumitale cinstitŭ şi credinciosŭ boerule Domnieĭ mele Costache Suţu biv vel cămăraşŭ Caimacamulŭ Craioveĭ, să-'lŭ sciĭ de alŭ 2-lea armaşŭ, dându-ĭ pe zapciiĭ i armaşŭ asupră-ĭ spre a-ĭ avea în zaptulŭ sĕŭ, şi povăţuindu-lŭ d-ta la tóte trebile ce sunt după obiceiŭ a le slujbeĭ luĭ de a le urma, păzindŭ întru tóte dreptatea, şi ferindu-se de orĭ-ce lucru împotrivă, poruncimŭ şi vouĕ zapciilor i armăşăilor câţĭ sunteţĭ la acéstă bréslă, să cunósceţĭ pe maĭ susŭ numitulŭ de alŭ 2-lea armaşŭ dându-ĭ supunerea şi ascultarea cea cuviinciósă. 1791, Octombrie 29.

Carte de alŭ 3-lea logofĕt la Divanul Craioveĭ.

Zemle Vlascoe.... fiind-că după alegerea dumnélui cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Pană Filipescu vel banŭ, amŭ făcut Domnia mea alŭ 3-lea logof. la Divanulŭ Craioveĭ pe boerulŭ Domnieĭ mele, Voico biv alŭ 3-lea logof. i s'aŭ datŭ după obiceiŭ acéstă Domnésca a nóstră carte la mânĭ, ca să aibă a căuta tréba ce se cuvine, ci numaĭ acestuia a logofeţieĭ, purtândŭ grijă şi silindu-se a sluji cu dreptate în credinţă la tóte, după cum se va povăţui de către d-luĭ Caimamul Craioveĭ, i de către d-lor boeriĭ de acolo, pe urmarea ponturilor ce sunt de către Domnia mea în scrisŭ la d-luĭ Caimacamul Craioveĭ, şi slujindŭ bine, păzindŭ datoria ce i se cuvine la tóte, va fi miluitŭ de către Domnia mea; iar ne urmândŭ celor cu cale şi cu dreptate, şi viindu-ne vre-o jalbă de nescare-va nedreptăţĭ séŭ jafurĭ şi asuprele la judecăţĭ, cercetându-se şi găsindu-se în vină, nu numaĭ va fi lipsitŭ, ci încă se va şi pedepsi; pentru care scriemŭ şi dumitale cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţu biv vel cămăraşŭ Caimacamul alŭ Craioveĭ, să-lŭ sciĭ de alŭ 3-lea logof. dându-ĭ tréba logofeţieĭ asupră-ĭ, şi povĕţuindu-lŭ dumnéta la tóte trebile, ce sunt după obiceiŭ a le slujbeĭ luĭ, de a le urma după scoposulŭ Domnieĭ mele. 1791. Octombrie 29.

Cod. No. XX, fila 154.

S'aŭ făcutŭ volnicie cu mumbaşirŭ pahar. să aducă pe Bălaşa şi Caterina, surorile dela Aricescĭ dela Slatina, séŭ de unde le va găsi, prin scirea ispravnicilor, cu tóte scrisorile ce vor fi avêndŭ pentru moşia Aricesciĭ, ca să sté în judecată cu egumenulŭ Bistriţeanu. 1791, Octombre 30.

Pitacŭ la dumnéluĭ vel spăt. şi vel agă pentru o muere şi cu unŭ copilŭ dela oraşulŭ Ţibré de peste Dunăre, ce aŭ furatŭ nisce banĭ a unuĭ Serdeni Gheciti, Osman Aga stăpânulŭ lor.

Cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele d-ta Alecsandre Manul vel spăt. i d-ta Jorgache Suţul biv vel postelnicŭ epistatulŭ agieĭ, fiind că dela oraşulŭ Ţibrea de peste Dunăre aŭ fugitŭ o muere şi cu unŭ copilŭ, furândŭ o sută patru-ḑecĭ galbenĭ şi patru-ḑecĭ şi şépte caragroşĭ de câte tal. doĭ şi jumĕtate şi alte argintăriĭ şi lucrurĭ dela stăpânulŭ lor Serdeni Gheciti chit. Osman Aga, verselor instituţiunĭ. A ḑice numaĭ: cutare Domnŭ a fostŭ bunŭ, cutare rĕŭ nu maĭ ajunge. Bunĕtatea şi rĕutatea Domnuluĭ se cuvine a

---

iată vĕ poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, să daţĭ poruncă la toţĭ Zapciiĭ dumnévóstră i la căpitanĭ i la rĕspântieşĭ şi la vătăşeiĭ mahalalelorŭ, făcêndu-o publică în totŭ oraşulŭ Bucurescilor, ca fieşĭ-care să iée aminte să grijéscă de aceştĭ fugarĭ, silindu-vĕ, că de va fi venitŭ, séŭ va veni în Bucurescĭ, să-ĭ puneţĭ în mână prinḑêndu-ĭ, negreşitŭ ca să nu scape şi să-ĭ trimeteţĭ cu tóte furtişagurile aceste în pază la Domnia mea, avêndŭ şi rĕspunsŭ. 1791, Noembrie 1.

Asemenea cărţĭ s'aŭ făcutŭ şi la ispravniciĭ din 12 judeţe.

Cod No. XX, fila 157.

Rĕspunsŭ la Caimacam pentru averea unuĭ Stoian Căpitanŭ ce aŭ fugitŭ la Nemţĭ.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţu biv vel cămăraşŭ, Caimacamulŭ Craioveĭ sănĕtate, am vĕḑutŭ Domnia mea însciinţarea ce facĭ Domnieĭ mele pentru o moşie i o vie, unŭ locŭ de casă şi alte lucrurĭ după foia ce ne-aŭ trimisŭ, ce are în sud Vâlcea unŭ Stoian căpitanŭ, ce aŭ fugitŭ la Nemţĭ, pentru care poruncimŭ dumitale, că tóte acestea să le facĭ dumnéta acum de ocamdată zaptŭ pe séma Domnieĭ, şi să stea aşa până veĭ avea a doilea poruncă, dândŭ dumnéta rĕspunsŭ şi aceluĭ Rusin logof. şi luĭ Constantin Oteteleşano datornicĭĭ, ca să maĭ fie îngăduitorĭ. 1791, Noembrie 3.

Cod. No. XX, fila 169.

Carte de condicarŭ de judeţŭ.

Milostiv Bojiu Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod

Zemle Vlascoe... Dat-amŭ cartea Domnieĭ mele..... pre care după alegerea dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele vel logofĕtŭ de ţéra de josŭ l'amŭ orênduitŭ condincarŭ la judeţŭ, ca să aibă a ţinea condica judeţuluĭ şi a urma întocmaĭ după coprinderea acestor poruncĭ ce dămŭ: tóte Domnescile nóstre poruncĭ, carĭ se trimitŭ şi s'aŭ trimisŭ către ispravnicĭ, séŭ către judecătorĭ pentru chivernisirea locuitorilor, pentru paza şi bună orênduiala judeţuluĭ, pentru judecăţĭ şi pentru orĭ-ce pricină de obşte, cu povăţuirĭ şi învĕţăturĭ, maĭ vêrtosŭ cele ce sunt următóre întru tótă vremea şi obicĭnuite, să aibă a le trece în condică, tóte, dreptŭ, cu vremea lor, ca şi schimbându-se ispravniciĭ séŭ judecătorulŭ, şi viindŭ alţiĭ, să găséscă acele poruncĭ în condică, să le energhiséscă şi să le păzéscă, şi logofĕtulŭ acesta să fie datorŭ la schimbarea boerilor ispravnicĭ séŭ judecătorŭ, a arĕta celor ce vinŭ, câte poruncĭ sunt date de maĭ nainte, iar să nu fie uitată porunca ce se dă odată, şi să nu se scie de celŭ ce vine în urmă ispravnicŭ, ce aŭ fostŭ maĭ nainte; aşişderea şi urmarea ce vor face ispravnicĭ după poruncile nóstre, ce scriŭ în judeţe, de obşte, prin plăşĭ, cum şi cislele de orĭ-ce trebuinţă vor face ispravniciĭ în judeţŭ, asemenea şi acelea să fie trecute tóte în condică, să se păzéscă în mânile orênduituluĭ logofĕtŭ şi pravilnicésca condică întru care este povĕţuirile pe largŭ cum să urmeze isse judeca după starea diverselor ramurĭ administrative, judiciare, financiare, culturale etc. Istoria căreia mĭ-am consacratŭ ultimiĭ anĭ aĭ

---

pravniciĭ și judecătorulŭ la pricinĭ de judecățĭ, i de cele obicĭnuite a le moșiilor și de multe cuviincióse povĕțuirĭ la judecățile ce se vor căuta de judecătorŭ séŭ de ispravnicĭ, să se afle orênduitulŭ logofĕtŭ în de față cetindŭ și ascultândŭ, ca să facă *practica* de pricină, întru care să se scrie atâtŭ ḑisele unuia, rĕspunsulŭ altuia, și hotărîrea ce s'aŭ făcutŭ, și după acea să facă carte de judecată, séŭ anafora, cum și de nu se va curma pricina și va rĕmânea a se aduce mărturiĭ séŭ alte doveḑĭ, iarășĭ să aibă a face *practica* și să o trécă în condică, ca să fie pururea sciutŭ ce aŭ rĕspunsŭ fieșĭ-care din ceĭ ce s'aŭ judecatŭ, ce doveḑĭ aŭ arĕtatŭ, și la ce aŭ rĕmasŭ pricina? care la acestea să fie fórte cu luare aminte, ca să înțelégă și să facă zaptŭ cum se cade pricina, cercetarea și hotărîrea judecățiĭ, spre a se scrie însușĭ acelea ce se vorbescŭ și se hotărăscŭ la judecată, iar nu altele, și așĭa se scrie în condică tóte pricinile de judecățĭ a le noroduluĭ, ce se caută de ispravnicĭ și de judecător peste tótă vremea, spre a se afla trecute cu tótă orênduiala lor, cu hotărîrea și împlinirea ce s'aŭ făcutŭ și să adevereze în fieșĭ-care carte séŭ anafora, că sunt trecute în condică; după care dându-se celuĭ ce aŭ câștigatŭ judecata, cartea séŭ anaforaua, să dée și la mâna celuĭ ce n'aŭ rĕmasŭ odihnitŭ adeverință iscălită de ispravnicĭ séŭ judecătorĭ, prin care să arĕte anume soroculŭ ce s'aŭ pusŭ de față acelora, ca să vie la Divanŭ de a-șĭ face apelația lor, și să dée și la celŭ cu pricina adeverință sub iscăliturile, întru care să aréte ḑiua ce 'șĭ-aŭ pusŭ sorocŭ spre a veni la Divanŭ, iar pentru ceĭ ce aŭ rĕmasŭ odihnițĭ și mulțămițĭ pre hotărîrea de acolo, să scrie înșișĭ în carte că s'aŭ mulțămitŭ și s'aŭ odihnitŭ; să aibă datorie orênduitulŭ logofĕtŭ, ca pe tótă luna să trimită, prin dumnélor ispravnicĭ, aicĭ la logofeția Domniĭ mele, condică de câte judecățĭ s'aŭ căutat de judecătorĭ și de ispravniciĭ județuluĭ, cu arĕtare în ce chipŭ s'aŭ hotărîtŭ, séŭ la ce aŭ rĕmasŭ? de s'aŭ mulțămitŭ séŭ nu? ca când va veni cu apelația la Divanŭ vre-unulŭ, și va cere să aducă pre vre-unulŭ aicĭ, să i se céră adeverința soroculuĭ, să se caute în condică pricina aceluia, ca să se vaḑă; lângă acestea, fiind-că s'aŭ întâmplatŭ și se întâmplă necurmatŭ gâlcevurĭ și pricinĭ pentru zălogirĭ și vênḑărĭ de moșiĭ, și de veniturĭ și de orĭ-ce lucrurĭ că s'aŭ făcutŭ printr'ascunsŭ, i cu altă economie și s'aŭ vêndutŭ la ómenĭ strĕinĭ, carĭ sunt oprițĭ a cumpĕra; ca să lipséscă dar acestea, să aibă a se trece în condica județuluĭ tóte vênḑările de moșiĭ, de veniturĭ și de orĭ-ce, séŭ zălogire, de va fi cu orênduială făcută, după cercetarea ispravnicilor și să se adevereze de dênsulŭ, că este trecută în condică, ca la orĭ-ce judecată să se créḑă de adevĕratŭ acelŭ zapisŭ; iară fără de a se trece în condică să nu aibă statornicie nicĭ unŭ felŭ de vênḑare séŭ zălogire, care pentru acésta să aibă datorie ispravniciĭ maĭ ânțêiŭ a da în scire la totŭ județulŭ, ca toțĭ să scie a veni la condică să aréte vênḑările ce aŭ a face, ca să se trécă în condică; așișderea și orĭ-ce alte așeḑămênturĭ, ca să fie temeinice și cu credință de adevĕrate, să aibă de a se arêta și a se scrie în condica județuluĭ și adeverindu-se de logofĕtŭ; așișderea să se trécă în condica acésta și examenele de cercetările a fieșĭcăruia vinovatŭ și căḑutŭ în hoție, ca să se afle trecute, și când ar avea trebuință numitulŭ logofĕtŭ de vre-o trebuință și învĕțăturĭ, să aibă prin d-lor ispravniciĭ județuluĭ a arĕta la d-luĭ vel logofĕtŭ, și d-lor velițĭ logofĕțĭ să aibă a arĕta Domnieĭ mele, și porunca ce vĕ trimitŭ dela Noĭ iarășĭ prin ispravnicĭ să o trimiță la orênduitulŭ vieți urmăresce altŭ scopŭ decât de a fi carte de petrecere a câtor-va trândavĭ, orĭ carte așĭa ḑisă *didactică*, dar din care școlarulŭ invață

---

logofĕtŭ: și pentru slujba și ostenéla luĭ să aibă a'șĭ lua léfa ce este orênduită. Așișderea să aibă a ținea și treĭ lude scutelnicĭ pentru poslușania caseĭ luĭ, ómenĭ strĕinĭ şi fără de pricină și fără de dajdie în Visteria Domnieĭ mele, cărora, după cercetarea ce li se va face de către d-lor ispravnicĭ, fiind cu adevĕratŭ fără de pricină, să aibă a li se da dela visteria Domnieĭ mele pecetluiturĭ Domnescĭ pe numele și chipulŭ lor ca să fie apĕrațĭ, și lângă acésta să iée și avaetŭ dela cărțile de judecată séŭ anafora ce vor face ispravniciĭ, séŭ judecătorulŭ, însă la pricină hotărîtă de acolo pentru scrisŭ i trecută în condică, dela parale 20 până la parale 60, și ispravniciĭ séŭ judecătoriĭ să aibă a le însemna în carte acelŭ havaetŭ ca să nu se îndrăsnéscă a lua maĭ multŭ; așișderea să iée și dela rĕvașele ce se facŭ de soróce de către ispravnicĭ, dela parale douĕ până la parale patru, iar maĭ multŭ să nu se cuteze a lua; iară dela vênḑărĭ, zălogirĭ de moșiĭ, viĭ, țiganĭ, séŭ alte așeḑămênturĭ, cum și la vênḑărĭ de veniturĭ de moşiĭ, carĭ poruncim maĭ susŭ a merge cu zapisŭ ca să se cerceteze de ispravniciĭ și să tréca în condică, să iée pentru scrisŭ în condică: de moșia mare câte parale treĭ-ḑecĭ, de moșia mică cincĭ-spre-ḑece, și de țiganĭ la unŭ sufletŭ banĭ 15, însemnândŭ iarăşĭ ispravniciĭ séŭ judecătorulŭ acelŭ havaetŭ între acele așeḑămênturĭ; poruncimŭ Domnia mea d-vóstră ispravnicilor i judecătorilor aĭ județuluĭ vĕḑêndŭ cartea Domnieĭ mele să metahirisițĭ la tréba acésta, dânduĭ condica județuluĭ asupră-ĭ, ferindu-se de a nu face nescare-va jafurĭ celor ce vor avé pricinĭ de judecățĭ, séŭ a cere rușfeturĭ și mită, că pentru acea i s'aŭ orênduitŭ de către Domnia mea léfă, spre a se feri de unele ca acelea, nicĭ să se zăbovéscă cu scrisulŭ cărților, séŭ trecutulŭ în condică, pe locuitoriĭ ce vor avé pricină de judecățĭ, ca să nu li se pricinuiască periciune de perderĭ de vreme și cu cheltuială, și cu grabă să se săvêrșéscă fieșce-căruia tréba și să le dée drumulŭ, pentru că de va face vre-unŭ cusurŭ la vre-una din câte i poruncimŭ maĭ susŭ nu numaĭ va fi lipsitŭ, și altă dată nu se va maĭ învrednici la milă și slujbă Domnéscă şi-lŭ vomŭ și pedepsi. 1791, Noembrie 8.

Cod. No. XX, fila 182—183 184.

Numele condicarilor ce se orênduescŭ dela județe.

Sandu logofĕtŭ condicarŭ la sud Ialomița.
Voicu biv polcovnicŭ » Prahova.
Constantin Bănescu » Vlaşca.
Nicolae Tipograf » Saac.
Constantin Săulescu » Muscel.
Constantin, ce aŭ fostŭ polcovnicŭ la sud Dâmbovița; la 1792, August 11 Dinu logofĕtŭ.
Nicolae sin Stan logofĕtŭ, la sud Ilfov; 1792, Iulie 18 Constantin Stoenescu.
Răducan Păculén logofĕtŭ la sud Buzeŭ.
Manolache sin Gregorie Tămășescu biv alŭ 3-lea logofĕtŭ la sud Slam-Râmnic.
Mihaĭ Poruinén la sud Mehedințĭ.
Dumitrașco Tămășescu la sud Gorj.
Parvul la sud Doljiŭ.

câte-va biografiĭ și câte-va fapte din politica esternă, iar despre țéra luĭ, despre mersulŭ cultureĭ séle, aprópe nimicŭ...

Gheorghiță postelnicel sud. Vâlcea.
Constantin Lăcusténu la sud Olt.
Crăciun logofĕtŭ la sud Argeș.
Tudorică la sud Teleorman.
Stoica Făstăcatu la sud Romanațĭ. 1792, Decembre 1 Florea logofĕtŭ Dragoescu.

Cod. No. XX, fila 185.

Rĕspunsŭ la ispravniciĭ Prahoreĭ pentru sudițiĭ ce țină veniturĭ la moșiĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Prahova, am vĕḑutŭ Domnia mea însciințarea ce ne facețĭ, dela 10 a le acesteĭ lunĭ, pentru Ioan Gogioman suditŭ ot Săcele, cumpĕrătorulŭ de venitulŭ moșiilor mônastireĭ Mărgineniĭ i mônastireĭ Sinaia, cum că venindŭ înaintea dumné-vóstră n'aŭ primitŭ a se socoti cu numițiĭ egumenĭ și a se desface de acolo, ḑicêndŭ că vine la Bucurescĭ pentru acésta, și cerețĭ poruncă de urmare de este a veni și egumeniĭ aicĭ la Bucurescĭ séŭ nu? pentru care vĕ poruncimŭ Domnia mea de este cu adevĕratŭ cum că numitulŭ Ion Gogioman vine la Bucurescĭ și nu face altă prelungire, să avețĭ a trimete și pe egumenĭ, iară pentru Ion Manole suditu după ce va veni aicĭ, să avețĭ a însciința Domnieĭ mele, ca să dămŭ poruncă de a veni acolo și Apostolache Turnavitu vînḑĕtor. 1791, Noembre 14.

Cod. No. XX, fila 186.

S'aŭ făcutŭ poruncă către ispravniciĭ ot sud Teleorman, după însciințarea dumnélor pentru un Nicola ot Rușĭ-de-vede, ce este dator unuĭ turcŭ dela Cula, că atâtŭ numitulŭ turcŭ să-ĭ ḑică să se scóle să vie aicĭ la Măria sa, ca să-șĭ caute davaua, câtŭ și pe numitulŭ datoriulŭ luĭ să-lŭ trimiță dreptŭ la Măria sa cu însciințare și cu slujitorĭ de județŭ pentru pază la drumŭ, iar pe chezașulŭ numituluĭ dator să-lŭ slobódă de la închisóre, de vreme ce nu este chezașŭ pe banĭ, ci pe omulŭ carele este și față. 1791, Noembre 17.

S'aŭ făcutŭ poruncă către ispravniciĭ ot sud Buzĕŭ ca să trimiță aicĭ pe unŭ Mărgărit biv alŭ 3-lea vistierŭ epistatulŭ moșiilor dumnéluĭ spătarŭ Gherache epistatulŭ căminărieĭ spre a-șĭ da socotélă de venitulŭ lor la dumnéluĭ. 1791, Noembre 17.

Cod. No. XX, fila 188.

Carte de boeriŭ judecătoriŭ la departamentulŭ de patru ot Craiova.

Zemle Vlascoe . . . . . Datam Domnésca nóstră carte . . . . pre carele l'am orênduitŭ Domnia mea judecătoriŭ la departamentulŭ de patru ot Craiova, ca de împreună cu ceĭ-l-alțĭ boerĭ judecatorĭ dela acestŭ departamentŭ, să aibă a căuta pricinile de judecățĭ ale noroduluĭ, câte li se va orêndui în scrisŭ de către dumnéluĭ Caimacamulŭ Craioveĭ, cu sirguială, ne-lipsitŭ păzindŭ departamentulŭ, silindŭ pentru dreptate a face hotărîrile după pravilĭ, spre a-șĭ afla

Dămŭ deci la vale în notă acte de următórea coprindere: 1) Unŭ moratorium în favórea luĭ Pavel postelnicelŭ din Caracal, vra să ḑică

---

fieș-care nepăstuit îndestularea sa fără de a se zăbovi și a-șĭ perde vremea lor cu îndelungată așteptare la depertamentŭ, urmândŭ după buna-voința a Domnieĭ mele întru tóte fără de cusur, și arĕtându-se cu slujbă vrednică, va dobândi milă și cinste dela Domnia mea, cum în potrivă, cândŭ se va arĕta nedreptŭ judecatoriŭ, orĭ lenevindu-se la datoria slujbeĭ séle, orĭ făcêndŭ hatârurĭ, séŭ voe veghiată, séŭ la altŭ interesŭ amăgindu-se, va fi scăḑutŭ și osênditŭ după pravilă. Poruncimŭ Domnia mea și d-tale cinstitŭ și credinciosŭ boeriulŭ Domnieĭ mele Costache Suțu biv vel cămărașŭ, Caimacamŭ alŭ Craioveĭ, să-lŭ sciĭ pe maĭ susŭ numitulŭ boeriulŭ Domnieĭ mele, judecătoriŭ la acestŭ depertamentŭ. 1791, Noembrie 18.

Cod. No. XX, fila 190.

Carte de judecător la Divanulŭ Craioveĭ.

Dat-amŭ Domnésca nóstră carte d-luĭ..... pre care l'amŭ orênduitŭ Domnia mea judecătorŭ la Divanulŭ Craioveĭ, ca dimpreună cu dumnéluĭ Caimacam, și cu d-lor ceĭ-l-alțĭ boerĭ judecătorĭ aĭ Divanuluĭ de acolo, să aibă a căuta pricinile judecățĭ a le noroduluĭ, atâtŭ cele ce sunt de aicĭ cu porunca Domnieĭ mele, câtŭ și cele ce vor veni cu jalbă la Divanŭ de acolo, cu sîrguială, ne lipsitŭ păzindŭ la Divanŭ, silindu-se pentru dreptate a face hotărîrile după pravilĭ, spre a'șĭ afla fieșĭ-care năpăstuitŭ îndestularea sa, fără de a se zăbovi și a'șĭ perde vremea lor cu îndelungată așteptare la Divanŭ; urmândŭ după buna voința Domnieĭ mele întru tóte fără de cusurŭ, și arĕtându-se cu slujbă vrednică, va dobândi milĭ și cinste dela Domnia mea, cum în potrivă, când se va arĕta nedreptŭ judecătorulŭ, orĭ lenevindu-se la datoria slujbeĭ séle, orĭ făcêndŭ hatârurĭ, séŭ voĭe veghétă, séŭ la altŭ interesŭ amăgindu-se, va fi scăḑutŭ și osânditŭ după pravilă poruncimŭ Domnia mea și d-luĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suțu biv vel cămărașŭ Caimacam alŭ Craioveĭ să-lŭ sciĭ pe maĭ susŭ numitulŭ boerulŭ Domnieĭ mele de judecător aicĭ la Divanulŭ Craioveĭ. 1791, Noembrie 18.

Cod. No. XX, fila 191.

Carte de judecător la depertamentŭ de Cremenalion ot Craiova.

Dat-amŭ Domnésca nóstră carte..... pre carele l'am orênduitŭ Domnia mea judecătorŭ la depertamentulŭ de Cremenalion ot Craiova, ca dimpreună cu ceĭl-alțĭ boerĭ judecătorĭ dela acestŭ departamentŭ, să aibă a căuta pricinile de judecățĭ a le vinovaților câte li se va orêndui în scrisŭ de către dumnéluĭ Caimacamulŭ Craioveĭ, cu sîrguială, ne lipsitŭ păzindŭ la depertamentŭ, silindu-se pentru dreptate a face hotărîrile după pravilă cu arĕtarea capetelor spre a'șĭ afla fieșĭ-care năpăstuitŭ îndestularea sa, fără de a se zăbovi și a'șĭ perde vremea lor cu îndelungată așteptare păgubașiĭ la depertamentŭ; urmândŭ după buna voința Domnieĭ mele întru tóte fără de cusurŭ, și arĕtându-se cu slujbă vrednică va dobândi milă și cinste dela Domnia mea, cum împotrivă se va arĕta nedreptŭ nu numaĭ în favórea unuĭ boerŭ mare. 2) Grija de copiiĭ Colfesculuĭ. 3) Regularea clironomieĭ unuĭ suditŭ austriacŭ. 4) Scóterea unuĭ

---

judecătorulŭ, orĭ lenevindu-se la datoria slujbeĭ séle, orĭ făcêndŭ hatîrurĭ, séŭ voĭe veghétă, séŭ la altŭ interesŭ amăgindu-se va fi scăḑutŭ şi osânditŭ după pravilă; poruncimŭ Domnia mea şi dumitale, cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţul biv vel cămăraşŭ Caimacam alŭ Craioveĭ, să sciĭ pe maĭ susŭ numitulŭ boerulŭ Domnieĭ mele de judecător la acestŭ depertamentŭ.

Cod. No. XX, fila 192.

Carte la vorniculŭ Prişcovénu ca să fie şi dumnéluĭ la Divanulŭ Craioveĭ.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Stefane Prişcovene biv vel vornice, sănătate! măcarŭ că la întocmirea ce amŭ făcutŭ Domnia mea, dumnélor boerilor ce amŭ orênduitŭ acumŭ judecătorĭ aicĭ la Divanulŭ Craioveĭ, pe dumnéta nu te-amŭ pusŭ în rândulŭ celor-l-alţĭ boerĭ judecătorĭ, *avêndu-te cu deosebire pe dumnéta şi pentru acésta nicĭ nu voimŭ a te îndatora la tóte poruncile de obşte care se caută în Divanŭ spre a te osteni pe tóte ḑilele ne lipsitŭ voindŭ şi odihna bĕtrâneţelor domnieĭ tale, dară iarăşi nu o găsimŭ Domnia mea cu cale de a fi domnia ta deosebitŭ şi lipsitŭ din slujba şi tréba Domnieĭ mele*, ci la cele maĭ deosebite şi maĭ delicate pricinĭ te avemŭ ne lipsitŭ şi orênduitŭ la Divanulŭ Craioveĭ, unde veĭ merge dumnéta, fără de pregetare, când va fi vre-o trébă maĭ mare, ca d'impreună cu dumnéluĭ Caimacamulŭ Domnieĭ mele, şi cu dumnélor ceĭ-l-alţĭ boerĭ judecătorĭ, să căutaţĭ şi acele trebĭ maĭ marĭ, ne lipsiţĭ, ca să nu se întârzieze. şi cu acésta va fi cunoscutŭ şi deosebitŭ ipolipsisŭ al Domnieĭ tale, unde şi nădăjduimŭ la osîrdia dumitale a se face dreptŭ hotărîrile, fără de nicĭ unŭ cusurŭ; pentru aceea dară scriemŭ dumitale deosebitŭ acéstă domnéscă nóstră carte, precumŭ asemenea amŭ însciinţatŭ şi dumnéluĭ Caimacamuluĭ Domnieĭ mele, şi fiĭ sănĕtosŭ. 1791, Noembre 19.

Cod. No. XX, fila 192.

Carte la dumnéluĭ Caimacamulŭ Craioveĭ pentru dumnéluĭ biv vel vornicŭ Preşcovénu.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele dumnéta Costache Suţu biv vel cămăraşŭ Caimacamulŭ Craioveĭ sănĕtate, măcarŭ că întocmirea ce amŭ făcutŭ Domnia mea dumnélor boerilor ce i-amŭ orênduitŭ acumŭ judecătorĭ aicea la Divanulŭ Craioveĭ, pe dumnéluĭ biv vel vornicŭ Stefan Preşcovén, nu l'amŭ pusŭ în rândulŭ celor-l-alţĭ boerĭ judecătorĭ, avêndu-lŭ cu deosebire după starea cinsteĭ şi a bĕtrâneţeĭ dumnéluĭ, şi pentru aceea nicĭ nu l'amŭ însărcinatŭ la tóte pricinile de obşte, spre a veni în tóte ḑilele la Divanŭ ne lipsitŭ, voindŭ şi odihna bĕtrâneţelor dumnéluĭ, dară iarăşĭ nu amŭ găsitŭ cu cale Domnia mea, de a fi dumnéluĭ deosebitŭ şi ne lipsitŭ de slujba şi tréba Domnieĭ mele, ci la cele maĭ deosebite şi maĭ delicate pricinĭ îlŭ avemŭ nelipsitŭ şi orênduită la Divanulŭ Craioveĭ unde va veni dumnéluĭ fără de pregetare când

Teodose Țigara din casa mumeĭ Turnăvituluĭ. Eată unŭ actŭ de dreptate în favórea mameĭ bunuluĭ amicŭ alŭ luĭ Mavrogheni. 5) Tri-

---

va fi vre-o trébă maĭ mare, ca d'impreună cu dumnéta și cu dumnélor ceĭ-l-alțĭ boerĭ judecătorĭ să căutațĭ și acele trebĭ maĭ marĭ ne lipsitŭ ca să nu se întârzieze, de care acésta amŭ însciințatŭ și dumnéluĭ prin osebită Domnésca nóstră carte ce scriemŭ, ci dară nu lipsimŭ a însciința dumitale, ca să sciĭ mijloculŭ cu care avemŭ pe dumnéluĭ rênduitŭ la Divanŭ, și dumnéta te veĭ uni cu d-luĭ la căutarea pricinilor ca unŭ boerŭ practicosŭ la a le pămêntuluĭ, spre a face drepte hotărîrile și după pravilă. 1791, Noembre 19.

Cod. No. XX, fila 193.

Carte către Caimacamulŭ Craioveĭ dându-se în scire judecătoriĭ ce s'aŭ orênduitŭ.

Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suțu biv vel cămărașŭ Caimacamulŭ Craioveĭ sănĕtate, îțĭ facemŭ în scire, că iată amŭ orênduitŭ Domnia mea, judecătorĭ atâtŭ la Divanulŭ Craioveĭ, ca d'impreună cu dumnéta să caute pricinile de judecățĭ a le noroduluĭ, câtŭ și departamentulŭ de patru, i la departamentulŭ de criminalionŭ de aicĭ din Craiova, pentru pricinile de judecățĭ, ce li se va orêndui în scrisŭ de către dumnéta, după orênduiala ce și în cea-l-altă domnie a Domnieĭ mele s'aŭ urmatŭ, de a cărora nume trimisesemŭ dumitale și facŭ în scrisŭ, ca să sciĭ pe boeriĭ judecătorĭ orênduițĭ de dumnéta, și deosebitŭ li s'aŭ făcutŭ și cărțile Domnieĭ mele de judecătorie fieș-căruia în parte la mine cu cuviinciósă învĕțătură și povățuire, în ce chipŭ aŭ a urma la căutatulŭ trebilor judecăților, decĭ nu lipsimŭ a însciința dumitale de acéstă întocmire a judecătorilor, și poruncimŭ ca de acumŭ înainte să se caute tóte pricinile de judecățĭ a le noroduluĭ ne lipsitŭ, atâtŭ la Divanŭ d'impreună cu dumnéta câtŭ și la orênduitele departamenturĭ de orênduițiĭ boerĭ judecătorĭ, cu silință după pravilă și după dreptate, fără de cusurŭ și fără de zăbavă, după cum este bună voința Domnieĭ mele ca să nu pricinuiască celor ce sunt în judecățĭ prăpădenie și cheltuială 1791, Noembre 19.

Cod. No. XX, fila 194.

Divanițiĭ Craioveĭ afară din dumnéluĭ vorniculŭ Preșcovénu ce este orênduitŭ cu deosebire, 1791, Noembre 18.

D-luĭ vel clucerŭ Barbu Stirbeĭ.
D-luĭ biv vel paharnicŭ Stan Jianu.

1791, Oct. 12 s'aŭ rênduitŭ clucer Geanoglu judecător Divanitŭ la Craiova.

D-luĭ biv vel stol. Ioan Glogovén.
D-luĭ biv vel stol. Ioniță Brăiloiu.
D-luĭ biv vel slugerŭ Ioniță Argintoian.
Voico ĭ logofĕtŭ totŭ voiculuĭ i s'a inoitŭ logofeția prin cartea 1792, Noem. 23.

Octombre 12 s'aŭ scris C imacamuluĭ pentru Argintoian că s'aŭ scos din judecătorie.

Depertamentulŭ de patru ot Craiova.

Biv vel clucer Zaharie Barbu Bănescu în loculŭ acestuia s'aŭ rênduitŭ post. Păianu alŭ 2-lea armașŭ. 1792, Martie 26.

miterea în surghiun la Snagov a postelniculuĭ Nicolae Mavrichi și a unuĭ óre-care Olteĭ. 6) Protecțiunea moșiilor vorniculuĭ Slătinénu din

---

Biv vel clucer Zaarie Chiriac, în locu-ĭ s'aŭ orênduitŭ Zamfirache biv vel alŭ 3-lea logofĕtŭ, 1792, 1-lea logofĕtŭ, 1792 Februarie 2.
Biv alŭ 2-lea logofĕtŭ Dinică.
Biv polcovniculŭ Drăghicénu Bălén.
Gheorghiță al 3-lea logofĕtŭ, 1792, Iunie 18. S'aŭ făcutŭ Stan Gropșorénu al 3-lea logofĕtŭ în loculŭ luĭ Gheorghiță, 1792.

Departamentulŭ de Criminalionŭ ot Craiovcĭ.

Biv ispravnic za curte Constantin.
Biv alŭ 2-lea vist. Constantin Prisicénu.
Biv alŭ 2-lea armașŭ Dumitrache Viișorénu.
Postelnicelulŭ Gheorghe Socoténulŭ.
Cod. No. XX, fila 195.

S'aŭ făcutŭ poruncă în dosulŭ jălbeĭ luĭ Dumitrache Turnavitulŭ pentru unŭ oierŭ ce l'aŭ închisŭ la...... unŭ Mitache vameșŭ, pe care vameșŭ îlŭ rênduise Turnăvitulŭ să dée oieruluĭ tal. 500 și să iée tagvilŭ dela mână, ca să se descarce când îșĭ va da socotéla la Turnăvitŭ, aŭ cerutŭ să se slobódă oierulŭ dela închisóre că va da tal. 500, să stea în păstrare până se va judeca acelŭ vameșŭ cu Turnăvitul, de are cevașĭ cu dênsulŭ, neflindu-ĭ oieriulŭ nimicŭ datorŭ; după cerere s'aŭ poruncitŭ ca Turnavit să numere banĭ la epitropĭ, să stea în păstrare și pe oierŭ să-lŭ slobódă d-luĭ agă din închisóre. 1791, Noembrie 19.
Cod. No. XX, fila 188.

Carte de judecător orênduitŭ la județŭ.

Zemle Vlascoe....... pre carele l'amŭ orênduitŭ Domnia mea judecătorŭ la sud..... să aibă a căuta tóte pricinile de judecățĭ a le locuitorilor cu bună cercetare ca să le hotărască cu dreptate, și pentru fieșĭ-care pricină ce va judeca să facă hotărîre înscrisŭ la mâna cuĭ se va cădea, ferindu-se de hatârŭ și voe veghétă; iară pre ceĭ ce nu se vor odihni de acolo să le dée la mână sorocŭ înscrisŭ cu ḑi orênduită spre a veni la Divanŭ, și pentru tóte pricinile ce va căuta să aibă a ținea condică, întru care să se trécă tóte cu bună orênduială, și așĭa judecătorulŭ să caute judecățile și să facă hotărîre înscrisŭ, iar împlinirea după hotărîrea să o facă ispravniciĭ județuluĭ, la care împlinire să nu se amestece judetătorulŭ, cum nicĭ ispravnicĭ să nu se amestece la pricinĭ de judecățĭ ajudeca, fără de numaĭ judecătorulŭ, pentru care poruncimŭ și d-vóstră ispravnicilor aĭ județuțuĭ să-lŭ cunóscețĭ de judecător, și să-ĭ dațĭ mâna de ajutor cu ómenĭ de slujbă pentru ceĭ ce vor fi a se aduce și a se scóte la judecată; așișderea poruncimŭ și mazililor, breslașilor și tuturor locuitorilor de obște să fițĭ însciințațĭ de acésta, de fieșĭ-carele pentru pricinile ce vor avea să mérgă să se judece la orênduitulŭ de Domnia mea boerulŭ judecător, că pentru acea amŭ orênduitŭ deosebitŭ de ispravnicĭ și judecătorĭ, ca să caute maĭ cu înlesnire și fără de zăbavă în tótă vremea pricinile judecăților ce vețĭ avea. 1791 Noemb. 20.
Cod. No. XX, fila 178.

Teleorman în contra unuĭ Turc din Nicopole. 7) Pedepsirea cu ocna a unuĭ falșificator de acte publice. 8) Actŭ relativŭ la afacerĭ parti-

---

Judecătoriĭ ce s'aŭ rĕnduitŭ. 1791, Noembrie 12.

La departamentulŭ de optŭ.

Clucerulŭ Dumitrache Catargiu
Sărdarulŭ Teodorache Tufénul
Sărdarulŭ Dumitrache Brezoianul
Slugerŭ Barbul Ciorogârlénul
Slugerŭ Mateiŭ Cantacuzino
Slugerŭ Nicolae zet Evdochim
Mateiŭ Grecénul biv vătafŭ za păhărnicie
Dragomir alŭ 3-lea logofĕtŭ.

La departamentulŭ de șépte.

Stolnicŭ Iordache Colfescu, în locu-ĭ s'aŭ orênduitŭ stolnicŭ Scarlat Fălcoianu, 1792, Maiŭ 3.
Medelnicerulŭ Drăghicén Grecénul
Pitarulŭ Constantin Niculescu
Șetrarŭ Anton Fotino
Clucerŭ de arie Gheorghe Rudénul
Clucerŭ de arie Dumitrache (Mora?)
Alŭ 2-lea vist. Pashal
Ionită alŭ 3-lea logofĕtŭ.

La Cremenalion.

Medelnicerŭ Stefan Vilara
Slugerŭ Teodosie Țigara
Șetrarŭ Ioniță sin stolnicŭ Gheorghe
Grămăticŭ Iordan
Dimitrie ispravnicŭ
Șerban alŭ 3-lea logofĕtŭ
Pitarŭ Mateiŭ Drăgănescu s'aŭ rênduitŭ cu pitaculŭ d-luĭ vel logof. Noembrie 22.

Boerĭ epitropĭ.

Clucerulŭ Costache
Păharnicŭ Dumitrie Varlaam
Stolnicŭ Dumitrache
Stolnicŭ Nicolae
Medelnicerŭ Stefani.

Ajutorulŭ epitropilor.

Portarŭ Stamate
Toma Spătărache

colare cu guvernulŭ Ardéluluĭ. 9) Actŭ relativŭ la judecarea de Divanulŭ din Bucurescĭ a unor hoţĭ prinşĭ peste Olt în regiunea bana-

---

Polcovniculŭ Stan Sărarul
Stoica Urlegén logof. 1791, Decembrie 15
Stolnicŭ Alecsandru Grecénu judecătorŭ la spătărie
Medelnicerŭ Hristea judecătorŭ la Agie. 1791, Noembrie 12.

Zemli Vlascoe... Se dă volnicie slugeĭ Domnieĭ méle zapciŭ spătărescŭ să mérgă la sud Buzeŭ séŭ verĭ unde va găsi pe Tănase negustoraşĭ mămularŭ, şi luându-lŭ, cu voie fără voie, să-lŭ aducă aicĭ să-lŭ înfăţoşeze înaintea dumnélor veliţilor boerĭ cu Panait ce aŭ fostŭ căpitanŭ de volintirĭ şi cu Stefan şi Samen Armén, şi să rĕspunḑă la cele ce va fi întrebatŭ. 1791, Noembrie 22.

Carte legată la Caimacamul Craioveĭ pentru bolta luĭ Dobrotan a o vinde la mezatŭ.

Cinstitŭ şi crediuciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţu biv vel cămăraşŭ Caimacamulŭ Craioveĭ sănĕtate, iţĭ facemŭ în scire, că aicea în oraşulŭ Craioveĭ are boltă de piatră Dobrotan negustorŭ de aicĭ din Bucurescĭ, carele fiind-că este datorŭ atâtŭ la alţĭ datornicĭ, câtŭ şi ḑestrele soţieĭ luĭ, este a se vinde cu mezatŭ acea boltă; decĭ étă poruncimŭ dumitale, să puĭ să facă mezatŭ acea boltă aicea în oraşulŭ Craioveĭ cu tóte împrejmuirile eĭ întru auḑulŭ tuturor de obşte, şi preţulŭ ce va eşi pe urmă să aibĭ a însciinţa Domnieĭ mele cu anafora, şi veĭ avea poruncă. 1791, Noembrie 27.

Cod. No. XX, fila 204.

S'aŭ făcutŭ volnicie cu doĭ neferĭ ca să ducă surghiunŭ la mônăstirea Mărgineni pe Dumitrache Deribeiŭ fără de alŭ sloboḑi egumenulŭ până nu va vedea porunca gospod. 1791, Decembrie 4.

S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ la ispravniciĭ ot sud Prahova pentru marfa Raduluĭ Mânzulŭ, ca să stea poprită până va veni, fiind-că aŭ scrisŭ Măria sa la magistratulŭ Braşovuluĭ, şi în urmă celŭ ce va rĕmânea de judecată va plăti tótă chiria caseĭ, câtŭ şi cheltuiala a doĭ caĭ ce sunt aĭ Raduluĭ Mânzulŭ, care cheltuială are a o face omulŭ Raduluĭ până va veni. 1791, Decembrie 21.

Zemli Vlascoe... Orênduimŭ pe sluga Domnieĭ mele, zapciŭ spătărescŭ carele să iée de aicĭ pe Stoian ot Flămânda să-lŭ ducă surghiunŭ la mônăstirea Mărgineni sud Prahova, de care poruncimŭ Domnia mea egumenuluĭ acesteĭ mônăstirĭ, aducêndu-lŭ orênduitulŭ mumbaşirŭ să-lŭ puĭ la pază înlăuntru mônăstiriĭ, şi fără de a doua poruncă a Domnieĭ mele să nu te cutezĭ alŭ sloboḑi, 1791 Decembrie 22.

Volnicie cu mumbaşir, cu zapciŭ spătărescŭ, să aducă pe nisce ómenĭ dela satulŭ Ţigănesciĭ, pentru pricina judecăţiĭ Armenilor ceĭ jăfuiţĭ de Panait ce aŭ fostŭ căpitanŭ de voluntirĭ.

Zemli Vlascoe... Fiind-că la pricina de judecată ce are unŭ Samen Armén i tovarăşiĭ luĭ cu unŭ Panaitŭ ce aŭ fostŭ căpitanŭ de voluntirĭ, este trebuinţă tuluĭ Craioveĭ. 10) Actŭ constatândŭ pedépsa cu închisóre a seimeanuluĭ Alexandru Cociac. 11) Actŭ relativŭ la uciderea unuĭ suditŭ,

---

a veni înaintea Domnieĭ mele Savul pârcălabulŭ dela satulŭ Ţigănesciĭ şi Ionică săténulŭ de acolo, întra căruĭ coşarŭ aŭ fostŭ marfa numituluĭ Samen, ca să dée mărturia lor înaintea Domnieĭ mele. orênduimŭ pe sluga Domnieĭ mele zapciŭ spătărescŭ.... şi rădicândŭ dela numitulŭ satŭ pe Ionică săténulŭ şi pe Savul pârcălabulŭ, să-ĭ aducă dreptŭ aicĭ înaintea Domnieĭ mele, şi care din davagiĭ va rĕmânea de judecată, acela va plăti trépădulŭ mumbaşiruluĭ şi cheltuiala lor, iar numiţiĭ locuitorĭ să nu-ĭ supere mumbaşirulŭ întru nimicŭ. Aşişderea să aibă datorie orênduitulŭ acesta mumbaşirŭ, ca ducândŭ osebita porunca Domnieĭ mele ce i s'aŭ datŭ către cămăraşulŭ Paraschiva dela Zimnicea, să aibă a aduce rĕspunsŭ în scrisŭ către Domnia mea dela numitulŭ cămăraşŭ cu întórcerea luĭ de acolo. Aşişderea să aducă mumbaşirulŭ acesta şi pre Voico săténulŭ dela Ţigănescĭ gazda la care aŭ şeḑutŭ Tănase. 1791, Decembrie 22.

Cod. No. XX, fila 237.

Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbeĭ luĭ Barbu Bechénul, pentru paguba ce i-aŭ făcutŭ unŭ hoţŭ..

Iω Mihail Const. Suţul VV i gospod.

Zemli Vlascoe... Sulfulŭ ce s'aŭ făcutŭ, poruncimŭ Domnia mea să se urmeze, şi peste suma sulfuluĭ, să nu fie supĕraţĭ slujbaşiĭ şi zapciĭ puşcărieĭ, ci după acea orênduială să se urmeze. 1791, Octombrie 11.

Pré Inălţate Dómne.

După luminată porunca Măriei tale s'aŭ înfăţoşatŭ la judecată Barbul jăluitorulŭ cu doĭ zapciĭ şi patru slujitorĭ din brésla armăşéscă pentru paguba ce iaŭ făcutŭ unŭ hoţŭ, de care se totŭ judeca de este acum unŭ anŭ şi jumĕtate, spre înţeles, óre s'aŭ scăpatŭ cu fuga, s'aŭ cacerdisitŭ de numiţiĭ zapciĭ şi pârîşulŭ pe lângă jalba sa nu se înainta judecăţiĭ, atâtea cărţĭ spre citanie, însă o anafora a departamentuluĭ de Cremenalion cu létŭ 1790, Octombrie. Pe care apĕră pe dumnéluĭ vel armaşŭ Grigorasco Ghica, ca unulŭ ce dumnéluĭ ş'aŭ făcutŭ datoria pe câtŭ i s'aŭ căḑutŭ, iară pe zapciĭ ceĭ micĭ aĭ puşcărieĭ îĭ îndatoréză să se găséscă pe fugariĭ, în care anafora li se vede şi sorocŭ datŭ dela Divanŭ de ḑile 61, iară ne aducêndu-lŭ, cu deosebită hotărîre să plătéscă; altă anafora a acestuĭ departamentŭ dela trecutulŭ Decembrie, prin care cu amăruntă cercetare s'aŭ alesŭ vinovatŭ numaĭ vătafulŭ de puşcărie, anume Ienache, care s'aŭ şi osânditŭ, orĭ să găséscă pe hoţŭ în sorocŭ de ḑile 31, orĭ să plătéscă paguba jăluitoruluĭ; o jalbă a luĭ Iuzbaşa de puşcărie anume Petre din trecutulŭ luĭ April, dată către Divanulŭ ţĕriĭ, că l'ar fi apucândŭ şi pe elŭ singurŭ de tal. 200, care jalbă s'aŭ orênduitŭ iar la acestŭ depertamentŭ, cu poruncă să se facă analoghie pe puterea fiieşĭ-căruia zapciŭ alŭ puşcărieĭ, alŭ cărora avutŭ nefiiindŭ cunoscutŭ s'aŭ fostŭ găsitŭ cu cale doĭ zapciĭ Petre şi Ienache să dea po talerĭ 200, şi patru slujitorĭ anume: Barbul, Vasile, Tudor şi Petre po câte tal. 50 ca să se plătéscă tal. 600, paguba jăluitoruluĭ ce cerea atuncĭ, iar maĭ josŭ să vede hotărîrea Divanuluĭ scriindŭ că s'aŭ îndestulatŭ dela zapciulŭ celŭ orênduitŭ, că

Armén din Moldova. 12) Actŭ relativŭ la hoţi de caĭ de peste munţĭ. 13) O carte de ftori armaşŭ la Craiova. 14) Alta de alŭ 3-lea logofĕtŭ

---

aŭ făcutŭ sulfu po tal. 300, şi aŭ hotărîtŭ ca numaĭ atâta să plătéscă, şi iară cu analogon, de care sumă s'aŭ datŭ numaĭ tal. 155, însă dela dênşiĭ numaĭ 5 leĭ, iară odată cincĭ-ḑecĭ s'aŭ datŭ porunca Divanuluĭ ţĕriĭ dela cutia milosténieĭ; pentru aceea jăluitorulŭ pârâşŭ trecêndŭ sulfulŭ cu vederea îşĭ cerea tótă paguba de 660 tal. de acésta însciinţămŭ, şi hotărîrea se va face de Măria ta.

Teodorache pahar., *Dumitrache* stol., *Constantin* stol., *Dumitrache* sĕrdarŭ.

Cod. No. XIX, fila 17.

Judecata luĭ Alexandru logof. cu Constantin Ciolac pentru o casă ce aŭ hotărîtŭ a o lua cu protimisis.

Departamentulŭ judecăţeĭ.

Din luminată porunca Măriei tale pré Inălţatuluĭ nostru Domn Iω Mihail Const. Suţul VV, şi prin zapcilâculŭ dumnéluĭ vătafuluĭ de aproḑĭ, să înfăţoşază la judecată Alexandru logofĕtŭ ot Craiova cu Constantin Ciolac, cerênd Alexandru cu protimisis de rudenie să rĕscumpere dela Constantin o casă ot mahalaua Izvoruluĭ, care fără scirea luĭ aŭ cumpĕrato dela douĕ vere anume Catrina şi soru-sa Maria, întrebându-se şi celŭ pârîtŭ Constantin, despre o parte ne arétă zapisulŭ cumpĕrătóreĭ scrisŭ de lunĭ ḑece, şi despre altă parte ḑise, că l'aŭ înşelatŭ vĕnḑĕtórele ne spuindu-ĭ că are vĕrŭ pre jăluitorulŭ până acum când aŭ venitŭ din Craiova, pentru care ḑise că-şĭ va căuta deosebită judecată cu vênḑătórele, şi este slobodŭ; iară pentru jăluitor, ḑice că de vreme ce este rudă cu vênḑĕtórele, adecă vĕrŭ bunŭ, iară soroculŭ pravileĭ *periprotimisis* ne fiindŭ trecută, dela aflare până la darea jălbeĭ, i se dă dreptate a rescumpĕra, şi hotărîmŭ, întorcêndŭ banĭ cumpĕrătoruluĭ tal. 200 şi cheltuiala ce va fi maĭ făcutŭ la unele altele de când aŭ luato şi până acum, atuncĭ să ţie Alexandru, acea casă, la a luĭ desăvêrşită stăpânire, acésta scriem. 1791, Septembrie 15.

Teodorache păhar., *Dumitrache* stol., *Constantin* stol., *Dumitrache* sĕrdarŭ.

«*Iω Mihail Constantin Suţul VV.*

Dumné-vóstră boerilor judecătorĭ dela depertamentŭ, vеţĭ sci că s'aŭ cetitŭ înaintea Domnieĭ mele anaforaoa dumné-vóstră şi ne-amŭ scârbitŭ pentru ce nu arĕtaţĭ dumné-vóstră soroculŭ din pravilă de protimisis anume, cu însuşĭ capulŭd in pravilă, şi ḑiua să o arĕtaţĭ dumné-vóstră anume, când aŭ aflatŭ pîrîşulŭ de vênḑarea caseĭ, şi cu ce aŭ încredinţatŭ pîrîşulŭ judecata, că n'aŭ sciutŭ de vênḑarea acesteĭ case de nouĕ lunĭ, în vreme ce n'aŭ fostŭ lipsitŭ de aicĭ din ţéră maĭ departe decât la Craiova, totŭ aicĭ în pămêntulŭ ţĕriĭ, şi ce scrie pravila soroculuĭ de protimisis acelor ce sunt totŭ într'unŭ pămêntŭ? tóte acestea să le faceţĭ dumné-vóstră de faţă vĕḑute şi cunoscute, după orênduiala cea bună a uneĭ judecătoriĭ drepte, în scrisŭ, prin cartea judecăţiĭ, iară nu numaĭ cu unŭ cuvêntŭ acoperit, că după pravilă are dreptate, fără de a arĕta pravila cu capulŭ eĭ, ci dar atâtŭ la acestea, câtŭ şi la tóte altele să aveţĭ a urma orênduiala acésta, şi altă dată să nu ni se maĭ facă acestŭ felŭ de anaforale. 1791, Septembrie 18.

la Divanulŭ Craioveĭ. 15) Procedarea de aducere în materie de procesŭ civilŭ *«cu mumbaşir»*. 16) Diverse acte relative la hoţiĭ. 17)

Pré Inălţate Dómne.

Din luminată porunca Măriei tale făcêndŭ cercetare, se găsi la tălmăcitorŭ de pravilĭ Arminopulos cart. 3, titl. 3, după care se scóte din cuvêntŭ shidiou grecesce care ḑice chiar aşĭa (maĭ încolo grecesce), ci la acéstă diafora, departamentulŭ ispitindŭ pe pîrîşulŭ din ḑiua aflăreĭ séle, şi plângêndu-se că acum întêiŭ, după venirea Inălţimeĭ tale, aŭ aflatŭ de vêndarea aceleĭ case, după cum la acésta nicĭ jăluitorulŭ Constantin nu i s'aŭ împotrivitŭ, de aceea i s'aŭ datŭ şi protimisis, carele se apucă acum că va face şi jurămêntŭ, că în nouĕ lunĭ trecute nicĭ cum n'aŭ auḑitŭ, c'aŭ vêndutŭ rudele casa, la acestŭ Constantin. De acésta însciinţămŭ şi hotărîrea rĕmâne a se face de către Măria ta. 1791, Septembrie 20.

Teodorache păhar., *Dumitrache Bréz* sĕrd.

Cod. No, XIX. fila 6.

Iω Mihail Constantin Suţul VV i gospod.

Fiind-că la pravilnicésca condică capulŭ alŭ treilea, listulŭ treĭ-ḑecĭ şi optŭ scrie de sorocŭ de protimisis, că la ceĭ ce lipsescŭ este patru lunĭ, şi iar la capulŭ alŭ şéselea scrie acestŭ sorocŭ, să se socotéscă din ḑiua ce aŭ aflatŭ vênḑarea, celŭ ce are protimisis, care ḑi cu jurămêntŭ să încredinţeze judecata că atuncĭ aŭ aflatŭ, adĭ când ş'aŭ pornitŭ jalba, iar să nu se numere din ḑiua vênḑăriĭ; poruncimŭ Domnia mea ca după acéstă pravilă să se urmeze, şi dândŭ pârîtulŭ acésta încredinţare după cum orênduesce numita pravilă, prin marafetulŭ judecăţeĭ să aibă a lua casa întru stăpânire'şĭ şi să întórcă baniĭ cumpĕrătoruluĭ prin zapciulŭ celŭ orênduitŭ, care cumpĕrătorulŭ iarăşĭ după pravilnicésca condică dela list. 39, cap. alŭ noulea, are dreptate să'şĭ caute cu vênḑĕtorulŭ paguba luĭ pentru înşelăciunea ce ḑice în jalba luĭ că i-aŭ făcutŭ, spuindu-ĭ că nu are alte rude cu protimisis, când va fi aşĭa, care după acéstă pravilnicéscă condică de ce nu a'ţĭ urmatŭ dumné-vóstră judecătorilor şi ne-a'ţĭ pusŭ pe noĭ la ostenéla acésta? 1791, Septembrie 29.

pecetea

Biv vel sĕrdarŭ.

Cod. No. XIX, fila 6.

Judecata luĭ Hriste argintarulŭ cu Panait şălarulŭ pentru primejdia ce s'aŭ întâmplatŭ la soţia luĭ din pricina unor pistóle a le şălaruluĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemli Vlascoe... Poruncimŭ Domnia mea dumitale vel armaşŭ, numitulŭ şălarŭ de va urma a arĕta pe vênḑĕtorulŭ pistólelor să-lŭ aducĭ la judecată, şi după arĕtarea vênḑătoruluĭ, de iaŭ spusŭ că sunt pistólele pline séŭ de nu iaŭ spusŭ, să facă atuncĭ judecata hotărîrea ce va fi cu cale, iară ne arĕtândŭ pe

Rĕspunsulŭ Domnitoruluĭ la Caimacam pentru averea unuĭ Stoian căpitanŭ ce aŭ fugitŭ la Nemţĭ. 18) Carte de condicarŭ de judeţŭ

---

vênḑĕtorŭ, îţĭ poruncimŭ să urmezĭ după acéstă hotărîre a judecăţeĭ, şi să apucĭ pe şălarŭ să împlinéscă aceştĭ banĭ ce aŭ găsitŭ cu cale judecata. 1791, Septembrie 30.

loculŭ peceţeĭ

Biv vel sărdarŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Hristea argintarulŭ din Bucurescĭ aŭ jăluitŭ Măriei tale pentru Panait şĕlarulŭ, că astă-véră când se afla soldaţĭ prin case aŭ datŭ numitulŭ şĕlarŭ o păreche pistóle la unŭ soldatŭ ce era şeḑĕtorŭ în casa argintaruluĭ ca să le spele ne spuindu-ĭ că sunt pline, şi soldatulŭ ămblândŭ cu pistólele s'aŭ sloboḑitŭ unulŭ în casă şi s'aŭ împuşcatŭ femeea argintaruluĭ trecêndu-ĭ glonţulŭ printr'amêndouĕ mânile şi printr'o ţiţă, dar n'aŭ muritŭ, fără numaĭ hainele ce aŭ fostŭ pe dênsa s'aŭ arsŭ, s'aŭ spartŭ şi treĭ lunĭ aŭ zăcutŭ la aşternutŭ căutându-se cu doftoriĭ până s'aŭ tămăduitŭ, şi cerea să i se facă împlinire dela numitulŭ şălarŭ plata doftorilor şi doftoriile şi hainele femeeĭ ce s'aŭ arsŭ şi s'aŭ spartŭ, cum şi perderea de hrană a sa, şi a femeeĭ séle până s'aŭ tămăduitŭ; ci din luminată porunca Măriei tale prin zapcialâculŭ dumnéluĭ vel armaşŭ, s'aŭ adusŭ numitulŭ şĕlarŭ de faţă. şi ne tăgăduindŭ darea pistólelor la acelŭ soldatŭ, ḑise că şi elŭ le-aŭ avutŭ pistólele cumpĕrate cu o ḑi maĭ nainte, şi nicĭ elŭ n'aŭ întrebatŭ pre vênḑĕtorŭ, nicĭ vênḑĕtorulŭ nu iaŭ spusŭ că sunt pline, şi pentru acea nicĭ elŭ n'aŭ spusŭ cătaniĭ de sunt pline séŭ nu, nicĭ cătana nu l'aŭ întrebatŭ, şi că după ce s'aŭ făcutŭ primejdia l'aŭ judecatŭ plaţ-maior şi luĭ i s'aŭ datŭ atestatŭ ca să rĕmâe ne supĕratŭ, care atestatŭ se vĕḑu şi de către judecată tâlmăcitŭ, într'însulŭ acéstă coprindere numaĭ are, nu pentru şĕlarŭ să rĕmâe ne supĕratŭ, ci pentru soldatŭ, că la cercetarea ce i s'aŭ făcutŭ de către judecatoriĭ regimentuluĭ pe sineşĭ s'aŭ datŭ numaĭ a fi vinovatŭ, căcĭ ne socotindŭ a fi pistólele pline le-aŭ ţăcănitŭ în douĕ rêndurĭ asupra uneĭ fete slujnice şi n'aŭ luatŭ focŭ, iar a treia óră ţăncănindu-le totŭ cu chipŭ de glumă şi asupra gazdeĭ aŭ luatŭ focŭ, şi pentru aceea s'aŭ pedepsitŭ soldatulŭ fórte strajnicŭ, ci cu acelŭ atestatŭ să silea numitulŭ şĕlarŭ a se îndrepta pe sineşĭ urmândŭ fapta la întêmplare care după pravilă nu se învinovăţesce, dară întâmplarea se înţelege când cinevaşĭ la câmpŭ, slobóde puşca în vânatŭ şi lovesce pe celŭ nevĕḑutŭ omŭ şi altele asemenea, iară fapta soldatuluĭ că aŭ ţăncănitŭ pistolulŭ chiar asupra de omŭ, se vede că iaŭ cursŭ din aprosicsia sa, şi maĭ multŭ a stăpânuluĭ pistólelor adecă a şĕlaruluĭ, pentru că maĭ întêiŭ a sa datoria era să spue meşteruluĭ de pistólele sunt pline séŭ nu; măcarŭ că numitulŭ şĕlarŭ urnesce, ḑicêndŭ că nicĭ luĭ nu iaŭ spusŭ celŭ ce i le-aŭ vêndutŭ, dară la acésta póte să nu fie precum ḑice, căcĭ nicĭ într'unŭ chipŭ n'aŭ primitŭ să aréte pe vênḑĕtorŭ ca să se aducă de faţă, şi dă bănuială că acela îĭ va fi spusŭ, şi dintr'a luĭ ne purtare de grijă s'aŭ făcutŭ primejdia, a doua că numitulŭ şĕlarŭ este negustorŭ târgoveţŭ, cu sciinţă maĭ alesŭ de arme, şi nu i se cuvenea a'şĭ da cu numele tuturor, nume numaĭ românescĭ. 19) Oprirea sudiților d'a ține în arendă moșiile mônăstireĭ Sinaia și Mărgineni. 20) Regulare

---

pistólele la soldatŭ să-ĭ le spele, ci la ceĭ ce metahirisescŭ acestŭ meșteșugŭ, adecă lăcătușŭ, că nu era în vre-unŭ satŭ, séŭ departe de meșterŭ, ci în Bucurescĭ și în rêndulŭ luĭ la alŭ treilea prăvălie de dênsulŭ era lăcătușărie, ci pentru că șĕlarulŭ nu aŭ urmatŭ acelor de maĭ susŭ pomenite, rĕmâne îndatoratŭ, și fiind-că soldatulŭ s'aŭ pedepsitŭ pe pele, șĕlarulŭ pe dreptate să se osândéscă pe pungă, adecă să plătéscă plata doftoruluĭ și doftoriile carĭ s'aŭ doveditŭ din engrafa, că sunt tal. 99 banĭ 45, acésta să-ĭ fie luĭ spre învĕțătură, și altora spre pildă a nu se mai scumpi altă dată de plata meșteruluĭ la lucrurĭ ce aducŭ primejdie, iară pentru haine și pierderea vremeĭ de lucru și patima bóleĭ ce maĭ pretinderisesce jăluitorulŭ, aceste tóte rĕmânŭ la primejdia nenorocireĭ, iară hotărîrea cea desăvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Inălțimea Ta. 1792, Septembrie 23.

Iordache grămăticŭ, *Șerban Andronic, Dumitru*, clucer.

Cod. No. XIX, fila 9.

Anaforaua ce s'a făcutŭ în dosulŭ jălbiĭ vătafuluĭ Radul cu alțĭ țiganĭ din céta luĭ.

Iω Mihail Costandin Suțul VV. i gospod.

Zemli Vlascoe... Fiind-că ispravnicĭ și polcovnicĭ de județŭ séŭ de poteră nu aŭ voĭe a pedepsi și a căzni fără de numaĭ a cerceta pîra, a face examen și trimete aicĭ, unde aicĭ judecata face osîndă și împlinesce, și fiind-că împotriva acestuĭ obiceiŭ s'aŭ purtatŭ ispravniciĭ și polcovniciĭ la acéstă pricină, dămŭ volnicie....... zapciŭ ca pre ispravnicĭ și polcovnicĭ ce aŭ fostŭ în acea vreme, care aŭ prădatŭ pe aceștĭ jăluitorĭ țiganĭ de lucrurile lor, pe care-ĭ arétă anume adecă întêia pradă în Săcuenĭ sĕrdarulŭ Toma și vistierulŭ Iancul și polcovnicul Radul Speténul, iar la alŭ doilea pradă în sud Prahova clucerŭ Alexandru Cocorăscu, să-ĭ ridice de unde se va fi aflândŭ să-ĭ aducă aicĭ, dimpreună și pe aceĭ locuitorĭ păgubașĭ trimițêndu-ĭ dumnéta clucerŭ Cocorăscuĭ ce escĭ ispravnicŭ vechilŭ și poruncimŭ ca să-ĭ întórcă dela aceștia și să se împlinéscă tóte câte li s'aŭ luatŭ de orĭ-cine, să se dée la alŭ treilea mână a dumnéluĭ vel armașŭ în păstrare și intrândŭ apoĭ în cercetare de isnóvă să ne aréte cu anafora. 1791, Octombrie 1.

Pré Inălțate Dómne.

Ascultândŭ luminată porunca Măriéĭ tale dela acéstă jalbă, însciințămŭ Inălțimeĭ tale, că curgerea pricineĭ într'acestașĭ chipŭ aŭ fostŭ: la 25 a le luĭ Septembrie de anulŭ trecutŭ s'aŭ prădatŭ treĭ cărăușĭ sculenĭ din satulŭ Grebóia sud Dâmbovița și li s'aŭ luatŭ borfe și doĭ caĭ prețŭ de tal. 90 și a treia ḑi Sâmbătă cu bănuială aŭ cuprinsŭ potera ispravnicilor din sud Saac, pe jăluitoriĭ țiganĭ în corturile lor, și după ce li s'aŭ luatŭ dobitóce, borfe, hieră de meșteșugulŭ lor prețŭ de tal. 800 s'aŭ ținutŭ și la grosulŭ isprăvnicescŭ cu 4 sĕptămânĭ până ce aŭ putatŭ veni femeile lor de aŭ datŭ jalbă și mergêndŭ mumbașirŭ iaŭ adusŭ numaĭ cu unŭ examenŭ fórte prostŭ și pre scurtŭ, avêndŭ de daraverĭ bănescĭ între Românĭ și Turcĭ. 21) Formulare de cărțĭ de numirĭ de judecătorĭ la departamentulŭ de 4 din Craiova, și de

---

ințelege că numițiĭ țiganĭ s'ar fi mărturisitŭ că aŭ furatŭ din 6 locurĭ caĭ 11 și aŭ jăluitŭ și pe numițiĭ treĭ păgubașĭ, dar fiind-că nicĭ caĭ, nicĭ din paguba păgubașilor nu s'aŭ găsitŭ măcar semne, și jăluitoriĭ să plângea şi de sila casnelor ce li s'aŭ făcutŭ s'aŭ datŭ vinovațĭ fără a nu fi fostŭ intratŭ judecata în maĭ cu deamăruntulŭ cercetare, de față stândŭ păgubașĭ cu jăluitorĭ, și după mărturiile care mersese a primi și blăstemŭ și păgubașiĭ nu iaŭ lăsatŭ, s'aŭ cunoscutŭ țiganiĭ jăluitorĭ de năpăstuițĭ, și de atuncĭ s'aŭ datŭ divanuluĭ țěriĭ anafora, și s'aŭ făcutŭ poruncă către ispravnicĭ ot sud Saac, ca orĭ să dovedéscă cu semnŭ din pagube, séŭ să le împlinéscă nu numaĭ cele ce li s'aŭ luatŭ, ci încă și cheltuiala și pierderea lor de hrană, precum maĭ pe larg te veĭ îndestula Inălțimea ta din cea alăturată anafora, și porunca Divanuluĭ țěriĭ, copie scósă după condică când atuncĭ din tal. 800 abia li s'aŭ împlinitŭ tal. 100 dela unŭ Radu Spetea polcovnicŭ; iar de ceĭ-l-alțĭ tal. 700 iaŭ încurcatŭ într'altă cercetare, și nu îndestulŭ cele de atuncĭ casne și pradă și cheltuială, ci și acum jăluescŭ că li s'aŭ maĭ luatŭ în trecuta lună a luĭ August încă tal. 250, banĭ gata de către unulŭ din păgubașĭ anume Radul Prunoiu cu slujitorĭ dela ispravnicĭ ot sud Saac ci și aceştia de ar fi fostŭ hoțĭ precum nu s'aŭ pututŭ dovedi a fi, iarășĭ nu li se cuvenea a le face atâta pradă: pentru prețŭ de tal. 90 să li se iée tal. 950 și căsnĭ fără de orênduială, măcarŭ că și până acum până când va sta lucrurile lor în mâna celor ce le-aŭ predatŭ fără de judecată, lor nicĭ într'unŭ chipŭ nu li se va putea descoperi vina séŭ îndreptarea, că ceĭ maĭ mulțĭ fiindŭ *interesațĭ* le acopere dreptatea, ca să mistuiască cele luate; numaĭ dela judecată se găsesce cu cale, ca prin strajnică luminată poruncă a Măriei tale să li se împlinéscă tóte câte li s'aŭ luatŭ de către orĭ cine, atâtŭ întêĭ câtŭ și pre urmă, și să se pue sub păstrare, la a treia mână, apoĭ să intre păgubașĭ cu jăluitorŭ în de snóvă cercetare a judecățeĭ și de se vor îndrepta jăluitoriĭ țiganĭ îșĭ vor lua a le lor, iar de vor rĕmânea în vină nu numaĭ că dintru a le lor li se va împlini pagubele păgubașilor, cheltuelile, ci încă se vor şi pedepsi după faptele lor, într'acestașĭ chipŭ numaĭ va putea lua săvârşire acéstă străgănată madé, iară hotărîrea cea desăvârșitŭ rĕmâne a se face de către Inălțimea ta. 1791, Sept. 23.

Iordan grămăticŭ, *Șerban Andronic*, *Dumitrache* clucerŭ.

Cod. No. XIX, fila 9—10.

Anaforaoa pentru pricina dumnéluĭ medelnicerŭ Ioan Știrbeiŭ cu Dinul Orĕscul polcovnicŭ pentru unŭ țigan.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Zemli Vlascoe... Orênduimŭ pre sluga Domnieĭ mele..... să mérgă și prin scirea ispravnicilor să facă împlinire, séŭ ḑicêndŭ că are împotrivă a rĕspunde, să-lŭ iée să-lŭ aducă aicĭ. 1792, Decembrie 7. Procit. vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Din luminată porunca Inălțimeĭ tale, prin zapciŭ vătafŭ de păhărniceĭ se înfățișéză la judecată dumnéluĭ Ión Știrbeiŭ medelnicerŭ cu Dinul Orĕscul polcov.

judecător alŭ Divanuluĭ de acolo, și altă carte pentru numire de judecător *la Cremenalion* din Craiova. 22) Unŭ actŭ importantŭ este

---

că are să ié dela dênsulŭ tal. 50 după unŭ băiatŭ de țigan care l'aŭ avutŭ dela părinţĭ rĕmasŭ, şi în trecuţiĭ anĭ numitulŭ Orĕscu făcêndu-se cunoscĕtorŭ ţiganuluĭ, l'aŭ apucatŭ cu judecată, ca să aréte că cu ce sinetŭ stăpânesce pe acelŭ ţigan, şi ne avêndŭ zapisulŭ de cumpĕrătóre, ca să stea în potriva numituluĭ Orĕscu, vrêndŭ să ié pe ţigan s'aŭ învoitŭ cu tocmélă, şi iaŭ datŭ talerĭ 50 preţulŭ ţiganuluĭ, şi aŭ luatŭ zapisŭ de stăpânire dela nevasta soţia luĭ; acum găsindŭ zapisulŭ de cumpĕrătóre aceluĭ ţigan, cu lét 1777, Februarie 1, a luĭ Ioniţă sin şĕtrarŭ Iorga vêndutŭ rĕposatuluĭ vorniculuĭ Radu Ştirbeiŭ, şi ca unulŭ ce-lŭ are şi dumnéluĭ medel. dreptŭ clironomie îşĭ cere aceĭ tal. 50, înapoĭ dela Orĕscu; se întrébă Orĕscul: ce are să rĕspunḑă, şi arétă că acelŭ băiatŭ de ţigan aŭ fostŭ a luĭ Ioniţă sin şĕtrar Iorga şi este alŭ Marieĭ soţiĭ luĭ, sora aceluĭ Ioniţă sin şĕtrar Iorga. Cerurăm ca să ne încredinţeze la acéstă a luĭ arĕtare, şi vĕḑumŭ unŭ răvaşŭ în mâna medeln. alŭ aceluĭ Ioniţă sin şătrar Iorga cu lét. 1774, Iulie 17, în care adeveréză la mâna cumnată-sĕŭ Barbul soţul Marieĭ celŭ d'intêiŭ, precum că aŭ luatŭ unŭ zapisŭ vechiŭ de unŭ ţigan Dumitru Huidul, care acestŭ ţigan este fugitŭ, şi elŭ îlŭ ié asupra luĭ ca să-lŭ găséscă şi să-lŭ aducă, iară ne găsindu-lŭ să-ĭ dée zapisulŭ înapoĭ, şi dintr'acestŭ rĕvaşŭ sĕ cunoscu, că acestŭ ţigan n'aŭ fostŭ alŭ aceluĭ Ioniţă şi iaŭ fostŭ vênḑarea ce iaŭ făcuto rĕposatuluĭ vornic Ştirbeiŭ, şi dumnéluĭ medel. să apuce pe acelŭ Ioniţă, cu acelŭ zapisŭ de vênḑare să céră aceĭ tal. 50, cu tóte că Ioniţă sin şătrar Iorga la zapisulŭ luĭ către vorniculŭ Badea Ştirbeiŭ vinde treĭ suflete de ţigan în tal. 80, dar fiind-că este vênḑarea acésta rea, să întórcă tal. 50 pe câtŭ s'aŭ vêndutŭ dela adevĕratulŭ stăpânŭ alŭ ţiganuluĭ; la care să fie luminată porunca Înălţimeĭ tale, să se trimiţă unŭ mumbaşirŭ omŭ Domnesc la casa maĭ susŭ numituluĭ Ioniţă sin şĕtrar Iorga, ca orĭ să împlinéscă aceĭ tal. 50, séŭ de va avea a rĕspunde să se aducă la luminatŭ Divanulŭ Măriei tale să se înfăţoşeze, şi care va rĕmâne de judecată, să plătéscă cheltuiala şi trépădulŭ, iară aniĭ Măriei tale îndelungaţĭ. 1791, Decembrie, 3.

Dimitrache clucerŭ, *Ştefan Grecénul* slugerŭ, *Dumitrache Brez.* serd., *Teodorache Tufi*, *Barbul Ciorogârlénul* slug., *Mateiŭ Grecénul* vătafŭ.

Cod. No. XIX, fila 68.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

De vreme ce din cercetare s'aŭ doveditŭ, că Portărescu aŭ fostŭ celŭ d'intâiaşŭ dată pricinuitorulŭ de gâlcévă împotrivindu-se ispravniculuĭ sĕŭ ce aŭ fostŭ rênduitŭ dela Divanulŭ ţĕreĭ dregătorulŭ judeţuluĭ, care Portărescu fiind-că aŭ necinstitŭ şi aŭ ocărîtŭ cu cuvinte próste pe unŭ boerŭ bĕtrânŭ ce este cinstitŭ de Domnia mea şi pururea rînduitŭ în slujbele Domnescĭ, cum şi astă una dată judecătoriŭ la Divanulŭ Craioveĭ, şi apoĭ iară elŭ aŭ făcutŭ pîră şi aŭ adusŭ la auḑulŭ Domnieĭ mele netrebnicia acésta ce aŭ făcutŭ. Poruncimŭ dară dumitale Caimacamul Craioveĭ, ca dimpreună cu dumnéluĭ boerulŭ Preşcovénu, să aveţĭ a face îndestulare cinsteĭ dumnéluĭ boeruluĭ Domnieĭ mele paharnicŭ Jianu. 1791, Decembre 5.

Vel logofĕtŭ.

acelŭ prin care, deși la întocmirea personaluluĭ Divanuluĭ Craioveĭ. Stefan Preșcoveanu n'a fostŭ numitŭ și elŭ Divanistŭ. Domnitorul

---

Pré Inălțate Dómne.

Constantin Portărescu post. de sud Dolj aŭ jăluitŭ Inălțimeĭ tale pentru Stănuț Jianu de aicĭ, că în vremea când se afla ispravnicŭ la sud Dolj adecă în vremea oblăduiriĭ nemților, orênduindu-lŭ pe dênsulŭ mumbașirŭ la plasa Câmpuluĭ sud Dolj pentru facerea fênuluĭ, şi scoțêndŭ salahorĭ de aŭ cositŭ fênulŭ ar fi și pornitŭ a-lŭ căra pe la magasiĭ și mergêndŭ și elŭ pe la satulŭ Cioroiŭ pentru mumbașîrlâculŭ fênuluĭ, unde în urmă venindŭ și numitulŭ Jianu împreună cu Teodor Săgârcénu și înțelegêndŭ că este acolo în satŭ, l'ar fi și chiămatŭ Jianu, unde mergêndŭ și întrebându-lŭ de orênduiala fênuluĭ, iar fi arĕtatŭ că s'aŭ cositŭ și s'aŭ pornitŭ pe la orênduitele magaziĭ și la acelŭ satŭ așeḍândŭ magasinerŭ de primitŭ fênulŭ pe unŭ Gheorghe Mazilul ot Târnava, căruia dându-ĭ și carte la mână iscălită de numitulŭ, cu care sĕ poruncesce să ié de totŭ carulŭ de fênŭ câte doue parale, care acea carte scrisă fiindŭ de unŭ logofĕtŭ alŭ Jianuluĭ, anume Drăghicĭ, și cerêndŭ havaetŭ dela acelŭ magazinerŭ și neavêndŭ să-ĭ dée, grăbindu-se a pleca Jianu iar fi datŭ Portăresculuĭ acea carte, poftindu-lŭ să ié havaetulŭ fiind-că maĭ rĕmânea acolo în satŭ şi acelŭ magazinerŭ luându-se călare după Jianu și spuindu-ĭ că i-aŭ luatŭ cartea Portărescu și i-aŭ cerutŭ unŭ galbenŭ, numitulŭ Jianu n'ar fi trimisŭ vre-unŭ slujitor séŭ poruncă, ci pe loc întorcêndu-se înapoĭ însuşĭ totŭ la gazda de unde plecase, ar fi trimisŭ 4 slujitorĭ de l'ar fi rădicatŭ dela gazda de unde era, și aducêndu-lŭ la sineșĭ fără de a-lŭ maĭ cerceta séŭ a-lŭ maĭ întreba de acea carte, ar fi începutŭ a-lŭ înjura și a-lŭ bate cu unŭ bastonŭ până l'aŭ fostŭ lovindu-lŭ şi cu palme peste obrazŭ și peste ochĭ, puindŭ și slujitoriĭ de l'ar fi luatŭ de pĕrŭ și puindu-lŭ josŭ însușĭ Jianu ar fi datŭ cu cârbaciulŭ într'însulŭ până aŭ ostenitŭ, băgându-lŭ și în fiare și așa necăjitŭ fiindŭ și elŭ de bătae l'aŭ înjuratŭ și elŭ, şi jăluindŭ Divanuluĭ de aicĭ nu 'șĭ-ar fi aflatŭ dreptate, căcĭ mărturiile nu ar fi spusŭ adevĕrulŭ fiindŭ povățuițĭ, din care bătae ar fi cheltuitŭ tal. 300 pe la doctorĭ întru a căruia jalbă arétă Portărescu, că elŭ fiindŭ feciorŭ de boerŭ de némŭ și ar avea și cărțĭ din vechime ce sunt la dînsulŭ de îlŭ adeveréză la ce stare și dregătorie arŭ fi stătutŭ némulŭ luĭ, și iarășĭ şi fată de boerŭ de némŭ vechiŭ ar fi luatŭ întru căsătorie, și cum că în răzmirița cea-l-altă, când aŭ trecutŭ în țéră Serascher Țarațar pașa ce aŭ fostŭ cu 6 pașĭ de aŭ avutŭ bătae cu nemțiĭ, ar fi fostŭ unchiulŭ sĕŭ Barbu Portărescu pitarŭ și ispravnicŭ și meimandarŭ la tótă oștirea, iar pe acea vreme némulŭ Jianuluĭ alde moșulŭ luĭ Stănuță Jianu ar fi fostŭ pârcălabŭ în satulŭ dumnéluĭ dvorniculuĭ Preşcovénu, şi fiind-că Portărescu ar fi feciorŭ de boerŭ îșĭ cere dreptate prin judecată; după a căruia jalbă, dela 28 ale trecuteĭ lunĭ a luĭ Octombre, prin luminată cartea Măriei tale legată se poruncesce mie Caimacamuluĭ, ca împreună cu dumnéluĭ vorniculŭ Preșcovénu, fiind-că pricina acésta trebuesce a se cerceta și aicĭ în fața loculuĭ unde s'aŭ întâmplatŭ și unde potŭ fi mărturiile şi doveḍile cele trebuinciόse, înşine să cercetămŭ pricina cu amĕruntulŭ, ca să dămŭ Inălțimeĭ tale acea adevĕrată și cu tótă dreptatea pliroforia pricinii în adevĕrulŭ eĭ, prin bune doveḍĭ și vrednice mărturiĭ în frica luĭ Dumneḍeŭ: cu care aceiașĭ cercetare, când de aicĭ nu va rĕmênea vre-o parte îndestulată să-i trimetemŭ și la luminatŭ Divanulŭ Măriei ținêndŭ sémă de reputațiunea și de marea influență de care din vechiŭ se bucura în țéra Oltuluĭ, ĭĭ dă dreptulŭ de a lua parte la șe-

---

tale, și aștepțĭ Inălțimea ta rĕspunsŭ dela noĭ de urmarea ce amŭ făcutŭ cu pliroforia pricinii în ce chipŭ este în adevĕrulŭ eĭ, care după luminată porunca Inălțimeĭ tale înfățoșindŭ pe amêndouĕ părțile s'aŭ întrebatŭ Stănuță Jianu ce are să rĕspundă, dice că atuncĭ într'aceeașĭ vreme aflându-se ispravnicŭ la sud Dolj și avêndŭ numitulŭ Portărescul orênduitulŭ mumbașirŭ la plasa Câmpuluĭ asupra împlinirii fênuluĭ care aflându-se Portărescul la satulŭ Cioroiu, mergêndŭ și însușĭ spre cercetarea magaziilor și vĕdêndŭ pe magasier de acolo, că nu are scrisóre, aŭ orênduitŭ pe altulŭ, ca să fie purtătorŭ de grijă la tóte cele trebuincióse a le ostașilor ce se află acolo, făcêndu-ĭ și poruncă în scrisŭ în ce chipŭ are să urmeze și numitulŭ Portărescul luându-ĭ porunca începêndŭ alŭ înjura dicêndŭ că ar avea deosebită poruncă să pue magasier orĭ pe cine va vrea elŭ, și gonindŭ pe acelŭ magasier și nefiindŭ numitulŭ Stănuțŭ așia departe de satŭ aŭ alergatŭ ca să-ĭ spue și de locŭ întorcêndu-se însușĭ și chemându-lŭ l'aŭ întrebatŭ cu ce poruncă și cu ce cuvêntŭ iaŭ luatŭ porunca magasieruluĭ și-lŭ gonesce? și nicĭ una nicĭ alta de locŭ aŭ începutŭ alŭ înjura, și neputêndŭ a-șĭ înfrêna mânia i-aŭ datŭ douĕ palme, și elŭ maĭ rĕŭ învitându-se aŭ începutŭ alŭ necinsti cum i-aŭ venitŭ la gură, pentru care atuncĭ de locŭ s'aŭ fostŭ însciințatŭ la Divanŭ de necinstea ce iaŭ făcutŭ, cerêndu-li-se și la o parte și la alta mărturiĭ ca să-șĭ dovedéscă arĕtarea de adevĕrată, și Portărescul dise, că elŭ alte mărturiĭ nu are fără de numaĭ ómeniĭ ceĭ ce s'aŭ întêmplatŭ acolo la pricină de vor vrea să aréte adevĕrulŭ; s'a disŭ dumnéluĭ Stănuță Jianul, ca să aréte ce ómenĭ s'aŭ întêmplatŭ acolo de față când s'aŭ întêmplatŭ pricina, și arétă că aŭ fostŭ de față Teodor Șăgărceanul, care aducêndu-lŭ anume de față în Divanŭ arétă că fiindŭ împreună cu Jianul Stănuță la *Cioroiu*, între alte trebĭ ce avea ar fi aședatŭ și pe unŭ Gheorghe Orgu Tarnovénu magasier la fênŭ și făcêndu-ĭ poruncă în ce chipŭ are să urmeze aŭ plecatŭ, și ajungându'lŭ acelŭ magasier, aŭ arĕtatŭ Jianuluĭ că i-saŭ luatŭ porunca de Costandin Portărescu, cerêndu'ĭ unŭ galbenŭ, că de nu'ĭ va da, nu'lŭ primesce magasier, ci va pune elŭ pe cine va vré, și așa întorcêndu-se Jianul înapoĭ, aŭ trimisŭ să chieme pe Portărescu, și fiindŭ atuncĭ Teodor maĭ departe de Stănuță și audindŭ gălcévă și pe Portărescu strigăndŭ aŭ mersŭ să-lŭ vadă, și pricina gălcevii ce avusese în cetate, făr' de numaĭ Portărescul totŭ înjura pe Stănuță, necinstindu'lŭ și strigându'i că este mojicŭ, în gura mare și cine este tată-sĕŭ? că némulŭ Portărescului este de boeriŭ mare? și totŭ înmulțindŭ pricina de multe orĭ, ar fi întratŭ mijlocitorŭ, dicêndŭ Portăresculuĭ să dée porunca magasieruluĭ și să nu maĭ înjure, și Portărescu ne ascultândŭ nicĭ într'unŭ chipŭ, atuncĭ s'aŭ sculatŭ Stănuță și dândŭ cu o umbrelă, luândŭ și unŭ gârbaciŭ dela unŭ slujitoriŭ și începêndŭ să dée, aŭ intratŭ mijlocitoriŭ și nu l'aŭ lăsatŭ să maĭ dée, și vrêndŭ a'lŭ pune în fiéră să-lŭ trimiță la Divanŭ, iar nu l'aŭ îngăduitŭ, care a sa sciință și în scrisŭ dela Iulie 18, anulŭ acesta aŭ arĕtatŭ din vremea acea când s'aŭ întêmplatŭ pricina; asemenea maĭ aduse Stănuță Jianul de mărturiĭ și 4 ómenĭ bĕtrânĭ de credință, ot satul Cioroiul, ce s'aŭ întêmplatŭ atuncĭ de față anume: Apostol Unchéșul și Vasile Brumar și Florea Brumar și Mateiŭ Pârcălabul, care întrebându-se să aréte în frica luĭ Dumnedeŭ cum scie de pricina acésta, arĕtară toțĭ cu unŭ cuvêntŭ, că viindŭ Stănuță Jianul în satul lor ispravnicŭ fiindŭ îndinţele Divanuluĭ, orĭ de câte orĭ va voi, când va fi maĭ alesŭ vre-o trébă maĭ mare. Vodă pune pe Preşcoveanu maĭ presusŭ de ceĭ-l-

---

tr'acea vreme și fiind-că magasierul de fênŭ ce era orênduitŭ acolo nu scia carte, și vĕḑêndŭ că se face risipă la fênŭ căcĭ nu le purta de grijă să le scóţă chitanţe de ostașĭ Nemţĭ, aŭ mersŭ însușĭ eĭ de iaŭ făcutŭ rugăciunea ca să le orênduiască altŭ magasierŭ și le-aŭ și orênduitŭ pe unŭ Gheorghe Târnovénul dându-ĭ și carte la mână, căruia magasier iar fi poruncitŭ să ié de totŭ carulŭ de fênŭ câte douĕ parale pentru ostenélă și simbrie, fiindŭ și cu voia lor; iară numitulŭ Portărasculŭ aŭ luatŭ acea carte dela mâna luĭ și i-aŭ cerutŭ doĭ galbenĭ, iară acelŭ magasierŭ i-aŭ ḑisŭ că déca nu-lŭ primesce magasierŭ și nu-ĭ dă porunca va merge după ispravnicŭ de iĭ va arĕta că i s'aŭ opritŭ porunca ce i s'aŭ datŭ, și Portărescu l'aŭ începutŭ alŭ înjura pe magasierŭ și pe ispravnicŭ ḑicêndŭ că nu-ĭ este voe a sci și să se ducă în mumă-sa cu ispravnicŭ cu totŭ, că elŭ este feciorŭ de boerŭ și iară elŭ este unŭ mojicŭ, și așia acelŭ magasierŭ luându-se după Stănuţă fiind-că plecase și spuindu-ĭ că i-aŭ luatŭ cartea Portărescul și cere doĭ galbenĭ, s'aŭ întorsŭ numitulŭ Jianu și ḑicêndu-ĭ de ce să ié cartea magasieruluĭ, iaŭ datŭ o palmă, iar Portărescu a început a înjura pe Jianul de multe orĭ cu cuvinte próste și cu felŭ de felŭ de ocărĭ, făcêndŭ mojicŭ atâtŭ pe dênsulŭ câtŭ și pe taică-sĕŭ paharniculŭ Jianul și că Portărescul ar fi feciorŭ de boerŭ, atuncĭ Jianul ne maĭ putêndŭ suferi sudalmele Portăresculuĭ aŭ și datŭ cu o umbrelă într'însulŭ; decĭ cercetêndŭ noĭ pricina acésta fórte cu luare aminte și cu amĕruntulŭ, și câtŭ pentru bătaia Portăresculuĭ nicĭ de Stănuţă Jianu nu este tăgăduită, dar după mărturia atâtŭ a luĭ Teodor Șăgărcénul, câtŭ și acelor ómenĭ bĕtrânĭ din satulŭ Cioroiu unde s'aŭ întêmplatŭ pricina, să dovedesce, că tótă inceperea gâlceveĭ este din Portăresulŭ, întêiŭ că fără de a nu avea elŭ nicĭ o trébă séŭ poruncă s'aŭ pusŭ de aŭ luatŭ acea carte din mâna magasieruluĭ celŭ orênduitŭ ispravnicŭ; alŭ doilea, din arĕtarea mărturiilor să dovedesce că însușĭ Portărescul aŭ înjuraţŭ pe magasier și pe ispravnicŭ, și necinstindu-lŭ cu vorbe próste, și așia fiind-că l'aŭ necinstitŭ în mijloculŭ satuluĭ, maĭ vêrtosŭ ispravnicŭ fiindŭ, de acea se vede că l'aŭ și bătutŭ, căruia încă Portăresculuĭ i se și cădea să-lŭ socotéscă și să-lŭ cinstéscă ca pe unŭ ispravnicŭ ce era, maĭ alesŭ că atuncĭ ne-amŭ adeveritŭ că aŭ fostŭ datŭ poruncĭ dela Divanŭ către ispravniciĭ judeţelor, ca pentru sĕvârşirea trebilor şi poruncilor ce se cerea dela judeţe să dée ascultare toţĭ boeriĭ marĭ și micĭ, ca la o vreme delicată și trebuinciósă ce era pentru oştirea ce era, și Portăresculuĭ i se cuvenea încă să asculte pe ispravnicŭ și să fie supusŭ la orĭ-ce va porunci, iar nu să se aréte cu împotrivire aĭ lua porunca și alŭ ne cinsti cu vorbe próste în mijloculŭ satuluĭ, câtŭ și pentru ceea ce aŭ maĭ jăluitŭ Portărescul că l'ar fi pusŭ în fiară, iarăşĭ din arĕtarea mărturiĭ luĭ Teodor Șăgărcénu să dovedesce că ar fi vrutŭ Jianu să-lŭ pue în fiare și să-lŭ trimiţă la Divanŭ, dar fiindŭ atuncĭ însușĭ mijlocitoriŭ nu l'aŭ lăsatŭ și se vede şi la acésta că ne adevĕrată iĭ este jalba, şi măcarŭ că Portărescul întărea prin cuvêntŭ ca să se supue mărturiile la jurămêntŭ, că nu ar fi arĕtândŭ adevĕrulŭ, dar din destulŭ le este arĕtarea lor ce aŭ făcutŭ aicĭ în Divanŭ înaintea nóstră, fiindŭ ómenĭ bĕtrânĭ și de credinţă, luândŭ asupra sufletelor lor în frica luĭ Dumneḑeŭ și pe casele și copiĭ lor, că cu nimicŭ nu-lŭ năpăstuescŭ, ci adevĕrŭ cum aŭ auḑitŭ atuncĭ, arétă și acum; dreptŭ accea, fiindŭ acéstă pricină a lor nu s'aŭ întêmplatŭ dela buna venire a alțĭ boerĭ Divaniștĭ în rêndŭ cu Preșcoveanu. 23) Pitaculŭ de rênduirĭ a boerilor Divaniștĭ, *tóte nume de boerĭ românĭ*, ca Știrbeĭ,

---

Măriei tale în luminatŭ scaunŭ încóce, ci maĭ nainte în vremea oblăduirii Nemților, când la aceeașĭ vreme dupĕ strașnicile poruncĭ ce aŭ fostŭ date pentru împlinirile trebuințelor ostășescĭ, avea datoria numitulŭ Jianu, ca unŭ ispravnicŭ ce se află, să grijască și de magasiĭ și de alte poruncĭ a le sĕvârși în vreme și fără de cusurŭ, și cu aceea aŭ fostŭ orênduitŭ pe altŭ magasierŭ dintru a căruia mână i-aŭ luatŭ Portărescul cartea, și după dovedile ce prin arĕtarea maĭ susŭ numiților martorĭ se vede că Portărescul aŭ fostŭ dintêiŭașdată pricinuitor de gâlcévă de aŭ și necinstitŭ întêiŭ pe Jianul cu tot felulŭ de vorbe próste (dupĕ cum maĭ susŭ dice) catigorisindu-ĭ și némulŭ, cu acea l'aŭ și bătutŭ, și nicĭ noĭ nicĭ o vină asupra luĭ Stănuță Jianu nu aflămŭ, pentru acea găsimŭ cu cale să aibă bună pace de către Portărescul, iar cea desĕvêrșitŭ hotărîre rĕmâne a se face de către Inălțimea ta. 1791, Noembrie 28.

(Grecesce) *Ștefan Pârșcovénul.*

Cod. No. XIX, fila 64—66.

Judecata luĭ Ilie ovreiulŭ din țéra leșéscă cu vătafŭ și céta luĭ de butarĭ pentru o bute cu rachiŭ ce i-aŭ sparto băgânduo în pivniță.

Io Mihail Const. Șuțul VV. i gospod.

Zemli Vlascoe... La acéstă anafora și judecată a agieĭ rĕmâindŭ și butariĭ fără de cuvêntŭ, căcĭ după ce aŭ fostŭ și silițĭ cu zapciŭ a'șĭ face apelație de aŭ împotrivă a maĭ dice cevașĭ, li s'aŭ datŭ și vreme de îngăduială 60 de dile sorocululŭ celŭ orênduitŭ alŭ apelațiilor, și nicĭ o apelație nu s'aŭ arĕtatŭ, întărimŭ și Domnia mea, și poruncimŭ dumitale biv vel postelnicŭ Iorgache Suțu epistatulŭ agieĭ, să apucĭ pe butarĭ ca să facă împlinire. 1791, Decembrie 20.

Pré Inălțate Dómne.

Ilie ovreiul din *țéra leșéscă* ce se află acum aicĭ, aŭ jăluit Măriei Tale pentru Mircea vătafŭ de butarĭ cu ceata luĭ, arĕtând că băgându-ĭ o bute cu rachiŭ în pivniță, din neumblarea lor cu socotélă s'aŭ spart butea și se află acum supus uneĭ stingerĭ și prăpădeniĭ de tot, cerênd ca prin judecată să apuce pîrîțiĭ să-ĭ împlinéscă paguba, și li să poruncesce ca să cerceteze pricina și prin judecată să îndrepteze, pentru care înfățoșind pe amêndouĕ părțile înaintea mea am întrebat pe butarĭ ce rĕspund la acésta, și diseră cum că dupĕ ce aŭ dat butea jos din carŭ, fără a nu se întêmpla nicĭ o primejdie despre eĭ, s'aŭ rupt cercurile dela fóle fiindŭ uscate și putrede, și începênd a curge rachiul ovreiĭ aŭ început a prăvăli butea până s'aŭ slăbit cercurile și s'aŭ vĕrsatŭ tot rachiulŭ iară eĭ nicĭ aŭ lovit'o de ce-va, nicĭ funia s'aŭ ruptŭ și să scape butea, nicĭ din rădicătură eĭ nu aŭ fărâmatŭ vre-o dógă, împotrivă arĕtând jăluitorul o adeverință în scrisŭ de 4 martorĭ, însă fosta și treĭ chirigiĭ anume Radul și Chiril și Nițul, care arétă în frica luĭ Dumnedeŭ aflându-se față la spargerea buțiĭ, și aŭ vĕdutŭ cu ochiĭ lor cum că când aŭ fostŭ butea pe scară aŭ disŭ jăluitorulŭ ca să aștepte butariĭ până va pune cercurĭ și eĭ n'aŭ vrutŭ să înțelégă; osebitŭ dicŭ întru acéstă adeverință că aŭ maĭ auditŭ din gura negustoruluĭ când s'aŭ tocmitŭ cu

Stan Jian, I. Glogovan, I. Băiloiŭ, Ioniță Argintoianu, Zaharia Barbu Bănescu, Tănase etc. 25) Actele de rênduirĭ de judecătorĭ la județe

---

butariĭ, aŭ ḑisŭ să pue buțile pe pămêntŭ și diminéța să le pue pe căpĕtâiŭ și eĭ nicĭ la acésta n'aŭ datŭ ascultare, care acéstă mărturie, osebitŭ că se află în scrisŭ, m'amŭ pliroforisitŭ că aceștĭ martorĭ aŭ arĕtatŭ și prin graiŭ la judecata agieĭ în vremea dumnéluĭ Câmpinénul clucerŭ. Dreptŭ aceea, după acéstă dovadă cunoscêndu-se, că întêmplarea pagubiĭ s'aŭ făcutŭ din pricina butarilor, căcĭ n'aŭ vrutŭ să asculte și să îngăduiască, orĭ cercurĭ să se pue la bute, séŭ să aștepte până a doua ḑi, să învinovățescŭ la rĕspunderea pagubiĭ; și întrebândŭ pe jăluitorŭ de câte vedre a fostŭ butea cu rachiŭ, a arĕtatŭ că a fostŭ de vedre 117, din care rachiŭ după ce s'aŭ fostŭ vĕrsatŭ josŭ aŭ strînsŭ 33 de vedre, care cum se află adunatŭ de pe josŭ l'aŭ primitŭ jăluitorulŭ, și rĕmâne vedre 84, care măcarŭ că butariĭ rĕmânŭ datorĭ a le plăti, dară acésta fiindŭ o întêmplare care nicĭ eĭ n'ar fi vrutŭ a se întêmpla, amŭ găsitŭ cu cale ca să plătéscă butariĭ 40 de vedre po tal. 5 vadra, care facŭ tal. 200; iară hotărîrea cea de săvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Măria ta. 1791, Octombre 17.

Cod. No. XIX, fila 94.

Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbiĭ a lude patru ot satulŭ Câmpu-mare sud Argeș, pentru alțĭ patru ómenĭ de aĭ lor ce se află închișĭ la pușcărie pentru chiezășia Ploscariuluĭ.

Io Mihail Const. Suțul VV i gospod.

Fiind-că ne pliroforisimŭ Domnia mea, că doĭ din chiezașĭ aŭ muritŭ în temniță și și dintr'aceștĭ doĭ, unulŭ Ionaș s'aŭ bolnăvitŭ de mórte în temniță, poruncimŭ dară domnieĭ-tale vel armașŭ, să-ĭ daĭ pe chezășia acestor sătenĭ, sloboḑindu-ĭ, precumŭ judecata a găsitŭ cu cale. 1791, Decembre 23.

Vel logofĕtŭ.

Pré Înălțate Dómne.

Adevĕrată este jalba acestor numițĭ jăluitorĭ precumŭ ḑicŭ, că pe celŭ sloboḑitŭ nu l'aŭ chiămatŭ Dobre Ploscariul ci Barbul Olariul, dară veĭ sci Înălțimea ta, că acelŭ Dobre Ploscariul a fostŭ întovărășitŭ cu ceĭ vestițĭ tâlharĭ feciorii Bratuluĭ, și murindŭ Ploscariul i-aŭ clironomisitŭ acestŭ Barbul și numele și porecla Ploscariuluĭ, și deosebitŭ din acele de atuncĭ tâlhăriĭ ce aŭ fostŭ săvêrșitŭ cu aceĭ vestițĭ tâlharĭ, dară și acumŭ îndată ce s'aŭ sloboḑitŭ pe chezășia acestora, iarășĭ aŭ făcutŭ cétă de lude optŭ, prădândŭ și jăfuindŭ, când aicĭ în țéră, când preste hotarŭ în Ardél, din care cétă s'aŭ și prins la sud Saac lude treĭ și se află la temniță, arĕtândŭ pentru acelŭ Barbul tâlharulŭ, că, la despărțirea lor ar fi plecat în partea Moldoviĭ cu alțĭ patru tovarășĭ aĭ luĭ iarășĭ spre tâlhăriĭ, apoĭ chiezașiĭ după zapisulŭ lor ce să vĕḑu trecutŭ la condică, prin care s'aŭ legatŭ că orĭ când se va cere hoțulŭ să-lŭ dée de față, iară lipsindŭ omulŭ eĭ să rĕspundă la orĭ-ce, rĕmâindŭ datorĭ, ca orĭ pe hoțŭ să-lŭ dée de față, séŭ tóte pagubele să le plătéscă; și la judecată li s'aŭ ḑisŭ ca să li se pue un sorocŭ din 1791 Noembrie probéză și ele, pe de o parte mănținerea instituțiuneĭ, care a despărțitŭ justiția de ispravnicatŭ, și pe de alta, că aprópe toțĭ judecătoriĭ numițĭ sunt nume românĕscĭ.

---

de șése lunĭ, însă de vor da chiezașĭ cum că de nu vor aduce pe tâlharĭ până la acelŭ sorocŭ să plătéscă câte pagube se va dovedi că aŭ făcutŭ numaĭ dela lăsarea luĭ încóce, şi nu aŭ primitŭ, cerêndŭ a-șĭ da numaĭ chiezașĭ pe omŭ; care acésta rĕmâne a se hotărî de către Inălțimea ta. 1791, Octombre 13.

Stefan Vilara, *Teodosie* slug., *Țigara*, *Stirbeĭ* pit., *Iordan Grămătic*, *Ioan* şătr., *Dumitrache* ispravnicŭ, *Șerban Andronic*.

Iω Mihail Const. Suțul VV i gospod.

Zemle Vlascoe.... De vreme ce și alte fênurĭ a plătitŭ numitulŭ Ciupescu, este cu cale a se căuta și pricina acésta, carĭ și bine aŭ judecat-o dumnéluĭ vel vist. a se plăti jumĕtate, adică ḑece care câte tal. 3, carĭ banĭ poruncimŭ zapciuluĭ ce este rênduitŭ, să împlinéscă dela câte trele părțile ce aŭ luatŭ pereusia mortuluĭ. 1791, Ianuarie 4.

Vel logofĕtŭ.

După jalba ce aŭ datŭ Măriei tale dumnéluĭ Manolache Duca biv vel spăt. arĕtândŭ că în vremea luĭ Mavrogheni la sud Prahova era ispravnicŭ unŭ Enache Ciupescu ce aŭ muritŭ, însă în ḑilele mactululuĭ Mavrogheni un aga Turcu ce era șeḑĕtoriŭ în satulŭ Ploestorĭ din pricină că numitulŭ ispravnicŭ nu da tainulŭ de fênŭ celŭ trebuinciosŭ, ar fi trămisŭ care în județulŭ secuenilor, și i-ar fi luatŭ dela o moșie ce o are acolo fênŭ care 20, pentru care face cerere, ca de vreme ce și altora din boeriĭ împrejurașĭ ce li s'aŭ luatŭ fênurĭ atuncĭ de către ascherliĭ li s'aŭ plătit de către Enache Ciupescu, încă fiind în isprăvnicie, iară pe dînsulŭ l'aŭ totŭ prelungitŭ cu vorbe până ce aŭ muritŭ, să i se plătéscă acumŭ și fênulŭ sĕŭ de către clironomiĭ numituluĭ Ciupescu prin zapcilîcu dumnéluĭ vătavuluĭ de visterie; înfățoșindu-se la judecata visterieĭ jăluitorulŭ cu mama și vechilu soțieĭ Ciupesculuĭ și întrebând-o ce are să rĕspundă, zise că ea nu scie de i s'aŭ luatŭ fênŭ séŭ nu, și că trebuia să 'șĭ fi căutatŭ încă pre vremea când a fostŭ în viață, fiind-că de cândŭ a eșitŭ ginere-sĕŭ din isprăvnicie până ce ș'aŭ datŭ sfârșitulŭ aŭ trăitŭ unŭ anŭ; înpotrivă rĕspunse jăluitorulŭ că atâtŭ cândŭ era ispravnicŭ Ciupescu spuindŭ dumnéluĭ paharniculuĭ Constantin Baratov, fiindŭ purtător de grije acolo, l'aŭ datŭ dator să plătéscă fênulŭ și n'aŭ vrutŭ, câtŭ și în vremea nemților jăluindŭ Divanuluĭ și orênduindu-se la judecată spre cercetare la *comisia socotelelor*, măcarŭ că s'aŭ cercetatŭ și are anafora de alegere, dar din prelungire nu s'aŭ izbrănitŭ până ce aŭ muritŭ. Cerêndŭ dela jăluitorŭ ca să încredințeze judecata cum că celor ce li s'aŭ luatŭ fênulŭ atuncĭ de către ascherlîĭ ot sud Prahova, în vremea turcilor, li s'aŭ plătitŭ, și că le-aŭ plătitŭ Enache Ciupescul, ne aduse o adeverință a dumnéluĭ medelniceruluĭ Drăghicéu Grecénu, în care ḑice, că fênulŭ dumnéluĭ, al unuĭ Négul românŭ și alŭ unuĭ Dimachi țiganŭ ce li s'aŭ luatŭ de ascherlîĭ ot sud Prahova în vremea turcilor, li s'aŭ plătitŭ de către soția rĕposatuluĭ Enache Ciupescul: maĭ arétă o adeverință a dumnéeĭ

Décă aŭ furatŭ fanarioțiĭ (ceea ce nu contestămŭ pentru ceĭ maĭ mulțĭ), ajutațĭ de ce judecătorĭ aŭ făcutŭ acésta? 26) Trecênd peste al-

---

Lucsandri Lipănéscăĭ în care arétă, că pentru 20 care fênŭ ce i s'aŭ luatŭ în resmirițǎ, hotărînd-o dumnéluĭ paharn. Constantin Baratov a da tal. 100 de abia aŭ scosŭ tal. 40. Decĭ de vreme ce acestora le-a plătitŭ, se vede că era dator să plătéscă și jăluitoruluĭ, maĭ ceruĭ dela jăluitor ca să aréte alegerea ce s'aŭ făcutŭ de către judecata comisieĭ atuncĭ când ḑice că l'aŭ trasŭ și scóse o anafora a dumnélor boerilor socotitorĭ de pe acea vreme, cu létŭ 1789 Decembre 6, prin care arétă că la întrebarea ce aŭ făcutŭ luĭ Enache Ciupescu aŭ rĕspunsŭ, că fênulŭ s'aŭ luatŭ de către sătenĭ ot Ploestorĭ pentru a lor trebuință, iară nu s'aŭ luatŭ pentru tréba ascherlîilor, și așia se hotărîse ca să se facă cercetare în fața loculuĭ, și de se va dovedi că fênulŭ l'aŭ luatŭ săteniĭ și nu i-aŭ datŭ banĭ la Ciupescu să 'ĭ apuce să-ĭ plătéscă, iară de va fi datŭ banĭ Ciupesculuĭ să însciințeze, ca să se apuce să-ĭ plătéscă; cu care poruncă ḑise jăluitorulŭ că s'aŭ dusŭ acolo și adunândŭ pe sătenĭ aŭ vrutŭ să jure în biserică, că nu aŭ luatŭ eĭ fênulŭ pentru vitele lor, ci turciĭ pentru trebuința lor, și numaĭ că eĭ aŭ fostŭ cu carele lor de l'aŭ căratŭ, silițĭ fiindŭ de turcĭ, și ispravniciĭ ce aŭ fostŭ pe acea vreme nu i-aŭ lăsatŭ, vrêndŭ să înscіințeze la visterie, dară nu a înscіințatŭ întêmplânduli-se lipsire și Ciupesculuĭ mórte. Arĕtarea ce aŭ făcut-o Ciupescu la acea judecată, că fênulŭ l'aŭ luatŭ săteniĭ pentru trebuința vitelor lor, aŭ fostŭ fără de orênduială și nu are nicĭ un temeĭ, pentru că cum putea să mérgă săteniĭ să iée fênurĭ boerescĭ pentru vitele lor, maĭ vêrtosŭ din altŭ județŭ, în vreme ce eĭ îșĭ vor fi avêndŭ nutrețulŭ lor, și chiar de nu avea, iar nu ar fi pututŭ lua din fênŭ dela ómenĭ de aĭ lor vecinĭ, împrumutŭ séŭ cu tocmélă de cumpĕratŭ, iar nu să se ducă tocmaĭ la Boldescĭ, unde a fostŭ fênulŭ jăluitoruluĭ; și de îlŭ lua săteniĭ pentru trebuința lor, numitulŭ Ciupescu iarășĭ, ca un ispravnicŭ ce era, trebuia peșinŭ, cum i-aŭ spusŭ jăluitoriĭ, să-ĭ fi apucatŭ a-lŭ plăti, iară să nu lase până ce aŭ lipsitŭ, și turciĭ de l'aŭ luatŭ, căcĭ nu li se da de a plăti orênduitŭ tainŭ ce era dator ispravniculŭ de a-ĭ da, și cum celor-l-alțĭ ce li s'aŭ luatŭ fênurile li s'aŭ plătitŭ, iară jăluitoruluĭ nu? Decĭ de vreme ce aceștia ḑicŭ de fênurĭ ce s'aŭ luatŭ atuncĭ de ascherlîĭ că s'aŭ plătitŭ de către Ciupescu, după cum mĕ pliroforisiĭ din adeverința maĭ susŭ numitelor obraze, și atuncĭ nu aŭ apucatŭ să plătéscă fênulŭ jăluitoruluĭ, din prelungirea ce 'ĭ fácea, de se dă că se cuvine a se căuta acéstă pricină acum, și a se plăti de soția mortuluĭ ispravnicŭ, însă pare că într'acelașĭ chipŭ s'ar cuveni a se plăti: să i se plătéscă de către clironomiĭ Ciupesculuĭ, însă jumĕtate, ḑece care, iar ḑece să le plătéscă jăluitorulŭ, de vreme ce acesta este lucru vechiŭ trecutŭ și acum nu trăesce Ciupescu să iae ca de la unu viŭ, și pentru acele ḑece care să împlinéscă tal. câte 3 de carŭ. Dară fiind-că în cea de pe urmă mĕ întâmpină pârîta cu acéstă arĕtare, cum că fii-sa cu bărbatulŭ sĕŭ nu aŭ făcutŭ copiĭ, și nu este nimenĭ clironomŭ pe urmă și nu are nimicŭ, ca să plătéscă fiindŭ săracă, și fiind-că avutulŭ luĭ Enache Ciupescu s'a făcutŭ treĭ părțĭ, din care una s'a propritŭ pentru obișnuitele pomenirĭ ale mortuluĭ, alta s'aŭ datŭ fiiceĭ soțieĭ luĭ, și alta soriĭ luĭ, la acésta de unde și în ce chip să se împlinéscă baniĭ, rĕmâne după cum se va hotărî de către Măria ta. 1792, Ianuarie 4.

Vel vist.

tele câte-va, vom menționa un act probândŭ, odată maĭ multŭ, că ceĭ maĭ mulțĭ din evreĭ veniaŭ din țéra *leșéscă* și se ocupaŭ cu câr-

---

Iω Mihaiŭ Constantin Suțul VV. i gospod.

Fiind-că acestŭ felŭ de dietă, care nu pomenesce nimicŭ pe fiulŭ luĭ celŭ născutŭ dintr'ênsulŭ, este cu totŭ neprimită de pravilĭ, poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră judecătorilor depertamentuluĭ, ca să intrațĭ în cercetarea pereusieĭ mortuluĭ, și să facețĭ alegerea și împărţéla cea cuviinciósă după pravilĭ. 1792, Ianuarie 10.

Pré Inălțate Dómne.

Din luminată porunca Măriei tale, și prin zapcialâculŭ dumnéluĭ vătafuluĭ za pahar., se înfățișă la judecată acésta ne vrâstnică copilă anume Păuna (însă prin curator, anume Flórea femeia) ce ne ḑice că o cresce pentru facere de bine, cu maştehăsa anume Tudora, cerêndu-ĭ copila rĕmasele tătâne-sĕŭ Iordache, care după mórtea luĭ aŭ rĕmasŭ în mânele eĭ, adecă o casă și bucate şi banĭ fiind-că nu aŭ făcutŭ copiĭ cu mortulŭ; întrebându-se și cea pârâtă Tudora, ne arétă dieta mortuluĭ, scrisă din trecuta lună, prin care aŭ volnicitŭ pe soția luĭ Tudora preste totŭ avutulŭ sĕŭ în ce chipŭ să urmeze, iar pe numita copilă nicĭ cum o pomenesce; pentru care chiămându-se scriitorulŭ dietiĭ anume Popa Marin duhovniculŭ mortuluĭ, ne rĕspunse, ca și cea pârîtă Tudora, cum că pe acéstă copilă avêndu-o dată Flóreĭ să fie fată de sufletŭ, de aceea n'aŭ maĭ pomenit-o în dietă, iară Flórea. cum ḑicemŭ și maĭ susŭ, se apără, că aŭ primitŭ copila să o créscă ca facere de bine, după rugăciunea ce aŭ făcut-o tătâne-sĕŭ, sĕŭ póte fi că se îngrijesce pentru vre-unŭ netraiŭ alŭ copileĭ cu maștehăsa Tudora, iară maĭ alesŭ că din cercetare ne îndestulămŭ, că și Flórea crescătórea copileĭ este săracă muncindŭ cu mânile de se hrănesce pe sine şi pe copilă, pentru care cercetându-se pravilele, se găsi la tâlmăcitorulŭ Arminopolon, unde chiar așïa ḑice: «fiulŭ de sufletŭ, de va muri tatălŭ sĕŭ celŭ ce l'aŭ primitŭ de sufletŭ, care făcêndu-șĭ dieta și nu-lŭ va pomeni cu nimicŭ, nimicŭ nu póte lua din clironomia luĭ, nicĭ póte a se împotrivi dietiĭ séŭ a i-o defăima, că nu are nicĭ unŭ păsŭ alŭ scrie de clironomŭ, séŭ a face apocliron» cu câtŭ maĭ vêrtosŭ că Flórea acum din viața eĭ înțelesemŭ, că nu are nicĭ unŭ pârlejŭ aĭ lăsa după mórtea eĭ, și privindŭ judecata la altŭ *zacon* din pravilile împĕrătescĭ, cartea 39, titlulŭ 1-iŭ, unde chiar se poruncesce, chiar așa ḑicêndŭ: «judecătoriĭ să nu urmeze părinților celor ce facŭ nedreptate fiilor, ci să îndrepteze și să ajute pe ceĭ năpăstuițĭ fiĭ»; decĭ acéstă diafora fiindŭ la mijlocŭ dieta, hotărîrea rĕmâne la Inălțimea ta, ca aneresindu-se dieta, copila să nu rĕmâe lipsită de moştenirea tătâne-sĕŭ. De acésta însciințămŭ, iară hotărîrea cea de săvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Inălțimea ta. 1791, Decembre 28.

Drăghicénu Grecén madel., *Constantin* pit., *Iordache Rudénu* clucerŭ, *Paskal* vtor vist.

Cod. No. XIX, fila 103—104.

ciumile. 27) O anafora și cu otărîrea Domnéscă, din care se póte vedea, cum chezașiĭ pentru unŭ hoțŭ, îșĭ afla peirea în pușcăriĭ. Din

---

Către d-lor boeriĭ judecătorĭ ot depertamentulŭ judecățiĭ.

Pricina de judecată ce are popa Stan dela Zimnicea cu Neagul ot tam pentru nisce banĭ negustoreșcĭ ce ar fi datŭ Néguluĭ, ca să strîngă pațachina, pe care de-aŭ și strînsŭ ar fi datŭ la alțiĭ, prin pitacŭ de către judecată nĭ se poruncesce, ca să le facemŭ socotélă de cățĭ banĭ aŭ datŭ preotuluĭ Néguluĭ, și elŭ aŭ luatŭ prin zapcilîculŭ vătavuluĭ Aproḑi, înfățoșindŭ pe amêndouĕ părțile înainte-ne după cum ne-aŭ arĕtatŭ și o parte și alta, am lămuritŭ prin acestŭ *comisionŭ* (?) după cum se arétă.

Tal.	Banĭ			
513	—			S'aŭ lămuritŭ că aŭ luatŭ Négul dela popa Stan, ca să înpărțéscă pe marfă, netăgăduițĭ.
		15	—	Ĭaŭ datŭ când era pe bordeiulŭ luĭ.
		10	—	Cu Toma Brașovén.
		20	—	Cu preotésa de aŭ datŭ Boici Țiganuluĭ.
		29	—	De aŭ datŭ luĭ Sebe Serbul și Nicoliĭ.
		20	—	La Bostana luĭ Ilie.
		20	—	Luĭ Ivan Țiganul dela Flocoșiĭ.
		30	—	La Vatavu Miré.
		150	—	In curtea luĭ Enuță logf. afară de tal. 50 ce tăgăduesce.
		195	—	La Țonco, la Flămânda.
		3	60	Ș'aŭ plătitŭ de căpitanu Pantelimon.
		1	60	Ĭpac la Pantelimon.
		4	—	La Radomir ot Putineiu.
		15	—	La Preda ot Brancovénu.
29	—			Se scade ce i-aŭ primitŭ preotulŭ a-ĭ lua dela Sebe Serbul și Nicola.
484	—			Adecă patru sute opt-ḑecĭ și patru rĕmênŭ asupra Néguluĭ, afară de tal. 210 banĭ 60, ce-ĭ tăgăduesce însă:
		15	—	Când i-aŭ datŭ la dughéna luĭ Ilie în têrgŭ.
		25	—	Luĭ Ivan Țiganul când era închis.
		15	—	Chiruluĭ pe rachiŭ.
		5	—	Din tal. 25 când i-aŭ datŭ la Bostana luĭ Ilie.
		—	60	Luĭ de cheltuială.
		50	—	Iar chiruluĭ pe rachiŭ.
		20	—	Când i-aŭ datŭ la Salce.
		30	—	Luĭ Ivan Țiganul.
		50	—	Din tal. 200 ce i-aŭ datŭ luĭ Enuță logf.
210	60			

Arĕtămŭ pricinile.

Négul ḑice:

1) tal. 195 ce-ĭ arétă că sunt la Flămânda la Ținco, ḑice că sunt gata, darŭ din pricina preotuluĭ, că are încurcătură cu dênsulŭ, nu-ĭ póte scóte

4 abia unul — din mila Domnéscă — este liberatŭ, după ce și acela s'a îmbolnăvitŭ de mórte! 28) Acte de urmărire de despăgubire pen-

---

Preotulŭ rĕspunde:

2) Sa 'șĭ de chezașŭ că sunt banĭ la acela, și cu omulŭ domnescŭ să mérgă amêndoĭ acolo, și câțĭ banĭ se va alege asupra molitveĭ séle îĭ va ține în sémă.
3) tal. 300 aŭ datŭ preotuluĭ banĭ gata și nu-ĭ ține în sémă.

Preotulŭ rĕspunde:

4) Nu tăgădui, că nu iaŭ luatŭ, cu chefŭ fiindŭ amândoĭ la adunare, dară apoĭ socotindu-se tot întru acea ḑi, ḑice: că i-aŭ cerutŭ pe toțĭ câțĭ era asupra luĭ, ca să-ĭ iée, să-ĭ dée neguștoruluĭ de unde i-aŭ luatŭ, și nu aŭ vrutŭ, și nevrêndŭ aŭ ḑisŭ ca să-șĭ priméscă și aceĭ tal. 300 înapoĭ, de vreme ce nu-ĭ dă pe toțĭ, și fiindŭ prigonire între dînșiĭ, așa cu basmaua cumŭ era legațĭ, i-aŭ aruncatŭ în bătătura caseĭ și s'aŭ dusŭ, fiindŭ și alțĭ ómenĭ adiéforĭ de i-aŭ privitŭ.

Négul ḑice:

5) Așĭa aŭ fostŭ, déră pe locŭ i-aŭ strînsŭ și cu basmaua, așĭa cumŭ era, nevasta luĭ băgându-ĭ în sînŭ, i-aŭ dusŭ la casa preotuluĭ și i-aŭ datŭ.

Preotulŭ rĕspunde:

6) Nicĭ de cum nu i-aŭ maĭ primitŭ.

La acésta aduse Négul și pe unŭ vĕrŭ alŭ luĭ anume Duminică și dete mărturie că viind dela tréba luĭ a casă, la pórta preotuluĭ s'aŭ întâlnitŭ cu nevasta Néguluĭ, intrêndŭ în curte cu banĭ să-ĭ ducă, spuindu-ĭ și pricina cum s'aŭ întêmplatŭ și aŭ așteptat-o la pórtă până să iasă afară, și după ce aŭ eșitŭ întrebênd-o, aŭ rĕspunsŭ că aŭ primitŭ preotulŭ baniĭ; acésta a fostŭ pe la vremea de chindie; rĕspunse preotulŭ că nu numaĭ nu aŭ primitŭ, dară nicĭ cu ochiĭ nu aŭ vĕḑut-o, pentru că din césulŭ ce aŭ aruncatŭ baniĭ josŭ s'aŭ dusŭ la tréba sa în altă parte, iar nu a casă, și tocmaĭ séra aŭ venitŭ. Amŭ adusŭ fața și pe preotésa numituluĭ preotŭ, și întrebând-o: póte să fi datŭ în mâna eĭ? și iarășĭ ḑisa preotuluĭ rĕspunse, că nicĭ banĭ nu aŭ luatŭ, nicĭ pe nevasta Néguluĭ nu aŭ vĕḑut-o, pentru că după ce s'aŭ întêmplatŭ gâlcéva, aŭ lipsitŭ din casă căutândŭ pe bărbatulŭ sĕŭ, și tocmaĭ séra, nóptea, aŭ venitŭ amêndoĭ de unde l'aŭ găsitŭ. Insă pare că de va fi cu adevĕratŭ ḑisele preotuluĭ, că nu aŭ luatŭ banĭ nicĭ molitva sa, nicĭ preotésa, orĭ singură nevasta Néguluĭ tăinuesce baniĭ de bărbatulŭ sĕŭ, séŭ este prin scirea amêndorora, pentru că mărturia de maĭ susŭ arĕtată ḑise chiar că a vĕḑutŭ pe nevasta Néguluĭ intrândŭ cu baniĭ însă în casa preotuluĭ. La acéstă cercetare ce amŭ făcutŭ fața fiindŭ și chir Teodosie Cecherdec celŭ ce le-aŭ datŭ banĭ, ca să strîngă marfa, rĕspunse că nu cu baniĭ sĕĭ a arvunitŭ Négul marfa de pe la ómenĭ, apoĭ strîngând-o ar fi dat-o la altă parte, ca la oca 16,000, și ceru ca dela talerĭ 25 pe suta de oca ce aŭ avutŭ simfonia ca să le plătéscă, să-ĭ dée câștigulŭ ce era să câștige la loculŭ eĭ, unde era să o vênḑă, după socotéla ce va arĕta, cum ține și ce vênḑare se face; ci atâtŭ pentru acésta, câtŭ și pentru cele maĭ de susŭ pricinĭ rĕmâne a se izbrăni de către judecată, 1791, Octombre 21.

Ioan staroste, *Dobre* cupețŭ, *Petre* cupețŭ.

tru rechisițiunĭ încă din timpul luĭ Mavrogheni. 29) Sfărîmarea uneĭ diete prin care tatăl desmoștenea o fiică, în favórea *maștehăi*, și acésta

---

Iω Mihail Const. Suțul i gospod.

Zemle Vlascoe.... Fiind-că și preotulŭ și Neagul s'aŭ mulțămitŭ la acéstă anafora a judecățeĭ depertamentuluĭ spre a se face cercetarea ce se cuprinde maĭ josŭ acolo la județŭ, întărimŭ și Domnia mea și orênduimŭ pe..... aprodŭ vătășescŭ să-ĭ ducă la ispravnicĭ. unde să urmațĭ dumné-vóstră ispravnicilor întocmaĭ. 1791, Noembrie 3. Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

După luminată porunca Măriеĭ tale și cu acésta alegere de socotélă a dumnéluĭ starosteĭ de negustorĭ, maĭ eșiră în judecata acestuĭ depertamentŭ, cerêndŭ preotulŭ popa Stan de la Neagul tal. 694.60, care sumă se împarte în treĭ diafirale, însă pe tal. 195, se dete însu-șĭ Neagul datorŭ, numaĭ urni că sunt la unŭ omŭ din Hazul Turnuluĭ, iar tal. 300, preotulŭ ḑice, că i-aŭ datŭ Neaguluĭ, iar Neagul urnesce, că cu soția luĭ i-aŭ trimisŭ preotuluĭ înapoĭ, și aicĭ dovadă nu are; asișderea și de tal. 210.60, ce ḑice preotulŭ că i-aŭ datŭ Neaguluĭ în nouă rêndurĭ, și Négul tăgăduindu-ĭ, preotulŭ dovadă aicĭ iar nu are de aceea fiindŭ amêndouĕ părțile în județulŭ Teleorman, dela judecată se găsesce cu cale prin porunca Inălțimeĭ tale să iée un mumbașirŭ să-ĭ ducă la dumnealor ispravnicĭ ot sud Teleorman, și acolo dându-șĭ Neagul chezașŭ să mérgă în Haz să iée aceĭ tal. 195, de unde i-aŭ datŭ și să-ĭ aducă să-ĭ dée preotuluĭ; iară pentru ceĭ-l-alțĭ tal. 300 ce-ĭ tăgăduesce preotulŭ, se cuvine Neaguluĭ dovadă, ci dumnélor ispravniciĭ județuluĭ, adunându-se cu potropopulŭ județuluĭ, să le facă căḑuta cercetare, și orĭ Neagul să dovedéscă darea banilor, séŭ când nu va avea Neagul dovedĭ, preotulŭ, prin duhovnicia protopopuluĭ, să încredințeze judecata, că nu sunt baniĭ la sciința molitveĭ séle, séŭ a preoteseĭ, fiind-că darea s'aŭ primitŭ rea acestor banĭ, ḑice Neagul că s'aŭ urmatŭ prin femeea luĭ cu preotésa popeĭ, și atuncĭ va rĕmânea Neagul datorŭ, ca să rĕspunḑă preotuluĭ, asișderea și pentru ceĭ talerĭ 210.60. Prin nouă (9) condee tăgăduite de Neagul, se cuvine preotuluĭ dovadă, care ḑice că acolo la fața loculuĭ îșĭ va dovedi datoriile, ci pe câte condee va dovedi iar va rĕmâné Neagul datorŭ ca să-ĭ plătéscă preotuluĭ, iară pe câte condee nu va putea dovedi Neagul, va da credință prin blăstemŭ și așía se va scăpa, și de sĕvêrșirea porunceĭ Inălțimeĭ tale să aducă mumbașirul rĕspunsulŭ dumnélorŭ ispravnicilor; iar cea de sĕvêrșitŭ hotărîre rĕmâne a se face de către Măria ta. 1791. Octombrie 29.

Dumitrașco stol. *Tudorachi Sufi* sĕrd., *Dumitrache Brez.* sĕrd., *Costandin* pitarŭ.

Cod. No. XIX, fila 29.

Iω Mihail Const. Suțul Vid. i gospod.

Zemle Vlascoe... Dămŭ volnicie..... spăt. să mérgă și prin scirea ispravnicilor, rădicêndŭ pe câte-șĭ treĭ să-ĭ aducă înaintea dumnélor veliților boerĭ. 1791, Noembrie 3.

pe temeiŭ de §§ din Armenopulo și zacóne din pravilele împĕrătescĭ. In acestŭ actŭ filologiĭ vor observa aprópe pentru prima dată vorba

---

Pré Inălțate Dómne

Pricina judecățeĭ ce are Stefan, i Salieu, Armenĭ dela Rusciuc, cu suditulŭ chesaricescŭ Panait căpitan de volintirĭ, pentru nisce marfă de 20 pungĭ de banĭ, ce arétă numițiĭ armenĭ că le-aŭ luatŭ numitulŭ Panait în létŭ 1790, la luna luĭ Maiŭ, este orênduitŭ cu luminată porunca Inălțimeĭ tale la noĭ spre cercetare unde fiindŭ față și dumnéluĭ Sinior Marchelie s'aŭ adusŭ înaintea nóstră și numitulŭ căpitan cu jăluitoriĭ și fiind-că este de trebuință a se aduce de față la acéstă cercetare unŭ Savul pârcălab ot Țigănescĭ, întru a căruia coșarŭ se arétă că aŭ fostŭ marfa acestorŭ jăluitorĭ, și Dumitru Bracinel arétă, are să fie luminată porunca Inălțimeĭ tale, cu mumbașir să mérgă să aducă aicĭ pe aceștĭ treĭ maĭ susŭ numițĭ ca să rĕspundă și să aréte la cele ce vor fi întrebațĭ, iar hotărîrea cea de sĕvêrșit rĕmâne a se face de către Inălțimea ta. 1791, Noembrie 1.

Pană vel Ban, *Nicolae Brâncovénu* ban. vel vorn...... vel logof......

Cod. No. XIX, fila 28—29.

Anaforaua luĭ Stavarache de baniĭ ce i s'aŭ luatŭ, când s'aŭ dusŭ jucândŭ cu năprustóce în Tĕrgovisce, de ceĭ maĭ josŭ numițĭ adecă cu unŭ Hristache polcov. cu alțĭ.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... După cum s'aŭ găsitŭ cu cale de către dumnélor velițĭ boerĭ, poruncimŭ dumné-vóstră ispravnicilor a-ĭ județuluĭ să urmațĭ, pentru care orênduimŭ pe sluga Domnieĭ mele. 1791, Noembrie 9.

Vel logotĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Unŭ Stavarache copilŭ din Târgovisce aŭ jăluitŭ Inălțimeĭ tale, ḑicêndŭ că în vremea stăpânireĭ nemților, l'aŭ jăfuitŭ unŭ Hristache polcov. cu tal. 115 și unŭ Panait polcov. cu tal. 10, și dumnéluĭ sĕrdarulŭ Constantin Cantacuzino ce era ispravnicŭ cu tal. 25, și unŭ Șerban vătafŭ de plaiŭ tal 5, și unŭ Mihailă Brătescu tal. 5, și unŭ Năstase polcov. cu tal. 14.60, cu pricină căcĭ îlŭ găsea jucându-se acolo la Tĕrgovisce și la alte târgurĭ din partea loculuĭ cu o jucărie de năprustóce, din care pârâțiĭ unulŭ anume Hristache polcov., aflându-se aicĭ din luminată porunca Inălțimeĭ tale vătafŭ de pahar., zapciulŭ celŭ orênduitŭ l'aŭ adusŭ înaintea nóstră față cu jăluitorulŭ, și întrebândŭ pe Hristache ce are a rĕspunde împotrivă, la acéstă ḑisă că elŭ de câte tal. 25, multŭ 30, nu scie să-ĭ fi luatŭ maĭ multŭ, dar la acésta împotrivă rĕspunse jăluitorulŭ că elŭ măcarŭ că are și mărturiĭ acolo la Tĕrgovisce care aŭ vĕḑutŭ pe Hristache în multe rêndurĭ când îlŭ jăfué pe dênsulŭ luându-ĭ punga cu banĭ din sinŭ, dară fiind-că aceĭ martorĭ nu potŭ avea curată sciință de câtă sumă de banĭ i-aŭ luatŭ, ḑisă numaĭ jăluitorulŭ că elŭ se mulțumesce să facă Hristache unŭ jurămêntŭ, cum că nu i-aŭ luatŭ aceștĭ tal. 115 deplinŭ și atuncĭ va rĕmânea mulțămitŭ pe ceia

„curator“. 30) Unŭ modelŭ de raportŭ către *departamentulŭ* judecăţeĭ din partea uneĭ comisiunĭ neguţitorescĭ, în afacere de banĭ *neguţi-*

---

ce va arĕta Hristache cu sufletulŭ sĕŭ, a căruia cerere fiindŭ cu cale s'aŭ primitŭ şi prin pitacŭ cu zapciulŭ celŭ orênduitŭ, s'aŭ trimesŭ la sfânta mitropolie amêndouĕ părţile spre a primi pârâtulŭ blăstemŭ la taga ce făcea, după care ne arĕta zapciulŭ celŭ orênduitŭ că până a nu-lŭ duce la sfânta mitropolie s'aŭ învoitŭ Hristache cu jăluitorulŭ dându-ĭ tal. 57.60 şi o puşcă, şi de isnóvă aducêndŭ pe jăluitorŭ faţă înaintea nóstră, şi întrebându-lŭ ne arétă că de a luĭ bună-voe s'aŭ învoitŭ cu Hristache pe tal. 57.60 şi pe acea puşcă, după care învoială rĕmâne zapciulŭ să apuce pe Hristache şi se facă împlinire de aceştĭ banĭ la jăluitorŭ, fiind-că puşca arétă jăluitorulŭ că este la dênsulŭ, iară pentru ceĭ-l-alţĭ pârâţĭ ce se coprindŭ în jalba luĭ, fiind-că jăluitorulŭ arétă că se află la Têrgovisce, să se facă luminată porunca Inălţimeĭ tale cu mumbaşir către dumnélor ispravniciĭ judeţuluĭ, ca aducêndŭ înaintea lor pe pârâţĭ faţă cu jăluitorulŭ, orĭ prin mărturiĭ séŭ alte dovedĭ de va avea jăluitorulŭ, séŭ cu blăstemŭ asupra acelora de vor tăgădui, pe câtŭ vor dovedi dumnélor că cu adevĕratŭ l'aŭ jăfuitŭ pe copilŭ jăluitorŭ, mumbaşir să-ĭ apuce să facă împlinire jăluitoruluĭ până la unŭ banŭ; iară hotărîrea cea de sĕvêrşitŭ rĕmâne a se face de către Inălţimea Ta. 1791, Noembrie 3.

……

Pré Inălţate Dómne.

Din luminată porunca Măriei tale şi prin mumbaşirlâcŭ dumnéluĭ vătafuluĭ de Divanŭ să înfăţoşase la judecată înaintea smereniĭ nóstre şi a dumnélor boerilor depertamentuluĭ, dumnéeĭ medelniceresa Anastasia ce aŭ fostŭ a doua soţie a rĕposatuluĭ Mincul Fălcoianu biv vel medelnicerŭ cu vitregulŭ fiu-sĕŭ Ioniţă Fălcoianu, cerêndŭ Anastasia lipsa zestrelor cu care aŭ intratŭ în casa tătâne-sĕŭ, însă maĭ ântêiŭ, avură multă pricinuire, că Anastasia îşĭ cerea lipsa zestrelor după fóia preţuită, iar vitregulŭ sĕŭ i se împotrivi cu o condică a tătâne-sĕŭ, fiindŭ zestrea însemnată fără preţŭ, dar şi Anastasia i se împotrivi cu o condică a tătâne-sĕŭ, ce se vĕdu scrisă de câţi-va anĭ maĭ nainte până a nu muri, prin care se mărturisesce că aŭ repusŭ zestrea soţieĭ séle Anastasia şi pe fiulŭ sĕŭ ilŭ face aclirosŭ; împotriva căreia dieţĭ, rĕspunsa Ioniţă, că acea dietă nu este de ţinutŭ în sémă, că aŭ făcut'o tată-sĕŭ la vremea ce se mâniase pe dênsulŭ. ce de vreme ce dieta nu este de ţinutŭ în sémă, nicĭ condica tătâne-sĕŭ iarăşĭ nu este de ţinutŭ în sémă, şi noĭ amŭ urmatŭ aceia ce se cuvine judecăţeĭ şi dreptăţeĭ că aflându-se dumnéluĭ biv vel vornicŭ Prăşcovénul aicĭ după luminată porunca Măriei tale, s'aŭ chematŭ şi fiindŭ faţă Anastasia şi Ioniţă ne-aŭ îndestulatŭ prin blăstemulŭ smerenieĭ nóstre, cum că dumnéluĭ aŭ fostŭ mijlocitorŭ la cununia acésta şi prin mâna domnieĭ-séle s'aŭ datŭ şi fóia de zestre preţuită şi că este chiar acésta, după cum urmămŭ cu aşternutulŭ socoteleĭ cum maĭ josŭ să vede.

Tal. 5000. — Sunt la fóe înainte din care i s'aŭ datŭ gata tal. 1000, şi unŭ zapisŭ alŭ unuĭ neguţiter anume Ioan Guţul za tal. 2500 şi altŭ zapisŭ alŭ luĭ Costacopulos, de tal. 1500, de care zapisŭ iară ne îndestulă dumnéluĭ vornicŭ că maĭ întâiŭ aŭ cuvêntatŭ reposatulŭ medelnicerŭ Mincul Fălcoianu de voesce zapisele séŭ să *torescĭ*. Urméză și anaforaoa *depertamentuluĭ* către Domnitor, în acestașĭ afacere. 31) O volnicie către spătarul, de aducere la judecată

---

numere banĭ? iar răposatulŭ aŭ primitŭ zapisele ca să se foloséscă cu dobânda. Dintr'aceste zapise caută Ionițā ca să scadă pe Anastasia din zestre cu tal. 1500 dicêndŭ că nu i-aŭ luatŭ tată-sĕŭ dela Costacopulos, ci de ar fi zapisulŭ chiar acela, ce aŭ fostŭ pre numele Anastasieĭ l'am fi pututŭ da înapoĭ la mâna dumnéeĭ, dară din cercetare vĕdumŭ la mâna luĭ Ioniță douĕ zapise ale luĭ Costacopulos scrise chiar pe numele răposatuluĭ tătâne-sĕŭ Mincu medel. în sumă de tal. 1950 încă și un răvașŭ alŭ luĭ Costacopulos za tal. 288 scrisŭ totŭ din vremea acestor douĕ zapise pe numele Anastasieĭ că este datorŭ aceștĭ tal. 288 dară se cunósce a-ĭ fi după slujita dobândă; după acésta chemândŭ și pe Costacopulos ne mărturisi că aŭ avutŭ după aceste douĕ zapise aliverișĭ cu răposatulŭ și că ar fi și datŭ tal. 400, ci măcar că sunt aceste zapise de maĭ mare sumă, găsimŭ cu cale ca să fie a caseĭ rĕposatuluĭ, iară capetele 1500 fiind-că aŭ luatŭ și aŭ datŭ.

Tal. 2638.— Prețul hainelor și alŭ sculelor ce lipsescŭ de totŭ și s'aŭ pusŭ cu prețul lor căcĭ sunt scrise la fóia zestrelor afară din tal. 750 prețulŭ unuĭ harhalŭ cu diamanturĭ ce s'aŭ repusŭ de unŭ muflusŭ cum vomŭ arĕta maĭ josŭ cu pricina luĭ.

Tal. 1916.— Prețulŭ altor haine ce sunt în părŭ dară sunt purtate și prețuindu-se ființa lor cea de acumŭ, s'aŭ vĕdutŭ până la sumele ce sunt în fóia de zestre cu prețulŭ lor, și rĕmâne ca să plătéscă Anastasiĭ ponositura lor cu aceștĭ dișĭ tal. 1916.

Tal. 690.— Prețulŭ altor lucrurĭ de ale caseĭ carĭ acum lipsescŭ. însă sunt la fóia zestrelor scrise, dar fiind acestea neprețuite, s'aŭ prețuitŭ acumŭ de dumnéluĭ starostea cu alțĭ negustorĭ de cinste, cum se face îndestularea deosebitŭ comisionulŭ dumnélor coprindĕtor pentru tóte la care aŭ fostŭ fața și Ioniță.

Tal. 10.244.30

Tal. 1343. — Ce aŭ coborîtŭ Anastasieĭ dela răposatulŭ frate-sĕŭ Teodorache
λ primițĭ de vitregulŭ fiu-sĕŭ Ioniță Fălcoianu, de care s'aŭ legatŭ prin zapisŭ netăgăduitŭ ce se vĕdu cu létulŭ 1788, Noembre 10, ca să-ĭ plătéscă Anastasieĭ împreună cu baniĭ zestrelor cu dobânda lor.

Tal. 500.— Ce i-aŭ datŭ Anastasia luĭ Dumitru Negustorul lânarulŭ pentru cheltuiala și chiriile de adusulŭ hainelor și a sculelor din Brașov. atâtŭ ale dumnéeĭ câtŭ și ale rĕposatuluĭ.

Tal. 12.087.30 Adecă douĕ-spre-dece miĭ optŭ-decĭ și șapte și banĭ treĭ-decĭ suma dinainte.

Tal. 2810.— Să scade primițĭ de Anastasia, însă:

Tal. 2000.— Dațĭ de Ioniță când aŭ făcutŭ începere spre a plăti puindu-șĭ și soróce de a isprăvi nahtulŭ, dară nu le-aŭ păzitŭ că nu i-aŭ maĭ datŭ nicĭ un banŭ până acumŭ.

a unor împricinațĭ. 32) Judecata pentru întórcerea banilor perduțĭ în Târgovisce la *„joc de năpârstóce“*. 33) Altă judecată de sfărîma-

---

Tal. 190. — Ce aŭ cheltuitŭ rĕposatulŭ medeln. Mincul la lucrulŭ unor cerceĭ cu diamanturĭ din zestrea Anastasieĭ.
Tal. 70. — Ipac, ce aŭ datŭ rĕposatulŭ medeln. Mincul la o avezea însă, adausŭ peste nisce scule din zestrea Anastasieĭ ce s'aŭ datŭ schimbŭ pe avezea.
Tal. 300. — Lucrulŭ viilor de zestre ce s'aŭ lucratŭ în létŭ 1788 cu banĭ de aĭ rĕposatuluĭ Mincul medelnicerŭ, iară după mórte Anastasia aŭ culesŭ via.
Tal. 250. — Ne tăgăduițĭ de Anastasia că i-aŭ luatŭ dela Ioniță.
Tal. 2810.—

Tal. 9277.30 Adecă nouă miĭ douĕ sute șépte-ḑecĭ și șépte și banĭ treĭ-ḑecĭ rĕmânŭ să-ĭ rĕspunḑă Ioniță Anastasiĭ, afară din talerĭ 750 prețulŭ harhaluluĭ ce s'aŭ repusŭ de un moflusŭ anume Booz arménu, care acesta de iar și rĕmânea pentru îndestularea judecățeĭ a se căuta la urmă, și de va dovedi Ioniță că l'aŭ datŭ Anastasia spre a i-l preface în altă formă, iar nu răposatulŭ tată-sĕŭ, îlŭ va păgubi dumnéeĭ, iar de va dovedi Anastasia cum ḑice, că răposatulŭ aŭ vorbitŭ cu acelŭ arménŭ și i-aŭ ḑisŭ elŭ ca să-lŭ dée, atuncĭ Ioniță va plăti și harhalulŭ.

Așișderea are să maĭ dea Ioniță 9 capete de bivolĭ cu doĭ malacĭ, și râmătorĭ capete 70, ce i-aŭ rĕmasŭ *Anastasiĭ* din moștenirea rĕposatuluĭ frăține-sĕŭ Teodorache, iară rĕposatulŭ medeln. Mincu le-aŭ vêndutŭ, cum se face îndestularea din ḑisulŭ zapisŭ a luĭ Ioniță cu lét 1788, fiindu-se fórte legatŭ ca să-ĭ dée, de atuncĭ și până acum nu i-aŭ datŭ nimicŭ.

Peste tóte aceste Ioniță maĭ căuta să se maĭ scaḑă cu tal. 720, ceĭ numimŭ maĭ josŭ însă tal. 200, ḑăciuiala la tal. 2000, aĭ zapciuluĭ ce ar fi împlinitŭ dela unŭ Anagulea, și tal. 70, lucru la o pereche cerceĭ de zmarandŭ, și tal. 100 ce ar fi plătit'o rĕpos. med. Mincu la o datorie a dumnéeĭ, și tal. 350, pentru o carâtă, care pentru aceste condee ḑise Anastasiĭ că și blăstem va primi că nu sunt aceștĭ banĭ cheltuițĭ din baniĭ zestrelor, ci nicĭ din casa rĕposatuluĭ, ci din osebițĭ banĭ aĭ sĕĭ carĭ n'aŭ fostŭ pușĭ în fóia de zestre; asupra căruia pricinĭ amŭ ḑisŭ luĭ Ioniță de-ĭ dă creḑămêntŭ mumă-seĭ ceĭ vitregĭ, séŭ că voesce a o pune sub blestemŭ, și ne rĕspunse că nu va să o pună la blăstemŭ: și așĭa cu acésta aŭ rĕmasŭ Anastasia în pace și ne supĕrată de pretendirima acestor tal. 720, ce'ĭ cerea Ioniță. Deosebitŭ maĭ ceru Ioniță ca să se maĭ scaḑă și cu nisce haine, ce i le-aŭ făcutŭ Anastasiĭ rĕposatulŭ medeln. Mincul în viață când aŭ trăitŭ amêndoĭ, care și pentru acésta fiind-că i-aŭ fostŭ soție cu cununie, și aŭ trăitŭ amêndouĭ doĭ-spre-ḑece anĭ. măcar că pravilele poruncescŭ, muerea ce nu va avea copiĭ după mórtea bărbatu-sĕŭ, să'șĭ iée zestrea și povulonŭ dintr'ale bărbatu-sĕŭ, care și povulon se numesce alŭ treilea parte, din zestrea ce are muerea să i se maĭ dée dintr'ale bărbatu-sĕŭ: dară fiind-că Anastasia nu aŭ făcutŭ nicĭ o pretenderima pentru acésta, amŭ găsitŭ cu cale că aceste haine să fie ale Anastasiĭ ca unŭ lucru ce le-aŭ făcutŭ rĕposatulŭ, fiind-că cu altŭ nimicŭ nu s'aŭ împărtășitŭ din casa rĕposatuluĭ medeln. Mincul soțulŭ sĕŭ în doĭ-spre-ḑece anĭ

K rea uneĭ dieţĭ între Ioniţă Fălcoianu cu Anastasia vitrega sa şi pentru lipsurĭ de zestre a acestia, actŭ preciosŭ şi pentru cunoscinţa obiec-

---

câtŭ aŭ slujitŭ aceĭ case, şi nu lipsimŭ cu însciinţarea Măriei tale; iar hotărîrea cea de sěvêrşitŭ rěmâne a se face de către Măria ta, şi aniĭ Măriĭ tale rugămŭ dela Domnul Dumneḑeŭ să fie mulţĭ şi norocitĭ. 1791, Octombrie 22.

Dumitrache stol., *Condorache* sěrd., *Dumitrache Brez.* sěrd.

Cod. No. XIX, fila 40 41.

Anaforaua luĭ Dobrotan pentru datornicĭ.

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Dumnéta biv vel şătr. Chiriac Arbut, şi dumné-vóstră negustorilor companiĭ ce sunteţĭ maĭ josŭ arĕtaţĭ, s'aŭ vĕḑutŭ de Domnie acéstă anafora a dumné-vóstră şi fiind-că jalba luĭ Dobrotan este de a i se aliverdisi zapisele, face dară trebuinţă ca să cercetaţĭ séŭ de lipsescŭ dintr'ênşiĭ şi unde, şi fiind-că pentru a se isbrăni pricina acésta şi a se mântui Dobrotan de sěvêrşitŭ, trebue să se vênḑă şi bolta ce ḑiceţĭ că aŭ rěmasŭ atuncĭ, iarăşĭ pentru datornicĭ şi pentru cusurulŭ zestrelor soţiĭ luĭ, care aŭ şi datŭ acum Domnieĭ mele jalbă de a i se împlini zestrele după pravilă, étă amŭ făcutŭ porunca Domnieĭ mele la dumnéluĭ Caimacamul Craioveĭ, ca să strige bolta la mezatŭ, şi să trimiţă Domnieĭ mele rěspunsŭ de suma ce aŭ eşitŭ la mezatŭ, cu care acea sumă de vor primi datornicii şi zestraşiĭ a se da, se va da şi porunca Domnieĭ mele a se vinde, iar de nu vor primi a se da cu acea sumă, şi o vor primi'o eĭ, dreptŭ maĭ mare preţŭ, aŭ voe a o lua eĭ, şi aşia vĕḑêndu-se suma ce aŭ eşitŭ pe boltă, aveţĭ a face dumné-vóstră iarăşĭ analoghie pe toţĭ datorniciĭ, împlinindu-se întêiŭ zestrele soţiĭ care se protimisesce după pravilĭ şi după obiceiulŭ pămêntuluĭ, după ce vi s'or face cunoscutŭ şi doveditŭ prin marafetŭ pré sfinţieĭ séle părinteluĭ mitropolituluĭ precum şi de veresele să cercetaţĭ de s'aŭ maĭ împlinitŭ dintr'ênsele de atuncĭ incóce ca şi acelea orĭ în naht împlinite orĭ iar în veresele să le faceţĭ împărţélă pe datornicĭ, şi aşia să li se céră datornicilor de către dumné-vóstră, zapisele ca să rĕmâe omulŭ acesta mântuitŭ după canónele şi obiceiulŭ negustorescŭ; aşia dară să urmaţĭ a da sfârşitŭ pricineĭ acesteia şi veţĭ arĕta Domnieĭ mele, ca să se dea Domnescul nostru sinetŭ la mâinile luĭ spre încredinţarea fieş-căruia cum că este slobodŭ şi curatŭ spre a'şĭ putea găsi mijloculŭ chiverniseleĭ séle. 1791, Noembrie. (Maĭ încolo grecesce peste o filă).

Cod. No. XIX, fila 51.

Anaforaua egumenuluĭ Văcărescénul chir Nicodim cu Gheorghe diaconu Păun, şi Grigorie şi Radu din sud Vlaşca pentru călcarea moşiilor din hotar.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Pe acéstă anafora a depertamentuluĭ, rĕmaindŭ amêndouĕ părţile mulţumiţĭ fără de a face apelaţie, precum zapciulŭ celŭ orénduitŭ adetelor ce puteaŭ acum 100 anĭ constitui o zestre. 34) Anafora pentru lichidare de avere reclamată de creditorĭ. 35) Proces pentru încălcare

---

veri Domnieĭ mele; întărimŭ şi Domnia mea anaforaua acésta şi poruncimŭ dumné-vóstră ispravnicilor judeţuluĭ să aveţĭ a urma întocmaĭ după cum maĭ josŭ întru acésta se cuprinde, de care orênduimŭ şi mumbaşir pe sluga Domnieĭ mele.... copilŭ din casă de visterie spre sĕvêrşirea pricineĭ. 1792, Ianuarie 17.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Din luminată porunca Mărieĭ tale, şi prin zapcialâculŭ d-luĭ vătafuluĭ za visterie, se înfăţoşară la judecată Ión diaconu, Gheorghe diaconu Păun, i Grigorie şi Radu din sud Vlaşca cu cuviosulŭ egumen alŭ sfinteĭ mônăstirĭ Văcărescĭ chir Nicodim, însă prin vechilulŭ Hristofi grecul, ḑicêndŭ jăluitoriĭ că isprăvnicelulŭ mônăstiriĭ estimpŭ s'ar fi pusŭ împotrivă hotaruluĭ şi s'ar fi întinsŭ cu multŭ în moşia lor spre a dijmui în partea mônăstireĭ; întrebêndu-se şi numitulŭ vechilŭ, rĕspunse: că pe unde este hotarulŭ moşieĭ mônăstiriĭ pe acolo aŭ şi strînsŭ dijma în séma mônăstiriĭ, dară pârâţiĭ împingêndŭ multŭ pétra în moşia mônăstiriĭ aŭ hrăpitŭ şi dijma de pe acelŭ pămêntŭ cu pricina care l'aŭ dijmuitŭ anĭ 6 şi unŭ..... săténulŭ lor ce aŭ fostŭ isprăvnicelŭ alŭ mônăstiriĭ maĭ naintea celuĭ ce s'aŭ orênduitŭ estimpŭ, şi că scrisorile mônăstăriĭ (la acéstă vreme) nu le are la îndemână, decĭ nefiindŭ scrisorile faţă ca să citimŭ şi să vedemŭ semnele hotarelor, rĕmâne ca să se îndestuleze judecata dela acelŭ *săténŭ* ce aŭ stătutŭ în anĭ 6, isprăvnicelŭ despre partea mônăstiriĭ, care fiindŭ în faţa loculuĭ face trebuinţă a se cerceta acolo, şi găsimŭ cu cale ca cu luminată porunca Inălţime tale, şi cu mumbaşir să facă d-lor ispravniciĭ cercetare prin carte de blăstemŭ, atâtŭ asupra aceluĭ isprăvnicelŭ săténŭ alŭ lor, câtŭ şi asupra altora ce vor fi cu sciinţă de acéstă moşie ca să se dovedéscă pe unde s'aŭ luatŭ dijma între ceĭ 6 anĭ, şi dijma ce aŭ răpit'o pârâţiĭ estimpŭ de va cădea pe pămêntulŭ care aŭ dijmuitŭ acelŭ isprăvnicelŭ să se dea mônăstiriĭ, dară de va fi pămêntulŭ moşieĭ jăluitorilor va rĕmânea luatŭ de moşneni, şi apoĭ când se vor aduce şi scrisorile mônăstiriĭ de faţă, şi se vor înfăţoşa cu sineturile pârâţilor, atuncĭ descoperindu-se adevĕrulŭ, dela orĭ-ce parte va fi împresuratŭ moşia, va întórce dijma de acestŭ anŭ ceĭ-l-alte părţĭ, şi li se va împetri şi moşiile ale amêndorura părţilor ca să nu se năpăstuiască după vremĭ, şi ca să lipséscă gâlcevurile. fiind-că din aniĭ trecuţĭ nu facŭ pâră nicĭ pârâţiĭ, nicĭ mônăstirea, că li s'ar fi împresurêndŭ moşiile, ce tótă prigonirea le este numaĭ pe dijma de anulŭ acesta; de acésta înscinţămŭ, şi hotărîrea rĕmâne a se face de către Măria Ta. 1792, Decem. 5.

Grecén, Const. Niculescu pit., *Iordache Rudén* cluc., *Pashal* vt. vist.

Cod. No. XIX, fila 185.

Iω Mihail Const. Şuţul VV. i gospod.

Orênduimŭ pe sluga Domnieĭ mele.... să mérgă şi după cum se cuprinde într'acéstă anafora să înplinéscă atâtŭ dela ispravnicĭ câtŭ şi dela potropopŭ banĭ de moșie, între egumenulŭ Nicodim Văcărescénul și Gheorghe Diaconu Păun și alțiĭ. 36) Protecțiune acordată gelepilor jăfuițĭ de căpitănia

---

ce va fi luatŭ dela jăluitor pentru acéstă madea, séŭ avêndŭ înpotrivă a rĕspunde, îșĭ vor trimite vechilĭ la Divanŭ, și cine va rĕmânea de judecată va plăti trépădŭ și cheltuială. 1792, Ianuarie 18.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

După ce acestŭ căpitanŭ, s'aŭ aflatŭ orênduit de mine căpitanŭ la căpitănia din Bălacĭ în județulŭ Teleorman, la 6 a le trecuteĭ lunĭ Noembre amŭ vĕḑutŭ o jalbă a unuĭ Constantin Gelep către Măria ta, jăluindu-se numaĭ de acestŭ căpitanŭ că i-ar fi luatŭ tal. 100 prepuindu-lŭ cu acea faptă, care jalbă fiindŭ buiurdisită ca să o cercetezŭ eŭ și să îndreptezŭ, l'amŭ adusŭ pe numitulŭ căpitanŭ față cu Panait polcovnicu vechilulŭ jăluitoruluĭ Gelep, și ne tăgăduindŭ căpitanulŭ pentru tal. 78 că i-aŭ luatŭ însușĭ în mâna luĭ, iar nu tal. una sută după cum jălui Gelep și pentru acelŭ prepusŭ ce era asupra Gelepuluĭ cu acea faptă, ne arătându-se vre-unŭ dovagilâcŭ orĭ de către acea fétă séŭ de către părințiĭ eĭ, amŭ hotărîtŭ prin judecată și aŭ plătitŭ acestŭ Ión căpitanu aceĭ tal. 78 Gelepuluĭ; acum fiind-că elŭ arétă că dintr'aceștĭ banĭ aŭ datŭ dumnélor ispravnicilor tal. 50 cum și la protopopulŭ tal. 9. Rămâne ca găsindu-se cu cale, prin porunca Mărieĭ tale să i să înplinéscă și luĭ dela dumnélor ispravnicĭ și dela protopopŭ; iară hotărîrea cea de săvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Măria Ta. 1792, Ianuarie 10.

Vel spăt. *Alexandru Grecénu.*

Cod. No, XIX. fila 113.

Dumné-vóstră boerilor judecătorĭ dela depertamentulŭ de șépte.

Amŭ vĕḑutŭ Domnia mea anaforaua acésta, și primită este vênḑarea când sunt datoriĭ la mijlocŭ care din vreme în vreme se încarcă cu dobânḑĭ, cum și orênduiala ce face de a se da baniĭ la epitropie este cu cale, însă fiind-că copiiĭ sunt nevrâstnicĭ cărora li se cade ajutor judecățiĭ spre cele de folosulŭ lor, când epitropulŭ ce 'lŭ aŭ nu este cu deplină putere și volnicie, pentru aceia facemŭ Domnia mea întrebare dumné-vóstră, nu ar fi fostŭ cu unŭ folosŭ maĭ bunŭ a se face vênḑarea acésta cu mezatŭ, séŭ de socotițĭ că este îndestulŭ ce s'aŭ tocmitŭ după starea caseĭ, să avemŭ rĕspunsŭ în scrisŭ. 1792, Ianuarie 7.

Biv vel pitarŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Bună și prea fără de cusurŭ este socotința ce aŭ plăcutŭ Măriei Tale cu darea caselor la mezatŭ, spre ajutorulŭ nevrâstnicilor săracĭ, numaĭ curatorulŭ lor (adică unchiu-sĕŭ Răducanul) ce i-aŭ crescutŭ și le-a purtatŭ grija până acum, zise că la mezatŭ cu cheltuielile ce se va face póte să rĕmâe maĭ puținŭ prețŭ, căcĭ îndestule firĭ de ómenĭ aŭ încercatŭ și numaĭ acestŭ mușteriŭ de pe urmă aŭ datŭ suma de tal. 5400 care sumă socotind-o și noĭ după starea caselor de Balacĭ în înțelegere cu ispravnicii și cu protopopul. 37) Domnitorul dispune să nu se vêndă averea imobilă a unor orfanĭ nevârst-

---

că este îndestulŭ, găsimŭ cu cale ca să bine voescĭ Măria Ta a da întărire cumpĕrătoruluĭ; iară cea maĭ de săvêrșitŭ hotărîre rĕmâne a se face totŭ de către Inălțimea Ta. 1792, Ianuarie 11.

Drăghicén Grecénu medel., *Constantin* clucerŭ, *Costache Rudénu* clucerŭ,
Pashal vt. vist.

Cod. No. XIX, fila 113—121.

Judecata luĭ Isac ovreiulŭ cu Hagi Moscu pentru nisce sare.

Iω Mihail Const. Șuțul VV. i gospod.

Ne odihnindu-se Isac la acéstă judecată ce aŭ făcutŭ dumnélor velițĭ boerĭ, aŭ eșitŭ la Divanŭ înaintea Domnieĭ mele cu Grigorie vechilulŭ cămărașuluĭ Hagi Moscu, unde asemenea tăgăduire aŭ făcutŭ vechilulŭ luĭ Hagi Moscu, ḑicêndŭ cu unŭ cuvêntŭ că întru nimicŭ nu aŭ avutŭ aface cu acestŭ ovreiŭ, iar Isac împotriva acestor tăgăduirĭ arétă Domnieĭ mele o tescherea, carele o citimŭ înși-ne Domnia mea iscălită cu iscălitura luĭ Hagi Moscu, prin care scrie la ocna Slănic, ca să dée luĭ Isac acestuia 14850 oca sare, după care acéstă tescherea rĕmâne cunoscută că aŭ avutŭ cu adevĕratŭ Hagi Moscu alișverișŭ cu acestŭ Isac, după cum și dumnélor velițiĭ boerĭ, carĭ aŭ judecatŭ pricina și carĭ s'aŭ aflatŭ fața acum la Divanŭ înaintea Domnieĭ mele, vĕḑêndŭ acéstă tescherea rĕspunseră Domnieĭ mele că de s'ar fi vĕḑutŭ de dumnélor acéstă tescherea la judecata ce aŭ făcut'o nu ar fi lăsatŭ slobodŭ de totŭ pe cămărașulŭ Moscu de davaua acésta, decĭ cum că aŭ avutŭ numitulŭ Isac alișverișŭ cu cămărașulŭ Moscu acésta se dovedi din însu-șĭ teschereaua sa ce este în mânile luĭ Isac, dară fiind-că pe lângă acésta trebuesce și pentru sinfonia lor și pentru datulŭ banilor doveḑĭ și martorĭ spre a arĕta în ce chipŭ și cum le-a fostŭ sinfonia și ce urmare aŭ făcutŭ între sine-șĭ, și fiind-că acestŭ felŭ de doveḑĭ vrednice Isac nu avu, ḑicêndŭ că nu s'aŭ temutŭ a se griji atuncĭ ca să pue martorĭ la tocméla lor și la datulŭ banilor, séŭ să facă zapisŭ înscrisŭ, încredințêndu-se numaĭ la cuvêntulŭ cămărașuluĭ Moscu, amŭ hotărîtŭ Domnia mea ca să priméscă Hagi Moscu jurămêntŭ la aceste arĕtărĭ ale ovreiuluĭ și cum că nu i se scie datorŭ cu nimicŭ, și zapciŭ să facă urmare spre a se duce la sfânta mitropolie de unde să ne aducă rĕspunsulŭ părinteluĭ mitropolitŭ înscrisŭ. 1792, Ianuarie 30.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Isac ovreiŭ dela Bender aŭ jăluit Inălțimeĭ tale ḑicêndŭ că în vremea armieĭ nemțescĭ aŭ făcutŭ tocméla cu dumnéluĭ Ión Hagi Moscu fiindŭ cămărașŭ de ocnă, ca să-ĭ vêndă două-sute două-ḑecĭ de miĭ oca de sare și pe acéstă sumă să-ĭ dée tal. 8000 însă cu simfonie ca să aibă a-ĭ da baniĭ jumĕtate și așa să rădice și elŭ sarea iarășĭ jumĕtate; așișderea și când va rădica cea-l-altă jumĕtate de sumă a săriĭ, iarășĭ asemenea să urmeze a-ĭ da și cea-l-altă sumă a banilor; după care tocmélă ḑice jăluitorulŭ Isac că numărândŭ baniĭ jumĕtate nicĭ fără licitațiune. 38) Actele relative la cumpĕrare de sare de către Isac ovreiul de la Bender în timpulŭ ocupațiuneĭ nemțescĭ. 39) Vol-

---

tal. patru miĭ, și mergêndŭ ca să-șĭ rădice jumĕtate suma săriĭ și negăsindŭ care de ajunsŭ aŭ ridicat oca numaĭ nouă-ḑecĭ și cincĭ de miĭ și aŭ pornit-o la schela Giurgiuluĭ, și viindŭ elŭ aicĭ în Bucurescĭ și găsindŭ mușteriĭ negustorĭ turcĭ aŭ vêndutŭ acea sare ce o trimesese la Giurgiu suta câte tal. optŭ, banĭ patru-ḑecĭ și optŭ, luândŭ și arvună tal. șépte-sute, după ce aŭ ajunsŭ trimișiĭ luĭ Mut-sarea acolo în Giurgiu ḑise că vechilulŭ dumnéluĭ Hagi Moscu ce îlŭ avea acolo, aŭ chematŭ pe aceĭ negustorĭ turcĭ ce le vênduse sarea și le-a ḑisŭ că de ce să cumpere dela ovreĭ cu tal. 8 banĭ 48 suta, fiind-că elŭ are sare să le dea suta numaĭ câte tal. 7, și ne vrândŭ turciĭ în urmă să priméscă sarea cu prețŭ ce o tocmiseră, de nevoe le-aŭ datŭ și elŭ suta câte tal. șépte și cu acésta i s'aŭ pricinuitŭ pagubă de tal. 2000. După aceia ḑise, că găsindŭ mușteriĭ negustorĭ aŭ vêndutŭ și cea-l-altă sumă adică 125.000 încă ce 'ĭ maĭ rĕmăsese tocmită cu dumnéluĭ Hagi Moscu, și luândŭ arvuna tal. 1500 aŭ venitŭ ḑise la dumnéluĭ Hagi Moscu ca să-ĭ maĭ dea și ceĭ-l-alțĭ tal. patru miĭ după tocmélă și să-șĭ rădice tótă sarea; iară dumnéluĭ nicĭ cum n'aŭ vrutŭ să-ĭ dée, nu numaĭ tótă suma ci nicĭ măcar acele 15 miĭ din suma cea d'intâĭ care era plătită și cuprindea aceĭ tal. 1500 ce-ĭ luase arvună, și cere ca prin judecată să-șĭ afle dreptatea pentru acéstă pagubă ce i s'aŭ pricinuitŭ; după a căruĭ jalbă vătafulŭ de aproḑĭ, din luminată porunca Inălțimeĭ Tale aŭ adusŭ pe amêndouĕ părțile față înaintea nóstră și întrebândŭ pe dumnéluĭ Ión Hagi Moscu ce are a ḑice împotrivă, rĕspunse că pe acestŭ Isac jăluitorulŭ nicĭ l'aŭ vĕḑutŭ, nicĭ îlŭ scie, nicĭ îlŭ cunósce, nicĭ aŭ datŭ luĭ vre-o dată sare, nicĭ vre-unŭ banŭ din mâna luĭ n'aŭ primitŭ; la a căruia tagă judecata după orênduială aŭ cerutŭ jăluitoruluĭ să aréte vre-o sinfonie înscrisŭ dela mâna dumnéluĭ Hagi Moscu de tocméla acesteĭ sărĭ, cu care să dovedéscă că este așia chiar precum ḑice elŭ și rĕspunse că sinfonie înscrisŭ nu are; iĭ cerumŭ dară să aducă mărturiĭ vrednice care să fi fostŭ față, și să scie tocméla acésta ce ḑice că aŭ făcutŭ elŭ cu dumnéluĭ Hagi Moscu, și să aréte și baniĭ într'acuĭ mână i-aŭ datŭ? și rĕspunse, că are mărturie pre unŭ ovreiŭ, carele aŭ fostŭ mijlocitorŭ și printr'acela s'aŭ făcutŭ tocméla, a căruia mărturie la judecată nu póte fi primită, căcĭ după ce este numaĭ unŭ martorŭ, care după pravilă nu face nicĭ o dovadă la judecată, apoĭ este și de unŭ felŭ și de o lege cu jăluitorulŭ, dreptŭ aceea cererea jăluitoruluĭ fiindŭ fără de nicĭ unŭ felŭ de dovadă, nicĭ cu sinfonie în scrisŭ, nicĭ cu mărturiĭ după pravilă, rĕmâne ca dumnéluĭ Ión Hagi Moscu, să fie în pace și slobodŭ de pîrâ și cererea luĭ Isac jăluitoruluĭ, fiind-că nicĭ la blăstemŭ nu putemŭ să punemŭ pe Hagi Moscu numaĭ după gura jăluitoruluĭ fără de a da jurămêntŭ bănuiala cea după pravilĭ; iară hotărîrea cea de sĕvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Măria Ta. 1792, Ianuarie 19.

Pană vel banŭ, *Nicolae Brâncovénul* vel banŭ, *Dumitrașco Racoviță* vel vorn., *Moruzi* vel vornicŭ, *Crețulescu* vel logofĕtŭ.

nicie pentru trimitere de vinovațĭ la ocna Telega și pentru iertarea altuĭ vinovatŭ dela mônăstirea Mărginenĭ. 40) Obligațiunea unuĭ To-

---

S'aŭ făcutŭ volnicie cu mumbașirlîcŭ să dée pe Ión și Alanciul la Ocna Telega. 1792, Februarie 4.

S'aŭ făcutŭ carte legată la egumenulŭ mônăstireĭ Mărgineni, ca să slobódă pe Dumitrache Caramalăŭ, fiind-că după rugăciunea prea sfinţieĭ séle părinteluĭ mitropolitŭ şi a dumnélor veliților boerĭ, l'aŭ ertatŭ Mâria sa vodă. 1792, Februarie 15.

S'aŭ făcutŭ volnicie cu mumbașirŭ păhărnicelŭ să aducă pe.... Toplicén a se înfățișa la judecată pentru fata ce aŭ înborţoșat-o și nu va să o ia. 1792, Februarie 23.

Volnicie cu armășelŭ să aducă pe niște ucigașĭ dela Teleorman ce aŭ omorîtŭ pe unŭ Tulău grec ianiotŭ.

Zemle Vlascoe.... Fiind-că ne-amŭ însciinţat Domnia mea, cum că unŭ Marin săténul dela satulŭ Șoimul, din județulŭ Teleorman, între Ţigănescĭ și între Bragadiru, d'impreună cu unŭ tătar Hazan, besliulŭ dumnéluĭ Omer dela Găugenĭ din Vlașca, în trecutele ḑile aŭ omorîtŭ pe unŭ Tulău grec ianiotŭ, ce plecase dela Giurgiu să méargă la patria luĭ, și conăcindŭ la satulŭ Malul a luĭ Bostanoglu, de acolo ducêndu-lŭ la satul Găogenĭ arabagiu ca ajutor, dela Găogenĭ l'aŭ rădicatŭ numitulŭ Beşliu d'impreună cu numitulŭ Marin i cu Cheragiu și cu gazda dela satulŭ Malul, cu care aŭ fostŭ vorbițĭ între dênșiĭ a se săvêrși acéstă ucidere, și scoţêndu-lŭ afară din satŭ, acolo între Mal și între Găojanĭ l'aŭ omorîtŭ Marin și cu Beşliu, și aŭ împărțitŭ între dênșiĭ câte-și treĭ, adică Beşliu cu Marin și cu gazda din satulŭ Malul, baniĭ ce aŭ găsitŭ asupra mortuluĭ, iar Cheragiu n'aŭ primitŭ parte temêndu-se de tatălŭ sĕŭ să nu întrebe de unde aŭ dobânditŭ elŭ baniĭ, din carĭ aceştĭ patru vinovațĭ, Chiragiu prinḑêndu-se la Giurgiu aŭ mărturisitŭ acestea, precum şi muĭerea gazdeĭ dela satulŭ Malul n'aŭ tăgăduitŭ, cum că pentru acéstă pricină este bărbatulŭ sĕŭ fugitŭ și se află ascunsŭ în crângulŭ dela Vedea d'impreună cu Marin, unde acolo în crângŭ îĭ hrănesce cu demâncare dela satele lor; decĭ orênduimŭ Domnia mea pe.... zapciŭ armășescŭ, carele d'impreună cu doĭ armășeĭ să méargă în grabă ca să-ĭ calce fără de veste, și maĭ întâĭ să cuprindă acelŭ crângŭ, unde se află amêndoĭ ascunșĭ; de altă parte să apuce cu strînsórea mereŭ pe rudeniĭ, séŭ gazda ce va fi avêndŭ Marin la satulŭ luĭ, Șoimul, ca să méargă să prindă pe Marin i pe tovarășulŭ luĭ, d'impreună cu mumbașirulŭ; de care poruncimŭ Domnia mea și vouă sătenilor împrejurașĭ, cum și zapciĭ aĭ părțiĭ loculuĭ, să împănațĭ partea loculuĭ, ca negreșitŭ aceștĭ doĭ vinovațĭ ucigașĭ să se pue în mână, iar pentru numitulŭ Beşliŭ, poruncimŭ Domnia mea, ca dumnéluĭ turnagi-aga baș-beşlégă..... (*rêndurĭ necetibile*). 1792, Februarie 23.

Cod. No. XX, fila 382.

pliceanu de a lua de soție pre o fată ce a desonorat'o. 41) Volnicie de urmărire a unor ucigașĭ din 23 Februarie, 1792. 42) Acte din

---

Anaforaua Nițuluĭ Mecsovituluĭ cu Zoița soția răposatuluĭ Dașuluĭ ce aŭ fostŭ nepotŭ Nițuluĭ, pentru tal. 600 dela Zoița cu 3 zapise.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Dândŭ jalbă Domnieĭ mele Zoița, cerândŭ izbrănire dreptuluĭ eĭ, și vĕḑêndŭ Domnia mea că dela hotărîrea judecățiĭ sunt aprópe de treĭ lunĭ și pîrâtulŭ Nițul Mecsovitul nicĭ o apelație n'aŭ făcutŭ, ci încă de cum aŭ vĕḑutŭ izbrănirea judecățiĭ, s'aŭ trasŭ și s'aŭ dusŭ fără de a maĭ face vre-o apelație, după cum și zapciulŭ celŭ orênduitŭ aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele, pentru aceea dară amŭ întăritŭ hotărîrea judecățeĭ, ca să urmeze întru tóte, fără de numaĭ la condeiulŭ zestrelor, ḑicemŭ că este cu cale a dovedi Zoița, orĭ cu doveḑĭ vrednice, séŭ prin blĕstemŭ, când se va arĕta clironomŭ și va face dovada acésta, cu câtă zestre aŭ intratŭ în casa bărbatuluĭ sĕŭ, și cu câtă dintr'aceeașĭ este păgubașă. 1892, Februarie 23.

Pré Inălțate Dómne.

Din luminată porunca Inălțimeĭ tale prin zapcialâculŭ vătafuluĭ za Divanŭ, să înfățoșară la judecată Niță Mecsovitul chiragiŭ cu Zoița ce aŭ fostŭ soție Dașuluĭ, nepotŭ numituluĭ chiragiŭ cerêndŭ dela Zoița tal. 600 cu treĭ zapise din avutulŭ Dașuluĭ, cu care l'aŭ împrumutatŭ pre bărbatulŭ sĕŭ fiindŭ în viață. Se întrebâ Zoița ce are să rĕspundă? și ḑise ântêiŭ, că nu scie de acea datorie, a doua, că nu este clironomă bărbatuluĭ sĕŭ, avêndŭ bărbatu-sĕŭ mumă și frațĭ și pe însușĭ pîrîșulŭ unchiŭ, și lor li s'ar cădea să fie clironomĭ iară nu ea, ce i-aŭ fostŭ soție, fiind-că ea îșĭ cere zestrea și *a treia parte* din avutulŭ bărbatuluĭ sĕŭ, ca una ce a făcutŭ copiĭ cu dênsa, îșĭ cere și datoriile dinaintea nunțiĭ, care ne arétă fóia de zestre iscălită de tatăl séŭ Niță Mihul împreună cu alte patru mărturiĭ, în care fóĭe se vĕḑu pe lângă haine, scule cu sumă de banĭ prețuite, pușĭ și banĭ deosebițĭ, care coprinde tal. 1283.83. Se întrébă Nițul chiragiulŭ de scie ceva să ḑică pentru acea fóe de zestre, și scóse unŭ tacrirŭ dela patru mărturiĭ, ce sunt iscălițĭ și în fóia de zestre? și rĕspunde acele mărturiĭ, că în fóe sunt iscălițĭ, dar cu ochiĭ n'aŭ vĕḑutŭ de s'aŭ datŭ; se întrebă Nițul de aŭ avutŭ Nițul zestre, și elŭ ḑise că fără zestre n'a fostŭ, dară nu scie ce și ce? iar la banĭ, pricinui, că unde este pusŭ unŭ condeiŭ de tal. 300, ḑice că aŭ auḑitŭ că tal. 200 aŭ făgăduitŭ Niță tatălŭ Zoițiĭ ca să dée Dașuluĭ ginere-sĕŭ, din care banĭ i-aŭ datŭ 50 la nuntă, și după ce aŭ venitŭ Dașulŭ la Bucurescĭ, și scrise socru-sĕŭ ca să-ĭ triméță pe Zoița soția luĭ, i-aŭ maĭ datŭ tal. 50; după mărturia Nițuluĭ chiragiŭ se cunoscu, că Zoița aŭ avutŭ zestre; se întrébă Nițul de aŭ făcutŭ Zoița copiĭ? și ḑise că aŭ făcutŭ o fată; se ḑise Zoițiĭ să aréte ce aŭ rĕmasŭ dela bărbatulŭ sĕŭ Dașu și de are diată mortulŭ? și rĕspunse că bărbatulŭ sĕŭ aŭ muritŭ fără de limbă, trântitŭ de calŭ, și la mórtea luĭ fiindŭ zăpăcită și ca o străină, s'aŭ aflatŭ treĭ negustorĭ; Stamate și Gheorghe Luca, și Ión Mungănaru de aicĭ, pe care rugându-ĭ să iée sub zaptulŭ lor cele rĕmase și să fie epistațĭ la cheltuelile mortuluĭ, care după rugăciunea eĭ aŭ primitŭ, și eĭ sciŭ ce aŭ rĕmasŭ de ale bărbatuluĭ sĕŭ Dașu; aducêndu-se numițiĭ epistațĭ înacare se constată, că femeea are dreptŭ la a 3-a parte din avutul bărbatuluĭ sĕŭ, décă a avutŭ copiĭ cu elŭ. 43) Judecată pentru pedepse

---

intea nóstră, se întrebară de este ḑisa Zoițiĭ adevĕrată și eĭ nu tăgăduiră; cerumŭ să ne arétă ce aŭ găsitŭ de ale mortuluĭ? și arĕtară, că aŭ găsitŭ banĭ gata tal. 1087, din care aŭ cheltuitŭ la îngroparea mortuluĭ și la alte pomenirĭ până la treĭ lunĭ, cum și la datoriĭ cu catastih iscălitŭ de aceștĭ treĭ epistațĭ, încă și de Nițul unchiulŭ mortuluĭ, precum în josŭ se arétă la ce aŭ cheltuitŭ într'aceste treĭ lunĭ; apoĭ desmeticindu-se Zoița i s'aŭ datŭ în mâna eĭ baniĭ ce aŭ prisositŭ, afară din cheltuiala acelor treĭ lunĭ, iară cheltuelile pomenirilor până la unŭ anŭ, adecă în nouĕ lunĭ pomenirea mortuluĭ, după cercetarea pricineĭ aceștia, s'a doveditŭ că Zoița aŭ cheltuitŭ, precum s'aŭ doveditŭ și pentru zestre după mărturia însușĭ a Nițuluĭ, că Zoița aŭ avutŭ zestre, iară câtŭ pentru suma prețuiriĭ zestreĭ este óreșĭ-care bănuială, măcar că s'aŭ doveditŭ, că aŭ avutŭ și copilŭ cu Dașu, și fiind-că se dovedi că din periusia mortuluĭ cea arĕtată de epistațĭ, o parte de banĭ s'aŭ cheltuitŭ la îngropare și la pomenire, precum și la unile din datoriĭ până la treĭ lunĭ, cum și înainte se arétă, totŭ din iscălitura și graiulŭ Nițuluĭ, ci dar și baniĭ ce aŭ trecutu asupra Zoițiĭ și aŭ cheltuitŭ, séŭ la hrana eĭ, séŭ la alte pomenirĭ, sunt banĭ luațĭ aicĭ avêndŭ dréptă zestrea eĭ, și a treia parte din periusia mortuluĭ făcêndŭ copilŭ cu dênsulŭ; ci fiind-că precum s'aŭ doveditŭ până acum, are să iée Zoița din periusia mortuluĭ a treia parte, din care are și în mâna eĭ lucrurĭ măruntișurĭ ca de 400 leĭ, ce cere ca să se vênḑă cu mezatŭ prin starostea de negustorĭ și ce va prinde pe acelea să iée dela dênsa, și orĭ când se va arĕta clironomŭ alŭ Dașuluĭ, are să maĭ céră dela eĭ ce maĭ lipsesce, precum amŭ arĕtatŭ socotéla maĭ nainte și clironomiĭ mortuluĭ de va maĭ avea judecată cu ea, îșĭ vor izbrăni la ponturile ce nu s'aŭ pututŭ cerceta, ne fiindŭ clironomiĭ față, iar Nițul așișderea datoria luĭ este bună și să aibă a o cere dela clironomiĭ Dașuluĭ iar Zoița să fie ne supărată de Nițul; și să fie luminată porunca Inălțimeĭ tale către starostea de neguțătorĭ, ca să se facă mezatŭ acelor măruntăĭ ce aŭ rĕmasŭ dela Dașu, după arĕtarea negustorilor epistațĭ ce aŭ datŭ fóie; și după alegerea și doveḑile ce s'aŭ descoperitŭ până acuma, pentru acéstă pricină însciințămŭ Inălțimeĭ tale, iară aniĭ Măriеĭ tale să fie îndelungațĭ. 1792, Decembrie 3.

Dumitrache clucerŭ, *Teodorache Tungea* sărd., *Dumitrache Brat* serd., *Barbu Ciorogârlénu* slugerŭ, *Stefan Grecénu* slugerŭ, *Mateiŭ Grecénu* vătavŭ.

Cod. No. XIX, fila 186.

Judecata Opri Ilea Ungurénu cu tufeccibașa Mavrodin pentru nisce galbenĭ ce se ḑice că i-aŭ avutŭ la gâtulŭ uneĭ oĭ.

Iω Mihail Constantin Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Din cercetarea ce amŭ făcutŭ și Domnia mea cu Divanulŭ pricinii aceștia, d'impreună și cu prea sfinția sa mitropolitulŭ țĕriĭ și cu părințiĭ episcopĭ și cu dumnélor cinstițĭ și credincioșĭ boeriĭ velițĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, unde s'aŭ aflatŭ de față și dumnéluĭ agentulŭ curțiĭ austrieceștĭ Senior suferite în timpulŭ ocupațieĭ nemţescĭ și prădarea de nisce salbe de galbenĭ dela gâtulŭ oilor. Documentele acestea sunt importante și pen-

---

Marchelius, amŭ găsitŭ pâra Opri Ilea deşartă, atâtŭ pentru închisorile și osânda ce aŭ pătimitŭ, că n'aŭ fostŭ din pricina luĭ Mavrodin, ci chiar după faptele și urmările luĭ, în care s'aŭ prinsŭ și s'aŭ doveditŭ: cu porunca comandiruluĭ alŭ oștirilor nemțescĭ s'aŭ trimisŭ la ocnă, precum vĕḑumŭ Domnia mea și în condica pușcărieĭ însemnatŭ, după ale căruia fapte avea dreptate obláduirea oștirilor nemţeştĭ să îlŭ pedepséscă până la mórte; câtŭ și pentru aceĭ galbenĭ de faţă s'aŭ cunoscutŭ iarășĭ mincinosŭ, și acésta este numaĭ scornitură dovedindu-se întâiŭ din tacrirulile luĭ cele schimbate, că la depertamentŭ aŭ datŭ tacrirŭ, cum că aceĭ galbenĭ i-ar fi avutŭ la gâtulŭ a treĭ oĭ, iară apelația ce aŭ datŭ către Domnia mea, schimbândŭ aŭ ḑișŭ, cum că aŭ avutŭ legațĭ numaĭ la gâtulŭ uneĭ oĭ; alŭ doilea, că atâŭ acelŭ Mihaiŭ la care aŭ fostŭ Ilea ciobanu aŭ arĕtatŭ starea luĭ dela începerea răsmerițiĭ încóce, de omŭ săracŭ și fără de . . . . de banĭ, câtŭ și maĭ d'inainte vreme fu sciut de obște, atâtŭ de dumnélor boeriĭ pământenĭ câtŭ și de dumnéluĭ Senior Marchelius, ce s'aŭ aflatŭ maĭ nainte aicĭ, omulŭ acesta de turburătorŭ și ne astâmpăratŭ pururea ne lipsindŭ din Divanurĭ cu acestŭ felŭ de davale, decĭ amŭ datŭ Domnia mea luĭ Mavrodin tufeccibașa Domnésca nóstră întărire ca să aibă bună pace. 1792, Februarie 23.

Pré Inălțate Dómne.

După luminată porunca Măriеĭ tale, și prin zapcilîculŭ dumnéluĭ vătafŭ de aproḑĭ se înfățoșară la judecată Oprea Ilea suditulŭ Chesaricescu cu Mavrodin biv tufeccibașa, care deosebitŭ de pîra ce aduce asupra luĭ Mavrodin, cum că în răsmerițe i-aŭ fostŭ pîrâșŭ cu năpaste, de s'aŭ pedepsitŭ atâtŭ cu pușcărie, câtŭ și cu ocnă, ḑice că i s ar fi pricinuitŭ și pradă, care o cere dela dênsu, însă oiĭ, și galbenĭ împărătescĭ 260, ce ḑice că 'ĭ avea legațĭ la gâtulŭ a treĭ oĭ, decĭ noĭ auḑindŭ de pedepsele luĭ (care acestea se săvêrșescŭ numaĭ prin hotărîrile și poruncile obláduitorilor țĕriĭ) și privindŭ la acéstă jalbă ce aŭ datŭ Inățimeĭ tale, prin care singurŭ se mărturisesce că aŭ fostŭ supusŭ pe lângă capegi bașa *Dărgioglu* ot Giurgiovŭ, de aceea amŭ pohtitŭ pe dumnéluĭ aghentulŭ Chesaricescu, Senior Marchelius, de aŭ fostŭ între noĭ față, când i s'aŭ făcutŭ Opri întêia cercetare, și ne-aŭ datŭ Oprea tacrirŭ, că de felulŭ luĭ este ardelén din satulŭ Siliștea din ținutulŭ Cetățiĭ Sibiuluĭ, însuratŭ, avêndu-șĭ femeea și copiĭ acolo, hrana luĭ cu oile, viitor iarna în țéră, iară peste vară se înturna la Ardél, dară de sunt ca la 6 séŭ 7 anĭ, nu s'aŭ maĭ dusŭ la casa luĭ, ci aŭ locuitŭ întêiŭ în țéră la satulŭ Coienĭ ot sud Vlașca anĭ 2, apoĭ deschiḑêndu-se răsmerița, aŭ intratŭ într'unŭ ostrovŭ de a lo Dunăreĭ ce se chiamă Gostinul, care este din dosulŭ cetățeĭ Giurgiovuluĭ, șeḑêndŭ până ce armia Chesaricéscă aŭ intratŭ în țéră, și cugetândŭ să iasă din ḑisulŭ ostrovŭ, maĭ întâiŭ aŭ venitŭ aicĭ la Bucurescĭ și ș'aŭ luatŭ pașaportŭ, fiindu-se fostŭ (cum ḑice) însărcinatŭ peste toțĭ locuitoriĭ din ḑisulŭ ostrovŭ, ca să le isprăvéscă și să iasă cu toțiĭ în țéră, însă venirea nu aŭ fostŭ pe dată ce aŭ descălecatŭ armia la Bucurescĭ, *adecă în 28 a le luneĭ luĭ Octombre din anulŭ 1789,* ci tocmaĭ la alŭ doilea anŭ 1790, primăvéra, când armia făcuse pasŭ pentru Giurgiovŭ, și atuncĭ la întórcerea luĭ din Bucurescĭ ḑise, că s'aŭ prinsŭ de unŭ Zaharie căpitanŭ (care în urmă s'aŭ rĕpunsŭ la Giurgiovŭ) și tru studiul moravurilor din acelŭ timpŭ. 44) Actŭ din 1792, Martie 3 pentru extrădarea unor oștenĭ fugițĭ din Austria. 45) Judecată în-

---

aducêndu-lŭ la Mavrodin, elŭ l'aŭ dusŭ la polcovnicu Nicolae Cantacuzino și dumnéluĭ trimițêndu-lŭ la Bucurescĭ, aŭ pătimitŭ la vardia împĕrătéscă ḑile treĭ și la pușcărie lunĭ treĭ și la ocne lunĭ șépte, apoĭ aducêndu-lŭ iară aicĭ la pușcărie, măcar că ş'aŭ căpătatŭ slobodenia, dară s'aŭ cheltuitŭ cu plata avaeturilor pe la zapciĭ, armășiĭ, care și aceea o cere dela Mavrodin; întrebându-se și Mavrodin se apĕră, că nu este atinsŭ nicĭ la o pîră nicĭ la pradă, ce ḑise, că la acea vreme fiindŭ fostŭ intratŭ la slujbă ostășéscă, și *făcêndu-lŭ maior peste 6 căpitanĭ sub ascultarea sa* (între care se află și celŭ mortŭ Zaharia) aŭ fostŭ orênduițĭ de străjuia plasa Mărginenĭ pe baltă, și viindu-le ţidula pe numele ḑisuluĭ jăluitorŭ și cu poruncă ca negreșitŭ să-lŭ pue în mână, l'aŭ fostŭ prinsŭ acelŭ Zaharia căpitanŭ, și aducându-lŭ la sine ca la unŭ zapciŭ, l'aŭ dusŭ și elŭ la zapciulŭ sĕŭ adecă la polcovniculŭ Nicolae Cantacuzino, unde aŭ fostŭ și 2 persóne din tisturile oşteĭ ceĭ regulate, anume d-luĭ Fișer polcovnicŭ, și Chim maior și după ce l'aŭ făcutŭ teslimŭ, altŭ maĭ multŭ nu s'aŭ amestecatŭ; cum și pentru oĭ ḑisă, că iar cu porunca polcovniculuĭ Cantacuzino aŭ mersŭ acelŭ Zaharia și alegêndŭ oile Opri din oile unuĭ Mihaiŭ vătafŭ și din oile luĭ Dumitraşco i le-aŭ adusŭ, dară polcovniculŭ Cantacuzino, ce le va fi făcut, sciință nu are; acésta că l'aŭ prinsŭ Zaharia căpitanŭ și că acela i-aŭ luatŭ oile din turmă, și că Mavrodin l'aŭ dusŭ la polcovniculŭ Cantacuzino unde era față și acele douĕ numite persóne ostășescĭ, nicĭ *Oprea* nu le putu tăgădui, ci încă ne spuse de trimeterea luĭ la Bucurescĭ, că pe lângă unŭ arnăut voluntirŭ aŭ fostŭ însoțitŭ și doĭ husarĭ regulațĭ paznicĭ până l'a băgatŭ la vardie, numaĭ cu tóte acestea apasă pentru oĭ că i le-ar fi mistuitŭ Mavrodin împreună cu galbaniĭ, pentru care fiindu-ne de trebuință ceĭ doĭ maĭ susŭ numițĭ ómenĭ întru ale cărora oĭ aŭ fostŭ amestecate și oile jăluitoruluĭ; după anaforaua judecățeĭ, cu porunca Inălțimeĭ tale, s'aŭ adusŭ însă numaĭ Mihaiŭ vătafulŭ (căcĭ cel-l-altŭ se află bolnavŭ) și înfățoșindu-se cu suditulŭ Oprea Ilea și cu Mavrodin tufecci-baș, dând Mihaiŭ tacrir care l'aŭ ascultatŭ și dumnéluĭ agentulŭ Chesaricescŭ, ḑicêndŭ Mihaiŭ că după venirea armieĭ aicĭ în Bucurescĭ, peste cincĭ șése lunĭ la alŭ doilea primăvară aŭ plecatŭ Oprea Ilea din satulŭ lor ot ostrovulŭ *Gostinuluĭ*, ḑicêndŭ că merge la Bucurescĭ să'șĭ scóță șépte optu pungĭ de banĭ ce are să iée de pe la uniĭ boerĭ, apoĭ după ce s'aŭ întorsŭ la urmă le-aŭ ḑisŭ, că merge la Giurgiu, spuindu-le că în Bucurescĭ s'aŭ întâlnitŭ cu duoĭ turcĭ ce era prinșĭ și închișĭ de tisturile ostășescĭ, ca să ducă óre-care rĕspunsurĭ în Giurgiu pe la casele lor, și la întórcere s'aŭ prinsŭ de strejile ostășescĭ și nu l'aŭ maĭ vĕḑutŭ în ochiĭ lor în totŭ cursulŭ acelor ḑile, fiindŭ eșirea satuluĭ din Gostin în pămêntulŭ ţĕriĭ, aŭ venitŭ câțĭ-va arnăuțĭ de ceĭ supușĭ la oştile Chesaricescĭ și cercetândŭ pentru oile Opri Ilea care le avea în oile sale, maĭ alesŭ fiindŭ de tóte oile 28 și mieĭ 20, și numaĭ pe ale luĭ le-aŭ luatŭ, luându-lŭ și pe dênsulŭ în locŭ de ciobanŭ de l'aŭ mânatŭ până în loculŭ unde se află polcovnicŭ Cantacuzino și Mavrodin tufecci-baș și alțĭ ofichelĭ și de acolo iară aŭ mânatŭ oile până la Coenĭ, iară de acolo le-aŭ eşitŭ duoĭ seimenĭ spătărescĭ și unde le vor fi dusŭ elŭ nu scie; aşişderea se maĭ ispiti Mihaiŭ și pentru ceĭ galbenĭ împĕrătescĭ 260 ce pricinuesce Oprea Ilea că aŭ avutŭ legaţĭ pe la gâturile de treĭ oĭ, și se apără tre mônăstirea Comana și Nănescu pentru moșie. 46) Urmărirea de averĭ jăfuite de ascherliĭ, sub Mavrogheni. 47) Topliceanu osîndit a

---

că nu are nicĭ o sciință, și maĭ alesŭ că Oprea Ilea aŭ fostŭ maĭ întêiŭ la dênsulŭ ciobanŭ în câtă-va vreme, apoĭ eșindŭ din ciobănie, ș'aŭ amestecatŭ acele 38 oĭ în oile séle, apoĭ peste acestea tóte este sciutŭ de maĭ nainte, că fiindŭ dator la altŭ obrazŭ negustor aŭ fostŭ închisŭ la aghenție, și de ar fi avutŭ banĭ s'ar fi plătitŭ atuncĭ de negustor, ci elŭ l'aŭ luatŭ și pe acela la pagubă, ci după acestŭ tacrirŭ alŭ luĭ Mihai se cunoscu, că rĕŭ să acolisesce cu asupréla luĭ Mavrodin, carele ne mărturisi că aŭ luatŭ și elŭ cu sciința polcovniculuĭ Cantacuzino, pentru mâncarea luĭ și a neferilor, numaĭ doĭ mieĭ din ceĭ 20, și fu bucurosŭ ca să-ĭ plătéscă; decĭ dela judecată se găsesce cu cale: Mavrodin plătindŭ aceĭ doĭ mieĭ, pentru oĭ sĕ fie în pace; așișderea ḑicemŭ și pentru cea-l-altă pîră ce aduce că aŭ pătimitŭ pedépsă și pușcărie și la ocnă, acestea vedemŭ că s'aŭ sĕvêrșitŭ numaĭ din comandiriĭ țĕriĭ, cum și în condicele depertamentuluĭ de cremenalion se vĕḑu însemnatŭ, că din poruncă l'aŭ băgatŭ la pușcărie și din poruncă l'aŭ trimesŭ la ocnă, și iară din poruncă l'aŭ scosŭ dela ocnă, de acésta însciințămŭ și hotărîrea cea de săvêrșitŭ pentru tóte rĕmâne a se face de către Măria ta. 1792, Februarie 6.

Drăghicén Grecénu medelnicerŭ, *Dumitrașco* clucerŭ, *Pashal* vistierŭ.

După însciințarea ce aŭ făcutŭ dumnéluĭ vel spăt. vătavulŭ dela Căneni pentru șépte cătane nemțeștĭ fugite din Sibiŭ, s'aŭ făcutŭ porunca Măriеĭ séle la vătavŭ, ca pe Sandul sin Andreĭ dela Coteștĭ ot Slam Râmnic, i pe Dumitru sin Mateĭ dela satulŭ Rahova din ținutulŭ Vidinuluĭ, să-ĭ trimiță aicĭ la Măria Sa cu plăiașĭ, ca să le dée drumulŭ a merge la loculŭ lor, dovedindu-se raiale a le prea puterniculuĭ nostru împĕratŭ, după tacrirulŭ ce aŭ trimisŭ vătavulŭ, iar pe cincĭ dintr'înșiĭ, care maĭ josŭ se arétă, dovedindu-se raiale ale curțiĭ Chesaricescĭ să-ĭ trimiță înapoĭ la lazaretŭ cu armele lor să-ĭ facă teslimŭ în mâna tisturilor de acolo.

Dăilă sin Gheorghe din Sibiu.
Petre sin Petre măcelarulŭ dela Pariș din țéra turcéscă.
Nicolae sin Stefan dela satulŭ Aiudul din țéra nemțéscă.
Ianoș sin Sălăgén dela satulŭ Cara din țéra nemțéscă.
Iosif sin Iosif croitorul din satŭ de pe Mureș. 1792, Martie 3.

Cod. No. XX, fila 396.

Judecata egum. sfinteĭ mônăstirĭ Comana cu Nănescu pentru moșia mônăstireĭ ce se hotărăsce cu moșia luĭ Nănescu și se împresóră de Nănescu.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... Constantin Nănescul aŭ eșitŭ cu jalbă înaintea Domnieĭ mele față cu vechilulŭ egumenuluĭ, ḑicêndŭ, că s'aŭ năpăstuitŭ la tóte judecățile cu pagube de moșie și cu vină de plastografie, pentru care cerêndu-ĭ pentru moșie vre-unŭ felŭ de sinetŭ séŭ dovadă în scrisŭ, nu avu să ne aréte nimicŭ, iar sta la mônăstirea Mărgineniĭ în afacerea feteĭ desonorate. 48) Jude-

---

la mâna vechiluluĭ egumenuluĭ vĕḑumŭ atuncĭ cărțĭ de judecată și hotărîrĭ de pe la depertamenturĭ şi dela veliţiĭ boerĭ şi dela Divanŭ, câtŭ și acelŭ hrisovŭ vechiŭ alŭ rĕposatuluĭ Mihnea-Vodă; după care vĕzumŭ că s'aŭ cercetatŭ și s'aŭ făcutŭ cunoscute la fața loculuĭ cu boerĭ practicoşĭ semnele hotarelor cele adevĕrate, prin dovada vecheĭ stăpânirĭ a mônăstireĭ, care s'aŭ urmatŭ în mulțĭ anĭ, după sciința şi mărturia înprejurașilorŭ bĕtrânĭ, care cercetărĭ și judecățĭ, cercetându-le și Domnia mea, le-amŭ vĕḑutŭ urmate cu bună orênduială, și fără nicĭ o nedreptate Nănesculuĭ, dar Nănescul tot nevrêndŭ să ințelégă, şi încă tăgăduindŭ și cea din urmă plastografie, amŭ adusŭ pe Răducan scriitorulŭ, copilŭ fiindŭ nevrăsnicŭ, care mărturisi adevĕrŭ în fața luĭ, că Nănescu l'aŭ învĕțatŭ și elŭ aŭ scrisŭ, nesciindŭ vicleșugurile Nănesculuĭ; decĭ, ca pe un doveditŭ de plastografie, și pricinuitorŭ de judecățĭ zădarnice, 'l-amŭ pedepsitŭ Domnia mea cu bătae la scara Domnéscă, iară mônastireĭ 'ĭ-amŭ datŭ Domnia mea acéstă Domnésca nóstră întărire, ca după anaforaua acésta a dumnélor veliților boerĭ să stăpênéscă cu pace. 1792, Martie 3.

Pré Inălțate Dómne.

Cu apelație ce aŭ datŭ către Inălțimea ta, Constantin Nănescul, cerêndŭ ca acum să aducă egumenulŭ acelŭ hrisovŭ alŭ rĕposatuluĭ Domnuluĭ Mihnea-Vodă, iar nu când se va îndemăna precum boeriĭ depertamentarĭ aŭ găsitŭ cu cale, vătafu de aproḑĭ din luminată porunca Inălțimeĭ tale l'aŭ adusŭ și înaintea nóstră față cu egumenul sfânteĭ mônăstirĭ Comana, chir Ieremie, și după cercetarea ce făcumŭ, cetindŭ acésta de acum anafora a judecățeĭ depertamentuluĭ, cum și cele de maĭ nainte cercetărĭ și judecățĭ, adecă a dumnélorŭ velițilorŭ boerĭ ot. 1786, Oct. 4, și a depertamentuluĭ ot lét 1791, Iunie 15, și a Divanuluĭ țĕreĭ totŭ dintr'acelașŭ anŭ, August 18, vĕḑumŭ că pricina acésta este lămurită cu boeriĭ orênduițĭ pe la fața loculuĭ şi prin alegerea și cererea de atâtea judecățĭ este cu dreptate hotărîtă, când atuncĭ aŭ fostŭ şi chiar acelŭ hrisovŭ alŭ Domnuluĭ Mihnea-Vodă față, și s'aŭ vĕḑutŭ atuncĭ de boeriĭ ce aŭ fostŭ la fața loculuĭ, cum și de dumnélor velițiĭ boerĭ, și atâtŭ pliroforia ce luarămŭ din cetania celorŭ adevĕrate copiĭ ale acestor sineturĭ, se aduce într'acesta, că pe unele semne dintr'acelŭ hrisovŭ se silea Nănescul să le tâlmăcéscă într'altŭ chipŭ, iar nu precum se înțelegŭ din hrisovŭ, precum și o veche hotărnicie a 6 boerĭ ce o avea Nănescul la mână, și cerea a fi stăpânirea moşieĭ luĭ prin semnele ce întru acea hotărnicie se coprindea, s'aŭ vĕḑutŭ atât de boeriĭ ce aŭ fostŭ la fața loculuĭ, cum și de dumnélor velițiĭ boerĭ că aŭ fostŭ la numirile semnelorŭ, rasă și drésă, adecă la semnulŭ unde scrie în hotărnicie până în matca Néjlovuluĭ, Nănescu aŭ dresŭ și în locŭ de Néjlov aŭ făcutŭ Câlniște, și aŭ adausŭ cu condeiŭ strĕinŭ și alte semne deosebite, iar cele adevĕrate semne precum era scrisŭ în hotărnicie, se arétă că aŭ fostŭ întocmaĭ și asemenea potrivite ca și cele din hrisovulŭ Mihneĭ-Vodă, după care semne se arétă cursulŭ și stăpânirea mônăstireĭ din vechime de anĭ nepomenițĭ și până acum; și deosebitŭ de acea plastografie a aceleĭ vechĭ hotărniciĭ se maĭ arétă în cercetarea judecățeĭ depertamentuluĭ ot létŭ 1792, Iunie 15, că Nănescu în urma tuturor hotărniciilorŭ și a judecățilorŭ a maĭ făcutŭ și alta maĭ próstă plastografie, puindŭ pe unŭ copilŭ anume Rădu cata unuĭ soțŭ cu o muere care 'ĭ a prostituitŭ soția; unŭ adevĕ-

---

canu de aŭ scrisŭ în dosulŭ unuĭ viclénŭ zapisŭ semne împingătóre hotarelorŭ în moșia sfinteĭ Mitropoliĭ, de care plastografie aducêndŭ boeriĭ judecătorĭ pe acelŭ Răducanu copilulŭ în fața Nănesculuĭ aŭ mărturisitŭ, că elŭ cu mâna luĭ aŭ scris'o, și Nănescul din cuvêntŭ în cuvêntŭ l'aŭ învĕțatŭ, cum pentru tóte plastografiile, cercetările și hotărîrile judecăților, ce aŭ cursŭ între Nănescul cu mônăstirea Comana; maĭ pe largŭ te veĭ îndestula Inălțimea ta din însușĭ maĭ susŭ numitele sineturĭ, ce de pe tóte ține egumenulŭ a mâna copiĭ adevĕrate; după care nu maĭ póte avea Nănescul nicĭ unŭ cuvêntŭ vrednicŭ de primire, și după dreptatate rĕmâne, că atâtŭ mônăstirea Comana, cum și sfînta Mitropolie să'șĭ stăpânéscă moșiile întocmaĭ și chiar printr'acele semne ce aŭ stăpânitŭ din vechime și până acum; încă cu dreptate este unulŭ ca acesta ce s'aŭ doveditŭ întru atâtea plastografiĭ, să se și pedepséscă spre pildă și a altora a nu maĭ urma asemenea luĭ; iar hotărîrea cea desĕvêrșitŭ rĕmâne a se face de Inălțimea ta. 1792, Ianuarie 19.

Nicolae Brâncovean ban, *Dumitrasco* vel vornic,.... vel vornic.

Cod. No. XIX, fila 207.

Judecata șătr. Iordache Nicolescu cu Gheorghe și Tudor din sud Buzĕŭ pentru cele ce cerea dela dumnéluĭ.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe... S'aŭ cetitŭ înaintea Domnieĭ mele acéstă anafora a judecățeĭ depertamentuluĭ, în urma căreia peste patru ḑile aŭ fostŭ datŭ pîrâșiĭ apelație Domnieĭ mele, și orênduindu-se ca să iasă la dumnélor velițiĭ boerĭ, ne arétă zapciulŭ, că fără de a ședea ca să se maĭ înfățoșeze, nicĭ însușĭ, nicĭ prin vechilŭ, lăsându-se, s'aŭ sculatŭ de s'aŭ dusŭ la casa lor; decĭ acum dete jalbă Domnieĭ mele șătrarŭ Iordache Niculescu, cum că de vreme ce pîrâșiĭ l'aŭ trasŭ la judecată, și apoĭ neșeḑêndŭ până la isbrănire, dela 20 ale luĭ Ghenarie s'aŭ dusŭ, trecêndŭ și soroculŭ apelațieĭ lor de 60 de ḑile, ceru dară porunca Domnieĭ mele către ispravnicĭ, ca să se împlinéscă oile dela pîrâșĭ și să le dée baniĭ înapoĭ, de vreme ce n'aŭ fostŭ mulțămițĭ și cunoscĕtorĭ la acea învoire ce aŭ făcutŭ; însă fiind-că sinetulŭ mezatuluĭ și cele-l-alte trebuinciólse doveḑĭ nu sunt în vedere de a ne îndestula Domnia mea la aceste arĕtărĭ spre a putea face hotărîrea acésta, séŭ alta, rĕmâne numaĭ a fi isbrănitŭ și apĕratŭ Niculescu de către pîra pîrâșilor, carĭ ne urmândŭ a'șĭ căuta apelația lor în soroculŭ celŭ orênduitŭ de aŭ maĭ avutŭ altele a ḑice, s'aŭ sculatŭ de s'aŭ dusŭ; decĭ amŭ datŭ acéstă întărire la mânile șătraruluĭ Iordache Niculescu pentru apĕrarea sa. 1792, Martie 19.

Procitŭ vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Din luminată porunca Inălțimeĭ tale, prin zapcialîculŭ dumnéluĭ vătafuluĭ de Divanŭ, se înfățoșară la judecată Gheorghe și Tudor din sud Buzĕŭ, cu jalba ce aŭ datŭ pentru dumnéluĭ șătrarŭ Gheorghe Nicolescu, că în vremea Domnuluĭ ratŭ tabelŭ de moravurĭ. 49) Diverse judecăți pentru datoriĭ. 50) Acte

---

Mavrogheni li s'ar fi luatŭ de către ascherlâĭ turcĭ 170 oĭ, și în ḑilele nemților aŭ cunoscutŭ la dumnéluĭ oĭ 62 din cele ce li se luase atuncĭ, de care aŭ jăluitŭ Divanuluĭ și li s'aŭ făcutŭ poruncă ca să le dée oile, și nicĭ cu acésta nu s'aŭ supusŭ să le dée, ci luându-le de óe câte parale 69 le-aŭ datŭ, pentru care ceru să-șĭ afle dreptatea; se întrebâ dumnéluĭ șătrarulŭ ce are să rĕspunḑă în potriva pîrâșilor, și nu tăgădui oile, adecă aŭ fostŭ la dumnéluĭ, nicĭ luarea de 69 de parale de óe, numaĭ ḑise, că în ḑilele nemților cumpĕrêndŭ 62 de oĭ ce se vindea la ordia nemțéscă cu toba la mezatŭ, peste câtă-va vreme aŭ venitŭ numițiĭ pîrâșĭ și s'aŭ făcutŭ cunoscĕtorĭ acelor oĭ, și cerêndu-le, dumnéluĭ n'aŭ vrutŭ să le dée, numițiĭ pîrâșĭ viindŭ aicĭ aŭ jăluitŭ comisieĭ, pentru care pricină făcêndŭ și dumnéluĭ însciințare de curgerea acesteĭ pricinĭ, 'ĭ-aŭ venitŭ rĕspunsŭ, cu unŭ Tănislav copilulŭ din casă, că de le este jalba pîrâșilor adevĕrată că-ĭ sunt oile de pripasŭ, să le dée oile și să-șĭ iée obicĭnuitulŭ colacŭ, iară de le va fi avêndŭ cumpĕrate dela mezatŭ, după cum aŭ însciințatŭ comisieĭ, dimpreună cu acea adeverință a mezatuluĭ și cu vechilulŭ domnieĭ séle să-ĭ trimiță aicĭ ca să stea față; dară jăluitoriĭ ca să nu maĭ ămble cheltuindu-se aŭ căḑutŭ cu rugăciune la dumnéluĭ, ca să le dée oile și cerêndŭ și prețulŭ cumpĕrătoriĭ ce le-aŭ cumpĕratŭ dela mezatŭ, 'ĭ-aŭ datŭ de óe câte parale 62, cumpĕrătórea eĭ, parale 4 de oerițŭ, și parale treĭ cheltuială de óe, în câtă vreme le-aŭ ținutŭ, și baniĭ s'aŭ împlinitŭ prin zapciŭ, care ș'aŭ trasŭ și ḑeciuéla, și luândŭ adeverința mezatuluĭ și zapisulŭ jăluitorilor aŭ venitŭ cu rĕspunsŭ către comisie, cerêndŭ în judecată pre acestŭ mumbașirŭ ce arĕtară că este mărturie, la care aŭ fostŭ și adeverința mezatuluĭ cu care a cumpĕratŭ oile dumnéluĭ șătrarulŭ Niculescu dela ghenerarulŭ ce le-aŭ vêndutŭ. S'aŭ întrebatŭ mocaniĭ după ce șĭ-aŭ luatŭ oile și aŭ datŭ baniĭ și ce maĭ ceru și ḑise că fiindŭ luate în pradă dela eĭ, cere și baniĭ, fiind-că de nevoĭe 'ĭ-aŭ plătitŭ; decĭ după cercetarea acésta, fiind-că sinetulŭ șătraruluĭ s'aŭ perdutŭ la mumbașirulŭ ce aŭ muritŭ, și fiind-că mocaniĭ ḑice că de nevoĭe aŭ datŭ baniĭ și le cere înapoĭ, n'amŭ pututŭ hotărî alta, ce de este să se ție în sémă tóte câte s'aŭ făcutŭ în vremea rĕsboiuluĭ, prada ce s'aŭ făcutŭ mocanilor fiindŭ după orênduiala rĕsboiuluĭ și vênḑarea la șătrarulŭ Niculescu a oilor este bună, ci dară rĕŭ 'ĭ-aŭ întorsŭ oile mocanuluĭ, și dator este mocanulŭ să întórcă oile ce le-aŭ luatŭ atuncĭ să'șĭ iée baniĭ, iară de nu este să se ție în sémă faptele rĕsboiuluĭ, rĕŭ s'aŭ prădatŭ mocanulŭ, și vênḑarea și cumpĕrătórea Niculesculuĭ sunt rele, și mocanulŭ este să-șĭ iée oile înapoĭ, cum le-aŭ luatŭ, dară să-șĭ iée și baniĭ ce 'ĭ-aŭ datŭ la șătrarulŭ Niculescu înapoĭ; părerea nóstră într'acestŭ chipŭ este, dară hotărîrea cea desĕvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Inălțimea ta. 1792, Ianuarie 20.

Dumitrache clucerŭ, *Theodorache* sĕrd., *Mateiŭ Cantacuzino* șătraŭ, *Mihu Grecénu* vătafŭ, *Barbul Ciorogârlénul* slugerŭ, *Stefan Grecénu*..

Cod. No. XIX, fila 141—142.

S'aŭ trimisŭ cu porunca Mărieĭ séle luĭ Vodă deschisă de volnicie, Răducanul Toplicénu la mônăstirea Margineĭ cu mumbașir doĭ neterĭ. 1792, Martie 12.

relative la hotărnicia moșiĭ Slăniculuĭ a mônăstireĭ Colțeĭ. 51) Vin

---

Pricina ce aŭ avutŭ Nițul căpitanulŭ cu Maria Musulingione pentru căcĭ aŭ scosŭ femeia luĭ din fire și aŭ dus-o la casa eĭ, pentru care pricină s'aŭ scosŭ din Bucurescĭ.

Iω Mihaĭl Const. Suțul VV.

Osebitŭ de mărturia numituluĭ bulugbașa, fiind-că și din alte doveḑĭ ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia mea pentru numita Marie Musulingione cum că este muere primitóre în casa eĭ de acestŭ felŭ de netrebniciĭ, poruncimŭ Domnia mea dumnéluĭ vel spăt. atâtŭ pe dênsa cât și pe bărbatulŭ sĕŭ și cu ale lor rădicându-ĭ de aicĭ să-ĭ muțĭ și să-ĭ trimițĭ cu zapciŭ afară din Bucurescĭ, ca acolo să șéḑă orĭ la ce locŭ séŭ orașŭ, iară în Bucurescĭ să nu-ĭ îngăduescĭ a se afla maĭ multŭ. 1792, Aprile 11.

Pré Inălțate Dómne.

Din luminată porunca Măriеĭ tale prin zapcialâculŭ dumnéluĭ vel spăt. s'aŭ înfățoșatŭ la judecată Nițul căpitanulŭ cu jalba ce face asupra uneĭ femeĭ Maria Musulingione, ce o ține unŭ Ștefan logof. cum că fiindŭ de peste Olt numita i-aŭ scosŭ soția din minte și aŭ mutat-o la casa eĭ de aŭ metahirisit-o în fapta précurvieĭ dând-o pe la turcĭ și pe la alțiĭ; despre primirea soțieĭ jăluitoruluĭ la casa eĭ, nu tăgăduesce, numaĭ ḑice, că ea n'aŭ chiamat-o, ci fiindŭ supĕrată de turcĭ aŭ fugitŭ dela casa jăluitoruluĭ, fiindŭ fără rézimŭ și fără bărbaŭ într'ênsa, și aŭ venitŭ la casa pîrâteĭ, fiindŭ între ómenĭ și cu bărbatŭ într'ênsa spre a'șĭ păzi cinstea, și așîa aŭ șeḑutŭ cu tótă cinstea eĭ până când aŭ venitŭ jăluitorulŭ și aŭ luat'o cu mulțămire din casa eĭ; jăluitorulŭ spre dovada cuvêntuluĭ sĕŭ că pîrâta 'ĭ-ar fi metahirisitŭ soția întru acéstă faptă, arétă pe unŭ Ienache bulugbașa, carele adusŭ fiindŭ dete tacrirŭ judecățiĭ, că într'unŭ rêndŭ, după arĕtarea altorŭ turcĭ, mergêndŭ la casa pîrâteĭ cu însușĭ dumnéluĭ portarulŭ Stamate aŭ găsitŭ în casă pe soția jăluitoruluĭ și pe două curve de obște cunoscute, pentru care iarășĭ ḑise să nu le maĭ priméscă la casă-șĭ, ḑicêndŭ și pentru soția jăluitoruluĭ să o isgonéscă de acolo și i-aŭ urmatŭ cum nicĭ însușĭ nu tăgăduesce; apoĭ maĭ în urmă într'altŭ rêndŭ iarășĭ, după arĕtarea altor turcĭ, adevĕratŭ mergêndŭ aŭ bătutŭ în ușă să intre în casă, și nedeschiḑêndu-ĭ aŭ rĕspunsŭ o copilă mică că nu este nimenea, și așîa elŭ spărgândŭ o feréstră cu degetulŭ s'aŭ uitatŭ și aŭ vĕḑutŭ pe soția jăluitoruluĭ șezândŭ lângă unŭ mușteriŭ, de aicea, omŭ cunoscutŭ, și pe pîrâta într'unŭ colțŭ s'aŭ și păzitŭ până când l'aŭ vĕḑutŭ eșindŭ, dară nu ĭ-aŭ ḑisŭ nimicŭ fiindŭ omŭ cunoscutŭ și nu tocmaĭ prostŭ, decĭ din netăgăduirea și urmarea ce aŭ făcutŭ pîrâta la porunca ce i s'aŭ datŭ de a goni pe acestŭ felŭ de muerĭ din casă-șĭ, și din arĕtarea acestuĭ Ienache bulugbașa, care după pravilă este datorŭ și prin blăstemŭ a face, fiindŭ-că la asemenea pricinĭ de vinovățiĭ marturiĭ se aducŭ și făr'de voia lor și se silescŭ, atâtŭ cu blestemŭ câtŭ și cu alte mijlóce, îndestulându-se judecta rĕmâne învinovățită și supusă pedepseĭ ce pravila orênduesce la cartea a 7-a list. 37 cu bătae și cu surghiunlâcŭ, iar fiind-că din cercetarea ce se făcu numaĭ se cunoscu soția jăluitoruluĭ ântêiŭ căḑută la acéstă faptă din îndemnaderea cu licitaţie a unuĭ imobil pentru datoriĭ prin starostele de ne-

---

rea pîrâteĭ, şi fiindŭ pîrâta muere cu bărbatŭ şi cu copiĭ, după mĕsura greşeliĭ i se va face şi cuviinciósa cu sincatavasis pedépsă, cu cea desĕvârşită hotărîrea Măriеĭ téle. 1792, Aprile 10.

Drăghicean Greceanu medel şi ceĭ-l'alţĭ ot depertamentulŭ de şépte.

Cod. No. XIX, fila 270.

Anaforaua de pricină a luĭ Stan ce are să iée datorie de banĭ tal. 148 dela cumnată-sĕŭ Sóre.

Dela depertamentulŭ judecăţeĭ.

Prin orênduitulŭ zapciŭ înfăţoşindu-se la judecată amêndouĕ părţile, amŭ întrebatŭ pe pîrâtŭ, de-lŭ scie pe jăluitorŭ cu ceva-şĭ avutŭ ca să i-se vêndă pentru plata banilor sĕĭ, şi dise, că nu-lŭ scie cu nimicŭ, dar îlŭ ceru să muncéscă, din care să-şĭ opréscă hrana vieţeĭ, şi să-ĭ dée şi luĭ dreptŭ datorie câte puţinŭ, câte puţinŭ, ci jalba pîrâşuluĭ potrivindu-se cu tacrirulŭ pîrâtuluĭ, i-amŭ cerutŭ luĭ Sóre ca să-şĭ dée chezaşŭ, că va urma cum prin jalbă se légă, şi să se slobódă dela închisóre, şi dise că nu are pe nimenĭ chezaşŭ, după care se înţelege, că pîrâtulŭ cu tótă dreptatea 'l-aŭ închisŭ, şi dela judecată se hotărăsce să nu se slobódă dela închisóre până nu-şĭ va da chezaşŭ, cum că din munca luĭ scoţêndu-şĭ hrana vieţeĭ, prisosulŭ îlŭ va da datorniculuĭ, şi atuncĭ să fie slobodŭ; acésta scriemŭ. 1792, Aprilie 29.

Gheorghe Saul pahar., *Teodorache* pahar., *Dumitraşco* stol., *Constantin* stol., *Dumitrache Brat* sĕrd.

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Fiind-că în urma acestĕĭ anaforale, la Maiŭ 9 aŭ mânatŭ Sóre la mâna luĭ Stan Abagiŭ, zapisŭ, şi mumă-sa Dumitra, chezaşŭ şi platnică ca să dée pe lună câte tal. 5 şi fiind-că acum se jălui Domnieĭ mele numitulŭ Stan că trecêndŭ 10 lunĭ dela sorocul ŭ zapisuluĭ, nicĭ unŭ banŭ nu aŭ datŭ, dămŭ volnicie slugi Domnieĭ mele..... aprodŭ vătăşescŭ, să mérgă, şi după zapisŭ să apuce, ca orĭ dela numitulŭ Sóre să împlinéscă baniĭ, séŭ de la muma-sa, ca o chezaşe ce este, cum şi pentru tal. 45, ce aŭ maĭ arĕtatŭ că maĭ are a lua, dela mumă-sa să apuce a face împlinire, iară dicêndŭ că are a rĕspunde, să-ĭ iée să-ĭ aducă aicĭ la Divanŭ. 1792, Maiŭ 1.

Cod. No. XIX. fila 200.

Rĕspunsŭ către boeriĭ hotarnicĭ ce sunt orênduiţĭ la moşia Slănic a mônăstiriĭ Colţeĭ.

Credincioşĭ boierilorŭ Domnieĭ mele, Ioniţă Caramănlău biv vel sĕrdar, Antonie Fotino biv vel şătrar, Ioniţă Bălăceane, ce sunteţĭ orênduiţĭ despre partea mônăstiriĭ Colţeĭ, hotarnicĭ la Slănic, sănătate; vă facem Domnia mea în scire că slugeru Nicolae şi cu ceĭ-l-alţĭ boerĭ ce-aţĭ cerutŭ despre partea moştenitóre, trimiseră Domnieĭ mele o însciinţare, de la Maiŭ 30, cum că şése mărturiĭ ale guţitorĭ. 52) Urmărire de banĭ împliniţĭ de judecătoriĭ din Craiova şi apoĭ ne daţĭ celuĭ în dreptŭ şi alte diverse acte.

---

moşnenilorŭ care se cuprindŭ în anaforalele d-lorŭ boierilorŭ că 'şĭ-aŭ ispoveduitŭ vina lorŭ şi li s'aŭ anerisitŭ mărturia, acum aŭ dat înaintea dumnéluĭ cum că cele ce-aŭ mărturisitŭ ântêiŭ sunt adevĕrate, şi totŭ acea ḑicŭ şi acum; făcêndŭ numiţiĭ boerĭ bună mărturia lorŭ, dar pe dumné-vóstră nu vĕ vedemŭ iscăliţĭ nicĭ unulŭ; pentru care vomŭ Domnia mea să scimŭ pricina pentru care nu sunteţĭ şi dumné-vóstră iscăliţĭ, în vreme ce Domnia mea vĕ avemŭ poruncă dată, ca orĭ-ce urmare şi cercetare să o faceţĭ dimpreună, şi orĭ-ce însciinţare şi carte să iscăliţĭ toţĭ dimpreună, séŭ de este într'altŭ chipŭ de ce nu ne însciinţaţĭ dumné-vóstră deosebitŭ pricina? ci darŭ vomŭ să ne rĕspundeţĭ la acésta, şi vĕ poruncimŭ şi unora şi altora, ca să aveţĭ a face dimpreună orĭ-ce urmare şi cercetare, şi iarăşĭ de la toţĭ dimpreună, supt iscăliturile tutulor vomŭ Domnia mea orĭ-ce însciinţare şi pliroforie dreptŭ în frica luĭ Dumneḑeŭ. 1792. Iunie 3.

Cod. No. XX, fila 627.

Pitacŭ la starostea de neguştorĭ ca să vînḑă via Deduluĭ la mezatŭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Staroste de neguştorĭ, fiind-că Dedul postelnicŭ este datorŭ la unŭ Gheorghe Dir comisarŭ dela Braşov cu zapisurĭ şi cu sineturĭ, cărţĭ de judecată prin care adeveréză datoria de bună şi adevĕrată, pentru care datorie vĕḑumŭ poruncă dată din vremea oblăduiriĭ nemţilor de a se vinde o vie ce are numitulŭ Dedul în délulŭ Păşcurilor sud Prahova, pe moşia mônăstireĭ Mărginenĭ, ci iarăşĭ din poruncă mĕsurându-se acéstă vie, s'aŭ găsitŭ vie roditóre, pogóne un-spre-ḑece şi jumĕtate şi optŭ pogóne livede i livede fără pomĭ făcĕtóre de fênŭ, pogóne două, însă via şi liveḑile acestea îngrădite cu gardŭ de parĭ despicaţĭ, i cu corlăţĭ, i o pivniţă veche în pămêntŭ . . . . cu bulamacĭ de stejarŭ, i o casă cu şopronŭ dinainte, (care şopronŭ este căḑutŭ de o parte), o căscióră singură de părghiĭ nouă şindrilită cu ulucĭ, şi unŭ şopronŭ noŭ învălitŭ cu paie, după care nu s'aŭ făcutŭ urmare pentru împlinirea dreptuluĭ numituluĭ Gheorghe Dir comisarulŭ, acum dândŭ jalbă Domnieĭ mele, amŭ poruncitŭ zapciuluĭ vătafuluĭ za visterie, ca să-ĭ înfăţoşeze ântêiŭ la judecată după orênduială, şi numitulŭ Dedul cum aŭ simţitŭ ămblă ascunsŭ de nu-lŭ póte găsi orênduitulŭ zapciŭ nicăirea, după cum făcu şi Domnieĭ mele arĕtare, că de multă vreme ămblă căutândulŭ prin totŭ loculŭ şi nu-lŭ potŭ afla nicăirĭ, fiindŭ ascunsŭ; decĭ fiind-că jăluitorulŭ acesta Gheorghe Dir comisarulŭ dela Braşov suditŭ, şéde de atâta vreme aicĭ în Bucurescĭ, aşteptândŭ împlinirea de datorie ce are a lua şi pîrâtulŭ dosesce, după cum arĕtămŭ maĭ susŭ, iată 'ţĭ poruncimŭ Domnia mea, să facĭ mezatŭ acesteĭ viĭ cu tóte cele ce se arétă maĭ susŭ, i cu alte vase ale vieĭ ce se va fi aflândŭ acum, după obiceiŭ, strigându-le în ḑile patru-ḑecĭ în auḑulŭ tuturor de obşte în totŭ oraşulŭ Bucurescilor pe tóte uliţele i drumurile têrguluĭ şi ale mahalalelor, cu arĕtărĭ anume ale cuĭ sunt viile, şi pentru ce datorie se vinde; de care să arĕţĭ Domnieĭ mele cu anafora preţuluĭ celŭ din urmă. 1792, Iunie 16.

Cod. No. XX, fila 654.

In genere din cercetarea condicilor Domnescĭ ale luĭ Suțu Mi-

---

Pitacŭ la starostea de negustorĭ a vinde cu mezatŭ viile Deduluĭ spre a plăti tal. 102 ce este datorŭ luĭ Dir Suditul

Iω Mihail Constantin Suțul VV. i gospod.

Staroste de negustorĭ, la... ale luneĭ luĭ Iunie, ți s'aŭ datŭ porunca Domnieĭ mele prin pitacŭ, ca să facĭ mezatŭ viile Deduluĭ ce le are în délulŭ Balțațiloră sudŭ Prahova, pentru baniĭ ce este datorŭ la comisarulŭ Dir Suditul curțiĭ austriacescĭ, cu amanetŭ numitele viĭ prin zapisulŭ luĭ și cu hotărîre de judecată din vremea oblăduireĭ nemțescĭ, ca cu acésta să fie silitŭ Dedul a eși de față, fiind-că era dositŭ, carele ședêndŭ după acésta de față, și dândŭ jalbă Domnieĭ mele spre a se judeca acum de iznóvă cu numitulŭ datornicŭ, ți-amŭ poruncitŭ să stea mezatulŭ viilorŭ, și pe dênșiĭ i-amŭ rênduitŭ în judecata depertamentuluĭ de optŭ, de unde ne veni anafora de la cincĭ ale luneĭ acesteia, cum că numitulŭ Dedul, s'ar fi aflândŭ datorŭ și la alțiĭ până la tal. 3340 și cum că nimicŭ alta nu are de câtŭ viile acestea, care și acestea le are date schimbŭ soțieĭ luĭ pentru o casă de zestre ce s'aŭ învoitŭ cu soția luĭ de aŭ vêndut-o și aŭ luatŭ amândoĭ pe dênsa baniĭ, de aŭ plătit datoriĭ, arĕtândŭ despre acésta și unŭ zapisŭ a luĭ celŭ dă la mânile soțieĭ luĭ, de la Ghenarie 20, létŭ 1792, iar datorniculŭ suditŭ împotrivă dândŭ apelație Domnieĭ mele arétă, că acestea sunt meșteșugurĭ ale luĭ și iconomiĭ ca să-lŭ păgubéscă de dreptulŭ sĕŭ și cum că și arătările ce face că este datorŭ acea sumă, sunt iconomiĭ, căcĭ în vremea oblăduireĭ trecute când s'aŭ judecatŭ cu Dedul atâta vreme, și s'aŭ hotărîtŭ încă de atuncĭ a i-se vinde averea luĭ, nimenea nu s'aŭ arĕtatŭ davagiĭ că are a lua de la dênsulŭ, fără numaĭ Ianache Ractivan, ce este arĕtatŭ cu sumă de tal. 730, carele după ce-aŭ luatŭ în anulŭ trecutŭ de la Dedul cóse de tal. 300, i douĕ buțĭ cu vinŭ, acum 'lŭ arétă totŭ cu acea sumă întrégă cu tal. 730, pentru care ceru de la Domnia mea dreptate; decĭ înfățoșindu-ĭ înaintea Domnieĭ mele la Divanŭ, unde fiindŭ prea sfinția sa părintele mitropolitŭ, i dumnélor velițiĭ boierĭ, cum și dumnéluĭ Senior Marchelius agentulŭ, amŭ cercetatŭ Domnia mea din ce vreme sunt viile amanetŭ puse la numitulŭ suditŭ, și în ce vreme este schimbulŭ cu soția luĭ făcutŭ, și vĕḑumŭ, că la numitulŭ datornicŭ sunt zelogite dintru întâiașĭ dată, adecă de când aŭ luatŭ baniĭ, la létŭ 1790, Februar, și peste unŭ anŭ la létŭ 1791 Februarie 22, din iznóvă dândŭ altŭ zapisŭ prin marafetŭ de judecată i-le pune iarășĭ amanetŭ, nu numaĭ viile și casa soțieĭ luĭ și orĭ-ce avutŭ alŭ sĕŭ, iară așeḑămêntulŭ schimbuluĭ cu soția luĭ 'lŭ face în urmă, peste unŭ anŭ, la létŭ 1792, Ghenarie; pentru care ḑicemŭ, că Dedul nu putea dezălogi amanetulŭ acesta și a-lŭ înstrĕina până a plăti dreptulŭ datornicululuĭ sĕŭ, și acestea măcar că se făcură cunoscute că sunt vicleșugurĭ și iconomiĭ ale luĭ, iar și adevĕrate fiindŭ, Domnia mea nu găsimŭ cu cale a se păgubi datorniculŭ, ci din amanetulŭ sĕŭ, prin vênḑare cu mezatŭ, am hotărîtŭ să i-se împlinéscă datoria, care datorie măcar că se dovedi în Divanŭ a fi bună de tal. 820 banĭ nemțescĭ și tal. 204,60 banĭ turcescĭ, după zapisulŭ luĭ dela létŭ 1791, Februar 22, adeveritŭ cu iscălitura dumnéluĭ Sinior Marchelius, ce era Divanitŭ, i a luĭ Ienache Stăncescu zapciuluĭ, ce era vătafŭ de Divanŭ, i a unuĭ Miu Mitrea chezașulŭ Deduluĭ; déră Domnia mea amŭ hotărîtŭ,

BIBLIOTECA * ACADEMIEI * ROMÂNE

hail nu putemŭ ḑice, că era din fire înclinatŭ la nedreptate. Negreșit

---

că de nu va eși suma datorită tótă deplinŭ din vênḑarea viilorŭ, să se mulțăméscă datorniculuĭ cu prețulŭ ce va eși amanetu la mezatŭ, care acésta o primi și numitulŭ datornicŭ, vĕḑêndŭ că nu maĭ are altŭ, și cunoscêndu-șĭ însu-șĭ starea și vicleșiugurile cu care să pótă a înșela și pe soția luĭ, iar trecêndŭ peste suma datorieĭ, prisosulŭ va fi alŭ Deduluĭ; ci fiind-că mezatulŭ viitorŭ înțelesemŭ Domnia mea, că aŭ fostŭ rĕmasŭ asupra datorniculuĭ acestuia suditŭ, care aŭ înălțatŭ din partea sa prețulŭ până la tal. 100 pogonulŭ, iar alțĭ mușteriĭ pământenĭ aŭ datŭ numaĭ până la tal. 70 pogonulŭ, după cum ne arétă zapciulŭ celŭ rênduitŭ, îțĭ poruncimŭ ca de iznóvă să le strigĭ la mezatŭ, spre a se vinde adecă la pământenĭ cu prețulŭ ce va eși, fiind-că sudițiĭ sunt oprițĭ de a cumpĕra lucru ne mișcătorŭ în pămêntulŭ țĕreĭ, vestindŭ însă la toțĭ alțiĭ mușteriĭ vênḑarea acestor viĭ în auzulŭ de obște, care mezatŭ într'o sĕptĕmână de ḑile se iée și sfirșitŭ, fiindŭ în destule 6 sĕptĕmânĭ ce s'aŭ maĭ strigatŭ, și așia să se împlinéscă prin zapciulŭ celŭ orênduitŭ datoria suditului, iar pentru că în zapisulŭ zălogieĭ se numescŭ 14 pogóne, și în zapisulŭ de schimbŭ se numescŭ 10 pogóne, iar suditulŭ ḑice, că mĕsurându-se în anulŭ trecutŭ aŭ eșitŭ 11 pogóne, pentru acésta veĭ urma a face vênḑare pe tóte pogónele orĭ-câte vorŭ fi, care le-aŭ avutŭ Dedul când le-aŭ pusŭ amanetŭ, și se vorŭ mĕsura iarășĭ de isnóvă. 1792, August 11.

Cod. No. XX, fila 789—790—791.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Cinstitulŭ și credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele dumnéluĭ biv. vel cămăraș Costache Șuțu caimacamulŭ Craioveĭ, sănătate! în trecutele ḑile aĭ însciințatŭ Domnieĭ mele, că în vremea când se afla aicea la Divanulŭ Craioveĭ sărd. Ioniță Mardagiu, vînḑêndu-se cu mezatŭ o boltă a luĭ Hagi Ivan starostea ce aŭ muritŭ în létulŭ 1791 pentru împlinirea banilor datornicilor luĭ tal. 1000 s'aŭ datŭ datornicilor, iară tal. 701 nu se șciŭ de cine sunt luațĭ; asemenea și pentru nisce sfinte móște, că nu se sciŭ la cine se află; pentru care veĭ sci dumnéta, că scriindŭ Domnia mea sărdaruluĭ Ioniță, ca să dea rĕspunsŭ și sémă pentru aceștĭ banĭ și móște, aŭ rĕspunsŭ Domnieĭ mele, că din vremea luĭ Mavrogheni aŭ venitŭ mumbașirŭ la Craiova cu poruncă de s'aŭ vîndutŭ acea boltă, numaĭ pentru o datorie de banĭ a slugeruluĭ Scarlat sin Costea stolniculŭ, și baniĭ ce s'aŭ cuprinsŭ pe vînzarea bolțiĭ s'aŭ luatŭ de mumbașirul domnescŭ celŭ orênduitŭ, unde aflându-se la Divanŭ și sărdarulŭ Ioniță cu alțĭ boierĭ Craiovenĭ, la cartea vînḑăriĭ ce aŭ făcutŭ aŭ iscălitŭ și sărdarulŭ Ioniță, dimpreună cu ceĭ-l-alțĭ boierĭ, iar vre-unŭ banŭ asupră-le nu aŭ rĕmasŭ, niciĭ aŭ făcutŭ vre-o urmare osebită din partea sa la acéstă trébă, fără de numaĭ pentru tal. 150 ce ḑice, că nu ajunge a se împlini datoria cu prețulŭ vînḑăriĭ bolțiĭ, aŭ opritŭ la sine acele sfinte móște care le are și acum, și aŭ datŭ pentru dênsele banĭ la mumbașirulŭ celŭ orânduitŭ; decĭ nu lipsimŭ a însciința dumitale rĕspunsŭ sărd. Ioniță Mardagiu pentru care trebue să ceri dumnéta dela cumpĕrătorulŭ bolțiĭ, să arate câțĭ banĭ și într'a cuĭ mână i-aŭ numĕratŭ, și ce dovadă are în scrisŭ pe suma ce aŭ numĕratŭ? așișderea să cercetezĭ dumnéta și pre boieriĭ ce aŭ fostŭ într'acea vreme la Divanŭ, dimpreună cu sărdarulŭ Iohalîrulŭ jócă importantŭ rolŭ sub acéstă domnie, ca şi sub maĭ tóte dar dispărut'aŭ elŭ până astă-ḑĭ din viaţa nóstră socială şi politică?

---

niţă, cum şi logofeţiĭ zapciĭ, şi condica Divanuluĭ dintr'aceiaşĭ vreme, precum şi pe starostea ce aŭ făcutŭ mezatulŭ acesteĭ bolţĭ, fiind-că acestea tóte s'aŭ urmatŭ aicea în Craiova, atâtŭ vînḑarea câtŭ şi numĕrătórea banilor, ca să descoperĭ dumnéta adevĕrulŭ acesteĭ pricinĭ, şi dela cine se va înfunda, aceştĭ banĭ să se împlinéscă, pliroforisindute întâiŭ că ĭ-aŭ numĕratŭ cumpĕrătorulŭ toţĭ cu adevĕratŭ însuşĭ asupra luĭ, séŭ de este dovadă vrednică cum că sunt asupra sărdaruluĭ Ioniţă să însciinţezĭ Domnieĭ mele, cum şi pentru sfintele móşte, veĭ arĕta dumnéta rĕspunsulŭ Mardagiuluĭ, atâtŭ datornicilor, câtŭ şi fiilor mortuluĭ, că de este sciută acésta şi dovedită, că n'aŭ datŭ sărdarulŭ Ioniţă nicĭ unŭ banŭ pentru dênsele, să avemŭ rĕspunsŭ, spre a se lua dela Mardagiu, iar adeverindu-se, cum că aŭ datŭ baniĭ pentru dênsele, trebue ca din averea luĭ Hagi Ioan să i se dea Mardagiuluĭ baniĭ ce aŭ datŭ, şi aşîa să i se iée móştele când le va pretendirisi datorniciĭ, séŭ soţiĭ mortuluĭ. 1792, Augustŭ.

Cod. No. XX, fila 781.

Iω Mihaïl Const. Suţul VV i gospod.

Zapisele de aşeḑĕmêntŭ întru slug. Scarlat Mihălescul cu Diamandi bulucbaşa pentru rĕmasulŭ soţieĭ luĭ.

Acéstă învoire şi izbrănire ce aŭ făcutŭ slug. Scarlat Mihălescu cu Diamandi bulucbaşa soţulŭ şi vechilulŭ Rucsandi Micşunéscăi, sora rĕposatiĭ cu mijloculŭ celŭ cuviinciosŭ alŭ iubireĭ de pace, care aŭ găsit'o şi prea sfinţia sa părintele Mitropolituluĭ ţĕreĭ, iubitoriĭ de Dumneḑeŭ episcopĭ şi dumnélore instiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele ce aŭ ḑisŭ că e cu cale şi cu dréptă orênduială, cetindu-le înaintea Domnieĭ mele, şi fiindŭ primită şi Domnieĭ mele ca o bună, o întărimŭ şi Domnia mea, cu acéstă osebire însă, ca partea sufletuluĭ ce este să se cheltuiască prin numita sora mórteĭ la pomenire, să fie şi prin scirea dumnélor epitropilor domnescĭ, ce sunt orênduiţĭ pentru trebile de obşte, spre a nu rĕmânea nicĭ judecăţeĭ vre-o îndoire, nicĭ Polizuluĭ cuvêntŭ de pricinuire maĭ multŭ; care pomenirĭ, ḑicemŭ, să se închee până în şépte anĭ; decĭ poruncimŭ, zapciule ce escĭ orênduitŭ, ca după coprinderea acestuĭ aşeḑĕmêntŭ urmândŭ întocmaĭ, să aibĭ a face înplinirea cea cuviinciósă a părţilor şi a sineturilor dela o mână la alta, după catagrafia pereusieĭ, şi după preţuirea lucrurilor ce este făcută de orânduiţiĭ de maĭ nainte treĭ boerĭ practicoşĭ, făcêndŭ teslimŭ şi Polizuluĭ dreptulŭ sĕŭ ad. jumĕtate din a treia parte, orĭ în banĭ séŭ în lucrurĭ nemişcătóre, şi de va prisosi preţulŭ lucrurilor peste câtŭ i-se cade, va întórce, iar lipsindu-ĭ, să-'ĭ înplinescĭ lipsa, care să n'aibă maĭ multŭ a face, şi cu acestŭ mijlocŭ să fie izbrăniţĭ epistasind de a lua şi în faptă izbrănire pricina acésta după corinderea zapiselor acestora, ce s'aŭ întăritŭ de către Domnia mea, cu care va avea a stăpâni fiesce-carele lucrurile şi acareturile ce-'ĭ va veni în parte, ne supĕratŭ. 1892, Maiŭ 23, Bucurescĭ.

pecetea
gospod

Vel logofĕtŭ.

Maĭ încolo grecesce.

Cod. No. XIX, fila 335.

XI.

Boerii sub M. Suțu.

Amŭ vĕḑutŭ, cercetândŭ administrațiunea țĕreĭ muntenescĭ sub ocupațiunea austriacă, tendințele reacționare ale boerimeĭ. Divanulŭ nu cerea maĭ puținŭ de câtŭ revenirea la iobăgie! In acestŭ capitolŭ ne propunemŭ a aduce o serie de documente inedite, probândŭ în ce stare ajungŭ privilegiile boerimeĭ sub domnia a 2-a a luĭ M. Suțu.

In 10 Ianuarie 1792 noulŭ domnitor, în înțelegere cu marele visternicŭ Enache Văcărescu, stabilesce ponturile pentru scutelnicii boerescĭ. In numĕrŭ de 11 sunt aceste ponturĭ.

Din observațiunea lor resultă, că numaĭ atâtŭ câștiga visteria țĕreĭ, că numĕrulŭ de scutelnicĭ acordatŭ fie-căreĭ boeriĭ este fixatŭ prealabilŭ prin catastihŭ pecetluitŭ cu sigiliulŭ domnescŭ, catastihŭ trimisŭ la fie-care județŭ. Nu ne-a venitŭ la mână acestŭ catastihŭ dar nu ne îndoimŭ că elŭ nu scăḑu, ci din contra adause numĕrulŭ scutelnicilor boerescĭ, de cum era sub ultima domnie. Cu ce se protegia venitulŭ visterieĭ de la săteniĭ rĕmașĭ dajnicĭ către ea? Cu dispozițiunea, că luḑiĭ scutițĭ de boerĭ să nu se dea numaĭ dela unele județe, ci să fie repartisațĭ pe tóte județele.

Prin anteriórele disposițiunĭ nu puteaŭ fi dațĭ ca scutelnicĭ fruntașiĭ din sate. Noulŭ nizamŭ, întocmitŭ de visterniculŭ Enache Văcărescul, în aparența mănține acéstă disposițiune în favórea visterieĭ, dar adaogă, că visteria nu va reclama pe câtŭ timpŭ nu vor deveni scutelnicĭ toțĭ locuitoriĭ d'într'unŭ satŭ. Art. 2 nu ne spune în ce proporțiune potŭ fi scutelnicĭ locuitoriĭ dintr'unŭ satŭ, ca să nu se încarce ceĭ rĕmașĭ nescutelnicĭ la cisla pentru darea către visterie. Singura limită la acésta era, ca să nu rĕmâe nicĭ o siliste, nicĭ unŭ satŭ în care să nu se afle și dajnicĭ către visterie. Acésta o cerea nizamulŭ celŭ noŭ spre a nu se sparge satulŭ din causa prea mareĭ încărcăturĭ la cisla biruluĭ.

O disposițiune demnă de observat este acea care cere, ca scutelnicĭ să nu se facă decât de bună voia lor, dar care îndată apoĭ este paralisată prin altă disposițiune (art. 10), nepermițĕndŭ scutelniculuĭ de a'şĭ schimba situaţiunea luĭ de scutelnic decât décă este năpăstuit.... iar judecata de este năpăstuitŭ cine o va face?...

Era aşa deci o nouă specie de iobăgie.

Disposiţiunea din noulŭ nizamŭ cu totulŭ în favórea boerimeĭ, este acea dela art. 9. Noul regulamentŭ opresce pre boerĭ de a transforma în banĭ munca ce le este asigurată dela scutelnicĭ; iar art. 9 ḑice, că boeriĭ carĭ nu vor putea să-şĭ găséscă scutelniciĭ lor, orĭ nu vor avea trebuinţă de munca lor, vor primi dela visteria ţěreĭ o despăgubire în banĭ de fie-care scutelnicŭ. Eacă originea regulăreĭ scutelnicilor prin Regulamentulŭ Organicŭ (1).

---

(1). *Ponturĭ pentru scutelnicĭ arĕtătóre de chipŭ şi mijloculŭ prin care hotărîmŭ să se facă urmare de acum înainte.*

1. Suma cea hotărîtă a scutelnicilor ce s'aŭ hărăzitŭ de Domnia mea la fieş-care ca să aibă pentru trebuinţa slujbeĭ séle (cum în celŭ petcetluitŭ Domnesculŭ nostru catastihŭ arétă) să se grijască dela vistieria Domnieĭ mele, ca să se împartă pe la tóte judeţele după analagonulŭ ludelor al fie-căruĭ judeţŭ şi să nu se dée numaĭ dela unile judeţe şi aşişderea să rĕmâe încărcaţĭ birniciĭ, şi ceĭ-l-alţĭ să rĕmâe nedajnicĭ.

2. Parte din locuitoriĭ de la verĭ-ce satŭ, să se dée scutelnicĭ după analogia ludelor, adecă din ceĭ ce se află cu locuinţa într'acelŭ satŭ, iar să nu se dée satulŭ cu totulŭ; pentru care poruncimŭ straşnicŭ la visteria Domnieĭ mele să se pue tótă silinţa, ca să nu rĕmâe nicĭ silişte, nicĭ satŭ în care să nu se afle birnicĭ în vistieria Domnieĭ mele, fiind-că nu numaĭ ispravniciĭ se vor pedepsi tare, ci şi dumnéluĭ vel vist. va cădea în urgia Domnieĭ mele când împotrivă va urma.

3. Scutelnicĭ aĭ fie-căruia să se facă prin marifetulŭ ispravnicilor, cariĭ aŭ datorie să cumpăneze cu mijlocŭ, ca să nu se iée fruntaşiĭ şi să rĕmâe ceĭ neputincioşĭ, din care pricină (neputĕndŭ rĕspunde orênduelilor judeţuluĭ) să nu spargă vre-unŭ satŭ, care de se va întêmpla vor rĕmanea vinovaţĭ ispravniciĭ ca să rĕspunḑă înaintea Domnieĭ mele, şi câţĭ din fruntaşĭ se vor găsi la cine-vaşĭ ca scutelnicĭ, negreşitŭ să se dée la birŭ, şi să se dée alţiĭ în loculŭ lor adecă de mijlocŭ, şi în urmă câte sate întregĭ se vor găsi date cu cuvêntŭ de scutelnicĭ să se strice, şi însciinţându-se la vistieria Domnieĭ mele să să dée şi dintr'aceĭ scutelnicĭ după analoghie.

4. Scutelnicĭ să se facă din buna lor voinţă cu tocmélă fără de a nu fi siliţĭ de nimenĭ.

5. Nimenĭ din ceĭ ce aŭ scutelnicĭ să nu se îndrăsnéscă să siléscă pe orênduitulŭ sĕŭ scutelnicŭ ca să-ĭ iée banĭ.

6. Ispravniciĭ din fie-care judeţŭ să grijască pentru fie-care scutelnicŭ ce vor da, să dée şi adeverinţă la cela la care s'aŭ hărăzitŭ, atâtŭ de nume câtŭ şi chipulŭ luĭ, şi celŭ maĭ susŭ ḑisŭ, aducêndŭ adeverinţa la visterie, i se va da Domnescile nóstre pecetluiturĭ.

7. Scutelnicĭ, amŭ orênduitŭ Domnia mea la toţĭ la ceia ce li s'aŭ căḑutŭ,

Nizamulŭ de care maĭ susŭ ne ocuparămŭ privesce pe tótă boe-

---

decĭ nimenĭ nu maĭ are să ţie alţĭ ómenĭ la slujba sa, de câtŭ orênduiţiĭ luĭ scutelnicĭ.

8. Scutelniciĭ, orênduesce Domnia mea, ca să fie la slujbă, adecă dârvarĭ, ca să aducă lemne de focŭ, pogonaşĭ ca să lucreze la viĭ şi alţiĭ lucrătorĭ pentru cele trebuinciόse ale caseĭ, iar nu ca să dée baniĭ, fiind-că nu potŭ locuitoriĭ a fi birnicĭ la altă parte decât numaĭ şi numaĭ la visteria Domnieĭ mele; decĭ cu hotărîre poruncimŭ: nimenea să nu aibă voĭe să tocméscă scutelnicĭ pe banĭ séŭ pe alte dărĭ, şi să se facă sciutŭ cum că verĭ-care va cădea într'acéstă greşală se va lipsi de acéstă milă a scutelnicilor, asemenea şi câţĭ din scutelnicĭ se vor afla că s'aŭ tocmitŭ pe banĭ, nu numaĭ se vor da la birŭ, ci şi se vor pedepsi, cum şi ispravniciĭ judeţuluĭ vor rĕmânea făr de cuvêntŭ.

9. Pentru câţĭ nu vor putea să găséscă scutelniciĭ lor, séŭ pentru ceĭ ce n'aŭ trebuinţă să aibă omŭ scutitŭ pentru slujbă, amŭ hotărîtŭ Domnia mea să li se dée baniĭ dela visterie, după analagonŭ alŭ banilor ce se va hotărî la fieşcare lude.

10. Fiind-că cu hotărîre s'aŭ orênduitŭ scutelnicĭ numaĭ pentru slujbă cum maĭ susŭ s'aŭ arĕtatŭ, să aibă datorie să urmeze după tocméla lor, şi când vre-unulŭ dintre aceia va vrea să se lepede a nu maĭ fi scutelnicŭ, ântêiŭ să aréte de este năpăstuitŭ, orĭ din tocmélă, séŭ peste tocmélă, căcĭ numaĭ pentru nedreptate li se va da voĭe ca să se lepede, iară nu aşa fieş-cum după curgerea voinţeĭ luĭ.

11. Când vre-unulŭ din scutelnicĭ va muri, acela ce-lŭ are să-lŭ aréte la visteria Domnieĭ mele, şi dându-se dòmnésca poruncă să cerceteze cu deamăruntulŭ ispravniciĭ pentru acésta prin preoţĭ şi veciniĭ satuluĭ sĕŭ, şi după ce se vor încredinţa cum că aŭ muritŭ, să trimiţă la visterie pecetluitulŭ luĭ, încredinţatŭ în dosŭ cu mărturiĭ că cu adevĕratŭ aŭ muritŭ, şi spărgêndu-se înaintea Domnieĭ mele acelŭ pecetluitŭ, ca să le dée altulŭ în locŭ; dar de va ḑice cinevaşĭ cum că ĭ-aŭ fugitŭ scutelniculŭ, datorŭ să fie să-lŭ găséscă, fiind-că altulŭ nu se va da în locŭ; de vreme ce scutelniciĭ amŭ poruncitŭ să se facă din buna lor voĭe, şi aşĭa când unulŭ se face slugă din bună voia luĭ, când nu se va bântui de nedreptate nu fuge, şi de va fugi cunoscutŭ este, că silitŭ fiindŭ de nedreptate aŭ fugitŭ; unde nu se îndatoréză visteria ca să dée la aceştia ascultare, iar însuşĭ are datorie ca să se siléscă să-lŭ găséscă, şi aducêndu-lŭ înaintea ispravnicilor să-ĭ facă cercetare, şi de-lŭ va găsi năpăstuitŭ să-lŭ îndrepteze cu acelŭ care 'l-aŭ avutŭ, iar de se va vedea că numaĭ din rĕutatea sa aŭ făcutŭ una ca acésta, să-lŭ dée la satulŭ de la care 'l-aŭ luatŭ, şi arĕtândulŭ la visterie pentru ca să-lŭ încarce judeţulŭ cu numele luĭ şi să i se dée altulŭ în locŭ, spărgêndu-se iarăşĭ după cum s'aŭ ḑisŭ maĭ sus pecetluitulŭ, iar de nu-lŭ va găsi să rĕmâe păgubaşĭ acela care 'l-aŭ avutŭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV i gospod.

Zemle Vlascoe.... Poruncimŭ Domnia mea dumitale cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele vel vist. Ianache Văcărescule, după aceste ponturĭ ce amŭ întocmitŭ Domnia mea, pentru orênduiala scutelnicilor de obşte, întocmaĭ să fiĭ următorŭ întru tóte, atâtŭ acum de a se pune nizamulŭ lorŭ în faptă precumŭ poruncimŭ, câtŭ şi în urmă tot-d'a-una de a se păzi acéstă orênduială după ponrimea în genere, dar Domnitorul împarte speciale privilegiĭ și dotațiunĭ de scutelnicĭ la uniĭ din boerĭ. Așia de exemplu avem:

Hrisovulŭ dumnéluĭ bamuluĭ Ghica pentru scutelnicĭ.

De mare laudă și cinste, încă și datorie netăgăduită, este la toțĭ Domniĭ și stăpânitoriĭ a urma facerilor de bine, ce cu cale aŭ făcutŭ ca maĭ nainte de sineșĭ stăpânitoriĭ, și încă acéstă laudă și cinste are și multă deosebire, când oblăduitorulŭ celŭ din urmă va sĕvêrși facerea de bine la loculŭ celŭ cuviinciosŭ care aŭ avutŭ cuvêntŭ deosebitŭ; dreptŭ acea fiind-că din pronia cea mare a prea Inaltuluĭ Dumnedeŭ ni se încredințéză și acum a doua oblăduire a acesteĭ creștinescĭ țĕrĭ, în Domnescul nostru scaunŭ, și vĕdêndŭ din hrisóvele fraților Domnĭ de maĭ naintea nóstră harurile ce aŭ fostŭ avutŭ dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Dimitrache Ghica biv vel banŭ, pentru némulŭ celŭ slăvitŭ alŭ dumnéluĭ și pentru slujbele dumnéluĭ cu care s'aŭ purtatŭ și se pórtă întru poruncile și voințele Domnilor, cu dréptă credință, cu supunere și cu înțelepciune vrednică de laudă, amŭ bine-voitŭ Domnia mea, ca să-i întărimŭ și noĭ Domnescile harurĭ ce aŭ avutŭ de maĭ nainte, adecă casa dumnéluĭ să fie cu totulŭ și totulŭ ertată de tóte dăjdiile: de oeritŭ, de văcăritŭ, de dijmăritŭ și de vinăriciŭ; așișderea și dăjdiile care după vremĭ s'ar pune pe dumnélor velițiĭ boerĭ, dumnéluĭ de totŭ să fie slobodŭ și nesupĕratŭ, ca o familie de Domn, și să maĭ aibă a ținea pentru trebuința și poslușania caseĭ domnieĭ séle lude una sută, fără de birŭ și slobodĭ la fiesce ce dajdie, scutițĭ și de dăjdiile ce plătescŭ și scutițiĭ boerescĭ, după cuprinderea Domnescilor hrisóve; decĭ întru adeverirea și temeinica stare și urmare a acesteĭ Domnescĭ hărăzirĭ de maĭ susŭ arĕtate, i dămŭ Domnieĭ séle acestŭ Domnescul nostru hrisovŭ, întăritŭ cu însășĭ credința Domnieĭ mele, Iω Mihail Constantin Suțul Voevod și cu totŭ sfatulŭ dumnélor cinstiților și credinciosĭ boerilor celor marĭ aĭ Domnieĭ mele, Pană Filipescu, vel ban, Ienache Văcărescu vel vist., Dumitrașco Racoviță vel vorn. de țéra de susŭ, Manolache Brâncovénu vel logof. de țéra de susŭ, Ienache Moruzi vel vorn. de țéra de josŭ. Manolache Crețulescu, vel logof. de țéra de josŭ, Alexandru Manul vel spăt., Gligorașcu Suțu vel post., Ión Florescu vel cluc., Teodorache Iulian vel paharnicŭ, Oteteleșanu vel stol, Alexandru Suțu vel comis, Dumitrache Lŏcusténu vel slug., Hagi Mihalache vel pit. și ispravnicŭ Manolache Brâncovénu vel logof., și s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta în anulŭ dintêiŭ întru a doua Domnie a Domnieĭ mele. 1792, Martie 10.

De *Ioniță* logof. za taină.

Unŭ privilegiŭ importantŭ de care se folosescŭ mulțĭ boerĭ sub Domnia luĭ M. Suțu este acelŭ de scaune de măcelărie scutite și de

---

turile acestea, făr de a cuteza să primescĭ a face câtŭ de puțină musaadea împotriva ponturilor Domnieĭ mele, séŭ vre-o strămutare din câte poruncimŭ maĭ susŭ, măcarŭ până la unŭ firŭ de pĕrŭ, căcĭ de nu le veĭ griji acestea și nu le veĭ păzi tóte precumŭ le-amŭ întocmitŭ Domnia mea, acum și tot-d'a-una, să scii că negreșitŭ veĭ fi fără de cuvêntŭ de îndreptare înaintea Domnieĭ mele. 1792, Ianuare 10.

Cod. No. XX, fila 253, 254, 255.

infiinţare de târgurĭ. Dămŭ în notă cărţĭ de scutire de scaune a luĭ beizadea Grigoraşcu Suţu, a logofĕtuluĭ Manoilă, a luĭ clucerŭ Dumitrache, a luĭ Şerban fostŭ alŭ 3-lea logofĕtŭ, a moşnenilor Dobrotenĭ, a mareluĭ ban Nicolae Brâncovénu cum şi hrisóvele de facere de târg ale acestuĭ din urmă, a boeruluĭ Costache Ghica la Băicoĭ, etc. (1)

---

(1) *Patru cărţĭ la patru scaune din Bucurescĭ, ce cu hrisovŭ şi cu deosebite cărţĭ le are scutite casa luminatuluĭ beizadea Grigoraşco Suţu.*

Fiind-că casa prea iubituluĭ nostru fiŭ Grigorasco Suţu voivodŭ, prin hrisovulŭ şi cartea Domnieĭ mele din cea-l-altă Domnie, cum şi prin deosebită carte de acum dela létŭ 1791, Sept. 29, dintru a doua Domnie, are a ţinea patru scaune de carne aicĭ în oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, scutite de vamă, de erbăritŭ, şi de tóte orênduelile câte daŭ scaunile, amŭ datŭ Domnia mea acéstă carte pentru scutéla unuĭ scaunŭ dintre cele patru, ca să'l aibă scutitŭ după cum se cuprinde maĭ susŭ, şi poruncimŭ tuturor de obşte supĕrare întru nimicŭ să nu facă. 1792, Febr. 25.

Cod. No. XX, fila 384.

Cartea dumnéluĭ logofĕtuluĭ Manoilă za. vist. pentru unŭ scaunŭ de carne din Bucurescĭ.

Zemle Vlascoe... Fiind-că boerulŭ Domnieĭ mele Manoilă logofĕtulŭ za. vist. după ostenelile şi credinciósе slujbele sale, aŭ avutŭ milă prin cartea Domnieĭ mele încă din cea-l-altă Domnie, ca să ţie unŭ scaunŭ de carne aicĭ în oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, scutitŭ şi apĕratŭ de fumăritŭ, de erbăritŭ, de vamă şi de alte orênduelĭ, şi fiind-că şi acum iarăşĭ se află cu trudă şi ostenélă slujindŭ şi cu credinţă Domnieĭ mele, întărimŭ printr'acésta cartea Domnieĭ mele ce aŭ avutŭ, ca să i-se păzéscă nestrĕmutatŭ; pentru care poruncimŭ şi vouĕ fumarilor, erbarilor, vameşilor şi vĕtafuluĭ de măcelarĭ, să vĕ ferițĭ de acestŭ scaunŭ, şi întru nimicŭ supĕrare peste porunca Domnieĭ mele să nu faceţĭ. 1791, Decemb. 16.

Cod. No. XX, fila 239.

Carte de scutire a unuĭ scaunŭ de carne alŭ luĭ Dumitrache cluceru.

Zemle Vlascoe... Datamŭ Domnia mea acéstă carte, credinciosuluĭ boerŭ alŭ Domnieĭ mele Dumitrache Cluceru za Aria, ca să aibă a ţinea unŭ scaunŭ de carne, de nicĭ unele supĕrare câtuş de câtŭ să nu aibă de nimenĭ, cum şi de către vĕtavu de măcelarĭ să fie apĕratŭ, care acestŭ privilegiŭ l'aŭ avutŭ numitulŭ boerŭ încă din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele, precum din cartea ce vĕḑumŭ cu létŭ 1785, Ianuar. 2, ne-amŭ adeveritŭ, decĭ şi acum învrednicindune Domnulŭ Dumeḑeŭ cu a-doua Domnie a ţĕreĭ romănescĭ, 'ĭ întărimŭ printr'acéstă carte scutirea acestuĭ scaunŭ de carne ca să i-se păzéscă nestrămutatŭ pentru care poruncimŭ şi la toţĭ câţĭ să cuvine, să vĕ feriţĭ de acestŭ scaunŭ, şi întru nimicŭ supĕrare să nu faceţĭ. 1792, Ian. 8.

fila 265.

Privilegiulŭ celŭ maĭ urîtŭ acordatŭ de M. Suţu, fu prin reînoi-

---

Carte de unŭ scaunŭ de carne scutitŭ a luĭ Şerban biv. 3-lea logofĕtŭ din poporulŭ Lipieĭ sud. Buz.

Zemle Vlascoe... După jalba ce ne-aŭ datŭ boerulŭ Domnieĭ mele Şerban Andronescul biv 3-lea logofĕtŭ, că la sud Buzĕŭ, în poporulŭ Lipiĭ, are vie pe moşia sa, unde din vechime şi pênă acum se află unŭ scaunŭ de carne, pe care tómna la vremea culesuluĭ de viĭ, 'lŭ vêndŭ vinăriceriĭ, şi elŭ căcĭ are moşióră nu se ajutoréză dela acelŭ scaunŭ cu nimicŭ; pentru care fiind-că numitu 3-lea logofĕtŭ, din copilăria luĭ s'aŭ aflatŭ pênă acum slujindŭ la toţĭ trecuţiĭ fraţĭ Domnĭ, cum şi la întêia Domnie a Domnieĭ mele, şi acum la a doua Domnie se află totŭ slujindŭ, m'amŭ milostivitŭ Domnia mea pentru a sa strĕdanie şi credinciósă slujbă, de l'amŭ miluitŭ cu venitulŭ acestuĭ scaunŭ, şi de acum înainte elŭ să fie volnicŭ a şi-'l stăpêni în câtă vreme va avea viaţă, iar boeriĭ vinăriceriĭ nicĭ de cum să nu se maĭ amestece alŭ vinde séŭ a pune altŭ scaunŭ prin prejurŭ în locŭ neobişnuitŭ, pentru că Domnia mea l'amŭ miluitŭ cu acestŭ scaunŭ, ca din venitŭ să se ajutoreze la neputinţele caseĭ luĭ; dreptŭ acea i s'aŭ datŭ acéstă carte întărită cu pecetea Domnieĭ mele. 1792, Febr. 29.

Jalba şi porunca gospod. ce s'aŭ făcutŭ în dosŭ pentru nisce scaune scutite ce aŭ moşneniĭ Dobrotenĭ pe moşia lor în sud. Saac.

Pré Inălţate Dómne.

Jăluimŭ Măriеĭ téle, că noĭ avemŭ moşie în délulŭ Dobrotenilor sud. Saac., pe care moşie din vechime prin hrisóve şi cărţĭ dela toţĭ luminaţiĭ Domnĭ după vremĭ amŭ scutitŭ scaunele ce taie carne în délŭ pe acéstă moşie ale nóstre de către boeriĭ vinăricerĭ şi de către toţĭ slujbaşiĭ ce sunt orênduiţĭ asupra scaunelor dajnice fără de privilegiurĭ, care scaune ni le-amŭ stăpânitŭ fără de nicĭ o supĕrare de către boeriĭ vinăricerĭ şi de către toţĭ slujbaşiĭ, iar acum între aceştia aniĭ trecuţĭ, în vremea armiilor, ne-aŭ luatŭ boeriĭ vinăricerĭ ḑeciuială la banĭ şi la carne, fără de orênduială; milostive Dómne, noĭ avêndŭ între noĭ prigonirea de neînvoială, prin jalbă arĕtândŭ Măriеĭ téle luminate Dómne întru fericirea cea d'întêiŭ, şi fiindŭ rênduiţĭ de către Măria ta spre cercetare la dumnéluĭ vel logofĕtulŭ Manolache Creţulescu fiindŭ iarăşĭ mare logofĕtŭ de ţéra de josŭ, după luminată porunca Măriеĭ téle, ni s'aŭ făcutŭ cercetare pricinii şi tuturor privilegiurilor şi prin anafora ni s'aŭ hotărîtŭ ca să avemŭ scutite treĭ scaune pre anume fieşce-care cine-şi scaunu luĭ, de care ne rugămŭ Măriеĭ téle, ca să te milostivescĭ ca să ni se facă înoire şi acum privilegiurilor, a fi apĕrate şi scutite de către boeriĭ vinăricerĭ a nu se supĕra cu ḑeciuială de banĭ şi de carne peste mĕsură, cum şi de către slujbaşiĭ erbarĭ, pentru că atâta milă avemŭ şi noĭ, dela moşiĭ şi strămoşiĭ noştri aflându-se slujindŭ luminaţilor domnĭ, cum şi noĭ a scuti fieşte-care la orênduiala luĭ; şi ce va fi mila Măriеĭ téle. Robiĭ Măriеĭ téle.

Ursache Cupeţ vornicŭ, *Teodor* slugerŭ, *Tisopto, i popa Şerban, Iordănescu I. Radu* postelnicŭ, *i Simion* post. zet. *Radu, nepoţiĭ luĭ Mihaĭ* cluceru, *Chetoţénu, i Ión Diaconu* dela biserica gospod. cu toţĭ părtaşiĭ de moşie.

rea către vorniculŭ Moruz, vorniculŭ de ţéra de josŭ, a hrisovuluĭ

«*Iω Mihail Constantin Suţul VV.*

Fiind-că vĕḑumŭ Domnia mea la mânile jăluitorilor anaforaua dumnéluĭ vel. logofĕtŭ cu întărirea Domnieĭ mele din cea-l-altă domnie, cu létŭ 1785 Sept. 23, de privilegiulŭ acestor scaune a le avea scutite, poruncimŭ Domnia mea boerilor vinăricerĭ şi altorŭ slujbaşĭ, să vĕ feriţĭ, şi după anaforaua ce este cu întărirea Domnieĭ mele urmândŭ, supĕrare împotrivă să nu le faceţĭ, ca să li se păzéscă privilegiulŭ scuteliĭ scaunelor acestora întocmaĭ după domnescile cărţĭ. 1792, Augustŭ 23.

Cod. No. XX, fila 824.

Cartea dumnéluĭ vel. logof. Creţulescu pentru unŭ scaunŭ de carne din Valea Poeneĭ, sud. Saac.

Zemle Vlascoe... Fiind-că aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Manolache Creţulescul vel. log. de ţéra de josŭ, cum că în sud. Saac, la valea Poeneĭ, avêndŭ viĭ lucrătóre, din întêmplarea vremilorŭ s'aŭ părăsitŭ şi s'aŭ părăginitŭ, la care viĭ avêndŭ şi scaunŭ de carne scutitŭ şi apĕratŭ cu privilegiurĭ Domnescĭ, din pricina părăginiriĭ viilor s'aŭ părăsitŭ şi acelŭ scaunŭ, acum fiind-că s'aŭ apucatŭ dumnéluĭ de a lucra viile, amŭ datŭ Domnia mea acéstă Domnésca nóstră carte dumnéluĭ vel. logofĕtŭ cu care să aibă volnicie şi slobozanie de a pune şi a rădica scaunŭ pentru tăiatulŭ cărneĭ, în loculŭ unde aŭ fostŭ maĭ nainte, la viile domnieĭ séle, care scaunŭ să fie scutitŭ şi apĕratŭ de tóte dările şi angariile ce vorŭ fi pe alte scaune, după cum aŭ fostŭ maĭ nainte, de care poruncimŭ Domnia mea şi dumnévóstră ispravnicilor, i vinăricerilor; niminea întru nimicŭ supĕrare peste cartea acésta a Domnieĭ mele să nu faceţĭ. 1791, Noembr. 14.

Cod. No. XX, fila 228.

Zemle Vlascoe... Fiind-că dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Nicolae Brâncovénu biv. vel banŭ prin cartea Domnieĭ mele din cea-l-altă domnie cu létŭ 1783 Noembre 3, aŭ avutŭ volnicie a face pe moşia dumnéluĭ Găgenĭ, ot. sud. Saac. têrgŭ în fie-care anŭ odată, care têrgŭ să ţie o sĕptĕmână, de la ḑiua Duminiceĭ sfântuluĭ Apostol Tomiĭ, unde să fie şi oborŭ pentru vite i bucate, şi la acestŭ têrgŭ să nu se amestece nicĭ ispravniciĭ, nicĭ vameşiĭ, nicĭ erbariĭ nicĭ zabiţiĭ, nicĭ alţĭ ómenĭ domnescĭ, ci să aibă dumnéluĭ a lua vama cea obişnuită şi cele-l-alte obiceiurĭ ce vor fi la têrgulŭ acesta; aşişderea nicĭ vinŭ i rachiŭ nimenea să nu fie volnicĭ a vinde la acestŭ têrgŭ într'acéstă sĕptămână fără de ştirea omuluĭ dumnéluĭ, care têrgŭ urméză de se face şi până acum după cartea Domnieĭ mele de atuncĭ; dreptŭ aceea şi acum bine amŭ voitŭ Domnia mea de amŭ înoitŭ şi amŭ întăritŭ privilegiulŭ acesta. pentru care spuiŭ dumnévóstră ispravnicilor i vameşilor şi tuturor altora ce veţĭ fi orênduiţĭ orĭ cu ce trebĭ şi slujbe domnescĭ. să aveţĭ a vĕ feri. şi nimenea întru nimicŭ să nu se amestece la acestŭ têrgŭ, că ori-care va îndrăzni a face câtuşĭ de câtŭ supĕrare, séŭ bântuială, preste porunca Domnieĭ mele, se va pedepsi. 1792 Ianuare 20.

Zemle Vlascoe.... Dat-amŭ cartea Domnieĭ mele dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Nicolae Brâncovénu biv vel banŭ, cu care să stricatŭ de Mavrogheni, prin care orașulŭ Ploescĭ este constituitŭ proprietate a familieĭ Moruz. Acestŭ hrisovŭ, din 2 Martie 1792, acordatŭ *cu împreună lucrarea a întreguluĭ Divanŭ* aŭ provocatŭ de sigurŭ drepte contestaţiunĭ și protestaţiunĭ din partea târgoveţilor Ploescenĭ (1)

---

aibă a ţinea la moșia dumnéluĭ Găgeuĭ sud. Saac. patru scaune de carne scutite și apĕrate de erbăritŭ, de fumăritŭ, de vamă și de tóte alte angariĭ ce daŭ alte scaune; aceste să fie nebântuite de nimenea, pentru că acestŭ privilegiŭ l-aŭ avutŭ dumnéluĭ banulŭ și în Domnia Domnieĭ mele cea-l-altă, prin cartea ce o vĕḍumŭ, cu létŭ 1783 Noembre 3. Dreptŭ aceea și acum poruncimŭ Domnia mea vouĕ erbarilor, fumarilor și vameșilor, să avețĭ a vĕ feri de aceste scaune, și întru nimicŭ supĕrare séŭ bântuială câtușĭ de câtŭ să nu facețĭ, că orĭ-care va îndrăzni preste porunca Domnieĭ mele, va lua certare. 1792 Ianuare 20.

Zemle Vlascoe.... Dumnévóstră ispravnicilor ot. sud. Prahova, sănătate, vĕ facemŭ în scire, că după rugăciunea ce aŭ fostŭ făcut Domnieĭ mele încă din cea-l-altă domnie, dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Costache Ghica biv vel logofĕtŭ de ţéra de josŭ, amŭ datŭ cartea Domnieĭ mele de slobodenie ca să se facă têrgŭ pe moșia dumnéluĭ Băicoiul dintr'acelŭ judeţŭ pe sĕptĕmână odată, pentru alișverișulŭ locuitorilor părţiĭ loculuĭ, și pentru óreșĭ-care folosŭ alŭ casiĭ dumnéluĭ, cu așĭ vinde vinurile și rachiurile dumnéluĭ pentru...... de vite strĕine, după care poruncă arétă Domnieĭ mele că s'aŭ urmatŭ și se urméză facerea têrguluĭ până acum unde se vindea vinurile și rachiurile dumnéluĭ până aŭ fostŭ aicĭ, iară după ce aŭ lipsitŭ dumnéluĭ de aicĭ, se isterisesce dumnéluĭ de acestŭ folosŭ ce i se cade dumnéluĭ, ca unuĭ stăpânŭ de moșie, făcêndŭ alișverișulŭ acesta alţiĭ; care acésta ne-fiindŭ cu cale, în vreme ce numaĭ și numaĭ pentru acéstă pricină i-aŭ fostŭ rugăciunea dumnéluĭ de 'ĭ-amŭ datŭ Domnia mea acéstă slobodenie a faceriĭ têrguluĭ, vĕ poruncimŭ ca să daţĭ ajutorŭ rênduituluĭ isprăvnicelŭ, spre a'șĭ vinde numaĭ vinurile și rachiurile dumnéluĭ, neîngăduindŭ pe alţiĭ, a face alișverișulŭ acesta, și așĭa să daţĭ nizamŭ la acésta după cum vĕ poruncimŭ. 1792 Maiŭ 5.

Cod. No. XX, fila 557.

(1) *Hrisovulŭ dumnéluĭ vorniculuĭ Moruzi pentru moșia Ploescĭ.*

Din vechime este sciutŭ și prin multe pilde vechĭ și nouĕ, în faptă este de faţă vĕḍutŭ, că Domniĭ și Oblăduitoriĭ ţĕreĭ aceștia, avêndŭ cea desăvĕrșitŭ volnicie slobodă aspura pămênturilor și lucrurilor domnescĭ, la cine aŭ bine-voitŭ a hărăzi și unde Dumneḍeŭ i-aŭ luminatŭ a da dintr'acelea domnescĭ lucrurĭ pentru slujbe și pentru cuviincióse dreptăţĭ, nu numaĭ aŭ fostŭ în urmă bine păzită și ne strămutată de către alţiĭ fraţĭ domnĭ, ci încă s'aŭ întăritŭ și cu de isnóvă hrisóvele și cărţile Domnieĭ lor séle iar maĭ cu asupră, când acelŭ harŭ s'aŭ făcutŭ la loculŭ ce s'aŭ căḍutŭ și la partea cea maĭ vrednică de ajutorŭ; dreptŭ acea și Domnia nóstră, după acéstă pildă care s'aŭ păzitŭ, întocmaĭ ca o pravilă urmândŭ și încă din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele, găsindŭ moșia Ploescĭ, adecă orașulŭ și cu tótă moșia de afară i cu satele ce sunt pe dênsa hărăzite, atâtŭ de Domnia sa fratele Alecsandru Voevodŭ Ipsilant, prin hrisovulŭ dela létŭ . . . la dumnéluĭ cinstituluĭ și credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele Ión

Eată acum și un privilegiŭ special:

16 privilegiurĭ ale vornicilor, însă 8 de ţéra de sus, și 8 de ţéra de josŭ.

Zemle Vlascoe..... De vreme ce aĭ 2-lea vornicĭ pentru slujba lor aŭ avutŭ vechĭ obiceiŭ și milă dela toţĭ Domniĭ de sunt apĕraţĭ de rêndulŭ dăjdiilor scu-

---

Moruzi vel. vornicŭ de ţéra de josŭ, întru desăvĕrșită stăpânirea luĭ, ca moşie domnéscă slobodă ce s'aŭ aflatŭ, spre a lua d-luĭ totŭ venitulŭ eĭ, atâtŭ de afară din câmpiĭ, câtŭ și în lăuntru têrguluĭ dela orășeniĭ Ploesceni, (afară numaĭ din ceĭ ce se tragŭ din némulŭ călărașilor i roșiilor, i călărășăilor ce aŭ fostŭ avutŭ din vechime hrisóve ale vechilor Domnĭ de a fi priveligiaţĭ, pe acea moşie, nu ne-amŭ pripitŭ cu tóte acestea a face întărirea acestuĭ harŭ fără de cercetarea privilegiurilor acelora priveligiaţĭ, ca nu cum-va să facemŭ înpotrivă la acea ce amŭ ḑisŭ ântêiŭ și după ce prin amĕruntă cercetare faţă cu orĕșeniĭ Ploesceni, în Divanŭ, ne-amŭ pliroforisitŭ dela însușĭ eĭ, din cuprinderea hrisóvelor lor, că nu pomenea pentru pămêntulŭ moșieĭ nimicŭ, adecă ca se fie și pămêntulŭ moşiĭ întru stăpânirea lor, fără de numaĭ sloboḑenie a se hrăni pe dênsa, nicĭ scrie în hrisóvele lor de a fi priveligiaţĭ pe lêngă roșiĭ, i călărașĭ, călărășeĭ şi toţĭ alţiĭ orĕșenĭ ver-câţĭ vorŭ fi și se vorŭ aduna strĕinĭ după vremĭ în Ploescĭ cu locuinţa, ci încă și davagiĭ s'aŭ arĕtatŭ atuncĭ faţă în Divanŭ înaintea Domnieĭ mele némurile celea care se tragŭ din roşiĭ, i călărașĭ, și călărăşeĭ, asupra celor-l-alţĭ orășenĭ din Ploescĭ, i strĕinĭ și adunătură, fiindŭ fără de nicĭ unŭ cuvêntŭ de dreptate caută a se face și eĭ privilegiaţĭ, cerêndŭ ca să-'ĭ înfruntămŭ pe orășenĭ să se astêmpere, şi să nu maĭ pricinuiască obștieĭ cheltuelĭ cu ne astêmpărările lor, prin jălbile ce daŭ la Domnie așa dar făcêndu-ni-se cunoscutŭ că numaĭ la acestea némurĭ aŭ fostŭ privilegiurile domnilor vechĭ date, și numaĭ pentru sloboḑenie de hrană, iar nu și stăpânĭ pămêntuluĭ moșieĭ, amŭ poruncitŭ de s'aŭ făcutŭ cercetare, atâtŭ acolo la faţa loculuĭ, cât şi aicĭ, ca să aflămŭ câţĭ şi care se tragŭ dintru acelea némurĭ, la carĭ aŭ fostŭ datŭ domniĭ vechĭ acelŭ privilegiŭ, spre a nu-'ĭ isterisi de dreptulŭ lor, şi pre 19 sinete ce s'aŭ aflatŭ atuncĭ în viaţă, dintr'aceĭ vechĭ roșiĭ, calaraşiĭ și cămărășiĭ i-amŭ lăsatŭ Domnia mea privilegiaţĭ, ca să nu dea adecă nicĭ dijmă, nicĭ clacă, cum şi pe alţiĭ, câţĭ să vor maĭ dovedi că se tragŭ dintr'acelea némurĭ, orĭ parte bărbătéscă, orĭ parte femeească, căsătorită măcar după strĕinĭ orĕșenĭ şi va fi șeḑĕtorĭ în orașŭ, iarăş i-amŭ lăsatŭ Domnia mea subt privilegiulŭ ce-'lŭ numimŭ, și după ce amŭ alesŭ pe aceștia care aŭ avutŭ privilegiŭ din vechime, amŭ întăritŭ apoĭ și Domnia nóstră harulŭ și stăpânirea vorniculuĭ Moruzi, atât pe orașŭ câtŭ și pe moșie i satele eĭ, spre a fi desăvĕrșitŭ stăpânŭ, luândŭ dela toţĭ ceĭ-l-alţĭ, dijma, claca, adetulŭ prăvăliilor, vênḑêndu-şĭ numaĭ vinurile și rachiurile dumnéluĭ, după privilegiurile ce aŭ toţĭ stăpâniĭ de moșiĭ, și amŭ datŭ la mânele dumnéluĭ hrisovŭ Domnieĭ mele, cu létŭ cum se vede cuprinḑĕtorŭ cu tótă îndestularea pricineĭ și a întocmiriĭ ce amŭ făcutŭ pe largŭ, și așia nicĭ pre ceĭ adevĕraţĭ privilegiaţĭ cu hrisóve vechĭ nu 'ĭ-amŭ isterisitŭ Domnia mea de mila lor, însă pe câtŭ li s'aŭ căḑutŭ și la câţĭ se cuvine, nicĭ pe dumnéluĭ vorniculŭ Moruzi nu l'amŭ isterisitŭ de harulŭ ce ĭ-aŭ făcutŭ numiţiĭ fraţĭ Domnĭ, după volnicia ce aŭ avutŭ, *iar Mavrogheni stricândŭ acéstă dréptă și volnică hotărîre de treĭ domniĭ și isterisindŭ pe dumnéluĭ maĭ susŭ numitulŭ boerŭ de orașulŭ Ploescĭ, de a fi privilegiaţĭ și celor ce se cade* tind drepte bucatele lor de dijmăritŭ și vinăriciŭ, și o pivniță aicĭ în orașulŭ Bucurescĭ de fumăritŭ și de tóte angariile, precum ne adeverimŭ Domnia mea, din cartea Domnieĭ mele din cea-l-altă Domnie, ot létŭ 1784, Martie 6, dreptŭ

și celor ce nu se cade, cu care aŭ datŭ pricină orășenilor a veni și acum cu jălbĭ la Domnia mea, și a li se pricinui cheltuelĭ și perdere de muncă, curora cerênduli-se de către Domnia mea prin dumnéluĭ vel logofĕtŭ acelŭ hrisovŭ al luĭ Mavrogheni ca să-lŭ vedemŭ, felurĭ de pricinĭ aŭ arĕtatŭ că nu-lŭ aŭ, decĭ fiindŭ că cu prea înaltă poruncă împĕrătéscă a prea puterniculuĭ și a prea dreptuluĭ nostru *împĕratŭ s'aŭ anerisitŭ pecetea luĭ Mavrogheni,* amŭ datŭ Domnieĭ mea acestŭ domnesculŭ nostru hrisovŭ, prin care anerisimŭ acea anerisită din poruncă împĕrătéscă pecetea luĭ Mavrogheni, ce aŭ Ploescenii, spre a nu avea nicĭ o ținere în sémă, și întărimŭ de isnóvă hrisovulŭ Domnieĭ mele, din cea-l-altă Domnie, pentru stăpânirea și volnicia dumnéluĭ și credinciosŭ boeruluĭ Domnieĭ mele Ión Moruzi vel vornicŭ de țéra de josŭ, nu numaĭ pe moșie ci și pe orașulŭ Pl'oescĭ, ca întru tóte și întocmaĭ să urmeze cu stăpânirea după acelŭ hrisovŭ, și să-șĭ aibă tóte veniturile și folosurile pe deplinŭ, precum s'aŭ întocmitŭ și s'aŭ hotărîtŭ de Domnia mea atuncĭ, căreia hotărîrĭ poruncimŭ Domnia mea și ispravnicilor ot. sud. Prahova să supue pe Ploescenĭ și făr de voia lor a fi următorĭ, care hrisovŭ poruncimŭ să se citéscă întru auḑulŭ tuturor de obște la orașŭ spre a'lŭ înțelege, ca să scie hotărîrea spre a se astêmpăra pricinuĭtorii de jălbĭ și de amestecăturĭ. Asemenea să aibă dumnéluĭ întru acestŭ maĭ susŭ numitŭ orașŭ Ploescĭ patru scaune de carne scutite și apĕrate de erbăritŭ, de fumăritŭ, de vamă și de tóte alte angarii ce daŭ alte scaune, pentru că acestŭ privilegiŭ 'lŭ are dumnéluĭ, atâtŭ de la domnia sa fratele Nicolae Vodă Caragea, câtŭ și cu o deosebită cartea Domnieĭ mele din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele, care o vĕḑumŭ cu létŭ 1783 Augustŭ. Așișderea să aibă volnicie a face pe acéstă maĭ susŭ numita moșie a domnieĭ séle têrgŭ în fieșĭ-care anŭ odată la 23 de ḑile ale luniĭ luĭ Aprile, în ḑiua sfântuluĭ Gheorghe, care têrgŭ să ție o sĕptĕmână de rêndŭ, și la acestŭ têrgŭ să nu se amestece nicĭ vameșiĭ, nicĭ ispravniciĭ, nicĭ alțĭ ómenĭ domnescĭ întru nimicŭ, ci să aibă dumnéluĭ a lua vama cea obișnuită, și cele-l-alte obiceiurĭ la têrgulŭ acesta, după cum se iaŭ și la cele-l-alte asemenea têrgurĭ, cum și vinŭ i rachiŭ, nimenea să nu fie volnicŭ a vinde la acestŭ têrgŭ într'acéstă sĕptĕmână fără de scirea omuluĭ Domnieĭ séle, pentru că și acéstă voie o are dumnéluĭ dată și întărită, atâtŭ iarășĭ prin cartea Domnieĭ séle rĕposatuluĭ Nicolae Vodă Caragea, câtŭ și prin Domnésca nóstră carte din cea-l-altă a nóstră Domnie, care o vĕḑumŭ cu létŭ 1783, August 18; deosebitŭ de acestea i maĭ întărimŭ Domnia mea printr'acestŭ Domnescul nostru hrisovŭ și douĕ Domnescile nóstre cărțĭ ce le are iarășĭ din cea-l-altă Domnie, una dela létŭ 1784, Septembrie 6, alta dela létŭ 1785, Iuliŭ 24, pentru tótă vătășia de țiganĭ Domnescĭ sălașe 19, ce se află la Ploescĭ în sud. Prahova, care din bunavoința Domnieĭ mele 'ĭ-amŭ dăruitŭ Domnieĭ séle, anume Tudoran vătafŭ, Nicolae potcovarŭ, Duță lăutarŭ, Ión herarŭ, Stanciul Bocalcea, Mihaiŭ Constantin, Marin croitorŭ, Ión săpunarŭ, Ión lăutarŭ, Constantin Radu, Vladu lăutarŭ, Radu Ión, Chivu herarŭ, Radu sin Ego, Ene sin Preda, Iordache sin Andreĭ, Trandafir sin Stoica, Radu toboșarŭ și Gheorghe zet. Todoran, ca să aibă a ținea și a'ĭ stăpâni pe eĭ, nevestele și copiiĭ lor, atâtŭ dumnéluĭ i coconiĭ dumnéluĭ, cu acea și acum întru a doua Domnie, iarășĭ amŭ întăritŭ acéstă milă și amŭ datŭ cartea Domnieĭ mele luĭ..... alŭ 2-lea vornicŭ ot dumnéluĭ vornicŭ de țéra de..... ca să fie ne supĕratŭ de tóte câte scriemŭ maĭ susŭ (1). 1791, Decembrie 5.

Intre birurile carĭ sub Mavrogheni se întinseseră asupra tutulor boerilor era *căminăritulŭ*. M. Șuțu ridică de-asupra boerimiĭ acestŭ birŭ, prin următórele publicațiunĭ, după cererea Divanuluĭ și prelaților bisericeĭ. Fură scutițĭ de căminăritŭ boeriĭ de la vel banŭ până la vel clucerŭ de arie și mitropolia, episcopia și mônăstirile marĭ (2). Cine împarte, parte îșĭ face!

---

bună pace și ne strămutațĭ, câtŭ și totŭ némulŭ dumnéluĭ și când dintr'aceste sălașe ce se numescŭ maĭ susŭ, se va întêmpla a lua cu cununie țiganŭ pe țigancă, séŭ țigancă pe țiganŭ din alțĭ țiganĭ Domnescĭ, să rĕmâe și aceia iarășĭ aĭ dumnéluĭ fără de a nu se cere schimbulŭ de către nimenea, pentru că așia se coprinde și în Domnescile nóstre cărțĭ ce le are Dumnéluĭ; ad-verimŭ hrisovulŭ acesta cu însășĭ Domnésca nóstră iscălitură i pecete și cu mărturia prea iubiților Domnieĭ mele fiĭ Ión Voevod, Gregorie Voevod. Alexandru Voevod și cu a dumnélor cinstiților și credincioșĭ boerilor velițĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele Pană Filipescu vel banŭ, Ianache Văcărescu vel vist. de țéra de susŭ, Ianache Crețulescu vel logof. de țéra de josŭ, Alexandru Manu vel spătarŭ, Drăghicén Oteteleșanu vel stol., Alexandru Suțul vel comis, Dumitrache vel slug., Mihalache vel spăt. și ispravnicŭ Manolache Crețulescu vel logof., scriindu-se hrisovulŭ acesta întru ântêiulŭ anŭ dintru a doua Domnie a Domnieĭ mele la létŭ, 1792, Martie, de Gheorghe logof. za taină.

Cod. No. XX, fila 20.

(1) Cod. No. XX, fila 418, 419, 420.

(2) Eată acestŭ document:

Publicațiĭ pe la tóte județele pentru căminăritŭ, ca să nu se iée de pe la boerĭ.

Dumnévóstră ispravnicilor ot. sud... sănătate, măcar că venitulŭ căminăritulŭ de estimpŭ 'l-amŭ orânduitŭ Domnia mea prin cărțile ce s'aŭ datŭ la mânile orênduiților a se căuta după orênduiala și obiceiulŭ ce se urméză și la venitulŭ fumărituluĭ domnescŭ ad. metropolia, episcopiile, mônăstirile marĭ, dumnélor boeriĭ de la vel banŭ pâna la vel clucerŭ de arie și jupânesile ce aŭ stătutŭ boeriĭ dumnélor velițĭ să scutéscă câte o cârciumă, iar pentru câte alte aŭ să plătéscă căminăritŭ, dar după rugăciunea ce făcură Domnieĭ mele dumnélor boeriĭ de obște am bine-voitŭ Domnia mea a se căuta iarășĭ ca maĭ nainte, adecă tóte cârciumile dumnélor ce aŭ pe afară, să fie nesupĕrate de căminăritŭ, ci dar vĕ poruncimŭ să arĕtațĭ și orênduiților căminarĭ porunca acésta, cărora li s'aŭ datŭ în scire, și de către însușĭ dumnéluĭ epistatulŭ căminarŭ, ca să urmeze după acéstă poruncă, spre a fi nesupĕrate întru nimicŭ cârciumile sfinteĭ mitropoliĭ, ale episcopilor, mônăstirilor marĭ, ale dumnélor boerilor de la vel banŭ până la vel clucerŭ de arie și ale jupâneselor vĕduve ce aŭ stătutŭ boeriĭ dum-

M. Suţu Vodă aŭ hărăzitŭ scutirĭ deosebite şi privilegiĭ şi la slujbaşĭ maĭ puţinĭ importanţĭ. Aşĭa în 5 Decembrie, 1791 aflăm:

Treĭ privilegiurĭ ale logofeţilor dela depertamenturile din Bucurescĭ, însă la depertamenturile de optŭ, de şépte şi de cremenalion.

Zemle Vlascoe..... Datamŭ cartea Domnieĭ mele..... logofĕtulŭ dela depertamentulŭ..... ca să fie în pace şi ertatŭ de tóte dăjdiile şi orênduelile verĭ-câte ar eşi dela visterie, şi dela cămara Domnieĭ mele, peste anŭ, în ţéră, de nicĭ unile val şi supĕrare să nu aibă; aşişderea şi ale dumnéluĭ drepte bucate să fie în pace şi ertate, stupĭ i rîmătorĭ de dijmăritŭ şi vinulŭ ce va face în viile luĭ de vinăriciŭ, şi o pivniţă aicĭ în oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, apĕrată de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vamă de vinŭ Domnescŭ, i de ortulŭ vătăşescŭ şi de tóte alte angariĭ; asemenea să aibă a ţinea şi lude unulŭ scutitŭ, ca să fie de posluşania caseĭ dumnéluĭ, apĕratŭ de tóte dăjdiile şi angariile ce ar eşi peste anŭ în ţéră şi aicĭ pe târgŭ dela visterie şi cămara Domnieĭ mele, val şi supĕrare să nu aibă nicĭ de alte podvezĭ nicĭ de cum să nu se supere; pentru care poruncimŭ Domnia mea dumitale vel agă, vel căpit. za dorobanţĭ şi altor zapciĭ verĭ-carĭ, şi orĭ de ce trébă veţĭ fi şi orĭ cu ce slujbe veţĭ fi orênduiţĭ, şi dumné-vóstră ispravnicilor de prin judeţe, toţĭ să aveţĭ a vĕ feri atâtŭ de casa numituluĭ logofeţelŭ cât şi de omulŭ dumnéluĭ, nicĭ de cum bântuială séŭ supĕrate măcar câtŭ de puţinŭ să nu faceţĭ; poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ dijmarilor, vinăricerilor, fumarilor, căminarilor, vameşilor şi vătaşilor de cârciumarĭ, vĕḑêndŭ cartea acésta a Domnieĭ mele toţĭ să aveţĭ a vĕ feri şi a da pace pentru tóte câte scriemŭ maĭ susŭ, ne făcêndŭ nimenea nicĭ unŭ felŭ de supĕrare (1). 1791, Decembrie 5.

De asemenea M. Şuţu acordă următórele:

Patru privilegiurĭ a patru logofeţĭ de la Divanulŭ Craioveĭ.

Zemle Vlascoe.... Fiind-că se află slujindŭ la Divanulŭ Domnieĭ mele ot Craiova logofeţelŭ, i s'aŭ datŭ acéstă domnéscă nóstră carte, ca să aibă privilegiulŭ ce aŭ avutŭ şi maĭ nainte, adecă să fie în pace şi ertatŭ de tóte dăjdiile şi orênduelile verĭ-câte arŭ eşi dela visterie şi de la cămara Domnieĭ mele preste anŭ în ţéră; aşişderea şi ale luĭ drepte bucate să fie în pace şi ertate: stupĭ i rîmătorĭ de dijmăritŭ, şi vinulŭ ce-lŭ va face în viile luĭ de vinăriciŭ, şi o pivniţă în oraşulŭ Craioveĭ apĕrată de fumăritŭ, de căminăritŭ şi de tóte dările ce sunt pe alte pivniţe; asemenea să aibe a ţinea şi unŭ lude scutitŭ, omŭ scutitŭ fără de pricină, ca să-ĭ fie de posluşanià caseĭ luĭ: pentru care poruncimŭ

---

nélor veliţĭ, iar cele-l-alte să urmeze întocmaĭ după cuprinderea cărţilor căminărituluĭ ce aŭ căminariĭ la mânile lor, care acele cârciumĭ mônăstirescĭ şi boerescĭ, n'aŭ a se supĕra nicĭ la căminăritulŭ vinuluĭ nicĭ al rachiuluĭ. 1792, Februarie 4.

Cod. No. XX, fila 350.

(1) Cod. No. XX, fila 211.

Domnia mea la toţĭ câţĭ se cuvine, să fie următorĭ de a se păzi privilegiulŭ acesta întocmaĭ (1). 1791 Decembre 6.

Asemenea privilegiŭ s'aŭ datŭ şi logofĕtuluĭ ce se află slujindŭ la depertamentulŭ de patru ot Craiova.

Asemenea privilegiŭ s'aŭ datŭ şi logofĕtuluĭ ce se află slujindŭ la depertamentulŭ de cremenalionŭ ot Craiova.

De scutirĭ şi privilegiŭ se bucură şi alţĭ patru logofeţĭ de la epitropia obştéscă din Bucurescĭ cu hrisovulŭ următorŭ:

Zemle Vlascoe..... Slugiĭ Domnieĭ mele ce se află slujindŭ la trebile epitropieĭ, ca să fie în pace şi ertatŭ de tóte dăjdiile şi orênduelile verĭ-câte arŭ eşi de la visteria Domnieĭ mele peste în ţéră şi aicĭ în târgŭ, de nicĭ unele valŭ şi supĕrare să n'aibă; aşişderea şi ale luĭ drepte bucate să fie în pace şi scutite: stupĭ i rîmătorĭ de dijmăritŭ, şi vinulŭ ce va fi în viile luĭ de vinăriciŭ, cum şi o pivniţă aicĭ în oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, să fie scutită şi apĕrată de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vamă de vinŭ domnescŭ şi de ortulŭ vătăşescŭ. Asemenea să aibă a ţinea şi lude douĭ, carĭ să fie în pace şi ertaţĭ de tóte dăjdiile şi orênduelile ce vorŭ eşi pe anŭ în ţéră de la visteria Domnieĭ mele, de nicĭ unele valŭ şi supĕrare să nu aibă, pentru că aflându-se numitulŭ logofĕtŭ cu slujba logofeţieĭ nelipsitŭ aŭ avutŭ acestŭ privilegiŭ logofeţiĭ epitropieĭ, atâtŭ de la alţĭ fraţĭ Domnĭ, câtŭ şi de la Domnia mea, din cea-l-altă Domnie; Decĭ şi acum învrednicindu-ne domnulŭ Dumneḑeŭ cu alŭ doilea Domnie a ţeriĭ românescĭ, m'amŭ milostivitŭ şi amŭ înoitŭ prin acéstă carte mila ce aŭ avutŭ logofeţiĭ epitropieĭ a o avea şi numitulŭ logofĕtŭ ce se află slujindŭ nestrĕmutatŭ; pentru care poruncimŭ şi dumnévóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, i dumitale vel agă şi vel căpitanŭ za dorobanţĭ i altorŭ zapciĭ, ce veţĭ fi orênduiţĭ, orĭ cu ce dăjdiĭ şi orânduelĭ, vĕḑêndŭ cartea Domnieĭ mele, de tóte câte se coprinde maĭ susŭ, să aveţĭ a vĕ feri, şi întru nimicŭ supĕrare să nu faceţĭ (2). 1791 Decembre 18.

Ceĭ 4 logofeţĭ eraŭ: *Antonie Berheénu, Nicolae, Constandin, Alexandru sin popa Ştefan.*

Iuzbaşa de fustaşĭ dela Divanŭ încă dobêndesce scutirĭ, ca şi Iuzbaşa de haremŭ Pârvu, prin cartea luĭ M. Suţu ce dămŭ aci în notă. (3)

---

(1) Cod. No. XX, fila 212.

(2) Cod. No. XX pag. 221.

(3) *Cartea Iuzbaşiĭ dela Divanŭ.*

Zemle Vlascoe... Datamŭ Domnéscа nóstră carte slugiĭ Domnieĭ mele Anastasie iuzbaşa de fustaşĭ ot. Divanŭ, ca să fie în pace şi ne supĕratŭ elŭ şi casa luĭ de tóte dăjdiile şi orênduelile câte vorŭ eşi dela visterie şi dela cămara Domnieĭ mele; aşişjderea să aibă a ţinea o pivniţă aicĭ în oraşulŭ Bucurescĭ, scutită de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vamă, de vinŭ domnescŭ şi de ortulŭ vătăşescŭ şi de orĭ-ce alte angariĭ vorŭ fi pe cârciume, aşişjderea să aibă a ţinea şi

Ciocănaşiĭ dela ocna mare din Vâlcea 'şĭ renoescŭ de asemenea hrisovulŭ de scutire şi de jurisdicţiune speciale, în 13 Decembre 1791, prin următorulŭ actŭ :

Zemle Vlascoe.... Fiind-că vătăşiĭ de ciocănaşĭ, şi toţĭ ciocănaşiĭ dela vel ocnă, sud Vâlcea, pentru slujba şi silinţa ce facŭ la tréba ocneĭ, aŭ avutŭ milă şi orênduială prin cartea Domnieĭ mele din cea-l-altă Domnie, care o vĕḑumŭ cu létŭ 1786, Febr. 11, spre a fi scutiţĭ şi apĕraţĭ de tóte angariile, cum şi tóte pricinile ce vorŭ avea ciocănaşiĭ între dênşiĭ se le caute cămăraşulŭ ocnilor prin judecată, şi după dreptate hotărându-le în scrisŭ, să facă şi împlinirea dreptăţeĭ, li s'aŭ datŭ şi acum acésta Domnésca nóstră carte de întărire, ca să li-se păzéscă mila şi orênduelile ce se arétă maĭ susŭ ; poruncimŭ dar şi vouĕ vĕtaşilor, i ciocănaşilor, să daţĭ ascultare şi supunere la orênduitulŭ Domnieĭ mele epistatulŭ ocnelor întru tóte câte-va porunci la slujba şi trebuinţa ocnelor, ca să nu se pricinuéscă pagube cămăreĭ, că celŭ nesupusŭ se va pedepsi, iar pentru câţĭ ómenĭ va cunósce orênduitulŭ epistatŭ ocnelorŭ că este de trebuinţă de slujbe la ocne, va face fóie anume cu numele şi porecla, care trimiţêndu-lŭ la Domnia mea se va da şi pecetluiturĭ gospodŭ pe numele lorŭ, şi veţĭ avea fieş-care pe ḑi a tăia câte treĭ bolovanĭ sare pe mĕsura ce este, după vechiulŭ obiceiŭ. (1) 1791, Decemvre 13, Bucurescĭ.

Pre lângă diferitele modurĭ de privilegiare şi de scutire a boerilor şi slujbaşilor, Domnitoriĭ maĭ împărţeaŭ şi mile din cutia milelor şi de multe orĭ aceste mile eraŭ adevĕrate lefĭ. Une orĭ, de asemenea ajutóre Domnitoriĭ dispuneaŭ să se dée dela mônăstirĭ. Eată de exemplu, unŭ pitacŭ prin care se dă 1000 de leĭ beizadelelor Ghiculescĭ:

Pitacŭ la stolniculŭ Dumitrache ca să dée tal. 1000 pentru beizadelele Ghiculescĭ.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Dumitrache biv vel stolnice, epitropŭ alŭ sfinteĭ mônăstirĭ Pantelimon, primindŭ Domnesculŭ nostru pitacŭ, să

---

unŭ omŭ care şi acela să fie scutitŭ de tóte orênduelile şi dările verĭ-câte s'arŭ pune pe locuitoriĭ de obşte, la nicĭ unile supĕratŭ să nu fie, ca să-'lŭ aibă pentru posluşania caseĭ luĭ, pe care omŭ găsindu-lŭ fără de pricină, să se cerceteze după orênduiala visterieĭ, şi să i-se dea petcetluitulŭ Domnieĭ mele, ca să fie nesupĕratŭ, pentru-că acéstă milă şi orênduială aŭ avut'o şi izbaşiĭ ce aŭ fostŭ după vremĭ, după cum din cărţile domnescĭ ne-amŭ adeveritŭ ; dreptŭ aceea fiind-că şi pe numitulŭ Anastase l'amŭ miluitŭ Domnia mea cu slujba de izbaşŭ şi slujesce nelipsitŭ, i-amŭ datŭ cartea Domnieĭ mele, ca să aibă acestea maĭ susŭ numite mili şi orênduelĭ ; pentru care poruncimŭ Domnia mea d-ţale vel. Agă i vel. căpitanŭ za dorobanţĭ şi altorŭ zapciĭ ce veţĭ fi cu orĭ-ce slujbe pe oraşulŭ Bucurescilor, să păziţĭ întocmaĭ şi fără de nicĭ o scădere precum se cuprinde maĭ susŭ, că aşa este porunca Domnieĭ mele. 1791, Decem. 22.

Asemenea carte s'aŭ făcutŭ şi Pârvuluĭ izbaşiĭ de haremŭ. 1791, Ghen. 5. Cod. No. XX, fila 250.

(1) Cod. No. XX, fila 228.

aibĭ a da, prin scirea sfinţieĭ séle părintelui mitropolitŭ, după orênduiala hrisovuluĭ, tal. 1000 din veniturile mônăstireĭ, pentru luminaţiĭ beizadele Nicolache şi Mihăiţă Ghiculescĭ (1). 1791, Octombrie 10.

Pre lângă asemenea scutirĭ şi ajutóre, uniĭ din boeriĭ scăpătaţĭ căpătaŭ locuinţă prin mônăstirĭ (2).

Niscaĭ sporirĭ maĭ însemnate la havaieturile boerilor de Divanŭ nu amŭ aflatŭ sub M. Suţu, afară de orênduiala din 7 Decembre 1791, pentru împărţirea havaietuluĭ muhurdaruluĭ şi divictaruluĭ de la cărţile ce se facŭ dela domnesculŭ Divanŭ (în afară de havaietulŭ logofeţieĭ).

Havaietulŭ acesta al muhurdaruluĭ, Domnitorulŭ M. Suţu 'lŭ împarte în doue cu divictarulŭ (condica 20).

O rară dispoziţiune găsimŭ sub Domnia luĭ M. Suţu cu referinţă la o slujbă de curte, adecă la acea de avghibaşa, adecă de mare vênătorŭ alŭ curţeĭ. In favórea acestuia, în 28 Decembre 1791, Domnitorulŭ dă o carte deschisă, ca atâtŭ elŭ, câtŭ şi vênătoriĭ luĭ să fie ajutaţĭ în exerciţiulŭ funcţiuneĭ lor, de către căpitanĭ, zapciĭ şi pârcălabiĭ de satŭ şi să li se dea la trebuinţă bătăiaşiĭ necesarĭ (3).

---

(1) Cod. No. XX, fila 129.

(2) *Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ, ca să deschiḑă o odae dela Dómna Bălaşa, ce este cu lucrurĭ ale doftoruluĭ Gheorgache, să o deşerte pentru şederea banuluĭ Hrisoscoleo.*

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... Find-că odaea ce este închisă cu lucrurile rĕposatuluĭ clucerŭ Gheorgache este trebuinţă a se deschide pentru şederea şi odihna d-luĭ cinstituluĭ şi credinciosŭ boeruluĭ Domnieĭ mele Ienache Hrisoscoleo biv vel ban acolo în mônăstirea Dómneĭ Bălaşiĭ, unde se află seḑêndŭ, poruncimŭ dumnévóstră boerilor epitropĭ, să mergeţĭ la numita odae, ca să o deschideţĭ şi făcêndŭ ântêiŭ catagrafie în scrisŭ de tóte lucrurile rĕposatuluĭ, prin catastihŭ anume de orĭ-ce veţĭ găsi într'ênsa, prin scirea némuluĭ rĕposatuluĭ Gheorgache, să le mutaţĭ într'altă odae, care să o închideţĭ şi să o pecetluiţĭ, ca să-şĭ aibă dumnéluĭ banulŭ odihna şederiĭ într'acésta odae. 1791, Octombrie 25.

Cod. No. XX, fila 144.

(3) *Cartea ce s'aŭ datŭ luĭ Gavril avgibaşa ce este peste vênătorĭ.*

Zemle Vlascoe...Fiind-că Gavril avghbaşa Domnesc, este rênduitŭ de-apururea a merge cu vênătoriĭ uĭ pentru aducerea vênatuluĭ de trebuinţa curţeĭ gospodŭ, i-s'aŭ datŭ cartea Domnieĭ mele la mânĭ spre a fi sciutŭ şi cunoscutŭ tuturor

Trecêndŭ dela cercetarea nóstră asupra scutirilor boerilor și slujbașilor, la privilegiile maĭ importante acordate de Domnitor, pe de-o parte amintimŭ din noŭ despre hrisóvele acordate familieĭ Moruzi, dându-i-se târgulŭ Ploescĭ (1) ca moșie particulară și p dee alta consignămŭ informațiunea, că Câmpulungul din Muscel obține și de la

---

cum că este avgibașa Domnesc, și spre a fi slobodŭ și ne opritŭ la tréba vênătorieĭ, carele poruncimŭ să aibă și ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ, la trebuința ce va avea de adusulŭ vênatuluĭ la curte, dândui-se orĭ de către căpitanĭ, orĭ de către zapciĭ, séŭ de către pârcălabiĭ satelor, ce vor cădea împrejurulŭ loculuĭ vênătóreĭ, ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ pentru aducerea vênatuluĭ, cum și la vre-o întêmplare de trebuința ce va avea pentru bătăiașĭ, iară să 'i-se dée ajutorulŭ. 1791, Decembrie 28.

Cod. No. XX, fila 238.

(1) Maĭ eacă un actŭ relativŭ la acéstă robie a orașuluĭ liberŭ înființatŭ de Mihaĭ Vitézul :

Carte de clacă a dumnéluĭ vel vornicŭ Moruzi pentru moșia Ploescĭ.

Zemle Vlascoe... Datamŭ Domnésca nóstră carte..... ce este orênduitŭ purtătorŭ de grijă, de către dumnéluĭ cinstitulŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Ión Moruzi, vel vornicŭ de țéra de josŭ, la moșia dumnéluĭ Ploescĭ ot sud. Prahova, ca să aibă volnicie a căuta și a strînge tóte veniturile maĭ susŭ numiteĭ moșiĭ, după obiceiulŭ ce se urméză la tóte moșiile de obște, mônăstirescĭ și boerescĭ, și după cuprinderea hrisovuluĭ și a cărțeĭ Domnieĭ mele, ce are din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele, pentru stăpânirea acesteĭ moșiĭ, adecă dela toțĭ locuitoriĭ și săteni, atâtŭ ceĭ din satele de afară, cât și dela orșăeniĭ din Ploescĭ fără deosebire, să aibă a lua dijma i claca, și tóte cele obișnuite la vreme ; așijderea să aibă volnicie maĭ susŭ numitulŭ orênduitŭ, ca atâtŭ afară prin sate, câtŭ și înăuntru în totŭ orașulŭ Ploescĭ, numaĭ vinurile i rachiurile dumnéluĭ vornicululuĭ să vêndă cum și altŭ alișverișŭ să facă în târgŭ ca unŭ stăpênŭ de moșie, după cum urméză toțĭ stăpâniĭ moșiilor, fiindŭ toțĭ alțĭ orêșenĭ și locuitorĭ de obște opriți de a face acestŭ alișverișŭ, care este alŭ stăpânuluĭ moșieĭ, după obiceiŭ; așijderea și dela têrgulŭ acestuĭ orașŭ, să aibă așĭ lua dumnéluĭ adetulŭ după așeḍĕmêntulŭ ce va face locuitoriĭ de prăvălii și de case, după cum și la târgulŭ Târgușoruluĭ să urméză, și la tóte să aibă dumnéluĭ volnicie ca unŭ stăpânŭ desĕvêrșitŭ, afară numaĭ din 19 lude ce sunt sciuțĭ și dovedițĭ că se tragŭ din némulŭ călărașilor, cămărășeilor, și roșiilor, pe aceia poruncimŭ Domnia mea să nu-'ĭ supere de clacă și de dijmă, cum și pentru alțiĭ ce se vorŭ maĭ dovedi că se tragŭ dintr'acele némurĭ, orĭ parte bărbătéscă, orĭ parte femeeascá, căsătorită măcar după strĕinŭ orășanŭ, și vor fi șĕḍĕtorĭ în orașŭ, asemenea vomŭ porunci a nu fi supĕratĭ de clacă și dijmă; decĭ poruncimŭ Domnia mea și dumnévóstră ispravnicilor ot sud Prahova, să avețĭ a da totŭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ orênduituluĭ dumnéluĭ vel vornicŭ, supuindŭ pe orășenĭ la tóte aceste poruncĭ fără de voia lor. 1791, Decembrie 10.

Procit. vel logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 223.

M. Suțu reînoirea vechilor séle privilegiĭ de municipiŭ aprópe independentŭ, întru amintirea *Descălecăreĭ țĕreĭ*.

După hrisovulŭ reînoitŭ la 25 Noembre 1791 Câmpulungul va continua să aibă guvernămêntŭ propriŭ constituitŭ de județŭ cu 12 pârgarĭ. Guvernulŭ centralŭ va continua să aibă numaĭ o specie de inspectorŭ în orașŭ, cu numele de epistatŭ. In hrisovulŭ următorŭ se potŭ vedea privilegiile și scutirile de totŭ felulŭ acordate din noŭ orășenilor din Câmpulung.

Hrisovulŭ orășenilor de la Câmpulung ot sud Muscel.

Județuluĭ cu 12 pârgarĭ și cu toțĭ orăşenii câțĭ suntŭ din orașulŭ Domnieĭ mele, din Câmpulung, ca să fie în pace și ertațĭ de lucrulŭ Domnesc și de vama mônăstirii din orașŭ, și de vama pitarilor de la sborulŭ luĭ sfântu Ilie prorocu, verĭ-ce vorŭ vinde, séŭ cine ce va cumpĕra, aŭ calŭ, aŭ boŭ, aŭ păturĭ, aŭ peşte, aŭ verĭ-ce să nu aibă a lua de la dênșii vamă, după cum aŭ avutŭ obiceiŭ de n'aŭ datŭ vamă acestorașĭ nicĭ odinióră, și să nu aibă nimenĭ a cumpĕra locŭ de casă în orașŭ, nicĭ boeriŭ mare, nicĭ slugă domnéscă, nicĭ slugă boeréscă, séŭ să céră locŭ dela Domnia mea în orașŭ, séŭ vadŭ de móră, séŭ delniță în câmpŭ, séŭ nescare-va moșii, séŭ vii, séŭ verĭ-ce de ale acestorŭ orășenĭ, ci numaĭ orășenii să fie volnicĭ a cumpĕra unii dela alții, și de vorŭ fi şi datorĭ nescare-va orășenĭ, aŭ pe la boerĭ, aŭ pe la alțĭ ómenĭ de țéră, şi de li se va întêmpla acelor orășenĭ mórte, și nu vorŭ avea cu ce plăti, să nu fie volnicĭ aceĭ datornicĭ să vênḑă la altă parte orĭ-ce 'ĭ-arŭ rĕmênea după mórtea acelor orăşenĭ, ci numaĭ iară la orăşenĭ să aibă a vinde. Așișderea și pentru rêndulŭ judecăților orașuluĭ numaĭ județulŭ cu pârgarii să aibă a judeca pe orășenĭ, iar ispravniculŭ județuluĭ séŭ altŭ cine-va să nu aibă voĭe a se amesteca în judecățile lor; şi să fie în pace și ertaţĭ verĭ-care din orășenĭ arŭ merge cu carele lor să încarce peșce de la baltă, să nu dée fumăritŭ, fără numaĭ să aibă a da la sfânta Mărie din Câmpulung dela unŭ carŭ de peșce ocale cincĭ după cum le-aŭ fostŭ obiceiulŭ și maĭ nainte vreme. Așijderea și pentru erbăritŭ încă să fie orășenii în pace și nesupĕrațĭ pentru vitele ce vorŭ tăia la scaunile de carne, din Câmpulung, și pentru vitele ce se vorŭ tăia la scaunele de carne care facŭ tocmaĭ prin délŭ la vii și pentru alte vite ce vorŭ strînge pentru hrana lor nicĭ-decum să nu dée, precumŭ n'aŭ maĭ datŭ nicĭ odinióră; și iar să fie în pace și ertațĭ de ciohodăritŭ, care din orășenĭ se vorŭ hrăni, cu meşteșugulŭ cizmărieĭ, să nu dée ciohodăritŭ, și. pentru goştinăritŭ încă să aibă a scuti orăşenii rîmătorĭ una mie pe anŭ; vrêndŭ să-ĭ ducă să-ĭ vênḑă la Brașovŭ să nu dée goştinăritŭ pe acéstă sumă de rîmătorĭ ce scrie maĭ susŭ, și verĭ-carĭ din orășenĭ s'arŭ hrăni cu negustorie vênḑêndŭ mătase și alte mărunțișurĭ pre la târgurĭ, nicĭ-decum să nu aibă supĕrare de cotăritŭ, după cum nicĭ alte dățĭ nu aŭ maĭ datŭ; așișderea să nu fie nimenea volnicĭ să aducă vinŭ să vînḑă în orașŭ, nicĭ din boerĭ, nicĭ slugĭ domnescĭ, nicĭ boerescĭ, nicĭ țĕranĭ séŭ măcar ce felŭ de omŭ arŭ fi, fără numaĭ însușĭ orășenii să vînḑă vinŭ într'acestŭ orașŭ, iarŭ altŭ nimenea, și nimenea din țĕranĭ să nu fie volnicĭ a încărca verĭ-ce povară din orașŭ, până nu vorŭ încărca ântêiŭ orăşenii, atâtŭ peste tótă vremea, câtŭ şi la zborulŭ sfântuluĭ Ilie proroculŭ; așișderea și pentru rêndulŭ dijmărituluĭ și alŭ oerituluĭ, verĭ-care boerŭ arŭ merge cu aceste slujbe la acelŭ județŭ alŭ Musceluluĭ, să aibă a le da orășeniĭ pentru cheltuiala lor numaĭ unŭ prânzŭ de bucate, și care din orășenĭ arŭ avea să plătéscă oeritŭ, séŭ dijmăritŭ, să dée de nume po banĭ numaĭ treĭ-ḑecĭ, iară alta nimicŭ supĕrare maĭ multŭ să nu le facă, după cum aŭ avutŭ obiceiŭ și maĭ nainte vreme, și să aibă volnicie orășeniĭ din Câmpulung să nu îngăduéscă pe nimenea din ceĭ străinĭ a se hrăni în orașŭ cu nicĭ unŭ felŭ de negustorie, ci numaĭ orășeniĭ să se hrănéscă într'acelŭ târgŭ; așișderea și pentru orășeniĭ carĭ aŭ viĭ în délulŭ Pitescilor, pe moșia Raduluĭ Vodă, i pe moșia mônăstireĭ Nucetuluĭ, în délulŭ Ciocănescilor, să nu aibă voie egumeniĭ nicĭ odinióră a le face alte obiceiurĭ nouĭ, fără numaĭ să aibă a plăti orășeniĭ vinăriciulŭ Domnesc. din ḑece vedre o vadră și otaștina pămêntuluĭ după obiceiŭ, și după ce va scóte vinăriciulŭ Domnescŭ afară, apoĭ să le iée otaștina și pentru părpărŭ, să aibă a da de cramă po banĭ 12, iară pentru putinile cu strugurĭ ce vor face pentru tréba caselor să nu-'ĭ supere, nicĭ alte ḑeciuelĭ din liveḑile de pomĭ, ce vorŭ avea pe la viile lor, să nu le iée și să nu aibă voĭe slugile séŭ țiganiĭ acelor mônăstirĭ să mĕsure vinulŭ ce vorŭ lua din vinăriciulŭ și de otaștină cu mâna lor, fără numaĭ acela cu bucatele să aibă așĭ mĕsura vinulŭ ce vorŭ fi să dea cu mâna lor și cu vadra dréptă de ḑece oca, i să aibă volnicie orășeniĭ să-'șĭ vênḑă vinurile în Délŭ pe la crămile lor precum aŭ avutŭ obiceiŭ și maĭ nainte, și iară să aibă orășeniĭ din Câmpulung a stăpâni nisce munțĭ ce sunt aĭ orașuluĭ din *descălicătórea țĕreĭ* ce sunt acolo în sud Muscel după cum i-aŭ stăpânitŭ și până acum; așișderea și pentru orĭ-care din boeriĭ Domnieĭ mele vor merge să fie ispravnicĭ acolo la acelŭ județŭ alŭ Musceluluĭ să nu aibă voĭe a supĕra pre orășenĭ, pentru fênŭ séĭ pentru lemne, séŭ pentru calŭ de olacŭ, séŭ pentru alte clăcĭ, pentru că fiindŭ acestŭ orașŭ la locŭ de munte și cu anevoĭe a se hrăni ne-fiindŭ locŭ de arătură, aŭ fostŭ ertațĭ de tóte acestea câte scriŭ maĭ susŭ încă maĭ din nainte vreme, după cum amŭ vĕḑutŭ Domnia mea, atâtŭ alte hrisóve domnescĭ de maĭ nainte vreme, după cum amŭ vêḑutŭ Domnia mea, din cea-l-altă Domnie cu létulŭ 1783, pentru aceste milĭ și obiceiurĭ ce se arétă maĭ susŭ; de aceea dară iară m'amŭ milostivitŭ, Domnia mea de i-amŭ arĕtatŭ ca să fie de acésta în pace și nesupĕrațĭ, întărindŭ și acum hrisovulŭ acesta cu însășĭ credința Domnieĭ mele Iω Mihail Constantin Suțulŭ Voivod, și cu a prea iubiților Domnieĭ mele fiĭ, Ión Voivod, Grigorie Voivod, Alecsandru Voivod, și cu totŭ sfatulŭ cinstiților și credincioșĭ boerilor celor marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele: Pană Filipescul vel ban, Ienache Văcărescul vel vist., Dumitrasco Racoviță vel vornicŭ de țéra de susŭ, Ienache Moruzi vel vornicŭ de țéra de josŭ, Manolache Brâncovénu vel logof. de țéra de susŭ, Manolache Crețulescu vel logof. de țéra de josŭ, Alecsandru Manu vel. spăt. Grigorasco Suțul vel post., Ión Florescul vel clucerŭ, Pan vel păharnicŭ, Scarlat Fălcoianu vel stolnicŭ, Pan vel comis, Scarlat Costin vel slugerŭ, Pan vel pitariu și ispravnicŭ, Manolache Crețulescu vel logof. și s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta întru ântĕiul anŭ dintru a doua Domnie a Domnieĭ mele aicĭ în orașulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ la létŭ 1791, Noembrie 25. De Gheorghe logofĕtŭ za Taină.

Cod. No. XX, fila 216—217.

XII

Dările. — Vămile.

După ce amŭ vĕḑutŭ privilegiile și scutirile, să cercetămŭ documentele relative la dărĭ. Din actele ce posedemŭ, nu vedemŭ că dările să fie fost maĭ urcate sub M. Suțu decâtŭ sub domniile anterióre, nicĭ să se fie întrodusŭ niscaĭ dărĭ noue. Ceva adăogirĭ sunt la Cutia milelor. (Veḑĭ în note).

Din causa rĕsboiuluĭ și a încetăreĭ de graniță între țéră și Ardeal, vămile de fruntarie aprópe n'aŭ produsŭ veniturĭ. Exportulŭ vitelorŭ fiindŭ opritŭ în timpulŭ rĕsboiuluĭ, acestŭ importantŭ venitŭ încă n'a existatŭ. Sub domnia luĭ M. Suțu exportulŭ rîmătorilorŭ reîncepe. Se lua 2 parale de rîmătorŭ exportatŭ, în folosul ispravniculuĭ de Jiĭ (1), iar în profitulŭ văměĭ exportatorulŭ plătea câte 20 parale. La 27 Aprilie 1792, M. Suțu ié disposițiune de abolire a văměĭ de 20 parale la esport privința exportuluĭ rîmătorilor (2). Prin abusŭ însă se lua și maĭ multŭ. Mihail Suțu introdusă o deosebire

---

(1) *Carte legată către vel sărdarŭ Dumitrache ispravniculŭ ot sud Gorj, pentru douĕ parale de rîmătorŭ ce ese din țéră.*

Credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, vel sărdarŭ Dumitrache, ispravnicŭ ot sud Gorj sĕnătate; amŭ vĕḑutŭ Domnia mea însciințarea ce ne faceți, de la 10 ale acestĕĭ lunĭ, pentru câte douĕ parale de rîmătorĭ ce ese din țéră, pentru care fiind-că ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia mea, cum că acestŭ obiceiŭ aŭ fostŭ de a lua și ispravniciĭ ce aŭ fostŭ maĭ nainte, cum și dumnéluĭ paharniculŭ Grădișteanu, ce era ispravnicŭ în cea-l-altă domnie a Domnieĭ mele, și s'aŭ urmatŭ tot-d'auna, étă 'țĭ dămŭ voie și slobo̧denie printr'acéstă carte a Domnieĭ mele, ca după obiceiŭ să se iée de fieș-care rîmâtorŭ ce va eși din țéră, acelea câte douĕ parale; să fiĭ sănătosŭ. 1791, Noembrie 23.

Cod No. XX, fila 201.

(2) *Cărțĭ la tóte județele cu plaiurĭ a nu se maĭ lua câte 20 de parale de la rîmătoriĭ ce trecŭ înlăuntru, fiind-că s'aŭ ridicatŭ.*

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud..... sănĕtate; măcăr că după orênduiala și după nizamulŭ ce s'aŭ găsitŭ de către Domnia mea însășĭ din vremea oblăduireĭ oștirilor nemțeștĭ urmată, amŭ fostŭ poruncitŭ ca să orênduescĭ dela schele câte unŭ omŭ din partea dumné-vóstră, carele dimpreună cu vătafulŭ de plaiŭ să iée dela rîmătoriĭ carĭ se scotŭ din țéră, pentru slobo̧denie, câte douĕ-ḑecĭ de parale de rîmătorŭ, peste vama cea obicĭnuită, dar fiind-că vomŭ Domnia mea ca să se păzéscă numaĭ cele obicĭnuite, fără de alte urmărĭ noue, étă vĕ poruncimŭ că atâtŭ dumné-vóstră să ridicațĭ dela schele pre omulŭ ce-lŭ avețĭ orênduitŭ pentru acéstă trébă, câtŭ și vătașilor de plaiŭ să le trimetețĭ în grabă porunca în plata vămeĭ de exportŭ: dela sudițĭ să ié 3 la sută iar dela pămênteni 8 parale goştinăritŭ şi 20 vama. Era decĭ o aplicare în țéră a convențiuneĭ de comerciŭ dintre Austria şi Turcia, contrară deprinderilor țěreĭ. Acéstă concesiune ce M. Suțu face Austrieĭ, o atenuéză prin aceea, că ceĭ 3 la sută îĭ consideră, nu ca vamă, ci ca goştinăritŭ pe vite streine (1).

Domnieĭ mele, ca să scie, că amŭ ridicatŭ Domnia mea acestea câte 20 de parale să nu se maĭ iée, şi numaĭ cele obicĭnuite ale rîmătorilor, ce aŭ datŭ până la vremea acesteĭ trecute resmerițĭ să se urmeze, lipsindŭ cum ḑicemŭ acele câte douĕ-ḑecĭ de parale; ci dar aşia să urmațĭ negreşitŭ şi să avemŭ rĕspunsŭ. 1792, Aprilie 27.
Cod. No. XX, fila 522.

(1) *Ḑece cărțĭ la tóte județele cu plaiurĭ pentru vama rîmătorilor cum să urmeze a o lua.*

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud..... sănĕtate, vĕ facemŭ Domnia mea în scire, că în trecutele ḑile vi s'aŭ trimisŭ porunca Domnieĭ mele, ca să orênduițĭ unŭ credinciosŭ la schela hotaruluĭ, dimpreună cu vătafulŭ de plaiŭ, şi dela totŭ rîmătorulŭ ce va eşi din țéră să iée câte doue-ḑecĭ de parale pentru sloboḑenia trecĕtoriĭ, peste vama cea obicĭnuită, carĭ banĭ să se trimită cu deosebită condică la cămara Domnieĭ mele, prin d-luĭ vel vist.; acum luămŭ însciințare, că în locŭ de doue-ḑecĭ de parale, să ié câte doue-ḑecĭ şi patru, şi osebitŭ maĭ iéŭ vameşulŭ dela schelă alțĭ banĭ, cu nume de vamă, dela negustoriĭ cumpĕrătorĭ ce scotŭ rîmătoriĭ din țéră, şi cu acésta se face negustorilor unŭ jafŭ împotriva poruncilor mele; ca să sciţĭ ce dare aŭ rîmătoriĭ: maĭ nainte plătea vînḑătorulŭ rîmătoruluĭ 20 de banĭ, însă de li se da voie a scóte rîmătoriĭ din țéră, şi deosebitŭ plătea şi obicĭnuitulŭ goştinăritŭ, de unŭ rîmătorŭ banĭ 8, iară la létŭ 1786, în cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele s'aŭ întocmitŭ prin catalogulŭ vămilor şi prin ponturile Domnieĭ mele, care s'aŭ făcutŭ publică şi în tótă țéra, ca numaĭ vînḑĕtoriĭ să plătéscă aceĭ 40 de banĭ şi când îşĭ va vinde marfa îşĭ va cere şi prețulŭ, iar cu cumpĕrătorulŭ să nu aibă vameşulŭ a face, fără de numaĭ goştinarulŭ, care şi la goştinăritŭ s'aŭ făcutŭ acéstă întocmire, adecă de va fi suditŭ acelŭ ce scóte rîmătoriĭ din țéră, cu dovadă la mâna luĭ de suditŭ adevĕratŭ, şi de va fi vitele adevĕrate ale suditul, cumpĕrate de elŭ, iar nu alte meşteşugurĭ, dela acelŭ suditŭ să iée numaĭ treĭ la sută, iară dela negustoriĭ ce sunt raiala ale prea puterniculuĭ nostru împĕratŭ, să se iée goştinăritulŭ deplinŭ câte banĭ optŭ; acum dară peste aceste ce arĕtămŭ maĭ susŭ obicĭnuitŭ pentru sloboḑenie ce amŭ datŭ a scótereĭ rîmătorilor din țéră, v'amŭ poruncitŭ să se iée de unŭ rîmătorŭ câte doue-ḑecĭ de parale, precum acésta amŭ găsitŭ Domnia mea din vremea oblăduireĭ nemților; decĭ étă vĕ scriemŭ Domnia mea, să dațĭ strajnică poruncă şi orênduituluĭ dumné-vóstră şi vătafuluĭ de plaiŭ, ca maĭ multŭ decât acele 20 parale să nu se îndrăsnéscă a lua, şi pe celŭ ce aŭ luatŭ maĭ multŭ peste poruncă să-lŭ arĕtațĭ Domnieĭ mele, cum şi vameşilor să le dațĭ strajnică poruncă a nu face supĕrare peste catalogŭ şi ponturile Domnieĭ mele, că fórte se vor pedepsi. 1791, Octombrie 29.
Cod. No. XX, fila 150.

Cum că tratatele comerciale ale Austrieĭ cu Turcia n'aŭ avutŭ o

Carte legată la ispravniciĭ dela Vâlcea pentru rîmătorĭ

Credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele Constandin Otetelişanu biv vel sĕrd. şi Dumitrache Schiliţă biv vel pit. ispravnicilor ot sud. Vâlcea, sănătate; amŭ vĕḑutŭ Domnia mea însciinţarea ce faceţĭ către dumnéluĭ vel vist. de pricina rîmătorilor ce esŭ din ţéră, carĭ trecŭ prin judeţulŭ dumné-vóstră, care pricină se cade să o fi arĕtatŭ Domnieĭ mele în sciinţa eĭ din ceputŭ; acum dară pliroforisindune din însciinţarea ce faceţĭ, pricina cu înţelegere, iată vĕ dămŭ porunca, ca să urmaţĭ tréba, precum a-ţĭ urmatŭ şi dela toţĭ rîmătoriĭ ce trecŭ prin plaiurile judeţuluĭ dumné-vóstră, spre a merge înăutru, să aveţĭ a lua câte acelea douĕḑecĭ de parale, şi să trimeteţĭ baniĭ prin visterie la cămara Domnieĭ mele după porunca ce-aţĭ avutŭ; pentru care iată trimetemŭ porunca Domnieĭ mele şi la vătafulŭ dela Câinenĭ, ca să priméscă rĕvaşele dumné-vóstră de plata acelor câte douĕḑecĭ parale, care strîngêndu-le să le trimeteţĭ le cămara Domnieĭ mele prin visterie, fără a maĭ supĕra pe stăpêniĭ rîmătorilor pentru acelea douĕ-ḑecĭ parale ce le-aŭ plătitŭ în judeţulŭ dumné-vóstră; aşa dară veţĭ urma şi fiţĭ sănătoşĭ. 1791, Decembrie 1.

Cod. No. XX, fila 205.

Carte la vĕtafulŭ dela Câinenĭ, totŭ pentru rîmătorĭ.

Sluga Domnieĭ mele, vĕtaşe dela Câinenĭ, 'ţĭ poruncimŭ Domnia mea pentru rîmătoriĭ ce trecŭ pe plaiurile ţinutuluĭ Vâlceĭ şi vinŭ acolea la Câinenĭ, pe unde sŭ din ţéră afară, fiind-că pentru aceĭ rîmătorĭ ce trecŭ prin judeţulŭ Vâlciĭ, amŭ poruncitŭ Domnia mea ispravnicilor dela Vâlcea, ca luândŭ dumnélor acelea câte 20 parale de unŭ rîmătorŭ să dea răvaşŭ de plată, cu care viindŭ aicĭ la schelă pe unde aŭ a-ĭ scóte din ţéră, să se prinḑă în sémă acelea răvaşe de plată fără de a se maĭ supĕra stăpâniĭ rîmătorilor, după obiceiulŭ ce s'aŭ urmatŭ şi maĭ 'nainte la pricina rîmătorilor, să aibĭ dară ca aceĭ rîmătorĭ să nu'ĭ superĭ, ci oprindŭ numaĭ răvaşele ispravnicilor de Vâlcea să le strîngĭ şi să le trimeţĭ prin visterie aicĭ la cămara Domnieĭ mele; aşa dară să urmezĭ şi să ţiĭ răvaşele ispravnicilor de Vâlcea în sémă. 1791, Decem. 1.

«Sluga Domnieĭ mele care ţi s'aŭ trimesŭ porunca Domnieĭ mele pentru câţĭ rîmătorĭ aŭ trecutŭ séŭ vorŭ trece prin plaiurile judeţuluĭ Vâlceĭ spre a eşi din ţéră pe aicea pe la Câinenĭ, ca pentru aceĭ rîmătorĭ, plătindŭ stĕpâniĭ lor la judeţulŭ Vâlceĭ acelea câte douĕ-ḑecĭ parale, şi dându-le răvaşe de plată, să aibĭ a ţinea în sémă aicĭ la cămara Domnieĭ mele, prin visterie, fără de a maĭ supĕra pe stăpâniĭ rîmătorilor de acele douĕ-ḑecĭ parale, decĭ fiind-că până a primi acéstă poruncă a Domnieĭ mele avem scirea, că dela câţĭ rîmătorĭ aŭ trecutŭ maĭ nainte până acum, nu aĭ ţinutŭ în sémă răvaşele ispravnicilor dela Vâlcea, ce i-aĭ apucatŭ de aŭ plătitŭ alŭ doilea rîndŭ aicĭ la Câinenĭ acelea câte douĕ-ḑecĭ de parale şi aşa i-aĭ lăsatŭ de aŭ trecutŭ, carĭ urméză ca întorcêndu-se acelor ce 'ĭ-aŭ plătitŭ de douĕ orĭ, să facă davă de a li se întórce aceĭ banĭ ce li s'aŭ luatŭ de douĕ orĭ dela o parte orĭ dela alta; étă-ţĭ poruncimŭ Domnia mea, ca să grijescĭ la întórcerea lor a le plăti de acolo dela Câinenĭ acele câte douĕ-ḑecĭ parale, fără a lăsa pricină de a supĕra pe Domnia mea cu jălbĭ, şi strîngêndŭ aplicare integrală dela şi legală în Principate, se póte vedea şi d'intr'aceea,

---

rĕvaşele de plată ale ispravnicilor dela Vălcea să aibĭ ale trimite dreptŭ banĭ la cămara Domnieĭ mele prin visterie; aşĭa dară să urmezĭ negreşitŭ. 1791, Decembrie 4.

Cod. No. XX, fila 207.

In Octombre 1792, Epitropia obştieĭ a cerutŭ să i se acorde venitŭ şi din vama porcilor, decĭ iar cu nerespectarea tratatelor Turcieĭ cu Austria:

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Pré sfinte părinte mitropolite, iubitorilor de Dumnedeŭ, părinţilor episcopĭ, şi dumnévóstră cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor veliţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, teorisindŭ acéstă anafora a dumnélor boerilor epitropĭ, să chibzuiţĭ cu socotélă de obşte, atâtŭ acéstă cerere şi arĕtare a epitropilor, dela madéua rîmătorilor, câtŭ şi alte mijlóce dela nescare-va deosebite locurĭ cuviinciόse spre unŭ adaosŭ la venitulŭ cutieĭ, care este spre folosŭ de obşte, şi dupĕ ce veţĭ chibzui dumnévóstră atâtŭ pentru rîmătorĭ, câtŭ şi pentru altele carele veţĭ găsi dumnévóstră cuviinciόse spre adaosulŭ venituluĭ cutieĭ, să socotiţĭ apoĭ şi mijloculŭ tacsiluluĭ, cum şi în ce chipŭ să se adune? şi să arĕtaţĭ Domnieĭ mele cu anafora pe largŭ. 1792, Noembrie 10.

Pré Inălţate Dómne.

Cu prea plecata nóstră anafora, însciinţămŭ Mărieĭ téle, că adunându-ne la unŭ locŭ, unde luândŭ séma cutieĭ de milostenie, vedemŭ că trebuinţe de cheltuelĭ are multe şi nu i se ajungŭ eraturile; amŭ chibzuitŭ a'şĭ maĭ avea întrajutorŭ să ţie şi acestŭ venitŭ dela alişverişulŭ ce se face cu rîmătoriĭ ce cumpĕră negustoriĭ de pe afară şi alţiĭ ce se cheltuescŭ aicĭ în politia Bucurescilor, alţiĭ prin târgurile de pe afară, şi alţiĭ ce esŭ afară din ţéră la alte locurĭ strĕine, care maĭ nainte în răsmeriţe era obiceiŭ de da la cămara împĕrătéscă câte banĭ 60 de unŭ rîmătorŭ. Acestŭ iratŭ de se va socoti de înalta înţelepciunea Inălţimiĭ téle a se prostesi la cutia milostenieĭ a'lŭ avea spre ajutorŭ trebuinciósclor cheltuelĭ, se va da luminată întărirea Inălţimiĭ téle la acéstă anafora, cu poruncă către noĭ, ca să urmămŭ a'ĭ căuta venitulŭ eĭ, acum maĭ în grabă, căcĭ dela luna luĭ Ghenarie se rădică rîmătoriĭ din ţéră, şi de nu se va socoti de Măria ta a se lua câte banĭ 60 de unŭ rîmătorŭ, cum arĕtămŭ maĭ susŭ că se da maĭ nainte, fie cu sincatavasisŭ şi maĭ puţinŭ, a se lua de un rîmătorŭ 24 séŭ până la 30 de banĭ, şi nu dela cumpĕrătorŭ, ci dela vîndătorŭ, atâta numaĭ cumpĕrătoriĭ că fie datorĭ a arĕta adevĕrulŭ cu catastihŭ anume, atâtŭ ceĭ ce vorŭ vrea să se negustoréscă aicĭ în ţéră, câtŭ şi ceĭ ce vorŭ vrea să-ĭ scóţă la alte părţĭ, dela ce satŭ şi dela ce omŭ anume, şi dela ce boerŭ şi mônăstire? în scurtŭ orĭ de la verĭ-cine ce aŭ cumpĕratŭ, iarŭ să nu facă arĕtare cu viclenie, să cumpere dela alte sate şi nume de ómenĭ, şi la orênduiţĭ să aréte altele; ci pentru adevĕrŭ să încredinţeze arĕtarea luĭ cu chezăşie, ca să lipséscă vicleşugulŭ din mijlocŭ, şi să se pótă căuta şi tréba cu bună orênduială, şi aşĭa şi vîndĕtoriĭ acestuĭ alişverişŭ potŭ fi mulţămiţĭ să dée maĭ puţinŭ de banĭ 60, cum da maĭ nainte, şi deosebitŭ, că aceste dobitóce maĭ naintea răzmeriţiĭ era şi efcă M. Suţu continuă a opri exportulŭ acelor mărfurĭ şi producte carĭ nu

---

tine până la tal. 4 şi 5 părechia, iarŭ acum aŭ ajunsŭ la tal. 20 şi 25 şi să plătéscă şi maĭ puţinŭ de câtŭ 60 de unŭ rîmătorŭ, trebue să fie mulţămiţĭ, şi cu acésta şi cutia milostenieĭ póte a'şĭ maĭ dobândi un ajutorŭ dela noianulŭ milostiviriĭ Inălţimiĭ téle, spre mila ce de-apururea se revarsă către ticăloşiĭ săracĭ şi lipsiţĭ de hrana vieţiĭ, a'şĭ maĭ înlesni marea mângâere şi nădejde a sufletelor lor, carĭ cu toţiĭ dela micŭ până la mare, ḑiua şi nóptea cu unŭ graiŭ către milostivulŭ Dumneḑeŭ strigă şi se rógă pentru îndelungarea cu fericire a luminaţilor aniĭ Inălţimiĭ téle, ca să fie mulţĭ şi fericiţĭ întru nesăvêrşită oblăduire; iar desĕvêrşita hotărîre rĕmâne la mila Măriеĭ téle. 1792, Octombre 25. *Constantin* clucerŭ. *Dumitrache Varlaam* paharnicŭ.

Cod. No. XXII, fila 21.

Maĭ iată unŭ venitŭ alŭ epitropieĭ:

Anaforaua epitropilor pentru baniĭ cutieĭ ce aŭ luatŭ dela medelnicerulŭ Manoilă după cărţile negustorilor.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Poruncimŭ dumitale cinstite şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Ienache Văcărescule vel vist., ca după anaforaua acésta a epitropilor să aréte medelnic. Manoilă socotélă de aceştĭ banĭ, care să se şi facă teslimŭ la Epitropie. 1792, Noembrie 10.

Pré Inălţate Dómne.

Intre alte iraturĭ ale cutieĭ de milostenie, are şi acésta, de ié de fieş-care carte ce se dă negustorilor pămêntenĭ, care se negustorescŭ eginé-zaharea, câte tal. unulŭ, şi până acum nicĭ unŭ banŭ nu ni s'aŭ datŭ; ne rugămŭ Măriеĭ tale să fie luminată porunca Măriеĭ tale către dumnéluĭ vel vist. ca să dée poruncă medelnic. Manoilă, care este orênduitŭ asupra acestuĭ calemŭ de cărţĭ pe la negustorĭ, ca să aréte întru adevĕrŭ câte cărţĭ pe anŭ şi câţĭ banĭ aŭ adunatŭ po câte tal. unul de carte? făcêndu-'ĭ teslimŭ la epitropie pe fie-care lună, căcĭ de va tăinui cevaşĭ dintr'acestŭ venitŭ, scimŭ că nicĭ un folosŭ nu va putea aduce, fiindŭ dreptŭ hac alŭ săracilor; de acésta însciinţămŭ Măriеĭ tale. 1792, Noem. 9.

Costache clucer. *Dumitrache Varlam*

Cod. No. XXII, fila 22.

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Dumné-vóstră boerĭ epitropĭ, s'aŭ cetitŭ înaintea Domnieĭ mele acéstă anafora, şi câtŭ pentru cumpĕrătoriĭ anuluĭ trecutŭ că aŭ făcutŭ urmare în potrivă avemŭ mirare şi ne turburămŭ pentru ce să nu dea jalbă Domnieĭ mele că se năpăstuescŭ, ca se afle tótă dreptatea? iar pentru a se urma de acum înainte vênḑarea slujbelor acestora din epitropie, acésta nu numaĭ o găsimŭ cu cale, ce încă o ceremŭ negreşitŭ, şi vĕ poruncimŭ straşnicŭ: tóte să se vênḑă la mezatŭ de faţă într'auḑulŭ tuturorŭ, ne primindŭ alte mijlociturĭ, şi ceremŭ anafora pentru fiesce-care, ca prin scirea nóstră să cumpere cine va da maĭ multŭ. 1791, Noembre 15. Vel Logofĕtŭ.

eraŭ prevĕḑute ca oprite la esport prin tratatele Turcieĭ cu Austria,

---

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ măriĭ tale, că într'acestŭ următorŭ anŭ slujbele epitropieĭ s'aŭ vêndutŭ dumnéluĭ armaşuluĭ Manu, şi dumnéluĭ le-aŭ vêndutŭ pe la alţiĭ, care cumpărătorĭ cu pricină că şi eĭ le-aŭ cumpĕratŭ, multe jafurĭ şi împotrivirĭ la toţĭ de obşte aŭ arĕtatŭ, ne sciindŭ pe nimenea de stăpânŭ şi capzimanŭ acestorŭ trebĭ, ca să le ia séma, şi să le dée cercetare la faptele şi jafurile lor, ci cu o apsifisie cum că le-aŭ cumpĕratŭ, rĕmâne ca cum vorŭ putea rupe de la fiesce-care, ne păzindu-se hotărîrea Inălţimeĭ tale, ce prin luminatŭ hirisovŭ sunt legate tóte acestea, cum să urmeze de acum cumpărătoriĭ acestor slujbe? maĭ ântêiŭ cu butariĭ ceĭ ce încarcă şi descarcă, i-aŭ preţurĭ îndoitŭ, cum şi ceĭ cu venitulŭ poduluĭ dela ceĭ ce cobóră vasele cu vinŭ pe la sate şi moşiĭ cerŭ a lua obicĭnuitŭ avaetŭ, cum şi ceĭ cu volniciĭ asemenea, şi pe tótă ḑiua se facŭ gâlcevurĭ neputêndu-le nimenĭ sta împotrivă; pentru care ne rugămŭ Inălţimeĭ tale ca aceste slujbe să se urmeze cu vênḑare iară dela epitropie după cum s'aŭ arĕtatŭ şi până acum, ca şi cumpărătoriĭ să scie că aŭ luat care trebĭ, şi ceĭ ce se asuprescŭ unde să mérgă a se jălui, pentru că acum de vinŭ ceĭ asupriţĭ la noĭ, cumpărătoriĭ nu ne daŭ nicĭ o ascultare ne sciindu-ne de vênḑĕtoriĭ acestorŭ slujbe, şi nicĭ o dată nu ne lipsescŭ pricinile dintre dênşiĭ, şi cu acésta nădăjduimŭ a lipsi acestea dintre dênşiĭ, şi a se urma la tóte după luminatul hrisovŭ Inălţimeĭ tale; iară ani măriĭ téle fie mulţĭ şi fericiţĭ. 1792, Noembre 8.

Costache clucerŭ, *D. Varlam.*

Cod. No. XXII, fila 24.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe... Cu cale şi primită Domnieĭ mele fiindŭ anaforaua părinţilor arhiereĭ, întărimŭ şi poruncimŭ, ca scăḑêndu-se suma dela catagrafiĭ, să rĕmâe la numĕrulŭ sumeĭ ce aŭ fostŭ ântêiŭ, adecă 3500, cu a orfanotrofieĭ, şi fiind-că nicĭ venitulŭ cutieĭ de milostenie nu voescŭ a se scădea, ci încă să-lŭ adaugŭ câtŭ va fi prin putinţă, pentru aceea, cu socotélă de obşte a părinţilor arhiereĭ şi a dumnélor boerilor, adăugămŭ la darea banilor preoţescĭ tal. unulŭ preste treĭ, cu acéstă hotărîre, ca să nu se maĭ încarce. 1792, Noembre 5.

(Anaforaua e în grecesce).

Cod. No. XXII, fila 18.

Anaforaua epitropilor pentru împlinirea avaetuluĭ cutieĭ de la ceĭ ce îmbracă caftane

Iω Mihail Const. Suţul VV i gospod.

Poruncimŭ Domnia mea, ca orĭ dela epitropie, séŭ din condica Divanuluĭ Domnieĭ mele, să se dée la visterie catastihŭ de avaetulŭ ce este orênduitŭ la fieş-care boerie, ce se îmbracă şi se cinstescŭ cu domnescile nóstre caftane, după care să aşeḑĭ dumnéta vel vist. fieşte-care boerie în fóia ce se dă de la visterie pentru obişnuita meterhaneleĭ câţĭ banĭ sunt aĭ cutieĭ, iar dumnévóstră boerilor epitropĭ să rênduiţĭ negreşitŭ unulŭ dintr'alŭ treilea séŭ alŭ doilea, carele să aibă într'adinsŭ acéstă epistasie a strînge totŭ într'o vreme şi avaetulŭ cutieĭ fără cum şi a altor producte carĭ nu convinéŭ ţĕreĭ să fie exportate (1) orĭ importate, din interesulŭ proprieĭ industriĭ, protegiate prin hrisóve.

---

de a face amelie la tréba acésta, iar pentru boeriĭ ce aŭ îmbrăcatŭ domnescile nóstre caftane dela întărirea hrisovuluĭ încóce, să aveţĭ a ne trimite ânteiŭ fóĭe anume să o vedemŭ Domnia mea şi vomŭ da porunca cea cuviinciósă de împlinire. 1692, Octombre 30.

Vel logofĕtŭ

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Măriei téle pentru cutia milosteniei, după trebuinţă: cheltuelile iĭ sunt marĭ, cu lefĭ, cu milĭ şi cu altele luminatele Măriei téle pitacurĭ, şi eratulŭ eĭ de pe unde este orênduitŭ a se lua ese cu anevoĭe, maĭ vêrtosŭ dela boeriĭ ce îmbracă şi se cinstescŭ cu domnescile Măriei téle caftane, putemŭ ḑice, că maĭ nimicŭ nu putemŭ lua, ci pentru maĭ înlesnirea de a se putea împlini şi aceştĭ banĭ aĭ caftanelor, am socotitŭ a fi maĭ bine ca în fóia metarhaneliĭ ce se obişnuesce de se dă dela visterie când îmbracă vre-unŭ boerŭ caftanŭ, să se scrie şi baniĭ acestuia să-ĭ iée cutia, după cinstea dregătorieĭ ce va câştiga, că dimpreună cu ceĭ-l-alţĭ ce mergŭ atuncĭ de-şĭ iéŭ avaeturile lor, va merge orênduitŭ şi din partea epitropieĭ unŭ al doilea séŭ alŭ treilea epitropŭ de va cere şi elŭ avaetulŭ cutieĭ, şi aşĭa cu acestŭ mijlocŭ socotimŭ că va eşi baniĭ maĭ lesne ; care de va fi primită acésta auḑuluĭ Inălţimiĭ téle, va fi luminată poruncă de se va urma de către visterie, de a se numi în fóĭe meterhaneliĭ şi avaetulŭ cutieĭ; aşişderea ne maĭ rugămŭ Măriei téle pentru boeriĭ ce aŭ îmbrăcatŭ domnescile Măriei téle caftane dela întărirea hrisovuluĭ cutieĭ de milostenie încóce, să fie luminată porunca Inălţimiĭ téle, către un zapciŭ, ca după fóia ce vomŭ da să apuce pe fieş-care să facă împlinire, ca să pótă şi cutia a'şĭ avea evcolia eĭ la trebuinţele şi poruncile ce se orênduescŭ; de acésta însciinţămŭ Măriei téle. 1792, Octombre 25.

Costache clucerŭ. *Dumitrache Varlaam.*

Cod. No. XXII, fila 15.

(1) *Carte legată la vătafulŭ dela plaiulŭ Câmpiniĭ, pentru celea ce sunt oprite a nu eşi din ţĕră.*

Sluga Domnieĭ mele, vătaşe dela plaiulŭ Câmpiniĭ, sud Prahova, cu tóte că s'aŭ datŭ porunca Domnieĭ mele şi în trecutele ḑile straşnică, dela visterie, ca nicĭ o felurime de marfă să nu se cuteze a se sloboḑi ca să iasă din ţéră, fără de porunca Domnieĭ mele în scrisŭ, dară étă şi acum de iznóvă îţĭ poruncimŭ straşnicŭ, fórte să întărescĭ paza tuturor celor oprite, şi să nu te cutezĭ fără de porunca Domnieĭ mele în scrisŭ subt Domnésca nóstră pecete, a sloboḑi vre-o felurime de mărfurĭ séŭ zahare, cu nicĭ unŭ felŭ de vre-o altă tescherea séŭ adeverinţă în scrisŭ, cum maĭ vêrtosŭ saftienile şi peile de óie, care sunt cu totulŭ oprite din porunca împĕrătéscă, căcĭ de vomŭ dovedi că aĭ cutezatŭ, că aĭ sloboḑitŭ vre-una verĭ cu ce felŭ de mijlocŭ, să sciĭ că te voiŭ pedepsi cu cea maĭ straşnică pedépsă acolo în plaiŭ. 1791, Noembrie 30.

Pentru ultimele lunĭ ale anuluĭ 1791, adecă de la venirea în domnie a luĭ M. Suțu vama de têrgurĭ a fost arendată totŭ căminaruluĭ Moscu, pentru suma de 10.041 talerĭ pe lună, analogia din 120.500 talerĭ pe anŭ dela 12 județe, afară de Oltenia și Carvasaraoa (1).

Pentru anulŭ următorŭ 1792 arendarea veniturilor vămilor de orașe, a erbărituluĭ din tótă țéra, a fumărituluĭ din Bucurescĭ și dela bălțĭ, a măjărituluĭ din tótă țéra, a sărărieĭ și ferărieĭ din Bucurescĭ, a cerărituluĭ din tótă țéra, a cântărituluĭ Domnescŭ din tótă țéra, a sărărituluĭ munților și a luminărărieĭ de céră roșie și albă, s'aŭ arendatŭ către Hagi Chiriac Arbut-șătrarul, pe 172.500 leĭ, afară de Carvasara și din venitulŭ Zimniceĭ. Se maĭ adaogă acéstă sumă cu goștinăritulŭ abia de 600 leĭ (alŭ Ageșcilor) și cu săpunăritulŭ vorniculuĭ de Haremŭ 500 leĭ (1).

---

(1) *Carte ce s'aŭ datŭ căminaruluĭ Moscu pentru vămile din 12 județe și têrgurĭ de afară, a fi totŭ asupra dumnéluĭ și pe aceste patru lunĭ până la sfêrșitulŭ anuluĭ.*

Fiind-că venitulŭ vămeĭ oboruluĭ din Bucurescĭ și alŭ vămilor de pe afară din 12 județe, afară din Carvasara și din Craiova cu 5 județe, le-amŭ datŭ Domnia mea și pe aceste 4 lunĭ din începutulŭ luĭ Septembrie până la sfêrșitulŭ luĭ Decembrie totŭ asupra dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Ión Hagi Moscu biv vel căminarŭ, carele le-aŭ avutŭ și până acum, amŭ datŭ Domnia mea acéstă Domnéscă a nóstră carte de volnicie la mânile dumnéluĭ maĭ susŭ numituluĭ cumpĕrătorŭ, ca să aibă a căuta și a strînge venitulŭ maĭ susŭ numitelor vămĭ până la sfêrșitulŭ anuluĭ, și după suma cumpĕrătoriĭ cu care le-aŭ avutŭ cumpĕrate aceste vămĭ, dreptŭ talerĭ una sută două-đecĭ de miĭ și cincĭ sute, care vine analogŭ pe lună câte talerĭ đece miĭ patru-đecĭ și unulŭ și banĭ optŭ-đecĭ, să aibă a rĕspunde la camera Domnieĭ mele acestŭ analogŭ în patru lunĭ la fieș-care đece đile ale luneĭ câte talerĭ đece miĭ patru-đecĭ și unulŭ și banĭ optŭ-đecĭ. Poruncimŭ Domnia mea și vouĕ tuturor vameșilor vămilor oboruluĭ i dela vămile din 12 județe, să cunóscețĭ pe maĭ susŭ numitulŭ boerŭ de cumpĕrător spre a vĕ rĕspunde cĭferturile. 1791, Septembrie 10.

Cod. No. XX, fila 52.

S'aŭ datŭ cartea armașuluĭ Arcudi cum că i-aŭ datŭ Măria sa carvasaraoa pe aceste patru lunĭ până la sfêrșitulŭ luĭ Decembrie anuluĭ acestuia în credință să aibă volnicie să facă carvasaraua zaptŭ și poruncă către slujbașiĭ carvasaraleĭ să-lŭ cunóscă de epistatŭ și să-ĭ dea ascultare, urmândŭ a strînge veniturile carvasaraleĭ după catalogulŭ și ponturile ce i s'aŭ datŭ ale Măarieĭ sale. 1791, Septembrie 5.

Cod. No. XX, fila 32.

---

(1) *A treia strigare a vămilor și a slujbelor vămilor 1792.*

Focșanĭ, Râmnic și Grădiștea	6500
Buzĕŭ	3300
Găjenĭ, Orlațĭ cu Bucov	3400
Ploescii, Filipescii și Têrgușor	7050
Văleniĭ cu păcurile	7000
	27250
Câmpina cu păcurile	9200
Dragoslavele	4050
Pitescĭ, Argeș, Muscel	3500
Câineniĭ	3350
	47350
Têrgoviștea	3700
Slatina	2550
Giurgiov cu Mortasipiile Vlașceĭ și Teleorman	6000
Oltenița, Ciocănescĭ și Lichirescĭ	2650
	62250
Urzicenĭ	2700
Gherghița cu 12 sate sciute	2750
Têrgulŭ de afară	35100
Craiova cu cincĭ județe	29000
	131800
Erbăritulŭ din tótă țéra	8350
Fumăritulŭ Bucurescilor	5300
Măjăritulŭ din tótă țéra	1650
Sărăria i Herăria din Bucurescĭ	3650
	150750
Cerăritulŭ din tótă țéra	360
Cântarulŭ Domnescŭ din tótă țéra	3100
Fumăritulŭ Bălților	2600
Sărăritulŭ munților	2150
Luminăria de céră roșie și albă	2750
	161.710

Ne fiindŭ primită acéstă sumă d'inapoĭ, s'aŭ vîndutŭ cu totulŭ în urmă șătrariuluĭ Chiriac Arbut dreptŭ talerĭ 172.500, tóte aceste maĭ susŭ numite afară din Carvasara și din Zimnice.

Goștinăritulŭ alŭ Ageștilor	600	Cu acéstă sumă hotărîtă s'aŭ vîndutŭ iară șătrariuluĭ Hagi Chiriac Arbut.
Săpunăritulŭ alŭ vorn. de Haremŭ	550	

Cod. No. XX, fila 288.

Din causa arendăreĭ văměĭ păcureĭ din Câmpina și Văleni, s'a opitŭ importulŭ păcureĭ din Moldova(1).

Esportulŭ vitelor marĭ este opritŭ de M. Suțu, de sigur în paguba țěreĭ de și în folosulŭ piețeĭ Bucurescilor și a Constantinopoleĭ(2)

---

(1) *Poruncă către ispravnicii din sud Slam Rômnic a nu îngădui să vie păcură din Moldova.*

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Slam Rômnic, vě facemŭ însciințare, că la Domnia mea aŭ datŭ jalbă cumpěrătoriĭ de estimpŭ a vămilor cu venitulŭ puțurilor de păcură, care este alŭ cămăriĭ Domnescĭ, cum că din ținuturile Moldoveĭ vine aicĭ samă de păcură spre vîndare, din care pricină se pricinuesce scădere venituluĭ păcurilor și fără nicĭ o trebuință a țěreĭ, în vreme ce țéra este îndestulală de păcură fără de nicĭ o lipsă, pentru care vě poruncimŭ Domnia mea, ca după obiceiulŭ ce s'aŭ urmatŭ până acum, să fie oprită păcura de dincolo, din Moldova, și nicĭ într'unŭ chipŭ să nu îngăduițĭ a trece maĭ multŭ *păcura* dincóce în pămêntulŭ țěriĭ, și fițĭ sănětoșĭ. 1792, Martie 23.

Cod. No. XX, fila 440.

(2) *Cărțĭ la tóte județele cu plaiurĭ și la Caimacanul Craioveĭ pentru oprirea vitelor marĭ.*

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud..... i vătășeilor de plaiurĭ i căpitanilor i potecașilor plaiurilor, fiind-că vitele marĭ sunt oprite a eși din țéră, étă vě poruncimŭ strașnicŭ tuturor de obște, să întărițĭ paza plaiurilor și a potecelor cu mare străjuire ḑiua și nóptea păzindŭ nelipsitŭ, și neîngăduindŭ pe nimenĭ a scóte din țéră și a trece peste hotarŭ măcar o vită, ver-cine ar fi, negustorŭ strěinŭ, séŭ pămêntênŭ, séŭ orĭ care, fără deosebire, pe nimenĭ să nu îngăduițĭ cu nicĭ unŭ felŭ de pricină și să vě ferițĭ fórte, ca nu cum-va vre-unulŭ din voĭ, orĭ pentru interesŭ să trécă cu vederea, orĭ din nestrăjuire bună să pótă cine-vașĭ a găsi prilegiŭ, printr'ascunsŭ de a trece vre-o vită, căcĭ pe unulŭ ca acela să scițĭ că acolo în plaiŭ îlŭ vomŭ spânzura, și nu numaĭ să fițĭ datorĭ toțĭ a face în parte și cu toțĭ dimpreună acéstă străjuire, ci încă de care vețĭ simți că împotriva porunceĭ Domnieĭ mele orĭ aŭ cutezatŭ de aŭ făcutŭ vre-o economie, și aŭ slobodḑitŭ vre-o vită, orĭ să cércă la unŭ lucru ca acesta, numaĭ decâtŭ să-lŭ însciințațĭ Domnieĭ mele. Decĭ dumné-vóstră ispravnicilor aĭ județuluĭ citindŭ carteă acésta să avețĭ cu grabă a trimite la toțĭ ceĭ-l-alțĭ să o citéscă și să o înțelégă cu toțiĭ, spre a fi următorĭ, și să avemŭ rěspunsŭ. I sam receh gospod. 1791, Septembrie 9.

Slam Rômnic
Buzěŭ
Saac
Prahova
Dâmbovița
Muscel
Argeș
Vălcea
Gorj
Mehedințĭ

La aceste județe s'aŭ făcutŭ cărțĭ deschise, iar la Caimacam legată, dândui-se în scire de poruncile ce s'aŭ făcutŭ, ca și dumnéluĭ să întăréscă străjuirea acésta.

Cod. No. XX, fila 49.

In 25 Decembrie 1791, Domnitorul M. Suțu însărcinéză pre banulŭ Nicolae Brâncovénul, pre fostulŭ visternicŭ Ienache Văcărescu, pre marele logof. de țéra de susŭ Manolache Brâncovénu și pre fostulŭ vist. Scarlat Grecénu, ca să revadă vechiulŭ tarifŭ alŭ vămeĭ și să alcătuéscă unŭ noŭ tarifŭ chiămândŭ la acéstă lucrare și *obrazele cu praxis* și din negutătoriĭ de mărfurĭ, cu prețurĭ maĭ urcate de óre ce negutătoriĭ vêndŭ mărfurile maĭ scumpŭ acum (1). Dămŭ în notă condițiunile de arendarea vămilor dela Ianuarie 1792. Din acestea se vede că M. Suțu aplică pre lângă unŭ tarifŭ autonomŭ și taxa de $3^0/_0$ pentru mărfurile sudiților rusescĭ și nemțescĭ, care nu sunt trecute în tarifŭ (vedĭ art. 2 din ponturĭ dela nota 1).

---

(1) Eată pitaculŭ Domnescŭ:

Pitacŭ la 4 boerĭ pentru ca să facă teoria cataloguluĭ și ponturilor vămilor.

Cinstițĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele, dumnéta biv vel banŭ Nicolae Brâncovénu, dumnéta biv vel vist. Ienache Văcărescule, i dumnéta vel logof. de ţéra de susŭ Manolache Brâncovene, şi dumnéta biv vel vist. Scarlat Grecene, facemŭ dumnévóstră în scire, că plata vămilor Cămăriĭ după catalogulŭ ce se află la Divanŭ este cunoscutŭ cum că s'aŭ întocmitŭ şi s'aŭ fostŭ orênduitŭ după prețulŭ mărfurilor cu care se vindea într'acele vremĭ vechĭ, ce s'aŭ făcutŭ catalogulŭ, câcĭ fiindŭ prețulŭ mărfurilorŭ měsură, după acelŭ prețŭ scădutŭ alŭ mărfurilor s'aŭ orênduitŭ şi plata vămilor; acum vedemŭ că negustoriĭ mărfurilor din vreme în vreme aŭ scumpitŭ prețulŭ la tóte felurimile mărfurilor, în cătŭ se căştigă şi se folosescŭ îndoitŭ şi întreitŭ, precum este vědutŭ de toțĭ, iar la plata vămilor nicĭ o deosebire séŭ folosŭ vedemŭ că nu este din ceea ce era în vechime când prețulŭ mărfurilor era scădutŭ, care acéstă nedreptate şi pagubă a Cămăriĭ fiindŭ de față vědută şi cunoscută, amŭ găsitŭ Domnia mea cu cale a se face şi cataloguluĭ o teorie, o îndreptare, o întocmire cuviinciósă după prețulŭ mărfurilor şi după câştigulŭ şi folosulŭ ce aŭ negustoriĭ vîndětorĭ, cum şi la începutŭ iarăşĭ cu acéstă orênduială s'aŭ fostŭ întocmitŭ; pentru care étă că orênduimŭ pe dumnévóstră, ca într'aceste sěrbătorĭ după diua sfinteĭ Naşterĭ adunându-vě la unŭ locŭ, să punețĭ înainte catalogulŭ vămilor cu ponturile luĭ, unde vețĭ chiăma dumnévóstră la teoria acésta şi din obrazele ce aŭ pracsisŭ şi sciința cea desěvêrşitŭ la tréba acésta, precum şi din înşişĭ negustoriĭ mărfurilor vețĭ aduce dumné-vóstră de față, şi la tóte condeile făcêndŭ dumné-vóstră teoria cea cuviinciósă, şi pliroforisindu-ve de prețulŭ ce se vinde, de când s'aŭ făcutŭ întocmirea cataloguluĭ vămilor, şi de prețulŭ cu care se vinde acum, socotițĭ apoĭ ce întocmire şi îndreptare este cu cale să se facă acum la fieş-care condeiŭ osebitŭ şi făcêndŭ dumné-vóstră unŭ deosebitŭ catalogŭ şi ponturĭ cu întocmirea aceea ce găsițĭ cu dreptate a se face, să-lŭ arětațĭ Domnieĭ mele cu anafora în scrisŭ, care acéstă teorie şi întocmire trebue să se facă şi să se sěvêrşéscă acum în treĭ, patru dile ale sěrbătorilor, fiind-că anulŭ noŭ se apropie şi trebue maĭ nainte să fie vědute de Domnia mea aceste teoriĭ şi întocmirĭ ale dumné-vóstra spre a se da Nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ; decĭ dumnéta vel logofětŭ de ţéra de susŭ, ca o détorie ce este maĭ cu deosebire a dregătorieĭ dumitale la tréba acésta să facĭ epistăsie pentru urmarea porunceĭ nóstre, şi aşteptămŭ sěvêrşirea. 1791, Decembrie 25.

Cod. No. XX, fila 236.

---

(1) *Carte de vamă care să dă împreună cu catalogele.*

Zemle Vlascoe.... carele pe anulŭ acesta 1792, aŭ cumpĕratŭ vama dela sud... să aibă printr'acéstă carte a Domnii mele volnicie a căuta și a stringe venitulŭ vămiĭ după ponturile care s'aŭ strigatŭ la vîndarea vămilorŭ acestora, ca dela toțĭ negustoriĭ și alțĭ raiale ale pré puterniceĭ stăpâneșciĭ nóstre Impĕrățiĭ, să vămuiască după catalogulŭ ce i s'aŭ datŭ, iar dela neguțitorĭ și alțĭ sudițĭ aĭ Rosieĭ și aĭ Nemțieĭ, dovedițĭ, să iée vamă după tarifa ce întracelașŭ catalogŭ s'aŭ trecutŭ, iară pentru marfa ce nu va fi cuprindêndŭ în tarifă să aibă a lua la sută treĭ, fără de alte trecĕtorĭ, iară maĭ multŭ să nu cuteze a face vre o urmare, séŭ avêndŭ suditu tescherea că aŭ plătitŭ odată vama în țĕrile turcescĭ, dela acela ce va avea tescherea de plată, nimicŭ să nu aibă a cere; poruncimŭ Domnia mea și dumné-vóstră ispravnicilorŭ de județŭ, pentru ceĭ ce vorŭ sta cu împotrivire să dațĭ mână de ajutorŭ, după obiceiŭ, spre a putea strînge acestŭ venitŭ, care venitŭ fiind-că este al Cămăriĭ Domnescĭ, să nu se supere de zăciuială la împlinirea de baniĭ vămiĭ, fiind-că așa s'aŭ vîndutŭ, cumŭ și vameșiĭ să nu se supere aĭ rădica din vamă și aĭ trimite după podvade și angariĭ, ca să pótă căuta tréba vămiĭ. 1792, Ianuarie 1.

Cod. No. XX, fila 290.

Catalogulŭ vămilorŭ.

	Bani
Argintulŭ viŭ (Nu se póte ceti)	
Arama lucrată (id.)	
Arama nelucrată (id.)	$1^1/_2$
Astarulŭ ce se numesce....., de bucată	4
Abaua ce vine din țéra Turcéscă, de bucată	5
Abaua ce merge de aicĭ la țéra Turcéscă	300
Abaua ce va eși din țéră și merge la Moldova și la ț. Turcéscă, de povară	180
Alunile marĭ	30
Arniciŭ văpsitŭ, de oca	6
Anasonulŭ, de oca	1
Amnarele, la 100 banĭ	3
Alagelile de bumbacŭ, de una	12
Butea de ...... ce merge la țéra turcéscă	240
Bi..... sunt la obor să plătéscă cumpĕrătorulŭ vama, de unŭ bivolŭ . . .	40
Iar când va cumpĕra mônastirea séŭ boerulŭ pentru trebuința caseĭ séle, atuncĭ să se iée vama de la vêndĕtor	
Bivoliĭ care esŭ în țéra turcéscă însă de se va da voe prin cărțile Domniniĭ mele	40
Bivoliĭ care esŭ în țéra unguréscă însă de se va da slobodenie	60
Bivoliĭ care se tae la scaune	20
Blanele de Rumelia pe unde va intra, de povară	240
Blanele cele albe subțirĭ séŭ negre de Rumelia, pe unde va intra, de povară	480
Blanele, de povară	360

Observarea tarifuluĭ autonomŭ anexatŭ la cartea de vamă maĭ

	Banĭ
Băcănia pe unde va intra séŭ eşi, de povară, la 100 banĭ	3
Băcănia ce merge la Moldova séŭ la ţéra unguréscă, de căutarŭ	60
Borduşele de unt-de-lemn	60
Bumbaculŭ care merge la ţéra unguréscă, pe unde va intra, de povară	300
Bumbaculŭ ce vine aicĭ în ţéră	240
Bumbaculŭ torsŭ de oca una	4
Brânza care va veni din ţéra Unguréscă séŭ va merge de aicĭ acolo de povară	40
Iară care va merge la ţéra turcéscă, de carŭ	145
Bucatele séŭ altele ce se vindŭ în têrgŭ séŭ prin alte sate la negţiutori să platéscă cumpĕrătorulŭ ḑeciuélă la ḑece banĭ	1
Iară când va vinde pământénulŭ unulŭ la altulŭ vite séŭ semĕnăturĭ pen-hrana lor să aibă pace de vamă.	
Bumbacŭ de oca una	3
Bróscele ţestóse, care mergŭ la ţéra unguréscă, de unde se va rădica, la 100 de banĭ	3
Iară la schelea ţĕriĭ unguréscĭ să nu se supere.	
Vinulŭ care va merge la ţéra turcéscă de bute	300
Vinulŭ de aicĭ ce merge la ţéra unguréscă, de bute	1200
Vitele de boĭ, i vacĭ, de se va da voĭe a merge la ţéra unguréscă care pe unde va trece să dée de vită	20
Vinulŭ ce se vinde prin têrgŭ să plătéscă vênḑĕtorulŭ, de bute	50
Vitele de boĭ, i vacĭ ce vor aduce turciĭ din ţéra turcéscă, ca să le pue la suhatŭ aicĭ în ţéră nu plătescŭ de va fi ca să le întórcă iarăşŭ la loculŭ lor, iar de le tae la salhanale aice, să-şĭ plătéscă vamă când vor intra, de vită	
Vitele ce vor aduce turciĭ din ţéra turcéscă şi vor vrea să le taie la zalhanale, aicĭ să plătéscă vama unde va ţine suhatulŭ de vite	20
Vitele ce mergŭ la ţéra unguréscă, însă de se va da sloboḑenie, séŭ vinŭ de acolo aicĭ, de vită	40
Vitele de boĭ, i vacĭ ce să vîndŭ la oborŭ să plătéscă cumpĕrătoriulŭ,	20
Iar când va cumpĕra boerulŭ séŭ mônăstirea pentru trebuinţa caseĭ séle va plăti vama vînḑĕtorŭ.	
Grĕulŭ ce se va vinde la têrgŭ să plătéscă cumpĕrătorulŭ din ḑece banĭ	1
Iară când va cumpĕra boerulŭ séŭ mônăstire pentru trebuinţa casiĭ séle să plătéscă vînḑĕtorulŭ.	
Găitanulŭ de lână de aicĭ de ţéră ce merge la ţéra turcéscă séŭ Moldova, la o sută de bucăţi	15
Gogoşele de cernélă de oca una	5
Ghiulsuiu, de povară	360
Dulceţurile de rodŭ de zahărŭ i de chitră, de unŭ borcanŭ	4
Duhotulŭ, de două berbeniţe	120
Zéma de lămâe, la 100 de banĭ	3
Zahărulŭ de Veneţia de oca una	4
Zahărulŭ de Misir de oca una	3
Zmalţulŭ de oca una	$1^1/_2$
Zenghilurile adecă scările turcescĭ, de o părechе	18

arétă, că marfa de transitŭ a sudiților și aceea care a fostŭ vămuită în Turcia nu plătia o nouă vamă în țéră.

	Banĭ
Zenghilurile, adecă scările turcescĭ albe, de o păreche	12
Inulŭ séŭ cânepa ce se vinde în têrgŭ, cu ocaua; să dée vêndătorulŭ din 10 banĭ	1
Inulŭ séŭ cânepa pentru intratŭ séŭ eșitŭ, de povară	50
Icre de chefalŭ, de povară	360
Iar fiindŭ câte maĭ puține, de oca	15
Calulŭ ce se vinde la oborŭ să dée cumpĕrătorulŭ	40
Iar când va cumpĕra mônăstirea séŭ boerulŭ să plătéscă vêndătorulŭ.	
Caféua pe unde va intra, de povară	660
Iară fiindŭ maĭ câte puțină, de oca una	6
Cositoriŭ pe unde va intra, de povară	240
Chehlembarŭ pe unde va intra séŭ va eși	180
Carulŭ de lemne din 10 banĭ	1
Cherestéua, adecă lemnele cele lucrate ce mergŭ la țéra turcéscă, de carŭ	10
Cașcavalulŭ ce merge la țéra turcéscă, de unde se va ridica	533
Și luândŭ cărțulia să trécă la vamă ne supĕratŭ.	
Chermele de postavŭ de țéră ce mergŭ la țéra turcéscă séŭ la Moldova séŭ la alte părțĭ	60
Chitra, de povară	120
Cracatița, de ocă una	4
Cuele, de fierŭ de oca una	1
Iară fiindŭ alte fiare lucrate, de ocă	$1^1/_2$
Castanele la 100 oca	30
Curmalele de oca	1
Calevre de o păreche	3
Candelulŭ, de oca una	5
Catârii, carĭ se vêndŭ la oborŭ	40
Catâriĭ carĭ iesŭ din țéră	40
Caretele ce vinŭ de vêndare, la o sută de banĭ	3
Cója de naranză, i de portocalĭ, de oca	1
Cofeturile, de oca una	6
Carulŭ de dóge de stejarŭ i de bradŭ	60
Condita, de oca una	7
Cremenele, la 1000 cremene	15
Coconarile de oca una	$1^1/_2$
Caperile de oca una	1
Catranulŭ ce merge la țéra turcéscă, séŭ aicĭ, de douĕ berbenițe	120
Carulŭ de fênŭ ce vine le têrgŭ dă zeciuélă la 10 banĭ	1
Cósele, la o sută cóse	60
Carulŭ de șindrilă de bradŭ	40
Carulŭ de șindrilă de stejarŭ	30
Carulŭ de funiĭ de teiŭ, donițĭ, ălbiĭ și banițe	60
Iară când se va vinde în têrgŭ maĭ câte puține, la 10 banĭ	1
Coveltурile, osiile, jugurile, rótele, ce vinŭ la têrgŭ, la dece banĭ	1

Până să se pótă regula tarifulŭ şi arendarea vămilor pe 1792

	Banĭ
Carulŭ noŭ ce se vindă în têrgŭ, din ḑece banĭ	1
Carulŭ de spoială	40
Carulŭ de racĭ, de carŭ 300	30
Carulŭ de legumĭ	40
Carulŭ de strugurĭ	30
Carulŭ de varză	15
Carulŭ de pepenĭ, i castraveţĭ	9
Carulŭ de şindrilă	30
Carulŭ de parĭ séŭ nuele, ḑeciuélă la ḑece bani	1
Lână ţurcană ce ese la alte părţĭ, de povară	45
Lână ce se vinde în têrgŭ cu ocaua, ḑece la ḑece	1
Lămâile pe unde vor intra, la o mie de lămâĭ 14 lămâĭ şi	80
Lămâile ce mergŭ la ţéra unguréscă, de povară	160
Lolachiulŭ, la o sută de banĭ	3
Lintea ce se vinde la oborŭ, ḑece la 10 banĭ	1
Luntrile de năvodŭ	120
Luntrile de podŭ	60
Luntrile cele maĭ micĭ	40
Licurinii ce vinŭ din Ţarigrad, la oca una	$1^{1}/_{2}$
Lână ţigae ce vine din ţéra turcéscă să plătéscă la schele pe unde va intra în ţéră la 100 de banĭ	3
Iară fiindŭ suditŭ şi avêndŭ tescherea de plată să nu se supere nimicŭ.	—
Iară pentru lâna ţigae ce va eşi de aicĭ din pămêntulŭ ţĕriĭ şi va merge la ţéra unguréscă.... celŭ ce va scóte lâna să plătéscă la suta de banĭ treĭ, iar fiindŭ raia să plătéscă la suta de banĭ iarăşĭ	3
Lulelile bune la 100 de banĭ	3
Lulelile cele maĭ próste, de unŭ coşŭ	30
Marfa de Rumelia, ce vine în ţéră, adecă bogăserie şi altele ce sunt de bumbacŭ, carĭ trecŭ prin schela Giurgiuluĭ, a Zimniceĭ mergêndŭ spre ţéra căzăcéscă, pe unde va intra, de povară	330
Iară mergêndŭ spre ţéra unguréscă, de povară	660
Iară cele ce vor merge la Moldova, de povară	660
Materiile de Mesina séŭ Veneţia, cu firŭ séŭ sadea, mergêndŭ spre ţéra căzăcéscă, pe unde va intra. de povară	1320
Iară de se va vinde aicĭ să dée la sută de banĭ	3
Marfa orĭ-ce felŭ ar fi viindŭ la carvasara, vameşiĭ să aĭbă voĭe să o descarce şi să o preţuiască, să iée la sută de banĭ	3
Marfă de cojocărie orĭ-ce felŭ ar fi, pe unde va intra, de carŭ	2160
Iară pe unde se va deslega orĭ câtă se va vinde, la 100 banĭ	3
Marfă de Lipsca d'impreună cu altele ce vinŭ din lăuntru la têrgŭ şi iarăşĭ se întorcŭ înapoĭ, orĭ câtŭ se va vinde, la 100 de banĭ	3
Marfa de Lipsca orĭ-ce felŭ ar fi, care vine aicĭ să dée la 100 de banĭ	3
Iară cele-l-alte povărĭ care vor să mérgă la ţéra unguréscă séŭ la Moldova să déé de douĕ téncurĭ de câte oca 60 după obiceiŭ	300
Mătasea ce vine din ţéra turcéscă şi merge în ţéra unguréscă, séŭ la ţéra căzăcéscă, de povară	900

acestea fură ţinute în regie după următórea poruncă a luĭ M. Suţu:

	Banĭ
Iară când se va vinde aicĭ pe câtă marfá va vinde să dée la 100 de banĭ	3
Mărgilărie de Veneţia, pe unde va intra, de povară	600
Marfá de Rumelia neavêndŭ cărţulie de plata vămiĭ să dée la 100 de banĭ	3
Meşinele ce mergŭ la ţéra unguréscă séŭ la ţéra căzăcéscă, de povară	330
Meşinele care se vor deslega şi se vor vinde aicĭ să dée de o meşină	$1^1/_2$
Mazărea, pentru eşitŭ să dée de chilă	6
Morunulŭ, care merge la ţéra unguréscă, de povară	50
Morunulŭ, care vine din ţéra turcéscă să dée la vadŭ de unŭ morunŭ	40
Şi de nisetru	12
Merile, carĭ mergŭ la ţéra turcéscă, să dée de carŭ	45
Merile, carĭ vinŭ aicĭ, de carŭ	30
Morunulŭ, ce nu va avea cărţulie să dée la vadŭ de carŭ să dée peşce oca treĭ şi	360
Midiile, de povară	120
Marfá de Graţia, ce o aduce în buţĭ, pe unde va intra de bute	1800
Marfa, ce vine din ţéra turcéscă ca să o descarce aicĭ, séŭ să o trécă într'altă parte să aibă a-şĭ plăti vama pe unde va intra.	
Marfa de aicĭ de ţéră, vrêndŭ să o ducă în ţéra turcéscă să-şĭ plătéscă vama de unde o va rădica.	
Morile de lemnŭ, care ducŭ pe apă la Dunăre	660
Maslinele, de povară	120
Marfa de aicĭ de ţéră, vrêndŭ să o ducă în ţéra unguréscă, să aĭbă a-şĭ plăti vama unde o va scóte.	
Mălaiulŭ măcinatŭ, ce se vinde în têrgŭ cu ocaua, ḑece la ḑece banĭ	1
Năhutulŭ, de unŭ sacŭ	30
Nişaştaua, de oca una	1
Nescopitele, de unŭ calemŭ	24
Postavulŭ subţire, de bucată	240
Postavulŭ felendreşŭ, de bucată	120
Postavŭ bricleşŭ, de bucată	60
Postavulŭ şiftŭ, de bucată	60
Postavulŭ de Braşov, de bucată	60
Postavulŭ de ţéră, care ese la ţéra turcéscă séŭ la Moldova, de cotŭ	2
Plumbulŭ pe unde va intra séŭ va eşi, de povară	180
Piperulŭ pe unde va intra, de povară	600
Iară fiindŭ maĭ câte puţinŭ, de oca una	5
Petrele de móră de Hârlăŭ de o pereche	180
Petrele de móră de aicĭ de ţéră, de o pereche	60
Plocadurile care mergŭ la ţéra turcéscă, de povară	120
Pelea de lupŭ	4
Pelea de rîsŭ	40
Pelea de vidră	50
Pelea de vulpe, jder, de fieşŭ-care	6
Pelea de dihorŭ, de doĭ dihorĭ	1
Pelea de capră ne-argăsită, ce merge la ţéra unguréscă, să plătéscă vênḑĕtorulŭ	2

17 cărţĭ la tótĕ judeţele şi una la Caimacam, ca din ḑiua luĭ sfete Vasile, adecă la întâiŭ Ghenarie să rînduiască câtenŭ credinciosŭ la vamă.

«Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... îndată ce veţĭ primi porunca Domnieĭ mele, numaĭ decâtŭ să aveţĭ a orêndui ómenĭ harnicĭ şi credincioşĭ la tóte vă-

---

	Banĭ
Pelea de epure să plătéscă cumpĕrătorul de unde le va ridica, la sută treĭ, însă celea ce se vor ridica din Bucurescĭ; iară pentru celea de pe afară să plătéscă pe unde le va scóte.	
Pelea de óie saŭ de capră ce se va vinde în têrgŭ să dea cumpĕrătorulŭ din 10 banĭ	1
Iară fiind suditŭ să dea după tarifă.	
Pelea de vacă ce se vinde în têrgŭ séŭ ese afară să plătéscă cumpĕrătorulŭ	20
Iară fiindŭ suditŭ după tarifă	
Papucĭ de o pereche	3
Păcura ce ese la ţéra turcéscă cu carul, de 2 berbeniţă	120
Păstrama care vine din ţéra turcéscă, de carŭ	120
Păstrăma i ghiudenulŭ, de oca una	3
Putina de strugurĭ ce vine din ţéra turcéscă	15
Putinele de mĭere ce mergŭ la ţéra turcéscă, să se tragă cu cântarulŭ gospod. şi să dea de cântarŭ	15
Pescele care marge la ţéra unguréscă, de povară	45
Pescele próspĕtŭ care vine din ţéra turcéscă de la vad de carŭ pesce oca treĭ şi	120
Pescele săratŭ care vine din ţéra turcéscă de carŭ pesce oca treĭ şi	240
Pescele próspĕtŭ care vine de la heleştae séŭ dela alte gârle, la 10 banĭ	1
Păstrăma care merge la ţéra turcéscă, de carŭ	240
Putina de vârlarĭ	30
Putina de icre negre de oca patru-ḑecĭ	60
Putina de icre roşiĭ	30
Paporniţele de icre roşiĭ, din 10 paporniţe una	
Prunele uscate, fasolea, bobulŭ, ceapa, usturoiulŭ, nucĭ pe unde va eşi din ţéră	80
Pómele orĭ ce ar fi, de carŭ	40
Pelea de calŭ argăsită, care vine din ţéra turcéscă, care se chiamă chiucrecurĭ	7
Pele de calŭ ce vine din têrgŭ, la ḑece banĭ	1
Pĕrulŭ de capră, de carŭ	180
Portocalele de o mie portocale	120
Potcóvele de calŭ, de o tistea	6
Pétră acră, puciósă, pétră vînătă, de una oca	1
Peile de lupŭ, ursŭ, vulpe, pisică, jderŭ, vidră, dihorŭ, ce se vinde în têrgŭ din ḑece banĭ	1
Peştimanele cele bune, la 100 de banĭ	3
Peştimanele cele próste	3
Pânza de Braşovŭ, i leşéscă grósă, de bucată	12
Pânza leşéscă subţire la o sută de banĭ	3
Rachiulŭ pentru eşitŭ, de oca una	2

mile şi la tóte slujbele vămiĭ, ca din ḑiua d'intâiŭ Ghenarie să facă zaptŭ tréba vămilor, să strîngă totŭ venitulŭ lor făcêndŭ catastihŭ anume până se va face hotărîrea Domnieĭ mele în ce chipŭ aŭ a rĕmâne vămile pe acestŭ următor anŭ,

---

	Banĭ
Rachiulŭ ce-'lŭ aducŭ dela podgorie, zăciuélă la ḑece banĭ	1
Râmătoriĭ carĭ vinŭ din ţéra turcéscă pentru hrană, pe unde va intra de unŭ râmătorŭ	20
Şi luândŭ cărţulie pe la ce schelă va trece să aibă pace.	
Râmătoriĭ Ostrovenilor ce se obicĭnuescŭ de ţinŭ aicĭ în ţéră furişŭ fiind-că dajdie nu daŭ, pe uniĭ ca aceĭa dovedindu-ĭ vameşiĭ, să aibă a lua vamă ca şi dela ceĭ-l-alţĭ, de unŭ râmătorŭ	20
Râmătoriĭ ce să vêndŭ în ţéră séŭ prin têrguri, precum şi râmătoriĭ ce sunt a'ĭ scóte din ţéră, orĭ peste Dunăre, orĭ la ţéra unguréscă, orĭ la ţéra leşéscă, i la Moldova séŭ verĭ unde, să plătéscă vênḑĕtoriĭ de unŭ râmătorŭ	40
Râmătoriĭ carĭ vinŭ dinţéra unguréscă aicĭ pentru păşune, şi se ducŭ iarăşĭ înapoĭ, pentru intratŭ séŭ eşitŭ, de unŭ râmătorŭ	6
Râmătoriĭ carĭ se taĭe la scaune	10
Reventŭ la o sută de banĭ	3
Roşcovele la o sută oca	30
Rogojinele la ḑece banĭ	1
Seulŭ, de unde se va ridica, de o mie oca	360
Saftienile ce vinŭ şi rĕmânŭ aicĭ, de unŭ saftianŭ	3
Saftianulŭ, pe unde intră séŭ va eşi, de povară	660
Sângepĭ carĭ vinŭ din ţéra unguréscă, pentru intratŭ séŭ eşitŭ, de povară	660
Iară care se va vinde aicĭ, la 100 banĭ	3
Sfóra, ştréngurile séŭ alte măruntăĭ ce vinŭ din ţéra unguréscă, de povară	120
Iară care va merge la ţéra turcéscă, de povară	180
Strămăturile adecă lâna cea vopsită, de povară	66
Scumpia, care vine din ţéra turcéscă, de povară	30
Saculŭ de făină, care merge la ţéra turcéscă, însă de se va da voie	5
Soroculŭ de samurĭ ce vinŭ din ţéra unguréscă de unŭ sorocŭ	2400
Sticlele carĭ vinŭ din ţéra unguréscă, i din ţéra leşéscă, de povară	220
Sticlele care vinŭ din Têrgoviste, de carŭ	40
Smochinele,..... stafide razechie, de o cutie	24
Smochinele i stafidele, de o traistă	45
Scórţele de cisme, de carŭ	60
Sardelele, scrumbiile, lacherda, de unŭ buriŭ	60
Sidefulŭ, i balagdişŭ, şi fildeşulŭ, la 100 de banĭ	3
Silitra, de oca una	$1^{1}/_{2}$
Saculŭ de săpunŭ bunu	60
Sacâzulŭ, de oca una	10
Scórţele, scândurile, laţiĭ séŭ alte cherestele să dée la ḑece banĭ ..	1
Sĕmînţa de inŭ, séŭ de cânepă ce se vinde în têrgŭ, din 10 banĭ unu	1
Tămâia, pe unde va veni séŭ va eşi, de povară	240
Iară fiindŭ maĭ câte puţină, de oca una	4
Tutunulŭ turcescŭ, pe unde va intra, de povară	240
Tutunulŭ de ţéră ce merge la ţéra turcéscă séŭ la alte bâlciurĭ, de oca	1

avêndŭ dumné-vóstră purtare de grijă, ca să nu se facă vre-unŭ sfetirismosŭ séŭ vre-o pagubă venituluĭ vămiĭ, din necăutarea cu silinţă bună; însă împreună cu orênduitulă dumné-vóstră să fie câte unulŭ şi din vameşiĭ ceĭ vechĭ.» 1791, Decembrie 30.

Cod. No. XX, fila 338.

	Banĭ
Tălpile de cisme i de papucĭ ce vine din ţéra turcéscă, de o pereche	1
Tutunulŭ de boccea, de oca una	5
Tutunulŭ de ţéră ce se vinde prin têrgŭ, de oca una	1
Untulŭ încărcatŭ în care de o mie oca	480
Care face la o sută de oca	58
Untulŭ ce se vinde în têrgŭ cu ocaua, ḑeciuiala la ḑece banĭ	1
Usturoiulŭ, cépa, prazulŭ, de carŭ	80
Uleiulŭ de sĕminţă de inŭ, séŭ cânepă, de oca una	1
Firulŭ, pe unde va intra, de unŭ fontŭ	60
Frânele ce vinŭ din ţéra ungurécscă de unŭ frâŭ	6
Fidéua, de o cofă	60
Filigenile, la o sută de banĭ	3
Fisticurile, de oca una	4
Frânele ce vinŭ din ţéra turcéscă, cu başlicurile lor, la 100 de banĭ	3
Hierulŭ, pe unde va intra, de unŭ cântarŭ	20
Hârşiile negre ce vinŭ din ţéra ungurécscă, de una	2
Hârşiile albe, de una	1
Hârşiile ce se vîndŭ la têrgŭ, de 10 banĭ	1
Horilca ce se lucréză aicĭ în ţéră la povarnă, de oca una	1
Hârtia cea bună de unŭ topŭ	12
Hârtia cea maĭ próstă de unŭ topŭ	6
Hârtia cea mare turcéscă de unŭ topŭ	120
Olariĭ ce facŭ óle, afară din ceĭ ce plătescŭ fumăritŭ daŭ de unŭ cuptorŭ pe anŭ	200
Oţelulŭ, pe unde va intra, séŭ va eşi, de povară	100
Oţetulŭ, de vadră	3
Orezulŭ, de unŭ sacŭ de chile 6	40
Orzulŭ pentru eşitŭ, de chilă	6
Ţeperigulŭ, de oca una	6
Céra, ce se vinde la têrgŭ cu ocaua, din 10 banĭ	1
Céra de aicĭ de ţéră, de unde se va ridica adecă cerăritulŭ de oca una	3
Céra, ce vine din ţéra turcéscă, séŭ dela Moldova, pe unde va intra, de oca una	1
Cizmele, de o pereche	4½
Cingătorile de Tĕrnova, séŭ de Odriŭ, la o sută de banĭ	3
Ciorapiĭ ceĭ marĭ de lână împletiţĭ, la o testea	3
Ciorapiĭ ceĭ micĭ de lână împletiţĭ, la o testea	1
Ceaiulŭ séŭ badiémulŭ ce vine din ţéra turcéscă, séŭ dela Lipsca, la o sută de banĭ	3
Cernéla, la oca una	3
Gémŭ-sacăzŭ, de oca una	1½
Şofranulŭ de Beciŭ, pe unde va intra şi se va vinde, de oca una	120

Cu tótă aplicaţiunea în parte a convenţiunilor comerciale dintre

---

	Banĭ
Şelile turcescĭ, cu abaua lor	18
Şi iamurlucile ce se facŭ aicĭ de postavŭ de ţéră ce mergŭ la ţéra turcéscă séŭ la Moldova	20
Csirihiĭ de Ţarigrad, de oca una	4

Iară dela marfa neguţitorilor şi a altor sudiţi aĭ Rosieĭ şi aĭ Nemţieĭ, carĭ vor avea dovedĭ de adevĕraţĭ sudiţĭ, să aibă a vămui întocmaĭ după acéstă tarifă ce s'aŭ trecutŭ maĭ josŭ într'acest catalogŭ fără de a li se maĭ cere altă trecĕtóre.

	Banĭ
Şelile ce se facŭ aicĭ, cele maĭ bune	2
Şelile ce se facŭ aicĭ cele maĭ próste	$1^{1}/_{2}$
Şalvariĭ de postavŭ de ţéră, ce mergŭ la ţéra turcéscă, séŭ la Moldova	10
Ienibaharŭ, oca	2
Anasonulŭ, cântarŭ	15
Cuişóre, oca	$21^{1}/_{2}$
Rădăcină de piperŭ, cântarŭ	48
Chebabie (este ca şi piperu), oca	4
Cacaole, oca	2
Chimenulŭ, cântarŭ	15
Scorţişóra, oca	$16^{1}/_{2}$
Nucĭ de India, oca	13
Nucşóră, de una	1
Piperŭ, cântarŭ	96
Frunzişóră, oca	25
Salepulŭ, oca	3
Susanulŭ, cântarŭ	12
Muştarulŭ, cântarŭ	66
Caféua franţezico cântarŭ	96
Caféua iemenŭ, oca	$50^{1}/_{2}$
Zaharulŭ nelucratŭ, cântarŭ	26
Zahărŭ căpăţînĭ şi mĕruntŭ prafŭ, cântarŭ	60
Zaharica, (condid i procĭ)	4
De scorţişóră zaharica, oca	24
Reventulŭ, oca	30
Céiulŭ, oca	12
China, oca	11
Teriéculŭ, oca	18
Ochĭ de racŭ, oca	2
Castorhiĭ de (doftorie), oca	80
Afionulŭ, oca	$7^{1}/_{2}$
Sofranŭ, oca	18
Casia, oca	2
Mană, oca	6
Saparina, oca	$7^{1}/_{2}$

Austria, Rusia și Turcia, Domnitorul Suțu împedecă, repetim, importul

	Banĭ
Tămâe négră, cântarŭ	15
Tămâe albă, cântarŭ	90
Sinamechie, oca	3
Sacâzulŭ, oca	8
Răcină galbenă, cântarŭ	15
Răcină albă, cântarŭ	8
Saburŭ, oca	5
Canfurulŭ și săricica, oca	11
Cardamomo, oca	20
Sĕmînța de dafinŭ, cântarŭ	15
Ienupere, cântarŭ	30
Țeperigulŭ, cântarŭ	165
Terpentinulŭ, cântarŭ	48
Comidulŭ, oca	7
Gomalaca, oca	15
Șoriceóică, cântarŭ	48
Idrarghirosŭ (argintŭ viŭ), oca	7½
Silitră, cântarŭ	8
Puciósă, cântarŭ	11
Chitronŭ, oca	2
Drojdiĭ de vinŭ, cântarŭ	21½
Piatră acră, cântarŭ	6½
Cârmâzulŭ, oca	54
Civitŭ, oca	11
Chinovarŭ, oca	18
Șarulŭ, cântarŭ	144
Băcanulŭ (lemnulŭ de boele), cântarŭ	76
Băcanulŭ vênătŭ și de alte felurimĭ, cântarŭ	21½
Alage herŭ, oca	1
Minăulŭ, cântarŭ	21½
Ștubeciŭ (tăióra), cântarŭ	27
Untulŭ de lemnŭ de Belisiganu, oca	40
Asiboia (pămêntŭ roșiŭ), cântarŭ	6½
Arsenicŭ, cântarŭ	40
Vitriolŭ, cântarŭ	11½
Gogoșile de răsticŭ, cântarŭ	90
Belamutŭ (la văpsele), cântarŭ	3
Chimenŭ albŭ, cântarŭ	90
Ghioghichi văpsea (rădăcină de văpsea roșie), cântarŭ	30
Cleiulŭ de peșce, oca	4
Cleiulŭ negru, cântarŭ	60
Cerișŭ prafŭ, cântarŭ	50
Ciară, cântarŭ	120
Lumânările de seŭ, cântarŭ	44
Untulŭ de lemnŭ, cântarŭ	44
Săpunulŭ, cântarŭ	45

şi exportulŭ de mărfurĭ, după cum judecă lucrulŭ în interesulŭ ţěreĭ. Aşĭa împedică exportulŭ de vite prin următorulŭ pitacŭ:

	Banĭ
Seulŭ, cântarŭ	30
Bezirŭ, cântarŭ	44
Catranulŭ i smólă, cântarŭ	$4\frac{1}{2}$
Untulŭ-de-lemnŭ, capere, măsline de Franţa	1
Capere de Misir i de Crăm, cântarŭ	6
Vişinĭ uscate, pere şi cireşe, cântarŭ	12
Cojĭ de lămâe, i portocale, i de naranze, cântarŭ	15
Lămâĭ, mia	18
Portocale i naranze, mia	20
Masline felurimĭ, cântarŭ	15
Alune, cântarŭ	15
Nucĭ, mia	2
Coconarĭ, cântarŭ	33
Fisticurĭ, oca	4
Curmale de Misir, cântarŭ	12
Curmale, marĭ cântarŭ	24
Stafide negre dela Morea i dela alte părţĭ, cântarŭ	16
Stafide negre ot Iconia iar Cusiuzium, cântarŭ	33
Stafide roşiĭ, cântarŭ	15
Stafide negre marĭ, cântarŭ	8
Smochine de traiste şi de cutie, cântarŭ	8
Smochine înşirate, mia de şirurĭ séŭ păpuşĭ	36
Smochine de Morea, mia de păpuşĭ	60
Hartupulŭ, cântarŭ	$4\frac{1}{2}$
Migdale, cântarŭ	48
Ambilezia, cântarŭ	18
Castane, cântarŭ	12
Nescopite, cântarŭ	30
Halva de Permez, cântarŭ	40
Regele cu miere, oca	1
Regele cu petmet, cântarŭ	30
Mierea, cântarŭ	45
Petmezulŭ, cântarŭ	9
Nardichiulŭ, cântarŭ	5
Oţetulŭ, cântarŭ	8
Zéma de lămâe, cântarŭ	8
Vutcĭ felurimĭ, sticle o sută	54
Vutcĭ de Triest, sticla	1
Bucalia cu arachĭ, sticla	2
Bucalia cu rom, sticla	1
Spirturĭ de Ungaria, sticle 100	50
Apă de Melisa (Mătăciună), sticla	1
Icre negre, cântarŭ	$37\frac{1}{2}$
Icre roşiĭ, cântarŭ	20

Cărțĭ legate către ispravnicii plaiurilor de peste Olt a nu se îndrăsni să slobódă vite a trece peste hotar în țéra nemțéscă.

«Sluga Domnieĭ mele vătașe de plaiulŭ.... sud.... ne-amŭ însciințatŭ Domnieĭ mea cum că dela Craiova aŭ strînsŭ și strîngŭ uniĭ, alțiĭ vite de a le trece

---

	Banĭ
Morunulŭ, cântarŭ	17
Nevre, oca	1
Csirihiĭ, perechea	1
Csirihiĭ dela Midia, perechea	2
Cărnurĭ uscate de Marea négră, cântarŭ	18
Cărnurĭ de vacă sărate, cântarŭ	12
Limbĭ de vacă i sugincurĭ, cântarŭ	40
Buriașe de ferŭ albe, la 450	150
Ferŭ nelucratŭ, cântarŭ	13
Telurĭ de ferŭ, cântarŭ	48
Cue de Rusia, cântarŭ	27
Oțelulŭ, cântarŭ	59
Brice, testéua	2
Ace cu gămălie, mia	$2^1/_2$
Ace cu urechĭ, mia	$2^1/_2$
Pretcare, unulŭ	1
Pile, testéua	$1^1/_2$
Fórfecĭ și bricege de Rusia, testéua	2
Lacăte de desagĭ, suta	36
Aramă nelucrată, cântarŭ	132
Arama hamtutmaz, cântarŭ	99
Vase de aramă, oca	$4^1/_2$
Ibrice de cafea, oca	6
Moriște de cafea, la una	3
Litarghirosŭ mademŭ, cântarŭ	30
Aramă furda, oca	3
Vergele de cositorŭ, cântarŭ	120
Cositorŭ lucratŭ, cântarŭ	150
Plumbulŭ, cântarŭ	13
Table de sticlă venetică, cele de mijlocŭ sănduculŭ cu 600 sute	180
Ipacŭ table de Veneția micĭ, sănduculŭ de 600	90
Table de o jumĕtate de cotŭ Venetică, sănduculŭ cu 300	240
Table marĭ de Beciŭ, sănduculŭ cu	450
Bocalurĭ secĭ, suta	15
Handres gróse (mărgele), cântarŭ	48
Mărgăritarŭ mincinosŭ, urmuzŭ, testele 12	20
Gresiile, de una	1
Argerurĭ de bărbierĭ, de una	$1^1/_2$
Cremenele, mia	6
Iască de copaciŭ, oca	3
Iască de burețĭ, oca	8
Scândurĭ de chiparosŭ, cântarŭ	12

în ţéra nemţéscă, lucru ce este opritŭ şi sciutŭ tuturor, pentru care ţĭ poruncimŭ să scii, că de vomŭ audi cum că aŭ pututŭ cinevaşĭ de aŭ trecutŭ, nu maĭ

	Banĭ
Scândurĭ de nucŭ, cântarŭ	6
Abanosulŭ, cântarŭ	43
Lădĭ de chiparosŭ marĭ şi micĭ, una	20
Sandalosŭ, cântarŭ	39
Cimişirulŭ, cântarŭ	$2^{1}/_{2}$
Minătărcĭ, cântarŭ	12
Lingurĭ de lemnŭ, 100	1
Lingurĭ de cimişirŭ, 100	3
Pieptenĭ de lemnŭ, suta	2
Pieptenĭ de cimişirŭ, 100	4
Pieptenĭ de osŭ, suta	18
Pieptenĭ de fildeşŭ, legătura	18
Fildeşĭ, dinte, oca	$4^{1}/_{2}$
Balăcdiş, dinte de pesce, oca	16
Cornŭ de cerbŭ, cântarŭ	22
Periĭ de códe, de caĭ oca	3
Códe de calŭ, oca	$1^{1}/_{2}$
Cóme de calŭ, oca	15
Perĭ de râmătorĭ, ocaua	$2^{1}/_{2}$
Buretele, oca	3
Măturĭ de rogojinĭ, suta	24
Inulŭ de Misir, cântarŭ	30
Inulŭ de Rusia, cântarŭ	20
Aţă şi cânepă, nelucrată, cântarŭ	$22^{1}/_{2}$
Aţă de inŭ de Rusia, cântarŭ	50
Tiriplicŭ de Hotin, oca	$4^{1}/_{2}$
Sfóră ruséscă, cântarŭ	30
Ştréngŭ grosŭ, cântarŭ	2
Otgóne séŭ palamare cu smólă séŭ fără smólă, cântarŭ	30
Bumbacŭ nelucratŭ, cântarŭ	40
Aţă de bumbacŭ séŭ bumbacŭ torsŭ de Hiu şi de Smirna, ocaua	$4^{1}/_{2}$
Scufie şi ciorapĭ de bumbacŭ oca	8
Aţă de bumbacŭ roşie séŭ alt-felŭ vopsită, oca	$4^{1}/_{2}$
Aţă de Anghira, oca	$7^{1}/_{2}$
Aţă de bumbacŭ ot Hindia, oca	16
Mătase nelucrată felurimĭ, oca	20
Ibrişimŭ felurimĭ de mătase, oca	40
Códe de biciŭ, cântarŭ	16
Borangicŭ	$4^{1}/_{2}$
Borangicŭ de Ţarigrad, topulŭ	12
Borangicŭ latŭ francescŭ, topulŭ	60
Borangicŭ îngustŭ francescŭ, topulŭ	38
Melezŭ şi helalĭ, topulŭ	30
Calţele (ciorapĭ lungĭ de mătase), testéua	120
Tulpanŭ Mermeri, topulŭ	33

multŭ, ci măcar o vită prin plaiulŭ tĕŭ, orĭ cu ce mijlocŭ şi nu l'aĭ opritŭ, acolo în plaiŭ te vomŭ spânzura pe tine vătaşe; ci étă maĭ nainte îţĭ dămŭ în scire

---

	Banĭ
Humaiunŭ, topulŭ	37
Basmasŭ-harasŭ, topulŭ	45
Pânză lată de Olanda, topulŭ	120
Pânză batistă îngustă, topulŭ	40
Pânză lată de Rusia, topulŭ	15
Pânză îngustă ruséscă, topulŭ	$7^1/_2$
Pânză cu marginĭ ruséscă, topulŭ	15
Berbuti rusésca, cântarŭ	25
Berbuti de sacĭ, suta	100
Pânză lată rusésca pentru muşama, topulŭ	20
Ipacŭ însă maĭ îngustă, topulŭ	15
Pânză lată rusésca de ventrele corăbiilor, topulŭ	25
Ipacŭ însă maĭ îngustă	15
Pânză de bumbacŭ, topulŭ	$4^1/_2$
Bogasiĭ albe i alte felurĭ cu ape séŭ lustrurĭ Docluc	$4^1/_2$
Pânză ot satulŭ Riza din préjma Trapezonţiĭ, oca	30
Pânză de la Ostróve oca	$4^1/_2$
Astarulŭ, topulŭ	$4^1/_2$
Citulŭ de Ţarigrad i de Anadol., topulŭ	9
Feţe de plapome ot Tocat, la douĕ-ḑecĭ	90
Citulŭ de Tocat i ot Dearbetir, topulŭ	11
Ipacŭ de cele maĭ micĭ, topulŭ	$7^1/_2$
Pânză albă şi basmalitică ot Tocat, topulŭ cu ḑece deirmele, topulŭ	$7^1/_2$
Basma de Ţarigrad, bună topulŭ de ḑece deirmele, top	15
Citŭ de Rusia, top. po coţĭ 36	30
Alagea rusésca, celŭ mare topŭ adecă lată	30
Alagea ipac. maĭ îngustă, topulŭ	20
Abale de Rusia, topulŭ po coţĭ 60	10
Ipăngele cercăzescĭ, una	15
Fote de Brusa i de Ţarigrad, părechea	9
Fote de Tesalonic, părechea	15
Fote de Misir, oca	3
Prosópe şi diuşumele de Tesalonic, părechea	$4^1/_2$
Şalŭ de Magripia albŭ cu lustrurĭ, unulŭ	40
Ipacŭ şalurĭ albe, ot tamŭ unulŭ	6
Şalurĭ de Misir, unulŭ	$4^1/_2$
Fesurĭ dela Tocuz, testéua	27
Berete séŭ scufiĭ francescĭ, duzina	$7^1/_2$
Saéchiŭ latŭ, topŭ po coţĭ 35	49
Sof. grosŭ dela Tosia, topulŭ	$7^1/_2$
Sofulŭ şi şalulŭ de Enghiur, topulŭ	108
Saéchiŭ îngustŭ, po coţĭ 35	38
Postavŭ franţuzescŭ de Olanda şi de Londra, topulŭ	360
Postavŭ franţuzescŭ, topulŭ	240
Postavŭ de Paris, topulŭ	120

și îțĭ hotărîmŭ, că nicĭ o ascultare séŭ cercetare la arĕtările tale nu veĭ avea, ci fără de veste te veĭ pomeni spânzuratŭ, acolo în locŭ; acésta 'țĭ poruncimŭ». 1792, Ianuarie 18.

Cod. No. XX, fila 268.

	Banĭ
Postavŭ englezescŭ, topulŭ	246
Postavŭ de Veneția, șaia, topulŭ	900
Postavŭ leșescŭ, topulŭ	120
Dela postavurile rusescĭ să se iée cu analagon după cele maĭ susŭ arĕtate	—
Aba de țéra turcéscă, topulŭ	4½
Țimusesŭ adecă bete, cântarŭ	99
Catifea cu firŭ și hamuha, cotulŭ	16
Hetai cu firŭ frăncéscă, cotulŭ	7
Hetai fără firŭ frăncéscă, cotulŭ	3½
Catifea și hamuha fără firŭ, cotulŭ	10
Dibaz de Agem, cotulŭ	17
Tabiniță lată, cotulŭ	7½
Tabiniță îngustă, cotulŭ	3½
Atlasŭ de Florintia, cotulŭ	4½
Atlasŭ de Veneția	3½
Atlasŭ cu firŭ și hetai cu firŭ dela Hiu, oca	180
Atlasŭ i tabinițe fără de firŭ dela Hiu, oca	90
Sandalŭ frăncescŭ, cotulŭ	3½
Sandalŭ de Țarigrad și de Hiu	90
Damhanes Donlucul po cotĭ 5	60
Beteniĭ altăn unucum de Țarigrad, Donlucu po coțĭ 5, Donlucu	120
Pismi sadea cu florĭ, cotulŭ	2½
Alagea ghermesitŭ de Țarigrad, cotulŭ	2½
Alagea de Șam, topulŭ	22
Taclitŭ halagea de Halep, topulŭ	18
Alagea de Maniță, topulŭ	4½
Cutnie de Țarigrad, top. po coțĭ 10	22½
Cutnie i ghermesitŭ de Brusa, top. po coțĭ 10	22½
Fețe de perină cu firŭ cu perzurĭ dela Pelazicŭ, părechea	27
Fețe de perină țesute cu firŭ, părechea	90
Fețe de perină fără țesăturĭ cu firŭ, părechea	45
Fețe de perină de catifea sadea, părechea	18
Samurĭ bunĭ de Rusia, părechea	180
Samurĭ ce esŭ din Lehia ruséscă (maĭ proștĭ), părechea	90
Samurĭ de Beciu, părechea	40
Vulpĭ negri, părechea	360
Vulpĭ bune roșiĭ rusescĭ, tanéua	30
Vulpĭ de țéra căzăcéscă, tanéua	13½
Vulpĭ maĭ próste, tanéua	5
Rîsĭ, tanéua	30
Cacomulŭ, soroculŭ	36
Lațica, soroculŭ	10
Nurca, tanéua	1½

Totŭ asemenea Domnitorulŭ împedica intrarea mărfeĭ sudețescĭ din Austria, precumŭ resultă din următorulŭ pitacŭ:

	Banĭ
Sangepĭ nelucrațĭ, oca	16¹/₂
Sangepĭ negri nelucrațĭ, oca	30
Sangepĭ nelucrațĭ sibiriatic, oca	40
Jderiĭ, tanéua	5¹/₂
Crasac, tanéua	4
Vulpe albă, tanéua	7¹/₂
Gușă de vulpe și pehlele, părechea	6
Dihor, tanéua	1
Cunadit, tanéua	4
Blană de lupŭ, tanéua	4
Blană de epurĭ rusescĭ, tanele 100	30
Blană de epurĭ albĭ, bedenulŭ	12
Blane de epurĭ de ostrovŭ, cu negrețe, tanele 100	25
Hârșiĭ rusescĭ, tanéua	15
Hârșiĭ ot Potcalĭ, tanéua	1
Hârșiĭ de Crim, tanéua	4
Hârșiĭ de mielŭ próste, 100 hârșiĭ	30
Blană de castor, una	4
Pisicĭ negre, tanéua	1¹/₂
Peĭ de ursŭ, tanéua	50
Furda de samurĭ, oca	400
Pacele și picere de samurĭ, oca	200
Furda de jder, oca	120
Furda de vulpĭ și dihor, oca	10
Pântece de samurĭ, părechea	6
Códe de samurĭ, una	¹/₂
Peĭ de capră i de óie ot Anghira, una	18
Giuvaerica, mărgăritar i césórnice de sînŭ, la suta de tal.	120
Mătăniĭ de mărgénŭ bunŭ, oca	240
Ipac. de mărgénŭ de mijlocŭ, oca	180
Ipac. de mărgénŭ maĭ prostŭ, oca	120
Mărgénŭ nelucratŭ, oca	120
Chihlibarŭ nelucratŭ, oca	180
Șireturĭ felurimĭ, topulŭ	10
Șireturĭ de firŭ, dramulŭ	1
Covóre rusescĭ, unulŭ	5
Pâsle de Tesalonic, cotŭ	2
Plapăme lucrate ot Smirna, una	12
Lână, cântarŭ	15
Cărțĭ de jocŭ, duzine 12	1
Ghermeșele (ciubuce) nelucrate, suta	4¹/₂
Córde, testéua	4¹/₂
Peĭ de bivolŭ, una	10
Peĭ de junică, una	6
Peĭ de vacă, una	4

Carte legată la vătafŭ de plaiulŭ Câinenĭ sud Argeşĭ pentru nisce marfă a o slobodi.

«Sluga Domnieĭ mele vătaşe dela Câinenĭ sudŭ Argeşĭ, veĭ vedea acéstă însciinţare, ce face Hagi Constantin dela Sibiŭ către tovarăşulŭ sĕŭ Gheorghe Cer-

---

	Banĭ
Peĭ de viţelŭ, una	3
Peĭ de calŭ, una	3
Meşinĭ, una	1
Telatinurĭ părechea	12
Telatinurĭ de Bulgaria, părechea	6
Peĭ dela tabacĭ, una	1
Saftiene, una	2¹/₂
Tifticŭ, oca	1¹/₂
Ghioderiŭ da la Hiu, tanéua	1
Ghioderiŭ de mielŭ şi de capră, tanéua	2¹/₂

Iară pentru câte nu se cuprinde într'acéstă tarifă, să plătéscă treĭ la sută fără de alte trecĕtorĭ, iar când vor avea sudiţii, tescherea că aŭ plătitŭ odată vamă pe marfa lor în ţĕrile turcescĭ, atuncĭ întru nimicŭ supĕrare să nu li se facă.

Ponturile de vênḍarea vămilor pe anulŭ acesta 1792 Ianuarie.

1. Vênḍarea vămilor pe anulŭ acesta 1792 să face cu acéstă hotărîre: câte aŭ fostŭ slobode în cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele lét 1786 sunt şi acum iar câte aŭ fostŭ oprite atuncĭ sunt şi acum oprite.

2. Cumpĕrătoriĭ vămilorŭ să aibă a urma după aceste ponturĭ şi a vămui după cuprinderea cataloguluĭ Domnescŭ ce li se va da la mână pecetluitŭ, iar de la negustoriĭ ce cu adevĕratŭ vorŭ fi sudiţĭ aĭ Rusieĭ şi aĭ Nemţieĭ, cu doveḍĭ, să aibă a vămui după cuprinderea obicĭnuituluĭ tarifŭ, ce este totŭ într'acelŭ catalogŭ trecutŭ, şi pentru câte nu se cuprinde în tarife să iée treĭ la sută fără de alte trecĕtorĭ.

3. Cumpĕrătoriĭ să aibă a plăti cĭferturile la fie-care ḍi ântêiŭ a luniĭ, şi acum ântêiŭ să plătéscă pe douĕ lunĭ Ghenarie şi Fevruarie.

4. Cumpĕrătoriĭ să aibă a da chezaşĭ pe banĭ, negustorŭ omŭ de credinţă la cămară, ca să rĕspunḍă cĭferturile la soróce, şi celŭ ce va cumpĕra vama şi nu va da omŭ de credinţă chezaşiŭ, 'i se va lua slujba înapoĭ de se va vinde la altulŭ, şi orĭ ce pagubă se va întêmpla la vênḍare să o plătéscă acelŭ cumpĕrătoriŭ.

5. Vameşiĭ să fie nesupĕraţĭ de angariĭ şi să aibă mână de ajutoriŭ, atâtŭ de la Domnia lor ispravnicĭ, şi de la căpitanĭ, câtŭ şi de la vătaşiĭ de plaiurĭ, la ce vorŭ avea trebuinţă în tréba vămiĭ, şi orĭ ce împlinire li se vor face de baniĭ vămiĭ, ḍeciuélă să nu li să iée.

6. Cărţuliile carvasaraliĭ să se ţie în sémă la tóte vămile, după obiceiŭ.

7. De se va întêmpla vre-unŭ oborŭ séŭ vre o schelă a se opri de vre-o bólă, séŭ de altă întêmplare să fie în noroculŭ lorŭ.

8. Marfa de orĭ ce felŭ ar fi ce vine din ţéra turcéscă, vameşiĭ schelelorŭ să o pecetluéscă, şi să dée cărţulie la mână, ca să vie să se vămuéscă la carvasara, iară care va merge la têrgurile de prin judeţe, séŭ la Moldova să se vămuéscă la schelă, iară care va merge la alte ţĕrĭ strĕine, adică la ţéra căzăcéscă

novicĭ de aicĭ pentru nisce marfă a lor ce aĭ oprit'o acolea, de care ne-amŭ miratŭ Domnia mea, cu ce pricină aĭ opritŭ marfa acésta, *în vreme ce atâtŭ ne-*

---

i la ţéra ungurésca să se vămuéscă totŭ la carvasara, iară la schelă să nu se supere ; de va fi marfă a negustorilor ce sunt raia aĭ prea puterniciĭ Impěrăţiĭ, de nu se va deschide şi nu se va vinde înăuntru în Domnésca nóstră ţéră, nu va plăti cu nicĭ unŭ cuvêntŭ vamă, iară pentru marfa ce vor deschide vor da vamă după cuprinderea pontuluĭ alŭ doilea, pe câtŭ vor vinde.

9. Marfa de Rumeli ce trece la ţéra ungurésca, séŭ la ţéra căzăcéscă, musuluri, arnice, mătase, bogasie, séŭ orĭ-ce felŭ de marfă, să aibă a'şĭ plăti vama la carvasara, iară la schelă să nu se supere.

10. Marfa de Veneţia, de Graţia, séŭ orĭ ce felŭ de marfă ar fi, ce vine dintr'alte ţěrĭ strěine aicĭ în Bucurescĭ, să aibă a plăti vama totŭ la carvasara, iară mergêndŭ la tîrgurile de prin judeţe să plătéscă la schelă, afară din braşoveniile ce plătescŭ vama la schelă pe unde esŭ din ţéră, urmându-se după firmanurile ce vor avea.

11. Cazaciĭ cari vinŭ cu marfă de cojocărie din ţéra căzăcéscă, séŭ din ţéra leşéscă, să'şĭ plătéscă vama trecětóriĭ la Focşanĭ, iară viindŭ la Bucurescĭ şi o va deschide, pe câtă marfă va vinde să plătéscă vama la carvasara, de nu vor fi negustoriĭ sudiţĭ aĭ Rusieĭ séŭ Nemţieĭ, iară de va fi sudiţĭ aĭ acestor numite Curţĭ, la Focşanĭ să nu plătéscă vama trecětóriĭ, ci la carvasara; de vor deschide marfa lor, să plătéscă după cuprinderea pontuluĭ alŭ doilea, pentru câtă ar vinde.

12. Orĭ-ce felŭ de marfă ce vine din ţéra leşéscă, séŭ din ţéra muscăléscă, viindŭ la Bucurescĭ, să'şĭ plătéscă vama la carvasara, iară mergêndŭ la ţéra turcéscă, séŭ pe la têrgurile de prin judeţe, să plătéscă la Focşcanĭ, urmându-se pentru ruşĭ şi nemţĭ după pontulŭ alŭ optulea.

13. Sărěria din Bucurescĭ; sarea să se vîndă adecă ocaua cea pisată pe banĭ 6, iar cea nepisată ocaua pe banĭ cincĭ. Iar de se va îndrăzni ori aeve séŭ printr'ascunsŭ a vinde sarea maĭ scumpă, fórte se va pedepsi; aşişderea şi herăria din Bucurescĭ se vinde cu acéstă orênduială, ca şi sudiţiĭ Rusieĭ şi aĭ Nemţieĭ să fie slobodĭ, iar pentru ceĭ-l-alţĭ de obşte să se urmeze după obiceiŭ a fi opriţĭ, fără de numaĭ la herăria Domnéscă să se vîndă ocaua câte , iar nu maĭ multŭ.

14. Erbăritulŭ; orĭ cine va strînge vite de negustorie, séŭ a face matrapaslicŭ, adecă boĭ, vacĭ, bivolĭ, caĭ, capre, oĭ, orĭ boerŭ mare séŭ al doilea, verĭ egumenŭ, negustorŭ, séŭ orĭ cine arŭ fi, să aibă a plăti erbăritŭ după obiceiŭ, de vita mare câte banĭ 24, iar de óie şi capră câte banĭ 8; pentru care să fie cumpěrătoriĭ erbărituluĭ înşciinţaţĭ, că de la vitele ce cumpěră locuitoriĭ pentru hrana lor, erbăritŭ nu aŭ a lua, ci numaĭ de la ceĭ maĭ susŭ numiţĭ.

15. Cerăritulŭ; fiindŭ-că şi céra este una din celea oprite după pontul dintêiŭ, să şcie fieşce carele, că la ţéră străină nu este nimenea slobodŭ a trece céră fără numaĭ la ţéra Turcéscă.

16. Fumăritulŭ bălţilor }
sărěritulŭ munţilor } Celŭ ce va cumpěra să aibă a căuta slujba numaĭ până la sfinţiĭ Apostolĭ, însă numaĭ o luare să fie, iar de la sfinţiĭ Apostolĭ înainte să n'aibă voie a mai ămbla.

17. Vama tutunuluĭ, după hotărîre să aibă vameşiĭ a urma, adecă numaĭ

gustorulŭ este raia, iar nu suditŭ, cât şi marfa care vine în ţéra Domnieĭ mele nu este suditéscă, după cum pentru acésta amŭ adusŭ Domnia mea pe însuşĭ tovarăşulŭ sĕŭ de aicĭ stăpânulŭ mărfiĭ, şi ne déte pliroforia, că marfa este a sa,

---

pe la têrgurĭ să vămuiască tutunulŭ ce se vinde în têrgŭ, după catalogŭ şi după obiceiŭ, şi tutunulŭ ce ese din ţéră să se vămuiască la schela pe unde va trece, câte unŭ banŭ de oca, după obiceiŭ, iar prin sate, pe la casele locuitorilor să nu se cuteze vameşiĭ a ămbla şi a vămui.

18. Craiova cu cincĭ judeţe, Vâlcea, Gorj, Dolj, Mehedinţĭ şi Romanaţĭ cu schelele lor, câtă marfă se va rădica dela Craiova, i dela aceste cincĭ judeţe şi va vrea să trécă în ţéra unguréscă şi va trece prin schela Căĭnenilorŭ, să'şĭ plătéscă vama la Căĭnenĭ, şi orĭ-ce marfă va eşi prin vama Căĭnenilorŭ şi va merge la Craiova, séŭ la aceste cincĭ judeţe să'şĭ plătéscă vama la Căĭnenĭ, şi cărţuliile să se ţie în sémă, care vameşiĭ aĭ Craioveĭ să şcie că are a da peste baniĭ cămariĭ tal. 200 pentru léfa dohtoruluĭ, i spiţeruluĭ de acolo, şi a dohtoruluĭ dela Râmnicŭ, care banĭ 'ĭ va face teslim cu porunca Domniĭ mele, unde se va porunci, până se va aşeḑa dohtorulŭ i spiţerulŭ.

19. Văleniĭ; celŭ ce va cumpĕra să şcie că are să dée la ceĭ ce lucréză puţurile, câte banĭ patru-ḑecĭ şi cincĭ de vadră, şi celea patru-ḑecĭ de ḑile pe anŭ,

20. Vinulŭ i rachiulŭ din ţéra turcéscă cum şi holirca din ţéra leşéscă. după hotărîrea ce este făcută prin hrisovŭ, aŭ a fi de totŭ poprite, spre a nu trece în ţéra nemţéscă, măcarŭ câtŭ de puţinŭ.

21. Pentru câtŭ vinŭ vor face braşoveniĭ sudiţĭ, orĭ din viile lor, ce aŭ aicĭ în ţéră, orĭ de cumpĕratŭ, adecă buţĭ marĭ, séŭ burie, şi vor vrea a le trece în ţéra unguréscă, pentru totŭ acelŭ vinŭ ce-lŭ scotŭ din ţéră să plătéscă vamă la sută treĭ, iară vinurile ale altora să nu să amestece în vinurile lor.

22. Brânza ce merge de aicĭ la ţéra unguréscă, să plătéscă de povară banĭ 40, după cuprinderea cataloguluĭ, iară brânza ce ducŭ bârsaniĭ dela oile lor pentru trebuinţa caselorŭ lor iară nu pentru negustorie, de vamă să nu se supere.

23. Pentru cherestele, fiind-că vameşiĭ de pe afară nu caută a vămui pe la têrgurĭ după obiceiŭ, ci ămbla prin pădurĭ unde se taie, şi apuca pe locuitorĭ de le lua vama, acésta sunt opriţĭ de a o face, şi numaĭ pe la târgurĭ unde se va vinde să vămuéscă.

24. Focşaniĭ; celŭ ce va cumpĕra să şcie că dela cherestelele de casă, lemne de focŭ, grâŭ, porumbŭ, meiŭ, orĭ fasole, varză, cépă, linte şi altele ca de acestea bucate legumĭ ce vor vinde în tîrgulŭ Focşanĭ, nu are a le vămui acelea neeşindŭ din ţéră după hotărîrea ce s'aŭ fostŭ făcutŭ, însă cele care vîndŭ şi cumpĕră orăşeniĭ şi locuitoriĭ între dênşiĭ pentru a lor trebuinţe, afară din celea ce scotŭ negustoriĭ pentru negustorie.

25. Pentru miere, fiind-că vameşiĭ nu urmaŭ după obiceiŭ şi catalogŭ a o vămui după ce se strecóră prin buţĭ, ci după ce o strîngŭ negustoriĭ în buţĭ, 'ĭ apucă de vămue buţile, şi apoĭ după ce o scurgŭ când este a o vinde, 'ĭ apuca şi le lua altă vamă, care acésta fiindŭ peste obiceiŭ, să dée în şcire tutulor cumpĕrătorilor de vămĭ, ca să fie înşciinţaţĭ, cum că buţile de miere, când se scurge din céră, nu aŭ ale vămui, făr de numaĭ după ce o scurge şi se alege céra, atuncĭ când vor vrea a o vinde aŭ a vămui, după catalogŭ.

26. Pentru vitele de boĭ i vacĭ, caĭ, bivolĭ, este poruncă straşnică dată a nu eşi la ţéră strĕină, iară la ţéra turcéscă numaĭ cu cărţile Domnieĭ mele

că nu este sudiţéscă, pentru care nu aĭ avutŭ dela Domnia mea nicĭ unŭ felŭ de poruncă de a opri marfa ce nu este sudiţéscă, ci dar 'ţĭ poruncimŭ primindŭ porunca Domnieĭ mele, numaĭ decâtŭ să cauţĭ să slobodḑĭ marfa acésta şi să ne şi însciinţezĭ pricina opririĭ.» 1792, Martie 13.

Cod. No. XX, fila 416.

în scrisŭ de se va da voĭe va fi slobodŭ a scóte prisosulŭ ce va prisosi locuitorilorŭ de vînḑare.

27. Zaharelele sunt oprite, ca nicĭ cum să nu fie slobodḑenie a eşi din ţéră măcarŭ unŭ grăunte.

28. Pentru peile de epure, cumpĕrătorulŭ are a plăti la sută treĭ, vamă, de unde le va rădica, însă celea ce se vor rădica din Bucurescĭ, iară pentru celea de pe afară va plăti pe unde le va scóte din ţéră afară.

29. Pentru vama rîmătorilor ce se vindŭ în ţéră, séŭ prin têrgurĭ, cum şi pentru rîmătoriĭ ce sunt a eşi din ţéră, orĭ peste Dunăre, orĭ la ţéra ungurésсă, orĭ la ţéra leşéscă i la Moldova, séŭ verĭ-unde, hotărîre este făcută încă din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele, ca dela vînḑĕtor să iée vamă de unŭ rîmător banĭ 40, iară cu cumpĕrătorulŭ să n'aibă vameşiĭ a face.

30. Pentru peile de boŭ şi vacĭ, capre, are a se urma luatulŭ vămiĭ ca şi maĭ 'nainte, adecă dela cumpĕrătorŭ, însă de va fi cumpĕrătorulŭ raia să plătéscă pe câtŭ se cuprinde în catalogŭ, iară de va fi suditŭ să plătéscă după tarifă.

31. Lâna ce vine din ţéra turcéscă să plătéscă la schelă pe unde va intra în ţéră, la suta de banĭ treĭ, iară fiindŭ suditŭ şi avêndŭ tescherea de plată să nu se supere nimicŭ, iară pentru lâna ţigae ce va eşi de aicĭ din pămêntulŭ ţĕrie şi va merge în ţéra ungurésсă, séŭ la altă parte, de va fi suditŭ cela ce scótă lâna, să plătéscă la suta de banĭ treĭ; pe unde va eşi, iară fiindŭ raia să plătéscă la suta de banĭ iarăşĭ treĭ, într'acestaşĭ chipŭ aŭ a urma vameşiĭ.

32. Pentru sudiţĭ aŭ a urma vameşiĭ după cum maĭ susŭ s'a ḑisŭ ca sd vămuéscă ale lor mărfurĭ după tarifă, iară pentru câte nu se vor fi cuprinḑêndŭ în tarifă să le iée treĭ la sută, fără de alte trecĕtoriĭ; însă acésta o ḑicemŭ când sudiţiĭ nu vor avea tescherele că aŭ plătitŭ odată o vamă în ţĕrile turceştĭ, atuncĭ nimicŭ să nu se supere.

33. Vama dela zaharéua ce se vinde în têrgŭ de afară şi în têrgurile de prin judeţe, să iée dela cumpĕrător pe câtŭ scrie catalogulŭ, iară nu dela vînḑĕtorŭ, séŭ când va cumpĕra mŏnăstirea orĭ boerulŭ pentru trebuinţa casiĭ séle, atuncĭ să iée vama dela vînḑĕtorŭ, cum şi pentru vite asemenea să urmeze, şi aşa s'aŭ scrisŭ şi în catalogŭ ca cumpĕrătorulŭ să plătéscă,

34. Fie-care muştereŭ de vămĭ şi de slujbele vămiĭ să fie înşciinţatŭ, că ómeniĭ aĭ strĕinilorŭ curţĭ nu sunt slobodḑĭ nicĭ primiţĭ a cumpĕra şi a ţinea, nicĭ dămŭ, nicĭ slujbe de ale vămilorŭ.

35. Fumăritulŭ Bucurescilor se vinde, afară din sfânta Metropolie, mŏnăstirile cele marĭ, dumnélor veliţĭ boeriĭ de la vel. Banŭ până la vel. Clucer de arie, jupânesele vĕduve ce aŭ stătutŭ boeriĭ dumnélor veliţĭ, care după vechiulŭ obiceiŭ sunt de a scuti câte o pivniţă, şi afară din ceĭ ce aŭ hrisóvele şi cărţile Domnieĭ mele de a scuti fumăritu urmându-se după obiceiul ce se va fi urmatŭ şi în cea-l-altă Domnie a Domnii nóstre, iară ceĭ-l-alţĭ toţĭ să aibă a plăti după obiceiŭ; iară câţĭ sudiţĭ aĭ străinelor curţĭ ţinŭ cu chirie prăvăliĭ, fumăritulŭ acelor prăvăliĭ să şi-l iée fumarulŭ de la stăpâniĭ prăvăliilor.

Săpunăritulŭ — avaetŭ alŭ vorniculuĭ de haremŭ, era peste tótă ţéra, cum se vede din următorulŭ actŭ:

Carte de săpunăritŭ.

«Zemle Vlascoe... După obiceiŭ s'aŭ datŭ acéstă carte a Domnieĭ mele... carele pe anulŭ acesta 1792 aŭ cumpĕratŭ slujba săpunărituluĭ, ca să aibă a căuta acéstă slujbă a săpunărituluĭ aicĭ în oraşulŭ Bucurescĭ.... să aibă a lua de fieş-care săpunariŭ, pe câtŭ săpunŭ ar face.... după obiceiŭ, iar nu maĭ multŭ, că se va pedepsi, pentru care poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră tuturor dregătorilor din oraşulŭ Bucurescĭ pe care i va arĕta maĭ susŭ numitulŭ, că nu se supunŭ a-şĭ plăti săpunăritulŭ, pe uniĭ ca aceia să-ĭ faceţĭ şi fără de voia lor a-şĭ plăti săpunăritulŭ după obiceiŭ (1). 1792 Ianuarie 1.

Maĭ dămŭ aci câteva pitace diverse, totŭ cu referinţă la vămĭ, fie pentru administrarea lor, fie pentru alte cestiunĭ relative la ele:

Carte la mâna orênduituluĭ de la Carvasara, ce se trimete la Săgarcea.

«Zemle Vlascoe... Fiind-că la Săgarcea in sud Olt s'aŭ orênduitŭ.... dela Carvasara pentru lână şi alte mărfurĭ ce vinŭ de peste Dunăre pentru ţéra unguréscă şi pentru alte locurĭ strĕine, care după obiceiŭ şi după ponturile Domnieĭ mele, sunt a se vămui la Carvasara, i-s'aŭ datŭ acésta a nóstră carte la mânĭ, ca să fie sciutŭ de orênduitulŭ Carvasaraliĭ Domnescĭ; pentru care poruncimŭ şi d-vóstră ispravnicilorŭ aĭ judeţuluĭ, să-ĭ daţĭ şi ajutorulŭ celŭ cuvinciosŭ când se va întêmpla vre-unŭ felŭ de trebuinţă la acéstă trébă domnéscă ce este orênduitŭ.» (2) 1792, Maiŭ 9.

---

36. Lumînăria de céră din Bucurescĭ se vinde cu orênduiala... şi obiceĭulŭ eĭ, spre a fi alţiĭ opriţĭ de a lucra şi a vinde, şi după preţulŭ ceriĭ va fi orênduită şi vînḑarea lumînărilor, unde la acéstă lumînărie are a se lucra şi a se vinde şi lumînărĭ de céră albă.

37. Vameşulŭ oboruluĭ têrguluĭ de afară, are a vămui şi tîrgul ot. cişmeaua dela Zoodohu-Pighi, fără de a se amesteca egumenu la venitulŭ târguluĭ, şi vameşu va avea a da orânduita milă pentru biserică cu porunca Domnii mele, care milă era orênduită câte tal. o mie pe anŭ, dar fiind-că tîrgulŭ până acum nu s'aŭ întemeiatŭ, să scie cumpărătorulŭ că după întemeierea têrguluĭ luândŭ venitulŭ luĭ, de va trece totŭ peste talerĭ o mie, iară ne strîngêndu-se până la tal. una mie, va avea a da numaĭ ceea ce se va strînge până la întemeierea luĭ.

38. Cumpĕrătoriĭ vămilor şi aĭ slujbelor vămilor, să scie că aŭ să dée preste baniĭ cămăriĭ obicĭnutŭ avaetŭ al logofeţieĭ câte talerĭ treĭ la pungă, şi osebitŭ de aceştia tal. 30 aĭ divictaruluĭ şi aĭ muhurdaruluĭ, şi osebitŭ de aceştia aŭ să dée toţĭ cumpĕrătoriĭ vămilor din 12 judeţe de dincóce de Oltŭ tal. 300 cu analoghie la cutia de milostenie, cari sunt obicĭnuiţĭ prin hrisóve, cum şi aceĭ tal. 300 aĭ divictaruluĭ şi aĭ muhurdaruluĭ, dela tóte vămile şi slujbele vămiĭ să le dée cu analoghie.

(1) Asemenea doue cărţĭ s'aŭ făcutŭ, pe oraşulŭ Craiova şi în cincĭ judeţe, ot peste Olt şi alta în 12 judeţe de dincóce de Olt.
Cod. No. XX, fila 265.

(2) Cod. No. XX.

Cartea ce s'aŭ datŭ dumnéluĭ vel vameșŭ pentru a orêndui mortasipĭ să caute marfa ce o ascundŭ negustoriĭ viindŭ pe drumŭ.

«Zemle Vlascoe... Fiind-că uniĭ din negustoriĭ ce aducŭ marfă pentru Bucurescĭ, după ce trecŭ schelele margineĭ intrândŭ în ţéră staŭ la câmpŭ de-'şĭ desléгă într'ascunsŭ téncurile cu mărfurĭ şi scotŭ dintr'ênsa marfă care cuprinde sumă la vamă și ascundêndŭ prin sate, cu vreme o aducŭ la dughenele lor aicĭ ascunsă prin carele cu fînŭ, cu grâŭ şi cu alte meşteşugurĭ ca să nu plătéscă vamă, pentru care dămŭ acéstă Domnésca nóstră carte la mânile dumnéluĭ vel vameşŭ ca să orênduiască mortasipĭ, orĭ pe cine va găsi cu marfă făr' de cărţulia de plata vămiĭ să aibă a'ĭ întórce din cale, să'ĭ aducă la vel vameşŭ la Carvasara d'impreună cu acea marfă, iară care se va ispiti cu vre-unŭ chipŭ de împotrivire, pentru unulŭ ca acela dămŭ Domnia mea şi vouê tuturor locuitorilor de pe la drumŭ şi de pe aiurea ca să fiţĭ cu priveghere, orĭ unde se va afla vre-unŭ furŭ de venitulŭ vămiĭ ascundêndu'şĭ marfa, pre unulŭ ca acela să-lŭ aduceţĭ la vel vameşŭ fără de voia luĭ cu marfa d'impreună.» 1792, Ianuarie 23.

Cod. No. XX, fila 326.

Pitac la aga pentru vătaful de măcelarĭ i de tabacĭ, a arĕta la Carvasara pe ceĭ ce vêndŭ și cumpĕră peĭ.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

«Poruncimŭ Domnia mea dumnéluĭ cinstituluĭ şi credinciosŭ boiăruluĭ Domnieĭ mele Iorgache Şutu biv vel post. epistatulŭ agieĭ, să aducĭ înaintea dumitale pe vătafulŭ de măcelarĭ, i pe vătatulŭ de tabacĭ, să le daĭ straşnică poruncă, ca pentru peile ce vênd, orĭ din brésla măcelarilor, séŭ din brésla tabacilor, orĭ ce felŭ de peĭ, la neguţitorĭ, séŭ la orĭ cine, de le scotŭ afară, să fie datorĭ atâtŭ vătafulŭ de măcelarĭ, câtŭ şi vătafulŭ de tabacĭ, cum şi orĭ ce vêndĕtorĭ din brésla lor, a da în scire la Carvasara, cu arĕtare suma peilorŭ, ce felŭ de marfă este şi cumpĕrătorulŭ anume? însă să aibă purtare de grijă şi să fie cu priveghere numiţiĭ vătaşĭ, ca să nu cuteze nimenea dintr'ênşiĭ a face arĕtărĭ neadevĕrate, că se vor pedepsi.» 1792, Iunie 19.

Cod. No. XIX. fila 622.

Dămŭ în notă *ponturile*, adecă condiţiunile vêndăreĭ vinăriciuluĭ pe 1791, venitŭ necoprinsŭ în socotelele de maĭ susŭ (1).

---

(1) *Ponturile vêndăriĭ vinăriciuluĭ anuluĭ acestuia 1791.*

1. Cumpĕrătoriĭ să urmeze strîngerea vinăriciuluĭ după obiceiŭ şi după cum s'aŭ urmatŭ şi în anulŭ trecutŭ, fără de a face încărcătură séŭ vre-o nedreptate locuitorilor întru ceva-şĭ.

2. Mitropolia, amêndoue episcopiile, mônăstirile cele marĭ cu metócele lor, dumnélor boeriĭ şi fecioriĭ de boer şi jupânesele vĕduve, precum şi némurile vechĭ i boernaşiĭ mazilĭ ce vor fi cu cărţile Domnieĭ mele, vinăriciŭ să nu plătéscă·

3. Privileghiaţiĭ ceĭ-l-alţĭ câţĭ aŭ domnescile nóstre cărţĭ din cea-l-altă Domnie să se scutéscă, iar pentru câţĭ nu aŭ se va face cercetare, ca la câţĭ va fi cu cale a scuti să li se facă milă.

Cotăritulŭ. Alŭ cămărășieĭ domnescĭ este și slujba cotărituluĭ. Se

---

4. Toţĭ ceĭ-l-alţĭ de obște să plătéscă la orênduiţiĭ slujbaşĭ obişnuitulŭ vinăriciŭ de vadră câte 5 banĭ, după drépta mĕsurătóre cotuluĭ înfieratŭ, ce s'aŭ datŭ slujbaşilor de la vistieria Domnieĭ mele.

5. Pentru milele mônastirilor, să urmeze vinăriceriĭ domnescĭ cu mijloculŭ ce arĕtămŭ, adecă: să scrie vinăriciulŭ împreună cu ómeniĭ fie-căreĭ mônastirĭ care vor fi orênduiţĭ despre partea mônastirilor și să facă douĕ catastișe iscălite de vinăriceriĭ domnescĭ și de omulŭ mônastirescŭ, din care unulŭ să-'lŭ trimiță la visterie; iar altulŭ la mitropolie, şi baniĭ milelor strîngêndu-ĭ vinăricerulŭ domnescŭ să-ĭ trimiță la mitropolie şi prin prea sfinţia sa părintele mitropolitŭ se va da Domnésca nóstră poruncă prin pitacŭ ca să se dée.

6. Baniĭ jumĕtate aŭ să dée cumpĕrătoriĭ acum înainte, iar ceĭ-l-alțĭ jumĕtate până la 20 de ḑile, dând chezașĭ negustorĭ, la visterie.

7. Havaeturile logofeţilor și ale cişmeleĭ şi ale cutieĭ să le dée cumpĕrătoriĭ peste suma cămăreĭ.

8. Toţĭ ceĭ ce sunt sub privileghiurĭ de a scuti vinăriciŭ, fórte să se feréscă a nu cere să scutéscă vinulŭ vre-unuia din ceĭ ce plătescŭ vinăriciŭ, pentru că orĭ-care s'ar afla într'o faptă ca acésta va fi lipsitŭ de privileghiulŭ sĕŭ.

9. Boerulŭ taxildarŭ orênduindŭ pe fie-care slujbaşŭ la poporulŭ sĕŭ, să aĭbă datorie acelŭ slujbaşŭ, ca să mĕsóre vasele cu dreptate fieș-căruia cu cotulŭ dreptŭ, ce li s'aŭ datŭ înfieratŭ de la visteria Domnieĭ mele, ferindu-se fórte ca nicĭ să încarce câtŭ de puţinŭ, dar nicĭ să ia mită séŭ darurĭ și să pue maĭ puţinŭ; a căruia mĕsurătóre de a se putea dovedi că a fostŭ dréptă într'adevĕrŭ pe fie-care séră, să aducă séŭ să trimiță terfelogulŭ scrisuluĭ dintr'acea ḑi, cu mĕsurile fie-căruĭ vasŭ la boerulŭ taxildarŭ, și după mĕsură să aĭbă a socoti cu dréptă socotélă vedrele fie-căruĭ vasŭ și după ce le va trece la catastihulŭ sĕŭ să dée fóia iscălită la mâna scăunașuluĭ în care să aréte pe fieș-care omŭ anume și cu câte vase? arĕtându-i-se fieș-care vasŭ cu trăsurile lor și cu suma vedrelor, ca să fie la dênsulŭ, să se caute fieș-care să vaḑă pe câtŭ are să plătéscă? care fóie nimenĭ să nu fie volnicŭ a o lua de la mâna luĭ fără de porunca Domnieĭ mele, și apoĭ asemenea fóie ca aceia iarășĭ cu numele omuluĭ și cu numĕrulŭ vaselor, cu mĕsurile și cu suma fieș-căruia vasŭ făcênd-o, să o trimiță la orênduitulŭ slujbașŭ în poporulŭ sĕŭ și slujbaşulŭ după acea fóie să facă de fieș-care vasŭ câte unŭ rĕvașŭ osebitŭ, în care să aréte numele omuluĭ și câte vedre aŭ eșitŭ la acelŭ vasŭ, care rĕvaşŭ datorŭ să fie acelŭ cu vinulŭ să-l lipéscă cu cocă în fundulŭ butieĭ, séŭ pe dóga tocitoriĭ și apoĭ la plata banilor să dée rĕvașŭ de plată, în care negreşitŭ să aréte că aŭ plătitŭ cutare omŭ vinăriciulŭ ce aŭ avutŭ în cutare vasŭ, vedre atâtea, de vadră câte banĭ atâţĭa, carĭ facŭ talerĭ atâțĭa, la cutare vinăricerŭ, în care să se și iscăléscă acelŭ vinăricerŭ, ca să fie de sémă și să-lŭ păstreze, ca la cercătura ce se va face să-lŭ aibă de a-șĭ da sémă, ca să se cunóscă și slujbașulŭ de aŭ făcutŭ mĕsurătóre pe dreptate şi fără vicleșugŭ.

10. Pricinile și judecățile ce se vor întêmpla între podgoreniĭ popórelor de la acelŭ judeţŭ, să se caute de boerulŭ taxildarŭ după obiceĭ, însă ferindu-se de a globi séŭ a jăfui pe cine-vașĭ, fără de numaĭ să le caute dreptăţile întru adevĕrŭ, iară slubaşiĭ să nu îndrăznéscă fără de scirea şi porunca taxildaruluĭ de a face ceva-şĭ, cum nicĭ ispravniciĭ să nu se amestice la judecățile podgorenilor, dar

făcea şi din acésta unŭ abuzŭ destulŭ de mare şi era mijlocŭ de şicană. Se

---

când taxildarulŭ şi slujbaşiĭ vor face năpăstuirĭ şi jafurĭ, atuncĭ datorĭ să fie ispravniciĭ de a da scire Domnieĭ mele.

11. Scaunele de carne ce sunt la popóre pe moşiĭ mônăstirescĭ, séŭ boerescĭ, câte dintr'acelea vor fi cărţile Domnieĭ mele de a se lua avaetŭ de stăpâniĭ moşieĭ să aĭbă a şi le lua pe deplinŭ, dar şi vinăricerilor să aĭbă a li se da obicĭnuita carne pentru mâncarea lor, după obiceĭ, precum s'aŭ datŭ şi alte dăţĭ, iar câte din scaune nu vor fi cu cărţĭ, dela acelea să iée vinăriceriĭ totŭ avaĭetulŭ pe deplinŭ.

12. Pentru mâncarea slujbaşilor şi pentru hrana cailor lor, orĭ-ce le va trebui să cumpere cu banĭ, fără a nu se supĕra cineva-şĭ măcar cu câtŭ de puţinŭ.

13. Paralele de cramă să lipséscă, să nu se iée fără de numaĭ douĕ parale să iée de nume pentru răvaşulŭ de plată ce 'lŭ va da pentru plata vinăricĭuluĭ, iar de răvaşele carĭ sunt să se lipéscă la vase, dela acelea să nu se îndrăsnéscă a lua ceva-şĭ, că se vor pedepsi.

14. Păzitoriĭ ce se vor orêndui prin gurile văilor, ca după obiceĭ să păzéscă a nu eşi vre-o bute fără de scirea şi răvaşulŭ taxildaruluĭ, fórte să se feréscă a nu se îndrăsni să lase vre o bute, séŭ să îndrăsnéscă a cere ceva-şĭ şi să iée de bute orĭ parale orĭ vinŭ şi boerulŭ taxildarŭ să cerceteze adesea şi dovedindŭ pe vre-unulŭ că aŭ sloboḑitŭ vre-o bute fără de răvaşulŭ sĕŭ, séŭ că aŭ cerutŭ să iée parale séŭ vinŭ, cu cuvêntŭ ca obiceĭulŭ pentru trecĕtóre, să li se facă căḑuta certare.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... Fiind-că dela mezatulŭ Domnescŭ ce s'aŭ făcutŭ după obiceiulŭ ţĕriĭ aŭ cumpĕratŭ d-luĭ..... vinăriciulŭ ĕst-timpŭ dela judeţulŭ..... s'aŭ datŭ la mânile dumnéluĭ aceste ponturĭ, cu volnicie şi poruncă să orênduiască slujbaşĭ, care prin scirea ispravnicilor judeţuluĭ să ămble a mĕsura, a scrie şi a strînge obicĭnuitulŭ acestŭ venitŭ alŭ vinăriciuluĭ, cu mijloculŭ ce arĕtămŭ maĭ susŭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea d-tale taxildarulŭ dela acelŭ judeţŭ i slujbaşilor, să căutaţĭ să fiţĭ cu toţiĭ următorĭ acestor ponturĭ şi să nu vĕ cutezaţĭ a încărca la mĕsurătóre cu câtŭ de puţinŭ pe cineva-şĭ, orĭ a ămbla cu altŭ-felŭ de cotŭ, orĭ a face altă nedreptate vre-unuia din locuitoriĭ cu vre-unŭ felŭ de meşteşugŭ, orĭ a face nescareva cheltuelĭ pentru conace fără plată, séŭ verĭ-ce altŭ, împotriva cugetuluĭ Domnieĭ mele, ci cu tótă dreptatea să vĕ purtaţĭ, la care să fie următor dajniciĭ a plăti acestŭ obicĭnuitŭ venitŭ fără de împotrivire, dândŭ dumné-vóstră ispravnicilor ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ slujbaşilor pentru căutatulŭ slujbeĭ şi strîngerea banilor după aceste ponturĭ, neîngăduindu-ĭ însă a face încărcăturĭ şi nedreptăţĭ. Tolco pisah gospod. 1791, Septembrie 5.

Cod. No. XX, fila 35, 36, 37.

Carte la ispravniciĭ Ilfovuluĭ, ca să mérgă unulŭ din dumnélor în judeţŭ să mĕsóre cu urmare după ponturile vinăriciuluĭ, fiind-că vinăricerĭ Domnescĭ la acelŭ judeţŭ nu sunt.

Zemle Vlascoe... Dumné-vóstră ot sud Ilfov sănĕtate! Fiind-că la acestŭ judeţŭ vinăricerĭ Domnescĭ nu sunt, étă vĕ orênduimŭ şi vĕ poruncimŭ ca unulŭ din plătea sub M. Suțu pe fie-care anŭ unŭ talerŭ vechiŭ de fie-care prăvălie (1).

Slujba coturilor și poclonulŭ Cămărășieĭ pe 1791/92 se cere cu următorulŭ pitacŭ circularŭ:

Cartea ce s'aŭ datŭ la mânile celor ce ămblă cu slujba coturilor și cu poclonulŭ Cămărășieĭ prin județe, ca să le dée ispravniciĭ ajutoriŭ.

Zemle Vlascoe... Dumné-vóstră ispravnicilor de prin județe, vĕ facemŭ Domnia mea în scire, că la Domnia mea aŭ datŭ jalbă Stan și Stoian, ce sunt rênduițĭ a strînge poclonulŭ Cămărășieĭ și obicĭnuitulŭ avaetŭ alŭ coturilor, cum că uniĭ cu cuvêntŭ că suntŭ sudițĭ nu se supunŭ a plăti, pentru care vĕ poruncimŭ Domnia mea să cercetațĭ și dela câțĭ vor fi cu adevĕratŭ sudițĭ, cu patentă în mânile lor, dreptŭ dovadă că sunt sudițĭ, poclonulŭ Cămărășieĭ și obicĭnuitulŭ avaetŭ alŭ coturilor, să aibă a-lŭ plăti stăpâniĭ prăvăliilor, și într'acestŭ chipŭ urmândŭ, să dațĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ jăluitorilor de a nu se păgubi. 1791, Octombre 5.

Carte de poclonŭ la Cămărășia nouă.

Zemle Vlascoe.... După obiceiŭ fiind-că neguțitoriĭ ce se neguțitorescŭ cu prăvăliĭ și vêndŭ marfă cu cotulŭ, atâtŭ aicĭ în orașulŭ Bucurescĭ cât și în têră, gurile dupe afară, sunt datorĭ a da de tótă prăvălia po talerĭ unulŭ vechĭ ploconulŭ Cămărășieĭ nouĕ, dămŭ Domnia mea volnicie, ca să aĭbă a căuta și a strînge acestŭ venitŭ de pe la tóte prăvăliile din têrgurile ce vor fi în 12 județe și dela totŭ prăvăliașulŭ să ia, după obiceiŭ, câte talerĭ unulŭ vechiŭ, iar maĭ multŭ să nu se cuteze a face vre-o supĕrare peste acestŭ obiceiŭ; pentru care

---

dumné-vóstră să mergețĭ în tóte popórele aceluĭ județŭ unde sunt vinăriciurile bisericescĭ și mônăstirescĭ, ca să ămblațĭ dimpreună cu ómeniĭ bisericescĭ, să scriețĭ vinăriciulŭ, și făcêndŭ douĕ catastișe iscălite de dumné-vóstră și de orênduițiĭ bisericescĭ, să strîngețĭ toțĭ baniĭ dumné-vóstră și dimpreună cu unulŭ din douĕ catastișe să avețĭ a-ĭ trimite deplinŭ la st. Mitropolie, după ponturĭ, iar altŭ catastihŭ îlŭ vețĭ trimite la visteria Domnieĭ mele. Tolco pisah gospod. 1791, Septembrie 20.

(1) *Carte de cotăritŭ alŭ cămărășieĭ domnescĭ.*

Zemle Vlascoe.... După vechiulŭ obiceiŭ, fiind-că toțĭ negustoriĭ ce să negustorescŭ cu prăvăliĭ și vêndŭ marfă cu cotulŭ, atâtŭ aicĭ în orașulŭ Bucurescĭ, câtŭ și în têrgurile de pe afară, sunt datorĭ de tótă prăvălia a da întru unŭ anŭ cotăritŭ po talerĭ unulŭ vechiŭ, care venitŭ este alŭ cămărășieĭ domnescĭ; dreptŭ aceea dămŭ volnicie.... carele se va orêndui dela cămara Domnieĭ mele, ca să aĭbă a căuta și a strînge acestŭ venitŭ, de pe la tóte prăvăliile ce vor fi aicĭ în orașulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, precum maĭ susŭ se cuprinde, iar nu maĭ multŭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră dregătorilor de aicĭ din Bucurescĭ să dațĭ mână de ajutorŭ spre a strînge acestŭ venitŭ. 1791, Ghenarie, 1.

Cod. No. XX, fila 247.

să poruncesce şi dumné-vóstră ispravnicilor de prin judeţe, să daţĭ mână de ajutorŭ a putea strînge acestŭ venitŭ. I saam receh gospod. 1791 Septembre 10.

Asemenea douĕ cărţĭ ca acestea s'aŭ făcutŭ şi pe têrgulŭ Bucurescilor i pe oraşulŭ Craiova i têrgurile din 5 judeţe ot peste Olt.

Cartea ce se dă dumnéluĭ vel cămăraşŭ pentru coturile ce se daŭ pe la neguţitorĭ prin têrgurĭ.

Zemle Vlascoe.... De vreme ce pentru ca să nu se facă noroduluĭ înşelăciune la marfa ce cumpĕră cu cotulŭ de la neguţitorĭ, şi pentru a nu se putea micşora cotulŭ din drépta luĭ mĕsură, obiceiulŭ a fostŭ a se da coturĭ pecetluite dela cămara domnéscă tuturor negustorilor, iată, după obiceiŭ, s'aŭ orênduitŭ dela cămara Domnéscă tuturorŭ negustorilor, ĭată după obiceiŭ s'aŭ orênduitŭ dela camera Domnieĭ mele..... cu coturĭ drepte, ce s'aŭ pecetluitŭ la cămara Domnieĭ mele, să aibă a le împărţi la toţĭ ceĭ ce vêndŭ marfă cu cotulŭ aicĭ în oraşulŭ Bucurescĭ, ca cu acelea să vênḑă, iar cele vechĭ să le strîngă dela mânile lor pe tóte şi să aibă a lua dela dênşiĭ ceea ce este obişnuitŭ, adecă câte talerĭ douĭ, banĭ nouĕ-ḑecĭ pentru douĕ coturĭ. I saam receh gospod. 1791, Septemb. 10.

Asemenea douĕ cărţĭ ca acestea s'a făcutŭ şi în oraşulŭ Craioveĭ cu têrgurile din 5 judeţe, ot peste Olt şi alta în têrgurile din 12 judeţe.

3 cărţĭ în 12 judeţe la mâna celor ce sunt orênduiţĭ pentru ploconulŭ cămărăşieĭ şi a împărţi coturĭ.

Zemle Vlascoe..... Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Argeş i Teleorman, i Olt vĕ facemŭ în scire, că la Domnia mea aŭ datŭ jalbă ceĭ ce sunt orênduiţĭ dela cămara Domnieĭ mele a strînge obicĭnuitulŭ ploconŭ cămăraşieĭ, şi a împărţi coturĭ drepte pecetluite pe la neguţitoriĭ ce vêndŭ marfă cu cotulŭ, cum că orăşeniĭ dela Câmpulung şi neguţitoriĭ dela Pitescĭ, ce facŭ alişverişurĭ cu marfă de coturĭ pe la têrgurĭ, nu se supunŭ a primi coturile şi a plăti ploconulŭ, cu pricină, că uniĭ sunt priveleghiaţĭ şi alţiĭ sunt la némurĭ; decĭ fiind-că coturile se daŭ pentru dreptatea de obşte, a nu se face înşelăciunĭ noroduluĭ la vênḑarea mărfurilor cu alte coturĭ micĭ, şi fiind-că acésta nu este următóre tot-d'a-una, ci numaĭ odată li se dă aceste mĕsurĭ, ca cu acestea să vênḑă, iar nu cu altele, care nu intră în privileghiulŭ orăşenilor, nicĭ alŭ altora, precum nicĭ ploconulŭ asemenea nu se coprinde în privileghiurile lor, nicĭ este următor pe totŭ anulŭ, ce numaĭ la cămărăşia nouă, de aceea sunt datorĭ toţĭ de obşte câţĭ vêndŭ marfă cu cotulŭ a primi şi fără de voia lor coturĭ şi a da obicĭnuitulŭ avaetŭ, cum şi ploconulŭ asemenea a'lŭ plăti, iară Câmpulungeniĭ ce aŭ hrisovulŭ Domnieĭ mele aŭ a fi apĕraţĭ numaĭ de cotăritulŭ ce cuprinde în hrisovulŭ lor, care este altulŭ pe totŭ anulŭ; aşişderea s'aŭ maĭ jăluitŭ Domnieĭ mele orênduiţiĭ, pentru sudiţĭ, cum că nicĭ eĭ nu vor a plăti obicĭnuitulŭ ploconŭ şi a primi coturĭ, ci pentru sudiţĭ poruncimŭ Domnia mea, ca stăpâniĭ prăvăliilor să plătéscă şi avaetulŭ coturilor şĭ ploconulŭ, şi când îşĭ tocmesce prăvălia la sudiţŭ îşĭ va cere preţulŭ, ci dară într'acestaşĭ chipŭ urmândŭ, să aveţĭ a da ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ orênduiţilor cămăreĭ şi să le faceţĭ împlinire dela fieş-care. 1791, Octombrie 29.

Cod. No. XX, fila 153.

Venitulŭ spătaruluĭ alŭ 2-lea, gărdăritulŭ de Buzĕŭ şi Rômnicul Sărat e regulatŭ în 1791 în modulŭ următor:

Carte de gărdurăritŭ alŭ 2-lea spătarŭ la judeţulŭ Buzĕuluĭ.

Zemle Vlascoe... Fiind-că slujba gărdurărituluĭ din sud Buzĕŭ i Slam Rômnicul este venitŭ luĭ alŭ 2-lea spătarŭ, dreptŭ aceea Domnia mea dămŭ acéstă carte la mâna omuluĭ ce-lŭ va rêndui alŭ 2-lea spătarŭ la sud Buzĕŭ cu care să aibă volnicie a căuta acéstă slujbă, şi dela toţĭ ceĭ ce aŭ viĭ în délurile dintr'acelŭ judeţŭ şi plătescŭ vinăriciŭ, să aibă a lua gărdurăritŭ după obiceiŭ, însă de poporŭ câte unŭ galbenŭ turcescŭ de talerĭ duoĭ şi banĭ 90, care cu cislă plătesce fieşcare la scăunaşu celŭ orênduitŭ de gărdurarŭ pe poporŭ; aşişderea şi de butea de vinŭ ce se vinde prin cârciume în délurĭ de butea po tal. unulŭ, i de tocitórea de tescovine ce se vinde po banĭ 45, i de grópa de tescovine ce se vinde po banĭ 132, i de vracniţa deschisă po banĭ 50, i de vitele ce se prindŭ făcêndŭ stricăciune prin viĭ po banĭ 20, i de râmătorii po banĭ 50, iar maĭ multŭ să nu se îndrăsnéscă a lua că se va pedepsi, pentru care poruncimŭ Domnia mea şi dumné-vóstră ispravnicilor de judeţŭ, i pe ceĭ ce îĭ va arĕta orênduitulŭ de ftori spătarŭ că nu se supunŭ a'şĭ plăti gărdurăritulŭ, după obiceiŭ, pe uniĭ ca aceia să-ĭ supuneţĭ şi fără de voia lor a'şĭ da gărdurăritulŭ. 1791.

Cod. No. XX, fila 242.

Avaetulŭ vel cuparuluĭ (mĕsuratulŭ buţilor cu cotulŭ) este regulatŭ în 1791, precum urméză:

Carte pentru mĕsuratulŭ buţilor cu cotulŭ luĭ vel cuparŭ.

Zemle Vlascoe..... Fiind-că mĕsurătórea buţilor cu cotulŭ de aicĭ din Bucurescĭ este venitŭ alŭ boeruluĭ Domnieĭ mele vel cuparŭ, dămŭ Domnia mea acéstă carte.... ce se va orêndui de vel cuparŭ, să aibă a umbla cu cotulŭ celŭ pecetluitŭ dela visterie, şi dela ceĭ ce vor vrea a-'şĭ mĕsura buţile, însă de bună voia lor, ne siliţĭ, să mĕsóre cu cotulŭ dreptŭ, şi să iée de tótă butea ce se va mĕsura, câte banĭ şéĭ-ḑecĭ, iar nu maĭ multŭ că se va pedepsi. 1791, Ian. 1.

Cod. No. XX, fila 221.

Carte de slujba încărcatuluĭ şi descărcatuluĭ buţilor.

Zemle Vlascoe..... Carele pe anulŭ acesta létulŭ 1792 aŭ cumpĕratŭ dela epitropie slujba butărituluĭ adecă a încărcatuluĭ şi a descărcatuluĭ buţilor, i s'aŭ datŭ cartea Domnieĭ mele la mâinĭ, cu care să aibă volnicie a căuta şi a strânge venitulŭ acesta dela toţĭ câţĭ vor avea trebuinţă a descărca şi a încărca buţĭ cu plata, carĭ să nu aducă pe alţĭ streinĭ, fără de numaĭ ca butariĭ aceştia să aibă a încărca şi descărca vasele lor, dar ceĭ ce vor vrea a-'şĭ face trebuinţa acésta cu slugile şi ţiganiĭ lor fără de plată de banĭ, sunt slobodĭ făr' de a nu încărca şi descărca însă cu acele slugĭ i ţiganĭ şi ale altor buţĭ streine, şi pentru plata încărcatuluĭ şi descărcatuluĭ buţilor, are să dée stăpânulŭ buţilor plata cea orênduită maĭ josŭ, adecă descărcătórea uneĭ buţĭ marĭ în pivniţa cea mare tal. unulŭ şi banĭ 30; scosulŭ la o bute totŭ dintr'acea pivniţă tal. unulŭ banĭ 90; descărcătórea uneĭ buţĭ iară mare la pivniţa de a doua mână tal. unulŭ; scosulŭ la o bute iară mare totŭ dintr'aceiaşĭ pivniţă tal. unulŭ banĭ 30; descărcătórea uneĭ buţĭ marĭ în magazie banĭ 90; scosulŭ la bute mare totŭ dintr'acea magazie tal. unulŭ, iar fiindŭ buţĭ micĭ să iée pe jumĕtate, care acestŭ venitŭ are a se lua de cumpĕrătorulŭ dela epitropie pe jumĕtate, iar jumĕtate să-l iée butariĭ, şi cheltuiala la dichisulŭ butărituluĭ iarăşĭ dela amêndouă părţile, pentru care poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră boerilor epitropĭ să aveţĭ a da nizamulŭ, ca să se facă butariĭ cete, care să se afle în locurile ce aveţĭ a orêndui dumné-vóstră ne lipsiţĭ, care locurĭ să aveţĭ dumné-vóstră ale face sciute şi cunoscute obştiĭ spre a şti unde să caute pe butarĭ ca să nu se facă zătignire celor ce aŭ trebuinţă, grijindŭ dumné-vóstră ca şi nartulŭ să se păzéscă. Poruncimŭ Domnia mea şi ţie cumpĕrătorule de acestŭ venitŭ i vouă butarilor, să aveţĭ a fi la acéstă trébă cu sârguială de a nu zăbovi descărcatulŭ şi încărcatulŭ vaselor, cum şi la lucrarea aceşteĭ trebĭ să âmblaţĭ cu socotélă a nu se face întêmplărĭ şi pagube din pricina vóstră că veţĭ avea a rĕspunde, nicĭ să cutezaţĭ a cere plată maĭ multă, că dovedindu-vĕ vĕ veţĭ pedepsi. 1792, Ghenarie 1.

Cod. No. XX, fila 251.

Apaltulŭ tabaculuĭ. Unŭ momentŭ a fostŭ întrebare, sub domnia luĭ M. Șuțu, de a se înființa, ca avaetŭ specialŭ alŭ căminărituluĭ apaltulŭ tabaculuĭ *„după cum la tóte părțile“*, dér M. Șuțu se mărgini a supune la plata de 30 parale pe oca de tabacŭ străinŭ și de 10 parale la oca de tabacŭ indigenŭ, numaĭ în Bucurescĭ și în Craiova.

Asemene avaeturĭ eraŭ în folosulŭ ómenilor favorisațĭ de Curte, orĭ a membrilor familieĭ domnitóre. In 1791, Noembre, acestŭ avaetŭ îlŭ percepe Iorgache Șuțu biv vel post., epistatŭ agieĭ în favorulŭ spătaruluĭ Gherache Epistatulŭ Căminărieĭ (1).

Căminăritulŭ. Abusiva percepere de căminăritŭ a fostŭ sub multe domniĭ. Căminăritulŭ nu se percepea decâtŭ în oraşŭ. Sub M. Suţul întreprinḑĕtorulŭ acestuĭ venitŭ se încercă a-lŭ percepe şi în sate. Reclamară însă în contra acestuĭ abusŭ locuitoriĭ din plaiulŭ Slăniculuĭ (Buzĕŭ) şi Vodă ridică căminăritulŭ dela sate cu cartea următóre:

---

(1) *Cartea dumnéluĭ vel Căminariŭ pentru vama tabaculuĭ din Bucurescĭ.*

Zemle Vlascoe... Măcar că, după cum la tóte părţile, s'ar fi căḑutŭ şi aicĭ să facemŭ Domnia mea apaltosŭ tabaculuĭ, şi amŭ avutŭ şi muşteriĭ carĭ o cerea acésta cu multŭ preţŭ, vĕḑêndŭ scumpĕtatea cu care se vinde tabaculŭ acum, dér cu tóte acestea ca să fie slobodă vênḑarea şi ca să nu se supere de nimenea, Domnia mea n'amŭ făcutŭ apaltosŭ, ci amŭ rênduitŭ pe dumnéluĭ, cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele spătarŭ Gherache epistatulŭ Caminăriĭ, ca dela totŭ tabaculŭ strĕinŭ câtŭ se află în Bucurescĭ acum, séŭ câtŭ va veni de aicĭ înainte, să iée vama care este obicĭnuită Irat alŭ dregătoriĭ dumnéluĭ, adică de oca una câte 30 de parale, iar dela tabacu de aicĭ să iée de oca ḑece parale, la care nu are vameşiĭ întru nimica a se amesteca; pentru care poruncimŭ şi dumitéle, cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Iorgache Suţe biv vel post. epistatu agiĭ, să daĭ mână de ajutorŭ orânduituluĭ dumnéluĭ epistatuluĭ Căminăriĭ ca să strîngă vama acésta pe deplinŭ. 1791, Noemvrie, 15.

Asemenea carte s'aŭ făcutŭ şi la oraşulŭ Craiova.

Cod. No. XX, fila 187.

Cartea ce s'aŭ datŭ locuitorilor din plaiulŭ Slăniculuĭ sud Buzĕŭ, pentru supĕrările ce aŭ de căminarĭ i de vameşĭ.

Zemle Vlascoe... S'aŭ jăluitŭ Domnieĭ mele locuitoriĭ din plaiulŭ Slăniculuĭ sud Buzĕŭ, cum că orênduiţiĭ cu slujba căminărituluĭ dela o vreme încóce aŭ începutŭ a âmbla prin satele plaiuluĭ şi a lua căminăritŭ de tótă butea ce se vinde în satŭ, care acéstă urmare a căminarilor fiindŭ împotriva obiceĭuluĭ vechiŭ şi împotriva chaiduluĭ (caetuluĭ) Divanuluĭ Domnieĭ mele, precum nicĭ în cărţile de slujba căminărituluĭ nu coprinde a fi volnicĭ căminariĭ să âmble prin satŭ şi să iée căminăritŭ, ci numaĭ prin têrgurĭ şi oraşe. Amŭ datŭ Domnia mea acéstă carte a Domnieĭ mele la mânile locuitorilor dintr'acestŭ plaiŭ cu care să se apere de către slujbaşiĭ căminarĭ spre a nu'ĭ supĕra de căminăritŭ cu nicĭ unŭ felŭ de pricină; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ rênduiţilor cu slujba căminărituluĭ, vĕzêndŭ porunca acésta maĭ multŭ să nu vĕ cutezaţĭ a âmbla prin satele plaiuluĭ şi a face supĕrărĭ locuitorilor de căminăritŭ, împotriva obiceĭuluĭ şi ponturilor acesteĭ slujbe, căcĭ de veţĭ maĭ face câtŭ de puţină supĕrare locuitorilor, să sciţĭ că vĕ veţĭ pedepsi straşnicŭ de către Domnia mea, ci să aveţĭ a vĕ căuta slujba şi datoria vóstră a lua căminăritŭ numaĭ prin têrgurĭ şi oraşe, după cum se coprinde în cărţile ce aveţĭ la mânĭ pentru acéstă slujbă; aşişderea s'aŭ maĭ jăluitŭ Domnieĭ mele aceştĭ locuitorĭ, cum că când şi când ducŭ câte-o putinică séŭ buriaşŭ cu vinŭ la vre-unŭ bêlciŭ ce să face câte odată pe anŭ, iarăşĭ îĭ apucă căminariĭ de le ié căminăritŭ ca şi prin têrgurĭ şi oraşe unde să face vênḑare de buţĭ întregĭ peste tótă vremea, cum şi când aŭ trebuinţă dintre eĭ locuitoriĭ de cojóce i de opincĭ, taie câte-o vită şi câte 5-6 oĭ şi carnea o vinde în satŭ la locuitorĭ între dênşiĭ, vameşiĭ îĭ apucă de le ié vamă, pentru care acestŭ obiceiŭ n'aŭ avutŭ a plăti nicĭ odată; decĭ pentru acésta poruncimŭ Domnia mea dumnévóstră ispravnicilorŭ judeţuluĭ ca să cercetaţĭ obiceiulŭ cum s'aŭ urmatŭ în vremea Domnieĭ nóstre ceĭ-l'alte şi împotriva obiceĭuluĭ ce s'aŭ urmatŭ şi în cea-l'altă Domnie a Domnieĭ mele să nu îngăduiţĭ a li-se face supĕrare câtŭ de puţinŭ maĭ multŭ, ci să apăraţĭ în totŭ chipulŭ şi nu numaĭ să nu îngăduiţĭ pe vameşiĭ căminarĭ, a face obiceĭurĭ nouĕ, ci încă să şi înştiinţaţĭ Domnieĭ mele pe uniĭ ca aceia. Tolco pisah gospodŭ. 1791 Sept. 18.

Cod. No. XX, fila 81.

Slujba cântaruluĭ. Monopolulŭ cântaruluĭ dădea la suta de oca de marfă 10 banĭ (vechĭ). Cântarulŭ era apaltŭ în tóte judeţele.

Carte de slujba cântaruluĭ.

Zemle Vlascoe... Datamŭ cartea Domniĭ mele... carele pe anulŭ acesta létŭ 1792, aŭ cumpĕratŭ slujba cântaruluĭ Domnescŭ de aicĭ din oraşulŭ Domniĭ mele Bucurescĭ, ca să aibă a căuta acéstă slujbă, şi să fie datorŭ a ţinea, cântarŭ dreptŭ; și altŭ nimenĭ să nu aibă voe a ţinea cântarŭ séŭ a cântări marfă ce este de vênḑare, ci numaĭ elŭ, și dela totŭ omulŭ ce arŭ aduce orĭ-ce felŭ de marfă de vênḑare și arŭ vrea să o cântăréscă, să aibă a o cântări și a lua la o sută de oca banĭ ḑece după obiceiŭ, iar nu maĭ multŭ, numaĭ să aibă a se feri ca orĭ-ce marfă va cântări să o cântăréscă cu cântarulŭ dreptŭ, iar nu cu cântarŭ maĭ mare ca să facă vre-o pagubă la vre-o parte, căcĭ dovedindu-se se va pedepsi. 1792 Ianuarie 1.

Asemenea două cărţĭ ca acestea s'aŭ făcutŭ una în 12 judeţe de dincóce de Olt, și alta în cincĭ judeţe peste Olt.

Cod. No. XX, fila 277.

Fumăritulŭ. Adecă darea pe cârciumĭ și prăvăliĭ. Se plăti în 1791 și 1792 câte 5 talerĭ și 66 banĭ pe prăvălia séŭ cârciuma mare; $2^{1}/_{2}$ și 36 banĭ pe cârciumĭ și prăvăliĭ de a doua mână și 1 tal. 48 banĭ pe cele de mâna a 3-a.

Sudiţiĭ străinĭ nu plătescŭ eĭ fumăritulŭ, ci se încarcă cu acéstă dare proprietarulŭ imobiluluĭ. (1)

Fumăritulŭ bălţilor era darea pentru pescuitulŭ bălţilor. Ea nu era obligatóre decâtŭ pentru satele din apropiere de bălţĭ. Tóta casa plătea 66 banĭ. (2)

---

(1) *Carte de fumăritulŭ Bucurescilor.*

Zemle Vlascoe..... După obiceiŭ saŭ datŭ acéstă cartea Domnieĭ mele.... carele pe anulŭ acesta 1792 aŭ cumpĕratŭ fumăritulŭ Bucurescilor, ca să aibă a căuta acéstă slujbă, afară de sfânta metropolie, mânăstirile cele marĭ, dumnélor veliţĭ boeriĭ del vel ban până la cluceriu de arie, jupânesele vĕduve ce aŭ stătutŭ boeriĭ dumnélor veliţĭ, carele, după vechiulŭ obiceiŭ, ce sunt de a scuti câte o pivniţă, și afară din ceĭ ce aŭ hrisóvele și cărţile Domnieĭ mele de a scuti fumăritulŭ urmându-se după obiceiŭ ce se va fi urmatŭ și în cea-l-altă domnie a Domnieĭ nóstre, iară ceĭ-l-alţĭ toţĭ ce vor avea prăvăliĭ séŭ cârciumĭ, să aibă a plăti fumăritulŭ după obiceiŭ, însă de prăvălie séŭ cârciumă mare po talerĭ cincĭ și 66 de banĭ, i de prăvălie séŭ cârciumă de a doua mână po talerĭ $2^{1}/_{2}$ și 36 de banĭ, iar dela prăvălie séŭ cârciumă po talerĭ unulŭ și 48 banĭ, iar nu maĭ multŭ că se va pedepsi; iar când sudiţiĭ aĭ străinilor curţiĭ ţinŭ cu chiriă prăvăliĭ, fumăritulŭ acelor prăvăliĭ să și-'lŭ iée fumarulŭ dela stăpânulŭ prăvăliilor; pentru care poruncimŭ Domnia mea dumnitéle vel agă, i celor-l'alţĭ zapciĭ din orașulŭ Bucurescĭ, pe care i va arăta maĭ susŭ numitulŭ că nu se supunŭ a plăti fumăritulŭ, pe uniĭ ca aceia să-ĭ faceţĭ a plăti și fără de voia lor. 1792, Ianuarie, 1.

Cod. No. XX, fila 278.

(2) *Carte de fumăritulŭ bălţilor.*

Zemle Vlascoe.... După obiceiŭ s'aŭ datŭ acéstă carte a Domnieĭ mele.... carele pe anulŭ acesta 1792 aŭ cumpĕratŭ fumăritulŭ bălţilor din cincĭ judeţe ot peste Olt, ca să aĭbă a căuta acestŭ venitŭ, și a lua dela ómenĭ ce sunt

Măjăritulŭ. Altă dare care era asupra peşteluĭ, adusŭ la oraşe era măjăritulŭ. Eată ponturile cu care s'a datŭ acéstă dare dela Ianuarie 1792.

Carte de măjăritŭ.

Zemle Vlascoe..... După obiceiŭ s'aŭ datŭ acéstă carte a Domnieĭ mele..... carele pe anulŭ acesta 1792, aŭ cumpĕratŭ slujba măjărituluĭ, ca să aibă a ămbla aicĭ în oraşulŭ Bucurescĭ să caute acéstă slujbă şi dela toţĭ ceĭ ce vor avea pesce de vêndare, să iée de carulŭ cu pesce próspĕtŭ, fiindŭ de baltă, de heleşteŭ orĭ de gârlă, po tal. unulŭ şi banĭ 12, iar de carulŭ cu peşte săratŭ să iée de vită po banĭ 220, însă de carulŭ cu pesce próspĕtŭ să iée şi câte treĭ oca pesce după obiceiŭ, iar maĭ multŭ să nu se supere, dar dela pescele de heleşteŭ şi de Dâmboviţa ce nu va fi cu carulŭ, de măjăritŭ de vamă să nu se supere; pentru care poruncimŭ Domnia mea tuturor dregătorilor din oraşulŭ Bucurescĭ, să daţĭ mână de ajutor maĭ susŭ numituluĭ ca să pótă strînge şi a lua acestŭ venitŭ după obiceiŭ. 1792, Ianuarie 1.

Asemenea douĕ cărţĭ ca acestea s'aŭ făcutŭ, una pe 12 judeţe de dincóce de Olt, şi alta pe Craiova cu cincĭ judeţe ot peste Olt.

Erbăritulŭ. Acestŭ birŭ care dădea ocasiune la abusurĭ destule, este în întreprindere pe 1792 cu următórele ponturĭ:

Carte de slujba erbărituluĭ.

Zemle Vlascoe... După obiceiŭ s'aŭ datŭ acéstă carte a Domnieĭ mele..... carele pe anulŭ acesta 1792, aŭ cumpĕratŭ slujba erbărituluĭ din oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, ca să aibă a căuta acéstă slujbă, şi dela toţĭ câţĭ vor strînge vite de negustorie séŭ de matrapaslâcŭ, séŭ pentru de tăiatŭ la scaune să iée erbăritulŭ după obiceiŭ, însă de calŭ şi de altă vită mare po banĭ 24 şi de óie i capră câte banĭ optŭ, iar nu maĭ multŭ, că se va pedepsi; însă de vreme ce ne-amŭ însciinţatŭ Domnia mea de jălbile locuitorilor cum că erbariĭ ce aŭ fostŭ în aniĭ trecuţĭ întovărăşindu-se cu vameşiĭ şi păzindŭ împreună cu vameşiĭ têrgurile pe unde se vêndŭ vite, apucă pe locuitoriĭ carĭ vêndŭ uniĭ la alţiĭ vite de hrană, şi de o parte le ié vameşiĭ vama, de altă parte le ié şi erbariĭ erbăritŭ, pentru acésta să se feréscă susŭ numitulŭ a nu urma într'acestŭ chipŭ că se va pedepsi, ci să iée erbăritulŭ numaĭ dela ceĭ maĭ susŭ numiţĭ; pentru care porun-

---

şedĕtorĭ la satele celea sciute de lângă bălţĭ, şi să îndestuléză cu pesce din bălţĭ fără de banĭ, de tótă casa po banĭ 66, iar maĭ multŭ să nu se îndrăznéscă a lua, că, dovedindu-se, se va pedepsi; însă acéstă slujbă să fie volnicŭ a o căuta până la sfinţiĭ Apostolĭ, şi numaĭ o luare de banĭ să fie, iar dela sfinţiĭ Apostolĭ înainte să nu se cuteze a maĭ âmbla. Poruncimŭ Domnia mea şi dumitéle caimacamule alŭ Craioveĭ, i dumné-vóstră ispravnicilor de prin judeţe, să daţĭ mână de ajutorŭ maĭ susŭ numituluĭ, ca să pótă a lua şi a strînge venitulŭ. 1792, Ianuarie, 1.

Asemenea carte ca acésta s'aŭ făcutŭ şi pe 12 judeţe de dincóce de Olt.
Cod. No. XX, fila 279.

cimŭ Domnieĭ vóstră dregătorilor din orașulŭ Bucurescĭ pe care îĭ va arĕta maĭ susŭ numitulŭ că nu se supun a plăti erbăritŭ, pe uniĭ ca aceia să-ĭ taceţĭ și fără de voia lor a-șĭ plăti erbăritulŭ după obiceiŭ. 1792, Ianuarie 1.

Cod. No. XX, fila 279.

Sărăria și fierăria din Bucurescĭ. Monopolulŭ săreĭ e cu preţŭ de 6 banĭ ocaua de sare pisată și 5 nepisată, în 1792.

Unŭ monopolŭ ciudatŭ este alŭ vêndĕreĭ feruluĭ. Sudiţiĭ austriacĭ și rușĭ sunt slobodĭ de monopolŭ, iar neguţătoriĭ românĭ plătescŭ!.. Abia poţĭ crede așĭa combinaţiune de dare!... (1).

Ciohodăritul. Ca avaetŭ a luĭ Iz-Ciohodar se maĭ percepea dela prăvăliile de cismărie câte unŭ talerŭ vechiŭ pe anŭ după următórea :

Carte de ciohodăritŭ.

Zemle Vlascoe.... De vreme ce toţĭ ceĭ ce se negustorescŭ și lucréză meșteșugulŭ cizmăriĭ, vechiŭ obiceiŭ este de plătescŭ pe totŭ anulŭ ciohodăritŭ, care este venitŭ a luĭ iz-ciohodarŭ, adecă de tótă prăvălia po talerĭ unulŭ vechiŭ; dreptŭ aceia dămŭ Domnia mea acéstă carte ...... cu care să aibă volnicie a orêndui omŭ din partea sa în 12 judeţe de dincóce de Olt, ca să âmble să caute acestŭ venitŭ, și dela toţĭ ceĭ ce se negustorescŭ și lucréză meșteșugulŭ cizmăriĭ, să iée de prăvălie po tal. unulŭ vechiŭ după cum arată maĭ susŭ, iar nu maĭ multŭ, că dovedindu-se să va pedepsi; poruncimŭ Domnia mea și dumné-vóstră ispravnicilor de prin judeţe, să daţĭ totŭ feliulŭ mână de ajutorŭ orênduituluĭ ce va fi din partea luĭ Iz-ciohodariŭ, spre a putea lua și a strînge acestŭ venitŭ după cum să cuprinde maĭ sus. 1792, Ghenarie 1. Bucurescĭ.

Asemenea douĕ cărţĭ ca acestea s'aŭ făcutŭ, însă una în orașulŭ Bucurescĭ, și alte în cincĭ judeţe ot. peste Oltŭ.

Cod. No. XX, fila 252.

Lumînările de céră. Monopolulŭ lumînărilor de céră din Bucurescĭ, după unŭ nartŭ ce se va alege în urmă, este și acesta unŭ venitŭ fórte redusŭ și numaĭ de șicană și împedicător industrieĭ intereĭ cereĭ galbene și albe (1).

---

(1) *Carte de sărărie i herărie din Bucurescĭ.*

Zemle Vlascoe.... După obiceiŭ s'aŭ datŭ acéstă carte a Domniĭ mele..... carele pe anulŭ acesta 1792 aŭ cumpĕratŭ sărăria și herăria din Bucurescĭ cu aceste ponturĭ, adecă sarea după obiceiŭ să o vêndă numaĭ elŭ, iar altŭ nimenea să nu o vêndă, însă sarea pisată ocaua po banĭ 6, iar cea nepisată po banĭ ocaua cincĭ, iar pentru herŭ sudiţiĭ aĭ Rusiĭ și Nemţiĭ sunt slobodĭ, iar pentru ceĭ-l'alţĭ de obște să se urmeze după obiceiŭ a fi opriţĭ, și numaĭ la herăria Domnéscă să se vêndă ocaua po parale.... iar nu maĭ multŭ, căcĭ de se va dovedi orĭ aieve séŭ printr'ascunsŭ că aŭ vêndutŭ maĭ scumpŭ, să va pedepsi. 1792, Ianuarie 1.

Asemenea douĕ cărţĭ ca acésta s'aŭ făcut și pe cincĭ judeţe ot. peste Olt, i pe 12 judeţe.

Cod. No. XX, fila 280.

Cerăritulŭ. In vedere cu acestŭ monopolŭ alŭ lumînărăritului s'a impusŭ și producerea cereĭ în tótă ţéra, cu câte 3 banĭ la oca. Se opresce exportulŭ cereĭ în Austria, dar se toleră acestŭ exportŭ în Turcia (2).

De altmintrelea nicĭ acestŭ monopolŭ nu produce multŭ și era numaĭ pretextŭ de șicane!

Cahvenele. Vel cahvegiulŭ curțiĭ continuă a avea și elŭ avaetŭ în 1791-92.

Este unŭ monopolŭ în favórea luĭ Iane cahvegiulŭ, care singurŭ în Bucurescĭ are dreptŭ a ține 3 cahvenele, apărate de fumăritŭ, de căminăritŭ şi de tóte dările ce eraŭ pe alte prăvăliĭ. La Craiova are dreptulŭ şi monopolulŭ uneĭ singure cahvenele (1).

---

(1) *Carte de lumînărărie de céră din Bucurescĭ.*

Zemle Vlascoe.... Fiind-că..... aŭ cumpĕratŭ pe anulŭ acesta 1792, lumînărăria Domnéscă de céră din Bucurescĭ, i s'aŭ datŭ cartea Domnii mele, ca după obiceiŭ numaĭ elŭ să aibă a lucra și a vinde lumînărĭ de céră, la acéstă lumînărărie, iar alțiĭ nimenĭ să nu fie volnicĭ, ci toţĭ să fie opriți; care să aibă a lucra lumînările de céră curată, fără de alte amestecăturĭ, și să fie întocmaĭ la dramurĭ fără a face alte amestecăturĭ, orĭ că nu sunt tocmaĭ la dramurĭ, fórte se va pedepsi, și după prețulŭ cari i se va da și nartulŭ celŭ cuviinciosŭ cu carele să vêndă lumînările; așișderea poruncimŭ ca la acéstă lumînărărie să se lucreze și să se vêndă și lumânărĭ de céră albă după cum s'aŭ urmatŭ în cea-l'altă Domnie a Domniĭ mele, fără alte obiceĭurĭ nouĭ. 1792, Ianuarie 1.

Acéstă carte a lumînărăriĭ prefácêndu-se în urmă cu altŭ ifosŭ s'aŭ trecutŭ înainte la No. fóeĭ 319.

Cod No. XX, fila 280

(2) *Carte de slujba cerărituluĭ.*

Zemle Vlascoe.... După obiceiŭ s'aŭ datŭ acéstă carte a Domniĭ mele....... care pe anulŭ acesta létŭ 1792, aŭ cumpĕratŭ slujba cerărituluĭ din tótă ţéra, ca să aibă a âmbla şi a căuta acéstă slujbă în orașulŭ Craioveĭ și în cincĭ județe de dincolo de Olt, și să iée de céră de aicĭ de ţéră, de unde se va ridica de oca po banĭ treĭ, iar maĭ multŭ nu, că se va pedepsi; însă slobodenie a trece céra este numaĭ peste Dunăre în țéra turcéscă, iară în alte țĕrĭ strĕine nu este slobodŭ nimenĭ a trece; Poruncimŭ Domnia mea și Dumitéle Caimacamule al Craioveĭ, i Dumnévóstră Ispravnicilor acelor cincĭ județe, să dațĭ mână de ajutorŭ maĭ susŭ numituluĭ ca să pótă strînge acestŭ venitŭ. 1792, Ianuarie 1.

Ocnele. Venitŭ maĭ seriosŭ a continuatŭ a fi şi sub M. Suţu ocnele, orĭ câte abusurĭ se făcéŭ pe la ele, orĭ câte dăruirĭ de însemnate cantităţĭ de sare, se acordaseră la cutare boerŭ, orĭ mônastire, orĭ slujbaşĭ.

Importanţa acestuĭ venitŭ, apanagiŭ alŭ domnieĭ, ni explică graba ce avu Domnitorulŭ de a rêndui epistatŭ peste ocnele Slănic şi Telega, încă dela 24 August 1791, adecă încă înainte de intrarea Domnitoruluĭ M. Suţu în Bucurescĭ.

Eată ordinulŭ de rênduire a căminaruluĭ Moscu.

Douĕ cărţĭ către căminarulŭ Moscu cum că 'ĭ-aŭ datŭ ocna Slănic i Telega asupră-ĭ.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Ión Hagi Moscu biv vel căminarŭ ; iată te orênduimŭ Domnia mea epistatŭ la ocna Domnieĭ mele Slănic că dela 24 ale luneĭ acesteia să facĭ zaptŭ totŭ venitulŭ ocneĭ acesteia pe séma cămăreĭ Domnieĭ mele. Decĭ priimindŭ porunca să aibĭ a orêndui d-ta la tótă tréba ocneĭ ómenĭ credincioşĭ şi vrednicĭ la care însuţĭ te veĭ încredinţa şi să cauţĭ orênduiala şi trebile ocneĭ cu desĕvêrşită volnicie ca bunŭ orênduitŭ de Domnia mea; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ epistaţilorŭ şi slujbaşilorŭ ocneĭ care aţĭ fostŭ până acum să aveţĭ a paradosi şi a face teslimŭ la maĭ susŭ numitulŭ boerŭ al Domnieĭ mele de tóte, aşişderea şi voĭ ciocănaşilor i măglaşilor şi tuturor slujitoriilor de ocnă, să aveţĭ a cunósce pe maĭ susŭ numitulŭ boerulŭ Domnieĭ mele de epistatŭ alŭ ocneĭ, căruia să-ĭ daţĭ tótă ascultarea la slujbele şi trebile ocneĭ, după datoria vóstră. 1791, Aug. 31.

---

(1) *Cartea luĭ vel cafegiu.*

Zemle Vlascoe... Fiind-că tahmisul, adecă bătutulŭ cahveleĭ şi cahvenelele prăvăliĭ întru care se vinde bĕutura de cahve în Bucurescĭ, este venitŭ alŭ luĭ vel cahvegiu şi după obiceiŭ nu este nimenĭ volnicŭ altulŭ a deschide cahvenea séŭ a ţinea tahmisŭ în Bucurescĭ fără de cartea Domnieĭ mele, dăm Domnia mea volnicie omuluĭ pe carele îlŭ va orêndui vel cahvegiulŭ Domnieĭ mele Iane, ca după obiceiŭ numaĭ elŭ să aibă a ţinea în Bucurescĭ treĭ cahvenele cu tahmisulŭ lor, iar nimenĭ altulŭ să nu fie volnicŭ (afară din cele ce vor fi cu cărţile Domnieĭ mele, acela să nu se supere), care aceste prăvăliĭ să fie apărate de fumăritŭ, de căminăritŭ şi de tóte dările câte sunt obicĭnuite pe anŭ de dă altă prăvălie. Pentru care poruncimŭ Domnia mea slujbaşilor fumarĭ şi celor-l'alţĭ supĕrare să nu faceţĭ. I saam receh gospodŭ. 1791, Septembrie 3.
Cod. No. XX, fila 43.

Cartea luĭ vel cahvegiŭ pentru o cahvenea din Craiova.

Zemle Vlascoe... Fiind-că vênḑarea bĕutureĭ cahveleĭ cum şi tahmisulŭ, adecă bătutulŭ cahveleĭ este a fi după orînduiélă venitŭ alŭ luĭ vel cahvegiŭ după care acéstă rênduială nu urméză a ţinea altulŭ prăvălie cahvenea în oraşulu Craioveĭ de câtŭ acela ce va fi orênduitŭ dela vel cahvegiu alŭ Domnieĭ mele, precum şi aicĭ în Bucurescĭ este obiceĭul, dăm Domnia mea volnicie omuluĭ pe care îlŭ va orêndui vel cahvegiu alŭ Domnieĭ mele Iane, ca numaĭ elŭ să aibă a ţinea în oraşulŭ Craiova o cahvenea cu tahmisulŭ eĭ, iar nimenĭ altulŭ să nu fie volnicŭ, care acéstă prăvălie să fie apărată de fumăritŭ, de căminăritŭ şi de tóte dările câte sunt obicĭnuite pe anŭ de dă alte prăvăliĭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea slujbaşilor fumarĭ şi celor-l'alţĭ, supĕrare să nu faceţĭ. I saam receh gospod. 1791, Septembrie 17.
Cod. No. XX, fila 75.

Cod. No. XX, fila 21—22.

Asemenea se trămite cu volnicie Manolache cuparulŭ, să iée socotélă luĭ Const. Haralambie de venitulŭ ocneĭ din Vâlcea (1).

Totŭ cu aceeaşĭ grabă M. Suţu dă poruncă în 30 August 1791 să se urmăréscă furtişagurile de sare dela ocnele de peste Olt, furtişagurĭ atribuite luĭ Constantin credincierulŭ dela Craiova. Domnitorulŭ trămite cercetătorĭ cu volnicie de a face zaptŭ tótă sarea ce se va afla depusă încóce şi încolo, ca lucru de furatŭ (2).

---

(1) *Poruncĭ pentru sarea furată cu mumbaşirŭ ómeniĭ Mărieĭ séle.*

Zemle Vlascoe.... Fiind că ne-am pliroforisitŭ Domnia mea pentru multŭ furtişagŭ şi pagubă a săriĭ ocnelor Domnieĭ mele de peste Olt, ce s'aŭ făcutŭ de către Costandin Credincerul dela Craiova şi de către alţiĭ, carĭ aŭ multă sumă de oca încóce şi încolea şi osebitŭ aŭ vêndutŭ multă sumă fără de preţŭ la uniĭ alţiĭ, ca o sare de furatŭ, care să cuvine a fi dreptulŭ cămăreĭ Domnieĭ mele, dămŭ Domnia mea volnicie..... să mérgă la..... cum şi împrejurŭ, şi câtă sare va găsi scósă de ĕst-timpŭ prin marafetulŭ caimacamuluĭ Craioveĭ să aibă á o face zaptŭ pe séma cămăreĭ cum şi câtă sare va găsi ver la cine dată la uniĭ alţiĭ făr de preţŭ, ca lucru de furatŭ tótă să o facă şi pe aceia zaptŭ, de care să trimiţĭ Domnieĭ mele catastihŭ câtă sumă? la cine anume? şi cu ce preţŭ s'aŭ vêndutŭ? de care va avea orînduitŭ mumbaşirŭ porunca Domnieĭ mele în ce chipŭ să urmeze. Tolco pisah gospod. 1791, August 30.

La Calafatŭ, la Rîmniculŭ sud Vâlcea, la Zimnicea, la moşia luĭ Const. Credincerul, prin marafetulŭ ispravnicilor judeţuluĭ şi o carte la caimacamŭ dându-ĭ scire de trimiterea acestor mumbaşirĭ şi să urmeze şi d-luĭ asemenea pentru câtă de acestŭ felŭ de sare se va găsi la Craiova.

Cod. No. XX, fila 17—18.

(2) *Volnicie cu mumbaşir: Manolache Cuparu ca să mérgă la vel ocna sud Vâlcea ca să iée socotéla luĭ Const. Haralambie de venitulŭ ocneĭ.*

Zemle Vlascoe.... Dămŭ Domnia mea volnicie boeruluĭ Domnieĭ mele Manolache Cuparu, să mérgă la vel ocna sud Vâlcea, séŭ ver unde va găsi pe Costandin Haralambie, ce a avutŭ epistasia ocnelor marĭ, pe care să-lŭ apuce cu strînsóre, ca prin scirea d-luĭ Caimacamuluĭ să-şĭ dea socotéla de câtă vênḑare

In 20 Ianuarie 1792 Domnitorulŭ fixéză prețurile de vênḍare a săreĭ *la „bătătura ocnelor“*. Se va vinde suta de oca de sare cu 2 leĭ și 30 parale (1).

Fiind-că sarea pentru exportŭ în Turcia se vindé maĭ eftină decâtŭ pentru consumațiunea țéreĭ, se făcéŭ abusurĭ, căcĭ cărăușiĭ ce transportaŭ sarea la Giurgiu, o vindéŭ în țéră. Atuncĭ fu silitŭ Domnitorulŭ a pune străjĭ privighetóre de alungulŭ drumuluĭ Giurgiuluĭ, ca să împedice acestŭ abusŭ. Poruncĭ s'aŭ datŭ, dar nu credemŭ că abusulŭ putu să fie împedicatŭ! (2).

---

de sare a făcut i de câtă sare a tăiatŭ și a scoborîtŭ cum și de totŭ venitulŭ ocnelor până la orĭ-ce dela sfîrșitulŭ luĭ Iulie încóce, adecă de când s'aŭ rênduitŭ elŭ la ocne, care socotélă va urma orênduitulŭ a o aduce spre vederea Domnieĭ mele. I saam receh gospodŭ. 1791, Aug. 30.
Cod. No. XX, fila 18.

(1) *Carte deschisă către epistații cămărașilor a câte trele ocnele, pentru hotărârea ce aŭ făcutŭ Măria Sa cum să urmeze a vinde sarea de la Ocnă, iar a nu cere prețŭ maĭ multŭ.*

Zemle Vlascoe... Credincioșiĭ boerilorŭ domnii mele epistaților cămărășiĭ dela câte trele ocnele sănătate; fiind-că prețulŭ săriĭ aŭ ajunsŭ în curgerea acestor anĭ trecuțĭ a se vinde câte patru leĭ pe locŭ în bătătura ocnelor, din rĕu obiceĭŭ și din rea urmare la slujbă a orênduiților dela ocne cămărașĭ, care acésta nesuferind'o Domnia nóstră de a se urma acestŭ prețŭ fără de cuvêntŭ și peste mĕsură, am găsitŭ Domnia mea cu cale de a se vinde sarea pe locŭ acolo la bătătura ocnelor cu un prețŭ de mĕsură cuviinciosŭ care-'lŭ arătațĭ maĭ josŭ, și după pliroforia ce am luatŭ Domnia mea pentru deosebirea ce este acum între acéstă vreme la curgĕtórele cheltuelĭ ale ocnelor, cum la tăiatul săriĭ și la altele trebuinciόse, vrândŭ să păḍimŭ mijloculŭ celŭ dreptŭ după analoghia cea cuviinciósă, hotărâmŭ să se vênḍă sarea suta de oca câte douĭ leĭ și 30 parale, ca și cumpĕrătoriĭ să se mulțuméscă și nicĭ cămăra Domnieĭ mele sĕ nu se păgubéscă cu pricina numitelor cheltuelĭ; decĭ vĕ poruncimŭ Domnia mea, să avețĭ a trimite acéstă Domnéscă a nóstră hotărîre, la orênduițiĭ cămărașĭ de la fieş-care ocnă, ca să urmeze după Domnésca nóstră poruncă și hotărîre, fără de a se îndrăzni să facă vre o altă rea urmare de catahrisis cu a adăoga prețulŭ peste hotărîrea Domnii mele, căcĭ de ne vomŭ însciința cum că nu urméză Domnesceĭ nóstre poruncĭ, să scie că-'ĭ vomŭ osândi băgându'ĭ pe ênșiĭ în ocnă ca să taie sare. 1792, Ianuarie 20.

Asemenea patru cărțĭ ca acésta s'aŭ făcut la caĭmacam, i la sud. Vâlcea, Saac, Prahova și Dâmb. ca să facă sciută și cunoscută acéstă hotărîre la toțĭ de obște.
Cod. No. XX, fila 268.

(2) *Cartea ce s'aŭ datŭ la mâna vel. cămărașŭ de a păḍi în drumu Giurgiuluĭ și al Zimnicelor carele ce mergŭ cu sare la schele.*

Zemle Vlascoe... Fiind-că din porunca Domnii mele.... s'aŭ rênduit de către nazăriĭ ocnelor în drumulŭ Giurgiuluĭ și a Zimniciĭ spre paḍa carelor cu sare ce

Abusŭ mare se face şi cu *sărăritulŭ* munţilor. Locuitoriĭ plăteaŭ o mică dare anuală şi aveaŭ dreptulŭ să rădice cu acésta sarea ce le trebuia, din malurile dela bătătura ocnelor. Pentru a împuţina abusulŭ ce se făcea în ocne, cu dreptulŭ *sărărituluĭ munţilor*, M. Suţu dete în 6 Februarie 1792 pitaculŭ următorŭ:

Cartea pentru malurile de sare din sud Slaam-Râmnic i Buzĕŭ şi Saac, care sunt a se păzi.

Zemle Vlascoe.... După obiceiŭ fiind-că malurile de sare ce sunt în sud Slaam-Rămnic, Buzĕu şi Saac, să păzescŭ de vameşiĭ cămăraşilor de ocne ca să nu se facă risipă cu carulŭ séŭ cu calulŭ, afară numaĭ de ómenĭ ceĭ ce plătescŭ sărăritŭ care sunt sciuţĭ, însă şi aceia ce aŭ voia numaĭ cu traista pentru trebuinţa caselor, dreptŭ acea dăm Domnia mea acésta carte la mâna.... pe care l'aŭ rânduitŭ dumnélor cămăraşĭ ca să fie de pază la malurile de sare dintre acestea judeţe, să pórte grijă şi să fie cu priveghere a nu îngădui pe nimenea să facă risipă şi să iée sare cu caru şi cu calulŭ, afară numaĭ din ceĭ ce plătescŭ sărăritŭ, carĭ sunt sciuţĭ, însă şi aceia să aibă voie a lua numaĭ cu traista pentru trebuinţa caselor lor şi pentru câţĭ se hrănescŭ cu sare dintr' acelea malurĭ fără de banĭ, să iée dela dênşiĭ mielulŭ, hărşiĭ, caşulŭ şi 6 oca lână séŭ câte talerĭ cincĭ, dela cine nu va avea de acelea, dér orĭ pe cine va prinde furândŭ séŭ cu carulŭ séŭ cu calulŭ, vitele tóte să le iée de glóbă, iar pe ómenĭ să'ĭ globéscă, după obiceiŭ, prin scirea dumnélor ispravnicilor de judeţŭ, i vătaşilor de plaiŭ; să fiţĭ mână de ajutoriŭ orînduituluĭ de dumnéluĭ vel cămăraşŭ spre a putea păzi după cum se cade şi să nu curgă pagubă camăriĭ. 1792, Fevruarie, 6.

Cod. No. XX, fila 351.

M. Suţu ţine din scurtŭ producerea acestuĭ importantŭ monopolŭ, alŭ săreĭ. Incă la 10 Octombrie 1791, Moscu epistatulŭ ocnelor, merse să le inspecteze, cu pitacŭ dela Domnitor (1).

---

trecŭ la aceste douĕ schele anumite, i-am datŭ acéstă a nóstră Domnéscă carte la mânĭ, ca să fie cunoscutŭ şi sciutŭ de acéstă trébă, pentru care poruncimŭ şi domnieĭ-vósre ispravnicilor i vouă căpitanilor să daţĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ la celea ce vi se va arĕta că are trebuinţă de slujba ocnelor Domnescĭ, că acésta este porunca Domnieĭ mele. 1792, Ianuarie 19.

Cod. No. XX, fila 263.

(1) *Douĕ cărţĭ deschise către Ciocănaşiĭ i Măglaşiĭ dela Ocna Slănic i Telega a'şĭ face datoria slujbiĭ lor.*

Fiind-că ne-am însciinţatŭ Domnia mea cum că Ciocănaşiĭ i Măglaşiĭ Ocnelor neurmândŭ slujba lor precum sunt datorĭ şi lenevindu-se la lucru Ocnelor, cum şi alţiĭ dosindŭ din lucru şi slujba lor, pricinuescŭ zătignire şi pagubă la venitulŭ cămăriĭ Domneştĭ, pentru care fiind-că din porunca Domniĭ mele vine la amêndouĕ Ocnele Dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ Boerulŭ Domniĭ mele Ioan

N'a prea fostŭ darnicŭ M. Suțu, la boerĭ și slujbașĭ, cu bolovanĭ de sare. Abia aflămŭ cărțĭ dela M. Suțu de dăruire de sare la cățĭva boerĭ și monăstirĭ, cum și anume 150 bolovanĭ pe anŭ, luĭ Dimir Baba Techesĭ, și 20 bolovanĭ pe anŭ luĭ Sah-Palt dela Salihler, gazda boerilor carĭ mergŭ cu trebĭ la Constantinopole și vinŭ de acolo încóce (1).

Oeritulŭ. Unŭ venitŭ destulŭ de frumosŭ dădea *oeritulŭ* pe fie-ce anŭ. Intervențiunea puternică a Austrieĭ în privința oilor mocanilor, scăḑuse darea acestora câte 10 banĭ de oae, pe când mocaniĭ supușĭ țĕreĭ plăteaŭ 12 banĭ de oae. M. Suțul găsi utilŭ și dreptŭ a egaliza darea de oae, pentru cĭobaniĭ pămêntenĭ și ceĭ din Ardeal. In acest scopŭ M. Suțul dă, la 6 Octombrie 1791, anume hrisovŭ, ce ordonă a se păstra în arhiva mitropolieĭ țĕreĭ (2).

Hagi Moscu biv vel căminariŭ epistatulŭ Ocnelor, ca să facă căutare de acésta, vĕ poruncimŭ strașnicŭ vouĕ tuturor ciocănașilor și măglașilor, fără de a vĕ risipi și fără de a dosi vre-unulŭ, și să lucrațĭ slujba vóstră cu silință după datorie fără a vĕ lenevi, pentru că celuĭ nesupusŭ are voe și poruncă dela Domnia mea să-lŭ bage în fiére, și să-lŭ triméță aicĭ la Domnia mea ca să se pedepséscă. 1791 Octombrie 10.

(1) S'aŭ înouitŭ de Măria Sa Vodă cartea luĭ Dimir-Baba-Teche, ca să iée dela Ocna Telega, pe anŭ, bolovanĭ sare 150 bolovanĭ po una sută, și în vreme cândŭ se va da și altora să și-o ridice să o ducă unde va vrea, care acéstă milă aŭ avut'o, atâtŭ dela ceĭ-l-alțĭ Domnĭ de maĭ nainte, câtŭ și dela Măria Sa din cea-l-altă Domnie. 1792, Aprilie 1.

Cărțile ce s'aŭ datŭ de mila de sare găsdașilor ce sunt pe drumulŭ Țarigraduluĭ

Zemle Vlascoe... Luĭ Sah-palt dela Salihler, carele fiindŭ gazda boerilor și alțĭ ómenĭ Domnescĭ, carĭ mergŭ cu trebĭ la Țarigradŭ și vinŭ de acolo încóce, aŭ avutŭ orênduială, atâtŭ de la trecuțĭ Domnĭ de maĭ nainte, câtŭ și de la Domnia mea din cea-l-altă Domnie, de a lua dela ocna Telega pe anŭ sare bolovanĭ 20, precum ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia mea, printr'acéstă carte a Domniĭ mele, ca să aibă a lua acéstă sare nesmintitŭ pe totŭ anulŭ. și poruncimŭ Domnia mea dumitéle vel. cămărașŭ de ocne, să daĭ; într'altŭ chipŭ să nu fie, că așa este porunca Domnieĭ mele. 1792, Noembre 18.
Cod. No. XX, fila 327.

(2) *Hrisovulŭ pentru scăḑĕmêntulŭ oieritulu*ĭ

Iω Mihail Constantin Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe... Obștéscă este într'adevĕrŭ și netăgăduită datoria celor ce s'aŭ învrednicitŭ dela Dumneḑeŭ a avea stăpânire de noróde și putere, a se cunósce pe sine-șĭ, și după câte de marĭ darurĭ s'aŭ învrednicitŭ dela Dumneḑeŭ, asemenea și eĭ să

Cu privire la pogorîrea din Ardél, a păstorilor cu oĭ găsimŭ şi

---

dée facerile de bine asupra noroduluĭ ce i s'aŭ încredinţatŭ dela Dumneḑeŭ. Iară când facerile de bine se facŭ şi fără de a nu fi cerute dela ceĭ ce aŭ trebuinţă de dênsele, cu atâta deosebire sunt, în câtŭ de se dă dela ceĭ ce aŭ cercetatŭ adêncurile înţelepciunii, (că omenirea, numaĭ când face bine se asémĕnă luĭ Dumneḑeŭ) putemŭ ḑice maĭ cu dinadinsulŭ, că cu atâtŭ se asémĕnă maĭ multŭ, când va face binele în vreme ce nu este cerutŭ şi în timpulŭ ce este trebuinciosŭ, şi maĭ vêrtosŭ când este şi de obşte la toţĭ, iar nu în parte la uniĭ. Acésta déră chibzuindu-ne Domnia mea şi cugetândŭ, nu de asemenea a ne asemĕna prin fapte Dumnezeiriĭ, ci în adevĕrŭ a sĕvêrşi poruncile Dumneḑeiescĭ, ce ne sunt date prin sfintele scripturĭ, de a ocroti şi a mângâia pe supuşiĭ noştri, nu numaĭ ca unŭ stăpânitorŭ cu oblăduirea, ci maĭ vêrtosŭ ca unŭ părinte cu libovulŭ, îndată ce ni s'aŭ încredinţatŭ şi întru acésta a doua-óră de Dumneḑeésca provedinţă otcârmuirea aceştiĭ de Dumneḑeŭ păzite Domnescii nóstre ţĕrĭ, ne maĭ socotindŭ alta de câtŭ să aflămŭ mijlócele cu care să putemŭ a o tămădui din veştejirile lipsiĭ şi scăpătăciuniĭ, şi a o înflori iarăşĭ întru mirezmele îndestulăriĭ şi a bilşuguluĭ, adăpându-o cu isvórele bunelor întocmirĭ şi adăpostindu-o de vijeliile nedreptăţilor şi încălḑind-o cu facerile de bine celea cuviinciόse, ne maĭ căutândŭ la trebuinţele visterieĭ cele marĭ şi la cheltuelile cele multe şi trebuinciόse şi la aflarea mijlócelor acestor înlesnirĭ, ci despre o parte vĕḑèndŭ lipsa şi împuţinarea vitelor şi maĭ vêrtosŭ a oilor, care socotindu-o Domnia mea, că póte nu va fi ajunsŭ într'acéstă stare numaĭ din pricina rezmeriţelor, ci pe lângă acésta şi din tânguirea cea tăcută a nedreptăţiĭ ce suferea pămêntenii cu a plăti dăjdia oierituluĭ, de óie câte 12 banĭ, în vreme ce vĕḑŭ pe strĕinĭ, că plătescŭ câte banĭ 10, nu aŭ pututŭ suferi sufletulŭ Domnieĭ mele, a se urma maĭ multŭ acéstă nedreptate pămêntenilor, spre a fi adecă dobêndiţĭ numaĭ strĕiniĭ de acéstă milă, iară pămênteniĭ carĭ maĭ vêrtosŭ se cade să se foloséscă din folosulŭ Patrieĭ lor, să fie lipsiţĭ de dênsa, ci după buna voinţă ce avemŭ a se isbăvi toţĭ de acea mâhnire, ce nicĭ aŭ isbugnitŭ de a o cuvênta şi a'şĭ afla prin mângâere şi dréptă dreptatea lor, ca prin acestŭ mijlocŭ să facemŭ îndemnare la toţĭ de obşte, să se dea cu dinadinsulŭ la strădania prăsileĭ şi sporireĭ oilor, prin care cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi blagoslovenia nóstră să se destuleze şi micŭ şi mare cu rodurile lor, în ḑiua a 28 a trecuteĭ lunĭ a luĭ Septemvrie, a acestuĭ velétŭ 1791, amŭ făcutŭ ţĕriĭ Domnieĭ mele acestŭ dreptŭ şi cuviinciosŭ darŭ, rădicândŭ câte douĭ banĭ din 12, ce plătea pămênteniĭ de óie la vremea oierituluĭ, şi am hotărîtŭ să plătéscă toţĭ numaĭ câte 10 banĭ de óie şi obicĭnuitele plocóne; care acéstă hotărîre, după ce amŭ publicuit-o prin cuvêntŭ în divanulŭ Domnieĭ mele, faţă fiindŭ prea sfinţitulŭ şi de Dumneḑeŭ alesulŭ părintele nostru metropolitulŭ ţĕriĭ, iubitoriĭ de Dumneḑeŭ părinţiĭ episcopĭ, şi dumnélorŭ cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ divanuluĭ Domnieĭ mele, amŭ însciinţat-o şi cu cărţile Domnieĭ mele la tótă obştea în ţéră, prin tóte judeţele, oraşele şi satele, spre a se bucura toţĭ locuitoriĭ de obşte de acésta cu dreptate şi cu milostivire facere de bine, ce de obşte amŭ făcutŭ Domnia mea; dar pentru ca să fie cunoscutŭ că acestŭ scăḑĕmêntŭ la oieritŭ nu l'amŭ făcutŭ Domnia mea numaĭ pentru estimpŭ, ci şi în aniĭ viitorĭ şi în tótă vremea de rêndŭ, hotărîndŭ a primi cu înmulţămită voinţă acestŭ scăḑĕmêntŭ de oieritŭ pentru mângâerea pămêntenilor de obşte, şi pentru îndemnarea la prăsila vitelor; iată amŭ întăritŭ aşeḑĕmêntulŭ acesta şi prin Domnesculŭ nostru hrisovŭ, iscădisposițiune a luĭ M. Suțu, pentru a împedica stricăciunĭ în ogóre, în calea turmelor (1), cum și spre a se ține o sémă de oile intrate în țéra la pășiune (2).

---

litŭ cu însășĭ iscălitura și pecetea Domnieĭ mele Ioan Mihail Costan. Șuțul Vv. și cu credința prea iubiților Domniĭ mele fiĭ Ioan Vv., Grigorie Vv., Alexandru Vv. și cu mărturia sfinţieĭ lor părinţilor arhiereĭ, și a dumnélor cinstiților și credincioșilor boerilor divanuluĭ Domniĭ mele, care Hrisovŭ după ce se va scrie în condica divanuluĭ și a visterieĭ, îlŭ dămŭ Domnia mea în păstrare la arhiva metropoliĭ țēriĭ. 1791, Octombre 6.

Cod. No. XX, fila 125, 126, 127.

(1) *Cărțĭ deschise pe la tóte județele pentru vornicecĭ și pentru vitele ce facŭ stricăciunĭ.*

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud..... i vorniceilor de prin județe, fiind-că acum este vremea când scobóră după obiceiŭ vitele locuitorilor din ținuturile nemțeștĭ, spre ernaticŭ, aicĭ în pământulŭ țēriĭ rumânescĭ, și fiind-că locuitoriĭ pământenĭ de aicĭ, din ne prevederea vremiĭ ce aŭ fostŭ nu vor fi apucatŭ toțĭ așĭ strînge bucatele și fēnețele de peste câmpurĭ, și póte să se întêmple a da vitele cuivașĭ peste nescare-va bucate séŭ fēnețe, măcar că aŭ poruncă și străiniĭ pentru grijă și paza vitelor lor; dară cu tóte aceste, vē poruncimŭ Domnia mea, ca de care cumvaș se va întêmpla a face vre-o călcare séŭ stricăciune la nescar-va bucate séŭ fēnețe, să nu se facă cu acésta globirĭ și pagube celuĭ cu vitele, în mijlocŭ de jafŭ și nedreptate, de vornicеĭ, de căpitanĭ, séŭ zapciĭ, a face de sineșĭ împlinirile fiind-că aceste nu le suferimŭ Domnia mea, și precum ocrotimŭ pământeniĭ, așa și pe străinĭ îĭ ferimŭ de nedreptățĭ, ci vornicelu acela ce este orênduitŭ la partea loculuĭ, făcêndŭ ispășală de față cu ómeniĭ împrejurașĭ, dreptŭ, în adevĕrŭ să aibă a arĕta la d-vóstră ispravnicilor, și d-vóstră vețĭ face hotărîrea și împlinirea pagubeĭ păgubașuluĭ, ca și celŭ păgubașŭ să-'șĭ iée dreptulŭ luĭ, și și stăpânulŭ vitelor să nu se jăfuiască și să se păgubéscă peste dreptate. 1791 Septembre 24.

Cod. No. XX fila 94.

(2) *Cărțĭ legate către toțĭ vătașiĭ plaiurilor pentru vitele ce aducŭ bârsaniĭ din 'năuntru la pășune, a le lua în scrisŭ când vinŭ, ca să vadă cu câte esŭ din țéră*

Sluga Domniĭ mele vătașe de plaiŭ,..... fiind-că voimŭ Domnia mea să scimŭ pe bârsaniĭ străinĭ, carĭ sunt obișnuițĭ de-'șĭ scotŭ vitele la pășune aicĭ în țéră, și apoĭ iar le întorcŭ înlăuntru, cu câte vite esŭ când vinŭ în țéră, și cu câte se întorcŭ? iată că și poruncimŭ de aicĭ înainte să porțĭ grijă și să fiĭ datorŭ, ca la vremea ce ese în țéră, câțĭ caĭ séŭ câte vite marĭ adecă boĭ, vacĭ vor avea? așișderea și câte turme de oĭ, fieș-carele? să le iéĭ în scrisŭ cu numĕrulŭ lorŭ, adecă capetele a vitelor marĭ, a turmelor a celor micĭ, de care să țiĭ anume nouă condică în care să le trecĭ acestea, dândŭ și la mânile lor răvașŭ, cu însemnarea de câte vite aŭ scosŭ în țéră? și pe fieșĭ care lună să aibĭ a trimite la dumnéluĭ vel spătariŭ fóie anume: cutare omŭ cu câte vite marĭ, și cu câte turme de

Avaetulŭ plaiurilor. Ceĭ doĭ vornicĭ (de țéra de susŭ și de țéra de josŭ) și ceĭ doĭ logofețĭ, prelevă, sub M. Suțul, avaeturile următóre:

Avaetulŭ plaiurilor ce este hotărîtŭ a da la dumnéluĭ vel vorniculŭ.

Taleri			
60	Vatavulŭ din Plaiulŭ Rômnic	sud Slam.-Rômnic.	
100	Plaiulŭ Slănic	sud Buzĕŭ.	Țéra de susŭ la vel vornicŭ
70	Plaiulŭ Părșcovuluĭ		
200	Plaiulŭ despre Buzĕŭ	sud Saac.	
200	Plaiulŭ Teléjănuluĭ		
120	Plaiulŭ Prahoveĭ	sud Prahova	
90	Plaiulŭ Ialomița	sud Dâmbovița	
80	Plaiulŭ Dâmbovița		
80	Plaiulŭ Nucșóreĭ	sud Muscel	
60	Plaiulŭ Dâmbovițeĭ		
80	Plaiulŭ Arefuluĭ	sud Argeș	Țéra de josŭ la vel vornicŭ
70	Plaiulŭ Loviștiĭ		
130	Plaiulŭ Cozieĭ	sud Vălcea	
120	Plaiulŭ Horezuluĭ		
90	Plaiulŭ Vêlcanu	sud Gorj	
90	Plaiulŭ Novaciĭ		
60	Plaiulŭ Munteluĭ de susŭ	sud Mehedințĭ.	

Plaiurile țĕriĭ de josŭ și de susŭ arĕtate anume.

Plaiulŭ de susŭ —	Mehedințĭ	Țéra de susŭ la vel logf.
Plaiulŭ Vălcanuluĭ	Gorj	
Plaiulŭ Novaciĭ		
Plaiulŭ Orezul	Vălcea	
Plaiulŭ Cozieĭ		
Plaiulŭ Arefuluĭ	Argeș	
Plaiulŭ Loviștiĭ		

---

oĭ aŭ trecutŭ? și în răvașŭ, care eștĭ poruncitŭ a da aceluĭ bârsan la eșirea în țéră și la întórcerea lor, când vor vrea să tréćă înlăuntru, asemenea să fiĭ datorŭ a vedea suma vitelor și de vorŭ fi totŭ acea sumă, bine, iară de va avea sumă de vite marĭ maĭ multŭ decâtŭ cu câtŭ aŭ eșitŭ, oprindŭ pe unulŭ ca acela, numaĭ de câtŭ cu probă să însciințațĭ și Domnieĭ mele prin dumnéluĭ vel spătariŭ, după cum acestŭ nizamŭ aŭ fostŭ datŭ încă din cea-l-altă Domnie a nóstră, prin cărțile ce s'aŭ fostŭ scrisŭ de obște către vătașĭ, la létulŭ 1789, Decembre 22, care acelŭ nizamŭ să-'lŭ urmațĭ și acumŭ, cum vĕ poruncimŭ maĭ susŭ. 1792, Aprilie 26.

Cod. No. XX, fila 526.

Plaiulŭ Nucşóra Plaiulŭ Dâmboviţa	Muscel	Ţéra de josŭ la vel logf.
Plaiulŭ Ialomiţa Plaiulŭ Dâmboviţa	Dâmboviţa	
Plaiulŭ Prahova Plaiulŭ despre Buzĕŭ	Saac.	
Plaiulŭ Slăniculuĭ Plaiulŭ Părscovuluĭ	Buzĕŭ	
Plaiulŭ Rômniculuĭ	Slam.-Rômnic.	

Cod. No. XX, fila 165.

Cercătura oerituluĭ. De acéstă slujbă, sorginte nesecată de abusurĭ, de împilărĭ pentru ţĕranŭ, s'a folositŭ şi M. Suţu, celŭ puţinŭ pentru unele judeţe. Negreşitŭ Domnitorulŭ dădea ordine, ca să nu se facă din *cercătură* abusŭ, dar fără de abusŭ nu eşia nimica orĭ maĭ nimica din *cercătură !*... (1).

---

(1) S'aŭ făcutŭ poruncă la ispravniciĭ ot sud Olt ca să aibă voe a face cercătură la cumpĕrătoriĭ slujbaşĭ oerituluĭ pe plăşile dela vale, cu sorocŭ ḑece ḑile, la care să fie împreună şi ispravnicĭ, ca să nu se facă vre-o supĕrare locuitorilor căcĭ apoĭ eĭ vor avea a rĕspunde. 1792, Martie 18.

Cod. No. XX, fila 429.

Cărţĭ de cercătură a oerituluĭ pe anulŭ acesta 1792, Ghenarie 3

Zemle Vlascoe... De vreme ce Domnia mea aŭ făcutŭ milă cu locuitoriĭ de obşte, şi amŭ scăḑutŭ din baniĭ ceĭ obicĭnuiţĭ a oerituluĭ de tótă óia câte douĭ banĭ, datorĭ era şi locuitoriĭ de obşte a fi cunoscĕtorĭ de acéstă milă şi a'şĭ plăti dreptulŭ oeritŭ la orênduiţiĭ slujbaşĭ, iară carele va fi îndrăsnitŭ a face vre-unŭ vicleşugŭ în urmă după acéstă milă ce li s'aŭ făcutŭ, şi aŭ gânditŭ să păgubéscă cămara Domnieĭ mele cu ascunderea veniturilor, uniĭ ca aceia se cade după totŭ cuvêntulŭ dreptăţeĭ a plăti negreşitŭ baniĭ oerituluĭ îndoitŭ pe vitele ce aŭ tăinuitŭ; dreptŭ acea s'aŭ datŭ după obiceiŭ acéstă carte a Domnieĭ mele dumnélor boerilor cumpĕrătorĭ aĭ oerituluĭ de est timpŭ, cu care să orênduiască cercătorĭ la judeţŭ, carĭ cercătorĭ, prin scirea ispravnicilor judeţuluĭ, să âmble pe urma slujbaşilor d'ântêiŭ, să strîngă răvaşele acelora şi să dée rĕvaşele lor, şi pe care din slujbaşĭ va găsi cu oĭ furate nepuse în catastihŭ, să-ĭ apuce să plătéscă îndoitŭ, după obiceiŭ, iară pe locuitoriĭ carĭ iĭ va găsi cu vite dosite şi nearĕtate la slujbaşiĭ d'ântêiŭ, pe uniĭ ca aceia să-ĭ apuce să plătéscă negreşitŭ baniĭ oerituluĭ cu ploconulŭ îndoitŭ, după cum hotărîm maĭ susŭ, iară maĭ multŭ să nu se cuteze a supĕra pe locuitorĭ, nicĭ cu cererĭ de alţĭ banĭ, nicĭ cu cererĭ de conace, de mâncărĭ şi bĕuturĭ, ci tóte ce le va trebui lor şi cailor să le cumpere cu banĭ, care cercătură a se face numaĭ până la 10 ale luĭ Martie, iar nu maĭ multŭ, însă boeriĭ cumpĕrătorĭ să nu orênduiască cercătorĭ pe slujbaşiĭ ce aŭ fost la cele-l-alte judeţe, de o fi şi cercătorĭ, ci schimbândŭ să orênduiască pe alţiĭ în locŭ să cerce; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi dumnévóstră ispravnicilor judeţuluĭ, să aveţĭ a da cercătorilor ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ, atâtŭ

Nu numaĭ la *oeritŭ* se făcea cercătură, ci şi la alte dărĭ, bună óră la dijmăritŭ, vinăriciŭ etc.

Cărţĭ legate la ispravnicii Oltuluĭ, Teleorman şi Vlaşca.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud..... fiindcă cumpĕrătoriĭ dijmărituluĭ de ĕst timpŭ aŭ cerutŭ dela Domnia mea domnescile nóstre cărţĭ de slobod̦enie pentru a face cercătură slujbaşilor d'ântêiŭ, li-s'aŭ datŭ deosebite cărţĭ deschise la mânĭ care citindu-le Dumné-vóstră veţĭ înţelege mijloculŭ cu care poruncimŭ Domnia mea a face cercătoriĭ urmare ĕst timpŭ; dar deosebitŭ ĭată vĕ poruncimŭ Domnia mea, dumné-vóstră ispravnicilor straşnicŭ ca să grijiţi fórte de acésta şi să nu îngăduiţĭ pe cercătorĭ a face vre-o urmare împotriva poruncilor Domnieĭ mele, or a supĕra pe locuitorĭ verĭ cu cerere maĭ multă peste baniĭ drepţĭ a-ĭ dijmărituluĭ, necăjindu-ĭ peste atâtea şi atâtea pagube ce aŭ pătimitŭ, verĭ cu a le cere conace făr de plată cu sila lucru ce nu se află la casele locuitorilor, verĭ a-ĭ frămênta într'altŭ chipŭ séŭ a ămbla maĭ multŭ făcêndŭ cercătură peste orênduitulŭ sorocŭ ce l-aŭ pusŭ Domnia mea; pentru că de veţĭ trece cu vederea şi veţĭ îngăduĭ şi nu veţĭ înşciinţa Domnieĭ mele, bine să sciţĭ că în loculŭ lor se vor pedepsi ispravniciĭ, fiind-că acésta este porunca Domnieĭ mele, ca omulŭ să dée numaĭ care li s'aŭ făcutŭ de către Domnia mea. 1791, Septembrie 5.

Cod. No. XX, fila 31.

S'aŭ făcutŭ poruncă în dosulŭ jălbiĭ armaşuluĭ Manul tacsildarulŭ vinăriciuluĭ din sud Muscel, ca să apuce pe măcelariĭ ce aŭ scaune în délurĭ să plătéscă obicĭnuitulŭ havaetŭ a scaunilor după tocmélă, afară din ceĭ ce vor avea cărţile Mărieĭ séle luĭ Vodă, cum şi pe mazilĭ şi alţiĭ ce aŭ intratŭ în privilegiurĭ de scutelĭ din d̦ilele luĭ Mavrogheni şi a nemţilor.

Cod. No. XX, fila 173.

Douĕ cărţĭ deschise a face cercătură slujbaşilor vinăriciuluĭ în sud Dolj şi Romanaţĭ.

Zemle Vlascoe...... Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud........ sănĕtate, după deosebită porunca Domnieĭ mele ce vi sa trămisŭ pentru a face cercătură slujbeĭ vinăriculuĭ, ne-aŭ arĕtatŭ boeriulŭ cumpĕratorŭ, cum-că i-aţĭ scrisŭ, că a-ţĭ fi orânduitŭ ómenĭ harnicĭ şi de credinţă, cercătorĭ, dér fiind-că aŭ doveditŭ că furtişagŭ s'aŭ făcutŭ în suma bănilor, iar nu în suma vedrelor, şi pentru acea nu aŭ pusŭ şi banĭ în răvaşŭ, ci numaĭ vedrele, iată se orândui .... cu porunca acésta a Domnieĭ mele, ca să facă pe deplinŭ cercătură, orânduindŭ şi ómenĭ de aĭ sĕĭ cercătorĭ, şi fiind-că slujbasiĭ vinăricerĭ, neurmândŭ ponturilor Domnieĭ mele, ca să pue şi suma banilor în răvaşŭ, să aibă cercătoriĭ a trece în dosulŭ răvaşuluĭ baniĭ, şi unde nu va găsi răvaşŭ, să iée adevĕrinţă dela mâna locuitorilor ce aŭ plătitŭ vinăriciu, cu arĕtare câţĭ vanĭ aŭ plătitŭ vinăriciu, şi într'a

---

pentru a putea căuta slujba cercătureĭ fără de cusurŭ, păzindŭ însă poruncile Domnieĭ mele de a nu face locuitorilor supărărĭ împotrivă maĭ multŭ, câtŭ şi pentru a se face înplinire de baniĭ îndoiţĭ de la ţĕranĭ şi dela slujbaşiĭ d'ântêiŭ pe vitele ce se vor găsi dosite. 1792, Ghenarie 3.

Cod. No. XX, fila 240.

căruia mână de slujbaşŭ i-aŭ datŭ, iscălindŭ atâtŭ locuitoriulŭ ce aŭ plătitŭ vinăriciulŭ, câtŭ şi cercătorulŭ în dosulŭ răvaşuluĭ séŭ adeverinţă, şi aşa urmândŭ la tóte după porunca Domnieĭ mele ce s'aŭ datŭ maĭ 'nainte cumŭ şi pentru răvaşele ce vorŭ fi printr'alte judeţe, a trimite porunca Domnieĭ mele, ca să se strîngă şi acelea, adeverite cu suma banilor, atuncĭ orânduitulŭ va veni de va aduce tóte răvaşele la boeriulŭ cumpĕrătoriŭ, căruia să aveţĭ a-ĭ da şi totŭ feliulŭ mână de ajutoriŭ spre săvîrşirea poruncii. 1791, Noemvrie 22.

Cod. No. XX, fila 196.

M. Suţu, care a protegiatŭ crescerea de oĭ şi vite pâmîntene, aŭ acordatŭ protecţiunea sea şi economilor de vite ardelenĭ. Aşĭa fu în casulŭ următóreĭ jalbe:

Jalba şi porunca unorŭ Bârsanĭ pentru supĕrarea ce li se face în potriva obiceiuluĭ, la moşia mônăstireĭ Mihaiŭ-Vodă.

Pré Inălţate Dómne.

Jăluimŭ Măriĭ Tale, pentru unŭ Năstase Grecul ce se află aicĭ, că noĭ avêndŭ oile nóstre pe moşia mônăstiriĭ Mihaiŭ-Vodă, şi fiind-că are numitulŭ cumpĕratŭ venitulŭ moşieĭ, vedemŭ că, afară din orênduiala şi obiceiulŭ pămêntuluĭ, că numaĭ de oparte ne aŭ luatŭ tal. 6 şi ne maĭ cere să'ĭ maĭ dămŭ tal. 4 şi cu ce cuvêntŭ nu scimŭ, că de când suntem amŭ datŭ de perdé tal. unulŭ şi unŭ mielŭ, iar maĭ multŭ nu; deosebitŭ avêndŭ nisce catârĭ pe moşie, nu şi 'ĭ împedecă să-ĭ dée într'o parte, ci iĭ lasă slobodĭ de ne respândesce iepele, şi ne-aŭ omorîtŭ douĭ mieĭ; âncă iepele nu maĭ sunt de prăsilă, fiind-că le aŭ încălecatŭ catâriĭ de le-aŭ smintitŭ, făcêndu-ne mare pagubă; ne rugămŭ Măriel téle să avemŭ dreptate la acestea, că nu putemŭ trăi din pricina luĭ, şi cum va fi mila Măriel téle.

Robiĭ Măriel téle
Ioan Macra, Ioan Schilă cu tovărăşiĭ nostri ungurenĭ, cu oile, la Făurenĭ sud Ilfovŭ.

Condicarulŭ refera luĭ M. Suţu arătându-ĭ care eraŭ ponturile:

«La punctulŭ g: Pentru perdé să aibă să dée fie-care câte tal. unulŭ, şi câte unŭ mielŭ la stăpâniĭ moşiilor, séŭ când nu vor da mielŭ să dée câte tal. 2, iar nu maĭ multŭ, şi pentru ca să nu fie pricină, perdéua să nu fie nicĭ maĭ mare, nicĭ maĭ mică, de câtŭ de oĭ şépte sute, şi de fieş-ce şépte sute de oĭ, să se dée unŭ mielŭ şi unŭ leŭ la stăpâniĭ moşiilor, iar nu maĭ multŭ, iar de a fi perdéua maĭ mică, asemenea iarăşĭ şă urmeze fără pricinuire.»

Răducan, condicarŭ.

Domnitorul otăresce:

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... După acestea ponturĭ poruncimŭ Domnia mea să se urmeze, şi în potrivă supĕrare să nu se facă. 1791, Aprilie, 19.

Vel logofĕtŭ.

Maĭ étă o cestiune ridicată de Bârsanĭ și otărîtă de Domnitor:

Jalba Bârsanilor și porunca ce s'aŭ datŭ la pricina lâneĭ ce tundŭ dela oile lor.

Pré Inălțate Dómne.

Jăluimŭ Mărieĭ téle, pentru că noĭ suntem cu oile nóstre în pămêntulŭ țêriĭ Măriеĭ téle, și acum când se vor tunde oile, fiind-că avemŭ trebuință de a duce lâna ce vomŭ tunde dela oĭ la casele nóstre, ne rugămŭ Măriеĭ téle să ni se facă luminată poruncă la vătafu plaiuluĭ, i la vameșiĭ dela Câinenĭ, ca să nu ne facă vre-o supĕrare, când vomŭ vrea să ducemŭ lâna dela oile nóstre dincolo, ne avêndŭ trebuință de lână dela alte oĭ, ca să facemŭ vre-unŭ alișverișŭ.

Robiĭ Măriеĭ téle. Noĭ lude 30 ungurenĭ dela doue turme de oĭ
ce sunt la Călărașĭ.

Iarășĭ condicarulŭ referă:

Ponturile ce sunt în condica Divanuluĭ pentru Ardelenĭ.

La pontulŭ ântêiŭ, maĭ susŭ ḑișiĭ ciobanĭ, tunḑêndu-șĭ vitele lor, lâna ce vorŭ lua dela dênsele, să o trécă în lăuntru ca unŭ lucru al lor, fără a nu li se cere nimicŭ, nicĭ cu numire de havaetŭ, nicĭ cu numele de vamă, însă și ciobaniĭ să nu-șĭ tunḑă oile la baltă, ci să le tunḑă, după vechiulŭ obiceiŭ, lângă hotarŭ.

La pontulŭ 12. Cum și lâna dela vitele lor, cândŭ vor tunde, după obiceiŭ, oile lor la hotarŭ, trecêndu-o atuncĭ, să nu fie supĕrațĭ de vamă, iar când vor tunde oile la vale și vor da bănuială, că cu lâna lor de împreună, cumpĕrŭ și altă lână străină pentru neguțitorie, atuncĭ prin marafetulŭ dumnéluĭ agentulŭ să se apuce ciobaniĭ să plătéscă baniĭ vămiĭ, să nu se păgubéscă Visteria împĕrătéscă, însă pentru aceĭ ce rĕmânŭ la câmpŭ véra cu oile și nu la munte și ernéză, să le tunḑă la vale, pentru lâna acestora, așa să urmeze vameșiĭ: să le céră răvașŭ de oieritŭ, și veḑêndŭ suma oilor ce aŭ plătitŭ, să cântăréscă lâna, și să ție în sémă de lâna țigae oca una de lână, de fieș ce óie, și de óie bârsană doue, iar după acéstă socotélă, câtŭ vorŭ avea maĭ multe să plătéscă vama, după dreptate.

Răducan, condicarŭ.

Domnitorul decide:

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Zemle Vlascoe..... Poruncimŭ Domnia mea vameșilorŭ, vătașilorŭ de plaiŭ, după aceste ponturĭ să urmărițĭ, și împotrivă să nu se supere, iar când se va găsi și lână străină lângă a lor, atuncĭ pentru aceia să avețĭ a însciința Domni mele. 1792, Aprilie 19.

Vel logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 499, 500, 501.

Totŭ cu referință la Mocanĭ, maĭ aflămŭ de la M. Suțu următórile disposițiunĭ:

Cincĭ cărțĭ la mâna sudiților mocanĭ pentru văcăritulŭ strĕinilor ce este de plătescŭ, a nu se supĕra în potrivă, însă una la Argeș, două la Vâlcea și două la Gorj.

Zemle Vlascoe..... Dumnévóstră tacsildarilor și vouă slujbașilor oerĭ din sud..... vĕ facemŭ în scire pentru văcăritulŭ strĕinilor, cari plătescŭ sudițiĭ Chiesaro-Crăesci la vremea verituluĭ pe vitele ce aŭ aicĭ în țéră la pășune, adecă de vită mare câte banĭ 33, și de vită mică pe jumĕtate, că cu acestŭ cuvêntŭ ce se ḑice de vită mică pe jumĕtate, s'aŭ întêmplatŭ în anulŭ trecutŭ a face slujbașiĭ oerĭ la uniĭ din sudițĭ supĕrare în potriva vechiuluĭ obiceiŭ făcêndŭ tunșiĭ caĭ marĭ și sugĕtoriĭ vite micĭ, pe cari slujbașiĭ i-am pusŭ Domnia mea de i-aŭ întorsŭ înapoĭ baniĭ ce i-aŭ luatŭ maĭ multŭ, plătindŭ și cheltuiala sudiților; decĭ pentru ca să nu se maĭ întêmple și pe viitórea vreme a face vre unŭ slujbașŭ tălmăcirea acestuĭ cuvêntŭ într'altŭ chipŭ, măcar că amŭ poruncitŭ Domnia mea ca și în ponturile slujbeĭ să se deslușască, déră iată și la mânile sudiților amŭ datŭ acéstă Domnéscă a nóstră carte maĭ 'nainte, prin care poruncimŭ de obște slujbașilor oierĭ, ca la vremea oierituluĭ cea obișnuită să nu-ĭ supĕrațĭ în potrivă, ci tunșiĭ și mânzațiĭ avețĭ a-'ĭ socoti dreptŭ vită mică, dela care avețĭ a lua văcăritulŭ pe jumĕtate, adecă doĭ dreptŭ unulŭ, iar cu sugĕtoriĭ nu avețĭ a face 1792, August 29.

Cod. No. XX, fila 810.

Zemle Vlascoe.... De vreme ce ne însciințămŭ Domnia mea, dela dumnéluĭ cinstitulŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnii mele Ienache Văcărescu, vel vist. cum că uniĭ din ceĭ ce aŭ oĭ la pășune pe munțiĭ dumnéluĭ, după obiceiulŭ ce aŭ avutŭ, uniĭ prin taină făcêndŭ cașulŭ brânză l-arŭ fi ducêndŭ aiurea, alțiĭ l'ar fi vênḑêndŭ pe la alte cășăriĭ, de prin alte județe; pentru care dămŭ volnicie omuluĭ domnieĭ-séle ce-'lŭ va avea orênduitŭ, ca prin marafetulŭ dumnélor ispravnicilor județuluĭ, pe nimenea dintre ceĭ cu oile, să nu îngăduiască a duce cașulŭ séŭ a-'lŭ face brânză, până la vreme, și a-'lŭ duce altŭ undevaș, să-'lŭ vênḑă, fără de numaĭ la cășăriile dumnéluĭ, de unde să-'șĭ iée și plata lor, după cum vor da și alțĭ neguțitorĭ de prin prejurŭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea și dumnévóstră ispravnicilor aĭ județuluĭ, i vătașilor de plaiŭ *(câte-va rêndurĭ nu se potŭ ceti)*, cu asemenea coprindere poruncimŭ să se urmeze și acumŭ, ca și dumnéluĭ la vreme să aibă a-'lŭ da la neguțitoriĭ capanlăĭ. 1792, Maiŭ 22.

Vel. logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 582.

In contra vameșilor s'aŭ maĭ jăluitŭ mocaniĭ. Domnitorul ordonă:

«Vătașŭ de visterie, să-ĭ scoțĭ maĭ ântêiŭ la judecata departamentuluĭ de șépte unde să véḑă și puruncile Domnii mele de slujba vămiĭ, și după aceiașĭ coprindere urmândŭ, să arete cu anafora cercetarea ce vor face între jăluitorĭ» cu vameșiĭ 1792, Maiŭ 31.

Depertamentulŭ judecă și aduce Domnitoruluĭ acéstă anafora:

Pré Inălțate Dómne.

«Vameșiĭ puse catalogŭ înaintea nóstră și după coprinderea luĭ rĕmâne să-'șĭ caute dreptulŭ la cumpĕrătorĭ, iar ciobanilor să li se dé zălógele și baniĭ ce li s'aŭ luatŭ, cum şi pentru mieĭ ne-fiindŭ obiceiŭ a lua vameşiĭ vre un havaetŭ, să întórcă baciuluĭ cele ce s'aŭ obrăznicitŭ de i-aŭ luatŭ, şi zapciu să facă împlinirea, iar hotărîrea cea desĕvêrşitŭ rămâne la Măria Ta.» 1792, Iunie 3.

Drăghicĭ medel. *Iordache Rudénul* clucerŭ. *Dumitrache* clucerŭ. *Pascal* vel vist.

Cod. No. XIX, fila 358.

Domnitorul decide:

Iω Mihaïl Const. Suţul VV i gospod.

«După anaforaua acésta a judecăţiĭ departamentuluĭ arétă Domnii mele zapciulŭ celŭ orênduitŭ, că şi vameşiĭ aŭ rĕmasŭ fără de cuvêntŭ, ne avêndŭ a face apelaţie; întărimŭ Domnia mea acéstă anafora, ca întorcêndŭ vameşiĭ zălógile şi baniĭ ciobanilor, ce le va fi luatŭ, să aibă aşĭ căuta cu cumpĕrătoriĭ, cum şi pentru mieĭ să urmeze cum se coprinde maĭ josŭ.» 1792, Iunie 5. Vel. logof.

Nu o să ne întindemŭ maĭ multŭ cu studiulŭ asupra birurilor şi avaeturilor din 1791/92; avemŭ să menţionămŭ aci încă repartiţiunea dăreĭ şoimilor pe plăşĭ.

Cărţĭ legate către vătafiĭ de plaiŭ pentru şoimĭ.

Sluga Domnieĭ mele vătaşe de plaiŭ.... ot sud.... fiind-că se apropie vremea a se trimite şoimiĭ ceĭ obicĭnuiţĭ, după care acestŭ obiceiŭ este dator şi plaiulŭ acesta a da şoimĭ, iată că maĭ nainte 'ţĭ poruncimŭ Domnia mea, să porţĭ grije din vreme, să găsescĭ şoimĭ bunĭ, frumoşĭ, iară să nu fie niscareva ciurele; însă şi acésta să sciţĭ că nu voimŭ Domnia mea a cumpĕra şi a aduce dintr'altă ţéră, fiind-că se află aicĭ; şi aşa la vremea când este a trimite să aveţĭ gata, şi până la ḑece ḑile ale luĭ Iunie să fie aduşĭ aicea în Bucurescĭ negreşitŭ, ca orĭ-care nu va urma a aduce până atuncĭ se va trimite mum-başir cu greŭ trépădŭ; acésta! 1792, Maiŭ 7.

Insemnarea de câţĭ şoimĭ cu plaiurile unde s'aŭ scrisŭ cărţile acestea.

Plaiulŭ Lovişti sud Argeş, şoimĭ	2
Plaiulŭ Arifuluĭ sud Argeş, şoimĭ	1
Plaiulŭ Nucşóri sud Muscel, şoimĭ	2
Plaiulŭ Dâmboviţa sud Muscel, şoimĭ	1
Plaiulŭ Ialomiţa sud Dâmboviţa, şoimĭ	1
Plaiulŭ Prahova sud Prahova, şoimĭ	2
Plaiulŭ Teléjenuluĭ sud Saac, şoimĭ	1
Plaiulŭ despre Buzĕŭ sud Saac, şoimĭ	2
Plaiulŭ Parscovuluĭ sud Buzĕŭ, şoimĭ	1
Plaiulŭ Slăniculuĭ sud Buzĕŭ, şoimĭ	1
Plaiulŭ Dâmboviţa sud Dâmboviţa, şoimĭ	1
	15
Plaiulŭ Lovişti sud Argeş, şoimĭ	1
Plaiulŭ Arifuluĭ sud Argeş, şoimĭ	1
Plaiulŭ Teléjenului sud Saac, Balaban	1
Plaiulŭ despre Buzeŭ sud Saac, Balaban	1
Plaiulŭ Slăniculuĭ sud Buzeŭ, Curoiu	2

Cod. No. XX, fila 560.

Cărţĭ la 5 plaiurĭ pentru şoimĭ, Balabanĭ, Curoiu, ne obicĭnuiţĭ, carĭ sunt însemnaţĭ înapoĭ.

Sluga Domnieĭ mele vătaşe de plaiŭ sud... 'ţĭ poruncimŭ ca peste orênduiala şoimilor cea obicĭnuită ce ţi s'aŭ scrisŭ, deosebitŭ pentru trebuinţa curţiĭ Domnieĭ mele, a agonisi încă aleşĭ, bunĭ, maĭ marĭ, de care maĭ naintea aduceriĭ şoimilor ceĭ obicĭnuiţĭ să-'ĭ trimiţi cu bună grije dreptŭ aicĭ la curtea Domnieĭ mele cu cartea ta de însciinţare, cum că acésta este celŭ deosebitŭ pentru trebuinţa curţiĭ Domnieĭ mele, care acesta cu câtŭ maĭ în grabă să-'lŭ trimiţĭ. 1792, Maiŭ 7.

Tóte aceste cărţĭ de şoimĭ într'acésta ḑi pecetluindu-se, séra s'aŭ datŭ în mâna ciauşuluĭ spăt. să le trimiţă.

S'aŭ făcutŭ carte la vătaviĭ CâmpeniĭI din sud Prahova, ca peste orênduiala de 2 şoimĭ, să maĭ facă unulŭ şi maĭ nainte să-'lŭ trimiţă; care carte s'aŭ trimisŭ cu lipcanŭ într'adinsŭ. 1792, Maiŭ 9.

Cod. No. XX, fila 561.

Nu numaĭ cu dările cunoscute și așĭa ḑicêndŭ normale se făcéŭ abusurĭ în ţéră, dar orĭ-ce mĕsură, orĭ-ce lucrare născé noue seriĭ de abusurĭ.

M. Suţul se otărî să restaure curtea domnéscă din Bucurescĭ, care o află în ruină, și dă ordine să se taĭe lemnulŭ necesarŭ în Dâmboviţa. Pe dată abusurile în pădurĭ sunt nesfêrșite!

Domnitorul află de ele și rênduesce, în 13 Iunie 1792, anchetă în contra zapciuluĭ de plasă Filip Produlescul, care tăĭa pădurile fără sémă, cu nume că e pentru curtea domnéscă, pe când era pentru specula luĭ proprie (1) și încarcă cu podveḑĭ pe locuitorĭ.

---

(1) Eată acéstă carte domnéscă:

Volnicie cu mumbaşirŭ ca să aducă pe Filip Produlescu zapciu sud Dâmboviţa pentru încărcătura ce aŭ făcutŭ locuitorilor.

Zemle Vlascoe.... De vreme ce ne însciinţămŭ Domnia mea, din jălbile unora din locuitoriĭ judeţuluĭ Dâmboviţa cum că unu Filip Produlescu ce este zapciŭ de plasă îĭ supĕră şi silesce pentru făcutulŭ chersteleĭ domnescĭ maĭ multŭ de câtŭ este orênduiala, cu cislă dela ispravniciĭ judeţuluĭ, dreptŭ aceea orênduimŭ pe....... să mérgă dreptŭ la ispravniciĭ judeţuluĭ şi poruncimŭ dumnevóstră ispravnicilor să daţĭ orênduituluĭ mumbaşirŭ fóĭe de cisla ce aţĭ făcutŭ în judeţŭ pe acéstă sumă de cherestea, ce se arétă maĭ josŭ, care s'aŭ orênduitŭ dela visterie la acestŭ judeţŭ pentru trebuinţa curţiĭ Domnieĭ mele, şi tu orênduitule mumbaşirŭ, dupĕ ce veĭ lua dela ispravnicĭ fóĭe iscălită de cisla cheresteleĭ, să mergĭ ânteĭŭ la plasă, unde este zapciŭ acelŭ Filip Produlescu şi să cercetezĭ pe pârcălabŭ şi pe săteniĭ fieş căruia satŭ din acea plasă, ca să aréte câtă cherestea aŭ făcutŭ cu felurimea eĭ anume, cu numire pentru tréba curţiĭ Domnescĭ, şi dupĕ ce veĭ isprăvi tótă cercetarea de prin tóte satele aceĭ plăşĭ să în-

In privinţa reconstruireĭ curţeĭ domnescĭ arse, maĭ aflămŭ următorulŭ pitacŭ :

Pitacŭ la vel Agă a arĕta Mărieĭ Séle de petrele şi altele ce aŭ fostŭ la casele Domnescĭ ce s'aŭ arsŭ, i la biserica de acolo.

Dumnévóstră vel Agă îţĭ facemŭ în şcire, că din porunca Domnieĭ mele cercetându-se în condica Divanuluĭ porunca ce aŭ fostŭ dată pentru paza caselor Domnescĭ a curţiĭ nouĕ, s'aŭ găsitŭ la Ghenarie 20, 1790, porunca Divanuluĭ în scrisŭ dată către dumnéta straşnică, ca dupĕ porunca ce aĭ spre a păzi casele Domnescĭ cu obicĭnuiţiĭ nemţĭ din pórtă, să urmezĭ a face aceeaşĭ pază şi lângă acésta să şi cercetezĭ de cele ce aŭ fostŭ în urma foculuĭ şi de cele ce lipsescŭ luate dela casele Domnescĭ, orĭ sobe, orĭ petre, séŭ ver-ce, ca să le afli, să le găsescĭ şi să le arĕţĭ. Decĭ poruncimŭ Domnia mea, să ne arĕţĭ Catagrafia ce aĭ făcutŭ atuncĭ de cele ce aŭ fostŭ şi de cele ce aŭ lipsitŭ şi unde s'aŭ găsitŭ séŭ se găsescŭ acum de tóte anume, să ne arĕţĭ atâtŭ dela case, câtŭ şi dela biserica curţiĭ de acolo. Tolcho pisah gospod. 1791, Sept. 12.

Vinăriciu. Am datŭ la pagina 254 ponturile *vinăriciuluĭ.* De vinăriciŭ se folosi puţin M. Suţul, căcĭ acestŭ venitŭ era, încă de maĭ mulţĭ Domnĭ anteriorĭ şi chiar şi de către M. Suţu, datŭ în folosulŭ unor mônastirĭ din ţéră şi orientŭ şi la diverse instituţiunĭ. Totuşĭ la 31 Augustŭ 1791, s'aŭ strigatŭ vinăriciulŭ la „kokiĭ veaki“ cu următórele ponturĭ maĭ puţinŭ complecte decâtŭ cele maĭ susŭ aduse :

---

făţişezĭ cercetarea cu fóia ispravnicilor de cislă, şi de se va găsi că aŭ fŭcutŭ locuitoriĭ cherestea maĭ multŭ decâtŭ se va coprinde în cisla ispravnicilor măcarŭ câtŭ de puţinŭ, să puĭ pe acelŭ zapciŭ în féră şi să-lŭ aducĭ aicĭ la Domnia mea, şi dumnévóstră ispravnicilor numaĭ decâtŭ să orênduiţĭ altŭ zapciŭ în locŭ de va fi acelŭ Filip şi acumŭ zapciŭ ; şi aşişderea poruncimŭ, orênduitule mumbaşir, să mergĭ şi la celea-l-alte sate i plăşĭ ce se vorŭ coprinde în fóia de cisla ispravnicilor, şi făcêndŭ asemenea cercetare din satŭ în satŭ de câtă cherestea s'aŭ făcutŭ de locuitorĭ cu nume de tréba curţiĭ Domnescĭ şi cu felurimea eĭ, să aducĭ Domnieĭ mele pliroforie în scrisŭ. 1792, Iunie 13.

Orênduiala ânteiŭ.	A doua orênduială.	A treia orênduială.
18000	—	2000 uluce palme 10
1000	—	lungul.
250	—	Laţĭ, căpriorĭ, însă ceĭ
250	150	d'ânteiŭ po stânjenŭ 2 $^{1}/_{2}$ şi
250	200	ceĭ de pe urmă po stânjenŭ
40	—	3 $^{1}/_{2}$ lungulŭ.
—	—	Tălpóie po stânjenŭ 2.
—	—	Grătiĭ.

Cod. No. XX, fila 728—729.

Ponturile strigăriĭ de vinăriciŭ a anuluĭ acestuia 1791 August 31, strigarea d'ântêiŭ.

Cumpĕrătoriĭ să urmeze cu strîngerea vinăriciuluĭ după obiceiŭ şi după cum s'aŭ urmatŭ şi în anulŭ trecutŭ fără de a face încărcătură séŭ vre-o nedreptate locuitorilor întru cevaşĭ.

Pentru milele mônastirilor să urmeze vinăriceriĭ Domnescĭ cu mijloculŭ ce arĕtămŭ, adecă să scrie vinăriciŭ împreună cu oameniĭ fieşcăreia mônăstirĭ, care va fi orênduiţĭ despre partea mônăstirilor şi să facă douĕ catastişe iscălite de vinăriceriĭ Domnescĭ şi de omulŭ mônăstirescŭ, din care unulŭ să-lŭ trimiţă la visterie, iar altulŭ la mitropolie şi baniĭ milelor strîngêndu-ĭ vinăricierulŭ Domnesc să-ĭ trămiţă la mitropolie, şi prin prea sfinţia sa părintele mitropolitŭ se va da Domnésca nóstră poruncă prin pitacŭ, ca să se dea.

Privilegiaţiĭ câţĭ aŭ Domnescile nóstre cărţĭ din cea-l-altă Domnie să se scutéscă, iar pentru câţĭ nu aŭ, se va face cercetare că la câţĭva fi cu cale a scuti să li se facă milă.

Baniĭ jumĕtate să-ĭ dea înainte iar ceĭ de al doilea să'ĭ dea până la 20 de ḑile, dândŭ chizaşŭ neguţitorŭ la visterie.

Havaeturile logofeţilor şi ale cismeleĭ să le deé cumpĕrătoriĭ peste suma cumpĕrătorieĭ.

Cod. No. XX, fila 22.

Cărţĭ legate la judeţele unde are milă de vinăriciŭ episcopia Rômnic, mônăstirea Căldăruşanĭ, mônăstirea Snagovul şi mônăstirea Cişmeleĭ, către ispravnicĭ i vinăricerĭ, ca baniĭ să-ĭ trimiţă la visterie, ce se va face milă mônăstirilor acestora

Dumné-vóstră ispravnicilor i vinăricerilor ot sud... sănĕtate, fiind-că într'acelŭ judeţŭ are milă de vinăriciŭ sfânta... pentru care milă măcar că aŭ fostŭ poruncitŭ Domnia mea prin ponturile ce s'aŭ datŭ la mânile vinăricerilor ca baniĭ să se trimiţă la sfânta mitropolie, dară acum vĕ poruncimŭ Domnia mea, că baniĭ vinăriciuluĭ aceştiĭ maĭ susŭ numiteĭ mônăstirĭ, să aveţĭ a-ĭ trimite dreptŭ la dumnéluĭ vel vist. cu catastihŭ de împreună iscălitŭ; să nu faceţĭ într'altŭ chipŭ şi fiţĭ sănătoşĭ.

Vêlcea	episcopia Rômnic.
Argeş	
Gorj	
Saac	mônăstirea Căldăruşanĭ.
Saac	mônăstirea Snagov.
Buzĕŭ	
Olt	mônăstirea zoodohpighi a Cişmeliĭ.

Cod. No. XX, fila 96.

Amŭ ḑisŭ maĭ susŭ, că nu numaĭ mônăstirilor li se făcea de Domnitor avaetŭ din venariciŭ, ci şi la unele instituţiunĭ.

Şi acéstă nu numaĭ din ***vinăriciŭ şi pîrpără***, ci şi din altele. Aşia din ***goştină***. M. Suţu dă goştina pentru scóla şi biserica din Agiescĭ din districtulŭ Ialomiţa, ênsĕ goştina numaĭ dela rĕmătoriĭ exportaţĭ, din ţéră câte 8 banĭ de rîmătorŭ, iar de la suditu străinŭ câte treĭ la suta. (1) Este ênsĕ de observatŭ că asemené favorurĭ, făcute scólei, în mare parte intra în punga proprietaruluĭ Agiescilor, care, precum vĕdurămŭ la 1-a domnie a luĭ M. Suţu, era fiulŭ Domnitoruluĭ. In favórea aceste bezadele maĭ dete Domnitorulŭ, âncă în 8 Aug. 1785, carte de 4 scaune de măcelărie în Bucurescĭ, scutite de dărĭ, şi i maĭ dete şi sare dela ocne. In 29 Septembre 1791 M. Suţu maĭ scuti de dărĭ 5 pivniţe alŭ bezadeleĭ (2).

---

(1) Carte de slujba gojtinărituluĭ din tótă ţéra, care este afiorisită la şcóla şi biserica ot. Ageştĭ sud Ialomiţa. «Amŭ datŭ Domnia mea acéstă carte luĭ... ce s'aŭ orênduitŭ dela epitropulŭ şcóleĭ şi alŭ bisericeĭ Ageştilor, să aibă volnicia a căuta acéstă slujbă aicĭ în oraşulŭ Bucurescĭ, urmândŭ întocmaĭ cu mijloculŭ ce se coprinde maĭ josŭ ca să iée gojtinăritulŭ numaĭ dela râmătoriĭ ce iesŭ din ţéră afară, iară dela râmătoriĭ ce nu iesŭ din ţéră afară n'are a cere gojtinăritŭ; decĭ déră câţĭ orĭ din neguţitorĭ, oiĭ din pămêntenĭ, orĭ străinĭ sunt raia aĭ pré puterniciĭ Impĕraţiĭ, care strînge râmătorĭ de neguţitorie şi vor vrea a'ĭ scóte din ţéră afară, orĭ la ce parte, dela aceĭ râmătorĭ ce vor eşi din ţéră să iée gojtinăritulŭ deplinŭ, după vechiulŭ obiceĭ, de unŭ râmătorŭ banĭ optŭ, iară de va fi suditŭ alŭ Rusieĭ séŭ alŭ Nemţieĭ, adevĕratŭ cu dovadă de suditŭ, acelŭ ce scóte râmătoriĭ din ţéră, şi va fi vitele adevĕrate ale sudituluĭ, cumpĕrate de elŭ, iară nu altŭ meşteşugŭ, dela acelŭ suditŭ să iée numaĭ treĭ la sută, pe câtŭ sunt datorĭ sudiţiĭ a da vamă, pentru mărfurile lorŭ fără altă trecĕtóre, care acéstă vamă adecă treĭ la sută pentru râmătorĭ să o iée numitulŭ gojtinarŭ, fără de a nu avea a face vameşiĭ obórelor, séŭ aĭ schelelor nimicŭ, cu cumpĕrătoriĭ de râmătorĭ, iară maĭ multŭ să nu se îndrăznéscă orênduitulŭ a face cerere dela sudiţĭ de câtŭ treĭ la sută, cum nicĭ vameşiĭ schelelor să nu se cuteze a'ĭ supĕra întru nimicŭ pe cumpĕrătoriĭ de râmătorĭ, nicĭ cu nume de trecĕtóre, nicĭ cu nimicŭ alta că se vor pedepsi; poruncimŭ Domnia mea d-vóstră zapciilor Bucurescilor, pe care-ĭ va arĕta maĭ susŭ numitulŭ că nu se supunŭ a-ĭ plăti, să-ĭ supuneţĭ şi fără de voia ior a da gojtinăritŭ după cum se cuprinde maĭ susŭ. 1792, Ianuarie 1.

Asemenea douĕ cărţĭ ca acésta s'aŭ făcutŭ una pe 5 judeţe ot peste Olt, şi una pe 12 judeţe de dincóce de Olt.

Cod. No. XX, fila 245.

(2) *Carte Casiĭ Măriei sale Grigoraş pentru 4 scaune din Bucurescĭ a le avea scutite*

Zemle Vlascoe..... Dat-amŭ Domnia mea Domnésca nóstră carte prea iubituluĭ nostru fiŭ Grigoraşco Şuţul Vv. ca să aibă a ţinea scutite patru scaune de carne aicĭ în oraşulŭ Domniĭ mele Bucurescii, de vamă, de erbăritŭ şi de tóte orênduelile câte aŭ scaunile, acestea să fie nesupărate întru nimicŭ; aşişderea să aibă a lua şi sare de la ocne pe anŭ bolovanĭ 150, pentru că osebitŭ de trebuinţa casiĭ, luminăţiile séle avêndŭ şi hotărîre ca la moşia sa Agieşŭ să întemeieze şi *scóla ca copiiĭ pămêntenĭ, să înveţe românesce, făr' de plată cu dascălŭ*, şi să aşeḑe şi la biserica de acolo preoţiĭ şi cântăreţiĭ trebuincioşĭ, amŭ bine-

In privinţa esportuluĭ rîmătorilor M. Suţu, la 26 Septembre 1791 dedese următorulŭ ordinŭ:

Cărţĭ deschise la judeţele marginiĭ despre partea ţĕriĭ nemţeştĭ, pentru rîmătorĭ a se lua de fieşcare câte tal. jumĕtate

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud... sănătate, vĕ facemŭ Domnia mea în ştire că pentru rîmătoriĭ ce trecŭ de aicĭ în ţĕrile nemţeştĭ aŭ fostŭ orênduială făcută din vremea oblăduiriĭ oştilor nemţeştĭ, precum ne adeverimŭ Domnia mea din însuşĭ cartea divanuluĭ cu létulŭ 1790, Aprilie 10, iscălită de presidentulŭ divanuluĭ şi de dumnélor boeriĭ divăniţĭ, a se da de totŭ rîmătorulŭ câte douĕ-ḑecĭ de parale peste obicĭnuita vamă pentru slobоḑenia treceriĭ lor, deci după acéstă orênduială ce amŭ găsit-o Domnia mea, vĕ poruncimŭ dumnévóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, să orênduiţĭ omulŭ dumnévóstră credinciosŭ în drumulŭ treceriĭ la hotarŭ, unde din poruncă cu vătavulŭ plaiuluĭ să păzéscă trecerea rîmătorilor de aicĭ înăuntru, şi dela totŭ rîmătorulŭ peste obicĭnuita vamă să aibă a lua câte douĕ-ḑecĭ de parale dela ḑ'ântêiŭ de Septemvrie, câţĭ aŭ trecutŭ, şi de la câţĭ vor trece de aicĭ înainte, care banĭ strîngêndu-se cu catastihŭ anume, iscălitŭ de orênduiţiĭ dumnévóstră şi de vătafŭ, pe tótă luna să aveţĭ a trimite aicĭ la cămara Domniĭ mele prin dumnéluĭ vel vist., poruncimŭ Domnia mea şi ţie, orênduitule vătaşe, să aibĭ purtarea de grijă a acestiĭ trebĭ, de împreună cu orênduitulŭ dumnélor ispravnicilor, după cum poruncimŭ, fără de a vĕ cuteza să faceţĭ vre-unŭ sfetirismosŭ câtŭ de puţinŭ. 1791, Septemvrie 26.

Cod. No. XX, fila 98.

In favórea monăstireĭ Pantelimonuluĭ M. Suţu continuă de a lăsa fumăritulŭ oraşuluĭ Têrgovіştea, prin următorulŭ actŭ:

Cartea mônăstiriĭ Pantilimonul pentru fumăritulŭ Têrgoviştiĭ

Miloşti. Boji... Io Mihail Costandin Şuţul Vv., fiindŭ că fumăritulŭ din

---

voitŭ Domnia mea de amŭ fostŭ făcutŭ acéstă orênduială de scutéla scaunilorŭ şi de sare încă din cea l'altă Domnie prin Doméscа nóstră carte cu létŭ 1785, August 8. Dreptŭ aceea amŭ întăritŭ şi acum scutéla acestor scaune şi orênduială de sare. 1791, Septembrie 29.

Cincĭ cărţĭ iarăşĭ ale Măriеĭ sale Beizadea Grigoraşco pentru 5 pivniţe a avea scutite aicĭ în Bucurescĭ, care s'aŭ făcutŭ asemenea una ca alta

Zemle Vlascoe..... Dat-amŭ acéstă carte a Domnieĭ mele casiĭ prea iubituluĭ nostru fiŭ Grigorie Vv. ca să aibă a ţinea aicĭ în oraşu Domnieĭ mele Bucurescіĭ, o pivniţă scutită, de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vinŭ Domnescŭ, de ortulŭ vătăşescŭ şi de orĭ ce dărĭ arŭ fi pe alte pivniţe, acésta să fie nesupărată după coprinderea cărţiĭ Domnieĭ mele, ce are casa Luminăţieĭ séle încă din cea laltă Domnie a Domnieĭ mele dela 1785, Octombrie 29; pentru care poruncimŭ şi dumitale vel agă şi altor zapciĭ aĭ têrguluĭ, cum şi vouă orênduiţilor cu slujba fumărituluĭ, a căminărituluĭ, i ţie vătaşe de cârciumarĭ, să nu faceţĭ vre o supĕrare întru nimicŭ la numita pivniţă, că aşa este porunca Domnieĭ mele. 1791, Septembrie 29.

Cod. No. XX, fila 103.

oraşulŭ Têrgoviştiĭ este milă a schituluĭ mônăstiriĭ Panteilemon, ce se cheltuesce pentru bolnaviĭ acestuĭ spitalŭ, amŭ datŭ Domnia mea acéstă carte la mână celuĭ care se va orêndui de către dumnéluĭ epitropulŭ sfinteĭ mônăstirĭ, ca să aibă a căuta şi a strînge acestŭ fumăritŭ, precumŭ aŭ luatŭ şi în alţĭ anĭ maĭ nainte, de care se poruncesce şi dumnévóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, să-ĭ daţĭ şi dumnévóstră mână de ajutorŭ, spre a putea strînge acéstă obişnuită milă. 1792, Ianuarie 1.

Cod. No. XX, fila 276.

In favórea Focșanilor, carĭ suferiseră multŭ în timpulŭ rĕsboiuluĭ M. Suțu dă scutire de vama despre Moldova și de orașŭ. Actulŭ e din 23 Septembre 1791. Domnitorulŭ îndémnă pe focșenenĭ, să se readune în orașŭ, să-șĭ refacă casele și prăvăliile, profitândŭ de scutirile arĕtate în hrisov. (1).

---

(1) *Cartea ce s'aŭ datŭ orăşanilor din Focşanĭ, de pe ponturile vămiĭ, a nu fi supĕraţĭ de vamă.*

Zemle Vlascoe.... Molitvelor vóstre, preoţilor, breslaşilor, orăşanilor dela oraşulŭ Domnii mele Focşaniĭ ot sud slam. Rômnic, şi tutulor locuitorilor părţiĭ loculuĭ sănătate, ne-amŭ însciinţatŭ Domnia mea cum că, vameşiĭ Focşanilor de aicĭ vĕ supĕră pentru vamă la cele ce vindeţĭ şi cumpĕraţĭ unulŭ dela altulŭ pentru trebuinţa caselor vóstre aicea în têrgulŭ Focşanilor, care acésta fiindŭ în potriva obiceiuluĭ şi a ponturilor vămiĭ, care pentru ajutorulŭ vostru amŭ bine voitŭ Domnia mea de amŭ aşeḑatŭ şi amŭ întocmitŭ încă din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ nóstre, cum se vede în condica divanuluĭ Domnieĭ mele dela létulŭ 1786, Ianuarie, la capulŭ 25 alŭ ponturilor vămilor, după care s'aŭ urmatŭ în toţĭ aniĭ până acumŭ vênḑarea vămilor totŭ cu aceste ponturĭ; iată amŭ datŭ Domnia mea straşnică poruncă vameşilor, prin ispravniciĭ judeţuluĭ, ca să se părăséscă de urmările ce s'aŭ obişnuitŭ rĕŭ dintr'acéstă trecută vreme, şi veţĭ vedea şi voĭ în faptă pedépsa ce vomŭ face Domnia mea aceluia ce se va cuteza acumŭ în vremea Domnieĭ mele a face câtŭ de puţină supĕrare peste poruncă; dar deosebitŭ iată trimetemŭ Domnia mea şi la mânile vóstre acéstă Domnéscă a nóstră carte, ca să o păziţĭ ca unŭ privileghiŭ peste tótă vremea, a fi de apĕrarea vóstră, prin care poruncimŭ, ca pentru cherestele, pentru lemne de focŭ, pentru grâŭ, porumbŭ, meiŭ, orzŭ, pentru fasole, varză, cépă, linte şi altele ca de acestea bucate şi legumĭ, ce vindeţĭ şi cumpĕraţĭ voĭ orăşeniĭ şi locuitorĭ, între voĭ, unulŭ dela altulŭ, pentru a vóstră trebuinţă, aicĭ în têrgulŭ Focşanilor (afară din celea ce scotŭ neguţitoriĭ pentru neguţitorie) supĕrare de vamă să nu aveţĭ; pentru care vĕ facemŭ Domnia mea sloboḑĭ de acestea pentru vamă, ci dar să vĕ însciinţaţĭ uniĭ pe alţiĭ de acéstă milă şi ocrotire ce vĕ facemŭ Domnia mea, ca toţĭ să aveţĭ bucurie, şi celŭ ce are să vênḑă să vie în têrgŭ cu lucru luĭ fără de îndouială şi să-'lŭ vênḑă, cum şi celŭ ce are trebuinţă asemenea să cumpere fără de nicĭ o supĕrare séŭ grijă de a plăti vamă, şi să vĕ îndemnaţĭ cu toţiĭ a vĕ strînge şi a vĕ sălăşlui la oraşŭ şi la locurile vóstre, făcêndu-vĕ casele şi prăvăliile vóstre ca să vĕ odihniţĭ, avêndŭ nădejdile vóstre bune la Domnia mea, că veţĭ petrece cu tótă dreptatea vóstră, şi vomŭ face de vor lipsi şi se vor stinge cu totulŭ

CAP. XIII

Comerciŭ, bresle, narturĭ sub M. Suțu.

Vēḑurămŭ, în domnia întêia, cum M. Suțu nu fu nefavorabilŭ sistemeĭ de protecționare a comerciuluĭ și industrieĭ țěreĭ. In domnia a doua M. Suțu, încă dela începutŭ, introduce în brésla neguțitorilor ca staroste, unŭ omŭ strĕinŭ bresleĭ, în persóna *boeruluĭ* Ión Popovicĭ. Acestuia Domnitorulŭ constitue havaeturĭ și scutirĭ deosebite prin hrisovulŭ dela 10 Septembre 1791 (1).

M. Suțu a datŭ recunóscere, cu hrisóve, în 1791, bresleĭ bărbierilor și bragagiilor, pe care le dămŭ în note și din ele maĭ alătu-

---

orĭ ce nedreptățĭ și jafurĭ pătimiațĭ maĭ 'nainte verĭ de către cine; decĭ poruncimŭ Domnia mea dumnévóstră ispravnicilor, după ce vețĭ ceti cartea acésta întru auḑulŭ tutulorŭ, la treĭ ḑile de têrgŭ, să o trecețĭ în condica isprăvnicéscă și apoĭ să o dațĭ la mânile orășenilor. 1791, Septembrie 23.

Cod. No. XX, fila 87.

(1) *Cartea starosteĭ de neguțitorĭ, de stărostie.*

Zemle Vlascoe..... Dat-amŭ cartea Domnieĭ mele boeruluĭ Domnieĭ mele Ióan Popovicĭ, pe care *l-amŭ făcutŭ* Domnia mea staroste de neguțitorĭ, ca să aĭbă volnicie prin acéstă carte a Domnieĭ mele a căuta trebile și judecățile și alte socotelĭ ce vor avea neguțitoriĭ între dênșiĭ cu critecritŭ și altele câte cu porunca Domnieĭ mele i dela judecata d-lor veliților boĭerĭ i se vor orêndui, cum și catagrafiĭ, când va fi trebuință și se va porunci a face prăvăliilor și altor avuturĭ i altor prețurĭ, de zestre după dreptate și pentru aceste ostenelĭ ce are a face la slujba și poruncile Domnieĭ mele să aĭbă, după obiceĭ, a fi elŭ și casa luĭ apĕrată de tóte podvódele și angariile, să ție și unŭ logofĕtŭ scutitŭ, care este împreună cu dênsulŭ ostenitorŭ la scrisulŭ trebilor, ce se va porunci de către Domnia mea; să aĭbă a ținea și o pivniță aicĭ în orașulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, apărată de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vamă și de tóte alte angariĭ, ce vor fi pe alte pivnițe; să scutéscă și dreptŭ bucatele luĭ de vinăricĭ, de dijmăritŭ. Așișderea și dela vedrele care se dă neguțitorilor la vremea când strîngŭ mĭere înherată cu herulŭ Domnescŭ, ne-avêndŭ voĭe a strînge cu alte vedre fără de numaĭ cu acelea care se ié dela starostie, să aĭbă a lua de tótă vadra câte unŭ galbenŭ turcescŭ de talerĭ 2, banĭ 90. Asemena să aĭbă a ținea și o prăvălie aicĭ în orașu Domnieĭ mele Bucurescĭ scutită de tóte podveḑile ce vor eși pe alte prăvăliĭ și lude doĭ scutițĭ, care după ce 'ĭ va găsi să-ĭ ducă la d-luĭ vel vistierŭ, ca să le dea adeverință. Poruncimŭ Domnia mea și vóuă tutulor neguțitorilor, să avețĭ a șci și a cunósce pe maĭ susŭ numitulŭ boerulŭ Domnieĭ mele de staroste, căruĭa să-l dațĭ după datorie ascultarea și cinstea cea cuviincĭósă. Tolco pisah gospod. 1791, Septembrie 10.

Cod. No. XX, fila 83.

rămŭ și în anexă, iar la 1792 aflăm dela elŭ unŭ hrisovŭ alŭ șalvaragiilor, asemenea datŭ de noĭ ca notă.

O bréslă curiósă, de curêndŭ organisată, cu începere dela Nicolae Caragea, fu acea a bucătarilor, care 'șĭ aleseră maĭ mare staroste pe Panait Ahci-bașa al curțeĭ domnescĭ. Totușĭ acéstă bréslă nu are constituțiunea vechilor bresle de meseriĭ, căcĭ M. Suțu, prin hrisovulŭ sěŭ dela 6 Ianuarie 1792 ḑice, că orînduială acésta este «numaĭ și numaĭ pentru trebuința nunților și a praznicilor obștieĭ, carĭ, orĭ grecŭ orĭ românĭ séŭ țiganĭ să se se tocméscă prin starea numituluĭ vĕtafŭ, adică staroste...... Acesta este rĕspunḑĕtorŭ cândŭ recomandațiĭ luĭ vorŭ strica bucatele ómenilor. Vĕtafulŭ este sub ascultarea ispravniculuĭ de curte. (1)

---

(1) *Cartea luĭ Panait Ahci Bașa, de vătășie.*

Zemle Vlascoe..... Fiind-că bucătariĭ de aicĭ din Bucurescĭ prin jalba ce aŭ fostŭ datŭ către Domnia sa către rěposatulŭ Nicolae vodă Caragea aŭ cerutŭ ca să se facă şi eĭ rufetŭ, şi s'aŭ orênduitŭ la d-lor boeriĭ epitropĭ, unde prin cercetare puindu-se şi eĭ la óreș-care orănduială, spre aşĭ avea vătavŭ maĭ mare între dênşiĭ, ca alte rufeturĭ, şi aŭ alesŭ cu cererea tuturor pe Panait Ahci Başa alŭ cuhnieĭ gospod. şi prin anafora întărită şi de Domnia sa, dela létŭ 1782, Iunie 20, s'aŭ şi orênduitŭ, însă nu pentru altŭ cevaş, ci numaĭ şi numaĭ pentru trebuinţa nuntelor şi a prasnicilor obşteĭ, ca orĭ grecŭ, séŭ românŭ, séŭ ţiganŭ să se tocméscă prin şcirea numituluĭ vătavŭ, şi ceĭ ce se vor tocmi aceia să fie datorĭ a'şĭ lucra înşişĭ, iară să nu pue pe alţiĭ fără şciinţa meşteşuguluĭ. Iară când aceĭ tocmiţĭ cu marifetul vătavuluĭ vor strica bucatele ómenilor, paguba să o plătéscă vătavulŭ; şi pentru căcĭ curtea gospodŭ avea maĭ adese trebuinţă de bucătarĭ, s'aŭ rênduitŭ ca să fie numitulŭ vătavŭ sub ascultarea dumnéluĭ vel ispravnicŭ za curte, care pentru a se urma acéstă orênduială prin jalba dumnéluĭ aŭ fostŭ cerută la Domnia mea încă din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele ca să o întărimŭ spre a se urma şi 'ĭ-amŭ fostŭ datŭ cartea Domnieĭ mele, care o vĕḑumŭ, dela létŭ 1784, Ianuarie 18, cu coprinderea de maĭ susŭ arĕtată, decĭ şi acum învrednicindu-ne Domnulŭ Dumneḑeŭ cu alŭ doilea Domnie a ţĕriĭ românescĭ, amŭ înoitŭ şi amŭ întăritŭ, rênduindŭ iarăşĭ vătavŭ cum aŭ fostŭ, ca să se urmeze acéstă orênduială întocmaĭ, ce este şi de folosulŭ obşteĭ; pentru care amŭ datŭ acéstă Domnéscă a nóstră carte la mână-ĭ. 1792, Ianuarie 26.

Cod. No. XX, fila 330–331.

Cartea Brăgarilor din Bucureşcĭ.

Zemle Vlascoe... Fiind-că încă din ceĭ-l-altă Domnie a Domnieĭ mele s'aŭ fostŭ făcutŭ cercetare, pentru brăgariĭ din Bucureşcĭ, de potŭ aduce cu acésta brăgariĭ vre-o lipsă la zacheréua ţĕriĭ, şi s'aŭ vĕḑutŭ că nu este vrednicŭ acestŭ meşteşugŭ alŭ lor a aduce vre-o scădere de a simţi ţéra vre-o lipsă, una căcĭ, că totŭ lucrulŭ brăgărieĭ este numaĭ din meiŭ, alŭ doilea, că nu ridică atâta sumă

In brésla croitorilor s'a întêmplatŭ, sub M. Suțu, o seriósă cértă. Croitoriĭ săracĭ se jăluescŭ contra luĭ terzi-bașa alŭ lor, că nu-'ĭ lasă

în câtŭ să cunoscă țéra lipsă dintr'acésta; pentru acea dară după cum din vechime aŭ fostŭ ne opriți, s'aŭ slobodḑitŭ a lucra iarășĭ, însă fiindŭ numaĭ 10 prăvăliĭ orênduite de a lucra braga, aŭ cerutŭ dela Domnia mea brăgariĭ slobodḑenie a lucra acestŭ meșteșugŭ până la două ḑecĭ de prăvăliĭ, și pentru slobodḑenia acésta din care aŭ a-'șĭ căștiga hrana vieței lor, cum și pentru ca să nu se slobóḑă și alțĭ maĭ mulțĭ decâtŭ ceĭ ce vor intra la numĕrŭ 20 de prăvăliĭ, s'aŭ legatŭ a da la orfanotrofie pe anŭ tal. 600; după a cărora cerere și după dreptate amŭ făcutŭ Domnia mea orênduiala ce se arétă maĭ josŭ prin cartea Domniĭ mele ce o vĕḑumŭ la mâinile lor, ot létulŭ 1785, Iulie 3, prin ponturĭ în scrisŭ, adecă:

1. Nimenĭ altulŭ afară din ceĭ ce vor intra la numĕrŭ de 20 de prăvăliĭ să nu fie volnicŭ a vinde bragă, ci toțĭ alțiĭ să fie popriți.

2. Dintre aceștĭ 20 de prăvăliașĭ ceĭ maĭ de frunte să aibă a fi căsătorițĭ și statornicĭ aicĭ, cum și ceĭ-l-alțĭ până la numĕrŭ de 20 prăvăliĭ, iarășĭ să se facă sciuțĭ și cunoscuțĭ și toțĭ cu chezașĭ.

3. Unulŭ dintre toțĭ aceștĭ 20, alesŭ dintre dênșiĭ să fie vătafŭ de brăgarĭ, carele să fie datorŭ să rĕspunḑă pentru toțĭ ceĭ-l-alțĭ, cum și pentru a meșteșuguluĭ brăgăriilor, ca la întêmplare de trebuință să dée rĕspunsŭ:

4. Pentru slobodḑenia lucrăreĭ brăgărieĭ i hrana chiverniselei și pentru oprirea altora a nu lucra bragă, nimenĭ afară dintre ceștĭ 20 de prăvăliașĭ ce aŭ câștigatŭ, amŭ poruncitŭ ca de la tóte aceste prăvălii să se dée la orfanotrofie pe totŭ anulŭ câte tal. 600, adecă tal. 300, la sfeti Gheorghe, și tal. 300 la sfeti Dumitru, după însășĭ legătura lor.

5. Fiind-că acestŭ rufetŭ, după obiceiŭ ce din vechime aŭ fostŭ, și după cum și tréba lor urméză, ca prăvăliașĭ têrgovețĭ ce sunt, aŭ a șci de zabitŭ alŭ rufetuluĭ lor, pe dumnéluĭ vel agă alŭ têrguluĭ, și la dumnéluĭ amŭ legatŭ acestŭ rufetŭ, ca să se facă alegerea de aceștĭ 20 prăvăliașĭ, a fi ómenĭ sciuțĭ cu chezașĭ, și ceĭ maĭ de frunte căsătorițĭ și statornicĭ aicĭ, precum arĕtămŭ maĭ susŭ, cum și vătafulŭ iarășĭ prin dumnéluĭ să li sĕ orênduiască celŭ ce va fi alesŭ de toțĭ, și se ție fóie de numele lor, și a chezașilor lor în condica agieĭ, neîngăduindŭ pe maĭ mulțĭ a vinde bragă, decâtŭ pe aceștĭ 20 orênduițĭ prăvăliașĭ, decĭ și acum într'acésta a doua Domnie a Domnieĭ mele, înoimŭ și întărimŭ slobodḑenia brăgarilor și folosulŭ orfanotrofieĭ, care este bine obștescŭ, ca să se urmeze întocmaĭ după cum maĭ susŭ sĕ coprinde, și vĕ poruncimŭ și vouă bragarilor dându-vĕ la sorocŭ orênduiala banilor orfanotrofieĭ la dumnélor boeriĭ epitropĭ să fițĭ slobodḑĭ a vĕ lucra acestŭ meșteșugŭ alŭ vostru, 1791, Noembrie 20.

Cod. No. XX, fila 198—199.

Hrisovulŭ șalvaragiilor din Bucurescĭ.

Intre alte rufeturĭ trebuinciόse obștieĭ, fiindŭ salvaragiĭ din Bucurescĭ, rufet vechiŭ, care din prefacerĭ vremilor, căḑêndŭ din obiceiulŭ lor, Domnia sa fratele Domn Alecsandru Vodă, hrisovulŭ Domnieĭ sale, ce l'amŭ vĕḑutŭ Domnia mea, încă în Domnia ânteiŭ a Domnieĭ mele, aŭ pusŭ și aŭ așeḑatŭ rênduiala ce se cuvine și rufetuluĭ acestuia, cu privileghiurile lor, după cum aŭ fostŭ maĭ nainte, carĭ obiceiurĭ și privileghiurĭ fiindŭ cu cale a li se păzi, și învrednicindusă lucreze lucru de têrgŭ la neguţitoriĭ ce vêndŭ haine gata, mărginindu-ĭ să lucreze la muşteriĭ, carĭ nu sunt neguţitorĭ de haine gata.

---

ne Domnulŭ Dumneḑeŭ şi cu alŭ doilea Domnie a acesteĭ crescinescĭ ţĕrĭ, iarăşĭ le înoimŭ şi le întărimŭ printr'acestŭ cinstitŭ Domnesculŭ nostru hrisovŭ, ca să se urmeze după cum maĭ josŭ se cuprinde, adecă brasla acésta, după obiceiulŭ ce aŭ avutŭ să aibă unŭ staroste, care va fi alesŭ şi cerutŭ de dênşiĭ, lângă carele să se alégă şi din brasla lor, cincĭ din ceĭ maĭ de ispravă şi bĕtrânĭ să fie proeştĭ, ca starostea înpreună cu dênşiĭ să povĕţuiască brasla lor întru tóte; să aibă şi unŭ ceaşŭ rênduitŭ între dênşiĭ, ca să fie pentru aducerea celor chiamaţĭ la judecăţĭ cum maĭ josŭ se cuprinde i pentru strîngerea banilor în cutia milosteniei, decĭ când se va întêmpla între dênşiĭ pricinĭ, pentru lucru meşteşuguluĭ lor, pentru ucenicĭ şi călfĭ, şi alte asemenea pricinĭ micĭ, starostea de împreună cu bĕtrâniĭ rufetuluĭ lor, adunându-se la unŭ locŭ, să triméţă ceauşulŭ de şalvaragiĭ, ca să aducă pe acelŭ chiamatŭ, şi făcêndŭ cercetare şi judecată asupra aceleĭ pricinĭ, după obiceiul rufetuluĭ lor să-'ĭ aşeḑe, şi să-'ĭ îndrepteze, dojănindŭ şi pre celŭ ce va fi cu vre-o vină la ale meşteşuguluĭ lor, să ţie şi cutia de milostenie, în care să aibă a pune stăpânulŭ de prăvălie câte douĕ parale de sĕptĕmână, iar călfile câte o para, şi celŭ ce va eşi meşterŭ a'şĭ deschide prăvălie, să aibă a pune în cutie tal. 11. Aşişderea şi de la acelŭ osebitŭ obiceiŭ ce înţelesemŭ că aŭ avutŭ la vênḑările ce li se întêmplă, a-şĭ vinde marta cu ridicata şi cu maĭ bunŭ folosŭ de dobêndă, din care făcea parte şi la cutie, acela obiceiŭ să se păzéscă şi de acumŭ înainte, şi cine câtŭ se va îndura pentru mântuinţa sufletuluĭ sĕŭ să aibă a pune în cutie, care acéstă cutie să fie pecetluită de bĕtrâniĭ rufetuluĭ, încredinţată sub păstrarea staroste lor, şi când din brasla lor se va întêmpla a muri vre unulŭ în scăpătăciune desĕvêrşită, şi nu va avea cum să-'lŭ scóţă din casă, séŭ vre unulŭ în vre-o bólă îndelungată, orĭ din slăbiciunea bĕtrâneţelor trecute nu va fi vrednicŭ de a se chivernisi, séŭ din altă întêmplare dela Dumneḑeŭ va cădea în lipsă desĕvêrşitŭ, atuncĭ pentru acestŭ felŭ de trebuinţă vrednică, la locŭ cuviinciosŭ să se deschiḑă cutia de bĕtrâniĭ bresleĭ, înaintea starostiĭ, şi după ce se va lua dintr'ênsa ceea ce se va socoti de către obşte, în urmă iarăş de aceia să se pecetluiască; niminea altulŭ, orĭ abagiŭ strĕinŭ, séŭ pămênténŭ, să nu fie volnicŭ a deschide prăvălie şi a lucra meşteşugulŭ acesta fără de şcirea staroste şi a rufetuluĭ lor, afară din ceĭ ce sunt primiţĭ şi aleşĭ de rufetulŭ lor, care ca să fie sciuţĭ şi cunoscuţĭ, să li se dée dela cămara Domnieĭ mele sinetŭ pecetluitŭ Domnescŭ, tipăritŭ pe chipurile lor, iar alţiĭ din alte rufeturĭ, nimenea să nu se amestece orĭ în ce felŭ de chipŭ, la meşteşugulŭ lorŭ, cum şi eĭ să nu fie volnicĭ a lucra marfă şi meşteşugulŭ altor rufeturĭ, fără de numaĭ postavulŭ ce se numesce de Afumaţĭ, care se lucréză aicĭ în ţéră, cu cheltuelile obicĭnuite, pentru că după cum pe alţi 'ĭ oprimŭ a lucra meşteşugulŭ şalvaragiilor, aşa şi şalvaragiĭ să nu lucreze meşteşugulŭ altora; iară care va eşi din călfĭ meşterĭ şalvaragiĭ, starostea rufetuluĭ de este vrednicŭ, ântêiŭ să-lŭ ducă la cămara Domnieĭ mele, ca să-ĭ dea pecetluitŭ, şi să se aşeḑe numele luĭ în condica rufetuluĭ şi aşa va putea deschide prăvălie şi va lucra meşteşugulŭ; cum şi când se va întêmpla dintre dênşiĭ vre-unulŭ a'şĭ da obştésca datorie, atuncĭ starostea şi cu rufetulŭ să'ĭ ducă pecetluitulŭ la cămara Domnieĭ mele ca să i se scótă numele din condică; uceniciĭ să nu fie volnicĭ a eşi dela stăpânŭ până ce nu va învĕţa meşteşugulŭ bine; aşişderea să fie osebiţĭ din rufetulŭ croitorilor, să n'aibă terzi-başa

«Ca uniĭ ce scimŭ, ḑicŭ jăluitoriĭ, a lucra meşteşugulŭ nostru şi la

---

amestecŭ cu dênşiĭ, a face după cum aŭ fostŭ şi maĭ nainte rufetulŭ osebitŭ; după acésta ḑicemŭ maĭ vêrtosŭ pentru rêndulŭ vênḑăreĭ mărfurilor, ca să aibă fieşce carele prăvăliaşŭ a se feri de a nu face înşelăciune şi pagubă obşteĭ la preţulŭ vênḑăreĭ, cerêndŭ şi lăcomindŭ a lua preţŭ maĭ multŭ de câtŭ ceea ce se cade, şi obştea siliţĭ fiindŭ de trebuinţă, de nevoĭe, vor da preţulŭ ce'lŭ vor cere, ci de unele lăcomiĭ ca acestea ferindu-se, să aibă a face vênḑarea numaĭ cu preţulŭ celŭ dreptŭ ce se cuvine; aşişderea şi lucrulŭ lor ce-'lŭ vêndŭ gata, din prăvăliĭ, cum: şalvarĭ, dulămĭ, mintene, giubele, iamurluce şi alte asemenea a meşteşuguluĭ lor, să aibă a le lucra cu bune cusăturĭ şi curatŭ, ântêiŭ acestea ce le-aŭ gătitŭ de le vêndŭ, câtŭ şi celea ce le va tocmi muşteriulŭ să 'i le facă, iară să nu i le înşire numaĭ fără nicĭ unŭ temeĭ, de a se descóse în puţine ḑile, nicĭ să strice lucrulŭ cuivaşĭ cu vre unŭ felŭ de pricină, pentru că Domnia mea pentru una ca acésta maĭ vêrtosŭ, adecă pentru alŭ obşteĭ folosŭ şi dreptate, amŭ făcutŭ privilegiulŭ rufetuluĭ acestuia, şi le-amŭ întăritŭ obiceiurile şi dreptăţile lor printr'acestŭ hrisovŭ, ca şi eĭ să păzéscă dreptatea obşteĭ, să se ferésca de înşelăciunĭ şi paguba muştereilor celor ce aŭ a cumpĕra lucrurĭ dela dênşiĭ, pentru că dinadinsŭ se va face cercetare în vremĭ, de faţă şi pe subt cumpĕtŭ, şi pe care dintr'ênşiĭ se va găsi în vină dintr'acestea, nu numaĭ şalvaragiulŭ va fi pedepsitŭ, ci şi starostea cu bĕtrâniĭ vor fi în vină de a se pedepsi fără de a nu se putea îndrepta cu nicĭ unŭ felŭ de pricină, ca uniĭ ce pentru aceea sunt orênduiţĭ proestĭ, să-'şĭ cerce şi să-'şĭ povăţuiască rufetulŭ în tótă vremea; aşişderea să fie starostea şi cu rufetulŭ lor gata la poruncile domnescĭ, ce li se vor da; ci câţĭ dar lucréză meşteşugulŭ acesta şi aŭ pecetluiturĭ Domnescĭ la mânĭ, aŭ a se cunósce de şalvaragiĭ, şi eĭ aŭ a cunósce de maĭ marele lorŭ şi povăţuitorŭ pe starostea, şi a se sci pe sineşĭ fiesce carele dintr'ênşiĭ, că sunt băgaţĭ la breslă şi supuşĭ starostiĭ, a-ĭ da ascultare în tótă vremea, iar pe celŭ nesupusŭ să aibă starostea a'l arĕta, ca să se pedepséscă; şi amŭ întăritŭ hrisovulŭ acesta cu însăşĭ credinţa Domnieĭ mele Iω Mihail Costandin Suţul Voivod şi cu credinţa pre iubiţilor Domnieĭ mele fiĭ Ión Vv., Grigorie Vv., Alexandru Vv., martorĭ puindŭ şi pe toţĭ dumnélor cinstiţiĭ şi credincioşiĭ boeriĭ ceĭ marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, Pană Filipescu vel ban, Ienache Văcărescu vel vist., Dumitraşco vel vornicŭ de ţéra de susŭ, Manolache Brâncovénu vel logf. de ţéra de susŭ, Ianache Moruzi vel vornicŭ de ţéra de josŭ, Manolache Creţulescul vel logf. de ţéra de josŭ, Alexandru Manul vel spătarŭ, Grigoraşcu Suţul vel logf., Ión Florescul vel clucerŭ, Teodorache Guliano vel paharnicŭ, Drăghicénu Otetilişan vel stolnicŭ, Alexandru Suţul vel comisŭ, Pan Dumitrache Lŏcustén vel sluger, Hagi Mihalache vel pit., şi Ispravnicŭ Manolache Brâncovén vel logf. la ţéra de susŭ; şi s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta la ântêiulŭ anŭ dintre a doua Domnie a Domnieĭ mele aicĭ în oraşulŭ scaunuluĭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, la aniĭ dela facerea lumeĭ 7300, iar dela nascerea Domnuluĭ Dumneḑeŭ şi mântuitoruluĭ nostru Isus Hrist. 1792, Martie 24.

Cod. No. XX, fila 445.

Hrisovulŭ bresleĭ bărbierilor din Bucurescĭ.

Fiind-că rufetulŭ bărbierilor meşterĭ, carĭ locuescŭ aicĭ în oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, aŭ avutŭ obiceiurile şi aşeḑămênturile ce se cuprindŭ maĭ josŭ, têrgŭ şi la muşteriĭ, pentru ce să nu lucrămŭ?» Domnitorul autoriză

încă maĭ d'nainte din vechime, aşişderea aŭ avutŭ şi unŭ proto-meşterŭ maĭ mare peste dênşiĭ, adecă staroste, pentru purtare de grijă şi chivernisirea rufetuluĭ lor, carĭ obiceiurĭ cerêndŭ a li se întări şi acum de către Domnia mea, după ce ne-amŭ pliroforisitŭ ântêiŭ, că le-aŭ avutŭ acestea şi amŭ vĕḑutŭ înşine la mâna lor hrisovulŭ Domnieĭ mele ot. létŭ 1783, Octomvrie, din cea-l'altă Domnie a Domnieĭ mele, amŭ poruncitŭ să-şĭ alégă staroste, după obiceiŭ, şi aŭ alesŭ pe Muşatŭ bărbierulŭ, căruia 'ĭ-amŭ datŭ Domnia mea acestŭ hrisovŭ alŭ Domnieĭ mele, ca să aibă a fi staroste şi purtătorŭ de grijă peste toţĭ bărbieriĭ de aicĭ, şi el împreună cu 6 meşterĭ epitropĭ aĭ bresliĭ aceştia maĭ bĕtrânĭ şi maĭ de cinste aĭ lor ce vorŭ fi să păzéscă orênduiala ce aŭ între eĭ, adecă:

1. Toţĭ câţĭ lucréză meşteşugulŭ acesta aicĭ în Bucurescĭ, orĭ pămêntenĭ séŭ strĕinĭ, din orĭ-ce parte arŭ fi venitŭ, séŭ călăraşĭ, dorobanţĭ, sêrbĭ séŭ orĭ-ce felŭ de slujitorĭ arŭ fi, să aibă a asculta de starostea şi de aceĭ şése epitropĭ la celea ce i va povăţui pentru ale meşteşuguluĭ lor.

2. Pentru uceniciĭ carĭ vorŭ avea să aibă de pe la meşterĭ, să fie datorĭ a da de scire staroste şi epitropilor, ca prin scirea şi voia lor să iasă, iară de sine să nu fie volnicŭ, nicĭ vre-unulŭ din meşterĭ să nu îndrăznéscă a lua uceniculŭ altuia.

3. Când se va întêmpla, orĭ greşală să facă vre-unŭ bărbierŭ de a nu lucra bine, orĭ de a nu păzi Dumineca şi alte sărbătorĭ, séŭ judecată să aibă unulŭ cu altulŭ pentru ale meşteşuguluĭ lor, să nu fie volnicŭ boerulŭ mare agă séŭ alţĭ zabiţĭ a'ĭ judeca, fără numaĭ starostea, d'împreună cu epitropiĭ, să'ĭ judece şi să'ĭ îndrepteze, după obiceiulŭ şi orênduiala lor, certându-ĭ şi dojănindu-ĭ după vina ce vor face.

4. Până nu-şĭ vor deschide meşteriĭ ceĭ maĭ de cinste prăvăliile lor, să nu aibă voie ceia-l-alţĭ bărbierĭ a-şĭ deschide.

5. Pentru cutia de milostenie ce aŭ avutŭ obiceiŭ a ţinea brésla acésta, să se ié dela totŭ meşterulŭ, din Duminecă în Duminecă, câte banĭ treĭ, i de calfă câte banĭ doĭ, dândŭ aceştĭ banĭ orĭ-cine arŭ lucra meşteşugulŭ acesta, şi să se strîngă în cutia starosteĭ, care cutie să se ţie pecetluită, atâtŭ de staroste câtŭ şi de epitropĭ cu peceţile lor, şi să se păzéscă peste totŭ anulŭ, ca dintr'aceĭ banĭ să se cheltuiască la prasniculŭ prepodómneĭ Paraschiviĭ, ce-lŭ prăznuescŭ eĭ, i la mórtea vre-unuĭ meşterŭ din brésla lor ce nu va avea cu ce să-ĭ facă trebuinciósele îngropăreĭ şi ale pomenireĭ, dintr'aceĭ banĭ să-lŭ slujéscă şi să-ĭ facă pomenirile luĭ, cum şi de va rĕmânea vre-unŭ meşterŭ de aĭ lor la slăbiciune şi la sărăcie, din bólă séŭ din altă întêmplare, iarăşĭ dintr'aceĭ banĭ să-lŭ ajutoreze cu ceea ce va fi cu cale, după starea luĭ; pentru care aceste cheltuelĭ, când se va întêmpla trebuinţă a se face, cu toţĭ d'împreună să deschiḑă cutia, şi cu sfatŭ de obşte alŭ epitropilor să se cheltuéscă, şi atâtŭ din baniĭ ce se vor strînge la cutie, câtŭ şi de cheltuiala ce se va face la acelea maĭ susŭ arĕtate, în toţĭ aniĭ să aibă starostea a da socotélă înaintea acelor 6 epitropĭ, ca să i se cunóscă de-'ĭ este slujba cu credinţă séŭ nu. Decĭ amŭ întăritŭ Domnia mea hrisovulŭ acesta cu însăşĭ iscălitura şi pecetea Domnieĭ mele, ca să se urmeze precum poruncimŭ maĭ susŭ; şi s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta la anulŭ 1791, Octomvrie 30, întru alŭ doilea Domnie a Domnieĭ mele, în oraşulŭ Bucurescĭ.

Cod. No. XX, fila 170—171.

pre croitoriĭ reclamanţĭ, conformŭ cerereĭ lor, în 11 Octombrie 1791. Amintimŭ despre acésta, căcĭ este unulŭ din primele protesturĭ în sensulŭ aşia ḑiseĭ libertăţĭ, în numele căreia s'aŭ lucratŭ în Francia şi apoĭ şi pe la noĭ, contra existenţeĭ breslelor (1). Resoluţiunea luĭ M. Suţu era cu tóte acestea unŭ amestecŭ în organisarea bresleĭ, care cu timpulŭ avea să devină fatalŭ breslelor.

Ca dovadă totuşĭ, cum că alegerea de staroste a fostŭ în mare parte lăsată meseriaşilor respectivĭ, aducemŭ cartea de stărostie de papugiĭ, din 19 Noembrie 1791 (2).

---

(1) *Jalba şi porunca croitorilor celor maĭ săracĭ*

Jăluimŭ Măriĭ tale pentru terzi-başa alŭ nostru, că nu ne lasă ca să lucrămŭ lucru de têrgŭ dela neguţitorĭ, după cum obşnuia şi maĭ nainte, ḑicêndu-ne că numaĭ lucru dela muştereĭ să lucrămŭ, iară nu şi lucru de têrgŭ dela neguţitorĭ, care pentru acésta jăluindu-ne la starostea alŭ nostru şi elŭ ne dete rĕspunsŭ, că orĭ lucru de têrgŭ dela neguţitorĭ să lucrămŭ, şi la muştereĭ să nu lucrămŭ, orĭ că numaĭ la muştereĭ, şi la neguţitorĭ lucru de têrgŭ să nu lucrămŭ; ca uniĭ ce scimŭ a lucra meşteşugulŭ nostru, şi de têrgŭ, şi la muştereĭ, pentru ce să nu lucrămŭ? ci ne rugămŭ ca să fie porunca Măriĭ tale a ni se da voie de a lucra meşteşugulŭ nostru după cum amŭ lucratŭ şi până acum, că noĭ avaetulŭ nostru celŭ obicĭnuitŭ ni l'amŭ plătitŭ şi cum va fi mila Măriĭ tale.

Robiĭ Măriĭ tale, noĭ croitoriĭ ceĭ maĭ săracĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... Slobodḑĭ să fiţĭ a lucra lucrulŭ vostru şi a vĕ face alişverişulŭ vostru, precum aţĭ avutŭ obiceiŭ, şi precum veţĭ putea pentru îndestularea şi eftinătatea obşteĭ noroduluĭ şi vĕ dămŭ la mânile vóstre acéstă Domnéscă a nóstră poruncă, ca să vĕ apĕraţĭ de acela ce-'lŭ numiţĭ voĭ terzi-başă, care este necunoscutŭ şi nesciutŭ Domnieĭ mele. 1791, Octombrie 11. Biv vel sărdarŭ.

Cod. No. XX, fila 279.

(2) *Carte de staroste de papugiĭ*

Zemle Vlascoe..... Dat-amŭ Domnésca nóstră carte Ienciuluĭ, pe carele după alegerea a tótă bresla papugiilor, de aicĭ, din oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, l-amŭ făcutŭ staroste de papugiĭ, ca să fie cu purtare de grijă pentru brésla papugiilor din Bucurescĭ, şi la poruncile Domnescĭ, care după obiceiŭ este dator ale săvêrşi împreună cu brésla acestuĭ meşteşugŭ; să judece pe ceĭ de sub brésla luĭ, adecă papugiŭ cu papugiŭ, care vor fi avêndŭ pricinĭ între dênşiĭ pentru ale meşteşuguluĭ lor; împreună cu alţiĭ maĭ bĕtrânĭ meşterĭ aĭ brésliĭ aceştia, după vină să facă îndreptare şi hotărîre; să iée séma totŭ-dé-una pentru buna orênduélă a meşteşuguluĭ acestuia a se păzi, şi la tóte să urmeze după vechiulŭ obiceiŭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea tutulor celor ce veţĭ fi la acéstă bréslă, să aveţĭ a'lŭ sci de staroste, şi să ĭ daţĭ ascultare şi supunere la orênduéla meşteşuguluĭ vostru, căcĭ celuĭ împotrivitor are voie să'ĭ facă şi certare după vina luĭ. 1791, Noembrie 19.

Cu tóte acestea maĭmar-başa peste lemnarĭ, zidarĭ, strungarĭ şi têmplarĭ, numesce directŭ Domnitorul, socotindŭ ast-felŭ că póte să împedece, prin privigherea maĭmar-başaleĭ, fraudele acestor importanţĭ meseriaşĭ. Din actulŭ de rênduire alŭ luĭ maĭmar-başa, dela 10 Decembrie 1791, culegemŭ o informaţiune juridică importantă: Maĭmar-başa are dreptulŭ a opri zidirile care astupă şi închidŭ vederea şi lumina vecinilor şi a împedeca construcţiunea zidirilor aducĕtóre de stricăciunĭ (1).

Organizarea în bréslă a telalilor şi misiţilor, bărbaţĭ şi femeĭ este nu maĭ puţinŭ curiósă. Este póte unulŭ din cele maĭ rarĭ documente ce aflarămŭ despre asemenea bréslă acelŭ ce dămŭ aci:

---

(1) *Carte de maĭmar-başa*

Zemle Vlascoe... Fiind-că maĭmar-başa ce aŭ fost după vremĭ maĭ nainte peste lemnarĭ i zidarĭ i strungarĭ şi têmplarĭ, pentru purtarea de grijă ce avea asupra bresliĭ aceştia de a nu înşela pe uniĭ alţiĭ cu banĭ, séŭ a strica lucru cuivaşĭ, şi pentru că se află slujindŭ şi la lucru curţiĭ Gospodŭ, orĭ când este trebuinţă pentru slujba lor, aŭ avutŭ milă atâtŭ dela fraţiĭ Domnĭ de maĭ nainte, câtŭ şi dela Domnia mea, din cea-l-altă Domnie, după cum ne-amŭ pliroforisitŭ din însăşĭ cartea Domnieĭ mele ot létulŭ 1784, Maiŭ 22, adecă elŭ împreună cu ceauşulŭ de lemnarĭ, i cu ceauşŭ de zidarĭ eraŭ apĕraţĭ de tóte dăjdiile, şi osebitŭ avea de ţinea numiţiĭ maimarĭ-başĭ şi unŭ scultelnicŭ de ajutorŭ şi de posluşanie, scutindu'şĭ casa întru care lucra acestŭ meşteşugŭ, de fumăritŭ şi de tóte angariile ce daŭ alte prăvăliĭ; aşişderea lua maĭmarĭ-başiĭ dela toţĭ lemnariĭ i zidariĭ ceea-ce era obicĭnuite de da eĭ şi maĭ nainte, adecă dela pămênteni, pe anŭ câte parale unspre-ḑece, iară dela strĕiniĭ carĭ vinŭ din strĕinătate de lucréză aicĭ şi iar se întorcŭ înapoĭ, câte parale doue-ḑecĭ şi douĕ; aşişderea şi când va fi trebuinţă a se preţui vre-o casă, prăvălie, séŭ altă namestie, cu poruncă dela judecată, elŭ şi cu din bĕtrêniĭ breslii aceştia făceaŭ preţuire dréptă şi după starea namestieĭ îşĭ lua obicĭnuitulŭ havaetŭ; amŭ datŭ Domnia mea acéstă Domnéscă a nóstră carte luĭ...... pe care l'amŭ făcutŭ maĭmar-başa, peste lemnarĭ i strungarĭ şi têmplarĭ, şi poruncimŭ ca să i se păzéscă orênduelile şi milele ce să arétă maĭ susŭ şi luĭ nebântuitŭ de către nimenea; şi de vreme ce câte se cuvinŭ pentru brésla acésta a lemnarilor şi a zidarilor sunt arĕtate pe largŭ la deosebitŭ hrisovŭ ce aŭ, să aibă dar numitulŭ maimar-başa a fi cu priveghere şi cu purtare de grijă în tótă vremea a se păzi şi a se urma tóte acelea ce prin hrisovŭ sunt rênduite, ca o trébă ce este a luĭ; aşişderea să aibă purtare de grijă pentru unele binale din cele care sunt oprite de pravilă, adecă care astupă şi închide lumina şi vederea vecinuluĭ, cum şi pentru asemenea aducĕtóre de stricăciunĭ, pentru tóte unele ca acestea, atâtŭ meşteriĭ lemnarĭ i zidarĭ să aibă a da în scire numituluĭ maĭmar-başa, câtŭ şi elŭ să ămble adesea să véḑă, şi unde va găsi, să aibă a opri lucrulŭ acela, şi îndată să dée în scire Domnieĭ mele, ca să poruncimŭ a se strica de totŭ. 1791, Decembrie 10.

Cod. No. XX, fila 226.

Carte de telal-başă

Zemle Vlascoe..... Dat-amŭ Domnésca nóstră carte luĭ Gheorghe pe carele *după alegerea ce i s'aŭ făcutŭ dela cămara Domnieĭ mele*, 'l-amŭ făcutŭ telal-başă asupra telalilor din Bucurescĭ, ca se aibă a ţinea catastihŭ de toţĭ telaliĭ câţĭ se hrănescŭ cu acestŭ alişverişŭ, şi fieş-carele să'şĭ dée chezaşŭ şi să fie sciutŭ, că când se va întêmpla a înşela pe cinevaşĭ, numitulŭ telal-başa găsindŭ pe acelŭ telalŭ, să aibă a face împlinire stăpânuluĭ de totŭ preţulŭ în câtŭ se va fi vêndutŭ lucrulŭ acela şi să'ĭ fie de hacŭ, iară de va găsi pe vre-unulŭ că s'aŭ făcutŭ telalŭ de sineşĭ, fără de scirea luĭ şi fără a nu-ĭ da chezăşie, să aibă telalulŭ acéstă volnicie, ca să nu-lŭ îngăduéscă nicĭ de cum a face telalîcŭ unulŭ ca acela; aşişderea să aibă a cerceta pe fieşĭ-care telalŭ, orĭ bărbatŭ orĭ muĭere, românce, ţigance, ovreice pămêntence, câtŭ şi strĕine femeĭ telaleice, care obişnuescŭ de ridică de aicĭ lucrurĭ şi le ducŭ într'alte părţĭ de le vêndŭ, ca să dée séma orĭ-ce lucrurĭ de unde le-aŭ luatŭ anume, şi cu ce felŭ de mijlocŭ séŭ tocmélă? şi la care va găsi că sunt lucrurĭ de furatŭ, pe acelea să le dée în scire la judecată, ca să facă cercetarea şi hotărîrea ce se cuvine, avêndŭ purtare de grije la acestea ce poruncimŭ, ca să nu se facă înşelăciunĭ şi furtişagurĭ de către telalĭ şi de către telaleice, din nepurtarea luĭ de grije, căcĭ ca unulŭ ce este încărcatŭ cu tótă tréba şi purtarea de grije a bresleĭ acesteia, va avea a rĕspunde elŭ la orĭ-ce pricină şi după vină se va şi pedepsi; aşişderea şi lucrurile care cu porunca Domnieĭ mele se vor da la starostea de neguţitorĭ spre ale face zaptŭ, starostea să aibă ca printr'ênsulŭ să le dée a se face strigare de mezatŭ, şi cel ce va eşi muşteriĭ de va atărdisi la mezatŭ, să nu fie volnicŭ a se întórce din cuvêntŭ, ci pe câtŭ va eşi cuvêntulŭ luĭ din gură la mezatŭ, să fie dator a rĕspunde şi a lua lucrulŭ acela, pentru că fiindŭ elŭ încărcatŭ cu acéstă trébă, după cum maĭ susŭ se arétă, elŭ are să dée séma când se va întêmpla vre-o pricină. Pricinele celea maĭ micĭ ce vor avea telalŭ cu telalŭ între dênşiĭ, pentru ale telalîculuĭ, câtŭ şi pentru ucenicĭ şi călfĭ, telal-başa împreună şi cu alţiĭ maĭ bĕtrânĭ aĭ bresleĭ aceştia, după orênduéla şi obiceiulŭ lor, să-ĭ judece şi să-ĭ îndrepteze; poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ telalilor şi telaleicelor să-lŭ sciţĭ de telal-başă şi purtătorŭ de grijă a bréslei vóstre. 1791, Septembre.

Cod. No. XIX. fila 646.

Neguţitoriĭ streinĭ, evreĭ și armenĭ, încă primescŭ dela M. Suţu hrisóve de recunoscere. Evreilor le recunósce hrisovulŭ ce le-aŭ datŭ în prima sa Domnie, prin următorulŭ actŭ:

Hrisovulŭ ovreilor din Bucurescĭ

Dat-amŭ Domnia mea acestŭ Domnesculŭ nostru hrisovŭ luĭ David, pre carele *l'amŭ făcutŭ Domnia mea* staroste de ovreĭ, pentru care vĕḑêndŭ Domnia mea hrisove Domneşcĭ, atâtŭ ale altorŭ Domnĭ de maĭ 'nainte câtŭ şi alŭ Domnieĭ mele din cea-l-altă Domnie, ot létulŭ 1783, Decembrie 7, întru care scrie că aŭ avutŭ aceste obiceiurĭ, adecă era elŭ împreună cu toţĭ ovreiĭ apĕraţĭ de alte dăjdiĭ ce ese preste anŭ dela visterie, fără da numaĭ ruptura lorŭ, după cum era aşeḑaţĭ la cămara Domnéscă, pricinile ovreilor cele maĭ micĭ le judecă starostea, iară cele maĭ marĭ carĭ nu era odihniţĭ pe judecata luĭ, le judeca dumnéluĭ vel cămăraşŭ; starostea şi casa luĭ era apărată de fumăritŭ şi alte rênduelĭ, dijmăritŭ pre drepte bucatele luĭ, pentru câţĭ stupĭ avea nu plătea, şi când strîngea baniĭ dăjdieĭ dela ovreĭ, lua de nume câte banĭ 30, pentru ostenéla luĭ şi fiindŭ vechilŭ şi de hahamŭ-başa lua de totŭ ovreiu casnicŭ câte unŭ leŭ pe anŭ, şi alte veniturĭ ale hahamuluĭ, după orênduiala lor; asemenea ţinea ovreiĭ şi povărnile ce le-aŭ avutŭ, făcute cu cheltuiala lor în Bucurescĭ, pre locurile ce li s'aŭ datŭ dela Domnĭ şi sinagoga lor; deci acele milĭ şi obiceiurĭ ce le-aŭ avutŭ dela toţĭ fraţiĭ Domnĭ, care maĭ susŭ arétă, ne-amŭ milostivitŭ şi Domnia mea de le-amŭ întăritŭ, şi iarăşĭ acumŭ întru a doua Domnie; pentru care poruncimŭ şi vouĕ, tutulor ovreilor, să aveţĭ a şci pe maĭ susŭ numitulŭ de staroste, şi să-'ĭ daţĭ supunere şi ascultare ce se cuvine, aşişderea să-'lŭ protimisiţĭ orĭ unde şi întru tóte locurile, ca pe unŭ staroste alŭ vostru, că pe celŭ ce-lŭ va arĕta starostea împotrivitor, neurmător, nesupusŭ, se va pedepsi. 1792, Decembrie 2.

Cod. No. XX, fila 268.

Armenilor le rênduesce staroste prin pitaculŭ următorŭ:

Carte de staroste de armenĭ.

Zemle Vlascoe.... Dat-amŭ cartea Domnieĭ mele..... pe carele *l'amŭ făcutŭ Domnia mea* staroste peste toţĭ armeniĭ, ca să aibă a fi staroste şi purtătorŭ de grije, bresliĭ aceştia, să judece pricinele ce vor avea între dênşiĭ arménŭ cu arménŭ, şi după alegerea lor să-'ĭ îndrepteze, iar pe pricinile maĭ marĭ şi care nu se vor odihni pe alegerea ce le va face starostea, pe aceia să-'ĭ trimiţă la cămara Domnieĭ mele, şi la tóte, atâtŭ pentru breslă, câtŭ şi pentru dênsulŭ, să urmeze după vechiulŭ obiceiŭ, precum s'aŭ urmatŭ şi maĭ nainte, după cuprinderea privileghiurilor şi cărţilor domnescĭ ce aŭ avutŭ şi maĭ nainte, carĭ s'aŭ vĕḑutŭ de Domnia mea şi în condicele Divanuluĭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea tuturor celor ce ţineţĭ legea armenéscă, să aveţĭ a-'lŭ şci de staroste a-lŭ vostru şi să-'ĭ daţĭ cuviinciósa supunere şi ascultare. 1791, Decembre 23.

Cod. No. XX, fila 243.

Amŭ vĕḑutŭ protecţiunea acordată încă din prima domnie a luĭ M. Suţu fabricelor şi în genere comerciuluĭ internŭ.

Intru câtŭ se acordă acéstă protecţiune cu numerósele narturĭ impuse de M. Suţu comercianţilor de tóte articolele, nu ne compete nouă a grăi.

Intrebarea *narturilor* fiindŭ puţinŭ cunoscută, după cum cu totulŭ necunoscute sunt documentele ce posedemŭ cu referinţă la acéstă întrebare, socotimŭ a face unŭ serviciŭ economiştilor noştriĭ, dândŭ locŭ în acestŭ capitolŭ principalelor narturĭ întocmite sub M. Suţu.

Era unŭ modŭ de a se recomanda iubireĭ poporuluĭ acela de a opri pre neguţitorĭ să vêndă cu preţurĭ exagerate, maĭ cu sémă articole de primă îndestulare. Incă cu câte-va ḑile înainte de a intra în Bucurescĭ M. Suţu dă următorulŭ pitacŭ:

Pitace la spătărie și la agie ca să cerceteze prețulŭ bucatelor la fieșcecare ḑi de têrgŭ și să arěte Măriei séle.

Iω Mihail Const. Suțul VV i gospod.

Zemle Vlascoe.... Fiind-că voimŭ Domnia mea ca să scimŭ în tótă vremea cursulŭ prețuluĭ zacherelelor ce sě vêndŭ în têrgulŭ de afară în tóte obicĭnuitele ḑile de têrgŭ, ĭată se dă strașnică poruncă de către Domnia mea la spătărie, că de aḑĭ înainte să fie spătăria datóre tot-dé-una a purta grije, spre a cerca în tóte marțile și vinerile prețulŭ bucatelor în têrgulŭ de afară, cum curge? și pe tóte marțile și vinerile să aibă nelipsitŭ a arěta Domnieĭ mele atâtŭ prețulŭ grâuluĭ de tóta mâna, adecă celŭ de frunte și celŭ de mijlocŭ, și celŭ de alŭ treilea mână, câtŭ și prețulŭ orzuluĭ, asemenea și al meĭuluĭ; care acéstă trébă să o scie spătăria ca o datorie a sa de astăḑĭ înainte, spre a o urma. Tolco pisah gosp. 1791, August 29.

Cod. No. XX, fila 17.

Indată apoĭ la 9 Septembrie 1791, Domnitorul însărcinéză pe maĭ mulțĭ boerĭ, între care cunoscutulŭ nouă istoricŭ stolniculŭ Dumitrache, să întocméscă nartulŭ lucrurilor de mâncare și alŭ cherestelelor (1).

---

(1) *Pitacŭ pentru a se pune nartŭ lucrurilor de mâncare și cherestelelor*

Cinstiților și credincișĭ boeriĭ Domnieĭ mele, dumitale biv vel clucerŭ Costache i dumitale biv vel paharnicŭ Nicolae, i dumitale biv vel stolnice Dumitrache și dumitale biv vel stolnice Constantine Niculescule, sănětate!... Fiind-că auḑimŭ Domnia mea o scumpete nesuferită dreptățiĭ și buneĭ orênduelĭ urmându-se la prețulŭ lucrurilor de mâncare și la vînḑarea cherestelelor de trebuința lucruluĭ binalelor, și altora lucrurĭ, care sunt aicĭ din țéră, ce nu să aducŭ de alte pămênturĭ, cărora vrêndŭ Domnia mea a le da nizamulŭ celŭ cuviincĭosŭ și dreptŭ, ca unŭ lucru ce este celŭ d'ântêiŭ trebuincĭosŭ alŭ hraneĭ noroduluĭ și alŭ trebuințeĭ lucruluĭ de obște; ĭată amŭ orênduitŭ pe dumnévóstră câte-șĭ patru ca nisce practicoșĭ și ĭubitorĭ dreptățiĭ, spre a da Domnieĭ mele pliroforie pentru tóte, precumŭ maĭ josŭ vě poruncimŭ, ca să putemŭ orêndui nartulŭ lor celŭ dreptŭ. Decĭ să vě adunațĭ la unŭ locŭ și maĭ ântêiŭ pentru carne să facețĭ aĭarulŭ celŭ cuviincĭosŭ, cumpěrândŭ de pe afară vite marĭ și micĭ de treĭ mâĭnĭ și înaintea dumnévóstră în vedere tăindu-se, grijindu-se și cântărindu-se, se socotițĭ apoĭ după prețulŭ cumpěrătoriĭ vitelor și a cheltuelilor câte câtŭ se cuvine a se vinde ocaua de carne de către măcelarĭ, apoĭ să facețĭ după acésta cercetare pentru lumînările de seŭ i pentru tóte felurimile lucrurilor ale mâncăriĭ, care sunt de aicĭ din pămêntulŭ țěriĭ, i pentru lemnele de focŭ i pentru cherestele, cărămidă și varulŭ, de tóte acestea câte sunt de trebuința obșteĭ noroduluĭ să facețĭ dumnévóstră o dréptă chibzuială și în ce chipŭ se cade acumŭ în starea acesteĭ vremĭ a fi nartulŭ vênḑărilor să arětațĭ Domnieĭ mele tóte cu socotéla lor, anume în scrisŭ prin anafora subt iscăliturile dumnévóstră, ca să dămŭ nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ și dreptŭ; căutațĭ dar după ipolipsis ce avemŭ Domnia mea asupra-vě păzindŭ dreptatea, să arětațĭ Domnieĭ mele cele adevěrate, care este datoria pentru a ob-

Dămŭ în notă la acéstă pagină raportulŭ boerilor așeḑêndŭ nartulŭ cărneĭ, din 11 Septembrie 1791, și pitaculŭ domnescŭ relativŭ, stabilindŭ prețulŭ de 5 parale ocaua de carne de vacă și de 6 ocaua de carne de óie (1).

șteĭ dreptate și îndestulare, fiindu-vĕ în scire și acéstă, că Domnia mea amŭ ridicatŭ cu totulŭ brésla precupeților, și vătășia de precupeți, ca să nu fie maĭ multŭ și fieșcare lăcuitor are a-șĭ vinde însușĭ în têrgŭ lucrulŭ sĕŭ la ceĭ ce aŭ trebuință. Tolco pisah gospod. 1791, Septembrie 9, Bucuresci.

Cod. No. XX, fila 47.

(1) *Nartul cărneĭ de orĭ-ce felŭ se obicĭnuesce a se vinde în têrgŭ*

Pré Inălțate Dómne.

După luminata poruncă a Măriei Tale, adunându-ne la unŭ locŭ, amŭ luatŭ séma pentru vênḑarea de carne și însciințămŭ Măriei Tale, că la 15 ale trecuteĭ lunĭ luĭ August, s'aŭ trimisŭ de la epitropie omŭ într'adinsŭ de s'aŭ cumpĕratŭ vite cu tocmélă și cu buna-voință a țĕranilor, vacĭ de 3 mânĭ și cârlanĭ 6, care făcêndu-se aiarŭ, precum se arétă socotéla în dosulŭ acesteĭ anaforale scăḑêndu-se măcelarilor tóte cheltuelile și cuviinciosulŭ lor câștigŭ, aŭ rĕmasŭ după dreptate să vênḑă carnea de vacă ocaua parale 5 și cea de oaie po parale 6, cu care prețŭ are să urmeze pe acestŭ dulce până la lăsatulŭ seculuĭ de postulŭ Crăciunuluĭ Noembrie 14, însă carnea de vacă să fie bună și grasă, căcĭ eĭ aŭ strînsŭ (după cărțile divanuluĭ), vite de astă primăvéră cu cuvêntŭ ca să fie de hrană politieĭ Bucurescilor, iar despre altă parte uniĭ dintr'ênșiĭ le taie la zalhanale de le facŭ seŭ, și pentru hrana noroduluĭ păzescŭ oborulŭ têrguluĭ de afară, séŭ âmblă prin țéră de cumpĕră vite próste, slabe, cu prețŭ maĭ eftinŭ care tăindu-le la scaune nu este de mâncatŭ, și tóte pricinuescŭ și bólă noroduluĭ; de acésta însciințăm, iar hotărîrea cea desĕvêrșită rĕmâne a se face de înălțimea ta. 1791, Septembrie 11.

Costache clucerulŭ. *Dumitrache* stolniculŭ. *Nicolae* paharniculŭ. *Constantin Niculescu* stolnicŭ.

Aiarul pentru carnea de vacă

Taleri	Banĭ		Taleri	Banĭ	
62	60	Cumpĕrătórea la treĭ vacĭ, însă			
			25	60	cea d'ântêiŭ.
			19	--	a doua.
			18	—	a treia.
			62	60	
2	42	Cheltuială la câte trele, însă			
			12		erbăritŭ.
			30		vama scaunelor.
			1,60		cheltuială cu simbria argatuluĭ.
			2,42		
64	60	sermaiaoa.			

Cu aceeaşĭ dată este raportulŭ pentru nartulŭ brutarilor. Aceştia

---

Oca	Dramurĭ	
332	200	aŭ eşitŭ din câte treile vacile însă

Oca	Dramurĭ	
130	—	cea d'ântêiŭ.
104	200	a doua.
98	—	a treia.
332	200	

33	—	se scade scădĕmêntulŭ cărneĭ la ḑece una.
299	200	rĕmâne spre vênḑare.
55	200	aŭ eşitŭ seŭ dela câte treile.

Talerĭ	Banĭ	
37	51	pe carne oca 299°, oca po parale 5.
18	60	» seŭ oca 55, oca po banĭ 40.
12	—	» treĭ peĭ, una po talerĭ 4.
—	36	» treĭ limbĭ, una po banĭ 12.
—	54	» douĕ-spre-ḑece picere unulŭ po banĭ 4°.
—	90	» treĭ rinichĭ cu inimile lor, perechia po banĭ 30.
—	27	» treĭ splinĭ una po banĭ 9.
—	18	» 3 muschĭ, una po banĭ 6.
—	72	» 3 perechĭ ficaţĭ, po banĭ 24.
—	18	» 3 fundurĭ, unulŭ po banĭ 6.
70	66	coprinde vênḑarea.
64	60	se scade cumpĕrătórea şi cheltuiala.
6	06	rĕmânŭ câştigŭ de la treĭ vacĭ.

Aiarulŭ pentru carnea de oaie

Talerĭ	Banĭ	
13	60	cumpĕrătórea la 6 cârlanĭ, unulŭ po talerĭ 2,30.
1	21	se încarcă cheltuiala, însă

Talerĭ	Banĭ	
0	24	erbăritulŭ la 6 cârlanĭ, de unulŭ pe banĭ 4.
—	12	vama scaunelor, pe banĭ 2.
1	05	cheltuiala i simbria argatuluĭ.
1	21	

14	81	

Oca	Dramurĭ	
64	200	aŭ eşitŭ carnea dela 6 cârlanĭ.
3	80	se scade scădĕmêntulŭ cărneĭ, la 10 o jumĕtate.
61	120	rĕmân spre vênḑare.

Vênḑarea

Talerĭ	Banĭ	
9	24	pe carne oca 61, dramurĭ 210, ocaua po parale 6.
5	30	» 6 peĭ una, pe banĭ 105.
—	90	» 6 căpăţînĭ cu picerele lor.
—	90	» 6 droburĭ, unulŭ pe banĭ 15.
15	114	vênḑarea.
14	81	se scade sermaiaua şi cheltuiala.
1	33	rĕmâne câştigŭ de la 6 cârlanĭ.

nu se mulţămiaŭ cu unŭ legiuitŭ şi onestŭ beneficiŭ, ci încărcaŭ şi

---

Iω Mihail Constantin Suţul V.V. i gospod.

Zemle Vlascoe... Poruncimŭ Domnia mea dumitéle vel agă, strîngêndŭ pe toţĭ măcelariĭ din Bucurescĭ, să aibĭ a'ĭ pune la nizamŭ, cu voie fără de voie, ca până la postulŭ Crăciunuluĭ să urmeze negreşitŭ nartulŭ vênḑĕreĭ de carnea cea de vacă ocaua cu parale 5 şi cea de oaie ocaua câte parale 6, care preţŭ măcar că este cam scumpŭ, dar după cumpĕrătórea vitelor, ca să nu rĕmâie măcelarilor cuvêntŭ de pricinuire, spre a fi politia îndestulată, îlŭ primimŭ într'acéstă vreme, însă cu acéstă orênduială şi poruncă, ca să fie carnea bună, grasă, din vite hrănite, căcĭ pentru aceea aŭ avutŭ voie slobodă şi volnicie măcelariĭ de a tăia, însă de acéstă primăvéră, din vreme, după cum ne pliroforisimŭ a strînge vite din ţéră pentru hrana şi politia Bucurescilor, iar nu pentru a tăia la zalchanale şi aşĭa li se pune şi nartulŭ, după preţulŭ vitelor bune, şi sunt datorĭ ca cu vite hrănite să îndestuleze politia, iar nu cu vite próste şi slabe, cumpĕrate din oborulŭ têrguluĭ în preţŭ eftinŭ, pentru lăcomia câştigurilor şi să nu se cuteze maĭ multŭ a cheltui vitele hrănite pe la zalhanale, făcêndu-le dumnéta zaptŭ la acésta, căcĭ iată deosebită facemŭ Domnia mea cercetare şi pe care vomŭ dovedi că face acestŭ felŭ de urmare, fórte straşnicŭ îl vomŭ pedepsi. Decĭ după ce veĭ da măcelarilor nizamulŭ acesta, apoĭ să o facĭ publică la totŭ norodulŭ de obşte, ca să fie nartulŭ cărneĭ precum amŭ orênduitŭ Domnia mea, şi după acésta să cercetezĭ păzirea, de faţă şi pe sub cumpĕtŭ, de păzescŭ nartulŭ spre a vinde cu acestŭ preţŭ şi spre a fi carnea bună şi cu îndestulare, cum şi la cântarŭ să nu se facă lipsă măcar unŭ dramŭ, că veĭ avea dumnéta a rĕspunde, ca unŭ zabit al politieĭ. 1791, Septembrie 12, Bucurescĭ.

Cod. No. XX, fila 56, 57, 58, 59.

Anaforaua pentru de a vinde carnea cu nartŭ, cea de vacă de a o vinde măcelariĭ câte parale cincĭ, cea de óie câte parale optŭ

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... De vreme ce după tóte cuviinciósele cercetărĭ s'aŭ făcutŭ bine cunoscutŭ, prin chibzuirea de obşte a părinţilor archiereĭ şi a dumnélor boerilor, că întru adevĕrŭ după preţulŭ vitelor, dreptatea urméză a se vinde cu acestŭ nartŭ carnea, poruncimŭ Domnia mea, dumitale cinstitŭ şi credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele Iorgache Suţe, biv vel post. epistatulŭ agieĭ, ca să daĭ nizamŭ măcelarilor a vinde carnea de vacă ocaua câte cincĭ parale, şi carnea de óie ocaua câte optŭ parale; însă de vreme ce după acestŭ nartŭ nu le-aŭ maĭ rĕmasŭ măcelarilor cuvêntŭ a se plânge de vre-o pagubă, să-ĭ silescĭ şi fără de voia lor a griji, ca să fie totŭ-dé-una carne bună, grasă şi îndestulă pentru vênḑarea în têrgŭ, ferindu-se a nu face nicĭ vre-o lipsă la dramurĭ; pentru care veĭ da dumnéta scire şi la norodŭ de obşte, ca să fie însciinţatŭ de nartulŭ acesta; şi amŭ poruncitŭ ca să se facă şi afară în judeţe poruncile Domnieĭ mele, să se urmeze acestŭ nartŭ. 1791, Octombrie 12.

Pré Inălţate Dómne.

După luminată porunca Inălţimiĭ tale s'aŭ trimisŭ dela epitropie omŭ într'adinsŭ d'împreună cu măcelariĭ aleşĭ din partea isnafuluĭ şi s'aŭ cumpĕratŭ la preţŭ şi la cumpĕnă. Domniĭ ţĕriĭ de apururea le-aŭ făcutŭ rĕs-

---

cu bună tocmélă şi cu voinţa ţĕranilor treĭ vacĭ de treĭ mânĭ şi treĭ oĭ cu doĭ berbecĭ, şi iară înaintea nóstră împreună cu totŭ rufetulŭ lor s'aŭ făcutŭ aiarulŭ, şi după dreptate aŭ rĕmasŭ să vênḑă carnea de vacă ocaua pe parale cincĭ, iară cea de óie pe parale optŭ ocaua, cum se arétă maĭ pre largŭ socotéla din josŭ, pentru că oile s'aŭ găsitŭ fórte scumpe, ajungêndŭ unile preste po câte tal. 4, şi de va fi primitŭ de Inălţimea ta acestŭ nartŭ, face trebuinţă ca să se urmeze şi afară în tótă ţéra, că dela trimisulŭ epitropieĭ ne îndestulămŭ, că âmblă mulţĭ ţĕranĭ făcêndŭ vênḑare de carne prin sate şi prin délurĭ şi vêndŭ ocaua câte optŭ şi câte ḑece parale, iară de se va păzi şi afară nartulŭ acesta din Bucurescĭ, aşa vor putea şi măcelariĭ bucurescenĭ a găsi dobitóce de hrana acestuĭ oraşŭ, şi încă afară prin ţéră, maĭ s'arŭ cuveni să fie nartulŭ maĭ josŭ, ca uniĭ ce n'aŭ cheltuelile măcelarilor de Bucurescĭ; iară cea desăvêrşită hotărîrea rĕmâne la Inălţimea ta. 1791, Septembrie 28.

Costache clucerŭ. *Dumitrache* stol. *Nicolache* pah. *Iordache* stol. *Stefan* medel. *Costan. Nicolescu* stol.

Cod No. XIX, fila 18.

Aiarulŭ cărniĭ de óie.

Talerĭ	Banĭ	
18	75	S'aŭ cumpĕratŭ 5 oĭ cu douĭ berbecĭ.
—	90	Cheltuiala lor, hrană, erbăritŭ, vama, şi simbria argatuluĭ.
1	111	Câştigulŭ măcelaruluĭ, la ḑece unulŭ.
21	36	

Vênḑarea.

13	12	Pe carne oca 65 bez scăḑĕmêntulŭ la ḑece oca o jumĕtate oca po banĭ 24.
—	15	Seŭ oca 3, dramurĭ 150 po banĭ 40.
—	54	Căpăţînele şi piciórele 20.
—	45	Ficaţĭ 5.
6	30	Pe peĭ 5 po tal. 1, banĭ 30.
21	36	

Aiarulŭ cărniĭ de vacă.

Talerĭ	Banĭ	
42	75	Cumpĕrătórea a treĭ vacĭ.
3	—	Cheltuiala lor, la hrană, vamă, erbăritŭ, simbria argatuluĭ i proci.
4	30	Câştigulŭ măcelaruluĭ, după cumpĕrătóre.
49	105	

Vênḑarea.

28	65	Pe carne ocaua 228 şi dramurĭ 100, bez i scăḑĕmêntulŭ cărneĭ la ḑece, una oca po banĭ 15.
7	50	Pe seŭ, oca 22 şi dramurĭ 100, po banĭ 40.
12	60	Pe treĭ peĭ po tal. 4 şi banĭ 20.
—	36	Limbĭ 3 po banĭ 12.

boiŭ, deşi une orĭ cutropeaŭ numaĭ de-aĭ sili să împarţă marele câştigŭ, cu eĭ, cu aga, cu boieriĭ epitropĭ şi cu alţĭ slujbaşĭ. După aiarulŭ făcutŭ de epitropia obştieĭ, de astă dată, se hotăresce preţulŭ jimbleĭ

—	36	Picere 12 po banĭ 3.
—	27	Rinichĭ părechea 3, po banĭ 9.
—	9	Spline 3, po banĭ 3.
—	9	Mure 3, po banĭ 3.
—	18	Ficaţĭ 3, po banĭ 6.
—	18	Bojocĭ 3 cu inimele lor, po banĭ 6.
—	18	Schembele 3, po banĭ 6.
49	104	

Cod. No. XIX, fila 18.

S'aŭ datŭ aiar prin cercetarea dumnélor veliţilor boerĭ pentru nartulŭ cărniĭ de vacă a se urma pe acestŭ dulce câte parale 6 ocaua, iar carnea de râmătorĭ şi de óie câte parale 8. Totŭ acum şi pentru lumînărĭ de seŭ s'aŭ pusŭ nartŭ a se vinde ocaua câte parale treĭ-ḑecĭ şi cincĭ. 1792, Ianuarie 8.

Publicaţiĭ la tóte judeţele şi la caimacamŭ, pentru nartulŭ cărniĭ de óie.

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud..... sănĕtate! vĕ facemŭ Domnia mea în scire, că vrêndŭ Domnia mea să cercetămŭ şi cu alte mijlóce de vite maĭ multe aiarulŭ cărniĭ de óie, amŭ orênduitŭ într'adinsŭ ómeniĭ noştri de aŭ cumpĕratŭ de pe afară 68 de mieĭ carĭ tăindu-se toţĭ de o dată, făcêndu-se dimpreună la toţĭ aiarulŭ celŭ cuviinciosŭ, aŭ rĕmasŭ după dréptă socotélă a se vinde ocaua parale cincĭ tocmaĭ, scoţêndu-se tóte cheltuelile şi câştigulŭ măcelarilor la ḑece unulŭ şi alţĭ tal. 2.59 ce le maĭ rĕmânŭ din 68 de mieĭ. După care nartŭ amŭ datŭ Domnia mea nizamŭ şi poruncă a se vinde carnea de óie aicĭ în Bucurescĭ; decĭ iată vĕ poruncimŭ ca şi dumnévóstră ispravnicilor să daţĭ nizamŭ şi poruncă măcelarilor dintr'acelŭ judeţŭ de a vinde după acelŭ nartŭ, făcêndu-se celŭ nesupusŭ a fi următorŭ şi fără de voia luĭ, pentru că de vomŭ auḑi că cu unŭ banŭ maĭ mult s'aŭ scumpit séŭ lipsă la dramurĭ aŭ datŭ, nu numaĭ pe acelŭ măcelar îlŭ vomŭ pedepsi, ci şi asupra dumnévóstră ne vomŭ turbura, şi fiţĭ sănĕtoşĭ. 1702, Iulie 6.

Cod. No. XX, fila 712.

Zemle Vlascoe... Cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele, dumnéluĭ biv vel post. epistatulŭ agieĭ, dumnévóstră boerilor epitropĭ, fiind-că vremea este iţum a se face aiarulŭ vitelor marĭ spre a se da nizamulŭ măcelarilor la preciulŭ celŭ cuviinciosŭ, poruncimŭ dumnévóstră ca să chiămaţĭ şi pe Alexe Hagi Manta spre a orêndui unŭ omŭ credinciosŭ dela epitropie, care dimpreună cu orênduitulŭ luĭ Alexe Hagi Manta şi cu alŭ măcelarilor cumpĕrândŭ vitele celea trebuinciόse de pe afară într'aceste ḑile de postŭ, şi adunându-vĕ la unŭ locŭ dimpreună şi cu Alexe Hagi Manta, să faceţĭ aiarulŭ lor în ḑiua sfinteĭ Adormirĭ Precestiĭ, cu socotélă amĕruntă, şi să arĕtaţĭ Domnieĭ, mele ca cu acelŭ preţŭ să poruncimŭ să se vênḑă. 1792, Augustŭ 7. Vel logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 781.

BIBLIOTECA * ACADEMIEI * ROMÂNE

cu drojdiĭ 1 para 143 de dramurĭ, şi pânea cea-l-altă, iarăşĭ albă, 1 para pentru 166 dramurĭ, iar covrigiĭ 3 la o para, fiindŭ covrigulŭ de 30 dramurĭ (1).

Pitacŭ la spăt. i agă pentru macelarĭ a nu-ĭ îngădui să vênḑă vitele lor cele grase şi să cumpere altele slabe, de tréba scaunilor.

Fiind-că ne însciinţămŭ Domnia mea, cum-că măcelariĭ Bucurescilor, între alte vicleşugurĭ ce metahirisescŭ, cu care scumpescŭ vênḑarea cărneĭ pentru interesele lor, s'aŭ făcutŭ şi matrapazĭ şi vêndŭ în oborulŭ têrguluĭ de afară vite ce aŭ maĭ bune pentru hrana politieĭ în preţŭ scumpŭ, şi pentru trebuinţa politieĭ cumpĕră iarăşĭ din têrgŭ vite în preţŭ eftinŭ, care sunt slabe, ce nu este bună de mâncare carnea lor; pentru care acésta măcar că s'aŭ datŭ poruncile Domnieĭ mele straşnice şi către înşişĭ măcelariĭ, déră deosebitŭ şi maĭ într'adinsŭ şi maĭ straşnicŭ, poruncimŭ Domnia mea vouĕ, vămeşilor aĭ oboruluĭ têrguluĭ de afară, ca să păziţĭ la tóte ḑilele de têrgŭ, cu tótă luarea aminte, de faţă şi pe subt cumpĕtŭ, şi îndată ce veţĭ vedea unŭ măcelarŭ de aĭ Bucurescilor, că aŭ adusŭ în têrgŭ vre-o vită de vênḑare, numaĭ decâtŭ pe acelŭ măcelarŭ să-'lŭ prindeţĭ şi îndată să-'lŭ trimiteţĭ la Domnia mea cu vita de înpreună; aşişderea să sciţĭ că Domnia mea amŭ ridicatŭ matrapazlăcurile şi precupiile, între care fiind-că sunt şi făinăriĭ de Bucurescĭ, s'aŭ datŭ porunca Domnieĭ méle atâtŭ dumnéluĭ vel spăt. câtŭ şi dumnéluĭ vel agă, că din grâulŭ ce vine de vênḑare la ḑilele de têrgŭ, să se protimiséscă ântêiŭ obştea a cumpĕra, şi după obşte să cumpere brutariĭ Bucurescilor care sunt legaţĭ a purta grija de hrana politieĭ; déră fiind-că voĭ vameşilor sunteţĭ de apururea la têrgŭ, vĕ poruncimŭ Domnia mea,....... spre a nu îngădui pe alţiĭ la alte precupiĭ şi matrapazlăcurĭ, ci după obsce să se protimiséscă brutariĭ Bucurescilor a cumpĕra suma trebuinţelor de hrană politieĭ. Tol. p. 1791, Septembrie 21.

Cod. No. XX, fila 85.

(1) *Nartulŭ brutarilor.*

Pré Inălţate Dómne,

Insciinţămŭ Mărieĭ Téle că, după cum se vinde acum grâulŭ la oborulŭ têrguluĭ de afară, aşternemŭ socotéla maĭ josŭ, din care se face îndestulare şi de sermaĭa şi de cheltuĭală şi de câştigulŭ brutaruluĭ pe fiesce-care chilă şi cum se cuvine să vênḑă pânea însemnată maĭ josŭ.

Jimbla albă cu drojdiĭ de hămeĭ la para po dramurĭ 143.

Pânea ce o facŭ brutariĭ pentru obşte în Bucurescĭ, însă iar pâne albă de grâŭ spălatŭ, fiind-că împreunate treĭ mânĭ de grâŭ, precum obicinuescŭ brutariĭ de amestecă de treĭ mânĭ, vinŭ la para po dramurĭ 166.

Simitulŭ albŭ, ca şi jimbla, la para po dramurĭ 100.

Covrigiĭ iar albĭ, la para po dramurĭ 90.

Prescurile i colaciĭ şi pânea ce-ĭ ḑicŭ cornŭ, care se lucréză de muerĭ, iarăşĭ albe ca şi jimbla, la para po dramurĭ 143.

Covrigiĭ care facŭ érăşĭ femeile, la para po dramurĭ 90.

După nartulŭ pâneĭ şi alŭ cărneĭ, urmâ unŭ nartŭ generalŭ de

Iar ceĭ mĕrunţĭ, cu drojdiĭ, la para pe dramurĭ 70.

De acésta însciinţămŭ Măriei Téle, iar hotărîrea cea desĕvêrşită remâne a se face de către Inălţimea Ta. 1791, Septembrie 11.

Costache cluceru. *Dumitrache* stolnicŭ. *Niculache* păharnicŭ. *Costantin Niculescu*, stolnicŭ.

Cod. No. XX, fila 59—60.

Socotéla uneĭ chile de grâŭ bunŭ, spălatŭ, curatŭ, pentru jimblă făcută de jimblarŭ.

Tal.	Banĭ	Tal.	Banĭ	
11	—			Cumpĕrătórea uneĭ chile de grâŭ curatŭ.
3	—			Cheltuiala însă
		—	45	Chiria dusuluĭ şi adusuluĭ de la móră
		—	45	la spălatŭ
		—	45	simbria şi mâncarea calfelor
		—	18	lumînărĭ la móră şi la cuptorŭ
		—	12	o saca de apă
		—	12	sare
		—	3	chiria zablăuluĭ
		1	60	unŭ carŭ de lemne
		3	00	
1	—			Câştigulŭ brutaruluĭ la o chilă.
15	—			
—	90			se scade că 'şĭ ia, însă
		—	45	după za. câte oca 15
		—	45	după tărîţe, oca 30
		—	90	
14	30			rĕmânŭ.
1	51			se încarcă ḑecĭuĭală pentru celŭ ce vinde pâne în têrgŭ.
15	81			să iasă pâine pe dênşiĭ, care ese dintr'o chilă, pâine cóptă oca 24, care facŭ dramurĭ 9,600 şi vine la para po dramurĭ 143.

Cod. No. XX, fila 60.

Socotéla de pâne ce scotŭ brutariĭ în têrgŭ pentru obşte şi precum obicĭnuescŭ de punŭ grâŭ de treĭ mânĭ, aşa să facŭ socotéla pe câte treĭ chile împreunate, însă iar din grâŭ spălatŭ şi pâne albă.

Tal.	Banĭ	Tal.	Banĭ		
27	—			Cumpĕrătórea pe treĭ chile, însă	din care ese pâine cóptă oca 672; care facŭ dramurĭ 268,800.
		11	—	pe o chilă grâŭ bunŭ	
		9	—	altă chilă grâŭ de mijlocŭ	
		7	—	altă chilă de a treia mână	
		27	—		

totŭ felulŭ de articole de hrană și de bĕutură și de articole de me-

---

		Tal.	Banĭ	
9	—			cheltuială la treĭ chile
3	—			câştigulŭ la treĭ chile.
39	—			
39	—			suma cumpĕrătórii i a cheltueleĭ
2	30			se scadŭ că şi-'ĭ ia, însă
		1	15	din zasite, oca 45
		1	15	din tărîţe, oca 90
		2	30	
36	90			rĕmânŭ
3	81			se încarcă ḑecĭuiala celora ce vêndŭ pânea în têrgŭ.
40	51			să ésă pâne pe dênșiĭ, care împărțindu-ĭ cu cele dramurĭ 268,000, vine la para po dramurĭ 166.

Iω Mihail Const. Șuțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... Poruncimŭ Domnia mea dumnitéle vel agă, să daĭ nizam brutarilor cu voie făr' de voie a urma nartulŭ ce li-se dă după preţulŭ grâuluĭ, cum şi astă ună dată în câtŭ este grâŭ pe acestŭ prețŭ, să urmeze nartuluĭ acestuia, adică jimbla cu drojdiĭ la o para dramurĭ 143, şi pânea cea-l-altă iarăşĭ albă de grâŭ spălatŭ, la o para dramurĭ 166, aşişderea şi simigiilor să le daĭ nizamŭ a urma nartulŭ acesta, care să fie datorŭ a lucra covrigiĭ 3 la o para, covrigulŭ de dramurĭ 30, cum și celor-l-alțĭ asemenea după nartulŭ acesta, însciințândŭ d-ta și la norodulŭ de obşte; ca să scie nartulŭ acesta; însă să facĭ poruncită cercetare, aevea și pe supt cumpĕtŭ, că nu numaĭ nartulŭ să se păzéscă, ci și la drumurĭ să nu fie lipsă, și pânea să fie cóptă, lucrată bine şi fără de nicĭ unŭ felŭ de amestecătură, pentru că în altŭ chipŭ de vomŭ găsi-o, să sciĭ că și d-ta veĭ fi în vină. 1791, Septembrie 12.

Cod. No. XX, fila 61.

Anaforaua epitropilor pentru brutarĭ

Pré Inălțate Dómne.

Insciințămŭ Măriei tale pentru rufetulŭ brutarilor, că ceĭ maĭ *ehlierzĭ* veniră şi ne arĕtară în scrisŭ, că sunt mulțămițĭ pe nartulŭ ce li s'aŭ pusŭ la vênḑarea de pâne şi că pr.... vor păzi dreptatea obșteĭ, ca în loculŭ flămânḑieĭ ce aŭ trasŭ în trecuțiĭ anĭ, acum să se bucure cu mulțămita luĭ Dumneḑeŭ; numaĭ rógă pe năstavulŭ înălțimeĭ tale, ca să se facă îndreptare rufetuluĭ, căcĭ s'aŭ adunatŭ, maĭ alesŭ din rĕsmiriță, mulțĭ iabangiĭ sermainsizĭ și toțĭ aŭ căḑutŭ pe acestŭ meşteşugŭ, carĭ nefiindŭ prinșĭ în rênduială, maĭ de multe orĭ nu scotŭ pâne în têrgŭ, și când nu se vede bulucŭ de pâne în têrgŭ sicliturile zabiților razimă pe ceĭ ehlierzĭ, carĭ pórtă frică de necinste și de pedépsă, iar aceia după ce âmblă de capulŭ lor și pâne scotŭ numaĭ când vor, vinŭ și la obor în ḑile de têrgŭ de le strică tocmelile ce facŭ cu vênḑĕtoriĭ zacherelelor; întru aceia cerŭ să se alégă în scrisŭ, și care 'șĭ va da chezeșia că va să fie brutarŭ alŭ obșteĭ și că 'șĭ va păzi meşteşugulŭ nepristanŭ cu scóterea de pâne pe tóte ḑilele în nagiŭ, ba şi de lemnăriĭ, apoĭ şi nartulŭ de chiriĭ, de transporturĭ,

---

têrgŭ, acela să se priméscă de rufetŭ şi fieşcecăruia să i se dea pecetluitulŭ gospodŭ, pe numele luĭ, cu arĕtare că este brutarŭ alesŭ şi primitŭ de rufetŭ. După acésta maĭ cerŭ ca la obor în ḑile de têrgŭ să se protimiséscă a cumpĕra maĭ ântêiŭ obştea, apoĭ după obşte să cumpere ceĭ aleşĭ de rufetulŭ brutarilor şi în urmă făinariĭ séŭ maĭ bine să le ḑicemŭ matrapaziĭ, iar ficleniĭ ceĭ lăpădaţĭ de rufetulŭ brutarilor să fie popriţĭ de a cumpĕra zacherele, séŭ de a maĭ ţinea cuptóre; peste care rufetulŭ cere să-şĭ alégă dintre eĭ unŭ proestosŭ cu volnicie în scrisŭ de la Inălţimea ta, pentru purtarea de grijă a acesteĭ bune orênduelĭ şi pentru diaforalele ce se vor întêmpla, să aibă vre-uniĭ din rufetulŭ lor la socotelĭ de ale meşteşuguluĭ lor; de acésta însciinţămŭ, şi cea desĕvîrşitŭ hotărîre se va face de Inălţimea ta. 1791, Septembrie 17.

Costache clucerulŭ. *Dumitrache* stolnicŭ. *Nicolache* paharnicŭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... S'aŭ cititŭ înaintea Domnieĭ mele acésta anafora şi câtŭ pentru jabangiĭ sermaĭanziĭ ce lucréză şi eĭ brutăria a intra la orênduiala şi datoria ce aŭ şi brutariĭ ceĭ vechĭ cunoscuţĭ, spre a purta grijă şi eĭ de îndestularea poliţieĭ, şi a se lega că va păzi meşteşugulŭ napristanŭ cu scóterea pâneĭ pe tóte ḑilele în têrgŭ şi cu paza nartuluĭ Domnescŭ, acésta este cu cale şi priimimŭ Domnia mea cererea brutarilor, însă cu acésta nu primimŭ Domnia mea, adecă unŭ numĕrŭ, ca numaĭ atâţia să lucreze brutăria, iar altulŭ să nu fie volnicŭ, căcĭ acésta nu este de folosulŭ obşteĭ, fără de numaĭ interesulŭ lor, ci lângă câţĭ se află astăḑĭ séŭ mâne la numĕrŭ lucrândŭ, poruncimŭ Domnia mea şi alţiĭ să fie slobodĭ, cu acéstă orênduială însă, precumŭ arĕtămŭ maĭ susŭ, ca să se îndatoréscă şi aceia ce sunt brutariĭ datorĭ pentru îndestularea politieĭ a lucra cu toţiĭ meşteşugulŭ nelipsitŭ, a scóte pururea pâne în tĕrgŭ şi a păzi nartulŭ, şi faceţĭ dumniavóstră fóie de toţĭ spre a fi sciuţĭ, după care să li se dea pecetluiturile Domnieĭ mele, dându-ĭ în sciinţa şi a duméluĭ vel agă, ca să fie cunoscuţĭ, urmându-se însă slobodenia acestuĭ meşteşugŭ nepoprită, după cumŭ poruncimŭ. Aşişderea şi la cumpĕrătórea grâuluĭ în ḑilele de têrgŭ, a se protimisi ântêiŭ obştea, apoĭ după obşte să cumpere brutariĭ, şi acéstă o primimŭ Domnia mea şi nu numaĭ să rĕmâe matrapaziĭ pe urmă, ci încă vor fi opriţĭ, ca uniĭ ce bine sciţĭ că Domnia mea amŭ ridicatŭ matrapazicurile şi precupiile cu totulŭ; de care poruncimŭ Domnia mea dumitale vel spătarŭ, i dumitale vel agă să urmaţĭ acesteĭ poruncĭ, ca la ḑilele de têrgŭ, după ce va cumpĕra obştea să se protimiséscă brutariĭ Bucurescilor a cumpĕra; iar pentru a orêndui unŭ proestosŭ pentru rufetulŭ brutarilor, la acésta avemŭ Domnia mea orênduitŭ zabitŭ pe dumnéluĭ vel agă şi nicĭ au fostŭ obiceiŭ, nicĭ este trebuinţă de proiestosŭ osebitŭ pentru rufetulŭ brutarilor. 1791, Septembrie 18.

Cod. No. XX, fila 72, 73, 74.

Pitacŭ la aga pentru brutarĭ ca să-ĭ siléscă a avea zacherea pe câte treĭ lunĭ înainte gata pentru vremĭ întêmplătóre.

Fiind-că la o politie ca acésta cu atâta mulţime de norodŭ se cade ca totŭ-d'a-una să aibă brutariĭ Bucurescilor zacheréua cea trebuinciósă, după sode descărcăturĭ etc. Acestŭ nartŭ generalŭ e din 20 Septembrie 1791

---

cotéla mulţimeĭ noroduluĭ, pe câte treĭ lunĭ înainte, făină măcinată gata, ca la întêmplare de vremĭ împotrivă, orĭ când este cale grea de nu póte veni zacheréua de pe afară la têrgŭ de vênḑare, orĭ când se înnécă morile din vre-o venire a apelor marĭ, séŭ când se înghéţă de iuţimea geruluĭ de nu potŭ măcina, orĭ când scadŭ apele, să nu pătiméscă atuncĭ norodulŭ vre-o lipsă séŭ scumpĕtate din nepurtarea de grijă a brutarilor; iată poruncimŭ Domnia mea dumitale vel agă, ca după cumŭ şi în cea-l-altă Domnie a Domnieĭ nóstre aŭ fostŭ datŭ nizamulŭ acesta spre a'lŭ păzi brutariĭ. ca o datorie a lor, să aibĭ a strînge pe rufetulŭ brutarilor de Bucurescĭ, cărora să le arĕţĭ acéstă poruncă a Domnieĭ mele, şi să-ĭ silescĭ şi să-ĭ îndatorezĭ, ca să cumpere din vreme, acum când din mila luĭ Dumneḑeŭ bucatele sunt îndestulate şi calea este bună, pentru venirea locuitorilor de pe afară la têrgŭ cu grâŭ de vênḑare, să-lŭ macine a avea făină gata sigurifsindu-te prin zapisŭ dela mânile lor şi cu chezaşŭ unulŭ pe altulŭ, cum că vor avea zacheréua gata pe câte treĭ lunĭ înainte, şi după trecerea a 45 de ḑile, iarăşĭ asemenea maĭ naintea soroculuĭ din vreme să urmezĭ dumnéta a te griji, ca asemenea să te sigurifsescĭ pe celea-l-alte treĭ lunĭ înainte, şi să arĕţĭ Domnieĭ mele că se urméză acestŭ nizamŭ în faptă. 1791, Sept. 25.

Cod. No. XX, fila 95.

Iω Mihail Const. Suţul VV i gospod.

Zemle Vlascoe..... Dumnévóstră ispravnicilor ot sud Ialomiţa sănĕtate; vĕ facemŭ în scire, că cu mare scârbă a Domnieĭ mele auḑimŭ cum că aicĭ într'acelŭ judeţŭ, se vinde pânea la o para câte 80 şi 90 de dramurĭ, şi acésta nu albă şi curată, pentru care multŭ ne-amŭ turburatŭ Domnia mea în vreme ce aicĭ în Bucurescĭ, se vinde acésta una dată pânea albă şi curată la o păra dramurĭ 150. Iară peste puţine ḑile avemŭ a o suĭ şi a o mări peste douĕ sute de dramurĭ, după preţulŭ grâuluĭ ce s'aŭ eftinitŭ, cu multŭ maĭ josŭ, unde acolo la judeţŭ afară, trebuesce să fie cu multă deosebire maĭ eftină şi maĭ îndestulată decâtŭ în Bucurescĭ, căcĭ acolo este loculŭ de unde ese grâulŭ şi nu lipsesce grâulŭ, şi lipsesce şi cheltuéla căratuluĭ şi adusulŭ cu plată de chirie în cale depărtată; pentru care acésta într'adinsŭ amŭ trimisŭ pe tutungiulŭ Domnieĭ mele în partea loculuĭ de aŭ cercatŭ şi ne-aŭ adusŭ chiarŭ pâne de acolea din têrgŭ de amŭ vĕḑut-o înşine Domnia mea mică şi próstă după cum vĕ arătămŭ maĭ susŭ; decĭ iată vĕ poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, că acum peşinŭ să aveţĭ a da nizamŭ brutarilor, spre a se face şi a se vinde pânea mare, curată şi lucrată bine, după nartulŭ ce se urméză, şi se va urma în Bucurescĭ, cu deosebirea ceea ce urméză a fi acolea afară, maĭ mare cu multŭ, căcĭ lipsescŭ cheltuelile ce aŭ brutariĭ de aicĭ, şi este şi loculŭ bucatelor acolea lângă dênşiĭ, pentru că să sciţĭ, că Domnia mea nu lipsimŭ în tótă vremea a face cercetare, şi de vomŭ auḑi iarăşĭ că nu a-ţĭ datŭ nizamulŭ şi nu a-ţĭ îndreptatŭ vênḑarea de pâne precum poruncimŭ, séŭ şi de alte lucrurĭ trebuincióse norodululuĭ, nu numaĭ brutariĭ vor fi pedepsiţĭ, ci şi voĭ ispravnicilorŭ veţĭ cădea în mare urgie a Domnieĭ mele; acésta vĕ poruncimŭ. 1792, Martie 29.

Cod. No. XX, fila 461.

întăritŭ de M. Suţu Vodă. Este revĕḑutŭ, cu modificărĭ, în 1792,

---

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Cinstitŭ şi credinciosule boerule alŭ Domnieĭ mele Iordache Suţe vel agă, facemŭ dumitale în scire, că după preţulŭ grâuluĭ, ce aŭ fostŭ astă-ḑĭ de vênḑare în têrgulŭ de afară, adecă cel d'ântêiŭ, grâŭ de frunte, spălatŭ, chila dela 12 leĭ până la 11, şi celŭ de alŭ doilea şi alŭ treilea mână dela 9 leĭ până la 8. Măcarŭ că după drépta socotélă se cădea a da nartŭ brutarilor, ca să nu maĭ aibă nicĭ unŭ cuvêntŭ de pricină, amŭ făcutŭ socotéla acea ce este întocmită pe 12 leĭ grâu de frunte, şi 11 leĭ grâu de a doua mână, şi 10 leĭ grâu de a treia mână, împreunate adecă aceste treĭ mânĭ de grâu precumŭ obişnuescŭ brutariĭ, de asemenea grâu de treĭ mânĭ; de care acestŭ preţŭ făcêndu-se socotéla brutarilor, după ce aŭ intratŭ tóte cheltuelile lor la socotélă, îndreptându-se cu mulţămita lor, şi condeile de care se plângea, vine la o para dramurĭ 135 tocmaĭ, pâne albă curată, cóptă bine şi lucrată din grâŭ spălatŭ. Decĭ primindŭ dumnéta porunca Domnieĭ mele, să aibĭ a da acestŭ nartŭ, carele cu tótă mulţămita sunt datorĭ brutariĭ a'lŭ primi şi a'lŭ urma, care nartŭ după ce'lŭ veĭ da dumnéta brutarilor, apoĭ să facĭ publicuire şi la totŭ norodulŭ Bucurescilor, ca să fie sciutŭ de obşte, şi pururea nu veĭ lipsi dumnéta, a face cercările celea cuvinciόse, ca să te pliroforisescĭ de sunt următorĭ brutariĭ séŭ nu 1791, Octombrie 7.

Cod. No. XX, fila 123.

Carte legată la ispravniciĭ Musceluluĭ, pentru nartulŭ bucatelor, trimiţêndu-se şi copie de aicĭ

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud Muscel, sănĕtate; amŭ vĕḑutŭ Domnia mea însciinţarea ce faceţĭ pentru scumpetea lucrurilor ale mâncăriĭ, ce încă se urméză până acum acolea, şi porunca ce cereţĭ cu arĕtarea nartuluĭ ce amŭ datŭ Domnia mea lucrurilor de vênḑare aicĭ la Bucurescĭ; pentru care iată vĕ trimetemŭ copie după nizamulŭ ce avemŭ aicĭ Domnia mea, însă fiind-că întru adevĕrŭ lucrurile ce se vêndŭ aicĭ în Bucurescĭ trebue să fie cu deosebire la preţŭ decâtŭ celea de pre afară, prin oraşele ţĕriĭ, dumnévóstră să vĕ chibzuiţĭ şi dreptatea păzindŭ să faceţĭ scăḑĕmêntulŭ celŭ cuviinciosŭ, din preţulŭ de aicĭ, la lucrurile ce se află cu îndestulare acolea, cum şi la lucrurile ce nu sunt în partea loculuĭ, iarăşĭ să întocmiţĭ preţulŭ celŭ cuviinciosŭ, iară la pâne şi la carne după preţulŭ grâuluĭ şi alŭ viteler ce este la partea loculuĭ, aşa veţĭ da şi nizamulŭ brutarilor şi măcelarilor, făcêndŭ înşi-vĕ socotéla brutarilor, cum şi aiarulŭ măcelarilor, spre a putea face nartulŭ dreptŭ, şi pe de o parte veţĭ da nizamŭ la vênḑarea lucrurilor, pe de altă parte să însciinţaţĭ Domnieĭ mele arĕtându-ne nizamulŭ ce a'ţĭ găsitŭ cu cale, acea la partea loculuĭ, trimiţêndu-ne fóie de tóte lucrurile, anume în ce chipŭ le-aţĭ întocmitŭ, şi fiţĭ sănĕtoşĭ. 1791, Octombrie 11.

Cod. No. XX, fila 130.

Pitacŭ la agă pentru ca să siléscă pe brutari de a vinde pânea după nartulŭ ce se arétă

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Iorgache Suţul biv vel post. epistatulŭ agiĭ, fiind-că astăḑĭ aŭ fostŭ preţulŭ grâuluĭ celŭ bunŭ de frunte

Maiŭ 8. Fiindŭ unŭ nartŭ care atinge atâtea ramurĭ ale industrieĭ şi

---

chila tal. 11, iar celŭ de a doua mână maĭ josŭ, şi celŭ de a treia mână şi maĭ josŭ, după care acestŭ preţŭ făcêndu-se socotéla a treĭ chile de treĭ mânĭ, după ce intră la socotélă, şi tóte cheltuelile brutarilor cum şi câştigul lor, vine să se vênḑă la o para dramurĭ 145. Poruncimŭ Domnia mea să daĭ pe şinŭ nizamulŭ brutarilor, de astă-séră, ca de mâne să scóţă în têrgŭ pâne de vênḑare la o para dramurĭ 145, lucrată şi cóptă bine, supuindu'ĭ fără de voia lor, a urma acestuĭ nartŭ negreşitŭ, de care să însciinţezĭ la tótă obştea. 1792, Februarie 3.

Cod. No. XX, fila 343.

Publicaţiĭ la tóte judeţele pentru nartulŭ cărneĭ şi a pâneĭ că nu se urmézā după hotărîre.

Dumnévóstră ispravnicilor, din cercetările ce facemŭ Domnia mea pe afară, auḑimŭ că nartulŭ cărneĭ şi al pâneĭ nu se urmézā după poruncă, pentru care iată ne facemŭ Domnia mea datoria, crestinesce, şi vĕ maĭ trimitemŭ de acéstă dată poruncĭ, prin care vĕ arĕtămŭ iarăşĭ anume preţulŭ cărneĭ de óie, ocaua parale cincĭ, cea de vacă de acéstă dată parale patru, pânea cea albă şi curată, la o para, dramurĭ douĕ sute, cea de a doua mână, la o para, dramurĭ 400, până va eşi grâulŭ noŭ; iară după acésta să sciţĭ întru adevĕrŭ că avemŭ a trimite într'adinsŭ ómeniĭ noştri din năuntru la tóte têrgurile de prin judeţe, şi când şi după acésta vomŭ lua pliroforie, că nu se urmézā, nu numaĭ pe măcelarĭ i brutarĭ cu têrgulŭ şi cu ocna avemŭ a-ĭ pedepsi, ci şi pe înşi-vĕ vĕ vomŭ pedepsi cu grele trepede şi cu urgie şi lipsire de isprăvnicie; ci dară să sciţĭ, că acésta este porunca cea din urmă. 1792, Iulie 6.

Pitacŭ la vel vist. pentru preţulŭ mieriĭ de ĕstimpŭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, dumnéta Ianache Văcărescule, vel vist., amŭ vĕḑutŭ Domnia mea anaforaua ce ne-aŭ făcutŭ pré sfinţia sa părintele mitropolitŭ, i dumnélor cinstiţiĭ şi credincioşiĭ boeriĭ veliţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, pentru preţulŭ mieriĭ de ĕstimpŭ, cumŭ că într'alte dĕrăpănărĭ şi stingere ce aŭ cercatŭ ţéra în vremea acestuĭ trecutŭ rĕsboiŭ, fiindŭ una, şi prăpădenia stupilor, din care s'aŭ împuţinatŭ şi aŭ cumpĕratŭ locuitoriĭ turcĭ prăsila lor, cu îndoitŭ şi întreitŭ preţŭ, ce era în cea-l-altă Domnie a nóstră, şi de vor fi siliţĭ a da mierea cu preţulŭ de maĭ 'nainte, nu numaĭ pagubă li se va pricinui, ci şi desnădăjduire de a maĭ prăsi stupĭ cu îndestulare, pentru care ne facŭ rugăciune, ca să mijlocimŭ şi către prea înaltulŭ devletŭ a primi de a se cumpĕra ĕstimpŭ de către neguţitorĭ ocaua de miere prigolŭ câte 11 parale, şi vadra de miere po tal. 4; decĭ, pentru căcĭ este sciută şi Domnieĭ mele dĕrĕpănarea ce aŭ cercatŭ ţéra în vremea rezmirăţiĭ, şi pentru ca să nu dămŭ cu acésta pricină de mahnire locuitorilor, ci încă să-ĭ îndemnămŭ la prăsila şi la înmulţirea stupilor şi la alte matahurĭ ale pămêntuluĭ, primindŭ Domnia mea a face mijlocirea acésta, şi iată poruncimŭ dumnitale, ca să facĭ poruncile Domnieĭ mele în ţéră, adecă mierea de prigonŭ un-spre-ḑece parale ocaua şi vadra de miere tal. patru, a o cumpĕra neguţitoriĭ cu acelŭ preţŭ dela locuitorĭ. 1792, Iulie 13.

Cod. No. XX, fila 727.

comerciuluĭ, Domnitorul puse pe întregulŭ Divnŭ să-'lŭ *teoriséscă* (1).

Douĕ cărţĭ deschise către orăşeniĭ dela Urzicenĭ i dela Rômnic i dela Focşanĭ pentru scumpetea ce se urméză la vênḑarea lucrurilor

Zemle Vlascoe..... Vouĕ tutulor orăşenilor lăcuitorĭ i têrgoveţĭ din Urzicenĭ sud Ialomiţa, vĕ facemŭ în şcire, că din cercetările ce pururea facemŭ Domnia mea pentru a vóstră petrecere, a locuitorilor după afară, atâtŭ despre altele, câtŭ şi despre celea trebuincióse ale hraneĭ vóstre, luarămŭ în scire, cum că acolea se vinde pânea la o păra dramurĭ 80 şi pân' la 20, şi nicĭ acésta nu este albă şi curată, care acésta la multă turburare ne-aŭ adusŭ, în vreme ce aicĭ în Bucurescĭ se vinde astă una dată, pânea albă şi curată la o păra dramurĭ 150, iară peste puţine ḑile, după preţulŭ grâuluĭ ce s'aŭ eftinitŭ acum avem a-'lŭ mări peste 200 dramurĭ, unde acolea se cade a fi cu multă deosebire pânea maĭ mare, căcĭ de acolea ese grâulŭ care se aduce şi aicĭ la Bucurescĭ şi lipsesce brutarilor căratulŭ în cale depărtată şi plata de chirie; decĭ, nesuferindŭ Domnia mea ca să pătimiţĭ voĭ acéstă scumpătate, spre interesulŭ şi lăcomia fără de mĕsură a brutarilor, iată amŭ trimisŭ poruncile Domnieĭ mele straşnice către ispravniciĭ judeţuluĭ, ca pe şinŭ acum să dea nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ, déră voĭ să nu aşteptaţĭ zăbava nizamuluĭ isprăvnicescŭ, ci îndată ce veţĭ vedea că îndreptare nu s'aŭ făcutŭ şi urméză brutariĭ totŭ interesulŭ lorŭ, să mergeţĭ cu pânea acea în mână la ispravniciĭ judeţuluĭ, ca să o arĕtaţĭ, şi de nu veţĭ vedea nizamulŭ care poruncimŭ Domnia mea, să trimiţĭ jalbă Domnieĭ mele de acolea, fără de a vĕ trepăda înşi-vĕ, şi nu numaĭ pe brutarĭ îĭ vomŭ pedepsi Domnia mea straşnicŭ, ci şi pe ispravnicĭ 'ĭ vomŭ face pildă spre învĕţătură, ca să scie cum să păzéscă nizamulŭ şi dreptatea vóstră! acésta. 1792, Martie 29.

Cod. No. XX, fila 460.

Asemenea cărţĭ s'aŭ făcutŭ şi către ispravnicĭ.

(1) *Carte la boeriĭ epitropĭ pentru narturĭ, trimiţêndu-se douĕ narturĭ de celea ce sunt trecute înainte*

Zemle Vlascoe..... Cinstiţĭ şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele, dumnévóstră boerilor epitropĭ aĭ trebilor obştieĭ sănĕtate; iată şi pentru felurimile lucrurilor de mâncare, i pentru lucrătorĭ, chiria vinurilor, a vaselor de totŭ felulŭ, şi altele trebuincióse noroduluĭ de obşte, făcêndu-se nartulŭ celŭ cuviinciosŭ cu socotelĭ de obşte, vĕ trimetemŭ douĕ catalóge pecetluite de Domnia mea, unulŭ pentru unele felurimĭ, altulŭ pentru alte felurimĭ; ci déră să rênduiţĭ unŭ logofĕtŭ harnicŭ dela epitropie, carele împreună cu unŭ zapciŭ, dela dumnéluĭ epistatulŭ agieĭ, să le citéscă la Têrgulŭ de afară, la Têrgulŭ Cuculuĭ, şi pe tóte uliţele din lăuntrulŭ têrguluĭ şi prin mahalale, ca să se facă sciute şi cunoscute tutulora, grijindŭ fórte dumnévóstră, şi când veţĭ vedea că nu se păzesce, să aveţĭ datoria a însciinţa Domnieĭ mele. 1792, Maiŭ 8.

Cod. No. XX, fila 561.

Carte către dumnéluĭ vel agă pentru narturĭ.

Zemle Vlascoe..... Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţe biv vel post. epistatulŭ agieĭ, sănĕtate; iată şi pentru felurimile lucrurilor

Incă din 1791 Octombrie, Vodă ceruse nartŭ pentru băcăniĭ cum se póte vede din următorulŭ pitacŭ:

---

de mâncare, i pentru lucrătorĭ, pentru vase de totŭ felulŭ, pentru chiria adusuluĭ vinurilor şi altele trebuincióse noroduluĭ de obşte, făcêndu-se nartulŭ celŭ cuviinciosŭ cu socotélă de obşte, şi trimitemŭ şi dumitale două catalóge pecetluite, unulŭ pentru unele felurimĭ, altulŭ pentru alte felurimĭ, ci déră să orênduescĭ şi dumnéta unŭ zapciŭ harnicŭ, ca de-împreună cu logofĕtulŭ orênduitŭ dela epitropie, să le cetéscă la Têrgulŭ de afară, la Têrgulŭ Cuculuĭ şi prin tóte uliţele, înlăuntru têrguluĭ şi prin mahalale, ca să se facă sciute şi cunoscute tutulor de obşte, grijindŭ fórte şi supuindŭ pe fieş-care, cu voĭe orĭ cu nevoĭe, să păzéscă nartulŭ acesta întru tóte. 1792, Maiŭ 8.

Cod. No. XX, fila 562.

Nartulŭ ce cu sfatŭ şi părere de obşte amŭ hotărîtŭ Domnia mea să se urmeze acum într'acéstă vreme la lucrurĭ de ale mâncăriĭ şi altele cum maĭ josŭ arétă

	Tal.	Banĭ
Apă, sacaua în têrgŭ	—	6
Iară în ocolulŭ spătărescŭ, în mahala	—	9
Butulŭ păstramă de capră	—	15
Bobulŭ uscatŭ, ocaoa	—	6
Iară celŭ verde, ocaua	—	3
Brânza de oĭ în fóle, ocaua	—	24
Ghiudenulŭ séŭ sugiucu ce se face aicĭ în Bucurescĭ	1	—
Gâsca	—	45
Icrele de ştiucă	—	60
Icrele de crapŭ séŭ de cosacŭ	—	30
Caşulŭ próspĕtŭ, ocaua	—	18
Caşulŭ în saramură, ocaua	—	24
Cosaculŭ săratŭ, ocaua	—	9
Cosaculŭ próspĕtŭ, ocaua	—	6
Curcanulŭ mare	—	90
Iară celŭ maĭ micŭ	—	60
Curca mare	—	45
Iară cea maĭ mică	—	36
Cărbunĭ de mangalŭ, suta de oca	1	—
Cărbunĭ ţigănescĭ de lucru, ocaua	1	—
Lintea, ocaua	—	3
Minătărcĭ, ocaua	—	30
Mazăre uscată, ocaua	—	9
Iară cea verde, ocaua	—	7
Mierea până se va da nartulŭ celŭ desĕvêrşitŭ, ocaua	—	42
Mălaiulŭ măcinatŭ de porumbŭ, ocaua	—	2
Mălaiulŭ măcinatŭ de meiŭ, ocaua	—	1
Nucile, suta	—	6
Oţetulŭ de vinŭ bunŭ, ocaua	—	24

Pitacŭ la agă şi la boeriĭ epitropĭ ca să pue nartŭ şi la băcăniile ce vinŭ de peste Dunăre.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Iorghache Suţe, biv vel post. epistatulŭ agieĭ, dumné-vóstră, boerilor epitropĭ, fiind-că este cu cale şi de trebuinţă a se pune nartŭ şi la lucrurile de *bacalica* ce se aducŭ de peste Dunăre, ca întru tóte feliurimile să se urmeze o dréptă aşeḑ la trebuinţele noroduluĭ de

	Tal.	Banĭ
Iară oţetulŭ de vinŭ bunicelŭ, ocaua	—	12
Ouĕle, treĭ	—	3
Orzulŭ ce se vinde pe la hanurĭ şi prăvăliĭ, ocaua	—	3
Lapte dulce, de oĭ şi de vacĭ, ocaua	—	6
Morunulŭ próspĕtŭ, ocaua	—	45
Iară nisetru próspĕtŭ, ocaua	—	39
Iară ciga próspĕtă, ocaua	—	40
Iară crapulŭ próspĕtŭ şi somnulŭ, ocaua	—	24
Iară ştiuca próspĕtă, ocaua	—	18
Iară pescele de helesteŭ, felurimĭ, ocaua	—	30
Pescele de Dâmboviţa, cumŭ mrénă, somnŭ, ce se vinde în têrgŭ cu copăile în apă, viŭ, ocaua	—	60
Morunulŭ săratŭ, ocaua	—	39
Iară somnulŭ săratŭ şi crapulŭ, ocaua	—	24
Iară plătica sărată, ocaua	—	9
Pastrama de vacă cea de zalhana, ocaua	—	36
Prunele uscate la sóre, ocaua	—	12
Iară cele uscate la lojniţă, ocaua	—	6
Păcura curată, ocaua	—	24
Puiulŭ de găină	—	12
Racĭ de baltă, suta	—	15
Iară ceĭ de helesteŭ, suta	—	12
Raţa	—	21
Săpunŭ de ţéră, ocaua	—	24
Sĕmênţă de inŭ, ocaua	—	6
Iară cea de cânepă, ocaua	—	4
Scoicile cele marĭ, suta	—	24
Iară cele micĭ, suta	—	15
Fasolea uscată, ocaua	—	6
Iară cea verde, ocaua	—	3
Urda sărată în burdufŭ, ocaua	—	21
Iară cea próspĕtă, ocaua	—	12
Untulŭ próspĕtŭ, ocaua	—	30
Iară celŭ topitŭ, ocaua	—	48
Uleiulŭ, ocaua	—	60
Iară eĭ să cumpere sĕmênţa cumŭ s'aŭ ḑisŭ maĭ susŭ, ocaua	—	6
Olăria, însă câte vase vor fi smălţuite, orĭ-ce felŭ de ifosŭ vor fi să se mĕsure cu apă şi să se plătéscă ocaua	—	3
Iară cele ne smălţuite, ocaua	—	1

Cod. No. XX, fila 563.

obşte, vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca să vĕ adunaţĭ la unŭ locŭ, unde să aducĭ dumnéta, biv vel post. epistatule a agieĭ, şi pe băcal-başa, cu totŭ rufetulŭ băcanilor, şi după ce vĕ veţĭ pliroforisi maĭ ântêiŭ de preţulŭ celŭ adevĕratŭ alŭ fieş-căruia felurimŭ de lucru, cu care se cumpĕră pe locŭ de acolo de peste

---

Nartulŭ încălţămintelor de ţéră turcéscă i óreşĭ-ce dintr'a băcănieĭ.

Pré Inălţate Dómne,

Cartea de însciinţare ce face Inălţimeĭ tale Dumnéluĭ Iordache capichehaia dela Giurgiovu, d'impreună şi cu fóia de preţulŭ vênḑăreĭ încălţămintelor, i óreş-ce parte dintr'ale băcăniilor, precum se poliftisescŭ cu vênḑarea la ruşĭ, care de către Inălţimea ta s'aŭ trimisŭ la epitropie ca să chibzuimŭ în ce chipŭ se cuvine a se vinde aceste încălţăminte, şi acea parte de băcănie aicĭ în Bucurescĭ, următorĭ fiindŭ amŭ făcutŭ cercetare pe subt cumpĕtŭ de vênḑarea ce facŭ prăvălieşiĭ într'acéstă vreme, şi vedemŭ, că dupĕ cumpĕrătórea lor dela ruşĭ şi după vămile şi chiriile ce daŭ într'acéstă vreme, nu arŭ fi cu cale de a vinde cu preţulŭ ce s'aŭ obicĭnuitŭ eĭ acumŭ, ci maĭ cu eftinătate; decĭ noĭ precumŭ amŭ socotitŭ într'acéstă vreme, să se vênḑă fieş-care încălţăminte, cumŭ şi acea parte de băcănie, aşternemŭ socotéla maĭ josŭ, care de va fi primită Inălţimeĭ tale, să se dée luminată poruncă de urmare; de acésta însciinţămŭ Inălţimeĭ tale. 1792, Iulie 13.

Costache clucerŭ. *Dumitrache Varlaamŭ.*

Cod. No. XX, fila 767.

Cum vêndŭ prăvăliaşiĭ de voia lor

Taleri	Banĭ	
2	—	Papucĭ cu meşĭ bunĭ cu postavŭ şi fără postavŭ, iară de a doua mână, maĭ proştĭ 1, banĭ 90.
4	60	Cizme voinicescĭ liochiu, bune.
3	90	Cizmele roşiĭ turcescĭ de omŭ mare.
3	60	Cizmele galbene de omŭ mare, căptuşite cu musulŭ.
2	90	Cizme roşiĭ de omŭ mare, cu douĕ cusăturĭ, căptuşite, cu carîmbu lungŭ; asemenea şi celea negre acestŭ felŭ de făptură.
1	90	Surăturile căptuşite, iar celea necăptuşite tal. 1, banĭ 60.
1	90	Imineĭ bărbătescĭ de omŭ mare liochiŭ.
1	24	Ipac asemenea imineĭ roşiĭ; asemenea şi ceĭ negri de saftianŭ.
2	—	Papuciĭ cu meşi bărbătescĭ, cu postavŭ séŭ fără de postav; iară de a doua mână tal. 1, banĭ 75.
4	—	Cizmele voinicescĭ liochiŭ, bune.
3	60	Cizmele voinicescĭ roşiĭ cu o cusătură.
3	45	Cizmele galbene de ţéra turcéscă, căptuşite cu musulŭ; iară cele ce se lucréză aicĭ tal. 3.
2	60	Cizme roşiĭ de omŭ mare, făcute aicĭ cu douĕ cusăturĭ şi cu carîmbŭ lungŭ căptuşite, asemenea şi celea negre cu acéstă făptură.
1	60	Surăturile căptuşite, iară celea necăptuşite tal. 1, banĭ 45.
—	72	Papucĭ femeescĭ galbenĭ cu câlcâiŭ şi fără de ţopĭ.
—	90	Ipacŭ asemenea papucĭ liochiŭ.

Dunăre, să socotiţĭ apoĭ, cu dreptulŭ adevĕrŭ, chiria, cheltuelile celea adevĕrate, puindŭ şi dobânda cea cuviinciósă pe câtŭ se cuvine a se câştiga şi a se folosi vênḑătorii din alişverişu lor, să chibzuiţĭ apoĭ preţulŭ cu care se cuvine a vinde

---

Talerĭ	Banĭ	
1	30	Condurĭ cu terlicĭ şi cu ţopĭ liochiŭ de copile dela 5, 6 anĭ până 9 şi 10, totŭ unŭ preţŭ aŭ, iar ceĭ galbenĭ totŭ cu acestŭ mijlocŭ tal. 1, banĭ 15.
1	90	Papucĭ cu terlicĭ femeescĭ liochiŭ cu ţopi şi postavŭ roşiu în lăuntru.
—	54	Pantofĭ de copiĭ liochiŭ cu ţopĭ, dela 3 anĭ până la 6—7 şi 8 anĭ.
—	45	Ipacŭ pantofĭ galbenĭ cu ţopĭ de copiĭ, totŭ asemenea.
—	18	Perechea de postalĭ pestriţĭ de copiĭ micĭ.
1	—	Cizme liochiŭ de copiĭ dela 7 anĭ până la 10 şi 12 anĭ.
—	105	Cizmele galbene, totŭ asemenea urmare.
1	105	Condurĭ cu ţopĭ galbenĭ şi cu meşĭ lungĭ femeescĭ. Iară de vor fi condurĭ fără de ţopĭ, tal. 1, banĭ 95.
1	90	Condurĭ cu terlicĭ şi cu ţopĭ liochiŭ.
1	60	Ipacŭ condurĭ cu terlicĭ şi cu ţopĭ galbenĭ.
1	90	Cizme galbene muerescĭ, bune, fără de căptuşală, iară de a doua mână 1 tal., 60 banĭ.
—	60	Papucĭ galbenĭ cu câlcâiŭ, femeescĭ şi fără de ţopĭ.

Partea de băcănie cum o vêndŭ băcaniĭ de voia lor

Talerĭ	Banĭ	
—	144	Oca de untŭ de lemnŭ.
—	108	Oca de săpunŭ bunŭ.
2	—	Oca de céră.
—	42	Oca de orezŭ.

Vênḑarea de la ruşĭ, după însciinţarea capichehailor

1	96	Papucĭ cu meşĭ cu postavŭ şi fără postavŭ.
1	42	Papucĭ cu terlicĭ femeescĭ.
3	30	Cizmele galbene voinicescĭ.
3	90	Cizmele liochiŭ.
3	30	Cizmele roşiĭ.
1	45	Imineĭ liochiŭ.
1	15	Imineĭ roşiĭ.
36	—	Turaua de saftiene liochiŭ.
25	—	Turaua de saftiene galbene.
22	—	Turaua de saftiene roşiĭ.
—	33	Oca orezŭ, când se vinde cu paraoa, iar când se cumpĕră cu chila ocaua 30 banĭ.

Cod. No. XX, fila 768.

Pré Inălţate Dómne.

După luminată porunca Inălţimeĭ tale, s'aŭ vĕḑutŭ şi de către noĭ acéstă anafora a dumnélor boerilor epitropĭ, ce facŭ pentru nartulŭ la fieş-care telŭ de băcaniĭ acele mărfurĭ la norodu Bucurescilor, şi să arătaţĭ Domnieĭ mele nartulŭ celŭ dreptŭ, prin catastihŭ a-nume de fie-care felurime, ca să dămŭ şi la acestea nizamulŭ lor prin porunca Domnieĭ mele, osebitŭ de acésta poruncimŭ dumitéle, epistatulŭ agieĭ, că marfa de *bacalica* ce se aduce de peste Dunăre, când vine, să grijescĭ, ca unŭ zabitŭ alŭ rufeturilor, a se împărţi acea marfă la toţĭ băcaniĭ câţĭ se cuvinŭ, să nu se opréscă numaĭ de uniĭ; pentru care acésta să fie datorŭ bacal-başa a da scire dumitéle, când vine marfa, spre a nu se face numaĭ de uniĭ zaptulŭ aceleĭ mărfĭ, ci să păzéscă orênduiala cea dréptă a rufetuluĭ. tol. p. gpvmd. 1791, Octombrie 27.

Cod. No. XX, fila 148.

Rĕspunsŭ la ispravniciĭ Dâmboviţeĭ pentru vênḑarea pâniĭ, cum are a se urma acolo.

Amŭ vĕḑutŭ Domnia mea înscIinţarea ce ne faceţĭ, dela 27 ale luniĭ aceştia, cu socotéla ce ne-a'ţĭ trimisŭ pe 100 oca grâŭ, dar nu a'ţĭ cercatŭ dumnévóstră, şi cu celea-l'alte două felurĭ de mânĭ, adecă grâŭ de a doua şi a treia mână, căcĭ socotéla brutarilor pe treĭ mânĭ de grâŭ este făcută, saŭ de nu se află acolea de treĭ felurĭ de grâŭ, nu ne înscIinţaţĭ, şi de este faceţĭ cum ḑicemŭ cercarea şi socotéla pe treĭ felurĭ, după cum aşa şi brutariĭ obişnuescŭ de cumpĕră grâu de treĭ mânĭ, celŭ d'ântêiŭ cu unŭ preţŭ, iară celŭ-l-altŭ cu altŭ preţŭ maĭ josŭ, iară de nu se află acum veţĭ face urmarea acésta după ce va veni la têrgŭ grâŭ maĭ îndestulatŭ din celŭ noŭ şi să ne arătaţĭ, căcĭ la alte asemenea judeţe de multŭ avemŭ scire, că se urméză nartulŭ ce amŭ datŭ, şi numaĭ acolea vedemŭ acéstă deosebire. 1792, Iulie 31.

Cod. No. XX, fila 773.

Deja în 1791 Septembrie, M. Suţu dăduse unŭ nartŭ aprópe generalŭ, celŭ următorŭ în notă (1).

încălţăminte şi a óreş-ce parte de băcăniĭ, prin care arétă că aŭ cercetatŭ şi aŭ socotitŭ chiriile şi cheltuelile ce aŭ, şi facŭ óreş-ce scădere din preţurile vênḑăriĭ ce se urméză acum; pentru care fiind-că noĭ întru acéstă vreme nu putemŭ face vre-o altă deosebită cercetare asupra acestuĭ nartŭ, găsimŭ cu cale de o cam dată să fie luminată porunca Măriеĭ téle, după acésta anafora a se urma, afară din preţulŭ untuluĭ de lemnŭ şi alŭ săpunuluĭ, fiind-că vênḑarea acestora două felurĭ fără de nartŭ le vêndŭ băcaniĭ acum ocaua pe banĭ 32, şi de vreme ce dumnélor epitropiĭ punŭ nartŭ a se vinde ocaua de untŭ de lemnŭ po parale 36 şi ocaua de săpunŭ po parale 34, adecă cu preţŭ maĭ scumpŭ, decâtŭ vêndŭ băcaniĭ de voia lor, de acea ḑicemŭ că nartulŭ acestor două felurĭ să se urmeze totŭ după cumŭ s'aŭ vêndutŭ până acum, adecă pe banĭ 32, atâtŭ untulŭ de lemnŭ, câtŭ şi săpunulŭ, şi în urmă după acéstă vreme fiindŭ..... *(maĭ încolo nu se póte ceti).*

Cod. No. XX, fila 769.

(1) *Pré Inălţate Dómne.*

După luminată porunca Măriеĭ tale, amŭ făcutŭ cercetare atâtŭ pentru cele ce sunt de hrana obşteĭ, câtŭ şi alte trebuinciόse noroduluĭ, precum pentru tóte

Asemenea narturĭ nu se aplică numaĭ în Bucurescĭ. In Septembrie 1791, se trămitŭ narturile spre aplicare cu modificările necesariĭ, și la Craiova:

«Totŭ la dumnéluĭ Caimacam dimpreună cu estractulŭ narturilor ce s'aŭ făcutŭ aicĭ din porunca Mărieĭ séle, ca să facă şi în oraşulŭ Craioveĭ socotóla şi în ce chipŭ va găsi cu cale a se vinde, să dée dumnéluĭ nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ, însciinţândŭ şi Mărieĭ séle.» 1791, Septembrie.

---

se arétă maĭ josŭ la acestŭ protocolŭ, şi le-amŭ pusŭ nartŭ precum amŭ socotitŭ că se cuvine, cu dreptate, la acéstă vreme a se urma; iară hotărîrea cea desĕvêrşită rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1791, Septembrie 12.

Costache clucerŭ. *Dumitrache* stolnicŭ. *Nicolae* pahar. *Constantinescu* stol.

Taleri	Bani	
—	9	Apă sacaua în têrgŭ în ocolulŭ Agiescu.
—	12	In ocolulŭ spătărieĭ, la mahalale.
—	18	Butulŭ pastramă de capră.
—	12	Ocaua bobŭ.
—	4	Ocaua bragă.
—	48	Brânza de oĭ, în fole.
—	1½	Brojbiile cele marĭ.
—	1	Cele de mijlocŭ.
—	1	Cele micĭ.
—	3	Bame marĭ două-ḑecĭ şi cincĭ.
—	3	Cele micĭ treĭ-ḑecĭ şi cincĭ.
6	—	Varulŭ nestinsŭ, cu adusulŭ de la ţéră.
—	1	Varulŭ nestinsŭ ce-lŭ vêndŭ matrapaziĭ.
—	3	Varză dulce, căpăţîna mare.
—	2	Iară de mijlocŭ, căpăţîna.
—	1	Cea mică, căpăţîna.
—	6	Varză acră, căpăţîna mare.
—	4	De mijlocŭ, căpăţîna.
—	3	Cea mică, căpăţîna.
—	1½	Guliile cele marĭ, una.
—	1	De mijlocŭ, două.
—	1	Cele micĭ, treĭ.
1	—	Ghiudenulŭ ocaua, ce-lŭ facŭ aicĭ în Bucurescĭ.
—	30	Găina bătrână.
—	45	Gâsca.
—	75	Dulgherulŭ pe ḑi, pentru lucru.
—	60	Zidarulŭ, de lucru pe ḑi.
—	75	Icre de ştiucă, ocaua.
—	45	Icre de crapŭ séŭ de cosacŭ, ocaua.
—	36	Caşulŭ în saramură, ocaua.
—	»	Carnea de óie, ocaua.
—	»	Carnea de vacă, ocaua.
—	»	Carnea de rîmătorŭ próspĕtă, ocaua.

In interesulŭ scaunelor de măcelărie Domnitorul dă şi circulara următóre în judeţele unde sunt zalhanale:

Cincĭ cărţi legate la 5 judeţe, unde sunt zalhanale, la Ilfov, Saac, Vlaşca, Dâmboviţa şi Prahova, ca să nu taĭe măcelariĭ vitele acolo, ci la scaunele Bucurescilor

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud..... sănĕtate; Fiind-că ne-amŭ însciinţatŭ Domnia mea cum că măcelariĭ Bucurescilor, carĭ aŭ avutŭ voĭe şi slobodenie dată cu volnicie încă de astă-primăvară din vreme de a cumpĕra vite din ţéră pentru hrana şi îndrestularea obşteĭ politieĭ Bucurescilor, acum acele vite hrănite se punŭ

Talerĭ	Banĭ	
—	90	Curcanulŭ mare.
—	60	Curca mare.
—	45	Curca maĭ mică.
4	—	Carulŭ de fênŭ, de mĕsură.
2	—	De a doua mână.
1	—	De a treea mână.
—	60	Caponulŭ.
1	60	Cărbunĭ de mangalŭ, suta de oca.
—	1	Cărbunĭ ţigănescĭ de lucru, ocaua.
2	60	Cărămida cu adusulŭ, mia.
—	$7^1/_2$	Lintea.
—	90	Lumînările de seŭ, acum să se urmeze acestŭ nartŭ, până la Noembrie 1, adecă ocaua.
—	30	Mânătărcile, ocaua.
—	9	Mazărea, ocaua.
—	30	Melcĭ marĭ, suta.
—	15	Micĭ, suta.
—	45	Mierea, ocaua,
—	3	Mălaiŭ măcinatŭ de porumbŭ, ocaua.
—	2	Mălaiŭ măcinatŭ de meiŭ, ocaua.
—	6	Morcovĭ, ocaua.
—	3	Merele creţeşcĭ cele marĭ, ḑece mere.
—	3	Cele micĭ, cincĭ-spre-ḑece.
—	$6^1/_2$	Nucile, suta.
—	6	Napiĭ, ocaua.
—	24	Oţetulŭ de vinŭ bunŭ, ocaua.
—	12	Oţetulŭ de miedŭ, ocaua.
—	3	Ouĕle, douĕ.
—	4	Orzulŭ ce se vinde pe la hanurĭ şi prăvăliĭ.
—	3	Olăria, câte vase vor fi smălţuite, orĭ-ce felŭ vor fi, să se mĕsóre cu apă şi să se plătéscă, ocaua *3 parale*.
—	$1^1/_2$	Cele nesmălţuite.
—	30	Ocaua de pastramă de vacă, de zalhana.
—	3	Ḑece fire, prazulŭ celŭ mare.
—	3	Celŭ mĕruntŭ, 15 fire.

de le taĭe pe la zalhanale şi pentru hrana politieĭ cumpĕră din têrgulŭ oboruluĭ vite próste şi slabe cu preţŭ maĭ eftinŭ, de taĭe la scaune carne care nicĭ este de mâncatŭ şi care póte pricinui şi bólă la norodŭ; decĭ măcar că li s'aŭ datŭ de către Domnia mea poruncă straşnică prin dumnéluĭ vel agă, ca să nu se cuteze maĭ multŭ a cheltui vitele hrănite pe la zalhanale, dar şi dumné-vóstră vĕ poruncimŭ straşnicŭ să aveţĭ a orêndui ómenĭ pe la zalhanale, dintr'acele judeţe, să cerceteze şi nicĭ o vită a măcelariior din Bucurescĭ să nu îngăduiţĭ a tăia la zalhana, ci încă să luaţĭ înscrisŭ pe acelŭ măcelarŭ bucurescean şi câte vite are la zalhana, pentru tăiatŭ, să însciinţaţĭ Domnieĭ mele. 1791, Septembrie 12.

Cod. No. XX, fila 62.

Taleri	Banĭ	
—	15	Ocaua de prune uscate la sóre.
—	9	Parale ocaua prune uscate la lojniţă.
—	24	Ocaua păcură curată.
—	12	Puiulŭ de găină.
—	3	Pâne jimblă cu drojdie, cu dramurĭ 143.
—	3	Care să vinde în têrgŭ de brutarĭ la obşte, pâne albă de grâŭ spălatŭ, dramurĭ 166.
—	3	Cornulŭ, colacii şi prescurile, dramurĭ 143.
—	3	Simitulŭ, dramurĭ 100.
—	3	Covrigiĭ simigiilor, dramurĭ 90.
—	3	Covrigiĭ ce facŭ femeile, dramurĭ 9.
—	3	Covrigiĭ ceĭ cu drojdie, dramurĭ 70.
—	3	Pacsimandulŭ uscatŭ, de la simigiĭ, dramurĭ 70.
—	36	Plăcinta cu untŭ.
—	36	Plăcintă cu carne.
—	36	Plăcinta cea cu brânză.
—	6	Ocaua pătrunjelŭ.
—	15	Suta racĭ de baltă.
—	15	Suta ceĭ de heleşteŭ.
—	24	Raţa.
—	3	Rădichĭ de lună, 15 rădichĭ.
—	$1^{1}/_{2}$	Rădichile de iarnă, ocaua.
—	3	Hrénulŭ celŭ grosŭ, fire 15.
—	3	Hrénulŭ celŭ subţire, fire 18.
—	54	Ocaua, săpunulŭ de ţéră.
—	9	Sĕmânţa de inŭ, ocaua.
—	6	Sĕmânţa de cânepă, ocaua.
—	30	Suta de scoicĭ marĭ.
—	15	Suta de cele micĭ.
—	40	Slănina de rîmător hrănitŭ cu porumbŭ, ocaua.
—	36	Slănina de rîmător hrănitŭ cu ghindă séŭ jirŭ, ocaua.
—	40	Seulŭ dela măcelarĭ, ocaua.
—	9	Ocaua, spanaculŭ.
—	9	Ocaua, ţelina.
—	3	Ocaua sfecle.
—	40	Salahorulŭ, de lucru, pe ḑi.

Asemenea se ordină de M. Suţu aplicarea de narturĭ a cărneĭ şi la 12 judeţe în 12 Octombrie 1791, cum şi maĭ sus vĕḑurăm:

Publicaţiĭ la 12 judeţe pentru nartulŭ cărneĭ.

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud — sănĕtate; amŭ luatŭ Domnia mea însciinţare, cum că ţĕraniĭ pe afară vêndŭ ocaua de carne câte optŭ şi câte ḑece parale, carĭ acestia sunt pricina de nu potŭ măcelariĭ Bucurescilor a găsi dobitóce de hrana politieĭ şi a le vinde după nartulŭ ce le dămŭ Domnia mea, căcĭ ceĭ de pe afară vênḑêndŭ carnea precum vor eĭ, fără de nicĭ unŭ felŭ de nizamŭ, potŭ a scumpi şi preţulŭ vitelor maĭ multŭ şi din ceea ce este; pentru aceea dară, fiind-că Domnia mea, după preţulŭ a câte-va vite ce s'aŭ cumpĕratŭ în ţéră cu învoire şi cu bună întocmélă, adecă 18 leĭ şi 75 banĭ, cincĭ oĭ cu doĭ berbecĭ, şi 42 de leĭ şi 75 banĭ treĭ vacĭ, amŭ rênduitŭ nartŭ măcelarilor în Bucurescĭ, ca să vênḑă ocaua de carne de vacă cincĭ parale, şi ocaua de carne de óie optŭ parale; vĕ poruncimŭ ca şi ţĕranilor ce vêndŭ carne pe afară acestŭ nizamŭ să le daţĭ, ca şi eĭ să vênḑă după acestŭ nartŭ, adecă cea de vacă cincĭ parale; încă se cade ţĕranilor a vinde maĭ josŭ de câtŭ nartulŭ de aicĭ, că eĭ nu aŭ cheltuelile măcelarilor de Bucurescĭ. 1791, Oct. 12.

Cod. No. XX, fila 133.

Talerĭ	Banĭ	
—	$1^1/_2$	Tărîţele, ocaua.
—	9	Ocaua de fasole.
—	1	Fênulŭ ce se vinde pe la prăvăliĭ.
—	75	Halvaua ce se face în Bucurescĭ, cu nucĭ, ocaua.
—	3	Ocaua de cépă.
—	45	Ocaua de urdă.
—	90	Untulŭ topitŭ, ocaua.
—	45	Untulŭ próspĕtŭ, ocaua.
—	60	Ocaua de uleiŭ....
—	9	Sĕmânţa pentru uleiŭ, ocaua.
		Cherestéua.
2	60	Ulucile cele de palme 12, suta.
1	90	Ulucile de palme 10, suta.
1	30	Ulucile de palme 8, suta.
—	6	Laţiĭ de aninŭ, de stânj. 3.
—	4	Ceĭ de a doua mână.
—	4	Laţiĭ de teiŭ, de stânj. 3.
—	2	Ceĭ de a doua mână.
—	12	Grinḑile şi căprioriĭ de a doua mână, adecă latulŭ o schiópă, grosulŭ pe muche degete 4.
—	18	Tălpoiulŭ de ulucĭ, latulŭ palme una şi jumĕtate, grosulŭ pe muche, degete, 4, stânjenulŭ.
—	24	Grinda, latulŭ o palmă, grosulŭ o schiópă, stânjenulŭ.
—	24	Asemenea şi căpriorulŭ, latulŭ o palmă, grosimea o schiópă, stânjenulŭ
—	15	Scândurĭ de stejarŭ, latulŭ palme una şi jumĕtate, grosulŭ pe muche, degete 3, stânjenulŭ.

Ispravnicilor de Buzĕŭ li se scrie, în 1792 August 10:

«S'aŭ făcutŭ poruncă Domnéscă, legată către ispravnicii ot sud Buzĕŭ, pentru nartŭ, ca să urmeze după catalogulŭ Domnescŭ ce li s'aŭ trimisŭ maĭ d'inainte, fiind-că s'aŭ însciinţatŭ Măria sa dela proin-beşlégă, că brutariĭ vêndŭ ocaua de pâne parale 10 şi măcelariĭ vêndŭ ocaua de carne parale ḑece. 1792, Augustŭ 10.

Taleri	Bani	
—	12	Scândurĭ de stejarŭ, latulŭ palme una şi jumĕtate, grosulŭ pe muche degete 2, stânjenulŭ.
—	12	Scândurĭ de teiŭ pentru uşĭ, una.
—	9	De a doua mână, una.
—	24	Scândurĭ de ulmŭ, una.
—	15	Bulamacĭ, unulŭ.
—	9	Coşaculŭ ad. stinchiĭ de ulucĭ, stânjenulŭ.
—	46	Talpa de casă, latulŭ palme una şi jumĕtate, grosulŭ pe muche o schiópă, stânjenulŭ.
—	3	Parulŭ despicatŭ, unulŭ.
1	—	Parĭ obli, suta.
1	30	Nuelile curăţite, mia.
—	90	Carulŭ de nuele cu doĭ boĭ, ne curăţite.
2	60	Şindrila de bradŭ mare, mia.
2	—	Şindrila de a doua mână, mia.
2	—	Şindrila de stejarŭ, mia.
4	—	Podina pentru tavanŭ, de stejarŭ séŭ de fagŭ, ulucită, mia.
2	60	Carulŭ cu patru boĭ, lemne pentru focŭ, încărcatŭ bine de cerŭ séŭ de tufanŭ.
1	30	Carulŭ cu douĭ boĭ, iarăşĭ cu acestŭ felŭ de lemne de cerŭ şi tufanŭ, încărcatŭ.
1	—	Carulŭ de lemne de crângŭ încărcatŭ bine.
—	15	Ciochine.
1	—	Carulŭ de rădăcinĭ încărcatŭ bine.
—	75	Ciocla de rădăcinĭ.
		Insă tóte carele de lemne să lipséscă de acum înainte, aşternuturile ce s'aŭ obişnuitŭ de facŭ înăuntru scaunuluĭ caruluĭ, adecă aşternutulŭ de scândurĭ şi pe alăturea a loitrilor de 'şĭ strâmtéză carulŭ ca să încapă lemne puţine.
4	—	Trunchiulŭ de teiŭ uscatŭ, în crestă o palmă.
12	—	Carulŭ noŭ şi mare cu róte, de tréba câmpénuluĭ, cu driculŭ strîmbŭ, însă fără de fierŭ.
8	—	Carulŭ sêrbescŭ mare cu dricŭ dreptŭ, fără de fierŭ.
6	—	Căruţa nouă fără de fierŭ.
2	—	Rótele de carŭ mare, părechea.
1	60	Rótele de căruţă, părechea.
		Dogăria
—	90	Hârdăulŭ de stejarŭ, za vedre cincĭ.
—	30	Vadra de stejarŭ pentru căratŭ nisipŭ.

Totŭ asemenea se aplică narturĭ și la Rômnicul Vâlceĭ, în 1792:

Rĕspunsŭ la ispravnicĭ trimiţêndu-li-se şi copie după nartŭ, de rêndulŭ la ale mâncăriĭ.

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud Vălcea, sănĕtate; amŭ vĕḑutŭ Domnia mea însciinţarea ce faceţĭ către dumnéluĭ vel vist., pentru scumpĕtatea ce se urméză acolea în oraşulŭ Rômnicŭ la ale mâncăriĭ şi ale îmbrăcăminteĭ, de care iată vĕ trimitemŭ nartulŭ ce se urméză aicĭ, atâtŭ pentru ale mâncăriĭ, câtŭ şi pentru altele. Decĭ, veţĭ socoti dumnévóstră ce schimbare se cuvine a avea preţulŭ lucrurilor acolea, unde se cuvine a fi maĭ eftine de câtŭ aicĭ tóte acestea, şi asupra dreptăţeĭ ce veţĭ da nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ; iar pentru nartulŭ îmbrăcămintelor maĭ pe urmă se va trimite dumnévóstră şi fiţĭ sănĕtoşĭ. 1792, Martie 18.

Taleri	Bani	
1	30	Buriulŭ de stejarŭ, za vedre cincĭ.
—	4	Cerculŭ de butie mare cu pusulŭ.
—	3	Şi meşterulŭ să cumpere prăjina.
—	2	Cerculŭ de buriŭ de vedre cincĭ.
—	12	Cofă mare de bradŭ.
—	6	Cofă maĭ mică de bradŭ.
—	4	Lopată.
—	30	Albia séŭ căpisteria mare.
—	15	Copaia de mijlocŭ.
—	9	Copaia mică.
—	12	Lingurile de lemnŭ, testeaua.
—	60	Rogojina mare.
—	36	Rogojina de a doua mână.
—	24	De a treia mână.
—	15	Testéua de funiĭ de teiŭ topitŭ.
—	12	Testéua de funiĭ de teiŭ ne-topitŭ.

Chiria vinurilor

—	18	Dela Focşanĭ, de vadră.
—	15	Dela Rômnic, de vadră.
—	12	Dela Buzĕŭ, de vadră.
—	9	Dela Sĕcuenĭ, de vadră.
—	9	Dela Têrgoviste, de vadră.
—	12	Dela Pitescĭ, de vadră.

Descărcătórea şi încărcătórea buţilor

1	30	Descărcatulŭ	la ântêia pivniţă.
1	90	Incărcatulŭ	
1	—	Descărcatulŭ	la a doua pivniţă.
1	30	Incărcatulŭ	
—	90	Descărcatulŭ	la a treia pivniţă.
1	—	Incărcatulŭ	

Din care, acestŭ venitŭ are a lua butariĭ pentru ostenéla şi munca lor o păra, şi cumpĕrătorulŭ venituluĭ dela epitropie o păra cum şi cheltuéla la cele trebuinciόse pe din douĕ dela amêndouĕ părţile jumĕtate şi jumĕtate.

De multe orĭ aşeḑarea de narturĭ era unŭ mijlocŭ de a stórce banĭ dela neguţitorĭ. E multŭ probabilŭ că următorul pitacŭ prin carĭ se adăogi la preţulŭ de vênḑare a carneĭ în Bucurescĭ, în 1792 Maiŭ, era *plătitŭ* cu unŭ bacşişŭ de către măcelarĭ:

Pitacŭ la agă pentru nartulŭ cărneĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele dumnéta Iorgache sud biv vel post. epistatulŭ agieĭ, fiind-că întru atâtea rêndurĭ se jăluiră Domnieĭ mele măcelariĭ din Bucurescĭ pentru preţulŭ cărneĭ că sunt în pagubă, după nartulŭ ce s'aŭ urmatŭ până acumŭ; iată dară cu simfonie şi cu hotărîre ca acésta, ca maĭ ântêiŭ să se facă aiarulŭ, şi să se dée nizamulŭ atuncĭ după preţulŭ ce se va face cunoscutŭ prin cercare în faptă, le adăugămŭ câte o para maĭ multŭ de oca la carnea de óie şi la carnea de vacă, adecă să se vênḑă pe dulcele acesta alŭ pasceluĭ: nouă parale ocaua de óie, şi şépte parale ocaua de vacă, iar carnea de râmătorĭ maĭ multŭ de optŭ parale să nu îngăduescĭ nicĭ de cumŭ a o înălţa; ci darŭ într'acesta chipŭ să le daĭ voie să vênḑă. Făcêndŭ nartulŭ acesta publicŭ la norodŭ, ca să fie sciutŭ şi să porţĭ grijă de îndestulare de carne bună, că pentru aceea le facemŭ acestŭ adausŭ să nu fie norodulŭ lipsitŭ.

Cod. No. XX, fila 430.

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... Poruncimŭ Domnia mea dumitale vel agă, se arĕţĭ nartulŭ acesta la toţĭ de obşte, să puĭ pe fieş-care a fi următor, şi acestŭ nartŭ să se păzéscă la agie pentru sciinţa dumitale, iară cele-l-alte deosebite cincĭ narturĭ scrise şi pecetluite în cólă mare, să le ţintuescĭ dumnéta, unulŭ la Têrgulŭ de afară, şi altulŭ la Têrgulŭ Cuculuĭ, séŭ la Herĕstrăŭ, altulŭ în rĕspântie la Hanulŭ luĭ Şerban Vodă, altulŭ la pórta din susŭ a Curţeĭ Veche, şi altulŭ la Zlătarĭ, dându-le în paza străjarilor pentru ale păzi şi griji, ca să citéscă fieş-care pe dênsele, şi să aibă sciinţă toţĭ de obşte, cu ce preţŭ sunt rênduite, urmândŭ dumnéta a face în urmă pururea cercetare pentru tóte acestea, ca să se păzéscă nartulŭ lor întru tóte negreşitŭ. 1791, Septembrie 23.

Pré Inălţate Dómne.

După luminată porunca Mărieĭ tale, amŭ teorisitŭ şi noĭ acestŭ nartŭ la tóte condeile de rêndŭ, şi unde ni s'aŭ părutŭ cu cale amŭ maĭ întocmitŭ preţulŭ unora, după starea vremeĭ de acum. 1791, Septembrie 20.

Cozma alŭ Ung. Vlahieĭ, ot Râmnic-Filaret. ot Buzĕŭ *Dosofteĭ*. *Ianache* vel vist. *Scarlat* vist. *Ioan* logofĕtŭ. *Manolache Gradistean*. *Radu Golescu* biv vel logof. *Mateĭ Fălcoian*, vist.

Cod. No. XX, fila 121.

Maĭ aflămŭ aplicarea de narturĭ și în județulŭ Săcuenĭ și Prahova încă din începutulŭ anuluĭ 1792(1).

Egalmente se scrisese la județulŭ Muscel, încă din 11 Octombrie 1791.

In Romanațĭ nartulŭ se aplică în Maiŭ anulŭ 1792(2).

---

(1) *Două cărțĭ legate la ispravnicĭ ot sud Saac și Prahova pentru nartulŭ de carne, pâne și lumînărĭ.*

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănătate; din cercetările ce facemŭ Domnia mea cu neadormită grijă, pentru tóte ne-amŭ pliroforisitŭ, cum-că aicea, într'acelŭ județŭ se vinde pânea optŭ parale, ocaua lumînările 60 de parale, ocaua untulŭ 50 parale, carnea de vacă șépte parale ocaua, iar cea de óie nouě parale ocaua, iar cea de râmâtoŭr 12 parale ocaua, pentru care multŭ ne-amŭ turburatŭ Domnia mea asupră-vě, pentru ce să îngăduițĭ, cu tótă scumpětatea, așĭ cumpěra norodulŭ mâncarea lor cea trebuincіósă de hrană? în vreme ce aicĭ, în politia Bucurescilor, unde se aducŭ de afară tóte aceste trebuincióse de vêndare se vinde aceste cu nartulŭ ce să arétă, adecă pânea albă curată, cóptă bine și lucrată de grâŭ spălatŭ, ocaua 35 de dramurĭ la o para, lumînările de seŭ ocaua 35 de parale, untulŭ topitŭ ocaua unŭ zlotŭ, untŭ prospětŭ ocaua 15 parale, carnea de vacă ocaua șépte parale, carnea de óie ocaua optŭ parale, carnea de râmâtorŭ optŭ parale, după cum s'aŭ și trimisŭ din porunca Domnieĭ mele la ispravnicĭ, nartulŭ de carne și de pâne; decĭ, când în Bucurescĭ se vinde cu acestŭ prețŭ, cu câtŭ maĭ josŭ trebue să se vêndă pe afară? cu adevěratŭ vrednicĭ sunteţĭ a ne aduce la turburare, de a se face osândă și pedépsă pentru acestŭ lucru, care este cea d'ântêiŭ trébă și grijă, adecă hrana și îndestularea noroduluĭ; pentru care iată, vě poruncimŭ acum peșinŭ să dațĭ nizamulŭ în faptă acesteĭ trebĭ; făcêndŭ acestor vêndětorĭ zaptŭ de tótă scumpětatea și ferindu-vě de orĭ-ce interesŭ alŭ vostru, să-ĭ supunețĭ fără de voia lor la prețulŭ celŭ dreptŭ, ca să cunóscă norodulŭ ușurință acum îndată, și să scie toțĭ de obște nizamulŭ acesta și nartulŭ cu care aŭ să cumpere; de care iată asteptămŭ ca să ne trimetețĭ iscăliturĭ dela toțĭ preoțiĭ, orășeniĭ, têrgovețiĭ și locuitoriĭ, cum-că s'aŭ îndreptatŭ acéstă scumpětate și cum-că s'aŭ mulțămitŭ; iar după acésta în urmă de vomŭ audi óreșĭ-cum, cum-că nu se păzesce nartulŭ, nu vě vomŭ pedepsi cu vre-o ușóră pedépsă obișnuită, ci făr' de veste vě vețĭ simți, cu durerea vóstră, o strajnică urgie deosebită a Domnieĭ mele asupră-vě, de vețĭ fi pildă și altora; acésta! 1792, Ianuarie 30. Cod. No. XX, fila 335.

(2) S'aŭ făcutŭ carte legată la ispravnicĭ ot sud Romanațĭ pentru nartulŭ cărniĭ, alŭ pâniĭ și pentru alte ale mâncăriĭ, ca să dée poruncă, a se urma precum aŭ datŭ Măria sa nizamŭ aicĭ, și precum li s'aŭ trimisŭ în scrisŭ tóte anume, cum și pentru ceĭ ce macină la morĭ, să nu îngăduéscă pe morarĭ a lua maĭ multŭ macinișĭ oium, ci numaĭ cea ce este obiceiulŭ, fiind-că s'aŭ însciințatŭ Domnia sa că morariĭ pradă pe locuitorĭ maĭ multŭ peste obiceiŭ, cum și pentru igumenulŭ Sădovénulŭ, de care s'aŭ însciințatŭ că, prindêndŭ nisce locuitorĭ, tăindŭ lemne din pădure, i-aŭ prădatŭ cu tal. 50, ca să cerceteze ispravniciĭ, și păzindŭ orênduiala pădurilor, de 'ĭ va fi jăfuindŭ împotriva obiceiuluĭ, să facă îndestulare locuitorilor și împlinire. 1792, Maiŭ 26. Cod. No. XX, fila 602.

Dămŭ, în note, precum s'a vědutŭ și în notele anteriόre, o serie de cărțĭ Domnescĭ de aplicare de narturĭ diverse și pe 1792.

Să menționămŭ între aceste narturĭ pe cele următόre: *a)* Nartulŭ lucrurilor de îmbrăcăminte și încălțăminte ordonatŭ a se face în 3 Noem. 1791 și 16 Iulie 1792 în Bucurescĭ, iar în Vâlcea la 30 Martie 1792 (1):

---

(1) *Pitacŭ către dumnéluĭ vel agă și credincioșilor boerĭ epitropĭ pentru ca să pue la orênduelĭ nartulŭ lucrărilor de îmbrăcăminte și încălțăminte*

Iω Mihail Constantin Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Cinstițĭ și credincioșĭ boeriĭ Domnieĭ mele Iorgache Suțe biv vel post. epistatulŭ agieĭ, dumnévόstră boerilor epitropĭ, vědêndŭ Domnia mea o scumpětate peste měsură și fără de nicĭ o orênduială la celea trebuinciόse noroduluĭ și caselor de obște, cum de îmbrăcăminte și încălțăminte lucrurĭ ce esŭ de aicĭ din țéră, și se lucréză iarășĭ aicĭ în țéră, încâtŭ nu pόte cine-va să ajungă a-șĭ cumpěra celea netrebuinciόse caselor séle, iată vě poruncimŭ Domnia mea, să vě adunațĭ la unŭ locŭ, și afară numaĭ din zaharelele mâncăriĭ, să facețĭ cercetare tuturor altor felurimĭ de lucrărĭ, pliroforisindu-vě maĭ ânteiŭ de prețulŭ lucrurilor cu care le cumpěră rufeturile, să socotițĭ apoĭ cheltuiala la lucru acelora, și câștigulŭ lor pe měsură dréptă, câtŭ se cuvine, de față cu vêndětoriĭ, de acelŭ felŭ de lucrurĭ, și să chibzuițĭ nartulŭ celŭ dreptŭ, care se cuvine a se pune la vêndarea tuturor felurimilor de lucrurĭ, dândŭ părerea dumnévόstră în scrisŭ la fieș-care lucru, cu socotélă anume, care după ce se va deosebi ânteiŭ, și de dumnélor cinstițiĭ și credincioșiĭ boeriĭ velițĭ aĭ divanuluĭ Domniĭ mele, să se aréte Domnieĭ mele cu anafora, ca să dămŭ nizamulŭ tuturor; împreună cu dumnélor epitropiĭ, să fie și dumnéluĭ stolniculŭ Dumitrache. 1791, Noemvrie 3.

Cod. No. XX, fila 168.

Pitacŭ la dumnélor boeriĭ epitropĭ pentru îmbrăcăminte și încălțăminte prόste, a pune nartŭ.

Dumné-vόstră boerilor epitropĭ, vě înscințămŭ că pentru lucrurile de îmbrăcăminte și încălțăminte prόste, ce s'aŭ obișnuitŭ vêndětoriĭ, din răzmirița trecută, atâtŭ aicĭ câtŭ și afară a le vinde cu prețŭ nesuferitŭ, s'aŭ datŭ porunca Domnieĭ mele către dumnévόstră încă dela trecuta luna luĭ Maiŭ 10, ca să chibzuițĭ și pentru acésta, cum se cade a se vinde într'acéstă vreme? și să arětațĭ Domnieĭ mele prin catalogŭ anume; dar pentru maĭ înlesnirea dumnévόsră, și pentru ca să se facă acestŭ nartŭ dreptŭ și fără de greșelĭ, amŭ poruncitŭ Domnia mea pe afară la județe, ca să cerceteze cum se vêndŭ vitele marĭ și micĭ dintr'a cărora lână i peĭ esŭ îmbrăcămintele și încălțămintele prόste, de unde venindu-ne însciințărĭ; iată trimitemŭ dumné-vόstră, ca cetindu-le și pliroforisindu-vě, să avețĭ a urma dupe porunca ce avețĭ dată dela Domnia mea, spre a socoti după prețulŭ acelora nartulŭ lucrurilor de îmbrăcăminte și încălțăminte, și fără de zăbavă să ne trimitețĭ catalogŭ de fieș-care anume, spre a se da și pentru acestea nizamulŭ cuviinciosŭ, și însciințările ispravnicilor să avețĭ ale întόrce iarăș la cancelaria Divanuluĭ. 1792, Iulie 16.

Cod. No. XX, fila 653.

b) Nartulŭ seuluĭ (1): *c)* Nartulŭ ḑilelor de muncă la câmpŭ, unŭ ade-

---

Porunca legată la ispravniciĭ Vâlceĭ pentru rêndulŭ nartuluĭ de îmbrăcăminte.

Dumnévóstră ispravnicilor ot sud Vâlcea, sănĕtate; măcar că în trecutele ḑile, cu trimiterea narturilor de zacherelele măncăreĭ, v'amŭ însciinţatŭ Domnia mea pentru lucrurile de îmbrăcăminte şi de încălţăminte, că după ce se vor da şi la acestea nizamŭ, vi se vor trimite maĭ pe urmă nartulŭ, însă până a vĕ veni nizamulŭ de aicĭ, dumnévóstră puteţĭ a socoti preţulŭ celŭ cuviinciosŭ alŭ lucrurilor celor carĭ sunt din locŭ de acolea, în ce chipŭ se vindea maĭ 'nainte, şi cu care preţŭ se cuvine acum, făcêndŭ deosebirea acea ce urméză a vremiĭ de acum şi să nu îngăduiţĭ a discolisi norodulŭ de celea trebuinciόse din lăcomia peste mĕsură a vênḑĕtorilor, pentru că Domnia mea au ḑişŭ cum că o traistă se cumpĕră acolea câte 20 parale, şi opincile unŭ zlotŭ, şi altele asemenea fórte peste mĕsură, de care ni-aŭ prinsŭ mirare, cum de o îngăduiţĭ acésta în vreme ce acestea sunt lucrurĭ ale loculuĭ de acolea? cercetândŭ cum se vindea maĭ nainte şi cu câtă osebire se cade acum, într'acéstă vreme, a se vinde, şi negreşitŭ să daţĭ nizamulŭ celŭ cuviinciosŭ; de care se avemŭ rĕspunsŭ. 1792, Martie 30.

Cod. No. XX, fila 459.

(1) *Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.*

Anaforaua dumnéluĭ vel agă, pentru suma seuluĭ ce este trebuinciosŭ lumînărarilor din Bucurescĭ

După acéstă anafora a dumnéluĭ cinstituluĭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Iorgache Suţul biv vel post. epistatulŭ agieĭ, poruncimŭ Domnia mea dumnieĭ tale cinstitŭ şi credinciosŭ boerule alŭ Domnieĭ mele vel vist., să facĭ porunca Domnieĭ mele de a se opri dela negustoriĭ zalhanagiĭ acéstă sumă de opt-ḑecĭ miĭ oca seŭ pentru trebuinţa politieĭ Bucurescilor, care să o dé lumînărarilor. 1792. Sept. 16.

Prea înălţate Dómne.

După cuprinderea luminateĭ Inălţimiĭ tale poruncĭ, ce mi s'aŭ datŭ în dosulŭ acesteĭ anaforale, aduseiŭ înaintea mea pe toţĭ lumînărariĭ din Bucurescĭ, cărora cetindu-le porunca, după sfatulŭ şi socotéla ce între dênşiĭ aŭ făcutŭ, 'mĭ-aŭ arĕtatŭ, că le face trebuinţă numaĭ de 80 miĭ oca seŭ curatŭ de capră, în *schimbele*, şi cu altŭ seŭ vechĭ ce maĭ aŭ, s'aŭ legatŭ prin zapisŭ ce aŭ datŭ la agie, că până la anu, căndŭ va eşi şi cel-l-altŭ seŭ noŭ, va îndestula politia de lumînărĭ şi nu va fi lipsă; precum te veĭ pliroforisi Inălţimea ta din însu-şĭ zapisulŭ lor, şi eŭ după poruncă nu lipsescŭ a însciinţa Mărieĭ tale. 1792, Sept. 15.

Alŭ Mărieĭ tale plecatŭ slugă, *Iorgache Suţul* post.

Cod No. XXII, fila 3

«*Iω Mihail Constantin Suţul VV.*

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, dumnéta biv vel postelnice Iorgache Suţe, epistatulŭ agieĭ, primindŭ acéstă poruncă a Domnieĭ mele, să chemĭ pe toţĭ lumînărariĭ înaintea dumitale, ca să-ĭ întrebĭ să aréte şi să dée în scrisŭ, suma ceea ce le este trebuinciósă de seŭ, pentru îndestularea politieĭ aducêndu-le însă aminte cele din anulŭ trecutŭ, că arĕtarea şi cererea le-a fostŭ vĕratŭ nizamŭ cam în felulŭ actualelor nóstre nedrepte legĭ relative

---

pe o sută douĕ-ḑecĭ de miĭ, şi pe urmă aŭ primitŭ numaĭ opt-ḑecĭ şi şése de miĭ, lăsândŭ pe negustorĭ în pagubă, decĭ să scie hotărîtŭ, că Domnia mea pe câtă sumă va o arĕta eĭ că este trebuinciósă spre îndestularea politieĭ estimpŭ, vomŭ face Domnia mea musaadé, şi vomŭ porunci de a se opri suma ce vor *arĕta*, însă să fie îndatoraţĭ, că acea sumă aŭ să o priméscă întrégă, cu preţulŭ celŭ cuviinciosŭ, care se va rêndui, fără de a nu li se maĭ primi nicĭ unŭ cuvêntŭ de pricinuire şi îndoială; acésta şi să ne facĭ dumnéta anafora. 1792, Septembrie 7.

Pré Inălţate Dómnc.

Cu prea plecată anafora însciinţămŭ Măriei tale, că neguţitoriĭ pămêntenĭ aŭ începutŭ a tăia vitele şi caprele la zalhanale, fiindŭ vremea; neguţitoriĭ capanlăĭ încă orênduescŭ a ridica seulŭ să-lŭ dée la capanlăŭ; nu scimŭ de este trebuinţă de seŭ şi pentru Bucurescĭ a cumpĕra lumînărariĭ, ci de va fi trebuinţă şi de câtă sumă, voiŭ avea luminată porunca Măriei tale, în ce chipŭ să urmezŭ, până nu ridică capanlăulŭ totŭ seulŭ, şi în Bucurescĭ să fie lipsă. 1792, Septembrie 7.

Vel vist.

Cod. No. XXII, fila 143, *(finea condiceĭ)*.

Anaforaua dumnéluĭ vel vist. pentru State postelnicŭ, ce are 15.500 oca seŭ a avea voie să-lŭ vênḑă lumînărĭ câte parale 28.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Poruncimŭ Domnia mea dumitale biv vel post. epistatulŭ agieĭ, să aibĭ a da sloboḑenie numitulŭ State, postelniculŭ, să lucreze acestŭ seŭ cu mânele, care să-lŭ vênḑă nepopritŭ, cu preţulŭ ce se arétă maĭ josŭ, după anaforaua dumnéluĭ vel vist. 1792, Maiŭ 26. Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

După jalba ce aŭ datŭ Inălţimeĭ téle, State post. ce se neguţitoresce cu vite şi capre, cum că avêndŭ şi elŭ seŭ, după luminata poruncă Domnéscă ce era a se opri seulŭ pentru trebuinţa lumînărarilor oraşuluĭ Bucurescĭ, 'i s'aŭ popritŭ şi luĭ 3500 oca seŭ, carele stă şi până astăḑĭ de astă tómnă subt păstrare, şi cum că lumînărariĭ nu vor acum să-lŭ iée, ḑicêndŭ că nu aŭ trebuinţă, şi cere ca să-şĭ afle dreptatea; amŭ cercetatŭ pricina cu amĕruntulŭ, şi într'acestaşŭ chipŭ este cu adevĕratŭ şi jăluitorulŭ are dreptate, căcĭ deosebitŭ că elŭ de atuncĭ putea să-şĭ vênḑă marfa cu preţŭ bunŭ, după cum se cerea de capanlăĭ, şi nu numaĭ că nu aŭ vêndutŭ, ci stândŭ închisă de atuncĭ, cu poruncă pentru tréba lumînărarilor, i s'aŭ şi irositŭ multă marfă, din pricina scăḑĕmêntuluĭ şi din jigăniile ce facŭ stricăciune, unde după dreptate se cuvine a fi îndatoraţĭ lumînărariĭ, aŭ de aŭ trebuinţă, aŭ de n'aŭ, să-ĭ cumpere marfa cu preţulŭ ce s'aŭ hotărîtŭ de către Măria ta. Decĭ, numitulŭ face rugăciune Inălţimeĭ téle, ca de vreme ce marfa luĭ nu o cumpĕră lumînărariĭ cu preţulŭ celŭ hotărîtŭ de însuşĭ Măria ta, şi pentru pricina lor aŭ stătutŭ până astăḑĭ nevêndută, ca să aibă elŭ să facă lumînărĭ, şi făgăduesce ca să vênḑă şi ocaua câte parale 28; unde acésta la tocmelele agricole, carĭ punŭ şi ele nartŭ munceĭ ţĕranuluĭ, dar nu şi pămêntuluĭ ce le dă proprietarulŭ ca imaşŭ, etc. Acestŭ nartŭ este

---

fiindŭ o cerere ce nu numaĭ dreptatea cea firéscă a Inălţimeĭ tale, ci şi privigherea cea cu milostivire ce aĭ Măria ta, pentru a înlesni întru tóte eftinătatea în oraşŭ, şi buna petrecerea locuitorilor, care se face a fi fără îndoială că i-se va asculta; îndrăsnimŭ cu plecata anafora a arĕta Măriеĭ tale, iară hotărîrea cea desĕvârşită rĕmâne a se face după cum se va găsi cu cale de către Inălţimea ta. 1792, Maiŭ 26.

Ienache Văcărescu, vel vist.

Cod. No. XX, fila 332.

S'aŭ făcutŭ pitacŭ la dumnéluĭ biv vel post. epistatulŭ agiĭ, cum că făcêndŭ Măria sa cercetare pentru preţulŭ seuluĭ, cu care să-lŭ dée pămêntenii acum într'acéstă vreme la lumînărarĭ, s'aŭ găsitŭ cu cale şi îndestulŭ, mia de oca po tal. 725, la care acestŭ preţŭ nicĭ neguţitoriĭ nu aŭ a pricinui nimicŭ, fiind-că Măria sa este încredinţatŭ, că negustoriĭ pămêntenĭ l'aŭ datŭ la capanlăĭ şi cu tal. 680 mia de oca, ci strîngêndŭ pe rufetulŭ lumînărarilor să-ĭ trimiţă cu adeverinţele dumnéluĭ la visterie, a li se face cărţĭ, să mérgă la neguţitorĭ să cumpere cu acestŭ preţŭ, şi fiind-că după acestŭ preţŭ urméză a se pune şi nartulŭ lumînărilor, dumnéluĭ să se adune cu dumnélor boeriĭ epitropĭ, ca să se cunóscă nartulŭ cu care se cade a vinde lumînările şi să aréte Măriеĭ séle. 1791, Noemvrie 30.

Iω Mihaïl Const. Suţul VV i gospod.

Zemle Vlasoe.... Teorisindu-se din porunca Domnieĭ mele acéstă anafora dată de dumnélor cinstiţĭ şi credincioşĭ veliţĭ a divanuluĭ Domniĭ mele, s'aŭ găsitŭ cu cale prin socotéla de obşte, ca până la 15 ale luĭ Noembrie viitorŭ, de vor urma lumînărariĭ a ridica şi a lua tótă suma seuluĭ, după zapisulŭ lor ce aŭ datŭ, adecă opt-ḑecĭ miĭ ocă trebuinţa dintr'unŭ anŭ, să aibă voie a vinde ocaua lumînărilor câte 25 parale până la sfîrşitulŭ anuluĭ, însă lumînărĭ curate; de nu vor lua până la numitulŭ sorocŭ tótă suma maĭ susŭ numită, să aibă a vinde lumînările ocaua câte 20 parale, iarăş până la sfîrşitulŭ anuluĭ, care socotélă a dumnélor veliţilor boerĭ găsindu-o şi Domnia mea cu cale, o întărimŭ cu hotărîre de acum isbrănită; după care poruncimŭ Domnia mea dumitale cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele biv vel post. epistatulŭ agieĭ să grijiţĭ a fi următorĭ lumînărariĭ, făcêndŭ nartulŭ acesta cunoscutŭ la tótă obştea. 1792, Octombrie 6. *Vel logofĕt.*

Pré Inălţate Dómne.

Primindŭ porunca Inălţimeĭ téle, ce prin pitacŭ ni s'aŭ datŭ la Septembrie 29, pentru rêndulŭ lumînărilor ce se vinde de către lumînărarĭ, care ni se poruncesce, ca să ne adunămŭ la un locŭ, unde să fie faţă şi rufetulŭ lumînărarilor, să facemŭ socotéla cumpĕrătóreĭ seuluĭ de capră, şi cumpĕrătóreĭ seuluĭ de vacă şi de óie ce-'lŭ iéŭ de la măcelarĭ şi împreunândŭ amêndouĕ acestea să vedemŭ câtŭ vine cumpĕrătórea, şi apoĭ cercetândŭ ce cheltuială curge de ocă, cu desluşire, prin anafora să facemŭ arĕtare Inălţimeĭ téle; din luminată porunca Inălţimeĭ téle adunându-ne la unŭ locŭ, s'aŭ chiămatŭ rufetulŭ lumînărarilor şi cidin 5 Martie 1792 și din 5 Maiŭ 1792(1): *d)* Nartulŭ curiosŭ alŭ

---

tindu-li-se pitacu Inălțimeĭ téle, maĭ ântêiŭ ḑiseră, că dela măcelarĭ nicĭ unŭ dramŭ de seŭ de vacă, séŭ de óie, în anulŭ acesta n'aŭ luatŭ, cum și pentru celŭ de capră, fiindŭ că până acumŭ nu s'aŭ tăiatŭ caprele la zalhanale, nicĭ unŭ felŭ de arĕtare nu potŭ face; și până acum totŭ cu seulŭ celŭ vechiŭ, ce l'aŭ avutŭ până acumŭ aŭ lucratŭ și lucréză; decĭ următorŭ findŭ poruncii Inălțimiĭ téle, făcêndŭ deoc'am-dată socotéla de cheltuială ce aŭ, și puindŭ și cumpĕrătórea seuluĭ, după nartulŭ ce s'aŭ făcutŭ acum prin hotărîrea Inălțimeĭ téle, arĕtămŭ în dosulŭ acesteĭ anaforale cu deslușire și pentru câștigulŭ ce li se cuvine la o oca, rĕmâne la mila Inălțimeĭ tale; iar pentru cea desĕvârșitŭ alegere, după orênduitulŭ sorocŭ, când vor începe a se tăia caprele, vomŭ face cu amĕruntulŭ socotélă; dară până a eși seulŭ celŭ noŭ de capră, pentru ca să nu curgă cu atâta scumpĕtate, precum s'aŭ urmatŭ până acum, cu cale ar fi să se urmeze după acéstă socotélă, ce facemŭ acum; iar hotărîrea cea de sĕvârșitŭ rĕmâne a se face de Inălțimea ta. 1792, Octombrie 5.

Anastasie postelnicelŭ. *Costache* clucerŭ. *Nicolache* stolnicŭ.

Cod. No. XXII, fila 10.

(1) *Pitacŭ către dumnélor velițiĭ boerĭ pentru a pune nartŭ ḑileĭ celor ce lucréză la sapă, cósă și la alte lucrărĭ, câtŭ să li se dée pe ḑi.*

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Cinstiților și credincioșĭ dumnévóstră boerilor velițĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, vĕ însciințămŭ că într'acéstă rĕsmiriță trecută, lucrătoriĭ ce lucréză pe la viĭ și alte trebuințe peste anŭ, s'aŭ nărăvitŭ rĕŭ a cere plată peste mĕsură, și acum fiind-că se apropie lucrulŭ viilor, face trebuință a se pune în orênduélă cum se cade a se urma plata lucrătorilor, într'acestă vreme a păciĭ, ca și cele-l-alte a'șĭ veni în orênduéla lor, după cum și în urma celeĭ-l-alte rĕsmirițe, vedemŭ din condica Divanuluĭ, că s'aŭ urmatŭ acésta a se pune în orênduélă și acésta precum și cele-l-alte; poruncimŭ dumnévóstră, că adunându-vĕ la unŭ locŭ, să socotițĭ pentru fieș-care lucru, de cu primă-véră până tómna, cum este a se plăti, atâtŭ la vie, câtŭ și la cósă, i la secere și la alte trebuințe, și dândŭ nizamulŭ celŭ dreptŭ, să arĕtațĭ Domnieĭ mele, cu anafora, în ce chipŭ ațĭ găsitŭ cu cale, ca să dămŭ poruncile cele cuviincióse de urmare. 1792, Martie 5.

Cod. No. XX, fila 399.

Nartulŭ ce cu sfatŭ și părere de obște, amŭ hotărîtŭ Domnia mea, să se urmeze acum într'acéstă vreme la lucrulŭ viilorŭ, i chiria vinurilor și altele precum maĭ josŭ se arétă. — 1792, Maiŭ 5.

	Talerĭ	Banĭ
La cósa de fînŭ, fără mâncare, pe ḑi	—	48
Iară cu mâncarea stăpânuluĭ, pe ḑi	—	42
La strînsulŭ fênuluĭ, cu mâncarea stăpânuluĭ, pe ḑi	—	24
Secerătorulŭ, cu mâncarea stăpânuluĭ, pe ḑi	—	36
Salahoriĭ pe ḑi, însă omulŭ mare primă-véra și tómna	—	36
Iară vara pe ḑi	—	42

Nalbarilor și potcovarilor din 23 Noembrie. Potcóvele pentru caĭ și pen-

Lucrulŭ viilorŭ

	Talerĭ	Banĭ
La tăiatŭ, pe ḑi	—	24
Hărăcitŭ, pe ḑi	—	30
La cercuitŭ, pe ḑi	—	18
Sapa de primă-véră, pe ḑi	—	39
Asemenea și de butășitŭ, pe ḑi	—	36
Plivitulŭ, omulŭ mare, pe ḑi	—	24
Iar muĭerea și copii, pe ḑi	—	18
Sapa a doua de véră, pe ḑi	—	45
Sapa de tómnă, pe ḑi	—	30
Asemenea și butășitulŭ de tómnă, pe ḑi	—	30
Culegĕtorulŭ, însă omulŭ mare séŭ muiere, pe ḑi	—	9
Așișderea și culegĕtorulŭ pe ḑi	—	18
Legatulŭ uneĭ buțĭ cu cercurile i fundurile stăpânuluĭ, pentru ostenéla legătoruluĭ să i se dée	—	60
Legatulŭ uneĭ tocitorĭ cu înfundatulŭ eĭ	—	30
Butea nouă za vedre una sută cincĭ-ḑecĭ, ce să vinde în têrgŭ	6	—
Iară za vedre, 100	4	—
Iară de a doua mână	2	—
Pogonulŭ de porumbŭ	1	—
Pogonulŭ la prășilă de porumbŭ	—	90
Haracĭ bunĭ despicațĭ, za palme 12 cu adusulŭ, mia	5	—
Haraciĭ obliĭ cu adusulŭ, mia	2	—

Dogăria

Hârdăulŭ de bradŭ	—	45
Buriulŭ de stejarŭ za vedre ḑece	1	—
Cerculŭ mare, cu pusulŭ în pivniță la butea cu vinŭ	—	4
Iară meșterulŭ să cumpere prăjina	—	3
Cerculŭ de buriŭ la vedre ḑece cu pusulŭ	—	2
Cofa mare de bradŭ	—	12
Cofa maĭ mică	—	6
Lopata	—	$4^{1}/_{2}$
Albia séŭ căpisterea mare	—	30
Copaia de mijlocŭ	—	15
Iară copaia maĭ mică	—	9
Lingurile de lemnŭ, testéua	—	12
Rogojina mare	—	60
Rogojina de a doua mână	—	36
Iară cea de a treia mână	—	24
Testéua funieĭ de teiŭ topitŭ	—	15
Testéua funieĭ de teiŭ netopitŭ	—	12

Chiria vinurilăr

Dela Focșanĭ, de vadră	—	15
Dela Râmnic, de vadră	—	12

tru cismele ómenilor sunt unŭ articolŭ de mare căutare în 1792! Maĭ dămŭ și nartulŭ felurimelor de cherestele i a zidărieĭ i dulgherieĭ, din 5 Maiŭ 1792 (1).

	Talerĭ	Banĭ
Dela Buzĕŭ, de vadră	—	9
Dela Saac, de vadră	—	6
Dela Têrgoviste, de vadră	—	6
Dela Pitescĭ, de vadră	—	9

17 Cărțĭ legate către ispravnicŭ la 17 județe și alta la caimacamulŭ Craioveĭ, pentru nartŭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud... sănĕtate; fiind-că cu socotéla de obște amŭ pusŭ Domnia mea nartulŭ celŭ cuviinciosŭ într'acéstă vreme la tóte lucrurile de mâncare, de lucru, căratulŭ vinurilor și altele, étă trimitemŭ și la județu dumné-vóstră douĕ catalóge pecetluite; decĭ, primindu-le, să le facețĭ cunoscutŭ și sciutŭ de obște, și să le punețĭ în faptă, ca să se urmeze, supuindŭ pe fiecare, atât pe vênḑĕtorŭ, pe cumpĕrătorŭ și pe lucrătorŭ, să le păzéscă, și la câte dintr'acestea socotițĭ dumné-vóstră că acolea, la județŭ, trebuescŭ a fi cu deosebire de cum se vêndŭ în Bucurescĭ, să avețĭ a face deosebirea în scrisŭ prin fóĭe, și să arĕtațĭ și Domnieĭ mele, și negreșitŭ să se păzéscă dreptatea noroduluĭ întru tóte. 1792, Maiŭ 8. Cod. No. XIX. fila 569.

Pitacŭ către boeriĭ epitropĭ pentru nartulŭ înbrăcămintelor celor próste.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Dumné-véstră boerilor epitropĭ, vĕ însciințămŭ că atâtŭ locuitoriĭ de aicĭ din orașu Domnieĭ mele Bucurescii, câtŭ și de pe afară de pe la județe, ne însciințéză ispravniciĭ, cum-că vênḑĕtoriĭ de lucrurile înbrăcămintelor, încălțămintelor próste, obicĭnuițĭ fiindŭ dintru acestea vremĭ trecute, cerŭ prețurĭ întreitŭ și înpătritŭ, după cum se vindé maĭ nainte locuitorilor ce aŭ trebuință, din care pricină și urmare a vênḑĕtorilor patimesce obștea, atâtŭ aicĭ, câtŭ și afară, și face trebuință de a se da și la acestea nizamŭ. Decĭ iată, orênduimŭ Domnia mea pe dumné-vóstră, ca, adunându-vĕ la unŭ locŭ, să facețĭ cercetare maĭ întâiŭ ca să vĕ adevĕrițĭ, cum s'aŭ urmatŭ vênḑarea lucrurilor próste de înbrăcămintea și încălțămintea maĭ naintea rĕsmiriților, apoĭ să facețĭ cercetare de prețulŭ vênḑăriĭ lucrurilor, cum vitele, lână *(câteva rêndurĭ nu se maĭ pot citi).* 1792, Maiŭ 10. Cod. No. XX, fila 574.

(1) *Iω Mihail Const. Șuțul VV.*

Poruncimŭ Domnia mea dumitale vel armașŭ, să facĭ publică la toțĭ nalbangiiĭ și potcovariĭ, ca să aibă a urma după acestŭ prețŭ de acum înainte, însciințândŭ și la toțĭ de obște. 1791, Noembre 23.

Pré Înălțate Dómne.

Insciințămŭ Măriei tale pentru rêndulŭ nalbangiilor ce potcovescŭ caiĭ obșteĭ și țiganiĭ ce potcovesc încălțămintele noroduluĭ, că prin cercetare ne-amŭ

Ușor era a pune narturĭ obligatoriĭ, dar căte odată ele eraŭ atâtŭ

îndestulatŭ că suta de potcóve ce vinŭ din ţéra turcéscă se vinde pe tal. 20 cum şi pentru potcovariĭ de încălţăminte, într'adinsŭ cumpĕrândŭ o păreche de potcóve bune cu optŭ cuie şi puindu-le la cumpănă veniră 7 şi asupra acestor două îndestulărĭ aşternemŭ maĭ josŭ socotéla şi se cuvine a plăti nalbantuluĭ po parale 48 pentru potcovitulŭ de câte patru picióre unuĭ cal, iar de bătutŭ caelile cu cuele lor vine să iée de unŭ piciorŭ po banĭ 10. Aşişderea pentru totŭ potcovitulŭ de încălţăminte la o păreche de potcóve cu 8 cuie, bătându-le la cisme să li se plătéscă po parale 6, iară cele za dramurĭ 8 po parale cincĭ, şi cele za dramurĭ 40 po parale patru, cum şi cele za dramurĭ 30 po parale treĭ iproci, şi acestŭ felŭ de lucrătorĭ fiindŭ în brésla dumnéluĭ vel armaşŭ, să fie luminată porunca Inălţimiĭ téle către dumnéluĭ, ca să o facă publicaţie. 1791, Noembre 18.

Costache. Alecu Văcărescu. Dumitrache stol. *Nicolache* stol.

Pentru potcovitulŭ cailor.

Talerĭ	Banĭ	
—	96	Cumpĕrătórea pe patru potcóve turcescĭ, analagonŭ din potcóve 100, fiind-că se vinde suta po talerĭ 20.
—	15	Pe cuie 32, la patru potcóve.
—	111	
—	11	Dobânda banilor, la ḑece unulŭ.
—	22	Câştigulŭ nalbantuluĭ pentru potcovitŭ.
—	124	Care facŭ parale 48; atâta se cuvine să plătéscă nalbantuluĭ pentru potcovitulŭ unuĭ calŭ cu 4 potcóve şi cu 32 cuie, iar de bătutulŭ caelilor cu cuiele lor, vine să iée de unŭ piciorŭ po banĭ ḑece.

Pentru potcovitulŭ cismelor.

—	54	Cumpĕrătórea uneĭ óca de ferŭ.
—	6	Una oca cărbunĭ.
—	21	Ostenéla meşteruluĭ la una oca ferŭ.
—	81	
—	9	Câştigulŭ meşteruluĭ la ḑece unulŭ.

Socotéla la una oca ferŭ.

400	De dramurĭ într'o oca.
100	Dramurĭ să dămŭ scăḑĕmêntŭ feruluĭ la lucru.
300	Dramurĭ rĕmânŭ, din care ese potcóve părechĭ cincĭ, părechea po dramurĭ 60, cu câte 8 cuie într'o păreche.

Cod. No. XIX, fila 45.

Nartulŭ felurimilor de cherestea i a zidărieĭ i dulgherieĭ, ce cu socotélă şi părere de obşte, amŭ hotărîtŭ ca să se urmeze la tóte acestea maĭ josŭ numite, într'acéstă vreme. 1792, Maiŭ 5.

	Tal.	Banĭ
Varulŭ ne-stinsŭ, cu adusulŭ dela ţéră, mia de oca	5	—
Nisipulŭ, hârdĕulŭ za vedre cincĭ	—	6
Dulgherulŭ, pentru lucru pe ḑi	—	75

de scădute, că neguțitoriĭ și vêndĕtoriĭ se lipsiaŭ de a maĭ vinde ar-

---

	Tal.	Bani
Zidarulŭ, de lucru pe ḑi	—	60
Iară uceniciĭ de dulgherĭ séŭ de zidarĭ, de lucru pe ḑi	—	36
Ulucile cele de palme 12, suta	2	60
Ulucile po palme ḑece, suta	2	—
Lațĭ de aninŭ, stânjenĭ 3, unulŭ	—	6
Iară de a doua mână, unulŭ	—	4
Lațiĭ de teiŭ, po stânjenĭ 3, unulŭ	—	4
Iară de a doua mână, unulŭ	—	2
Grinda, latulŭ o palmă, grosulŭ o schiópă, stânjenulŭ	—	24
Asemenea şi căpriorulŭ, latulŭ o palmă, grosulŭ o schiópă, stânj.	—	18
Grinḑĭ şi căpriorĭ de a doua mână, o schiópă grosulŭ pe muchie, degete patru, stânjenulŭ	—	9
Tălpoiulŭ de uluce, latulŭ o palmă şi jumĕtate, grosulŭ pe muchie degete patru, stânjinulŭ	—	15
Scândurile de stejarŭ, latulŭ o palmă şi jumĕtate, grosulŭ pe muchie degete 3, stânjenulŭ	—	12
Scândurile de stejarŭ, latulŭ palme una şi jumĕtate, grosulŭ pe muchie degete douĕ, stânjenulŭ	—	12
Scândurĭ de teiŭ, pentru uşĭ, însă de 12 palme, una	—	12
Scândurile de ulmŭ, una	—	24
Bulamacĭ, unulŭ	—	15
Cuşaculŭ, adică stinghiĭ de ulmŭ	—	9
Talpă de casă, latulŭ palme una şi jumĕtate, grosulŭ pe muchie o schiópă, stânjenulŭ	—	40
Parulŭ despicatŭ, de 12 palme, unulŭ	—	4
Pariĭ obli, suta	1	—
Nuele curăţite, mia	1	60
Nuele ne-curăţite, mia	1	—
Şindrila de bradŭ, mare, mia	2	30
Şindrila de a doua mână, mia	—	90
Şindrila de stejar, mia	2	—
Podina de stejarŭ séŭ de fagŭ, ulucită pentru tavanŭ, mia	2	60
Carulŭ cu patru boĭ de lemne de focŭ încărcatŭ bine, de cerŭ séŭ tufanŭ de Vlaşca	1	90
Carulŭ cu douĭ boĭ, iarăş cu acestŭ felŭ de lemne, încărcatŭ, de Vlaşca.	1	30
Carulŭ de lemne de crângŭ, încărcatŭ bine	1	—
Iară cióclele	—	75
Ulucile po palme 8, suta	1	30
Carulŭ de rădăcinĭ, încărcatŭ bine	1	—
Iară cióclele de rădăcinĭ	—	75
Insă, la tóte carele de lemne de acum înainte să lipséscă aşternuturile ce se obişnuescŭ a pune înlăuntrulŭ zgăuluĭ caruluĭ, adică aşternutŭ pe scândurĭ şi pe alăturea cu loitrele, de strâmptéză carulŭ ca să încapă lemne puține.		
Trunchiulŭ de teiŭ uscatŭ pentru lucru, în créstă de o palmă, stânj.	—	4
Carulŭ mare şi noŭ cu rótele şi cu dricurile strîmbe de tréba câm-		

ticole din cele pre josŭ taxate. Atuncĭ M. Suţu (şi în genere orĭ ce

---

	Tal.	Banĭ
pénuluĭ, însă fără ferŭ	12	—
Iară carulŭ sêrbescŭ, cu dricurile drepte	8	—
Căruţa nouă fără ferŭ	6	—
Rótele de carŭ, marĭ, părechia	1	60
Róte de căruţă, părechia	1	60
Cărămida, cu adusulŭ, însă să se dée calâpŭ dela Domnie, mia	2	60
Iară cea mai mică, totŭ după calâpŭ dela Domnie, cu adusulŭ, mia.	2	60
Cărămidă de pe locŭ, totŭ după calâpŭ dela Domnie, mia	1	60
Iară cea maĭ mică, totŭ după calâpŭ dela Domnie, mia	1	30
Têmplarulŭ, pentru lucru pe ḑi	—	105

Cod. No. XX, fila 553.

Carte către boeriĭ epitropĭ cu patru narturĭ de acestea, carĭ sunt trecute înapoĭ.

Cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele, dumnévóstră boerilor epitropĭ aĭ trebilor de obşte, sănĕtate; vĕ facemŭ în scire, că cu socotélă şi purtare de obşte a pré sfinţituluĭ părinte mitropolitŭ, a iubitorilor de Dumneḑeŭ părinţilor episcopĭ, a dumnélor cinstiţilor şi credincioşilor boerilor veliţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, amŭ hotărîtŭ şi amŭ tocmitŭ Domnia mea nartulŭ celŭ cuviinciosŭ într'acéstă vreme la tóte felurimele de cherestele, de zidărie, i dulgherie, precum în deosebitŭ patru catalóge pecetluite de Domnia mea, ce vi se trimitŭ la domnia-vóstră, veţĭ vedea; decĭ, îndată ce veţĭ primi, numaĭ decâtŭ să orênduiţĭ patru din epitropiĭ micĭ cu câte unŭ catalogŭ în mânĭ la patru mărginĭ ale podurilor marĭ ce intră în Bucurescĭ, şi în tóte ḑilele ce sunt obişnuite de vinŭ cherestele în Bucurescĭ, să păzéscă venirea carelor cu acestŭ felŭ de felurimĭ, şi să aibă după catalogŭ acesta se însemneze cu tibişirŭ pe loitra caruluĭ, după catalogulŭ Domnieĭ mele, preţulŭ a fieş-căruia după felurimea de cherestea, séŭ verĭ-ce altŭ...... vor fi de acestea, cetindŭ ântêiŭ catalogulŭ celŭ pecetluitŭ de Domnia mea, ca să-lŭ vaḑă şi ţĕranulŭ, spre a sci preţulŭ lucruluĭ luĭ, să nu se cuteze a cere maĭ multŭ; de altă parte să priveghiaţĭ la Têrgulŭ de afară, unde se vêndŭ aceste cherestele, înăuntru Bucurescilor, că orĭ vênḑĕtorulŭ de va cere maĭ multŭ, orĭ cumpĕrătorulŭ de se va cuteza a-ĭ da maĭ multŭ, pe unulŭ ca acela numaĭ decâtŭ să-lŭ însciinţaţĭ Domnieĭ mele; însă nu-numaĭ acum când primiţĭ porunca la începutŭ, să faceţĭ acéstă priveghere şi apoĭ pe urmă se amelisiţĭ, căcĭ de vomŭ auḑi că nu se păzesce nartulŭ, şi dumné-vóstră nu ne-aţĭ arĕtatŭ pe ceĭ ce sunt pricina de nu se păzesce nartulŭ, să sciţĭ că nu veţĭ avea rĕspunsŭ de îndreptare înaintea Domnieĭ mele; aşişderea vĕ poruncimŭ să orênduiţĭ unŭ logofeţelŭ harnicŭ dela epitropie, cu catalogulŭ Domnieĭ mele în mânĭ, ca să-lŭ citéscă în Bucurescĭ pe tóte uliţile şi la ḑile de têrgŭ, spre a se face sciutŭ şi cunoscutŭ nartulŭ ce amŭ datŭ tuturor de obşte, ca să nu aibă pricină de îndreptare nimenĭ că nu li s'aŭ făcutŭ sciută porunca şi hotărîrea, şi fiind-că ne-amŭ însciinţatŭ Domnia mea, cum că s'aŭ obişnuitŭ uniĭ alţiĭ, atâtŭ din ómeniĭ breslelor, câtŭ şi dintr'aĭ poliţieĭ, i dintr'aĭ maimarbaşiĭ, de esŭ afară înaintea carelor şi cuprindŭ cherestelele în felurĭ de numĭ, şi tragŭ pe ţĕranŭ încóce şi încolea, neurmândŭ a merge până la têrgŭ de afară, de unde se cuvine să cumpere fieş-carele, şi cu acésta uniĭ să isterisescŭ, de nu potŭ să-şĭ cumpere cele

Domn totŭ așa făcu) obligă pre săteni să aducă în Bucuresci articolele tarifate, promițêndŭ protecțiunea guvernului celor ce vor fi ascultători și că vor fi nesupĕrați.

Cărți legate la 5 județe a îndemna pe locuitori să vie cu bucate la têrgŭ de vêndare.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... sănĕtate, fiind-că astădi Marți, la dina têrgului din afară prea puține care cu bucate aŭ venitŭ de vêndare de care m'amŭ miratŭ Domnia mea din ce pricină locuitorii nu urméză a veni să-'și facă alişverişulŭ lor la tóte dilele de têrgŭ, cu îndestulare, când în vreme ce călĕtoria până acum este bună, carele nu li se ié, vre-o supĕrare nu li-se face, iară bucatele încă sunt din mila lui Dumnedeŭ îmbelșugate ĕst timpŭ; pentru care étă într'adinsŭ vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca să aveți a face îndemnare locuitorilor, dândŭ de scire tuturor, ca pentru alişverişulŭ şi folosulŭ însuși alŭ lor, să vie fieşcarele la dilele de têrgŭ, cu grâŭ din destulŭ, cu orzŭ și cu meĭ, ca să vêndă pentru folosulŭ lor, spre a fi îndestulată politia Bucurescilor de zachereaua cea trebuinciósă. 1791, Sept. 16.

Cod. No. XX, fila 68—69.

Datu-s'a nartulŭ lemnelor de focŭ și s'a otărîtŭ modulŭ cum este să se trateze țĕranii cari vinŭ cu care cu lemne. Este de ob-

---

ce sunt de trebuință; iată amŭ datŭ porunca Domniei mele strașnică către dumnélui vel spăt., către dumnélui vel agă, ca să facă zaptŭ unora ca acelora, și pe care va găsi într'acéstă urmare, veri a cui omŭ va fi, să-lŭ prindă și să-lŭ dée în șcirea Domniei mele; darŭ și dumnévóstră poruncimŭ de una ca acésta și să arĕtați ca să venimŭ de hacŭ unuia ca aceluia, fiind-că acesta este pricina, atâtă de scumpĕtatea lucrurilor, câtŭ și de a se isterisi cei cu trebuința. 1792, Martie 5.

Cod. No. XX, fila 554.

Carte deschisă către dumnélui vel spătarulŭ, i către dumnélui vel aga, totŭ pentru nartŭ, cărora li s'aŭ trimisŭ și douĕ narturi pecetluite.

Cinstiți și credincioși boeri ai Domniei mele, domnia ta vel spăt. i dumnéta epistatulŭ agiei, fiind-că ne-amŭ însciințatŭ Domnia mea, cum că unii din zapciii breslelor și alții de ai politiei obicinuiescŭ și esŭ din Bucuresci afară la câmpŭ înaintea țĕranilor, de cuprindŭ carele cu felurimele cherestelelor i cu varŭ și cu altele, și le tragŭ încóce și în colea pentru prietini și pentru alŭ lor folosŭ, în feluri de numiri de trebuință Domnéscă i boeréscă, făcêndŭ ale lor interesuri, iată că vĕ poruncimŭ dumnévóstră mari și mici, cum și la toți de obște, ca să se părăséscă de unele ca acestea, și după acésta să aveți grijă, poruncindŭ dumnéta vel. spătarŭ la toți căpitanii de pe la străjile mărginilor podurilor, ca să străduiască fórte, și veri alŭ cui omŭ va fi, ori alŭ curței Domnesci, ori boerescŭ, ori mônăstirescŭ, ori zapciulŭ ai breslelor dumnévóstră, ori isnafŭ, să-'lŭ prindă pe unulŭ ca acela, și să-'lŭ dați în șcirea Domniei mele, ca să-'i venimŭ de hacŭ, fiind-că acésta este pricina de se isterisesce obștea de celea trebuinciósă, și de se strică și nartulŭ ce-'lŭ orênduimŭ; ci fiind-că Domnia mea amŭ dat cu hotărîre acum de obște nartulŭ celŭ cuviinciosŭ la tóte felurimile de cherestele, de zidărie, dulgherie și ori-ce, și amŭ poruncitŭ boerilor servatŭ, că țĕraniĭ în urma nartuluĭ facŭ o adevĕrată grevă, eĭ nu maĭ aducŭ lemne la Bucurescĭ, așia că Domnitorulŭ și boeriĭ se otărăscŭ a da poruncă ispravnicilor de a *sili* pe țĕranĭ să aducă lemne de vêndare! strâmtorindŭ şi mic-

---

epitropĭ, ca să orênduiască la tóte marginile podurilor marĭ, omulŭ epitropieĭ, ca să însemneze prețulŭ fieş-căruia felurimĭ; celŭ ce are trebuinţă de orĭ-ce, să mérgă la têrgŭ să cumpere, spre a proftacsi fieş-carele să-'şĭ iée în parte, şi pentru ca să şcițĭ şi dumnévóstră nartulŭ ce amŭ datŭ, spre a face zaptŭ dulgherilor, zidarilor, cărămidarilor, cum şi cumpĕrătorilor şi celor cu trebuinţă de lucru, şi spre a judeca, a hotărî pe fieş-carele ce s'arŭ întêmpla cu pricinĭ de acestea, a se jălui la dumnévóstră, după acestŭ preţŭ hotărîtŭ; iată vĕ trimitemŭ catalogulŭ Domnieĭ mele, în care s'aŭ tocmitŭ prețulŭ fieş-căreia felurimĭ, de care să şi priveghiaţĭ, şi pe celŭ ce nu va fi următorŭ nartuluĭ să-'lŭ daţĭ în scirea Domnieĭ mele. 1792, Maiŭ 5.

Anaforaua pentru nartulŭ lemnelor de focŭ, în ce chipŭ să se urmeze la plată și pentru a se face orênduială să se aducă lemne de vêndare.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Aşa să urmeze întru tóte, pentru care poruncimŭ atâtŭ dumitale vel vist să facĭ cuviinciósele poruncile Domnieĭ mele către ispravnicĭ şi către locuitorĭ de îndemnare ca să aducă lemne din destulŭ, încredinţându-'ĭ că vor fi ferițĭ de alte supĕrărĭ şi se vor păzi acestea negreşitŭ, câtŭ şi către dumnélor zabiţiĭ i către vameşĭ, să se facă deosebitŭ pitaculŭ Domnieĭ mele de sciinţa şi urmarea acestuĭ nizamŭ. 1792, Octombre 30.

Pré Înălțate Dómne.

După luminată porunca Măriei tale, adunându-ne la unŭ locŭ, amŭ făcutŭ chibzuire pentru nizamulŭ ce se cuvine a da pentru lemnele de vêndare, nu numaĭ pentru că nu vinŭ la têrgŭ ca să fie politia îndestulată, ci şi pentru meşteşugurile şi vicleniile ce facŭ ţĕraniĭ, la încărcatulŭ lemnelor,

Patru cărțĭ la Caimacam, la Têrgoviște, la Buzĕŭ, la Focșanĭ, cărora li s'aŭ trimisŭ și câte unŭ nartŭ de acestea, d'inapoĭ trecutŭ, pecetluitŭ.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Caimacamulŭ Craioveĭ, fiind-că cu socotéla de obşte amŭ hotărîtŭ Domnia mea şi amŭ întocmitŭ nartulŭ celŭ cuviinciosŭ într'acéstă vreme la felurimile de cherestele, ce se aducŭ aicĭ în politia Domnieĭ mele, la varŭ, cărămidă, la lemnarĭ i zidarĭ şi la altele; étă să trimite şi dumitale, unŭ catalogŭ pecetluitŭ de Domnia mea asemenea; decĭ să daĭ dumnéta şi aicĭ la oraşŭ nizamulŭ acesta, ca să se păzéscă nartulŭ întru tóte, făcêndu-'lŭ publicŭ, şi supuindŭ pe fieş-care a fi următor, séŭ de socotescĭ la unele d'intr'acestea, că se cade aicea a se face deosebire, de a fi maĭ eftine acolo după cum urméză a fi, veĭ face părerea dumitale în scrisŭ şi ne veĭ arăta. 1792, Maiŭ 6.

Cod. No. XX, fila 556.

şorindŭ carele şi înălţândŭ lemnele cu căpătâe, ca să aréte multe, şi altŭ mijlocŭ maĭ cuviinciosŭ nu amŭ pututŭ afla spre îndreptarea asupra acestor douĕ, decâtŭ găsimŭ cu cale să se urmeze într'acestŭ chipŭ:

1. Preţulŭ să se hotărască pe suma lemnelor ce sunt încărcate în carulŭ de vênḑare, însă pe treĭ mânĭ, adecă lemnele care vor fi maĭ gróse şi lungĭ, de tufanŭ séŭ de cerŭ, câte o para unulŭ, cele de a doua mână câte doĭ banĭ unulŭ, şi cele de a treia mână câte unŭ banŭ unulŭ, însă ḑicemŭ lemne, iară nuelele séŭ gătejele, iar unele cele ce aducŭ pentru facerea de gardurĭ, acelea aŭ să se plătéscă după nartulŭ ce este pusŭ.

2. Poruncă în têrgŭ să se dée, ca ómeniĭ ce vinŭ cu lemne în têrgŭ, să nu li se supere carele cu nicĭ unŭ felŭ de chipŭ, la nicĭ o poruncă, séŭ podvódă domnéscă.

3. Strejariĭ să nu îndrăsnéscă să iée dela care lemnulŭ celŭ maĭ bunŭ, cĭ să iée tufe curăţate, care într'adinsŭ sunt obişnuiţĭ ţĕraniĭ de punŭ în códa caruluĭ numaĭ chiar pentru acéstă trébă a strejarilor, nicĭ mortasipiĭ să nu îndrăsnéscă a-'ĭ bântui, séŭ a-'ĭ jăfui cu vre-unŭ chipŭ, ci să iée numaĭ vama dréptă, urmândŭ întocmaĭ după luminatulŭ catalogŭ alŭ Măriei tale, ce este făcutŭ pe acestŭ următorŭ anŭ, îndreptându-se catahrisisŭ ce se făcéŭ cu jafurile carĭ urmă vameşiĭ maĭ nainte.

Acestea făcêndu-se ântêiŭ, ni se pare, că numaĭ cu luminate poruncile Măriei tale către ispravnicĭ, către locuitorĭ de îndemnare, ca să aducă lemne, şi cu

---

Anaforaua dumnéluĭ vel agă pentru funiĭ a le pune nartŭ vênḑĕtorilor după dreptŭ

Iω Mihail Const. Suţul VV.

După pliroforia ce ne daĭ dumnéta biv vel postelnice, epistatule alŭ agieĭ de preţulŭ cu care le cumpĕră de la ţĕranĭ, poruncimŭ dumitale ca să le facĭ, socotélă la ḑece unulŭ câştigŭ şi să le daĭ nizamŭ, ca să nu precupéscă maĭ multŭ, decâtŭ cu preţulŭ ce le cumpĕră, şi cu câştigŭ la ḑece unulŭ şi într'acestŭ chipŭ veĭ urma dumnéta. 1792, August 12.

Pré Inălţate Dómne.

La narturile ce s'aŭ făcutŭ de cherestele şi altele, la luna luĭ Maiŭ, se vede că este testéua de funiĭ de teiŭ ne-topitŭ parale patru, care aducêndŭ câte-va testele dela precupeţiĭ de aicĭ, ca se cumpĕrŭ pentru trebuinţa caselor Domnescĭ, şi vrêndŭ ca să le plătescŭ după nartŭ, aŭ începutŭ a face strigare, că eĭ aŭ cumpĕratŭ testéua cea mică de teiŭ topitŭ şi ne-topitŭ, câte parale 15 şi 16, şi cele marĭ care sunt îndoite, câte parale 24 şi 25 dela ţĕraniĭ ceĭ ce le facŭ; eŭ, pentru ca să facŭ cercare să vĕdŭ cum vêndŭ ţĕraniĭ locuitorĭ ceĭ ce le facŭ, la têrgoveţĭ, amŭ trimisŭ într'adinsŭ unŭ căpitanŭ alŭ agieĭ, Marţĭ la ḑece ale acesteĭ lunĭ şi aŭ cumpĕratŭ treĭ testele dela ţĕraniĭ ceĭ ce le aducea la oborulŭ têrguluĭ de vênḑare, însă, o testea mică de teiŭ ne-topitŭ, parale şépte, cea de mijlocŭ de teiŭ topitŭ, parale nouă, iară cea maĭ mare, care se numescŭ pripóne de teiŭ topitŭ, parale 17 testéua, de aceea şi nu lipsimŭ a însciinţa Măriei tale, ca să amŭ poruncă în ce chipŭ să urmezŭ. 1792, August 12.

Alŭ Măriei tale plecată slugă, *Gheorghios Suţu*, post.

Cod. No. XXII, fila 129—130.

făgăduială că se vor păzi acestea negreşitŭ, se vor putea îndemna a aduce lemne din destulŭ; iar când după aceste tóte totŭ nu se vor îndemna de bună voïe să vie ca să fie lemne îndestulŭ, atuncĭ cu porunca gospod. să se facă orênduială în judeţe şi *vor fi siliţĭ* atuncĭ şi fără de voïe a aduce; care orênduială noĭ o vomŭ arĕta Măriei tale cu deosebită anafora în ce chipŭ să se facă; iar hotărîrea cea de săvêrşitŭ, rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1792, Octombre 28.

Filaret alŭ Ungro-Vlahiĭ. *Nicolae Brâncovén. Nictarie Rômnic.* vel vist. *Văcărescu.* vel logofĕtŭ *Brâncovén.*

Cod. No. XXII, fila 15—16.

Băcanilor li se impune obligaţiunea să aibă marfa de ajunsŭ, maĭ alesŭ cantitățĭ de untŭ(1) şi de miere.

---

(1) Eată pitace in acestŭ sensŭ :

Pitacŭ la agă, ca să siléscă pe băcanĭ, a avea untŭ de vêndare.

Iω Mihail Const. Suţul i gospod.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, dumnéta biv vel postelnice Gheorgache Suţu, nazărulŭ agieĭ, fiind-că ne înşciinţămŭ Domnia mea, cum că pe la prăvăliile de băcănii, nu se află trebuinciosulŭ untŭ şi se stenahorisesce ceĭ ce aŭ trebuinţă, negăsindŭ să cumpere; iată-'ţĭ poruncimŭ Domnia mea, să daĭ straşnică poruncă tutulor băcanilor, de obşte, ca fieş-care să aibă la prăvălia luĭ *untŭ* cu îndestulare, să pótă găsi ceĭ ce vor avea trebuinţă a cumpĕra, care aŭ a-'lŭ vinde băcaniĭ după nartulŭ celŭ orênduitŭ, şi după ce veĭ da cuviinciósa poruncă băcanilor, să-'ĭ şi silescĭ a avea la prăvăliile lor untŭ cu îndestulare. 1792, Iulie 10.

Cod. No. XXII, fila 719.

Anaforaua dumnéluĭ vel vist. pentru orênduiala de untŭ, a se aduce din ţéră, pentru trebuinţa politieĭ, a se da la băcanĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Dumnéta vel vist. s'aŭ cetitŭ acéstă anafora a dumitale înaintea Domnieĭ mele, şi amŭ găsitŭ cu cale mijloculŭ ce aĭ urmatŭ, pentru care poruncimŭ iaraşĭ dumitale, ca după ce va veni untulŭ de pe la judeţe, să facĭ şi socotéla chirieĭ adusuluĭ, şi altor cheltuelĭ cuviinciόse ce vor arĕta ispravniciĭ, ca să le vedemŭ Domnia mea, şi aşa vomŭ da nartulŭ celŭ dreptŭ, cu care băcaniĭ să-'lŭ vêndă noroduluĭ. 1792, August 3.

Pré Inălţate Dómne

Din luminată porunca Măriei téle, amŭ cercetatŭ jalba ce aŭ datŭ Măriei téle totŭ isnafulŭ băcanilor din Bucurescĭ, făcêndŭ cerere, ca să li să facă orênduială de doue miĭ oca untŭ, a avea prin prăvăliĭ, pentru ceĭ ce vor avea trebuinţă să cumpere; arĕtămŭ Măriei téle, după cercetarea ce amŭ făcutŭ lor, nicĭ odată rênduială la visterie cu poruncă Domnéscă a lua untŭ nu li s'aŭ făcutŭ, fără numaĭ eĭ singurĭ cumpĕra untŭ de la locuitoriĭ ce vinŭ în Bucurescĭ cu ulcele şi cu putinele de vindea untŭ, şi de prinprejurulŭ Bucurescilor, după cum

Comerciulŭ internŭ, era isbitŭ destulŭ de greŭ prin narturĭ.

---

urméză acésta şi simigiiĭ, în vreme ce eĭ făcêndu-'şĭ alişverişul, în partea ce este datóre Domnia a le face orênduială, de câtŭ numaĭ orênduiala se face pentru vre-o trebuinţă deosebită; dar ca să nu rĕmâie şi eĭ a nu avea untŭ pe la băcăniĭ a face vênḑare noroduluĭ după nartŭ, ce este pusŭ de către Măria ta câtŭ să vênḑă ocaua, amŭ găsitŭ cu cale, şi li să facŭ poruncile Măriĭ téle către dumnélor ispravnicĭ de la Dêmboviţa, Saac, Prahova, Ialomiţa şi Ilfov, ca ispravniciĭ să orênduiască omŭ prin satele judeţuluĭ a cumpĕra acestŭ untŭ de pe la locuitorĭ, ocaua pe părale $12^1/_2$ şi puindu-'lŭ în putinĭ, iar nu în borduşe fiindŭ scumpe, să-'lŭ trimiţă cu chirie la dumnéluĭ biv vel post. nazărulŭ agieĭ şi socotindŭ cumpĕrătórea ocaua po părale douĕ-spre-ḑece şi o lescae, şi chiria ce va fi, cum şi putinile, să înşciinţeze dumnélor ispravniciĭ MărieĬ téle, ca după acea socotélă să li se puie şi lor nartŭ, cum să-'lŭ vênḑă la norodŭ; iar hotărîrea cea desĕvêrşitŭ rĕmâne a se face de către Măria ta. 1792, August 3.

Ienache Văcărescu, vel vist.

Cod. No. XXII, fila 119.

Pitacŭ la agă cum să urmeze băcaniĭ a vinde untulŭ şi mierea.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerule Domnieĭ mele Iordache Suţe biv vel post. epistatulŭ agieĭ, cu tóte că amŭ datŭ Domnia poruncĭ în ţéră pentru untŭ, ca să-lŭ vênḑă locuitoriĭ la neguţitoriĭ pămênteni, ocaua câte parale $12^1/_2$, după care acestŭ preţŭ putea a se vinde de băcanĭ la o socotélă amĕruntă şi maĭ josŭ de parale 16 oca, dară ca să aibă băcaniĭ folosulŭ şi câştigulŭ lor, spre a nu maĭ putea pricinui nimicŭ, şi să rĕmâe cu totŭ fără de cuvêntŭ, grijindŭ numaĭ de îndestularea obşteĭ, étă cu musaadea orênduimŭ, ca să vênḑă băcaniĭ ocaua de untŭ câte parale 16 topitŭ, éră untŭ ne topitŭ câte parale 10; cum şi pentru miere fiind-că avemŭ Domnia mea înşciinţare, că acum s'aŭ scăḑutŭ preţulŭ în ţéră, ce era maĭ înainte, după cum, în Vlaşca şi Teleorman se vinde cântarulŭ de 44 oca până la talerĭ 12, care vine oca câte parale $11^1/_2$, iară şi la acésta iar musaadea facemŭ băcanilor, şi fără a cere cu într'adinsŭ socotélă băcanilor, orênduimŭ să o vênḑă dela băcanĭ ocaua de miere câte parale 14 până la vremea ce vomŭ da nartulŭ celŭ desĕvârşitŭ, ci dar poruncimŭ dumitale, acum peşinŭ să daĭ nizamŭ la untŭ şi la miere, ca să-'lŭ vênḑă cu acelŭ preţŭ. 1792, Maiŭ 4.

Cod. No. XX, fila 544.

Pitacŭ la vel agă ca să siléscă pe băcanĭ a avea îndestulare de cele trebuincióse obştea politieĭ pentru mâncare ad. untŭ şi altele.

Dumnéta vel agă, fiind-că aĭ arĕtatŭ Domnieĭ mele, cum că băcaniĭ Bucurescilor nu aŭ untulŭ celŭ trebuinciosŭ politieĭ, cum şi altele trebuinciόse noroduluĭ de vênḑare şi dintr'acésta se pricinuesce lipsa politieĭ la trebuinciósa hrana eĭ, iată şi poruncimŭ Domnia mea, să chiemĭ pe băcanĭ înaintea dumitale, să le citescĭ acéstă domnéscă a nóstră poruncă şi să facĭ să înţelégă datoria, că precum capanlâiĭ sunt datorĭ de îngrijescŭ zaheréua cea trebuinciósă de îndestularea Ţarigraduluĭ, aşia şi eĭ datorĭ sunt, ca uniĭ ce ţinŭ prăvălie aicea în Bucurescĭ şi-'şĭ facŭ alişverişulŭ şi negustoria lor, a îngriji pentru cele trebuinciόse, untulŭ şi altă băcălie, a le avea tot-d'auna cu îndestulare, a nu fi lipsă în politie; încă maĭ

Apoĭ maĭ îlŭ isbia destule dărĭ şi nizamurĭ!....... In 1792, cafe-

---

cu îndemână potŭ fi băcaniĭ a îngriji acéstă datorie cu înlesnire de a strînge şi de a-'şĭ avea gata zaheréua cea trebuinciósă fiindŭ de aicĭ, aĭ loculuĭ, carĭ potŭ eşi dintr'ênşiĭ pe afară în ţéră, ca să cumpere dela locuitorĭ untŭ şi orĭ-ce, suma cea trebuinciósă pe séma politieĭ, cărora li se va da şi cărţĭ dela visteria Domnieĭ mele spre sloboḑenia şi ajutorulŭ lor; şi în scurtŭ ca nisce băcanĭ aĭ Bucurescilor sunt datorĭ şi dela dênşiĭ ceremŭ hrana cea trebuinciósă politieĭ şi maĭ multŭ să nu auḑimŭ că e lipsă, orĭ de untŭ, lumînărĭ, séŭ verĭ-ce altă trebuinţă noroduluĭ; toţĭ ceĭ ce facŭ alişverişurile acestea să îngrijéscă şi de îndestularea cea pururea în tótă vremea fără de a pricinui altele. 1791, Septembrie 28.

Cod. No. XX, fila 101.

Pitacŭ la agă, ca să siléscă a se face îndestulare cu ce o fi la băcăniĭ unele şi altele trebuinciόse de vênḑare.

Dumitale vel agă, 'ţĭ facemŭ Domnia mea în scire pentru rêndulŭ narturilor, că după ce s'aŭ făcutŭ cu tótă dreptatea, prin cercetare cu amĕruntulŭ, ântêiŭ de boeriĭ orênduiţĭ de Domnia mea practicoşĭ, al doilea prin chibzuirea prea sfinţieĭ séle părinteluĭ mitropolitulŭ ţĕreĭ, a părinţilor episcopĭ şi dumnélor boerilor, carĭ aŭ sciinţă a fieş-căruia felurimĭ de lucrurĭ ale ţĕreĭ, în ce stare se află, şi în cea de pe urmă însu-şĭ înaintea Domnieĭ nóstre, maĭ adăugândŭ Domnia mea preţulŭ lucrurilor la câte s'aŭ căḑutŭ, ca să n'aibă vênḑĕtoriĭ cuvêntŭ de pricină, şi s'aŭ datŭ straşnicĭ poruncile Domnieĭ mele, ca să fie următor fieş-care spre îndestularea politieĭ, auḑimŭ acum după tóte acestea, că este lipsă de untŭ şi de altele ca aceste trebuinciόse obşteĭ noroduluĭ, ascunḑêndŭ băcaniĭ şi ceĭ-l-alţĭ de alte lucrurĭ mărfurile lor; pentru care iată poruncimŭ Domnia mea dumitale vel agă, straşnicŭ, să orênduescĭ zapciĭ harnicĭ, ca la tóte prăvăliile băcanilor şi a celor-l-alţĭ prăvăliaşĭ, fără de veste să mérgă să cerceteze câtŭ untŭ şi câtă altă felurime de marfă ca acésta de ale mâncăriĭ şi a trebuinţeĭ noroduluĭ, are fieş-carele să o iée în scrisŭ, cum şi de aŭ avut'o şi aŭ rădicat'o şi aŭ ascuns'o séŭ aŭ vêndut'o, să facă totŭ felulŭ de cercetare să afle ce aŭ făcutŭ mărfurile lor? la cine aŭ dat'o? şi câtŭ? séŭ la ce locurĭ aŭ ascuns'o? să o ridice şi să o aşeḑe în prăvăliĭ, ca să se vênḑă după nartŭ, şi făcêndŭ fóie să arĕţĭ Domnieĭ mele, dar să arĕţĭ porunca Domnieĭ mele zapciilor ce îĭ veţĭ rêndui, să nu care cum-va să facă vre-unŭ cusurŭ la acéstă poruncă, a lua dela băcanĭ vre-unŭ ruşfetŭ şi a nu scóte la măidanŭ tótă marfa lor ce vor avea ascunsă séŭ a nu dovedi şi a nu arĕta Domnieĭ mele unde aŭ dat'o şi când? pentru că pe acelŭ zapciŭ, acolo în têrgŭ îlŭ vomŭ pedepsi cu grósnică pedépsă şi va fi lipsitŭ din slujba luĭ, cu hotărîre de a nu se maĭ învrednici altă dată la nicĭ o slujbă; aşişderea poruncimŭ Domnia mea şi vouĕ băcanilor şi tuturor prăvăliaşilor, să vĕ părăsiţĭ de obiceiurile vóstre, să vĕ scóteţĭ marfa la măidanŭ şi să vindeţĭ după nartŭ, ca să nu aflămŭ iarăşĭ că nu este norodulŭ îndestulatŭ şi că este lipsă în têrgŭ, că de nu veţĭ fi iarăşĭ următorĭ, bine să sciţĭ, că pe acelŭ băcanŭ prăvăliaşŭ după ce lŭ voĭ trece aicĭ pe uliţele têrguluĭ căznindu-'lŭ, apoĭ îlŭ vomŭ trimite la ocnă şi i se va pecetlui şi prăvălia, a nu maĭ fi slobodŭ de a face nicĭ unŭ felŭ de alişverişŭ. 1791, Septembrie 26.

Cod. No. XX, fila 99—100.

nelile și cârciumile se închidŭ, în interesŭ *igienicŭ*, ḑice-se (1). Spițeriĭ nu eraŭ singurĭ contra închidereĭ prăvălieĭ lor, sub cea maĭ netemeinică acusare de debitŭ de medicamente veninóse(2).

---

(1) *Pitacŭ la agă ca să opréscă cele-l-alte cafenele afară din cele dela casele de beilicŭ.*

Poruncimŭ Domnia mea dumitale epistatule alŭ agieĭ, *tóte cafenelele din Bucuresci, acum într'acéstă vreme de bóla ciumeĭ, ca să nu lucreze maĭ multŭ, lăsândŭ numaĭ o cafenea slobodă ce va fi* aprópe de casele dela beilicŭ, unde și la acésta să daĭ strașnică poruncă, că adunare de orĭ-ce ómenĭ pământenĭ și orășenĭ de aicĭ să nu se priméscă, fără de numaĭ musafiriĭ streinĭ, ci dară să urmezĭ după porunca acésta negreșitŭ, însă numaĭ focŭ să n'aibă înstr'ênsele, și vênḑare de cafea să nu facă, iară pe stăpânulŭ cafeneleĭ cu tovarășulŭ sĕŭ séŭ sluga luĭ să nu se scóță afară din prăvălie, iară aĭ beiliculuĭ să nu lucreze, cum ḑicemŭ maĭ susŭ. 1792, Iulie 8.

Cod. No. XX, fila 717.

Pitacŭ la dumnéluĭ vel spăt. ca să deschiḑă cârciumile din Bucurescĭ ce eraŭ oprite.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Dumnéluĭ vel spăt. fiind-că pentru cârciumile din Bucurescĭ amŭ datŭ Domnia mea voie ca să se deschiḑă, cu acéstă hotărîre ca numaĭ cu ocaua să vênḑă în vase care să-șĭ ducă pe la casele lor, iară adunare de ómenĭ și bĕuturĭ în năuntrulŭ cârciumelor să nu se facă; iată poruncimŭ dumitale ca după acéstă hotărîre să se urmeze, iară acele douĕ mahalale zmreduite, poruncimŭ Domnia mea să fie totŭ închise, să nu care cum-va cu pricina acésta să se deschiḑă și acele, grijindŭ dumnéta ca la deschiderea cârciumilor să nu se supere cu vre-o urmare, orĭ cu nume de havaetŭ, séŭ altă dare de banĭ. 1792, Iulie 13.

Asemenea pitacŭ s'aŭ făcutŭ și către dumnéluĭ vel agă.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Dumnéta biv vel post. epistatule alŭ agiĭ, fiind-că pentru cârciumele din orașulŭ Bucurescĭ, amŭ datŭ Domnia mea voie ca să se deschiḑă, cu acéstă hotărîre, ca numaĭ cu ocaua să vênḑă în vase, ca sĭ-'șĭ ducă pe la casele lor, iară adunare de ómenĭ și bĕuturĭ înăuntrulŭ cârciumelor să nu se facă, étă poruncimŭ dumitale, ca după acéstă hotărîre să urmezĭ, grijindŭ dumnéta dela deschiderea cârciumelor să nu se supere cu vre-o urmare, orĭ cu nume de havaetŭ séŭ altă dare de banĭ. 1792, Iulie 13. Vel logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 725.

(2) *Pitacŭ ca să pecetluiască prăvălia luĭ Michel spițerulŭ.*

Fiind-că Michel spițerulŭ de aicĭ din Bucurescĭ, în potriva canónelor dohtorieĭ aŭ datŭ fără de rețeta dumnéluĭ arhi-iatrosŭ dohtoriĭ primejduitóre de viéță, Dar cu abuzurile Capanlâilor? Şi aceştia luaŭ din ţéră marfă după tarifurĭ impuse. Unŭ nenorocitŭ de logofeţelŭ, care voise să facă elŭ comerciŭ de untŭ şi miere, este deposedatŭ de adunătură, în favórea Capanlâilor, străfuitŭ cu 100 leĭ şi bătutŭ cu 100 toiege!... (1)

---

din care aŭ adusŭ bolnavulŭ până la mórte, poruncimŭ Domnia mea dumitale arhi iatrosŭ să orênduescĭ cu acéstă poruncă a Domnieĭ mele pe....... să mérgă ca să-închiḑă şi să pecetluiască prăvălia numituluĭ Michel, iară pe dênsulŭ rădicându-lŭ d'impreună cu nota dela dumnéluĭ siclitarulŭ nostru, să-lŭ ducă să-lŭ facă teslimŭ la agenţie. 1791, Noemvrie 12.

(1) *Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.*

Zemle Vlascoe.... După anaforaua dumnéluĭ vel vist. poruncimŭ Domnia mea să se urmeze întru tóte şi să dea mumbaşiruluĭ trépădŭ tal. 100, pentru care dămŭ volnicie slugiĭ Domnieĭ mele să mérgă şi prin scirea dumnélor ispravnicilor ridicândŭ pe acelŭ Vişan să-lŭ aducă aicĭ la Domnia mea, şi dumnéta vel vist. să facĭ porunca Domnieĭ mele cea cuviinciósă pentru câtŭ untŭ şi miere aŭ strînsŭ ca să se dea la capanlâŭ. 1792, Octombrie 9.

Prociţĭ vel Logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Din luminată porunca Mărieĭ tale amŭ cercetatŭ urmările luĭ Ioniţă Uncescul din sud Vlaşca, ce aŭ fostŭ adusŭ aicĭ, cu porunca Măriei tale şi cu mumbaşir, Costandin Sandagi-Başa, şi se vede în multe chipurĭ vinovatŭ, ânteiŭ, că aŭ înşelatŭ pe starostea de neguţitorĭ de i-aŭ datŭ adeverinţă de neguţitorŭ pământénŭ, şi aŭ luatŭ cartea Măriei tale de aŭ cumpĕratŭ miere, a doua că pentru untŭ cartea Măriei tale nu aŭ avutŭ de slobodenie a strînge, alŭ treilea, elŭ aflându-se logofeţelŭ pe lângă ispravnicŭ aŭ scrisŭ cartea luĭ ca orênduială către Mihaiŭ Vişinénu, zapciu, din plasa unde se află elŭ zapciu, ca să dea elŭ banĭ de v. sémă (*de a doua sémă*) pe miere de a'ĭ strînge, cum şi pe untŭ, după cum vĕḑuĭ şi o fóie de socotélă a numituluĭ Vişinén de tal. 135, că aŭ datŭ, care şi acelŭ Vişinén este vinovatŭ, de ce să dea după cartea luĭ banĭ din sémă nevĕḑêndŭ poruncă dela ispravnicĭ, de aceea dară găsimŭ cu cale câtŭ untŭ şi miere va fi strînsŭ să se dea la neguţitoriĭ capanlâĭ după hotărîtulŭ nartŭ ce este pusŭ de către Măria ta, şi prin dumnélor ispravniciĭ să se iée teşcherea ca să se vaḑă de s'aŭ datŭ la capanlâĭ, şi elŭ pentru pildă şi altora, ca să nu îndrăsnéscă a face fapte ca acestea, care sunt împotrivitóre la orênduiala nizamuluĭ, să se bată cu o sută de toiege, şi să dée şi trépădŭ mumbaşiruluĭ câtŭ se va găsi cu cale de către Măria ta, şi să fie adusŭ cu luminată porunca Măriei tale şi acelŭ Mihaiŭ ca să se pedepséscă şi elŭ, de ce să dea banĭ din dajdie, cu cartea acestuĭ Ioniţă Uncescul, nevĕḑêndŭ porunca ispravnicilor? iar hotărîrea i-proci. 1792, Octombrie 7.

Vel vistierŭ.

Cod. No. XXII, fila 11.

Dar cu vămile ce nu pățiaŭ neguțitoriĭ? Eraŭ apucațĭ de vamă și la carvasarale și la têrgurĭ...(1)

Mĕsură de protecțiune a negoțuluĭ internŭ abia aflămŭ în actulŭ din Noembrie 1791, prin care se opresce streinilor vêndarea cu amĕnuntulŭ de băcăniĭ, după anteriórele nizamurĭ.

Eată acestŭ actŭ importantŭ:

---

(1) *Jalba neguțitorilor dela Pitescĭ și porunca Măriei sale pentru jafurile ce li se facŭ.*

Pré Inălțate Dómne.

Juluimŭ Măriei tale, ca prin luminată carte Măriei tale, ce ni s'aŭ făcutŭ din cea-l-altă Domnie, avemŭ bună orênduială pentru alișverișulŭ nostru, spre a nu fi supêrațĭ de ispravnicĭ i căpitanĭ pe la bâlciurĭ pe unde mergemŭ precum să arétă în copia ce avemŭ, pentru care ne rugămŭ să ni să facă luminată poruncă după acea copie, și fiind-că la bâlciurĭ și la têrgurĭ, din vechime amŭ avutŭ obiceiŭ de amŭ datŭ vameșilor de prăvălie câte 40 de banĭ, iară acum ne ia câte doĭ zlotĭ și câte doĭ leĭ, ne rugămŭ Mariei tale să avemŭ milă și dreptate pentru acésta și ce va fi mila Măriei tale.

Robiĭ Măriei tale, noĭ neguțitoriĭ dela Pitescĭ și Câmpu-Lung.

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră ispravnicilor și vouĕ căpitanilor și zapciĭ i vouĕ vameșilor, supărare întru nimicŭ să nu avețĭ a le face preste obișnuita vamă, care aŭ a plăti la alișverișulŭ ce facŭ după catalogŭ i ponturile Domnieĭ mele, căcĭ orĭ-ce alte cererĭ cu nume de obiceiŭ și de avaetŭ care nu sunt înscrise prin cărțile Domnieĭ mele din cea-l-altă Domnie, tóte sunt jafurĭ și nedreptățĭ, fără de scire și porunca Domnieĭ mele, de care poruncimŭ strașnicŭ fieș-căruia inparte, și tuturor de obște, să se părăséscă a nu le urma maĭ mulŭ. 1791, Octombrie 6.

Cod. No. XX, fila 136.

Hagi Freté din sud Teleorman cu vameși din Bucurescĭ, pentru vama dela nisce lână.

Pré Inălțate Dómne.

Jăluescŭ Măriei tale, că fiindŭ oile aicĭ la Dragomirescĭ și tundêndu-le, amŭ vêndutŭ lâna iarășĭ acolo la Dragomirescĭ, și vameșiĭ de aicĭ din Bucurescĭ mĕ apucă de vamă, și eŭ acestŭ obiceiŭ nu l'amŭ avutŭ, nu'lŭ sciŭ, la care și de mieiĭ ce 'ĭ-amŭ vêndutŭ la măcelarĭ iar 'mĭ cerŭ vamă, și de atâta vreme sunt și în toțĭ aniĭ viŭ cu oile aicĭ și acelŭ obiceiŭ nu l'amŭ sciutŭ, iară cândŭ vêndŭ lâna aicĭ în Bucurescĭ sciŭ că plătesce cumpĕrătoriĭ vamă; mĕ rogŭ Măriei tale să amŭ dreptate, și cum va fi mila Măriei tale.

Robiĭ Măriei tale, *Hagi Freté* din sud Teleor. și *Ioan Radu* și *Seré* ciobanĭ.

Cod. No. XIX, fila 358.

Anaforaua pentru ceĭ ce aducŭ marfă de băcănie şi nu aŭ voie a vinde cu mărunţişulŭ, fără numaĭ băcaniĭ.

Iω Mihail Const. Şuţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... După obiceiulŭ şi după nizamulŭ politieĭ, ce s'aŭ urmatŭ şi maĭ 'nainte tot-d'auna, precum ne adeverimŭ Domnia mea şi din condicele Divanuluĭ, că alţiĭ n'aŭ fostŭ slobodĭ a vinde marfă cu mărunţişulŭ, de câtŭ rufetulŭ băcanilor şi ceĭ ce sunt cu dajdie aşedaţĭ la visteria ţereĭ, poruncimŭ Domnia mea dumitale biv vel postelnice Iorgache Suţe epistatulŭ agieĭ, să aibĭ a urma obiceiuluĭ ce aŭ fostŭ, şi pe toţĭ să-'ĭ oprescĭ de a maĭ vinde marfa cu mărunţişulŭ; ci să se întocméscă cu rufetulŭ băcanilor spre a vinde cu rădicata, şi aşia să fie şi băcaniĭ datorĭ a vinde după nartulŭ ce li se va pune. 1791, Decembrie. Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

După luminată porunca Inălţimeĭ tale, adunându-ne la unŭ locŭ, s'aŭ chiămatŭ rufetulŭ băcanilor faţă, spre a se orêndui cuviinciosulŭ nartŭ pentru cele trebuinciόse a se da hrană obşteĭ, şi vĕdêndŭ cererea lor totŭ cu adaosŭ de încărcătură, amŭ contenitŭ şi ispititŭ deosebĭ pe vêndĕtorĭ (adecă pe neguţitoriĭ ce aducŭ în ţéra ta *bacalica*), aflândŭ şi cererea lor, iară cu preţurĭ ne-suferite, răzĕmândŭ la prileje ce aŭ căcĭ sunt a perioristi, şi despre o parte se numescŭ că aŭ venitŭ să-'şĭ vêndă marfa cu rădicata, iară despre alta staŭ cu cumpenili amână de-'şĭ vêndŭ marfa cu măruntişulŭ, dintr'a cărora faptă vĕdurămŭ, că şi băcaniĭ aŭ dreptate la cererea ce facŭ nartuluĭ, şi maĭ alesŭ putemŭ dice că le se face şi strîmbătate, fiindŭ eĭ pămêntenĭ dajnicĭ şi portŭ năpaste cu nume de rufetŭ; noĭ nu dicemŭ ca să li se iée marfa vêndĕtorilor, cu sila, iară de a fi popriţĭ să nu vêndă cu mărunţişulŭ, aşa aŭ fostŭ legea şi obiceiulŭ ţereĭ; pentru care găsimŭ cu cale să fie luminată porunca Inălţimeĭ tale către dumnéluĭ biv vel post. Iorgache Suţul epistatulŭ agieĭ, ca pe toţĭ aceĭ neguţitorĭ ce aducŭ marfă, să-ĭ zăticnéscă de a maĭ vinde cu mărunţişulŭ, şi cândŭ vêndĕtoriĭ nu se vor putea întocmi cu rufetulŭ băcanilor pe vre-unŭ felŭ de marfă, să-'şĭ rădice marfa din ţéră să o ducă aiurea ca sa o vêndă după scoposulŭ lor, iară cea desĕvêrşită hotărîre rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1791, Decembrie 4.

Dim Varlaam. Dim. stolnicŭ. *Niculae* stol.

Cod. No. XIX, fila 67-68.

Pentru a înlesni comerciulŭ s'aŭ deschisŭ sub M. Suţu, orĭ renoitŭ, dreptulŭ de bâlciurĭ, la multe localităţĭ. Dămŭ în note şi apoĭ în anexe actele relative, între carĭ unele relative la bâlciurile din Rîurenĭ (29 August 1791), asemenea privitóre la Agescĭ (în Ilfov); asemenea cu referire la têrgulŭ dela Drăgăşanĭ alŭ Episcopieĭ Rômnic, unde să n'aibă voie a vinde spirtóse decâtŭ episcopia; maĭ védă-se aci şi următórea:

Carte se s'aŭ datŭ episcopieĭ Rômnic cu poruncă pentru unŭ têrgŭ ce se face la Rîurenĭ, pe moşia episcopieĭ, a se muta iarăşĭ pe moşia episcopieĭ maĭ aprópe.

Zemle Vlascoe..... Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Vâlcea, sănĕtate. Iubitorulŭ de Dumnedeŭ părintele episcopŭ Rômnic, făcu rugăciune Domnieĭ mele ca să dămŭ poruncă pentru unŭ têrgşorŭ ce se face într'unŭ anŭ odată acum la Septembrie optŭ, la Rîurenĭ, pe moşia episcopieĭ, a se muta maĭ aprópe de episcopie, totŭ pe moşia episcopieĭ, fiindŭ şi de folosulŭ şi îndemânarea neguţitorilor şi a locuitorilor, atâtŭ pentru că este şi la locŭ maĭ bunŭ, câtŭ şi pentru că la acestŭ locŭ pentru episcopie sunt şi prăvălii de têrgŭ făcute gata pentru intrarea şi adăpostirea neguţitorilor. Care acésta fiindŭ de folosŭ şi neguţitorilor şi de nicĭ o stricăciune, poruncimŭ dumné-vóstră să daţĭ maĭ 'nainte în scire la toţĭ neguţitoriĭ şi locuitoriĭ părţeĭ loculuĭ, cum că, pentru folosŭ şi alŭ lor, s'aŭ mutatŭ acestŭ têrgŭ spre a se face lângă episcopie, unde este şi locŭ maĭ bunŭ şi găsescŭ adăpostulŭ lor gata cu prăvăliĭ şi cu cele trebuincióse, şi să-'ĭ îndemnaţĭ spre adunare şi spre alişverişulŭ lor la acestŭ locŭ maĭ bunŭ, ca după obiceiulŭ ce aŭ, maĭ vêrtosŭ acum când cu mila luĭ Dumneḑeŭ s'aŭ liniştitŭ vremea, să se adune cu tragere de inimă a-'şĭ face fieş-care alişverişulŭ lor, pentru a se câştiga şi a se folosi pe sine-şĭ, făcênd-o acésta cunoscută la toţĭ pentru începerea şi întemeĭerea acestuĭ têrgŭ, însă de a nu duce vre-o stricăciune în vre-unŭ felŭ de chipŭ acéstă mutare. 1791, August 29.

Cod. No. XX, fila 40.

S'aŭ făcutŭ poruncă la dumnéluĭ spăt., la dumnéluĭ agă, la starostea şi la ispravniciĭ de Ilfov şi dimprejurŭ, pentru têrgulŭ ce este să se facă la Agescĭ în ḑiua sfântuluĭ Dimitrie, cum şi pe tótă sĕptămâna, Dumineca, ca să îndemne pe neguţitorĭ, pe locuitorĭ a merge cu felurĭ de mărfurĭ şi cine cu ce are de vênḑare. 1791, Septembrie 29.

Cartea sfinteĭ episcopiĭ Rômnic pentru têrgulŭ ce se face la Drăgăşanĭ în câte o ḑi pe sĕptĕmână, pe moşia Batca din sud Vâlcea, a sfinteĭ episcopiĭ, ca numaĭ vinurile şi rachiurile sfinteĭ episcopiĭ să se vênḑă, iară alţiĭ să nu fie volnicĭ.

Zemle Vlascoe..... Fiind-că aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele sfinţia sa iubitorulŭ de Dumneḑeŭ părintele episcopŭ Râmniculuĭ, Chir Filaret, cum că têrgulŭ ce se face la Drăgăşanĭ din sud Vâlcea în câte o ḑi pe sĕptĕmână, este pe moşia sfinteĭ episcopiĭ, ce se numesce Batca, unde după privilegiulŭ ce aŭ stăpâniĭ moşiilor, care se urméză în tótă ţéra, de şi vinde fie-care pe moşia sa vinurile şi rachiurile séle, atâtŭ cele mônăstirescĭ, câtŭ şi boerescĭ, fiindŭ cu cale şi cu dreptate de a-'şĭ vinde sfânta episcopie şi la acéstă moşie pe care se face têrgŭ pe tótă sĕptĕmâna, vinurile şi rachiurile séle, amŭ datŭ Domnia mea acéstă carte la mânile orênduiţilor sfinţieĭ séle episcopuluĭ, prin care poruncimŭ ca să fie popriţĭ alţĭ strĕinĭ de acestŭ alişverişŭ care este dreptulŭ moşieĭ, nefiindŭ, precum ḑicemŭ, cu cale a se folosi alţĭ strĕinĭ cu vênḑarea vinuluĭ şi a rachiuluĭ în potriva obiceiuluĭ şi a privi stăpânulŭ la paguba sa, ci numaĭ vinurile şi rachiurile episcopieĭ să se vênḑă, iară cândŭ nu va avea episcopia vinurĭ de vênḑare, atuncĭ celŭ ce va vrea să vênḑă, să mérgă să se aşeḑe ântêiŭ cu stăpânulŭ moşieĭ, şi luândŭ voĭe, aşa să vênḑă; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi dumné-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ după acéstă poruncă să fiţĭ următorĭ şi să daţĭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ orênduituluĭ sfinţieĭ séle părinteluĭ episcopuluĭ, de a-'şĭ putea vinde vinurile mônăstirescĭ pe moşia sa. tolco p. gospod. 1791, Oct. 29.

Cod. No. XX, fila 152.

Carte a se face têrgŭ pe moşia Babenĭ din sud Buzĕŭ-Lunca.

Zemle Vlascoe.... Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Buzĕŭ, sănĕtate, fiind-că din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele, după jalba ce aŭ fostŭ datŭ locuitoriĭ dintr'acelŭ judeţŭ, Domnieĭ mele, cerêndŭ a se face têrgŭ în pólele amêndurora plaiurilor, pentru lesnirea alişverişurilor, s'aŭ fostŭ scrisŭ din porunca Domnieĭ mele, şi s'aŭ cercetatŭ de aŭ maĭ fostŭ têrgŭ la acelŭ locŭ vre-o dată séŭ nu, şi de va fi fostŭ, şi de se va fi stricatŭ, din ce pricină s'aŭ stricatŭ, şi de se va face la acel locŭ, de este cu adevĕratŭ de folosŭ, şi de aduce vre-o stricăciune séŭ nu? aşişderea să cerceteze de sunt alte têrgurĭ aprópe în judeţele d'imprejurŭ, şi câtŭ sunt de aprópe afară dintr'alŭ Buzĕuluĭ? Aŭ fostŭ venitŭ însciinţarea ispravnicilor de atuncĭ, cum că altă dată la acelŭ locŭ nu aŭ maĭ fostŭ têrgŭ, dară de se va face, le este locuitorilor de mare folosŭ, fiindu-le cu lesnire de apropiere de a'şĭ face alişverişulŭ lor, căcĭ primăvéra tot-d'auna apa Buzĕuluĭ vine mare, şi când sunt ploĭ şi zlóte nu aŭ putinţă să trécă vre-o vită dincóce la têrgulŭ Buzĕuluĭ, şi totŭ alişverişulŭ locuitorilor este, cu aşĭ vinde din prisosulŭ vitelor ce aŭ, şi neputêndŭ trece Buzĕulŭ, rĕmânŭ de nu aŭ unde să-şĭ facă alişverişulŭ lor; alte têrgurĭ de cea parte de Buzĕŭ maĭ aprópe nu este, fără numaĭ têrgurile Rômniculuĭ care este dela unŭ plaiŭ cale de cincĭ şi şése césurĭ, iară din altŭ plaiŭ ḑece, douĕ-spre-ḑece césurĭ, unde le este cu neîndĕmână locuitorilor a'şĭ duce vitele tocmaĭ la Rômnicŭ, pentru că de o parte vitele slabe de iarnă fiindu-le, nu le potŭ duce, de altă parte şi de se ducŭ cu câte o vită a o vinde séŭ nu, şi le este maĭ multŭ trépădulŭ şi cheltuiala ămblândŭ câte patru, cincĭ ḑile, de se păgubescŭ şi de hrana munceĭ lor, altă stricăciune.

Aŭ scrisŭ că nu are a se face vre-o stricăciune, fără de numaĭ têrgulŭ Buzĕuluĭ, urméză a se maĭ împuţina; şi după trebuinţa ce s'aŭ arĕtatŭ că este a se face têrgŭ la acelŭ locŭ, amŭ datŭ Domnia mea voĭe, prin carte dela 14 Aprilie 1784, ce ni se arĕtă de o vĕḑumŭ, a se face têrgŭ la loculŭ celŭ cerutŭ de locuitorĭ în pólele plaiurilor, care têrgŭ să se facă o dată pe sĕptămână, ad. Lunea, şi pentru că are scădere la têrgulŭ Buzĕuluĭ, se pricinuesce pagubă la venitulŭ vămiĭ Buzĕuluĭ, care nu este cu cale a se strica, ca unŭ vechiŭ têrgŭ ce s'aŭ aflatŭ, şi ca nicĭ lesnirea şi folosulŭ locuitorilor să lipséscă. amŭ poruncitŭ ca vameşiĭ Buzĕuluĭ să-'şĭ rênduiască omŭ la têrgulŭ acesta, şi să vămuiască după catalogŭ, luândŭ venitulŭ vămeĭ pe séma Buzĕuluĭ; după acéstă orênduială ce din cea-l'altă Domnie a Domnieĭ mele este făcută pentru acestŭ têrgŭ, o întărimŭ şi acum printr'acéstă carte, şi poruncimŭ ca întocmaĭ să se urmeze, spre a se face numitulŭ têrgŭ, Lunea, în loculŭ ce aŭ fostŭ până acum pe moşia Babenĭ. 1792, Noembrie 20.

Cod. No. XX, fila 379.

Maĭ multe din bâlciurile din judeţele mărginaşe Dunăreĭ, nu se făcură în 1792, din causa *nizamuluĭ* cu Turciĭ, ca să nu pótă, sub pretextŭ de a merge la bâlciurĭ, intra în ţéră (1).

---

(1) S'aŭ făcutŭ poruncă la ispravniciĭ ot sud Olt, după jalba vameşilor dela acelŭ judeţŭ, ca să cerceteze bâlciulŭ ce se face la Blagoveştenie, şi fiindŭ depărtatŭ de Dunăre cale de 18 césurĭ, după cum aŭ arĕtatŭ vameşulŭ, sa aibă

Apoĭ şi din causa epidemieĭ se opriră unele bâlciurĭ (1).

O mĕsură bună, în favórea consumatorilor, fu oprirea din noŭ a *„precupeţilor“* de a'şĭ esercita negoţulŭ, atâtŭ de scumpitor articolelor de prima necesitate. Vadă-se în note douĕ acte cu referinţă la acéstă oprire a precupeţieĭ (2):

---

sloboḑenie a se face, fiind-că nu aduce stricăciune la nizamŭ, cum şi alte têrgurĭ de asemenea depărtare de margine, să nu fie oprite. 1892, Martie 20.

Cod. No. XX, fila 429.

Rĕspunsŭ la ispravnicii din sud Olt, pentru bâlciŭ a nu se face fiindŭ împotrivitoriŭ nizamuluĭ

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Olt sănĕtate, amŭ vĕḑutŭ Domnia mea însciinţarea ce faceţĭ dela 16 ale luneĭ aceştia, pentru bâlciurile dintr'acelŭ judeţŭ, care bâlciurĭ de vreme ce arĕtaţĭ dumné-vóstră, că sunt pricinuitóre de stricarea nizamuluĭ ţĕreĭ cu eşirea şi năvălirea turcilor, iată vĕ dămŭ dară Domnia mea poruncă hotărîtă, să fie opritŭ pe acestŭ anŭ, care acésta să o publicarisiţĭ dumné-vóstră acolea, ca să se aşeḑe şi în cea parte, cum că nu se facŭ bâlciurĭ, şi aşa fiind-că aicea în judeţulŭ Oltuluĭ bâlciurĭ nu se facŭ, de a avea Turciĭ pricină de eşire, şi fiind-că celea din partea munteluĭ la Argeş i Muscel sunt depărtate, pentru ca să nu se pricinuiască la venitulŭ vămeĭ de totŭ scădere şi pagubă, amŭ datŭ Domnia mea voie ca numaĭ acolea dela munte să se facă; ci dar dumné-vóstră nu veţĭ lipsi a străjui acolea marginea, şi de care cum-vaşĭ veţĭ vedea iarăşĭ vre-o năvălire şi eşire de turcĭ cu pricină de mergere la bâlciurĭ, numaĭ decâtŭ să ne însciinţaţĭ. 1792, Aprilie 20.

Asemenea douĕ poruncĭ s'aŭ făcutŭ la Argeş şi Muscel, ca să se facă bâlciurile.

Cod. No. XX, fila 510.

(1) *Pitacŭ la starostea de neguţitorĭ, ca să dée în scire neguţitorilor a nu merge la têrgulŭ de la Câmpulung, ce se face la sfeti Ilie, fiindŭ frică de zmreduială de bóla ciumeĭ.*

Iω Mihail Const. Suţul VV i gospod.

Fiind-că pentru ferirea de zmreduire a bóleĭ ciumeĭ, care s'aŭ însemnatŭ în multe locurĭ, amŭ trimisŭ porunca Domnieĭ mele şi ispravnicilor din sud Muscel, pentru bâlciulŭ ce este obicĭnuitŭ de se face acum la ḑiua sfeti prorocŭ Ilie, în oraşulŭ Câmpulung, ca să rĕmâie ĕstimpŭ a nu se face şi să dée în scire şi la toţĭ câţĭ se cuvine maĭ din vreme, a nu se aduna la acestŭ bâlciŭ; poruncimŭ Domnia mea starosteĭ de neguţitorĭ, primindŭ acestŭ Domnescu nostru pitacŭ, numaĭ decâtŭ să aibă a da în scire la toţĭ neguţitoriĭ şi neguţitoraşiĭ bucurescenĭ, care obicĭnuescŭ de mergea la acestŭ bâlciŭ, ca să scie că nu sunt sloboḑĭ a merge, spre a nu se osteni.

(2) *Carte pentru ridicarea precupeţilor.*

Zemle Vlascoe..... Măcar că încă din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ nóstre amŭ fostŭ ridicatŭ cu hătorîre precupiile şi vătăşia precupeţilor a nu maĭ fi nicĭ

Dar décă precupeţiĭ nu maĭ scumpea marfa, neguţitoriĭ eraŭ însă adesea prădaţĭ şi jefuţĭ de zabiţĭ de totŭ felulŭ. Ba se înfiinţaseră havaeturĭ de totŭ felulŭ afară din lege şi obiceiurĭ. Aşĭa pe de o parte Domnitorul impunea narturĭ brutarilor, iar pe de alta aga preleva de

---

de cum, ca o netrebuinciósă bréslă şi ca o pricinuitóre de nedreptate noroduluĭ Bucurescilor şi de scumpĕtate întru tóte lucrurile, ce esŭ de aicĭ din ţéră, dară acum, după venirea Domnieĭ mele cu a doua Domnie, după cum tóte altele le-amŭ găsitŭ la rea stare şi orênduială, asemenea vĕḑumŭ iarăşĭ şi acéstă precupie urmându-se din care pricină a precupeţilor aŭ ajunsŭ tóte în scumpĕtate, şi sunt siliţĭ locuitoriĭ Bucurescilor a cumpĕra dela dênşiĭ, atâtŭ lucrurĭ de ale mâncăreĭ, câtŭ şi varulŭ, cherestéua, şi altele, în preţŭ scumpŭ, precum vor eĭ să le precupéscă, avêndŭ sloboḑenia lor nepoprită de ese înainte celor ce vinŭ dupĕ afară şi întêmpinândŭ ţĕraniĭ le ié cu unŭ preţŭ şi apoĭ eĭ le precupescŭ în Bucurescĭ precum le este voia; decĭ întărindŭ Domnia mea hotărîrea cea d'ântêiŭ de iznóvă, însciinţămŭ şi poruncimŭ la toţĭ de obşte, atâtŭ orăşenilor Bucurescenĭ, cât şi locuitorilor ţĕranĭ, ce vinŭ de pe afară la têrgŭ, să sciţĭ că Domnia mea amŭ lipsitŭ şi amŭ ridicatŭ acéstă bréslă, ca nicĭ precupeţiĭ să nu maĭ fie, nicĭ vătăşie de precupeţĭ şi poruncimŭ atâtŭ dumitale vel agă, să ridicĭ acéstă vătăşie de precupeţĭ şi pe toţĭ precupeţiĭ a nu-ĭ îngădui maĭ multŭ să facă eĭ vênḑĕrĭ de lucrurĭ ver-ce în precupie, câtŭ şi dumitale vel spătarŭ, după ce veţĭ citi porunca acésta întru auḑulŭ de obşte a tuturor, atâtŭ în têrgulŭ de afară câtŭ şi în têrgulŭ Cuculuĭ şi în douĕ treĭ ḑile pe rêndŭ, apoĭ se întăriţĭ paza pe la marginĭ, ca nicĭ de cum să nu cuteze vre-unulŭ a eşi înaintea carelor ce vinŭ de pe afară, orĭ cu legumĭ de ale mâncăreĭ, ver-ce felurimĭ, orĭ cu cherestele, varŭ, şi orĭ-ce, de ale cumpĕra pentru a le precupi, ci să fie negreşitŭ popriţĭ şi sloboḑĭ ţĕraniĭ a veni însuşĭ cu carulŭ în têrgŭ şi a'şĭ vinde lucrurile lor la ceĭ ce aŭ trebuinţă de a cumpĕra; ci fieş-care locuitor Bucurescean să scie şi să se grijéscă fieş-carele, ca la ḑile de têrgŭ se mérgă să'şĭ cumpere dela ţĕranĭ zacheréua cea trebuinciósă, séŭ alt-felŭ de lucru, iară nu dela precupeţĭ şi să nu te cutezĭ dumnéta vel agă a îngădui maĭ multŭ să maĭ fie precupie şi să maĭ aflu pe cine-vaşĭ că, orĭ de faţă orĭ printr'ascunsŭ, cu vre-o economie, trecêndŭ cu vederea de către dumnéta, orĭ acum, orĭ după trecere de vreme, metachirisesce acéstă precupie, căcĭ nu numaĭ acela se va pedepsi, ci şi dumnéta nu veĭ putea avea nicĭ unŭ semnŭ de îndreptare înaintea Domnieĭ mele; care acéstă hotărîre, pentru ca să fie sciută şi cunoscută la agie, poruncimŭ să se trécă şi în condica agieĭ, spre a o păzi şi a'ĭ urma toţĭ zabiţiĭ după vremĭ; însă cu acésta, să nu fie opriţĭ ceĭ ce ar vrea să mérgă pe la marginile Dunăreĭ la schele, séŭ a trece peste Dunăre, pentru a aduce marfa ce vine de peste Dunăre, cum orezŭ, unt-de-lemnŭ şi altele de acestea, pentru de vênḑare şi îndestularea Bucurescilor, fiind-că acéstă oprire de precupie o facemŭ Domnia mea la lucrurile din ţéră, ce vinŭ de sine-şĭ şi spre vênḑare la Bucurescĭ, iară mărfurĭ strĕine de peste Dunăre potŭ a merge de a le cumpĕra la schele, séŭ de peste Dunăre, cărora după preţulŭ cu care cumpĕră acolo, se va pune nartulŭ celŭ cuviinciosŭ şi dreptŭ fără de paguba lor. Acéstă hotărîre poruncimŭ negreşitŭ să se urmeze. [Tolco pisah gosgod. 1791, Septembrie 8.

Cod. No. XX, fila 42—43.

la brutarĭ, dela totŭ cuptorulŭ de pâne câte 70 parale pe ḑi, în favórea sa și a zapciilor sĕĭ. Negreșitŭ că cu aceste parale se încărca prețulŭ pâneĭ, încâtŭ nartulŭ devenea ilusoriŭ. Acestŭ havaetŭ nelegiuitŭ a fostŭ desființatŭ de M. Suțu prin actele ce dămŭ în notă, din Septembrie 1791 (1).

Cărţĭ legate la 6 judeţe: Ilfov, Vlaşca, Dâmboviţa, Ialomiţa, Prahova, Saac, pentru precupeţĭ că s'aŭ ridicatŭ, şi locuitoriĭ aŭ a-'şĭ vinde lucrurile lor în têrgŭ ne popriţĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud..... sănĕtate! Vĕ facemŭ Domnia mea în scire că pentru a-'şĭ putea face locuitoriĭ alişverişulŭ lor slobodŭ, ne înşelaţĭ de precupeţiĭ Bucurescilor, carĭ eşindŭ înaintea carelor ţĕrănescĭ lua dela dênşiĭ marfa lor cu unŭ preţŭ şi aducêndu-le în têrgulŭ Bucurescilor le precupea eĭ precum le era voia, cu care acésta pricinuia şi noroduluĭ Bucurescilor nedreptate şi scumpĕtatea întru tóte; veţĭ sci că amŭ ridicatŭ Domnia mea brésla precupeţilor, cum şi vătăşia lor cu totulŭ şi amŭ datŭ poruncĭ straşnice la zabiţiĭ politieĭ, ca să nu îngăduiască maĭ mulţĭ precupeţĭ a eşi afară înaintea carelor ţĕrănescĭ, séŭ a face alişverişŭ şi vênḑare precupeţiĭ din Bucurescĭ de orĭ-ce felŭ de lucru, ci însu-şĭ locuitoriĭ să fie slobodḑĭ a intra în têrgŭ să-'şĭ vênḑă marfa lor, atâtŭ lucrurĭ d'ale mâncăriĭ, câtŭ şi cherestele, varulŭ şi orĭ-ce felŭ de lucrurĭ; decĭ nu lipsimŭ a porunci şi dumné-vóstră la toţĭ locuitoriĭ de obşte să însciinţaţĭ şi să o faceţĭ acésta cunoscută fieş-căruia, spre a se îndemna şi a-'şĭ veni locuitoriĭ cu cele ce aŭ de vênḑare, pentru trebuinţa têrguluĭ Bucurescilor, însu-şĭ cu marfa lor înăuntrulŭ têrguluĭ, de a-'şĭ face alişverişulŭ şi a-'şĭ vinde lucrurile lor la ceĭ ce aŭ trebuinţă pentru folosulŭ şi agonisita lor. 1791, Septembrie 14.

Cod. No. XX, fila 63.

(1) *Pitacŭ la boeriĭ ce sunt asupra narturilor, pentru ridicarea celor câte 70 de parale ce obicĭnuia de lua aga dela brutarĭ*

Dumnéta biv vel clucerŭ Costache, dumnéta biv vel stol. Dumitrache şi dumnéta biv vel stolnice Constandin Niculescule, ce sunteţĭ orênduiţĭ de Domnia mea asupra narturilor, vĕ facemŭ în scire, că între alte scornirĭ noue şi dărĭ nedrepte ce s'aŭ urmatŭ într'acéstă trecută vreme a rĕzmirăţiĭ, ne adeverimŭ Domnia mea, cum că zapciiĭ aceştia aĭ politieĭ lua dela totŭ cuptorulŭ de pâne, ce lucra brutariĭ Bucurescilor pentru politie, pe ḑi, câte 70 de parale, care aceste parale dându-le brutărieĭ pe tótă ḑiua, le scotea din vênḑarea pâneĭ, şi din alişverişulŭ ce făcea, încărcândŭ la socotéla lor, şi aceste părale lângă alte cheltuelĭ ale lor, şi aşa greutatea acésta o trăgea iarăşĭ norodulŭ de obşte; acum dară de vreme ce amŭ ridicatŭ Domnia mea cu totulŭ acestŭ ruşfetŭ şi amŭ uşuratŭ pe brutarĭ de acéstă dare, trebue şi brutariĭ să vêndă pânea cu osebire maĭ eftină, ca să cunóscă şi obştea noroduluĭ folosŭ, iară să nu rĕmâie numaĭ câştigulŭ şi folosulŭ lor; dreptŭ aceea vĕ poruncimŭ Domnia mea, să vĕ adunaţĭ la unŭ locŭ, unde adunândŭ şi pe brutarĭ, să faceţĭ dumnévóstră socotéla lor cu dreptate, spre a se adăoga vênḑarea pâneĭ, cu câte dramurĭ va fi cu cale şi să arĕtaţĭ Domnieĭ mele prin anafora, ca să dămŭ poruncă, urmândŭ nartulŭ după vênḑarea bucatelor şi a lemnelor. 1791, Septembrie 4.

Cod. No. XX, fila 88.

Industria națională, în mare parte în mâna țiganilor, dobândesce

---

Carte pentru că s'a rădicatŭ avaetulŭ ce obicĭnuia a se se lua de zapciiĭ de dumnéluĭ vel agă dela brutarĭ, pentru cuptóre.

Fiind-că ne-amŭ însciințatŭ Domnia mea cum că dintr'acéstă trecută vreme a acesteĭ rĕsmirițĭ, intră alte scornirĭ noue și ne-drepte ce s'aŭ urmatŭ în multe felurĭ de chipurĭ, aŭ făcutŭ zapciiĭ politieĭ și acestŭ începutŭ de o dare nouă dela brutariĭ Bucurescilor, luândŭ de totŭ cuptorulŭ ce scóte pâne în têrgŭ, ântêiŭ pe sĕptămână, apoĭ maĭ pe urmă pe ḑi, câte șépte-ḑecĭ de parale de totŭ cuptorulŭ, și brutariĭ ca să fie diafendipsițĭ a putea face interesulŭ lor și a adichisi pre norodŭ de obște, cu a vinde pâne scumpă, lipsă la dramurĭ, și lucrată orĭ-cum le era voïa, cu tăcere printr'ascunsŭ da acestŭ rușfetŭ făr' de a nu se jălui și făr' de a nu cere îndreptare pe acéstă dare; decĭ, măcar că la 29 August, după venirea Domnieĭ mele prin cartea ce s'aŭ cititŭ la tótă obștea politieĭ Bucurescilor, amŭ numitŭ Domnia mea și pentru rufeturile Bucurescilor, că de rușfeturile și havaeturile zapciilor ne-drepte și ne-obicĭnuite vor fi ne-supĕrațĭ, și să aibă îndrăsnélă fieș-care făr' de nicĭ o grijă să aréte Domnieĭ mele ce supĕrărĭ vor fi avêndŭ de către zapciĭ, spre a afla îndreptarea lor, și din tăcerea ce o facŭ, ne-arĕtândŭ Domnieĭ mele acéstă madé séŭ și altele, cunóscemŭ că și eĭ póte voïescŭ și le dă mâna a da rușfeturĭ de acestea, spre a-'șĭ face interesele lor, fórte ne-amŭ turburatŭ Domnia mea, atâtŭ asupra zapciilor, dar maĭ vêrtosŭ și asupra însu-șĭ a brutarilor, că de sunt și acum supĕrațĭ de acéstă dare și de este făr' de voïa lor, pentru ce să nu aréte Domnieĭ mele însu-șĭ eĭ păsurile lor? decĭ, iată, printr'acéstă carte a Domnieĭ mele, cu hotărîre ridicămŭ acestŭ rușfetŭ, însciințămŭ și poruncimŭ strașnicŭ, atâtŭ zapciilor politieĭ, să nu se cuteze maĭ multŭ a cere și a lua acestŭ rușfetŭ dela brutarĭ de aicĭ înainte, nicĭ atâtŭ, nicĭ maĭ puținŭ, câtŭ și brutarilor tuturor de obște, asemenea poruncimŭ să nu se cuteze maĭ multŭ a da acestŭ rușfetŭ, cu socotélă și cu nădejde că vor fi diafendifsițĭ în vre-o nedreptate, că celŭ ce va urma maĭ multŭ acéstă faptă, bine să scie că și zapciulŭ acela ce aŭ luatŭ și brutarulŭ acela ce aŭ datŭ vor fi pedepsițĭ de către Domnia mea, cu cea maĭ strajnică pedépsă; și fiind-că acestŭ rușfetŭ ce-'lŭ da brutariĭ pe tótă ḑiua la zapciiĭ politieĭ, este bine cunoscutŭ că-'lŭ scotea brutariĭ din vênḑarea pâneĭ și alișverișulŭ ce-'lŭ făcea, și între alte cheltuelĭ ale meșteșuguluĭ lor, avea și acéstă dare de banĭ socotită; acum dară de vreme ce acéstă dare de banĭ, ce pe tótă ḑiua iĭ da brutariĭ, amŭ rădicatŭ Domnia mea, și nu aŭ maĭ multŭ acéstă greutate, este cu dreptate a adăuga și eĭ vênḑarea pâniĭ la dramurĭ, spre a cunósce adecă și obștea folosulŭ celŭ cuviinciosŭ din diafendifsisŭ și din ocrotirea ce facemŭ Domnia mea acestuĭ rușfetŭ, iar nu numaĭ folosulŭ și câștigulŭ lor; pentru care amŭ și poruncitŭ Domnia mea, prin pitaculŭ nostru deosebitŭ, la orênduițiĭ boerĭ aĭ narturilor, ca să facă socotéla lor, și vomŭ face nartulŭ celŭ cuviinciosŭ, cu folosulŭ și îndestularea obșteĭ, care deosebitŭ se va publicui; iar acum o facemŭ Domnia mea sciută și cunoscută tuturor de obște acéstă hotărîre a rădicăreĭ paralelor de cuptorŭ și poruncimŭ să se citéscă acéstă carte înăuntru têrguluĭ, în mahalale și la tóte părțile politieĭ Bucurescilor. 1791, Septembrie 24.

Cod. No. XX, fila 89—90.

o fabrică de arpăcașŭ a logofĕtuluĭ Scarlat Greceanu. Domnitorul în 26 Februarie 1792 acordă acesteĭ fabricĭ unele privilegiĭ și scutirĭ (1).

Unŭ altŭ hrisovŭ din 9 Martie 1792, acordă M. Suțu bisericeĭ

---

(1) *Hrisovŭ pentru fabrica de arpacașŭ a luĭ dumnéluĭ logof. Scarlat Grecén*

Dintru începutŭ la tóte orașele celea bine sciute cu mulțimĭ de laude se lăuda și se cinstea fieș-cine, când după puterea luĭ i iscusința afla și ajutora obștea cu vre-o lucrare de meșteșugŭ, orĭ cu vre-o altă născocire a iscusințiĭ luĭ, de folosulŭ și agonisirea patrieĭ séle și spre îmfrumusețarea țĕriĭ întru care se află locuindŭ, spre acésta pricinuesce de îndemnare și sîrguință de a eși pe tótă ḑioa, îndreptărĭ și deplinirĭ la meșteșugurĭ și podóbe la învĕțăturĭ, și la politicéscă petrecere, precum vedemŭ la tóte cele-l-alte împĕrățiĭ și ținuturĭ înflorite și înfrumnsețate fabricĭ de felurimĭ de lucrurĭ și cu priveleghiurile ce de Impĕrațĭ și iubitorĭ de podóbe oblăduitorĭ se hărăzescŭ la aceștĭ ântêiŭ născocitorĭ, séŭ întemeĭetorĭ, folositórelor și cinstitelor meșteșugurĭ de apururea mergŭ spre maĭ bine; dreptŭ aceea și noĭ vĕḑêndŭ câtă sciință are cinstitulŭ și credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ mele, dumnéluĭ biv vel logof. Scarlat Grecénu, spre a agonisi patrieĭ séle celŭ după putere folosŭ, eftinĕtate și câștigŭ, să așeḑe o fabrică de arpacașŭ, (care din bogata zaharea ce din Dumneḑeiasca putere se află destulă într'acéstă țéră, póte să fie cu îndestulare și eftină, în tótă țéra, încă să se dée și în alte părțĭ cu folosulŭ țĕriĭ și alŭ Domnieĭ) ; printr'acestŭ alŭ nostru Domnescŭ hrisovŭ, ântêiŭ să lăudămŭ pe dumnéluĭ pentru cinstita și iubitórea grijă ce are, și apoĭ hărăzindŭ, înzestrămŭ acéstă fabrică ce s'a născocitŭ într'acéstă țéră, cu celea din josŭ privileghiurĭ, adecă: ântêiŭ amêndoue morile pentru acestŭ arpacașŭ, ce de dumnéluĭ se face, una la satulŭ Ageștiĭ sud Ilfov, și cea-l-altă la satulŭ Cornesciĭ sud Dâmbovița, să fie nesupĕrate și nebântuite de orĭ-ce Domnéscă dajdie și podvódă, ómeniĭ trebuincioșĭ și credincioșĭ acelor morĭ, să fie scutițĭ și întru tóte nesupĕrațĭ, atâtŭ eĭ, câtŭ și dobitócele lor, i carele lor, a putea fi în tótă vremea a fi nelipsițĭ dela trebuinciósa slujbă a morilor. Iară de se va dovedi nescine făcêndŭ împotrivă, să se îndatoréscă a da 500 leĭ geremea la cutie și să păgubéscă de tótă gătirea ce face pentru asemenea móră. 2^{o}) să fie o singură magazie vênḑĕtóre în Bucurescĭ și numaĭ dela *acésta* să cumpere câțĭ vor vrea, iar pentru mĕruntă vênḑare într'acéstă țéră, séŭ cu ridicata pentru țéra Turcéscă séŭ Moldova, acéstă magazie să fie nesupĕrată de vamă, de fumăritŭ și de câte altele ce vor fi obicĭnuite în Bucurescĭ, ce sunt aicĭ; asemenea și ómeniĭ ce slujescŭ la acéstă magazie, întru tóte să fie scutițĭ, vameșiĭ să nu aibă a cere vamă nicĭ dela câtă marfă va eși într'acestea douĕ numite morĭ, nicĭ dela magazia Bucurescĭ, nicĭ dela cumpĕrătoriĭ ce vor vinde în țéră, ci numaĭ dela câțĭ vor rădica pentru țéra Turcéscă și Moldova, și o vor scóte la strĕine părțĭ; și fiind-că boerulŭ Domnieĭ mele, dumnéluĭ biv vel log. Scarlat Greceanu, cu însășĭ cheltuiala domnieĭ séle, și cu strĕinĭ meșterĭ alcătuesce acéstă fabrică, de aceea dămŭ dumnéluĭ acéstă epistăsie și deplină sloboḑenie, ca să puĭe în faptă celea maĭ de susŭ arĕtate, și la deplina sĕvêrșirea eĭ, să aducă acéstă folositóre fabrică, și dumnéluĭ să aibă purtare de grijă de apururea a fi singura vênḑare în Bucurescĭ. 1792, Februarie 26.

Cod. No. XX, fila 388.

40 de sfinţĭ, mitoculŭ episcopieĭ de Rômnic, renoindŭ privilegiile fabriceĭ séle de céră albă:

Hrisovulŭ bisericeĭ a 40 mucenicĭ, metohulŭ episcopieĭ Rômnic, pentru fabrica de céră albă.

Zemle Vlascoe.... Fiind-că sfànta biserică de aicĭ din oraşulŭ Domnieĭ mele Bucurescĭ, unde se prăznuesce hramulŭ sfinţilor 40 mucenicĭ, care este metohŭ alŭ sfinteĭ episcopiĭ Rômnic, aŭ avutŭ privileghiŭ domnescŭ, ca singură să aibă, a ţine fabrică întru care să se lucreze lumînărĭ de céră albă în toţĭ Bucurescii, ca una ce ctitoriĭ acesteĭ bisericĭ cu osîrdie şi cu cheltuială s'aŭ silitŭ de s'aŭ începutŭ acestŭ meşteşugŭ aicĭ în ţéră, atâtŭ spre podóba sfintelor bisericĭ, câtŭ şi spre trebuinţa altor obraze, precum vĕḑumŭ Domnia mea şi hrisovulŭ frateluĭ domnŭ Stefan Vodă Racoviţă dela létŭ 1764, Iulie 14, cuprinḑĕtorŭ pe largŭ alŭ pricineĭ acestia; decĭ atâtŭ pentru că aŭ avutŭ biserica acestŭ privileghiŭ maĭ d'inainte făcutŭ cu cuvêntŭ dreptŭ, ca o pricinuitóre a dobândi ţéra meşteşugulŭ acesta, câtŭ şi pentru că se află acéstă biserică între cele-l-alte maĭ isterisită de sĕvêrşitŭ de celŭ maĭ puţinŭ venitŭ, fără de moşiĭ, fără de viĭ, fără de ţiganĭ, séŭ altŭ câtŭ de micŭ ajutorŭ, cum şi altele, fiindŭ cu cale a avea puţinŭ venitŭ din meşteşugulŭ care l'aŭ săditŭ, şi l'aŭ întemeiatŭ aicĭ în ţéră; întărimŭ Domnia mea şi printr'acestŭ hrisovŭ alŭ Domnieĭ mele privileghiulŭ acesteĭ fabricĭ, ca să aibă tot-d'auna numaĭ metohulŭ sfinteĭ episcopiĭ Rômnic a pune în faptă acestŭ meştesugŭ şi a vinde lumînărĭ de céră albă numaĭ la fabrica acésta, ne bântuită şi ne supĕrată de cumpĕrătorulŭ venituluĭ lumînăriĭ de céră şi nimenĭ alţiĭ a lucra şi a vinde lumînărĭ de céră albă; la care acésta ne-amŭ milostivitŭ Domnia mea şi meşteriĭ ce vor fi lucrătoriĭ acestuĭ meşteşugŭ, să fie în pace şi ne supĕraţĭ de orĭ-ce angariĭ şi rênduelĭ ce vor eşi în ţéră, după privileghiulŭ ce aŭ avutŭ şi prin hrisovulŭ numituluĭ domnŭ; cum şi prăvălia acésta a fabriceĭ să fie apărată de orênduelile ce sunt pe alte prăvăliĭ; decĭ poruncimŭ Domnia mea şi dumnéluĭ vel agă să îngrijescĭ la acésta, a nu îngădui pe alţiĭ să vênḑă lumînărĭ de céră albă, spre a se păzi acestŭ privileghiŭ în tótă vremea ne strămutatŭ, întărindŭ hrisovulŭ acesta cu însu-şĭ iscălitura şi pecetea Domnieĭ mele. 1792, Martie 9.

Manolache Brâncovén, vel logofĕtŭ procit.

Cod. No. XX, fila 404—405.

Povernele lucréză cu anevoĭe căcĭ guvernulŭ nu îngădue destilarea decâtŭ a productelor stricate, precum şi acésta se póte vedea din actele ce dămŭ în notă (1). Asemenea nu se permite lucrarea

---

(1) *Carte legată la ispravnicĭĭ Ilfovuluĭ pentru nisce bucate stricate ale dumnéluĭ banuluĭ Ghicăĭ dela Fierbinţĭ, a le lucra la povarnă.*

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Ilfov sănĕtate; fiind-că dumnéluĭ cinstitulŭ şi credinciosulŭ boerŭ alŭ Domnieĭ mele Dumitrache Ghica biv vel banŭ, aŭ arĕtatŭ Domnieĭ mele, cum că la móra dela moşia dumnéluĭ Fierbinţĭ, dintr'acelŭ judeţŭ, are o sumă de bucate stricate, din grâŭ, porumbŭ şi meiŭ, ce nu sunt de trebuinţa mâncăreĭ, 'i s'aŭ datŭ dela Domnia mea voĭe şi sloboḑenie a lucra dincazanelor prin Bucurescĭ, unde potŭ ocasiona incendiĭ. In interesulŭ eftinătăței porumbului în țéră, proprietariĭ, chiar și boeriĭ, nu putéŭ

---

tr'aceste bucate stricate rachiŭ, până la douĕ sute chile; decĭ, vĕ poruncimŭ Domnia mea, ca să fie slobodŭ și neopritŭ omulŭ dumnéluĭ, a lucra până la acéstă sumă de bucate rachiŭ la povarnă și fițĭ sănĕtoșĭ. 1792, Maiŭ 14.

Cod. No. XX, fila 591.

Anaforaua pentru nisce meiŭ alŭ paharniculuĭ Ioniță a avea voĭe să'lŭ lucreze la povarnă.

Iω Mihail Const. Șuțul VV.

Numaĭ acestŭ meiŭ alŭ paharniculuĭ Ioniță, dămŭ Domnia mea voĭe și sloboḑenie a'lŭ lucra la povarnă, până se va isprăvi. 1792, August 7, Bucurescĭ.

Pré Inălțate Dómne.

Insciințămŭ Inălțimeĭ tale, că în trecuta lună a luĭ Iulie în 26 a acestuĭ următorŭ anŭ, dumnéluĭ biv vel paharnicŭ Ioniță, prin jalbă aŭ arĕtatŭ Inălțimeĭ tale, că avêndŭ douĕ sute chile meiŭ, care începêndŭ a se strica, ne maĭ fiindŭ de altă trébă, pentru mâncare de ómenĭ, nicĭ putêndu-se de a se vinde, ca să nu rĕmâe de totŭ păgubașŭ, aŭ cerutŭ dela Inălțimea ta voĭe, ca să facă povarnă de rachiŭ, să lucreze aceste bucate; de care ni se poruncesce de către Inălțimea ta, ca să teorisimŭ jalba acésta și să arĕtămŭ Inălțimeĭ tale, în câtă vreme se póte cheltui acéstă zaherea? următorĭ fiindŭ luminateĭ poruncĭ a Inalțimeĭ tale dar, ântêiŭ amŭ cerutŭ dela dumnéluĭ, de ne-aŭ datŭ unŭ omŭ și d'impreună cu unŭ omŭ alŭ nostru isprăvnicescŭ, amŭ trimisŭ de aŭ deschisŭ gropile unde are dumnéluĭ acestŭ meiŭ, și aŭ vĕḑutŭ că este stricatŭ și nu póte a fi pentru mâncare, din care aducêndu-ne și la noĭ amŭ vĕḑutŭ că este într'adevĕrŭ arĕtarea lor; amŭ cercetatŭ și prin ceĭ ce aŭ lucratŭ povernĭ de aŭ scosŭ rachiŭ, ca să ne adeverimŭ în câtă vreme se póte cheltui acéstă sumă de meiŭ? și ne-aŭ arĕtatŭ, că de va avea ómenĭ îndestuĭ, ceĭ ce lucréză acestŭ meșteșugŭ și cele-l-alte trebuincióse cu îndestulare, póte până în optŭ lunĭ a se cheltui; deosebitŭ de acésta, însciințămŭ Inălțimeĭ tale, că mulțĭ din locuitoriĭ satelor acestuĭ județŭ, aŭ venitŭ de 'mĭ-aŭ arĕtatŭ, că printr'ênșiĭ aŭ acestŭ felŭ de bucate stricate, meiŭ, i orzŭ, care nefiindŭ cu putință de a le vinde pentru altă trebuință, cerea de a li se da voĭe să le vînḑă la povarnagiĭ; fără de luminată porunca Măriеĭ tale, nu amŭ pututŭ lua îndrăsnire a li se da voĭe, ci de veĭ binevoi Inălțimea ta a se da voĭe dumnéluĭ paharniculuĭ Ioniță, ca să lucreze meiulŭ ce-'lŭ are dumnéluĭ stricatŭ, de se va socoti de către Inălțimea ta, ca să aibă dumnéluĭ voĭe să lucreze povarna în maĭ îndelungată vreme, dându-i-se și sloboḑenie de către Inălțimea ta, ca să cumpere și dela locuitoriĭ județuluĭ, din bucatele ce vor avea stricate, ca să nu le păgubéscă cu totulŭ; și cum Duhul sfântŭ va lumina pe Inălțimea ta, iar fericițiĭ anĭ aĭ Măriеĭ tale dela milostivulŭ Dumneḑeŭ, să fie îndelungațĭ.

Alŭ Inălțimeĭ tale prea plecată slugă. 1792, August 2.

Vistierulŭ *Prejbénu.*

Cod. No. XXII, fila 121.

dispune de recolta lor după voie. Eĭ nu putéŭ da porumbŭ, de exemplu, la porcĭ, fără de anume învoire(1).

Chiar la finea domnieĭ luĭ Suțu, când avea să vină Moruz Vodă, încă aflămŭ următórele acte :

Cu smeritŭ răvașŭ însciințămŭ dumitale părinte mitropolite și dumnévóstră cinstițĭ velițĭ boerĭ caimacanĭ aĭ țĕreĭ, că încă dela anulŭ 91, avemŭ nisce grâŭ, carele ne-avêndŭ căutare a se vinde, aŭ începutŭ a se strica de gărgărițe, precum și de ĕstimpŭ puținu ce amŭ agonisitŭ, fiindŭ crescutŭ și înegritŭ din mulțimea ploilor, nu este trebuinciosŭ de mâncare, pentru care, ca să nu rĕmânemŭ păgubașĭ de ostenéla și cheltuéla ce amŭ făcutŭ, ne rugămŭ ca să ni se dée voĭe să-'lŭ facemŭ rachiŭ, ca dóră cu acestŭ *troposŭ* ne vomŭ ajuta cevașĭ, însă acestŭ grâŭ ilŭ avemŭ la treĭ locurĭ, adică la moșia Bistrițul, la moșia Călărașĭ i aicĭ la Sadova, totŭ în sud Dolju; de aceea și ne rugămŭ și cu smerenie rĕmânemŭ.

Prea plecațĭ: *Paisie* egumenŭ Sadoveĭ. *Ioachim* iconomulŭ schituluĭ Robiĭ sud Dolj.

După părintésca i frățésca dragoste. dumnéta Arhon vornice Prăscovéne Caimacamule.

Veĭ vedea dumnéta acéstă jalbă și cerere ce aŭ făcutŭ la Divanŭ numițiĭ egumenĭ, pentru care să cercetezĭ dumnéta fórte bine, prin vederea bucatelor cu credinciosŭ alŭ dumitale, carele să nu se înșele de vre-unŭ hatîrŭ séŭ interesŭ, și când vor fi stricate precum ḑice, veĭ da dumnéta voĭe de a le lucra la povarnă ca ne-trebuincióse de altă hrană, ca să nu se păgubéscă stăpâniĭ bucatelor, grijindŭ fórte, ca pe lângă aceste bucate ce sunt stricate, să nu se cheltuéscă maĭ multă zaherea bună ce este pentru hrană, fiindŭ acésta oprit, după cum sciĭ însu-șĭ dumnéta de maĭ 'nainte, maĭ vêrtosŭ acum că ni se cere zacherea din țéră, și să nu se facă pe lângă acésta vre-o urmare împotrivă. 1793, Ghenarie 25.

Filaret alŭ Ungro-Vlahieĭ. *Nicolae* banŭ. *Enache* vist. *Costandin Caragea* hatmanŭ. vel logofĕtŭ... *Scarlat* vornicŭ. vel logofĕtŭ...

Cod. No. XXII, fila 91.

(1) *Carte legată la ispravniciĭ din sud Romanațĭ, pentru voia ce cere stolniculŭ Ionițā Brăiloiu a da porumbŭ la rîmătorĭ.*

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Romanațĭ, sănĕtate; dumnéluĭ stolniculŭ Ionițā Brăiloiu, aŭ făcutŭ rugăciune Domnieĭ mele, ca să-'lŭ slobodéscă de a da porumbŭ de alŭ sĕŭ la nisce rîmătorĭ ce are aicea într'acelŭ județŭ, fiind-că nu se găsesce ghindă de a-'ĭ hrăni și-'ĭ perŭ acele vite de fómete; pentru care vĕ poruncimŭ Domnia mea, că de este îndestulare aicĭ la partea loculuĭ și nu este lipsă de bucate, așia să avețĭ voĭe a-ĭ da slobodenie, însă cu mĕsură și fórte cu iconomie, fără de a se face risipă multă bucatelor la hrana rîmătorilor. 1792, Ianuarie 10.

Cod. No. XX, fila 260.

Şi pre când povernele în interesulŭ nescumpireĭ grâuluĭ şi a porumbuluĭ eraŭ împedecate în funcţionarea lor, importulŭ vinurilor şi rachiurilor străine era opritŭ, precum se póte vedea din următórele cărţĭ:

Cărţĭ deschise pentru oprirea vinurilor i rachiurilor strĕine.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... i vouĕ căpitanilor de marginĭ şi vameşilor de pe la schele, fiind-că vinurile i rachiurile strĕine sunt oprite încă maĭ d'inainte, prin hrisovulŭ Domnieĭ mele, de a nu trece în ţéră; iată vĕ poruncimŭ

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Cu cale fiindŭ arĕtarea dumnéluĭ vel spăt. şi a dumnéluĭ biv vel post. epistatulŭ agieĭ, după datoria ce aveţĭ pentru paza şi străjuirea politieĭ de întêmplarea foculuĭ, Vĕ poruncimŭ Domnia mea: *cazanele* ce nu sunt în locurĭ cu temere de primejdia foculuĭ, acele să le slobodiţĭ a lucra, însă şi pe aceste să nu îngăduiţĭ a lucra zaherele care sunt trebuincióse pentru hrana obşteĭ, ci din alte felurimĭ să lucreze; iar cazanele ce sunt la locurĭ unde póte să se întêmple primejdie de focŭ, acelea cu totulŭ să le opriţĭ, cum şi povernile tóte se fie oprite. 1791, Decembrie 5.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Inălţimeĭ tale, că noĭ după luminată porunca Inălţimeĭ tale, ce ni s'aŭ datŭ, ca să fimŭ cu priveghere şi luare aminte, atâtŭ în mahalale, câtŭ şi în têrgŭ, vre-unŭ iangăŭ să dée primejdie, politieĭ, fiind-că noĭ suntem rĕspunḑĕtorĭ, amŭ socotitŭ fiind-că mulţĭ din rachierĭ, atâtŭ în têrgŭ, câtŭ şi în mahalale, obişnuescŭ de ţinŭ atâtŭ poverne, câtŭ şi cazane de lucréză zaherele, vinŭ, drojdiĭ, prune, tescovină şi secară, de scotŭ rachiŭ, la locurĭ ca acelea, unde ferescă Dumneḑeŭ, aducŭ mare primejdie, precumŭ s'aŭ întêmplatŭ la unele din cazane; pentru ca să nu dămŭ noĭ de primejdie, să cădemŭ subt urgia Mărieĭ tale, amŭ datŭ poruncă de s'aŭ opritŭ, nu numaĭ povernele, după luminată porunca Măriei tale, ci maĭ vêrtosŭ şi cazanele, ce se aflu în têrgŭ şi în mahalale, care sunt la locurĭ de aducŭ primejdie, a nu maĭ lucra; acumŭ vĕḑumŭ luminatulŭ pitacŭ alŭ Inălţimeĭ tale dela două a acesteĭ lunĭ, întru care ni se poruncesce, fiind-că ni s'aŭ poruncitŭ de către Măria ta, ca pentru câte poverne vor fi în oraşulŭ Bucurescĭ în care se lucréză zaherele de se face rachiŭ, de vreme ce zaheréua este trebuinciósă pentru hrana locuitorilor, tóte acele povernĭ să se oprésca, iară cazanele să lucreze; veĭ sci Măria ta, că de a nu lucra cazanele lor nu sunt embodisiţĭ, însă celea ce nu potŭ aduce primejdie, şi rĕŭ aŭ jăluitŭ eĭ, iară cazanele care sunt la locurĭ de póte aduce primejdie, putinţă nu este a lucra, că nu póte cine-va a le păzi cazanele lor, şi acésta o amŭ făcut-o noĭ pentru paza oraşuluĭ, spre a nu se întêmpla vre-o primejdie, ca uniĭ ce noĭ suntem rĕspunḑĕtorĭ; decĭ după datorie nu lipsimŭ a insciinţa Domnieĭ tale, iară hotărîrea cea desăvîrşitŭ rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1791, Decembrie 4.

Vel spătarŭ *(grecesce)*

Cod. No. XIX, fila 63—64.

strașnicŭ atâtŭ dumné-vóstră ispravnicilor, câtŭ și vouĕ căpitanilor de marginĭ i vouĕ vameșilor schelelor, să avețĭ a face tótă paza și strejuirea la acésta și să nu îngăduițĭ o ocă măcar a trece în pămêntulŭ țĕreĭ, nicĭ să vĕ cutezațĭ pentru vre-unŭ interesŭ a face vre-o economie printr'ascunsŭ de a trece cu vederea și a da slobodḑenie măcar pentru câtŭ de puținŭ, că fórte greŭ vĕ vețĭ pedepsi. I sam receh. 1791, Septembrie 10

La Caimacam, la Mehedințĭ, la Dolj, la Romanațĭ, la Olt, la Teleorman, Vlașca, Ilfov, Ialomița, Buzĕŭ, Slam-Rômnic.

Cod. No. XX, fila 50.

XIV.

Edilitatea publică.

Ne rĕmâne să arĕtămŭ principale mĕsurĭ de edilitate publică luate sub M. Suțu, atâtŭ în Bucurescĭ câtŭ și pe aiurea. Și maĭ înainte de tóte, să amintimŭ greaua situațiune în care se aflaŭ proprietariĭ de case și chiriașiĭ din Bucurescĭ, chiar și după ce rĕsboiulŭ încetă. Nimenĭ nu era sigurŭ că póte să rĕménă în casa ce locuia, căcĭ, orĭ sub pretextŭ de higienă, orĭ în interesulŭ casermăreĭ de trupe, acelea acum strĕine, omulŭ se vedea datŭ afară din propria sa locuință. Așia în 11 Decembrie 1791 se deșértă din poruncă Domnéscă întregĭ mahalalele. Eată acestŭ ne maĭ pomenitŭ pitacŭ Domnescŭ:

Pitacŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ și la dumnéluĭ vel agă, ca să deșerte mahalalele ce sunt în stânga de podulŭ Mogoșóeĭ pentru șederea neferilor Măriei séle Pașiĭ, ce sunt să vie.

«*Iω Mihail Constantin Suțul VV. i gospod.*

Zemle Vlascoe... Fiind-că este trebuință de a aduce Măria sa pré Inălțatulŭ Pașa, o sémă de neferĭ în Bucurescĭ, *pentru paza și trebuința folosuluĭ de obște*, poruncimŭ Domnia mea dumnéluĭ vel spătarŭ și dumnéluĭ vel agă, ca după hotărîrea ce s'aŭ făcutŭ, cu socotéla și a dumnélor boerilor Divanuluĭ Domnieĭ mele de obște, să avețĭ găti casele de conacele celea trebuincióse în locurile ce arĕtămŭ maĭ josŭ, adecă din casele reposatuluĭ biv vel logofĕtulŭ Bălén pe podulŭ Mogoșóeĭ înainte de rîndŭ până la Cișmea, câte case sunt pe acestŭ podŭ, numaĭ celea din partea din stânga, și în tóte mahalalele ce cadŭ în partea din stânga până în Gorganĭ și până în Fântâna Bouluĭ, și până în margine afară, tóte acele case să le deșertațĭ, și câțĭ din mahalagiĭ acestor case vor avea rudeniĭ séŭ prietinĭ în alte mahalale, orĭ prin vecinătate, séŭ maĭ departe și vor fi primițĭ din bună-voința acelora, să aibă a se muta la rudele și prietiniĭ lor, iară carĭ nu vor avea locurĭ a se primi din bună-voință, poruncimŭ Domnia mea ca însu-țĭ dumné-vóstră să le găsițĭ locurĭ și să-ĭ mutațĭ prin alte case, într'alte mahalale, făcêndŭ pe aceĭ casnicĭ, să-ĭ *priméscă fără de voia lor*, și așa să odihnițĭ și pe aceștia care se scotŭ din casele lor, *ca să nu rĕmâe afară fiindŭ vreme de iarnă,* şi orĭ-ce gătirĭ vor avea aceştia, ce se scotŭ, strînse pentru vremea ierniĭ, să aibă voĭe la mutarea lor a şi le rădica să nu le păgubéscă. iară maĭ vêrtosŭ vinurĭ şi rachiurĭ să nu rĕmâe în nicĭ o pivniţă séŭ magasie, şi cu totulŭ să se opréscă şi cârciumele, şi să se rădice şi vinurile i rachiurile de acolo, fără de numaĭ preoţiĭ bisericelor să rĕmâe în casele lor, care să urmeze nepopriţĭ a lucra sfintele slujbe şi leturghiĭ, cu tóca şi cu clopotulŭ, după orênduială ; ci dară până în două, treĭ ḑile vĕ poruncimŭ să epistăsiţĭ, ca să se deşarte negreşitŭ tóte aceste case, care să aveţĭ a le curăţi şi a le griji, ca să fie gătite maĭ înainte din vreme, fără de a nu se face vre-unŭ cusurŭ. 1791, Decemvrie 11.

Cod. No. XX, fila 220.

Pe de altă parte locuitorilor din Buzĕŭ, carĭ pătimiseră multŭ în timpulŭ rĕsboiuluĭ, Domnitorulŭ le trimitea îndemnurĭ să'şĭ reconstru casele ruinate şi-ĭ scutea de vamă pentru totŭ materialulŭ de cherestea, etc. necesarŭ caselor (1).

O primă lucrare ordonată de M. Suţu la începutulŭ anuluĭ 1792, a fostŭ facerea uneĭ catagrafiĭ, adecă a unuĭ recensemântŭ în Bucurescĭ. Pentru acésta aŭ fostŭ rênduiţĭ banulŭ Brâncovénu, biv vel logofĕtŭ Scarlat Greceanul, vel spătarulŭ şi epistatulŭ agieĭ. In 22 Februarie 1792, nu era terminată acéstă catagrafie dupre cum se vede din actulŭ următorŭ;

---

(1) *Către têrgoveţĭ, orăşenĭ, i neguţitoriĭ din têrgulŭ Buzĕŭ*

Zemle Vlascoe..... Voué tutulor orăşenilor têrgoveţilor şi neguţitorilor aĭ oraşuluĭ Buzêŭ sănĕtate! Amŭ vĕḑutŭ Domnia mea rugăciunea ce prin dumnélor ispravniciĭ aceluĭ judeţŭ alŭ Buzĕuluĭ faceţĭ către Domnia mea, ca să fiţĭ nesupĕraţĭ de vamă la cherestelele ce se vor aduce în têrgulŭ Buzĕuluĭ, pentru făcutulŭ caselor şi prăvăliilor vóstre, care rugăciune cu bună voire o amŭ primitŭ Domnia mea, şi iată vĕ facemŭ Domnia mea milă pentru uşurinţa şi înlesnirea vóstră, ca să vĕ puteţĭ îndemna maĭ cu silinţă spre facerea şi întemeiarea locaşurilor şi prăvăliilor vóstre şi pentru podóba şi înfrumuseţarea oraşuluĭ acestuĭa a veni la starea luĭ şi vĕ facemŭ slobodĭ şi ne-supĕraţĭ a nu plăti nicĭ unŭ felŭ de vamă la orĭ-ce felurimĭ de cherestele de case i prăvăliĭ, se vor aduce în têrgŭ de vênḑare; de care s'aŭ datŭ şi vameşilor porunca Domnieĭ mele spre a nu vĕ supĕra. Ci dar îndemnaţi-vĕ cu toţiĭ de obşte şi vĕ siliţĭ a începe la lucru până este şi vremea, spre a vĕ aduna toţĭ la loculŭ vostru în oraşŭ, ca să vĕ aveţĭ odihna vóstră şi a copiilor voştriĭ şi ca să vĕ faceţĭ alişverişurile şi folosurile vóstre, ca să auḑimŭ şi Domnia mea să ne bucurămŭ. Tolcho pisah gospod. 1791, Septembrie 5.

Totŭ pentru acéstă pricină

acum s'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ şi ispravnicilor de Buzĕŭ, ca să citéscă cartea întru auḑulŭ tutulor şi să aréte porunca Mărieĭ séle vameşilor, spre a nu se supĕra de vamă la cherestelele de case i prăvăliĭ, ca uniĭ ce nicĭ n'aŭ cuvêntŭ dreptŭ în vreme ce nu păgubescŭ vre-unŭ lucru ce ar fi avutŭ, iară din alte alişverişurĭ de bucate şi zarzavaturĭ ce se va vinde în têrgŭ, să iée vamă după obiceiŭ.

Cod. No. XX, fila 33.

Pitacŭ la boeriĭ ceĭ orênduiţĭ cu catagrafia pe Bucurescĭ, a face sĕvêrşire fără de zăbavă şi până Duminică să aducă catagrafia sĕvêrşită pe ḑece mahalale

Cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele, dumitale biv vel bane Nicolae Brâncovene, i dumnéta biv vel logofĕtŭ Scarlat Grecene, i dumnéta vel spătarŭ şi dumnéta biv vel postelnicŭ epistatŭ agieĭ, ce sunteţĭ rênduiţĭ cu aşeḑămêntulŭ Bucurescilor, fiind-că îndestule ḑile sunt de când v'aţĭ rênduitŭ dumnévóstră la tréba acésta, în care ḑile aţĭ avutŭ dumné-vóstră îndestulă vreme de trébă, şi până acum nicĭ o urmare de sĕvêrşirea trebeĭ nu vedemŭ; iată dară vĕ poruncimŭ straşnicŭ Domnia mea, ca până Duminică negreşitŭ, să aveţĭ a ne arĕta catagrafia pe ḑece mahalale sĕvêrşite, fără de a Ne arĕta pricinĭ de prelungirĭ maĭ multe, că ne veţĭ da pricină de turburare. 1792, Februarie 22.

Cod. No. XX, fila 381.

De s'aŭ făcutŭ séŭ nu până în fine acéstă catagrafie, acésta nu putemŭ sci, căcĭ până acum n'amŭ aflat'o nicăerĭ,

Reaua stare în care se aflaŭ pavelele principalelor strade din Bucurescĭ îndémnă pre Domnitor să provóce pre Divanŭ ca să-'ĭ propue o mĕsură maĭ eficace pentru repararea stradelor. Divanulŭ, la începutulŭ anuluĭ 1792, propune, prin anafora către Domnitor, înfiinţarea uneĭ dărĭ speciale pentru pavele, dare care se va plăti de fie-care proprietarŭ, fie boerŭ de orĭ-ce tréptă, fie mônăstire, fie preotŭ, neguţitor, breslaşŭ, birnicŭ, pe numĕrulŭ camerelor din casa locuită, însă darea generală va fi de 10 parale pe camerĕ, iar preoţiĭ şi ceĭ neboerĭ, pentru casele de prin mahalale câte 5 parale de camerĕ. Acéstă dare se va percepe de o comisiune de 4 boerĭ de alŭ doilea aleşĭ de visterniculŭ. Aceştia vor primi o simbrie şi vor administra fondulŭ pentru imediata reparare a poduluĭ Mogoşóieĭ şi a stradeĭ Calicilor. Vechia vornicie de podurĭ este continuată de acéstă epitropie de 4 boerĭ. Toţĭ podariĭ şi slujitoriĭ vecheĭ vorniciĭ de podurĭ vor trece sub ascultarea aceleĭ epitropiĭ. Spătăria şi agia va da acesteĭ epitropiĭ deosebiţĭ slujitorĭ la făcutulŭ podurilor.

Domnitorul aprobă acéstă disposiţiune în 29 Noembrie 1792 (1)

---

(1) *Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod*

Zemle Vlascoe.... Fiindŭ-că patimile şi primejdiile ce se potŭ întêmpla din prăpădenia podurilor, este la toţĭ de obşte şi la fieş-care în parte vĕḑutŭ şi adevĕratŭ, unde ne-fiindŭ cu cale numaĭ ţéra a se însărcina la acésta mare trebuinţă de cheltuială, ce nu este înlesnită şi puţină după starea în care aŭ adusŭ podurile, şi fiindŭ cumpănitŭ şi cu mĕsură dréptă acestŭ ajutorŭ ce s'aŭ socotitŭ de obşte a se da de către fieş-care pentru alŭ sĕŭ folosŭ, fără de a simţi vre-o greutate, cum şi mijloculŭ tacsiluluĭ fiindŭ iarăşĭ cu dréptă orînduială chibzuitŭ ca să nu se iée adecă nicĭ în nume de dajdie, nicĭ de birŭ, nicĭ de cislă de banĭ, amŭ găsitŭ cu cale anaforaua părinţilor archiereĭ şi a dumnélor boerilor, şi amŭ primitŭ, cu acéstă hotărîre însă, ca numaĭ acum odată să se dea acestŭ ajutorŭ de obşte, fără de a se face obiceiŭ a se maĭ cere altă dată, şi fără de a nu se metaherisi, cum ḑicemŭ maĭ susŭ, în altă numire, ci să se facă sciutŭ şi numitŭ adecă: ajutorŭ la facerea a două podurĭ marĭ, care numaĭ o dată acum, iar nu maĭ multŭ; într'acestŭ chipŭ întărimŭ întru tóte anaforaua părinţilor archiereĭ şi a dumnélor boerilor ce este cu socotélă şi cerere de obşte a părţiĭ bisericescĭ şi a părţiĭ politicescĭ, şi poruncimŭ dumitale cinstitŭ şi credinciosŭ boerule alŭ Domnieĭ mele vel vist. Ianache Văcărescule, să puĭ în lucrare strîngerea acestuĭ ajutorŭ întocmaĭ cu mijloculŭ ce se cuprinde maĭ josŭ, grijindŭ de cele înpotrivă catahrisis şi urmărĭ neprimite Domnieĭ mele. 1792, Noembrie 29.

Pré Inălţate Dómne.

După luminată porunca Măriei tale amŭ făcutŭ chipzuire pentru pricina aceĭ de-o-camdată facerĭ a două podurĭ de aicĭ din Bucurescĭ, adecă alŭ Mogoşóeĭ şi Calicilor, care aŭ ajunsŭ în stare fórte próstă, încâtŭ nu este cu putinţă de a ămbla cine-vaşĭ fără temere de primejdie: cheltuiala ce are a se face cu podurile şi cu urşiĭ şi cu altele până a se sĕvêrşi aceste podurĭ, cum că nu se îndatoréză numaĭ ţéra a o face ci şi politia, este lucru netăgăduitŭ, căcĭ deosebĭ că este podóbă a oraşuluĭ nostru, dară toţĭ avemŭ trebuinţă de a ămbla pe aceste podurĭ şi marĭ şi micĭ, fără nicĭ un felŭ de osebire; dreptŭ la acéstă pricină găsimŭ cu cale ca şi noĭ înşi-ne de obşte şi parte bisericéscă şi parte mirenéscă, şi marĭ şi micĭ să facemŭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ pentru acésta, şĭ după ce se vor strînge baniĭ ce se vor găsi cu cale să ajutoreze politia, făcêndu-se socotélă de câtă sumă trebuesce a se cheltui; acea ce maĭ trebuesce va face şi ţéra ajutorŭ; decĭ făcêndŭ multe socotelĭ şi chipzuirĭ cu ce mijlocŭ s'arŭ cuveni a face ajutorŭ locuitoriĭ oraşuluĭ Bucurescilor, după dreptate, fără de a nu se pune ca să plătéscă nicĭ unuluŭ câtŭ nu este puterea, şi pentru ca să nu se maĭ facă cisle, séŭ să céră de la uniĭ aceea ce nu se cade, şi pentru ca să nu rĕmâe tânguire la vre-unulŭ, că aŭ datŭ maĭ multŭ, şi altulŭ maĭ puţinŭ, ni se pare că este întocmaĭ cu dreptatea, ca fie-care se dée pentru casa sa după despărţiturile odăilor ce vor avea într'ênsa, şi arhiereulŭ, şi egumenulŭ, şi preotulŭ, şi boeriĭ marĭ şi micĭ, şi breslele tóte, şi neguţitoriĭ toţĭ şi slujitoriĭ şi birniciĭ şi fieş-care, până la celŭ maĭ prostŭ, după suma odăilor ce va avea în casa sa, căcĭ la acésta nu póte rĕmânea nicĭ un felŭ de tânguire séŭ paraponŭ; decĭ sfânta Mitropolie, părinţiĭ arhereĭ şi egumenĭ şi toţĭ boeriĭ veliţĭ şi alŭ doilea câţĭ aŭ înbrăcatŭ

Dămŭ ca note la acestŭ capitolŭ unŭ numĕrŭ de acte relative la tăĭerea podinelor, la cisla pentru acéstă lucrare, la pavarea séŭ repararea maĭ multor strade etc.(1). Se va observa că lemnulŭ de pa-

---

caftanu, să aibŭ să ajutoreze *pe suma odăilor ce va avea în cuprinderea caseĭ séle, de odae câte ḑece parale pe verĭ câte case* va avea în politie, iară preoţiĭ şi ceĭ-l-alţĭ toţĭ, fără deosebire şi alegere, şi micŭ şi mare, să dée de odaia întru care şéde, verĭ a sea, verĭ cu chirie de va fi, de tótă odaia, atâtŭ de pe la hanurĭ câtŭ şi de prin mahalale, câte cincĭ parale, căcĭ acésta nu este vre-o cerere de dajdie, séŭ lucru care să dée pricină a se maĭ face dela acelŭ ce va da acésta şi altă cerere vre-o-dată, ce este un ajutorŭ pentru podóba politieĭ, şi pentru trebuinţa fieş-căruia, căcĭ fieş-care ămblă pe aceste podurĭ şi aŭ trebuinţă de a nu se primejdui; şi asupra acesteĭ trebĭ, să nu fie orênduiţĭ nicĭ zapciu oraşuluĭ împlinitor, pentru *ca să nu se asemene dajde, la care priveleghiile nóstre nu ne supune, ci din luminata poruncă Măriei tale, dumnéluĭ vel vist. se facă alegere din arhondolie de patru boerĭ de alŭ doilea, care să-'ĭ orênduiască pe patru plăşĭ, să strîngă aceştĭ banĭ, cu catastihe, şi acestor boerĭ li se va da simbrie dintr'acéstă sumă aceea ce* se va socoti, pentru ca să nu facă vre-o cerere maĭ multŭ, de câtŭ acésta; care când va îndrăsni a o face la vre-unulŭ, prin judecata nóstră să-şĭ iée pedépsa dela Inălţimea ta, şi strîngêndŭ baniĭ să cumpere podinele şi urşiĭ şi făcêndu-se teslim la dumnélor boeriĭ epitropĭ, la facerea poduluĭ să li se dea polcovnicia de podŭ cu toţĭ podariĭ şi slujitoriĭ, după cum este tocmită, în mânile dumnélor. Dumnélor se aibă a face polcovnicŭ pe care vor găsi cu cale, căcĭ polcovnicia podurilor într'acestaş chipŭ este întocmită a fi la epitropĭ, adecă încă este şi obiceiŭ de a li se da şi deosebiţĭ slujitorĭ la făcutulŭ podurilor celor marĭ, dela amêndouĕ breslele, spătăréscă şi agiască, ci şi acum ne rugămŭ să facă luminată porunca Măriei tale, ca să se urmeze într'acestaşŭ chipŭ; iar hotărîrea cea desăvîrşitŭ rĕmâne a se face de către Inălţimea ta. 1792.

Filaret al Ungro-Vlahieĭ. Vel log.... Vel vornicŭ... *Dumitrache* ban. *Nicolae*
vel ban. *Ienache* vel vist., vel logf... vel vorn. *Moruzi. Scarlat Grecén.*
Manolache vel logf. *Nicolae Filipescu. Costache Ghica. Ioan* vist.
Damaris. Scarlat Ghica spăt. *Costandin Filipescu. Ioan Florescu,* clucer.

Cod No. XXII, fila 47—48

(1) *Anaforaua epitropilor pentru a se face cislă pe pădurĭ, de podinele ce sunt a se tăia.*

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră ispravnicilor judeţuluĭ, să aveţĭ a face analoghie pe tóte pădurile, şi dreptatea păzindŭ, fără de a cuteza să diafendipsiţĭ unele, dândŭ greutatea numaĭ asupra altora, să orênduiţĭ în scrisŭ la fieşcare pădure suma podinilor cea trebuinciósă, pentru podurile Bucurescilor, după trebuinţă şi după starea fieşce-căreia pădure, care analoghie să o faceţĭ cunoscută şi stăpânilor de moşie şi podinarilor, cărora podinarĭ poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, să nu vĕ cutezaţĭ maĭ multŭ a strica, ci după analoghia aceea veţĭ urma a împlini trebuinţa dela fieş-care pădure, nicĭ să vĕ cutezaţĭ cu pricina acésta a strica fără de orênduială, şi fără de păstrare pădurile şi copaciĭ ce nu vele se taie nu numaĭ din pădurile mônastiresci, ci şi din cele ale boerilor, plătindu-le numaĭ o mică dijmă.

---

sunt de podinĭ, ci să păziţĭ orênduiala pădurilor a nu se strica copaciĭ şi pădurile, de rêndŭ fără de trebuinţă, care acéstă orênduială poruncimŭ dumnélor ispravnicilor să o păziţĭ. 1792, Ianuarie 19.

Procit. v. Logf.

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Măriei tale pentru satulŭ Netezescĭ ot sud Ilfov, ale cărorŭ dăjdiĭ le plătesce epitropia la visterie, pentru podinile ce aducŭ de tréba podurilor celor marĭ, că şi pe acestŭ următorŭ anŭ, ne-amŭ aşeḑatŭ cu dênşiĭ să facă şi să aducă aicĭ în Bucurescĭ podinĭ 2400, ci fiind-că aceste podinĭ rêndŭ se taie în pădurĭ mônăstiresci şi *boeresci*, amŭ grăitŭ dumnélor boerilor ispravnicĭ acestuĭ judeţŭ, ca să facă cislă cu analoghie pe acéstă sumă în fieş-care pădure, pe câtŭ se va cuveni după starea pădurilor, ca să scie numiţiĭ podinarĭ de unde şi câtŭ se taie, cum şi de eĭ să nu facă vre-unŭ mastrafŭ la vre-o pădure, şi dumnélor ne-aŭ datŭ rĕspunsulŭ, că fără de porunca Inălţimeĭ tale, nu potŭ face acéstă cislă, ci să fie luminată porunca Inălţimeĭ tale către dumnélor boeriĭ ispravnicĭ, ca să facă acea analoghie, dândŭ de scire şi stăpânilor pădurilor, de câtă sumă de podinĭ să se taie în fieş-care pădure, ca să-'şĭ orênduiască fieş-care stăpânŭ omŭ într'adinsŭ, ca să privéscă ca să nu facă vre-o stricăciune maĭ multŭ peste cislă, şi a doua să'şĭ iée şi **dijma** de la dênşiĭ pe séma stăpânilor moşieĭ, de unŭ copaciŭ po parale douĕ, precum s'aŭ obicĭnuitŭ de li se plătea, cum să facemŭ îndestulare şi din cartea Inălţimeĭ tale, dată din ântêia Domnie, ce se află în păstrare la Epitropie; de acésta însciinţămŭ Măriei tale. 1792, Ianuarie 16.

Constandin clucerŭ. *Dumitrache Varlaam. Dimitrie* stol. *Nicolae* stol.

Cod. No. XIX, fila 124.

Anaforaua epitropilor pentru podinarĭ, că nu aŭ de unde tăia podine.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Poruncimŭ Domnia mea, dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Dâmboviţa şi Ilfov, să aveţĭ a face cislă cu analoghie dréptă pe tóte pădurile, păzindŭ însă dreptatea la analoghie, ca să nu diafindipsiţĭ unele, şi să daţĭ tótă greutatea la altele; după care analoghie, poruncimŭ se fie următorĭ toţĭ stăpâniĭ pădurilor, ca unŭ lucru ce este pentru trebuinţa politieĭ de obşte, dândŭ dumné-vóstră ispravnicilor mână de ajutor podinarilor, spre a putea face séma analoghieĭ cea trebuinciósă din fieş-care pădurĭ, însă şi podinariĭ să aibă a se feri de a nu strica fără de orênduială pădurile şi copaciĭ ce nu le sunt trebuincioşĭ, nicĭ să se cuteze maĭ multŭ peste orênduita sumă a analoghieĭ. 1791, Octomvrie 5.

Biv vel sĕrdarŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Măriei tale că Epitropia are treĭ sate scutite anume: Băleniĭ, Sloboḑia din sud Dâmboviţa şi Netezesciĭ din sud Ilfov pentru tăiatulŭ şi adu-

Se vede că nicĭ la finea seculuĭ alŭ 18-lea pădurea nu era o

---

sulŭ podineĭ de merimetulŭ podurilor celor marĭ ale oraşuluĭ Bucurescilor, care podinarĭ tot-d'auna podina o făcea prin pădurĭ boerescĭ şi mônăstirescĭ, cu analoghie, după suma ce este legat fieş-care satŭ, care analoghie li se făcea de către dumnélor boeriĭ ispravnicĭ aĭ judeţuluĭ, precum aşa s'aŭ urmatŭ din poruncă; şi pe acestŭ următor anŭ făcêndu-li-se analoghie de fieş-care pădure ce le este în préjmă, cam câte podinĭ se taie, care fóĭe de analoghie şi până astăḑĭ se află la mâna podinarilor dela numitele maĭ susŭ sate, acum luară însciinţare dela aceste sate, cum că nimenĭ din stăpâniĭ moşiilor ce aŭ şi pădurĭ, nu-ĭ îngăduescŭ a tăia podina după cisla ce s'aŭ făcutŭ din porunca Divanuluĭ, şi aşa neavêndŭ altŭ mijlocŭ, staŭ zeticniţĭ, neavêndŭ de unde tăia şi aduce podina ce sunt datorĭ pentru meremetulŭ podurilor celor marĭ, şi pentru ca să nu rĕmâe podurile de totŭ la dărăpănare, se pătiméscă toţĭ de obşte, neputêndŭ a maĭ ămbla pe podurĭ, maĭ de vreme făcêndŭ aducerea aminte, ne rugămŭ Inălţimeĭ tale să fie luminată poruncă către dumnélor boeriĭ ispravnicĭ a judeţelor; ca să facă de isnóvă cislă după starea fie-căruia pădurĭ, dândŭ şi mână de ajutor satelor podinarĭ spre a putea tăia podina ce li se va orêndui acum cu analoghie ca să pótă drege podurile la vreme, spre a nu cădea şi noĭ în vre-o urgie a Măriei tale de stricarea podurilor; iară cea desĕvârşitŭ hotărîre rĕmâne la Inălţimea ta. 1791, Octomvrie 2.

Costandin clucerŭ. *Nicolae* paharnicŭ. *Iordache* stolnicŭ.

Cod. No. XIX. fila 13.

Anaforaua epitropilor pentru podina ce este rĕmăşiţă pe la podinarĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV i gospod.

Zemle Vlascoe... Fiind-că podinariĭ dela numitele sate sunt datorĭ a rĕspunde tótă podina până acum care sunt rĕmăşiţe, ca uniĭ ce tot-d'auna aŭ fostŭ osebiţĭ de orênduiala locuitorilor ţĕriĭ de obşte, poruncimŭ Domnia mea dumitale vel vistierŭ să facĭ poruncile Domnieĭ mele straşnice, cu mumbaşirŭ, asupră-le, ca să aducă tótă podina ce sunt datorĭ. 1791, Octombrie 4.

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Măriei tale ca la satulŭ Sloboḑia din sud Dâmboviţa, ce sunt podinarĭ scutiţĭ pentru a tăia şi a aduce podină pentru meremetulŭ podurilor marĭ din oraşulŭ Bucurescilor, trimiţêndu-se după orênduială unŭ căpitanŭ de podurĭ cu podină aicĭ în Bucurescĭ, fiind-că sunt multe rĕmăşiţe de podină asupra lor, căruia 'i-amŭ datŭ cartea nóstră de volnicie, mergêndŭ la numitulŭ satŭ şi arĕtându-le trebuinţa, uniĭ din eĭ aŭ prinsŭ bucurosŭ se încarce podina şi se vie, iară 6 inşĭ dintre eĭ, necum că nu s'aŭ supus a veni cu podină, care anume se arétă maĭ josŭ, ci aŭ zătignitŭ şi pe ceĭ-l-alţĭ cu multe vorbe próste, şi aşa căpitanulŭ nostru s'aŭ întorsŭ înapoĭ fără nicĭ o podină, şi podurile de nu se vor maĭ meremetisi din vreme, pornindu-se nescaĭ ploĭ, vor veni la próstă stare; ci ca să nu cădemŭ noĭ în vină, însciinţămŭ Inălţimeĭ tale, ca să ni se dée straşnică poruncă ca la epitropie de a putea să-ĭ aducemŭ la cunoscinţă, orĭ cu cuvêntŭ séŭ cu certare pe ceĭ nesupuşĭ, maĭ vêrtosŭ că şi podina ce o facŭ este proprietate în sensulŭ modernŭ. Se scie că și țĕranulŭ avea dreptŭ să-'șĭ ié lemnulŭ pentru casă, fără plată.

---

fórte mincinósă, îngustă și subțire, iară nu după tocméla ce avemŭ cu eĭ; ci și pentru acésta să avemŭ porunca Inălțimeĭ tale, ca să le arĕtămŭ și să-ĭ înfricămŭ a nu maĭ face podină prôstă; de acésta însciințămŭ Măriei tale. 1791, Oct. 4.

Costache clucerŭ. *Nicolae* paharnicŭ. *Iordache* stolnicŭ.

Eată și numele celor șése: *Marin Vlăsci. G. Dumitru Vlăsci. Nițul Hergheligiu, Gheorghe Vlăsci, Costache* cârcium., *Mitul Hergheligiu.*

Cod. No. XIX, fila 14.

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ pentru de a drege podulŭ dela Divanŭ Efendipsi.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Zemle Vlascoe... Dumné-vóstră boerilor epitropĭ fiind-că dumnéluĭ Divanŭ Efendipsi arétă Domnieĭ mele, cum că la pórta conaculuĭ domnieĭ séle, pe acea uliță este cât-va locŭ fără de podŭ fiindŭ stricatŭ, care în vreme de plóĭe cu multă discolie trece, poftimŭ dumné-vóstră ca să mergețĭ unulŭ din dumné-vóstră acolo în fața locului, să vedețĭ diastima, să socotițĭ câte podine sunt trebuinciόse de a se drege și de a se face podulŭ, și după ce vețĭ pliroforisi, atâtŭ de podiniĭ ce le sunt trebuinciόse, să avețĭ apoĭ a rădica dela patru podurĭ marĭ care să meremetisesc, cu podinĭ noue, câte podinĭ să scotŭ dintr'aceste, să se care la acestŭ locŭ, unde să și punețĭ dumné-vóstră pe polcovniculŭ de podurĭ, ca să le facă. 1792, Augustŭ 5.

Vel logofĕtŭ.

Poruncă la spătarŭ, la agă și la armașŭ, ca din vinovațiĭ ce se află închișĭ, să dée la destupatulŭ șanțurilor dela podurĭ.

Fiind-că este trebuință de lucru în grabă la podurile cele marĭ ale politieĭ Bucurescilor, pentru destupatulŭ și curățitulŭ șanțurilor, poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră cinstițĭ și credincioșĭ boerilor Domnieĭ mele, dumitale vel spătarŭ i biv vel postelnicŭ, epistatŭ agieĭ și vel armașŭ, ca din vinovațiĭ pușcărieĭ i din ceĭ ce se află închișĭ la grosulŭ spătărieĭ și alŭ agieĭ, să dațĭ dumné-vóstră ajutorulŭ celŭ trebuinciosŭ, ca d'impreună cu podariĭ, să lucreze la destupatulŭ șanțurilor, cărora poruncimŭ dumné-vóstră epitropilor să le dațĭ emeclicurĭ mâncăreĭ lor pe ḑilele ce vor lucra, după orênduéla și obiceiulŭ ce aŭ fostŭ și din cea-l-altă Domnie a Domnieĭ mele. 1791, Octombrie 19.

Cod. No. XX, fila 137.

Pitacŭ către epitropĭ pentru podulŭ d'inaintea caselor logofĕtuluĭ Crețulescu, pe la Colțea și pe lângă casele vorniculuĭ Moruzi, ca să-'lŭ facă.

Fiind-că podulŭ de pe ulița ce urméză din casele dumnéluĭ biv vel logofĕtŭ de țéra de josŭ, Manolache Crețulescu, unde aŭ fostŭ conăcitŭ dumnéluĭ vel postelnicŭ, pe d'inaintea porțeĭ mônăstireĭ Colțeĭ, și pe lângă casele dumnéluĭ vorniculuĭ Moruzi, este fórte stricatŭ și pe alocurea lipsesce cu totulŭ, și fiind-că este trebuinciosŭ, poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră boerilor epitropĭ, unulŭ din dumné-vóstră să mergețĭ la fața loculuĭ împreună cu polcovniculŭ de podurĭ

Din pitaculŭ dela 1 Ianuarie 1792, aflămŭ care sunt taxele

---

ca să faceţĭ chefşŭ de podinile şi cherestéua cea trebuinciésă, şi îndată să începeţĭ şi la lucru a face podulŭ acesta dumné-vóstră, şi a-'lŭ drege cu polcovniculŭ şi cu podariĭ ceĭ orênduiţĭ. 1791, Octombrie 21.
Cod. No. XX, fila 138.

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ, pentru a da podinĭ şi a orêndui polcovnicululĭ de podŭ să facă punţĭ din scara Domnéscă până în podŭ.

Dumné-vóstră boerilor epitropĭ, primindŭ Domnesculŭ nostru pitacŭ să aveţĭ a orêndui pe polcovniculŭ de podŭ cu podariĭ, căruia să aveţĭ a-'ĭ da podinile câte vor fi trebuinciόse cu aşternuturile lor, pentru a face punţĭ de câte treĭ podinĭ alăturate, adică din pórta Domnieĭ mele până în pórta mônăstireĭ în podŭ, care punţĭ, mâine Lunĭ să încépă negreşitŭ ale face, fiind-că pătimesce norodulŭ ce intră şi ese în curtea Domnieĭ mele.
Cod. No. XX, fila 145.

Pitacŭ la spătarŭ pentru dregerea poduluĭ dela casele rĕposatuluĭ logofĕtŭ Bălénu, ce urméză prin mahalaua la Gorganĭ şi dincolo până la Isvorulŭ tămăduireĭ.

Dumnéta vel spătarŭ, fiind-că drumulŭ ce urméză despre casele rĕposatuluĭ logofĕtŭ Bălénu, prin mahala până în podulŭ de peste apa Dâmboviţeĭ, dela morile ot Gorgan, cum şi pe dincóce de podŭ, drumulŭ ce urméză printr'acele mahalale de lângă biserica Isvoruluĭ înainte, este fórte stricatŭ pe alocurea şi pătimescŭ trecĕtoriĭ, poruncimŭ dumitale, ca să rênduescĭ zapciĭ harnicĭ, spre a face mahalagiiĭ ce sunt de o parte şi de alta meremetŭ, atâtŭ baltacurilor, câtŭ şi unora podiscĭ ce sunt într'acestŭ drumŭ, cu fărâmăturĭ de ziduri vechĭ, cum tufă, nuele séŭ cu orĭ-ce, silindu-te dumnéta să nu zăbovéscă dresulŭ acesta şi să epistăsescĭ, ca câtŭ se va putea maĭ în grabă să se facă meremetŭ bunŭ, de a se astupa tóte gropile şi locurile. Tolco pisah gospod. 1791, Noembrie 20.
Cod. No. XX, fila 197.

Pitacŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ şi la dumnéluĭ vel agă, pentru meremetulŭ şi astupatulŭ noróielor.

Fiind-că pe tóte uliţele din năuntrulŭ politieĭ s'aŭ stricatŭ podurile, s'aŭ făcutŭ locurĭ primejdióse, încâtŭ de obşte pătimesce şi norodulŭ şi vitele, şi aŭ ajunsŭ lucrulŭ la o stare, încâtŭ să nu maĭ pótă cine-vaşĭ a eşi din casa sa la nicĭ o trébă, poruncimŭ Domnia mea strajnicŭ dumnéluĭ vel spăt. şi dumitale biv vel postelnice, epistatule alŭ agieĭ, ca fiesce-carele din dumné-vóstră, în ocolulŭ ţinutuluĭ sĕŭ, să aveţĭ a pune pe toţĭ prăvălieşiĭ i mahalagiĭ, atâtŭ pe ceĭ casnicĭ, câtŭ şi pe ceĭ ne însuraţĭ, neguţitorĭ, rufetarĭ, orĭ-ce vor fi, ca cu voĭe făr' de voĭe să facă în grabă dresulŭ celŭ cuviinciosŭ, cu sfărămăturĭ de zidŭ, cu tufă şi cu óreşĭ-carĭ podinĭ, la care lucru să puĭe salahorĭ să dée cară, cum şi la vre-o cheltuială de banĭ să-'ĭ îndatoraţĭ şi să-'ĭ siliţĭ fără de voia lor a cheltui însu-şĭ şi în scurtŭ până în douĕ, treĭ ḑile, să se facă meremeturĭ pe la tóte locurile şi podurile stricate, făcêndŭ dumné-vóstră totŭ felulŭ de mumbaşéretŭ straşnicŭ în totŭ chipulŭ ca să se isprăvéscă în grabă. 1791, Decembrie 11.
Cod. No. XX, fila 221.

ce se prelevaŭ pe lângă taxa de camere, pentru diferite articole

---

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ ca să facă socotélă de cele trebuinciόse la prefacerea podurilor.

Cinstițĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele, dumné-vóstră epitropilor aĭ obştieĭ sănĕtate.... fiind-că podurile marĭ ale politieĭ Bucurescilor, câte-şĭ patru se află la próstă stare, încâtŭ nu póte fi desĕvêrşitŭ folosŭ cârpéla şi meremetulŭ ce se face aicĭ şi colea, căcĭ de oparte se meremetisescŭ şi de altă parte alăturea se sfărîmă, şi este trebuință a se face de rêndŭ şi fiind-că de odată într'o vreme nu se póte face câte-şĭ patru; iată poruncimŭ dumné-vóstră, ca ântêiŭ diéstima unuia din patru podurĭ marĭ, care va fi maĭ prostŭ şi maĭ trebuinciosŭ, mĕsurândŭ de unde şi până unde este trebuință a se face totŭ din noŭ, luândŭ în scrisŭ câțĭ stânjenĭ sunt, să socotițĭ apoĭ suma cea trebuinciósă de podinĭ şi cherestea, pentru care sumă de podinĭ să facețĭ dumné-vóstră şi analogia cea cuviinciósă, cu socotélă dréptă, de unde să se taĭe, şi dela care județŭ să se aducă? păzindu-se dréptă cumpănire pădurilor cu analoghie, ca să nu se facă cu acésta unor stăpânĭ aĭ pădurilor nedreptate, şi să arĕtațĭ Domnieĭ mele prin anafora socotéla stânjenilor în suma podinelor, cu arĕtare anume de unde şi până unde, cum şi locurile de unde să se aducă podinele, ca d'ântêiŭ unŭ podŭ ce va fi maĭ de trebuință să încépă a se face din noŭ, din care să se strîngă cu păstrare şi cu bună socotélă podinele bune ce va eşi dintr'acelŭ podŭ noŭ, cum şi alte cherestele, ce cu acele şi cu alte noue, care trebuința ne va arĕta atuncĭ de a maĭ face iarăşĭ orênduială, să se încépă altŭ podŭ şi aşa şi cele-l-alte în urmă. 1792, Februarie 11.

Cod. No. XX, fila 371.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Cu tóte că Domnia mea, la acéstă trebuință, de care n'amŭ făcutŭ orênduială de podvódă fără de plată, ci cu chirie plătită, dară ca să nu pricinuiască, căcĭ pentru acésta nu potŭ aduce pedică, poruncimŭ ca aceste treĭ sate să fie nesupĕrate întru nimicŭ, şi aşa să urmațĭ dumné-vóstră întru nimicŭ. 1792, Noembrie 5.

Vel Logf.

Pré Inălțate Dómne.

Insciințămŭ Mărieĭ tale, că epitropia obşteĭ are treĭ sate, însă Slobodia şi Băulei ot sud Dâmbovița, şi Netezescĭ ot sud Ilfov, carĭ sunt tocmițĭ podinarĭ epitropescĭ, de facŭ şi aducŭ podinĭ pentru meremeturile podurilor celor marĭ ale oraşuluĭ Bucurescĭ, şi dăjdiele lor ce esŭ dela visterie se plătescŭ dela epitropie; acum veniră de ne arĕtară, că dela fie-care satŭ li se cerŭ de către dumnélor boeriĭ ispravnicĭ, care, ca să mérgă să încarce sare dela ocne, pe la schele să o ducă. Luminate Dómne, aceste treĭ sate tot-d'auna era apĕrate de acestŭ felŭ de angariĭ, şi maĭ vêrtosŭ că acum este cea maĭ mare trebuință de a se căra de afară podinĭ, ca să se cârpéscă podurile, fiindŭ cu totulŭ dĕrăpănate, a pătimi obştea, pentru că din pricina acesteĭ bóle, nu s'aŭ păstratŭ nicĭ eĭ de a avea podinĭ cărate aicĭ, ca să fie în vremĭ trebuinciόse, şi aşa luându-se cu carele la acéstă angarie, nu aŭ mijlocŭ de a căra şi podină, pricinuindu-se mare zătigde consumŭ, orĭ şi în genere, dela verĭ-ce marfă venia să intre în

---

nire de vor rĕmânea şi podurile în vreme de iarnă nemeremetisite, nefiindŭ podinĭ şi va pătimi obştea fórte greŭ; pentru care ne rugămŭ Măriei tale, ca să se dée luminată porunca Inălţimeĭ tale, atâtŭ către dumnélor boeriĭ ispravnicĭ ot sud Dâmboviţa, câtŭ şi la sud Ilfov, a se ridica d'asupra lor aceste care, împărţindu-se analoghia lor pe alte sate, cum şi de alte angariĭ să fie nesupĕraţĭ, de a'şĭ putea şi eĭ a'şĭ face datoria după legătură cu tăiatulŭ şi adusulŭ podineĭ aicĭ în Bucurescĭ; iar aniĭ Măriei tale dela Dumneḑeŭ, să fie mulţĭ şi fericiţĭ. 1792, Noembrie 3.

Costache clucerŭ. *Dimitrache Varlaam.*

Cod. No. XXII, fila 18.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Fiind-că trebuinţa acésta este obştéscă a tuturor marĭ şi micĭ, la care fieşcare stăpânŭ de moşie este datorŭ, poruncimŭ Domnia mea, atâtŭ isprăvniceilor de moşiĭ, de a nu se împotrivi la drépta analoghie, ce din porunca Domnieĭ mele aŭ făcutŭ ispravniciĭ după starea pădurilor, câtŭ şi orênduitulŭ mumbaşirŭ alŭ epitropieĭ d'impreună cu podinariĭ, să fie sloboḑĭ şi să nu se poprécă a face numaĭ suma cea orênduită din numitele pădurĭ, ferindu-se însă podinariĭ fórte de a nu face însă vre-unŭ mastraf cu a sfărima copacĭ fără de trebuinţă, séŭ alte cherestele pentru negoţulŭ lor. 1792, Februarie 18.

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Măriei tale pentru ómeniĭ podinarĭ din satulŭ Vălenĭ ot sud Dâmboviţa, ce şi într'acestŭ următorŭ anŭ ne-amŭ tocmitŭ cu dênşiĭ, ca să le plătéscă epitropia dăjdiile la visterie, şi eĭ să aducă aicĭ în Bucurescĭ podinĭ 2905 pentru meremetulŭ podurilor celor marĭ, de care amŭ rugatŭ în scrisŭ pe dumnélor ispravniciĭ judeţuluĭ ot sud Dâmboviţa ca să le facă cislă, după starea pădurilor, să taie cu analoghie, fără a nu face mastrafŭ, séŭ alte cherestele de negoţulŭ lor, şi aŭ şi făcutŭ cislă, cum te veĭ îndestula Inălţimea ta, chiar ditr'acéstă carte a dumnélor ispravnicilor care ne şi însciinţéză, că isprăvniceiĭ stăpânilor de moşiĭ, nu-'ĭ îngăduescŭ să intre la pădurĭ, nefiindŭ odihniţĭ la isprăvnicésca iscălitură, cum şi mumbaşirulŭ ce-'lŭ avemŭ orênduitŭ asupra podinarilor, prin osebita scrisóre a luĭ, ce ne-aŭ trimesŭ, ne arétă, ca să ne ridicămŭ nădejdea de a ne maĭ trimete podine; ci de va socoti Inalta înţelepciune a Măriei tale, orĭ să li se facă osebită carte a Inălţimeĭ tale, cu volnicie la mâna podinarilor, séŭ să facă poruncă la aceste ispravnicate, fiind şi cisla dumnélor arĕtată pe nume; de acésta însciinţămŭ Inălţimeĭ tale. 1792, Februarie 12.

Cost. clucerŭ. *Dumitrasco* stol., *Nicolae* stolnicŭ.

Cod. No. XIX, fila 170.

Anaforaua dela epitropĭ pentru a scóte ţĕraniĭ ce vinŭ cu care aicĭ în Bucurescĭ tina ce se scóte de prin şanţurile podurilor.

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Poruncimŭ Domnia mea, că iarăşĭ cu carele ţĕrănescĭ ce intră în Bucurescĭ, să ridice pămêntulŭ şi tina ce se scóte din şanţurile podurilor şi din rănitulŭ oraşŭ. Dămŭ în notă taxele ce se prelevaŭ dela diversele mărfurĭ,

---

lor, avêndŭ datorie fieş-care ţĕranŭ, orĭ slujitor, orĭ darvariŭ, scutitŭ orĭ birnicŭ, sătéнŭ, de obşte la eşirea din Bucurescĭ să încarce o-dată câte unŭ carŭ, care acéstă epistăsie a curăţituluĭ podurilor să o aibă polcovniculŭ de podŭ, după datoria slujbeĭ luĭ, ca cu aceste care să scóţă afară din Bucurescĭ pămêntulŭ şi tina, ferindu-se însă de vre-unŭ catahrisisŭ la porunca acésta, ca să nu se facă cuiva-şĭ luare de parale, séŭ alte mijlocirĭ, nesuferite Domnieĭ mele. 1792, Februarie 18.

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Măriei tale, pentru curăţitulŭ a patru podurĭ marĭ ale oraşuluĭ Bucurescĭ, că cu destupatulŭ şanţurilor şi curăţitulŭ lor, fiindŭ vechĭ şi stricate, se adună adesea nisce marĭ grămeḑĭ de pămêntŭ pe marginea podurilor, şi neavêndŭ cu ce să se ridice acea tină, cum plouă, pe locŭ intră iară în şanţurĭ. Acéstă tină se bagă în Bucurescĭ pe podurĭ din carele obşteĭ ce intră în têrgŭ cu povară, căcĭ încărcându-se rótele de pe drumŭ, se scutură aicĭ pe podurĭ, şi cu cale ar fi, ca iarăşĭ acele care să ridice tina, că aşa era şi maĭ 'nainte obiceiulŭ, iară acum pentru una ca . . . . . (*lipsesce restulŭ*).

Cod. No. XIX, fila 171.

Anaforaua epitropilor arĕtândŭ suma cea trebuinciósă de podurĭ, la prefacerea poduluĭ celuĭ mare alŭ Têrguluĭ de afară şi cu porunca Măriei sale a face vel vist. cislă.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Dumnévóstră boerilor epitropĭ, s'aŭ cetitŭ înaintea Domnieĭ mele acéstă anafora, şi cu socotéala de obşte făcêndŭ chibzuire de mijloculŭ făcutuluĭ şi adusuluĭ cheresteleĭ ceĭ trebuinciόse, de unde şi în ce chipŭ? s'aŭ datŭ porunca Domnieĭ mele către dumnéluĭ vel vistierŭ, ca să se facă orênduiala din judeţele ce s'aŭ socotitŭ, cu porunca Domnieĭ mele de visterie pe 20,000 podinĭ cu prisosŭ, ca să se afle pentru trebuinţa ce maĭ este, însă fiind-că ne pliroforisimŭ Domnia mea, că şi podurile de peste apa Dâmboviţeĭ de aicĭ din politia Bucurescilor sunt slabe şi trebuesce unora dintr'ênsele prefacere, la care podurĭ de peste Dâmboviţă, fiind-că sunt de trebuinţă şi urşĭ şi parĭ marĭ de apă şi proptele, precum şi la aceste l-alte podurĭ, iarăşĭ socotimŭ că nu potŭ intra podine în locŭ de scaune şi în locŭ de urşĭ, pentru acésta dară facŭ trebuinţă ca să deosebiţĭ dumné-vóstră felurimile aceste de cherestele câte sunt trebuinciόse, câtŭ şi podurilor de peste Dâmboviţa să le faceţĭ căutarea prin însuşĭ vederea dumné-vóstră anume, cu mĕsurile lor şi făcêndŭ fóie subt iscăliturile dumné-vóstră să o daţĭ la dumnéluĭ vel vistierŭ şi dumnéluĭ le va întrebuinţa după porunca nóstră. 1792, Februarie 23.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Ascultândŭ luminată porunca Inălţimeĭ tale ce ni s'aŭ datŭ prin pitacŭ pentru celea patru podurĭ marĭ ale oraşuluĭ Bucurescĭ, însciinţămŭ Măriei tale, spre a constitui fondulŭ de întreținere și de pavare a stradelor (1).

---

că noĭ de acéstă dată protimisindŭ podulŭ Têrguluĭ de afară, fiind-că hrana obşteĭ urdină maĭ multŭ pe dênsulŭ, a căruia diastimă se află în condicile epitropieĭ, însemnată, de când s'aŭ făcut podurile, la létŭ 1776, însă din rĕspântia ce se ḑice dela Butuc, unde păzesce straja, până afară în capulŭ poduluĭ, stânjenĭ 1492, în care intră podinĭ 13,600, că dintr'acestea se aşternŭ şi în locŭ de urșĭ, pentru lesnirea adusuluĭ şi pentru neiroséla lemnuluĭ, şi cea dréptă așeḑare a pădurilor, care sumă a podine o găsimŭ cu cale, cum și la condicile epitropieĭ se află în scrisŭ, să se facă dela treĭ judeţe: Ilfov, Dâmbovița şi Vlașca, iară cumpăna orênduelîĭ pe aceste judeţe, se va face de către dumnéluĭ vel vist., cum şi analoghia pădurilor nefiindu-ne nouă moșiile și pădurile sciute; după ce se va face orênduială de către dumnéluĭ vel vist., să se poruncéscă dumnélor ispravnicilor de judeţŭ, ca după ființa pădurilor și starea satelor să facă analoghia, cu doue catastişe iscălite de dumnélor și trimise unulŭ la visterie și altulŭ la epitropie, ca să scimŭ de la fieș-care satŭ câte podinĭ primimŭ în fie-care ḑi, séŭ câte vor fi neaduse, ca și noĭ să însciințămŭ ispravnicilor, ca să facă mumbașirlîcŭ, și în rêndulŭ lucruluĭ verĭ-câte podinĭ se vor găsi bune, se va ridica pentru meremetulŭ celora l-alte podurĭ, cum ni se poruncesce; după acésta arĕtămŭ şi starea făptuireĭ podineĭ să fie în lungŭ stânjenĭ patru Domnescĭ, iară latŭ o palmă Domnéscă și douĕ degete, şi pe muche o şchiópă bună, însă să fie de stejarŭ sănĕtosŭ, iar nu de copacĭ căḑuţĭ şi zăcuțĭ la pământŭ, și cioplițĭ bine dațĭ la ață. 1792, Februarie 16.

Costache clucerŭ. *Dumisrasco* stolnicŭ. *Niculache* stolnicŭ.

Cod. No. XIX, fila 184.

(1) Eată acestŭ actŭ:

Obicĭnuitulŭ venitŭ alŭ podurilor din Bucurescĭ.

Banĭ	
240	Carulŭ cu marfă de lipscănie.
180	Carulŭ cu blane de țéra Leşéscă.
240	Carulŭ cu marfă căzăcéscă.
90	Carulŭ cu butea cu rachiŭ.
45	Carulŭ cu postavŭ românescŭ.
30	Carulŭ cu peĭ de mielŭ.
45	Carulŭ cu peĭ de vacă.
60	Carulŭ cu bogasie, astar, peştimane.
60	Carulŭ cu peĭ de epure.
45	Carulŭ cu cóse.
60	Carulŭ cu braşovenie.
60	Carulŭ de bogasie însă musulurĭ, séŭ marfă de Rumele.
60	Carulŭ de arniciŭ.
45	Carulŭ cu aba de Dolin.
30	Carulŭ cu abale de Tusluc.
60	Carulŭ cu sticle, ce vinŭ din lăuntru.
30	Carulŭ cu sticle leşescĭ.
60	Carulŭ cu postavŭ leşescŭ şi alte lucrurĭ.
60	Carulŭ cu lână de neguțitorie.

Cestiunea apeĭ în Bucurescĭ şi împărţirea eĭ prin noĭ cişmele aŭ preocupatŭ pre M. Suţu. Incă dela 22 Septembrie 1791, Domnitorul a cerutŭ epitropieĭ obştescĭ, purtătóreĭ de grijă a veniturilor haznaleĭ de ape din Bucurescĭ, să presinte socotéla dela 1787 încóce, dar nicĭ la Ianuarie 1792 socotéla nu era dată. In notă se potŭ vedea tóte lucrările ce amŭ descoperitŭ în privinţa acestuĭ articulŭ de îndestulare publică a Bucurescilor (1).

---

30 Carulŭ cu pĕrŭ de capră.
60 Carulŭ cu aramă lucrată.
30 Carulŭ cu ferŭ.
30 Carulŭ cu butea cu vinŭ din ţéră.
45 Carulŭ cu butea cu vinŭ mônăstirescŭ i boerescŭ.

Aşişderea şi dela alte care ce vor veni în Bucurescĭ cu alt-felŭ de mărfurĭ, carĭ nu sunt numite, să dée de totŭ carulŭ po banĭ 30.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Fiind-că..... aŭ cumpĕratŭ dela epitropie pe anulŭ acesta 1792, venitulŭ podurilor din Bucurescĭ, i s'aŭ datŭ porunca acésta a Domnieĭ mele la mânĭ, ca să aibă volnicie a lua dela toţĭ obicĭnuitulŭ acestŭ venitŭ, întocmaĭ cum să coprinde maĭ susŭ; pentru care se poruncesce dumné-vóstră zapciilor din Bucurescĭ, să aveţĭ a'ĭ da ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ; iar pentru sudiţiĭ Rusieĭ şi aĭ Nemţieĭ, carĭ vor intra şi vor eşi cu marfă, după Impĕrătesculŭ firmanŭ, n'aŭ a plăti nicĭ podăritŭ, nicĭ trecĕtóre, nicĭ mişcătóre, fără numaĭ vama la sută treĭ, ci de va fi chirigiulŭ, caruluĭ raia de aicĭ, şi stăpânulŭ mărfeĭ suditŭ, cumpĕrătorulŭ venituluĭ poduluĭ să aibă a lua acea ce este orênduitŭ dela chirigiŭ; iar de va fi chirigiulŭ suditŭ şi stăpânulŭ mărfeĭ raia, va avea a lua podăritulŭ dela neguţitorulŭ stăpânulŭ mărfeĭ; iar când va fi şi stăpânulŭ mărfeĭ şi chirigiu totŭ suditŭ, din aceea n'are a lua nimicŭ ; iar dela ceĭ-l-alţĭ toţĭ de obşte, boerĭ, mônăstirĭ, neguţitorĭ şi alţiĭ, să aibă a lua pe deplinŭ. 1792, Ianuarie 1.

Cod. No. XX, fila 264.

(1) *Pitacŭ la episcopulŭ Rômniculuĭ şi la uniĭ din boerĭ, a lua socotéla veniturilor cişmeliĭ.*

Iubitorule de Dumneḑeŭ, sfinţia ta părinte episcope alŭ sfinteĭ episcopiĭ Rômnic, Chir Filaret, i dumné-vóstră cinstiţilor şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele, dumnéta biv vel banŭ Dumitrache Ghica, dumnéta vel vist. Ianache Văcărescule, dumnéta biv vel vornice de ţéra de susŭ Manolache Brâncovene, dumnéta biv vel vist. Scarlat Grecene şi dumnéta biv vel post. Costandine Filipescule, ce a-ţĭ fostŭ orênduiţĭ epistaţĭ şi purtătorĭ de grijă veniturilor şi cheltuelilor hazneleĭ apelor din Bucurescĭ, primindŭ porunca Domnieĭ mele, să aveţĭ a face socotéla de tóte veniturile orênduite, cum şi de celea dela 1787 până acum, prin catastihŭ anume iscălitŭ, care socotélă împreună cu anaforaua sfinţieĭ tale şi a dumné-vóstră, să o arĕtaţĭ Domnieĭ mele, ca să o vedemŭ. tol. p. 1791, Septembrie 22.

Cod. No. XX, fila 84.

Din scurgerea apelor din podulŭ Têrguluĭ de afară, esista în

Pitacŭ pentru socotéla cişmeliĭ, către episcopulŭ Rômnic.

Fiind-că încă dela 22 Septembrie trecutŭ, amŭ poruncitŭ Domnia mea, cu pitacŭ, sfinţieĭ tale părinte episcope alŭ Rômniculuĭ, i dumné-vóstră boerilor, ce aţĭ fostŭ rênduiţĭ epistaţĭ purtătorĭ de grijă veniturilor i cheltuelilor cişmelelor apelor din Bucurescĭ, ca să faceţĭ socotéla de tóte veniturile i de cheltuelile dela létŭ 1787, Aprilie 22, spre a o arĕta Domnieĭ mele, şi până acum de sunt treĭ lunĭ trecute, nicĭ o urmare nu s'aŭ făcutŭ; iată poruncimŭ Domnia mea de iznóvă, ca într'aceste ḑile acum să vĕ adunaţĭ negreşitŭ la unŭ locŭ, şi după cuprinderea pitaculuĭ d'ântêiŭ urmândŭ, tóte obrazele ce sunteţĭ orênduiţĭ, să aveţĭ a face negreşitŭ socotéla, să o arĕtaţĭ Domnieĭ mele făr' a se face zăbavă maĭ multŭ; pentru care poruncimŭ dumitale vel logofĕtŭ de ţéra de susŭ, Manolache Brâncovene, să facĭ epistăsie de a aduce Domnieĭ mele socotéla iscălită de toţĭ orênduiţiĭ epistaţĭ. 1792, Ianuarie 7.

Cod. No. XX, fila 241.

Hrisovulŭ luĭ Dumitru suiulgi-başa.

Fiind-că pentru purtarea de grijă i pentru meremetulŭ şi curăţenia atâtŭ a celor două cişmele ce maĭ d'inainte sunt făcute, din Domnia frateluĭ Alexandru Voevodŭ Ipsilant, una din lăuntrulŭ têrguluĭ, la boiangiĭ, şi alta de pe podulŭ Mogoşóeĭ, din mahalaua mônăstireĭ Sărindar, care aŭ izvorulŭ lor din apele ot Giulescĭ, câtŭ şi pentru cele-l-alte cişmele din Bucurescĭ, ce în urmă s'aŭ maĭ făcutŭ, carele aŭ isvorulŭ lor din apele ot Creţulescĭ, ce înşi-ne Domnia mea din cea-l-altă Domnie, le-amŭ chibzuitŭ, le-amŭ isvoditŭ şi le-amŭ pusŭ în faptă cu începere de lucru cu a nóstră cheltuială şi ostenélă, amŭ făcutŭ Domnia mea suiulgi-başa pe Dumitru, 'ĭ-amŭ datŭ acestŭ Domnesculŭ nostru hrisovŭ spre a avea orênduelile şi milele ce le-aŭ avutŭ şi până acum, adecă elŭ şi casa luĭ, să fie nedajnicŭ şi nesupĕratŭ de orĭ-ce dăjdiĭ şi orênduelĭ ale visterieĭ şi ale cămăriĭ Domnieĭ mele, scutindŭ şi ale luĭ drepte bucate de dijmăritŭ, stupĭ i râmătorĭ, şi viile luĭ de vinăriciŭ, şi 150 de oĭ de oĭeritŭ, cum şi o prăvălie, i o cârciumă să ţie, şi patru lude scutiţĭ de orĭ-ce dăjdiĭ şi orênduelĭ cu pecetluiturĭ dela visteria Domnieĭ mele; aşişderea să aibă pentru cheltuiala şi ostenéla luĭ, ce face la acele douĕ fŏntânĭ vechĭ, léfă dela epitropie, din venitulŭ podurilor, şi dintr'alŭ butăritului câte tal. 60 pe lună, care acestea le-aŭ avutŭ încă din Domnia frateluĭ Alexandru Vodă, prin hrisovulŭ care s'aŭ întăritŭ şi cu hrisovulŭ Domnieĭ mele, din cea-l-altă Domnie; şi deosebitŭ pentru cheltuiala şi purtarea de grijă a fŏntânilor noue, ce în urmă s'aŭ făcutŭ, să aibă pe lună câte tal. 200 din venitulŭ cişmelelor, ce cu sfatulŭ de obşte s'aŭ alcătuitŭ, carĭ banĭ să i se dée după orênduiala şi cuprinderea a deosebituluĭ nostru hrisovŭ, ce este dintru venitulŭ cişmelelor, cum şi 6 lude strĕine nedajnicĭ, şi pentru depărtarea loculuĭ dela matca apelor fiindŭ cunoscută trebuinţa ce are de ajutorŭ, amŭ orênduitŭ Domnia mea cincĭ fŏntănarĭ i unŭ lemnarŭ, doĭ zidarĭ, unŭ uluerŭ şi unŭ olangiŭ scutitŭ. Decĭ, să fie datorŭ a avea purtare de grijă pururea şi în tótă vremea pentru meremetulŭ, lucru şi curăţenia şi îndestularea de apă la tóte aceste cişmele vechĭ şi noue, a le ţinea şi a le căpui cu a luĭ cheltuială dintr'aceştĭ maĭ susŭ banĭ ce i-se dă, spre a nu fi stricate, séŭ lipsă şi împuţinare

1792 în oraşŭ o adunătură de apă, care lua, la timpŭ de plóe, as-

---

de apă, afară numaĭ când va fi trebuinţă a se face unde-vaşĭ alte fŏntânĭ noue séŭ a se aduce altă apă din deosebitŭ locŭ, elŭ să n'aibă a face la acelea; care acéstă purtare de grijă, a tuturor cişmelelor vechĭ şi noue, şi după mórtea luĭ o dămŭ Domnia mea la copiiĭ luĭ, séŭ la rudele luĭ, care va fi cu sciinţă de meşteşugulŭ acesta, şi destoinicŭ trebiĭ aceştia, întărindŭ Domnia mea hrisovulŭ acesta, cu însă-şĭ credinţa Domnieĭ mele Iω Mihail Costandin Suţul Vv. şi cu credinţa prea iubiţilor Domnieĭ mele fiĭ, Ión Vv., Grigorie Vv., Alexandru Vv., şi mărturiĭ amŭ pusŭ pe toţĭ veliţiĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele, ceĭ marĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele: Filipescu, vel banŭ, Ienache Văcărescu, vel vist. Dumitraşco Racoviţă vel vorn. de ţéra de susŭ, Manolache Brancovén vel logof. de ţéra de susŭ, Ianache Moruzi vel vorn. de ţéra de josŭ, Manolache Creţulescu vel logof. de ţéra de josŭ, Alexandru vel spăt., Grigorie Suţul vel post., Alexandru Suţul vel comis, Ión Florescu vel clucerŭ, Teodorache Iuliano vel paharnicŭ, Drăghicén Otetilişan vel stolnicŭ, Costandin Nicolescu vel sĕrdarŭ, Fotache Ştirbeiŭ vel medeln., Dumitraşco Lŏcustén vel slugerŭ, Hagi Mihalache vel pitarŭ; Ispravnicŭ Manolache Brâncovén vel logofĕtŭ de ţéra de susŭ, şi s'aŭ scrisŭ hrisovulŭ acesta în anulŭ d'ântêiŭ, întru a doua Domnie a Domnieĭ mele, aicĭ în scaunulŭ oraşuluĭ Domnieĭ mele, la létŭ 1792, Martie.

Procit. vel logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 502—503.

Anaforaua pentru apa ce cerŭ mahalagiĭ din Batişte a li se da din haznaua Cişmeliĭ.

Pré Inălţate Dómne.

Jăluimŭ Mărieĭ tale, că în cea-l-altă Domnie a Măriei tale Dumneḑeŭ aŭ ...... cu rîvnă bună cugetu Măriei tale, că ceĭ însetoşaţĭ de apă fiindŭ depărtaţĭ de Dâmboviţa, cu aducerea apeĭ, ci aŭ fostŭ poruncitŭ Măria ta cu toţĭ să fimŭ înpărtăşiţĭ şi îndestulaţĭ, şi la acea cheltuială a aducereĭ ce ne-aŭ ajunsŭ cisla cu analogon o amŭ datŭ, şi s'aŭ adusŭ acea apă până la biserica cu sfinţĭ şi până la Răsvan, iară noĭ ne aflămŭ isterisiţĭ şi tragemŭ mare necazŭ de apă că nu va cizmegiu să ne slobóḑă şi nouă apă acolo în mahala fără de porunca Măriei tale, luminate Dómne, noĭ în mahalale avemŭ puţurĭ, dară apa este rea şi sălcie, de care ni se pricinuesce bólă, ci ne rugămŭ Măriei tale ca să te milostivescĭ asupra noroduluĭ ce ne aflămŭ acolo, ca să ni se dea şi nouă înpărtăşire de apă, şi veşnică pomenire va fi Măriei tale.

Robiĭ Măriei tale, noĭ mahalagiĭ din mahalaua Bateşteĭ.

«Dumné-vóstră boerilor epitropĭ să teorisiţĭ jalba şi cererea lor, şi se arĕtaţĭ Domnieĭ mele cu anafora». 1792, Martie 8.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Zemle Vlascoe.... Dumné-vóstră boerilor epitropĭ, s'aŭ cetitŭ 'naintea Domnieĭ mele acéstă anafora şi amŭ vĕḑutŭ trebuinţa ce arĕtaţĭ că aŭ mahalagiiĭ părţiĭ de locŭ, însă fiind-că Domnia mea voimŭ îndestularea şi a celor-l-alţĭ locuitorĭ aĭ politieĭ Bucurescilor, câţĭ sunt depărtaţĭ de apă, după cum dintru începutŭ amŭ avutŭ acestŭ scoposŭ, de când amŭ doveditŭ şi amŭ pusŭ în lucrare aducerea apelor ot Creţulescĭ, ca nu numaĭ o sémă de norodŭ, ci şi pe toţĭ să împărtăşimŭ, orênpectulŭ uneĭ gârliţe, ḑisă «Bucurescеanca». Dămŭ în note acte relative la acéstă gârliţă (1).

---

duimŭ pe dumné-vóstră ca asemenea cercetare să faceţĭ şi în alte locurĭ din părţile Bucurescilor, unde socotiţĭ că sunt depărtaţĭ de Dâmboviţa şi aŭ trebuinţa, să mergeţĭ înşi-vĕ să vedeţĭ şi chibzuindŭ, unde şi la ce locurĭ maĭ este trebuinţă de haznea şi de cizmele, făcêndŭ iarăşĭ socotélă de cheltuiala ce trebue la fiteş-care, şi să faceţĭ Domnieĭ mele o arĕtare de împreună pentru tóte în scrisŭ. 1792, Aprilie 12.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

După luminată porunca Măriei tale pe acésta jalbă a mahalagiilor amŭ cercetatŭ la starea loculuĭ şi ne-amŭ îndestulatŭ, că aŭ mare trebuinţă de apă, fiindŭ depărtaţĭ de Dâmboviţa, pentru care trimiţêndu-se suiungi-başa de aŭ privitŭ şi însuşĭ, ne aduse rĕspunsŭ, că are parlegiŭ a da apă, numaĭ fiind-că şi alte mahalale din préjma loculuĭ ot tam, aŭ asemenea trebuinţă, se cuvine ca haznaua să se facă maĭ la têrgŭ, să încapă apă multă pentru îndestularea tuturor, şi iarăşĭ trimiţêndu-ĭ cu meşterĭ zidarĭ aŭ făcutŭ chefşulŭ coprinḑêndŭ cheltuiala tal. 689, cum se face îndestulare din iscălita fóĭe suiulgi-başa, şi de acestŭ hairatŭ razĕmă mahalagiiĭ să se facă din năstavulŭ şi mila Măriei tale cu o marcă săpată în pétră pe numele Inălţimeĭ şi sădită în faţa hasneleĭ, pentru veşnica pomenire; de acésta însciinţămŭ Măriei tale. 1792, Martie 26.

Cod. No. XIX, fila 261-262.

(1) *Iω Mihail Const. Şuţul VV. i gospod.*

Zemle Vlascoe..... Cu cale fiindŭ, anaforaua dumnélor epitropilor o întărimŭ, şi poruncimŭ, ca dumnéluĭ epistatulŭ agieĭ, prin zapciulŭ dumnéluĭ să facă mumbăşăritŭ asupra acelora ce aŭ acareturĭ şi case împrejurŭ, ca negreşitŭ să astupe acestŭ şanţŭ, ad. matca aceleĭ ape. 1792, Februarie 28.

Pré Inălţate Dómne.

Ascultândŭ luminată porunca Inălţimeĭ tale, dela acéstă jalbă a dumnélor Costandin Bălăcénu şi Ioan Fălcoianu, însciinţămŭ Măriei tale, că de acéstă dată aŭ stricăciune şi din scursura apeĭ ot cişmea, iară maĭ multŭ li se pricinuesce din ploĭ, că aşia le este starea loculuĭ, şi la cuvêntulŭ ce-'lŭ punŭ, că aŭ mutatŭ suiulgi-başa şurupurile cişmeleĭ în spre casele dumnélor, nu este aşia, căcĭ cişméua de când s'aŭ ziditŭ i s'aŭ pusŭ douĕ şurupurĭ pe douĕ feţe, ce caută una pe podulŭ têrguluĭ de afară, prin scirea nóstră, pentru curăţenia poduluĭ 'l-aŭ luatŭ suiulgi-başa la sine-şĭ în păstrare, cu tóte acestea veĭ sci Măria ta, că pe lângă acéstă cişmea, este albia uneĭ ape ce i s'aŭ ḑisŭ bucurescéna, care se face din ploĭ şi trece în curmezişulŭ poduluĭ têrguluĭ de afară, şi epitropia a purtatŭ grijă de când s'aŭ urzitŭ şi s'aŭ făcutŭ podulŭ têrguluĭ de afară, de s'aŭ săpatŭ şanţulŭ care este chibzuitŭ şi peste dênsulŭ s'aŭ aşternutŭ podŭ, de care ḑicemŭ dumnéluĭ polcovniculuĭ de podŭ să-'lŭ destupe, dară de acolea înainte, ad. josŭ pe ḑisa albie, locuitoriĭ de prin prejurŭ aŭ totŭ aruncatŭ pămêntŭ şi gunoiŭ pe matcă până s'aŭ astupatŭ, şi aşia ne-avêndŭ apa locŭ să se scurgă, atârnă înapoĭ

De pavelele Craioveĭ (1), de întreţinerea podurilor pe gârle şi apele curgătóre din Ilfov şi Vlaşca, cum şi de apa dela Focşanĭ încă s'a ocupatŭ M. Suţu:

Rĕspunsŭ dela ispravniciĭ ot Slam Rômnic pentru cisméua. din Focşanĭ, că după arĕtarea dumnélor trebue a se face cheltuială fiindŭ hasnaua apeĭ stricată, ci în frica luĭ Dumneḑeŭ să socotéscă ce meremetŭ trebue, şi ca câtă cheltuială póte să mérgă? care să o aréte Mărieĭ séle anume la ce trebue a se face acea cheltuélă. 1792, Ianuarie 20.
Cod. No. XX, fila 275.

---

cu pagubă, nu numaĭ la aceste douĕ obraze, ci şi la alţĭ mulţĭ, carĭ de vor începe ploile, vor începe şi eĭ a supĕra auḑulŭ Măriei tale; ci de acésta, măcarŭ de acolea dela ḑisulŭ şanţŭ înainte (că vor fi ca la treĭ-ḑecĭ de stânjenĭ) să fie luminată porunca Măriei tale, că ceĭ ce sunt cu acareturĭ pe linia aceleĭ albiĭ, să-'şĭ destupe matca pe ·câtŭ 'ĭ va ţine namestia, ca să-'şĭ pótă avea apa urmarea eĭ, precum aŭ avutŭ din vechime; iară cea desĕvêrşită hotărîre, rêmâne a se face de către Inălţimea ta. 1792, Februarie 2.

Costantin clucerŭ. *Dumitrasco* stol. *Nicolae* stol.

Cod. No. XIX, fila 191—192.

(1) *Porunca ce s'aŭ datŭ în dosulŭ jalbeĭ neguţitorilor companieĭ, pentru venitulŭ podurilor din Craiova şi pentru dresulŭ podurilor.*

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, dumnéluĭ Costache Suţu biv vel cămăraşŭ, caimacamulŭ Craioveĭ, sănĕtate; veĭ vedea dumnéta jalba acésta ce aŭ datŭ Domnieĭ mele toţĭ neguţitoriĭ din compania cea vechĭe şi cea nouă de aicea din Craiova, şi câtŭ pentru baniĭ ce arétă câţĭ s'aŭ strînsŭ din veniturile podurilor, şi poruncimŭ Domnia mea să cercetezĭ, câţĭ banĭ s'aŭ strînsŭ? de cine anume? şi la cine sunt rĕmaşĭ aceştĭ banĭ strînşĭ? şi să trimeţĭ Domnieĭ mele pliroforie, arĕtându şi orênduiala ce aŭ fostŭ aicea pentru acésta, cum şi pentru făcutulŭ şi dregerea podurilor, împreună cu ceĭ-l-alţĭ boerĭ ai Divanuluĭ, să faceţĭ unŭ chefş de trebuinciósă cherestea, i de cheltuiala ce trebue, şi să însciinţaţĭ Domnieĭ mele, şi după ce ne veţĭ însciinţa, Domnia mea vomŭ pune unŭ nizamŭ şi la orênduiala cea cuviinciósă tréba acéstă în ce chipŭ să urmezé de acum înainte, de care aşteptămŭ Domnia mea acésta pliroforie, şi anume la ce s'aŭ cheltuitŭ, prin cine şi ce banĭ aŭ rĕmasŭ şi la cine? 1792, Martie 8.

Vel logofĕtŭ.

Cod. No. XX, fila 412.

S'aŭ făcutŭ poruncĭ legate la ispravniciĭ Ilfovuluĭ şi aĭ Vlăsceĭ, cum că din împlinirea apelor rupêndu-se podurile ce era trecĕtóre peste ape, podariĭ şi alţĭ orêndarĭ aŭ trasŭ câte unŭ vasŭ şi luntre într'o lăture de le ţinŭ ascunse, şi cu acéstă pricină facŭ multe necuzurĭ trecĕtorilor ce sunt călĕtorĭ a trece, cerêndule plată peste mĕsură şi aşĭa-iĭ trecŭ; s'aŭ poruncitŭ straşnicŭ ispravnicilor ca să dée nizamŭ acelora a nu embodisi trecerea călĕtorilor, şi nicĭ plata să nu-'ĭ îngăduiască din cât aŭ fostŭ obiceiŭ de lua maĭ nainte. 1792, Augustŭ 11.
Cod. No. XX, fila 171.

Dămŭ încă o serie de acte relative la pavelele din Bucurescĭ (1) Deschiderea séŭ închiderea uneĭ strade în Bucurescĭ, nu se făcé fără de o autorisare specială. Acésta se póte vedea din actulŭ ce dămŭ în notă, din Maiŭ 1792, coprinḑêndŭ anaforaua vornicilor marĭ și resoluțiunea Domnéscă, cu referință la întocmirea drumurilor dintre nisce proprietățĭ a banuluĭ Nicolae Brâncoveanul (2).

---

(1) *Pentru orênduiala poduluĭ la pórta mônăstiriĭ Arhimandrit.* (*Maĭ încolo numaĭ grecesce.*)

Zemle Vlascoe........ Poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră boerilor ispravnicĭ, mergêndŭ unulŭ din dumné-vóstră la faţa loculuĭ mâne, să vĕ daţĭ diastima câtă este şi câte podinĭ séŭ alte cherestea trebuesce, şi să arĕtaţĭ Domnieĭ mele în scrisŭ, ca să dămŭ poruncă. 1792, Iunie 9.

Vel logofĕtŭ.

Iω Mihail Const. Suţul i gospod.

Zemle Vlascoe....... Poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră boerilor epitropĭ, ca cu podinile ce se scotŭ din podurile marĭ, să faceţĭ acestŭ podişorŭ şi să împliniţĭ lipsa acésta din podulŭ rĕposatuluĭ Dudescu, până în pórta mônăstiriĭ, grijindŭ atâtŭ dumné-vóstră, câtŭ şi polcovniculuĭ să-'ĭ daţĭ porunca Domnieĭ mele, ca negreşitŭ să se facă. 1792, Iunie 20.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dómne.

Din luminată porunca Măriei tale amŭ mersŭ unulŭ din noĭ în faţa loculuĭ, şi mĕsurândŭ diastima câtŭ ţine din pórta mônăstireĭ Arhimandrituluĭ şi până în capulŭ poduluĭ ce este făcutŭ de rĕposatulŭ logofĕtŭ Nicolae Dudescu, pe d'inaintea prăvăliilor dumnéluĭ, s'aŭ găsitŭ stânjenĭ 18, pe care făcêndŭ socotélă de cherestéua cea trebuinciósă, trebuescŭ urşĭ 18 oblĭ, unulŭ pe stânjenĭ treĭ, iară podinĭ o sută patru-ḑecĭ şi patru, de stânjenĭ 9 podini optŭ; de acéstă însciinţămŭ Mărieĭ tale. 1792, Iunie 15.

Costache clucerŭ. *Dumitrache Varlam. Nicolae* stolnicŭ.

Cod. No. XIX, fila 419.

(2) *Anaforaua dumnéluĭ biv vel ban Nicolae Brancovén, pentru alegerea drumurilor ce merge spre grădina domnieĭ-séle.*

Iω Mihail Const. Suţul Vv. i gospod.

Cetindu-se înaintea Domnieĭ mele acéstă anafora, şi pliroforisindu-ne cum că alegerea acestor locurĭ şi întocmirea drumurilor s'aŭ făcutŭ cu orênduiala cea cuviinciósă, după obiceiul pămêntuluĭ, de către dumnélor cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele veliţĭ vornicĭ, unde aŭ fostŭ faţă împreună şi pré sfinţia sa părintele mitropolitŭ, ca vecinŭ cu morile, iubitorulŭ de Dumneḑeŭ părintele episcopulŭ Rômniculuĭ, şi dumnélor, cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domnieĭ mele, dum-

O disposițiune repețită de M. Suțu în interesulŭ pazeĭ de focŭ,

---

néluĭ vel banŭ Filipescu, ca vecinŭ, dumnéluĭ biv vel banŭ, Nicolae Brancovén, ca stăpânŭ ce este acum, dumnéluĭ biv vel log. Scarlat Grecén, ca stăpânŭ maĭ d'inainte al grădineĭ, și idi (at) alŭ loculuĭ acestuia, și cuviosulŭ egumenŭ alŭ mônăstireĭ Radu-Vodă, ca stăpânŭ locurilor din tótă mahalaua acésta, și vênḑĕtoriĭ acestor numite căscióre, la care alegere și întocmire rĕmâindŭ toțĭ veciniĭ odihnițĭ, amŭ întăritŭ și Domnia mea, întru tóte alegerea și întocmirea acésta, ca după aceste trăsurĭ și semne ale hotaruluĭ, ce s'aŭ făcutŭ atâtŭ loculuĭ vechĭ alŭ grădineĭ și celuĭ noŭ alŭ caselor ce aŭ cumpĕratŭ, precum s'aŭ trasŭ și s'aŭ încheiatŭ cu trăsurĭ după obiceiŭ, și cu suma stânjenilor să-'șĭ facă dumnéluĭ biv vel banŭ Nicolae Brancovén îngrădirea să stăpânéscă cu pace. 1792, Maiŭ 23

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne

Dumnéluĭ biv vel ban Nicolae Brancovén, prin anaforaua ce aŭ datŭ Măriei tale, arĕtândŭ că optŭ case ce sunt peste drumulețŭ, care merge până acum către grădina chioșculuĭ dumnéluĭ vel banŭ Pană Filipescu, cum și alte case ce este lângă gardulŭ curțiĭ dumisale, cumpĕrându-le dela óre-carĭ locuitorĭ, stăpânĭ aĭ acestor căscióre, trebuință a se face alegerea locurilor acestor case, și îndreptarea drumurilor fiind-că sunt între treĭ drumurĭ vechĭ, și vrêndŭ să facă dumnéluĭ îngrădirĭ locurilor acestor case, de jurŭ împrejurŭ, cum și curțiĭ chioșculuĭ dumnéluĭ, pentru ca să nu se pricinuiască la vecinĭ vre-o supĕrare, cere ca, cu luminată porunca Măriei tale să facă alegerea acestor locurĭ și drumurĭ spre a fi cunoscute de unde și până unde este bunŭ și dreptŭ loculŭ dumisale, care are să-'lŭ stăpânéscă, după care anafora dumnéluĭ banulŭ Brancovén, cu luminată întărirea Măriei tale ni se poruncesce ca să mergemŭ la fața loculuĭ, unde fiindŭ față și dumnéluĭ vel banŭ Filipescu, ca vecinŭ ce este, peste drumŭ de grădina chioșculuĭ dumiséle, și dumnéluĭ biv vel log. Scarlat Grecén, ca unŭ stăpânŭ ce aŭ fostŭ maĭ nainte alŭ chioșculuĭ și alŭ grădineĭ pe care o stăpânesce acum dumnéluĭ banŭ Brancovén, și ca unŭ (ideatŭ) alŭ loculuĭ ce 'l-aŭ stăpânitŭ i egumenulŭ mônăstireĭ Raduluĭ-Vodă, ca unŭ stăpânŭ ce este la tóte locurile din mahalaua acésta, cum și pré sfinția sa părintele mitropolitŭ, fiindŭ morile sfinteĭ mônăstirĭ vecine cu fundulŭ loculuĭ grădineĭ dumnéluĭ banŭ Brancovén, și făcêndŭ alegerea stăpâniréĭ cu hotarŭ de întocmirea drumurilor să arĕtămŭ Măriei tale prin anafora, și după luminată porunca Inălțimeĭ tale următor fiindŭ, amŭ mersŭ chiar acolo în fața loculuĭ, unde fiindŭ față pré sfinția sa părintele mitropolitŭ și sfinția sa iubitorulŭ de Dumneḑeŭ părintele episcopŭ alŭ Rômniculuĭ, chir Filaret, dumnéluĭ vel banŭ Filipescu, dumnéluĭ biv vel banŭ Brancovén, cum și dumnéluĭ biv vel log. Scarlat Grecénu, amŭ adusŭ maĭ ânteiŭ pe vênḑĕtoriĭ acestor maĭ susŭ numite căscióre față înaintea nóstră pe care întrebându-ĭ câte unulŭ-unulŭ osebitŭ, toțĭ d'impreună rĕspunseră că fieș-care aŭ vêndutŭ de a sa bună voíe, și baniĭ după tocmélă și-'í-aŭ primitŭ toțĭ de plinŭ; după acésta amŭ mersŭ la drumulețulŭ ce se abate din drumulŭ mare alŭ străjeĭ și merge la pórta grădineĭ dumnéluĭ banuluĭ Filipescu, și dă în drumulŭ ce merge înainte la morile sfinteĭ mitropoliĭ, care drumulețŭ voindŭ Dumnéluĭ Brancovén ca să-'lŭ bage înlăuntru îngrădișuluĭ, pentru a se maĭ lărgi loculŭ care atâtŭ de adesea prefăcea în cenuşe întregĭ mahalale ale Bucu-

---

curţiĭ grădineĭ dumisale, şi cu puţină diastemă maĭ pe dênsulŭ se lasă drumu din loculŭ caselor ce l'aŭ cumpĕratŭ care să mérgă la pórta grădiniĭ dumnéluĭ banuluĭ Filipescul înainte câtră morile sfinteĭ mitropoliĭ, s'aŭ făcutŭ cunoscutŭ şi către dumnéluĭ banulŭ Filipescu, acéstă cerere şi trebuinţă a dumnéluĭ banuluĭ Brancovén pentru închiderea aceluĭ drumuleţŭ, şi prin însăşĭ învoirea şi priminţa dumnéluĭ banuluĭ Filipescu, s'aŭ mutatŭ acelŭ drumuleţŭ, lăsându-se altulŭ maĭ pre din josŭ, ca să mérgă la pórta dumnéluĭ Filipescul, care drumŭ s'aŭ lăsatŭ în largŭ de stênjenĭ patru Domnescĭ, adecă multŭ maĭ largŭ de câtŭ era drumuleţulŭ celŭ vechiŭ, şi aŭ rĕmasŭ şi dumnéluĭ banŭ Filipescu mulţămitŭ; după aceea amŭ orênduitŭ patru vornicĭ cu unŭ boerinaşŭ deosebitŭ, de aŭ făcutŭ trăsurĭ şi alegere în sumă de stênjenĭ la totŭ loculŭ câtŭ are să fie dumnéluĭ banuluĭ Brancovén, adecă şi celŭ vechiŭ alŭ grădineĭ dumisale şi celŭ noŭ alŭ caselor ce le-aŭ cumpĕratŭ; care mergêndŭ ântêiŭ, adecă la fundulŭ grădineĭ dumnéluĭ banuluĭ Brancovén despre morile sfinteĭ mitropoliĭ, şi puindŭ sfóra din malulŭ Dâmboviţeĭ s'aŭ trasŭ totŭ fundulŭ grădineĭ, până la drumulŭ ce merge la morĭ şi aŭ eşitŭ stênjenĭ şépte-ḑecĭ şi doĭ şi palme doue, şi dela acestŭ semnŭ puindŭ sfóra în lungulŭ grădineĭ dreptŭ în josŭ pe drumulŭ ce vine dela morĭ pe dinaintea porţiĭ dumnéluĭ banuluĭ Filipescu, la vale, pe drumulŭ ce arĕtămŭ maĭ susŭ, că s'aŭ lăsatŭ acumŭ până în drumulŭ celŭ mare care ese la stréjă, aŭ eşitŭ stânjenĭ o sută treĭ-ḑecĭ şi nouă, şi iarăşĭ puindŭ sfóra dela acestŭ semnŭ pe faţa grădiniĭ dumnéluĭ banuluĭ Brâncovén dreptŭ pe drumulŭ celŭ mare până în apa Dâmboviţeĭ, aŭ eşitŭ stânjenĭ opt-ḑecĭ şi şépte şi jumĕtate, s'aŭ făcutŭ o trăsură, şi chiar prin mijloculŭ grădineĭ dumnéluĭ banuluĭ Brancovén, şi puindŭ sfóra din malulŭ Dâmboviţeĭ până iară în drumulŭ morilor mitropolieĭ şi aŭ eşitŭ stânjenĭ şépte-ḑecĭ şi şépte şi jumĕtate; şi cu aceste maĭ susŭ numite trăsurĭ, adecă una în fundulŭ grădineĭ, alta în lungulŭ grădineĭ, şi alta care este la lumina grădineĭ pe faţa drumuluĭ celŭ mare, s'aŭ încheatŭ loculŭ celŭ vechiŭ alŭ grădineĭ dumnéluĭ Brancovén, în care intră după aceste trusurĭ şi vre-o câte-va din loculŭ caselor ce le-amŭ cumpĕratŭ dela mahalagiĭ, dară fiind-că locurile acestor case mergŭ ascuţitŭ între drumurĭ, şi aŭ maĭ rĕmasŭ locŭ neintratŭ în trăsurile de maĭ susŭ arĕtate, s'aŭ trasŭ şi acelŭ locŭ ce aŭ maĭ rĕmasŭ neintratŭ la suma trăsurilor de maĭ susŭ arĕtate, şi puindŭ sfóra din drumulŭ celŭ mare alŭ stréjeĭ pe uliţa ce s'aŭ lăsatŭ de merge dreptŭ la pórta foişoruluĭ a dumnéluĭ banuluĭ Filipescu până în drumulŭ ce vine dela stréjă prea lângă grădina dumnéluĭ banuluĭ Filipescu şi merge la morile mitropolieĭ, aŭ eşitŭ stânjenĭ treĭ-ḑecĭ şi şépte şi jumătate, a doua trăsură din capulŭ uliţeĭ ce s'aŭ lăsatŭ de ese la pórta dumnéluĭ banuluĭ Filipescu, dreptŭ la vale pe drumulŭ ce merge către stréjă şi aŭ eşitŭ stânjenĭ cincĭ-ḑecĭ, a treia trăsură şi ascuţitura unde se împreună drumurile dreptŭ la vale pe drumulŭ celŭ mare, şi până iară în uliţa ce s'aŭ lăsatŭ de merge la grădina dumnéluĭ banuluĭ Filipescu, şi aŭ eşitŭ stânjenĭ treĭ-zecĭ şi treĭ şi două palme, cu aceste treĭ trăsurĭ s'aŭ încunjuratŭ loculŭ fiindŭ în treĭ colţurĭ, şi aşa cu aceste trăsurĭ alegêndu-se totŭ loculŭ câtŭ are să stăpânéscă dumnéluĭ banŭ Brancovén, cum şi drumurile lăsându-se largĭ îndestulŭ precumŭ s'aŭ cuvenitŭ, aŭ rĕmasŭ şi toţĭ veciniĭ odihniţĭ ne-ivindu-se nimenĭ cu nicĭ unŭ felŭ de înpotrivire séŭ cu vre-unŭ cuvêntŭ de pricinuire; şi pe aceste trăsurĭ cu semne ce s'aŭ făcutŭ cum se arétă maĭ susŭ, rescilor, a fostŭ acea din 8 Septembrie 1791, oprindŭ constituirea în Bucurescĭ de deposite de fênŭ (1).

Sunt dela M. Suțu și alte diverse disposițiunĭ, carĭ de și în aparență de natură de edilitate, în realitate eraŭ maĭ multŭ luate în interesulŭ polițienescŭ, de siguranță publică, séŭ a Domnitoruluĭ. Așia de exemplu aflămŭ mănținerea în Bucurescĭ a semnaluluĭ de batere de darabană la o oră anumită de séră, după care semnalŭ nu maĭ era permisŭ nimĕruĭ să ămble pe stradă decătŭ purtândŭ felinarŭ (2).

---

rĕmâne ca dumnéluĭ banŭ Brancovén să-'șĭ facă îngrădire loculuĭ domnieĭ-séle; iară hotărîrea cea desĕvêrșitŭ rĕmâne a se face de către Inălțimea ta. 1792, Maiŭ 19.

Dumitrache vel vorn. *Ianache Moscu* vel vorn.

Cod. No. XIX, fila 322.

(1) Eată acea disposițiune:

Pitacŭ la spătarŭ și agă pentru fênurĭ, a nu se aduce sume marĭ în Bucurescĭ.

Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Alexandru Manu vel spătarŭ, fiind-că pentru paza de temerea foculuĭ, este datŭ nizamulŭ Domnieĭ mele încă din cea-l-altă Domnie pentru fênurĭ a fi oprite, de a nu se căra înăuntrulŭ orașuluĭ și a se face clăĭ și șire de fênŭ multŭ între case, séŭ alăturea caselor, pe aprópe, decâtŭ numaĭ pe trebuință de puține ḑile la grajdurĭ; iară cel-l-altŭ fênŭ maĭ multŭ pe trebuința a tóteĭ iernĭ este orênduitŭ în caidulŭ Divanuluĭ Domnieĭ mele a-'lŭ avea fieș-care pe marginĭ și pe la mahalale în locurĭ depărtate de case, de unde potŭ a căra câte puținŭ fieș-carele la grajdŭ pentru trebuința vitelor, și pentru acésta aŭ fostŭ orênduială și poruncă, ca prin revașulŭ spătărieĭ să se dée slobodenie intrăreĭ fênurilor în Bucurescĭ, spre a griji adecă dumnéta a se pune în locurĭ cuviinciόse și a nu se face urmare împotriva nizamuluĭ acestuia ce arĕtămŭ maĭ susŭ. Decĭ fiind-că tréba acésta este pentru binele orașuluĭ de obște, poruncimŭ dumitale, ca să urmezĭ și să puĭ nizamulŭ acesta în faptŭ, dândŭ poruncă la străjĭ jurŭ împrejurŭ pe tótă marginea Bucurescilor, ca pe nimenĭ să nu îngăduiască fără de scirea și rĕvașulŭ dumnitale a băga în Bucurescĭ fênurĭ, ci cu rĕvașulŭ dumitale, pe câtŭ se cade și în loculŭ unde se cade veĭ da slobodenie, pentru care poruncimŭ Domnia mea și dumitale vel agă să grijescĭ de acésta, ca să nu se afle prin năuntrulŭ orașuluĭ și alŭ têrguluĭ șire și clăĭ de fênŭ multŭ, pentru că vețĭ avea a respunde. Tolcho pisah gospod. 1791, Septembrie 8, Bucurescĭ.

Cod. No. XX, fila 45.

(2) *Pitacŭ la spăt. și agă, ca să nu îngăduéscă pe nimenĭ a ămbla fără de felinarŭ nóptea.*

Dumnéta vel spătarŭ i dumnéta vel agă, în scire la obște să dațĭ, ca fiescecarele, orĭ-ce braslă, séŭ verĭ-ce felŭ de omŭ va fi, curteanŭ séŭ de afară, cum va bate toba de stréjă séra, să fie datorŭ a purta felinarŭ cu lumină de va avea

Totŭ de natură poliţienéscă era și mĕsurile luate în privinţa cafenelelor și a cârciumelor, de care amŭ avutŭ ocasiunea să vorbimŭ aiurea.

XV

M. Suţu avu grijă de rĕscóle. — Mĕsurĭ preventive. — Pórta și Austria faţă cu M. Suţu.

Mĕsurile luate în vedere cu siguranţă publică și maĭ cu sémă în vedere cu propria siguranţă a Domnieĭ, sunt întinse peste tótă ţéra. Cu deosebire eraŭ priveghiate mișcările clerululuĭ. Așia vedemŭ că călugăriĭ din Moldova eraŭ daţĭ peste hotarulŭ ţĕreĭ românescĭ, probabilŭ fiind-că agitaŭ în sensulŭ Rușilor; din Craiova nu póte veni la Bucurescĭ unŭ altŭ călugărŭ decâtŭ cu specială voĭe dela Domnitor (1).

Modulŭ cum administra M. Suţu nu displăcea Porţeĭ pe lângă că noulŭ Domnitor era multŭ agradatŭ și de Austria (2).

---

trebuinţă a ămbla, și iar să fie datorŭ a rĕspunde strejaruluĭ și rĕspântiașuluĭ la întrebarea ce i se va face, și după ce veţĭ face sciută acésta la tótă obștea, apoĭ să daţĭ strașnice poruncĭ zapciilor dumné-vóstră, marĭ și micĭ, ca să strejuéscă cum se cade, și orĭ pe cine va întêlni séra în urma tobeĭ de stréjă, ămblândŭ fără de felinarŭ, să aibă a-'lŭ opri, și aducêndulŭ la dumné-vóstră, să-'lŭ rădicaţĭ până a doua ḑi, măcarŭ verĭ a cuĭ omŭ ar fi, iară când și după acésta, iarășĭ nu va urma a ămbla cu felinarŭ, atuncĭ să ni-'lŭ arĕţĭ ca să i se facă și altă cercetare pentru nesupunerea la poruncă, și într'acestŭ chipŭ, omŭ fără de felinarŭ să nu se înșele din zapciĭ a lăsa pe cine-vașĭ, că se vor pedepsi fórte rĕŭ. tol. gospod. 1791, Octombrie 28.

(1) S'aŭ făcutŭ carte legată la caimacamulŭ Craioveĭ, ca să-'ĭ dée slobodenie protosingheluluĭ dela Craiova, Chir Iosif, a veni la Bucurescĭ. 1792, Februarie 3.

S'aŭ făcutŭ poruncĭ la ispravniciĭ din Bucurescĭ și dela Slăm-Rômnic, ca, pe Partenie ieromonahŭ moldovénŭ, să-'lŭ trécă dincolo peste hotarŭ în Moldova. de unde să nu fie slobodŭ a se maĭ întórce. 1791, Septembrie 29.
Cod. No. XX, fila 102.

(2) Incă înainte de a intra în Bucurescĭ, M. Suţu luă mĕsurĭ da asigurare a corespondenţeĭ ministruluĭ austriacŭ din Constantinopole, cu Viena, prin următórele acte:

Cartea legată la Stefan vătafŭ dela Căinenĭ, ca ce cărţĭ vor veni d'inăuntru, către Erber, să le triméţă la ispravniciĭ dela Vâlcea.

Sluga Domnieĭ mele vătașe Ștefane dela plaiulŭ Câinenĭ, îţĭ poruncimŭ Domnia mea strașnicŭ, să porţĭ grije și orĭ-ce carte va veni d'inăuntru pe nu-

In 25 Ianuarie 1792 M. Suţu primi cu solemnitate în Bucurescĭ firmanulŭ Porţeĭ şi darurĭ de blănĭ, semne de buna-voinţa pentru dênsulŭ din partea sultanuluĭ. Amŭ arĕtatŭ altă dată cu ce umilinţă Domnitoriĭ noştriĭ eşaŭ întru întêmpinarea unor ast-felŭ de darurĭ şi cum cu celŭ maĭ mare respectŭ sărutaŭ oblânculŭ şeleĭ unuĭ calŭ de darŭ, séŭ chiar şi o blană séŭ unŭ caftanŭ. Şi de astă-dată ceremonialulŭ primireĭ firmanuluĭ şi a darurilor sultanuluĭ se făcu cu marepompă (1)

---

mele excelenţieĭ séle baronuluĭ Erber, ministrulŭ curţeĭ Austrieĭ, numaĭ decâtŭ acea scrisóre cu bună siguranţă şi fără de zăbavă, să aibĭ a o trimete dreptŭ în mânile ispravnicilor dela Rômnic sud Vâlcea, şi să ieĭ adeverinţă că aŭ primit-o, cărora li-s'aŭ poruncitŭ deosebitŭ a urma şi ispravniciĭ Rômniculuĭ cu trimeterea la loculŭ eĭ; acésta 'ţĭ poruncimŭ Domnia mea. 1791, August 30.

Carte legată la ispravniciĭ dela Vâlcea, ca ce cărţĭ vor veni către Erber, să le trimétă la Comăneanu, ispravniculŭ dela Teleorman.

Dumné-vóstră ispravnicilor dela Rômnic sud Vâlcea, vĕ poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, să purtaţĭ grije şi orĭ-ce carte séŭ scrisóre pe numele excelenţeĭ séle baronuluĭ Erber, ministrulŭ curţeĭ austriecescĭ, va veni dela Ştefan vătafŭ ot Căinenĭ, trimésă d'inăuntru, numaĭ decâtŭ acea carte séŭ scrisóre, cu bună siguranţă şi în grabă să aveţĭ a o trimete dreptŭ în mânile ispravniculuĭ Comăneanu dela Zimnicea sud Teleorman, dela care să ieĭ adeverinţă de primire, căruia i s'aŭ poruncitŭ de către Domnia mea deosebitŭ şi Comăneanuluĭ, ca asemenea să urmeze cu trimeterea la loculŭ eĭ. 1791, August 30.

Cod. No. XX, fila 19.

Carte legată la Comăneanu, ispravniculŭ dela Teleorman, ca orĭ-ce carte va primi către Erbert, să o trimétă la Şiştov.

Dumnéta biv vel clucerŭ Comănene, ispravnice dela Zimnicea sud Teleorman, sănĕtate. Iţĭ poruncimŭ Domnia mea să porţí grije şi orĭ-ce carte şi scrisóre pe numele baronuluĭ Erbert, ministrulŭ curţeĭ austriecescĭ, îţĭ va veni dela ispravniciĭ Rômniculuĭ sud Vâlcea, trimese d'inăuntru, numaĭ decâtŭ acea carte séŭ scrisóre, să o trimeţĭ cu siguranţă şi în grabă la Şiştov, ca să mérgă la loculŭ eĭ. Caută dară, să nu facĭ la acésta vre-unŭ cusurŭ. Acésta, şi fiĭ sănĕtosŭ. 1791, August 30.

Cod. No. XX, fila 20.

(1) *Alaiulŭ ce s'aŭ orênduitŭ spre întêmpinarea dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Costache Suţul biv vel cămĕraşŭ, ce este orênduitŭ dela Devletulŭ prea putemiceĭ Impĕrăţiĭ cu aducerea vrednicilor de închinăciune luminate firmanurĭ Impĕrătescĭ şi cu blana Domnieĭ mele. 1792, Ianuarie 25.*

Dumnéluĭ biv vel post. epistatulŭ agieĭ, cu zapciĭ agescĭ marĭ şi micĭ şi cu totŭ tacâmulŭ agieĭ.

Dumnéluĭ vel spăt., asemenea cu totŭ tacâmulŭ spătărieĭ.

și de sigurŭ ocasionă luĭ M. Suțu, séŭ maĭ bine țěreĭ, însemenate cheltuelĭ, căcĭ aducětoriĭ de darurĭ, ba chiar și ceĭ carĭ trimiteaŭ asemenea darurĭ, așteptaŭ remuněrător rěspunsŭ dela Domnitor. *Les petits cadeaux entretienent l'amitié* primea în orientŭ o variantă: în locŭ de *petits*, când era darulŭ dela unŭ Domn românŭ, se punea vorba *grands*.

Nu numaĭ înaintea Turcilor aducêndŭ *des petits cadeaux*, ci și înaintea orĭ căruĭ slujbașĭ turcesc, rusesc orĭ austriac, se înșiraŭ alaiurĭ întocmite de Domnitor cu pitacŭ Domnesc. De asemenea alaiurĭ, într'unŭ timpŭ când se negocia pacea cu Rusia aŭ trebuitŭ să fie multe în Bucurescĭ, căcĭ mulțĭ aŭ fostŭ și diverșiĭ însărcinațĭ cu misiunĭ diplomatice între Rusia, Turcia și Austria, Dămŭ în notă, dintre aceste alaiurĭ, pre acelŭ făcutŭ luĭ *„chargé d'affaires"* alŭ Rusieĭ, trecêndŭ prin Bucurescĭ la 12 Martie 1792; asemenea ala-

---

Dumnéluĭ vel post., asemenea cu tacâmulŭ portăriĭ.
Dumnéluĭ turnagi-aga zabitulŭ Bucurescilor asemenea.
Dumnéluĭ vel armașŭ, cu totŭ tacâmulŭ armașieĭ.
Călărașĭ i lipcanĭ după orênduiala lor.
Postelniceiĭ toțĭ câte doĭ.
3-lea comisŭ cu rahtivan.
2-lea comisŭ cu 2-lea pitarŭ.
Vătafŭ de Divanŭ cu vătafŭ de paharnicie.
Vătafŭ de aproḑĭ cu ceaușŭ de aproḑĭ.
3-lea vist. cu 3-lea post.
3-lea logofětŭ cu 3-lea logofětŭ.
2-lea logofětŭ cu 2-lea vist.
Vel pitarŭ cu 2-lea post.
Dumnéluĭ vel post. cu dumnéluĭ vel comisŭ.

patru ciohodarĭ
Dumnéluĭ vel cămărașŭ
2-lea cămărașŭ cu doĭ ciohodarĭ.
iar patru ciohodarĭ

Iω Mihail Const. Suțul VV. i gospod.

Zemle Vlasoe.... Poruncimŭ Domnia mea vătașe de paharniceĭ, să însciințezĭ la toțĭ boeriĭ i boerinașiĭ și zapciiĭ ca mâine la treĭ césurĭ din ḑi, să se afle toțĭ la Capulŭ poduluĭ Șerban-Vodă, grijindŭ pentru buna orênduială a alaiuluĭ ca să nu se facă vre-unŭ cusurŭ. 1792, Ianuarie 25.

Cod. No. XX, fila 329.

iulŭ, slăvituluĭ «Ratip Effendi» ministru turcescŭ, trecĕtorŭ la Viena şi alaiulŭ vice-consululuĭ rusescŭ din 6 Maiŭ 1792 (1).

---

(1) *Alaiulŭ Domnieĭ séle cinstituluĭ Şarge Dafer alŭ Rusieĭ, dela conaculŭ Domnieĭ séle până aicĭ la Domnésca nóstră curte.*

Polcovniculŭ de têrgŭ cu 50 cazacĭ aĭ luĭ, după orênduială, cu curate înbrăcăminte.

Vel căpitanŭ de dorobanţĭ cu 50 de dorobanţĭ, asemenea curaţĭ, cu chivere, după orênduiala lor.

Patru postelnicĭ	iară patru postelnicĭ.
2-lea pitarŭ	cu rahtivanŭ.
3-lea post.	cu 2-lea comisŭ.
Văt. de aprodĭ	cu ceauşŭ de aprodĭ.
Vel pit.	cu 2-lea postelnicŭ.

Vel post. cu toţĭ portăreiĭ.

Unŭ saraciŭ	unŭ salahorŭ.
Treĭ căpitanĭ ageştĭ	iar 3 căpitanĭ ageştĭ.
Cincĭ ciohordarĭ	iar 5 ciohordarĭ.

Careta gospod. cu 6 telegarĭ.

(Câte-va rêndurĭ nu se potŭ ceti, fiindŭ ruptă fóia).

Patru alaĭ ceauşĭ cu icioglan-ceauşŭ, să se afle la pórta curţeĭ Domnescĭ spre întêmpinarea Domnieĭ séle, iar ceĭ din lăuntrulŭ curţeĭ Domniĭ mele, şi ceĭ de susŭ, după osebita rênduială.

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Poruncimŭ Domnia mea vătaşuluĭ iz-ceauşŭ de aprodĭ, să daţĭ scire de astădĭ fieş-cărora, şi să aveţĭ a găti acestŭ alaiŭ, mâne la treĭ ceasurĭ să se afle toţĭ la conaculŭ Domnieĭ séle cinstituluĭ Şarje Dafer, de unde aveţĭ a face Domnieĭ séle acestŭ alaiŭ, atâtŭ la venire câtŭ şi la întórcere. 1792, Maiŭ 12.

Cod. No. XXII, fila 20.

S'aŭ făcutŭ poruncă la căpitanulŭ dela podulŭ Vălenĭ, pentru un omŭ alŭ Domnnieĭ séle cinstituluĭ Elciu al Prusieĭ, ce i s'aŭ trimisŭ cu doĭ arnăuţĭ de pază ca să-'ĭ pórte grijă de ale mâncăreĭ séle, până va sosi cinstitulŭ Elciu. 1791, Noembrie 28.

Alaiulŭ luminaţilor beiĝadele, cu care aŭ mersŭ la conaculŭ Domnieĭ séle Şarje Dafer.

Poteraşĭ pe josŭ	iar poteraşĭ pe josŭ.
Seimenĭ polcovnicescĭ	seimeniĭ bulug-başeĭ.

Edecurĭ.

Treĭ postelnicĭ	iar treĭ postelnicĭ.
Ceauş-agescŭ	ceauş-spătărescŭ.

Cu tóte aceste alaiurĭ şi cu tóte relaţiunile bune ale Domnito-

---

Rahtivanulŭ
Polcovnicŭ de ciocli
Polcovnicŭ de poteră
Baş-bulug-başa
Vel căpit. za lefegiĭ
Vel căpit. de dorobanţĭ

2-lea pitarŭ.
polcovnicŭ de seimenĭ.
2-lea comisŭ.
polcovnicŭ de têrgŭ.
vel căpit. de mizilĭ.
3-lea postelnicŭ.

2-lea postelnicŭ
Salahoriĭ pe josŭ
Alaiŭ ceauşŭ

Ciohordarŭ şi
unŭ saraciŭ
Cincĭ căpitanĭ ageştĭ

Tufeccii

Careta gospod.

Delii

Ciohodarŭ şi
unŭ saraciŭ
Cincĭ căpitanĭ spătăresci

Secretarulŭ.

Vătafulŭ alŭ luminaţilor beizadele şi patru icioglanĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Poruncimŭ Domnia mea vătaşe de paharniceĭ, să fiĭ mumbaşirŭ, ca mâne la ceasurile..... să fie gata totŭ acestŭ alaiŭ pentru luminaţiĭ beizadele. 1792, Martie 14.

Cod. No. XXII, fila 417.

Alaiulŭ pré slăvituluĭ Ratip Efendi, elciu împĕrătescŭ, trecĕtorŭ la Viena.

Dumnéluĭ vel post. epistatulŭ agieĭ cu zapciĭ ageştĭ marĭ şi micĭ şi cu totŭ tacâmulŭ agieĭ.

Dumnéluĭ vel spăt. asemenea cu totŭ tacâmulŭ spătărieĭ.
Dumnéluĭ vel port. asemenea.
Dumnéluĭ turnagiŭ agă, zabitulŭ Bucurescilor, asemenea.
Dumnéluĭ vel armaşŭ, asemenea cu totŭ tacâmulŭ armăşieĭ.
Postelnicĭ câte doĭ călărĭ.

2-lea comisŭ	cu alŭ 3-lea comisŭ.
Vătafŭ de Divanŭ	cu vătafulŭ de paharnicĭ.
Vătafŭ de aproḑĭ	cu ceauşŭ de aproḑĭ.
3-lea vistierŭ	cu alŭ 3-lea postelnicŭ.
3-lea logofĕtŭ	cu alŭ 3-lea logofĕtŭ.
2-lea logofĕtŭ	cu 2-lea vistierŭ.
Vel pitarŭ	cu 2-lea postelnicŭ.
Vel postelnicŭ	cu vel comisŭ.

Doĭ-spre-ḑece ciohodarĭ.
Mehter-başa cu tótă taifaua luĭ.

Cod. No. XX, fila 176.

rului cu Austria, Domnia luĭ avea să fie fórte scurtă. Bĕtrânulŭ Moruz legase prea bune relațiunĭ, ca Dragoman la congresulŭ dela Șiștov, și pregătise ast-fel avenimentulŭ la tronulŭ Moldoveĭ după pacea cu Rușiĭ dela Iașĭ. Dar acéstă Domnie nu convenea Moruzeștilor și decĭ eĭ intrigaŭ pentru de a dobândi pre aceea ce era în mânele luĭ M. Suțu. Și étă cum atuncĭ când Suțu își credea asigurată Domnia țĕreĭ românescĭ, elŭ o perdu, căcĭ se dete tînĕruluĭ Moruz care de abia se instalase în Moldova.

Alaiulŭ dumnéluĭ cinstituluĭ Vițe-consululŭ Rusicĭ.

Polcovniculŭ de têrgŭ cu 50 cazacĭ aĭ sĕĭ.
Vel căpitanŭ za dorobanțĭ cu 50 dorobanțĭ și cu zapciĭ sĕĭ.

Doĭ postelnicei	doĭ postelnicĭ.
Rahtivanulŭ	2-lea pitarulŭ.
2-lea comisŭ	3-lea postelnicŭ.
Ceaușŭ de aprodĭ	vătafŭ de aprodĭ,

Cu ómeniĭ lor.

Unŭ salahorŭ	unŭ saraciŭ.
Doĭ căpitanĭ ageștĭ	doĭ căpitanĭ ageștĭ.
Doĭ căpitanĭ spătărescĭ	doĭ căpitanĭ spătărescĭ.
Treĭ ciohordarĭ	treĭ ciohordarĭ.

Careta Domnéscă cu 6 telegarĭ.
Altă caretă, cu doĭ telegarĭ,
pentru secretarulŭ.

Iω Mihail Constantin Suțul VV. i gospod.

Poruncimŭ Domnia mea vătașe i ceaușŭ de aprodĭ ce suntețĭ maĭ susŭ numițĭ, să avețĭ a găti alaiulŭ acesta, ca mâne Vinerĭ la... ceasurĭ, să se afle toțĭ strînșĭ aicĭ în curtea gospod. spre venirea Domnieĭ séle aicĭ la Domnia nóstră, de unde cu acestŭ alaiŭ avețĭ a vĕ întórce iarășĭ la conaculŭ dumnéluĭ, însă să fițĭ cu purtare de grijă, a nu se face vre-unŭ cusurŭ; așișderea să dațĭ în scire de astădĭ pré sfințieĭ séle părinteluĭ Metropolitŭ, iubitorilor de Dumnedeŭ părinților episcopĭ și dumnélor cinstiților și credincioșĭ boerilor velițĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, halea și mazilĭ, ca mâne, la vremea ce va fi venirea dumnéluĭ cinstituluĭ Vițe-consulŭ, să se afle aicĭ la Domnesculŭ nostru Divanŭ. 1792, Maiŭ 6.

Cod. No. XX, fila 549.

FINEA TOMULUĬ II (ALŬ SERIEĬ 1786 — 1800).

ALŬ IV DELA 1774-1800.

ANEXE

LA

OCUPATIUNEA MUNTENIEI DE CĂTRE AUSTRIACI

DUPĂ

CADEREA LUI N. MAVROGHENI

ȘI

DIN DOMNIA LUI M. SUŢU.

ANEXE LA ANIĬ 1790—1791

Dămŭ aci o serie de documente carĭ complectă studiulŭ nostru despre timpulŭ ocupațiuneĭ austriace în Muntenia, după căderea și uciderea luĭ N. Mavrogheni.

O mare parte din aceste documente sunt din condica No. 18, dela Arhiva Statuluĭ, tóte inedite până astădĭ. Unele sunt după originale aflătóre în posesiunea nóstră.

La pag. 228 a tomuluĭ III, alŭ serieĭ 1774—1800, amŭ amintitŭ jurămêntulŭ cerutŭ boerilor muntenĭ de principile de Saxa-Coburg, când óstea austriacă intră în Ducurescĭ în 1789 după bătălia dela Rômnic (10 Noembrie stilŭ noŭ). In vol. II de legende amŭ naratŭ fapta patriotică a boerimeĭ muntene prin care a înlăturatŭ jurămêntulŭ impusŭ de principele de Saxa-Coburg.

După ce Austria se vědu la strimtóre prin joculŭ politiceĭ Prusieĭ și alŭ Anglieĭ, administratorele austriacŭ din Muntenia, póte și fiind-că aflase cum boerimea bucureșteană nu prestase nicĭ unŭ jurămêntŭ, aŭ supus-o să dée unŭ altŭ jurămêntŭ, ce l'amŭ descoperitŭ acum maĭ în urmă și pe care îlŭ dămŭ în facsimile. Prin acestŭ jurămêntŭ boerilor li se cere să numéscă pe Impĕratulŭ Leopold *„protectorŭ stăpânulŭ multor țĕrĭ“*, și promitŭ acestuĭ protectorŭ «de a uni folosulŭ pămêntuluĭ romanescŭ cu interesulŭ stăpânireĭ séle pentru binele de obște». Boeriĭ maĭ jură că vor ajuta după putință la trebuințele ostășescĭ, după starea și puterea țĕriĭ. Dar Austria se légă a păzi privileghiurile țĕriĭ și de a ocroti țĕra. Acestŭ jurămêntŭ este din 21 Maiŭ 1790.

Şi acum să aducemŭ acte relative la requisiţiunile făcute sub Austriacĭ şi la diferite fapte din acelŭ timpŭ, în legătură cu ocupaţiunea.

Pitacŭ către vel spătarŭ şi către vel agă, că ne fiindŭ de ajunsŭ suma carelor, ce s'aŭ făcutŭ orênduială, pentru bolnavĭ ostaşĭ, ce trecŭ spre Craiova, să facă dumnéluĭ vel spătarŭ 25 de care, i dumnéluĭ vel agă 13 care, şi până la vremea tociĭ, să le facă teslimŭ la orênduiţiĭ căprarĭ, să ridice bolnaviĭ dela Fundenĭ, fiind-că este zăbavă până a se face din judeţŭ. 1791, Martie 1.

Cod. No. XVIII, pag. 41.

Poruncă la dumnéluĭ vel agă, a îndemna pe neguţitorĭ să mérgă la lagărulŭ *dela Ialomiţa* cu de-ale mâncăriĭ şi ale bĕuturiĭ, şi vorŭ fi slobodĭ a vinde cum vor vrea. 1790, Martie 3.

Porunca ce s'aŭ făcutŭ către dumnéluĭ vel vist. în dosulŭ raportuluĭ dumnéluĭ, pentru orzulŭ ce aŭ datŭ egumenulŭ Plătărişténul.

S'aŭ vĕdutŭ la Divanŭ adeverinţa ce are egumenulŭ la mânile séle, care adeverinţă este bună dovadă întocmaĭ ca o cfetanţie, cum că acestea dece chile şi jumătate de orzŭ aŭ intratŭ în magazie, făcêndu-se tezlim la dumnéluĭ oberst laitnant Şelimber, precum însu-şĭ cu scrisórea dumnéluĭ adeveréză acésta, care trebue să prindă locŭ ca o cfetanţie, şi dreptate are egumenu, orĭ dela comisia dumnéluĭ fon Flex-Direction, séŭ dela oberştu laitnant Şelimber să i se plătéscă, ci dară să grăescĭ dumnéta de acésta cu dumnéluĭ oberstul Elinser, spre a i se orêndui plata acestuĭ orzŭ, să nu-'l lase păgubaşŭ, fiind-că atuncĭ aŭ fostŭ dumnéluĭ Şelimber magazierŭ, şi pentru căcĭ husariĭ dumnéluĭ Kimegher polcovnicŭ aŭ adusŭ acestŭ orzŭ la magazie, de aceea către dumnéluĭ aŭ datŭ acelŭ rĕspunsŭ de primirea acestuĭ orzŭ la magazie, şi este destulă încredinţare. 1790, Maiŭ 3.

Cod. No. XVIII, pag. 126.

S'aŭ datŭ poruncă la vel agă, ca să *orênduiască o saca la casele dumnéluĭ vorniculuĭ Slătinénu, unde este conacu ecselenţieĭ sale gheneraluluĭ* Şmerţing, unde este şi spiţerie, fiindŭ trebuinciósă.

După însciinţarea medel. Gegorie poşte-maister, că este trebuinţă a se trimete 1180 oca fierŭ, pentru podulŭ ce se face peste apa Buzĕuluĭ, s'aŭ datŭ poruncă la comisia visterieĭ ca să-'lŭ trimiţă. 1790, Maiŭ 6.

Publicaţiĭ la 12 judeţe către ispravnicĭ pentru ostaşiĭ ce vorŭ maĭ face de acum înainte supĕrare a lua care dela locuitorĭ, să-'ĭ însciinţeze Divanuluĭ cu grabă, şi pentru nisce boĭ ce aŭ fugitŭ la eşirea oştirilor la lagărŭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud...... sănĕtate; veţĭ sci că Măria sa pré Inaltulŭ Principe aŭ datŭ straşnică poruncă, cum că de acum înainte, orĭ dela ce regimentŭ se va lua de verĭ-care ofiţirŭ şi ostaşŭ măcar numaĭ unŭ carŭ alŭ locuitorilor maĭ multŭ peste orênduiala luĭ, va fi îndestulŭ numaĭ însciinţarea dumné-vóstră adevĕrată, de ce ofiţerŭ anume şi de care reghimentŭ s'aŭ luatŭ, şi are dată porunca prea Inaltulŭ Principe, a se orêndui într'adinsŭ *stapsŭ*-ofiţir de le va scóte acelea care 'şĭ va lua şi căḑuta pedépsă; ci dară nu lipsimŭ a vě înscĭinţa ca să aveţĭ în grijă, şi îndată ce se va întêmpla a se maĭ lua de verĭ-care ofiţerŭ şi ostaşŭ unŭ carŭ măcar maĭ multŭ peste orênduiala luĭ, numaĭ decâtŭ cu grabŭ să înscĭinţaţĭ cum 'lŭ chiamă şi din ce reghimentŭ este? şi nu numaĭ se va scóte acelea care de către orênduitulŭ staps-ofiţir ce într'adinsŭ este orênduitŭ de Inaltulŭ Principe, ci încă 'lŭ va aduce şi în osândă a i se face şi căzuta pedépsă; aşişderea vě înscĭinţămŭ, că la eşirea oştirilor din Bucurescĭ fiindŭ vremea ploiósă s'aŭ perdutŭ din vitele Crăescĭ dela reghimentulŭ *Erste Secler* însă din celea de tăiatŭ, treĭ boĭ vineţĭ însemnaţĭ cornulŭ cu numěrul 17, i doĭ tăuraşĭ negri de treĭ anĭ, şi alţĭ doĭ boĭ galbenĭ, fără de alte semne; pentru care se poruncesce dumné-vóstră, ca să cercetaţĭ în totŭ judeţulŭ, să se găséscă acestea vite şi se le trimiteţĭ aicea cu înscĭinţarea dumné-vóstră. 1790, Maiŭ 6, Bucurescĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 130.

S'aŭ făcutŭ poruncă către dumnélor cămăraşŭ za Ocna Telega sud Prahova, ca se puie pe Luţicon soldatulŭ în Ocnă, ca să se osândéscă după vinovăţia luĭ, avêndu-lŭ în bună pază, şi le-aŭ trimesŭ şi o carte în limba nemţéscă întru care se coprinde vinovăţia luĭ şi hotărîrea judecăţeĭ ce i s'aŭ făcutŭ după pravilele ostăşescĭ, ca să o aibă întru păstrare, spre a fi scĭutŭ în orĭ-ce vreme, şi să aibă a da adeverinţă la mâna numituluĭ mumbaşirŭ, cum că li s'aŭ făcutŭ teslimŭ; pentru care s'aŭ poruncitŭ şi dumnéluĭ vel armaşŭ, ca îndată ce va lua poruncă, să-'lŭ triméţă la Ocnă fără de zăbavă. 1790, Maiŭ 10.

Cod. No. XVIII, fila 140.

Către dumnéluĭ cinstitŭ landis comisarŭ Sulcovicĭ, ca să vaḑă înscĭinţarea ce face Costandin căpitanulŭ de lefegiĭ, ce este orênduitŭ mumbaşirŭ în sud Ilfov, pentru carele i salahoriĭ ce s'aŭ făcutŭ orênduială într'acelŭ judeţŭ, pentru trebuinţele lagăruluĭ, din care va înţelege din ce pricină nu se potŭ împlini carele i salahoriĭ, ci fiind-că dumnéluĭ este orênduitŭ asupra aceşteĭ trebĭ, să binevoiască a pune la orênduială şi a face îndreptare pentru carele ce sunt luate de ostaşĭ la plecare, şi nicĭ până acum nu s'aŭ slobodḑitŭ a veni, din care pricină nu se póte face împlinire orênduita sumă a lagăruluĭ. 1790, Maiŭ 17.

Poruncă către dumnéluĭ vorniculŭ Slătineanu i către vistierulŭ dumnéluĭ Costandin Ştirbeĭ, ca să facă socotéla pentru baniĭ cislelor i cheltuelile ce s'aŭ plătitŭ şi care nu s'aŭ plătitŭ.

Fiind-că mulţĭ se jăluescŭ Divanuluĭ din ceĭ ce aŭ datŭ lucrurĭ şi nu li s'aŭ plătitŭ, cerêndŭ dreptulŭ lor pe lucrurile ce li s'aŭ luatŭ, şi fiind-că Divanulŭ scie cum că s'aŭ datŭ şi dela visterie banĭ cu nume de cheltuelĭ, şi s'aŭ făcutŭ şi cislă pe Bucurescĭ pentru baniĭ de cheltuelĭ, pentru aceea voesce Divanulŭ a sci, ce banĭ de cheltuélă s'aŭ datŭ dela visterie? pentru care cheltuelĭ anume? cum şi ce banĭ s'aŭ împlinitŭ? şi pentru care iarăşĭ cheltuelĭ anume? şi unde s'aŭ datŭ aceĭ banĭ? şi aceştia ce se jăluescŭ că nu li s'aŭ plătitŭ şi aŭ să iée, din care cheltuelĭ sunt? de s'aŭ plătitŭ acele cheltuelĭ, orĭ dela visterie, orĭ din cisla Bucurescilor? şi pentru ce nu li s'aŭ plătitŭ dreptulŭ lor până acum? Divanulŭ orênduesce pe dumnéta, ca unulŭ ce aĭ stătutŭ şi în dregětoria visterieĭ şi sciĭ socotelile acestea, ca de tóte cu amĕruntulŭ să cercetezĭ şi să facĭ socotélă, cerêndŭ şi dela starostea, i dela dumnéluĭ spăt. i aga, să-'şĭ aréte împlinirea ce s'aŭ făcutŭ de cisla cea orênduită, şi se arĕţĭ Divanuluĭ în scrisŭ pe largŭ; la care orênduesce Divanulŭ zapciŭ la tréba acésta, pe vătafulŭ de visterie, şi dumnéta vornice Slătinene, la tóte socotelile să fiĭ împreună. 1790, Maiŭ 17.

Cod. No. XVIII, pag. 148.

Poruncă către toţĭ de obşte a nu merge nimenea altulŭ la lagărŭ, afară de ceĭ ce se arétă într'acéstă carte.

Dela Divanulŭ Principatuluĭ ţĕreĭ Românescĭ.

In sciinţă să fie tuturor de obşte, boerilor marĭ şi micĭ, slujitorilor şi tuturor tagmelor verĭ de ce bréslă séŭ rênduială vorŭ fi, că Măria sa pré Inaltulŭ Principe Koburg, marele comandirŭ alŭ tuturorŭ oştirilor, prin luminatŭ orderulŭ Inălţimeĭ sale, dela Maiŭ 19, după călindarulŭ noŭ, straşnicŭ poruncesce, cum că la Armadia cea mare ce este subt comanda dumnéluĭ Feld-Marşal-Leitnant Baron Spleni, împreună cu domnulŭ ghenararŭ maior Smerţ i maiorŭ *(nedescifrabilŭ)* este să se afle numaĭ dumnéluĭ ispravnicŭ de Ilfov, şi dumnéluĭ ispravnicŭ dela Argeş, carĭ sunt a fi pe lângă dumnéluĭ sulcovicĭ *Landis comisaris*, iară afară dintr'aceştĭ doĭ ispravnicĭ, şi din dumnéluĭ vel vist. Scarlat Grecénul, nicĭ unŭ boerŭ, séŭ altŭ slujbaşŭ, omŭ ce nu se ţine de armadie, să nu fie slobodŭ a se afla acolo la lagărŭ, nicĭ a veni acolo fără de slobodenia şi porunca Inălţimeĭ sale, care slobodenie şi poruncă ânteiŭ trebue să se ceară şi să se aştepte rĕspunsŭ, căcĭ într'altŭ chipŭ de se vorŭ îndrăsni, séŭ se vor cuteza cinevaşĭ a face urmare, va fi silitŭ Inălţimea sa, peste voia Inălţimeĭ séle, a dojăni pe uniĭ ca aceia, iară neguţitoriĭ şi ómeniĭ proştĭ, ce ducŭ de vêndare orĭ-ce, aceştia sunt slobodĭ a merge cu lucrurĭ de vêndare, carĭ aŭ ânteiŭ să vie la mine celŭ maĭ josŭ iscălitŭ Feld-Marşalulŭ Leitnant Enţimberg, spre a le da la mânĭ paşuşurile mele pentru cunoscinţa şi priminţa lor la lagărŭ şi pentru diafendipsisŭ dela vre-o supĕrare lor, séŭ mărfurilor lor; decĭ, acéstă înaltă poruncă ce s'aŭ cetitŭ la divanŭ întru audulŭ tuturor, iată o publicămŭ şi o vestimŭ la toţĭ de obşte, ca fiteş-carele, orĭ de ce tréptă vor fi, omŭ ce nu se ţine de armadie, afară din dumnélor maĭ susŭ numiţiĭ boerĭ, să nu aibă a merge şi a se afla acolo la lagărŭ; pentru care să poruncesce dumnéluĭ vel vist. ca şi boerilor şi boerinaşilor ce s'aŭ trimisŭ la acestŭ lagărŭ, să le poruncescĭ a se întórce înapoĭ; aşişderea poruncesce divanulŭ şi dumnéluĭ vel spăt. şi dumnéluĭ vel agă să faceţĭ acéstă poruncă sciută şi cunoscută la toţĭ de obşte; iară care din negustorĭ şi ómenĭ proştĭ vor vrea să ducă la vêndare orĭ-ce, se le poruncescĭ a veni ânteiŭ la mine celŭ maĭ josŭ iscălitŭ să le daŭ paşuşurĭ şi să-'ĭ slobodĭ a merge cu lucrurile de vêndare. 1790, Maiŭ 19.

Cod. No. XVIII, pag. 139.

După rĕspunsulŭ comisieĭ visterieĭ pentru cererea ce face dumnéluĭ senior Raicovicĭ, a i să da şépte care de maldărŭ pe sĕptămână, s'aŭ făcutŭ poruncă către Vasile biv logof. za visterie, vechilŭ isprăvniceĭ de curte, ca din carele isprăvnicescĭ ale dărvarilor, care posluşescŭ la curţile măriilor lor ghenerarilor şi la alte părţĭ, ce acum sunt la ordie, să orênduiască şépte care pe sĕptĕmână, a căra maldărŭ pentru caiĭ domnieĭ séle senior Raicovicĭ, pe carĭ daturĭ să se iée chitanţie. 1790, Maiŭ 24.

Cod. No. XVIII, pag. 162.

Publicaţiĭ la 12 judeţe pentru caiĭ împĕrătescĭ ce se perdŭ dela lagărŭ şi dela păşune.

Poruncă către ispravniciĭ ot sud.......

Find-că de apururea se întêmplă de fugŭ şi se perdŭ caĭ de pe la reghimenturĭ, atâtŭ dela lagărŭ câtŭ şi dela păşune, pentru acésta poruncesce Măria sa prea Inălţatulŭ Prinţip Coburg, gheneralŭ feld-marşal, comandirulŭ şi oblăduitorulŭ ţĕriĭ aceştia, ca pe la tóte judeţele să se dée straşnice poruncĭ zapciilor şi tuturor slujbaşilor, ca orĭ unde se va afla, séŭ se va pripăşi niscare-va caĭ împĕrătescĭ, îndată, fără nicĭ o altă zăbavă, să se adevereze şi cu grabă să se trimită aicĭ; decĭ după prea înaltă poruncă, Divanulŭ vĕ poruncesce să daţĭ straşnice poruncĭ, atâtŭ zapciilor de prin plăşĭ, şi altor sluşbaşĭ aĭ judeţuluĭ, câtŭ şi pârcălabilor de prin sate şi maĭ vêrtosŭ vornicilor, ca orĭ unde va afla, séŭ se va pripăşi niscare-va caĭ de aceştia, perduţĭ şi de pripasŭ, îndată, fără de nimicŭ zăbavă, să aibă a-'ĭ trimite aicĭ, la ecselenţia sa ghenerarŭ feld-marşal-leitnant baron fon Enţiberh, fără de a nu se ţinea la dênşiĭ popriţĭ, căcĭ în urmă, dovedindu-se, vor fi de nevoĭe. 1790, Maiŭ 24.

Douĕ sĕptămânĭ sunt de când s'aŭ furatŭ domnieĭ séle biv vel vist. Constantin Ştirbeĭ divanitulŭ, nóptea din grajdŭ unŭ calŭ murgŭ închisŭ, cam negru i pintenogŭ de unŭ piciorŭ d'inapoĭ, calŭ de mijlocŭ, dară legatŭ bine; să poruncițĭ dumné-vóstră şi pentru acesta la toţĭ de obşte, ca unde se va găsi, orĭ vêndutŭ séŭ ascunsŭ, luându-se să se trimită negreşitŭ, şi va lua bunŭ bacşişŭ colăcaşulŭ acela.

Către dumnéluĭ vel vist. cum că Măria sa prea Inaltul prinţipŭ prin în scrisŭ poruncă ce aŭ trimisŭ la Divanŭ, cere să 'i se trimită la ordie ḑece care mocănescĭ, fiindŭ trebuinţă, ci dară dumnéluĭ să grijéscă acum îndată să se pornéscă aceste care, care să le ducă în mâna domnieĭ séle Landis-Comisarŭ Sulcovicĭ. 1790, Maiŭ 28.

Cod No. XVIII, pag. 163

Poruncă către comisia visterieĭ după nota dumnéluĭ Oberst-Leitnant, cum că cinstita direcţie a Ardéluluĭ *voesce să dée şese şeicĭ gătite a fi pentru căratulŭ zacherelelor pe apa Oltuluĭ, dela Rômnic sud Vâlcea până la Slatina, unde este hotărîre de a se descărca, care vor fi* încărcate cu orzŭ din Curnut şi până la Rômnic, unde trebue a se trimite; la care şeicĭ arétă *că afară de cârmaciĭ ceĭ trebuincioşĭ şi optŭ luntraşĭ,* face trebuinţă încă peste aceştia a se maĭ orêndui şi doĭ purtătorĭ de grijă pentru încărcatŭ, pentru dusŭ şi pentru feritŭ de primejdie, urmândŭ după povăţuirea ofiţeruluĭ dela Rômnic, ce este orênduitŭ pentru acéstă trébă, şi plata o lasă la buna socotinţă a Divanuluĭ, ca una ce trebue să o dée ţéra, de care Divanulŭ nu lipsesce a însciinţa dumi-sale ca să facă orênduială de ómeniĭ ceĭ trebuincioşĭ. 1790, Maiŭ 26.

Cod. No. XVIII, pag. 165.

După raportulŭ comisieĭ visterieĭ pentru ceĭ ce aŭ fostŭ orênduiţĭ a cumpĕra zacherea, ca cea ce s'aŭ cumpĕratŭ până acum să fie bine luată, iar ce banĭ vor fi daţĭ pe la locuitorĭ, fiind-că se plângŭ că n'aŭ zacherea, şi ce banĭ vor fi rĕmasŭ la cumpĕrătorĭ, să se iée înapoĭ. 1790, Maiŭ 27.

Cod No. XVIII, pag. 165.

Publicaţiĭ la 12 judeţe pentru doĭ ómenĭ fugiţĭ şi cincĭ caĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... să faceţĭ în scire, că dela lagărulŭ ot Giurgiul, la 5 ale luneĭ luĭ Iunie, după călindarul noŭ, aŭ fugitŭ doĭ ómenĭ, însă unulŭ anume Giulbarfi dela Cicşomlu, holteŭ neînsuratŭ, meşterŭ zidarŭ, omŭ înaltŭ, pĕrulŭ capuluĭ castaniŭ, şi legatŭ cu códă cam scurtă, asemenea şi mustăţile cam rarĭ la pĕrŭ, faţa obrazuluĭ prelungă şi uscăţivŭ, nasulŭ lungŭ, omŭ ca de 30 anĭ, scie să vorbescă romănesce şi unguresce, ce aŭ fostŭ vizitiŭ la Ritmaister Baroslan; altulŭ anume Mihaiŭ Calemet, născutŭ în ţinutulŭ Buzĕŭ, omŭ de 35 anĭ, de statŭ scurtŭ şi grosŭ, la obrazŭ lăteţŭ, pĕrulŭ capuluĭ castaniŭ şi tăiatŭ, mustaţa grósă şi roşie atârnată la vale, vorbesce romănesce şi unguresce, aŭ fostŭ argatŭ la Ritmaister Rabacociu, din regimentulŭ luĭ Barco; aşişderea la 4 ale luneĭ luĭ Iunie, iarăşĭ după călindarulŭ noŭ, aŭ peritŭ treĭ caĭ dela păşune unuĭ oficheal dela lagărŭ, însă unŭ calŭ negru înaltŭ de 14 pumnĭ, de 7 anĭ, fără alte semne, atâta numaĭ că la piciorulŭ stângŭ din napoĭ are herŭ M, i altŭ calŭ galbenŭ, înaltŭ de 14 pumnĭ, de optŭ anĭ, scoverdatŭ de şele, cu unŭ semnŭ albŭ pe nasŭ, cu dungă négră pe spinare, urechea dréptă puţintelŭ spintecată, pe piciorulŭ dreptŭ d'inapoĭ cu herŭ M. B. şi altŭ calŭ murgŭ deschisŭ, înaltŭ de 14 pumnĭ, de 6 anĭ, cu dungă négră pre spinare, cu herŭ la piciorulŭ stângŭ d'inapoĭ; pentru care Divanulŭ vĕ poruncesce să daţĭ poruncĭ pre la zapciĭ de prin plăşĭ, pe la pârcălabĭ, pe la toţĭ slujbaşiĭ judeţuluĭ, ca să facă cercetare în totŭ judeţulŭ dumné-vóstră, ca să se găséscă aceştĭ ómenĭ şi caĭ, şi găsindu-se aceştĭ doĭ ómenĭ, să aveţĭ a'ĭ trimete aicĭ la Ecselenţa sa General feldmarşal-leitnant, iară aceştĭ treĭ caĭ să'ĭ trimeteţĭ la lagărŭ în ordia cea mare, la stab-prefus, şi bună încredinţare să aibă, că va căpĕta plată îndestulă acelŭ care va dovedi aceştĭ ómenĭ i caĭ. Aşişderea vi să maĭ dă în scire, că la optŭ ale luneĭ după călindaralŭ noŭ, dela păşune, aŭ peritŭ cincĭ caĭ, însă o iapă vênătă închisă, de anĭ 8, 'naltă de pumnĭ 15, unŭ calŭ vênătŭ deschisŭ de anĭ 9, 'naltŭ de pumnĭ 15, unŭ calŭ şargŭ cu picerele negre de anĭ 5, naltŭ de $13^1/_2$ pumnĭ; unŭ calŭ murgŭ deschisŭ, fără altŭ semnŭ, de anĭ 10 'naltŭ de 15 pumnĭ; unŭ mânzŭ vênătŭ închisŭ de 1 anŭ; pentru care să urmaţĭ iarăşĭ a face cercetare, ca să se găsóscă negreşitŭ, şi să se aducă aicĭ la dumnéluĭ domnul Ritmaister Iglă, şi bunŭ bacşişŭ va căpĕta celŭ ce-'ĭ va duce. 1790, Maiŭ 29.

Cod. No. XVIII, pag. 171.

Poruncă către vătavulŭ de plaiulŭ Câmpiniĭ, sud Prahova, cum că dela cincĭ ale luneĭ luĭ Maiŭ i s'aŭ poruncitŭ pentru cârciumile din drumulŭ Câmpiniĭ dintr'acelŭ plaiŭ, ca să cerceteze de cine se ţinŭ şi cu ce aşeḑĕmêntŭ? fiind-că are cheltuiţĭ banĭ cămara împĕrătéscă la acele namestiĭ, şi până acum n'aŭ maĭ venitŭ divanuluĭ în scire după porunca ce aŭ avutŭ, şi se cădea acum a-'ĭ trimete mumbaşirŭ cu trépădŭ, ci dar acum facŭ zăbavă să trimiţă însciinţare. 1790, Iunie 2.

Cod. No. XVIII, pag. 176.

Poruncă la ispravniciĭ Muscel, că pentru cârciumile ce sunt făcute în drumulŭ Branuluĭ, care s'aŭ făcutŭ cu cheltuiala cămăriĭ crăescĭ, s'aŭ gasitŭ cu cale ca aceĭ ce ţinŭ în stăpânirea lor acele cârciume, în loculŭ cheltueliĭ carĭ era datorĭ şi poruncițĭ a întórce la cămara crăiască, se fie datorĭ a drege şi acelŭ drumŭ alŭ Branuluĭ, şi dumnélor se orênduiască mumbaşirŭ asupra acelor ce le stăpânescŭ cârciumile, a drege fără de zăbavă, şi să nu se nădăjduiască numaĭ că aŭ poruncitŭ, ci să pórte şi grijă a se drege, şi să însciinţeze Divanuluĭ de urmarea ce aŭ făcutŭ, şi ce mumbaşirŭ aŭ orênduitŭ; deosebitŭ de acésta fiind-că dumnéluĭ Landis comisarŭ Gaodis aŭ cerutŭ salahorĭ, să facă o sumă care fênŭ, aicĭ la acelŭ judeţŭ, pentru trebuinţa trecĕtorilor transporturilor, care fênŭ fiind-că este să se plătéscă cu banĭ pe la conacele aceluĭ drumŭ, divanulŭ aŭ socotitŭ, ca aceĭ ce ţinŭ cârciumele să se încarce a face şi fênulŭ, cu salahoriĭ şi plata de la dênşiĭ, fiind-că vor să-'şĭ facă alişverişulŭ lor, şi pentru a putea face acestŭ fênŭ cu înlesnire, să-'ĭ dée dumnélor ajutorŭ cu salahoriĭ şi la amêndoue să pórte grija a nu se face vre-unŭ cusurŭ. 1790, Iunie 2.

Cod. No. XVIII, pag. 176—177.

Rĕspunsŭ către Clucerulŭ Cârlova, ispravniculŭ judeţuluĭ Buzĕŭ, pentru jalba ce aŭ trimisŭ asupra meh-mandaruluĭ dela lagărulŭ de acolo, pentru care aŭ scrisŭ ecselenţia sa Enţimberg Feld-Leitnant către ecselenţia sa Feld-marşalŭ Leitnant Stader însu-şĭ în dosulŭ jălbiĭ dumnéluĭ, ci dar însu-şĭ acéstă jalbă însemnată să aibă a o da în mânele ecselenţieĭ séle şi-'şĭ va afla tótă îndestularea dreptăţiĭ luĭ. 1790, Iunie 5.

Cod. No. XVIII, pag. 181.

Poruncă către dumnéluĭ vel spătarŭ, după reportulŭ dumnéluĭ vist. Grădişténu, ca să facă mare strînsóre tuturor celor ce sunt la cisla carelor, cu totŭ felulŭ de străşnicie, ca negreşitŭ până în 2—3 ḑile, să se împlinéscă toţĭ banchiriĭ carelor, şi să se dée la dumnéluĭ vist. Grădişténu. 1790, Iunie 21.

Cod. No. XVIII, pag. 209.

Dela Divanul principatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, poruncă către medelnicerulŭ Grigorie Hrisoscoleu.

Iţĭ facemŭ în scire, că încă de astă-iarnă, după buna venirea oştirilor crăescĭ, s'aŭ datŭ în scire prin ispravniciĭ judeţuluĭ Prahova, la toţĭ stăpâniĭ moşiilor din drumulŭ Timeşuluĭ, ca să se apuce a face cârciumele aceluĭ drumŭ, la locurile cele obicĭnuite, unde să aşeḑe şi tóte celea trebuinciόse de conacŭ, ca să găséscă călĕtoriĭ şi ómeniĭ împĕrătescĭ, ce mergŭ şi vinŭ pe acelŭ drumŭ, cu zacherele de hrana oştirilor şi cu alte trebuinciόse adăpostirĭ pentru dênşiĭ şi pentru vitele lor şi cele trebuinciόse cu plată de banĭ, cu folosulŭ şi câştigulŭ lor, fără de nicĭ o pagubă, şi ne-urmândŭ stăpâniĭ moşiilor a griji de acésta, aŭ pătimitŭ rĕŭ, atâtŭ călĕtoriĭ ce veniaŭ dinlăuntru, câtŭ şi cărăuşiĭ ce aduceaŭ proviantŭ, de lipsa celor trebuinciόse, şi de iuţimea vremeĭ de iarnă, ne-avêndŭ conacŭ de adăpostire, în câtŭ unora li s'aŭ întêmplatŭ şi mórte din viforulŭ ce aŭ datŭ ântêiŭ; dreptŭ aceea trebuinţa aŭ silitŭ a face Inalta gubernie, o urmare cuviinciόsă la acésta, şi s'aŭ aşeḑatŭ unŭ Ioan Manole cu tovarăşulŭ sĕŭ marchitanĭ, de aŭ făcutŭ cârciumĭ din pajişte, cu cheltuiala din cămara crăiască, unde aŭ pusŭ de tóte celea trebuinciόse pentru odihna şi îndestularea călĕtorilor, după cum se urméză şi până acum; dar fiind-că Domnia ta aĭ datŭ jalbă Divanuluĭ pentru cârciuma din Valea Ursuluĭ, ce este pe moşia dumitale, bănuindŭ pentru ce să facă acestŭ alişverişŭ pe moşia dumitale şi aĭ cerutŭ a o ţine dumnéta şi să rĕspunḑĭ cheltuiala ce s'a făcutŭ, Divanulŭ primesce acéstă cerere a dumitale, după dreptatea ce aĭ, ca o moşie ce este a dumitale, care nicĭ împĕrăţia, nicĭ Inaltulŭ prinţipŭ nu voesce acésta a te pagubi, séŭ a te isterisi de veniturile séle; însă fiind-că baniĭ cheltuelilor ce s'aŭ făcutŭ la aceste cârciume se cerŭ acum la cămara crăéscă, după cum și orderŭ dela Inaltulŭ prinţipŭ s'aŭ datŭ la Divanŭ, în două rêndurĭ, pentru acésta, și pe lângă acésta fiind-că celŭ ce va să ţie cârciumile de iérnă, trebue de acum să se scie așeḑatŭ, spre a putea să pue atâtŭ fênulŭ celŭ trebuinciosŭ de conace a-'lŭ găti și a-'lŭ strînge de acum, până nu trece vremea fênuluĭ, cum și grăunţele și tóte cele-l-alte ce trebue din vremea lor să le căpuéscă, la care acestea cere Divanulŭ bună încredinţare și siguranţă dela dumnéta, că le veĭ păzi după cum și numitulŭ Ión Manole asemenea este legatŭ la înalta gubernie; iată într'adinsŭ se scrie dumitale acéstă poruncă, la care ceremŭ rĕspunsŭ hotărîtŭ dela dumnéta în scrisŭ până în 5, 6 ḑi'e, adecă: de vreĭ dumnéta să ieĭ cărciuma asupra dumitale, să plătescĭ acum baniĭ cheltueliĭ ce s'aŭ făcutŭ la cârciumă și la împrejmuirile eĭ, carĭ sunt să se dée la cămara crăéscă? să plătescĭ dumnéta luĭ Ión Manole natura ce va fi strînsă la cârciumă, cum: vinŭ, rachiŭ, bucate pentru trebuinţa călĕtorilor, cu preţulŭ ce le-ar fi vêndutŭ elŭ? și pentru ca să fie Divanulŭ bine nădăjduitŭ, că dumnéta veĭ fi însu-șĭ silitorŭ a avea tóte cele trebuinciόse pe iérna viitóre, cum: vinŭ, rachiŭ, pâne, fênŭ, grăunţe și adăpostire de odihna călĕtorilor și nu se va face vre-unŭ cusurŭ, să puĭ dumnéta la Divanŭ, ca unŭ amanetŭ, talerĭ 2000, să stea în păstrare, ca când se va face vre-unŭ cusurŭ și se va întêmpla a pătimi călĕtoriĭ vre-o o lipsă de cele trebuinciόse, séŭ primejdie din neaflarea adăpostireĭ, să rĕspunḑĭ cu acestŭ amanetŭ; iară când dumnéta acestea nu le veĭ primi a le face, atuncĭ va rĕmânea asupra numituluĭ Ión Manole, în câtŭ nu maĭ va fi vremea rĕzmiriţiĭ, iară nu maĭ multŭ, pentru că dumnéta aĭ dreptate adevĕratŭ ca unŭ stăpânŭ alŭ moșieĭ a le ţine acestea, dar și trebuinţa vremeĭ rĕsboiuluĭ urméză a înlesni trebuinţele oștirilor și a celor ce călĕtorescŭ pentru oștirĭ, care este folosŭ alŭ ţĕriĭ și bine de obște; ci dar la una dintr'acestea două așteptămŭ rĕspunsŭ hotărîtŭ. 1790, Iulie 23.

(Asemenea poruncă și la egumenulŭ Mărginénu și la egumenulŭ Sinaitul).

Cod. No. XVIII, pag. 234—235.

Poruncă către dumnéluĭ vel spătarŭ, i vel agă și starostea de neguţitorĭ, ca să facă publicaţie în totŭ têrgulŭ și la toţĭ de obște, pentru o corabie mare bună de vênḑare, ce este la Coeni lângă Argeș, ce este luată dela turcĭ, ca cine va fi muștereŭ să mérgă la dumnéluĭ Hoembruc, maiorŭ dela pontinerĭ, să se tocméscă şi să o cumpere. 1790, Septembrie 19.

Cod. No. XVIII, fila 257.

Poruncă către ispravnicii ot sud Slam-Rômnic.

Fiind-că din cisla banilor căratuluĭ zachereleĭ dela Focșanĭ, sunteţĭ dumnévóstră, rĕmășiţă bună tal. 561, afară de tal. 404 ce aţĭ arĕtatŭ pricină de morţĭ şi fugiţĭ, care banĭ fiind-că să cere la cămara crăiască, fără altă prelungire maĭ multŭ, pentru care ne-aţĭ pusŭ sorocŭ de 10 ḑile ca să-'ĭ împliniţĭ, éată să trămite într'adinsŭ acestŭ *acam-bașa* anume.... cu care vĕ poruncimŭ strașnicŭ, ca fără altă prelungire, să aveţĭ a numĕra negreșitŭ în mânele luĭ toţĭ acești banĭ, ca cu unŭ ceasŭ maĭ înainte să se afle aicĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 273.

Publicaţiĭ la agă i la spăt. şi la tóte judeţele pentru optŭ catane fugite.

Optŭ catane dela regimentulŭ luĭ Kenih, aŭ fugitŭ..... anume Paul Covancic, dela escadronulŭ obriştuluĭ d'ântêiŭ, viţ căprarŭ din ţéra unguréscă, din ţinutulŭ Rapul, din satulŭ Iutăvenĭ, vêrsta luĭ de anĭ 22, catolicŭ, holteiŭ, 'naltŭ de 5 şucurĭ, la faţă lungŭ, ochiĭ albaştriĭ, pĕrulŭ capuluĭ murgŭ închisŭ, fără barbă, cu o iapă vênătă rotată, fără alte semne, de anĭ nouă, 'naltă de 14 pumnĭ şi doue ţóle.

Ştefan Morani, ipacŭ dela acelŭ escadronŭ, catană din ţéra comitatuluĭ Ciongradi, din satulŭ Topolia, de anĭ 25, catolicŭ, holteiŭ 'naltŭ de 5 şucurĭ i 5 ţolurĭ şi două strijĭ, la obrazŭ rotundŭ şi roşu, ochiĭ albaştri camŭ căpruĭ, cu unŭ calŭ romănescŭ murgŭ închisŭ, fără alte semne, de 8 anĭ, 'naltŭ de 14 pumnĭ şi doue ţóle.

Mihaiŭ Tamaşĭ, ipacŭ dela acelŭ escadronŭ, dela Pesta din satulŭ Căcinemet, de anĭ 25, calvinŭ, cu meşteşugŭ pânzarŭ, holteiŭ, 'naltŭ de 5 şucurĭ i şése ţolurĭ, ochiĭ i barba şi pĕrulŭ murgĭ închise, cu unŭ calŭ românescŭ negru, pintenogŭ la piciorulŭ dreptŭ d'inapoĭ, de anĭ 5, 'naltŭ de 14 pumnĭ şi doue ţóle.

Iosif Bresiciu, dela escadronulŭ obriştuluĭ alŭ doilea din ţéra Raab, din satulŭ Banstorf, de anĭ 23, papistaşŭ, holteiŭ, 'naltŭ de cincĭ şucurĭ i cincĭ ţolurĭ şi două strijĭ, la obrazŭ lungŭ şi slabŭ, pĕrulŭ capuluĭ negru, fără barbă, cu unŭ calŭ murgŭ închisŭ, fără alte semne, de anĭ 11, 'naltŭ de 14 pumnĭ şi treĭ ţóle.

Ioan Trensca, ipacŭ dela acelŭ escadronŭ din ţéra Ţonenţul, din satulŭ Lucsatin, de anĭ 23, papistaşŭ, holteiŭ, 'naltŭ de cincĭ şucurĭ i cincĭ ţóle şi treĭ strijĭ, la faţă frumosŭ, pĕrulŭ capuluĭ negru, barba mică négră, cu unŭ calŭ murgŭ închisŭ, fără de alte semne, de anĭ 10, 'naltŭ de 14 pumnĭ şi 3 ţóle.

Ioan Povoza, dela escadronulŭ alŭ doilea maiorŭ, la ântêiulŭ escadronŭ din ţéra Neograd, din satulŭ Piliş, de anĭ 32, papistaşŭ, holteiŭ, 'naltŭ de 5 şucurĭ i patru ţóle şi 3 strijĭ, la faţă slabŭ şi negru, pĕrulŭ, ochiĭ şi barba murgĭ închişĭ, cu unŭ calŭ murgŭ deschisŭ, fără alte semne, de anĭ 10, 'naltŭ de 14 pumnĭ, două ţóle şi două strijĭ.

Andreiŭ Bucoveţi căprarŭ la alŭ doilea maiorŭ, la alŭ doilea escadronŭ din ţéra Trenciţi, din satulŭ Balt., de anĭ 33, papistaşŭ, holteiŭ, 'naltŭ de cincĭ şucurĭ i 8 ţolurĭ, la faţă rotundŭ, pĕrulŭ capuluĭ şi barba murgĭ închise, cu unŭ calŭ murgŭ deschisŭ, fără alte semne, de anĭ 6, 'naltŭ de 14 pumnĭ i două ţóle.

Stefan Sabo, catană ipacŭ dela acelaşŭ escadronŭ din ţéra Peşta, din satulŭ Dunăveţul, de anĭ 40, papistaşŭ, holteiŭ, 'naltŭ de 5 şucurĭ i 4 ţóle şi unŭ strijŭ, la faţă grăsuliŭ, pĕrulŭ capuluĭ puţinŭ, fără barbă, cu unŭ calŭ murgŭ deschisŭ, fără alte semne, de anĭ 5, 'naltŭ de 14 pumnĭ i doue ţóle.

Pentru care Divanulŭ vĕ poruncesce să cercetaţĭ în tóte satele, oraşele şi têrgurile aceluĭ judeţŭ, ca negreşitŭ să se găséscă şi să-'ĭ trimiteţĭ aicĭ, ca să se dée şi plata cea hotărîtă acelora ce-'ĭ va găsi.

Cod. No. XVIII, pag. 274—275.

Divanulŭ principatuluĭ ţĕriĭ româneseĭ.

Poruncă către ispravniciĭ ot sud Ilfov.

Indată ce veţĭ primi porunca acésta numaĭ decâtŭ să aveţĭ a face, fóie de tóte vasele pentru podurĭ, câte s'aŭ fostŭ luatŭ la venirea oştirilor pentru trebuinţa podurilor pe apa Argeş, dela cine anume? boerescĭ? mônăstirescĭ? séŭ ale verĭ-cuĭ aŭ fostŭ? ce felŭ de vase şi câte, cu funiĭ şi cu tóte câte s'aŭ luatŭ dela fieş-care şi unde s'aŭ dusŭ? şi ce s'aŭ făcutŭ acele vase? şi unde se află acum? arĕtându-le pe anume, de sunt tóte acelea, séŭ dintr'însele, şi la ce locurĭ se află? şi numaĭ decâtŭ să aveţĭ a trimite acéstă fóie, fără de zăbavă, aicĭ, cu pliroforie bună. 1790, Octombrie 18.

Entenberg gheneralŭ. *Cosma* alŭ Ungro-Vlahieĭ. *Dumitrache* banŭ. *Ión* logofĕtŭ. *Manolache Grădiştênu.* *Constantin Ştirbeĭ.* *Mateĭ Fălcoianu.* *Marchelius.*

Asemenea poruncĭ s'aŭ făcutŭ şi la Ialomiţa, i Vlaşca.

(Original în mânile mele).

Dela Divanulŭ principatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, către pré sfinţia sa părintele metropolitŭ şi către iubitorulŭ de Dumnedeŭ episcopulŭ Buzeuluĭ.

Fiind-că din talerĭ 24,000, ce aŭ fostŭ poruncă a se cislui pe mônăstirĭ şi pe preoţĭ, pentru chiria zacherelelor, ce s'aŭ adusŭ dela Focşanĭ, aŭ rĕmasŭ ne daţĭ la cămara Impĕrătéscă talerĭ 4,500, adecă patru miĭ cincĭ sute, neputêndu-se împlini, fiind-că cu suma cisleĭ ce s'aŭ făcutŭ maĭ 'nainte, nu s'aŭ ajunsŭ baniĭ la plata chiriilor carelor ce aŭ căratŭ zacherea, fiindŭ poruncă a se cislui pe 4 leĭ, şi s'aŭ cisluitŭ numaĭ pe doĭ, pentru carĭ banĭ s'aŭ găsitŭ cu cale de a se cislui şi aceştia pe mônăstirĭ i preoţĭ la 12 judeţe; pohtimŭ dar pe pré sfinţia ta, făcêndu-se cisla după dreptate, a-'ĭ da fieş-care mônăstire şi preotŭ, şi împlinindu-se fără de zăbavă, să se dée la cămara Impĕrătéscă, ca să se ridice şi acéstă cheltuială. 1790, Octombrie 22, Bucurescĭ.

Enţenberg feld-marşal-leitnant. *Dumitrache* banŭ vel vist. *Ioan Damaris.* *Manolache Grădişteanu.* *Mateiŭ Fălcoianu.* *Merchelius* ofichialŭ împĕrătescŭ.

(Origin. la mine).

Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ; poruncă către dumnéluĭ vel agă.

Pentru trebuinţa a două regimente, Orosŭ şi Spleni, ce se află aicĭ în Bucurescĭ cu şederea, se cere unŭ locŭ unde să se puie una sută două-decĭ de vite pentru tăiatŭ, asemenea şi unŭ scaunŭ de măcelărie şi o casă unde să şédă fleşcarulŭ, care casă, precum trebue aprópe şi bună, după arĕtarea regimentuluĭ Spleni, este cea cu No. 13, care acésta se cere, unde fără zăbavă trebue să se facă gătirea la acestŭ cerutŭ locŭ, pentru punerea vitelor şi pentru măcelărie de tăiatŭ şi de şederea fleşcaruluĭ; decĭ, Divanulŭ poruncesce dumitale, ca mergêndŭ la faţa loculuĭ, să puĭ dumnéta, să se deşerte şi să se gătéscă acestŭ locŭ pentru tăierea cărneĭ, pentru şederea fleşcaruluĭ şi pentru punerea vitelor, fără de zăbavă. 1790, Noembrie 11.

Cod. No. XVIII, pag. 301.

Din respectulŭ administraţiuneĭ şi a urmăriređ slujbaşilor luĭ Mavrogheni, subt ocupaţiunea austriacă, maĭ aducemŭ următórele acte:

După raportulŭ dumnéluĭ vel vist. că-'lŭ cere a merge la Hierescĭ cinstitŭ polcovnicŭ fon Helişar să pue trebile în orênduială şi mâne Sâmbătă va se plece, i s'aŭ datŭ rĕspunsŭ dela Divanŭ, a merge şi fără de zăbavă să se întórcă. 1790, Maiŭ 3.

După raportulŭ dumnéluĭ vel vist. pentru dumnéluĭ clucerŭ Vintilă ispravnicŭ Ilfov, că nu arétă supunere a merge la ordie după poruncile ce are a fi câte unŭ ispravnicŭ la lagărŭ, s'aŭ datŭ rĕspunsŭ la dumnéluĭ vel vist. prin care se poruncesce cluceruluĭ Vintilă a merge, şi să orênduiască pe vătafulŭ de vist. a-'lŭ porni astăḑĭ. 1790, Maiŭ 3.

Cod. No. XVIII, pag. 123.

Publicaţiĭ către Divanulŭ Craioveĭ, i către dumnéluĭ vel spătarŭ, i vel agă şi către ispravniciĭ din 12 judeţe, pentru ceĭ ce se vor dovedi în mâncătoriĭ şi în jafurĭ, a se înglobi înḑecitŭ, care să se facă venitŭ de milostenia săracilor.

Măria sa prea Inaltul prinţip, oblăduitorulŭ ţěriĭ acestia, aŭ datŭ luminatŭ orderulŭ Inălţimeĭ séle la Divanŭ, dela Maiŭ 7, după cărindarulŭ noŭ, care cuprinde aşĭa, cum că: *după multă sciinţă ce aŭ luatŭ Inălţimea sa pentru obiceĭurile acesteĭ oblăduirĭ, cum se urma în vremea domnilor de maĭ 'nainte la dregătoriĭ acestuĭ prinţipatŭ, dela celŭ maĭ mare până la celŭ maĭ micŭ, că nu aŭ fostŭ cu slobodenie nicĭ într'unŭ chipŭ a se face pedépsa ómenilor, prin globire de banĭ şi prin mituirĭ, însă nicĭ la neguţitorĭ, maĭ nicĭ la cele-l-alte ruşfeturĭ cu meşteşugurĭ, nicĭ la locuitoriĭ ţěranĭ, care obiceiŭ fiindŭ nu numaĭ plinŭ de dreptate, ci şi fórte cinstitŭ, pentru ca să nu vie intru perḑare,* ci maĭ vêrtosŭ să se întăréscă, aŭ găsitŭ Inălţimea sa cu cuviinţă, pentru binele obşteĭ, ca să se publicuiască la toţĭ o însciinţare ca acésta ce este plină de bucurie, şi care provlimă de unŭ bunŭ obiceiŭ, vrednicŭ de laudă, ce se unesce întocmaĭ pravilelor chesaricescĭ, de a se urma şi a se ţinea ca o poruncă cu străşnicie, şi a se păzi ca o povăţuire părintéscă, a fi întru priminţa tuturor ca unŭ lucru ce este întru tóte folositorŭ, şi cum că la tótă *ministraţia (sic)* boerilor ce se găsescŭ în dregătoriĭ până la celŭ maĭ micŭ slujbaşŭ, li se dă o încredinţare fórte adevĕrată, că celŭ ce nu se va ţinea de o dréptă ca acésta, *şi nu va goni dela dênsulŭ globirile şi hrăpirile cele ce se urma, şi s'ar face cu orĭ-ce mijlocire, nu numaĭ că-'şĭ va perde cinstea tistiĭ séle, şi încă înḑecitŭ va plăti aceea ce va lua, carĭ banĭ se va face venitŭ de milostenia săracilor,* şi maĭ vêrtosŭ să se îndemneze cu toţiĭ a se ţinea de unŭ obiceiŭ şi pravilă ca asésta, ca pe ceĭ ce aŭ greşelele maĭ marĭ, să-'ĭ înfăţoşeze în vederea şi auḑirea Divanuluĭ, ca să-'ĭ cerceteze şi să-'ĭ pedepséscă, pentru care poruncesce Inălţimea sa, ca acésta să se facă sciută la toţĭ. — Ci dar nu lipsesce Divanulŭ a însciinţa dumné-vóstră luminată porunca Inălţimeĭ séle, întocmaĭ după orderŭ, ca să fiţĭ următorĭ acesteĭ drepte poruncĭ şi hotărîre a Inălţimeĭ séle, atâtŭ dumné-vóstră câtŭ şi zapciiĭ şi ómeniĭ dumné-vóstră, până la celŭ maĭ micŭ slujbaşŭ. 1790, Maiŭ 1.

Cod. No. XVIII, pag. 124.

Volnicia să aducă pe vist. Neagul ce aŭ fostŭ ispravnicŭ la sud Buzĕŭ, spre a-'şĭ încheia socotéla cu visteria cu sorocŭ până în douĕ-ḑecĭ de ḑile. 1790, Maiŭ 3.

Cod. No. XVIII, pag. 125.

Poruncă către boeriĭ comisieĭ socotelelor visterieĭ ţěreĭ, cum că dumnéluĭ stabs-canţelistul Raab, ca unŭ tălmaciŭ trebuinciosŭ este să mérgă la lagărŭ şi trebile cercetăriĭ socotelilor la carele era dumnéluĭ orênduitŭ, s'aŭ datŭ asupra dumnéluĭ Racoviță, să aibă a se arĕta dumisale, spre a cunósce că a fi împreună la căutatulŭ socotelilor, arĕtândŭ dumisale și tóte socotelele ce aŭ căutat până acum. Maiŭ 10.

Cod. No. XVIII, pag. 141.

Carte de isprăvnicie a Vlăsciĭ ce s'aŭ datŭ pitaruluĭ Duca, în loculŭ luĭ Ioniță Colfescu.

Către pitarulŭ Costandin Duca.

Fiind-că Ioniță Colfescu, ispravnicŭ din sud Vlașca, *s'aŭ purtatŭ cu lenevire*, și cu nepurtare de grijă la poruncile Divanuluĭ și la grabnicele trebuințe ostășescĭ, cu ne-aducerea cheresteleĭ de *antelerie* la Herăscĭ, în vremea cea trebuinciósă și orênduită, cu a le urma și a le sĕvêrși la vreme și la sorocŭ, cum și din locuitoriĭ acestuĭ județŭ, mulțĭ s'aŭ înprăștiatŭ strămutându-se de prin sate și silistele lor, pentru care acestea cusururĭ lipsindu-se din isprăvnicie, iată orênduesce Divanulŭ pe dumnéta ispravnicŭ la Vlașca, în loculŭ numituluĭ Colfescu, pentru care ți să dă acéstă carte a Divanuluĭ de isprăvnicie, decĭ primindu-o să te scolĭ fără de zăbavă, să mergĭ la numitulŭ județŭ, unde să apucĭ trebile județuluĭ, cu tótă osirdia, a le urma și a le sĕvêrși la vreme și la sorocŭ, grijindŭ fórte pentru bună petrecerea locuitorilor, întru tóte, cu dreptate și cu iubire de ómenĭ, după bună voirea și scopulŭ celŭ crestinescŭ alŭ Măriеĭ séle pré Inaltuluĭ prințip, spre a fi ferițĭ locuitoriĭ de birŭ și de alte supĕrărĭ, nedreptățĭ și cererĭ maĭ multŭ peste celea orênduite pe țéră, carĭ sunt a da locuitoriĭ, cu milostivire și cu ușurare pentru hrana și trebuința creștinescilor oștirĭ, prin scrisŭ poruncile Divanuluĭ, și iată dela ḑi ântêiŭ de Iunie, după călindaru noŭ, 'țĭ este orênduită léfa ispravnicieĭ pentru slujba-'țĭ, de care se poruncesce dumitale vel vist. să-'lŭ sciĭ de ispravnicŭ, așeḑându-'lŭ la léfă de la ântêiŭ de Iunie, căruia să-'ĭ daĭ poruncile celea cuviinciόse care are a le urma, scriindŭ dumnéta poruncă și la Colfescul, ca se scie că este lipsitŭ de isprăvnicie, și se fie datorŭ a paradosi tóte trebile județuluĭ la ispravniculŭ ce se orênduesce acum; decĭ poruncesce Divanulŭ și tuturor boerilor, boerinașilor, mazilĭ, breslașĭ, negutitorĭ, orașenĭ, slujitorĭ, zapciĭ și de obște locuitorilor țĕranĭ aĭ acestuĭ județŭ, să avețĭ a-'lŭ cunósce pe numitulŭ boerŭ de ispravnicŭ și judecător alŭ județuluĭ, căruia să-'ĭ dațĭ tótă supunerea și ascultarea, după datoria supuneriĭ vóstre la trebile județuluĭ și la înplinirea poruncilor ostășescĭ. 1790, Maiŭ 15.

Cod. No. XVIII, pag. 144.

Către boeriĭ judecătorĭ dela depertamentŭ. Fiind-că dumnéluĭ paharn. Saul *ântêiulŭ judecătorŭ*, este neputinciosŭ și slabŭ, neputêndŭ în tóte ḑilele a merge la departamentŭ, divanulŭ poruncesce ca în ḑilele ce este dumnéluĭ neputinciosŭ, și nu póte veni, să nu fie silitŭ séŭ supĕratŭ, ci să caute dumnélor trebile judecătorieĭ, și să i-se aducă de către logof. celŭ orênduitŭ cărțile și anaforalele ca să se iscăléscă, iară în ḑilele ce póte veni va urma datorieĭ slujbiĭ domnieĭ-séle. 1790, Maiŭ 15.

Cod. No. XVIII, pag. 146.

Către boeriĭ epitropĭ poruncă, ca de astăḑĭ înainte nicĭ unŭ banŭ fără de scirea și porunca Divanuluĭ în scrisŭ din veniturile cutieĭ, să nu fie volnicŭ a cheltui și a da verĭ unde; asemenea să facă socotélă de orĭ-ce banĭ aŭ primitŭ și primesce, şi de aŭ datŭ dintr'ênşiĭ anume să aréte unde? şi cu ce poruncă? şi ce banĭ se află acum la epitropie? care socotélă să o aréte Divanuluĭ. 1790, Maiŭ 15.

Cod. No. XVIII, pag. 147.

Către ispravniciĭ din sud Slam-Rômnicu, pentru Ión Copcea care s'aŭ aflatŭ cu osirdie şi cu credinţă la venirea oştilor, slujindŭ cu dreptate crăescilor oştirĭ, a căruia slujbă fiindŭ cunoscută, s'aŭ fostŭ orênduitŭ încă de atuncĭ ceauşŭ la Focşanĭ, iară în urmă s'aŭ pomenitŭ scosŭ din ceauşie, viindŭ în loculŭ sĕŭ unŭ Tudoraşco Paraschivesculŭ, fără de a face vre-unŭ cusurŭ la slujba sa; le poruncesce Divanulŭ, să aibă a arĕta Divanuluĭ, şi cu ce pricină s'aŭ scosŭ din ceauşie? şi acelŭ Tudoraşco cu ce poruncă s'aŭ orênduitŭ? şi de are la mână-ĭ vre-o carte, să o iée şi să o trimiţă să o vaḑă divanulŭ, iară Copcea să fie nelipsitŭ dela slujbă, până nu se va arĕta vre-unŭ cusurŭ la slujba luĭ, fiind-că este şi porunca Inaltuluĭ Prinţip a nu se lipsi ceĭ ce slujescŭ bine. 1790, Maiŭ 15.

Cod. No. XVIII, pag. 147.

Rĕspunsŭ la Ispravniciĭ dela Teleorman, după însciinţarea ce aŭ făcutŭ pentru polcovnicŭ cu poteraşiĭ aceluĭ judeţŭ, la care rĕspunde Divanulŭ, că poteraşiĭ asupra dumnélor n'aŭ făcutŭ, numaĭ fiindŭ vreme de primă-véră, de vor sta polcovniculŭ cu poteraşiĭ lângă dumnélor, găsescŭ mijlocŭ făcĕtoriĭ de rele a face hoţie, şi de aceea le-aŭ poruncitŭ Divanulŭ, ca să-ĭ slobóḑă a ămbla prin judeţŭ după hoţĭ, însă totŭ prin scirea dumnélor aŭ a face orĭ-ce mişcare, şi când va fi trebuinţă, dumnélor i-va orêndui să mérgă în grabă la partea ce se va simţi de hoţie, iară când n'aŭ nicĭ o trébă, să slujéscă şi eĭ la trebile ostăşescĭ, şi dumnélor să grijéscă pentru urmările lor. 1790, Maiŭ 20.

Cod. No. XVIII. pag. 154.

Poruncă către comisia vistieriеĭ, pentru a orêndui pe vistierulŭ alŭ doilea séŭ alŭ treilea, pentru trebile ce se caută la Divanŭ, ale visteriеĭ, şi a se muta comisia vistieriеĭ la Divanŭ, în loculŭ celŭ orênduitŭ.

Fiind-că Divanulŭ are oblăduirea tutulor trebilor de obşte, ale ţĕreĭ, de unde spânzură povăţuirea, atâtŭ a pricinilor ce sunt cuviinciόse a se întocmi la comisia vistieriеĭ, câtŭ şi la alte comisiĭ deosebitŭ în parte, trebuinţă este, ca în ḑilele de Divanŭ să se afle de-apururea dela comisia vistieriеĭ unŭ logofĕtŭ harnicŭ dintre cinurile logofeţilor visteriеĭ, cu sciinţă de a rĕspunde la întrebarea de vre-o pricină, ce s'aŭ întocmitŭ dela visterie, şi cu pracsisŭ a face zaptŭ rĕspunsurilor ce dă Divanulŭ la comisia visteriеĭ, după cum aşĭa aŭ fostŭ şi orênduiala şi obiceiulŭ ţĕreĭ din începutŭ, şi aşĭa urméză şi trebuinţa acum, ca să nu se facă amestecare şi vre-unŭ cusurŭ trebilor. Dreptŭ aceea, poruncesce Divanulŭ să bine-voiască cinstita comisie, orĭ pe alŭ 2-lea, orĭ pe alŭ 3-lea vistierŭ, să-'lŭ orênduiască a păzi la Divanŭ în tóte ḑilele ce le orênduesce Divanulŭ, care să cetéscă raporturile comisieĭ visteriеĭ, să scrie rĕspunsurile şi poruncile ce face Divanulŭ către comisia visteriеĭ, de care tóte acestea să ţie condică, şi fiind-că la acestĭ Divanŭ este loculŭ celŭ cuviinciosŭ şi rênduitŭ pentru tóte comisiile şi departamenturile, trebuinţă este, ca şi comisia visteriеĭ să se mute aicĭ la Divanŭ în loculŭ celŭ orênduitŭ. 1790, Maiŭ 29.

Cod. No. XVIII, pag. 196.

După însciințarea ispravnicilor Buzĕuluĭ, pentru unŭ Petre Schiopul, carele în vremea Domnuluĭ Mavrogheni, aŭ jăfuitŭ pe șătrarulŭ Iordache Neculescu cu multe lucrurĭ, și după porunca Divanuluĭ puindu-lŭ în mână a-'lŭ înfățișa cu vechiulŭ șătraruluĭ, și a face împlinire de cele ce se va dovedi bune asupră-ĭ, 'l-aŭ fostŭ pusŭ la oprélă, și elŭ găsindŭ aralîcŭ aŭ fugitŭ, și cerŭ poruncă, cum să urmeze pentru nisce marfă a luĭ: tutunŭ, pesce și stupĭ ce se află acolo; pentru care fiind-că șătrarulŭ aŭ trimesŭ jalbă cerêndŭ a se vinde acelea, și baniĭ să stea la păstrare până va eși la cercetare, Divanulŭ aŭ găsitŭ cu cale cererea șătraruluĭ, și poruncesce ispravnicilor să le vênḑă cu mezatŭ, și baniĭ să stea în păstrare până vor eși și alțĭ davagiĭ aĭ luĭ, și se va pune și elŭ în mână ca să stea la cercetare. 1790, Iunie 5.

Cod. No. XVIII, pag. 181.

Poruncă ce s'aŭ datŭ către ceĭ ce aŭ jăluitŭ pentru Dumitrache Turnavitu.

(Veḑĭ pag. 360 — 361, III).

Dela Divanulŭ principatuluĭ țĕreĭ Românescĭ.

Dumné-vóstră tuturorŭ maĭ josŭ numițilorŭ jăluitorĭ, ce ațĭ datŭ jalbă pentru Dumitrache Turnavitu, și după ale dumné-vóstră jălbĭ, s'aŭ opritŭ marfa Turnavituluĭ, și stă până acum poprită, fiind-că Armașopolon comisionerulŭ Turnavituluĭ aŭ datŭ jalbă Divanuluĭ, ca orĭ să luațĭ asupră-vĕ tótă acea marfă, să nu stea închisă și poprită, spre a nu se întêmpla vre-o stricăciune, séŭ să i se slobóḑă a o rădica, să o trimiță unde este poruncitŭ de Turnavitu, și după cum ḑicemŭ maĭ susŭ, acéstă marfă este poprită după ale dumné-vóstră jălbĭ în scrisŭ; de aceea dară Divanulŭ cere iarășĭ dela dumné-vóstră rĕspunsŭ în scrisŭ, dela fieșcecarele osebitŭ, subt iscălitură, orĭ să se slobódă de vețĭ primi, séŭ ce rĕspunsŭ să dațĭ în scrisŭ? să avețĭ a arĕta Divanuluĭ în dosulŭ acesteĭ poruncĭ, căcĭ comisionerulŭ Turnavituluĭ este călĕtorŭ, și astăḑĭ are a face Divanulŭ sĕvêrșirea pricineĭ. Pentru care rênduimŭ pe... zapciu, ca să aducă rĕspunsŭ dela toțĭ în scrisŭ subt iscăliturile fieșce-căruia, fiind-că comisionerulŭ dă adeverință în scrisŭ subt iscălitură de primirea a tóteĭ mărfeĭ întrégă, și așa póte să i se dée iar întrégă, séŭ a o lua jăluitoriĭ tótă întrégă asupra lor, iară a se despărți dintr'ênsa, acésta nu se póte; ci să dațĭ rĕspunsŭ: orĭ să se slobóḑă tótă, séŭ va sta tótă oprită, când nu vețĭ primi a o lua tótă asupră-vĕ, și celŭ ce aŭ datŭ jălbĭ de s'aŭ opritŭ, va da rĕspunsul. 1790, Iulie 3.

Ențiberg feld-marșal-leitnant. *Cosma* alŭ Ungro-Vlahieĭ. *Filaret Rômnicu.* *Dimitrache* banŭ. *Ioan Damaris.* *Manolache Grădișténu.* *Constandin Stirbeiŭ.*

X Dumnéluĭ biv vel vist. *Mateiŭ Fălcoianu.*
Dumnéluĭ biv vel căminarŭ *Hagi Moscu.*
Domné-eĭ medelnicerésa *Sultana*, sócra căminaruluĭ.
Sfinția sa părintele *Daniil Zihno.*
Dumnéluĭ vel post. *Dumitrache Varlaam.*
Dumnéluĭ *Costea* biv vel vameșŭ.
Dumnéluĭ *Atanase* polcovnicŭ { cumpĕrătoriĭ oboruluĭ și alŭ erbărituluĭ pe
Dumnéluĭ *Hristodor* ceaușŭ { létulŭ 1788.

Cod. No. XVIII, pag. 214.

Publicaţie la 12 judeţe, a nu îngădui pe nimenea fără de paşuşurĭ se ămble prin judeţe.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... sănĕtate, fiind dar că toţĭ de obşte câţĭ sunt siliţĭ după ale lor trebuinţe a ămbla prin ţéră, se cuvine să aibă paşuşurĭ la mânile lor, ca în orĭ-ce vreme să pótă a fi cunoscuţĭ; dreptŭ aceea paşuşurile ce le vor avea, trebue se fie, orĭ dela pré Inaltul Prinţipŭ, séŭ dela mine feld-marşal-leitnant Baron fon Enţinberg, séŭ dela altŭ ghenerar comandirŭ, şi cu acestŭ felŭ de paşuşurĭ potŭ toţĭ a ămbla după ale lor trebuinţe; pentru acésta se poruncesce dumné-vóstră ispravnicilor judeţuluĭ, i căpitanilor, i vătafilor de plaiŭ, şi vameşilor şi zapciilor de prin plăşĭ, ca de acum înainte, pe câţĭ veţĭ găsi fără de a nu avea, orĭ alŭ pré Inaltuluĭ Prinţipŭ paşuşŭ séŭ alŭ meŭ feld-marşal-leitnant Enţinberg, séŭ alŭ altuĭ comandirŭ gheneralŭ, pe uniĭ ca aceea prindêndu-'ĭ, împreună cu orĭ-ce alte paşuşurĭ vor avea, să-'ĭ trimeteţĭ dreptŭ aicĭ cu bună pază; ci dară dumné-vóstră ispranicilor, pentru acésta să faceţĭ într'adinsŭ cercetare într'acestŭ judeţŭ, şi să urmaţĭ întocmaĭ după cum maĭ susŭ vi se poruncesce, căcĭ într'acestaşŭ chipŭ este porunca pré Inaltuluĭ Prinţipŭ; asemenea şi câţĭ va avea paşuşurĭ dela dumnéluĭ Oberst Fişer gheneral aghiotantŭ, iarăşĭ sunt slobodĭ a ămbla. 1790, Iulie 29.
Cod. No. XVIII, pag. 238.

12 Publicaţiĭ pentru unŭ ofiţer şi pentru cincĭ cazacĭ fugiţĭ.

Către ispravniciĭ ot sud....

Dela corposulŭ muschicescŭ lipsesce unŭ ofiţerŭ cornetŭ cu 5 cazacĭ, şi nu se scie unde se află, care fiind-că se cere acelŭ ofiţerŭ la corposŭ, Divanulŭ vĕ poruncesce să faceţĭ totŭ felulŭ de cercetare cu multă străşnicie, ca să-'lŭ aflaţĭ şi cu voĭe fără de voĭe să-'lŭ trimeteţĭ negreşitŭ în lagărulŭ *Muschicescŭ*, înscîinţândŭ şi Divanulŭ îndată cu arĕtare: cum? unde s'aŭ aflatŭ? şi în ce vreme l'aţĭ pornitŭ?. 1790, August 15.
Cod. No. XVIII, pag. 247.

Din sfera justiţieĭ, sub regimulŭ austriacŭ maĭ aducem aci următórele acte, ca anexe la pag. 357 din urmă.

După raportulŭ dumnéluĭ vel agă pentru unŭ Ştefan mofluzul, ce aŭ înşelatŭ pe maĭ mulţĭ cu banĭ, s'aŭ datŭ poruncă la dumnéluĭ vel agă, ca să-'ĭ dée sorocŭ de treĭ, patru sĕptemânĭ, şi de nu va plăti, să aréte Divanuluĭ ca să-'lŭ trimită la ocnă. 1790, Maiŭ 1.
Cod. No. XVIII, pag. 119.

Hotărîrea ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ anaforaleĭ depertamentuluĭ de cremenalion, de pricina a treĭ ţiganĭ aĭ dumnéluĭ vornicŭ Constantin Creţulescu, anume Barbul, i Ión şi Radu, câte treĭ fraţĭ, ce făcea pre sine Domnescĭ, şi prin cercetare s'aŭ doveditŭ bunĭ aĭ vorniculuĭ.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ.

Find-că tótă cuviinciósa cercetare s'aŭ făcutŭ şi atâtŭ din alte doveḑĭ de mărturiĭ ale némuluĭ lor, câtŭ şi prin mărturia ce aŭ datŭ zapciĭ bresleĭ armăşescĭ, se dovedescŭ aceştĭ ţiganĭ bunĭ aĭ caseĭ dumnéluĭ vorniculuĭ Creţulescu, ne avêndŭ la mânile lor nicĭ în scrisŭ vre-unŭ sinetŭ, nicĭ vre-o dovadă vrednică a se dovedi, pe sine că aŭ fostŭ Domnescĭ; întăresce Divanulŭ anaforaua acésta a judecăţeĭ depertamentuluĭ, spre a-'ĭ face dumnéluĭ vornicul zaptŭ şi a-ĭ stăpâni cu pace; pentru care se poruncesce dumitale vel armaşŭ să-'ĭ facĭ teslimŭ la dumnéluĭ vorniculŭ. 1790, Maiŭ 1.

Feld-marşal-leitnant. ot *Râmnic-Filaret. Dumitrache Ghica* banŭ.

Cod. No. XVIII, pag. 143—144.

Pitacŭ dela Divanŭ către dumnéluĭ vornicŭ Slătinénu, i către dumnéluĭ vel logof. Ioniţă, i către dumnéluĭ biv vel vist. Mateĭu Fălcoianu, ca tótă diaforaua *dosolipsiĭ*, ce are comisulŭ Ianache Bărcănescu cu soţia sa Smaranda Maniĭ, să urmeze după poruncile pravileĭ ce se cuprindŭ la însciinţarea ce aŭ făcutŭ paharniculŭ Saul, şi pentru orĭ-ce alte prigonirĭ vor fi între dumnélor de dosolepsie, de tóte să se facă de către dumnélor curată alegere şi izbrănire sĕvêrşită. 1790, Maiŭ 4,

Cod. No. XVIII, pag. 127.

Carte prin care se orênduesce sfinţia sa Vlădica Zehno, epitropulŭ caseĭ vorniculuĭ Racoviţă.

Fiind-că slugerulŭ Iordache Palada, ce aŭ fostŭ până acum purtătorŭ de grije caseĭ dumnéluĭ biv vel vor. Dumitraşco Racoviţă, s'aŭ arĕtatŭ rĕŭ iconomŭ, risipitorŭ şi păgubitorŭ veniturilor caseĭ, nevrednicŭ socotélă a-'şĭ da de luatulŭ şi datulŭ după poruncile ce în doue, treĭ rêndurĭ 'i s'aŭ datŭ, ca să se vaḑă cu ce s'aŭ aflatŭ dumnéluĭ vornicŭ dela casa domnieĭ séle, la nevoia şi lipsa de cheltuială, ce se află în ţéră strĕină; din care acéstă pricină şi rea iconomie a numituluĭ slugerŭ, nepurtândŭ grija *a proftasi* la dumnéluĭ numitulŭ boerŭ vre-unŭ ajutorŭ, şi viindŭ la multă stenohorie şi lipsă de cheltuială, vĕḑut'amŭ la mânele sfinţieĭ séle părinteluĭ Vlădicăĭ Zehno, epitropulŭ mônăstireĭ Colţeĭ, cartea dumnéluĭ numituluĭ boerŭ, prin care-'lŭ poftesce să facă silinţă, orĭ din veniturile caseĭ, orĭ să iée în datorie, orĭ cu ce altŭ mijlocŭ va putea să-'ĭ găséscă talerĭ două miĭ, ca să plătéscă o poliţă de atâţia banĭ ce s'aŭ înprumutatŭ dumnéluĭ acolo, la care acéstă trebuinţă, arĕtându-se sfinţia sa cu profimie, şi dela slugerulŭ Palada, neputêndŭ primi nicĭ unŭ ajutorŭ, dândŭ rĕspunsŭ hotărîtŭ, că nicĭ o para nu are să dée din veniturile caseĭ, şi vĕḑêndŭ că din ḑi în ḑi merge casa dumnéluĭ spre risipire şi prăpădenie, aŭ cerutŭ sfinţia sa cu jalbă la Divanŭ să 'i se dée asupra casa dumnéluĭ numituluĭ boerŭ; decĭ vĕḑêndŭ Divanulŭ rea iconomia slugeruluĭ Palada şi protimia numituluĭ archireŭ, *care şi la epitropia mônăstireĭ Colţeĭ aŭ fostŭ arĕtatŭ şi mărturisitŭ de numitulŭ boerŭ de bunŭ iconomŭ*, 'i-amŭ datŭ cartea Divanuluĭ la mânĭ, prin care orênduimŭ pe sfinţenia sa epitropŭ şi purtătorŭ de grije caseĭ şi veniturilor caseĭ dumnéluĭ, atâtŭ moşiĭ, viĭ, morĭ, i ţiganĭ şi orĭ-ce, tóte să le facă zaptŭ, să le iconomiséscă cu durere şi cu silinţă spre folosulŭ şi ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ, ţiindŭ pentru tóte catastihŭ curatŭ, carele să aibă volnicie a lua şi socotélă de veniturile i cheltuelele de până acum, atâtŭ slugeruluĭ Palada, câtŭ şi tuturor ispravniceilor şi vătaşilor de ţiganĭ d'impreună cu dumnélor boeriĭ epitropĭ, carĭ sunt porunciţĭ maĭ 'nainte de acéstă trébă a socotelilor, şi orĭ-ce ajutorŭ va avea trebuinciosŭ la ale caseĭ şi vor fi cu cale şi după orênduială, 'i se va da dela

Divanŭ; pentru care poruncesce Divanulŭ şi voue tuturor isprăvniceilor şi ómenilor caseĭ, i voue vătaşilor de ţiganĭ, să aveţĭ a sci pe sfinţia sa de epitropŭ, dându-'ĭ supunerea şi ascultarea la trebile caseĭ. 1790, Maiŭ 8.

Cod. No. XVIII, pag. 137.

Poruncă către dumnélor boerilor judecătorĭ dela departamentulŭ de cremenalionŭ, ca pe tóte ḑilele să aibă a căuta cu siguranţă pricinile vinovaţilor, şi, lămurindu-le pe tóte săptămânile, Vinerea, să aibă a raportui Divanuluĭ în scrisŭ cu anafora, şi dumnéluĭ vel armaşŭ, pe tótă Vinerea să aducă la Divanŭ arătarea acésta în scrisŭ. 1790, Maiŭ 17.

Cod. No. XVIII, pag. 148.

Poruncă către dumnéluĭ vel spăt. i vel agă, ca să orênduiască dumnélor pe tótă săptămâna, a fi doĭ slujitorĭ ne-lipsiţĭ lângă dumnéluĭ Landis comisarŭ, ca să fie pentru trimeterea dumnélor ofiţerĭ şi alţiĭ, ce se pornescŭ cu poştia, a-'ĭ duce la comisia visterieĭ, şi de acolo la vel căpitanŭ, ne-sciindŭ ostaşiĭ unde este comisia şi poştia şi zăbovescŭ trebile. 1790, Maiŭ 24.

Cod. No. XVIII, pag. 162.

S'aŭ făcutŭ poruncă la ispravniciĭ ot sud Saac, cum că la ḑi ântêiŭ de Iunie este să se vênḑă cu mezatŭ aicĭ în Bucurescĭ viile luĭ Petcuş şătrărelŭ, ce sunt la acelŭ judeţŭ, şi să dée în scire la veciniĭ împrejuraşĭ i la alţĭ de obşte câţĭ vor vrea a fi muşteriĭ, la care ḑi este să vie dela Braşov aicĭ şi curatorulŭ celŭ orênduitŭ, spre a fi de faţă la vênḑare. 1790, Maiŭ 29.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţêreĭ românescĭ către cinstitŭ magistratŭ alŭ crăesceĭ cetăţĭ Braşov. Cartea cinstituluĭ magistratŭ dela ḑi ântêiŭ de Iunie pentru viile luĭ Petcuţ şătrărelŭ, s'aŭ cititŭ la Divanŭ, şi iată s'aŭ făcutŭ publicaţie, ântêiŭ aicĭ înlăuntru politieĭ Bucurescilor, la toţĭ, câţĭ vor vrea a fi muşteriĭ, câtŭ şi afară la judeţe, sătenilor, unde sunt numitele viĭ, la toţĭ împrejuraşiĭ veciniĭ, cum şi la alţiĭ, ca să scie toţĭ cum că la ḑi ântêiŭ a luniĭ luĭ Iunie după călindarulŭ noŭ, este să se facă vênḑarea cu mezatŭ viilor luĭ Petcuţă, *(sic)* pentru care nu lipsesce Divanulŭ a însciinţa şi cinstituluĭ magistratŭ, ca la acea ḑi să vie şi dumnéluĭ curatorulŭ aicĭ în Bucurescĭ, unde este obiceiulŭ de se face mezaturile la starostie, căruia i se ea de la mânĭ cartea cinstituluĭ magistratŭ spre a fi cunoscutŭ Divanuluĭ. 1790, Maiŭ 29.

Cod. No. XVIII, pag. 172.

Poruncă către starostea de neguţitorĭ, ca să dée în scire la toţĭ neguţitoriĭ' şi la alţiĭ ce vor fi muşteriĭ de viĭ, cum că la ḑi ântêiŭ de Iulie va să facă mezatu viilor luĭ Petcuţă şătrărelŭ ce le are aicĭ în pământulŭ ţêriĭ, ca celŭ ce vrea, să cumpere. 1790, Maiŭ 29.

Poruncă pentru pricina luĭ Stoica Hărdoiu i Stan Zăbavă, bârsanĭ, cu panţiriĭ din plaiulŭ Ialomiţa, de oĭ 580, ce le-aŭ luatŭ aceĭ panţirĭ, şi s'aŭ hotărîtŭ a le plăti óia po talerĭ 1, banĭ 60, din care cei-l-alţĭ banĭ s'aŭ împlinitŭ, iar tal. 430 împlinindu-se prin chezăşia luĭ Sterie vătafulŭ de plaiŭ, 'i-aŭ opritŭ ispravniciĭ, de care s'aŭ făcutŭ poruncă cu mumbaşirŭ pahar.... către ispravnicĭ, ca să dée aceĭ banĭ negreşitŭ, că de nu vor fi următorĭ, se va trimite mumbaşirŭ, şi vor plăti şi tótă cheltuiala. 1790, Maiŭ 29.

Cod. No. XVIII, pag. 173.

BIBLIOTECA * ACADEMIEI * ROMÂNE

Către dumnéluĭ vel vist. după raportulŭ dumnéluĭ vel vist. prin care arétă zachereaua ce s'aŭ cumpĕratŭ, şi baniĭ ce aŭ rĕmasŭ din baniĭ ce aŭ luatŭ cu zapisŭ dela cămară, i s'aŭ datŭ rĕspunsŭ în dosulŭ raportuluĭ dumnéluĭ, că aceĭ banĭ ce aŭ rĕmasŭ şi cu baniĭ ce s'aŭ strînsŭ din judeţe, după rĕspunsulŭ ce aŭ luatŭ dela stolniculŭ Nenciulescul, că sunt banĭ de a se împlini cu suma acea în visterie, să se dée baniĭ acum la cămară şi să se iée zapisulŭ care să dée Divanuluĭ fără de prelungire. 1790, Maiŭ 31.

Cod. No. XVIII, pag. 177.

După răportulŭ dumnéluĭ logof. *Ioniţă Damaris* şi *alŭ cumnateĭ luĭ, Maria Cantacuzino*, ce arétă că la heleşteulŭ ce-lŭ-aŭ în tovărăşie cu dumnéluĭ biv vel vist. Ienache Văcărescu, la Bănésa, avêndŭ trebuinţă de o sumă cherestea pentru facerea uneĭ podiştĭ, aŭ tocmitŭ cu săteniĭ dela Butiman şi Coconiĭ, ca să facă acea cherestea şi să o aducă, dându-le şi talerĭ 200 din preţulŭ tocmeleĭ, şi de astă-tómnă de când s'aŭ tocmitŭ, abia aŭ adusŭ a treia parte din cherestea, şi dintru acea pricină s'aŭ întêmplatŭ multă pagubă fiindŭ heleşteulŭ deschisŭ, de s'aŭ dusŭ pescele şi o morişcă stă în uscatŭ de unŭ anŭ; după cerere s'aŭ orênduitŭ mumbaşirŭ, ca prin scirea ispravnicilor, să facă strînsóre acelor sătenĭ, pentru aducerea cheresteleĭ rêndurĭ, rêndurĭ, după tocméla ce aŭ avutŭ, iar avêndŭ a rĕspunde să aducă doĭ, treĭ vechilĭ la Divanŭ şi celor-l-alţĭ. 1790, Iunie 3.

Porunca ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbeĭ şi anaforaleĭ depertamentuluĭ la pricina luĭ Găetan Roşca, locuitorŭ dela ţéra leşéscă ot Stanislav, pentru venitulŭ uneĭ moşiĭ ce aŭ cumpĕrat'o cu zapisŭ, dela létŭ 1789, Iunie 29, pe şése anĭ, care să chiăma Chisălăŭ ot Moldova din ţinutulŭ Bucovineĭ, şi acum ămblă a întórce slugerulŭ Dona dela Focşanĭ vêndătorulŭ, cu pricină că ar fi luat-o sora dumnéluĭ, şi sora dumnéluĭ Ecaterina aŭ datŭ adeverinţă că nu este moşia dumnéeĭ, în dosulŭ căreia adeverinţă s'aŭ făcutŭ anaforaua depertamentuluĭ.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕriĭ românescĭ.

Dréptă şi cu cale fiindŭ anaforaua acésta a dumnélor boerilor judecătorĭ dela depertamentŭ, ce facŭ, dela patru ale acesteĭ lunĭ, care este alăturată într'-acésta, o întăresce şi Divanulŭ, şi orênduesce pe sluga Divanuluĭ...... aprodŭ ceauşescŭ, care mergêndŭ să iée pe slugerulŭ Dona să-'lŭ aducă 'naintea ispravnicilor judeţuluĭ, şi de va odihni pe numitulŭ jăluitoriŭ pentru tóte, ca să se mulţăméscă, bine; iară ne odihnind pe jăluitorŭ, acolo 'naintea dumnélor ispravnicilor, să iée pe slugerulŭ Dona să-'lŭ aducă aicĭ la Divanŭ. 1790, Iunie 5.

Entenberg, feld-marşal-leitnant. ot *Rômnic-Filaretes. Dumitrache* banŭ. *Ión Damaris. Dumitrache Catargiu. Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 178.

Dămŭ aci o catagrafie de lucrurĭ, cu evaluarea lor, fórte proprie a arĕta în ce stăté averea nemişcătóre la finea secoluluĭ 18-lea şi care era valórea lucrurilor.

Catagrafie de vêndarea lucrurilor rĕposatuluĭ Ión Puiul, mişcătóre şi nemişcătóre precum maĭ josŭ pe nume se arétă.

Talerĭ	Banĭ	
7	—	O giubea de postavŭ îmblănită cu vulpe vechĭe.
1	90	Altă giubea de zufŭ vênătă vechĭe.

Talerĭ	Banĭ	
5	93	Unŭ capotŭ de postavŭ vênătŭ vechiŭ.
5	30	O géntă de șea turcéscă.
27	90	O giubea de catifea vĕrgată și cu șireturĭ bune.
42	63	
10	75	O giubea de hatai verde desblănită și cu șireturĭ, vechĭe.
11	60	Ipacŭ o giubea ghermesutŭ albastră cu profirurile de zarvadea vechĭe și în lăuntru sandrace și blană de óie.
31	—	O plapămă de belacosă verde cu florĭ și cu cérșafulŭ eĭ.
7	—	O blană de sandrace dela giubea femeéscă, fără profilŭ, vechĭe.
28	—	Ipacŭ, blană de pacea de jderŭ dela o jubea femeéscă, fără profilŭ.
130	78	
11	—	O tilie vechĭe de hatai verde, blănită cu cacomŭ.
9	60	Unŭ profilŭ de sangeapŭ dela o giubea femeéscă.
12	—	O cămașe de pânză și cu ismenele cu florĭ.
51	60	O rochie de atlasŭ verde cu anteriulŭ eĭ și cu gure de hirŭ.
4	60	O umbrelă de sandalŭ.
4	—	Două brănișóre de pânză cusute cu mătăsurĭ și umplute cu firŭ.
223	18	
82	—	Unŭ binișŭ de postavŭ cafeniŭ, blănitŭ cu znihi (?)
5	15	O veznea de cele marĭ.
11	—	Cincĭ fețe de pânză leșéscă cu orbote.
14	—	Unŭ cérșafŭ de pânză cusutŭ cu tiriplicŭ și împlutŭ cu firŭ cu 2 fețe perne micĭ, cu rețelele cu firŭ.
—	12	O strafilea de păióre albastră.
335	45	
2	78	O buiama cu usîinurĭ (?) și o jumĕtate testemelŭ.
1	30	Douĕ fețe de pernă de pânză cusute cu mătase.
11	—	Unŭ ceasornicŭ de argintŭ stricatŭ.
2	93	O păreche ciorapĭ nemțescĭ de mătase.
1	45	O păreche condurĭ de catifea cusuțĭ, i păreche ciorapĭ.
354	51	
7	—	O suia de sidefŭ cu colanŭ de aramă.
—	48	O căiță nemțéscă de copilŭ.
5	60	Douĕ fețe de pernă de pânză leșéscă cu rețele, i unŭ cérșafŭ asemenea.
6	—	Șépte șervete de pânză leșéscă, i unŭ peșchirŭ pânză de țéră.
1	75	O ghelberea vechĭe.
1	30	Patru testopanurĭ femeescĭ, vechĭ, cusute cu mătase.
376	24	
12	15	O jubea de postavŭ, blănită cu vulpe.
36	105	O bucată citarie, coțĭ 18.
5	—	75 coțĭ orbote negre.
8	75	Unŭ sipetŭ de cele marĭ.
9	60	Unŭ frâŭ cu presinŭ cu alămurĭ.
448	39	
2	—	Patru solnițe de cleștarŭ, i o caramfilă.
1	—	Douĕ calcece de mânĭ.
—	15	Unŭ ibricŭ smălțuitŭ.

Taleri	Bani	
2	3	Unŭ pistolŭ cu toculŭ luĭ.
2	15	O basma de pânză, cu firŭ.
455	72	
7	60	5 coţĭ citarie.
25	45	Unŭ binişŭ de postavŭ năhutiŭ.
7	18	11 coţĭ macatŭ flachela.
16	60	4 coţĭ postavŭ năhutiŭ.
1	15	Treĭ tabacurĭ,
513	30	
28	60	19 oca cositorŭ talere i castróne, oca po par. 60.
5	60	6 coţĭ pânză leşéscă cu florĭ.
8	75	1 şapazargicŭ cu scările de alamă i cu haşa postavŭ.
5	—	2 tabacherĭ de peatră.
32	—	2 inele, unulŭ cu zamfirŭ cu 2 diamanţele, şi altulŭ rubinŭ cu 2 diamanţele.
592	105	
2	—	Unŭ işlicŭ bărbătescŭ.
2	—	Unŭ tulpanŭ i patru bucăţele.
1	—	12 şire urmuzŭ.
1	30	Unŭ iatanŭ.
1	60	O vesnea mică.
600	75	
—	30	Treĭ feligene próste.
4	45	O păióră négră cu şireturĭ.
7	—	Unŭ tocŭ talere cositorŭ, oca patru, dramurĭ 275, po para 60.
5	39	3 oca cositorŭ talere, po para: 60, oca.
—	69	2 spete.
2	—	2 bucăţele macatŭ vechiŭ.
618	18	
1	30	Treĭ feligene bune, i 4 zarfurĭ tumbacŭ.
1	30	2 petice de nurcă.
—	30	1 petecŭ de gurĭ roşiĭ cu firŭ prostŭ.
2	—	Unŭ ibricŭ cu leghianŭ vechiŭ.
—	78	O tavă de cele de Beciŭ, cu 8 pahare.
1	72	O tavă de aramă.
625	18	
2	60	3 tăvĭ maĭ micĭ.
1	60	1 ibricŭ de cafea mare.
5	—	O scatolcă cu clondire.
9	90	13 oca aramă veche, căldărĭ, cazane, oca po par. 30.
3	15	2 oca dramurĭ 100, o căldare.
647	3	
—	78	Unŭ ceainicŭ.
1	63	Unŭ grătarŭ de herŭ.
—	45	O tigae de herŭ.
1	24	O tigae de aramă.

Talerĭ	Banĭ	
2	—	6 farfuriĭ marĭ.
1	30	Treĭ farfuriĭ, i unŭ feligeanŭ.
654	3	
—	45	O păreche cuţite de masă.
—	15	Unŭ sfeşnicŭ stricatŭ.
7	81	Oca 6, dramurĭ 300, cincĭ tingirĭ.
2	63	2 grătare de ferŭ, 1 pentru focŭ, şi altŭ pirostriĭ.
2	96	Oca 2, o căldare.
1	3	Unŭ cântarŭ.
668	66	
2	93	Unŭ sufertaşŭ micŭ stricatŭ.
4	42	Oca 4, patru tipsiĭ, i unŭ sahanŭ, oca po par. 45.
2	36	Unŭ ligheanŭ mare.
7	3	Piuliţă cu unŭ pisălugŭ.
685	0	
—	66	Treĭ ibrice de cafea vechĭ.
—	39	O tavă de ferŭ de prăjitŭ cafea.
—	30	Unŭ sipetŭ stricatŭ.
1	6	20 şire urmuzŭ.
—	12	Nisce hiare de ciorapĭ.
687	33	
—	48	Nisce gurĭ.
7	60	60 oca prune uscate.
3	45	O oglindă.
—	9	O ploscă stricată.
—	90	Unŭ sipetŭ stricatŭ.
—	18	14 petecele de reţele.
699	63	
—	45	Unŭ calâpŭ de işlicŭ.
—	18	Nisce petecele postavŭ.
—	30	Nisce mătăniĭ de sidefŭ.
3	36	3 perne împlute cu pene.
1	—	3 chisele sticlă.
—	96	O oglindă stricată.
705	48	
3	—	Unŭ scaunŭ cu postavŭ vênĕtŭ.
1	—	Cincĭ petece de postavŭ, i unulŭ atlasŭ.
—	90	3 litre cafea.
12	6	Unŭ cazanŭ cu capŭ, oca 8, dramurĭ 300, po par. 55.
6	30	O plapomă citŭ, cu cérşafulŭ eĭ.
1	81	O apĕrătóre nemţéscă cu toculŭ eĭ.
730	15	
—	60	O reţea lungă.
3	60	3 vióre.
14	66	4 coţĭ atlasŭ în şatrange.
19	45	O jubea femeéscă, ştofă négră, desblănită.

Taleri	Banĭ	
2	3	O masă de pânză.
5	96	93 coţĭ orbote albe.
775	105	
—	81	O faţă de pernă, terpitŭ.
4	18	2 coţĭ şi 3 rupĭ tabiniţe.
9	12	4 coţĭ postavŭ vênĕtŭ.
—	57	O perie de Beciŭ şi unŭ colanŭ.
1	24	4 părechĭ fórfecĭ.
791	57	
1	30	6 coţĭ dulghetŭ roşu.
1	18	O tavă de feligene de alamă.
22	60	50 dramurĭ şireturĭ bune, dramulŭ po par. 18.
1	—	Unŭ peptene de baga.
4	15	Două brósce de uşă, nemţescĭ.
821	60	
1	90	6 coţĭ belicósă négră.
7	15	2 coţĭ şi unŭ rupŭ atlăjălŭ în şatrange.
—	75	3 rupĭ tabiniţe.
3	45	8 coţĭ zuf, negru.
—	90	O faţă de pernă terpet. şi 2 bucăţele.
835	15	
1	21	Patru mănuche de peatră de bastóne.
10	90	5 coţĭ şi unŭ rupŭ atlasŭ limpede.
23	—	3 inele de aurŭ, cu câte unŭ diamănţelŭ.
—	45	O sticlişóră de cristalŭ.
—	48	Unŭ petecŭ sandalŭ, i unŭ petecŭ atlasŭ, i 2 petece gurĭ late.
—	30	O tabacheră.
—	60	O tabacheră cu nisce petricele próste.
871	69	
—	90	14 chiotorĭ de firŭ.
14	60	58 dramurĭ argintŭ, farfurie cu linguriţa eĭ.
2	108	12 dramurĭ şiretŭ bunŭ, 7 bucăţele.
5	30	25 tabacherĭ próste.
1	21	5 hârtiĭ de sponce.
2	30	5 coţĭ lână.
898	48	
—	15	Cincĭ sticle de césornice.
3	—	2 coţĭ şi 3 rupĭ atlasŭ limpede.
—	54	O perie mare.
1	30	Unŭ cotŭ postavŭ vênĕtŭ.
—	33	Nisce condee de plumbŭ şi nisce cărămĭ nemţescĭ.
903	60	
—	30	O păreche mânuşĭ de mătase.
—	45	Unŭ burete.
—	45	Nisce petricele próste.
1	90	Dramurĭ 14, 12 copcĭ de argintŭ.

Talerĭ	Banĭ	
3	—	O cruciliță de aurŭ.
—	33	O cutie cu ceară négră.
5	102	18 colane de mătase.
1	12	4 bucățĭ gurĭ de Lipsca, coțĭ 6, parale 7 cotulŭ.
916	57	
1	21	2 brățărĭ cu sponce de argintŭ.
3	33	Dramurĭ 12, unŭ zarfŭ de argintŭ.
—	105	O sponculiță cu peatră.
—	63	O rețea i 2 părechĭ brățărĭ de cordele.
—	15	Nisce petricele de granatŭ.
922	54	
2	48	Gurĭ verḑĭ de catifea, coțĭ 16, po banĭ 18.
5	51	217 coțĭ șiretŭ galbenŭ de cele de carătă, po banĭ 3.
—	45	3 coțĭ panglice galbene.
—	69	17 coțĭ șireturĭ înguste cu firŭ.
—	48	Gurĭ de firŭ prostŭ, coțĭ 16, po banĭ 1.
931	75	
—		O păreche cuțite argintŭ.
15	75	2 lingurițe argintŭ. dramurĭ, po banĭ 28.
—	—	2 undrele ipacŭ.
3	72	O suia de argintŭ, dramurĭ 18.
2	—	O cutie cu 2 părechĭ cerceĭ, i 3 sponcĭ și douĕ petricele próste.
1	96	O linguriță de argintŭ, i o sponcă de argintŭ, dramurĭ 9.
954	78	
40	—	Unŭ cotŭ și 4 rupĭ de materie grea de firŭ.
17	111	2 bucățĭ catifea vĕrgată.
24	—	Unŭ binișŭ cu săngep de postavŭ vechiŭ.
6	108	6 coțĭ și 6 rupĭ catifea sângepie i galbenă.
1	63	Unŭ cotŭ și 5 rupĭ catifea négră.
2	15	Nisce grăunțe de mărgăritarŭ micŭ.
—	30	Una cutie de lemnŭ de cele de pusŭ marfă.
1047	45	
13	—	Unŭ sipetŭ mare.
2	24	Unŭ sipețelŭ micșorŭ.
1	24	O cutie cu doftoriĭ.
2	60	15 colane de firŭ prostŭ.
—	33	Unŭ tafturŭ de curea.
1	—	O ladă veche.
1057	66	
—	30	Unŭ felinarŭ vechiŭ stricatŭ.
65	30	10 coțĭ și 7 rupĭ stofă négră po tal. 6 cotulŭ.
22	60	Oca 90 safi lână, oca po parale 10.
380	—	Vedre..... vinŭ, po par. 45 vadra.
—	78	20 icóne de hârtie.
5	—	Gémurĭ de sticlă.
18	—	După: 6 coțĭ catifea galbenă, po tal. 6 cotulŭ.

Taleri	Bani	
5	—	Unŭ galbenŭ ce s'aŭ găsitŭ în perinsie.
1900	—	Vênd̦area caselor ce aŭ prinsŭ.
3454	24	
660	43	se scade.

Taleri	Banĭ	
85	25	S'aŭ plătitŭ datoria dovedită de ale reposatuluĭ cu zapise şi fără zapise, în

Tal.	Banĭ	
10	—	Răducanuluĭ Têrgoviştén cu zapisulŭ reposatuluĭ dela 1789, Noembrie 6.
10	90	La copiiĭ reposatuluĭ Radu logf. fiindŭ chezaşŭ pe baniĭ ce luasă dela Ianache Caciup prin zapisulŭ reposat. Ivan, cu létulŭ 1788, August 22.
30	—	Luĭ chir Ión Pană după zapisulŭ reposatuluĭ ot létŭ 1789, Decembrie 25.
3	55	Luĭ Ión Turcin ce-'ĭ dedese de aŭ plătitŭ vama şi podulŭ pentru 5 buţĭ cu vinŭ.
31	—	Ianculuĭ Vutcaru ot hanuluĭ Şerban-Vodă, pe care banĭ avea amanetŭ 2 inele, care luându-se s'aŭ vêndutŭ.
10	—	Altă datorie a reposatuluĭ: mĕruntă.
85	25	

147	18	Simbria Bălaşiĭ slujniceĭ, pe anĭ 8, câte tal. 30, dela létŭ 1782 şi până acum 1790, afară din tal. 92 ce aŭ luatŭ dela reposatulŭ rêndurĭ pentru îmbrăcămintea eĭ, după fóia ce aŭ arĕtatŭ.
232	43	
22	108	Luĭ Ión slugeĭ, cusurŭ din simbrie.
171	72	Telalîculŭ starosteĭ de neguţitorĭ, şi altŭ telalîcŭ, după obiceiŭ, de leŭ: po banĭ 6.
18	60	Luĭ Vasile căpit., nepotulŭ reposatuluĭ Ión, pentru cheltuiala mâncăreĭ copiluluĭ în 3 lunĭ, câtŭ aŭ fostŭ la elŭ.
15	—	Zapciuluĭ celŭ orênduitŭ de dumnéluĭ vel agă, ce aŭ fostŭ napristanŭ trepădător la facerea mezatuluĭ.
10	—	Logofĕtuluĭ starostescŭ pentru ostenéla sa.
190	—	Cheltuiala pogrebanieĭ reposatuluĭ Ión Chiru, şi alte obişnuite pomenirĭ, sărindare, i milosteniĭ, după fóia iscălită, ce acum aŭ datŭ chir Ianache Cincu.
660	43	

2793	101	Rĕmâne suma lămurită moştenire pe séma luĭ Alexandru, copilulŭ.
475	—	Se maĭ scade coprinderea anaforaleĭ departamentuluĭ, a se da luĭ chirŭ Teodorachi Cincu, şi Ianache Cincu, după cererea ce facŭ, ca să se împlinéscă, luaţĭ de dumnélor tal. 1000 milostenie, ce prin diată aŭ lăsatŭ soţia luĭ Ivan Chiraţica.
2318	101	Rĕmâne, adecă douĕ miĭ treĭ sute opt-spre-d̦ece şi banĭ 101.

Cod. No. XVIII, pag. 184—191.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ.

Din porunca Divanuluĭ, făcêndu-se catagrafie şi vênḑare cu mezatŭ lucrurilor mişcătóre ale mortuluĭ Ivan, ca unor lucrurĭ peritóre ce nu era de trebuinţă, nicĭ de vre-unŭ folosŭ copiluluĭ ăsta, cum şi la o casă a luĭ Ivan, care şi aceea s'aŭ socotitŭ maĭ cu cale într'acéstă vreme a se vinde, s'aŭ adusŭ la Divanŭ acestŭ catastihŭ de s'aŭ vĕḑutŭ vênḑarea în suma ce aŭ prinsŭ pe tóte, cu care acéstă catagrafie aŭ trimesŭ dumnélor epitropiĭ obşteĭ, i cu starostea de neguţitorĭ şi anafora la Divanŭ scrise dela 4 Iunie a acestuĭ următor, prin care scrie, că de faţă cu chirŭ Ianache Cincul, unchiulŭ şi epitropulŭ nevêrstniculuĭ Alexandru, copilulŭ sin Ivan Chiru, s'aŭ făcutŭ după obiceiŭ mezatulŭ şi vênḑarea acestor lucrurĭ, afară din două viĭ care s'aŭ popritŭ din porunca Divanuluĭ pe séma ne-vêrstniculuĭ, dându-se de dumnélor epitropiĭ subt purtarea de grijă a neguţitorŭ de credinţă, ca să le lucreze până îşĭ va veni copilulŭ în vêrsta cea după pravilă, de anĭ 25, luându-'şĭ acelŭ neguţitorŭ venitulŭ ce va eşi dintr'acele viĭ, fără numaĭ din anŭ în anŭ, să se dée copiluluĭ pentru ajutorŭ la crescerea şi procopséla luĭ po talerĭ 70, şi atuncĭ, împlinindu-'şĭ copilulŭ vêrsta, să-'şĭ iée acele viişóre întru a sa stăpânire, lucrate cu tóte namestiile lor, după zapisulŭ ce aŭ datŭ la epitropŭ; aşişderea scriŭ dumnélor epitropiĭ şi pentru talerĭ 475, ce-'ĭ scadŭ din suma pereusieĭ, că s'aŭ pliroforisitŭ, cum că însu-şĭ mórta, muma nevêrstniculuĭ, prin diata sa adeverită şi prin zapisulŭ rĕposatuluĭ Ivan, soţulŭ eĭ, aŭ orênduitŭ să dée talerĭ 1,000, milostenie la fete marĭ, rudeniĭ, prin mânele luĭ chir Ianache Cinculŭ şi a luĭ chir Teodorache Cinculŭ, din carĭ s'aŭ fostŭ datŭ numaĭ talerĭ 525, care acestŭ zapisŭ fiind-că se vĕḑu şi la Divanŭ, bine aŭ urmatŭ dumnélor epitropiĭ de 'ĭ-aŭ scăḑutŭ, însă datorĭ se fie numiţiĭ neguţitorĭ a împlini orênduiala aceea, cu care mórta 'ĭ-aŭ îndatoratŭ; iară aceştĭ tal. 2,300 opt-spre-ḑece, banĭ 101, aŭ poruncitŭ Divanulŭ dumnélor epitropilor, să găséscă neguţitorŭ, omŭ de credinţă, spre a-'ĭ da în dobândă, care dobândă să se dée iar ajutor la crescerea şi procopséla copiluluĭ; decĭ, pentru ca să fie sciutŭ şi bine sigurifsită acéstă periusie de banĭ, a numituluĭ copilŭ şi viile, aŭ întăritŭ şi Divanulŭ acéstă catagrafie, care după ce se va trece în condica Divanuluĭ şi în condica epitropieĭ, să se dée în mânile epitropuluĭ, la care s'aŭ datŭ şi copilulŭ, ca în vreme cuviinciósă, să-'şĭ caute acéstă pereusie, luândŭ până atuncĭ pe totŭ anulŭ dobânda acestor banĭ, împreună şi cu aceĭ tal. 70, din venitulŭ viilor. 1790, Iunie 7.

Enţenberg feld-leitnantŭ. *Cozma* alŭ Ungro-Vlahieĭ. ot *Rômnic-Filaretos.* *Dositeiŭ Buzeŭ. Radu Slătineanu. Manolache Grădişteanu. Dumitrache Catargiu. Merchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 191—192.

Poruncă către starostea de neguţitorĭ, ca să publicuiască cu talalŭ, în tótă politia Bucurescilor, către toţĭ Boeriĭ, neguţitoriĭ, şi către verĭ-cine, parte mirenéscă i bisericéscă, spre a fi de obşte însciinţaţĭ, că e porunca şi hotărîrea Divanuluĭ, ca de acum înainte să nu maĭ împrumuteze cu banĭ, nicĭ pe Pitărésa, nicĭ pe fiulŭ dumné-eĭ, séŭ a primi amanetŭ verĭ-ce, că celŭ ce va împrumuta va perde. 1790, Iunie 17.

Cod. No. XVIII, pag. 204.

Publicaţiĭ la 12 judeţe, şi la spăt. i vel agă, pentru o slugă ce aŭ fugitŭ.

Dela Divanulŭ Prinţipatuluĭ ţĕreĭ Românescĭ. Poruncă către....

Fiind-că unŭ argatŭ alŭ dumnéluĭ Oberlaitnant Baron de *Pree* dela reghimentulŭ luĭ Levener şăvolejărŭ (chevaux légers ?) aŭ fugitŭ, numele îĭ este Gaşpar Hilas, dela ţéra Cehuluĭ, însuratŭ, papistaşŭ, la vêrstă mare, de cincĭ sucurĭ şi doue degete la faţă roşu, pĕrulŭ capuluĭ murgŭ, barbă nu rade, frunte scurtă, omŭ grosŭ, cu jubea albastră, avêndŭ gulerŭ roşu, şi mânecarŭ roşu, cu nădragĭ albĭ, care fiind-că multe pagube aŭ făcutŭ la stăpânulŭ sĕŭ, să daţĭ dumné-vóstră în scire la toţĭ zapciiĭ i căpitaniĭ să cerceteze pentru acestŭ omŭ, şi orĭ unde-'lŭ va găsi, prinḑêndu-'lŭ să-'lŭ aducă la stăpânulŭ sĕŭ, că bunŭ bacşişŭ are a lua dela stăpânulŭ sĕŭ acela ce-'lŭ va găsi şi-lŭ va prinde. 1790, Iunie 26.

Cod. No. XVIII, pag. 211.

Poruncă către dumnélor boeriĭ judecătorĭ aĭ depertamentuluĭ de cincĭ, şi aĭ departamentuluĭ de cremenalion ca să nu fie ţĕraniĭ ţinuţĭ séŭ traşĭ prin judecăţĭ.

Dela Divanul Principatuluĭ ţĕreĭ Românescĭ.

Fiind-că într'acéstă vreme, cuvenită lucruluĭ, după obiceiŭ ce aŭ fostŭ şi maĭ nainte, care este cuviinciosŭ a se păzi şi a se urma, s'aŭ datŭ poruncile Divanuluĭ, ca nimenea din ţĕranĭ să nu fie ţinuţĭ séŭ traşĭ pentru pricinĭ de judecăţĭ, până după luna luĭ Iulie; ca să pótă locuitoriĭ de obşte a-'şĭ strînge bucatele şi a-'şĭ cosi fênurile, Divanulŭ poruncesce şi aicĭ la depertamenturĭ, ca într'aceste doue-treĭ ḑile, să se caute cu silinţă şi maĭ cu osebire pricinile celor de afară, care sunt începute şi intrate la judecata acestor depertamenturĭ, spre a lua sfêrşitŭ, şi Mercurĭ să se aducă la Divanŭ tóte anaforalele lor, pentru care poruncesce straşnicŭ Divanulŭ şi dumné-vóstră tuturor zapciilor Divanuluĭ, să aveţĭ a înfăţoşa pe ţĕranĭ înaintea tuturor altor Bucuresceni înaintea judecăţiĭ, să caute pricinile lor, şi Mercurĭ să aveţĭ a aduce anaforalele. 1790, Iunie 30.

Cod. No. XVIII, pag. 219.

Publicaţie la 12 judeţe, i la spăt. şi agă pentru unŭ marchitanŭ ce se cere.

Pentru unŭ marchitanŭ anume Mihaiŭ Haibel, vêrsta luĭ de 40 anĭ, statulŭ luĭ măruntŭ, la faţă uscăţivŭ murgŭ, pĕrulŭ capuluĭ negru rotundŭ, ochiĭ negri, cu straie nemţescĭ, cu unŭ laibărŭ cu mânecĭ cenuşiŭ albŭ, cu pălărie négră rotundă, care fiind-că este omŭ cu pricină, şi fiind-că se cere a se găsi negreşitŭ, fără de nicĭ unŭ felŭ de altŭ cuvêntŭ, se poruncesce dumné-vóstră ispravnicilor, să-'lŭ căutaţĭ cu totŭ felulŭ de mijlocŭ în totŭ coprinsulŭ judeţuluĭ, şi negreşitŭ prinḑêndu-'lŭ, cu bună pază să-'lŭ trimite'ţĭ aicĭ şi să avemŭ rĕspunsŭ. 1790, Iulie 31.

Poruncă către dumnéluĭ vel armaşŭ, ca să ieé dela închisórea dumnéluĭ vel spătarŭ, pe Stan Schiopu, pe Marin Petco şi pe Ene Nedelcu, şi să-'ĭ trimiţă la ocna Telega; şi fără de a doua poruncă, să nu se slobódă, aducêndŭ mumbaşirulŭ armăşescŭ rĕspunsŭ de sĕvêrşirea porunceĭ. 1790, August 16.

Cod. No. XVIII, pag. 245.

Carte la magistratulŭ Brașovuluĭ pentru viile Paraschiveĭ, fata luĭ Petcoinaș.

Dela Divanulŭ prințipatuluĭ țĕreĭ românescĭ, către cinstitulŭ maghistratŭ alŭ crăesceĭ cetățĭ Brașovul.

Insciințămŭ cinstituluĭ maghistratŭ, că avêndŭ mulțĭ creditorĭ, să iée datoria de banĭ dela Petcuț șătrărelulŭ, ce aŭ muritŭ, atâtŭ din pămênturile crăescĭ, câtŭ și de aicĭ, care Petcuț avêndŭ viĭ aicĭ în pămêntulŭ țĕreĭ Românescĭ, după jălbile creditorilor de aicĭ din părțile loculuĭ, aŭ venitŭ carte Divanuluĭ dela Inalta gubernie a prințipatuluĭ cetățeĭ Sibiuluĭ, spre a se vinde viile la mezatŭ, trimițêndŭ aicĭ și procuratorŭ alŭ lor, ca să fie față la vêndare, carĭ viĭ Divanulŭ le-aŭ datŭ spre vêndare la mezatŭ, care mezatŭ se și urméză; dar acum asupra urmăreĭ mezatuluĭ, se arétă cu jalbă la Divanŭ Paraschiva fata Petcoinaș, prin care arétă, că numitulŭ tatălŭ sĕŭ Petco i nașŭ, avêndŭ 18 pogóne de vie la valea Popeĭ sud. Saac, care dându-le la numitulŭ Petcuț zălogŭ prin zapisŭ pentru tal. 1000, n'aŭ pututŭ nicĭ tatălŭ sĕŭ, nicĭ ea a se desface de Petcuț, și a-'șĭ scóte numitele pogóne de subt zălogire, până acum când creditorulŭ luĭ 'ĭ-aŭ coprinsŭ tóte viile luĭ, între care dice numita Paraschiva jăluitórea, că 'ĭ-aŭ coprinsŭ și pogónele eĭ, și caută numițiĭ creditorĭ, ca împreună cu viile luĭ Petcuț să vêndă și via eĭ; pentru care dice că s'aŭ judecatŭ cu creditoriĭ luĭ Petcuț aicĭ la maghistratŭ pentru acéstă vie, de unde 'șĭ-aŭ aflatŭ dreptatea și aștéptă să vie *deliberatŭ* după orênduiala judecățeĭ; după a căruia jalbă Divanulŭ pe de o parte aŭ popritŭ acum de acéstă dată mezatulŭ acestor pogóne de vie ale eĭ până să se pliroforiséscă Divanulŭ de curgerea pricineĭ, dar de altă parte, nu lipsimŭ a însciința cinstituluĭ maghistratŭ, de este după cum arétă numita Paraschiva jăluitórea, că s'aŭ cercetatŭ pricina eĭ acia de față cu creditoriĭ, séŭ și cu însu-șĭ soția luĭ Petcuț, care se cuvine a se întreba de acéstă pricină, ca să aréte cum scie pricina, și ce rĕspunde la acésta? să bine-voiască cinstitulŭ magistratŭ să însciințeze Divanulŭ ce judecată și hotărîre s'aŭ făcutŭ? care acéstă înscìințare câtŭ maĭ în grabă, fiind-că numitulŭ șéde zăticnitŭ. 1790, August 17.

Cod. No. XVIII, fila 248.

Divanulŭ prințipatuluĭ țĕreĭ românescĭ.

Se dă volnicie... să mérgă la sud Buzĕŭ, de unde să rădice pe Panait slugerulŭ, i pe Ioniță cămărașulŭ, i pe Gheorghiță sameșulŭ, cum și vist. Neagu să-'șĭ rênduiască vechilŭ, care să rĕspundă și la banĭ, și pe câte-șĭ patru ridicându-'ĭ, fără a primi dela dênșiĭ vre-unŭ rĕspunsŭ de pricinuire séŭ întêrdiare, cu voĭe, făr' de voĭe, să-'ĭ aducă cum maĭ fără de zăbavă aicĭ, ca să stea cu toțĭ de față în judecată; pentru care se dă în scire și la cinstita comisie a visterieĭ, că de se află vre-unulŭ dintr'acești treĭ la vre-o trébă, să aibă a orêndui pe altulŭ în locŭ, iar pe dênșiĭ să-'ĭ ridice negreșitŭ să-'ĭ aducă; pentru care se poruncesce și ție orênduitule zapciŭ, să nu te întorcĭ fără de dênșiĭ, ci până în șépte optŭ dile sorocŭ, să te aflĭ cu câte-șĭ patru aicĭ, că fiindŭ într'altŭ chipŭ, nu numaĭ veĭ fi lipsitŭ din trébă'țĭ ca unŭ nevrednicŭ, ci încă te veĭ și pedepsi; iar dumnéta vel armașŭ pe ceĭ-l-alțĭ ce sunt aicĭ, carĭ aŭ fostŭ în mână'țĭ, să-'ĭ aibĭ gata, să nu pricinuescĭ că iarășĭ lipsesce vre-unulŭ, afară din Arbut ce s'aŭ rênduitŭ cu isprăvnicia, ci îndată ce se vor strînge toțĭ, să aibĭ după înfățișare la depertamentŭ, a împlini numaĭ decâtŭ baniĭ ce sunt hotărîțĭ și sciuțĭ Măriei séle prea Inaltuluĭ prințipŭ, dela toțĭ ca nisce bunĭ dovedițĭ asupra lor fără de pricină, fără de-a maĭ aştepta a doua poruncă, rĕmâindŭ numaĭ pentru vinovăţia faptelor, a face în urmă departamentulŭ judecata pentru osênda lor şi anafora către Divanŭ, căcĭ, când nicĭ după acésta nu veĭ fi dumnéta următorŭ, şi veĭ face iarăşĭ prelungire, veĭ fi cunoscutŭ de neurmătorŭ datorieĭ slujbeĭ dumitale. 1790, Octombrie 15.

Enţenberg feld-marşal-leitnantŭ. *Dumitrache* banulŭ. *Ioan* logf. *Constandin Stirbeiŭ.*

Cod. No. XVIII, fila 276.

Poruncă către ispravniciĭ Prahoveĭ, ca să trimiţă pe Iova Nicolau dela Ploescĭ cu omŭ într'adinsŭ, de împreună şi cu davagiulŭ luĭ Radu Mânzu, cu voĭe făr' de voĭe, la Braşov, ca să-'şĭ isbrănéscă pricina de tovărăşie ce aŭ între eĭ, care prin erotocrisie li s'aŭ căutatŭ pricina acolo şi socotéla, ca iarăşĭ de acolo să se dée şi sfêrşitulŭ. 1790, Octombrie 18.

Cod. No. XVIII, fila 280.

Dela Divanulŭ ţĕreĭ romănescĭ.

Către dumnéluĭ stolniculŭ Dumitrache, starostea de neguţitorĭ, şi către proestoşiĭ companieĭ neguţitorilor strĕinĭ, anume, dumnéluĭ Costea biv vel vameşŭ, Panaiotu Dimancea, Mihali Gheorghiu, Nicola Dimitru, Hristea Duş şi Chiriac Polizu.

Fiind-că Zamfirache sărdarulŭ, ce aŭ muritŭ la Rusia, este datorŭ la mulţĭ creditorĭ dela Lipsia, a cărora vechilŭ este aicea Petre Vasiliu lipscanulŭ, i la Ioan Cincul ot Sibiŭ i la alţiĭ din ţĕrile crăescĭ, cum şi de aicĭ, a cărora datorie este să se împlinéscă din rĕmasulŭ periusieĭ a numituluĭ Zamfir, ce are aicĭ în ţéră, care s'aŭ fostŭ datŭ asupra sărdaruluĭ Chiriac Arbut, i din veniturile caseĭ luĭ Zamfir din epitropia ce aŭ fostŭ maĭ nainte şătrarulŭ Angheli, şi fiind-că trebue ca datorniciĭ să-'şĭ dovedéscă ântêiŭ fieşce-care datoria luĭ prin cercetare de judecată, cu sineturĭ şi cu doveḑĭ vrednice şi aşia să intre la analoghie a lua fieşce-care partea ce-'lŭ va ajunge cu rĕmasulŭ, cărora sineturĭ i doveḑĭ, trebue să li se facă o bună cercetare, cu deosebită luare aminte, şi cu judecată, după orênduiala pravililor, căcĭ datornicŭ este mortŭ; de aceea Divanulŭ orênduesce o deosebită comisie, pe dumnéta stolnice Dumitrache, ca unŭ practicosŭ la dreptatea judecăţilor şi la ale pravilelor, şi ca pe unulŭ ce aĭ fostŭ d'ântêiŭ orênduitŭ şi la socotelele venituluĭ caseĭ luĭ Zamfirache şi a periusieĭ luĭ, şi aĭ sciinţa pricineĭ aceştia, i pe dumnéluĭ starostea de neguţitorĭ şi pe dumné-vóstră proestoşilor aĭ companieĭ, ca la o pricină ce este de neguţitorŭ strĕinŭ, după obiceiulŭ ce aŭ fostŭ a ţĕreĭ, ca să vĕ adunaţĭ toţĭ la unŭ locŭ, unde venindŭ atâtŭ Petre Vasiliu şi Ioan Cincul, cum şi toţĭ alţĭ creditorĭ, să cercetaţĭ pentru fieş-care deosebitŭ fórte cu bună luare aminte, câtă datorie are? cu ce doveḑĭ şi sineturĭ? de când? şi de aŭ luatŭ dintr'acele datoriĭ séŭ nu? şi cu dreptulŭ judecândŭ după orênduiala dreptăţeĭ şi după pravilĭ, să lămuriţĭ datoriile ce vor fi bune, şi să arĕtaţĭ Divanuluĭ pentru fieşce-care datornicŭ deosebitŭ cu anafora; de altă parte să aduceţĭ şi pe sărdarulŭ Chiriac Arbut, căruia să-'ĭ cereţĭ cartea Divanuluĭ, ca să vĕ pliroforisiţĭ de averea luĭ Zamfirache sărdarulŭ, ce s'aŭ datŭ subt epitropia sa, întru care sunt tóte arĕtate anume, şi să luaţĭ în scrisŭ venitulŭ caselor şi a viilor, după cartea pe care este datorŭ Arbut să o dée, pe vremea de când s'aŭ făcutŭ epitropia până acum; aşişderea şi baniĭ care aŭ fostŭ asupra şătrarului Angheli din epitropia sa câţĭ sunt anume, să vĕ pliroforisiţĭ iarăşĭ din cărţile dumnéluĭ şi de iaŭ datŭ toţĭ séŭ nu? iarăşĭ să-ĭ luaţĭ în scrisŭ, aducêndŭ cu socotélă bună în condee, tóte veniturile pereusieĭ luĭ Zamfir ce sunt în banĭ gata, cum şi la alte pricinĭ din veniturĭ şi socotelĭ ale caseĭ luĭ Zamfir, de aŭ rĕmasŭ şătrarulŭ Angheli îndatoratŭ din epitropia sa, după judecata Divanuluĭ, cu Ioan Cincu a maĭ rĕspunde la cevaşĭ, orĭ a aduce séŭ a da niscare-va sineturĭ, tóte acum să le lămuriţĭ şi să arĕtaţĭ Divanuluĭ în scrisŭ cu anafora, ca dintr'acele veniturĭ ce se adună în banĭ gata şi din vênḑarea lucrurilor luĭ Zamfir, care s'aŭ datŭ spre vênḑare cu mezatŭ, să poruncéscă Divanulŭ a se da datornicilor ce aŭ a lua; însă, fiind-că datornicii aŭ provalositŭ şi pentru moşia Balotescĭ ce aŭ fostŭ a luĭ Zamfirache, şi se afla acum stăpânindu-se de medelnicerésa rĕposatuluĭ Mihalachi medeln., avênd-o cumpĕrată dela mezatŭ încă din ḑilele Măriei séle Alexandru Vodă Ipsilant, cerêndŭ a-ĭ pliróforisi dumnéeĭ de dreptŭ şi cuvêntŭ stăpânireĭ séle asupra numiteĭ moşiĭ, trebuinţă este acum a se chiăma de faţă şi dumnéluĭ căminarŭ Hagi Moscu, vechilulŭ dumnéeĭ medelnicereseĭ, unde vor fi şi datornicii faţă, ca să-'şĭ aréte sinetulŭ şi dreptăţile ce are asupra stăpânireĭ numiteĭ moşiĭ, care să le cercetaţĭ dumné-vóstră spre a se da pliroforie datornicilor la pâra ce facŭ şi să arĕtaţĭ şi Divanuluĭ în scrisŭ; care datornicĭ aŭ voĭe, să-'ĭ socotéscă şi să-'ĭ dovedéscă, şi să aréte la judecată orĭ-ce alte lucrurĭ ale luĭ Zamfir, vor maĭ putea dovedi afară din celea ce sunt sciute Divanuluĭ din cercetările ce s'aŭ făcutŭ; pentru care orênduesce Divanulŭ zapciŭ pe vătafulŭ de Divanŭ, care aŭ fostŭ d'ântêiŭ la pricina acésta orênduitŭ, spre a face zapcilîculŭ celŭ cuviinciosŭ, după povăţuirile dumné-vóstră, pentru urmarea şi sĕvêrşirea trebeĭ. 1790, Octombrie 18, Bucurescĭ.

Enţenberg feld-marşal-leitnant. *Dumitrache* banŭ. *Ioan* logofĕtŭ. *Costandin Ştirbeiŭ*. *Marchelius*.

Cod. No. XVIII, pag. 282.

Poruncă către vlădica Sindis, şi către paharniculŭ Gregorie Grecénu ca să cerceteze pricina jălbeĭ Mariuţiĭ Visteresiĭ şi a bărbatuluĭ sĕŭ Cazote, pentru pornirea ce aŭ făcutŭ isprăvnicieĭ că cu mare necinste aducêndu-'ĭ, şi dându-'ĭ josŭ să-'ĭ bată, pentru care 'i-aŭ pusŭ de 'ĭ ţine şi închişĭ, pentru căcĭ aŭ luatŭ pe o nepótă a lor ce vrea să o dée mumă-sa după unŭ omŭ nevrednicŭ, şi vrea să o dée după altulŭ; să cerceteze sfinţia sa şi dumnéluĭ pah. şi să însciinţeze Divanuluĭ, iară pe jăluitorĭ să-'ĭ slobóḑă dela închisóre, trimiţêndu-'ĭ aicĭ împreună şi cu acea cercetare.

Cod. No. XVIII, fila 293—294.

Carte de judecătorie la sud Olt ce s'aŭ datŭ a fi judecător Radu biv 3-lea logofĕtŭ, după cererea luĭ.

Dela Divanulŭ Prinţipatuluĭ ţĕreĭ Româneseĭ.

Pentru înlesnirea locuitorilor ce aŭ pricinĭ de judecăţĭ şi pentru uşurarea şi a ispravnicilor, care aŭ trebile judeţuluĭ, primindŭ Divanulŭ cererea sa, étă s'aŭ orênduitŭ judecătorŭ la sud Oltŭ; decĭ se poruncesce dumné-vóstră ispravnicilor să-'lŭ cunósceţĭ de judecătorŭ pe numitulŭ biv 3-lea logofĕtŭ Radulŭ, şi să aibă a căuta pricinile de judecăţĭ ale noroduluĭ, cu dreptate şi cu silinţă, dându-ĭ dumné-vóstră ajutorulŭ celŭ obicĭnuitŭ de slujitorŭ pentru ceĭ ce sunt în pricină de judecată, la care vețĭ fi cu purtare de grijă dumné-vóstră spre a nu se face catahrisisŭ la tréba judecătorieĭ, 1790, Noembrie 15.

Ențenberg, feld-marșalŭ leitnant. Ot *Rômnic Filaret. Ión* logof. *Damaris. Cost. Stirbeiŭ.*

Cod. No. XVIII, pag. 317.

Dela Divanulŭ Prințipatuluĭ țěreĭ Românescĭ.

Poruncă către dumnélor boeriĭ judecătorĭ dela depertamentulŭ de Cremenalion.

Cinstitŭ magistratŭ alŭ crăescíĭ cetățĭ Brașovuluĭ însciințéză Divanuluĭ dela 9 acesteĭ lunĭ, după călindarulŭ noŭ, cum că într'acéstă trecută vară, s'aŭ prinsŭ în ținutulŭ Branuluĭ unŭ hoțŭ mare, anume *Capŭ de ferŭ*, care este și până acum la închisóre acolo, pentru care arétă cinstitulŭ magistratŭ cum că s'aŭ adeveritŭ, că acestŭ numitŭ hoțŭ ar hi maĭ făcutŭ multe hoțiĭ și pagube în pămêntulŭ țěreĭ aicĭ; decĭ Divanulŭ poruncesce dumné-vóstră, ăs faceți cercetare în condicile pușcărieĭ, și orĭ de aŭ fostŭ acestŭ numitŭ hoțŭ vre-o dată în pedépsa pușcărieĭ, orĭ de sunt trecute în condicĭ nescareva pricinĭ de hoțiĭ ale luĭ, și ce hoțiĭ anume aŭ făcutŭ? și în câte rêndurĭ și dela cine? în ce vreme? să le scriețĭ tóte, și se arětațĭ Divanuluĭ prin dumnéluĭ vel Armașŭ, care cercetare să avețĭ dumné-vóstră a o face cu grabă, și să arětațĭ Divanuluĭ, fiind-că are Divanulŭ a da rěspunsŭ cinstituluĭ magistratŭ. 1790, Decembrie 10. Bucurescĭ.

Ențenberg. Ot *Rômnic Filaret. Radu Slătinénu. Ión* logof. *Mateiŭ Falcoianu. Marchelius.*

Asemenea poruncĭ ca acestea s'aŭ făcutŭ și la Muscel, Argeș, i Dâmbovița.

Anexe la pag. 365 (T. III)

Cu referință la dărĭ, vămĭ, cutia milelor și în genere la afacerĭ de ale visterieĭ, maĭ dămŭ următórele acte de sub administrațiunea austriacă:

După rěspunsulŭ comisieĭ visterieĭ, ca după porunca ce aŭ primitŭ dela Divanŭ pentru păcura masalalelor a se plăti dela visterie, să dée poruncă căminaruluĭ Manu, ca să aducă cărțile de orênduială și fitanțiile de datŭ, s'aŭ datŭ poruncă către căminarŭ Manu, ca să dée cărțile și fitanțile la visterie. 1790, Maiŭ 23

Cod. No. XVIII, pag. 357.

Către dumnéluĭ vel vist. pentru talerĭ opt-ḑecĭ și unu, prețulŭ a cincĭ bucățĭ citŭ și cotĭ 13, ce s'aŭ fostŭ luatŭ luĭ Manolache Gheorghiu, omulŭ dumiséle Baronŭ Bucovŭ, în vremea Domnuluĭ Mavrogheni la tréba țěreĭ, adecă pentru îmbrăcămintea caselor de mosafirĭ, fiind-că din socotelile de atuncĭ a venituluĭ țěreĭ sunt rěmașĭ o sémă de banĭ (1), să se dée numituluĭ neguțitorŭ aceștĭ tal. 81 și se va ține în sémă. 1790, Iunie 7.

Cod. No. XVIII, fila 193.

Către cinstitulŭ magistratŭ alŭ crăescíĭ cetățĭ Brașovuluĭ, rěspunsŭ la cartea ce a trimisŭ, pentru doĭ boĭ ce aŭ luatŭ vătavulŭ de plaiulŭ Dâmbovița, sud

---

(1) Eată cum se constată că aŭ fostŭ rěmasŭ după Mavrogheni, banĭ în visteria țěreĭ!

Dâmbovița, dela unŭ Martin Elțu din țéra Bârsiĭ, carĭ-'ĭ avea cumpĕrațĭ de aicĭ din țéră în 45 nemțescĭ și vrea să-'ĭ trécă înăuntru, și rógă a se ierta boiĭ acestuĭ omŭ, séŭ să 'i-se dée baniĭ înapoĭ, fiind-că nu aŭ sciutŭ că este poruncă a fi oprițĭ; Divanulŭ rĕspunde, că pentru oprirea vitelor s'aŭ făcutŭ însciințare la Inalta crăiască guvernia Sibiuluĭ, şi gubernia va fi însciințatŭ pentru acésta, și magistratulŭ de nu ş'aŭ împlinitŭ datoria a însciința la toțĭ locuitoriĭ de obște, este datorŭ a plăti tótă paguba jăluitoruluĭ; numaĭ face grație (1) acum de acéstă dată. și s'aŭ poruncitŭ vătavuluĭ de plaiŭ, să împlinéscă baniĭ jăluitoruluĭ, iară boiĭ sunt oprițĭ a eși după porunca Inaltuluĭ Principe. 1890, Iunie 20.

Cod. No. XVIII, pag. 208.

Către comisia visterieĭ, după însciințarea ispravnicilor ot sud Saac, pentru nisce vite ce le-a prinsŭ trecêndŭ peste plaiŭ, unŭ Toma, fiind-că însciințarea nu arétă loculŭ unde le-a prinsŭ, și Toma s'aŭ prinsŭ prin jalbă la Divanŭ că era să le ducă la pășune, unde sunt vitele frate-sĕŭ, și că la Homorăcĭ le-aŭ găsitŭ plăiașiĭ, care Homorăcĭ fiind-că este departe de hotarŭ, de va fi adevĕratŭ, nu este vinovatŭ, și să-'ĭ dea voĭe a le vinde aicĭ în țéră, ci într'acestașŭ chipŭ să rĕspunză ispravnicilor. 1790, Iulie 12.

Cod. No. XVIII, pag. 228.

Publicație la 12 județe, că este să se strige vinăriciulŭ la sfêrșitulŭ luĭ August.

Dela Divanulŭ prințipatuluĭ țĕreĭ românescĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud.... vețĭ sci că în sfêrșitulŭ luneĭ luĭ August este să se strige vêndarea vinăriciuluĭ, după obiceiŭ, pentru care să publicuițĭ la toțĭ de obște, ca cine va vrea a fi mușteriŭ, să scie ḑiua cea orênduită, ca să se afle aicĭ, orĭ însușĭ, séŭ vechiliĭ lor, ca să dée la mezatŭ, de unde este slobodŭ fiesce-carele a cumpĕra ne-opritŭ, îndemnândŭ dumné-vóstră pe toțĭ mușteriĭ la acésta, fiind-că rodulŭ viilor estimpŭ, dela Dumneḑeŭ sĕ arétă bunŭ; ci dară să nu facețĭ cusurŭ la acésta, ci pe toțĭ să-'ĭ însciințațĭ, pentru că de se va întêmpla vre-unuĭ mușteriŭ a nu i se arĕta de către dumné-vóstră maĭ 'nainte ḑiua cea orênduită a vênḑĕreĭ, să scițĭ că vețĭ avea a respunde. 1790, Iulie 29.

Cod. No. XVIII, pag. 239.

Publicație la 12 județe și la căminarulŭ Moscu, pentru slobodenia vitelorŭ.

Către ispravniciĭ ot sud....

Fiind-că pentru scumpetea de ale mâncăriĭ în părțile locurilor Crăĭescĭ, celea d'inapoĭ, află trebuința slujbeĭ cu cale, acum a sloboḑi scóterea vitelor din țéra românéscă, și a lăsa de a se deschide locurile pe unde ar putea trece vitele, însă de acum dela ḑi ântêiŭ Septembrie, după noulŭ călindarŭ; decĭ să vestițĭ dumné-vóstră ispravnicilor, atâtŭ locuitoriĭ țĕreĭ, câtŭ și la negutitorĭ acéstă slobodenie, pentru care acestea vite ce vorŭ trece aŭ a plăti pentru slobodenia alișverișurilor, din care se folosescŭ și se câștigă, preste obicĭnuita vamă ce plătea, adecă adausŭ de unŭ boŭ séŭ de unŭ calŭ tal. unulŭ, de o vacă banĭ 90, de unŭ juncŭ, mânzŭ séŭ rîmătorŭ banĭ 60, de óĭe séŭ capră câte banĭ 40, care aceștĭ ómenĭ trebue să aibă pașușurile celea trebuincióse dela însușĭ gheneralŭ comando, carĭ pașușurĭ sunt să se dée de aicĭ dela mine feld-marşal-leitnant Baron fon Enţenberg, şi orĭ prin dumné-vóstră ispravnicilor să se céră, ca să se pótă arĕta acelea paşuşurĭ la vămĭ; pentru care s'aŭ datŭ porunca Divanuluĭ şi la dumnéluĭ căminarŭ Hagi, Moscu epistatulŭ vămilor, ca să înciinţeze pe vameşĭ să iée vama cea hotărîtă, precumŭ maĭ sus să arétă, şi să se dée baniĭ la lada rĕsboĭuluĭ de aicĭ. 1790, August 12/23.

---

(1) Pentru prima dată aflămŭ utilisată vorba *grație* în limba română!

Cod. No. XVIII, pag. 245.

Porunca ce s'aŭ datŭ în dosulŭ raportuluĭ căminariuluĭ Moscu.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, către dumnéluĭ căminarulŭ Moscu, epistatulŭ vămilor.

S'aŭ cetitŭ la Divanŭ acestŭ raportŭ alŭ dumitale, şi câtŭ pentru venitulŭ bâlciuluĭ Găjeniĭ, dumnéta să te pliroforisescĭ într'adevĕrŭ câţĭ banĭ aŭ cuprinsŭ şi să arĕţĭ Divanuluĭ, fiind-că este să se dée dumitale poruncă spre a scădea pe dumnéluĭ vistierulŭ Grădişteanu cu aceştĭ banĭ, după orderulŭ Inaltuluĭ prinţipŭ, prin care aŭ bine-voitŭ Inălţimea sa a se păzi privileghiurile mônăstirilor dela treĭ domnĭ, iară pentru ciauşulŭ Drăgoiŭ, ce aŭ cumpĕratŭ fumăritulŭ bălţilor, fiind-că este sciutŭ, că în vremea ce era a căuta acéstă slujbă, oştirile fiindŭ asupra rĕsboiuluĭ către Giurgiov, n'aŭ apucatŭ a căuta acestŭ fumăritŭ, fiind-că locurĭ sunt la vale asupra Dunăreĭ unde se cuprinseră şi toţĭ slujbaşiĭ a nu ămbla, pentru aceea se cade să aibă îngăduială pentru acestŭ cusurŭ de banĭ. 1790, August 16.

Enţenberg feld-marşal-leitnant. ot *Rômnic-Filaretos. Ioan Damaris. Costandin Ştirbeiŭ. Mateiŭ Fălcoianu.*

Cod No. XVIII, pag. 248.

Rĕspunsŭ la vătafulŭ Sterie din plaiulŭ Ialomiţa, sud Dâmboviţa, pentru unŭ Coman zetŭ Serbu, din ţinutulŭ Moeciuluĭ, care s'aŭ prinsŭ împotriva poruncilor cu şépte boĭ trecêndu-ĭ hotarulŭ, i pentru Stan Ocesc ce aŭ fostŭ şi elŭ şi părinţiĭ luĭ locuitorĭ aĭ plaiuluĭ la satulŭ Şerbănescĭ, iară acum s'aŭ mutatŭ în plăşile judeţuluĭ la satulŭ Valea-Lungă, cu alţĭ patru—cincĭ ómenĭ, rude ale luĭ, carĭ facŭ multe urmărĭ ne-trebnice; ca vitele să le ţie acolo, iară pe stăpânulŭ vitelor să-'lŭ triméţă aicea, şi de hotărîrea ce va face Divanulŭ, va avea rĕspunsŭ; iară pentru celŭ strămutatŭ la loculŭ luĭ, care are a se duce la urmă, s'aŭ datŭ rĕspunsŭ la comisia visterieĭ, a face porunca cea cuviinciósă, ca o trébă a vistierieĭ. 1790, Octombrie 21.

Cod. No. XVIII, pag 285.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, poruncă către boeriĭ epitropĭ.

Dela 10 ale acesteĭ lunĭ, s'aŭ datŭ dumné-vóstră poruncă pentru veniturile cutieĭ, ca să aveţĭ a vĕ da socotéla înaintea părinţilor arhiveĭ, după orênduiala hrisóvelor de totŭ luatulŭ şi datulŭ, care socotelĭ teorisindu-se de către pré sfinţia sa, să aréte la Divanŭ, şi până acum nicĭ o urmare nu aţĭ făcutŭ, care în 12 ḑile de când s'aŭ datŭ porunca şi până acum, aţĭ pututŭ dumné-vóstră a vĕ face catastihulŭ socoteleĭ, a da şi a împlini porunca; ci dar, pentru acésta într'adinsŭ se trimete dumné-vóstră şi acéstă alŭ doilea poruncă, ca fără de a zăbovi maĭ multŭ, să aveţĭ a vĕ da socotéla negreşitŭ, astă-ḑĭ séŭ mâne, care socotele, să bine-voĭescĭ pré sfinţia ta, părinte mitropolite, ale teorisi şi ale da la Divanŭ. 1790, Octombrie 22, Bucurescĭ.

Enţenberg feld-marşal-leitnant. *Dimitrache* banŭ. *Ioan Damaris. Mateiŭ Fălcoianu.*

Cod. No. XVIII, pag. 286.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ.

Pentru 12 buţĭ cu vinŭ şi 12 putinĭ cu strugurĭ ale Raduluĭ catana Braşovénul, ce aŭ făcutŭ în viile séle, care le are aicĭ în ţéră, se poruncesce dumné-vóstră ispravnicilor i vătafilor de plaiŭ i vameşilor de schele, să aveţĭ a da voĭe ca să şi le ridice şi să şi le trécă înlăuntru la Braşov, fără de nicĭ o oprire, după cum slobodḑĭ aŭ fostŭ Braşovenii în toţĭ anĭ a'şĭ trece vinurile lor ne-opriţĭ; pentru care să aibă a'şĭ plăti vama ca unŭ suditŭ ce este după tarifŭ, câte treĭ la sută fără de altă supĕrare, numaĭ să îngrijiţĭ ca pe lângă acestea vinurĭ din viile séle să nu ridice şi altele, de cumpĕratŭ fiindŭ, că cu acésta se păgubesce venitulŭ vămiĭ. 1790, Octombrie 29.

Enţenberg gheneralŭ. *Cosma* alŭ Ungro-Vlahieĭ. *Dimitrache* banŭ. vel vist. *Ioan* logf. *Costandin Stirbeĭ. Marchelius.*

Asemenea cărţĭ s'aŭ datŭ şi la aceştĭ maĭ josŭ numiţĭ.

Nicola Ciurcul, 12 buţĭ cu vinŭ şi 2 putinĭ strugurĭ.
Dumitru Moise Braşovén, 16 buţĭ cu vinŭ, 20 putinĭ strugurĭ.
Ioan Stoica Braşovénul, 10 buţĭ cu vinŭ.
Dumitru Ioan Braşovén, 8 buţĭ cu vinŭ, i 20 putinĭ strugurĭ.
Lazăr Chirul Braşovén, 10 buţĭ cu vinŭ i 20 putinĭ strugurĭ.
Dumitrul Ciurcul Braşovén, 10 buţĭ cu vinŭ i 20 putinĭ strugurĭ.
Ioan Lebulŭ Braşovén, 12 buţĭ cu vinŭ, i 20 putinĭ strugurĭ.
Ioan Bredicĭ Braşovén, 12 buţĭ cu vinŭ, 20 putinĭ strugurĭ.
Ioniţă·Dan Braşovén, 11 buţĭ cu vinŭ, i 20 putinĭ strugurĭ.
Ioan Marco Braşovén, 12 buţĭ cu vinŭ şi 20 putinĭ strugurĭ.

Dela Divanŭ.

Cod. No. XVIII, pag. 30.

Publicaţiĭ la 12 judeţe pentru a nu supĕra de văcăritŭ pe Praovenĭ şi Brănenĭ cu caĭ cu chirie.

Divanulŭ Prinţipatuluĭ ţĕreĭ Românescĭ.

Poruncă către ispravniciĭ ot sud......

S'aŭ însciinţatŭ Divanulŭ, cum că Praoveniĭ, i locuitoriĭ de la Branŭ şi alţĭ ce vinŭ cu carele cu chiriĭ aicĭ în ţéră, şi iară se întorcŭ cu chiriĭ înapoĭ, cum şi ceĭ ce-'şĭ tragŭ odăile cu caĭ înhămaţĭ la care şi de călărie, aşişderea şi ceĭ ce-'şĭ aducŭ mărfurĭ iarăşĭ cu chiriĭ pe caĭ împovăraţĭ, şi iară se întorcŭ înapoĭ, care pentru uniĭ ca aceia de caĭ înhămaţĭ la cară şi de caĭ de călărie şi de ceĭ împovăraţĭ ce vinŭ şi mergŭ ca nisce mozafirĭ, n'aŭ fostŭ obiceiŭ a plăti văcăritŭ, fără numaĭ de vitele cele slobode ce le aducŭ într'adinsŭ pentru ernatie, la păşune, acele numaĭ aŭ să plătéscă văcăritulŭ, după ponturile şi obiceiulŭ slujbeĭ, iar acum în potrivă 'i-ar fi supĕrândŭ slujbașiĭ a le lua văcăritulŭ; decĭ, fiind-că pentru acestŭ obiceiŭ li s'aŭ făcutŭ și în vremea Domnieĭ sale Mihaiŭ Vodă Suțul, poruncĭ de a fi nesupĕrațĭ, precum este sciutŭ Divanuluĭ, pentru care se porunceșce dumné-vóstră să dațĭ poruncă în totŭ județulŭ, la căpitanĭ, la zapciĭ, la vătașiĭ de plaiŭ și la toțĭ slujbașiĭ, ca nicĭ într'unŭ chipŭ să nu îngăduiască pe slujbașiĭ oĭerĭ a face vre-o supĕrare de văcăritŭ pentru acestŭ felŭ de caĭ, că și dumné-vóstră vețĭ fi în vinovăție întocmaĭ ca aceĭ jăfuitorĭ și călcătorĭ de poruncă în potriva ponturilor și a obiceiurilor. 1790, Noembrie 10.

Ențenberg, feld-leitnant. *Dumitrache* banŭ vel vist. *Ión* logof. *Manolache Grădiștén. Costantin Știrbeiŭ. Mateiŭ Fălcoian. Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 312.

Porunca către ispravniciĭ ot sud Dâmbovița.

(Vedĭ vol. III — 1774—1800 — pag. 374).

Vețĭ vedea anaforaua ce aŭ datŭ la Divanŭ prea sfinția sa părintele metropolitŭ, pentru care Divanulŭ porunceșce ca pe aceĭ locuitorĭ să-'ĭ facețĭ a fi următorĭ și supușĭ la acele drepte obiceiurĭ ale moșieĭ, spre a-'șĭ da adetulŭ lor la sfânta Metropolie, după obiceiulŭ ce aŭ avutŭ maĭ 'nainte până li s'aŭ datŭ acea carte la mână, și după cum daŭ și alțĭ împrejurașĭ după alte moșiĭ de prin prejurŭ, mônăstirescĭ i boerescĭ, și acea carte ce aŭ la mână dela Domnulŭ Mavrogheni, cum și acea adeverință a rĕposatuluĭ părinteluĭ metropolitŭ, ce de silă și de nevoĭe, le-aŭ datŭ, luându-le să le trimitețĭ la Divanŭ.

Ențenberg leitnant-fel-marșal. i *Rômnic Filaret.*

Cod. No. XVIII, pag. 119.

Poruncă către comisia visterieĭ, după orderulŭ Inaltuluĭ prințipŭ, cum că dela Noembrie ântêiŭ 1789 până la August 30 1790, s'aŭ sfêrșitŭ o jumĕtate de anŭ, decĭ face trebuință a se paradosi socotéla visterieĭ de datŭ și de luatŭ la Divanŭ, și ce banĭ va rĕmânea din socotélă, să dée la cămara crăiască, pentru care este îndatoratŭ Excelenția sa gheneralulŭ a avea purtare de grijă la sĕvêrșire și a da séma, și bine-voĭesce sĕvêrșirea acesteĭ trebĭ, celŭ multŭ până la jumĕtatatea luneĭ luĭ Iunie, ca de atuncĭ înainte să se pótă a sĕvêrși și tréba zachereleĭ, atâtŭ cea din natură, câtŭ și cea cu banĭ, la care trebue să maĭ fie zăbavă, dară și aceea să ié sfêrșitŭ până la sfêrșitulŭ luĭ Iulie. 1790, Maiŭ 20.

Cod. No. XVIII, pag. 153.

Porunca și hotărîrea ce aŭ făcutŭ în dosulŭ anaforaleĭ ispravnicilor Dâmbovița, pentru pricina moșieĭ Săculenĭ de acolo, că nu urméză locuitoriĭ a-'șĭ da datoria lor.

(Vedĭ III pag. 374).

S'aŭ cetitŭ la Divanŭ acéstă anafora a dumné-vóstră pentru împotrivirea cu care s'aŭ arĕtatŭ numițiĭ sătenĭ, pe carĭ și până acum așteptându-ĭ la Divanŭ sfinția sa părintele Vlădica Sidis (?) nu s'aŭ arĕtatŭ pîrâțiĭ a veni, după soroculŭ ce 'șĭ-aŭ pusŭ înaintea dumné-vóstră, decĭ fiind-că obiceiulŭ țĕriĭ se urméză la tóte moșiile mônăstirescĭ și boerescĭ, și maĭ vêrtosŭ după cum se va fi urmândŭ la toțĭ alțiĭ împrejurenĭ de aicea de pe moșiile mônăstirescĭ și boerescí, sunt datorĭ și aceștĭ locuitorĭ sătenĭ de pe moșia Săcuenĭ a fi următorĭ, și nu potŭ cu nicĭ unŭ cuvêntŭ a fi deosebițĭ în alte obiceiurĭ, când nu aŭ la mânile lor nicĭ unŭ sinetŭ Domnescŭ vechiŭ, séŭ vre-unŭ așeḑământŭ la sfânta metropolie, maĭ d'inainte de vremea domnuluĭ Nicolae vodă Mavrogheni, cu care să pótă dovedi de adevĕrată ḑisa lor, Divanulŭ poruncesce dumné-vóstră, ca să avețĭ a'ĭ supune fără de voĭa lor la datorie și obiceiulŭ acela ce este și la alțĭ locuitorĭ de pe moșiile mônăstirescĭ și boerescĭ de aicĭ dimprejurŭ, și precum ceĭ de aprópe vecinĭ aĭ lor sunt următorĭ, așa și eĭ să fie datorĭ a clăcui ḑile după cuprinderea pravilnicescii condicĭ, și a-'șĭ da dijma fênuluĭ întocmaĭ precum daŭ și alțĭ împrejurenĭ, și dumné-vóstră sunteţĭ datorĭ a face urmarea porunceĭ Divanuluĭ cu împlinirea cea cuviinciósă pentru tóte dreptele obiceiurĭ ale moșieĭ, și acele sineturĭ din vremea Domnieĭ séle Nicolae vodă Mavrogheni, după porunca ce avețĭ, luându-le din mânile lor, să avețĭ a le trimete la cancelaria Divanuluĭ. 1790, Iulie 4.

Ențenberg, feld-leitnant. Ot *Râmnic Filaretos*. *Ioan Damaris* logof. *Manolache Grădișteanu*; *Marchelius*.

Cod. No. XVIII, pag. 219—220.

Din respectulŭ bisericeĭ, a școleĭ și în genere alŭ cultureĭ, maĭ aducemŭ aci unele documente relative la administrațiunea austriacă după căderea luĭ Mavrogheni, ca anexe la vol. III (seria 1786—1800).

Pitacŭ către epitropie pentru léfa celor ce învață cântărĭ.

Divanulŭ prinţipatuluĭ țĕreĭ românescĭ, către boeriĭ epitropĭ.

Pentru cântăreţiĭ ce învéță ucenicii cântărĭ grecescĭ și românescĭ, carĭ aŭ léfă pe lună, unuluĭ tal. 25, și altuluĭ tal. 20, ce facŭ la amêndoĭ talerĭ 45, poruncesce Divanulŭ, ca după orênduiala hrisóvelor domnescĭ, vechĭ, să avețĭ a le da acéstă orênduită léfă, pe lunile ce aŭ a lua amêndoĭ, adecă tal. 45 pe lună la amĕndoĭ. 1790, August 11.

Ențenberg feld-marșal-leitnant. ot *Rômnic-Filaretos*. *Ioan* logofĕtŭ. *Manolache Grădișteanu*. *Costandin Știrbeiŭ*. *Marchelius*.

Cod. No. XVIII, pag. 244.

Carte ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ raportuluĭ dumisale vistierulŭ Constandin Stirbeiŭ, care este asemenea cu cartea ce s'aŭ datŭ mônăstireĭ Pantelimon.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ țĕreĭ românescĭ.

Cu cale fiindŭ cererea dumnéluĭ vistieruluĭ, s'aŭ primitŭ la Divanŭ, pentru care Divanulŭ poruncesce molitvelor vóstre preoţilor și tutulor locuitorilor acestor mahalale, ca de acum înainte nicĭ de cum să nu vĕ îndrăzniţĭ a preface stăpânirea binalelor vóstre pe alte nume strĕine, fără de scirea și iscălitura stăpânuluĭ moșieĭ, ci la orĭ-ce schimbare să sciţĭ, că avețĭ datorie, să daţĭ în scire dumnéluĭ, iscălindu-se într'acea schimbare, prin care se va muta stăpânirea binaleĭ dela unŭ obrazŭ la altulŭ, și să trécă numele aceluia ce se face noŭ stăpânŭ, în catastihulŭ dumnéluĭ, pentru care se orênduesce zapciulŭ Divanuluĭ . . . . . . ca să publicuiască acéstă poruncă la toţĭ preoţiĭ și mahalagiiĭ, făcêndŭ și împlinire de dreptulŭ chirieĭ de pe la aceĭ ce vor fi datorĭ, iară când în urmă, după ce se va publicui acéstă poruncă, și vor auḑi-o toţĭ, vor face urmare împotrivă, nepăzindŭ acéstă orênduială, atuncĭ se dă volnicie printr'acéstă poruncă a dumnéluĭ numituluĭ boerŭ, ca pe celŭ ce va găsi intratŭ în stăpânirea vre-uneĭ binale fără de așĭa iscălitură, unulŭ ca acela să fie datorŭ și silitŭ a face cu dumnéluĭ noŭ așeḑĕmêntŭ pentru chirie, fără de a nu putea pretenderisi urmarea chirieĭ celeĭ vechĭ; așișderea și dijmurile rodurilor ce punŭ pe moșia acésta, după obiceiulŭ pămêntuluĭ, să se împlinéscă din fieș-care prin maĭ susŭ orênduitulŭ mumbașirŭ, iară pe carele se va împotrivi a nu plăti drépta chirie, saŭ a nu-'șĭ da dijma pămêntuluĭ din rodurĭ, să-'lŭ aducă la judecată, deosebitŭ poruncesce Divanulŭ și vênḑarea de vinŭ i rachiŭ, să fie cu scirea și voia stăpânuluĭ moșieĭ, plătindŭ fieșce-care obicĭnuitŭ adetŭ, că orĭ-carele în urmă după acésta nu va fi volnicŭ a maĭ vinde, ci va fi cu totulŭ opritŭ, cum și pentru vite poruncesce Divanulŭ să-'șĭ pue văcarŭ de pază, spre ale păstori, și a le purta pe unde mergŭ vitele Bucurescilor, spre a nu călca și a face stricăciune semĕnăturilor de bucate, căcĭ se vor da subt glóba vorniceilor, și pagubele ce vor face, ci dară orênduitulŭ zapciŭ la tóte acestea se facă a fi următor. 1790, August 22.

X *Ențenberg*, ot *Rômnic-Filarctos. Ioan Damaris. Mateiŭ Fălcoianu* vistierŭ. *Manolache Grădișteanu. Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 250.

După raportulŭ dumnéluĭ vist. Grădișteanu, pentru privileghiulŭ mônăstireĭ Sinaeĭ, ce s'aŭ întăritŭ și cu cartea Divanuluĭ, a lua venitulŭ dela têrgulŭ din 4 Marțĭ ce se face pe Valea Negovanilor sud Saac, care ține têrgulŭ Orlațiĭ într'acéstă lună Octombrie, ca să ție în sémă dumnéluĭ căminarulŭ Moscu după ponturile cu care s'aŭ vêndutŭ, s'aŭ datŭ poruncă la dumnéluĭ căminarulŭ ca să se adevereze ântêiŭ, de câtŭ venitŭ va strînge mônăstirea, și să ție în sémă dumnéluĭ Vist, la sferturile ce plătescŭ. 1790, Octombrie 18.

S'aŭ făcutŭ poruncă la ispravniciĭ Saac, ca să orênduiască a lua în scrisŭ totŭ venitulŭ ce va strînge ómeniĭ mônăstireĭ Sinaeĭ, din 4 Marțĭ ce se face têrgŭ pe Valea Negovanilor, și dreptulŭ adevĕrŭ să însciințeze Divanuluĭ, fiind-că are a se scădea dumnéluĭ vist. Grădișteanu din sferturile ce plătesce la căminarulŭ Moscu. 1790, Octombrie 18.

Cod. No. XVIII, pag. 284.

Eacă unele documente relative la comerciŭ și edilitate.

Poruncă către Nicolae Toplicean, ispravnicŭ ot Focșanĭ, fiind-că s'aŭ însciințatŭ Divanulŭ cum că dumnéluĭ aŭ deschisŭ schela Grădisceĭ și se neguțitoresce cu marfa ce vine de la Brăila, și s'aŭ datŭ poruncă de obște la Aprilie 25, ca ceĭ ce vor avea a face pe marginĭ să se tragă, necutezându-se maĭ multŭ a cuteza să urmeze împotrivă, și osebitŭ aŭ scrisŭ și căminarulŭ Moscu la toțĭ vătășeiĭ, de obște, din porunca Inaltuluĭ prințipŭ pentru acestea, spre a se păzi nizamulŭ acesta, și datorŭ era și dumnéluĭ să urmeze, și cum s'aŭ cutezatŭ de aŭ făcutŭ acéstă faptă? pe lângă alte rele urmărĭ, împănindŭ drumurile cu slujitorĭ de trage pe neguțitorĭ orĭ dincotro vinŭ la Grădisce și vămuesce, de care este vinovatŭ, și cere Divanulŭ în grabă rĕspunsŭ de acéstă urmare a sa. 1790, Maiŭ 10.

Cod. No. XVIII, pag. 141.

Către dumnéluĭ vel agă.

Fiind-că s'aŭ însciinţatŭ Divanulŭ, cum că coşariĭ, împotriva obiceiuluĭ ce aŭ fostŭ, iaŭ câte patru parale de unŭ coşŭ, plata lor, care acéstă plată fiindŭ peste mĕsură, şi fiind-că maĭ nainte era numaĭ câte o para, Divanulŭ aŭ găsitŭ cu cale şi li-s'aŭ maĭ adausŭ încă câte o para, care este îndestulă plată doue parale de unŭ coşŭ; decĭ, poruncesce Divanulŭ dumitale vel agă, nu numaĭ lor să le daĭ poruncă să nu céră maĭ multŭ, ci şi la obşte în tótă politia să vestescĭ, că fiesce-care are a plăti de coşŭ câte douĕ parale, iară nu maĭ multŭ. 1790, Octombrie 21.

Cod. No. XVIII, pag. 284.

Către dumnéluĭ vel spăt. i către dumnéluĭ vel agă, ca să aréte tacâmulŭ foculuĭ.

La Dechembrie alŭ anuluĭ trecutŭ, după porunca Măriei séle prea Inaltuluĭ Principe de Sacsonia-Coburg, Divanulŭ aŭ făcutŭ orênduială, ca fie-carele din dumné-vóstră să aveţĭ în curtea dumné-vóstră gata tot-déuna 20 sacale pline cu apă, i 50 topóre, i 200 doniţĭ, i 20 căngĭ, 20 scărĭ bune sănĕtóse şi 2 tulumbe, la care acestea tóte s'aŭ cheltuitŭ banĭ cu cislă dela breslele Bucurescilor, de s'aŭ cumpĕratŭ şi s'aŭ datŭ dumné-vóstră, spre a le avea pururea gata în păstrare pentru întêmplare de focŭ, în năuntru politieĭ, spre a alerga cu ómeniĭ dumné-vóstră spre stingere; decĭ, fiind-că acum este să se dée nizamŭ şi să se pue la cale mijlócele cele cuviincióse pentru întêmplare de focŭ, Divanulŭ cere dela dumné-vóstră arĕtare de tóte acestea maĭ susŭ numite lucrurĭ cu fóĭe anume unde sunt şi câte? care până mâne aşteptămŭ séma acestora să daţĭ dumné-vóstră negreşitŭ cu raportŭ în scrisŭ. 1790, Octombrie 28.

Enţenberg feld-mars.-leitnant. *Dumitrache* banŭ. *Mateiŭ Fălcoianu.*

Cod. No. XVIII, pag. 293.

Dela Divanulŭ Prinţipatuluĭ ţĕreĭ Românescĭ.

Către ispravnicĭ ot sud Saac.

S'aŭ cetitŭ la Divanŭ atâtŭ însciinţarea dumné-vóstră, câtŭ şi a locuitorilor, neguţitorilor, a vătavuluĭ de plaiŭ, carĭ cu toţĭ cerŭ să se facă têrgŭ Joia la Cislăŭ, pe moşia sfinteĭ episcopiĭ Buzĕŭ, a cărora cerere o găsiţĭ şi dumné-vóstră cu cale, ca unŭ lucru ce arĕtaţĭ, că nu numaĭ nu este spre o vătămare cevaşĭ, ci încă şi spre folosulŭ la venitulŭ vămiĭ alŭ cămăriĭ Impĕrătescĭ, şi spre îndemănarea la alişverişulŭ locuitorilor, fiindŭ depărtaţĭ de alte têrgurĭ cale îndelungată, pentru care, după raportulŭ dumné-vóstră, iată s'aŭ datŭ dela Divanŭ sloboḑenie pentru facerea acestuĭ têrgŭ la Cislăŭ, pe moşia episcopieĭ, pentru care veţĭ însciinţa la toţĭ, ca să se adune spre a-'şĭ face alişverişŭ neopriţĭ, atâta numaĭ poruncesce Divanulŭ dumné-vóstră să grijiţĭ fórte ca nu cum-va cu pricina acestuĭ têrgŭ să aducă stricăciune la alte têrgurĭ ce cadŭ în partea loculuĭ maĭ aprópe, care sunt vechĭ, ci să căutaţĭ, ca şi aceste têrgurĭ să se facă pentru îndemănarea locuitorilor, orênduindŭ o ḑi când nu este têrgŭ în cele-l-alte têrgurĭ, şi nicĭ acele vechĭ din depărtarea loculuĭ să nu se smintéscă. 1790, Octombrie 29.

Enţenberg gheneralŭ. *Cosma* alŭ Ungro-Vlahieĭ. *Dumitrache* banŭ. *Costantin Ştirbeiŭ. Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 301.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţěreĭ românescĭ.

Poruncă către dumnéluĭ vel agă şi către dumnéluĭ biv vel stolnicŭ Costan. Niculescu, epistatulŭ narturilor têrguluĭ.

Fiind-că s'aŭ însciinţatŭ Divanulŭ, cum că aicĭ în politia Bucurescilor, pătimesce obştea cea săracă de lipsa lumînărilor, pricinuindŭ lumînărariĭ că seulŭ câtŭ l'aŭ avutŭ aprópe este să se sfêrşéscă de totŭ, Divanulŭ poruncesce dumné-vóstră, ca îndată după primirea aceştia, numaĭ decâtŭ să vě sculaţĭ înşi-vě dumné-vóstră, (iar să nu rênduiţĭ pe altŭ cine-vaşĭ) să mergeţĭ şi să faceţĭ cu aměruntulŭ cercetare, atâtŭ aicĭ în totŭ oraşulŭ, cum şi pre afară prin prejurulŭ Bucurescilor, şi verĭ unde veţĭ găsi seŭ, orĭ alŭ lumînărarilor séŭ alŭ neguţitorilor ce aŭ tăiatŭ vite la zalhanale, séŭ măcarŭ alŭ cuĭ va fi, după ce-'lŭ veţĭ lua în scrisŭ câtă sumă de oca este şi la cine anume s'aŭ găsitŭ acestŭ seŭ, să-'lŭ pecetluiţĭ apoĭ prin locurile unde-'lŭ veţĭ afla, dândŭ straşnică poruncă stăpânilor aceluĭ seŭ, ca nicĭ de cum să nu se cuteze a ridica seulŭ din loculŭ sěŭ, până nu li se va da alŭ doilea poruncă a Divanuluĭ, prin dumné-vóstră, căcĭ orĭ-carele se va îndrăsni a face o urmare ca acésta în potriva porunceĭ Divanuluĭ, hotărîtŭ să scie că nu numaĭ se va pedepsi straşnicŭ, ci încă va fi globitŭ cu mare ştrafŭ, iar dela dumné-vóstră aşteptămŭ fără de zăbavă, să aduceţĭ la Divanŭ catastihŭ curatŭ de câtă suma ocă s'aŭ găsitŭ, prin ce locurĭ şi cu arětare anume alŭ cuĭ este acelŭ seŭ? adecă fieş-carele câtă sumă oca de seŭ are? ci dar aşia veţĭ urma negreşitŭ. 1790, Decembrie 2, Bucurescĭ.

Cod. No. XX, fila 330.

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţěreĭ românescĭ.

Poruncă către dumnéluĭ vel spăt. i dumnéluĭ vel agă.

La treĭ ale luĭ Ianuarie după călindarul noŭ, este să se vêndă cu mezatŭ aicĭ înaintea carauleĭ, 150 caĭ ungurescĭ şi moldovenescĭ, decĭ să aveţĭ dumné-vóstră a da de scire la toţĭ de obşte aicĭ în Bucurescĭ, că orĭ-cine va fi muşteriŭ să vie a cumpěra. 1790, Decembrie 13.

Enţenberg. ot Rômnic, *Filarat. Dumit.* banŭ. *Rad. Slătinén. Ioan Damaris. Mateiŭ Fălcoian, Marchelius.*

Asemenea cărţĭ s'aŭ făcutŭ şi la 2 judeţe de prin prejurŭ.

Cod. No. XVIII, pag. 337.

Către ispravniciĭ ot sud Prahova.

Aŭ primitŭ Divanulŭ rěspunsŭ ce faceţĭ la porunca ce vi s'aŭ trimesŭ încă dela 15 ale trecutuluĭ Noembrie, pentru pricina seuluĭ, ce cu dréptă analoghie s'aŭ rênduitŭ a da şi neguţitoriĭ ce aŭ strînsŭ vite şi le-aŭ tăiatŭ la zalhanale aicĭ într'acelŭ judeţŭ, prin care arětaţĭ, că aducêndŭ pe aceĭ neguţitorĭ, şi apucându-ĭ să facă împlinire de suma cea orênduită, s'aŭ arětatŭ, că nicĭ măcarŭ 10 oca nu se găsesce la dênşiĭ, pricinuindŭ că fieş-care aveaŭ strînse câte treĭ-ḑecĭ, 40 de vite, după ce le-aŭ tăiatŭ la zalhanale, câtŭ puţinŭ seŭ ce aŭ eşitŭ, uniĭ 'l-aŭ adusŭ la Bucurescĭ, alţiĭ 'l-aŭ datŭ pe la lumînărariĭ ce sunt prin têrgurile de pe afară, din care rěspunsŭ alŭ dumné-vóstră, amŭ cunoscutŭ, că orĭ diafendipsiţĭ pe aceĭ neguţitorĭ pentru vre-unŭ interesŭ alŭ dumné-vóstră, séŭ că v'aţĭ încredinţatŭ numaĭ la spusa şi ḑisele lor, fără de a vě maĭ abate în vre-o cercetare, ca să aflaţĭ adevĕrulŭ, spre a împlini şi a sĕvêrşi porunca Divanuluĭ; dreptŭ aceea, atâtŭ vi se poruncesce, ca îndată după primirea acestuia, numaĭ decâtŭ să rênduiţĭ ómenĭ de credinţă şi harnicĭ, ca să facă fórte cu amĕruntulŭ cercetare în totŭ judeţulŭ, şi orĭ unde va găsi sĕŭ măcar al cuĭ va fi, însă sume maĭ marĭ, după ce 'lŭ va lua în scrisŭ câtă sumă de oca este? şi la cine anume s'aŭ găsitŭ? să-'lŭ pecetluiţĭ, apoĭ prin locurile unde 'lŭ veţĭ afla, dândŭ straşnică poruncă stăpânilor aceluĭ seŭ, ca nicĭ de cum să nu se cuteze alŭ rădica din loculŭ sĕŭ, până nu vi se va trimete alŭ doilea poruncă a Divanuluĭ, căcĭ orĭ-care se va îndrăzni a face o urmare ca acésta, împotriva porunceĭ, nu numaĭ se va pedepsi straşnicŭ, ci încă va fi globitŭ şi cu mare ştrafŭ, iară dela dumné-vóstră aşteptămŭ fără de zăbavă să trimeteţĭ la Divanŭ catastihŭ curatŭ, de câtă sumă de oca s'aŭ găsitŭ, prin ce locurĭ şi cu arĕtare anume alŭ cuĭ este acelŭ seŭ? şi fieş-care cu deosebire câtă sumă are? ci dar aşa veţĭ urma negreşitŭ. 1790, Decembrie 2.

Asemenea poruncă s'aŭ făcutŭ şi la ispravniciĭ ot sud Vlaşca.

Cod. No. XVIII, pag. 337.

Maĭ dăm la finea volumuluĭ, ca addenda la vol. III o serie de documente fórte importante din administraţiunea Munteniеĭ, de sub austriacĭ. De aci dăm loc anexelor înseşĭ volumuluĭ de faţă:

Anexă la pag. 5

Amŭ promisŭ la acéstă pagină să dămŭ întregŭ firmanulŭ provocatŭ de arzmagzarurile boerilor, după instigaţia muscalilor, din 1792. Amŭ analisatŭ acestŭ firmanŭ, dela pag. 2 la pag. 5, a acestuĭ volum. Aci îlŭ dămŭ în întregimea sa, după uricarulŭ d-luĭ T. Codescu (Tom. III pag. 131—144).

Tălmăcirea firmanuluĭ împĕrătescŭ.

«Alesule între igemoniĭ némuluĭ mesiacescŭ, Alexandre fiule alŭ luĭ Constantin Voevod, să fie sfêrşitulŭ tĕŭ cu bine. Ajungêndŭ acéstă a nóstră înaltă poruncă, cunoscutŭ să-'ţĭ fie, că făcêndu-se pace între vecĭnica mea împĕrăţie şi Austria, după ce cu îndurare, şi cu milă pentru locuitoriĭ acelor cincĭ ţinuturĭ: a Moldoveĭ întórse înapoĭ de către Austria, s'aŭ datŭ sfânta mea porunca în cuprindere de ertare pentru totŭ felulŭ de dărĭ multe séŭ puţine, în curgere de doĭ anĭ, începêndu-se dela treĭ a luneĭ Zilhige la anulŭ 1205, că s'aŭ iscălitŭ pace cu Austria şi contenindŭ în urmă şi rĕsboiulŭ între vecĭnica mea împĕrăţie şi curtea Rosieĭ, s'aŭ datŭ asemenea a mea sfântă poruncă în cuprinderea, ca raelile Moldoveĭ, care în curgerea rĕsboiuluĭ, după năvălirea vrăjmăşéscă aŭ venitŭ în nenorocire, întêmpinândŭ şi ticăloşiĭ, să fie ertaţĭ totŭ în vade de doĭ anĭ, precum maĭ susŭ dela 22 a luneĭ Gemaziulahăr anulŭ 1206, de totŭ felulŭ de dărĭ multe séŭ puţine, precum şi de richiamvigele şi bairamclâcurĭ şi alte deosebite teclifaturĭ; iar acum fiind-că atâtŭ boeriĭ pomeniteĭ Moldaviĭ, câtŭ şi alţĭ mulţĭ locuitorĭ şi raele aŭ făcutŭ rugăminte şi cerere prin o jalubă grecéscă şi tălmăcită spre a se înoi înalta poruncă în cuprinderea pe preveleghiurĭ şi bune orênduelĭ a loculuĭ cu care maĭ 'nainte s'aŭ miluitŭ, ca uniĭ ce și din vechime aŭ arĕtatŭ deosebită supunere și plecare către înaltulŭ meŭ devletŭ, dar și din pricina năvălireĭ vrăjmĭșescĭ în curgere aprópe de patru anĭ, aŭ cercatŭ sórtă împotrivă, și aŭ venitŭ în nenorocire, nevoițĭ fiindŭ a lăsa casele lor și a se împrăstia încóce și încolo, și loculŭ s'aŭ pustiitŭ; așĭa dar pentru acea de maĭ susŭ pomenită cerere și rugăminte a lor, cercetându-se condicile de humaiumurĭ ce se află în Divanŭ, s'aŭ găsitŭ că raelile Moldavieĭ și a Valahieĭ, socotindu-se aceste douĕ eparhiĭ ca o magazie a înalteĭ mele împĕrățiĭ, plătindŭ darea lor, să nu li se céră socotelĭ vechĭ, or în ce chip ar fi, séŭ în banĭ gata, séŭ într'altŭ chipŭ, și când între raele și musulmanĭ se va nasce pricină de judecată, atuncea Voevodul Moldavieĭ, chiămândŭ pe amêndouĕ părțile și pe jăluitorĭ și pe pârîțĭ, va da fiesce-căruia dreptulŭ ce va descoperi, iară când se va întêmpla prigonire și sfadă între unŭ musulmanŭ și o raea, atuncea divanchiatipulŭ Voevoduluĭ și alțĭ musulmanĭ vor mijloci spre împăcarea părților prigonitóre și pricinile acele carĭ nu vor lua sfêrșitŭ, nicĭ prin mijlocirea musulmanilor, nicĭ prin vre-o altă alcătuire, ce ar privi numaĭ și numaĭ să păgubéscă și să vatĕme cu judecățĭ mincinóse și înșelătóre pe săracile raele, aceste se vor infățoșa la cadiulŭ Ibraileĭ, carele întru cea maĭ mare dreptate și neasuprire le va curma, îngrijindu-se cu totŭ chipulŭ spre a nu urma ceva împotriva drepteĭ judecățĭ, și avêndŭ cea maĭ mare sîrguință și frică, ca să nu pricinuéscă vre-o bântuélă săracilor raele a Moldaveĭ, care pe lângă acésta nu vor fi supĕrațĭ cu tragere la streine judecătoriĭ, maĭ vêrtosŭ mărturia unuĭ creștinŭ pentru unŭ otomanŭ va fi primită la judecată de epitropia vre-unuĭ mortŭ, séŭ pentru strămoșescĭ averĭ, iar în pricinĭ ce se atârnă de darea dreptăților după hotărîrea și glăsuirea pravilelor, nu va fi primită mărturia unuĭ creștinŭ pentru unŭ otomanŭ. Asemenea când unŭ otomanŭ, séŭ din starea oștinéscă, séŭ din altă stare, va fi supusŭ sub învinovățire pentru vre-o greșélă în Moldova, se va trimete la hotarele megieșite și se va pedepsi de către otomanicesculŭ sĕŭ zabitŭ; pe lângă acestea cu tóte că s'aŭ datŭ locuitorilor Moldavieĭ poruncĭ una după altă, ca atâtŭ aceia carĭ din hotarele și de pe lângă malurile Dunăreĭ, fără voĭe, împrotiva alcătuireĭ de maĭ 'nainte trecêndŭ în Moldova, și în prigonirile dintre dênșiĭ cădêndŭ în ucidere, supĕră pe raele cu cerere de prețŭ de sânge, cum și alțĭ făcĕtorĭ de rele și rĕĭ, carĭ fără vre-unŭ cuvêntŭ ămblă prin locurile Moldavieĭ, să se gonéscă; însă neîncăpêndŭ nicĭ o îndoélă ca aceĭ făcĕtorĭ de rele vor avea tot-d'auna în cugetarea lor intrarea în Moldova, pentru acésta se hotăresce, că afară din ceĭ numițĭ neguțitorĭ și orênduițĭ, nu este slobodŭ nicĭ unuĭ otomanŭ din locurile megieșite a intra în Moldova; dar și aceștĭ neguțitorĭ vor avea la mână mărturie în scrisŭ dela zabițiĭ lor, de voĭe, pe care arĕtându-le la Voevodul Moldavieĭ, séŭ la vechilulŭ sĕŭ, și luândŭ în scrisŭ voĭe dela Voevod, séŭ vechilulŭ sĕŭ, vor merge la ținuturile de afară, și după poruncile înalte de maĭ 'nainte, ca să nu supere turciĭ ce vor ămbla prin ținuturĭ pe raele cu cerere de menzilurĭ, séŭ să semene și să secere și eĭ, séŭ să se facă stăpânĭ a vre-uneĭ case séŭ menzil, și atâtŭ după asemenea și chipŭ să se lucreze nestrămutatŭ așeḑămênturile împĕrătescĭ; asemenea să nu fie ertatŭ și slobodŭ a se supĕra săracile raele, rênduindu-se mumbașirŭ în Moldova din partea vizirilor, zahiturilor și judecătorilor, pentru mincinóse pricinĭ de judecățĭ; pe lângă acésta averile și pămênturile, carĭ fiindŭ mônăstirescĭ séŭ a altor ipochimene, s'aŭ luatŭ din mâna lor și se numescŭ a aceleĭ raele ce le-aŭ răpitŭ, când se va dovedi că nedreptŭ s'aŭ luatŭ, pămêntulŭ séŭ acaretulŭ acela se va întórce la ceĭ dreptĭ stăpânĭ. Așișderea nu se socotesce de cuviință ca tagma neguţitorilor otomanĭ să aibă în Moldova averĭ şi moşiĭ, séŭ să ţie cu anulŭ, séŭ să hrănéscă dobitóce.

Asemenea viziriĭ şi mirimiraniĭ mergêndŭ la mansupurile lor, să nu se abată din drumulŭ celŭ dreptŭ şi intrândŭ în Moldova să ceie cu sălnicie fără plata căḑută acele de trebuinţă lor pentru mâncare, séŭ menzilurĭ, séŭ caĭ, care aceste neîncuviinţate lucrurĭ nicĭ de cum nu sunt primite Impĕrăţieĭ mele; precum şi aceĭ carĭ vor merge în niscaĭ-va locurĭ cu pricinĭ de trebuinţă, să nu se abată din drumulŭ celŭ dreptŭ şi ajungêndŭ în Moldova să ceie caĭ maĭ mulţĭ decâtŭ aceĭ însemnaţĭ prin podorojna lor, care acésta de şi până acum s'a trecut cu vedere, de acum însă înainte nu se va urma cea maĭ mică lenevire spre paza acesteĭ orênduelĭ, şi pe cutezătorĭ se va pedepsi îndată; asemenea şi aceĭ carĭ strîngŭ haraciulŭ şi alte zabeturĭ, să nu supere pe locuitorĭ, cerêndu-le spinză pentru haraciŭ şi alte jalnice cererĭ, când mergŭ pentru a lor pricinĭ şi câştigurĭ pe la satele şi têrgurile aprópe de Dunăre, precum şi ómeniĭ séŭ colciĭ zabeturilor şi strîngĕtorilor de haraciŭ, să nu fie sloboḑĭ a ămbla prin Moldova subt cuvêntŭ că caută raé strĕină; care aceste tóte pronomiĭ se vor păzi întocmaĭ nejignite, după acele din vechime date înalte poruncĭ, dar nicĭ se vor cerceta de către vre-unŭ otomanŭ pentru straele ce vor purta, după sloboḑenia ce din învechime aŭ avutŭ locuitoriĭ loculuĭ acestuia.

Boeriĭ carĭ cu puţinŭ maĭ înainte aŭ venitŭ cu jalbă, aŭ făcutŭ arĕtare că s'ar fi aflândŭ înalte poruncĭ, şi sfinte haturĭ în cuprindere, că décă vre-unulŭ din moldovenĭ va lua lege otomanicéscă, să nu pótă a maĭ cere clironomie dela creştiniĭ sĕĭ părinţĭ, şi cu tóte că cercetându-se condicele şi catastihurile nu s'aŭ găsitŭ să se fi datŭ acestŭ felŭ de poruncĭ séŭ sfântŭ hatŭ, însă fiind-că acésta se atârnă de pravile, s'aŭ căutatŭ hotărîrea pravelilor şi s'aŭ vĕḑutŭ legiuitŭ, că décă vre-unŭ creştinŭ se va sfinţi cu sfântulŭ islamismosŭ, după mórtea luĭ nu clironomisesce creştinul sĕŭ tată, şi bărbatulŭ uneĭ creştine făcêndu-se musulmanŭ, nu clironomisesce pe soţia sa murindŭ în nelegiuire, şi feciorulŭ uneĭ creştine décă se va face musulmanŭ, murindŭ tatălŭ sĕŭ creştinŭ nu-'lŭ clironomisesce fiulŭ celŭ musulmanŭ şi unŭ musulmanŭ avêndŭ robŭ pe unŭ creştinŭ şi făcêndu-'lŭ slobodŭ, décă va muri fără să vie la islaimsmosŭ, nu-'lŭ clironomisesce.

Aşĭa dar, după aceste patru hotărîrĭ de pravile se va păzi şi în Moldova prin casapbaşĭ, dar fiind-că este de neapĕrată trebuinţă a se strînge oĭ din tótă acea de Dumneḑeŭ păzită stăpânire a mea, atâtŭ pentru hrana locuitorilor Ţarigraduluĭ, câtŭ şi tainaturile mirieĭ, raelile Moldavieĭ să nu ascundă oile ce le aŭ spre vênḑare şi după preţulŭ hotărîtŭ, să le dée la neguţitoriĭ şi gelebiĭ, şi să nu aréte cea maĭ mică nebăgare de sémă spre a se trimite oĭ cu tótă îndestularea, sub privigherea şi purtarea de grijă a Voevoduluĭ Moldavieĭ, iar oile acestea dându-le neguţitorilor şi gelebiilor înadinşĭ orênduiţĭ numaĭ pentru aducerea oilor, se nu le vênḑă într'altă parte de locŭ; pe lângă acestea, fiind-că Moldova se socotesce ca o magazie a înaltuluĭ meŭ scaunŭ şi adunarea zacherelelor trebuincióse se îngrădesce numaĭ din Moldova şi Valahia, şi aŭ ajunsŭ a se cere dela aceste doue locurĭ pentru înmuţirea hraneĭ locuitorilor Ţarigraduluĭ, zachereaua numită *mucaghesân*, care acéstă cerere de mucaghesân pricinuesce stricăciunea şi păgubirea săracelor raele, pentru acésta s'aŭ făcutŭ împĕrătésca aşeḑare pentru desrădăcinarea acestuĭ mucaghesân, subt acéstă alcătuire; ântêiŭ, zachereaua ce se va strînge, împreună şi dobitócele ducêndu-se la şchele şi vênḑêndu-se după preţulŭ hotărîtŭ, să se trimită la Ţarigradŭ, prin înadinsŭ corăbiĭ a capanuluĭ şi într'altă parte să nu se dée; alŭ doilea, să nu lase întru lenevire semĕnătura şi secerişulŭ, sub cuvêntŭ că s'aŭ ridicatŭ mucaghiaoa, şi alţiĭ să neguţitoréscă cu zachereaua ce vor avea eĭ pentru vêndare, în câtŭ şi eĭ însuşĭ să se foloséscă, dar şi locuitoriĭ Ţarigraduluĭ să nu întêmpine lipsă de hrana trebuinciósă, iară Voevodulŭ Moldoveĭ împreună cu boeriĭ se vor sirgui în pricina acésta.

Fiind-că din pricina rĕsboiuluĭ, atâtŭ din boerĭ, câtŭ şi din raele, aŭ cădutŭ siliţĭ în vre-o greşală, tóte aceste în orĭ ce felŭ de vorŭ fi, lăsându-se întru uitare, se iartă, numaĭ décă se vor afla acum cu supunere şi ascultare şi ca nisce supuşĭ nu se vor abate din drumulŭ plecăriĭ, şi să fie încredinţaţĭ că nu vor vedea altŭ de câtŭ milostivire, milă şi îndurare, şi acéstă Impĕrătéscă a mea ertare să le-o facĭ cunoscută, sfătuindu-'ĭ a petrece rugându-se pentru mulţimea anilor vieţeĭ mele şi neclătirea Impĕrăţieĭ mele.

Alegerea în trepte fiindŭ spânzurată de mânile Domnuluĭ, aceĭ de acum înainte Domnĭ vor alege după trebuinţă la aceste pe aceĭ credincioşĭ şi vrednicĭ, atâtŭ din grecĭ, câtŭ şi din pămêntenĭ. Pe lângă acésta, cherestelile carĭ din învechime s'a obicĭnuitŭ a se tăié din munţiĭ Moldavieĭ şi aĭ Valahieĭ pentru cetăţile dela *Rumile*, să se ducă pe la cetăţĭ, iar plata pentru tăiatŭ şi căratŭ, după acele pecetluite în scrisŭ adeverinţe, ce se vor da de către........ se vor socoti deplinŭ în baniĭ biruluĭ, care este în mâna Voevoduluĭ, fără a li se tăia măcar unŭ banŭ. Asemenea fiind-că Voevodulŭ Moldavieĭ, după obiceiulŭ loculuĭ ie vamă pentru tóte câte vinŭ la Galaţĭ, nu se va face nicĭ o împotrivire din partea nazăruluĭ Kilieĭ, carele prin ómeniĭ sĕĭ îşĭ trage dritulŭ asupra vămiĭ Galaţilor, şi fiind-că în condicile Impĕrătescĭ nicĭ de cum nu se află scrisŭ, ca să se afle în Galaţĭ vameşŭ trimisŭ dela Isakcea, se vor isgoni de acum înainte, atâtŭ ómeniĭ naziruluĭ Kilieĭ pentru vamă, câtŭ şi vameşiĭ Isakceĭ. Dar şi silitra care se strînge pe fie-care anŭ pentru trebuinţa taraphanaleĭ, nu se va da în vêndare la altulŭ cine-va, care cu acésta se pricinuéscă stricăciune şi păgubire săracilor raele, care este cu totulŭ în potriva Impĕrătesciĭ mele voinţă, ce prin Voevodulŭ Moldavieĭ se va face economie, ca atâtŭ preţulŭ, câtŭ şi chiria pentru adusŭ, să se socotéscă în birulŭ ţĕreĭ, iar acésta dându-se maĭ ântêiŭ de scire taraphanaleĭ, se va pogorî la orĭ şi care şchele şi prin corăbiĭ se va trimete la Ţarigrad. Şi pentru ca să aibă putere şi tărie fiesce-care poruncă Impĕrătéscă şi acelŭ împotrivă următor capetelor maĭ susŭ însemnate să se pedepséscă, se va cerceta condica, şi se va face arĕtare la Impĕrăţia mea. Pe lângă aceste, boeriĭ Valahieĭ şi aĭ Moldovieĭ, precum şi tóte cele-l-alte raele, ertându-se după cum s'a disŭ maĭ susŭ, pentru greşelile în care aŭ cădutŭ în curgerea rĕsboiuluĭ, vor stăpâni pămênturile numite moşiĭ, şi cinurile ce aŭ avutŭ înaintea resboiuluĭ, după douĕ înalte poruncĭ cu hate-humaiumul ce s'a datŭ deosebitŭ la 1108 la mijloculŭ luniĭ *Seval*; aşa dar locuitoriĭ acestor eparchiĭ, boeriĭ şi săraciĭ, păzindŭ datornica supunere şi plecare către Impĕrăţia mea, şi arĕtândŭ mare ascultare şi asemenea supunere ighimonuluĭ, ce se va orêndui, nedepărtându-se nicĭ de-cum de datorie, ci îndeletnicindu-se cu acea maĭ desĕvêrşită priveghere întru sĕvêrşirea trebuitórelor Impĕrătescĭ slujbe, fără acelŭ maĭ micŭ cusurŭ, vor fi părtaşĭ după vrednicie, de milă şi îndurare şi se vor umbri subt acoperemêntulŭ Impĕrăţieĭ; după acestea, pentru haraciulŭ loculuĭ din Valachia, nu se vor cere maĭ multŭ de 619 pungĭ şi din Moldavia nimicŭ maĭ multŭ de 135 pungĭ şi 444$^1/_2$ leĭ, şi dându-se la sfêrşitulŭ fieşce-căruia anŭ haraciulŭ pomenitŭ dela amêndoue aceste eparchiĭ la Ţarigrad, nu se vor maĭ sili a da şi la havalele; iară pentru bairamlâcurĭ se vor da din Valachia în banĭ numĕraţĭ şi lucrurĭ 90,000 leĭ, şi pentru rechiavie 40,000 leĭ, şi din Moldavia pentru bairamlâcurĭ în banĭ gata şi lucrurĭ 90,000 şi pentru richiavie 25,000 leĭ, şi maĭ multŭ să nu se céră. Dela Domnĭ să nu se céră nimicŭ pentru ipca şi décă nu se vor dovedi vinovaţĭ de vre-o greşală să nu se schimbe şi dela domniĭ ce se facŭ acum din noŭ, să nu se iée nimicŭ maĭ multŭ de acelŭ obicĭnuitŭ, fără a putea însă să iée şi eĭ ceva dela raele, trăgêndŭ numaĭ avanturile lor, precum: sare, vamă şi altele asemenea; asemenea paşiĭ, cadiiĭ şi alţĭ zabeţĭ, ce se află pe lângă aceste douĕ eparchiĭ, să nu céră avaeturĭ supĕrătóre şi păgubitóre pentru raele, precum şi de a trimete mumbaşirĭ numaĭ şi numaĭ ca să iée darurĭ şi să strângă banĭ, căcĭ acésta este cu totulŭ împotriva porunceĭ Inalteĭ mele împĕrăţiĭ. Când va urma a se orêndui séŭ a se scoborî aceĭ ce se vor fi aflândŭ în treptele Inalteĭ mele împĕrăţiĭ, să nu fie trebuinţă nicĭ cu unŭ chipŭ a da beiĭ avaetŭ; zacherelele ce se vor trimite din loculŭ acesta, să se trimétă aşia, în câtŭ să nu se pricinuiască locuitorilor acesteĭ eparchiĭ, vre-o strîmptorire, şi când se va cumpĕra din partea mirieĭ, să se plătéscă preţulŭ zachereleĭ în numĕrătóre, şi să nu se încarce asupra locuitorilor, iară cumpĕrându-se de către neguţitorĭ li se va plăti în numĕrătóre după preţulŭ loculuĭ.

Fiind-că maĭ 'nainte aŭ fícutŭ arĕtare că cumpĕrătórea oilor de la aceste două eparchiĭ prin ómenĭ şi caigiĭ aĭ casapbaşilor pricinuesce păgubire raelelor, s'aŭ lăsatŭ a nu se maĭ urma acésta cu chipulŭ arĕtatŭ; dar de trebuinţă fiindŭ a se cumpĕra oĭ din tótă acea de Dumneḑeŭ păzită stăpânire a mea, atâtŭ pentru locuitoriĭ Ţarigraduluĭ, câtŭ şi pentru tainaturĭ, vor vinde raelile acestor douĕ locurĭ subt privegherea ighemonuluĭ lor, oile cele de vênḑare la neguţitorĭ şi gelepĭ cu preţulŭ curgĕtorŭ, fără a trece cu vederea câtŭ de puţinŭ, cea cu îmbelşugare trimitere de oĭ la Ţarigrad, care acésta se cuprinde într' amândouĕ pomenitele sfinte poruncĭ şi în sfêrşitŭ să se facă silinţa căḑută întru sĕvêrşirea după cuviinţă a poruncilor în pricina oilor; când va fi trebuinţă a se cere cherestea şi alte de nevoĭe la aceste douĕ locurĭ, maĭ ântêiŭ se va da de scire beilor, câtă sumă trebuesce şi în urmă se va pogorî la hotarele amêndoror pomenitele eparchiĭ, iară plata pentru tăiatŭ şi căratŭ se va da în numĕrătóre de către mumbaşiriĭ orênduiţĭ într'adinsŭ pentru acésta, precum va da mâna raelelor, şi să nu fie siliţĭ a o duce în locurĭ peste hotare; şi când se vor cere salahorĭ şi care dela locuitoriĭ acestor douĕ eparhiĭ, să nu li se taĭe nicĭ unŭ banŭ măcar din preţulŭ obicĭnuitŭ, nicĭ să se prelungéscă plata. Pe lângă acestea, afară de firmanlăiĭ neguţitorĭ. nimenĭ altulŭ, nicĭ din megieşĭ, nicĭ din emacĭ, să nu intre într'aceste douĕ locurĭ şi ămblândŭ din locŭ în locŭ, să păgubéscă pe raele, aducêndŭ în locurile acestea dobitóce spre hrană, séŭ sĕmănândŭ şi secerândŭ pămênturile şi ogórele locuitorilor acestor eparhiĭ, séŭ să le stăpânéscă; şi orĭ-care va cuteza a se purta împotriva acesteĭ orênduelĭ, se va pedepsi straşnicŭ; asemenea décă după pace s'aŭ stăpânitŭ nedreptŭ pămênturĭ séŭ ţarinĭ, se vor întórce la aceĭ drepţĭ stăpânĭ; aşişderea când nu va fi vre-o neapĕrată trebuinţă, să se trimétă mumbaşirĭ din partea împĕrăţieĭ la aceste douĕ locurĭ, şi mumbaşiriĭ trimişĭ să nu pótă cere dela raele ciubote, şi pentru felurĭ de pricinĭ să nu întindă zăbava lor în Moldova. Pentru ca să se pue în lucrare cu tótă scumpĕtatea alcătuirile de maĭ sus, după acea din vechime aşeḑare, de cuviinţă este a se păstra în mânile Tale, ca cerêndŭ trebuinţa să se caute fieşce-ce pontŭ şi pe împotrivă urmatorulŭ înaltelor poruncĭ dovedindu-se, să se pedepséscă de orĭ-ce stare va fi.

Boeriĭ carĭ arétă supunere către Domnulŭ lor şi slujescŭ cu credinţă Inaltulŭ meŭ devletŭ, să rĕmâe în cinurile şi treptele ce aŭ avutŭ înaintea resboiuluĭ şi să-'şĭ stăpânéscă pămênturile ce se numescŭ moşiĭ.

Așĭa dar, fiind-că sîrguința și privigherea a se păzi în nejignire acele însemnate maĭ susŭ, aflându-se boeriĭ în liniștirea și dobêndirea cinurilor lor, cu supunere, întru unire cu Domnulŭ lor, către a mea Impărăție, este pricinuitóre de fericirea țĕreĭ, și uniĭ din boerĭ supĕră pe raele cu cererea peste putință, și s'aŭ poruncitŭ ca aceștia să se tragă dela acestŭ felŭ de nedrepte și fără de cuvêntŭ lucrărĭ, iar eĭ nesupuindu-se se amestecă iarășĭ în pricinĭ nepotrivite lor, și așa îndrăsnescŭ a pricinui jignire cerșuteĭ bune orênduelĭ, împotrivindu-se chipurilor celor cu bună chibzuire a ocârmuireĭ Domnilor lor, pe aceștia Voevoḑiĭ, ca aceĭ ce aŭ slobodă putere, îĭ vor pedepsi, și-'ĭ vor înțelepți după cuviință.

Iar tu, precum s'aŭ ḑisŭ maĭ susŭ, să te sîrguescĭ atâtŭ spre pedépsa acestora, câtŭ și spre liniștirea săracilor raele; după acésta adunândŭ dare potrivită fiesce-căruia fără osebire și fără a se însărcina partea dăreĭ unuia asupra altuia, cu felurĭ de pricinĭ, și depărtându-te de acestŭ felŭ de supĕrare, să te silescĭ spre sĕvêrșirea dreptățeĭ, precum și în ḑilele sĕvêrșituluĭ moșuluĭ meŭ Sultan Abdul-Hamidt, s'aŭ datŭ asemenea poruncă; dreptŭ aceea, fiind-că Impĕrătésca mea milostivire, se revarsă bogatŭ asupra tutulor raelelor de obște, de trebuință este a se pune în lucrare tóte mijlócele ce ar privi spre liniscire și înmulțire. Așĭa dar Impĕrătésca mea milostivire și îndurare, întinḑêndu-se către toțĭ supușiĭ săracĭ și în nevoĭ, carĭ dela Dumneḑeŭ sunt amanetŭ putereĭ mele, s'aŭ socotitŭ de cuviință, să se întăréscă Inalta poruncă, ce s'a datŭ maĭ 'nainte, pentru buna orênduélă locuțuĭ și în ḑilele iubitóreĭ de Dumneḑeŭ putereĭ mele, pentru ca și în urmă să se facă purtare de grije și silința trebuinciósă, spre liniștirea raelilor, și maĭ alesŭ lucrându-se tóte acelea coprinse prin Inalta poruncă dată pentru acea cu milostivire și blândețe ertare de birŭ în curgere de doĭ anĭ, se va arĕta tótă osîrdia căḑută, spre a se unelti tóte acelea ce se atêrnă de fericirea locuļuĭ; pentru acésta s'aŭ datŭ acésta de acum Inalta poruncă, ca să se împărtășéscă raelele Moldaveĭ ocrotireĭ și a apĕrăreĭ trebuinciόse, dândŭ după trecerea profezmieĭ de doĭ anĭ și birulŭ potrivitŭ lor rachiabighelilor, bairamlîcurile precum și avaeturile acestuĭ de acum Voevodŭ, păzindu-se nestrĕmutate alcătuirile de maĭ susŭ, care poruncă s'aŭ trimisŭ la tine. Iar tu, numitule Voevodŭ, primindŭ acéstă Inaltă poruncă și cetind-o înaintea mitropolituluĭ Moldavieĭ, episcopilor, arhimandriților și egumenilor, a tutulor boerilor, căpitanilor și a altor locuitorĭ de orĭ și ce stare, le veĭ arĕta, că în câtă vreme vor petrece cu căḑuta supunere, întemeiată pe statornicie și curățenia inimeĭ, se va revĕrsa bogatŭ asupra lor Impĕrătésca mea milostivire; și tu, cum și urmașiĭ tĕĭ, când te veĭ arĕta cu cunoscință împĕrătescilor mele facerĭ de bine și sĕvêrșindŭ pomenitele împĕrătescĭ poruncĭ, nu veĭ avea nicĭ o îngrijire pentru schimbarea ta în grabă, de câtŭ numaĭ atuncia când te veĭ dovedi vinovatŭ vre-uneĭ greșelĭ vrednică de ațĭ pricinui schimbarea. Aștéptă dar, că și tu veĭ rĕmânea în domnia ta, ca unŭ credinciosŭ cu tóte jertfele către Impĕrăția mea; și acele maĭ susŭ însemnate după pronomiile date de către vrednicuļŭ întru pomenirea unchiuluĭ meŭ Sultan Mahmet, se vor păzi nestrĕmutatŭ și din partea Impĕrățieĭ mele, viziriĭ și alțiĭ, și décă cine-va din locuitoriĭ de peste Dunăre și alțiĭ, micĭ séŭ marĭ, vor trece hotare în minutulŭ acela, se vor pedepsi.

Și tu te veĭ ruga pentru neclătirea și întărirea păziteĭ de Dumneḑeŭ puterĭ a mele, și cu sfătuirea ta și toțĭ boeriĭ Moldaveĭ, depărtându-se cu frică de totŭ lucrulŭ împotrivă. Așa să sciĭ, și te supune sfântuluĭ meŭ semnŭ.

S'aŭ scrisŭ la sfêrșitulŭ luneĭ *Ramazan*, 1206.

Anexă tot la pag. 5 (Tomulŭ de față)

Amŭ promisŭ a da aci, în întregimea luĭ, tratatulŭ de pace dela Iașĭ. Ilŭ dămŭ după Willchinson, din opulŭ acestuia *"Tableau dela Moldavie et de la Walachie"*, pag. 230.

Traité définitif de paix entre S. M. l'impératrice de Russie et de la Porte Ottomane, signé à Iassi le 29 Décembre 1791 (9 Janvier 1792).

Au nom du Très-Haut.

La très-puissante impératrice de toutes les Russies et le très-puissant empereur Ottoman, désirant rétablir la paix, qui a été rompue par quelques accidents, et terminer la guerre qui a duré jusqu'à présent entre leurs états respectifs, en fondant sur une base solide la paix, l'amitié et la bonne intelligence, LL. MM. ont jugé à propos de confier cette œuvre bonne et salutaire au zèle et aux lumières de leurs plénipotentiaires, savoir : de la part de l'empereur Ottoman. S. Exc. Jussuf pacha, grand vezir de la sublime Porte ; et de la part de l'impératrice, S. Exc. le comte Alexandre de Besborodko, conseiller privé actuel et chevalier des ordres de Russie : et pour suivre cette négociation LL. MM. ont choisi et muni de pleins-pouvoirs nécessaires pour, rédiger, conclure et signer le présent traité, les personnes suivantes, savoir : l'impereur otoman, les excellents et très-savants reïs effendi Eiseid Abdallah Biri ; Ordu Cardissi, revêtu de la dignité de stambol-efendi ; Seid Ibrahim, ismet bei, et Rusnamadzii, Ervel Mahomet, durri efendi ; el l'impératrice, LL. Exc. MM. Alexandre de Samoïlof, lieutenant-général des armées russes, chambellan de Sa Majesté, directeur de la chancellerie du Sénat, chevalier de plusieurs ordres ; Joseph de Ribas, général-major, commandant de la flotte de Racues, chevalier de plusieurs ordres ; et Sergius de Lascarof, conseiller d'état et chevalier, lesquels réunis à Iassi, pour conclure une paix durable entre les deux empires, ont respectivement accepté et arrêté les articles suivants :

Article premier. — Toutes hostilités et toutes inimitiés cesseront dès aujourd'hui et pour toujours entre S. H. le grand seigneur et S. M. l'impératrice de toutes les Russies, leurs héritiers et successeurs, de même qu'entre leurs empires et leurs sujets respestifs ; elles seront ensevellies dans un éternel oubli, et il existera à l'avenir entre eux une paix solide et durable sur terre et sur mer. Il sera établi et entretenu une amitié constante et une harmonie durable, tant qu'on observera avec franchise et sincérité les articles présentement arrêtés du traité de paix, de manière qu'aucune des deux parties ne fasse ou ne tente secrètement ni ouvertement contre l'autre, aucune entreprise ou expédition. Par suite de renouvellement d'une amitié si sincère, les deux hautes parties contractantes accordent respectivement une amnistie et un pardon général à tout ceux de leurs sujets, sans aucune exception, qui auraient offensé l'une d'elles, rendant la liberté à ceux de leurs sujets qui se trouvent sur les galères ou dans les prisons, permettant en outre à tous ceux qui ont émigré ou qui ont été bannis, de rentrer dans leurs foyers et promettant de leur rendre après la paix les biens et les honneurs dont ils avaient joui auparavant, sans leur faire éprouver la moindre insulte, préjudice ou offense, mais au contraire de les recevoir, comme tous leurs compatriotes, sous la protection des lois et des usages du pays.

Art. II. — Le présent traité de paix confirme et ratifie le traité conclu et signé le 10 juillet 1774, ou de l'hégire l'an 1188, du 14 du mois de zamazielevel; la convention explicative du 20 zamazielakir, ou du 10 mars 1779; le traité de commerce du 20 du mois du redjeb 1187, ou 10 juin 1783; et l'acte conclu le 15 seffer 1198, ou 28 décembre 1783, relatif à l'incorporation à la Russie de la Crimée et de l'île de Taman et qui fixe pour limite le fleuve de Kuban; et les deux hautes puissances contractantes s'engagent à observer religieusement et à faire executer avec exactitude et fidelité tous les articles de ces traités, qui n'ont point été changés par le présent, ou par des traités antérieurs.

Art. III. — En vertu de l'art. II des Préliminaires, qui établit: *Que le Dniester sera pour toujours la limite qui séparera les deux empires,* les deux hautes parties contractantes sont respectivement convenus par le présent, qu'à l'avenir le Dniester servira pour toujours de bornes aux deux empires, de manière que le territoire situé sur la vive droite de ce fleuve sera rendu à la Sublime Porte, et restera à jamais et incontestablement sous sa Domination; comme au contraire, tout le territoire situé sur la vive gauche du même fleuve, restera à jamais et incontestablement sous la Domination russe.

Art. IV. — En conséquence de la dite clause relative aux limites des deux empires, et vu l'article IV des Préliminaires, qui établit: *Que toutes les autres* frontières des deux empires resteront telles qu'elles étaient au commencement de la présente guerre, et que tous les pays qui durant les hostilités, ont été pris par les troupes russes, avec toutes les fortifications qui s'y trouvent et dans l'état ou elles sont actuellement, seront rendus à la Sublime Porte; S. M. l'Impératrice lui restitue la Bassarabie, ainsi que les places de Bender, Akerman, Kilia et Ismaïl, et toutes les villes et villages que renferme cette province.

De plus, S. M. l'Impératrice rend à la Sublime Porte la province de Moldavie, avec ses villes et villages, et tout ce qu'elle renferme, aux conditions suivantes, que la Sublime Porte promet de remplir fidèlement:

1°. D'observer et d'exécuter religieusement tout ce qui a été stipulé en faveur des deux provinces de Valachie et de Moldavie, dans le traité de paix conclu l'an de l'hégire 1188, du 14 du mois zemaziel-evel (10 juillet 1774); dans la convention explicative conclue le 20 zemaziel-akir 1193 (10 mars 1779), ainsi que dans l'acte du 15 du mois du seffer 1198 (28 décembre 1783), que le grand vézir a signés au nom de la Porte.

2°. De ne point exiger de ces provinces aucun remboursement de dettes arrierées de quelque nature qu'elles soient.

3°. De ne point exiger de ces pays, pour tout le temps de la guerre, aucunes contributions ou paiements; mais au contraire, et en considération des dommages et des dévastations qu'ils ont soufferts pendant la dite guerre, de les libérer pendant deux années à dater de l'époque de la ratification du présent traité, de toutes charges et impositions quelconques.

4°. De permettre aux familles qui voudraient quitter leur pays et s'établir ailleurs, de sortir librement et d'emporter avec elles leurs biens; et afin qu'elles aient le temps de prévenir leurs parents, sujets de l'empire ottoman, de vendre leurs biens meubles ou immeubles, selon les lois du pays, à d'autres sujets de l'empire ottoman, et de mettre enfin ordre à leurs affaires, il leur sera accordé un délai de quatorze mois, à dater du jour de l'échange et de la ratification du présent traité.

Art. V. — Pour prouver la sincérité avec laquelle les deux hautes puissances contractantes désirent, non seulement pour le présent, rétablir la paix et la bonne harmonie entre elles, mais la consolider à l'avenir et éloigner tout ce qui pourrait fournir le plus léger prétexte à des différends, la Sublime Porte promet, en renouvelant le *firman* qu'elle a déjà expédié, de défendre sévèrement aux commandants des frontières, au pacha d'Akhaltziké ou Achiska, d'inquièter, à partir de ce jour, sous quelque prétexte que ce soit, secrèment ou publiquement, les pays et les habitants qui sont sous la domination du Czaar de Tiflis ou de Cartalinie, et de lui ordonner expressément de ne point interrompre les relations d'amitié et de bon voisinage.

Art. VI. — Le deuxième article du présent traité ayant confirmé, entre autres traités précédents, l'acte du 28 Décembre 1783, relatif à l'incorporation à l'empire russe de la Crimée et de l'île de Taman, et qui fixe pour limite des deux empires les fleuve Kuban, la Sublime Porte promet et s'angage solennellement à employer son autorité et tous ces moyens pour maintenir dans l'ordre les peuplades qui habitent la rive gauche du Kuban, et les empêcher de faire des incursions dans l'empire russe, ou de porter préjudice, soit secrètement, soit ouvertement, sous quelque prétexte que ce soit, aux habitans russes de la rive droite. Pour cet effet la Sublime Porte enverra à qui il appartient les ordres les plus exprès, pour défendre, sous les peines les plus sévères, d'enlever des sujets russes et de les conduire en esclavage, et elle fera après l'échange et la ratification du présent traité, publier sur les lieux mêmes ces défenses. Si après ces dispositions il arrivait que quelqu'individu de ces pleuplades fît des incursions sur le territoire russe, leur dérobât du bêtail ou toute autre propriété, ou réduisit en esclavage des sujets russes; sur la plainte portée à ce sujet, il sera fait prompte justice, et les objets pillés ou volés seront restitués. Il ne sera fait aucune difficulté relativement aux enquêtes nécessaires pour découvrir ceux qui auront enlevé des sujets russes, et pour la délivrance de ces derniers; de plus, les frais que pourront occasioner ces recherches seront à la charge de la Porte, et les auteurs reconnus de ces délits seront sévèrement punis en présence du commissaire russe, qui aura été nommé à cet effet par le commandant des frontières. Si, contre toute attente, la réparation n'avait pas lieu six mois après la date dela plainte, la Sublime Porte s'engage, un mois après la réclamation qu'aura faite le ministre de Russie, à payer tous les frais qui seraient résultés de ces incursions; bien entendu que malgré ces dédommagements, les peines, dont nous avons parlé plus haut, contre ceux qui troubleraient le repos et la bonne intelligence qui doit régner entre voisins, seront sur-le-champ appliquées.

Art. VII. — Le commerce, formant le lieu véritable et le plus constant de l'harmonie réciproque, la Sublime Porte, pour prouver qu'elle désire sincèrement qu'il fleurisse autant que possible, et se fasse avec sûreté et profit par les susujets des deux empires, renouvelle ici l'art. VI du traité de commerce, relatif aux corsaires d'Alger, de Tunis et de Tripoli, et stipule particulièrement que si un sujet russe rencontre un corsaire d'Alger, de Tunis, ou de Tripoli; s'il est pris, ou si les corsaires s'emparent de son bâtiment ou de marchandises quelconques appartenants à des marchants russes, elle s'engage à employer son crédit auprès de ces régences, pour faire rendre la liberté aux sujets russes qui auraient été conduits en esclavage, leur faire restituer leur navire ou leurs marchandises, et à les indemniser complètement; et si l'on apprend, par des ruports certains, que les firmans n'ont point été exécutés par les dites régences, la Sublime Porte s'engage, sur la réclamation du ministre ou charghé d'affaires russe, et dans l'espace de deux mois, à compter de la date de sa réclamation, ou plutôt s'il est posible, de payer le montant de l'indemnité de son trésor impérial.

Art. VIII. — Tous les prisonniers de guerre et autres esclaves des deux sexes, quels qu'ils soient, qui se trouvent dans les deux empires, exceptés les chrétiens qui, en Turquie, auraient ambrassé la religion mahométane, seront mis en liberté immédiatement après l'échange du présent traité et sans aucune rançon, ainsi que tous les autres chrétiens qui sont tombés en esclavage et nommément Polonais, Moldaves, Valaques, habitants du Peloponnèse et des îles, Géorgiens, et tous autres chrétiens, sans exception et sans rançon. Ces dispositions s'étendront également, après la conclusion du présent traité, à tous les sujets russes qui, par quelque événement que ce soit, tomberaient en esclavage dans l'empire ottoman: et la Russie promet d'user, à l'égard des sujets de la Porte, de la plus parfaite réciprocité.

Art. IX. — Pour éviter toute espèce de malentendu ou d'erreur, après l'armistice pendant lequel se sont si heureusement terminées les présentes négociations, le grand vézir de la Porte Ottomane, et le ministre plénipotentiaire de S. M. l'Impératrice, feront savoir, immediatement après la signature du présent traité, à tous les chefs des armées et des flottes des deux empires, que la paix et l'amitié se sont rétablies entre les deux puissances.

Art. X. — Pour mieux cimenter la paix et l'amitié qui uniront désormais les deux empires, les hautes parties contractantes s'enverront réciproquement des ambassadeurs extraordinaires à une époque dont elles conviendront; ils seront reçus aux frontières, avec tous les honneurs et le cérémonial que les deux cours accordent aux ambassadeurs des puissances les plus favorisées sous ce rapport. Les deux souverains se feront, par leurs ambassadeurs respectifs, des présents conformes à leur dignité.

Art. XI. — Après la conclusion de ce traité et après l'échange des ratifications de la part des deux souverains, les troupes russes et la flotte de Racues procéderont à l'évacuation du territoire ottoman. Mais les obstacles qu'oppose la saison avancée, obligeant de différer cette évacuation, les deux hautes parties contractantes sont convenues d'en fixer le dernier terme au 15 mai (vieux style) de l'année prochaine 1792, époque à la quelle toutes les troupes de S. M. l'Impératrice se retireront en longeant la rive gauche du Dniester, et toute la flotte de Racues quittera l'embouchure du Danube. Tant que les troupes russes occuperont les pays et les forteresses qui, en vertu du présent traité, seront restitués à la Porte Ottomane, l'administration et l'ordre des choses établis actuellement, subsisteront, et la Porte ne s'en mêlera en aucune façon jusqu'au moment de l'entière évacuation; les troupes russes continueront à recevoir jusque-là tous les vivres, fournitures et objets de nécessité qui leur ont été livrés jusqu'à présent.

Art. XII. — Quinze jours après que le plénipotentiaires respectifs, réunis à Jassi, auront signé le présent traité, ou plus tôt s'il est possible, ils en feront l'échange, qui donnera à cette œuvre salutaire toute sa force.

Art. XIII. — Le présent traité, heureusement conclu, qui assure aux deux empire une paix perpétuelle, sera confirmé par la ratification signée solennellement, de la propre main de LL. MM. le grand-seigneur et l'Impératrice de Russie; et ces ratifications seront échangées par les plénipotentiaires qui auront signé le traité, dans cinq semaines, ou plus tôt s'il est possible. Tous les plénipoten-

tiaires respectifs ont signé le présent traité, et après y avoir apposé leur sceau, en ont fait un échange réciproque.

Fait a Jassi le 29 décembre 1791 (9 janvrier 1792) ou le 15 du mois zemadziel-evel (djoumadi 1-er) 1206.

Signé Alexandre de *Samoïlow*. Joseph *Ribas*. Serge *Lascarof*.

Anexă la pag. 10

La circulara din 26 August 1791, boeriĭ divaniştĭ din Roman rĕspunseră în 30 August, cu manifestare de bucurie şi de simpatie şi devotamentŭ la noulŭ Domnŭ alŭ Moldoveĭ şi Valahieĭ şi-ĭ arétă starea desolată a ţereĭ în urma rĕsboiuluĭ. Pe dată, în 2 Septembrie acelaşĭ anŭ 1791, M. Suţu rĕspunde boerimeĭ moldovene, cu următórea adresă:

Rĕspunsŭ către boeriĭ din ţinutulŭ celor cincĭ judeţe de dincóce de Siretŭ.

Noĭ Mihail Suţul Voevodŭ, cu mila luĭ Dumnedeŭ Domnulŭ ţĕreĭ Românescĭ, şi oblăduitorulŭ ţinuturilor Moldoveĭ până în apa Siretuluĭ.

Cinstiţĭ şi credincioşĭ boerilor Domnieĭ mele, dumné-vóstră boerilor aĭ ţĕreĭ Moldoveĭ, ce sunteţĭ locuitorĭ în hotarele Domnesciĭ nóstre oblăduirĭ, sănĕtate întrégă pohtimŭ dumné-vóstră dela milostivulŭ Dumnedeŭ! scrisórea dumné-vóstră ce ne-aţĭ trimisŭ dela August 30, cu bună plăcere o amŭ primitŭ, şi vĕdêndŭ întru dênsa de sĕvêrşitŭ bucuria dumné-vóstră ce aţĭ cercatŭ pentru hărăzirea Domnieĭ nóstre a Valachieĭ şi oblăduireĭ a ţinuturilor Moldoveĭ până în Siretŭ, ce ni s'aŭ făcutŭ de către pré puternica Impĕrăţie, ne-amŭ înveselitŭ şi mulţămimŭ dumné-vóstră şi de urarea ce ne faceţĭ; ne-amŭ întristatŭ însă, nu puţinŭ, pentru starea întru care ne arĕtaţĭ dumné-vóstră că se află aceste ţinuturĭ, de care şi maĭ nainte eramŭ şi fără îndoială că se vor fi aflândŭ întru acestŭ chipŭ, oblăduită fiindŭ până acum de stăpânitorĭ vremelnicĭ, însă nădăjduindŭ la nemărginita milostivire a pré puterniciĭ Impĕrăţiĭ, şi la ajutorulŭ şi buna oblăduirea nóstră, când va fi împreună glăsuitóre şi împlinirea datorieĭ dumné-vóstră, fără de îndoială să fiţĭ desĕvêrşitŭ mângâiaţĭ şi încredinţaţĭ, că în puţină vreme vor dobândi aceste ţinuturĭ înfrumuseţată şi îndestulată starea lor cea de maĭ naintea rĕsmireţiĭ. Domnia mea neavêndŭ însciinţare pentru dumné-vóstră de vĕ aflaţĭ acum într'aceste ţinuturĭ, de aceea nu v'amŭ scrisŭ deosebitŭ cu venirea caimacamuluĭ Domnieĭ mele; acum dar vestindu-mi-se din scrisórea dumné-vóstră, fiinţa de faţă a dumné-vóstră într'aceste ţinuturĭ, după datorie, şi vĕ îndemnămŭ şi vĕ poruncimŭ, ca la tóte pricinile buneĭ oblăduirĭ aceştiĭ părţĭ Moldovenescĭ să fiţĭ împreună sîrguitorĭ, d'impreună cu dumnéluĭ caimacamulŭ, arĕtându-ĭ şi sfătuindu-lŭ pentru tóte cele cuviincióse, ce caută la buna ocrotire şi odihna şi mulţămita săracilor locuitorĭ, ca printr'acestŭ mijlocŭ să fie bine plăcută slujba şi credinţa dumné-vóstră, nu numaĭ la Domnia mea, ci prin Domnia mea maĭ vêrtosŭ la pré puternica Impĕrăţie şi la pré Inalţiĭ stăpânĭ, pentru evnia şi nazarulŭ Domnieĭ mele, să fiţĭ desĕvêrşitŭ încredinţaţĭ dumné-vóstră (când veţĭ urma precum poruncimŭ), că nu numaĭ în vremea oblăduireĭ nóstre le veţĭ dobândi, ci şi după ce cu ajutorulŭ luĭ Dumnedeŭ să va orêndui Domnŭ ţĕreĭ Moldovenescĭ, dela Domnia sa. Așia dar, rĕmâindŭ încredințațĭ, să fițĭ următorĭ după cum vĕ poruncimŭ, și să petrecețĭ în dragoste și unire cu caimacamulŭ Domnieĭ mele, căutândŭ mângâierea și bună starea locuitorilor, și să ne scriețĭ și de obște și în parte dumné-vóstră, verĭ când va fi trebuință pentru verĭ-ce, și fițĭ dumné-vóstră sănĕtoșĭ. 1791, Septembrie 2.

Alŭ dumné-vóstră de bine voitorŭ.

Cod. No. XX, fila 23.

Anexă la pag. 14

Eacă eudoxulŭ Patriarculuĭ de Constantinopole pentru alegerea de noŭ mitropolitŭ.

«Neofitŭ cu mila luĭ Dumneḑeŭ archiepiscopŭ Constantinopoleos, alŭ Romeĭ nouă și alŭ lumeĭ patriarchŭ.

Iubitorilor de Dumneḑeŭ episcopĭ aĭ sfințiteĭ mitropoliĭ Moldoveĭ, Romanulŭ chir Antonie, și Hușul chir Iacov, întru duchulŭ sfântŭ iubițĭ frațĭ și împreună slujitorĭ aĭ smerenieĭ nóstre, harŭ și pace fie vouĕ dela Domnulŭ. Fiind-că cea întru tóte mădulările alcătuită și împreunată și supusă sfințită mitropolie a Moldoveĭ la acestŭ dela noĭ sfințitŭ apostolescŭ și patriarchicescŭ alŭ lumeĭ scaunŭ dintru începutŭ după canóne, se află în vĕduvie și lipsită de dreptŭ păstorŭ și archiereŭ și plinirea creștinéscă dintru sine stă și se află în isterisie de archieréscа purtare de grijă și duhovnicéscă umbrire, care este trebuinciósă la totŭ bine-credinciosulŭ și pravoslavniculŭ norodŭ, spre acésta noĭ, ce după mila luĭ Dumneḑeŭ ne-amŭ aflatŭ îndreptândŭ cârmele a sfințituluĭ apostolicescŭ, patriarchicescŭ alŭ lumeĭ scaunŭ, cu sfatulŭ de obște și alŭ celuĭ d'împrejurulŭ nostru sfântŭ și cuviosŭ sinodŭ a sfințiților împreună frațĭ sfințĭ archiereĭ și pré cinstițĭ întru duhulŭ sfântŭ iubițĭ frațĭ și împreună slujitorĭ, după cele dintru începutŭ cuviinciόse și pré slăvite pronomiĭ a lumnicesculuĭ (icumeniculuĭ) scaunŭ scriindŭ prin acésta a nóstră patriarcéscă și sinodicéscă ecdosisŭ, îndemnămŭ și dămŭ voĭe vouĕ iubitorilor de Dumneḑeŭ episcopĭ a sfințiteĭ mitropoliĭ aceștia, ca în vremea ce cu ajutorulŭ luĭ Dumneḑeŭ prin socotința a pré înălțatuluĭ, pré bine-credinciosuluĭ și pré creștinuluĭ Domnŭ și stăpânitorŭ a tótă Moldovlachia, chir Ioan Alexandru Constantin Moruzi voevoda, întru Christos Dumneḑeŭ fiŭ multŭ iubitŭ și doritŭ alŭ smerenieĭ nóstre, celuĭ după lege oblăduitor a creștineĭ stăpânirĭ aceștia, se va face după cele dintru începutŭ obiceiurĭ a pămĕntuluĭ cea după lege și canonicéscă alegere a unuĭ obrazŭ temĕtorŭ de Dumneḑeŭ, mărturisitŭ și ispititŭ la cele drepte și bine-credinciόse dogme, întru sfântă cuviință și împodobitŭ atâtŭ în trupésca așeḑare, câtŭ și întru sufletescile obicĭnuințe, și vrednicŭ întru tóte și cuviinciosŭ spre duchovnicésca oblăduire acesteĭ sfințite mitropoliĭ, făcêndŭ chiămare și celor ce se află acolo sfințĭ archiereĭ a aceleĭ dela noĭ sfinteĭ bisericĭ a luĭ Christos, căcĭ se cuvine după canóne, atâtŭ chirotonia, câtŭ și mutarea, să se facă celŭ maĭ puținŭ de treĭ archiereĭ: să așeḑațĭ pe celŭ ce se va alege dupa cea dintru începutŭ bisericéscă orênduială și canonicéscă închipuire, dreptŭ după pravilă și canóne, mitropolitŭ acesteĭ sfințite mitropoliĭ a Moldoveĭ și duhovnicescŭ alŭ eĭ arĕtuitor, cu darulŭ și puterea a pré sfântuluĭ și începĕtoruluĭ duhŭ, fiindŭ îndatoritŭ a pomeni canonicesculŭ și patriarchicesculŭ nostru nume la tóte sfintele sĕvêrșirĭ și slujbe, precum s'aŭ legiuitŭ, și a da datornica ascultare și supunere către celŭ dela noĭ sfințitŭ apostolicescŭ, patriarchicescŭ alŭ lumeĭ scaunŭ, ca o mădulare a sa adevĕrată şi ne-strămutatŭ a păzi pronomiele ce are acestŭ patriarchicescŭ scaunŭ în tótă eparchia sa, şi să aşeḑe în condica sfinteĭ mitropoliĭ canonicesculŭ sĕŭ pomelnicŭ, că spre acésta s'aŭ datŭ acéstă sfântă patriarchicéscă şi sinodicéscă ecdosŭ, la velétŭ 1792, în luna luĭ Aprilie, indictulŭ 10.» (Urméză iscăliturile archiereilor, membriĭ sinoduluĭ în numĕrŭ de 11) (1).

După ce Iacov s'a rădicatŭ la trépta de mitropolitŭ în luna luĭ Iunie, episcopia de Huşĭ rĕmase vacantă numaĭ câte-va ḑile, şi îndată fu alesŭ ieromonahulŭ Veniaminŭ, egumenulŭ sfântuluĭ Spiridon din Iaşĭ.

Anexă tot la pag. 14

Amŭ menționatŭ la pag. 14 (Tomulŭ acesta) despre regularea hotarelor între Transilvania și Moldova, în urma păceĭ dela Șiștov din August 1791. Dămŭ aci întregulŭ actŭ ficsândŭ hotarele la 1792, după cum îlŭ aflămŭ în codulŭ de documente alŭ Academieĭ (N. I) la pag. 137. D. Teodor Codrescu, cu micĭ schimbărĭ, dete acelașĭ documentŭ, în Uricar, T. IV, pag. 269.

Cercetarea hotaruluĭ între Transilvania, și între Moldova, făcută la anulŭ 1792.

Fiind-că s'aŭ așeḑatŭ la trataturĭ căutarea hotarelor a ambelor părțĭ, după înscrisulŭ așeḑăreĭ ce s'aŭ datŭ în Șiștov, iscălitŭ și pecetluitŭ de plenipotențiariĭ rênduițĭ, atâtŭ dela Inalta otomanicéscă împĕrăție, câtŭ și dela imperatoricésca împĕrăție a germanilor, la a treia ḑi a luneĭ Zelhige, a anuluĭ otomanicescŭ 1205, la a patra ḑi a luneĭ luĭ August, a anuluĭ creștinescŭ 1791; Noĭ, carĭ maĭ josŭ ne-amŭ iscălitŭ Saabica Malie Tescheregisi Saadeslu hagi Abdulah Efendi, Hase Minari Halifesi Izeetu hagi Ahmet Nur Ulah Efendi, rênduițĭ fiindŭ dela Inalta otomanicéscă împĕrăție, și pre cinstitulŭ Venținslaus fon Turunfel maiorŭ, şi cinstitulŭ Ernumtul fon Aĭmar căpitanŭ dela alŭ doilea regimentŭ alŭ secuilor, rênduițĭ fiindŭ dela imperatoricésca împĕrăție a germanilor împreună la 10 ḑile a luĭ Muharet, a anuluĭ otomanicescŭ 1207 și la 29 ḑile a luneĭ luĭ August, a anuluĭ creștinescŭ 1792.

Putna.

Inceputulŭ cercetărilor hotarelor, s'aŭ făcutŭ de unde se întâlnescŭ doue picióre a munților Giurgiul și Gorul, unde se unescŭ treĭ hotare a Transilvanieĭ, a Moldoveĭ și a țĕreĭ romănescĭ, iară hotarulŭ ce desparte Moldova de Transilvania, pogorându-lŭ de acolo în obârșia pêrêuluĭ Gorul, ce isvorăsce din valea ce este între munţiĭ Giurgiul şi Gorul, urméză curgerea luĭ până unde dă în apa Zăbala numitulŭ pêrêŭ Gorul, şi acolo este marca austriecéscă.

---

(1) *Insemnare.* Ecdosulŭ acesta patriarchalŭ de alegere de mitropolitŭ, este o escepție dela datinele ţĕreĭ, după care ţéra d'a-dreptulŭ păşesce la alegere, fără a ascepta motivŭ de afară. Dară a fostŭ motivatŭ de anomalia ce urmase la mitropolia Moldoveĭ prin denumirea luĭ Gavriil mitropolitŭ de către guvernulŭ rusescŭ. Patriarhulŭ, precum s'a ḑisŭ, a caterisitŭ mitropolia luĭ Gavriil ca ne canonică, şi prin acestŭ ecdosŭ îndémnă pe archiereĭ a face alegere canonică de mitropolitŭ. *(Episcop Melchisedec).*

De acolo suindŭ hotarulŭ, pe apa Zăbaleĭ împotriva curgereĭ eĭ, pe care o numescŭ unguriĭ Zăbala Putneĭ, merge până la obêrşia eĭ, şi de acolo se suie tăindŭ în curmezişŭ unŭ piciorŭ de munte ce se numesce faţa Areşoae, şi ungduresce Araiaoa Oldura, până în curmătura dintre obêrşia apeĭ Zăbala şi obêrşia apeĭ Putneĭ, unde este marca austriecéscă.

De acolo pogorându-se hotarulŭ în obêrşia apeĭ Putneĭ, ce o numescŭ unguriĭ, Vrancea Putneĭ, urméză curgerea eĭ, până unde dă într'ênsa unŭ pêrêŭ ce se numesce Valea Măruluĭ, iar unguresce, Sarom potat, unde este marca austriecéscă.

De acolo lăsândŭ hotarulŭ apa Putneĭ, se suie la délulŭ Mestécăn, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Mastachiile, prin curmătură, şi pogorându-se la vale se suie iarăşĭ la délŭ, tăindŭ curmezişŭ pe piciorulŭ Săreĭ ce 'ĭ ḑicŭ unguriĭ Şoberş, şi de acolo tăindŭ asemenea curmezişŭ pêrêulŭ Paltinul, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Valea Lepşăĭ, şi altŭ piciorŭ ce se numesce Paltin ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Cahoraşberţă, se pogóră în apa Lepşăĭ, şi trecêndŭ în ceea parte, se sue pe o cursură în vêrfulŭ munteluĭ Clăbucul, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Călăbul, unde este marca austriacéscă.

Bacăŭ.

De la marca din vêrfulŭ munteluĭ pogorându-se hotarulŭ iarăşĭ pe o scursură în apa Caşinul, şi trecêndŭ apa în acea parte ce suie pe altă scursură dreptŭ la vêrfulŭ munteluĭ Córnele, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ, Dobocofe micŭ, şi de acolo merge în muntele Runcul albŭ, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Fuervi şi urméză totŭ zarea luĭ până ce se pogóră în apa Oĭtuzuluĭ, dreptŭ gura pêrêuluĭ Cernica, unde este marcă austriacéscă.

De acolo se suie hotarulŭ pe pêrêulŭ Cernicăĭ în susŭ până la obêrşia luĭ, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Indopotam, şi cotindŭ hotarulŭ dela obêrşie, ţine plaiulŭ pe zarea Cernicăĭ către muntele Chişaoş, şi urméză până unde se întêlnesce plaiulŭ Cerniceĭ cu piciorulŭ munteluĭ Chişaoş, şi în curmătura numituluĭ plaiŭ este marcă austriacéscă.

De acolo abătêndu-se hotarulŭ în mâna dréptă ce pogóră în pêrêulŭ ce se numesce Pascarinl şi urméză curgerea luĭ până unde dă în apa Slăniculuĭ, ce o numescŭ unguriĭ Solonţŭ Potac, şi urméză asemenea şi curgerea luĭ până în gura pêrêuluĭ Căcĭcăeşuluĭ, şi de acolo urméză împotriva curgereĭ luĭ în susŭ, până subt piciorulŭ Căcĭcăeşuluĭ, şi de acolo lăsândŭ hotarulŭ pêrêuluĭ Căcĭcăeşul, apucă zarea piciorului Căcĭcăeşuluĭ, şi merge pe la capulŭ munteluĭ Şandrul mare, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Nogişandru, şi de acolo merge la vêrfulŭ Şandruluĭ micŭ, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Chişşandru, şi de acolo pe la loculŭ ce se chiamă Pórta de vêntŭ, ce se numesce unguresce Schilcopo, şi se sue în vêrfulŭ munteluĭ Nemire micŭ, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Chişnemire, şi se pogóră prin curmătura ce este între munţiĭ Nemire micŭ şi Nemire mare, unde este marcă austriacéscă.

De acolo suindu-se în vêrfulŭ munteluĭ Nemire mare, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Noghi nemire, se pogóră pe zare până la curmătura ce este la sfêrşitulŭ munteluĭ, unde este marcă austriacéscă. De acolo pogorându-se hotarulŭ în obêrşia pêrêuluĭ Nemira ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Chiechecĭchiş, urméză curgerea luĭ până unde dă numitulŭ pêrêŭ într'altŭ pêrêŭ Bărzăuţiĭ, şi de acolo urméză curgerea pêrêuluĭ Bărzăuţiĭ până unde dă în apa Unzul şi de 'acolo mergêndŭ, împotriva curgereĭ numiteĭ apă Unzul, până dreptŭ unŭ piciorŭ anume Obrăjăsc, la gardulŭ de peatră, unde este marcă austriacéscă.

De acolo lăsândŭ hotarulŭ apa Unzul, merge pe piciorulŭ Obrăjăsculuĭ ce-'ĭ ḑicŭ Morgeruş Şorco, şi la délŭ până unde se despărţescŭ doue drumurĭ în vêrfulŭ piciorululuĭ Obrăjăsc, din care drumurĭ unulŭ merge la muntele Lapoş, ce este în Moldova, şi cel-l-altŭ spre muntele Mieruş, ce este în ţéra Unguréscă, şi din numitulŭ locŭ trece hotarulŭ pe drumulŭ ce merge spre muntele Mieruş, prin curmătura ce este subt numitulŭ munte, şi se pogóră dreptŭ la vale pe unŭ pêrêŭ ce curge din muntele Mieruş, şi dă în apa Ciobănaşuluĭ, şi de acolo se suĭe împotriva curgereĭ numiteĭ apă până la gura pêrêuluĭ Cărunta, şi de acolo lăsândŭ hotarulŭ apa Ciobănaşuluĭ se suĭe în muntele Şoliontoriul prin cursura ce se face din curmătura ce este în vêrfulŭ acestuĭ munte unde e marcă austriacéscă. — De acolo pogorîndu-se hotarulŭ la vale prin curmătura munteluĭ, dă în pêrêulŭ Şoliontoriul ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Pricĭca, şi urméză curgerea pêrêuluĭ până dă în apa Sulţa, şi de acolo se suĭe împotriva curgereĭ numiteĭ ape, până în gura unuĭ pêrêŭ ce se numesce Aghipiósa şi de acolo suindu-lŭ împotriva curgereĭ acestuĭ pêrêŭ, merge dreptŭ la vêrfulŭ munteluĭ Cărăcbic, unde sunt şi boure Domnescĭ, şi de acolo se pogóră în apa Cioghieşul, şi trecêndŭ apa în ceea parte, merge pe la loculŭ ce se chiamă Poiana luĭ Stop, pe la fôntână, iar unguriĭ îĭ ḑicŭ poiana Cotumbeĭ, şi se suĭe la délŭ prin Poiană tăindŭ curmezişŭ unŭ piciorŭ ce se numesce Făgetul albitŭ, iar unguriĭ îĭ ḑicŭ Fierbic, şi asemenea tăindŭ curmezişŭ şi altŭ piciorŭ al munteluĭ Apahaoş, se suĭe printr'o curmătură fără copacĭ, ce este pe numitulŭ munte şi de acolo trece prin poiana Arsă, ce o numescŭ unguriĭ Igetumeză şi prin Arşéţa popoiuluĭ şi se suĭe în délulŭ Aldămaşul, şi se pogóră pe zarea piciorului déluluĭ Aldămaşul până d'inaintea porţeĭ Ghimeşuluĭ ce maĭ din afară la sfêrşitulŭ poduluĭ despre Moldova unde este marcă austriacéscă. — De acolo merge hotarulŭ pe lungulŭ şanţuluĭ până în apa Trotuşuluĭ, dreptŭ gura pêrêuluĭ Ciodamirul, şi trecêndŭ Trotuşul în ceea parte la gura pêrêuluĭ merge în susŭ pe pêrêŭ în protiva curgereĭ luĭ, până la capulŭ unuĭ piciorŭ ce este între obêrşiile acestuĭ pêrêŭ Ciodamirul, şi de acolo lasă pêrêulŭ şi se sue la délŭ pe zarea acestuĭ piciorŭ, tăindŭ drumulŭ ce merge din délulŭ Ghimeşuluĭ asupra munteluĭ Codamirul, şi pogorânduse puţinŭ la vale, iarăşĭ se sue în curmătura dintre munţiĭ Ciodamirul şi Tarhaoşul, şi de acolo urméză zarea munteluĭ Tarhaoşul până în vêrfulŭ luĭ, unde este marcă austriacéscă.

Neamţul.

Dela marca din vêrfulŭ munteluĭ Tarhaoşuluĭ, urméză hotarulŭ totŭ zarea până la capulŭ numituluĭ munte, de unde se facŭ doue picióre, unulŭ spre ţéra Ungurécă, şi altulŭ spre Moldova, şi hotarulŭ pogorându-se la vale printre aceste picióre, trece pêrêulŭ Tărcuţa pe dela vale de obêrşie, şi se suĭe la délŭ prin poiana Tărcuţa, adecă prin Arşiţa Tărcuţeĭ şi urméză zarea poeneĭ până la sfêrşitulŭ eĭ, şi de acolo se pogóră în vêrfulŭ Bolohanuş, puţinŭ maĭ josŭ de obêrşia luĭ, şi trecêndŭ pêrêulŭ în acea parte, merge pe cósta munteluĭ Bolohanuş, şi se suĭe la délulŭ Melechavaş, unde este marcă austriacéscă. — De acolo se pogóră hotarulŭ pe zarea piciorululuĭ Melechavaş şi trecêndŭ apa Bratişu, se sue pe zarea piciorululuĭ ce să chiamă Crucea Roşie, iar ungurii 'ĭ ḑicŭ Roşca Cherest şi trecêndŭ prin poiana Cruceĭ Roşcăĭ se suĭe la capulŭ munteluĭ Toroglejulŭ despre ţéra Ungurécă, unde să chiamă la Buor, din care se facŭ treĭ picióre, însă hotarulŭ urméză pe piciorulŭ de mijlocŭ, şi pogorându-'lŭ pe zarea luĭ, trece pêrêulŭ ce să chiamă Anţa, iar unguriĭ 'ĭ ḑicŭ Eţepotac, şi suindu-se pe zarea unuĭ piciorŭ micŭ, se cobóră în valea dintre muntele Lungŭ, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Hosohovaş, şi dintre muntele Flóre, şi merge prin acéstă vale până la loculŭ ce se numesce fundulŭ Ivanişluĭ, şi tăindŭ peste curmătura funduluĭ Ivanişluĭ, se cobóră în obêrşia pêrêuluĭ Ticoşulŭ şi urméză curgerea pêrêuluĭ până în apa Becazuluĭ, şi de acolo să suĭe pe numita apă împotriva curgereĭ eĭ până în gura pêrêuluĭ Pisirigulŭ, unde este marcă austriacéscă.

De acolo merge hotarulŭ împotriva curgereĭ numituluĭ pêrêŭ Pisirigulŭ, şi apucă pe craculŭ pêrêuluĭ ce curge de subt délulŭ Vêrfulŭ Capreĭ şi merge până la obêrşia luĭ, şi din obêrşie se suĭe în vêrfulŭ déluluĭ Capra şi se cobóră pe zarea picioruluĭ Făţăţălulŭ Capreĭ şi dă în apa Bistra dreptŭ în gura pêrêuluĭ Frântura, şi de acolo urméză apa Bistra împotriva curgereĭ eĭ până la gura pêrêuluĭ Bistriţa şi de acolo lasă apa Bistra, şi se sue pe zarea unuĭ piciorŭ alŭ munteluĭ Cencereĭ până în curmătura din care ĭese pêrêulŭ ce se chiamă Pânticulŭ, unde este marcă austriacéscă. — De acolo se cobóră hotarulŭ în obêrşia pêrêuluĭ Pânticulŭ, şi urméză curgerea luĭ până dă în apa Pietricióra, ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Chiş bestărţa şi de acolo se suĭe pe Pietricióra împotriva curgereĭ eĭ până la gura pêrêuluĭ ce se chiamă Prisăcarulŭ, iar unguriĭ 'ĭ ḑicŭ Chişfemiuş potac, unde este marca austriacéscă. — De acolo se sue hotarulŭ pe numitulŭ pêrêŭ până la obêrşia luĭ, iar din obêrşie se suĭe pe zarea munteluĭ Petrele Roşiĭ până în vêrfulŭ luĭ, ce-'ĭ ḑicŭ ungurii Chişfemiuş tătie şi de acolo se cobóră pe piciorulŭ ce merge la muntele Albiile, şi urméză zarea numituluĭ piciorŭ pe plaiŭ, şi trecêndŭ prin poiana ce se chiamă prelunca Ursuluĭ, se suĭe în muntele Albiile, şi de acolo urmândŭ totŭ zarea numituluĭ munte, se cobóră în curmătura dintre munţiĭ Albiile şi Ţăbleşulŭ micŭ, unde este marcă austriacéscă.

Suceava

Dela marca dintre munţiĭ Albiile şi Ţăbleşul micŭ ce este în curmătură se suĭe hotarulŭ în vêrfulŭ munteluĭ Ţăbleşul micŭ, şi se pogóră în curmătura dintre munţiĭ Ţăbleşul micŭ şi Ţăbleşul mare ; de acolo se pogóră în obêrşia pêrêuluĭ Crăstişorul ce-'ĭ ḑicŭ unguriĭ Chişghelenţieş, şi urméză curgerea luĭ până în apa ce se numesce Neagra săcuéscă, iar ungurii îĭ ḑicŭ Chişfecheteviz, şi se sue împrotiva curgereĭ eĭ până la loculŭ ce se numesce fântâna Vinuluĭ, iar unguriĭ îĭ ḑicŭ Vereş Borsichiŭ, unde este marcă austriacéscă. De acolo se suĭe hotarulŭ totŭ pe apa Négră săcuéscă, împrotiva curgereĭ eĭ, până în gura pêrêuluĭ Drăgoésca, unde este marcă austriacéscă.

De acolo lasă hotarulŭ apa Négră secuéscă, şi apucă pe pêrêulŭ Drăgoésca împrotiva curgereĭ până în gura pêrêuluĭ Păltiniş şi de acolo merge pe acestŭ pêrêŭ împrotiva curgereĭ luĭ până în gura unuĭ pêrêŭ micŭ, ce se chiamă Iapa luĭ Zobal, urmândŭ pe acestŭ pêrêŭ, până la obêrşia luĭ, se suĭe în curmătura dintre muntele Păltinişul, şi délulŭ Drăgóica în poiana, unde se chiamă la Prison, şi de acolo se suĭe prin capulŭ déluluĭ Drăgóica, şi urméză zarea luĭ pe lungŭ, şi pe plaiŭ, până unde se întêlnesce numitulŭ délŭ cu unŭ picior din muntele Călimanul, ce se numesce Bucinimul, şi tăindŭ curmezişŭ acestŭ piciorŭ dă în obêrşia pêrêuluĭ Bucinişul, pe care trecêndu-o în cea parte, se suĭe pe o cursură sécă la muntele Căliman, trecêndŭ pe la vale de pétra Căliman pe plaiulŭ care urméză până la unŭ piciorŭ ce se chiamă Ciribucul, pe care pogorîndu-se dă în apa Négra Șaruluĭ, ce-ĭ ḑicŭ unguriĭ Noghifechete, dreptŭ gura pêrêuluĭ Haita și trecêndŭ Négra Șaruluĭ de cea parte, urméză pêrêulŭ Haita împrotiva curgereĭ până în gura pêrêuluĭ ce se chiamă Scafa, pe care îlŭ urméză până în gura pêrêuluĭ Táetura, și urméză și pe acestŭ pêrêŭ până în gura pêrêuluĭ Petrile Roșiĭ, și urméză și pêrêulŭ Petrile roșiĭ până la obêrșia luĭ, care acestor treĭ pêrae; Scafa, Táetura și a Petrilor Roșiĭ, le numescŭ unguriĭ cu unŭ nume Gireada, și din obêrșia pêrêuluĭ Petrilor Roșiĭ suindu-se hotarulŭ la vêrfulŭ munteluĭ Petrile Roșiĭ, la colțulŭ unde se află marcă austriacéscă.

Acolo se unescŭ treĭ hotare ale Transilvanieĭ, Bucovineĭ și Moldaveĭ, unde s'aŭ sfêrșitŭ cercetarea hotaruluĭ între Transilvania și între Moldavia, de către noĭ orênduițiĭ de ambele părțĭ; și spre întemeerea lucruluĭ, s'aŭ scrisŭ doue asemenea sineturĭ, carĭ iscălite și întărite cu pecetea ambelor părțĭ, s'aŭ schimbatŭ în têrgulŭ Fŏlticenĭ la 29 ḑile ale luneĭ luĭ Rebiul Evel a anuluĭ 1207, și la 14 ḑile a luneĭ luĭ Noembrie a anuluĭ 1792.

Iscălițĭ, *Nicolae Hangerliul* Hatman. *Lupul Balș* banŭ.

Anexă la pag. 15 (Tomulŭ de față)

Eacă întregĭ actele numaĭ analisate la pag. 15:

Noĭ Alexandru Constantin Moruz VV., Boj. milost. gospodarŭ, zemle moldavscoĭ (1).

Cercetându-se de către însușĭ Domnia mea acéstă sobornicéscă hotărîre, s'aŭ aflatŭ, că este pré cu cale și cu dreptate, vĕḑêndu-se că privesce numaĭ și numaĭ la folosulŭ patrieĭ, și la îndămâna și înlesnirea aflăreĭ trebuincióseĭ cherestele pe la sarhaturĭ și la Țarigrad, cum și la împlinirea dreptățeĭ ce trebuia să aibă ceĭ ce aŭ moșiĭ cu pădurĭ, să-'șĭ ié dreptulŭ venitŭ, precum asemenea iaŭ și ceĭ ce aŭ moșiĭ la câmpŭ; decĭ dar, ca pe o dréptă așeḑare, hotărîmŭ Domnia mea întocmaĭ asemenea să urmeze, cum pe largŭ maĭ josŭ în anaforaua acésta se cuprinde, păzindu-se nestrĕmutatŭ în vecĭ, ca o folositóre și dréptă pravilă a pămêntuluĭ; la care poruncimŭ Domnia mea, dumné-vóstră velițĭ logofețĭ, îndată să se scrie cărțile Domnieĭ mele pe la tóte ținuturile, spre însciințarea și păzirea de obștie a acesteĭ folositóre pravilĭ, pe lângă care cărțĭ să se dée și osebite cărțile Domnieĭ mele, la mâna celor ce vor avea pădurĭ pe moșiile lor, ca după hotărîrea acésta să se urmeze nestrĕmutatŭ; iar care din locuitorĭ, ar urma împotrivă, să se pedepséscă spre pilda altora, decĭ s'aŭ întăritŭ anaforaua acésta cu a nóstră domnéscă iscălitură și pecetie. 1792, Noembrie 28.

loculŭ pecețeĭ	(Iscălit.) *Iω Alexandru Constantin Moruz VV.*

---

(1) Hrisovulŭ acesta este scrisŭ lămuritŭ pe hârtie de unŭ cotŭ. Originalulŭ este în dispoziția domnuluĭ *Teodor Kodrescu*.

Pré Inălţate Dómne.

Prin domnésca ţidulă ni se poruncesce, ca adunându-ne la unŭ locŭ, să socotimŭ în ce chipŭ să se urmeze, pentru codriĭ întregĭ, i luncĭ, i dumbrăvĭ şi pădurĭ, adecă câte câtŭ să aibă a da ceĭ ce iaŭ cherestea dela stăpâniĭ moşiilor, socotindŭ ca nicĭ stăpâniĭ să nu se păgubéscă de venitulŭ moşiilor, dar nicĭ locuitoriĭ să nu se supere, séŭ să se asupréscă peste dreptate cu cerere fără rênduială, ci şi o parte şi alta să rĕmâie mulţămiţĭ, pentru ca să pótă locuitoriĭ a nu se lipsi pentru trebuinţa lemnilor. Şi după socotéla ce vomŭ face în ce chipŭ vomŭ găsi cu cale, pe largŭ să însciinţămŭ pe Inălţimea ta. După a Inălţimeĭ tale poruncă adunându-ne: amŭ stătutŭ a socoti pricina acésta cu amĕnuntulŭ şi cu tótă luarea aminte, şi măcar că prin condica visterieĭ, ce hotărésce ca numaĭ rediurile şi dumbrăvile să fie oprite şi apărate, iară luncile şi pădurile marĭ, adecă codriĭ să fie neapĕraţĭ şi slobodĭ a tăia fieşce-cine orĭ-ce felŭ de lemnŭ ar vrea. Şi maĭ alesŭ lunca Prutuluĭ până acum n'aŭ fostŭ poprită nicĭ odată, dar fiind-că dintru începutŭ eraŭ pădurĭ şi luncĭ maĭ multe decâtŭ acum (după cum este sciutŭ), la facerea condicelor, nu s'aŭ fostŭ socotitŭ bine câtă stricăciune de obştie aŭ pututŭ să pricinuiască în vremea viitóre, ne paza şi ne apărarea pădurilor, care pădurĭ şi luncĭ, în tótă vremea fiindŭ trebuincióse şi de folosulŭ obşteĭ, se cădea să se fi pusŭ la cale de a fi şi acestea subt pază şi apărare a nu se strica fără de cale de către norodŭ; ca în vremea ce va avea cine-va trebuinţă de cherestea, orĭ pentru case, séŭ orĭ pentru care altŭ lucru, să găséscă prin pădurile de pe aprópe maĭ cu eftinŭ preţŭ. Iară nu după cum se urméză în vremea de acum: a se cumpĕra cheresteaua podurilor Iaşiĭ, şi altor trebuinţe, cu preţŭ mare, afară de rênduială, care scumpete nu urméză dintr'alta, fără numaĭ din depărtarea pădurilor; din care rea urmare ce aŭ fostŭ în pămêntulŭ acesta, de a nu fi păzite pădurile, după cum printr'alte ţĕrĭ, s'aŭ suitŭ preţulŭ cheresteleĭ atâta de mare, ca cum ar veni dintr'alte ţĕrĭ strĕine şi depărtate, care acésta este unŭ lucru fórte vrednicŭ de socotinţă, cum că se cade a se aşeḍa la o bună rênduială şi pază, ca atâtŭ în vremea de acum, câtŭ maĭ alesŭ şi în vremea viitóre, să se foloséscă obştia cu îndestularea şi eftinătatea cheresteleĭ, prin aflarea cea înlesnită, atâtŭ fiesce-care pentru a sa trebuinţă, câtŭ ca şi orĭ în ce vreme s'ar cere cherestea, atâtŭ aicea, câtŭ şi la Ţarigrad, şi pe la sarhaturĭ: după cum împotrivă, când nu se va face pază şi apĕrare pădurilor se pricinuesce greutate şi supĕrare obşteĭ, pentru pricinĭ ca acestea. Ântêiŭ, că prin pădurĭ se află mulţime de lemne doborîte josŭ, de putrezescŭ în zadarŭ, dar locuitoriĭ ce aducŭ lemne pentru arsŭ în focŭ, de vênḍare, ne-fiindŭ pădurile poprite, caută care copacŭ este maĭ bunŭ şi maĭ dreptŭ şi îlŭ tae pentru lemne de focŭ, despicându-lŭ să se aréte frumóse ca să pótă lua preţulŭ celŭ maĭ bunŭ, (după cum şi ieŭ) iară nu caută să-'şĭ încarce carele din lemnele cele uscate, ce suntŭ doborîte la pămêntŭ, fiindŭ şi maĭ bune de arsŭ, dar maĭ nearĕtóse, şi maĭ alesŭ uniĭ dobóră copacĭ din ceĭ marĭ şi numaĭ crengile le încarcă în care şi le aducŭ de le vêndŭ în têrgŭ lemne de arsŭ în focŭ, iară tulpina rĕmâne de putrezesce în pădure în zadarŭ, care, dintr'o tulpină ca acelea póte se încarce 10 şi 20 care; dară pentru ca să nu se ostenéscă, îşĭ încarcă carele numaĭ din crengĭ. Alŭ doilea, pentru tăiatulŭ cheresteleĭ ce vêndŭ locuitoriĭ în têrgurĭ şi facŭ plute de vêndŭ la corăbiĭ, aceĭ locuitorĭ ce vêndŭ acea cherestea, taïe câte 10 séŭ şi 15 copacĭ, până află unŭ lemnŭ bunŭ de le vine la mĕsura ce aŭ trebuinţă, şi pentru unŭ lemnŭ strică 10 şi 15 şi acele lemne ce rĕmânŭ doborâte josŭ, putrezescŭ și se perdŭ. Alŭ treilea, de multe orĭ locuitoriĭ ce sunt trăitorĭ pe lângă pădurĭ, nu pórtă de grijă să-'șĭ facă fênŭ de cu véră și ĭarna îșĭ ĭernéză cireḑĭ de vite, numaĭ cu pădurea, de rĕmânŭ copaciĭ ceĭ maĭ de trébă și dumbrăvile, care și aceștia nu puțină stricăciune facŭ pădurilor, și osebitŭ de acésta facŭ păgubire celor cu dumbrăvile, că aceĭ copacĭ dărîmațĭ până în 20 séŭ 30 de anĭ, nu facŭ ghindă, cu care se hrănescŭ oile și mascuriĭ, care pe acea ghindă stăpâniĭ moșiilor în toțĭ aniĭ ar lua venitŭ dela neguțitoriĭ ce facŭ turme de neguțitorie, și într'atâta sumă de anĭ rĕmânŭ stăpâniĭ păgubașĭ de acelŭ venitŭ ce potŭ a avea de pe ghindă. Alŭ patrulea, mulțĭ din locuitorĭ obicĭnuescŭ de facŭ curăturĭ pentru aratŭ și pentru cositŭ fênŭ, tăindŭ de-arêndulŭ copaciĭ din pădure mereŭ, de o facŭ câmpŭ, care acésta s'aŭ obicĭnuitŭ peste totŭ loculŭ, de strică pădurile numaĭ pentru că nu vor să mérgă la câmpŭ, pentru depărtarea loculuĭ; maĭ sunt și alte îndreznelĭ a locuitorilor, de strică pomețiĭ și liveḑile, pricinuindu-se totŭ din nepază, care ne fiindŭ voĭe și poruncă dela Domnie, nu s'aŭ urmatŭ până acum, și cu acéstă pricină multe dumbrăvĭ și pădurĭ și codriĭ mereŭ aŭ rĕmasŭ maĭ câmpiĭ, precum este sciutŭ și vĕḑutŭ de toțĭ, că ântêiŭ la ținutulŭ Soroceĭ aŭ fostŭ nisce dumbrăvĭ, ca nisce codri, și acum maĭ nicĭ se cunoscŭ unde aŭ fostŭ; asemenea și la ținutulŭ Covurluiuluĭ aŭ fostŭ câțĭ-va codri mereŭ care era fórte de trebuință; iar când era vre-o poruncă vrednică de grăbire, ca să se dée din țéra acésta cherestea pentru trebuința Țarigraduluĭ, séŭ pe la sarhaturĭ, acolo se găsia și precum cu lesnire se pogora la schele, iar acum aŭ rĕmasŭ câmpŭ, numaĭ abea se cunoscŭ cirițeiĭ, și asemenea aŭ rĕmasŭ și alte pădurĭ marĭ și luncĭ de pe la ținuturĭ, și de nu se va face căḑuta poprire, cu vreme nu se va afla nicĭ va rĕmâne în pădurĭ lemnŭ trebuinciosŭ, maĭ alesŭ cherestea mare pentru trebuința Țarigraduluĭ, și altorŭ sarhaturĭ. Decĭ la o pricină ca acésta, de către noĭ aceste chipurĭ de îndreptare s'aŭ găsitŭ cu cale, precum arĕtămŭ în jocŭ, adecă:

1. Se fie poprire de a nu se strica pădurile și dumbrăvile, subt nicĭ un felŭ de nume, ci stăpâniĭ moșiilor să le apere și să le păzască, și jirulŭ ce se face prin dumbrăvĭ, stăpâniĭ aceĭa să fie volnicĭ a-'lŭ vinde cu prețulŭ ce se vor putea învoi la neguțitoriĭ și la alțiĭ ce facŭ turme de mascurĭ, iar fără de învoiala stăpânuluĭ moșieĭ, de va cuteza cine-va să mănânce jirulŭ cu mascuriĭ, séŭ cŭ oile luĭ, séŭ să taie copacĭ ce potŭ fi trebuincioșĭ pentru cherestea să se pedepséscă, cum și pe ciubucile ce taie din pădure ciubucciĭ, să dée ḑeciuélă la stăpânulŭ moșieĭ, din ḑece unulŭ, asemenea și din haraciĭ pentru viĭ, din bețile pentru cercurĭ și din parĭ încă să dée ḑeciuélă din ḑece unulŭ, cum și din nuele să dée din ḑece brațurĭ unulŭ, iar banĭ să nu iée stăpâniĭ pentru acea ḑeciuélăĭ pentru că precum iaŭ stăpâniĭ moșiilor dijmurĭ de pe moșiile ce aŭ la câmpŭ, așĭa se cade a lua și ceĭ ce aŭ moșiĭ cu pădurĭ, iar din copaciĭ ce vor fi căḑuțĭ la pămêntŭ, să nu fie niminĭ poprițĭ a lua lemne pentru focŭ, fără a nu da nic, o ḑeciuélă.

2. Lunca Prutuluĭ, i a Siretuluĭ, i alte luncĭ și pădurĭ să fie poprite de a nu se strica după obiceiulŭ noroduluĭ celuĭ prostŭ, ca ceĭ ce vor avea să taĭe lemne pentru focŭ, să nu aibă voĭe a tăia copacĭ marĭ și să iée numaĭ crengile, ci să-'șĭ încarce carele cu lemne de cele ce sunt doborîte la pămêntŭ, căcĭ acele lemne sunt și bune de arsŭ în focŭ, iară copaciĭ de fagŭ ne fiindŭ atâta de trebuincioșĭ, să aibă voĭe a tăia pentru lemne de focŭ, și când nu vor găsi nicĭ copacĭ de fagŭ, nicĭ alte lemne din cele doborîte josŭ, atuncea să taĭe și din copaciĭ ceĭ rĕĭ ce nu sunt de trebuință, ferindŭ copaciĭ ceĭ bunĭ: așișderea și che-

restea de casă séŭ de vênḑare de va avea să taĭe cine-va, ântêiŭ să se învoiască cu stăpânulŭ şi dândŭ ḑeciuiala din ḑece lemne unulŭ, să fie volnicĭ a tăia, iară de va îndrăzni să taĭe fără de învoială, să se pedepséscă, dar pe lemnele pentru focŭ, să nu dée nimicŭ ḑeciuială.

3. Pădurile şi codriĭ marĭ pe unde vor fi, să aibă datoria neapĕrată stăpâniĭ moşiilor a pune păzitorĭ, ca asemenea ca şi luncile să fie apĕrate, şi orĭcine va tăia cherestea, orĭ de ce felŭ, să dée ḑeciuială moşieĭ din ḑece lemne unulŭ, iar care va îndrăzni să taĭe fără învoiala stăpânuluĭ moşieĭ, să se pedepséscă, fără numaĭ de pe cheresteaua ce se va tăĭa cu rênduială, din poruncă domnéscă şi pe cherestéua ce se va tăĭa pentru bisericĭ, şi pe cea care îşĭ vor tăĭa-o locuitoriĭ ce vor fi şeḑĕtorĭ pe acea moşie să-'şĭ facă loru-'şĭ case, să nu dée ḑeciuială, cum şi pentru lemnele de arsŭ în focŭ din cele doborîte josŭ, séŭ când nu vor fi de acelea din copaciĭ de fagŭ séŭ dintr'alţĭ copacĭ ne-trebuincioşĭ, cum s'aŭ arĕtatŭ maĭ susŭ, să nu fie popriţĭ, nicĭ locuitoriĭ ce vor şedea pe acele moşiĭ, nicĭ alţiĭ de pe aiurea, ci să fie volnicĭ a lua, după acéstă rênduială, ne-dândŭ nicĭ o ḑeciuială.

4. Orĭ-carele, volnicŭ să fie a tăia pomĭ pentru lemne de focŭ, séŭ orĭ pentru ce trebuinţă alta.

5. Spiniĭ, porumbreĭ, cătina şi alţĭ spinĭ, să nu fie popriţĭ, ci fiesce-cine să taĭe fără a nu da nicĭ o ḑeciuială stăpânuluĭ moşieĭ.

6. Orĭ-cine va îndrăzni şi va urma împotriva acesteĭ hotărîrĭ, nu numaĭ să dée hotărîta ḑeciuială, ci să se şi pedepséscă spre pilda şi altora, pentru că cu acésta nu se vor strica rediurile, i dumbrăvile, i luncile şi codriĭ în zadarŭ, cum şi stăpâniĭ moşiilor ce vor avea pădurĭ, vor câştiga dreptatea lor, luându-'şĭ hotărîta ḑeciuială a moşiilor, precum iaŭ ceĭ cu moşiile ce aŭ la câmpŭ, şi se face o dréptă cumpănire de obştie, iar acelora ce aŭ să taĭe orĭ-ce felŭ de lemnŭ, (afară din cele arĕtate, pe care nu aŭ să dée ḑeciuială), nu li se face nicĭ o strâmbătate, pentru că vor da ḑeciuiala moşieĭ, căcĭ locuitoriĭ vêndŭ cherestéua cu îndestulŭ preţŭ, precum acésta şi de către Inălţimea ta este sciutŭ, şi trebue să dée venitulŭ moşiilor numaĭ, şi stăpâniĭ să nu cuteze a pricinui supĕrare şi asuprélă, ca să-'şĭ tragă ḑeciuiala pentru unŭ felŭ de cherestea dintr'altŭ felŭ; şi osebitŭ din totŭ felulŭ se aibă a-'şĭ lua ḑeciuiala, cum nicĭ să se supere a lua banĭ pentru ḑeciuială, căcĭ care vor cuteza cu urmarea împotriva acesteĭ hotărîrĭ, nu numaĭ să păgubéscă acea ḑeciuială, dar încă să se şi pedepséscă. Osebitŭ maĭ socotimŭ, însă de se va găsi şi de către Inălţimea ta cu cale, ca în vremea tómnelor, după ce îşĭ ridică locuitoriĭ totŭ lucrulŭ pămêntuluĭ, pe la locurile unde este lipsă de lemne, stăpâniĭ aceĭ ce vor avea moşiĭ fără pădure, să vie să aréte la Domnie, cerêndŭ unŭ ajutorŭ în chipŭ de clacă dela locuitoriĭ ce vor fi şeḑĕtorĭ pe acele moşiĭ, ca să iasă într'o ḑi, séŭ în câte se va socoti, cu plugurile să are şi semene ghindă, iar pe unde vor fi ciriteĭ, să-'ĭ curăţéscă, ca să se lesnéscă spre crescere, de a se face copacĭ marĭ şi Domnia poruncindŭ dregĕtorilor de pe la ţinuturile unde vor fi acele moşiĭ, vor pune în lucrare şi cu chipulŭ acesta, s'ar spori dumbrăvile şi pe acolo unde acum este cu totulŭ lipsă şi nicĭ locuitorilor nu le-ar cădea cu greutate acea clăcuire ce ar da spre folosulŭ obşteĭ. Pré Inălţate Dómne, noĭ într'acestŭ chipŭ amŭ găsitŭ cu cale a se urma şi însciinţămŭ, iar hotărîrea rĕmâne la Inalta înţelepciune a Inălţimeĭ tale. 1792, Octombrie 16. Aĭ Inălţimeĭ tale pré plecate slugĭ.

(Urméză iscăliturile a 10 boerĭ marĭ).

S'aŭ trecutŭ în condica de anaforale. *Mateĭ Koslin*, condicarŭ.

Anaforaua acésta cu rezoluţia Domnéscă în frunte, este scrisă pe hârtie îndoită. Originalulŭ este la D. *T. Kodrescu.*

Anexă tot la pag. 15 şi 32—40

Dămŭ şi actele de îndreptare (?) a hotarelor Românieĭ despre Ardeal, după cum le-aŭ publicatŭ rĕposatulŭ P. Teulescu în «Arhiva română. Documente istorice, seria I-a», 8⁰, Bucurescĭ 1860.

Fostulŭ Directorŭ alŭ Arhivelor Statuluĭ, Teulescu, precede documentele ce publică, de hotărnicie a ţĕreĭ muntenescĭ, despre Ardél, cu unŭ actŭ din 1801 Iunie 5 (data o credemŭ greşită), prin care orênduesce pre boerulŭ Petrache clucerŭ za arie, să ridice, împreună cu delegaţiĭ austriacĭ, unele pajore pretinse cădute şi să le reaşede pe la loculŭ lor vechiŭ. Domnitorulŭ îĭ ordonă a se povĕţui la lucrare de *vechia otărnicie a ţĕreĭ despre Ardél, cea întocmită la 1792, sub Domnitorul Suţu.*

Amŭ adusŭ deja în acestŭ volumŭ (paginele 32—40) o serie de acte relative la cercetarea otarelor Românescĭ despre Transilvania, în urma păceĭ dela Şiştov. Aci vomŭ reproduce, după Teulescu, acte carĭ completă cele deja publicate de noĭ maĭ susŭ. In adevĕrŭ actulŭ primŭ publicatŭ de Teulescu pare a fi însu-şĭ actulŭ finalŭ alŭ comisiuneĭ cercetătóre otarelor în 1792.

Hortânicia ţĕreĭ despre ţéra nemţieĭ.

Protocolŭ pentru îndreptarea hotarelor Impĕrătescĭ între Inalta Pórta otomănéscă, cu imperiulŭ chesaricescŭ, însă la partea ţĕriĭ Valahieĭ pe linia hotaruluĭ nemţilor din optŭ judeţe: Mehedinţiĭ, Gorjul, Argeşul, Muscelul, Dâmboviţa, Prahova, Saac şi Buzĕul, cu care judeţe se rĕzorescŭ provinciile chesaricescĭ, însă Banatul până la Scărişóră, cu judeţuluĭ Mehedinţilor, iar de acola înainte şépte munţĭ, iar Mehedinţĭ şi cele-l-alte şépte judeţe se rĕzorescŭ cu Ardélul.

Comisarĭ din partea Inălţateĭ Porţĭ, aŭ fostŭ slăvitulŭ El hagi Abdulah Efendi, Sabica Malie teşcheregési, i dumnéluĭ El hagi Ahmet Nurula Efendi maĭ mare calfa sa; iar din partea chesaricéscă domnulŭ oberşt-leitenant Adam Măhăvaş cu domnulŭ Petre Duca inginerulŭ maior, i domnulŭ Rodică căpitanulŭ dela reghimentulŭ românescŭ Mirescu (?) şi dumnéluĭ senior Ţiţer, tălmaciulŭ împĕrătescŭ pentru Banat, iar la partea Ardéluluĭ dumnéluĭ oberst-leitenant Ignat

Se observă că hotarele denumite aci, nu sunt cele de astădĭ în fiinţă, acestea aflându-se maĭ înăuntrulŭ ţĕreĭ nóstre. *(Notă de Teulescu)*

Stoeniciŭ cu domnulŭ Avram Caliani căpitanulŭ dela reghimentulŭ românescŭ d'ântêiŭ și Simion Tolhofăn, tălmaciulŭ împĕrătescŭ, iar din partea țĕrii Valahieĭ, orênduițĭ de pré Luminatulŭ și pré Inălțatulŭ Domnŭ Ion Mihail Constantin Suțul Voevodŭ, noĭ ceĭ maĭ josŭ iscălițĭ. 1792, August 21.

Sud Mehedințĭ.

Acestŭ județŭ Mehedințĭ alŭ țĕreĭ Valahieĭ se rĕzoresce în hotarŭ cu provincia Banatuluĭ chesaricescŭ, i cu Ardélul, printre care, aprópe de Dunăre, curge apa Bahniĭ, ce se nasce din pămêntulŭ țĕriĭ ot Gornavodița, și se tórnă în Dunăre din josulŭ cetățeĭ Rusaveĭ, ce este ziditŭ pe ostrovŭ în Dunăre, rĕmâindŭ județulŭ Mehedințĭ alŭ țĕriĭ despre rĕsăritŭ, iar partea Banatuluĭ despre apusŭ și hotarŭ este (ḑisa apă Bahna) începêndu-se din Dunăre de din josŭ de cetatea Rușaveĭ, urméză pe cursulŭ Bahneĭ în susŭ, însă acolea unde se tórnă în Dunăre, despre rĕsăritŭ, în țéră este moșia Vodița, (a sfinteĭ mônăstirĭ Tismana), iar peste Bahna către apusă este o sprâncénă de pămêntŭ printre Dunăre și pe subt pólele délulurilor munteluĭ Alionul de Banat, întinḑêndu-se sprâncéna spre orașulŭ Rușava din Bahna până în apa Cerniĭ ce și acéstă apă Cerna se nasce din pămêntulŭ țĕreĭ din doĭ munțĭ Fetele Mănesi, i Turcinéna sud Gorj, care sprâncénă de locŭ, dela létulŭ 1739, luândŭ Pórta otomănéscă dela nemțĭ pe numita cetate Rușava, era și acestŭ locŭ sub oblăduirea Porțeĭ, iar acum cu încheerea păceĭ din anulŭ trecutŭ 1791, la congresulŭ ot Șistov, aŭ rĕmasŭ să fie locŭ slobodŭ, ca alŭ nimĕnuĭ, numindu-'lŭ la contracturĭ Câmpulețulŭ și acolea pe drumulŭ celŭ mare ce urdină din Cernețĭ la Rușava peste apa Bahniĭ, lângă pisculŭ déluluĭ Alionul, în pămêntulŭ Banatuluĭ este cordonŭ, adecă stréjă chesaricéscă ce aŭ fostŭ maĭ nainte casă de móră, și alăturea cu drumulŭ de-a stânga lângă apa Bahna, este semnŭ chesaricescŭ, tablă cu zgripțulŭ zugrăvitŭ, pusă în stâlpŭ, înfiptă într'o movilă făcută după încheerea acesteĭ păcĭ, apoĭ și de acolea înainte urméză linia hotaruluĭ totŭ pe apa Bahneĭ în susŭ până unde se tórnă într'însa apa Țarovĕțuluĭ, ce se nasce iar din pămêntulŭ țĕriĭ, din muntele meterezu luĭ Tudoran, și până acolo curgerea Bahneĭ, este printre délulŭ Chârstica, despre Valahia, și printre Alionul Banatuluĭ, iar acolo rĕmâindŭ apa Bahneĭ în pămêntulŭ Valahieĭ, între hotarulŭ pe apa Țarovățuluĭ, totŭ printre Alion și printre Chârstica, până la gura rîuluĭ Bucovĕțulŭ, ce vine din Banat, unde acolo peste Țarovĕțŭ în Banat, iar cordonŭ și zgripțorŭ este ce-'ĭ ḑicŭ Bucovĕțulŭ, și iar pe apa Țarovĕțuluĭ în susŭ printre délulŭ Băiĭ alŭ țĕriĭ Valahieĭ, și printre délulŭ Tufárile din Banat și printre câmpulŭ Ialovițiĭ, iar alŭ Valahieĭ, până în dreptulŭ uneĭ silisce de satŭ din Banat, ce-'ĭ ḑicŭ nemțiĭ Tufárile vechĭ; acolea în marginile Țarovĕțuluĭ peste apă în Banat este cordonŭ și zgripțorŭ, ce-'ĭ ḑicŭ nemțiĭ Tufárile vechĭ; și iar pe apa Țarovĕțuluĭ alŭ Valahieĭ, și printre muntele Drănicul alŭ Banatuluĭ, până în pólele luĭ Tudoran Meteréză, în care coprindere de locŭ sunt pe marginea Drăniculuĭ despre apă în Banat treĭ zgripțurĭ chesaricescĭ, pusŭ unulŭ ce-'lŭ numescŭ Drăniculŭ, altulŭ Fântâna Pĕruluĭ, și altulŭ Carmătura, apoĭ ĭese hotarulŭ la délŭ pe obêrșia Țarovĕțuluĭ, ce este despre Banat, printr'acelŭ ogașŭ séŭ vĕlcea, în care este altŭ zgripțorŭ, și maĭ la délŭ spre Meterez este și cordonŭ; iar altă obêrșie ce maĭ are Țarovĕțul, rĕmâne în pămêntulŭ Valahieĭ; de acolea suĭe hotarulŭ la Tudoran Meterez, în culme, unde sunt douĕ movile vechĭ și douĕ petre hotarŭ, de acolea urméză pe câmpulŭ Meterezuluĭ până la Curmătura munteluĭ Predélul, în care câmpŭ sunt şése movilĭ şi doĭ zgripţorĭ numindu-'ĭ nemţiĭ unulŭ Poiana Delniĭ, şi altulŭ Fôntâna Rece, cum şi în Curmătură este cordonŭ şi zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ subt Predél; de acolo urméză hotarŭ prin vêrfulŭ munteluĭ Predélul, unde este movilă (acolo se sfêrşesce moşia mônăstiriĭ Tismaniĭ şi se începe moşia Cirişenilor) şi pe culmea Predéluluĭ însă acolea aprópe este movilă şi zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ vĕrulŭ Predéluluĭ, iar românesce vêrfulŭ Predéluluĭ, cu unŭ cordonŭ stricatŭ; de acolea până în poiana Rachileĭ, unde subt poiană este movilă şi zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ Răchila, şi maĭ 'nainte altŭ cordonŭ i movilă ce se ḑice în poiana Răchileĭ; de aci urméză hotarulŭ prin vêrfulŭ munteluĭ Arzanul, unde este cordonŭ şi zgripţorŭ, ce-'ĭ ḑicŭ şi nemţiĭ Arzana şi prin vêrfulŭ Topoloveĭ, ce-'ĭ ḑicŭ şi Prislopele marĭ (moşie a Podenilor), unde este unŭ cordonŭ stricatŭ şi zgripţorŭ, şi prin obêrşia văiĭ Pogărilor ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ şi Ploştina Moşoroniĭ, unde este cordonŭ şi zgripţorŭ şi prin vêrfulŭ Craculuĭ-cu-periĭ până subt pólele Suliţeĭ, unde este cordonŭ, şi în délŭ zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ vêrfulŭ Suliţeĭ, şi prin vêrfulŭ munteluĭ Grăbăneculuĭ, unde este zgripţorŭ, şi pe culmea luĭ, şi pe culmea munteluĭ ce-'ĭ ḑicŭ Peatra luĭ Coşăĭ (moşie a luĭ Mihaĭ Coşăĭ) este zgripţorŭ în pădure ce-'ĭ ḑicŭ Cornul Petreĭ luĭ Coşăĭ, şi prin vêrfulŭ acestuĭ munte, de unde se nasce apa Comăna este zgripţorŭ iar în pădure, pentru care zgripţorŭ aŭ arĕtatŭ moşneniĭ cum că altă-dată n'aŭ maĭ fostŭ, ci astă-tómnă l'aŭ pusŭ, şi cum că stăpânirea moşieĭ acesteia dela rĕzmeriţa ruşilor ot létŭ 1768 până acum la punerea zgripţoruluĭ mergea pe cum cade linia dréptă din muntele Grăbănecul dreptŭ prin altŭ vêrfŭ maĭ 'naltŭ ce-'ĭ ḑicŭ Peatra luĭ Coşăĭ séŭ Comăna, care este în susŭ pe urmarea hotaruluĭ despre miaḑă-nópte; de acolo merge hotarulŭ prin pădure până la zgripţorulŭ Custura Petriĭ luĭ Cosăĭ séŭ Peatra vênătă; de acia înainte la poiana luĭ Coşăĭ ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ poiana Cuţeuluĭ de susŭ, unde în marginea pădureĭ lângă poiană este zgripţorŭ; de acolea trece prin poiană şi apucă prin cóstele munteluĭ Cuţeul de susŭ, şi se suĭe în vêrfulŭ luĭ; unde este zgripţorŭ, apoĭ urméză prin vêrfulŭ Custureĭ Cuţeuluĭ din Priséćă, unde este zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ Priséca; de acolea cobóră la căpĕtêiulŭ Plaiuluĭ Bĕtrânŭ, unde se împreună cu plaiulŭ Bălţeĭ Cerbuluĭ; este aci zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ între plaiurĭ. Apoĭ prin curmătura plaiuluĭ Bălţeĭ Cerbuluĭ până în marginea poeniĭ, ce-'ĭ ḑicŭ Balta Cerbuluĭ, unde este zgripţorŭ cu acelaşĭ nume (moşie a Gornovodicenilor); de acolea urméză hotarulŭ de faţa munteluĭ Ieleneţulŭ mare, unde este zgripţorŭ cu acelaşĭ nume, şi prin poiana ce cade susŭ aprópe de vêrfulŭ Ielăneţuluĭ şi pe subt custura luĭ şi prin dosulŭ luĭ cobóră în apa Ţesniĭ dreptŭ peştera munteluĭ Secŭ alŭ Valahieĭ, căruia îĭ ḑicŭ şi gaura fetiĭ (care apă a Ţesniĭ se nasce din muntele Ciolanulŭ alŭ Valahieĭ şi din dosurile Ielăţénuluĭ, iar ale Valahieĭ, şi dă în apa Cerneĭ în josŭ de plaiulŭ Ţesneĭ), şi apoĭ pe apa Ţesneĭ în josŭ printre muntele Secŭ alŭ Valahieĭ şi printre dosurile Ielăneţuluĭ mare ce rĕmânŭ de Banat până la cheia Ţesneĭ, iar acolo rĕmâindŭ apa Ţesneĭ în vale de Banat, este hotarŭ la uscatŭ în marginea despre miaḑă-nópte, şi acolea este zgripţorŭ lângă unŭ copacŭ Teiŭ, ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ Ţeşna; apoĭ suĭe hotarulŭ în délŭ pe la căpĕtêiulŭ munteluĭ Seculŭ ce-'ĭ ḑicŭ plaiulŭ séŭ cheia Ţesneĭ, şi dă prin poiana de subt petrile Seculuĭ, unde este cordonŭ şi zgripţorŭ. ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ între Ţeşna (moşia a Gornaviţenilor); apoĭ cobóră în apa Cerneĭ pe la Vadulŭ Bĕtrânŭ dreptŭ gura unuĭ ogaşŭ ce se face din Banat şi urméză pe apa Cerneĭ de susŭ (pe dincóce de Cerna este moşia Preşnenilor până în vâlcéua ce-'ĭ ḑicŭ Fueróga Porculuĭ, apoĭ moşia Izvărnenilor până la plaiulŭ Cerbuluĭ, şi apoĭ moşia Mărăşeşcĭlor şi a Brăbinarilor) până unde se tórnă în Cerna o apă din Banat ce-'ĭ ḑicŭ Craiova séŭ Craioviţa; iar acolo pe gura Craioveĭ eşindŭ hotarulŭ la uscatŭ, suĭe pe craculŭ munteluĭ Cupănul, prin palanga ce aŭ fostŭ făcut'o nemţiĭ la rĕzmeriţa ot létŭ 1788, şi la loculŭ ce-'ĭ ḑicŭ Gura Craioveĭ, în pădure este zgripţorŭ cu acelaşĭ nume, şi maĭ înainte totŭ pe acestŭ cracŭ, iar în pădure este zgripţorŭ la curmătura, şi iar pe culmea craculuĭ până la golulŭ Cupănuluĭ, unde în marginea pădureĭ la loculŭ ce se chiamă buza Căpănuluĭ, este cordonŭ şi zgripţorŭ cu acelaşĭ nume; de acolea urcă hotarulŭ în vêrfulŭ goluluĭ Cupănuluĭ până la loculŭ ce se chiamă Mlăcĭ, unde acolea este o grópă de cordonŭ stricatŭ şi zgripţorŭ cu acestŭ nume; şi apoĭ urméză pe vêrfulŭ munteluĭ Dobre, vêrfulŭ unde este zgripţorŭ; de aci pe culmea luĭ la vale până la craculŭ Măticul, unde este zgripţorŭ şi prin curmătura de unde este apa Gădinul, ce curge în Valahia, acolea este cordonŭ; de acolea suĭe la délŭ totŭ pe culme, şi pe vêrfulŭ munteluĭ Olanul, şi la loculŭ ce se chiamă Cur-rece séŭ Cracul Drăguţuluĭ este zgripţorŭ; şi iară pe culmea Olanuluĭ la loculŭ ce se chiamă Petrile Albe sub vêrfulŭ Tatuluĭ este cordonŭ şi zgripţorŭ, care acestŭ zgripţorŭ fiind-că s'aŭ vĕḑutŭ de către dumnélor Muhadeţi Efenḑĭ, cum că este pusŭ strîmbŭ, şi nu caută dreptŭ în vêrfulŭ Tatuluĭ pe unde s'aŭ urmatŭ stăpânirea moşnenilor Mărăsescĭ, ci prin cóstele luĭ, cu care acésta se împresura cât-va locŭ din cea despre Valahia, faţă a a acestuĭ munte, şi cunoscêndŭ însu-şĭ dumnéluĭ comandantulŭ Nahovaţŭ, că acesta este cu nedreptate, aŭ datŭ făgăduială cum că va porunci străjarilor a-'lŭ îndrepta, ca să caute şi să urmeze hotarulŭ dreptŭ, prin vêrfulŭ Tatuluĭ şi totŭ pe culmea luĭ până la loculŭ ce 'ĭ ḑicŭ pétra Gîrboşa, unde este cordonŭ şi zgripţorŭ, totŭ moşie a maĭ susŭ numiţilor moşnenĭ; de acolea coborâ hotarulŭ la vale pe ogaşulŭ cu isvorulŭ luĭ Dragomir, unde peste apă în Banat este cordonŭ şi zgripţorŭ cu numele Isvoruluĭ, şi iară pe Isvor la vale, care isvorŭ se tórnă în rîulŭ Şaşu ce curge din muntele Godénul alŭ Valahieĭ spre Banat, până la rîulŭ Şaşul, unde acolea trecêndŭ acestŭ rîŭ de-acurmezişŭ, în acea parte este cordonŭ cu nume Mijlocul-rîuluĭ; iar de acolea din rîulŭ Şaşul se începe muntele Tulila, şi urméză hotarŭ pe culmea luĭ până la cordonulŭ şi zgripţorulŭ ce-'ĭ ḑice Isvorul-rîuluĭ séŭ Clenciuc; şi iară pe culmea luĭ până la cordonulŭ ce-'ĭ ḑicŭ Mlăcile şi de acolea totŭ pe culmea munteluĭ acestuia până la cordonulŭ şi zgripţorulŭ ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ Tutila, şi de acolo pe craculŭ munteluĭ Godénul ce-'ĭ ḑicŭ Sisecul, iar nemţiĭ ilŭ numescŭ craculŭ Zanii, este cordon, şi prin vêrfulŭ munteluĭ acestuia Godénul, unde este zgripţorŭ cu acelaşĭ nume, şi prin curmătura luĭ ce-'ĭ ḑicŭ custura Godénuluĭ, unde este cordonŭ; de acolo urméză hotarulŭ prin vêrfulŭ munteluĭ Gugul Morarul şi prin curmătura luĭ unde este cordonŭ, apoĭ suĭe prin capătêilŭ munteluĭ Scărişóra trecêndŭ de-acurmezişulŭ şi merge până la petrile, şi curmătura ce să chiamă Scărişóra, unde se sfêrşesce răzorirea cu Banatul, acolo este zgripţorulŭ.

Ipacŭ alţĭ şépte munţĭ aĭ Valahiĭ ce se ţinŭ totŭ de judeţulŭ Mehedinţiĭ, dar să rĕzorescŭ cu Ardélul.

Rĕzorirea cu Ardélul se începe iarăşĭ din numita curmătură a Scărişóriĭ unde este şi zgripţorŭ al Ardéluluĭ şi urméză hotaru prin vêrfulŭ munteluĭ Bulzul, şi prin altŭ vêrfŭ totŭ alŭ Bulzuluĭ, ce-'ĭ ḑicŭ nemţiĭ vêrfulŭ Scurtelor, şi prin obêrşia i vêrfulŭ munteluĭ Vlăsia, şi prin vêrfulŭ munteluĭ Micuşul şi prin vêrfulŭ munteluĭ Stîna mare, şi prin obêrşia i culmea i scărişóra i vêrfulŭ munteluĭ Galbenul din Gîmboşa (până aicĭ toţĭ munţiĭ acestia sunt aĭ moşnenilorŭ Cloşanĭ) şi prin vêrfulŭ şi curmătura munteluĭ Scurtul al moşnenilorŭ Pádişanĭ şi pe vêrfulŭ feţilor Mănesiĭ după scursura apelorŭ, la pazărulŭ Sturul numĕrulŭ doĭ; de acestŭ hotarŭ urméză pe culmea Paltiniĭ, pe vêrfulŭ Sórbelor până la piatra Albă pe valea Sécă în josŭ care dă în apa Jiuluĭ şi la pajerea numĕrulŭ g, în câmpulŭ Săruluĭ (aceştĭ treĭ munţĭ : feţile Mănesiĭ, Sórbele şi Paltina, se închidŭ într'un nume ce-'ĭ ḑicŭ în vêrfulŭ Sturul, însă feţile Mănesiĭ este al mônăstiriĭ Tismeni, şi cu alţĭ moşnenĭ, iar Sórbele numaĭ alŭ Tismeniĭ, cum şi Paltina este parte din Ardél munte Chesaricesc şi din câmpulŭ Şaruluĭ pe matca Jiuluĭ în josŭ, pe sub muntele Oslea, ce este în partea ţĕriĭ Valahiĭ (alŭ mônăstiriĭ Tismeniĭ), însă la loculŭ ce-'ĭ ḑicŭ câmpulŭ Mieluluĭ, în pămêntulŭ de Ardeal este cordonŭ până în gura văeĭ Bouluĭ, iar acolea este hotarŭ din apa Jiuluĭ pe uscatŭ, şi suĭe d'a costişulŭ până în pólele a Treĭ cracĭ, însă pe la Zmila bĕtrână a craculuĭ Rastovanul, i pe la pétra craculuĭ Negru şi pe la Cióca craculuĭ galbenŭ, până în plaiulŭ Pribeg, unde acolo în pădure este zgripţorŭ cu acelaşĭ nume, şi maĭ la vale spre Jiŭ în pămêntulŭ de Ardeal cordonŭ; de acolo cobóră către rĕsăritŭ pe craculŭ Pribéguluĭ până în valea de pesce, unde este cordonŭ; apoĭ suĭe prin poiana ce-'ĭ ḑicŭ Săciul luĭ David, (moşie a Frânţescilor şi a Gurenilor) şi pe culmea craculuĭ petreĭ Mauruluĭ, şi pe vêrfulŭ munteluĭ Şăglăuluĭ alŭ doilea şi pe vêrfulŭ Şăglăuluĭ d'ântêiŭ unde este zgripţorŭ, şi maĭ la vale în pămêntulŭ de Ardeal cu drumŭ, şi de aicĭ pe culmea acestuĭ munte şi pe craculŭ luĭ, cobóră în apa Zănógeĭ, şi urméză pe apă în susŭ până la obêrşia eĭ (moşie a Buncenilor) şi prin vêrfulŭ munteluĭ Córnele, şi prin vêrfulŭ munteluĭ Negrile, şi prin vêrfulŭ munteluĭ Mutulŭ aĭ moşnenilor Velescĭ, i Frătescĭ, i Cálescĭ şi prin vêrfulŭ munteluĭ Stréja, unde este zgripţorŭ, alŭ moşnenilor Curpenanĭ i Vaĭ-de-Eĭ şi prin vêrfulŭ munteluĭ Futeciulŭ şi prin curmătura i vêrfulŭ munteluĭ Cărtianul (aĭ moşnenilor Cărtienĭ) şi prin culmea Sasuluĭ Diuluĭ ce-'ĭ ḑicŭ şi Vîlcanulŭ, unde este zgripţorŭ, şi prin vêrfulŭ munteluĭ Drăganu, şi prin obêrşia pêrêuluĭ Diuluĭ, şi prin Săsul Dumitriĭ, şi prin obêrşia Morişoriĭ, şi prin vêrfulŭ Dumitriĭ, şi prin vêrfulŭ Drăgoiŭ, unde este zgripţorŭ, şi pe culmea Murjilor, cobóră la vale pe la părete, dreptŭ în apa Jiuluĭ, ce curge printre munţĭ în ţéra Valachieĭ către rĕsăritŭ (aĭ moşnenilor Schelerĭ) şi trecêndŭ Jiul în curmezişŭ dreptŭ loculŭ unde dă isvorulŭ Stolojiu în apa Jiuluĭ, apucă pe acelŭ isvorŭ alŭ Stolojiĭ până subt pisculŭ Petriceleĭ şi apoĭ suĭe în pisculŭ acela unde este zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ Polafiştea; de aci urméză pe subt muntele Sapa, ce rĕmâne cu totulŭ alŭ Valachieĭ, şi prin curmătura munteluĭ Gropul, ce rĕmâne în Ardeal şi apoĭ cobóră în apa politieĭ Jiuluĭ, (moşie a Bembescilor) şi trecêndu-o de-acurmezişulŭ, suĭe pe piciorulŭ poeneĭ Ascunse şi pe vêrfulŭ eĭ, şi pe culmea Prislópelor, unde este zgripţorŭ, ce-'ĭ ḑicŭ Preslopul; de acolo suĭe pe vêrfulŭ munteluĭ Grivelor, (moşie a Bărlescilor), şi vêrfulŭ munteluĭ Surupeţiĭ, şi pe vêrfulŭ munteluĭ Mândra, unde este zgripţorŭ, ce-'ĭ ḑicŭ Parîngulŭ, (aĭ moşnenilor Sácelenĭ), şi pe vèrfulŭ munteluĭ Gruiul Frumosŭ, ce-'ĭ ḑicŭ şi Gruiul Roşilor, (aĭ moşnenilor Radoşĭ), şi prin vêrfulŭ munteluĭ Păclişa, (alŭ moşnenilor Hulubenĭ), ce se hătărăsce în vêrfŭ cu muntele Vierosul din Ardél; şi iar pe culmea luĭ şi pe vêrfulŭ munteluĭ Iaşul, ce se hotărésce în vêrfŭ iar cu numitulŭ munte Vierosulŭ, (alŭ Aninoşanilor), şi prin vêrfulŭ munteluĭ Cósta luĭ Rusul, care este despre pétra tăiată a ţĕriĭ Valahiĭ şi despre vêrfulŭ Găurilor, iar al ţĕriĭ, şi prin curmătura i vêrfulŭ i culmea munteluĭ Ciobanulŭ (alŭ Cănipescilor) şi prin grópa Sécă i culmea i vêrfulŭ şi curmătura acestuĭ munte, unde este zgripţorŭ, ce-'ĭ ḑicŭ curmătura gropiĭ (alŭ moşnenilor Ghebanĭ séŭ Miroslovenii) şi prin culmea şi vêrfulŭ munteluĭ Fometesculŭ (alŭ moşnenilor Hulubenĭ) şi prin vêrfulŭ i culmea munteluĭ Buzta (iar alŭ Ghebanilor) şi prin curmătura i vêrfulŭ munteluĭ Pravăţul (alŭ moşnenilor Radoşĭ) şi prin vêrfulŭ munteluĭ poiana Muerii şi prin poiana acestuĭ munte, unde este cordonŭ şi zgripţorŭ; şi iar pe culmea luĭ (alŭ moşnenilor Cănipeşcĭ i Ciocăzenĭ) şi prin culmea cu pădure a munteluĭ Salanile, şi prin vêrfulŭ luĭ până la gura Poticuluĭ, unde este cordonŭ şi zgripţorŭ cu acestŭ nume; de acolo cobóră hotarulŭ pe apa izvoruluĭ Smidiĭ marĭ, până în rîulŭ Şalanulŭ, pe care trecêndu-'l de-acurmezişulŭ, suĭe la délŭ pe Smida mică prin pădure şi prin curmătura eĭ şi pe lângă runcurile Salanilor, ce rĕmânŭ în ţéra Valahieĭ; apoĭ cobóră în altŭ rîŭ ce-'ĭ ḑicŭ iar Salanulŭ şi trecêndu-'lŭ de-acurmezişulŭ, urcă la délŭ pe craculŭ munteluĭ Slimoiulŭ până la zgripţorulŭ ce-'ĭ ḑicŭ Slîmoiulŭ; de acolo cobóră dreptŭ spre rĕsăritŭ pe piciorulŭ Slimoiuluĭ la vale, până la rîulŭ Frumosŭ, şi apoĭ urméză pe rîŭ în susŭ până unde se tórnă în acestŭ rîŭ ce-'ĭ ḑicŭ Praja; iar acolo rĕmâindŭ isvorulŭ Frumosŭ în ţéră, apucă hotarulŭ pe izvorulŭ Prajiĭ în susŭ până sub craculŭ Prajiĭ; unde acolea la capul acestuĭ cracŭ, rĕmâindŭ şi acestŭ izvorŭ în ţéră, urcă hotarulŭ la délŭ pe culmea munteluĭ ce despre Ardél îĭ ḑicŭ Praja, iar despre ţéră Largă luĭ Bărosulŭ până în vêrfulŭ Largilor, unde este zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ Pétra Albă; de acolea cobóră hotarulŭ la vale pe piciorulŭ Prajiĭ până la rîulŭ Baluluĭ, şi pe rîŭ la vale până unde se tórnă acestŭ rîŭ în apa Lotruluĭ, şi apoĭ pe hotarulŭ în josŭ până la loculŭ ce-'ĭ ḑicŭ capulŭ poduluĭ din Sărăcinulŭ Grabescilor; acolo în marginea hotaruluĭ, este zgripţorŭ ce-'ĭ ḑicŭ Sărăcinulŭ.

Insciinţare de îndreptarea a duoĕ semne a hotarelor, însă vêrfulŭ munteluĭ Tatuluĭ, i Balta Cerbuluĭ ce se arétă în protocolŭ, că rĕmăsese ne îndreptată.

Pré Inălţate Dómne.

Luminată porunca Inălţimiĭ Tale, ce mĭ s'aŭ trimisŭ dela 7 ale luĭ Iulie cu multă plecăciune o amŭ priimitŭ, întru care mi se poruncesce pentru duoĕ semne ce s'aŭ găsitŭ puse strîmbŭ la comisia ce s'aŭ făcutŭ de dumnélor cinstiţiĭ Muhadiţĭ i de dumnélor comisariĭ Chesaricescĭ, ce aŭ fostŭ orênduiţĭ hotarnicĭ între pămêntulŭ ţĕriĭ Austrieĭ şi între pămêntulŭ ţĕreĭ romănescĭ, şi dela acea comisie aŭ rĕmasŭ a se îndrepta şi aceste doue semne, să caute dreptŭ pe linia hotaruluĭ, după cum caută şi cele-l-alte, şi să arĕtŭ înscrisŭ Inălţimeĭ tale, la câte locurĭ s'aŭ găsitŭ acele semne? şi în ce chipŭ aŭ fostŭ strĕmutate din loculŭ lor séŭ strîmbe din pusulŭ lor? şi de nu s'aŭ îndreptatŭ până acum în faptă să epistatisescŭ şi să staŭ până la sfêrşitulŭ trebiĭ a se îndrepta. După care luminată poruncă a Inălţimeĭ tale şi maĭ în trecutele ḑile pe largŭ amŭ însciinţatŭ, de tótă pricina lor, în ce chipŭ aŭ cursŭ, trimiţêndŭ şi cartea aceluĭ Domnŭ Obêrşt-leitenantŭ Macovăţ, ce aŭ fostŭ comisarŭ, ca să se vaḑă şi de Inălţimea ta, dar şi acum arĕtŭ Inălţimeĭ tale.

«Unŭ semnŭ aŭ fostŭ la poiana Cerbuluĭ, care era pusŭ cu dosulŭ spre ţéra românéscă şi cu faţa spre ţéra nemţéscă şi strêmbŭ de nu căuta dreptŭ pe linia hotaruluĭ.

«Altŭ semnŭ subt vêrfulŭ munteluĭ Tatul, ce-'ĭ ḑicŭ şi Olanul, pusŭ iarăşĭ strîmbŭ, cu o parte de căuta spre ţéra românéscă, care după vremĭ putea să ié vre-o bucată de locŭ din pămêntulŭ ţĕreĭ. Deci următorŭ fiindŭ luminatelor poruncĭ şi în totŭ chipulŭ silindu-mĕ cu mergerea pe la aceĭ domnĭ comisarĭ şi cu trimiterea ómenilor pe la aceste doue semne, de aŭ vĕḑutŭ cu ochiĭ lor cea desĕvêrşitŭ îndreptarea lor, până s'aŭ îndreptatŭ cu adevĕratŭ şi nu aŭ maĭ rĕmasŭ cusurŭ nicĭ la aceste doue semne; şi desĕvêrşirea trebiĭ nu lipsiiŭ a însciinţa Inălţimeĭ téle prin iscălitură şi pecetia mea, după cum mi se poruncesce, iar aniĭ Măriei tale să fie mulţĭ şi îndelungaţĭ, 1792, August 7.

Al Măriei téle,

prea plecatŭ slugă.

L. P. *Mihaiŭ Ştiucă.*

Altă însciinţare la porunca ce 'i s'aŭ datŭ, ca prin vederea sa să se îndestuleze de îndreptarea acestor semne, d'impreună cu orênduitulŭ, despre partea Măriei séle, Pârvul vătafulŭ.

Pré înălţate Dómne.

«Din luminata poruncă a Măriei tale, ce mi s'aŭ trimisŭ, cu dumnéluĭ Pârvul proin vătafŭ za curte, cu multă plecăciune o amŭ primit-o, întru care mi se poruncesce de Inălţimea ta pentru acele doue semne, ce aŭ rĕmasŭ dela comisie, ca să nu mĕ încredinţezŭ şi să nu mĕ îndestulezŭ, numaĭ din arĕtarea vătafuluĭ de plaiŭ i a plăiaşilor de îndreptarea lor, ci însumĭ eŭ să mergŭ împreună cu boerulŭ Măriei tale la faţa loculuĭ, şi cu ochiĭ noştri vĕḑêndŭ îndreptarea lor, ce s'aŭ făcutŭ, să încredinţezŭ pe Măria ta cu iscălitură şi pecetia mea; după care luminată poruncă, numaĭ de câtŭ primindu-o, împreună cu boerulŭ Măriei tale, amŭ plecatŭ şi amŭ mersŭ de amŭ vĕḑutŭ acele douĕ semne cu ochiĭ noştri, că s'aŭ îndreptatŭ cu adevĕratŭ, însă unŭ semnŭ ce aŭ fostŭ sub vêrfulŭ munteluĭ Tatulŭ ce-'ĭ ḑicŭ şi Olanul, altŭ semnŭ ce aŭ fostŭ la balta Cerbuluĭ, ce era pusŭ cu dosulŭ spre ţéra Românéscă şi cu faţa spre ţéra Nemţéscă, care semnŭ din copaciulŭ ce aŭ fostŭ, s'aŭ mutatŭ de s'aŭ pusŭ în altŭ copaciŭ cu faţa spre ţéră, cum caută şi cele-l-alte dreptŭ pe linia hotaruluĭ. După care îndreptarea lor şi vederea ce amŭ vĕḑutŭ cu ochiĭ noştri, încredinţatŭ să fiĭ Măria ta, că cu adevĕratŭ s'aŭ îndreptatŭ, după cum şi maĭ în trecutele ḑile amŭ însciinţatŭ Inălţimeĭ tale; şi după luminată poruncă următorĭ fiindŭ, trimitemŭ cartea nóstră, iscălită şi pecetluită cu peceţiile nóstre, iar aniĭ Măriei tale se fie mulţĭ şi îndelungaţĭ. 1792, August 12.

Pré plecaţĭ slugĭ,

L. P. *Mihaiŭ Ştiucă. Pârvul vĕtaf.*

Adeverinţa ce s'aŭ datŭ la mônăstirea Tismana de către domnulŭ căpitanŭ Avram Calian, unulŭ din comisariĭ Chesaricescĭ şi de boerulŭ celŭ rênduitŭ de Măria sa Vodă, pentru îndreptarea hotaruluĭ munţilor numiteĭ mônăstirĭ în sud Gorj, volniciţĭ fiindŭ de cinstiţiĭ Muhadiţĭ a amêndurorŭ părţilor.

Aşeḑarea hotaruluĭ asupra pricineĭ ce aŭ fostŭ pentru muntele Sórbele alŭ sfinteĭ mônăstirĭ Tismeni, între munţiĭ ţĕreĭ Ardéluluĭ adecă:

După coprinderea sinetuluĭ şi rĕvaşulŭ Domnuluĭ obêrşt-leintenant Stoiniciu spre împlinirea trebiĭ aşeḑate, amŭ urmatŭ spre aşeḑarea urmăriĭ trebeĭ, noĭ ceĭ maĭ josŭ iscăliţĭ, care într'acéstă ḑi a luneĭ luĭ August 30, la loculŭ pricineĭ Sturul, ne-amŭ suitŭ împreună cu sfinţia sa Arhimandritulŭ Stefan, egumenulŭ mônăstireĭ Tismaniĭ, de faţă fiindŭ patru călugărĭ şi unŭ céuşŭ, anume Pêrvulŭ, cu doĭ-spre-ḑece inşĭ, despre partea politieĭ Valahieĭ, iar despre partea Impĕrăţiĭ Rămlinescĭ, unŭ căprarŭ cu 4 catane şi cu doĭ ómenĭ de aĭ provincieĭ Ardéluluĭ; în tótă curgerea nu numaĭ amŭ urmatŭ, ci bine învĕţându-'ĭ cum se propoveduiască aşeḑarea hotaruluĭ între împĕrăţiĭ făcută, şi pajărea împĕrătéscă de loculŭ unde s'aŭ aflatŭ îndĕrătŭ la vêrfulŭ celŭ maĭ 'naltŭ alŭ munteluĭ Sturul în faţa lor s'aŭ aşeḑatŭ aci, se înţelege cum că începênd de la muntele Sturulŭ prin vêrfulŭ feţilor Mănesiĭ, pe scursura apelor, pe la pajărea Sturuluĭ, cea de iznóvă aşeḑată, pe culmea Paltiniĭ şi prin vêrfulŭ Sórbelor până la pétra Albă, de aci pe valea Sécă în josŭ, până la pajărea numĕruluĭ treĭ, câmpulŭ Şĕruluĭ, înpreună cu aceştĭ ómenĭ pentru deplină curmarea pricinii, amŭ ămblatŭ, şi noĭ ceĭ maĭ josŭ iscăliţĭ; cu iscăliturile mânilor nóstre adeverimŭ şi cu peceţile întărimŭ. Scris'a Sturul. 1792, August 30.

L. P. *Avram Calian* căpitanulŭ dela reghimentulŭ d'ântêiŭ românescŭ alŭ doilea comisar chesaricescŭ.

L. P. *Alecsandru* sin Stolnicŭ *Dimitrache* 3-lea logofĕtŭ.

Insemnare de ómenii ce aŭ fostŭ faţă la aşeḑarea acestuĭ hotarŭ, ce s'aŭ datŭ în scrisŭ sub iscălitură de orênduitulŭ boerŭ la numita mônăstire, pentru siguranţă.

Ómeniĭ Chesaricescĭ.

Domnulŭ cinstitulŭ căpitanŭ Avram Calian dela reghementulŭ d'ânteiŭ românescŭ alŭ 2-lea comisarŭ.

George munténulŭ.
Dumitraşcu munténulŭ.
Pătru Popescu dela Haţeg.
Hanaişvan dela Totescĭ.
Mucenicul Hantal dela Sălaşul de susŭ.

Catane dela numitulŭ reghementŭ dela com. domnuluĭ maior Rot.

Ómneniĭ Domnescĭ.

Alecsandru alŭ 3-lea logofĕtŭ sin D. Stolnicŭ Dimitrache.

Pârvul Céuşul sin Martin dela Popescĭ.
Siman Mihoiul dela Izvarna.
Ión Butescu dela Tismana.
Costandin Istodor dela Picróia.
Costandin Cocărlă ot tam.
Ión Zanfiroiul dela Boroscenĭ.

Catane din judeţulŭ Gorjuluĭ din vătăşia Vălcanuluĭ.

Costandin Sacaoa lipcanulŭ rênduitŭ de Măria Sa cu numitulŭ boerŭ.

Ómeniĭ mônăstirescĭ.

Stefan Arhimandritŭ, egumenulŭ Tismeneĭ.
Climent Ieromonahul Iconomul.
Misail Cântăreţulŭ.
Grigorie Ierodiaconulŭ.
Costandin Boştan ot Tismana.
Vasilie alŭ Stămeni ot tam.
Ioan Tivigă ot tam.

Ţiganiĭ.

Mihai Ţogoiu glomnicŭ.
Ión Manghera.
Gheorghe, bucătarulŭ.
Dumitru Cimbrea vizitiulŭ.

Ómeniĭ streinĭ, de la Ardél.

Dan Bocan din Ohaba de sub pétra din Vidinul Haţeguluĭ.
Iosif Vlăduţ din Păroşĭ, sluga luĭ Ianoş Săbău din Moteştĭ.

Aceştia aŭ fostŭ faţă la aşeḑatulŭ tableĭ în vêrfulŭ celŭ maĭ 'naltŭ alŭ munteluĭ Sturul şi la arĕtarea hotaruluĭ munteluĭ Sórbele, alŭ mônăstireĭ Tismaniĭ de către Ardél. 1792, August 30.

Alexandru alŭ 3-lea logofĕtŭ sin stolnicu Dumitrache.

Adeverinţa ce aŭ datŭ egumenulŭ mônăstireĭ la mâna rênduitulŭĭ boerŭ, pentru îndreptarea hotaruluĭ.

Tismana.

După porunca Slăviţilor Efezĭ, viindŭ dumnéluĭ biv alŭ 3-lea logofĕtŭ Alexandru sin stolnicul Dumitrache împreună cu domnul căpitan Calian, aŭ mutatŭ tabla în vêrfulŭ Sturuluĭ, unde aŭ fostŭ maĭ nainte, şi ne-aŭ arĕtatŭ şi semnele munteluĭ mônăstireĭ Sórbeluĭ, precum saŭ aşeḑatŭ în sinet, la care suntemŭ mulţămiţĭ şi odihniţĭ. Dreptŭ aceea am datŭ acéstă adeverinţă a nóstră la mâna dumnéluĭ pentru sĕvêrşirea porunceĭ. 1792, August 30.

L. S. Stefan Arhimandritŭ. egumenulŭ Tismeniĭ.

Scrisórea egumenuluĭ mônăstireĭ, către Măria sa, pentru îndreptarea hotarelor acestorŭ munţĭ.

Pré Inălţate Dómne

Cu plecăciune însciinţezŭ Inălţimeĭ tale, că după luminata poruncă a Inălţimeĭ tale, în puterea aşeḑĕmêntuluĭ sineturilor, ce aŭ făcutŭ cinstiţiĭ comisarĭ împĕrătescĭ, pentru pricina munteluĭ Sórbeluĭ alŭ sfinteĭ mônăstirĭ Tismeni şi pentru tabla din muntele Sturul, ce era rĕŭ pusă, viindŭ dumnéluĭ biv 3-lea logofĕtŭ Alecu, împreună cu unulŭ din comisariĭ chesaricescĭ, aicĭ la sfânta mônăstire, s'aŭ suitŭ d'impreună cu mine şi cu alţĭ ómenĭ privitorĭ, atâtŭ din ţéra Ardéluluĭ, câtŭ şi de aĭ noştriĭ, şi aŭ mutatŭ tabla în loculŭ celŭ cuviinciosŭ, în celŭ maĭ înaltŭ vêrfŭ alŭ munteluĭ Sturul, unde aŭ fostŭ maĭ înainte, şi aŭ ămblatŭ pe tótă linia hotaruluĭ acestor doĭ munţĭ, propoveduindŭ în auḑulŭ tutulor, cum s'aŭ aşeḑatŭ a fi hotarulŭ la loculŭ acesta; la care sfânta mônăstire este odihnită, fiind-că s'aŭ întocmitŭ pricina întocmaĭ după cerere şi scrisorile sfinteĭ mônăstirĭ. Dreptŭ aceea cunoscêndŭ acestŭ bine şi care că este numaĭ şi numaĭ din sirguinţa şi râvna Inălţimeĭ tale, ce aĭ asupra sfintelor locaşurĭ şi de obşte, pentru tóte coprinsurile supuşilor prinţipatuluĭ acestuia, spre a nu se înstrĕina şi a se zmăţa de uniĭ alţiĭ, cu plecata mea scrisóre aducŭ Inălţimeĭ tale cea după datorie mulţămită, rugândŭ pe alŭ totŭ ţiitorulŭ ca să păzéscă pe Măria ta în starea Domnieĭ, cu deplină sănĕtate şi fericire, împreună cu tótă luminata familie şi odraslele Măriei tale; iară aniĭ Măriei tale, facă-ĭ Domnulŭ Dumneḑeŭ mulţĭ şi îndelungaţĭ cu fericire. 1792, Augustŭ 30.

Alŭ Măriei tale cu totulŭ plecatŭ şi către Dumneḑeŭ ferbinte rugătorŭ,
Stefan archimandritulŭ, egumenulŭ Tismeneĭ.

Adeverinţă nemţéscă ce aŭ datŭ comisarulŭ chesaricescŭ deosebitŭ, către cinstiţiĭ efenḑiĭ muhadiţĭ, pentru mutarea semnuluĭ împĕrătescŭ la loculŭ celŭ cuviinciosŭ

Tălmăcirea·

După instrumentulŭ (sinetŭ) şi răvaşulŭ (scrisóre) dumiséle obêrşt-leitenantŭ fostonŭ chiehŭ, la ḑiua de astă-ḑĭ, s'aŭ pusŭ îndărătŭ semnulŭ împĕrătescŭ la vêrfulŭ celŭ maĭ mare alŭ munteluĭ Sturul, de care adeverezŭ printr'acésta. 1792, Septembrie 10.

Calian căpitanulŭ dela regimentulŭ d'ântêiŭ românescŭ, şi într'acéstă slujbă crăiască şi împĕrătéscă, comisarŭ.

Anexă la pag. 28

Vorniculŭ Prîscoveanul și Banulŭ Filipescu se bucură sub Mihaĭ Suțu de mare considerațiune. Așĭa în 11 Septembrie, anulŭ 1791, Domnitorulŭ adreséză anume pitacŭ Domnesc către ruda sa Costache Suțu biv vel spătarŭ, Caimacamul Craioveĭ, prin care îĭ recomandă pre biv vel vorniculŭ Prîscoveanul *„ca pre unŭ boerŭ practicosŭ, pămênténŭ și cu ipolipsisŭ către Domnia mea“* și 'lŭ îndémnă pre ḑisulŭ Caimacam, să petrécă cu Prîscoveanul. în dragoste, «amêndoĭ unindu-vĕ și arĕtândŭ d-tale cele cu cale și sfătuindu-te pentru cele ce cautā la dreptatea și buna ocrotire a locuitorilor, după povĕțuirile la poruncile ce amŭ datŭ d-tale prin cuvêntŭ».

Eacă întregŭ actulŭ:

Carte legată la caimacamulŭ Craicveĭ pentru mergerea dumnéluĭ vorniculŭ Prișcovénul acolo.

Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Costache Suțe biv vel spăt. caimacamulŭ Craioveĭ sănĕtate, îțĭ facemŭ în scire, că dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Stefan Prișcovénul biv vel vornicŭ, aŭ luatŭ dela Domnia mea voĭe, și iată vine aicĭ la Craiova; decĭ ca pentru unŭ boerŭ practicosŭ, pămênténŭ și cu ipolipsis către Domnia mea, nu lipsimŭ a scrie dumitale spre a petrece în dragoste, amêndoĭ unindu-vĕ, și arĕtândŭ dumitale celea cu cale și sfătuindu-te pentru celea ce caută la dreptate și bună ocrotirea locuitorilor, după povățuirile și poruncile ce amŭ datŭ domnieĭ-tale prin cuvêntŭ, cum și dumnéluĭ are a cunósce pe dumnéta de caimacamŭ și vechilŭ alŭ Domnieĭ mele și fiĭ dumné-ta sănĕtosŭ. 1791, Septembrie 11.

Cod. No. XX, fila 54.

Boerulŭ Filipescu este încă și în maĭ mare vaḑă decât Prîscovénul. M. Suțu îlŭ face din noŭ banulŭ Craioveĭ, deși mănține în Căimăcămie pre Costache Suțu.

Eacă pitaculŭ de rênduire în bănie a luĭ Filipescu:

Carte la caimacamulŭ Craioveĭ și la boeriĭ Divanițĭ, cum și la ispravniciĭ din cincĭ județe, pentru vestire de bănia dumnéluĭ banuluĭ Filipescul.

Cinstițĭ și credincioșiĭ boerĭ aĭ Domnieĭ mele, dumnéta Costache Suțe biv vel cămărașŭ, caimacamule, i dumné-vóstră boerilor dela Craiova sănĕtate; vĕ facemŭ în scire că la 23 ale luneĭ aceștia, amŭ cinstitŭ Domnia mea pe dumnéluĭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele, Pană Filipescul biv vel banŭ iarășĭ cu dregătoria banieĭ, îmbrăcându-'lŭ cu Domnesculŭ nostru hilatŭ, și cinstindu-'lŭ ca pre unŭ boerŭ bĕtrânŭ alŭ țĕriĭ, pămênténŭ dintre ceĭ d'ânteĭŭ, practicosŭ, cu ipolipsis la Domnia mea şi vrednicŭ, *care aŭ şi pătimitŭ pentru ţéră*; decĭ nu lipsimŭ a însciinţa pe dumné-vóstră toţĭ, ca să sciţĭ şi să cunósceţĭ pe dumnéluĭ halé vel banŭ, şi pentru tóte pricinile părţiĭ loculuĭ câte după obiceiŭ se cuvinŭ la dregătoria bănieĭ, să aveţĭ a însciinţa pentru tóte acelea pe dumnéluĭ, şi dumnéluĭ va arĕta Domnieĭ mele, ca să se dée poruncile cele cuviincióse de urmare; de care suntemŭ nădăjduiţĭ la silinţa şi vrednicia dumnéluĭ, că va odihni pe Domnia mea, şi veţĭ fi şi dumné-vóstră mulţămiţĭ pentru curgerea şi urmarea pricinilor părţiĭ loculuĭ cu bună orênduială după dreptate şi însuşĭ scoposulŭ şi voinţa Domnieĭ mele. 1791, Octombrie 24.

Asemenea cărţĭ s'aŭ făcutŭ şi la ispravniciĭ din cincĭ judeţe ot preste Oltŭ, carĭ cărţĭ s'aŭ trimisŭ la caimacamŭ, ca să le trimiţă la judeţe.

Cod. No. XX, fila 141.

Anexă la pag. 43 (Tom. II 1792—1800)

Eacă încă unŭ pitacŭ relativŭ la urmărirea funcţionarilor luĭ N Mavrogheni, sub M. Suţu:

S'aŭ făcutŭ poruncă la ispravniciĭ Buzĕuluĭ, fiind-că la cercetarea ce este să se facă de către dumnélor veliţiĭ boerĭ pentru lucrurile şi moşiile celea luate de Mavrogheni, este trebuinţă a se afla aicĭ la cercetare, ceĭ maĭ josŭ însemnaţĭ, ispravniciĭ să-'ĭ trimiţă puindu-le sorocŭ, ca cum maĭ fără de zăbavă să vie aicĭ, care carte s'aŭ datŭ astă-ḑĭ la cincĭ césurĭ din ḑi, s'aŭ datŭ şi în mâna la alŭ 3-lea vist. Bărbucénu.

Gazda jude, clucerŭ *Cârlova,* slugerŭ *Vărgulésa* şi *Costea* polcovnicŭ.

Asemenea poruncă s'aŭ făcutŭ şi la ispravniciĭ Prahoveĭ.

Cod. No. XX, fila 144.

Anexă la pag. 64

Eacă încă unele acte relative la oprirea sudiţilor de a posede proprietăţĭ, orĭ de a lua cu arendă moşiĭ etc.

Poruncă la ispravniciĭ Prahoveĭ, pentru uniĭ ce ţinŭ veniturile de moşiĭ şi altele, carĭ sunt streinĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Prahova, sănĕtate; ne-amŭ însciinţatŭ Domnia mea, cum că într'acéstă trecută vreme a rĕzmiriţeĭ aceştia, oblăduindŭ aicĭ în ţéră oştirile nemţescĭ, uniĭ din locuitoriĭ ţinutuluĭ Bărseĭ din ţéra Nemţéscă, aŭ fostŭ cumpĕratŭ arende de moşiĭ în partea loculuĭ pe apa Prahoveĭ, dela egumenulŭ Sinaitu i dela Mărgineanu şi dela alţiĭ, dintre carĭ cumpĕrătorĭ arendaşĭ, unulŭ anume Ioan Gociman dela Săcele, aŭ făcutŭ şi herĕstrĕŭ de lucru de cherestea la Slonulŭ de Pétră, pe moşia Mărgineanuluĭ; decĭ, fiindŭ lucru împotriva nizamuluĭ ţĕreĭ, de a ţinea strĕiniĭ ce nu sunt locuitorĭ aicĭ, arende de moşiĭ şi acareturĭ stătătóre în ţéră; iată vĕ poruncimŭ straşnicŭ, să aduceţĭ pe egumenulŭ Mărgineanu i pe egumenulŭ Sinaitul, cum şi pe aceĭ arendaşĭ înaintea dumné-vóstră, să cercetaţĭ tocmelile ce aŭ avutŭ şi soroculŭ până la ce vreme le sunt date, să-'ĭ socotiţĭ şi pe fieş-care să-'ĭ desfaceţĭ, maĭ vĕrtosŭ aceluĭ cu herĕstrĕŭ, să-'ĭ întórcă stăpânulŭ moşieĭ analogonŭ ce va fi, neîngăduindŭ maĭ multŭ strĕinĭ de dincolo a ţinea arende de moşiĭ aicĭ în ţéră; dândŭ poruncă şi stăpânilor de moşiĭ, ca să nu urmeze maĭ multŭ acestŭ alişverişŭ cu strĕiniĭ de dincolo, ce nu sunt locuitorĭ aicĭ în ţéră. 1791, Octombrie 26.

Cod. No. XX, pag. 145.

Carte legată la ispravniciĭ Musceluluĭ, pentru nisce cârciumĭ ce aŭ strĕiniĭ în pămêntulŭ ţĕriĭ.

Ispravnicilor ot sud Muscel, sănĕtate; amŭ luatŭ Domnia mea însciinţare, cum că Rucăreniĭ aŭ avutŭ aprópe de hotarulŭ nemţescŭ, pe pămêntulŭ ţĕreĭ Domnieĭ mele, treĭ cârciumĭ ale lor, care arḑêndu-se de eşcherlăi turcĭ la venirea nemţilor în ţéră, s'ar fi pusŭ neguţitoriĭ din Braşov de aŭ făcutŭ altele, în care s'aŭ şi vêndutŭ vinulŭ i rachiulŭ lor până la August, când s'aŭ întorsŭ armia nemţéscă; decĭ fiind-că locuitoriĭ de dincolo nu este slobodŭ a stăpâni acaretŭ stătătorŭ alŭ luĭ aicĭ în pămêntulŭ ţĕreĭ, vĕ poruncimŭ Domnia mea, să chiămaţĭ pe stăpâniĭ ce vor fi aĭ aceleĭ moşiĭ, unde sunt cârciumele, să le ḑiceţĭ, ca să întórcă preţulŭ acelor namestiĭ şi să rĕmână ale lor, şi negreşitŭ orĭ cu acestŭ mijlocŭ ce vĕ poruncimŭ, séŭ precum veţĭ socoti şi înşi-vĕ, să faceţĭ să lipséscă stăpânirea celor de dincolo dela acele cârciumĭ. 1791, Noembrie 8.

Cod. No. XX, pag. 175.

Rĕspunsŭ la ispravniciĭ Prahoveĭ, pentru sudiţiĭ ce ţinŭ veniturĭ de moşiĭ.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Prahova, amŭ vĕḑutŭ Domnia mea însciinţarea ce ne faceţĭ, dela 10 ale acesteĭ lunĭ, pentru Ioan Gociman sudit ot Sacele, cumpĕrătorulŭ de venitulŭ moşiilor mônăstireĭ Mărginenĭ, a mônăstireĭ Sinaia, cum că viind înaintea dumné-vóstră, n'aŭ primitŭ a se socoti cu numiţiĭ egumenĭ şi a se desface de acolea, ḑicêndŭ că vine la Bucurescĭ pentru acésta, şi cereţĭ poruncă de urmare: de este a veni şi egumeniĭ aicĭ la Bucurescĭ, séŭ nu? pentru care vĕ poruncimŭ Domnia mea, de este cu adevĕratŭ cum că numitulŭ Ioan Gociman vine la Bucurescĭ, şi nu face altă prelungire, să aveţĭ a trimite şi pe egumenĭ, iar pentru Ioan Manole suditŭ, după ce va veni cu eĭ să aveţĭ a însciinţa Domnieĭ mele, ca să dămŭ poruncă de a veni acolea şi Apostolache Turnavitu vênḑĕtorulŭ. 1791 Noembrie 14.

Cod. No. XVIII, fila 186.

Anexă la pag. 81

Intre pitacele de natură administrativă, se cade a maĭ adăogi cele următóre:

(Anaforaua e în grecesce:)

Iω Mihail Const. Suţul Vv.

După acéstă judecată ne adeverimŭ la uniĭ din dumnélor judecătoriĭ Divanuluĭ din Craiova, că numiţiĭ cumpanişţĭ, în urmă din sineşĭ aŭ şi datŭ baniĭ numituluĭ portarŭ Eschistambol şi aŭ rĕmasŭ multămiţĭ şi izbrăniţĭ, după cum nicĭ vre-o apelaţie vedemŭ că nu ni s'aŭ datŭ în vreme de vre-o 9 lunĭ, ce aŭ trecutŭ dela judecata Craioveĭ şi până acum; decĭ, întărimŭ Domnia mea acéstă isbrănire ce s'aŭ făcutŭ între neguţitoriĭ cu Eschistambolŭ, spre a fi o parte de către alta în pace. 1792, Noembrie 9.

Gheorghe Eschistambolŭ ot port. ot Craiova, prin jalba ce aŭ datŭ la Măria sa pré Inaltulŭ nostru Domnŭ, Iω Mihaiŭ Suţu Voevodŭ, s'aŭ înfăţoşatŭ înaintea nóstră la judecată cu neguţitoriĭ de la amêndouĕ companiile Craioveĭ, cerêndŭ dela eĭ tal. 1250, care în anulŭ trecutŭ, subt oblăduirea nemţilor, silitŭ aŭ fostŭ de 'ĭ-aŭ datŭ la numiţiĭ companiaţĭ, fără a i-se cerceta judecata cu amĕruntulŭ, care nedreptate însuşĭ eĭ cunoscêndu-o, ar fi venitŭ în trecutele ḑile compania cea mică cu tal. 500, rugându-'lŭ să-'ĭ priméscă înapoĭ, dar fără de judecată n'ar fi vrutŭ; după a căruia jalbă dela 29 ale trecutuluĭ Ghenarie, ni se poruncesce de către Măria sa Vodă, ca să cercetămŭ pricina cu amĕruntulŭ, şi orĭ să se împlinéscă dreptulŭ jăluitoruluĭ, séŭ fiindŭ pricina într'altŭ chipŭ, să-'ĭ trimitemŭ la luminatulŭ Divanulŭ Măriei tale; decĭ, maĭ ântêiŭ până a intra în cercetare cu amĕruntulŭ se întrebară numiţiĭ companiştĭ de aŭ primitŭ dela Port. Eschistambolu baniĭ ce se arétă maĭ susŭ şi de aŭ mersŭ în urmă cu aceĭ tal. 500, să-'ĭ dée înapoĭ, şi nu aŭ vrutŭ să-'ĭ priméscă; la care respunseră că adevĕratŭ este, şi la acésta nicĭ o tăgăduire nu făcură, fără numaĭ cerŭ dreptulŭ lor să li se împlinéscă dela cine judecata va găsi cu cale; şi aşîa arĕtară o carte de judecată cu létŭ 1790, Maiŭ 27, a Divanuluĭ de aicĭ, subt oblăduirea nemţilor, cu care hotărăscŭ a plăti neguţitorilor: dumnéluĭ stolniculŭ Glogovean, tal. 1400 şi Port. Eschistambolu 1,100, cum şi ḑeciuiala banilor dumnélor jumĕtate şi neguţitoriĭ jumĕtate, din care carte să dovedesce pricina într'acestaşŭ chipŭ, adecă: în vremea trecuteĭ rĕzmiriţĭ, când aicĭ la Craiova se afla caimacamŭ unŭ Turnagi Ismail Aga şi cu unŭ Derviş Aga, Port. Eschistambolu şi cu dumnéluĭ stolniculŭ Glogoveanul, se aflaŭ ispravnicĭ la judeţulŭ Doljilor, dară după silele ce eraŭ pe acea vreme pentru lefile ascherliilor, s'aŭ silitŭ şi acéstă companie de către numiţiĭ caimacamĭ turcĭ, de aŭ datŭ tal. 2500, pe care şi tacrilŭ aŭ datŭ la mâna neguţitorilor, cu cuvêntŭ, de faţă cu numiţiĭ ispravnicĭ, ca să le dée baniĭ din rĕmăşiţurile orênduelilor ce era pe judeţulŭ Dolju, şi aşîa cum aŭ datŭ neguţitoriĭ aceştĭ banĭ peste doue ḑile, din porunca luĭ Mavrogheni, aŭ plecatŭ Port. Eschistambol la Bucurescĭ, şi rĕmâindŭ la tréba ispravniciĭ şi la scóterea rĕmăşiţelor din judeţŭ, dumnéluĭ stolniculŭ Glogoveanu, era ca dela dumnéluĭ să-'şĭ priméscă neguţitoriĭ suma banilor ce li se luase, precum şi acésta de faţă înaintea nóstră nu putură neguţitoriĭ să o tăgăduiască; dreptŭ aceea, cercetândŭ noĭ ca să ne pliroforisimŭ câtă sumă de banĭ este împlinită, dintr'acea rĕmăşiţă ce aŭ fostŭ în judeţulŭ Ilfov, şi de aŭ intratŭ dintr'aceea niscaĭ banĭ în mâna Port. Eschistambolu, séŭ ómenilor sĕĭ după plecarea la Bucurescĭ, şi ce sumă rĕmâne asupra dumnéluĭ stolniculuĭ Glogoveanu? se vede după cuprinderea cărţeĭ de judecată, ce se numesce maĭ susŭ, că dumnéluĭ stolniculŭ Glogoveanu în doue rêndurĭ aŭ fostŭ datŭ josŭ; dar una cu alta potrivită n'aŭ fostŭ, cu tóte acestea, în cea de pe urmă fóie arétă, că aŭ fostŭ eşitŭ tal. 22,118, din carĭ banĭ, se scadŭ tal. 7000, asupra luĭ Eschistambulu cu aceste pricinĭ, însă 2500, ce 'ĭ-ar fi trimesŭ Turnavituluĭ cu cartea luĭ Mavroghene de orênduială, pentru care banĭ arétă Eschistambolu sineturĭ, cum că 'ĭ-aŭ făcutŭ teslimŭ Turnavituluĭ, altŭ condeiŭ de tal. 4500, luaţĭ prin logofĕtulŭ Gheorghe Nica vechilulŭ portaruluĭ, carele faţă fiindŭ în Divanŭ nu tăgădui, ci arétă că acéstă sumă de banĭ 'ĭ-aŭ luatŭ ênsă tal. 1200 cu tacrilŭ luĭ Derviş aga, şi precumŭ 'ĭ-aŭ luatŭ îndată 'ĭ-aŭ şi datŭ la numitulŭ Derviş aga, lăsându'-ĭ taevilŭ la Sameş, iar tal. 3250 'ĭ-aŭ înplinitŭ Sameşu, bez tal. 361 banĭ 36, ce aŭ fostŭ luatŭ port. Eschistambolu din zărăfie din rĕmăşiţurile făinriĭ i porumbuluĭ a anuluĭ trecutŭ (de atuncĭ) şi îndată 'ĭ-aŭ şi datŭ la portarulŭ Ianache Giurgiu Maimandar, avêndŭ să iée cu adeverinţele nemţilor, caimacamiĭ turcĭ pentru untŭ i miere şi alte masarifurĭ ale tainaturilor, carele şi elŭ fiindŭ în Divanŭ faţă, nu făcu tăgăduire de primirea acestor banĭ; se maĭ vĕdŭ dar rĕmasŭ asupra dumnéluĭ stol. Glogovén tal. 15,118, din carĭ banĭ după cuprinderea cărţiĭ de judecată ce se arétă maĭ susŭ că este din oblăduirea nemţilor, s'aŭ doveditŭ că aŭ datŭ dumnéluĭ tal. 9000 în lefile ascherliilor, iar ceĭ-l-alţĭ banĭ rĕmênŭ a se arĕta acea fóie ce aŭ datŭ dumnéluĭ stolnicu, ca să cerceteze la judecată faţă cu neguţitorĭ tóte condeile; s'aŭ ḑisŭ neguţitorilor pentru ce nu făcea atuncĭ adese cerere la dumnéluĭ stolnicu, să le dée banĭ? şi ḑiseră că în tóte ḑilele făcea cerere, dar ḑiseră că le-aŭ cerutŭ unŭ rêndŭ de haine, şi întêmplându-se şi venirea nemţilor fără zăbavă, eĭ se află şi până acum păgubaşĭ; decĭ lăsândŭ noĭ cererea neguţitorilor a se cerceta osebitŭ numaĭ cu dumnéluĭ stolniculŭ Glogovénul, hotărîmŭ ca toţĭ baniĭ ce aŭ luatŭ numiţiĭ companiştĭ dela Eschistambol, prin judecata oblăduireĭ nemţilor, să'-ĭ dée înapoĭ numituluĭ port. doveditŭ fiindŭ, că asupra sa baniĭ din rĕmăşiţele acelea ale judeţuluĭ n'aŭ rĕmasŭ, pentru că tal. 500, ce aŭ maĭ ḑisŭ eĭ că aŭ fostu luatŭ port. Eschistambol dela satulŭ Cioroiŭ, aceia s'aŭ doveditŭ luaţĭ maĭ d'inainte până a nu pleca la Bucurescĭ şi că nicĭ sunt intraţĭ în fóia ce aŭ datŭ dumnéluĭ stolniculŭ Glogovénul. Acésta scriem. 1792, Februarie 11.

Costache Suţul. Stefanache Prăşcovén. Ioniţă Argintoian.

Cod. No. XXII, fila 29.

S'aŭ făcutŭ carte legată la ispravniciĭ Argeşuluĭ după anaforaua dumnéluĭ vel vist. pentru nisce fênŭ alŭ polcovniculuĭ Sandu Vărzarul ce i s'aŭ luatŭ la minzilhanea, ca se cerceteze, şi de va fi luatŭ acestŭ fênŭ fără de orênduială, să'-ĭ facă înplinire cum vor găsi cu cale, ca să nu rĕmâe de totŭ păgubaşŭ. 1792, Februarie 5.

Cod. No. XX, fila 358.

Poruncă către ispravniciĭ Ilfov pentru nisce vite Impĕrătescĭ fugite.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Ilfov vĕ facemŭ în scire că în ostrovulŭ ce este între Turtucaĭa şi între Olteniţa, împotrivă aŭ fostŭ o sumă de vite Impĕrătescĭ tóte înherate cu semnŭ în córne; din care acele vite fiind-că aŭ trecutŭ o sémă dincóce de pămêntulŭ ţĕriĭ împotrivă, pentru păşune, şi fiind-că se cerŭ aceste vite din poruncă Impĕrătéscă; iată vĕ poruncimŭ Domnia mea straşnicŭ, ca îndată ce veţĭ primi porunca, numaĭ de câtŭ să orênduiţĭ într'adinsŭ ómenĭ harnicĭ, carĭ să facă totŭ felulŭ de cercetare, în tótă partea loculuĭ şi pe tótă marginea, de rêndŭ şi prin tóte satele, atâtŭ de faţă, câtŭ şi pe sub cumpĕtŭ, ca negreşitŭ aceste vite Impĕrătescĭ să se afle şi să se găséscă, fără de altă pricină, care făcêndu-le zaptŭ şi puindu-le pe sémă bună, numaĭ decâtŭ să însciinţaţĭ Domnieĭ mele câte vite şi unde şi la ce locŭ s'aŭ găsitŭ? însă căutaţĭ de faceţĭ cercetarea cu tótă silinţa, ca să aflaţĭ de aceste vite negreşitŭ, şi aşteptămŭ rĕspunsŭ. 1791, August 30.

Cod. No. XX, fila 21.

Anexă tot la pag. 81

Inscaunarea mitropolitului Filaret II la 23 Septembrie 1792, se făcu după ce Patriarcul din Constantinopole trămise eudoxis cu mitropolitulŭ Stavropolieĭ. Actulŭ Domnesc alŭ înscăunăreĭ este din 24 Septembrie 1792. P. S. Melchisedec scrie despre acésta:

«După mórtea mitropolituluĭ ţĕreĭ Cosma, întêmplată la 2 Septembrie, anulŭ 1792, Domnitorul Mihail Suţu, adunând Divanŭ din clerulŭ înaltŭ şi boeriĭ ţĕreĭ, *aŭ alesŭ în unanimitate pre episcopulŭ Filaret, apoĭ prin scrisórea Domnéscă dela 5 Septembrie, către patriarhulŭ icumenicŭ Neofit, Domnitorul cere ecdosis patriarchicescŭ* către mitropolitulŭ Stravropolieĭ Grigorie, carele se proclame şi se instaleze pre Filaret la scaunulŭ mitropolieĭ. Domnul ḑice în scrisórea sa către patriarhulŭ, despre alegerea luĭ Filaret şi despre calităţile luĭ: Fiind-că pré sfînta mitropolie de sub Domnescul şi stăpânesculŭ nostru tronŭ a rĕmasŭ vĕduvă de duhovnicesculŭ eĭ păstorŭ, sfêrşindu-şĭ acum viaţa fericitulŭ mitropolitŭ alŭ Ungro-Vlahieĭ D. Cosma la 2 ale curenteĭ diminéţa, şi toţĭ ceĭ de aicĭ, ca dintr'o gură, atâtŭ ceĭ din sfinţitulŭ clerŭ, cât şi ceĭ din ordinea politică, ne-aŭ propusŭ, că iubitorulŭ de Dumneḑeŭ sfinţitulŭ episcopŭ alŭ Rômniculuĭ, D. Filaret, este vrednicŭ de succesiunea acesteĭ pré sfinte mitropoliĭ, mărturisindŭ toţĭ cu unŭ glasŭ şi rugându-ne cu o socotinţă nestrămutată, pentru aşeḑarea teofilieĭ séla la păstorirea cea de căpetenie locală. De altă parte cunoscêndŭ şi noĭ demnitatea persóneĭ respectabile a teofilieĭ séle, presum şi calităţile sufletescĭ şi spirituale ale luĭ..... şi că este celŭ maĭ bĕtrânŭ dintre episcopĭ..... etc., amŭ admisŭ pre teofilia sa la tronulŭ mitropolieĭ Ungro-Vlachieĭ. Apoĭ cere la patriarchie recunóscerea luĭ Filaret, şi însărcinarea mitropolituluĭ Stavropolieĭ de alŭ instala.

Patriarhulŭ rĕspunde Domnuluĭ prin scrisórea dela 13 Septembrie, prin care împuternicesce, cu sinodulŭ patriarhicescŭ, pre mitropolitulŭ Stavropolieĭ a instala pre Filaret la mitropolie. Pre Filaret îl numesce «confrate pré iubitŭ, vrednicŭ, probatŭ, cuviosŭ întru tóte». Patriarhulŭ totŭ atuncĭ a scrisŭ mitropolituluĭ Grigorie alŭ Stavropolieĭ, care trăia în Bucurescĭ, ca să proclame pre Filaret mitropolitŭ, şi împreună cu ceĭ-l-alţĭ episcopĭ din ţéră adunându-se în biserica mitropolieĭ, să facă forma de alegere bisericéscă, care represintă unŭ felŭ de votare séŭ balotagiŭ între câţĭ-va candidaţĭ puşĭ de formă, şi care în limba bisericéscă se chiamă «psifiare şi ipopsifiare» séŭ aruncare de sorţĭ, din care tot-d'a-una ese candidatulŭ hotărîtŭ de maĭ înainte. La acéstă ocasiune candidaţiĭ puşĭ de formă aŭ fostŭ: mitropolitulŭ Lidieĭ Grigorie, şi Dosotheiŭ Filitis episcopulŭ de Buzĕŭ. Acéstă operaţie se face prin unŭ prescriptŭ verbalŭ trecutŭ în condica sfântă, subscrisŭ de arhiereiĭ, carĭ aŭ luatŭ parte la ipopsifiare, sub preşedinţia arhiereuluĭ delegatŭ înadinsŭ de patriarh la instalarea nouluĭ mitropolitŭ (1).

---

(1) Acéstă ipopsifiarea se păstréză la noĭ şi astăḑĭ, dar constă numaĭ întru aceea, că in séra dinaintea ḑileĭ destinată pentru chirotonia unuĭ noŭ arhiereŭ, câţĭ-va arhiereĭ, convocaţĭ de mitropolitulŭ, se adună în biserica Mitropolieĭ, şi la finele vecernieĭ după o mică ceremonie specială bisericéscă, se închee unŭ prescriptŭ verbalŭ în condica sântă, în carele se trece numele candidatuluĭ alesŭ din Sinod şi recunoscutŭ de Rege, şi i se face cunoscutŭ, că a doua ḑi are să fie chirotonitŭ archiereŭ.

Reproducemŭ aicĭ prescriptulŭ verbalŭ încheiatŭ la ipopsifiarea mitropolituluĭ Filaret:

«Rĕmâindŭ vĕduvă mitropolia Ungro-Vlachieĭ, fiind-că celŭ ce aŭ fostŭ până acum archiereŭ, D. Cosma, 'şĭ-a sfârşitŭ viaţa, din ordinulŭ Inaltŭ pré sfinţituluĭ patriarchŭ ecumenicŭ, D. D. Neofit, cu consimţimêntulŭ pré cucernicululuĭ şi pré Inălţatuluĭ nostru Domnitor, Ioan Mihail Suţul Voevodŭ, amŭ intratŭ în templulŭ sfinteĭ mitropoliĭ a Bucurescilor, însemnatŭ cu amintirea sfinţilor slăviţilor şi întocmaĭ cu apostoliĭ împĕraţĭ Constantin şi Elena, spre a face sorţĭ pentru celŭ ce are să priméscă acestŭ tronŭ vĕduvŭ, şi în adevĕrŭ, ântêiŭ amŭ pusŭ pe Inaltŭ pré sfinţitulŭ mitropolitŭ alŭ Lideĭ, D. Grigorie, alŭ doilea pe iubitorulŭ de Dumnedeŭ episcopulŭ Buzĕuluĭ, D. Dositheiŭ, şi alŭ treilea, pe iubitorulŭ de Dumnedeŭ episcopulŭ Rômniculuĭ, D. Filaret, carele a fostŭ preferitŭ celor-l-alţĭ, pentru păstorirea acesteĭ mitropoliĭ. De aceea s'aŭ trecutŭ numele lor în presenta condică sântă 1792, Septembrie 23. Subscrişĭ: Grigorie alŭ Stavropolieĭ, Antim alŭ Pogonianeĭ, Meletie alŭ Thebaideĭ, Dositeiŭ alŭ Buzĕuluĭ, Nicodim alŭ Iliopoleĭ şi Ioan Văcărescu dicheofilaxulŭ bisericeĭ ceĭ marĭ şi mare spătarŭ.» Prescriptulŭ verbalŭ şi subscrierile, sunt în limba grécă. După acésta, archiereiĭ aicĭ menţionaţĭ şi cu marele spătarŭ Domnescŭ, Văcărescu, aŭ datŭ luĭ Filaret următorulŭ actŭ pentru recunóscerea luĭ în demnitatea de mitropolitŭ, totŭ în limba grecéscă.

»Fiind-că şi după alegerea comună a întregeĭ obştiĭ, sfinţite şi politicescĭ, şi cu consimţimêntul pré Inălţatuluĭ, pré cucernicululuĭ şi pré încuviinţatuluĭ Domnitor şi cârmuitor a tóteĭ Ungro-Vlachieĭ D. D. Ioan Michail Constantin Suţul Voevod, Inalt pré sfinţia vóstră aţĭ fostŭ alesŭ şi proclamatŭ pentru tot-d'auna (pe viaţă) mitropolit acesteĭ mitropoliĭ vĕduve a Ungro-Vlachieĭ, fiind-că fostulŭ D. Cosma s'a mutatŭ către Domnulŭ, Inaltŭ şi pré sfinţitulŭ nostru Domnŭ şi stăpânŭ şi Patriarchŭ ecumenicŭ D. D. Neofit, cu sfântulŭ de pe lângă dênsulŭ Sinod, conformându-se cu vechiulŭ obiceiŭ alŭ loculuĭ, a primitŭ acéstă alegere comună, şi cu ecdosŭ patriarchicescŭ şi epistolă sinodală îmĭ poruncesce mie celuĭ maĭ micŭ, ca, împreună cu fraţiĭ sfinţiţĭ Archiereĭ, aflătorĭ aicĭ, să facemŭ obicĭnuiţiĭ sfinţitiĭ şi bisericesciĭ sorţĭ (psifi), şi se ridic pre Inaltŭ pré sfinţia vóstră, la Scaunulŭ celŭ vĕduvŭ alŭ Ungro-Vlachieĭ, şi decĭ, supuindu-mĕ porunciĭ Kiriarchicescĭ, ce'ĭ date mie, împlinescŭ acestŭ ordinŭ sântŭ, dorindŭ Inaltŭ pré sfinţieĭ vóstre din adênculŭ sufletuluĭ; mulţĭ anĭ Stăpâne. 1792, Septembrie 24». Urméză acelésĭ sub-scrierĭ, ca şi la psifiare. (Revist. Biser. ort. rom. an. IX luna Octombrie p. 757—767).

Aceste recunóscerĭ şi psifierĭ séŭ votărĭ bisericescĭ eraŭ numaĭ simple formalităţĭ de a doua mână. Filaret era deja mitropolitŭ îndată după mórtea predecesoruluĭ sĕŭ; căcĭ în condica sântă, găsimŭ, că elŭ ca mitropolitŭ alŭ Ungro-Vlachieĭ, la 8 Septembrie, confirmă psifiarea séŭ votarea bisericéscă a Archimandrituluĭ Nectarie, carele se alesese ca succesorŭ alŭ sĕŭ la Episcopia Rômniculuĭ. (Condica Sf. şi aceeaşĭ Revistă, luna Noembrie p. 841).

Anexă la pag. 94

Reparaţiunea mônăstireĭ Cotrocenilor:

S'aŭ făcutŭ poruncă legată la ispravniciĭ ot. sud saac, după jalba egumenuluĭ Cotrocénul, ca să trimită pe locuitoriĭ ce sunt tocmiţĭ a aduce şindrilă, fără de zăbavă a veni cu şindrilă, fiind-că şi Măria sa aŭ poruncitŭ egumenuluĭ ca fără de prelungire să drégă mônăstirea. 1792, Aprilie 16.

O mĕsură reînoită sub M. Suţu în favórea Bisericilor, este acea următóre relativă la viile părăginite, din cele sădite pe loculŭ uneĭ mônăstirĭ:

Anaforaua mitropolituluĭ pentru părăginirĭ de viĭ.

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Cu cale fiindŭ anaforaua pré sfinţieĭ séle părinteluĭ mitropolitŭ, o întărimŭ şi Domnia mea, ca cu acéstă poruncă a Domnieĭ mele, să dée acum de scire tuturor celor ce aŭ avutŭ viĭ pe pămêntulŭ mitropolieĭ şi s'aŭ părăginitŭ, ca să se apuce fieş-care să le lucreze, iară carele nu le va lucra nicĭ de acum nainte, să scie că de acum şi peste treĭ anĭ, după obiceiulŭ pămêntuluĭ, are mitropolitulŭ voĭe a le face zaptŭ şi a le da altora; dreptŭ aceea să se facă cunoscută de acum hotărîrea acésta fieş-căruia. 1791, Octombrie 15.

Biv vel sărd.

Pré Inălţate Dómne.

Pe moşia sfinteĭ mitropoliĭ de aicĭ din délulŭ Bucurescilor, fiindŭ viĭ ale unora, altora, unele s'aŭ părăginitŭ găsindŭ pricina stăpâniĭ lor, că de sila răzmeriţiĭ; pentru care rugămŭ să fie luminată porunca Măriĭ tale, sfinteĭ mitropoliĭ, ca loculŭ viilor unora ca acelora, ce sunt séŭ din vrerea lor, séŭ de nevoĭe părăginite, să aibă mitropolia a le da de scire ca să le lucreze, fiindŭ astă-dată stenahoriile rĕzmeriţĭ, potolite, şi care nu vor vrea, séŭ nu vor putea, mitropolia, ca o stăpână moşieĭ, să le dée la alţiĭ de a le lucra, ca să nu se păgubéscă casa sfinteĭ mitropoliĭ de dreptulŭ dijmeĭ pămêntuluĭ, şi fiindŭ şi vechiŭ obiceiŭ alŭ ţĕriĭ, când o vie treĭ anĭ în rêndŭ nu se va lucra, are stăpânulŭ moşieĭ voĭe a o da la altulŭ să o lucreze, ca să nu se păgubéscă de dijma pămêntuluĭ; şi aniĭ Măriei tale dela Domnul Domneḑeŭ rugămŭ să fie mulţĭ şi norociţĭ. 1791, Octombrie 14.

Al Măriĭ tale către Dumneḑeŭ ferbinte rugătorŭ şi părinte sufletescŭ.

Cosma alŭ Ungro-Valahieĭ.

Cod. No. XIX, fila 22.

Acéstă mĕsură este reînoirea în cât-va a disposiţiuneĭ luĭ Alex. Ipsilant din 1775 în coprindere:

Carte de viĭ părăsite.

Domnitorulŭ, după vechiulŭ obiceiŭ, viile părăsite de maĭ multŭ de 3 anĭ, învoĭesce să le iée alţĭ ómenĭ să le lucreze şi să le iée rodulŭ, pe orĭ-ce moşiĭ, prin scirea ispravnicilor din judeţŭ. Aceştia maĭ ântêiŭ să vestéscă pe vechiĭ posesorĭ; când nicĭ acum nu vor vrea aceia să le lucreze, atuncĭ ispravniciĭ să dée cărţĭ de stăpânire asupra viilor, la alte feţe, «cu care cărţĭ, bine să fie aceia încredinţaţĭ că vor fi bine stăpânĭ desĕvêrşiţĭ.»

Cod. No. II, pag. 20.

Anexe la pag. 117—124

In 1792 Suţu reguléză din noŭ darea preoţilor pentru şcóle şi pentru cutia de milostenie. Prin pitaculŭ către mitropolitŭ şi episcopĭ, din 11 Iunie 1792, se arétă ce sume aŭ a plăti diversele eparchiĭ, darea fiindŭ de câte 3 galbenĭ pe anŭ. Se amintesce, că pe trecutŭ asemenea dare nu s'a plătitŭ regulatŭ, din causa evenimentelor din urmă şi se reguléză plata de acum, pe viitorŭ, de câte două orĭ pe anŭ. Documentulŭ acesta spune, că: «Din suma preoţilor şi diaconilor, ce se află în câte trele eparchiile, după catagrafia ce s'a făcutŭ la Noembrie trecutŭ, facemŭ Măria mea musaadea la plata banilor cutieĭ de milostenie şi aĭ şcólelor şi scăḑêndŭ cu analoghie ḑeciuala fieş-căria eparhie, rĕmâne banĭ la hrisovŭ 5000 tocmaĭ, adecă mitropolia Bucurescĭ 2450, episcopia Rômnic 2020 şi episcopia Buzĕŭ 530, ca să rĕspundă aceĭ câte talerĭ treĭ pe anŭ, după coprinderea hrisovuluĭ, la cutia milostenieĭ şi la şcóle, din care banĭ să se dea jumĕtate acum, aĭ anuluĭ acestuĭa, pentru sântulŭ Gheorghe ce a trecutŭ, iar jumĕtate la sântulŭ Dumitru ce vine. Decĭ, fiind-că pentru alte multe trebĭ ale ţeriĭ, cu care amŭ fostŭ împresuraţĭ, zăbovindu-se nizamulŭ acesta alŭ preoţilor, nu este sciută şi hotărîtă suma ce are a se cere la împlinirea sfertuluĭ sântuluĭ Gheorghe trecutŭ; acum dar, pe acéstă sumă s'a orênduitŭ P. S. vóstră a se face împlinirea banilor sfertuluĭ de sântulŭ Gheorghe trecutŭ, ca să dée la epitropulŭ obşteĭ, urmândŭ şi la alŭ doilea sfertŭ asemenea, Iulie 23.—Urméză poruncĭ legate la amêndoĭ episcopiĭ, ca să poftéscă a trimite baniĭ şcólelor epitropieĭ, ce sunt hotărîţĭ a da din eparchiile lor, sfertulŭ sfântuluĭ Gheorghe trecutŭ» (pag. 757).

In Bucurescĭ, la Sf. Gheorghe se continuă învĕţătura limbeĭ românescĭ şi aceleĭ slavone. Prin pitaculŭ urm. dascălulŭ Constantin şi ipodidascălulŭ sĕŭ, amêndoĭ pămêntenĭ, dobêndescŭ dela M. Suţu întărire pentru scutirile şi folosinţele ce le aveaŭ dascăliĭ dela sântulŭ Gheorghe, dela Domniĭ anteriorĭ:

«De vreme ce şcóla slovenéscă, ce este aşeḑată aicea, în oraşulŭ Domnieĭ mele, Bucurescĭ, la sântulŭ Gheorghe celŭ vechiŭ, care este de învĕţătură slovenéscă i românéscă, unde nu numaĭ din copiiĭ pămêntenilor se află la acéstă şcólă, ci şi alţĭ strĕinĭ din alte ţerĭ sunt veniţĭ, care şcólă este fórte trebuincićsă la tótă obştea acesteĭ ţerĭ, pentru învĕţătură, fiindŭ metahirisitŭ totŭ norodulŭ cu acéstă învĕţătură, la tóte trebuinţele, spre a cărora dare de învĕţăturĭ, de vechĭ şi bĕtrânĭ rĕposaţĭ Domnĭ sunt orênduiţĭ, cu plată Domnéscă, doĭ dascălĭ, ca să se află în tótă vremea să înveţe copiiĭ, la care şcólă se află Constantin dascălulŭ slovenescŭ cu unŭ ipo-didascălŭ alŭ sĕŭ, care fiindŭ pămêntenĭ, cu cale socotit-amŭ, Domnia mea trebuinţa ce ar avea şi nu 'ĭ-am lăsatŭ să fie de totŭ lipsiţĭ...... «Urméză scutirile ca în scrisórele următóre din 1792, Ianuarie 22, în alŭ doilea anŭ alŭ Domnieĭ luĭ Mihail Const. Suţu.»

Cod. No. XVII, fila 599.

Unŭ altŭ actŭ dela acestaşĭ Domnitor ne arétă, că dascălulŭ Constantin a reclamatŭ să i se plătéscă léfă pe timpulŭ dela stricarea veniturilor şcólelor de către Mavrogheni. Domnitorul Suţu a trămisŭ reclamaţiunea dascăluluĭ Constantin la boeriĭ epitropĭ, cerêndu-le informaţiunĭ. Prin anaforaua din 1792, Februarie 5, scrisă în dosulŭ jălbeĭ dascăluluĭ Constantin, epitropiĭ spunŭ, că aŭ plătitŭ léfa acestuia, câte 25 talerĭ pe lună, «de când s'aŭ orênduitŭ rênduiala şcólelor cu veniturile lor,» adecă de la 1776, dar că dela stricarea venituluĭ şcólelor de către reposatulŭ Mavrogheni, nu 'i s'a maĭ datŭ léfă dascăluluĭ Constantin.

Domnitorul pune resoluţie pe anafora:

«Poruncimŭ Domnia mea, dumné-vóstră boerilor epitropĭ, să aveţĭ a da de la cutie dascăluluĭ Constantin slovan, a câte 25 talerĭ pe lună, urmându-i-se dela ḑi ântêiŭ Septembrie.» 1792, Februarie 21.

Vel logofĕtŭ.

Eată întrégă anaforaua epitropilor:

Pré Inălţate Dómne.

«Ascultândŭ luminată porunca Inălţimeĭ tale, la acéstă jalbă, însciinţămŭ Măriei tale, că precum se jăluesce aşĭa este cu adevĕratŭ; a avutŭ léfă pe lună câte 25 talerĭ, care i s'aŭ şi urmatŭ dela epitropie de când s'aŭ orênduitŭ rênduială şcólelor cu veniturile lor, iară de când s'aŭ stricatŭ veniturile şcólelor, în vremea repausatuluĭ Mavrogheni, dela epitropie n'a maĭ luatŭ; ci rĕmâne cum duhul sfântŭ va lumina năstavu Inălţimeĭ tale, măcar că elŭ arétă, că acea orênduială de léfă, s'a urmatŭ cu darea de către pré sfinţia sa părintele mitropolitŭ până la buna-venirea Inălţimeĭ tale.» 1792, Februarie 5.

Constantin clucerŭ. *Dumitrascu* stol., *Nicolae* stol.

Cod· No. XIX, fila 179.

La mônastirea Motruluĭ exista şcólă românéscă pe la 1793. Alexandru Moruzi Voevod, în acelŭ anŭ, Martie 5, şi apoĭ la 1793, Septembrie 8, Domnitorul Constantin Ipsilante, daŭ dascăluluĭ dela Motru, scrisóre de scutire. Acéstă şcólă continuă şi în 1813. (Condica No. 47, fila 121).

Biblioteca se strămută la Sf. Gheorghie-vechiŭ. Domnitorulŭ dispune strămutarea biblioteceĭ, ajutându-se la acésta şi la inventoriare Panaite Dascălulŭ, cu vre-unulŭ séŭ doĭ din uceniciĭ procopsiţĭ, în asistinţa unuia din epitropĭ. Acésta resultă din resoluţiunea Domnuluĭ M. Suţu, pusă pe anaforaoa epitropieĭ, în 25 Noembrie 1791.

Eată acéstă resoluţiune:

Iω Mihail Const. Suţul VV.

Poruncimŭ Domnia mea, Dascăle Panaite, ca orĭ însuţĭ să mergĭ, séŭ să trimiţĭ doĭ ucenicĭ procopsiţĭ, ca să facă alegerea acésta ce am poruncitŭ Domnia mea. 1791, Noembrie 23.

Vel logofĕtŭ.

Pré înălţate Dómne.

«După luminatŭ pitaculŭ Inălţimeĭ téle, am găsitŭ odae cu tóte cele trebuincióse, în mônăstirea sfântuluĭ Gheorghie-Noŭ, pentru aşeḑatulŭ violiilor scólelor Domnescĭ ot S-tul Sava, ci fiind-că trebuesce a se face alegerea felurimelor de vivliĭ, ca să se pună cu orênduială la loculŭ lor, să fie luminată porunca Măriei téle către Panaite Dascălulŭ, că, aŭ însuşĭ, séŭ vre-unŭ ucenicŭ a luĭ, séŭ doĭ, ce-'ĭ va sci că sunt procopsiţĭ, să mérgă împreună cu unulŭ din noĭ epitropiĭ, ca să le facemŭ alegere, şi prin catagrafiĭ să se pue pe la loculŭ lor în numita odae. De acéstă însciinţămŭ Inălţimeĭ tale».

Constantin clucerŭ. *Dumitrache Varlaam*. *Dumitrache* stol., *Nicolache* stol. (¹)

Dascălulŭ Panait şi ucenicii numiţĭ în pitaculŭ de susŭ, sunt probă, că totŭ maĭ exista în Bucurescĭ umbră de scólă Domnéscă. Maĭ exista asemenea în Bucurescĭ scóla dela S-tul Gheorge. Se constată acéstă din pitaculŭ luĭ M. C. Suţu, din 22 Ianuarie 1792.

Anexe la pag. 137—200

Ca adaosŭ la documentele relative la justiţie, înregistrămŭ aci încă

Pitacŭ la părintele mitropolitŭ, ca să jure Tănase i Mihaĭ, la pricina Rusciuclăilor celor jăfuiţĭ de Pananait căpitanulŭ.

Iω Mihail Constantin Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe..... Prea sfinte părinte mitropolite, fiind-că la cercetarea ce s'aŭ făcutŭ astădĭ în Divanulŭ Domnieĭ mele asupra pricineĭ luĭ Stafi i Samel rusciuclăŭ cu Panait căpitanulŭ de volintirĭ sudituluĭ curţeĭ austriacescĭ, aĭ fostŭ şi prea sfinţia ta faţă, este dar sciutŭ prea sfinţieĭ tale tacrirulŭ ce aŭ datŭ Tănase i Mihaĭ, mărturisindŭ în cea de pre urmă înşişĭ eĭ adevĕrulŭ lucrurilor în faţa luĭ Panait, cum că din marfa numiţilor rusciuclăĭ ce era la satulŭ Ţigănescĭ în coşarulŭ luĭ Ionică săténulŭ, aŭ fostŭ îndemnatŭ Tănase de Panait a cumpĕra dela dênsulŭ o sumă de marfă dintr'acea dicându-ĭ, ca să se foloséscă, însă să câştige şi elŭ dintr'acéstă marfă oprită a numiţilor rusciuclăĭ, fiind-că totŭ vor să o ié Nemţiĭ, şi încă însu-şĭ Panait aŭ trimisŭ pe Tănase în coşarŭ de aŭ alesŭ marfă şi aŭ ridicatŭ câtŭ aŭ vrutŭ într'unŭ carŭ mocănescŭ, căruia 'i-aŭ datŭ Tănase drumulŭ într'aceeaşĭ nópte, mutându-o dela Ţigănescĭ la Mavrodin, cu sluga lor Dobre Bică, unde aŭ descărcat-o în casa luĭ Mateĭ cârciumarulŭ lor la satulŭ Mavrodin, şi după ce 'şĭ-aŭ isprăvitŭ vorba şi tocméla aceleĭ mărfĭ între dênşiĭ, dându-ĭ luĭ Panait pentru acea marfă a rusciuclăilor din coşarulŭ luĭ Ionică dela Ţigănescĭ tal. 700, aŭ plecatŭ apoĭ şi eĭ pe urma mărfeĭ dela Ţigănescĭ la Mavrodin, dicêndŭ Tănase, că aŭ greşitŭ că n'aŭ spusŭ adevĕrulŭ acesta la tóte judecăţile de maĭ nainte, şi aŭ cerutŭ ertăciune pentru tăgăduirile ce s'aŭ amăgitŭ de aŭ făcutŭ până acum; decĭ ca să nu maĭ rĕmâe cuvêntŭ de pricinuire şi de bănuială, fiind-că ceru Panait ca să încredinţeze numiţiĭ Tănase i Mihaĭ acestuĭ tacrirŭ şi mărturie a lor prin jurămêntŭ, étă i trimitemŭ cu zapciulŭ celŭ orênduitŭ ca să-'ĭ puĭ să facă şi jurămêntŭ pe Tănase i Mihaĭ cum că cele ce aŭ mărturisitŭ înaintea Domnieĭ mele sunt drepte şi adevĕrate; şi să avemŭ rĕspunsŭ prin anafora în scrisŭ, fiindŭ faţă şi Panait cu omulŭ agenţieĭ. 1792, Februarie 2.

Vel logofĕtŭ. Vel pitarŭ.

Cod. No. XX, fila 342.

(¹) Cond. No. 19 fila 44. In „*Beschreibung und Schicksale von Bender, Bukarest und Orsova*“ (Viena 1790) la pagina 106 se amintesce despre altă bibliotecă existândŭ la Mitropolia din Bucurescĭ, compusă din o parte din cărţile rĕmase în ţéră de la învĕţatulŭ Domnŭ fanariotŭ N. Mavrocordat. Vedĭ şi Sultzer.

Rĕspunsŭ la ispravniciĭ Vlăsciĭ, ca să rĕmâe a nu trimite pe Hristache Sameş.

Dumné-vóstră ispravnicilor ot sud Vlaşca sănĕtate, aŭ arĕtatŭ Domneieĭ mele dumnéluĭ vel vist. însciinţarea ce faceţĭ pentru Hristache logf. sameşulŭ judeţuluĭ, cum că încărcatŭ fiind de dumnévóstră cu multe trebĭ ale judeţuluĭ, nu puteţĭ de a-'lŭ trimite pentru pricina ţiganilor ce aŭ fostŭ jăluitŭ; ci dar, de vreme ce arĕtaţĭ că este trebuinciosŭ la judeţŭ, étă amŭ poruncitŭ zapciuluĭ ca să nu-'lŭ supere; pentru care, nu lipsimŭ a respunde, ca să fiţĭ însciinţaţĭ, şi fiţĭ sănĕtoşĭ. 1791, Noembrie 14.

Cod. No. XX, fila 186.

S'aŭ scrisŭ la Paraschiva cămăraşulŭ ca să rĕspundă la însciinţarea ce aŭ făcutŭ Măriei séle dumnéluĭ Haseni aga şi cu alte agale din Nicopol, cum că Paraschiva aŭ luatŭ cu nemţiĭ o sumă de stupĭ aĭ Nicopoenilor; pentru care aŭ arĕtatŭ omulŭ dumnéluĭ Haseni aga, cum că ar fi căutândŭ Paraschiva să facă pace cu tal. 100, ci orĭ să se împace, séu să aréte Măriei séle pricina într'adevĕrŭ; care carte s'aŭ datŭ astădĭ la spătărie să o trimiţă şi să aducă rĕspunsŭ. 1791, Decembrie 30.

Anexă la pag. 204

La capitolulŭ *„boeriĭ“* maĭ dămŭ următórele documente de deosebite favorurĭ acordate la boerĭ, orĭ la mazîlĭ, de M. Suţu:

Cartea luĭ Hagi Nicolae pentru a scuti o cârciumă i unŭ scaunŭ de carne.

Zemle Vlascoe.... Dat'amŭ cartea Domnieĭ mele luĭ Nicolae Vasile din Bucurescĭ, ca să aibă a scuti o cârciumă i unŭ scaunŭ de carne ce are înaintea cârciumeĭ aicĭ în Bucurescĭ, care cârciumă şi scaunŭ să fie apĕrate de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vamă, de ortulŭ vătăşescŭ, de erbăritŭ şi de orĭ-ce alte dărĭ câte sunt obicĭnuite pe alte cârciume şi scaune de carne; acestea să fie în pace şi ne supĕrate; pentru care poruncimŭ Domnia mea dumné-vóstră zapciilor Bucurescilor, i vouĕ slujbaşilor fumarĭ, căminarĭ, vameşĭ, erbarĭ şi tuturor slujbaşilor, să aveţĭ a vĕ feri de acéstă cârciumă şi scaunŭ. 1791, Ianuarie 4.

Cod. No. XVIII, fila 246.

Zemle Vlascoe.... După rugăciunea ce aŭ fostŭ făcutŭ Domnieĭ mele dumnéluĭ cinstitulŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Ştefan Prêşcovénul biv vel vornicŭ, încă în cea-l-altă Domnie a nóstră, amŭ fostŭ hărazitŭ dumnéluĭ jumĕtate din loculŭ Domnesc ce are slobodŭ între douĕ uliţĭ, una ce vine despre Şerban Vodă, şi una ce vine din uliţa ce urméză spre Şĕlarĭ, care amêndouĕ acesta uliţe daŭ în pórta cea de susŭ a curţeĭ vechĭ, care locŭ l'aŭ stăpânitŭ din porunca Domnieĭ mele, şi l'aŭ făcutŭ teslimŭ prin cartea Domnieĭ mele dela létŭ 1784, Februarie 22, rĕmâindŭ cea-l-altă jumĕtate din loculŭ acela a fi deschisŭ şi slobodŭ tot-d'auna; pe care locŭ ce i s'aŭ hărezitŭ de Domnia mea, aŭ făcutŭ dumnéluĭ case de şedere şi pivniţă de desubt, însă fiind-că şi cererea dumnéluĭ vorniculuĭ şi hotărîrea nóstră acésta aŭ fostŭ, adecă ca să-'şĭ facă pivniţă numaĭ pentru ţinerea vinurilor de trebuinţa caseĭ dumnéluĭ, iar nu cârciumă pentru vêndare şi alişverişŭ de vinŭ, după cum şi în cartea Domnieĭ mele ce s'aŭ datŭ la mâinile dumnéluĭ cuprinde, fiindŭ opritŭ dumnéluĭ de acésta încă de atuncĭ de când i s'aŭ făcutŭ acestŭ darŭ, atâtŭ pentru că era aprópe lângă zidulŭ curţiĭ şi lângă ferestile caselor Domnescĭ, câtŭ şi pentru căcĭ în potrivă, peste uliţă, aprópe, este cârciuma vechie a dumnéluĭ cinstituluĭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Manolache Brâncovénŭ vel logof. de ţéra de susŭ, ce o are de baştină, cu vênḑare de vinŭ, căruia nu era cu cale a i se da smintéla, şi a i se face pagubă la alişverişulŭ eĭ cu pricina acestuĭ harŭ, ce amŭ făcutŭ dumnéluĭ vorniculuĭ Prêşcovénul; pentru aceea dară aŭ făcutŭ acum rugăciune şi cerere Domnieĭ mele, dumnéluĭ maĭ susŭ numitulŭ boerulŭ Domnieĭ mele Manolache Brâncovénul vel logof., ca să dămŭ porunca Domnieĭ mele în scrisŭ la mânile dumnéluĭ spre a-'şĭ diafendipsi cârciuma dumnéluĭ, cu oprirea vênḑěriĭ de vinurĭ i rachiurĭ într'acéstă pivniţă şi casă a dumnéluĭ vorniculuĭ Prêşcovénul, ca nu, după vremĭ, deschiḑêndu-se cârciumă de vênḑare de vinurĭ i rachiurĭ, şi ne-avêndŭ porunca Domnieĭ mele de oprire, va pricinui împotriva voinţeĭ şi hotărîreĭ Domnieĭ mele ce amŭ făcutŭ, pagubă şi nedreptate vecinuluĭ la pivniţa şi cârciuma ce o are din vechime dumnéluĭ vel logof. Manolache Brâncovénŭ; decĭ dat-amŭ acéstă Domnésca nóstră carte, prin care poruncimŭ Domnia mea dumnéluĭ vel agă şi tuturor zapciilor têrguluĭ, ce veţĭ fi după vremĭ, ca nicĭ odată să nu îngăduiţĭ de a se face vênḑare de vinŭ într'acéstă pivniţă şi casă a dumnéluĭ vorniculuĭ, ci să opriţĭ acum şi tot-d'auna, avêndŭ dumnéluĭ vorniculŭ pivniţa acésta numaĭ pentru ţinerea vinurilor de trebuinţa caseĭ dumnéluĭ, iar nu de vênḑare într'ênsa. 1791, Decembrie 22.

Cod. No. XX, fila 232.

Carte a se face leasă la moşia Tămbureşcĭ din Sud Ialomiţa, a dumnéluĭ vel logof. Manolache Brâncovénu

Zemle Vlascoe...... Fiind-că dumnéluĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele Manolache Brancovén, vel logofětŭ de ţéra de susŭ, ne-aŭ arětatŭ cum că pe moşia dumnéluĭ Tămburescií din sud Ialomiţa, fiindŭ vărsăturĭ de apă şi baltă cu pesce, aŭ avutŭ casa dumnéluĭ din vechime, lésă pentru vênătórele de pesce care lésă ceru dumnéluĭ, ca să aibă voíe, cu chieltuiala dumnéluĭ, a face; decĭ s'aŭ datŭ dumnéluĭ slobodḑenie prin cartea acésta a Domnieĭ mele, ca să aibă voíe a'şĭ face acea lésă, ca prin cheltuiala şi ostenéla dumnéluĭ să-'şĭ aibă totŭ folosulŭ şi totŭ venitulŭ din vênătórea pesceluĭ, ca unŭ stăpânŭ de moşie, ne supěratŭ întru nimicŭ de nimenĭ cu vre unŭ felŭ de cerere; pentru care poruncimŭ şi dumné-vóstră ispravnicilor aĭ judeţuluĭ i zapciilor, ca viindŭ orênduitulŭ dumnéluĭ ..... nu numaĭ să fie ne popritŭ a face acea lésă, şi a-'şĭ lua venitulŭ eĭ nesupěratŭ de nimenea, ca unŭ dreptŭ alŭ moşieĭ dumnéluĭ, ci să-'ĭ daţĭ şi mână de ajutorŭ diafendipsindu-lŭ. 1792, Ianuarie 14.

Cod. No. XX, fila 267.

Anafora dela boeriĭ aşeḑěmêntarĭ aĭ Bucurescilor, pentru apěrarea luĭ Dragomir Slăvescu, mazil de dăjdiĭ

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

După pliroforia ce aŭ datŭ Domnieĭ mele dumnélor cinstiţĭ şi credincioşĭ boeriĭ Domniĭ mele, ce sunt orênduiţĭ cu *aşeḑěmêntulŭ Bucurescilor*, pentru acestŭ

Dragomir Slăvescu Mazil, și ne-amŭ milostivitŭ Domnia mea asupra luĭ, și atâtŭ de dajdie 'lŭ iartămŭ ca să fie apĕratŭ, câtŭ și drepte bucatele luĭ să fie scutite: stupiĭ, și râmătoriĭ de dijmăritŭ și vinulŭ de vinăriciŭ. 1792, Martie 3.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălțate Dómne.

Insciințămŭ Măriĭ tale, că la cercetarea ce din luminată porunca Inălțimeĭ tale facemŭ ómenilor orașuluĭ Bucurescilor, între alțĭ se arétă și acestŭ Dragomir Slăvescu, ce este cu dajdie între boerime și mazilĭ, pe carele 'lŭ vĕdurămŭ și fórte trecutŭ în vîrsta bĕtrânețelor, și din cercetarea ce amŭ făcutŭ luarămŭ încredințată mărturie dela preoțĭ și dela mahalagiiĭ luĭ, cum că este fórte scăpătatŭ, în câtŭ și hrana din tóte dilele iĭ lipsesce, care fiindŭ vrednicŭ a se împărtăși din mila Măriĭ tale cu apĕrare, printr'acéstă pré plecată a nóstră anafora, însciințămŭ, și fiindŭ-că după vechia orênduială, *brésla mazililor are privileghiŭ de scutescŭ bucatele lor,* stupiĭ și râmătoriĭ de dijmăritŭ, și vinu de vinăriciŭ, ca unulŭ ce este vechiŭ némŭ de mazilŭ, după bĕtrânețele și scăpătăciunea în care se află și după slujbele ce ne încredințarămŭ dela obraze cinstite, că aŭ slujitŭ încă de mică vêrstă Curțiĭ Domnescĭ, fiindŭ și între copiiĭ de divanŭ, să se reverse mila Măriĭ tale asupra luĭ cu a'șĭ avea acestŭ privileghiŭ, precum l'aŭ avutŭ și cum Dumnedeŭ va lumina pe Măria ta asupră'ĭ. 1792, Aprilie 20.

Aĭ Măriĭ tale pré plecate slugĭ,

Nicolae Brancovén vel banŭ. *Scar. Grecénu. Alex. Manu. Gheorghe Șuțu.*

Cod. No. XIX, pag. 300—301.

Anexă la pag. 222

Maĭ étă câte-va documente relative la capitolulŭ vămilor etc.

Carte de căminăritŭ pentru vinŭ, pe Bucurescĭ.

Zemle vlascoe...... Dat'amŭ cartea Domnieĭ mele.... s'aŭ orênduitŭ de către dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieĭ mele spăt. Gherache epistatulŭ căminărieĭ, a căuta aicĭ în Bucurescĭ și a strînge venitulŭ căminărieĭ pe anulŭ acesta 1792, care este obicĭnuitŭ dela tótă butia cu vinŭ, ce se vinde în cârciumă, afară de sânta mitropolie i de mônăstirile celea marĭ, i de dumnélor boeriĭ, dela vel banŭ până la vel clucerŭ de arie, și din jupânesele vĕduve ce aŭ stătutŭ boeriĭ dumnélor velițĭ, carĭ aŭ a scuti după vechiulŭ obiceiŭ câte o cârciumă, și afară din ceĭ ce aŭ hrisóvele i cărțile Domnieĭ mele de scutélă, ceĭ-l-alțĭ toțĭ de obște plătescŭ acestŭ obicĭnuitŭ căminăritŭ, însă fiind-că ne-amŭ însciințatŭ Domnia mea, cum că cârciumariĭ, după ce se folosescŭ și se câștigă dintr'acestŭ alișverișŭ ce facŭ, nu urmézâ a se purta cu dreptate la plata căminărituluĭ, ce în felurĭ de chipurĭ făcêndŭ înșelăciunĭ și economiĭ păgubescŭ venitulŭ căminărieĭ; pentru aceea dară amŭ datŭ volnicià orênduituluĭ dela dumnéluĭ epistatulŭ căminărieĭ, că afară de maĭ susŭ numițiĭ privilighéțĭ ce aŭ să scutéscă câte o cârciumă, și acelor cu cărțile Domnieĭ mele, să scrie tóte cele-l-alte cârciume de obște, și pentru câte buțĭ cu vinurĭ va găsi în fieș-care cârciumă, să iée peșinŭ baniĭ căminărituluĭ, care căminăritŭ după alișverișu i după câștigurile și folosurile ce aŭ cârciumariĭ, acum la vênḑarea vinurilor, cu osebire din alte vremĭ de maĭ 'nainte; orênduimŭ Domnia mea să-'lŭ plătéscă de butie câte 50 parale și să dée răvașŭ de plată, afară numaĭ din butea ce aŭ plătitŭ căminăritŭ și va fi avêndŭ răvașŭ de plată, acele răvașe să le ţie în sémă, ferindu-se însă cârciumariĭ a nu se ajunge cu căminariĭ ce aŭ fostŭ de a lua răvașe vechĭ, că acelea dovedindu-se nu se vor ţinea în sémă și pentru câte buţĭ cu vinŭ vor maĭ aduce în cârciumĭ în tótă curgerea anuluĭ, să plătéscă totŭ cu acestŭ mijlocŭ ce poruncimŭ maĭ susŭ orênduituluĭ căminăritŭ și să dée răvașŭ de plată, și apoĭ în vremea ce vor începe vênḑarea vinuluĭ dintr'acelea buţĭ, să fie cârciumariĭ cu totulŭ nesupĕraţĭ de nimenĭ. Intr'acestașŭ chipŭ poruncimŭ să se urmeze strînsulŭ venituluĭ căminărieĭ iar de se va cuteza orênduitulŭ acesta a face vre-o urmare maĭ multŭ împotrivă, nu numaĭ se va pedepsi, ci încă poruncimŭ dumitale epistatule căminărieĭ, să-'lŭ puĭ să întórcă îndoitŭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea și dumitale vel spătarŭ, să aveţĭ a da totŭ ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ orênduituluĭ acestuia, spre a căuta venitulŭ aceste slujbe, întocmaĭ cum poruncimŭ. 1792, Ianuarie 1.

După care acéstă carte poruncimŭ să se facă și osebita cartea Domnieĭ mele pe Craiova, cum și pe 17 judeţe osebite cărţile Domnieĭ mele.

Asemenea carte ca acésta s'aŭ făcutŭ și pe orașulŭ Craiova, poruncindu-se caimacamuluĭ, ca de vor face căminariĭ vre-o urmare în potrivă să-'ĭ pue să întórcă îndoitŭ, lipsindŭ prostichiulŭ de josŭ, pentru a se face cărţĭ prin judeţe.

Cod. No. XX, fila 257.

Carte de slujba sărărituluĭ munţilor.

Zemle Vlascoe.... S'aŭ datŭ acéstă carte a Domnieĭ mele luĭ..., care pe anulŭ acesta, létŭ 1792, aŭ cumpĕratŭ slujba sărărituluĭ munţilor, ca să aibă a ămblă prin tóte satele celea sciute din judeţulŭ Săcuenilor, Buzĕŭ și Slam-Rômnic, să caute acéstă slujbă și din toţĭ ómeniĭ ce se îndestuléză cu sare din buţĭ fără de banĭ, să aibă a lua de omulŭ casnicŭ po banĭ 66, după obiceiŭ, iar maĭ multŭ nu, că se va pedepsi; însă acéstă slujbă să fie volnicŭ a căuta până la sfinţiĭ Apostolĭ, și numaĭ o luare de banĭ să fie, iar dela sfinţiĭ Apostolĭ înainte să nu maĭ cuteze a maĭ ămbla; pentru care poruncimŭ dumné-vóstră ispravnicilor de pe la aceste judeţe, pe care va arĕta maĭ susŭ numitulŭ, că nu se supunŭ a-'șĭ plăti sărăritulŭ, pe uniĭ ca aceĭa să-'ĭ faceţĭ și fără de voia lor a-'șĭ plăti sărăritulŭ, după obiceiŭ. 1792, Ghenarie 1.

Cod. No. XX, pag. 176.

17 cărţĭ de căminăritulŭ rachiuluĭ, la tóte judeţele.

Zemle Vlascoe.... Dat'amŭ Domnésca nóstră carte, ce s'aŭ orênduitŭ de către dumnéluĭ cinstitulŭ și credinciosulŭ boerŭ alŭ Domnieĭ mele, spătarulŭ Gherache, epistatulŭ căminărieĭ, cu slujba căminărituluĭ în orașele, i têrgurile și bêlciurile marĭ din sud.... ca să aibă volnicie a căuta venitulŭ acesta, adecă afară din sânta Mitropolie, amêndoue episcopiile i din mônăstirile cele marĭ, și dumnélor boeriĭ, dela vel banŭ până la vel clucerŭ de arie, cum și din jupânesele vĕduve, ce aŭ stătutŭ boeriĭ dumnélor veliţĭ, care după vechiulŭ obiceiŭ aŭ a scuti câte o pivniţă, și afară din ceĭ ce aŭ cărţile Domnieĭ mele de scutélă, să scrie tóte cele-l-alte cârciume de scutélă, i magaziĭ de obște, și pentru câte buţĭ cu rachiurĭ de ţéră, séŭ rachiurĭ streine, se va găsi la fieş-care, să ié peşinŭ de tótă butea mică cu rachiŭ, câte tal. treĭ, iar de butea mare de rachiŭ câte tal. şése, să şi dée rĕvaşŭ de plată, ca când va începe şi va vinde să fie cu totulŭ nesupĕratŭ întru nimicŭ; aşişderea şi pentru câte alte buţĭ cu rachiurĭ va aduce cârciumariĭ în curgerea acestuĭ anŭ, asemenea să urmeze a lua căminăritulŭ, fiind-că aceste căminăriĭ cu dreptate este a le plăti cârciumariĭ, după alişverişulŭ ce facŭ, şi după preţulŭ rachiuluĭ care-'lŭ vêndŭ; iară de se va cuteza orênduitulŭ acesta, a face vre-o urmare maĭ multŭ împotrivă, nu numaĭ se va pedepsi, ci încă poruncimŭ dumnélor ispravnicilor aĭ judeţuluĭ, să-'lŭ puneţĭ să întórcă îndoitŭ; asemenea maĭ poruncimŭ dumnévóstră, să daţĭ şi ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ orênduituluĭ la strîngerea acestuĭ venitŭ. 1792, Ianuarie 1.

Cod. No. XX, pag. 260—261.

Pitacŭ la părinţiĭ archiereĭ şi la dumnélor veliţiĭ boerĭ, a lua socotéla epitropieĭ.

Pré sfinţia ta părinte mitropolitŭ, iubitorilor de Dumneḑeŭ părinţilor episcopĭ, şi dumné-vóstră cinstiţilor şi credincioşilor boerĭ veliţĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, adunându-vĕ la unŭ locŭ, unde aducêndŭ pe boeriĭ epitropĭ ceĭ de obşte, să le cereţĭ ca să dée socotélă de tóte veniturile epitropieĭ până acum i de cheltuelĭ, însă ale cutieĭ de milostenie, ale podurilor, ale şcólelor şi ale orfanotrofieĭ, care să le căutaţĭ dumnévóstră cu tótă perierghia cea cuviinciósă, spre a vĕ pliroforisi ânteiŭ de tóte veniturile câte sunt legate la epitropie, carĭ aŭ fost orênduite a intra în cutia obşteĭ, i de arĕtatele cheltuelĭ cu doveḑĭ prin sineturile cele cuviinciόse, şi încheindŭ tótă socotéla până acum, să arĕtaţĭ Domnieĭ mele prin anafora şi cu catastihŭ anume de tóte, ca să se vaḑă de noĭ toţĭ. pisah gospd. 1791, Octombrie 29.

Cod. No. XX, pag. 151.

S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ caimacamuluĭ Craioveĭ, pentru căminăritulŭ ce cerea neguţitoriĭ companieĭ de acolo, a nu plăti după hrisovulŭ ce aŭ, ca să-'lŭ plătéscă negreşitŭ, fiind-că cu acéstă orênduială s'aŭ înoitŭ şi hrisovulŭ, adecă numaĭ pe acestŭ anŭ să plătéscă, iar pe alţĭ anĭ înainte să-'şĭ aibă privileghiulŭ şi să nu ămble multŭ iscodindŭ, ca să nu-'şĭ piarḑă şi privileghiulŭ ce aŭ. 1792, Maiŭ 14.

Cod. No. XX, pag. 591.

Anexă la pag. 286

La comerciŭ, bresle, fabricĭ etc. adăogămŭ documentele următóre:

Carte legată la vătafŭ de Câmpina, pentru cele ce sunt slobode şi cele ce sunt oprite, să fie oprite.

Sluga Domnieĭ mele, vătaşe dela plaiulŭ Câmpineĭ, sud Prahova, pentru neguţitoriĭ ce mergŭ de aicĭ în ţéra nemţéscă cu mărfurile slobode, afară din zacherele i vite şi cele ce sunt poprite, 'ţĭ poruncimŭ ca numaĭ decâtŭ să-'ĭ sloboḑĭ să trécă cu pace, fără de a'ĭ opri maĭ multŭ, şi fără de a le face pre o zătignire mărfurilor. 1791, Ianuarie 9.

Cod. No. XX, fila 247.

Esistă o fabrica de sticle a luĭ Savu și Coman din Têrgoveşte și a luĭ Mina Cuiungiu, la 1791, sub Mihai Suțu.

Cartea de cuiungiu-bașa.

Zemle Vlascoe...... Dat'amŭ Domnésca nóstră carte luĭ Gheorghe sin Ghica pre carele l'amŭ făcutŭ Domnia mea cuiungi-bașa, ca să aibă volnicie printr'-acéstă carte a Domnieĭ mele, a avea căutarea, purtarea de grijă de tótă brésla cuiungiilor din Bucurescĭ, și să fie cu purtare de grijă la poruncile Domnieĭ mele, ce i-se vor da, care după obiceiŭ va fi elŭ datorŭ a le sĕvêrşi împreună cu brésla acestuĭ meşteșugŭ, să judece pre ceĭ de sub brésla luĭ, adecă cuiungiu cu cuiungiu, carĭ vor fi avêndŭ pricinĭ între dênșiĭ, pentru a le meşteşuguluĭ *(câteva rêndurĭ nu se potŭ cetĭ)* și la tóte să urmeze după vechiulŭ obiceiŭ, pentru că așĭa poruncimŭ Domnia mea tuturor celor ce vețĭ fi la acéstă bréslă, să avețĭ a-'lŭ sci de cuiungiu-bașa, și să-'ĭ dațĭ ascultarea la orênduiala meșteșuguluĭ vostru, i că celuĭ împotrivitor are voĭe să-'ĭ facă cercetare după vina luĭ. 1791, Septembrie 17.

Cod. No. XX, fila 71.

Pitacŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ și vel agă a nu îngădui pe vameșĭ să iée vamă dela carele de lemne maĭ multŭ de câtŭ cea ce se cuprinde într'acestŭ pitacŭ.

Cinstiților şi credincioșĭ boerilor Domnieĭ mele, dumnéluĭ vel spătarŭ, dumnéluĭ vel agă, vĕ însciințămŭ Domnia mea, că vameșiĭ oboruluĭ têrguluĭ de afară, carĭ vămuescŭ lemnele de focŭ ce vinŭ în Bucurescĭ de vênḑare prin orênduițiĭ lor, ce păzescŭ marginele, cu acéstă tocmélă aŭ avutŭ vama cumpĕrată precum ne pliroforismŭ din condica Divanuluĭ, adecă dela carulŭ de lemne să iée vamă numaĭ patru parale, iar dela căruța mică cu o vită să iée numaĭ douĕ parale, precum și însu-șĭ catalogulŭ ce aŭ în mânile lor așĭa cuprinde, după care 'ĭ-amŭ lăsatŭ și Domnia mea a fi următorĭ pe acestea patru lunĭ până la sfêrșitulŭ anuluĭ, după tocméla cu care aŭ cumpĕratŭ vama, fără de a-'ĭ volnici să facă la aceste ponturĭ alte schimbărĭ séŭ urmărĭ; acum auḑindŭ că împotrivă urmândŭ. îngreuiază și supĕră pe săraciĭ locuitorĭ, luându-le vamă la unŭ carŭ câte șépte, optŭ și până la ḑece parale, din carĭ acéstă pricină se scumpesce și prețulŭ lemnelor, de nu póte da mâna nicĭ locuitoruluĭ țĕranŭ a păzi nartulŭ ce s'aŭ hotărîtŭ de către Domnia mea; pentru care acésta, multŭ ne-amŭ supĕratŭ Domnia mea asupra acelor vameșĭ, și de ce și dumné-vóstră, ca zabițĭ aĭ politieĭ, să nu o aflațĭ și să o cercetațĭ? decĭ maĭ ântêiŭ vameșilor să le arĕtațĭ porunca Domnieĭ mele, și strașnicŭ să-'ĭ străduițĭ, ca îndată ce vețĭ afla că și după acésta urméză fapta acésta și supĕră maĭ multŭ pe locuitorĭ, numaĭ decâtŭ să ne însciințațĭ; de altă parte să facețĭ publică, dândŭ în scire pe la margini străjarilor și rêspânteiașilor, cum maĭ vêrtosŭ țĕranilor locuitorĭ, să o facețĭ bine cunoscută acésta că nu aŭ să dée maĭ multŭ, iar de-'ĭ va supĕra să vie dintr'ênșiĭ unulŭ să dée scire dumné-vóstră ca să i le împlinescĭ îndoite, și ca să vaḑă însu-șĭ și pedépsa aceluĭ vameșŭ. 1791, Octombrie 29.

Cod. No. XX, fila 151.

Anaforaua epitropilor pentru îndreptarea postavuluĭ de lână.

Pré Inălțate Dómne.

Insciințămŭ Măarieĭ tale, pentru postavulŭ ce se face aicĭ în țéră și de vicleșugulŭ ce s'aŭ nărăvitŭ postăvariĭ de o vreme încóce, de-'lŭ facŭ îngustŭ și altu rarŭ din ţĕsutŭ şi din întinsŭ, şi preţulŭ se ia pe tocméla cotuluĭ, pentru care făcêndŭ cercetare, ne îndestulămŭ că din ḑece oca lână ese postavŭ de frunte coţĭ 22, şi de celŭ de a doua mână coţĭ 24. Decĭ, din cele ḑece oca de lână amŭ scăḑutŭ oca douĕ, să fie una pentru spălatŭ şi alta pentru peptănatŭ şi torsŭ, şi rĕmâindŭ lucrată 8, facŭ dramurĭ 3200, din care împărţindŭ dramurile pe ceĭ coţĭ 22, se cuvine a fi la postavulŭ celŭ de frunte, într'unŭ cotŭ dramurĭ 145, iară postavulŭ de a doua mână, adecă în ceĭ coţĭ 24, este să fie în fie-care cotŭ po dramurĭ 133 şi într'adinsŭ cumpĕrândŭ astă-ḑĭ unŭ cotŭ de postavŭ de frunte, găsiĭ într'ênsulŭ numaĭ dramurĭ 110, din care va să ḑică că viclenesce obştea la fie-care cotŭ cu dramurĭ 35; ci de va socoti Inalta înţelepciune a Măriеĭ tale, ca să se facă publicaţie cu marifetulŭ dumnéluĭ vel vist., fiindŭ acestŭ rufetŭ subt ascultarea visterieĭ, ca orĭ să se îndrepteze postavariĭ să facă postavulŭ bătutŭ şi latŭ, cum era din vechime, ca să vie fie-care felurime la cotŭ po dramurile ce arĕtămŭ maĭ susŭ, iară de nu vor urma acesteĭ dreptăţĭ, să scie că cumpĕrătoriĭ vor avea voĭe de a lua cotulŭ, cu dramurile ce arĕtămŭ maĭ susŭ; iară cea desĕvêrşită hotărîre rĕmâne a se face de Inălţimea ta. 1792, Noembrie 15.

Costache clucerŭ. *Dumitrache Varlam. Dimitrache* stol. *Nicolache* stolnicŭ. *Stefan* medel.

Intărirea acesteĭ anaforale.

Iω Mihail Const. Şuţul VV.

Cu cale fiindŭ anaforaua dumnélor epitropilor, o întărimŭ Domnia mea şi poruncimŭ, ca dumnéta vel vist., se facĭ cuviinciόse poruncile Domnieĭ mele. 1792, Noembrie 17.

Vel logofĕtŭ.

Cod. No. XIX, fila 37.

Nartulŭ la postavŭ:

Iω Mihail Const. Suţul VV. i gospod.

Zemle Vlascoe.... Pentru ca să luămŭ pliroforia cea desĕvêrşitŭ spre a da nizamulŭ celŭ dreptŭ la pricina acésta, cu cale este anaforaua dumnéluĭ vel vist. spre a se face acéstă cercare, adăogêndŭ însă de a se face cercarea acésta şi cu lână prόstă ce este maĭ eftină, apoĭ şi cu lână maĭ bună care este maĭ scumpă, pentru care poruncimŭ dumné-vόstră boerilor epitropĭ să urmaţĭ a face acéstă cercare şi din una şi din alta, şi să arĕtaţĭ Domnieĭ mele socotéla prin anafora. 1792, Ianuarie 4.

Vel logofĕtŭ.

Pré Inălţate Dόmne.

Amŭ înţelesŭ luminată porunca Măriеĭ tale, ce mi s'aŭ datŭ în anaforaua dumnélor boerilor epitropĭ ce aŭ făcutŭ către Inălţimea ta, pentru postavulŭ ce se face aicĭ în ţéră, şi de vicleşugulŭ ce s'aŭ nărăvitŭ postăvariĭ dela o vreme încόce, de-'lŭ facŭ îngustŭ şi rarŭ, şi chiămândŭ pe vătavu de postăvarĭ şi cu iznafulŭ, şi cetindu-le atâtŭ anaforaua, câtŭ şi luminată porunca Măriеĭ tale, alta nu avură a pricinui, fără de numaĭ, că acum lâna din care iese postavulŭ este scumpă, cumpĕrându-o şi eĭ câte tal. 1 ocaua, cum şi văpselele iarăşĭ sunt scumpe, şi din pricina acésta facŭ postavu după cum se arétă maĭ susŭ, neputêndŭ eşi d'asupra când 'lŭ va face după cum era maĭ 'nainte; ci cu toţĭ se rógă Inălţimeĭ tale prin mine, ca să se facă cercare de către dumnélor, boeriĭ epitropĭ, ad. să fie luminată porunca Inălţimeĭ tale către dumnélor ca să cumpere vre-o câte-va oca lână, să pue să o spele, să o tórcă, să o ţésă, cum şi să o vopséscă şi să o facă postavŭ, să vaḑă câtŭ va eşi, şi pentru lucrulŭ acestuĭ postavŭ să se dée douĭ meşterĭ de către vătavu de postăvarĭ, şi scoţêndŭ chieltuiala ce s'aŭ făcutŭ, se va cunósce câtŭ rĕmâne maĭ multŭ, după care socotindu-se câtă cheltuială merge la unŭ cotŭ de postavŭ, şi câtŭ se cuvine 'a-le rĕmânea pentru munca şi ostenéla lor, şi aşĭa atuncĭ după acea alegere li se vor pune nartŭ şi vor fi următorĭ; de care nu lipsiĭ a însciinţa Măriеĭ tale, şi după cum se va hotărî de Inălţimea ta aşĭa se va urma. 1792, Ianuarie 2.

Ienache vel vist.

Cod. No. XIX, fila 103.

Dreptŭ de têrgŭ.

Cartea dumnéluĭ clucerŭ Stirbeiŭ a-'şĭ lua paraua de locŭ dela Têrgulŭ de afară ce se face pe moşia luĭ.

Zemle Vlascoe....... Fiind-că oborulŭ şi têrgulŭ de afară este pe moşia Fundeniĭ din sud Dolj, care vine până în marginea Bucurescilor a d-luĭ cinstitŭ şi credinciosŭ boerŭ a Domnieĭ mele Constandin Stirbeiŭ biv. vel clucerŭ, amŭ datŭ d-luĭ acéstă domnésca nóstră carte, ca să aĭbă a-'şĭ lua paraua de locŭ, cum aŭ luat'o şi în aniĭ trecuţĭ, şi după obiceiulŭ ce se urméză şi pe la cele-l-alte moşiĭ cu oborŭ, fiind-că este dreptulŭ moşieĭ, care i-se cuvine dumnéluĭ; pentru care poruncimŭ Domnia mea şi vameşilor oboruluĭ, să nu aibă a face cu acestŭ dreptŭ al stăpânuluĭ moşieĭ întru nimicŭ, ci să 'şĭ caute vama Domnéscă după catalogŭ şi după ponturile vămiĭ. 1792, Ghenarie 12.

Cod. No. XX, fila 261.

Pĕcura.

S'aŭ făcutŭ volnicie cu mumbaşirŭ ciohodariu să aducă pe Andreiŭ Vameşu ce aŭ cumpăratŭ vama Vălenilor cu păcurile, să-'şĭ dée chiezaşĭ la visterie, şi să-'şĭ rĕspunḑă sferturile la cămară. 1792, Februarie 26.

Bâlciŭ la Agescĭ.

Cea din urmă carte pentru bîlciurile ce sunt hotărîte a se face la Agiescĭ.

Zemle Vlascoe... Fiind-că la moşia Agiesciĭ, din plasa Mostiştea, din sud Ilfov, a caseĭ prea iubituluĭ nostru fiŭ, luminatulŭ Gregorie Suţul Voevodŭ, prin hrisovulŭ Domnieĭ mele, din cea-l-altă Domnie, dela létulŭ 1785 August, s'aŭ întocmitŭ a se face doue bîlciurĭ într'unŭ anŭ, care bîlciurĭ le întocmimŭ Domnia mea, a se face acum într'acestŭ chipŭ, adecă: unulŭ la Ispas la ḑiua Inălţăreĭ Domnuluĭ nostru Isus Hristos, şi altulŭ la sânta Duminecă a Precestiĭ şi deosebitŭ Dumineca, pe tótă sĕptĕmâna, să se facă têrgŭ; de care poruncimŭ Domnia mea, atâtŭ dumitale vel spătarŭ, i dumitale vel agă, i starosteĭ de neguţitorĭ, câtŭ şi dumné-vóstră ispravnicilor judeţuluĭ Ilfov şi acelor de prin prejurŭ să publicuiţĭ, să vestiţĭ la toţĭ neguţitoriĭ orăşenĭ şi locuitoriĭ, îndemnândŭ pe fieş-care deosebitŭ în parte, şi pe ceĭ maĭ mulţĭ de obşte, ca pentru folosulŭ şi alişverişulŭ lor, să mérgă cu mărfurĭ şi cine cu ce are, de a vinde şi de a cumpĕra, carĭ vor fi nebântuiţĭ de alte supĕrărĭ, făcêndu-'şĭ alişverişulŭ cu pace, plătindŭ numaĭ vama dréptă şi obicĭnuită de alişverişulŭ ce vor face, precum şi pe tótă sĕptĕmâna Dumineca la têrgulŭ ce este să se facă, asemenea să se îndemneze fie-care cu felurĭ de mărfurĭ a merge să-'şĭ facă alişverişulŭ lor, avêndŭ locŭ cu îndemână şi îndestulatŭ, unde la aceste bîlciurĭ în têrgŭ, vameşiĭ oborului séŭ aĭ judeţuluĭ, nu aŭ a face, nicĭ o pretendirisire séŭ amestecŭ întru nimicŭ, după hrisovulŭ Domnieĭ mele, neavêndŭ nicĭ unŭ cuvêntŭ vrednicŭ. 1792, Aprilie 28.

Cod. No XX, fila 525.

Nartulŭ ce s'aŭ pusŭ măcelarilor, cum aŭ a vinde carnea de óie.

Poruncimŭ Domnia mea dumnéluĭ biv vel post. Iorghache Şuţu, epistatulŭ agieĭ, să daĭ nizamŭ măcelarilor, ca de astă-ḑĭ înainte să vînḑă carnea după acestŭ nartŭ, cu ocaua parale cincĭ, supuindu-'ĭ a fi următorĭ şi făr' de voia lor, şi să le arĕţĭ hotărîrea şi porunca Domnieĭ mele, că dovedindu-se vre-unulŭ că aŭ vêndutŭ măcar cu unŭ banŭ maĭ multŭ se va pedepsi, cu cea maĭ grea pedépsă precum şi lipsă în dramurĭ de se va găsi, iarăşĭ va lua pedépsă. 1792, Iulie 4.

Pré Inălţate Dómne.

Insciinţămŭ Mărieĭ tale, că aducêndŭ şi nartulŭ măcelarilor înaintea nóstră, amŭ pusŭ de amŭ tăiatŭ înaintea nóstră 68 de mieĭ, care din porunca Măriei tale, s'aŭ cumpĕratŭ de dumnéluĭ chir Alexe H. Manta, şi iarăşĭ înaintea nóstră s'aŭ vêndutŭ la obşte cu omŭ prin cântarŭ, şi precum se cuvine a se vinde ocaua de carne de óie astă una dată, de către măcelariĭ de obşte, te veĭ pliroforisi Inălţimea ta din socotéla ce aşternemŭ maĭ josŭ într'acéstă anafora, ce de va fi primită Inălţimeĭ tale, se va da luminată porunca Inălţimeĭ tale de a se păzi; de acésta însciinţămŭ Măriei tale. 1792, Iulie 4.

Iorghache Suţu post. *Constandin* clucerŭ. *Varlaam Nicolae* stol.

Cod. No. XIX, fila 449—450.

Aiar pentru carnea de óie

Tal.	Banĭ	
127	60	cumpĕrătórea a 68 meĭ.
3	40	erbăritŭ, vama scaunelor, de unŭ mielŭ pe banĭ şése.
12	11	câştigu măcelarilor.
142	119	

Tal.	Banĭ	
79	22	pe carne oca 633 pol ce aŭ eşitŭ la vênḑare cu oca prin cântarŭ, oca po parale cincĭ.
78	60	pe 68 ţighire cu praporu lor, unulŭ po banĭ 15.
3	48	pe 68 căpăţinĭ, una po banĭ şése.
54	48	pe peĭ 68, una po par. 32.
145	78	pl. cuprinde vênḑarea.
142	119	capetele ce se vede împotrivă.
2	59	le maĭ rĕmâne măcelarilor câştigŭ, afară din 10 unulŭ.

Cod. No. XIX, fila 449—450.

Iω Mihail Const. Suțul VV.

Poruncimŭ Domnia mea cuvioșieĭ tale egumene Văcăreștene, pentru țiganiĭ domnescĭ carĭ sunt cu meșteșugŭ, lucrătorĭ de herŭ și potcovarĭ trebuincioșĭ, atâtŭ la Domnésca nóstră curte, câtŭ și la obștea politieĭ, ce nu potŭ a se depărta, să aibĭ cuvioșia ta a-'ĭ priimi și a le da locŭ de mutare aicĭ în țigănia mônăstireĭ, la Văcărescĭ, trimițêndŭ pe țiganiĭ mônăstireĭ la alte moșiĭ a mônăstireĭ, în câtă vreme va fi bóla acéstă năprasnică. 1792, Septembrie 1.

Cod. No. XX, fila 812.

Têrgulŭ Drăgaica.

Pricina părinteluĭ episcopŭ Buzĕŭ, cu neguțitoriĭ ce se adună la têrgulŭ Drăgăiceĭ de acolo din Buzĕŭ, pentru chiriĭ, cum aŭ datŭ la prăvăliĭ.

Iω Alexandru Const. Moruzi VV.

Citindu-se înaintea Domnieĭ mele anaforaua dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosŭ boeruluĭ Domnieĭ mele, Ianache Văcărescu vel spătarŭ, o găsimŭ dréptă și cu cale, în urma căreia nicĭ neguțitoriĭ, precum nicĭ despre partea sfinteĭ episcopiĭ nu ne-aŭ datŭ nicĭ o apelație în sorocŭ de 60 de ḑile, ce li s'aŭ datŭ vremea cea orênduită; dreptŭ aceea întărimŭ Domnia mea ca să se urmeze întocmaĭ. 1793, August 22.

Pré înălțate Dómne.

Din luminată porunca Inălțimeĭ tale, mergêndŭ la Focșanĭ spre întêmpinarea *mareluĭ solŭ alŭ împĕrățieĭ rusescĭ, și ajungêndŭ aicĭ în orașulŭ Buzeuluĭ, iubitorulŭ de Dumneḑeŭ episcopulŭ alŭ acesteĭ eparchiĭ*, 'mĭ-aŭ înfățoșatŭ luminată porunca Inălțimeĭ tale, prin care mi se dă volnicie, ca să cercetezŭ prigonirea ce are sfânta episcopie cu toțĭ neguțitoriĭ ce se adună *la têrgulŭ slobodŭ*, ce se face aicĭ la 24 a luneĭ acesteia, după luminatele Domnescĭ hrisóve, ce sunt date sfinteĭ episcopiĭ, pentru acéstă panighirică adunare, la pricina prăvăliilor ce face sfânta episcopie, pentru chiria ce se îndatoréză negustoriĭ a plăti pentru aceste prăvăliĭ, întru care își vêndŭ marfa, poruncinduni-se de către Inălțimea ta pentru anulŭ de acum, să prețuescŭ prăvăliile, să cercetezŭ cheltuiala ce aŭ făcutŭ sfânta episcopie ĕstimpŭ cu prăvăliele, și după cuviință să împlinescŭ de pe la neguțitorĭ aceea ce voiŭ găsi a fi cu dreptate, atâtŭ pentru ca să nu păgubéscă sfânta episcopie cheltuiala ce aŭ făcutŭ ĕstimpŭ cu prăvăliile, câtŭ și pentru ca să dobêndéscă chiria loculuĭ pe care sunt prăvăliile, și așia întocmindŭ acéstă pricină după dreptate, să împlinescŭ și să facŭ amêndoue părțile a cunósce acéstă dreptate, și după ce voiŭ întocmi ale anuluĭ acesta cu létŭ 1793, să daŭ unŭ nizamŭ și pentru aniĭ viitorĭ, ca să nu maĭ rĕmâie prigonire nicĭ la o parte, nicĭ la alta. Luminateĭ poruncĭ Măriei tale, întocmaĭ fiindŭ următoriŭ, ântêiŭ amŭ cercetatŭ ce cheltuială aŭ făcutŭ sfânta episcopie ĕstimpŭ la aceste prăvăliĭ, și după ce m'amŭ îndestulatŭ de *acéstă idee*, amŭ făcutŭ multe cercetărĭ în parte de curgerea prețuluĭ acestuĭ felŭ de cherestea, din care s'aŭ făcutŭ prăvăliile; amŭ mersŭ însu-mĭ acolo la fața loculuĭ, unde este acestŭ têrgŭ, fiindŭ depărtatŭ de orașŭ ca la o jumĕtate de césŭ, și ămblândŭ prin totŭ têrgulŭ ca unŭ privitorŭ, amŭ făcutŭ perierghie de suma prăvăliilor, de starea în care se află, și de starea întru care când ar fi, n'ar maĭ rĕmâne prigonire, nicĭ într'o vreme pentru acésta, și fără de a nu ḑice nimicŭ m'amŭ întorsŭ iarășĭ la casă, unde și cu multe felurĭ de cercetărĭ ce amŭ făcutŭ prin boeriĭ ce aŭ fostŭ ispravnicĭ după vremĭ, de aŭ maĭ fostŭ acestŭ têrgŭ vre odată până a nu se hărăzi sfinteĭ episcopiĭ, și m'amŭ încredințatŭ că au fostŭ și se facea aicĭ în orașulŭ Buzĕuluĭ, și dumnélor ispravniciĭ după vremĭ lua chirie dela aceste prăvăliĭ (măcar că nu le făcé dumnélor, ci fieș-care neguțitorŭ, séŭ punea șatra luĭ, séŭ îșĭ făcea umbrarŭ cu cheltuiala luĭ), și până la talerĭ treĭ; după acésta amŭ cercetatŭ de maĭ are sânta episcopie și vre-o deosebită altă cheltuială cu acestŭ têrgŭ, afară din prăvăliĭ, și iarășĭ m'amŭ încredințatŭ că are, cu beșléga și cu neferiĭ de aicĭ, și cu neferiĭ ce vinŭ din Bucurescĭ, dându-le tainŭ, cafea, pâne, carne și altele, până se sfêrseșce têrgulŭ. După ce le-amŭ făcutŭ tóte acestea și m'amŭ domeritŭ desĕvêrșitŭ pentru tótă curgerea pricineĭ, erĭ la 21 ale acestia, amŭ trimesŭ și amŭ adunatŭ pe ceĭ maĭ mulțĭ neguțitorĭ, din têrgŭ, dintre ceĭ de mâna ântêiŭ, de mâna a doua și de mâna a treia, și adunându-'ĭ fațâ înaintea mea de împreună și cu Meletie archimandritŭ vechilŭ sfinteĭ episcopiĭ, le-amŭ cetitŭ luminată porunca Mărieĭ tale, ce mi se dă pentru acéstă pricină, și după ce s'aŭ încredințatŭ că amŭ volnicie să judecŭ, să hotărăscŭ și să împlinescŭ, le-amŭ ḑisŭ că sunt rêvnitoriŭ a lăsa acéstă volnicie să o facŭ maĭ la urmă, iar acum ântêiŭ le-amŭ arĕtatŭ că, alișverișŭ facŭ la acéstă adunare, și cum că acéstă adunare nu este dată alișverișuluĭ lor, ci este hărăzită de luminațĭ Domnĭ folosuluĭ sfinteĭ episcopiĭ; le-amŭ arĕtatŭ și datoria ce avemŭ toțĭ creștiniĭ pentru folosulŭ sfinteĭ biserecĭ, le-amŭ arĕtatŭ și cheltuiala ce s'aŭ făcutŭ în adevĕrŭ; le-amŭ arĕtatŭ și ce plătea maĭ nainte; și după tóte acestea le-amŭ ḑisŭ, că nu li se cuvine să vie în judecată cu sânta episcopie pentru atâta lucru, și 'í-amŭ trimisŭ la episcopie să se învoiască cu părintele episcopŭ, ci de bună-voĭa lorŭ, şi așĭa ducêndu-se, după multe întrebărĭ și rĕspunsurĭ ce aŭ făcutŭ acolo, episcopulŭ s'aŭ mulțămitŭ ca pentru anulŭ de ĕstimpŭ să-'ĭ plătéscă de treĭ mânĭ, după starea loculuĭ ce se află prăvăliile, iară nu după prețulŭ prăvăliilor, adecă tal. 4, treĭ și doĭ; neguțitoriĭ iarășĭ aŭ primitŭ ca să dée tal. treĭ, doĭ și unulŭ, şi așĭa neputêndu-se învoi acolo la episcopie, aŭ venitŭ de iznóvă înaintea mea, fațâ şi cu iubitorulŭ de Dumneḑeŭ părintele episcopŭ, și așa întrebându-'ĭ pe neguțitorĭ pentru ce nu s'aŭ mulțămitŭ la cererea episcopuluĭ? ne-aŭ rĕspunsŭ, că de şi este cheltuiélă la prăvăliĭ, dară nu sunt după voința lor; 'ĭ-amŭ întrebatŭ de aŭ arĕtatŭ și în ce chipŭ le este voința a se face prăvăliile, și n'aŭ voitŭ episcopulŭ a le face? 'mĭ-aŭ rĕspunsŭ că n'aŭ arĕtatŭ; le-amŭ ḑisŭ că ce se învinovățeze episcopia, când nu ațĭ arĕtatŭ în ce chipŭ să vĕ facă prăvăliile? ci pentru anulŭ de estimpŭ étă mijlocescŭ la o parte şi la alta ca să vĕ mulțămițĭ, adecă să rĕspundețĭ mâna ântêiŭ po tal. treĭ și jumĕtate, mâna de a doua po tal. doĭ şi jumĕtate, și mâna de a treia po tal. unulŭ și jumĕtate, și așa s'aŭ mulțămitŭ și iubitorulŭ de Dumneḑeŭ episcopŭ și neguțitoriĭ, de fațâ înaintea mea, și aŭ mersŭ ca să plătéscă baniĭ la episcopie; iară pentru anulŭ viitor totŭ la acéstă adunare amŭ făcutŭ acestŭ felŭ de hotărîre, ca fieș-care neguțitor să aréte ce felŭ de prăvălie voesce ca să-'ĭ facă sfânta episcopie, și ce chirie să mulțămesce a-'í da pe acea prăvălie? Sfânta episcopie se îndatoréză să le facă și să le puĭe *numĕrŭ*, și să éĭe zapisŭ dela fieș-care, după tocméla ce vor face, după care zapisŭ şi tocmélă, să aibă a se urma și la anulŭ viitor și de-a pururea, și să nu maĭ fie nicĭ o dată prigonire pentru acésta nicĭ la o parte nicĭ la alta. Intr'acestașŭ chipŭ, amŭ datŭ nizamulŭ acesteĭ pricinĭ, și amŭ săvîrșitŭ luminată porunca Măriei tale ce mi s'aŭ datŭ, rĕmâindŭ amêndouĕ părțile d'inaintea mea mulțămite, unde și nu lipsiiŭ ca să facŭ însciințare cu plecata-'mĭ anafora la luminatulŭ Divanŭ Măriĭ tale. 1793, Iunie 22.

Alŭ Măriei pré plecată slugă. *Ienache Văcărescul*, vel spătarŭ.

Cod. No. XX, fila 411—412.

ADDENDA LA TOMULU III (1786-1792)

Amŭ promisŭ a termina acestŭ volumŭ cu o nouă şi fórte interesantă serie de documente relative la administraţiunea ţěreĭ Românescĭ de către Austriacĭ.

Aceste documente nu infirmă în nimica aserţinile nóstre cu referinţă la istoria anilor 1790—1791, dar le complectă şi le ilustréză minunatŭ.

Pe coperta Coduluĭ Letop. No. 24 dela Muzěulŭ din Bucurescĭ este nota următóre: «Mavrogheni Vodă a plecatŭ din Bucurescĭ spre Giurgiu în 3 Octombrie 1789 şi la 29 Octombrie, Lunĭ séra, în acelaşĭ anŭ aŭ intratŭ Nemţiĭ în Bucurescĭ.»

Reese apoĭ din cetirea noilor documente ce aducemŭ, că Principele Coburg continuă până la finea luĭ Februarie 1791 a fi *„oblăduitorulŭ“* ţěreĭ, când fu înlocuitŭ cu Wallis, iar Baronul Von Erţemberg feldmareşalul, avu preşedinţa Divanuluĭ, semnândŭ otărîrile acestuia alăturea cu boeriĭ, până la Septembrie 1790, când obligaţiunile séle militare, bóla, séŭ alte împrejurărĭ îlŭ facŭ a nu maĭ lua parte la şedinţele Divanuluĭ, fiindŭ—credemŭ—absentŭ din Bucurescĭ, séŭ în totŭ casulŭ a nu maĭ semna otărîrile acestuia împreună cu boeriĭ.

Semnalămŭ după acesteaşĭ documente, traiulŭ greŭ alŭ Divanuluĭ, dela unŭ timpŭ, cu Baronul Enţenberg. Cu Principele de Saxa Coburg Divanulŭ a ţinutŭ maĭ bună casă, iar cu Enţenberg Divaniştiĭ avură diverse conflicte, în care—ce-ĭ dreptŭ—boerimea se manifestă cu o neaşteptată demnitate şi cu o energie, care pecatŭ că n'a pus-o maĭ nainte, alăturea cu Mavrogheni, în apĕrarea țĕreĭ contra invadiuneĭ austriace!

Opozițiunea ce Erțenberg stîrnise în sînulŭ Divanuluĭ prin despotica sa administrațiune, ca preşedinte alŭ acestuia, merge totŭ sporindŭ, până când, la finea luĭ Februarie 1791, Austria va fi silită să dée oblăduirea țĕreĭ Grafuluĭ von Wallis. Dar în intervalulŭ dela Ianuarie la finea luĭ Februarie, Erțenberg 'şĭ a permisŭ să destitue din Divanŭ pre vistierulŭ Scarlat Greceanu, înlăturându-lŭ din dregătoria visterieĭ şi ce e maĭ gravŭ, a ordonatŭ înlăturarea din Divanŭ şi a episcopuluĭ de Rômnic Filaret, sub pretextŭ că Erțenberg a rênduitŭ o comisie care să cerceteze asupra unor învinovățirĭ pentru unele pagube séŭ furtişagurĭ aduse cămărieĭ împĕrătescĭ «şi pentru că dar comisia să pótă face cercetarea urma să nu maĭ fie în Divanŭ». Divanulŭ pe de o parte recomandă pentru postulŭ de vistiernicŭ pre logofĕtulŭ Răducanu Golescu şi pe de altă parte protestéză în contra ordinuluĭ luĭ Erțenberg, prin următorulŭ actŭ fórte importantŭ:

«Amŭ cetitŭ arĕtarea ce aĭ făcutŭ Ecselența ta în scrisŭ Divanuluĭ la 26 ale luneĭ, cum că după cererea pré cinstiteĭ comisieĭ, ce s'aŭ rênduitŭ, aĭ lipsitŭ Ecselența ta dela Divanŭ pe episcopulŭ Rômnic chir Filaret Divanitul, câtŭ şi pe vistierŭ Scarlat Grecénul din dregătoria visterieĭ, pentru ca să pótă face orênduita comisie cercetarea sa, căreia escĭ Ecselența ta îndatoratŭ a'ĭ da totŭ ajutorulŭ; şi aĭ cerutŭ Ex. ta, ca să alégă Divanulŭ unŭ obrazŭ a se orêndui în loculŭ dumnéluĭ vistieruluĭ Scarlat, căruia să-i să dea tótă îngrijirea visterieĭ. După poruncă următorĭ fiindŭ, étă amŭ făcutŭ alegerea pe dumnéluĭ logofĕtulŭ Răduc. Golescul, pe care l'amŭ şi arĕtatŭ în scrisŭ Ecselențeĭ tale, şi astădĭ s'aŭ şi rênduitŭ de către Ecselența ta cu Divanulŭ împreună la tréba visterieĭ. Dar nu lipsimŭ a face şi noĭ arĕtările nóstre cunoscute şi sciute Ecselențeĭ tale, că de a face acésta comisie cercetare pentru orĭ ce pagubĭ séŭ furtişagŭ alŭ cămăreĭ Impĕrătescĭ, noĭ nu numaĭ ne împotrivimŭ, ci încă următorĭ suntem a da totŭ ajutorulŭ şi înlesnirea acea ce se va cădea din partea nóstră, ca nisce jurațĭ ce suntem pentru folosulŭ camăreĭ şi pentru interesulŭ Impĕrătescŭ; însă mijloculŭ începereĭ prea cinstiteĭ comisiĭ şi *pornirile Ecselențeĭ tale, ni se pare că sunt împotriva buneĭ orênduelĭ* şi împotriva chiar a însuşĭ chipuluĭ stăpânireĭ ceĭ creştinescĭ a pré milostivuluĭ Impĕratuluĭ şi Kesar Leopold alŭ 2-lea. *La nicĭ o stăpânire creştinéscă nu se necinstesce nicĭ nu se scóte din sjuba sa nimenĭ cu acestŭ mijlocŭ, fără de a se face maĭ ântêiŭ cercetarea sea* şi fără de a se dovedi vinovatŭ în faptă; care acésta ne aĭ dat-o şi însăşĭ Ecselența ta în scrisŭ la 17 August 1790, din porunca Inaltuluĭ Prințipeluĭ Coburg, în numele Impĕratuluĭ, arĕtându-ne că se păzesce ca o pravilă acestŭ dreptŭ obcieiŭ în stăpânirea Impĕrățieĭ séle, de a nu se scóte nimenĭ din tréba sa maĭ 'nainte făr' de cercetare şi maĭ 'nainte de a se face ântêiŭ cunoscută vina sa, măcar şi ceĭ maĭ micĭ slujbaşĭ, cu câtŭ maĭ vêrtosŭ memrurile (membrurile?) Divanuluĭ ţěreĭ a se isgoni dela Divanŭ şi a se lipsi din slujbă făr' de cercetare şi fără de vină dovedită?

Este sciutŭ la înţelepciunea Escelenţeĭ tale, cum şi la toţĭ de obşte este cunoscută de multŭ acésta, că *Divanulŭ este trupulŭ celŭ d'întêŭ alŭ ţěreĭ* şi trupulŭ celŭ îngrijatŭ cu ocârmuirea ţěreĭ, care acésta scimŭ că aŭ voitŭ şi reposatulŭ întru fericire Impěratulŭ Iosif alŭ 2-lea (Dumneḑeŭ să-'ĭ odihnéscă sufletulŭ!) şi suntemŭ încredinţaţĭ, că o voiesce şi pré bunulŭ Impěratŭ Leopold alŭ 2-lea (Domnulŭ Dumneḑeŭ să-'ĭ întăréscă stăpânirea) şi aŭ întărit'o şi Pré Inaltulŭ Prinţipe Coburg fel-dmarşal şi oblăduitor ţěreĭ aceştia, care este unŭ memru (membru) alŭ Impěrăţieĭ cu order dela Noembrie 10, 1789, cândŭ aŭ întocmitŭ şi aŭ încheiatŭ acestŭ Divanŭ, prin care dă Divanuluĭ acestuia o întrégă şi o desěvêrşită putere, cu strînsóre, şi o deplină cinste şi cuviinţă, adăogêndŭ şi acésta, ca mitropoliţiĭ şi episcopiĭ ţěreĭ să stée la ţinerea Divanuluĭ şi-'şĭ vor avea graiurile séle legate, încredinţându-ne de o protecţie şi de o bună voinţă, atâtŭ pentru patrie, câtŭ şi pentru fie-care deosebitŭ.

După acésta şi maĭ în urmă la jurămêntulŭ ce amŭ făcutŭ spre a fi credincioşĭ şi spre a cunósce de ocrititorŭ alŭ nostru pe strălucitulŭ, pe puterniculŭ, şi nebiruitulŭ împěratŭ Leopold alŭ 2-lea, s'aŭ legatŭ şi acéstă, adecă: să ni se *păzéscă privileghiurile* şi cu acésta nădăjduindu-ne amŭ sěvêrşitŭ jurămêntulŭ şi jurămêntulŭ nostru aŭ fostŭ bine primitŭ; care privileghiulŭ acesta era celŭ d'ântêiŭ şi maĭ cuviinciosŭ la *unŭ norodŭ slobodŭ*, ce se oblăduesce de o creştinéscă şi dréptă stăpânire: a nu ridica cinstea şi epistasia cuĭ-vaşĭ cu acestŭ mijlocŭ de categorie, făr' de cercetare şi făr' de vină; iar Ecselenţa ta vedemŭ că aĭ făcut-'o acésta ântêiŭ la *memrurile Divanuluĭ*, numaĭ ca să pótă face comisia cercetarea sa, şi ce *embodion* póte să aibă cinstita comisie la tréba sa despre vre-unŭ obrazŭ alŭ Divanuluĭ, când comisia este deosebită, nu se face la Divanŭ? séŭ care cercetare aŭ începutŭ să facă cinstita comisie şi n'aŭ putut-o sevěrşi din pricina vre-unuĭ obrazŭ? Cum şi ce împotrivirĭ aŭ cunoscutŭ de către vre-unulŭ din Divaniţĭ? orĭ-ce ajutorŭ aŭ cerutŭ dela Divanŭ şi n'aŭ urmatŭ a da? Cinstita comisie putea şi póte să facă cercetarea sa făr' de a strămuta şi a *strica ântêiŭ sistema şi încheierea Divanuluĭ*, şi făr' de a sminti maĭ ântêiŭ cinstea cuĭ-vaşĭ făr' de vină şi orĭ-ce pagubă séŭ furtişagŭ alŭ cămăreĭ Impěrătescĭ, adecă ceea ce s'ar fi popritŭ şi nu s'ar fi datŭ deplinŭ suma cea orênduită pentru oştirile *Kesaro-crăescĭ* va dovedi, atuncĭ vomŭ fi şi noĭ Divaniţiĭ împreună davagiĭ, ca nisce juraţĭ ce suntemŭ pentru dreptăţile cămăreĭ Impěrătescĭ, şi nu rěmâne la nime atuncĭ nicĭ o bănuială séŭ măhniciune, cănd se va face tréba cu cercetare după orênduială.

Alte pîre de maĭ sunt, că s'ar fi năpăstuitŭ locuitoriĭ, prin vre-o luare ce li s'ar fi făcutŭ maĭ multŭ peste orênduelile cămăreĭ, hotărîte de către Divanŭ, acelea sunt tréba Divanuluĭ a le cerceta şi a le îndrepta, unde să vie înşiĭ păgubaşiĭ la Scaunulŭ ţěreĭ să aréte, şi vorŭ găsi tótă dreptatea lor dela Divanŭ, spre a se despăgubi adecă înşişĭ aceĭ sěracĭ locuitorĭ şi a se întórce la dênşiĭ dreptulŭ lor, acela ce se va împlini dela jăfuitoriĭ lor, căcĭ neurmându-se cu acéstă orênduială, se va pricinui dintr'acésta în viitórele vremĭ, mare ticăloşie şi pagubă la ticăloşiĭ locuitorĭ aĭ ţěreĭ, pentru că de vor veni turciĭ, *vor căuta şi eĭ, ca unŭ temeiŭ, a urma asemenea cercetărĭ şi vor strica puterea Divanuluĭ, cu cuvêntŭ că în vremea stăpânireĭ austriacescĭ, s'aŭ urmatŭ acésta.* Decĭ nu putemŭ crede a fi aceste împreunate cu cele drepte gândurĭ ale voinţeĭ pré puterniceĭ şi creştinesceĭ împěrăţiĭ, care tóte aceste cercetărĭ potŭ să se facă cu troposŭ înțeleptŭ, făr' de a se pricinui zgomotŭ și turburare obșteĭ, și făr' de a se supĕra împĕrățiа. Iar făr' de cercetare, numaĭ după clevetirĭ a se necinsti și a se isgoni din Divanŭ, maĭ 'nainte de a se dovedi în vre-o vină, obrazele Divanuluĭ, *carĭ aŭ slujitŭ armieĭ împĕrătescĭ, la vremea trebuinciósă,* maĭ vêrtosŭ că vistierulŭ Scarlat Greceanu, maĭ 'nainte de acésta, aŭ cerutŭ slobodenie din slujba visterieĭ într'atâtea rêndurĭ, precum sciĭ și Escel. ta, și ne-aĭ datŭ hotărîtŭ rĕspunsŭ în scrisŭ prin orderulŭ dela Ghenarie 14, cum că nicĭ Escel. ta, nicĭ Divanulŭ nu póte a scóte și a pune vistierŭ mare, până nu va face Divanulŭ arĕtare la pré înalte locurĭ, și până nu se va face cercetare și socotélă; Iar acum vedemŭ de-odată poruncă dela Escel. ta, ca nu numaĭ dumnéluĭ să se scóță de la visterie, ci și episcopulŭ Rômnicu făr' de vre-o vină arĕtată să lipséscă dela Divanŭ, care Divanŭ, scie Escel. ta pré bine, că nicĭ aŭ avutŭ, nicĭ are a face cu trebile visterieĭ, fiindŭ opritŭ chiar în orderulŭ alŭ înaltuluĭ Prințipŭ, dela Iunie 28, ce prin Ecsel. ta s'aŭ datŭ, a nu se amesteca întru nimica la trebile visterieĭ, și încă amŭ fostŭ poruncițĭ să-'ĭ dămŭ totŭ ajutorulŭ.

Decĭ pentru acéstă necinste a Divanuluĭ, căruia nu 'i se păzesce nicĭ o întregime și pentru o pornire ca acésta a Ecsel. tale făr' de cercetare și făr' de vină, avemŭ toțĭ mare mâhnire. De care rugămŭ pe Ecsel. ta de îndreptare, ca orĭ să-'șĭ aibă Divanulŭ orênduiala și întregimea luĭ, séŭ într'altŭ chipŭ, noĭ nu ne vom maĭ amestica, nicĭ vom rĕmânea maĭ multŭ respundĕtorĭ la nicĭ o întêmplare ce se va întêmpla, până la îndreptarea dreptățeĭ. De care cu *unŭ glasŭ* **de obște**, rugămŭ pe Ecsel. ta, să însciințezĭ de acéstă pricină și la cele maĭ înalte locurĭ, pentru că noĭ porunca Ecsel. tale, amŭ urmat-o și amŭ împlinit-o, ca să nu dămŭ nicĭ o pricină de smintélă poruncilor ce se daŭ la Divanŭ, dar nu putemŭ iarășĭ a tăcea și a nu arĕta mâhnirea nóstră, când ne vedemŭ **trătăluițĭ** (1) cu acestŭ mijlocŭ de necinste. 1791, Ghenarie 17, Bucurescĭ.

Cod. No. XVIII, fila 428—431.

Energica purtare a boerilor din Divanŭ față cu Ențenberg și de sigurŭ intervenirea Curteĭ dela Viena, avu efectele dorite, câtŭ privesce rechiămarea luĭ Filaret, ba și a luĭ Scarlat Greceanu în sînulŭ Divanuluĭ. La 21 Februarie 1791, Ențenberg a fostŭ scrisŭ deja în acestŭ sensŭ Divanuluĭ, dar acesta ié și din acéstă adresă a președinteluĭ sĕŭ, ocasiune de a-'ĭ face imputărĭ grele, prin următórea anafora:

«Aŭ primitŭ Divanlŭ *doue* ordere ale Ecselențeĭ tale, unulŭ dela 2 ale luĭ Martie, după calendarulŭ noŭ, și altulŭ dela 4 ale acesteia (Martie), prin care ni se poruncesce, că Divanulŭ să chiăme și să pohtéscă pe sfinția sa iubitorulŭ de Dumnedeŭ episcopulŭ Rômnic, chir Filaret, și pe dumnéluĭ vist. Scarlat Greceanu, și să se puïe în cea maĭ d'inainte slujbă; de care nu lipsimŭ a însciința, că noĭ îndată ce amŭ primitŭ cea d'ântêiŭ poruncă a Ecselențeĭ tale, numaĭ de câtŭ amŭ trimisŭ chiar acé poruncă la aceste doue persóne, arĕtându-le ca *să védă înșișĭ porunca în ce chipŭ este,* și de urmarea porunceĭ aŭ rĕmasŭ înșiĭ îndatorațĭ a rĕspunde. Acum fiind-că Ecselența ta vedemŭ că poruncescĭ, ca Divanulŭ să-'ĭ chiăme și să-'ĭ pue la slujba cea maĭ d'inainte, rĕspundemŭ la acésta, că aceste doue persóne nu numaĭ nu aŭ fostŭ scoșĭ *dela slujbă prin vre-o a nóstră găsire cu cale*, ci maĭ vêrtosŭ și mâhnirea ce aŭ avutŭ Divanulŭ pentru scóterea din slujbă a acestor doue persóne, făr' de vină cercetată și dovedită, în scrisŭ amŭ datŭ Ecselențeĭ tale, *carĭ nicĭ aŭ fostŭ porunciţĭ dela Divanŭ vre-o-dată* ca să fie lipsiți, ci singurŭ Ecselența ta, *după ce le-aĭ trimisŭ poruncĭ pe a casă, ca maĭ multŭ la slujbă să nu se amestece, apoĭ aĭ trimesŭ și la Divanŭ orderŭ, că sunt lipsiţĭ din slujbă. Decĭ, precum Ecselența ta 'ĭ-aĭ lipsitŭ din slujbă singurŭ și făr' de voĭa și găsirea cu cale a Divanuluĭ, și acum iarășĭ Ecselența ta rĕmâne* să-'ĭ chiămĭ **și să le arĕțĭ porunca Inalteĭ împĕrățiĭ în ce chipŭ este**, *căcĭ însășĭ Ecselența ta, de față în Divanŭ, ne-aĭ ḑisŭ, că Divanulŭ nicĭ póte să scóță, nicĭ să pue la acestŭ felŭ de dregĕtorie.*

---

(1) Prima întrebuire a aceste̮ĭ vorbe.

Cosma alŭ Ungro-Vlachieĭ. *Dumitrache* banŭ. *Ioan* logofĕtŭ. *Manolache Grădișteanu. Buzeŭ Dositheiŭ. Mateiŭ Fălcoianu, Baș Marcheliu* oficheálŭ împĕrătescŭ (?)

Cod. No. XVIII, pag. 448.

Maĭ cruntă înfruntare nu puteaŭ boeriĭ Divaniștĭ face luĭ Enţenberg, decâtŭ acea ce-ĭ adreséză în rĕspunsulŭ lor, ce acum reproduserămŭ.

Deja maĭ înainte, lupta între Divanŭ și Baronul Enţenberg era pe cale de înăsprire, cum se póte vedea în Anaforaua Divanuluĭ prinţipatuluĭ țĕreĭ romănescĭ din 10 Octombrie 1790, care ne arétă și aceea, că la data acésta boerimea începuse a lua óre-care îndrăznélă intru apĕrarea autonomieĭ țĕreĭ, față cu reprezentanțiĭ austriacĭ dela guvernŭ. -- Divanulŭ impută luĭ Enţerberg că adreséză directŭ, fără scirea luĭ, ordine relative la administrațiunea țĕreĭ și-'ĭ cere cu destulă energie, ca orĭ-ce poruncĭ pentru pricinĭ și trebuințe ale țĕreĭ, să se facă cu scirea și a Divanuluĭ și să păzéscă buna orênduială a iscăli și Divanulŭ de-împreună cu Ecselența sa și a se face cu sfatŭ și cu socotélă de obște.

Eată acestŭ actŭ:

«Vedemŭ că la pricinĭ și trebile pămêntuluĭ și ale țĕreĭ, (iar nu ostășescĭ), se daŭ în scris singure poruncile Ecselențeĭ tale, atâtŭ înăuntru politieĭ, câtŭ și pe afară în țéră, cum pentru cercetarea și nartulŭ vênḑĕreĭ pâneĭ, trébă a noroduluĭ de obște și pentru vite și altele care, este împotriva buneĭ voințe și a făgăduințeĭ Ecselențeĭ tale, ce a pururea ni se arétă prin însușĭ graiulŭ Mărieĭ tale, că orĭ-ce pricină a pămêntuluĭ și a politieĭ voĭescĭ a o lucra și a o sĕvêrși cu Divanulŭ d'impreună. Din care acésta póte să se întêmple și greșelĭ și încurcăturĭ trebilor la urmarea și sĕvêrșirea lor. Ci pentru maĭ bună înlesnire la sĕvêrșirea poruncilor și a trebuințelor, care se póte găsi mijlocŭ cu socotéla sfatuluĭ de obște, rugămŭ pe Ecselența ta, ca după bunele făgăduelĭ ale

Măriei tale, orĭ-ce poruncĭ pentru pricinĭ și trebuințe ale țĕreĭ, să se facă cu scirea și a Divanuluĭ și să se păzéscă buna orênduială a iscăli și Divanulŭ d'impreună cu Ecselența ta și a se face cu sfatŭ și cu socotélă de obște».

Cosma alŭ Ungro-Vlachieĭ. *Dumitrache* banŭ. *Ioan Damaris*. *Manolache Grădișteanu*. *Const. Știrbeiŭ*. *Mateiŭ Fălcoianu*.

Cod. No. XVIII, pag. 405.

Unŭ altŭ conflictŭ ce urmă între Divanŭ și regimulŭ austriacŭ proveni dela dorința boerilor Divanițĭ de a avea mână liberă întru a schimba pe ispravnicĭ și zapciĭ, după placulŭ lor, dorință împedicată de către Coburg, de a se aduce la îndeplinire.

Caracteristicŭ este următorulŭ raportŭ alŭ Divanuluĭ către Coburg, căcĭ pe de o parte arétă cum elŭ cere boerilor Divanițĭ să fie óre-care stabilitate în slujbe, să nu fie schimbațĭ mereŭ ispravniciĭ, iar pe de alta cum Divanulŭ crede a legitima asemenea schimbărĭ de slujbașĭ, pe *obiceiulŭ* țĕreĭ *„pentru că sunt mulțĭ pământenĭ carĭ se cade să intre în rêndŭ la slujbă, ca prin slujbă și ostenélă să ajungă fieș-carele a se împărtăși de vre o chiverniselă“* Maĭ resultă din acestŭ raportŭ, că era unŭ obiceiŭ, ca unulŭ din doĭ ispravnicĭ să fie dintre localnicĭ, *cel maĭ practicosŭ* alŭ județuluĭ și acela să stea neschimbatŭ în dregătoria sa, iar altulŭ să se schimbe.

Eacă însușĭ actulŭ:

Amŭ înțelesŭ luminatŭ orderulŭ Măriei tale de la 25 luneĭ acestia, care cuprinde pentru ispravniciĭ dela Teleorman, cum că pe amêndouĭ 'ĭ-ar fi scosŭ divanulŭ din dregătoria lor; pentru care nu lipsimŭ cu plecăciune a însciința Măriei tale, că pe Paraschiv cămărașŭ, celŭ ce este locuitorŭ de acolo, cunoscĕtorŭ părților locurilor acelora, practicosŭ la ale margineĭ, și cu tótă sciința aceluĭ județŭ, divanulŭ nu-'lŭ aŭ scosŭ din isprăvnicie, nicĭ 'ĭ-aŭ făcutŭ vre-unŭ felŭ de schimbare, ci este și acum nelipsitŭ din dregătoria sa și va fi și de acum înainte, precum poruncescĭ Măria ta, ca unŭ trebuinciosŭ și vrednicŭ ce este, după mărturia Măriei sale generalulŭ Maiersamŭ și după cum și divanulŭ așĭa 'lŭ scie și scrie dumiséle vistierulŭ Măria sa generalulŭ chiar pentru dênsulŭ; iar clucerulŭ Bălăcénu fiindŭ trebuinciosŭ a veni aicĭ, atâtŭ pentru de a încheia socotelile județuluĭ cu visteria, câtŭ și pentru a-'lŭ orêndui iarășĭ la slujbă aicĭ, unde este *idimonŭ* și cunoscĕtorŭ loculuĭ, i-s'aŭ scrisŭ ca să vie, rênduindŭ în loculŭ sĕŭ acolo pe medelnicerulŭ Constantin Filipescu, iarășĭ pământénŭ cu sciință de tréba isprăvnicéscă și osirdiitorŭ cu credință la trebile oștirilorŭ împĕrătescĭ, care va prinde loculŭ Bălăcénuluĭ la slujbă și la silință, dupre cum și însu-șĭ Bălăcénul mulțămindu-se la acéstă mutare, ne-aŭ trămisŭ și cartea sa din 14 ale luneĭ, de mulțămită; care acéstă orênduială a ispravnicilor de pe la județe este obicĭnuită de maĭ înainte într'acestașŭ chipŭ, adecă spre a fi unulŭ din douĭ celŭ maĭ practicosŭ alŭ județuluĭ aceluia statornicŭ și neschimbatŭ din dregătoria sa, iar altulŭ să se schimbe, una pentru încheerea socotelilor visterieĭ, și alta pentru căcĭ sunt mulțĭ pămênteni care se cade să intre în rêndŭ la slujbă, ca prin slujbă și ostenélă să ajungă fie-carele a se împărtăși de vre-o chivernisélă, după cum așĭa aŭ fostŭ și obiceiulŭ țĕreĭ și așĭa socotimŭ că este și dreptatea, care nădăjduimŭ a fi cunoscută și primită și la buna oblăduire a Măriei tale cea dréptă și iubitóre de ómenĭ, pentru economia și pentru óreșĭ-care mângâiere și a celor-l-alțĭ pămênteni, a se mângâia fieș-carele în rêndŭ. 1790, Februarie 17.

Cod. No. XVIII, pag. 364.

Dar a considera slujbele ca mijlocŭ de *chivernisélă*, datoritŭ *pe rêndŭ* fie-căruia, era a nasce apetiturĭ nesfêrșite și a înmulți dróia de postulanțĭ. Divanulŭ se vĕḑu debordatŭ de solicitatorĭ!... Atuncĭ după sfatulŭ unuia din eĭ,—care auḑise dór de acéstă metódă practicată de curêndŭ de către *revoluționariĭ francesĭ*, Divanulŭ procedă la **alegerea** unuĭ ispravnicŭ prin scrutinŭ secretŭ!...

Eacă anaforaua curiósă și unică în secolulŭ XVIII, prin care Divanulŭ arétă regimuluĭ austriacŭ, modalitatea cum a făcutŭ alegerea ispravniculuĭ, a căruia întărire o supune căpetenieĭ austriace.

Către Măria sa pré Inaltŭ Prințipe.

Dela Divanulŭ țĕreĭ, raportŭ.

Fiindŭ trebuința a se rêndui unŭ ispravnicŭ la județulŭ Buzĕuluĭ în loculŭ domnieĭ séle Constantin Câmpinénul, s'aŭ făcutŭ *alegere* de treĭ persóne, câte-'șĭ trele pămêntene, carĭ s'aŭ găsitŭ cu cale a *avea rêndŭ bunŭ* de a intra la slujbă, anume dumnéluĭ clucerulŭ Dumitrașcu Racoviță i dumnéluĭ clucerulŭ Ioniță Comănénu, lêngă care era și dumnéluĭ serdarulŭ Dumitrache Brezoianu; dar fiind-că dela Februarie 1 și până acumŭ n'aŭ fostŭ lipsitŭ din léfă la judecătoria Departementuluĭ, unde și acum este rênduitŭ judecătorŭ cu léfă și osebitŭ i s'aŭ făcutŭ și alte ajutorurĭ din veniturile țĕreĭ, aŭ găsitŭ Divanulŭ cu cale ca la acéstă alegere de isprăvnicie să intre în loculŭ sĕŭ clucerulŭ Ioniță Brezoianu, fratele dumnéluĭ serdaruluĭ; ale cărora nume însemnându-se în treĭ țidule de-asupra uneĭ cutiĭ ce într'adinsŭ s'a făcutŭ cu treĭ găurĭ, pe care puindu-o acoperită în mijloculŭ tuturor divaniților, fiindŭ și dumnéluĭ vel vist. împreună și aruncândŭ toțĭ câte cu o glugă într'acele găurĭ ale cutiĭ, nesciindŭ nicĭ vĕḑêndŭ ceĭ-l-alțĭ la care din aceștĭ treĭ îșĭ dă fieș-care divanitŭ cuvîntulŭ și puteree sa, s'aŭ deschisŭ în urmă aceleașĭ cutiĭ de față în vederea tutulor și aŭ căḑutŭ la clucerulŭ Comănénu doĭ sorțĭ, la clucerulŭ Ioniță Brezoianu numaĭ unulŭ, iarŭ la clucerulŭ Dumitrașcu Racoviță aŭ căḑutŭ 11 sorțĭ și pe acesta 'lŭ aŭ hotărîtŭ Divanulŭ de ispravnicŭ; cu care acéstă orênduială dréptă, aŭ rémasŭ și ceĭ doĭ fără de cuvêntŭ de bănuială, asceptândŭ până la altă alegere, când iarășĭ va fi locŭ la vre-unŭ județŭ, carĭ nu vorŭ fi uitațĭ, ca uniĭ ce maĭ d'înainte aŭ fostŭ aleșĭ, și aŭ lipsitŭ cu acestŭ mijlocŭ orĭ-ce bănuială și grăire de rĕŭ.

Deci nu lipsesce Divanulŭ, cu plecăciune a arĕta Inălţimeĭ tale mijloculŭ care s'aŭ înlocuitŭ la alegerea ispravnicilor, pentru buna orênduială a dreptăţeĭ, care este bine voită a Inălţimeĭ tale. 1790 Iunie 15.

Cod. No. XVIII, pag. 392.

In luna Ianuarie 1791 Enţenberg, pentru unŭ motivŭ, care nu póte fi decâtŭ *bănescŭ,* cere neaşteptatŭ Divanuluĭ schimbarea de odată tuturor ispravnicilor de prin judeţe. Divanulŭ ţĕreĭ românescĭ, este indignatŭ de asemenea mĕsură şi întîmpină cu următórea anafora, de óre-care *demnitate*, care póte se esplică prin împrejurarea că boerimea începuse a înţelege, că ocupaţiunea militară a ţĕreĭ de către austriacĭ nu va maĭ dura multŭ.

Eacă acéstă anafora:

«Amŭ cititŭ la Divanŭ nota pré cinstiteĭ comisiĭ, ce aŭ datŭ către Ecselenţa ta, prin care cere, ca în tóte judeţele ţĕreĭ să se facă de o-dată acum schimbarea tutulor ispravnicilor, pe uniĭ cu lipsirea din slujbă de totŭ, iară pe alţiĭ cu mutare dela unŭ judeţŭ la altulŭ, după cum ḑice cinstita comisie că aŭ înţelesŭ, cum că să fie datŭ şi dumnéluĭ vel vist. Radu Golescu rĕspunsŭ la întrebarea ce i s'ar fi făcutŭ, că nu numaĭ stricăciune în trebile ţĕreĭ nu se face dintr'acésta, ci însă este bine şi de folosŭ. Asemenea amŭ cititŭ şi orderulŭ Ecselenţeĭ tale ce aĭ datŭ la Divanŭ, prin care voiescĭ Ecselenţa ta pĕrerea Divanuluĭ să ţi se aréte la acésta, de póte adecă a fi de folosŭ slujbeĭ, acéstă de o-dată lipsire şi schimbare a tutulor ispravnicilor cu acestŭ mijlocŭ, séŭ de pricinuesce vre-unŭ rĕŭ? Nu lipsimŭ după poruncă a rĕspunde, ântêiŭ pentru pĕrerea dumnéluĭ nouluĭ vistierŭ, ce ar fi datŭ la acéstă comisie, că aducêndŭ pe dumnéluĭ noulŭ vist. faţă în Divanŭ şi întrebându-lŭ de acésta, dumnéluĭ ne dete rĕspunsŭ în douĕ—treĭ rêndurĭ înaintea a tóteĭ adunărĭ de obşte, că nimicŭ de acéstă arĕtare a cinstiteĭ comisiĭ nu are scire de alta, fără numaĭ că 'ĭ'aŭ cerutŭ cinstita comisie, schimbarea şi lipsirea ispravnicilor şi l'aŭ silitŭ ca să dée fóie de numele altor nouĭ ispravnicĭ, să se orênduiască în locŭ; la care acéstă cerere a cinstiteĭ comisiĭ, dumnéluĭ a rĕspunsŭ, că fără de scirea şi fără de porunca şi socotéla Divanuluĭ, nu póte nicĭ să scótă nicĭ să mute, nicĭ să orênduiască ispravnicĭ nouĭ, iară altă vorbă afară de acésta maĭ multŭ, nicĭ aŭ avutŭ cu cinstita comisie, nicĭ aŭ datŭ vre-unŭ felŭ de pĕrere a dumnéluĭ. Acesta este rĕspunsulŭ dumnéluĭ vel vist., care 'l-aĭ auḑitŭ şi însă-şĭ Ecselenţa ta, fiindŭ de faţă la întrebarea ce amŭ făcutŭ.

Iară noĭ Divaniţiĭ, la cererea ce ne facĭ Ecselenţa ta, spre a-'ţĭ da Divanulŭ pĕrerea sa maĭ ântêiŭ, avemŭ a face acéstă întrebare Ecselenţeĭ tale, ca uniĭ ce suntemŭ încărcaţĭ cu îngrijirea trebilor ţĕreĭ, de este adică la cinstita comisie dată poruncă şi volnicie de la pré puterniculŭ împĕratŭ, ca îndată după sosirea în Bucurescĭ, maĭ ântêiŭ acéstă începere să se facă, adecă a lipsi din slujbă pe slujbaşĭ şi pe toţĭ ispravniciĭ, precum aĭ lipsitŭ ântêiŭ dela Divanŭ pe episcopulŭ Rômnic chir Filaret divanitulŭ şi pe vist. Scarlat Greceanu, cu acestŭ mijlocŭ de ruşine şi de mare mâhnire, maĭ 'nainte de cercetare şi maĭ 'nainte de a se găsi vinovaţĭ întru cevaşĭ, séŭ să se facă ântêiŭ cercetarea de pârĭ după orênduială, căcĭ de este acéstă poruncă chiar împĕrătéscă, atuncĭ nu maĭ rĕmâne acelor dela Divanŭ nicĭ o părere séŭ sfatŭ, ci după porunca împĕrătéscă poţĭ urma a lipsi şi ispravniciĭ şi a schimba pe toţĭ slujaşiĭ, precum aĭ şi făcut-o acésta ântêiŭ la memrurile Divanuluĭ, căreia poruncĭ următorĭ suntem şi nu ne putemŭ împotrivi, precum nicĭ avemŭ a da vre-unŭ rĕspunsŭ la orĭ-ce întêmplare ce s'ar întêmpla, ci Escelenţa ta, ca unŭ oblăduitorŭ ţĕreĭ ce eşcĭ, presidentŭ maĭ mare la Divanulŭ ţĕreĭ, veĭ avea a da rĕspunsŭ. Iar de nu este Ecselenţeĭ tale vĕḑută şi bine sciută acestŭ felŭ de poruncă împĕrătéscă, noĭ avemŭ a rĕspunde la acésta, într'acestŭ chipŭ: Ecselenţa ta sciĭ, că ne-aĭ datŭ ca o pravilă ordinulŭ Măriei séle, pré Inălţatuluĭ prinţipŭ Coburg, cum că nimenĭ din slujba ţĕreĭ, măcar şi celŭ maĭ micŭ, să nu se scótă fără de cercetare şi fără de vină, care orderŭ îlŭ păzimŭ în canţelaria Divanuluĭ, ca pe o poruncă sântă şi iarăşĭ sciĭ în câte rêndurĭ amŭ cerutŭ înşine noĭ ca şi uniĭ din ispravnicĭ să se schimbe în vreme cuviinciósă, precum şi din zapciiĭ Divanuluĭ şi din alţĭ slujbaşĭ, şi să se orênduiască alţiĭ, carĭ aŭ slujitŭ oştirilor chesaro-crăescĭ şi Ecselenţa ta, cu unŭ cuvêntŭ ne-aĭ hotărîtŭ, că nu se póte făr' de cercetare şi făr' de vină a se scóte nimenĭ din slujba sa, nicĭ poţĭ a strica orênduelile pré Inaltuluĭ prinţipŭ, făr' de poruncă împĕrătéscă, de care amŭ răportuitŭ de acéstă rugăciune acum în trecutele ḑile şi la Inaltulŭ prinţipŭ Coburg, ca să dée slobodenia acésta şi nicĭ unŭ rĕspunsŭ nu amŭ primitŭ.

Acum împotrivă vedemŭ, că orênduelile Inaltuluĭ Prinţip nu se socotescŭ întru nimicŭ. Poruncile şi hotărîrile Ecselenţeĭ tale se schimbŭ şi se prefacŭ; obiceĭurile şi privileghiurile nóstre de a nu se necinsti nimene făr' de cercetare şi făr' de vină, nu se numĕră nicăerĭ şi în locŭ de cunoscinţa slujbelor amŭ vĕḑutŭ acéstă rĕsplătire: puterea şi ipolipsis alŭ Divanuluĭ o ridicĭ şi o slăbescĭ, nerĕmâindŭ la noĭ altŭ acum decâtŭ grija şi înfricoşările ce ne daĭ pe tóte ḑilele, spre a împlini cutare şi cutare trebuinţă a oştirilor cu grabă până la cutare césŭ şi până la cutare minutŭ; şi ce putere séŭ ipolipsis rĕmâne la Divanŭ de a putea împlini trebile şi poruncile oştirilor şi a socoti vre-o bună întocmire, şi curgerea orênduelilor ţĕriĭ la acéstă vreme delicată, cândŭ ântêiŭ capulŭ şi trupulŭ ţĕriĭ celŭ d'ântêiŭ nu-'şĭ are întregimea, nicĭ orênduéla şi cinstea luĭ?

Noĭ amŭ arĕtatŭ Ecselenţeĭ tale şi arĕtămŭ şi acum, că nu suntem împotrivitorĭ a face cinstita comisie cercetare pentru dreptulŭ cămăriĭ Impĕrătescĭ, ci încă datorĭ suntemŭ ca nisce juraţĭ pentru slujbele Impĕratuluĭ şi pentru interesulŭ cămăriĭ a da ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ; dar facă cinstita comisie ântêiŭ cercetare fieşĭ-căruia judeţŭ, prin ofiţeriĭ Impĕrătescĭ orênduiţĭ de Ecselenţa ta şi cu boeriĭ rênduiţĭ de către Divanulŭ, cu mijlóce înţelepte, spre a nu da turburare noroduluĭ şi zăticnire trebilor şi orênduelilor slujbeĭ, neprimindŭ pîrĭ dela ceĭ turburătorĭ, carĭ numaĭ pentru ale lor interesurĭ, cu acestŭ felŭ de mijlóce turburătóre noroduluĭ, se silescŭ a dobândi scoposulŭ interesurilor şi pe carĭ din ispravnicĭ séŭ slujbaşĭ va găsi prin cercetare învinovăţiţĭ că aŭ mâncatŭ adecă banĭ aĭ cămăriĭ Impĕrătescĭ, din orênduelile ce aŭ fostŭ, atuncĭ pe uniĭ ca aceia să se lipséscă, să plătéscă baniĭ ce aŭ mâncatŭ, la cămară, şi se vor pune în loculŭ lor la slujbă alţiĭ aleşĭ de Divanŭ, carĭ sunt sciuţĭ cu praxis cu ipolipsis, bunĭ pămêntenĭ, carĭ aŭ maĭ slujitŭ oştirilor şi carĭ aŭ cuvêntulŭ dreptăţiĭ, iar să nu intre în slujba Impĕrătéscă şi la oblăduire de norodŭ, într'acéstă vreme delicată, uniĭ şi alţiĭ, ómenĭ strĕinĭ, fără nicĭ unŭ ipolipsis şi sciuţĭ de rĕsvrătitorĭ.

Iar pentru alte luărĭ maĭ multŭ peste dreptulŭ cămăriĭ, de sunt jălbĭ că aŭ făcutŭ jafŭ, orĭ ispravniciĭ, zapciiĭ, séŭ alţiĭ, dela locuitorĭ, séŭ verĭ dela cine, acésta este tréba Divanuluĭ ţĕriĭ, care o ceremŭ şi acum după cum amŭ maĭ arĕtat-o Ecselenţeĭ taie, ca Divanulŭ să le cerceteze şi Divanulŭ să le şi implinéscă, nu pentru altŭ sfêrşitŭ, ci ca cu jafulŭ acela să se despăgubéscă înşi-şĭ săraciĭ locuitorĭ, aceĭa ce sunt jăfuiţĭ şi să se îndestuleze cu aceĭ banĭ, chiar păgubaşiĭ, a cărora este dreptulŭ acela. Decĭ vie la Divanulŭ ţĕriĭ aceĭ jăluitorĭ păgubaşĭ să aréte şi vorŭ avea dreptatea lor, căcĭ Divanulŭ este deschisŭ şi nimenĭ nu se opresce a-'şĭ da jalba luĭ, măcar că amŭ auḑitŭ cum-că uniĭ din pămênteniĭ noştri aŭ mersŭ la cinstita comisie, ca să cumpere jafurĭ de acelea şi aŭ datŭ şi zapise de sume de banĭ, din care acésta póte cunósce fiteşĭ-cine ce pricinĭ de maĭ marĭ jafurĭ şi ce turburare are a se face, când aceĭ cumpĕrătorĭ aŭ a face felŭ de felŭ de mestecăturĭ pentru interesulŭ lor spre a se folosi şi a se câştiga pe sine-şĭ şi să rĕmâe săracĭ locutoriĭ ceĭ jăfuiţĭ în pagubă. Acésta socotimŭ că nicĭ firésca milostivire şi creştinésca stăpânire a măririeĭ Chesarocraescĭ nu o va suferi de a se vinde jafulŭ şi dreptulŭ săracilor păgubaşĭ, carĭ-'ĭ aŭ slujitŭ şi slujescŭ Impĕraţieĭ séle, iar cinstita comisie vedemŭ că o primesce şi o cércă acésta.

Lângă cele-l-alte vedemŭ şi altele împotriva buneĭ orênduelĭ, că nicĭ o-dată nu se primescŭ, nicĭ se orênduescŭ pîrâtoriĭ de a fi totŭ eĭ şi pîrâtorĭ şi comisarĭ asupra pîrilor lor, ci după orênduélă scimŭ, că la o comisie de cercetare trebue să fie persóne *adiaforĭ*, ce nu sunt interesaţĭ, iar la cinstita comisie vedemŭ că înşişĭ pîrâtoriĭ sunt şi judecătorĭ şi cercetătorĭ primiţĭ şi pe lângă aceea maĭ vedemŭ şi pe dumnéluĭ Gaodis, pentru carele vedemŭ însu-şĭ însupră-'ĭ jălbĭ dela locuitorĭ pornite de cum s'aŭ vĕḑutŭ că aŭ eşitŭ dumnéluĭ aicĭ în ţéră.

Decĭ rĕspunsulŭ şi părerea divanuluĭ la întrebarea ce ne facĭ Ecselenţa ta este acésta: că tóte acelea ce arétă cinstita direcţie, prin orderulŭ ce ni l'-aĭ datŭ astăḑĭ, după nota dumiséle, proviantŭ—maĭsterŭ, spre chibzuirea divanuluĭ, cum că potŭ să se întêmple zăticnitóre întêmplărĭ pentru hrana şi ţinerea oştirilor împĕrătescĭ şi o încurcătură şi nelesnire la curgerea trebilor slujbeĭ şi o pricină de turburare cu a se face acéstă reformă de schimbare a tuturor dregătorilor, carĭ aŭ cunoscinţă de tréba judeţuluĭ şi sciinţă de starea locuitorilor ţĕriĭ, sunt adevĕrate şi potŭ să se întêmple negreşitŭ, pentru că numaĭ câtŭ s'aŭ auḑitŭ aceste începerĭ de mijlóce ale comisieĭ, auḑimŭ după afară că trebile slujbeĭ nu curgŭ cu înlesnire şi orênduiala care trebuinţa grabnicŭ o cere, cu câtŭ maĭ vêrtosŭ după ce se face o rĕsvrătire ca aceea, socotesce Ecselenţa ta ce nelesnire şi împedicare trebilor are a se face şi ce felŭ de întrégă şi deplină cercetare potŭ să facă cercetătoriĭ ce se vor orêndui, când ispravniciĭ ceĭ pîrîţĭ se vor muta din judeţele lor şi nu vor fi de faţă cu pîrîtoriĭ lor acolo la cercetare, cu zapciiĭ şi slujbaşiĭ judeţelor, printr'a cărora mânĭ s'aŭ făcutŭ şi se face împlinire şi orênduiala de la locuitoriĭ judeţuluĭ. Pentru aceea dar, noĭ nu putemŭ da Ecselenţeĭ tale nicĭ o încredinţare şi pliroforie pentru cele din urmă întêmplătóre şi iată arĕtămŭ Ecselenţeĭ tale maĭ 'nainte, ca să nu fimŭ învinovăţiţĭ. 1791, Ianuarie 28.

Semnaţĭ: *Ccsma* al Ungro-Vlachieĭ. ot *Buzeŭ Dositeiŭ. Dumitrache* banŭ. *Marchelius* (?).

Lupta boerilor contra luĭ Enţenberg isbutesce în câtva. Curtea dela Viena se otăresce a da administraţiunea ţĕreĭ Grafuluĭ de Wallis, ca succesor luĭ Coburg. Se vestesce acéstă schimbare Divanuluĭ și elŭ adreséză luĭ de Wallis următorulŭ raportŭ:

Către M. Sa Pré Inaltulŭ comandirŭ, feld-marșalŭ alŭ oștirilor cesaro (sic) crăescĭ, graf von Wallis.

Dela Divanulŭ Prinţipatuluĭ ţĕreĭ romănescĭ.

Luminată cartea Inălţimeĭ tale dela 13 ale luĭ Februarie, cu multă plecăciune amŭ primit-o, din care mare bucurie amŭ primitŭ cu toţiĭ, audindŭ cum că Inălţimea ta escĭ oblăduitorulŭ ţĕreĭ nóstre, în loculŭ M. sale pré In. Prinţipeluĭ Coburg, carele s'aŭ arĕtatŭ cu tóte blândeţile și buna ocârmuire, și după lipsirea Inălţimeĭ séle, ne-aŭ orênduitŭ pe Ecselenţa sa feld-marșal leitenant Baronŭ von Enţenberg, care aŭ fostŭ poruncitŭ și *silitŭ* a urma orênduielele Inălţimeĭ séle cele bune (Domnul Dumnedeŭ să dăruéscă Inălţimeĭ séle tóte fericirile!). Amŭ înţelesŭ și pliroforiile ce ne dă Inălţimea ta, pentru orênduitulŭ Comisionŭ ce subt ântêia ședere a Domnuluĭ gheneral-maiorŭ fon Maiersam, cum că Inaltele gândurĭ ale pré puterniculuĭ și milostivuluĭ Impĕratŭ, sunt ca cele întocmite prin porunca Măriéĭ séle, pré Inaltuluĭ Prinţipeluĭ Coburg și prin mitropolitulŭ, episcopiĭ și ocârmuitoriĭ ţĕreĭ, parte politicéscă, să se urmeze întocmaĭ, spre a'șĭ avea adecă Divanulŭ întregimea sa la căutarea trebilor ţĕreĭ, și cinstitulŭ Comisionŭ să cerceteze pricinĭ ce vor fi cu uniĭ-alţiĭ din persónele ostașilor Impĕrăţieĭ, carĭ se află aicĭ în ţéra românéscă și pricinĭ de vre-o pagubă a venituluĭ și dreptuluĭ cămăreĭ împĕrătescĭ, care aceste cercetărĭ să le facă cu ferire a nu se aduce în prelungire și în adîncă cercetare; iar pricinile ce vor fi avêndŭ pămêntenii între dênșiĭ cu slujbașiĭ ţĕreĭ, pentru ale lor niscare-va nedreptăţĭ, să le caute Divanulŭ ţĕreĭ, fără de a se amesteca cinstitulŭ *Comisionŭ*.

Mulţămiţĭ suntem, Pré Inalte Dómne, ajutoruluĭ și bunătăţilor Inălţimeĭ tale, pentru acéstă împĕrătéscă poruncă, ce ne-o vestescĭ, care aceste tóte și noĭ d'ântêiașĭ-dată le-amŭ disŭ de ce nu aŭ venitŭ *Comisionulŭ* în Bucurescĭ, întocmaĭ după gândurile împĕrătescĭ; dar cinstitulŭ *Comisionŭ* n'aŭ vrutŭ să înţelégă nimica, ci împotriva Inaltelor gândurĭ ale Impĕrăţieĭ, urmândŭ altele, aŭ datŭ o pricină de turburare noroduluĭ de aŭ zăticnitŭ trebile și slujbele oștirilor, ce sunt rênduite pe ţéră și nu putemŭ a căuta grabnică slujbă cu orênduiala cea maĭ d'inainte, și pe lângă acésta ne și necinstesce și ne categorisesce împotriva buneĭ-voinţe a milostivuluĭ Impĕratŭ; de care amŭ și făcutŭ jalbă la pré puternica Impĕrăţie, a căreia copie trămitemŭ și Inălţimeĭ tale, spre înţelegerea pe largŭ de urmările cinstituluĭ Comisionŭ; dar ne rugămŭ și Inălţimeĭ tale, după buna norocire ce avemŭ, cu a câștiga pe Inălţimea ta de oblăduitoriŭ și ocrotitoriŭ alŭ nostru, să aflămŭ dreptate la necinstea nóstră și odihnă la liniscea noroduluĭ celŭ tulburatŭ. Noĭ nu vomŭ lipsi, Pré Inălţate Dómne, după datoria nóstră a sluji cu tótă osîrdia, după cum d'inceputŭ și până acum, așĭa și de aicea înainte, silindu-ne și străjuindu-ne cu trupurile și sufletele nóstre, pentru cele după putinţa ţĕreĭ a le împlini pe câtŭ va fi mijlocŭ și a mulţămi oștirile Impĕratuluĭ; dar fiind-că din multele patimĭ, ce aŭ avutŭ ţéra în vremea Domnuluĭ Mavrogheni, de o parte de către ostașiĭ ascherliĭ turcĭ, de altă parte de către însu-șĭ numitulŭ Domnŭ, aŭ sărăcitŭ desĕvêrșitŭ și s'aŭ împuţinatŭ și norodulŭ fórte, în câtŭ cu mare necazŭ, împlinimŭ trebuinţele oștirilor, ne rugămŭ Inălţimeĭ tale, să nu depărtezĭ ajutorulŭ și mila Inălţimeĭ tale d'asupra ticăloseĭ țĕreĭ acesteia, și de acum înainte, ci cu firéscă iubire de ómenĭ ce aĭ Inălțimea ta, să ne ajuțĭ și să ne creḑĭ cele peste putința țĕreĭ, și după cum amŭ cunoscutŭ milostivirile Inaltuluĭ Prințipeluĭ Coburg, așia să cunóscemŭ și ale Inălțimeĭ tale, *poruncindŭ Ecselențeĭ séle feld-mareșaluluĭ leitenant, presidentuluĭ Divanuluĭ, a păzi acele orênduielĭ*, după cum Impĕrăția s'aŭ milostivitŭ și vomŭ fi, după cum și suntemŭ, rugătorĭ ferbințĭ către Dumneḑeŭ, d'impreună cu tótă țéra, pentru scumpă viața Inălțimeĭ tale și pentru armele Pré Puterniculuĭ Impĕratŭ. 1793, Martie 3.

Cod. No. XVIII, pag. 445.

Subt acestŭ actŭ, este însemnată notița: «*acestŭ raportŭ aŭ rĕmasŭ*».

Dar chiar de nu s'a datŭ, elŭ esprimă simțirile Divanuluĭ și ca atare se cuviné să fie cunoscutŭ.

Divanulŭ raportéză luĭ Ențenberg, în 10 Martie 1791, cele urmatóre:

Amŭ cetitŭ orderulŭ Ecselențeĭ tale, prin care ne arĕțĭ cum că Ecselența sa Domnulŭ feld-mareșalŭ Grafŭ fon Wallis, din pricina foilorŭ ce i-s'aŭ trămisŭ, ale veniturilor țĕreĭ și cheltuielile ce trebue să se facă, dă de înțelesŭ cum că suma dăreĭ ce s'aŭ orênduitŭ de talerĭ 440,000 leĭ să se facă silință a se strînge până la sfêrșitulŭ luĭ Maiŭ, de care măcar că pentru cererea de acéstă numită sumă, Divanulŭ în 2 rêndurĭ aŭ maĭ raportatŭ Ecselențeĭ tale, dar și acum nu lipsimŭ a rĕspunde ântêiŭ pentru acele foĭ ce se arétă ca orderŭ că s'ar fi trămisŭ, noĭ nu scimŭ să fi transcrisŭ de la Divanŭ foĭ de veniturile țĕreĭ, séŭ de cheltuielile ce trebue să se facă, fără de numaĭ acésta scimŭ, că la 22 ale luneĭ Februarie, după călendarulŭ nostru, amŭ trămisŭ către pré puterniculŭ Impĕratŭ jalbă de rugăciune, arĕtându-ĭ halu țĕreĭ împreună cu două catastive coprinḑĕtére de dările ce aŭ datŭ țéra dela venirea armieĭ până acum și de cele ce sunt orênduite să dée până la Maiŭ, ca să cunóscă și însu-șĭ Măria sa iarășĭ, că țéra n'aŭ datŭ numaĭ acele ce aŭ intratŭ în cămara Impĕrătéscă, ci sunt maĭ multe cele-l-alte dărĭ din afară la hrana și trebuința oștilor Impĕrățieĭ séle, care aceste catastive cu jalba nóstră fiind-că de aicĭ s'aŭ pornitŭ la 25 ale luneĭ luĭ Februarie, după calendarulŭ nostru, n'aŭ avutŭ vreme când a ajunge și a veni vr'unŭ rĕspunsŭ, ce acum așteptămŭ cu mare nădejde, măngâere de acéstă grea și mare sumă, care este de totŭ fără putință a se împlini, căcĭ măcar că în orderulŭ Ecselențeĭ tale se coprinde, că de se va orêndui suma acésta cu bună cumpănire, nu póte să fie țĕreĭ cu greutate și cum că mulțĭ banĭ aŭ adusŭ armia aicĭ și aŭ rĕmasŭ în țéră; dar la acésta amŭ maĭ rĕspunsŭ Ecselențeĭ, prin celŭ alŭ doilea raportŭ, că ostașiĭ nicĭ de cum baniĭ seĭ nu i-aŭ datŭ la țĕranĭ de pomană, ce dreptŭ ce aŭ datŭ luĭ aŭ și luatŭ și încă aŭ luatŭ și maĭ multŭ decâtŭ aŭ datŭ, afară din cele ce aŭ datŭ țéra cu rênduială și fără de rênduială, numaĭ și singurŭ pentru trebuința oștirilor fără vr'o plată. *Fórte cu ciudă ne este*, Domnule, că ne vedemŭ asuprițĭ cu acestŭ cuvêntŭ, care ni se ḑice că armia aŭ adusŭ banĭ în țéră și aŭ rĕmasŭ în țéră, căcĭ acesta este unŭ semnŭ cum că țéra ar trebui să fie maĭ bogată decâtŭ în aste vremĭ, iar noĭ de față vedemŭ, că țéra aŭ ajunsŭ într'atâta stare, câtŭ ne maĭ avêndŭ săraciĭ locuitorĭ ce să mănânce și leșinândŭ de fóme, adună gheorghine din pădurĭ și cu cójă de copacŭ amestecându-le și măcinându-le le facŭ turte și le punŭ de le cocŭ în focŭ, și cum mănâncă și bea apă, se bolnăvescŭ și morŭ. La acésta este dovadă nu numaĭ în scrisŭ arĕtarea ispravnicilor județelor din sud Oltŭ, care aŭ trămisŭ de s'aŭ vĕḑutŭ față aicĭ în Divanŭ și însă-șĭ probă de acele turte ce mănâncă săracii locuitorĭ, ci și dumnéluĭ ofițerŭ Impĕrătescŭ alŭ județuluĭ, carele aŭ trămisŭ și Ecselențeĭ tale probă de acelea, din care fiind-că s'aŭ îmbolnăvitŭ și mor ómeniĭ, cerŭ ispravniciĭ voie dela mine, mitropolitulŭ țĕreĭ, ca să dămŭ slobodḑenie locuitorilor să mănânce carne Miercurea și Vinerea, încă și întru acestŭ sântŭ și mare postŭ, lucru ce nicĭ o dată nu s'aŭ maĭ urmatŭ în țéra românéscă, de care de mare nevoie suntemŭ și silițĭ a da acéstă slobodḑenie ca să nu péră norodulŭ. Decĭ lăsămŭ acum ca să se socotéscă de orĭ-ce persónă înțeléptă și iubitóre de ómenĭ, de la acestŭ felŭ de țéră de este cu putință să împlinimŭ atâta sumă, séŭ și alta măcar câtŭ de mică și când Ecselența ta nu o veĭ face acésta cunoscută și sciută la tóte înaltele locurĭ, te lăsămŭ sub păcatulŭ rĕspundereĭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ, iar noĭ ca nisce jurațĭ aĭ Impĕratuluĭ, încredințămŭ, că țéra aŭ secatŭ de totŭ și nu cutezămŭ nicĭ putemŭ să facemŭ vre-o cerere dela săracĭ, fiind-că de vomŭ și face, nu avemŭ de unde să luămŭ. Iar de este vre uniĭ dintre noĭ care vor fi arĕtândŭ și vor fi ponosluindŭ țéra cum că are vre-o punte de rĕspundere, aceia iasă de față să aréte de unde și cum să împlinimŭ. 1791, Martie 10.

Cosma alŭ Ungro-Valahieĭ. ot *Rômnic-Filaretos*. ot *Buzĕŭ-Dositciŭ*. *Dumitrache* banŭ. *Scarlat* vist. *Ioan* logofĕtŭ. *Manolache Gradisténu*. *Const. Stirbeiŭ*. *Radu Golescu*.

Cod. No. XVIII, pag. 457.

*

Eacă încă câte-va acte de natură administrativă, séŭ carĭ privescŭ pe administratoriĭ austriacĭ:

După ordinulŭ luĭ Coburg din Martie 6, Divanulŭ rênduesce 12 porțióne de fênŭ și orzŭ pe ḑi luĭ Baronul Tuhut, consilieruluĭ Raicovicĭ 6 porțióne și canțelariștilor curțiĭ și aĭ tactuluĭ câte 3; luĭ Marchelius și luĭ Raab câte 4. Divanulŭ a datŭ poruncă comisieĭ visterieĭ, că de la ḑi I a luniĭ să se ducă pe la casele acestor obraze.

In 26 Februarie 1790, Divanulŭ însciințéză pe Saxa Coburg că aŭ vestitŭ comisia socotelilor visterieĭ cum că s'a rênduitŭ la ea cancelaristulŭ Curțiĭ și alŭ Statuluĭ d'impreună cu orênduițiĭ boerĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 370.

Pentru a se lua socotéla boerilor epitropĭ de veniturile Cutieĭ, veĭ sci Ecselența ta că hrisovulŭ domnieĭ-séle Alexandru-Vodă Ipsilante, carele aŭ întocmitŭ ântêiŭ acéstă cutie și aŭ orênduitŭ veniturile eĭ, ce este scrisă de la létulŭ 1780 Ghenarie ântêiŭ, cuprinde ca socotéla epitropilor de veniturile i cheltuelile Cutieĭ să se caute la mitropolie înaintea mitropolituluĭ țĕriĭ și a părinților episcopĭ și iscălindu-se de sfinția lor și de 3 epitropĭ marĭ din 4 ce sunt orênduițĭ, să se aducă înaintea Divanuluĭ să o vaḑă și să o întăréscă; care acéstă socotélă să se trécă în deosebită condică a epitropieĭ, ca să se afle tot-d'auna socotelile scrise în rêndŭ la unŭ locŭ, să se vaḑă de aŭ prisositŭ séŭ de s'aŭ cheltuitŭ maĭ multŭ; după care acéstă cheltuială a urmatŭ și domniĭ ceĭ din urmă și aŭ întăritŭ asemenea prin deosebite hrisóvele domnilor séle. Decĭ fiind-că Ecselența ta poruncescĭ ca să se caute socotéla epitropilor, nu lipsimŭ după datorie a arĕta Ecselențeĭ tale obiceiul și orênduiala hrisóvelor pentru socotéla epitropilor în ce chipŭ este. 1790, Octombrie 8.

Cod. No. XVIII, pag. 403.

Documente relative la rechisițiune.

Dămŭ locŭ aci la o nouă serie de acte relative la requisițiunĭ. Intre aceste sunt de observat cu deosebire acele relative la aruncarea uneĭ neașteptate rechisițiunĭ de aprópe jumĕtate milionŭ de leĭ, numaĭ pe 12 județe de dincóce de Olt, la începutulŭ anuluĭ 1791. De unde Divanulŭ credea a cislui pe țéră 31.250 talerĭ pentru plata vitelor importate din Ardél pentru trebuința oștireĭ austriace, de odată i se cere o dajdie generală de 440.000 leĭ!

Se cuvine a observa, că în genere Divanulŭ aŭ apĕratŭ țéra în contra rechisițiunilor grele de totŭ felulŭ impuse de Ențenberg séŭ și de Coburg.

Eată acéstă nouĕ serie de acte:

Divanulŭ supune anafora luĭ Ențenberg. — Aŭ primitŭ ordinele luĭ de a se cislui pe țéră prin comisia visterieĭ și a se împlini baniĭ pentru vitele împĕrătescĭ ce s'aŭ datŭ la oștire. «Insă aducemŭ aminte Ex. tale, că socotéla s'aŭ făcutŭ pe 27.000 de ostașĭ, carĭ sunt în tótă țéra românéscă, adecă aicĭ în 12 județe și în 5 județe de peste Olt.» Divanulŭ propune după rugăciunea ce a făcutŭ la Inalta curte să se priméscă pentru vitele împĕrătescĭ date oștireĭ, talerĭ 31.250, ajutorŭ la cămara Impĕrătéscă. «Decĭ, de s'aŭ primitŭ rugăciunea nóstră la pré Inalta curte, dreptatea urméză, ca la acéstă făgăduită sumă de banĭ să intre după datorie și județele de peste Olt, cu analoghia ce se va cădea pentru oștirile ce sunt acolo». Divanulŭ rógă să se poruncéscă la Craiova, ca să se cisluéscă și acolo. Divanulŭ maĭ adaogă, că aŭ primitŭ doue raporturĭ ce și erĭ s'aŭ primitŭ la Divanŭ dela 2 județe, Prahova și Săcuenĭ, că și acum totŭ cu vite din țéră dela locuitorĭ se hrănescŭ ostașiĭ și pe de o parte li se ié vitele, pe de altă parte li se face cislă să dée banĭ pentru vitele de hrana oștirilor și cum vor maĭ putea trăi locuitoriĭ cu acestŭ felŭ de greutățĭ? «Și ne rugămŭ și pentru acésta să dée Ex. ta un nizamŭ». 1791, Ianuarie 11.

Cod. No. XVIII, pag. 424.

Ențenberg nu se mulțămesce cu 31.250 de talerĭ, ci cere o dajdie generală de 440.000 de leĭ, numaĭ din cele 12 județe, pe șése lunĭ de iarnă, care dajdie să se împlinéscă în treĭ soróce, până la 15 Aprilie. — Austria, care simția că la închierea apropiétă a păceĭ va trebui să priméscă a eşi din ţéră, se grăbea să jăfuéscă ţéra cu felurite numirĭ. Divanulŭ în unanimitate, negreşitŭ maĭ puţinŭ Marchelius, prin anaforaua către Enţenberg, din 21 Ianuarie 1791, rĕspunde ordinuluĭ acestuia din 25 Ianuarie st. noŭ, cu óre-care energie laudabilă.

«*Tótă obştea Divanuluĭ ţĕreĭ*» ḑice luĭ Enţenberg, că «nu lipsimŭ a arĕta Ex. tale, că după intrarea armieĭ chesarocrăescĭ, cerêndŭ Divanulŭ de la In. sa prinţipulŭ Coburg feldmareşal şi oblăduitorulŭ ţĕreĭ, ca să ni se aréte datoria ţĕreĭ cea după putinţă, pentru hrana şi trebuinţa oştirilor; In. sa ne-aŭ datŭ orderŭ în scrisŭ, sub însăşĭ iscălitura In. séle, încheiatŭ în 11 ponturĭ, pentru tóte cele ce sunt a da ţéra, în care order cu hotărîre ni se arétă, la capulŭ II-lea, chiar scriindŭ aşa: «Ţéra supĕrare de birŭ n'are, fără numaĭ zacherea, adecă de omŭ câte unŭ coreţŭ de grâŭ, unŭ coreţŭ de orzŭ şi unŭ carŭ de fênŭ mare; acéstă zacherea să fie în locŭ de birŭ,» peste care acéstă sumă hotărîtă aŭ maĭ datŭ ţéra şi câte unŭ coreţŭ de porumbŭ şi câte unŭ coreţŭ de meiŭ şi deosebitŭ aŭ datŭ ţéra încă alte orênduelĭ de zacherele până acum, care amŭ făcutŭ silinţă cu multă greutatea locuitorilor de s'aŭ împlinitŭ din ţéră cu orênduélă spre mulţămirea şi îndestularea oştirilor, afară din zacherele, carele, vitele, fênurile şi alte nenumĕrate ce s'aŭ luatŭ fără orênduială, dela ţoţĭ de obşte, atâtŭ dela ţéră, câtŭ şi dela noĭ toţĭ, de care ne aflămŭ păgubaşĭ până acum, care putemŭ ḑice maĭ multe sunt acele fără orênduială luate decâtŭ cele cu orênduială, în câtŭ va fi o mare mirare Ex. tale când le veĭ vedea în scrisŭ, de unde s'aŭ pututŭ de s'aŭ împlinitŭ atâta şi atâta, d'intr'o ţéră cu puţinŭ norodŭ, prăpădită şi sărăcită de rĕzmeriţile ce aŭ fostŭ şi sunt! După care orderŭ alŭ In. séle scoţêndŭ asemenea copie, étă-'lŭ trimitemŭ Ex. tale pentru deplină încredinţare şi îndestulare de acéstă hotărîre.

Decĭ, osebitŭ că acéstă cerere de birŭ este împotriva acesteĭ hotărîrĭ a oblăduitoruluĭ ţĕreĭ, prinţipulŭ Coburg, şi peste datoria ţĕreĭ, dér încredinţămŭ pe Ex. ta şi acésta, că putere n'aŭ maĭ rĕmasŭ ţĕreĭ nu numaĭ atâta sumă mare de banĭ a da, ci nicĭ măcar câtŭ de puţinŭ, că nicĭ de cele orênduite până acum n'aŭ pututŭ ţéra a se plăti şi încă sunt neîmplinite, precum acele 63 de pungĭ ce ni să cere să dămŭ acum pentru paguba vitelor împĕrătescĭ, ce vor să se dée la oştirĭ, care cu mare greutate silimŭ de a se împlini peste 48 pungĭ ce amŭ plătitŭ căratulŭ zachereleĭ din Focşanĭ şi peste treĭ rêndurĭ de cheltuelĭ ce aŭ datŭ în banĭ ţéra şi peste altele nenumĕrate, atâtŭ daturĭ şi luaturĭ, ce arĕtămŭ maĭ susŭ că ni s'aŭ făcutŭ, cu câtŭ maĭ vêrtosŭ să maĭ însărcinămŭ ţéra acum la acéstă vreme şi cu altă dare de banĭ. Acésta va fi negreşitŭ o pricină de mare desnădăjduire ţĕreĭ; pentru care nu lipsimŭ a rĕspunde Ex. tale, că ţéra ne avêndŭ maĭ multă putere, nicĭ unŭ felŭ de cislă de banĭ noĭ nu cutezămŭ a se face maĭ multŭ, fiindŭ peste putinţă şi peste bunele făgăduelĭ a le Impĕrăţieĭ şi ale In. prinţipŭ şi împotriva jurămêntuluĭ ce amŭ făcutŭ, prin care s'aŭ legatŭ ca cele după putinţa ţĕreĭ să dămŭ numaĭ şi după cum amŭ maĭ arĕtatŭ Ex. tale şi cu alte raporturĭ, de se va necăji şi se va însărcina ţéra şi cu alte cererĭ peste putinţă, se va sparge negreşitŭ şi se va pricinuì zăticnire mare trebuinţelor ostăşescĭ. 1791, Ianuarie 21.

Cod. No. XVIII, pag. 425—427.

Ențenberg insistă mereŭ și cu a doua ordine către Divanŭ, ca să se arunce asupra țĕriĭ birulŭ de 440.000 de talerĭ, pre carĭ i-a refuzatŭ maĭ susŭ la 21 Ianuarie. La a doua ordine Divanulŭ rĕspunde punêndŭ în fața textuluĭ socotințeĭ luĭ Ențenberg rĕspunsurile séle propriĭ, în modulŭ următorŭ:

Ponturile socotințeĭ Ecsel. tale	*Rĕspunsurile Divanuluĭ.*
«Cisla dărilor ce de către mine s'aŭ orênduitŭ, se rézimă în datoria de obște a fieșce-căreia țĕrĭ, și cu atâtŭ maĭ puținŭ, se póte privi în țéra românéscă, ca o deosebită asuprire, fiind-că avemŭ dovadă înaintea nóstră, precum că orênduita sumă luând-o cu bună cumpănire, nu va călca puterea țĕreĭ, lângă aceea ce aŭ datŭ alte țĕrĭ, asemenea în pricina rĕzmirițeĭ, și cu bucurie aŭ fostŭ la rĕspundere.»	Cererea acésta nu se rézimă în datoria țĕreĭ, fiind-că țéra nu numaĭ datoria acea întocmită prin orderulŭ Pré In. Prințipŭ Coburg 'șĭ-aŭ împlinit-o, și încă și peste acea întocmită datorie, aŭ totŭ datŭ și dă și astă-ḑĭ, în câtŭ aŭ îngenuchĭatŭ de totŭ și este de totŭ peste putință a se împlini acéstă sumă; iar că aŭ fostŭ alte țĕrĭ cu bucurie la rĕspundere, cu atâtŭ maĭ vêrtosŭ este învederată dovadă pentru țéra acésta, că tóte cererile câte aŭ fostŭ pentru trebuința oștirilor, le-aŭ împlinitŭ bucurósă; iar acum n'a maĭ rĕmasŭ mijlocŭ de acéstă mare cerere, și nicĭ de alta măcar și maĭ mică nu este.
«Nu voimŭ să tăgăduimŭ cum că țéra, nu aŭ ajutoratŭ armadia cu zacherele, dar tótă trebuința zacherelelor, n'aŭ dat-o numaĭ țéra românéscă, ci aŭ trebuitŭ să se aducă din țĕrile dinapoĭ o sumă fórte mare de zacherea; către acésta, se maĭ împreună a se socoti și acéstă delicată luare aminte, cum că oștirile aŭ adusŭ în țĕră multŭ maĭ mare sumă de banĭ și încă se aduce până acum, decâtŭ aceea ce s'aŭ luatŭ dintr'ênsa; decĭ déră țéra n'are pricină dréptă de a se jălui de asuprirĭ nicĭ într'unŭ chipŭ.»	Că aŭ ajutatŭ și aŭ hrănitŭ țéra pe armadie cu zacherele și cu tóte cele trebuinciόse este cunoscutŭ; iară că aŭ adusŭ oștirile banĭ și aŭ rĕmasŭ în țĕră, care banĭ ar fi sumă multŭ maĭ mare decâtŭ ceea ce s'a luatŭ dintr'ênsa, la acésta se póte socoti că nicĭ de cum nu 'ĭ-aŭ datŭ la țĕranĭ de pomană, ci dreptŭ ce aŭ datŭ aŭ și luatŭ, încă aŭ luatŭ prețŭ și maĭ multŭ de câtŭ aŭ datŭ. Și cele ce aŭ datŭ țéra cu rênduială și făr' de rênduială, aŭ fostŭ numaĭ și singurŭ pentru trebuința oștirilor, fără de nicĭ o plată, și când acestea tóte se socotescŭ dreptŭ nimica, iată cu acésta adevĕratŭ i se face asuprire; iar că s'aŭ adusŭ din țĕrile d'inapoĭ sumă de zacherea, când o sumă de oștire a fostŭ într'o țĕră dĕrăpănată, cu unŭ norodŭ pré puținŭ, trebuința va fi silitŭ de a se aduce zachereaua și din alte părțĭ; iar țéra acésta aŭ datŭ zacherea câtŭ aŭ fostŭ putința întocmaĭ după cererile câte ni s'aŭ făcutŭ.

«Dovada cea deschisă este cum că tóte veniturile ţěreĭ împreună socotindu-se, nu face a 6-a parte din léfa ce iée soldaţiĭ, care tótă se cheltuesce în ţéră.»

«Cinstitulŭ Divanŭ are pré multă privighere la tóte, în câtŭ nu face trebuinţă a-ĭ aduce pré multe doveḑĭ doveditóre spre priceperea trebei».

«Poruncile pré Inaltuluĭ Prinţip şi cu deosebire acelea pe carĭ se razimă cinstitulŭ Divanŭ, nu le este oprélă la orênduiala dărilor, ci şi întemeiază datoria ţěreĭ şi iar la acea poruncă în pontulŭ alŭ doilea chiar se ḑice cum fieş-care locuitorŭ are să dée unŭ corezŭ de grâŭ şi unŭ corezŭ de orzŭ şi altele, care dare se va primi în locŭ de dajdie, iar câtŭ pentru cea-l-altă trebuinţă şi în ce chip are să se dée, se va lua poruncă următórele pentru acea d'ântêiŭ dare ce s'aŭ făcutŭ. Din care urméză că darea cea d'ântêiŭ asupra *naturalelor* este să fie primită în locŭ de dajdie, iar nu că trebue să se facă nicĭ o orênduială de dajdie, că vre-o poruncă ca acésta nu s'aŭ datŭ.»

In cel-l-altŭ raportŭ ce amŭ datŭ Ecs. tale, la 21 ale aceştia, amŭ arĕtatŭ, că cele luate din ţéră, atâtŭ cu rênduială, cât şi fără orênduială, însă numaĭ ce s'a pututŭ a fi sciute de noĭ, de le veĭ vedea Ecs. ta în scrisŭ, ţi se va pricinui o mare mirare, acum dar fiindŭ siliţĭ printr'acésta alŭ doilea poruncă, iată, prin deosebitŭ catastihŭ facemŭ arĕtare de suma ce aŭ eşitŭ din ţéră, din vremea ce aŭ călcatŭ pré puternica chesaro-crăéscă armie aicĭ şi până acum, alŭ căruia catastihŭ taĭe suma 4.544.048. Decĭ pricepe Ecs. şi socotesce acum, ca câtă parte din ce iéŭ soldaţiĭ taĭe suma acésta ?

«Cu tóte că privigherea Divanuluĭ este pré multă, dar şi suma ce aŭ dat-o ţéra este pré speriată, în câtŭ şi noĭ şi ţéra ne-amŭ ameţitŭ ne maĭ avêndŭ mijlocŭ de unde să împlinimŭ.

«Cum cuprinde porunca, aşĭa s'a şi urmatŭ, că nu numaĭ cele ce s'aŭ rênduitŭ atuncia la venirea armieĭ, ci şi cele-l-alte următóre şi necontenite cererĭ s'aŭ împlinitŭ şi se împlinescŭ; iar porunca scrie chiar aşĭa, că ţéra birŭ mare să dée; ci numita zacherea va fi în locŭ de birŭ şi dreptŭ aceste maĭ susŭ arĕtate, datoria ne face să dămŭ Esc. tale cea maĭ din urmă arĕtare, că nicĭ de cum mijlocŭ şi putere n'a maĭ rĕmasŭ ţĕriĭ a împlini suma acésta, nicĭ nu cutezămŭ a face o orênduială ca acésta în ţéră, fiindcă aŭ calicitŭ de totŭ şi în vreme când dela Ecselenţia ta, carele escĭ comandirŭ şi presidentŭ alŭ Divanuluĭ, vedemŭ că la arĕtările ce facemŭ pentru cea de totŭ sărăcie a ţĕriĭ, nu numaĭ credinţă nicĭ ascultare nu ne daĭ, ci maĭ vêrtosŭ, în locŭ de mângâere şi de uşurinţă la greutăţile ţĕreĭ, împotrivă vedemŭ că Ecs. ta nu contenescĭ cu cererĭ una peste alta a pururea şi în tótă vremea, în câtŭ ne-amŭ ameţitŭ şi nu scimŭ ce să maĭ facemŭ ? rĕmâne să năzuimŭ şi să alergămŭ la mila şi

> bunĕtatea pré puternicului Impĕratŭ, de unde avemŭ bună nădejde că vomŭ afla îndreptare şi uşurinţa ţĕrii la atâtea dări ce aŭ fostŭ şi sunt pe săraca ţéră, care de însuşĭ ochiĭ Ecs. tale sunt vĕḑute; iar noĭ cu unŭ cuvêntŭ sfêrşimŭ şi ḑicemŭ, că nu cutezămŭ, nu îndrăsnimŭ, nicĭ ne amestecămŭ maĭ multŭ la acésta.

Acéstă anafora care, cum ḑiserămŭ face onóre Divanuluĭ ţĕriĭ şi ne silesce a uita, că aprópe acelaşĭ Divanŭ aŭ fostŭ cerutŭ, cu puţinŭ maĭ nainte dela Principele Coburg, reînfiinţarea iobăgieĭ, este semnată de mitropolitulŭ Cosma, de Dositeiŭ alŭ Buzĕuluĭ, de Manolache Grădişteanu, Constantin Ştirbeĭ, Ioan Damaris, Dumitrache banŭ, şi chiar şi de marele partisanŭ alŭ Austriacilor Ioan Cantacuzen vel spătarŭ. Numele acestor boerĭ carĭ cu atâta energie apĕrară ţéra de ultima spoliare a regimuluĭ austriacŭ se cade să fie consemnate cu onóre în istoria némuluĭ, cu atâtŭ maĭ multŭ, că sunt aşĭa de rarĭ esemplele de asemenea virtute cetăţenéscă, în seculul alŭ 18:

Requisiţiune de morĭ, vite etc.

Divanulŭ arétă că tótă zacheréua pentru oştire este măcinată la morile din ţéră fără plată de *oemŭ*. Apoĭ «morile se ţinŭ cu cheltuială mare şi muncă multă; le trebue ferŭ, oţelŭ, săpunŭ, seŭ, cherestele şi maĭ vêrtosŭ dregerea zăgazelor, cumpĕrătórea petrelor şi în cele după urmă că morariĭ ceĭ ce înşişĭ păzesce morile, fiind ómenĭ supuşĭ la rĕspunderile datorieĭ lor ţĕreĭ şi neavêndŭ din ce aşĭ lua partea de oemŭ după obiceiŭ, aŭ începutŭ a năpusti morile şi năpustindu-le, nu aŭ stăpâniĭ morilor cu cine să le ţie. Se macina zacherelele împĕrătescĭ şi în cea-l-altă resmeriţă, dar nu ca acum, fără plată, şi se plătia de tótă chila câte talerĭ 1, ci fiind-că pentru acésta aŭ jăluitŭ la Divanŭ stăpâniĭ morilor (1) făcêndŭ cerere de a-'şĭ putea căpĕta dreptatea ce li se cuvine, nu lipsimŭ, cu plecăciune, a însciinţa Măriei tale, dreptatea ce aŭ la cererea ce facŭ; ci să bine-voiescĭ Inălţimea ta a se da luminată poruncă, ca de acum înainte la orĭ-ce móră va măcina zacherea pentru tréba oştirilor, să plătéscă de tótă chila po tal. unulŭ, după cum aşĭa s'aŭ urmatŭ şi în vremea cea-l-alteĭ resmeriţe. Iar pentru câtă zacherea s'a amăcinatŭ până acum, s'aŭ datŭ poruncă Divanuluĭ, către stăpâni moşiilor, ca prin catastivŭ să aréte suma de chile ce s'aŭ măcinatŭ la fieş-care móră ca şi pe acelea să li se plătéscă, căcĭ de nu se va plăti dreptatea stăpânilor morilor ca săle pótă ajunge cu cele trebuinciόse къелтѹелй, (sic) urméză să rĕmâie morile întru dărăpănare şi pustiire şi atuncĭ va fi silitŭ divanulŭ de nevoie să le facă din noŭ, cu grele cheltuielĭ. 1790, Ghenarie 28.

---

(1) Nu de morarĭ le era grija divaniţilor, ci de propriulŭ lor interesŭ, căcĭ ale lor eraŭ morile, ale boerimeĭ !..

Cod. No. XVIII, pag. 365.

La venirea armieĭ aicĭ în ţéră s'a luatŭ pentru corposulŭ Maersam gheneralŭ 543 vite dela 6 judeţe, pentru mâncarea oştilor Impĕrătescĭ. Şi locuitoriĭ de la care s'aŭ luatŭ vitele îşĭ cerŭ acum plata lor de la serdarul Hristodor, care le-aŭ luatŭ prin unŭ Dumitru Lânaru, magazierŭ şi acum la Roşiĭ-de-Vede. Acesta arétă, că din acele vite s'aŭ datŭ carne la ostaşĭ 68,640 funţĭ în preţŭ de 1716 talerĭ. Serdarulŭ Hristodor arétă, că acelŭ magazierŭ încă n'aŭ isprăvitŭ cu socotéla şi locuitoriĭ de la carĭ s'aŭ luatŭ vitele se vĕdŭ păgubaşĭ şi supĕră deapururea Divanulŭ, cerêndu'şĭ dreptulŭ lor; găsesce Divanulŭ cu cale a se aduce acelŭ magazierŭ aicĭ la Bucurescĭ, ca să se rênduiască la comisia visterieĭ împreună cu Hristodor să-'ĭ dea socotéla.

Totŭ pentru acestŭ Dumitru Lânarul aŭ arĕtatŭ ispravniciĭ din sud Teleorman, că face multă năpăstuire locuitorilor la primirea zacherelelor şi dela comisia visterieĭ s'aŭ poruncitŭ în două rêndurĭ ispravnicilor a-lŭ lipsi şi să orênduiască altŭ magazierŭ în loculŭ luĭ. «*Se vede că este diafendipsitŭ de dumnélor comandiriĭ ostăşescĭ, că nu aŭ pututŭ a-'lŭ lipsi din trébă*» Divanulŭ cere luĭ Coburg să ordone comandantuluĭ austriacŭ, să trămiţă pre Lânarul la Bucurescĭ, la socotélă şi să se rênduiască de ispravnicĭ altŭ magazinerŭ. 1790, Februarie 12.

Cod. No. XVIII. pag. 363.

Scutelniciĭ boerescĭ şi requisiţiile.

Boeriĭ ca să-'şĭ facă interesulŭ lor, intervinŭ la 24 Februarie 1790, cu raportŭ către Saxa Coburg, cerêndŭ ca scutelniciĭ să nu dée fie-care câte unŭ carŭ de fênŭ în natură, căcĭ nu aŭ fênŭ şi uniĭ nicĭ boĭ, căcĭ li s'aŭ luatŭ fênulŭ totŭ pentru oştire, că le mor vitele de fóme; asemenea să fie scutiţĭ de a transporta lemne la Bucurescĭ, putêndŭ să se facă aceste transporturĭ celŭ multŭ de scutelniciĭ de prin judeţele maĭ apropiate de Bucurescĭ. Scutelniciĭ jăluitorĭ propunŭ să dée banĭ pentru lemne. Divanulŭ mijlocesce ca să nu se céră unŭ carŭ de fênŭ, de câtŭ dela 2 scutelnicĭ, dar şi pe acesta să-'lŭ plătéscă în banĭ câte 2 talerĭ carulŭ, cu care banĭ, ispravniciĭ judeţelor să puie salahorĭ cu plată să-'lŭ coséscă prin locurile şi livedile ne-cosite şi să-'lŭ care la orênduitele magaziĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 373.

Scutirĭ de quartiruire.

Divanulŭ rógă pe principele de Saxa Coburg, să scutéscă de quartirŭ casa unuĭ boerŭ «fiind-că aŭ rĕmasŭ copile de vêrstă şi copiĭ sĕracĭ şi făr' de tată şi făr' de mamă, carĭ trăescŭ cu milă dela creştinĭ.» 1790, Martie 10.

Cod. No. XVIII, pag. 380.

Spese dela visterie. Cislă pe neguţitoriĭ pentru casele Divanuluĭ.

Divanulŭ informéză pe Coburg, că cumpĕrarea de sacĭ pentru magaziĭ şi cheltuiala întocmireĭ quartirurilor şi a caselor Divanuluĭ, în sumă de 3898 talerĭ, plătiţĭ după porunca Prinţipeluĭ din venitulŭ după rîmătorĭ, nu se cuvine să-'ĭ plătéscă neguţitoriĭ şi alte bresle prin cislă, cum ceru maĭ în urmă Coburg. Divanulŭ arétă că baniĭ sacilor dela magaziĭ, tot-d'auna şi în vremea oştirilor turcescĭ şi în cea-l-altă rĕzmeriţă, s'aŭ plătitŭ din visteria ţĕreĭ şi dela cămară, asemenea şi întocmirea quartirilor ostăşescĭ. Numaĭ cheltuiala pentru casele Divanuluĭ aŭ fostŭ obiceiŭ de a se plăti prin cislă dela neguţitorĭ şi bresle. Divanulŭ cere deslegare. 1790, Martie 11.

Cod. No. XVIII, pag. 381.

Cherestea requisiţionată.

Aga Scarlat Câmpineanu s'aŭ jăluitŭ, că la moşia sa Cândesciĭ, din judeţulŭ Buzeŭ, s'aŭ luatŭ o sumă de cherestea, ce făcuse pentru casa sa, şi s'aŭ făcutŭ cu ea şandramale pentru oştire. Acum cere poruncă către ispravniciĭ judeţuluĭ, ca cu cislă pe sate să pue să taie altă cherestea în loculŭ celeĭ ce i s'a luatŭ. Cere Divanulŭ deslegare. 1790, Martie 10.

Scutirĭ de sate de podinarĭ.

Divanulŭ cere scutirea satelor Neteḑesciĭ (Ilfov) şi Sloboḑia (Dâmboviţa), de podveḑĭ ostăşescĭ, pentru ca să pótă căra podine pentru meremetulŭ podurilor celor marĭ din Bucurescĭ. Divanulŭ cere să fie rĕnduiţĭ câte doĭ soldaţĭ în fiecare satŭ, carĭ să împedice ridicarea din satŭ, de ómenĭ şi care la podveḑĭ. 1790, Martie 11.

Cod. No. XVIII, pag. 382.

Compturile visterieĭ.

Divanulŭ presintă socotélă în 11 Martie 1790 pentru tal. 27,452 aĭ cumpĕrătóreĭ zaherelelor şi pentru tal. 22,477 şi banĭ 18 aĭ oerituluĭ şi promite Divanulŭ, că visteria va presenta socotélă de câte orĭ se vorŭ da banĭ la casa rĕsboiuluĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 383.

Zacherele. — Raportŭ către Oberst-Leitnant von Elişer.

Divanulŭ amintesce că locuitoriĭ din plaiurĭ nu potŭ da zacherea în natură şi că sunt şi judeţe carĭ aŭ lipsă de producte. Decĭ, pentru aceea s'aŭ hotărîtŭ ca rechisiţiunea de zacherea să se facă în banĭ. Divanulŭ aŭ rĕnduitŭ cumpĕrătorĭ cu banĭ împrumutaţĭ dela cămara Impĕrătéscă, ca după ce se vor cumpĕra zacherelele, costulŭ lor prin analoghie să-'lŭ împlinéscă dela plaiurĭ şi dela satele lipsite de provisiunĭ. 1790, Maiŭ 10.

Cod. No. XVIII, pag. 390.

Impuţinarea oilor şi vitelor marĭ.

In 10 Octombrie 1790 Divanulŭ raportéză către Ecselenţa sa feld-mareşal leitnant Baron von Enţenberg (1) cele următóre arĕtămŭ Ecselenţieĭ tale, că de când s'aŭ începutŭ rĕzmeriţa şi aŭ venitŭ în ţéră oştirile turcescĭ tótă trebuinciósa carne pentru hrana şi demâncarea a tuturor oştirilor în câtă vreme s'aŭ prelungitŭ rĕsboiulŭ până la venirea oştirilor chesaricescĭ, numaĭ din oĭ aŭ fostŭ fiind-că Turciĭ acéstă carne obicĭnuescŭ la mâncarea lor şi atâta s'aŭ împuţinatŭ oile în ţéră şi aŭ rĕmasŭ locuitoriĭ săracĭ, în câtŭ poţĭ Ecselenţia ta a te pliroforisi nu numaĭ de adevĕrulŭ lucrurilor, ce este de faţă vĕḑute şi cunoscute în ţéră, la ce stare aŭ rĕmasŭ săraciĭ, ci şi din pilda vênḑăriĭ venituluĭ de acum câtă scădere are din suma ce eşia maĭ 'nainte la vênḑare, din care acésta poţĭ Ecselenţia ta cu dréptă socotélă a cunósce lipsa şi împuţinarea oilor. După venirea chesariceştilor oştirĭ şi până la eşirea lagăruluĭ iarăşĭ dela locuitoriĭ ţĕriĭ s'aŭ luatŭ de către ostaşĭ vitele de boĭ şi vacĭ pentru hrana lor orĭ-unde găsia. Şi li se plătia câte 2 florinţĭ şi câte 2 leĭ vita, în câtŭ şi vitele marĭ s'aŭ apropiatŭ a se sfêrşi de totŭ şi aŭ rĕmasŭ locuitoriĭ carĭ avea fiesce-care pe la casele lor câte 5—6 capete de vite, lipsiţĭ, ne avêndŭ cu ce să-'şĭ hrănéscă şi să-'şĭ mângâe copiiĭ şi acestŭ felŭ aŭ cursŭ tréba vitelor, până când după eşirea lagăruluĭ abia s'aŭ pusŭ tréba la orênduială şi aŭ începutŭ a se da vite împĕrătescĭ la hrana oştirilor.

---

(1) Dela acéstă dată nu maĭ aflămŭ pe Erţenberg semnândŭ alăturea cu Divaniştiĭ, şi aceştia adreséză luĭ anaforalele lor, iar la 1791 Martie 3, cum vĕḑurămŭ, Graf von Wallis feldmareşal oştireĭ devine guvernor în loculŭ luĭ Coburg. (Veḑĭ Cod. XVIII, pag, 455).

Acum, unde aştepta locuitoriĭ, cu bucurie, ca în vreme de armistiţie şi de pace, după ce s'aŭ împuţinatŭ şi oştirile, să rĕmâe câte o vită pentru prăsilă şi pentru hrana lor şi a copiilor lor, vedemŭ chiar într'acéstă vreme poruncele Exelenţieĭ tale pe la judeţe, ca iarăşĭ locuitoriĭ să dée vite pentru hrana oştirilor şi să rĕmâe pâmêntenii cu totulŭ lipsiţĭ şi de prăsilă şi de hrana vitelor. Pentru care, măcar că s'aŭ făcutŭ dela Ecselenţia ta bune orênduelĭ cu ponturĭ cuviinciόse, dar cine este acela din ostaşĭ micĭ séŭ marĭ a păzi orênduială şi a urma ponturile? pentru că locuitoriĭ necontenitŭ se plângŭ iarăşĭ, că vitele li se iaŭ fără de preţŭ de către ostaşĭ şi ce vor aceea le aruncă pe dênsele şi nu iaŭ numaĭ câtŭ le este de trebuinţă, ci orĭ la care săracĭ găsescŭ vita cea maĭ bună şi de nădejde le ié cu totulŭ, ca să le prisoséscă şi prisosulŭ acela de carne ţiindu-lŭ şi stricându-se ìlŭ lépădă, iar tisturile iaŭ fără de plată, căcĭ batalióнele şi diviziunile şedŭ risipite şi depărtate una de alta, unde nu este cu putinţă a pune locuitoriĭ pe la tóte satele câte unŭ măcelarŭ, că va merge cheltuélă multă şi nu se vor alege săraciĭ cu nimicŭ.

Ci după cum amŭ cunoscutŭ pe Ecselenţia ta şi în alte bunătăţĭ ajutătorŭ ţĕriĭ, ne rugămŭ să bine-voescĭ a face şi acestŭ bine, ca prin mijlocirile Ecselenţieĭ tale, să se păzéscă orênduiala acea ce s'aŭ făcutŭ, ca să se dée iarăşĭ vite împĕrărescĭ la hrana oştirilor, spre a rĕmâne şi săracilor locuitorĭ câte o vită pentru hrana lor; şi pentru acestŭ ajutorŭ ce veĭ face Ecselenţia ta la unŭ norodŭ întregŭ, veĭ avea mare pomenire pentru atâtea suflete crestinescĭ a nu-'ĭ lăsa lipsiţĭ de vitele cele trebuinciόse, de hrana şi mângâerea lor. 1790, Octombrie 10.

Cod. No. XVIII, pag. 403.

Raportŭ de la Divanŭ către ober-leitnant fon Elischer

Pentru zachereaua de grâŭ chile 2500 şi orzŭ chile 7000, ce ni se poruncesce de către cinstita comisie direcţională de a se cislui pe ţéră pentru trebuinţa oştirilor, noĭ după cum amŭ fostŭ supuşĭ la tóte trebuinţele până acum, ce s'aŭ cerutŭ pentru oştirĭ, şi de acum înainte şi la acéstă orênduială de zacherea suntem supuşĭ a urma porunciĭ, numaĭ ne rugămŭ şi arĕtămŭ cinstiteĭ comisiĭ, că ţéra aŭ ajunsŭ la mare scăpătăciune şi mare lipsă de bucate şi de altele, una că sunt 4 anĭ de când pătimesce ţéra cu răsmiriţa, a doua că ĕsttimpŭ, din seceta ce aŭ fostŭ, aŭ ajunsŭ unele judeţe a nu avea bucate pentru hrana familiilor. Şi ne rugămŭ să bine-voiască cinstita comisie a mijloci la locurile unde se cade, de a se maĭ scădea din suma acésta, de vreme că de se va cislui acéstă zacherea tótă, fórte le va cădea cu greŭ şi suntem îngrijaţĭ că nu va eşi. Ci acum să se ridice măcar pe jumĕtate şi pe jumĕtate se vor nevoi a o da, cine vor avea în natură şi cine nu, în banĭ. Şi după cum în multe rêndurĭ s'a ajutatŭ ţéra şi nouă ni s'aŭ datŭ ascultare la rugăciunile ce amŭ făcutŭ şi acum să nu rĕmânemŭ obidiţĭ şi mâhniţĭ la cererea ce cu rugăciune facemŭ. Starea ţĕriĭ, neputinţa săracilor este vĕḑută de toţĭ ceĭ maĭ marĭ şi micĭ aĭ oştirilor Impĕrătescĭ, întru care se află, şi noĭ nu lipsimŭ a arĕta. 1790, Octombrie 24.

Cod. No. XVIII, pag. 410.

Anafora la Enţenberg.

Divanulŭ însciinţéză că vel vist. şi sinior Marchelius l'aŭ vestitŭ că nu se vor maĭ lua care cu sila, fênŭ de pe câmpŭ, păsĕrĭ, vite şi altele după la săraciĭ locuitorĭ, ci se cere numaĭ taĭerea de carne pentru hrana ostaşilor. Divanulŭ arétă, că după cum aŭ primitŭ unele reghimente a li se da vite împĕrătescĭ, totŭ asemenea să se trimită de acestea şi la alte reghimente, «căcĭ amŭ arĕtatŭ Ecs. tale, de va rĕmâne tréba să silimŭ pe locuitorĭ a-'şĭ da şi câte o vită ce le a maĭ rĕmasŭ pe dinaintea uşiĭ, negreşitŭ fără de altă îndoiala urméză să rĕmâne muritorĭ de fóme, ne maĭ rĕmâindu-le altŭ nădejde, cum te poţĭ încredinţa Ecs. ta din însă-şĭ însciinţarea dumnéluĭ vist. şi a domnuluĭ Marcheliŭ, că rîmătorŭ, pasĕre séŭ altŭ vre-o iconomie de hrana săracilor şi nu aŭ maĭ rĕmasŭ nimicŭ; ci de acésta ne rugămŭ Ecs. tale, să bine-voescĭ de a da dumnéluĭ numituluĭ polcovnicŭ poruncă, să priméscă vite împĕrătescĭ, precum aŭ primitŭ şi alte reghimenturĭ. Ca să nu rĕmâĭe ţéra în lipsă şi în periciune desĕvêrşitŭ. Iar pentru fênŭ, cum şi pentru cele-l-alte jajurĭ ce s'aŭ luatŭ până acum, măcar că dumnéluĭ vistierŭ şi dumnéluĭ Marchelius însciinţéză tare făgăduélă din partea comandirilor că vor da poruncĭ cu străşnicie de a nu se maĭ urma dar acestŭ felŭ de făgăduelĭ şi alte dăţĭ ni s'aŭ datŭ şi nu s'aŭ urmatŭ. Pentru care fiindŭ îngrijaţĭ şi acum că nu se va păzi, ne rugămŭ cu umilinţă Ecs. tale, ca unulŭ ce escĭ bine pliroforisitŭ de starea şi halulŭ ţĕriĭ acestia, să daĭ acum de isnóvă la tótă partea ostăşéscă poruncĭ, cu câtŭ de mare străşnicie, ca să se ferésca de a maĭ lua fênŭ de pe la câmpŭ, orĭ alŭ cuĭ găsescŭ, fiind-că porţiile li se daŭ deplinŭ; să se părăsésca de a maĭ jăfui pe săraciĭ locuitorĭ, luându-le în silnlcie paserĭ séŭ vite de d'inaintea uşiĭ şi chiar îmbucătura din gură. Asemenea şi pentru carele de la satulŭ Drăgănesciĭ, să se facă porunca Ecs. tale către acelŭ ofiţerŭ, ce se află la quartirŭ acolo, ca să nu le maĭ supere. 1790 Noembrie 17.

Cod. No. XVIII, pag. 423.

Divanulŭ raportéză luĭ Coburg, că ispravniciĭ dela Argeş aŭ însciinţatŭ la comisia visterieĭ, că gheneralulŭ Enţenberg şi majorulŭ Gubeţ din Rômnicul-Vâlcea, cerŭ 50 de salahorĭ şi meşterĭ, să taĭe cherestea pentru cincĭ podurĭ ce sunt a se face peste Olt, dela Rômnic până la Cozia la Călimănescĭ, şi maĭ cerŭ şi 400 de boĭ cu tênjele, să care cherestéua până la marginea Oltuluĭ şi se maĭ care şi artileria împĕrătéscă ce are a sosi din Sibiŭ. Aceste tênjelĭ de boĭ vor fi împărţite în patru puncte, între Câĭnenĭ şi Poéna Schituluĭ Cornetu şi Rômnic. Ispravniciĭ arétă, că locuitoriĭ nu maĭ potŭ împlini asemenea poruncă, în vreme decând judeţulŭ acesta este încărcatŭ cu alte cererĭ, adecă cu ordinŭ dela Roşĭ (de Vede), osebitŭ poşta, cu dregerea drumurilor şi a podurilor pe drumulŭ Câĭnenilor şi în totŭ judeţulŭ. Divanulŭ dă luĭ Saxa Coburg informaţiune de tóte podveḑile, orênduelile şi cererile, şi arétă că locuitorilor nu li se maĭ póte pune o nouă sarcină, iar maĭ alesŭ că acelŭ judeţŭ «în vremea turcilor aŭ fostŭ unulŭ din boazulŭ, adecă gură de hotarŭ, pe care 'l-aŭ dărîmatŭ, 'l-aŭ măcinatŭ şi 'l-aŭ stinsŭ mulţime de turcĭ, ce s'aŭ aflatŭ în doĭ anĭ nelipsiţĭ din acelŭ judeţŭ.» Divanulŭ propune scutirea judeţuluĭ-Argeş, ḑicêndŭ că judeţulŭ Vâlceĭ este maĭ împoporatŭ decâtŭ alŭ Argeşuluĭ.

Cod. No. XVIII.

La 21 Ianuarie, 1791, Divanulŭ arétă luĭ Enţenberg, că cererea de 85 care pentru căratulŭ sacilor şi dógelor de butóĭe, dela Câmpina la Braşov, cum şi pentru încărcatulŭ ovĕzuluĭ din Bucurescĭ la Slatina şi din Ploescĭ la Bucurescĭ, şi dela Focşanĭ la Buzeŭ, că în trebuinţa oştirilor s'aŭ datŭ 3350 care «*de protacsescŭ ḑiua şi nóptea nelipsitŭ....* » însă la căratulŭ fênuluĭ i la alte trebuinţe, pe drumulŭ Timeşuluĭ i alŭ Craioveĭ, la Câmpina pentru bolnavĭ şi transporturĭ ce mergŭ înlăuntru şi vinŭ, la Prahova pentru reghimenturĭ ce mergŭ înlăuntru, la căratulŭ ovĕzuluĭ din Câmpulungŭ la Ruşiĭ-de-Vede, la Vlaşca de aducŭ fênŭ la reghimentulŭ luĭ Barcov Huzar, la Ilfov de cară paie iarăşĭ la acelŭ reghimentŭ. Deosebitŭ de acésta, maĭ este o rênduială de a se aduce de pe la birniciĭ în natură lemne de focŭ, afară din zacheréua ce se cumpĕră din sud Ialomiţa şi ceĭ ce iaŭ banĭ pe zacherea sunt îndatoraţĭ a o face teslimŭ la locurile unde va fi porunca, adecă dela Dikisenĭ la Slobodia şi sunt şi pe la cfartirurĭ pe la tóte locurile unde se află ostaşĭ. Cele-l-alte care, ce aŭ maĭ rĕmasŭ în ţéră, la care nu maĭ rĕmâne putere a maĭ da ţéra alte care, că n'aŭ maĭ rĕmasŭ; ci ne rugămŭ se bine-voescĭ Ecselenţa ta, a se face economie pentru acésta, de a se căra şi podveḑile acestea cu carele ce sunt arĕtate maĭ susŭ, cu fóĭe deosebită de posluşanie, cum se vede. 1791, Ghenarie 21.

Cod. No. XVIII, pag. 428.

Către baronulŭ Enţenberg. Dela 19 ale luneĭ acesteia, după calendarulŭ noŭ, poruncescĭ Ecs. ta, ca Divanulŭ să dea în sciinţă căminaruluĭ Hagi Mosc, ca de acum înainte să nu aibă a căra sarea dela ocnele Telega şi Slănic, după alŭ 3-lea pontŭ alŭ contractuluĭ, ce aŭ făcutŭ cu pré Inaltulŭ Prinţipŭ Coburg, căcĭ carele nu ajungŭ pentru aducerea naturalelor, a fînuluĭ şi a lemnelor, până când nu va avea lipsă ostaşiĭ de zacherea fînŭ şi lemne; nu lipsimŭ a respunde Ecs. tale, că Divanuluĭ nicĭ îĭ este sciută tocméla şi aşeḑĕmêntulŭ cu care ţine căminarulŭ Mosc ocnele, nicĭ 'i-aŭ vêndut Divanulŭ ocnele, nicĭ acelŭ contractŭ nu 'i s'aŭ arĕtatŭ; iar Ecs. ta, precum scii tréba acésta şi precum găsescĭ cu cale veĭ porunci căminaruluĭ Mosc. 1791, Martie 10.

Cosma alŭ Ungro-Vlach. episcopŭ *Rômnic.* episcopŭ *Buzĕŭ. Dumitrache* banŭ. *Scarlat* vist. *Ion* log. *C. Stirbey. Mateiŭ Fŏlcoianu. Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 458.

Ingreuerea peste sémă a ţĕranuluĭ prin requisiţiunĭ, sili pe uniĭ să emigreze. Unŭ satŭ întregŭ (Neclesciĭ din Rômnicul-Sĕrat), fugi peste Milcov, unde spera a afla o viéţă maĭ posibilă, subt regimulŭ muscălescŭ.... Sĕrmaniĭ se înșelaŭ!...

Eacă actulŭ, amintindŭ fugirea aceluĭ satŭ:

Ispravniciĭ dela Rômnicul-Sărat, însciinţéză comisia visterieĭ, că din multe greutăţĭ ce trage judeţulŭ, aŭ fugitŭ un satŭ Neclesciĭ, împreună cu Neclesciĭ ce era postașŭ la poştia Rômniculuĭ, şi aŭ trecutŭ la Moldova în ţinutulŭ ruşilor, patru césurĭ cale dela Focşanĭ, la vale peste hotarŭ, unde acolo arétă că se află nisce volintirĭ rusescĭ, carĭ de multe orĭ trecŭ dincóce prin satele din pămêntulŭ ţĕreĭ, hoţesce şi facŭ multe jafurĭ. Inălţimea ta să bine-voescĭ a scrie la cine se va socoti pentru acésta, că atâtŭ pe toţĭ fugariĭ să se întórcă înapoĭ la urma lor, cum şi pe aceĭ volintirĭ să-'ĭ înfrêneze a nu maĭ trece dincóce în satele ţĕreĭ, să facă jafurĭ, fiind-că din pricina acésta póte să fugă şi alte sate şi să se primejduiască şi ispravniciĭ şi să se pricinuéscă şi pagubă visterieĭ. 1790, Februarie 25.

Cod. No. XVIII, pag. 306.

Din actele maĭ susŭ aduse, s'a pututŭ vedea, că Enţenberg, intrândŭ în luptă cu boeriĭ din Divanŭ, aŭ fostŭ intreprinsŭ o campanie óre cum în favórea satelor, cu cercetările rênduite pentru a constata, décă nu s'aŭ perceputŭ dela locuitorĭ banĭ și *„naturale“* preste orênduelile cunoscute prin Divanŭ și comandamentele ostășescĭ. Nisce acte maĭ avemŭ de adusŭ, din care se vede: 1) că, după încurageara dată de Enţenberg, unele sate din Ialomiţa, se ridică și vinŭ în Bucurescĭ, ca să reclame contra ispravniculuĭ lor Colceag și contra vătafuluĭ de plasă. Divanulŭ, elŭ care totŭ declara că nu fuge de cercetarea abusurilor, este silitŭ să se pronunţe în acéstă afacere. Și alŭ 2-lea, căcĭ *„Comisionul“* adecă ancheta rênduită, în locŭ de a se duce ea pe la sate, ceru să se aducă satele la Bucurescĭ. Mare focŭ aprindŭ autorităţile austriace în Muntenia, dândŭ fitilŭ esplosiuneĭ ţĕrănescĭ; dar ce le păsa austriacilor!

Divanulŭ protestă în contra procedereĭ din urmă, de a se ridica satele și a se aduce la Bucurescĭ la cercetare, iar în sensulŭ specialŭ alŭ satelor, carĭ aŭ venitŭ la Bucurescĭ să denunţe abusurile luĭ Colceag ispravniculŭ; Divanulŭ face anafora deosebită.

Eată aceste douĕ acte:

La ânteiŭ Februarie după noulŭ călindarŭ, aŭ cerutŭ cinstita Comisie, după cum ne-aŭ arĕtatŭ, ca să orênduéscă afară în ţeră la tóte judeţele câte unŭ ofiţerŭ Impĕrătescŭ împreună cu câte unŭ boerŭ alŭ ţĕriĭ spre cercetarea satelor de dările ce aŭ datŭ, care acelŭ mijlocŭ fiindŭ cu orênduială, amŭ rĕspunsŭ Ecselenţeĭ tale în scrisŭ, după cum şi într'altŭ rîndŭ maĭ 'nainte amŭ arĕtatŭ, că nu numaĭ nu se împotrivesce Divanulŭ, ci încă să dămŭ şi noĭ ajutorulŭ ce se va cădea din partea nóstră spre înlesnirea cinstituluĭ *Comision*, şi unde aşteptamŭ acéstă orêduiala după pofta Comisionuluĭ, cu mijloculŭ ce aŭ arĕtatŭ, vedemŭ altă schimbare: Ne arĕţĭ Ecselenţa ta că cinstitulŭ Comisionŭ acum cere ómenĭ de prin sate şi însă'şĭ sate întregĭ prin pârcălabiĭ şi fruntaşiĭ satelor a se aduce aci în Bucurescĭ, la cercetare, de care ne şi poruncescĭ ca în grab' să facemŭ orênduelĭ către ispravnicĭ pentru ridicarea şi trimiterea satelor aicĭ. Nu lipsimŭ a arĕta Ecselenţeĭ tale: sciĭ câte orênduelĭ şi cererĭ sunt astă ună dată în ţéră pe sate, precum: banĭ pentru paguba vitelor Impĕrătescĭ, carĭ-ĭ cere cămara cu mare grabă, vite de hrana oştirilor, lemne de focŭ a se căra la magazia Bucurescilor, care de posluşitŭ şi de căratulŭ fênuluĭ şi deosebitŭ de acestea carĭ arĕtămŭ maĭ susŭ, maĭ sunt şi ceea de în tóte ḑilele trebuinţe a posluşanieĭ pe la fiesce-care satŭ, unde sunt în quartirurĭ şi ostaşĭ şi alte trebuinţe întêmplătóre şi grabnice, carĭ nu daŭ îngăduială nicĭ de o ḑi măcar, asupra cărora nu numaĭ zapciiĭ şi slujbaşiĭ isprăvnicescĭ staŭ în napristanŭ, făcêndŭ mare zorŭ satelor, ce şi de aceea sunt trimişĭ boerinaşĭ într'adinsŭ pentru împlinire; pentru care de o parte suntemŭ siliţĭ de aceste trebuinţe, ca să le împlinimŭ cu grabă, din ţéră, de altă parte ne poruncescĭ acum să trimitemŭ poruncĭ, să vie locuitoriĭ satelor aicĭ. Apoĭ când satele se vor ridica, séŭ fruntaşiĭ satelor, carĭ sunt rĕspunḑĕtorĭ la trebuinţele oştirilor, spre a se aduce aicĭ, de unde rĕmâne a se împlini acelea tóte?

Trebue să sciĭ Ecselenţa ta şi acésta, că locuitoriĭ satelor, pentru ca să scape de trebuinţele ce li se cerŭ grabnice, puţină pricină aştéptă numaĭ cu acestŭ mijlocŭ de trimitere cu poruncă şi cu totulŭ se vor ridica şi vor porni a veni la Bucurescĭ, nu siliţĭ şi porunciţĭ, ci înşişĭ de sine vor pleca, ca să scape din mânele zapciilor şi ale ostaşilor şi iată tóte orênduielele şi trebuinţele rĕmânŭ neîmplinite!

Pentru care noĭ ne tememŭ, domnule, a da înşine pricină de stricăciunea slujbeĭ Impĕrătescĭ şi nu cutezămŭ a face ast-felŭ de orênduiele, iar cinstita Comisie facă cercetărĭ prin judeţe şi prin sate, cu ofiţerĭ şi cu boerĭ, după cum însu-şĭ aŭ găsit-o cu cale ânteiŭ şi aŭ cerutŭ, făr' de a-ĭ ridica din loculŭ lor, ca să nu se dea slujbeĭ Impĕrătescĭ a oştirilor zăticnire; că de s'ar fi trimisŭ de atuncĭ câte unŭ ofiţerŭ şi câte unŭ boerŭ prin fieş-care judeţŭ, până acum s'ar fi şi făcutŭ începere de dovada celor ce se vor afla în vină şi ar fi datŭ în scire Divanuluĭ, că cu acéstă dovadă s'ar fi şi schimbatŭ până acum ceĭ dovediţĭ de vinovaţĭ şi cu cuvêntŭ alŭ dreptăţiĭ, iar nu făr' de cuvêntŭ. Socotéla nóstră este acésta, iar Ecselenţa ta de socotescĭ că este cu cale într'alŭ chipŭ, o şi sĕvêrşésce; iar pentru întrebarea ce ne facĭ, nu s'aŭ primitŭ din ţéră banĭ sub numele dăjdiilor ajutorulŭ rĕsboiuluĭ şi altele ca acestea? Arĕtămŭ Ecselenţeĭ tale, că până la Iunie 28 alŭ anuluĭ trecutŭ, până când era trebuinţele visterieĭ şi orênduelile prin sciinţa Divanuluĭ, nu s'aŭ datŭ dela Divanŭ nicĭ o poruncă către visterie a se cislui séŭ a se primi din ţéră banĭ cu acest nume de dajdie, adecă ajutorulŭ resboiuluĭ, iar dela Iunie încóce, fiind-că aŭ fostŭ poruncă dată dela Măria sa pré Inaltulŭ Prinţipe prin orderulŭ Ecselenţeĭ tale, ca Divanulŭ nicĭ unŭ felŭ de amestecŭ să nu aibă la trebile visterieĭ, să se facă întrebare de acésta la Comisia visterieĭ, ca pentru o trébă de banĭ ce este a visterieĭ şi slujbă şi datorie. 1791, Februarie 5.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ. *Dumitrache* banŭ. *Ion* logofĕtŭ. *Dositeu-Buzĕŭ*, *Ion* vel spătarŭ.

Cod. No. XVIII, pag. 443.

Anaforaua Divanuluĭ către Enţenberg, din 7 Februarie 1791.

La aceste maĭ josŭ arĕtate 3 note, ale cinstiteĭ comisiĭ, ce le aĭ datŭ Ecselenţa ta Divanuluĭ spre chibzuire la 26 ale luneĭ acesteia, după calendarulŭ noŭ, nu lipsimŭ a rĕspunde Ecselenţeĭ tale:

1º) Pentru Alexandru Colceac, ispravniculŭ Ialomiţeĭ şi pentru Const. Căpitanu, zapciulŭ din plasa Stelniceĭ, fiind-că aŭ venitŭ astă-ḑĭ la Divanulŭ ţĕreĭ locuitoriĭ din satele plăşeĭ Stelnica, carĭ aŭ datŭ jalbă Divanuluĭ pentru maĭ susŭ numiţiĭ, arĕtândŭ multă sumă de daturĭ de banĭ, cum şi osebitŭ în naturale, la carĭ jălbĭ, socotind Divanulŭ a fi vinovatŭ numitulŭ Colceac şi cu numitulŭ zapciŭ, cu luaturĭ maĭ multŭ peste datoria locuitorilor, după arĕtarea jăluitorilor de daturile lor şi fiindŭ trebuinţă de a veni aceştia de faţă aicĭ, s'a trimisŭ dela Divanŭ unŭ zapciŭ postelnicelŭ, ca pe amêndoĭ să-'ĭ ridice cu tóte catastişele, estracturile şi însemnările de orĭ-ce împlinirĭ aŭ făcutŭ dintr'acea plasă, dela venirea armieĭ până acum, să se aducă aicĭ la Divanulŭ ţĕreĭ, unde se va face cercetare după orênduială, şi după ce se va dovedi bine vinovaţĭ, va avea Divanulŭ a face îndestulare şi împlinire săracilor locuitorĭ de cele ce se va dovedi că le-aŭ luatŭ maĭ multŭ peste datoria lor, iar pe vinovaţĭ îĭ va osêndi cu pedépsa cea cuviinciósă. Şi aşia fiind-că ispravniculŭ şi zapciulŭ ceĭ pîrîţĭ, se ridică din judeţŭ şi se aducŭ aicĭ, n'are de cine a se maĭ opri şi a se îngrozi arĕtătoriĭ de jălbĭ, şi dela Divanŭ are a-'şĭ afla dreptatea, fieş-care.

2º) Pentru vătafulŭ Sterie dela plaiulŭ Ialomiţeĭ sud Dâmboviţa, arĕtămŭ Ecselenţeĭ tale, că iarăşĭ la Divanŭ aŭ fostŭ venitŭ plăiaşiĭ de s'aŭ jăluitŭ, pentru care Divanulŭ n'aŭ lipsitŭ a face orênduiala cea cuviinciósă la jalba săracilor, şi îndată aŭ trimesŭ unŭ vornicelŭ cu porunca Divanuluĭ, acolo în plaiŭ, să cerceteze şi fiindŭ vinovatŭ să-'lŭ ridice, să-'lŭ aducă. In urmă nu s'aŭ arĕtatŭ la Divanŭ vre-o jalbă cu acesta dela plăiaşĭ, cum că Sterie aŭ dositŭ de acolo şi cum că ispravniciĭ aŭ opritŭ pe jăluitorĭ a nu veni la Divanŭ după pîrîtulŭ lor; pentru că de ar fi avutŭ scire Divanulŭ, n'ar fi suferitŭ una ca acésta, precum nicĭ o sufere când pîrîtulŭ lor este în Bucurescĭ. Şi iată amŭ trimesŭ porunca Divanuluĭ la ispravnicĭ, vinuindu-ĭ şi osîndindu-ĭ pentru o faptă ca acésta, când va fi adevĕrată, scriindu-le ca să slobodéscă îndată pe 2, 3 jăluitorĭ vechilĭ tutulor celor-l-alţĭ, să vie la Divanŭ fără a nu se ridica plaiulŭ totŭ, căcĭ va rĕmânea trebuinţele oştirilor josŭ, şi să dea ispravniciĭ rĕspunsŭ de aŭ făcutŭ urmare cu acésta. Iară pe vătavulŭ Sterie, amŭ poruncitŭ să se dée aicĭ pe chezăşie, până vor veni şi darvagiĭ lor şi Divanulŭ cercetându-ĭ iarăşĭ, va face urmarea cea cuviinciósă, cu împlinirea dreptuluĭ săracilor şi cu osânda celuĭ vinovatŭ.

3º) Pe căminarulŭ Hagi Moscu, nicĭ nu l'a rênduitŭ Divanulŭ la epitropia ocnelor şi a vămilor, nicĭ 'ĭ-aŭ vêndutŭ Divanulŭ ocne séŭ vămĭ, nicĭ s'aŭ făcutŭ Divanuluĭ ântêiŭ vre-o întrebare de încredinţarea, séŭ vênḑarea acestor veniturĭ ale cămărieĭ împĕrătescĭ, ci cu unŭ cuvêntŭ ne-aŭ rĕspunsŭ, că sunt date asupra dumnéluĭ şi n'are a face Divanulŭ. Decĭ, Ecselenţa ta iarăşĭ poţĭ sci şi a îngriji de siguranţa acestor slujbe ale cămărieĭ, maĭ vêrtosŭ că dintre pămêntenii boerĭ aŭ şi fostŭ muşterii la ocne şi la carvasara, carĭ s'aŭ arĕtatŭ la strigarea vămilor, cerêndŭ să le cumpere, şi li s'aŭ datŭ rĕspunsŭ, cum că sunt date dumnéluĭ căminaruluĭ Moscu. 1791, Februarie 17.

Cosma alŭ Ungro-Vlachieĭ. *Dositeiŭ-Buzeŭ*. *Const. Stirbeiŭ*. *Dumitraşco* banŭ. *Radu Slătineanu*. *Dumitrache* banŭ. *Mateiŭ Fălcoianu*.

Cod. No. XVIII, pag. 446.

Boeriĭ Divaniţĭ facŭ totŭ ce potŭ ca să împedice cercetarea abusurilor prin sate, directŭ, de către „*Comission*“. Cetindŭ nota dela vale, nu sciĭ de trebue să credĭ, că Divanulŭ luptă spre a nu i se atinge drepturile séle autonomice, orĭ décă se silesce a *acoperi* cu cunoscuta muşama, abusurile administratorilor, din carĭ abusurĭ vor fi beneficiatŭ şi Divaniţiĭ.

Anaforaua Divanuluĭ din 23 Februarie 1791, către Enţenberg.

Amŭ înţelesŭ arĕtarea ce facĭ Ecs. ta Divanuluĭ prin 2 ordere din Martie 3, cum că cinstitulŭ Comision, ce este sub ântêia şedere (*presidenţa*) a dumnéluĭ Gheneral-major baron Maiersam, are a cerceta şi a pune în descoperire numaĭ drepturile cămăriĭ împĕrătescĭ, cum şi drepturile ce vor avea a face cererĭ cinevaşĭ către cămara împĕrătéscă, după înţelegerea porunceĭ pré înaltuluĭ sfatŭ alŭ rĕsboiuluĭ curţeĭ împĕrătescĭ, dela 14 ale luniĭ aceştia, care o facĭ Ecs. ta cunoscută Divanuluĭ, la tótă partea bisericéscă şi politicéscă, ca să scimŭ ce este tréba cinstituluĭ Comision, spre a da adecă la acésta şi Divanulŭ ajutorulŭ cuviinciosŭ cinstituluĭ Comision, la care următorĭ suntem şi nu ne împotrivimŭ la cercetarea drepturilor cămăriĭ a o face cinstitulŭ Comision cu mijloculŭ celŭ cuviinciosŭ, după cum d'intru începutŭ amŭ rĕspunsŭ; însă veĭ sci Ecs. ta că Lunĭ la 17 ḑile, când Ecs. ta pentru neputinţa sănĕtăţiĭ nu te-aĭ aflatŭ faţă la adunarea nóstră, unde eramŭ strînşĭ în particularŭ, strîngêndu-ne pentru grabnicile trebuinţe ale oştirilor împĕrătescĭ, viindŭ dumnéluĭ Gheneral-major Maiersam, ne-aŭ datŭ acéstă notă scrisă către Divanŭ, fără lună fără velétŭ, cu multe arĕtărĭ, după carĭ scoţêndŭ asemenea copie, étă o alăturămŭ lângă acésta ca să te pliroforisescĭ Ecs. ta de scoposurile şi de cererile cinstituluĭ *Comision* şi în ce chipŭ sunt, ci datoria nóstră este a arĕta Ecs. tale scrisele cinstituluĭ Comision, ca la unŭ presidentŭ alŭ Divanuluĭ, către carele se cuvine a rĕspunde Divanuluĭ, după cum aşĭa amŭ urmatŭ şi urmămŭ de când aŭ venitŭ oştirile până acum şi Ecs. ta veĭ rĕspunde cinstituluĭ *Comision* cele cuviincióse pentru urmarea după înţelegere a pré înalteĭ poruncĭ împĕrătescĭ, că de a cerceta drepturile cămăriĭ mijloculŭ este acesta, adecă: cinstitulŭ Comision să céră orênduelile cele în scrisŭ prin poruncile Măriеĭ séle pré Inalt. Prinţipe Coburg şi prin orênduelile Ecs. tale, carĭ au fostŭ făcute dela Divanŭ, prin Comisia visterieĭ şi cisluite în ţéră, de banĭ verĭ cu ce felŭ de numire a trebuinţeĭ i de naturile zacherelelor, fênurilor, lemnelor şi a orĭ-ce. Aşişderea să céră tocmelele şi vênḑĕrile veniturilor ţĕriĭ, carĭ sunt obicĭnuite, a le cămăriĭ împĕrătescĭ, adecă: oĭeritulŭ, văcăritulŭ, dijmăritulŭ, vinăriciulŭ, ocnele, vămile cu slujbele lor şi cu carvasaraua, ca să înţelégă cele ce aŭ fostŭ orênduite dela Divanŭ a veni în cămara împĕrătéscă,

BIBLIOTECA * ACADEMIEI * ROMÂNE

apoĭ să cerceteze cinstituluĭ Comision de aŭ intratŭ în cămară tóte acele orênduite, deplinŭ, şi când va găsi lipsă dintr'acele, nedate deplinŭ la cămară, va rĕspunde Comisia visterieĭ şi aceia carĭ aŭ avutŭ epistăsia veniturilor cămăriĭ; care cercetare are a o face cinstitulŭ Comision, precum ḑicemŭ aicĭ, dela visterie, dela casa cămăriĭ şi dela ceĭ ce aŭ avutŭ epistăsia veniturilor cămăriĭ, iar cercetările carĭ sunt pentru câtŭ ar fi datŭ locuitoriĭ maĭ multŭ peste acele orênduite, cu care vor fi jăfuitŭ ispravniciĭ şi zapciĭ peste drepturile cămăriĭ şi peste cele orênduite oştirilor, a cărora cercetare urméză a se face afară în ţéră, séŭ aicĭ între locuitoriĭ pămêntenĭ aĭ ţĕriĭ, cu ispravniciĭ şi cu slujbaşiĭ ţĕriĭ; acésta este tréba Divanuluĭ a-le căuta şi a despăgubi cu acele luaturĭ maĭ multŭ pe înşiĭ locuitoriĭ aceĭ păgubaşĭ. De care amŭ făcutŭ orênduelĭ de a trimite câte unŭ boerŭ despre partea Divanuluĭ la totŭ judeţulŭ, afară în ţéră, ca să cerceteze şi Divanulŭ va face îndestularea dreptăţiĭ locuitorilor şi pedépsa acelor ispravnicĭ şi slujbaşĭ ce se vor găsi vinovaţĭ, care acéstă datorie este a nóstră, fără de a nu avea a face cinstitulŭ Comision. Iar că este poruncă împĕrătéscă a cerceta cinstitulŭ Comision şi dreptăţile ce vor avea cineva-şĭ a face către cămară, la acésta suntem cu toţiĭ mulţămiţĭ de o bună-voire şi milă împĕrătéscă şi ne rugumŭ să avemŭ rĕspunsŭ dela Ecs. ta, cum se plătesce cămara de cele ce mulţĭ păgubaşĭ ar cere drepturile lor, cum: plată pentru măcinişulŭ morilor, fênulŭ, zacherele, rîmătorĭ şi alte peste cele orênduite şi peste datorie şi se va arĕta fieş-care păgubaşŭ cu jalba sa. Şi de vreme ce cu strămutarea satelor şi cu aducerea locuitorilor după afară, aicĭ la Comisie, tóte trebile şi slujbele oştirilor împĕrătescĭ staŭ neîmplinite şi se pricinuesce multă zăticnire, trebue Ecs. ta să facĭ o centenire porniriĭ acestia ca unulŭ ce escĭ rĕspunḑătorŭ, şi Ecs. ta d'impreună cu Divanulŭ, la întêmplarea zăticnireĭ slujbeĭ oştirilor împĕrătescĭ şi étă Divanulŭ va face cercetarea acésta cu mijloculŭ ce arétă maĭ susŭ, care nu aduce nicĭ la trebile slujbeĭ zăticnire. 1791, Februarie 23.

Cosma alŭ Ungro-Vlachieĭ. *Dositeiu-Buzĕŭ.* *Dumitrache* banŭ. *Ion* logof.
Manolache Gradiştênu. *Const. Stirbey.* *Matei Falcoianu.*
Cod. No. XVIII, pag. 449.

Unŭ singurŭ documentŭ maĭ aducemŭ, din care s'ar putea vedea, nu numaĭ că Coburg s'aŭ opusŭ la reînfiinţarea iobagieĭ, dar încă, că ţĕraniĭ aŭ reclamatŭ la austriacĭ, une orĭ, contra nedreptăţirĭ lor cu pontulŭ. Intrebatŭ de Enţenberg asupra unuĭ raportŭ alŭ representanteluĭ austriacŭ din judeţulŭ Prahoveĭ, care denunţă abusurĭ ale proprietaruluĭ moşieĭ Filipescĭ, abusurĭ cu atâtŭ maĭ nesuferite că locuitoriĭ de acolo eraŭ întrebuinţaţĭ ca *postaşĭ*, Divanulŭ rĕspunde precum se va vedea maĭ josŭ:

Divanulŭ a primitŭ, pe lângă unŭ ordinŭ alŭ luĭ Enţenberg şi unŭ raportŭ alŭ unter-*leitenantuluĭ* austriacŭ *adlatus* la ispravnicatulŭ Prahoveĭ (eraŭ câte unŭ asemenea ofiţerŭ pe lângă tóte ispravnicaturile). Unter-leitenantulŭ vestia pare-se, că ţĕraniĭ dela Filipescĭ se jăluiaŭ contra proprietaruluĭ moşieĭ Medel. Filipescu, că-ĭ încarcă cu claca şi le cere şi câte tal. 12 de omŭ. Divanulŭ arétă luĭ Enţenberg, că «obiceiulŭ pămêntuluĭ şi privileghiulŭ moşiilor» care s'aŭ urmatŭ din vechime, cum şi de la venirea oştirilor chesaricescĭ până acum, este ca fieş-carele locuitorŭ de obşte, fără deosebire, măcar *postaş*, séŭ orĭ-cine, să lucreze stăpânuluĭ moşieĭ 12 ḑile pe anŭ clacă. După care acestŭ obiceiŭ sunt datorĭ şi aceştĭ sătenĭ postaşĭ ot Filipescĭ sud Prahova, ca să lucreze aceste 12 ḑile pe anŭ la numitulŭ stăpânŭ alŭ moşieĭ, fără de nicĭ unŭ cuvêntŭ de împotrivire şi fără de a nu puté pricinui cu slujba postăşieĭ căcĭ pentru slujba postăşieĭ se scutescŭ de orênduielile visterieĭ ţĕreĭ, căcĭ este alŭ lor interesŭ. Pentru care să bine-voiască Ecselenţa ta a rĕspunde către dumnéluĭ numitulŭ ofiţerŭ..... ca să le aréte şi să-'ĭ facă următorĭ şi supuşĭ obiceiuluĭ şi datorieĭ, iar când eĭ înşi-şĭ nu vor vré a lucra, să-'şĭ puie ómenĭ cu plata lor în locŭ... Iar câtŭ pentru cererea de tal. 12, acésta este fără de cale, de care s'aŭ făcutŭ porunca Divanuluĭ către medel. Filipescu stăpânulŭ moşieĭ, ca să nu-'ĭ supere de banĭ; ci să-'şĭ caute claca de 12 ḑile. 1791, Ghenarie 24.

Dimitrie banŭ. *Radul* spătarŭ. *Ioan Damaris.* ot *Buzĕŭ-Dositeiŭ. Const. Stirbeiŭ. Mateĭ Brancovén Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 431.

O rechisiţiune curiósă avemŭ de înregistratŭ. Unŭ soldatŭ românŭ din óstea austriacă, la bătălia dela Rômnic a pusŭ mâna pe nisce *sfinte móşte*... Apoĭ acele i le-aŭ *rechiziţionatŭ* unŭ şefŭ alŭ luĭ. Soldatulŭ le reclamă la Enţenberg:

Către Ecselenţia sa generalŭ baronŭ Enţenberg

Insciinţare facŭ Ecselenţeĭ, tale cum că când eramŭ eŭ Svhadronulŭ domnuluĭ căpitanŭ Lăscari căpral eŭ încă după poruncă m'amŭ fostŭ dusŭ cu Svhadronu (Escadronu?) la bătălia Rômniculuĭ şi după isbânda nóstră s'aŭ întêmplatŭ de amŭ avutŭ şi eŭ o norocire, de amŭ aflatŭ şi eŭ unŭ lucru fórte scumpŭ, adecă nisce móşte sfinte şi aducêndu-le eŭ cu mine, aŭ aflatŭ domnulŭ maiorŭ Şerţ cum că sunt la mine, aŭ venitŭ domnulŭ maior Şerţ la fartirulŭ meŭ peste Olt la Kinenĭ şi aŭ luatŭ acele sfintele móşte şi luându-le acele sfinte móşte de la mine, cerênd'ĭ eŭ şi zapisŭ mi-aŭ datŭ pentru maĭ mare adeverinţă zapisŭ pe care zapisŭ prinḑêndu-lŭ aicea l'amŭ trimesŭ Ecselenţeĭ tale, cu iscălitura domnuluĭ maior Şerţ, ca să nu ḑică cu îmblu cu vicleşugŭ şi rugându-mĕ eŭ de multe orĭ ca să'mĭ dea îndărătŭ şi până acum n'aŭ datŭ sémă de acelŭ lucru scumpŭ, şi fiind totŭ la domnu maior Şerţ, amŭ vĕḑutŭ că s'aŭ dusŭ de aicea, şi aceea încă amŭ auḑitŭ, că se duce departe şi ca să nu rĕmâĭ şi eŭ de atâta lucru sfântŭ păgubaşŭ, că eŭ n'aşĭ da nicĭ pentru 400 séŭ 500 leĭ, mĕ rogŭ mileĭ şi ajutorinţeĭ Ecselenţeĭ tale, ca să te milostivescĭ a-'mĭ fi întru ajutorŭ să-'mĭ potŭ dobêndi acelea sfitele móşte îndereptŭ şi după multă ajutorinţă. 1789, Iulie 10 (Kinenĭ).

Ecselenţeĭ tale rĕmâĭ umilită slugă şi robŭ, *Lazăr Popazul.*

Din seria de documente relative la rechisiţiunĭ de orĭ-ce natură maĭ înregistrămŭ câte-va din ultimele documente din Cod XVIII. Se vor vedea aci diverse reclamaţiunĭ dela ceĭ requisionaţĭ şi marĭ abusurĭ de cererĭ de care, contra cărora reclamă adesea Divanulŭ.

Oprirea esportuluĭ de vite și cereale, în interesulŭ armateĭ austriace nu era de natură nicĭ elŭ a ajuta pe nenorocițiĭ locuitorĭ, dar de astă dată nicĭ pre boerĭ.

Abusurile comise de requisiționarĭ, fie eĭ pămêntenĭ, fie austriacĭ, adăogise la îngenuchiarea satelor. Până și inșișĭ comandantulŭ oștireĭ austriace se spariase dela unŭ timpŭ de asemenea abusurĭ, carĭ făceaŭ să emigreze sate întregĭ, când la Turcĭ, când în Moldova, sub *oblăduirea ruséscă*, cum vĕḑurămŭ maĭ susŭ.

Atuncĭ Curtea dela Viena transformă comisiunea cercetătoriă a abusurilor, de care amŭ vorbitŭ maĭ susŭ, în unŭ *Comisionŭ* stabilŭ, cum îĭ ḑiceaŭ divanițiĭ muntenĭ. Acestŭ *Comisionŭ* cu procedările séle tulbură multŭ Divanulŭ. *Comisionulŭ* se pórtă fórte necuviinciosŭ, ca și Ențenberg. Dealtmintrelea, actele ce dămŭ la vale, arétă carĭ eraŭ *atribuțiunile* acestuĭ Comisionŭ și limitele luĭ de acțiune față cu Divanulŭ și cu cele-l-alte autorităţĭ pămêntene. Schimbarea luĭ Ențenberg, séŭ celŭ puținŭ înlocuirea luĭ Coburg, prin Grafulŭ feld-mareșalŭ Wallis, în cursulŭ luneĭ Februarie 1791, provocată de reclamațiunea energică a Divanuluĭ, trimisă la Curtea dela Viena, contra luĭ Ențenberg și a *Comisionuluĭ*, nu aduce însă nicĭ o ușurare din respectulŭ requisiționărilor și a îngenunchiăreĭ grele a satelor.

Actele relative la requisițiunĭ, atingŭ prin o lature, însușĭ comerciulŭ țĕreĭ și vămile, ba și birurile percepute de către țéră, fie cu titlu normalŭ, fie ca requisițiune.

Este a se adaoge, că de și la începutŭ Coburg lăsase visterniculuĭ obligațiunea cé vechĭe, de a aduna, subt controlulŭ Divanuluĭ, dările, și de a face socotelile, dar ceva maĭ apoĭ, în Iunie 1790, Curtea dela Viena nemulțămită de gestiunea financiară a luĭ Scarlat Grecénu și a Divanuluĭ, organizasă, cum vĕḑurămŭ, o comisiune specială pe lângă vistierie, în care intraŭ împiegațĭ direcțĭ austriacĭ. pe lângă vistierulŭ mare. Acéstă comisiune scóse cu totulŭ gestiunea financiară de subt controlulŭ Divanuluĭ.

Eacă acum diversele acte ce adaogemŭ la cele deja reproduse:

In 20 Maiŭ 1790, se rênduescŭ doĭ boerinașĭ unulŭ la lagărulŭ dela Uda și altulŭ la magasia dela Slatina, prin ispravniciĭ de Oltŭ, pentru slujba oștirilor.

Divanulŭ cere şi pentru aceştia léfă cum se dă la alţĭ 15 utilisaţĭ la slujbe identice.

Cod. No. XVIII, pag. 390.

Se adaogŭ lefile slujbaşilor dela ocne şi carvasara:

După arĕtarea căminarulu Hagi Moscu, epistatulŭ vămilor şi alŭ ocnelor se adaoge lefile celor orênduiţĭ la carvasara «fiindŭ vreme de scumpĕtate la tóte.» Aşia Medelnicerulu Ştefănică, i se urcă léfa dela 70 talerĭ la 150. Unuĭ cercător de marfă 'i se hotăresce 30 leĭ pe lună; la alŭ douilea cercător câte 20; douĭ grămăticĭ, adecă cănţeliştĭ tal. 30; douĭ trepădătorĭ tal. 24. 1790, Aprilie 18.

Cod. No. XVIII, pag. 389.

Divanulŭ intervine la Coburg, ca el să scrie comandantuluĭ dela Sibiŭ, ca să dée ajutorŭ dreptăţeĭ vechiluluĭ luĭ Iordake Ishistambol, ca să se împlinéscă dela Ioniţă clucerŭ Buzescu din Craiova, aflătorŭ la Sibiŭ, baniĭ datoriţĭ cu zapisŭ, 1500 talerĭ, dela létŭ 1789 Iulie 25. 1790, Februarie 13.

Divanulŭ către Coburg, cere liberarea din Belgrad a doĭ seimenĭ şi unŭ Gheorghe lipcanu robiţĭ de oştirea austriacă la Focşanĭ, unde-'ĭ trimisese Mavrogheni Vodă acum doĭ anĭ, după zacherele şi împlinirĭ de banĭ. «Fiind-că aceştia sunt pămêntenĭ de aicĭ, avêndŭ case, neveste, copiĭ şi rude, care prin jalbă cerură la Divanŭ slobodenia lor, a veni la patria lor». 1790, Februarie 13.

Cod No. XVIII, pag. 361.

Divanulŭ mizlocesce la Coburg, să dée carte către judecătoria din Rîşnov şi Braşov, să judece pe unŭ Şandru de acolo, unŭ Pavel Poenaru şi unŭ Savul Rădăcină, carĭ la 1788 Iulie 25 aŭ luatŭ dela Don, i Coman, i Aldea, locuitoriĭ satuluĭ Filipesci-de-Pădure, o sumă de 57 caĭ, ce-'ĭ avea în muntele Caraiman şi nu 'ĭ-aŭ plătitŭ. 1790, Februarie 13.

Unŭ Sava căpitanŭ, i Hristea căpitanŭ şi Chiriac, cu alţĭ volintirĭ, în vreme când aŭ intratŭ armia aicĭ în Bucurescĭ, aŭ luatŭ macaturile şi alte îmbrăcăminte din douĕ odăĭ a caselor de beilicŭ. Acum ese davagiŭ pentru citurile acelor macatlîcurĭ unŭ Manoil neguţitorŭ, omulŭ domnuluĭ Baron Ansov, dicêndŭ că acele citurĭ, în dilele Domnuluĭ Mavrogheni i s'aŭ luatŭ din prăvălia luĭ, prin mâna starosteĭ de neguţitorĭ, de aŭ îmbrăcatŭ acele odăĭ din porunca Domnéscă şi baniĭ pe acele citurĭ nicĭ până acum de nime nu i s'aŭ plătitŭ. Şi fiind-că raportulŭ ce face dumnéluĭ vel aga către Divanŭ, dela 11 ale aceste lunĭ, arétă că s'aŭ adeveritŭ pentru maĭ susŭ numiţiĭ volintirĭ, că sunt sub comanda maioruluĭ Neculi şi că aceştia aŭ luatŭ cu adevĕratŭ îmbrăcămintea acelor odaĭ; să bine-voescĭ Inălţimea ta a da luminată poruncă către maiorulŭ Necula, să trimiţă pe aceĭ volintirĭ aicĭ, ca să vie să sté faţă la Divanŭ cu numitulŭ Manole, ale căruia aŭ fostŭ citurile şi se află păgubaşŭ. 1790, Februarie 12.

Cod. No. XVIII, pag. 362.

Amŭ datŭ la pagina 380 (III) o notă relativă la Adunarea de brósce ţestóse. Eacă unŭ raportŭ alŭ Divanuluĭ din Ilfov, cu referinţă la acésta:

«După luminatŭ orderulŭ Măriei tale, dela 20 ale luneĭ, pentru 300 brósce ţestóse, ce pohtesce sfinţia sa episcopulŭ Grafu Batian dela Carlsburg, a i se trămite de aicĭ, vrêndŭ Divanulŭ cu osirdie a-'lŭ sluji la acéstă cerere, amŭ poruncitŭ la ispravniciĭ judeţuluĭ Ilfov, pentru maĭ în grabă, fiindŭ maĭ aprópe, unde sciamŭ că sunt de ceĭ carĭ obicĭnuia cu acestŭ alişverişŭ, cu a le hrăni bróscele la suhatŭ, şi amŭ primitŭ astă-ḑĭ rĕspunsŭ, cum că într'acestŭ anŭ, pentru ale vremeĭ tulburărĭ, n'aŭ pututŭ metahirisi acestŭ alişverişŭ. Maĭ sunt şi la judeţulŭ Teleorman, şi la judeţulŭ Romanaţĭ, peste Olt, alţiĭ ce obicĭnuescŭ acestŭ alişverişŭ, fiind-că în partea loculuĭ esŭ cele maĭ multe brósce ţestóse şi bune, unde amŭ şi scrisŭ de acésta. Dar atâtŭ dela câte-va obraze de aicĭ, ce sciŭ de acestŭ alişverişŭ, ne-amŭ adeveritŭ, câtŭ şi înşi-şĭ broscariĭ aceia din judeţulŭ Ilfov aŭ arĕtatŭ ispravnicilor, că acestŭ felŭ de brósce ţestóse, cum şi alte felurimĭ de jigăniĭ ale pămêntuluĭ, nu se află acum, până este vremea rece, ci tocmaĭ la luna luĭ Aprilie, după ce se încălḑesce vremea ĭesŭ din pămêntŭ, când atuncĭ se şi strîngŭ şi se punŭ la hrană de suhaturĭ. Ci nu lipsimŭ cu plecăciune a înscĭinţa Măriei tale. 1790, Februarie 21.

Cod. No. XVIII, pag. 366.

Divanulŭ după cererea luĭ Coburg, învoesce pe Anastasie neguţitorulŭ să facă rachiŭ din meiŭ stricatŭ, dândŭ zapisŭ că nu va lucra cu producte bune de mâncare (1).

Cod. No. XVIII, fila 371.

Divanulŭ raportéză în 23 Februarie, 1790, că se facŭ la Căscióre şăicĭ cu ferŭ adusŭ dela Roman la Focşanĭ şi că maĭ trebuesce lemne, scândurĭ şi o funie şi 220 fulăĭ, lopătarĭ, din judeţulŭ Vlăsceĭ şi Ilfov. Aceştia vor avea hotărîtă plată pe ḑi, pentru munca lor, şi demâncare, şi nu vor fi supĕraţĭ de dărĭ şi vor fi puşĭ subt armaşulŭ Nicolae, ca unŭ practicos ce a maĭ fostŭ la acéstă trébă şi în vremea trecută (2).

Cod. No. XVIII, fila 372.

Se supune luĭ Saxa Coburg *tacrirulŭ* luĭ Constantin doctorulŭ, ce aŭ fostŭ trimisŭ la sud slam Rômnicŭ, pentru cercetarea bóleĭ de care pătimiaŭ locuitoriĭ părţeĭ loculuĭ. Asemenea s'aŭ supusŭ şi fóĭa cheltueleĭ de 58 talerĭ, făcută de acestŭ doctorŭ, cum şi altă fóe de cheltuială a 72 talerĭ, făcută de şătrarulŭ Ioan, doctorulŭ dela Colţea, trimisŭ pentru cercetarea aceleeaşĭ bóle în Muscel.

Cod. No. XVIII, fila 373.

O vênḑare curiósă se face după ordinulŭ luĭ Saxa Coburg, din Martie 6, stilŭ noŭ. Acela a trimesŭ Divanuluĭ unŭ catalogŭ de cărţĭ, carĭ eraŭ de vênḑare prin licitaţie. Divanulŭ a comunicatŭ acestŭ catalogŭ la toţĭ boeriĭ şi aŭ scrisŭ starostelui de neguţitori, ca să publicuéscă la obşte vêndarea acestor cărţi şi cine va fi iubitorŭ de învĕţături şi muşteriŭ de a cumpĕra, să se afle la loculŭ unde este a se face mezatulŭ acelorŭ cărţi. 1790, Februarie 26.

---

(1) In Martie în 3 anulŭ 1790, Divanulŭ însciinţéză pe Saxa Coburg, că maĭ sunt şi alţĭ neguţitorĭ carĭ cerŭ să lucreze rachiŭ din bucate stricate. Divanulŭ nu le-aŭ datŭ voĭe însă, sciindŭ că povernele sunt oprite, dar propune să li se dée acéstă voĭe, spre a se utilisa bucatele stricate subt privegherea unuĭ membru alŭ epitropieĭ obşteĭ şi dândŭ chezăşie prin zapisŭ la Divanŭ, că nu vor lucra bucate bune de mâncare. (Veḑĭ actulŭ 54 din cond. XVIII, pagina 374).

(2) Relativŭ la aceste vase, maĭ sunt acte în cod. XVIII, pag. 378, din 6 şi 7 Martie 1790.

Divanulŭ în 26 Februarie 1790 repetă luĭ Saxa Coburg rugăciunea de a ordona ober-leitenantului Nicolaĭ Cantacuzino, să trimită la judecată 11 volintirĭ ce aŭ fostŭ cetaşĭ aĭ hoţuluĭ Dinu Bulubaş, şi acum se află sub comanda dumiséle. Eĭ se cerŭ de departementulŭ de criminalionŭ ca să rĕspundă la cererile păgubaşilor ce s'aŭ jăfuitŭ de aceştĭ volintirĭ, maĭ alesŭ că Maria, femeea luĭ Stoian, se jăluesce că bărbată-su stă închisŭ în puşcărie încă de la venirea armieĭ până acum şi nicĭ o hotărîre nu i-se face, ba s'a bolnăvitŭ de lingóre şi vré să móră. Decĭ Divanulŭ nu vrea să cadă în osînda păcatuluĭ, când se va întêmpla mórte în puşcărie numituluĭ Stoian «şi aşteptămŭ luminată poruncă cum să urmămŭ? să slobodimŭ şi pe aceştia carĭ sunt închişĭ, séŭ să-'ĭ maĭ ţinemŭ? ca să scimŭ şi ce să rĕspundemŭ la jălbile păgubaşilor, fiind-că Divanulŭ nu-'ĭ póte slobodi pe ceĭ închişĭ, pentru că sunt păgubaşĭ carĭ cerŭ dreptulŭ lor».

Cod. No. XVIII, fila 370.

Principele de Saxa Coburg, la 2 Martie, 1790 scrie Divanuluĭ pentru vinăriciulŭ Buzĕuluĭ, ce 'l-aŭ cumpĕratŭ unŭ anume *Carlova*, întrebându-lŭ «de este cu dreptate a da numitulŭ cumpĕrătorŭ acéstă slujbă la vinărirerii Prinţuluĭ Mavrogheni?», Divanulŭ rĕspunde, în 9 Martie 1790, «că la létulŭ 1789 a primitŭ Divanulŭ luminatŭ orderulŭ Măriei tale, întru care ni se poruncesce chiar aşia, cum că vinăriciulŭ din judeţulŭ Buzĕuluĭ i alŭ Rômniculuĭ, s'aŭ vêndutŭ încă de când tabăra era la Focşanĭ şi s'aŭ primitŭ şi banĭ la cămara Impĕrătéscă talerĭ 2200, pentru care Divanulŭ să n'aibă maĭ multŭ amestecŭ la acésta. Decĭ după acéstă luminată poruncă a Măriei tale, ce ni s'aŭ datŭ, cu hotărîre fiind următorĭ, n'amŭ cutezatŭ a intra maĭ multŭ la nicĭ o cercetare asupra acesteĭ pricinĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 379.

Divanulŭ raportéză în 2 Martie 1790 cum un Stoian ce s'aŭ făcutŭ căpitanŭ de volintirĭ, iar acum se numesce comandantŭ, la 1788 aŭ volnicitŭ pre unŭ Oprea Bradosul ca să iée oeritŭ şi văcăritŭ pe munte de la vitele locuitorilor de aicĭ din ţéră şi aŭ şi luatŭ Oprea banĭ şi vite dându-ĭ la numitulŭ Stoian. Oprea fusese însărcinatŭ de Stoian în 28 Septembrie 1778, să mérgă în munţĭ cu arnăuţĭ şi cu vênătorĭ şi de la orĭ-ce oĭ se ia oeritŭ câte 4 parale şi o leţcae de óie şi ploconŭ de la 10 ĭainte câte 80 banĭ şi de vacă câte 40 banĭ văcăritŭ, iar de la care nu va avea banĭ să-'ĭ ia din 15 oĭ 2 bune grase şi din 20 de caĭ séŭ vacĭ, una. Dintr'unŭ sinetŭ de la 4 Februarie 1790, Divanulŭ constată, că Oprea aŭ dusŭ baniĭ şi vitele la Stoian şi că vitele s'aŭ tăiatŭ la óstea ce era de paza loculuĭ despre vrăjmaşŭ. Divanulŭ cere judecarea luĭ Stoian faţă cu locuitoriĭ de la carĭ aŭ luatŭ oeritŭ, văcăritŭ séŭ vite. Acéstă judecată să se facă la Craiova unde e Petre Stoian.

Cod. No. XVIII, pag. 376.

In 2 Martie, 1790, Divanulŭ arétă însciinţarea medelnicerului Grigorie Hrisoscoleul, epistatulŭ poştelor, că lipsescŭ caĭ la poşte şi cere deslegare ce să se facă?

Cod. No. XVIII, pag. 347.

După ordinulŭ dela 20 Martie st. n., Divanulŭ informéză pre Coburg, după raportulŭ vel armaşuluĭ, care are epistăsia peste ţiganĭ şi sciinţa obiceiuluĭ şi a datoriilor lor, că ursarii şi lăeţiĭ ce se numescŭ şi lingurarĭ, carĭ plătescŭ birulŭ lor în banĭ, daŭ câte cincĭ talerĭ pe anŭ de lude, plătiţĭ rêndurĭ, începêndŭ dela 1 Martie şi istovindŭ la Decembrie; iar spălătoriĭ de aurŭ, ce se numescŭ rudarĭ, carĭ plătescŭ birulŭ lor cu aurŭ netopitŭ, daŭ de totŭ numele câte treĭ dramurĭ într'unŭ anŭ, începêndŭ dela 15 August până la sfêrşitulŭ luĭ Decembrie. Divanulŭ probéză acésta cu două pecetluiturĭ Domnescĭ, iar alte hrisóve nu póte produce, căcĭ vel armaşŭ arétă, că le aŭ luatŭ Mavrogheni la plecare. 1790, Martie 19.

Cod. No. XVIII, pag. 385.

In 23 August 1790, Divanulŭ intervine cu raportŭ la Coburg în favórea redeschidereĭ Cahvenelelor, ḑicêndŭ că «fiind-că ceĭ ce se hrănescŭ cu acestŭ meşteşugŭ... se punŭ uniĭ pe alţiĭ chezaşŭ, cum că nu vor suferi a se face în lăuntrulŭ lor (a cafenelelor) nicĭ unŭ felŭ de *muşaaverele* séŭ alte vorbe, şi fiind-că sunt şi ómenĭ săracĭ, carĭ acestŭ alişverişŭ l'aŭ învĕţatŭ numaĭ, cu care îşĭ ţinŭ hrana vieţeĭ, să bine voiescĭ, Inălţima ta, a porunci să se deschidă acum când este şi vremea cuviinciósă de a se sloboḑi, nefiindŭ trebuinţă a şedea maĭ multŭ închise.»

Cod. No. XVIII, pag. 401.

Divanulŭ raportéză luĭ Enţenberg, care a fostŭ cerutŭ în interesulŭ oştireĭ să se puie nartŭ după care cârciumariĭ să vêndă vinurĭ la catane, orĭ décă nu se póte pune nartŭ, să se dée voie de importare de vinurĭ de peste Dunăre, *numaĭ pentru trebuinţa catanelor*. Divanulŭ arétă că asemenea importŭ de vinurĭ strĕine «este spre mare nedreptate a ţĕriĭ şi cu acésta se strică şi privileghiulŭ pămêntuluĭ, care s'aŭ păzitŭ tot-d'auna,» căcĭ nu va fi posibilŭ a se importa vinŭ numaĭ pentru catane «şi se va împle ţéra cu vinŭ strĕinŭ şi întru zadarŭ rĕmâne truda şi ostenéla pămêntenilor, carĭ facŭ lucrulŭ viilor, carĭ plătescŭ şi vinăriciŭ şi vamă la cămara împĕrătéscă; ci vinurile strĕine ne rugămŭ să se dée poruncĭ pe la tóte mărginile, ca să fie oprite». Boeriĭ totuşĭ facŭ socotélă pentru aşeḑarea unuĭ nartŭ potrivitŭ, măcar că munca acum este maĭ scumpă, că înainte lucrătorulŭ lua pe ḑi câte parale 5—6, celŭ multŭ până la 10, iar acum se plătesce câte 25 parale pe ḑi şi de mâncare.

Chiria adusuluĭ de vadră era de la 2—3 parale şi fórte rarŭ câte 4 parale, iar acum se plătesce chirie de vadră câte 10 şi până la 14 parale şi încă nicĭ atâta nu se potŭ găsi care cu lesnire. «Acum după scumpĕtatea lucrurilor şi a grelelor cheltuelĭ, socotéscă înţelepciunea Ecs. tale, de dă mâna a se da o oca maĭ josŭ decâtŭ celŭ puţinŭ 7 parale vinulŭ noŭ şi 12 parale celŭ vechiŭ. Şi fiind-că toţĭ pămêntenii de obşte la acésta numaĭ amŭ rĕmasŭ a nădăjdui acum, adecă din rodulŭ viilor să ne ajutămŭ casele, ne rugămŭ de obşte să bine-voescĭ a primi acestŭ nartŭ, după care să se dée poruncile Ecs. tale la tótă partea ostăşéscă să urmeze acestŭ preţŭ, adecă ocaua dréptă, vinulŭ noŭ, 7 parale şi vinulŭ vechiŭ ocaua 12.» 1790, Octombrie 13.

Cod. No. XVIII, pag. 407.

Enţenberg nu aprobă nartulŭ propusŭ de boerĭ, elŭ le cere declarare că vor vinde ocaua de vinŭ la ostaşĭ pe 4 parale vinulŭ maĭ prostŭ şi 6 parale vinulŭ celŭ bunŭ, iar de nu vor-vrea boeriĭ acestŭ nartŭ se vor aduce vinurĭ de peste

Dunăre. Divanulŭ rĕspunde luĭ Enţenberg că nu póte scădea nartulŭ după socotéla ce deja aŭ presentatŭ, ba că nicĭ cu 7 parale precum aŭ arĕtatŭ ânteiŭ nu potŭ vinde ocaua de vinŭ noŭ, ci cerŭ câte 8 parale şi pentru celŭ vechiŭ 12. «Ci de vreme ce ne arĕţĭ Ecs. ta, că privileghiulŭ acesta alŭ ţĕriĭ, adecă poprirea vinurilor strĕine, nu se póte păzi acum în vremea oştirilor, şi trebue să se slobóḑă aducerea vinurilor turcescĭ spre îndestularea ostaşilor, rĕmâne la Ecs. ta sloboḑenia să se aducă vinuiĭ turcescĭ, după cum vedemŭ că s'aŭ şi adusŭ destule încă până a nu ni se face acéstă intrebare, la care se va pune nartulŭ acela ce veĭ găsi Ecs. ta cu cale. Iar vinurile ţĕriĭ ne rugămŭ să fie nesupĕrate, ca să ni le vindemŭ cu preţulŭ ce vomŭ putea a le trece, fiind-că într'acésta este tótă nădejdea pămêntenilor a-'şĭ ajuta casele, din rodulŭ viilor.

Cod. No. XVIII, pag. 408—409.

In 31 Octombrie, 1790 Divanulŭ supune anafora luĭ Enţenberg, arĕtândŭ că prin anaforaua epitropieĭ obstescĭ, semnată şi de marele visternicŭ, se cere de către lumînărariĭ din Bucurescĭ suma de seŭ de la neguţitoriĭ ce strîngŭ vite şi le taie la zalhana. Epitropia obştiriĭ găsesce cu cale, ca neguţitoriĭ zalhanagiĭ să fie datorĭ de a da lumînărarilor din Bucurescĭ 50 miĭ de oca seŭ (lumînărariĭ ceruseră 80,000) a câte 18 parale ocaua, iar lumînărariĭ să vênḑă apoĭ lumînările câte 22 parale ocaua. Epitropia invócă vechiulŭ obiceiŭ. Divanulŭ făcêndŭ o dréptă chibzuire «nu amŭ găsitŭ cu cale, nicĭ una, nicĭ alta, pentru aceste cuviincióse pricinĭ, care maĭ josŭ anume le arĕtămŭ : 1° că de şi aŭ şi datŭ adevĕratŭ zalhanagiĭ anţerţ şi în alţĭ anĭ câte o sumă oca de seŭ la lumînărarĭ şi acesta vrêndŭ a-o face eĭ ca unŭ obiceiŭ, facŭ cerere şi acum; dar veĭ sci Ecselenţa ta, că în anulŭ trecutŭ totŭ seulŭ de aicĭ neavêndŭ mijlocŭ nu s'aŭ ridicatŭ din ţéră, nicĭ celŭ din vitele ce s'aŭ tăiatŭ la scaune, nicĭ celŭ din vitele ce s'aŭ tăiatŭ la zalhanale şi cu acésta aŭ rĕmasŭ lumînărariĭ fórte folosiţĭ, cu multŭ câştigŭ în anulŭ acesta. A doua, că ĕstimpŭ totŭ seulŭ ce aŭ eşitŭ de la scaune s'aŭ tăiatŭ totŭ vite hrănite de suhatŭ, care seŭ ce le-aŭ rĕmasŭ din anulŭ trecutŭ şi ce aŭ luatŭ ĕstimpŭ de la lumînărarĭ, lumînărariĭ nu l'aŭ păstratŭ pentru trebuinţa prăvăliilor lor în vremea viitóre, ca unŭ rufetŭ ce sunt legaţĭ a purta grijă de a ţine oraşulŭ cu lumînărĭ din-destulŭ, ci făcêndu-lŭ lumînărĭ şi puindu-le prin lăḑĭ şi prin putinĭ, 'l-aŭ vêndutŭ pe taină la neguţitorĭ strĕinĭ din ţéra turcéscă, care pentru acésta, se prindŭ zalhanagiiĭ că-'ĭ vor putea dovedi cu mărturiĭ vrednice de credinţă. 3°) Că înşi-şĭ uniĭ din chiar lumînărariĭ aceştia, strîngêndŭ vite, ca şi neguţitoriĭ zalhanagiĭ şi tăindu-le la zalhanale, seulŭ ce aŭ scosŭ din vitele lor, nu 'l-aŭ ţinutŭ pentru trebuinţa de aicĭ, ci 'l-aŭ vêndutŭ totŭ la neguţitorĭ strĕinĭ, maĭ nainte decâtŭ zalhanagiiĭ, şi aşĭa lumînărariĭ, pe de o parte, seulŭ ce 'l-aŭ în mână, 'l-aŭ vêndutŭ cu folosulŭ şi câştigulŭ lor, pe de altă parte facŭ strigare că n'aŭ seŭ, şi cerŭ să iée seulŭ zalhanagiilor cu preţŭ maĭ josŭ decâtŭ 'l-aŭ vêndutŭ înşiĭ lumînărariĭ la neguţitorĭ strĕinĭ şi nu 'l-aŭ ţinutŭ pe séma trebuinţeĭ de aicĭ, ca unŭ rufetŭ legatŭ cu tótă grija ca să fie în oraşŭ de lumînărĭ: Divanulŭ socotesce a fi cu cale, ca pedépsa lor acésta să le fie: adecă, se fie îndatoraţĭ a cumpĕra seŭ unde vor găsi, cu banĭ gata şi cu preţulŭ ce se vor putea tocmi, şi vênḑarea lumînărilor la obşte, să nu fie cu maĭ mare preţŭ, decâtŭ ocaua po parale 20, precum s'a urmatŭ pe anulŭ acesta până acum, socotindu-se lângă acésta şi folosulŭ lor ce aŭ avutŭ în anulŭ trecutŭ, căcĭ precum măcelariĭ dela scaunele de aicĭ, sunt datorĭ a da totŭ seulŭ la lumînărariĭ de aicĭ şi nu sunt sloboḑĭ de a-'lŭ vinde în altă parte, aşia şi lumînărariĭ, ca unŭ rufetŭ ce este legatŭ cu acéstă purtare de grijă, trebue să nu vênḑă acelŭ seŭ ce 'l-aŭ luatŭ dela scaune şi dela vitele lor, la neguţitoriĭ din ţéra turcéscă, iar de vreme ce eĭ aŭ urmatŭ şi într'acestaşĭ chipŭ, este cu mare nedreptate să se ia acum seulŭ zalhanagiilor cu preţŭ hotărîtŭ şi să se dée lumînărarilor, că nu este cu dreptate a se câştiga lumînărariĭ din paguba zalhanagiilor. După tóte acestea, maĭ aŭ lumînărariĭ şi altă vinovăţie, că éstimpŭ...... (*maĭ multe vorbe nedescifrabile*) aŭ veḑutŭ fórte bine că vitele s'aŭ maĭ scumpitŭ multŭ decâtŭ în anulŭ trecutŭ, după care trebuia să socotéscă, că şi seulŭ urma să se scumpéscă, după preţulŭ vitelor; şi fiind-că maĭ nainte de armistiţie, până a nu se deschide schelele ţĕreĭ turcescĭ, seulŭ se vindea mia de oca tal. 350—345, trebuia să coprindă seulŭ celŭ trebuinciosŭ peste anŭ; iară eĭ într'acéstă vreme când era seulŭ cu acestŭ preţŭ, nu numaĭ că n'aŭ avutŭ purtare de grijă, ca să fi cuprinsŭ seulŭ de ce avea trebuinţă, ci încă ne arĕtară uniĭ din zalhanagiĭ, că atuncĭ avêndŭ seurĭ prin zalhanale, care şedea şi n'avea unde să-'lŭ vênḑă, aŭ mersŭ de s'aŭ rugatŭ luĭ Gheorghe, vătafulŭ de lumînărarĭ, ca să-'lŭ priméscă eĭ cu talerĭ 345 mia de oca, şi lumînărariĭ n'aŭ vrutŭ nicĭ într'unŭ chipŭ; aŭ pusŭ mijlocitorŭ şi pe starostea de neguţitorĭ, ca să-'ĭ róge să-'lŭ priméscă şi nicĭ cu rugăciunea şi mijlocirea starosteĭ nu 'l-aŭ primitŭ, ḑicêndŭ, că n'aŭ trebuinţă; care pentru acésta, ḑiseră zalhanagiiĭ, că aŭ dovadă pe însuşĭ starostea de neguţitorĭ; după care se vede că eĭ hrănindŭ scoposŭ pentru seulŭ zalhanagiilor, de aceea nicĭ aŭ vrutŭ atuncĭ să cumpere seulŭ, ca să le fie de ajunsŭ pentru trebuinţa de aicĭ, nicĭ aŭ vrutŭ se ţie seurile lor, ci le-aŭ vêndutŭ la neguţitorĭ strĕinĭ, cu preţŭ de talerĭ 550 şi încă şi maĭ susŭ, şi acum apucă pe zalhanagiĭ, ca să le iée seulŭ lor. Părerea Divanuluĭ într'acestaşĭ chipŭ fu, de a nu se face năpăstuire şi pagubă la obştea cea săracă, cu mijlócele şi vicleniile lumînărarilor, ce urméză, şi apoĭ pe de altă parte nu conteneză apururea a face cererĭ ca să li se maĭ înalţe preţulŭ la vênḑarea lumînărilor. 1790, Octombrie 31.

Cod. No. XVIII, pag. 413—415.

In 4 Noembrie 1790, Divanulŭ (maĭ puţinŭ Marchelius) intervine la Enţenberb, arĕtându-'ĭ că mônăstirea Vlah-Sarai şi mônăstirea Megaspilion aŭ privileghiurĭ de vinăriciŭ, peste Olt, reînoite cu cărţile Divanuluĭ «după buna-voire a Măriеĭ séle Inaltuluĭ Prinţipŭ.» Toţĭ boeriĭ cumpĕrătorĭ de vinăriciurĭ judeţene, nu s'aŭ opusŭ a recunósce acele privileghiurĭ; «iar dumnéluĭ spătarulŭ Geanoglu, împotriva cărţilor Inaltuluĭ Prinţipŭ, ale Ecselenţeĭ tale şi ale Divanuluĭ, şi împotriva ponturilor tocmeleĭ cu care aŭ cumpĕratŭ, s'aŭ pusŭ de aŭ luatŭ toţĭ baniĭ vinăriciuluĭ, acestor 2 mônăstirĭ.» Divanulŭ cere să fie obligatŭ Geanoglu a restitui baniĭ acestor 2 mônăstirĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 417.

In 5 Noembrie 1790, Divanulŭ cere luĭ Enţenberg. de a se opri exportulŭ prin paza hotarelor, cu straşnicĭ poruncĭ, să nu trécă sĕulŭ şi orĭ-ce felŭ de zacherele şi de ale mâncăreĭ, fiind-că este cunoscută trebuinţa dintr'acéstă vreme a oştirilor, şi lipsa întru care se află ţéra, maĭ vêrtosŭ scumpetea ce pătimesce tótă politia Bucurescilor de lumînărĭ din pricina lipseĭ sĕuluĭ. S'aŭ făcutŭ Ecs. tale bine sciută din jălbile noroduluĭ, ce pe tóte ḑilele sunt la Divanŭ.

Cod. No. XVIII, pag. 424.

Anaforaua Divanuluĭ către Enţenberg.

Din alăturatulŭ rĕvaşŭ, veĭ înţelege Ecselenţa ta, jalba dumisale biv vel vistierŭ, Manolache Grădişténu, divanitulŭ, cumpĕrătorulŭ vămeĭ Ploescilor ot sud Prahova, pentru care nu lipsimŭ a însciinţa Ecselenţele tale, că acestŭ têrgŭ alŭ Ploescilor, cum şi cele-l-alte fiindŭ stricate şi pustiite din vremea trecută, cu multă silinţă şi trudă a vameşilor şi a ispravnicilor, s'aŭ adunatŭ până abia aŭ venitŭ la óreşĭ-ce stare, alŭ căruĭ venitŭ de vamă s'aŭ vîndutŭ dela cămara împĕrătéscă, pentru care plătescŭ vameşiĭ sferturile la cămară. Acum, de nu se va pune la cale, spre a lipsi acestŭ felŭ de urmărĭ, negreşitŭ urméză a se sparge têrgulŭ, şi nu numaĭ venitulŭ vămeĭ se pierde, ci şi trecĕtoriĭ ostaşĭ şi alţĭ călĕtorĭ, şi împrejureniĭ de acolo se isterisescŭ de cele trebuinciόse de cumpĕratŭ. Ce câtŭ pentru dumnéluĭ Lupec-maister, să bine-voescĭ Ecs. ta, a scrie cuviinciósa poruncă, ca pentru trebuinţa ce are, să aréte şi să céră la isprăvnicia judeţuluĭ după orênduiala ce este, iar cu têrgulŭ să n'aibă dumnéluĭ a face maĭ multŭ de a supĕra neguţitoriĭ séŭ têrgoveţiĭ, după cum pentru acésta credemŭ că nicĭ dela Ecs. ta, nicĭ dela cinstita direcţiune nu va fi avutŭ poruncă a lua neguţitoriĭ têrguluĭ şi a sparge têrgulŭ, şi acesta se vede că aŭ făcut-o de sineşĭ, fără nicĭ o rênduială. Iar pentru acelŭ polcovnicŭ. Divanulŭ găsesce cu cale de a se trimite unŭ mumbaşirŭ să-'lŭ ridice, să-'lŭ aducă aicĭ ca pe unŭ vinovatŭ, carele fiind-că poruncă dela ispravnicĭ n'aŭ avutŭ, este cunoscutŭ, că numaĭ pentru jafŭ şi luare de banĭ, face acestŭ felŭ de urmărĭ şi în loculŭ luĭ, să rênduiască dumnéluĭ vel spăt. vechil la tréba polcovniciеĭ. 1790, Noembrie 8.

Cod. No. XVIII, pag 419.

In 9 Noembrie, 1790, Divanulŭ intervine la Enţenberg, să dea învoire la nisce locuitorĭ din Bran, carĭ aŭ facutŭ agricultură în ţéră cu 10 plugurĭ, să exporte din productele adunate, fiind-că şedŭ la drumulŭ mare, pe unde găzduescŭ călĕtorĭ şi ómenĭ Impĕrătescĭ. Divanulŭ le acordă exportulŭ de celŭ maĭ multŭ 20 chile de bucate.

Cod. No. XVIII, pag. 420.

Unŭ comand. Balcilă şi Iarca Duicul din Bran, arétă că cu transportulŭ tunurilor austriace i-aŭ peritŭ 24 vite, obligatŭ fiind de a duce tunurile până la Câmpu-Lungŭ. Divanulŭ dreptŭ despăgubire îĭ acordă exportulŭ a 7 boĭ şi intervine la Enţenberg, să aprobe acésta şi să dea ómenilor paşusŭ pentru asemenea vite. 8 Noembrie, 1790.

Cod. No. XVIII, pag 417.

De altmintrelea Enţenberg dispune liberarea exportuluĭ de vite din ţéra românéscă, luându-se de unŭ boŭ, séŭ de unŭ calŭ 1 talerŭ, de o vacă 90 banĭ, de unŭ mânzŭ, séŭ rîmătorŭ banĭ 60, de óie, séŭ de capră banĭ 40; aceste sumĭ adausŭ peste obicĭnuita vamă.

Divanulŭ e gata a se supune la acéstă disposiţiune, din Noembrie, 1790, «dar vĕḑêndŭ trebuinţa ce are ţéra într'acéstă vreme de vite pentru *transporturĭ* şi pentru alte potvóde şi slujbe ale ţĕriĭ şi socotindŭ şi acestŭ puţinŭ venitŭ ce se orênduesce a se lua de la aceste vite, eşindŭ din ţéră, cunóscemŭ că maĭ multŭ este stricăciunea ţĕriĭ ce urméză a se întêmpla dintr'acésta, decâtŭ acelŭ puținŭ folosŭ alŭ cămăriĭ, ce s'ar agonisi din slobodenia lor; căcĭ de se va da acum acéstă slobodenie, toțĭ locuitoriĭ de obște ar fi gata a-'șĭ vinde tóte vitele cele trebuinciόse de transportulŭ și de potvóda țěriĭ, spre a scăpa și a rĕmâné nesupĕrațĭ de slujba și datoria lor și nu vomŭ avé cu ce împlini trebuințele; iar vitele mĕrunte, precum: rîmătoriĭ, capre, ce nu sunt de slujbă, potŭ a fi slobode să iasă. Pentru care, cu plecăciune îndrăsnindŭ la înalta înțelepciune a Măriеĭ tale, cea cuprindĕtóre și de cele viitóre, ne rugămŭ de obște, să binevoiescĭ a porunci pentru vitele marĭ...... și oĭ de prăsilă să se păzéscă nizamulŭ lor spre a fi oprite, după cum aŭ fostŭ până acum; iar vitele de neguțitorie ce sunt strînse maĭ d'inainte și le iaŭ la suhaturile țěriĭ, acelea, când nu vor găsi de ale vinde aicĭ d'anpiciórele, nicĭ nu le vor tăia la zalhanalele țěriĭ, dândŭ cele obicĭnuite și cele ce sunt hotărîte de către Inălțimea ta și acelea slobodenia lor să fie cu chezășie date la visterie și cu teschererile vameșilor, ca nu care cumvașĭ printre vitele lor să fie și de ale locuitorilor, a scăpa de slujba țěriĭ și să li-se dée și cărțĭ de la comisia visterieĭ după orênduiala ce este.

Cod. No. XVIII, pag. 418.

Poruncă către ispravnicii ot sud Ialomița

Divanulŭ, la 20 Ianuarie, 1791, vestesce, că a primitŭ înscĭințarea lor, de la 13 Ianuarie pentru 1000 oca seŭ ce cu *cislă* li s'aŭ ordonatŭ să împlinéscă dela neguțitoriĭ ce aŭ strînsŭ vite în județulŭ Ialomița și că viindŭ neguțitorĭ turcĭ cu poruncĭ de slobodenie, doĭ-treĭ din ceĭ carĭ aŭ fostŭ strînsŭ vite aŭ vêndutŭ la aceĭ turcĭ «d'anpiciórele, câte o ciredă ce aŭ strânsŭ, iar la zalhanale nicĭ unulŭ n'aŭ tăiatŭ» Divanulŭ cere să i-se spună numele neguțitorilor celor carĭ aŭ strînsŭ vite? câțĭ sunt? și câte cirezĭ? în fieș-care ciredă câte vite? ș'a cuĭ poruncă aŭ avutŭ la mânile lor de slobodenie? Fiind-că aceste tóte, după orênduială trebue să fie trecute în condica isprăvnicéscă. 1791, Ianuarie 20.

Cod. No. XVIII, pag. 413.

Amŭ cetitŭ nota dumnéluĭ Stih, stabs-auditorulŭ ce cu dumnéluĭ senior Marchelius, ofițerulŭ Impĕrătescŭ divanitulŭ, ce ni s'aŭ trimisŭ de către Ecselența ta la Divanŭ prin poruncă, ca să vedemŭ că nu găsesce domnulŭ auditorŭ cu cale a se judeca aicĭ dumnéluĭ Gaudis cu pîrășiĭ sĕĭ Radul vatafulŭ i cu ceĭ-l-alțĭ locuitorĭ de aicea, ci cererile lor ce aŭ asupra domnuluĭ Gaudis să mérgă să le facă la judecata Brașovuluĭ, unde este Gaudis cu ședere și supusŭ judecățiĭ de acolo; acéstă găsire cu cale a dumnéluĭ auditor se anerisesce printr'acéstă dreptate, căcĭ însușĭ Ecselența ta ne-aĭ arĕtatŭ poruncă dela pré milostiva și pré înalta curte, prin care se face arĕtare, că cinstita Comisie, ce este orênduită aicea în Bucurescĭ, sub ântêia ședere a domnuluĭ ghinaralŭ baronŭ Maiersam, este maĭ alesŭ și maĭ vêrtosŭ pentru acésta orênduită, adecă: din pămêntenĭ de aice de vor fi vre-uniĭ năpăstuițĭ cu vre-unŭ felŭ de mijlocŭ, de către persónele Impĕrățieĭ séle, prin cercetare și aflare de dreptate să despăgubéscă pe aceĭ năpăstuițĭ pămêntenĭ. Decĭ, când este acéstă milostivă poruncă la mijlocŭ, domnulŭ Gaudis se cuvine a fi supusŭ la judecata cinstituluĭ Comision și Măria sa domnulŭ gheneralŭ Maiersam, după înaltă poruncă póte a fi supusŭ, ca să priméscă jălbile acestor locuitorĭ, carĭ privescŭ asupra domnuluĭ Gaudi, ce și dumnéluĭ este unulŭ din persónele Impĕrățieĭ și rĕmâne Măria sa îndatoratŭ a face cuviinciósă Сатисфакцiоане (*satisfacțiune*, V. A. U.) la dreptatea ce vor avea aceștĭ săracĭ locuitorĭ, de care Ecselența ta te veĭ înțelege cu domnulŭ gheneralŭ Maiersam, ca să nu rĕmâe locuitoriĭ obidițĭ în vreme când eĭ și jăluitoriĭ sunt aice și pîrîtulŭ se află aice și pricina și luarea vitelor lor iarășĭ aice în țéră li s'aŭ făcutŭ și maĭ vêrtosŭ, că asemene pricinĭ s'aŭ căutatŭ aice la Divanŭ, adecă pîrîșiĭ ceĭ cu cererile eraŭ locuitorĭ din lăuntru din țéra Ardéluluĭ și pîrîțiĭ eraŭ pămêntenĭ locuitorĭ de aice și Divanulŭ la dreptatea pîrîșilor le aŭ făcutŭ împlinirea dela pămêntenĭ de aice. 1791, Februarie 18, Bucurescĭ.

Cosma alŭ Ungro-Vlahieĭ. *Buzĕŭ-Dositeiŭ.* *Dumitrake* banŭ. *Const. Stirbeiŭ.* *Mateiŭ Falcoianu.* *Marchelius.*

Cod. No. XVIII, fila 453.

La 9 Februarie 1791 Divanulŭ rĕspunde luĭ Ențenberg, la întrebarea ce i-a adresatŭ acela, în 7 Ianuarie după călindarulŭ noŭ, în privința a celor 3 talerĭ ce s'ar fi luândŭ de ispravnicĭ dela fie-care vită ce se exportă. Divanulŭ ḑice, că n'are nicĭ o scire despre acéstă, ci nicĭ s'aŭ datŭ vre-o poruncă dela Divanŭ pentru acéstă luare, nicĭ este obiceiŭ. Pentru care Ecselența ta aĭ trimisŭ dimpreună cu Divanulŭ poruncĭ către ispravnicĭ încă de atuncĭ ca să rĕspunḑă la acésta. Și aŭ venitŭ de la județele Ialomița, Buzeŭ, Ilfov, rĕspunsurile ispravnicilor, că sunt ferițĭ de o urmare ca acésta, iară dela cele-l-alte județe nu avemŭ până acum rĕspunsŭ nicĭ vre-o jalbă dela cine-vașĭ n'amŭ vĕḑutŭ asupra acesteĭ pricinĭ ca să cercetămŭ; iarŭ la 21 August, 1790, aĭ poruncitŭ Ecselența ta a se lua peste vama cea obicĭnuită dela vitele ce vor eși din țéră, de boŭ séŭ calŭ câte tal. 1, de vacă câte banĭ 90, de juncŭ, mânzŭ séŭ rîmătorŭ câte banĭ 60, de óĭe, de capră câte banĭ 40; pentru care acestŭ venitŭ are a da sémă dumnéluĭ căminarulŭ *Mosc*, fiindŭ încărcatŭ de a rĕspunde aceștĭ banĭ la cămara resboiuluĭ. 1791, Februarie 9.

Dumitrache banŭ. *Radu Slătinénu.* *Ion* logofĕtŭ. *Const. Stirbeiŭ.* *Mateĭ Fălcoianu.* *Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 445.

Divanulŭ prin anaforaua de la 22 Februarie, 1791, către Ențenberg, cere se fie îngăduițĭ măcelariĭ din Bucurescĭ și ne-poprițĭ de a cumpĕra vite pentru îndestularea orașuluĭ și a oștirilor, cum și neguțitoriĭ zalhanagiĭ carĭ taĭe vitele în țéră.

Cod. No. XVIII, pag. 449.

Anaforaua Divanuluĭ către baronŭ Ențenberg.

«Aŭ vĕḑutŭ Divanulŭ amêndouĕ notele Mărieĭ séle, domnuluĭ gheneralŭ-majorŭ, baronŭ Maiersam, ce aŭ datŭ către Ecselența ta, una pentru cererile ce face dumnéluĭ vel post. Dumitrache Varlaam, a se despăgubi de nisce fênŭ i unŭ podŭ și mulțĭ rîmătorĭ, ce ḑice că este prețŭ peste totŭ, talerĭ 1478, și alta pentru cererea ce face sărdarulŭ Stefan Costescu de 92 care de fênŭ, ce ḑice că i s'aŭ luatŭ și nu i s'ar fi plătitŭ; după care note, Ecselența ta poruncesce Divanuluĭ a rĕspunde cele drepte. Spre a se putea da cuviinciósa îndestulare, nu lipsimŭ a arĕta Ecselențeĭ tale, că cererile amêndorora acestor douĕ persóne, se vĕdŭ a fi împărțite în 2, adecă, la unele madele se jăluescŭ, că li s'aŭ făcutŭ luărĭ chiar de obraze ostășescĭ, iară la altele din madele, arétă că li s'aŭ făcutŭ luărĭ de obraze pământene, aĭ noştriĭ de aicĭ, şi fiind-că în orderulŭ ce aĭ trimesŭ Ecselenţa ta la Divanŭ, dela 10 ale luĭ Martie, după noulŭ călindarŭ, ni se arétă, că pré Inalta poruncă a ântêiŭ şeḑĕtorŭ sfatuluĭ ostăşescŭ alŭ curţeĭ, ce s'aŭ trimesŭ dela 25 Februarie, la pontŭ alŭ 2-lea, cuprinde chiar aşïa: «pricinĭ de acestŭ felŭ, carĭ privescŭ la ţéra muntenéscă între sine-şĭ, de se vor fi şi arĕtatŭ la comisia cercetăreĭ, nu póte să le energhiséscă comisia cercetăriĭ, nicĭ să le caute; iară la pontulŭ 3-lea cuprinde arĕtărĭ: «jălbĭ prin carĭ unŭ slujbaşŭ alŭ statuluĭ nostru către altulŭ, unŭ românŭ către altulŭ, din persónele nóstre, din pricinĭ temeinice a uneĭ îndestulărĭ deosebite, séŭ din pricinĭ temeinice a uneĭ păgubirĭ a cămăriĭ la cumpĕrătórea séŭ la darea zacherelelor şi a banilor, care ar putea să se aréte la orĭ-ce administraţie, se cuvine a le cerceta comisia cercetăreĭ.» După acéstă Inaltă hotărîre şi poruncă, se cuvine dar a se urma şi la aceste douĕ obraze şi trebue să se poruncéscă postelniculuĭ Varlaam şi serdaruluĭ Costescu, ca pentru madelele luărilor, ce li se vor fi făcutŭ chiar de către persónele ostăşescĭ, să se facă jălbile şi cererile însă-şĭ către cinstita comisie a cercetăreĭ şi de acolo să-'şĭ céră îndestulare la dreptatea ce vor avé; iară pentru madelele luărilor ce li se vor fi făcutŭ de către obraze pământene de aicĭ, să-'şĭ facă jălbile şi cererile însuşĭ către Divanulŭ ţĕreĭ şi prin cercetare cu amĕruntulŭ, de vor avea dreptate, îşĭ vor afla-o negreşitŭ. Ci dară într'acestŭ chipŭ te veĭ înţelege Ecselenţa ta cu domnulŭ gheneralŭ Maiersam, pentru urmarea acestor douĕ note. 1791, Martie 3.

Iscăliţĭ: *Cosma* alŭ Ungro-Vlachieĭ. *Dositeiŭ-Buzĕŭ*. *Ioan* logofĕtŭ. *Dumitrache* banŭ. *Radu Slătineanu*. *Manolache Grădiştcanu*. *Marcheliu*.

Cod. No. XVIII, pag. 451.

Divanulŭ face raportŭ la Enţenberg, în 4 Martie 1791, şi vestesce că aŭ opritŭ exportulŭ din ţéră a vitelor marĭ prin cărţĭ la toţĭ ispravniciĭ, repetându-le ordinele anterióre, ca «şi pe ceĭ cu păşuşurĭ şi cărţĭ să-'ĭ opréscă şi luândŭ paşuşurile şi cărţile din mânele lor, să le trimiţă aicĭ, după orderulŭ Ecselenţeĭ tale ce ne-aĭ datŭ, fiind-că numaĭ ofiţeriĭ dela hergheliile împĕrătescĭ vor avea voia acésta, iar măcelariĭ carĭ cumpĕră vite pentru hrana politieĭ Bucurescilor şi a oştirilor, cum şi neguţitoriĭ zalhanagiĭ, carĭ strîngŭ vite de tăiatŭ la zalhanale, din care ese sĕulŭ pentru trebuinţa lumânărilor politieĭ Bucurescilor şi a ostaşilor, cum şi cervişulŭ şi pastrama, care se cheltuesce în ţéră, aceştia ca uniĭ ce sunt pentru hrana şi trebuinţa ţĕreĭ, nu se potŭ opri; însă nu toţĭ câţĭ ar vrea să metahiriséscă acestŭ alişverişŭ, pentru alte interesurĭ ale lor, din care să n'aibă ţéra şi politia nicĭ unŭ folosŭ, ci numaĭ Bucurescenii, de carĭ făcêndŭ fóïe anume, carĭ sunt 20 la numĕrulŭ lor, s'aŭ datŭ la comisia vistierieĭ, spre a li se da cărţĭ de sloboḑenie, prin marafetulŭ starosteĭ de neguţitorĭ, cu orênduiala cea cuviinciósă, după obiceiŭ, spre a face acestŭ alişverişŭ pentru îndestularea ţĕreĭ, făr' de a scóte afară din ţéră nimicŭ; de care nu lipsimŭ a arĕta Ecs. tale. 1791, Martie 4.

Semnaţĭ: *aceiaşĭ*.

Cod. No. XVIII, pag. 454.

*

Cu referință la menzilurĭ (poște), încă avemŭ de înregistratŭ următórele acte:

Epistatulŭ poștelor aŭ raportuitŭ la Divanŭ, cum că poștea ce era așeḑată în vama Timeșuluĭ, s'aŭ ridicatŭ, cu porunca Ecselențeĭ séle gheneralŭ comandirŭ alŭ Sibiuluĭ, și aŭ rĕmasŭ postașiĭ țĕreĭ ce sunt la Predeal a purta poșta până în cetatea Brașovuluĭ; cărora fiindu-le peste putință a purta atâta greutate, urméză a se strica și acéstă poște a țĕreĭ din Predeal; ci fiind-că pe acestŭ drumŭ nu se lucréză numaĭ corespondențiile de cărțĭ, carĭ se pórtă de lipcanĭ i călărașĭ călărĭ, ci și alte trebuințe de căruțe cu caĭ, unde acolo, pe Prahova, sate nu sunt împrejurŭ altele, unde să găséscă căruțe și caĭ, fără numaĭ acestŭ satŭ *Comarnicul* ce este îndatoritŭ a purta poștea numaĭ până în valea Timeșuluĭ; iar ceĭ din Timeș aŭ și căruță și caĭ; să bine-voescĭ Inălțimea ta a scrie către Ecselenția sa gheneralulŭ, a porunci să se așeḑe poșta la locŭ, ca să nu se facă dintr'acésta vre-o zăticnire și contenire la corespondențile acestuĭ drumŭ.

Cod. No. XVIII, pag. 379.

Epistatulŭ poștelor, aŭ raportuitŭ la Divanŭ iarășĭ pentru rădicarea poșteĭ din vama Timeșuluĭ. Divanulŭ cere din noŭ, la 9 Martie 1790, reașeḑarea poșteĭ dela Timeș la Brașov.

Cod. No. XVIII, pag. 384.

Raportŭ alŭ Divanuluĭ către Ențenberg.

Aŭ primitŭ porunca Ecselențeĭ tale, ce s'aŭ datŭ pentru stricăciunea poștelor, că se pricinuesce maĭ multŭ din căpitaniĭ ceĭ orênduițĭ, căcĭ făcêndu-se aceștĭ căpitanĭ cu dare de banĭ, nu se potŭ orêndui ómenĭ vrednicĭ, carĭ se pótă căuta îndestularea slujbeĭ; asemenea și căpitaniĭ, ca uniĭ ce se facŭ prin dare de banĭ, cugetă și eĭ totŭ cu luare la jăfuire, neavêndŭ hotărîtŭ ce să-'ĭ fie plata luĭ și cu acéstă trébă, poștia rĕmâne cu totulŭ ne-îngrijită și în loc de a fi slujba îndestulată după trebuința ce are cu necurmare, se urméză împotrivă, făcêndu-se multe cusururĭ și zăticnirĭ de a pururea, la mergerea curierilor ștafeturilor și altor poruncĭ și deosebitŭ pătimesce și ticălósa țéră cu ne-ajungerea cailor, căruțelor și a surugiilor; de care pentru ca să iée și acésta o îndreptare, aĭ găsitŭ Ecselența ta cu cale, ca toțĭ căpitaniĭ poștelor să nu fie îndatorațĭ a da la nimenĭ măcar o para cu nume de havaetŭ, dară nicĭ dela satele poștelor să nu iée nimicŭ, ce ca să scie și eĭ pentru ce plată aŭ să slujéscă, poruncesce Ecselența ta, ca Divanulŭ să facă o chibzuire, ca orĭ din venitulŭ poștelor, după ugeretulŭ ce se strînge, séŭ însușĭ de prin satele poșteĭ, să li se hotărască léfa cu care ar putea fieș-care sluji. Decĭ, Divanulŭ la acésta rĕspunde, că socotința Ecselențeĭ tale este bună și cu cale, și așia se urma pentru căpitanĭ și maĭ 'nainte vreme, însă veĭ sci Ecs. ta, că după cum ne-amŭ însciințatŭ, pricina stricăciuneĭ poștelor este, nu numaĭ facerea căpitanuluĭ prin dare de banĭ, ci cea maĭ mare pricină de stricăciune și cu totulŭ spargerea poștelor, este acésta, că toțĭ de obște, orĭ ofițerĭ séŭ soldațĭ, orĭ în ce parte de locŭ aŭ să mérgă, séŭ să vie, ămbletulŭ este totŭ cu caĭ de menzilŭ și pentru orĭ-ce mică trebuință séŭ măcar numaĭ saltŭ să fie, nu ié numaĭ unŭ calŭ și unŭ surugiŭ, ci ié căruță de olacŭ, care căruță, negreșitŭ, trebue să fie cu 4 caĭ, uniĭ și cu poruncĭ în scrisŭ, alţiĭ şi făr' de poruncĭ, că de şi sunt rênduiţĭ pe la poştie câte o zalógă, dară ofiţeriĭ şi alţiĭ din partea ostăşéscă, ce mergŭ şi vinŭ, iaŭ căruţe cu câţĭ caĭ le este voĭa, ne-putêndŭ nimenĭ să le stea împotrivă, fiindŭ şi aceia ostaşĭ împĕrătescĭ. La altele din poşte, zalógele ce sunt rênduite, orĭ-cine vine şi cere căruţe şi caĭ de olacŭ, fără a maĭ cere să vaḑă de are vre-o poruncă în scrisŭ séŭ nu, numaĭ decâtŭ iĭ dă căruţă şi caĭ. Acestea sunt pricinele stricăciuneĭ, séŭ maĭ bine să ḑicemŭ a de totŭ spargereĭ şi dărăpănăreĭ poştelor. De acésta dar rea urmare, Divanulŭ nicĭ o îndreptare nu póte să facă, fiind-că acésta stă numaĭ la mâna Ecselenţeĭ tale, ca unŭ gheneralŭ comando, să se facă îndreptarea ce maĭ josŭ împotrivă arĕtămŭ.

Fiind-că tréba acésta a poştelor se spânzură de visterie, ca de una ce are tótă purtarea de grijă pentru greutatea ţĕreĭ, din care ţéră sunt date satele spre slujba acesteĭ trebĭ a poştelor, şi de spătărie ca una ce acéstă dregĕtorie are purtarea de grijă a căpitanilor, ce sunt orênduiţĭ la poşte, să fie porunca Ecselenţeĭ tale, către aceste douĕ persóne ca dumnélor, se grijască pentru căpitanĭ a se orêndui şi a se pune pe la poştĭ ómenĭ vrednicĭ, ca să caute slujba cu îndestulare şi fără de cusurŭ, şi pentru a lor slujbă, ce plată să aibă, iarăşĭ dumnélor se chibzuiască şi cum vor găsi cu cale să aréte Ecs. tale şi Divanuluĭ, şi după acea orênduială li se va urma plata lor.

La tóte căpeteniile poştelor să se orênduiască câte unŭ căprarŭ cu unulŭ séŭ doĭ soldaţĭ, ómenĭ vrednicĭ, la mâna cărora să se dée poruncile Ecselenţeĭ tale în scrisŭ, ca nimĕnuĭ fără de carte iscălită de Măria ta şi de ceĭ ce se cuvine, să nu dée căruţe séŭ caĭ de olacŭ, şi pe ceĭ ce vor vedea că âmblă se iée cu sila, să li se împotrivéscă şi să-'ĭ aréte la Ecs. ta, şi cum ḑicemŭ, căcĭ şi căruţele, nicĭ de cum fără poruncă în scrisŭ, care se fie vĕḑută şi de căpitanulŭ poşteĭ, nimănuĭ să nu dée.

Celŭ ce este orênduitŭ vel căpitanŭ, elŭ singurŭ să aibă tótă purtarea de grijă pentru buna orênduială a acestor poştiĭ şi numaĭ de grumazulŭ luĭ să fie tréba acésta spânzurată, ca unulŭ ce este vechiŭ la tréba acésta şi are totŭ felulŭ de praxisŭ şi sciinţă a acesteĭ slujbe, şi toţĭ căpitaniĭ ce se vor orêndui la orĭ-ce poştie, de elŭ se fie aleşĭ şi arĕtaţĭ la dumnélor numitele douĕ persóne, şi aceia să fie orênduiţĭ în slujba căpitănieĭ, căcĭ acestŭ felŭ urmându-se, apoĭ pentru orĭ-ce cusurŭ şi vinovăţie a căpitanilor, are să dée séma vel căpitanulŭ, şi elŭ rĕmâne vinovatŭ.

Aceste tóte urmându-se, şi poştele îşĭ vor avea orênduiala pe deplinŭ şi zăticnire la trebile şi poruncile împĕrătescĭ, nu se va face. 1790, Septembrie 29.

Cosma alŭ Ungro-Vlachieĭ. ot *Rômnic-Filarctos. Ioan Damaris. Constantin Stirbeiŭ. Mateiŭ Fălcoianu. Marchelius.*

Cod. No. XVIII, pag. 405.

Anexă la pag. 344—345 (T. III)

Numirĭ în slujbe şi favorisărĭ diverse acordate de Saxa-Coburg unora din boerĭ, orĭ jupâneselor, se maĭ pot afla în cond. XVIII la paginile 366—368.

Totŭ acolo este repetită şi mĕsura raportată de noĭ la Tom. III despre ficsarea preţuluĭ galbenuluĭ «la alişverişŭ mĕruntŭ până la 4, 5 leĭ, drept 5 florinţĭ».

Se maĭ ordonéză de Saxa-Coburg urmărirea pentru datoriĭ a vorniculuĭ George Glica ce este datorŭ cu 1000 florinţĭ şi a luĭ *Condili* secretarulŭ *prinţipuluĭ* Mavrogheni, pentru datoria de 160 florinţĭ către casa baronuluĭ de Mertzburg. Divanulŭ rĕspunde luĭ Coburg că acestŭ secretarŭ se află la Ţarigrad şi aicea nu are nicĭ unŭ felŭ de stare, iară pentru vorniculŭ Gheorghe aŭ poruncitŭ să-lŭ afle.

In 23 Februarie 1790, Divanulŭ raportéză că acelŭ vornicŭ Gheorghe Glica, nu s'aŭ aflatŭ în ţéra românéscă, nicĭ este cunoscutŭ acolo «dar se înţelege din însuşĭ zapisulŭ luĭ, ce este scrisŭ la 1778 Iulie, că într'acea vreme rĕposatulŭ baronŭ Metzburg era la Iaşĭ în Moldova, unde acolo trebue să fie şi acel Gheorghe Vorniculŭ». Divanulŭ restitue zapisulŭ şi poliţa luĭ Condili.

Dintr'unŭ actŭ cu No. 72 relativŭ la unŭ procesŭ pentru datorie de acum 57 anĭ (1733) aflămŭ că în Bucurescĭ ceĭ maĭ vechĭ neguţitorĭ cu lipscănie şi ceĭ maĭ ântêiŭ eraŭ Floru Ión şi Chirca.

Cod. No. XVIII, pag. 382.

Divanulŭ ţĕriĭ către Enţenberg

Amŭ înţelesŭ orderulŭ Ecselenţeĭ tale dela 12 ale luniĭ aceştia şi câtŭ pentru îngrijirea ce poruncesce Ex. ta a avea Divanulŭ pentru a fi magaziile îndestulate şi fênŭ, lemne, şi zachereaua cea trebuinciósă oştirilor acum, escĭ Ex. ta însciinţatŭ, că tóte orênduelile cele maĭ straşnice amŭ făcutŭ, trimiţêndŭ pe la judeţe atâtŭ zapciĭ de aĭ noştri, câtŭ şi ofiţerĭ, cu poruncĭ tarĭ, pentru aducerea în grabă a tóte cele trebuinciόse oştirilor, spre îndestularea magaziilor şi s'aŭ luatŭ de la toţĭ de rêndŭ carele şi a ţĕranilor şi a scutelnicilor şi a tuturor de le-aŭ încărcatŭ. Deosebitŭ de acestea acum amŭ maĭ orênduitŭ şi pe dumnéluĭ vist Scarlat Grecénul i pe dumnéluĭ vist. Grădiştênu, ca d'impreună cu comisia visterieĭ, să facă tótă osîrdia şi îngrijirea pentru împlinirea rĕmăşiţelor de aceste naturale şi aducerea în grabă la magaziĭ şi n'a maĭ rĕmasŭ dumnélor nicĭ unŭ mijlocŭ, care să nu-'lŭ fi metacherisitŭ spre împlinirea slujbeĭ aceştia. Iar pentru a face orênduélă şi pe alte 4 lunĭ de la Maiŭ înainte, de altă zacherea, acésta fiind-că urméză a se cere din zachereaua nouă, căcĭ de vre-o zacherea veche nădejde nu este, rĕmâne să aşteptămŭ până la Maiŭ, ca să vedemŭ ântêiŭ ce rodire ne arétă timpulŭ viitorŭ, ca să scimŭ după arĕtarea rodurilor pământuluĭ să facemŭ şi orênduéla cea cuviinciósă, când atuncĭ, după cum amŭ grijitŭ în tótă vremea de hrana şi zachereaua oştirilor, asemenea vomŭ griji şi pe numitele 4 lunĭ, după putinţa ţĕriĭ. 1791, Martie 6.

NB. Acesta este ultimulŭ documentŭ din condica Nr. 18. Cu condica Nr. 19 începe Domnia luĭ Michail Suţu. Intre ḑioa când începe condica Nr. 19 şi acea de la care este datatŭ acestŭ ultimŭ documentŭ din condica XVIII, de sigurŭ aŭ maĭ urmatŭ acte dela Divanŭ, dar aceste până astăḑĭ nu aŭ ajunsŭ la mâna nóstră. De ce nu s'aŭ înregistratŭ maĭ departe în condică, unde chiar maĭ sunt rĕmase file albe? Rĕspunsulŭ nu-'lŭ putemŭ da. Totuşĭ spânḑurarea viziruluĭ dela Constantinopole, pentru că aŭ ucisŭ pe Mavrogheni, în luna Februarie, 1791, şi concesiunile ce Austria se vede silită a face la Siştov, unde se trata la data acésta despre pace, aŭ pututŭ pune pe gândurĭ pre boeriĭ divaniţĭ, până 'n acea mĕsură, încâtŭ să caute a nu maĭ da pe faţă unele din lucrările lor, maĭ alesŭ din cele contrare Turcilor şi familieĭ Mavrogheni. Dămŭ acésta negreşitŭ ca o simplă suposiţiune.

Către baronulŭ Enţenberg.

Dumnélor boeriĭ ce s'aŭ însemnatŭ maĭ josŭ, carĭ sunt în catastihulŭ lefilor celŭ întăritŭ şi întocmitŭ de Măria sa, pré Inaltulŭ Prinţipŭ Coburg, cu léfa ce însemnămŭ maĭ josŭ, făcură arĕtare, că s'aŭ datŭ poruncă la comisia visterieĭ, de a se ridica din catastihulŭ lefilor cu totulŭ, şi de a li se opri rênduita léfă; pentru care noĭ scimŭ, că poruncile împĕrătescĭ, carĭ ni le-aŭ făcutŭ însuşĭ Ecs. ta... sunt ca orênduielele şi întocmelele Măriéĭ séle Inalt. Prinţipŭ Coburg, să se păzéscă şi să se urmeze întru tóte. Aşişderea şi Ecs. ta, tot-d'auna ne-aĭ arĕtatŭ şi ne arĕţĭ, că nu poţĭ strĕmuta nicĭ unele din rênduielele Inaltuluĭ Prinţipŭ; încă şi în trecutele ḑile făcêndu-se cuvêntare la Divanŭ Ecs. tale, pentru óreşĭ-care întocmire a catastihuluĭ de leĭ, ne-aĭ datŭ rĕspunsŭ, atâtŭ prin cuvêntŭ câtŭ şi în scrisŭ, ca şi Divanulŭ să facă numaĭ întocmirea aceea, ce socotesce, pe suma ce este rênduită, iar nu maĭ multŭ, dar urmarea se va face iară prin poruncă dela Inaltele locurĭ, neputêndŭ Ecs. ta a face nicĭ o schimbare orênduielelor Inaltuluĭ Prinţipŭ. Aşişderea şi de câte orĭ amŭ făcutŭ arĕtare Ecs. tale, de a se schimba uniĭ din ispravnicĭ i zapciĭ de aĭ Divanuluĭ şi alţĭ slujbaşĭ, totŭ asemenea rĕspunsŭ ne-aĭ datŭ, că nu poţĭ Ecs. ta a da slobodenie, fără de poruncă dela Inaltele locurĭ, la nicĭ unele din cele ce aŭ aşeḑatŭ Inaltulŭ Prinţipŭ, şi acum împotrivă, auḑimŭ poruncă dată, nu la Divanŭ, după orênduială, ci la comisia visterieĭ, pentru scóterea cu totulŭ a acestor maĭ josŭ arĕtate persóne, din catastihulŭ Prinţipuluĭ. Decĭ, de nu este sloboḑenie şi poruncă dela Inaltele locurĭ, a se strica orênduiala pré Inaltuluĭ Prinţipŭ, să bine-voescĭ a porunci la comisia visterieĭ, ca nicĭ pe aceştĭ boerĭ să nu-'ĭ isteriséscă de léfa lor; iar de este sloboḑenie, vĕ rugămŭ să ni se facă cunoscută acéstă sloboḑenie şi poruncă, ca şi la ocne şi la carvasara şi la alţĭ slujbaşĭ şi zapciĭ aĭ ţĕreĭ, să facă Divanulŭ o întocmire de reformă iarăşĭ cuviinciósă, dréptă şi vrednică la orênduiala slujbeĭ lor.

Talerĭ	
100	aĭ domnuluĭ vornicŭ Creţulescu.
100	aĭ domnuluĭ vistierŭ Ghiurgiu.
150	aĭ domnuluĭ postelnicŭ Varlaam.
100	aĭ domnuluĭ postelnicŭ Văcărescu.
200	aĭ ispravniculuĭ de Curte.
100	aĭ luĭ Alecu, feciorulŭ stolniculuĭ Dumitrache.
220	aĭ domnuluĭ clucerŭ Dumitrache Catargiu.
30	unŭ aghiotantŭ.
10	unuĭ *uţu din* gheneralŭ (?)
100	leĭ stolniculuĭ Niculescu.

Cod. No XVIII, fila 489.

*

Inainte de a termina cu *addendele* relative la tomŭ III, credemŭ a aduce unŭ serviciŭ studiuluĭ dreptuluĭ comercialŭ, prin reproducerea aci a unor acte relative la o *poliță* dată de Statulŭ românŭ la nisce negusțitorĭ ardelenĭ, în condițiunĭ cu totulŭ anormale.

Aŭ cercetatŭ Divanulŭ jalba dată Prințipeluĭ de Ionițā Marcovicĭ și acea a luĭ Teodosie Constantin, sudețĭ austriacĭ, pentru banii ce le-aŭ luatŭ Domnulŭ Mavrogheni și anume 8738 talerĭ de la Marcovicĭ și 600 talerĭ de la Teodosie, dându-li-se la mânĭ *poliță* din partea visterieĭ țēreĭ, iscălite de Scarlat Grecénu pe atuncĭ vel vist. și cu mărturia archiereilor și a boerilor Divanuluĭ, către Marcu portarŭ la Sibiŭ, spre a numēra la numiții aceste sume de banĭ, din care eĭ ḑicŭ că n'aŭ primitŭ nimicŭ. Divanulŭ explică, că «la ridicarea sudiților de aicĭ aflându-se aceștĭ doĭ neguțitorĭ cu banĭ la dênșiĭ, când numituluĭ Domnŭ însciințase medelnicerulŭ Enache, ce se afla tovarășŭ cu Marcu Portaru la isprăvnicia ot sud Vâlcea, cum că tovarășulŭ sēŭ Marcu Portaru aŭ ridicatŭ din județŭ banĭ aĭ visterieĭ tal. 11,121 și aŭ fugitŭ la Sibiŭ, aŭ apucatŭ numitulŭ Domnŭ pentru acea pricină a banilor ceĭ hrăpițĭ de Marcu de aicĭ din țērā pe numițiĭ doĭ neguțitorĭ și de la închisóre unde eraŭ închișĭ aci la Dudescĭ le-aŭ luatŭ numita sumă de banĭ 8978 de la amêndoĭ și aŭ poruncitŭ de li s'aŭ datŭ de la visterie polițe către Marcu Portaru, ca din baniĭ ce-'ĭ hrăpise din județulŭ Vâlceĭ după arētata socotélă a medelniceruluĭ Enache, să numere la numițiĭ doĭ neguțitorĭ, luĭ Marcovicĭ tal. 8738 și luĭ Teodosie tal. 600, pentru alțĭ atâția ce aŭ datŭ aicĭ; cu care poliță mergêndŭ la Sibiŭ și apucândŭ pre Marcu Portaru, aŭ ḑisŭ că n'aŭ luatŭ atâția banĭ pe câtŭ aŭ arētatŭ Enache medelnicerulŭ aicĭ, ci maĭ puținŭ, dar nicĭ aŭ vrutŭ să priméscă polițele întru nimicŭ, ci ridicându-se din Sibiŭ aŭ trecutŭ la Moldova unde aŭ intratŭ în slujba oștirilor rusescĭ, iar neguțitoriĭ s'aŭ întorsŭ în deșertŭ cu polițele neplătite, carĭ măcar că prin jălbile lor aŭ cerutŭ baniĭ lor de la obrazele ce sunt iscălițĭ în polițe, dar fiind-că adevērulŭ pricineĭ este sciutŭ și cunoscutŭ tuturora, că baniĭ lor 'ĭ-aŭ luatŭ Domnulŭ Mavrogheni și obrazele ce sunt pîrîte aŭ iscălitŭ din porunca Domnuluĭ, ca nisce supușĭ și silițĭ, neavêndŭ putere a se împotrivi în vremea aceĭ sciute oblăduirĭ și nu sunt vinovațĭ la nimicŭ la paguba neguțitorilor acestora; Divanulŭ aŭ găsitŭ cu cale, ca numițiĭ neguțitorĭ să se apuce de Marcu Portaru fiind-că pentru dênsulŭ s'aŭ prădatŭ eĭ cu acestĭ banĭ; însă fiind-că era bănuială după tăgăduiala luĭ Marcu, carele s'aŭ arētatŭ că n'aŭ luatŭ atâta sumă de banĭ, pe câtŭ aŭ arētatŭ medelnicerulŭ Enache, nu cum-va va fi rēmasŭ însu-șĭ asupra luĭ Enache medelnicerulŭ vre-o sumă de banĭ luațĭ din județulŭ Vâlceĭ și pentru ca să'ĭ mistuiască aŭ arētatŭ către numitulŭ Domnŭ, că 'ĭ-aŭ luatŭ Marcu, nicĭ aŭ fostŭ amestecatŭ, séŭ atinsŭ de vre-unŭ interesŭ, s'aŭ adusŭ pentru acésta medelnicerulŭ Enache într'adinsŭ, pe carele l'a supusŭ sub jurămêntŭ și aŭ făcutŭ jurămêntŭ, de față cu Teodosie neguțitorulŭ sudītŭ, ântêiŭ că întru adevērŭ aŭ arētat către numitulŭ Domnŭ suma banilor pe câtŭ aŭ luatŭ Marcu Portarulŭ, iar nu maĭ multŭ; alŭ doilea, că nu s'aŭ atinsŭ nimicŭ din rēmășițurile banilor județuluĭ după fuga luĭ Marcu, descărcându-se asupra luĭ Marcu și folosindu-se pre sine-șĭ; alŭ treilea, că n'aŭ sciutŭ că va să fugă tovarășulŭ sēŭ, nicĭ i-aŭ fostŭ prin sciință nimicŭ. Decĭ fiind-că cu jurămêntulŭ ce aŭ făcutŭ numitulŭ medelnicerŭ Enache s'aŭ curățitŭ și acea bănuială ce era adecă, că nu va fi luatŭ Marcu Portaru atâta sumă și aŭ rēmasŭ bine doveditŭ

Marcu de hrăpitorŭ şi furŭ de toţĭ aceştĭ banĭ, carele aŭ socotitŭ că cu fuga din locŭ în locŭ să scape şi să mănânce dreptulŭ visterieĭ ţĕreĭ, pentru ale căruia hoţiĭ s'aŭ păgubitŭ aceştĭ doĭ ticăloşĭ neguţitorĭ nevinovaţĭ, se rógă Divanulŭ cu plecăciune Inălţimeĭ tale să bine voiescĭ a scrie către Măria sa pré Inaltŭ prinţipŭ Potemkin feld-mareşalŭ şi oblăduitorŭ ţĕreĭ Moldoveĭ, ca cu iubirea de dreptate şi milostivirea ce are Inălţimea sa asupra acestor doĭ ticăloşĭ neguţitorĭ nevinovaţĭ, să poruncéscă Portaruluĭ Marcu straşnicŭ şi să i-se facă strînsóre a da aceştĭ banĭ ce 'ĭ s'aŭ hrăpitŭ la fuga luĭ din judeţulŭ Vâlceĭ, spre a 'şĭ afla aceştĭ neguţitorĭ dreptatea lor, ca de la o creştinéscă oblăduire a Inălţimeĭ séle şi când Marcu Portaru iară-şĭ va pricinui că 'l-aŭ năpăstuitŭ tovarăşulŭ luĭ Enache medelnicerulŭ cu arĕtarea de atâta sumă, îşĭ va căuta cu medelnicerulŭ Enache tovarăşulŭ sĕŭ şi dovedindu'lŭ că rĕŭ 'lŭ aŭ arĕtatŭ, atuncea nu numaĭ va plăti Enache medelnicerulŭ, ci încă se va şi osândi, ca unŭ mincinosŭ şi ca unŭ călcător de jurămênt. 19 Augustŭ, 1790.

Coburg a rênduitŭ o comisiune specială de 4 judecătorĭ să cerceteze afacerea. *Alegerea* comisiuneĭ fu adusă la Divanŭ. De şi nu fu dată cu unanimitatea membrilor, hotărîrea comisiuneĭ fu, că visteria să plătéscă baniĭ luaţĭ de la ceĭ doĭ neguţitorĭ. «Ci când Măria ta veĭ hotărî a se plăti negreşitŭ din visterie aceştĭ banĭ, séŭ din ţéră, Inălţimea ta escĭ stăpânŭ şi visterieĭ şi ţĕreĭ şi precum veĭ bine voi a porunci, se va urma!... Dar noĭ suntemŭ datorĭ a arĕta Inălţimeĭ tale adevĕrulŭ pricineĭ cum aŭ cursŭ. Ântêiŭ, că Domnulŭ Mavrogheni n'aŭ luatŭ numaĭ dela aceştĭ doĭ sudiţĭ numita sumă de banĭ, ci aŭ luatŭ miĭ nenumĕrate dela toţĭ de obşte, şi streinĭ şi pămêntenĭ, dela uniĭ cu unŭ felŭ de pricină, dela alţiĭ cu alt-felŭ de pricină, precum aşĭa aŭ luatŭ şi dela aceştĭ doĭ sudiţĭ cu pricina pentru Marcu Portarulŭ. Decĭ când visteria şi ţéra va sta a plăti la unulŭ séŭ la doĭ dintr'aceĭ jăfuiţĭ de numitulŭ Domnŭ, nu numaĭ acum nu se va mântui ţéra, ci nicĭ în urmă după acésta. Dar că aŭ iscălitŭ la poliţele acestor doĭ neguţitorĭ sudiţĭ dumnéluĭ vel vist. ca unŭ vistierŭ mare ce se afla şi arhiereiĭ şi boeriĭ mărturiĭ, este sciutŭ tuturor de obşte starea în care ne aflamŭ şi sila ce amŭ avutŭ şi frica primejdieĭ vieţeĭ nóstre, de era cu putinţă într'aceeaşĭ silnică vreme a ne împotrivi să nu iscălimŭ, séŭ a ḑice cuvenitŭ de împótrivire; în câtŭ nu numaĭ la acestea amŭ iscălitŭ de silă şi fără de voia nóstră, nefiindŭ amestecaţĭ nicĭ la luarea banilor sudiţilor acestora, nicĭ la paguba lor, precum nicĭ visteria ţĕreĭ, ci încă şi la zapise de moşiĭ şi pămênturĭ, care în silă aŭ luatŭ de la uniĭ în locŭ de banĭ amŭ iscălitŭ mărturiĭ, că aŭ vêndutŭ de bună voia lor. Acestŭ Marcu Portaru şi n'aŭ fostŭ vre-unŭ pămênteanŭ alŭ ţĕreĭ de aicĭ, ce aŭ fostŭ boerŭ grecŭ alŭ Măriei séle, venitŭ din Ţarigrad şi orênduitŭ de Măria sa ispravnicŭ cu tótă tréba judeţuluĭ în mână; care fiind-că n'aŭ tăgăduitŭ în Sibiŭ că aŭ luatŭ banĭ din judeţulŭ Vâlceĭ, făr' de numaĭ aŭ pricinuitŭ că l'aŭ jăfuitŭ şi pe dênsulŭ Domnulŭ Mavrogheni cu nisce bunurĭ, şi pentru acea pagubă a luĭ ar fi luatŭ aceĭ banĭ, şi cum că ar fi maĭ puţinŭ luatulŭ luĭ, póte judecata şi dreptatea, după însăşĭ netăgăduirea luĭ, să-'lŭ îndatoréscă ca să dée aceĭ banĭ pe câtŭ aŭ luatŭ înapoĭ; ca nisce banĭ drepţĭ aĭ ţĕreĭ, şi în urmă îşĭ va căuta cu Domnulŭ Mavrogheni, pentru paguba ce ḑice că 'ĭ-aŭ făcutŭ Domnulŭ Mavrogheni; ce după cum ântêiŭ, prin deosebitŭ raportŭ, amŭ arĕtatŭ Măriei tale pe largŭ pricina acésta şi părerea Divanuluĭ, aşĭa şi acum ne rugămŭ Inălţimeĭ tale, cu umilinţă să fie îngăduială la acésta şi să bine voiescĭ a scrie Inălţimea ta la Măria sa pré Inatulŭ Prinţipŭ Potemkin, arĕtândŭ acéstă plecată rugăciune ce o facemŭ despre partea ţĕreĭ, ca să poruncéscă luĭ Marcu Portaru să plătéscă baniĭ ce aŭ luatŭ, ca nisce drepţĭ banĭ aĭ ţĕreĭ, care n'aŭ tăgăduitŭ cum că i-aŭ luatŭ, de care suntemŭ nădăjduiţĭ la bunătatea şi iubirea de dreptate a Inălţimeĭ séle, că va afla ţéra îndreptare de la Inălţimea sa. 1790, Septembrie 8.

Cozma al Ungro. ot *Rômnic-Filarctos. Dumitrache* banŭ. *Ioan Damaris.*
Manolache Gradişténu. Mateĭ Falcoian.

Cod. No. XVIII, pag. 399.

Raportulŭ Divanuluĭ către Enţenberg.

Amŭ vĕḑutŭ porunca Ecs. tale pentru talerĭ 9028 aĭ luĭ Ioniţă Marcovicĭ şi Const. Teodosie sudiţĭ austriacescĭ, ce li s'aŭ luatŭ de Domnul Mavrogheni, care banĭ poruncescĭ Ecs. ta, după părerile dumnéluĭ auditoruluĭ Smith şi a dumnéluĭ ştabs cancelarŭ seniorŭ Marchelius, ca să se împlinéscă până în două sĕptĕmânĭ, séŭ să aibă Divanulŭ până în 3 ḑile a da rĕspunsŭ; pentru care nu lipsimŭ a arĕta Ecs. tale, că pentru acele 2 poliţe, în două rêndurĭ amŭ rĕspunsŭ prin raporturĭ înscrisŭ către Măria sa pré In. prinţipŭ Coburg, *încă fiindŭ aicĭ*, cum şi către Ecs. sa ministrulŭ chesaro-crăescii curţĭ baronŭ von Herbert, maĭ în urmă amŭ făcutŭ arĕtarea pricinii aceştia cu raportŭ în scrisŭ, după care raporturĭ scoţêndŭ asemenea copiĭ, étă le dămŭ Ecs. tale, din care îndestulŭ va fi a înţelege Ecs. ta pricina pe largŭ, şi rĕspunsulŭ Divanuluĭ în ce chipŭ este, dar nu lipsimŭ a rĕspunde deosebitŭ şi la tóte părerile dumnéluĭ auditoruluĭ şi ale dumnéluĭ cancilistru, precum maĭ josŭ veĭ vedea Ecs. ta.

Ponturile după nota dumnéluĭ auditorulŭ şi a dumnéluĭ staps-cancelistru.	*Rĕspunsurile Divanuluĭ.*
«Fiind-că acésta pricină privesce numaĭ la ţéră şi la Divanŭ, deci hotărîrea nóstră nu încape şi ar fi de nicĭ o băgare de sémă. Decĭ nu lipsimŭ cea dréptă părerea nóstră».	Nicĭ ţéra, nicĭ Divanulŭ nu este vinovatŭ în pricina acésta nimicŭ, pentru că nicĭ ţéra, nicĭ Divanulŭ n'aŭ luatŭ baniĭ lor, nicĭ aŭ rĕmasŭ în ţéră, séŭ în visteria ţĕriĭ baniĭ lor, nicĭ aŭ fostŭ pricină ţéra séŭ Divanulŭ de paguba lor, ci paguba neguţitorilor privesce, orĭ la avutulŭ luĭ Mavrogheni, carele pe dênşiĭ 'i-aŭ jăfuitŭ fără dreptate şi pe noĭ ne-aŭ silitŭ fără de voĭe de amŭ iscălitŭ la acele poliţe, orĭ la Marcu Portarulŭ pentru a căruia pricină i-aŭ jăfuitŭ, séŭ la cămăraşulŭ Ianculŭ nepotulŭ luĭ Mavrogheni, carele aŭ primitŭ acestŭ jafŭ de banĭ în mânile luĭ.
«Tótă acéstă întêmplare este Divanuluĭ bine cunoscută, fiind-că s'aŭ însciinţatŭ de hotărîrea ce s'aŭ făcutŭ la Comision, adecă la 10 ale luniĭ luĭ Septembre, létŭ 1790: adecă ţéra să	Nicĭ o împărtăşire de dreptate n'amŭ cunoscutŭ dela acelŭ Comision, dela 10 ale luniĭ Septembrie, spre a plăti ţéra jăluitorilor aceştĭ banĭ, pentru că după cum pe dênşiĭ aŭ jăfuitŭ Domnulŭ Ma-

fie îndatorată a plăti datoria jăluitorilor de talerĭ 9028 împreună cu tótă paguba şi cheltuiala lor».

«Acésta ḑicêndŭ d'inainte, putemŭ încă să aducemŭ următórele cuvêntărĭ, lângă acele ale Comisionuluĭ d'ânteiŭ cunoscute».

«Jăluitoriĭ nu sunt vinovaţĭ, că aŭ fugitŭ portarulŭ Marcu cu baniĭ visterieĭ, talerĭ 11,121».

«Domnulŭ Mavrogheni avea dreptate că baniĭ aceştia carĭ 'ĭ-aŭ furatŭ Marcu, trebue să-'ĭ împlinéscă ţéra, decĭ dar era fórte cu nedreptate de a împlini paguba dela aceştĭ sudiţĭ pentru folosulŭ ţěreĭ».

«Când amêndoĭ jăluitoriĭ nu ar fi fostŭ aicĭ, o atuncĭ ţéra ar fi fostŭ trebuitŭ să împlinéscă paguba după pravila ţěriĭ».

vrogheni aşĭa şi ţéra aŭ sărăcit-o şi aŭ prădat-o, încâtŭ aŭ lăsat-o a fi vrednică de jale şi pe noĭ ne-aŭ lăsatŭ prădaţĭ şi sărăciţĭ.

Eată şi Divanulŭ face dreptate arĕtărilor séle, cu rĕspunsŭ la fieş-care cuvêntare.

Cu atâtŭ maĭ multŭ nu este vinovată nicĭ ţéra, nicĭ Divanulŭ, pentru fuga portaruluĭ Marcu cu baniĭ visterieĭ, nicĭ aŭ fostŭ omŭ pămêntênŭ alŭ ţĕreĭ, ca să fie ţéra îndatorată pentru fuga luĭ, ci încă ar avea dreptate ţéra, să céră aceştĭ banĭ, ca nisce banĭ aĭ sĕĭ, luaţĭ dela locuitorĭ şi nedaţĭ în visteria ţĕreĭ.

Fórte greşită este părerea acésta, că avea dreptate domnulŭ Mavrogheni, a-'şĭ împlini din ţéră baniĭ furaţĭ de Marcu, pentru că unŭ ispravnicŭ séŭ slujbaşŭ când fură şi mănâncă nis-care-va banĭ, nu se osîndesce ţéra a plăti, ci Domnulŭ vinde casa şi averea ispravniculuĭ aceluia, séŭ a slujbaşuluĭ şi împlinesce; pentru acea dar, şi Domnulŭ Mavrogheni, cu tótă tirania luĭ şi cu tótă nedreptatea ce făcea la obşte, acésta n'aŭ vrutŭ a o cerca, pentru că de ar fi sciutŭ că are astă dreptate, în mâna luĭ era puterea şi ar fi şi făcutŭ, fiind-că vreme aŭ avutŭ; dar sciindŭ obiceiulŭ şi judecândŭ că săraciĭ locuitorĭ nu sunt vinovaţĭ, de aceea nicĭ aŭ vrutŭ să o cerce măcar, iar că aŭ făcutŭ nedreptate, de şi-aŭ împlinitŭ paguba dela aceştĭ sudiţĭ, acésta şi noĭ o cunóscemŭ, însă nu pentru vre-unŭ folosŭ alŭ ţĕreĭ.

Amŭ datŭ rĕspunsŭ încă o dată, la pontulŭ din susulŭ acesteia şi maĭ rĕspundemŭ încă şi aicĭ, că pravila ţĕriĭ nu este de a plăti ţéra paguba de furtişagŭ alŭ banilor domnescĭ, ce se fură séŭ se perdŭ de către vre-unŭ ispravnicŭ, séŭ slujbaşŭ, ci după ce aŭ plătitŭ ţéra o dată datoria eĭ, este nesupĕrată şi paguba şi-o căuta Domnulŭ de la însu-şĭ ispravniculŭ acela. Decĭ

«Cu acestŭ felŭ de chipŭ ţéra într'atâta vreme încă nu s'aŭ descărcatŭ de datorie».

«Este mare strîmbătate cu aceştĭ doĭ neguţitorĭ, fiind-că sunt sudiţĭ Impĕrătescĭ, să păgubéscă talerĭ 9,028, carĭ banĭ li s'aŭ luatŭ pentru folosulŭ ţĕriĭ, cu silnicie, cu îngrozire şi cu închisorĭ».

«Trebue se maĭ facemŭ următórea

cu greşélă o ḑicŭ dumnélor acésta..... iar în silă, cu nedreptate şi peste paguba ţĕriĭ putea să o facă, însă pentru căcĭ ar fi putută să facă Mavrogheni o nedreptate ca acésta, noĭ nu putemŭ a pildui acum acea silă a luĭ Mavrogheni, să facemŭ nedreptate, fiind-că nicĭ luĭ Dumneḑeŭ nu-ĭ este iubită nicĭ Impĕratuluĭ nu va fi suferită.

Nicĭ datóre aŭ fostŭ ţéra, nicĭ aŭ avutŭ pentru ce a se descărca, căcĭ din césulŭ ce aŭ împlinitŭ datoria eĭ în mânile ispravniculuĭ, n'aŭ maĭ rĕmasŭ datóre.

Şi noĭ ḑicemŭ, că s'aŭ făcutŭ acestor sudiţĭ mare strîmbătate şi acésta o mărturisimŭ, însă strîmbătatea nu li s'a făcutŭ, nicĭ de către noĭ, nicĭ de către ţéră, nicĭ pentru folosulŭ ţĕriĭ, ci li s'aŭ făcutŭ făr' de cuvêntŭ dreptŭ de către Domnulŭ Mavrogheni, pe carele iată-lŭ că şi însu-şĭ dumnéluĭ auditorulŭ şi dumnéluĭ Stabs-cancelistru, printr'acestŭ pontŭ d'împotrivă îlŭ mărturisescŭ de silnicŭ, că cu silniciĭ, cu îngrozire şi cu închisorĭ aŭ luatŭ aceştĭ banĭ de la sudiţiĭ Impĕrătescĭ.

Când dar aceştia carĭ eraŭ supuşĭ altor împĕrăţiĭ aŭ fostŭ siluiţĭ, îngroziţĭ şi închişĭ până le-aŭ luatŭ baniĭ, cu câtŭ maĭ vêrtosŭ noĭ, carĭ eramŭ supuşĭ stăpâniréĭ luĭ, ce putere avémŭ a ne împotrivi şi a nu iscăli la acele poliţe de banĭ, ce nicĭ în mânile nóstre, nicĭ în visteria ţĕreĭ n'aŭ intratŭ; şi când ar fi luatŭ Mavrogheni baniĭ aceştia, dela aceştĭ sudiţĭ pentru ţéră, ar fi rênduitŭ pe sudiţĭ iar din ţéră să 'şĭ-ĭ iée, iar elŭ 'ĭ-aŭ rênduitŭ acolo unde s'aŭ cuvenitŭ, adecă la Portarŭ Marcu, pe carele 'l-aŭ avutŭ în mânĭ la Sibiŭ şi cu toţĭ baniĭ ceĭ furaţĭ dela Vâlcea asupra luĭ şi făr de a-'lŭ popri şi a-'ĭ face vre-o strînsóre cu puterea judecăţeĭ, de acolo 'ĭ-aŭ datŭ drumulŭ şi 'l-aŭ slobodịtŭ de s'aŭ dusŭ.

Nu este în puterea Divanuluĭ séŭ

chibzuire, cum că ţéra şi însu-şĭ Divanulŭ póte să afle mijlóce a se despăgubi dela Portarŭ Marcu, care jăluitoriĭ nicĭ într'unŭ chipŭ şi cu nicĭ unŭ felŭ de pricină, nu sunt îndatoraţĭ a o face».

«Din aceste arĕtate cuvinte, este părerea nóstră, ca jăluitoriĭ Teodosie şi Marcovicĭ, să se despăgubéscă de tal. 9028, împreună cu tótă paguba şi cheltuiala lor din ţéră şi să se facă cele maĭ vrednice mijlóce, că destulă vreme este şi se cade în totŭ chipulŭ a se apĕra, ca nisce sudiţĭ şi a li se face dreptate la acéstă ticălósă stare a lor».

a ţĕreĭ a apuca pe Marcu Portaru de aceşti banĭ, când Marcu lipsesc, subt altă stăpânire, nicĭ nu ne îndatorimŭ noĭ séŭ ţéra la acésta, ci înşiĭ neguţitoriĭ, ca nisce păgubaşĭ din pricina luĭ, potŭ apuca după poliţele ce aŭ în mânile lor către dênsulŭ, când însu-şĭ n'aŭ tăgăduitŭ că sunt banĭ asupra luĭ, luaţĭ din judeţulŭ Vâlceĭ şi la acésta vor cere ajutorulŭ Măriеĭ sale Kesaro-Crăescĭ?

Dreptatea nu îndatoresce nicĭ ţéra, nicĭ pe noĭ, a da banĭ ce n'amŭ luatŭ, iară mijlócele carĭ le-amŭ socotitŭ spre despăgubirea acestora, sunt acestea carĭ le arĕtămŭ şi la pontulŭ d'ântêiŭ, în 3 mijlóce: orĭ dela Iancu Mavrogheni, ce aŭ luatŭ baniĭ jăluitoruluĭ în mânile luĭ, carele acum într'acéstă vreme se află în epicratia stăpânireĭ Kesaro-Crăescĭ, la Triest, şi póte a se pune în strînsóre ca să-'ĭ plătéscă; orĭ din averea d-luĭ Mavrogheni jăfuitorulŭ lor unchiulŭ şi stăpânulŭ Ianculuĭ Mavrogheni; orĭ dela Marcu Portarulŭ pricinuitorulŭ jafurilor. Iar că se cade a fi jăluitoriĭ aceştia apĕraţĭ, ca nisce sudiţĭ, la acésta nicĭ ţéra, nicĭ Divanulŭ, nicĭ o bântuélă séŭ pagubă nu le face; ca nisce sudiţĭ adevĕraţĭ aĭ uneĭ creştinescĭ şi drepte împĕrăţiĭ, trebue şi eĭ de dreptate să se ţie şi fără de a tăgădui adevĕrulŭ lucrurilor, cum aŭ fostŭ, să mérgă să céră acolo unde este cu dreptate; iar nu dela ţéră, séŭ dela Divanŭ, că nicĭ noĭ, nicĭ ţéra nimicŭ nu le-amŭ luatŭ, nicĭ pricinuitorĭ de paguba lor nu amŭ fostŭ; ci încă şi noĭ şi ţéra, amŭ fostŭ jăfuiţĭ şi ticăloşiţĭ ca şi eĭ.

Acesta este celŭ după urmă şi desĕvêrşitŭ rĕspunsŭ alŭ Divanuluĭ, care 'lŭ dămŭ la pricina acésta şi ne rugămŭ Ecs. tale de dreptate şi noĭ şi ţéra, ca pe lângă atâtea şi atâtea dărĭ şi orênduelĭ. ce sunt pe săraca ţéră, care cu multŭ necazŭ şi cu destulă lipsă ne silimŭ de a le împlini, pentru oştirĭ, precum de însuşĭ Ecs. ta sunt tóte vĕḑute şi cercămŭ o mare greutate, ne-avêndŭ nicĭ acele împĕrătescĭ trebuinţe a le împlini cu lesnire, să nu se maĭ încarce şi să se năpăstuéscă ţéra şi cu acéstă geremea, fiindŭ cu totulŭ fără de cale şi fără de dreptate. 1791, Ianuarie 6.

Semnaţĭ: *Cosma* alŭ Ungro-Vlahieĭ. Epicop *Buzĕŭ*. *Dumitrache* banŭ. *Radu Slătinénu*. *Ion* logof. *Mateiŭ Fălcoianu* vist.

Anafora către Enţenberg.

Amŭ vĕḑutŭ astăḑĭ arĕtarea ce ne facĭ Ecs. ta în scrisŭ, dela 21 ale luneĭ acestia, după călindarulŭ noŭ, pentru baniĭ ce aŭ jăfuitŭ Domnul Mavrogheni pe Constantin Teodor şi pe Ioniţă Marcovicĭ, carĭ 'ĭ cere acum dela noĭ, séŭ din ţéră, cum că aĭ poruncă să ne silescĭ şi cu oprire a nu ne lăsa să eşimŭ din casă afară pe nicĭ unulŭ până nu vomŭ hotărî, ca îndată să li se plătéscă, căcĭ în multe rêndurĭ s'a făcutŭ aducere aminte Divanuluĭ pentru acésta şi n'amŭ făcutŭ nicĭ o isbrănire. Noĭ de câte orĭ amŭ fostŭ porunciţĭ pentru acésta n'amŭ lipsitŭ tot-d'auna a arĕta pricina şi a da rĕspunsulŭ nostru, atâtŭ prin cuvêntŭ într'atâtea rîndurĭ în Divanŭ, cu îndestulă pricepere, faţă fiindŭ şi înşiĭ sudiţiĭ aceştia, câtŭ şi în scrisŭ prin raporturile nóstre, carĭ pentru aducerea aminte şi pentru deplină înţelegerea pricineĭ, pe largŭ şi a rĕspunsulŭ nostru, étă arĕtămŭ lângă acestea copiile raporturilor nóstre ce amŭ datŭ, unulŭ din August 18, létŭ 1790, către Măria sa pré In. Prinţipŭ Coburg, şi altulŭ dela Noembrie 7, létŭ 1790, către Ecs. sa baronŭ Herbert, ministruluĭ Kesaro-crăesceĭ curţĭ şi altulŭ dela Ghenarie, 9 létŭ 1791, către Ecs. ta.

Decĭ, de vreme ce Ecs. ta, după ce amŭ arĕtatŭ într'atâtea rêndurĭ şi prin cuvêntŭ şi în scrisŭ dreptulŭ lor de unde este a şi-'lŭ căuta, iarăşĭ maĭ poftescĭ şi altŭ rĕspunsŭ dela noĭ, prin orderulŭ de astăḑĭ, ca să arĕtămŭ pe cine adecă cunóscemŭ a fi datorŭ la plata acestor banĭ? Nu lipsimŭ iarăşĭ a maĭ arĕta Ecs. tale şi acum, că datorŭ este cela ce 'ĭ-aŭ jăfuitŭ şi le-aŭ luatŭ baniĭ fără de dreptate, acela să-'ĭ şi plătéscă, adecă Domnul Mavrogheni, carele fiind-că după faptă aŭ luatŭ şi dréptă rĕsplătire dela Impĕratulŭ, osêndindu-lŭ cu mórte, şi luândŭ la cămara împĕrătéscă avutulŭ sĕŭ, altŭ mijlocŭ nu este în puterea nóstră a face păgubaşilor acestora vre-o îndestulare, fără de numaĭ să scriemŭ şi noĭ o carte de rugăciune către Ecs. sa domnulŭ ministru alŭ Kesaro-crăesceĭ curţĭ baronŭ von Herbert, arĕtătóre de dreptulŭ neguţitorilor acestora, cu care să mérgă înşiĭ eĭ acolo la Ecs. sa, să bine-voéscă Ecs. sa a grăi la înalta adunare cu ministrulŭ Porţiĭ împĕrătescĭ spre a se face despăgubirea lor din însă-şĭ averea Domnuluĭ Mavrogheni; care acésta amŭ şi făcut-o la cea din urmă cuvêntare ce amŭ avutŭ cu Ecs. ta la Divanŭ pentru pricina acésta, dar sudiţiĭ n'aŭ primitŭ nicĭ într'unŭ chipŭ; séŭ pentru maĭ apropierea şi maĭ lesnirea trebeĭ, arĕtămŭ şi altŭ maĭ pe scurtŭ mijlocŭ: fiind-că Iancul Mavrogheni, cămăraşulŭ Domnuluĭ Mavrogheni, într'a căruia mâna aŭ intratŭ aceştĭ banĭ, se află la Triest în ţĕrile stăpânireĭ chesaro-craescĭ, să se apuce, cu poruncă, cămăraşulŭ Mavrogheni, ca orĭ să-'ĭ plătéscă, séŭ să-'lŭ aducă aicĭ, ca să intre în judecată cu neguţitoriĭ aceştia, pentru că nicĭ noĭ, nicĭ ţéra, nicĭ visteria ţĕriĭ baniĭ lor nu 'ĭ-aŭ luatŭ, nicĭ suntemŭ datorĭ a plăti, nicĭ noĭ, nicĭ ţéra jafurile luĭ Mavrogheni. 1791, Martie 12.

Cod No. XVIII, pag. 460.

Acum, pentru a termina, să aducemŭ o serie de acte privindŭ edilitatea publică: mĕsurĭ contra incendiilor, facerea de pavele, drumurĭ în ţéră, crearea, séŭ numaĭ întreţinerea de spitale etc., acte de adaos către acele deja publicate în tomulŭ nostru III (1786—1792):

Divanulŭ după cererea mareluĭ visternicŭ din 22 Februrie. propune la 1 Martie 1790, ca cheltuiala făcută pentru cele trebuincióse ale foculuĭ, instrumente, carĭ s'aŭ datŭ la guardia cea mare, la spătărie şi la agie, cum şi pentru meremetulŭ caselor Divanuluĭ, (1) amêndouĕ condeile tăindŭ suma de talerĭ 2459 banĭ 117, să se cisluéscă, prin starostele de neguţitorĭ, cu dréptă cumpănire, pe rufeturile Bucurescilor, carĭ şi maĭ 'nainte rĕspundea cheltuelile politieĭ şi împlinindu-se prin zapcilîculŭ dumnéluĭ vel spătarŭ i dumnéluĭ vel agă, să se dée la visterie în loculŭ, de unde s'aŭ cheltuitŭ, la care acéstă cislă să fie şi sĕrdarŭ Arbut, ce aŭ fostŭ staroste, prin care se făcea cislele lefilor neferilor, până a nu intra oştirile Impĕrătescĭ în ţéră şi altor cheltuelĭ ale politieĭ. (2)

Cod. No. XVIII, pag. 374.

Spitale

Divanulŭ raportéză la Prinţip pentru cele trebuincióse materialurĭ a douĕ spitalurĭ marĭ, cum că s'a datŭ la visterie poruncă întocmaĭ după order spre a se face în grab (1 Martie 1790).

In 9 Martie Divanulŭ maĭ referă luĭ Coburg cele următóre:

«Dumnéluĭ vel vist. aŭ raportuitŭ Divanuluĭ pentru cele trebuincióse materialurĭ la facerea acelor douĕ spitalurĭ dela Sf. Pantelimon şi dela Mărcuţa, că vĕḑêndŭ cherestelele după fóĭa ce aŭ datŭ dumnéluĭ cinstitulŭ polcovnicŭ de ingincrĭ Fron şi socotindŭ şi starea ţĕreĭ şi a judeţelor întru care se află acum, după însciinţările ce vinŭ după afară la Comisia visterieĭ, lipsite de dobitóce, însărcinate cu atâtea alte podveḑĭ ce sunt pe tóte ḑilele şi silite acum într'acéstă vreme de primăvéră a face arăturile de zachereaoa cea trebuinciósă, nu potŭ atâta suma de cherestea ce se cere nicĭ în 2—3 lunĭ 3—4 judeţe întregĭ a le face şi a le căra, dela care judeţe altă slujbă şi posluşanie să nu se maĭ céră decâtŭ într'acéstă muncă să se afle a cherestelilor de spitalurĭ, fiindŭ fórte multe şi grele; care acésta fiindŭ cunoscută şi Divanuluĭ, ne rugămŭ ca, cu înţelepciunea şi blândeţile Măriei tale, să iée séma spre a cunósce, că nu arĕtămŭ nesupunere la poruncă, nicĭ suntemŭ necunoscĕtorĭ acesteĭ trebĭ, ce este de folosulŭ obştieĭ, ci mărturisimŭ neputinţa şi dreptulŭ adevĕrŭ; însă nu ḑicemŭ iarăşĭ, sĕ rĕmâe acéstă trébă, care este multŭ trebuinciósă; ce de veĭ găsi Măria ta cu cale, noĭ socotimŭ, că la 2 mônăstirĭ marĭ, ce sunt afară din politie, Cotroceniĭ şi Văcărescíĭ, cu odăĭ din destule, să se facă aceste 2 spitalurĭ, unde póte să trebuéscă numaĭ jumĕtate, séŭ şi maĭ puţinŭ de jumĕtate de materialŭ decâtŭ arŭ trebui la facerea din noŭ şi se vor isprăvi maĭ cu înlesnire şi maĭ în grabă; de care aşteptămŭ luminată porunca Măriei tale, ca fiindŭ primită şi Măriei tale arĕtarea nóstră, să orênduimŭ numaĭ decâtŭ la numitele mônăstirĭ, să se numere odăile şi a găsi locŭ de încăperea a câţĭ bolnavĭ a fi trebuinţă să se facă gătirea.

---

(1) Altă-dată reparaţiunea caselor Divanuluĭ şi cheltuiala la tacâmulŭ de focŭ s'aŭ făcutŭ din baniĭ rîmătorilor, iar nu prin cislă asupra neguţitorilor. (Veḑĭ actulŭ No. 60 din cod. XVIII pag. 277).

(2) Totŭ în 1 Martie 1790 Divanulŭ raportéză, că pentru făcutulŭ cuptórelor şi reparaţiunea quartirurilor şi spitalurilor s'a cheltuitŭ prin dumnéluĭ vel agă şi prin alţĭ orênduiţĭ, talerĭ 4547, banĭ 15, dela 15 Decembre până la Februarie 15. Divanulŭ cere ca acéstă cheltuială care s'a plătitŭ după porunca luĭ Coburg din vămĭ, să se trécă ca cheltuiţĭ din veniturile ţĕriĭ ce se daŭ la cămara împĕrătéscă a rĕsboiuluĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 378—379.

In 22 Iunie, 1790, Divanulŭ cere Prinţipeluĭ Coburg respectarea privilegiilor spitaluluĭ dela Colţea, întărite de Alex. Ipsilante, Caragea şi Mihaĭ Suţu, în puterea căror spitalulŭ are a primi 2,500 talerĭ în treĭ civerturĭ dela Slănic pentru dijma de sare ce lua mônăstirea din vechime fiindŭ ocnele pe moşia mônăstireĭ şi osebitŭ 400 bolovanĭ sare de la ciocănaşiĭ de acolo pentru claca i dijma ce sunt datorĭ mônăstireĭ, fiind-că locuescŭ şi se hrănescŭ pe numita moşie mônăstiréscă. Divanulŭ a fostŭ întăritŭ aceste privilegiĭ cu cartea sa din 20 Ianuarie. In 31 August, 1790, Divanulŭ intervine şi pentru tal. 500 ce din venitulŭ ocnelor de peste Olt şi din judeţulŭ Vâlcea are a lua spitalulŭ dela mônăstirea Pantelimon, fiind-că ocnele sunt pe moşia spitaluluĭ şi are acéstă milă dela alţĭ Domnĭ. Divanulŭ cere ca Prinţipele să ordone luĭ Hagi-Mosc a da aceştĭ banĭ.

Cod. No. XVIII, pag. 395.

Drumurĭ şi podurĭ.

Pentru dregerea şi întocmirea drumurilor pe unde aŭ să vie tunurile cele marĭ, aŭ fostŭ rênduiţĭ boeriĭ vel post. Dumitrache Varlam, pe drumulŭ Câmpineĭ, şi medelnicerulŭ Grigore Hrisoscoleu pe drumulŭ Câmpu-Lunguluĭ. Divanulŭ 'ĭ-aŭ pornitŭ cu poşta, să se apuce de dresulŭ drumurilor şi alŭ podurilor cum şi să-'şĭ gătéscă cele trebuinciόse la conace, pentru vitele ce aducŭ artileria şi pentru ómeniĭ lor. 1790, Martie 11.

Cod. No. XVIII, pag. 383.

Divanulŭ nu se póte conforma ordinuluĭ luĭ Coburg de a se rădica vasele dela Broştenĭ şi dela Căzănescĭ, ca să se facă cu ele podŭ noŭ pe Ialomiţa la Moldovenĭ, căcĭ trebuesce lăsate podurile din Broştenĭ şi Căzănescĭ în trebuinţa oştireĭ. Divanulŭ propune să se facă alte vase nouĭ pentru podulŭ dela Broştenĭ. 1790, Martie 20.

Cod. No. XVIII, pag. 386.

Divanulŭ însciinţéză după raportulŭ vel visterniculuĭ că medelnicerulŭ Grigorie aŭ sěvêrşitŭ podiscele şi leşile pe drumulŭ Câmpineĭ iar podulŭ dela Vălenĭ pe Ialomiţa, fiind mare, se cere urşĭ şi podine din noŭ. Pentru podulŭ dela Hierăscĭ pe Argeş s'aŭ întrebuinţatŭ optŭ tumbazurĭ lucrate la Căscióre şi se maĭ cerŭ încă patru tumbazurĭ, ca să coprindă apa din malŭ până în malŭ. 1790, Martie 20.

Cod. No. XVIII, pag. 335.

Nizamulŭ pentru focŭ.

Fiind-că întêmplarea primejdieĭ foculuĭ înăuntrulŭ politieĭ, nu numaĭ este o ticăloşie vrednică de tótă jalea, la acelŭ ce se întêmplă, către carele se cuvine a avea fiesce-carele milosirdie şi a da ajutorŭ cu tótă iubirea de ómenĭ, ci şi o pricină de care póte (feréscă Dumneḑeŭ) a se aduce peire şi la totŭ oraşulŭ. De aceea dar, socotindŭ mijlócele câte sunt trebuinciόse a se pune în faptă pentru străjuirea din vreme, cum şi pentru sprijinéla şi ajutorulŭ atuncĭ la césulŭ întâmplăreĭ, se dă dela Divanŭ acestŭ nizamŭ prin ponturĭ, atâtŭ de obşte către toţĭ locuitorii politieĭ, cum şi în parte la dumnélor zabiţiĭ têrguluĭ, după obiceiulŭ ţĕreĭ.

1⁰) Tóte casele de obşte, la marĭ şi la micĭ, datorŭ să fie vătafulŭ de coşarĭ cu toţĭ coşarii a griji şi a le mătura pe tótă sĕptĕmâna o-dată şi să-'şĭ iée plata ce aŭ rênduitŭ Divanulŭ, de coşŭ câte 2 parale. Pentru care a orênduitŭ Divanulŭ şi léfă vătafuluĭ de coşarĭ, pe lună câte talerĭ 10, dela epitropie, şi lângă dênsulŭ s'aŭ orênduitŭ dela cinstita comisie a visterieĭ şi ludele cele trebuinciόse de coşarĭ, pe câtŭ s'aŭ socotitŭ a fi de îndestulŭ de a proftaxi la acéstă trébă, cărora osebitŭ de plata ce iéŭ, li s'aŭ hărăzitŭ dela visteria ţĕreĭ şi scutéla de dăjdiĭ şi de orĭ-ce, ca să pótă griji cu protimie de acéstă trébă. Decĭ, când vătafulŭ şi cu orênduiţiĭ coşarĭ, acéstă datorie nu o vor împlini cu curăţenia coşurilor, tóte de obşte, să fie pedepsiţĭ la trupulŭ lor.

2⁰) Vizitiiĭ şi slugile boerescĭ, mônăstirescĭ şi a tutulor de obşte, să nu fie slobodĭ a ămbla prin grajdurĭ şi prin fênăriĭ, lucrândŭ cu ciubucŭ aprinsŭ; aşişderea nicĭ pe uliţĭ se nu ămble maĭ multŭ nimenĭ, nicĭ boerŭ, nicĭ neguţitorŭ, mare séŭ micŭ, cu ciubucŭ, verĭ ḑiua, verĭ după ce aŭ înseratŭ, ci toţĭ de obşte să fie opriţĭ; iar carele se va prinde într'acesta, unulŭ ca acela să nu fie tăinuitŭ şi ascunsŭ, ci să se aréte la Divanŭ ca să-'şĭ iée osânda după obrazŭ, orĭ pedépsă de banĭ séŭ bătae la trupŭ, la care acésta să aibă dumnélor zabiţiĭ politieĭ purtare de grijă cu mare luare aminte, ca să se păzéscă porunca.

3⁰) Dumnélor zabiţiĭ politieĭ, adecă dumnéluĭ vel spătarŭ, prin mahalale, iară maĭ vêrtosŭ şi maĭ cu osebire dumnéluĭ vel agă, prin têrgŭ, să grijéscă pentru fênurĭ a nu se pune aprópe pe lângă coşurĭ, pe lângă cuhniĭ şi case, ci câtŭ se va putea maĭ departe, încă ceĭ d'inăuntru têrguluĭ să-'şĭ aibă fênurile cele maĭ de prisosŭ maĭ pe la mahalale, iar să nu le pună înăuntrulŭ têrguluĭ, unde este pururea grijă şi primejdie.

4⁰) In tótă politia, fieş-care casnicŭ şi prăvăliaşŭ, după obiceiulŭ ce aŭ fostŭ să aibă tot-d'auna, o putină tot-d'auna plină cu apă, pentru care dumnéluĭ vel agă i dumnéluĭ vel spătarŭ, să cerceteze acum şi tot-d'auna şi să supue pe acelŭ prăvăliaşŭ, făr' de voĭa luĭ, a avea acea putină nelipsitŭ, cu apă tot-d'auna.

5⁰) Dumnéluĭ vel spătarŭ şi dumnéluĭ vel agă, să facă căutare stégurilor, de focurĭ, care sunt două la spătărie cu 75 de ómenĭ şi două la agie cu 45 de ómenĭ, scutiţĭ şi obicinuiţĭ de slujba acésta, pe carĭ să-'ĭ strîngă dumnélor pe toţĭ, a se afla gata de slujbă, fără de a nu îngădui dumnélor pe căpitanĭ să le iée banĭ şi să le dée drumulŭ, căcĭ după însciinţarea acestuĭ nizamŭ, aŭ a se cere la numĕrŭ în vedere, de faţă, şi când vor fi lipsă, dumnélor ca nisce zabiţĭ vor rĕspunde, căcĭ n'aŭ venitŭ de hacŭ acelor căpitanĭ şi de lipsesce din stégurĭ cevaşĭ, să le dée poruncă să găséscă alţiĭ în locŭ, spre a-şĭ împlini stégurile şi să-'ĭ aréte la cinstita comisie a visterieĭ.

6⁰) Fiind-că în luna luĭ Decembrie, a anuluĭ trecutŭ, s'aŭ cumpĕratŭ cu banĭ din cisla cheltuelilor ce aŭ plătitŭ politia Bucurescii, tóte cele trebuinciόse tacâmurĭ de tréba foculuĭ şi să porunciţĭ la dumnéluĭ vel spătarŭ şi la dumnéluĭ vel agă, ca fieş-care din dumnélor să aibă în curtea dumnélor, gata tot-d'auna aceste lucrurĭ, carĭ s'aŭ datŭ în mânile dumnélor, cu fóie anume, adecă: 20 sacale pline de apă, 50 topóre, 200 doniţe, 20 căngĭ, 10 scărĭ bune sĕnătóse, i 2 tulumbe; să aibă dumnélor acum a face căutare la acestea, să le strîngă, să le împlinéscă tóte şi pururea să le aibă gata în totŭ césulŭ, afară din treĭ sute topóre ce s'aŭ datŭ atuncĭ la guardia mare.

7) Cu aceste tacâmurĭ ale foculuĭ să fie dumnéluĭ vel spătarŭ şi dumnéluĭ vel agă datorĭ îndată ce se vor da semnŭ de focŭ la vre-o parte de locŭ, să alerge d'impreună cu căpitaniĭ de focŭ şi cu toţĭ ómeniĭ lor d'impreună cum şi toţĭ zapciiĭ spătărescĭ şi agescĭ, cu toţĭ óamenii lor d'împreună să alerge la loculŭ foculuĭ, fără de a nu socoti că este plasă agéscă séŭ spătăréscă, nicĭ să se pótă îndrepta cu zapciiĭ dumnélor, că n'aŭ fostŭ de rêndŭ, ci la o întêmplare ca acésta toţĭ ceĭ se se află în zapcilâcŭ, să fie datorĭ a alerga pentru stingerea foculuĭ şi pentru apĕrarea politieĭ, la care să lucreze făr' de sgomotŭ şi fără de strigare, cu scărĭ, cu apă, cu căngĭ, cu topóre şi cu tóte ergaliile după trebuinţă până în sfêrşitŭ.

8) Vătavulŭ de sacagiĭ şi cu toţĭ sacagiiĭ Bucurescilor, carĭ sunt îndestuĭ, datorĭ să fie şi eĭ, osebit din sacalele agescĭ şi spătărescĭ a alerga, ca să dea ajutorŭ cu căratulŭ de apă pentru stingerea foculuĭ, până în sfêrşitŭ; pentru care dumnéluĭ vel spătarŭ i dumnéluĭ vel agă să-'ĭ siléscă fără voĭa lor la întêmplare de focŭ a se afla cu grabă cu sacalele pline de apă şi a căra nelipsitŭ până se stinge.

9) Tótă prostimea carĭ sunt privitorĭ, ce nu se află cu nicĭ o trébă, să fie datorĭ a da ajutor pentru stingerea foculuĭ, iar vecinulŭ de alăturea are a'şĭ griji de casa luĭ când vêntulŭ foculuĭ iĭ este în potrivă, fără de a nu se trage la altŭ, neputêndŭ la 2 locurĭ a proftaxi.

Acestŭ nizamŭ a fostŭ supusŭ întărireĭ feld-marşaluluĭ leitenant baron fon Enţenberg comandantulŭ tuturor oştirilor Prinţipatuluĭ Valachieĭ, cu următórea anafora:

«Acesta este nizamulŭ celŭ obicĭnuitŭ alŭ politieĭ la tréba foculuĭ, ce s'aŭ urmatŭ tot-d'auna, care vĕḑêndu-se de Ecselenţa ta, să bine-voescĭ a-'lŭ iscăli şi Ecselenţa ta, spre a se face public în tótă politia şi a se pune de către dumnélor zabiţiĭ politieĭ tóte în faptă, iar pentru ajutorulŭ ce se cuvine a face şi partea ostăşéscă la întêmplare de focŭ, rĕmâne a face Ecselenţa ta rênduelile cele cuviinciόse, unite cu acestŭ nizamŭ; însă ne rugămŭ Ecselenţeĭ tale, ca să binevoescĭ a pune pe soldaţĭ la nizamŭ pentru a iconomisi şi a cumpăni focurile în quartirurile ce şedŭ maĭ cu mĕsură şi maĭ cu socotéla şi cu grije i pentru aşternuturile de fênŭ i paĭe să fie cu grije de focŭ, i pentru ciubuce a nu ămbla nicĭ eĭ pe lângă fênurĭ şi la grajdurĭ i pentru curăţirea coşurilor şi pentru a sîrgui şi însuşi catana aceluĭ quartirŭ spre stingere pân' a proftaxi ajutorulŭ celŭ mare, iar să nu-'şĭ lase quartirulŭ îndată după ce s'aŭ aprinsŭ, să fugă, căcĭ sciute sunt şi vĕḑute de faţă jalnicele întêmplărĭ marĭ de primejdiile foculuĭ, ce s'aŭ întêmplatŭ într'acéstă politie, la stările cele d'ântêiŭ ale oraşuluĭ, precum scaunulŭ domnieĭ şi s-ta mitropolie, cum şi altele după afară, unde n'aŭ venitŭ foculŭ de acolea, ci s'aŭ aprinsŭ chiar din năuntru, unde eraŭ numaĭ catane şeḑĕtóre şi pe lângă ticăloşia acelor zidirĭ, carĭ s'aŭ arsŭ, luămŭ îndrăsnélă a arĕta Ecs. tale şi alte rele cercărĭ ce aŭ cercatŭ soldaţiĭ pe la casele ómenilor şi pe drumŭ pe cine întêlnia într'acele césurĭ, în câtŭ aŭ mare grijă ómeniĭ de urmările lor; carĭ aceste tóte ne rugămŭ să le pue Ecselenţa ta la orênduială după cum veĭ găsi cu cale. 1790, Octombrie 29.

Cod. No. XVIII, pag. 410—413.

ILUSTRAŢIUNI

N'amŭ pututŭ afla adevĕratulŭ portretŭ alŭ luĭ Mihaĭ Suţu. Ne amŭ adresatŭ la d. Grigorie Suţul (din Bucurescĭ) cu rugăminte să ne comunice, fie acelŭ portretŭ, fie orĭ ce acte relative la familia sa, dar domnia sa 'mĭ-a rĕspunsŭ, că nu posede nimicŭ, absolutŭ nimicŭ despre Domnitoriĭ Suţu. Totuşĭ amŭ dobânditŭ o esplicare utilă în privinţa portretuluĭ cu numele Mihail Suţu, ce amŭ anexatŭ la anteriorele nostru volumŭ. Acestŭ M. Suţu este celŭ care Domnesce în Moldova, la 1816, decĭ lectorele nu-'lŭ va confunda cu M. Suţu de care se ocupă volumulŭ de faţă.

In volumulŭ V vomŭ da portretulŭ luĭ Al. Moruzi.

Rugămŭ pre toţĭ ceĭ carĭ, din familiile Domnilor de carĭ ne ocupămŭ, séŭ şi streinĭ lor, posedă acte şi portrete relative, să ni le împrumute, spre a le utiliza la opera nóstră şi apoĭ le vomŭ restitui. Vomŭ indica pururea cu bună credinţă sorgintea comunicărilor.

Facsimile ce anexămŭ la acestŭ volumŭ sunt din codicile XVIII, XIX, XX, şi XXII.

Nu putemŭ da facsimile şi după cod. XXI, pentru că acestŭ codice nu maĭ esită la Arhiva Statuluĭ.

INDICELE TOMULUI II

CAP. I

Pagina

Moldova după pacea dela 1792. Alexandru Moruzi Domnŭ 1
Arzmagzar alŭ Divanuluĭ Moldoveĭ 2
Analisa Firmanuluĭ Porțiĭ 2
Analisa luĭ Koch a primelor articole din tractatulŭ dela Iașĭ 5

CAP. II

Mihaiŭ Suțu Domnŭ ambelor Principate 6
Cartea caimacamuluĭ ce s'a orênduitŭ la 5 ținuturĭ ale Moldoveĭ de către Mihail Suțu 7
Dece cărțĭ ispravnicilor ce s'a orênduitŭ la 5 ținuturĭ ale Moldoveĭ 8
Publicație la 7 județe ale țeriĭ și la 5 ținuturĭ ale Moldoveĭ, că stăpânirea nemților este numaĭ până la August 28 10
Divanulŭ din Roman și caimacamulŭ luĭ Suțu în Moldova 10
Carte legată ce s'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ la episcopulŭ Romanuluĭ și la boeriĭ din cincĭ județe ale Moldoveĭ 11

CAP. III

Domnia luĭ Alexandru Moruz. — Catirisirea mitropolituluĭ Moldoveĭ. — Iacob Stamate. — Némulŭ luĭ Moruzi. — Se opresce la Roman 12
Ambrosie vechilŭ mitropolieĭ — Wolf despre acéstă mitropolie 13
Inceputulŭ actuluĭ prin care Comisiunea mixtă alésă de Al. Moruz reguléză hotarele Moldoveĭ despre Transilvania 14
Mitropolitulŭ Gavril aruncatŭ în fiare și trimisŭ la Constantinopol. — Iacob Stamate succede. — Veniamin Costache la episcopia de Hușĭ. — Mișcarea literară sub Iacob Stamate. — Regularea hotarelor Moldoveĭ despre Ardél. — Delegațiĭ Moldoveĭ la acéstă lucrare 14
Nizamulŭ prin care Al. Moruz apără pădurile de tăiere neregulată 15
Boeriĭ din Divanulŭ luĭ Moruz. — Drăghicĭ despre acestŭ Domnŭ 16

CAP. IV

Pagina

Mahail Suțu Domnŭ alŭ Munteniei 15
Necesitatea de a se scrie istoria documentată 17
Obicĭnuitulŭ alaĭ în ce chipŭ s'aŭ făcutŭ la intrarea luĭ Mihaiŭ Vodă Suțul în a doua domnie 17
Ordinulŭ pentru alaiulŭ primireĭ Dómneĭ luĭ Mihail Vodă Suțul în Bucuresci . . 21
Publicație la 17 județe ale țĕriĭ și la 5 ținuturĭ ale Moldoveĭ pentru vestirea Domnieĭ luĭ Mihail Suțu 22
Proclamațiunea către țéră, înaintată ispravnicilor în cele 17 județe ale Munteniei . 23
Publicația de înscriințarea domnieĭ, dată în Bucuresci. 25
Proclamațiunea adresată de M. Suțu Craiovenilor prin caimacamul Craioveĭ . . . 27

CAP. V

Administrațiunea sub M. Suțul — Caimacamulŭ Craioveĭ însărcinatŭ să priméscă județele oltene dela Mitrofschi. — Divanulŭ luĭ Suțu. — Boeriĭ grecĭ . . . 28
Lista de numele ispravnicilor rênduițĭ de M. Suțul la județe în 1791, Sept. 15 . . 29
Hoțiile volintirilor 1792, Aprilie 26 30
Stârpirea hoților și combaterea epidemieĭ 31
Cărțĭ legate către anume boerĭ pentru a cerceta hotarele despre nemțĭ, de s'aŭ maĭ întinsŭ cu tablele încóce séŭ nu 32
Pitacŭ la velițiĭ boerĭ, să socotéscă ce boerĭ să mérgă cu hotarniciĭ împĕrătescĭ . . 32
Cărțĭ legate către maĭ mulțĭ boerĭ ce avéŭ să cerceteze hotarele despre nemțĭ . . 32
Cărțĭ către boeriĭ ce s'aŭ orênduitŭ a fi lângă hotarniciĭ țĕreĭ românescĭ și aĭ Nemțieĭ 33
Persecutarea partisanilor luĭ Mavroghene. — Numele boerilor ce s'aŭ rênduitŭ în județele mărginașe, pentru cercetarea hotarelor 34
Poruncă a da hotarnicilor împĕrătescĭ, căruțe și caĭ și cele trebuincióse de hrană mergênd pe la hotarŭ 35
Carte legată la caimacamŭ, totŭ pentru caĭ și căruțe, de tréba hotarnicilor împĕrătescĭ. 35
Carte legată la Stefan Macoveiŭ, a fi la județulŭ Buzĕŭ cu hotărnicia țĕreĭ . . . 35
Carte către Ghiurgiu paharniculŭ; către stolniculŭ Dimitrache cu alțĭ doĭ, ce sunt rênduițĭ a hotărî țéra 36
Urmărirea avereĭ luĭ Mavrogheni. — Rĕspunsŭ către boeriĭ ce sunt orênduițĭ lângă hotarniciĭ țĕreĭ 36
Carte legată la Mihaiŭ Știucă, pentru îndreptarea la nisce semne dela hotarulŭ țĕreĭ. 37
Jalba boerilor celor în pricină cu nisce sașĭ, pentru muntele Baiul 37
Porunca Domnuluĭ M. Suțu, de a se cerceta afacerea Baiuluĭ, din 5 Iunie, 1792 . 38
Cartea către boeriĭ rênduițĭ, a cerceta la hotare munțiĭ ce se impresóră de Rĕsnovițĭ. 39
Carte legată la ispravniciĭ Giurgiuluĭ, a da mână de ajutorŭ luĭ Alecu biv 3^{o} logf., ce este orênduitŭ a îndrepta hotarulŭ despre nemțĭ, la munțiĭ Tismaneĭ . . 39
Pitacŭ la părințiĭ archiereĭ și velițiĭ boerĭ, pentru cercetarea lucrurilor luĭ Mavrogheni. 40
Urmărirea slujbașilor luĭ Mavrogheni 41
Ordinulŭ luĭ Mich. Suțu, către ispravniciĭ din județulŭ Gorj, de a se cerceta cele comunicate de vel vist. Enache Văcărescu, pentru nisce ne-orênduelĭ în județulŭ Gorj, pe vremea luĭ Mavrogheni 42

Pagina

Anaforaua ispravnicilor Gorjuluĭ, ca rĕspunsŭ la ordinulŭ Domnuluĭ. — Pitaculŭ din 19 Maiŭ, 1792 42

Carte la ispravniciĭ Musceluluĭ, cum să urmeze la pricinĭ de judecățĭ, pentru jafurile întêmplate în rĕsmiriță. — Rĕspunsŭ la ispravniciĭ ot sud Prahova, pentru afacerea luĭ Stoica, cu nisce volintirĭ 43

CAP. VI

Nizamulŭ turcilor subt Mihaiŭ Suțu. — Pasportŭ. — Diverse alte mĕsurĭ 44

Cărțĭ legate la 17 județe ale țĕreĭ, pentru nizamulŭ turcilor 44

Publicație la 17 județe și la caimacamŭ, pentru sudițĭ 45

Cărțĭ la toțĭ vătașiĭ plaiurilor, ca să nu slobódă pe nimenĭ a trece înlăuntru, fără de rĕvașulŭ dumnéluĭ vel spătarŭ. — Rĕspunsŭ ispravnicilor Buzeuluĭ, pentru Smaranda soția căpitanuluĭ Cristea, să aibă voĭe a merge în Ardeal, asemenea pentru Pavel Băleanu 45

Carte către Dumitrache, vătafulŭ de plaiŭ și către locuitoriĭ de acolo, că s'aŭ așeḑatŭ totŭ Dumitrache vĕtafŭ 46

Carte pentru a se face cercetare luĭ Dumitrache vătafulŭ din plaiulŭ despre Buzĕŭ, sud Saac 47

Despre nizamulŭ vătașilor de plaiŭ. — Carte de vătafŭ de plaiŭ, care se dă la mâna vătașilor de plaiŭ 49

Carte legată către Alexandru Farfara ispravnicŭ ot sud Mehedințĭ, a cerceta jălbile ce aŭ datŭ plăeșiĭ pentru Petre vătafulŭ 51

Havaeturile. — Actŭ relativŭ la havaetulŭ spătaruluĭ alŭ 2-lea. — Anafora pentru urmărirea după reclamațiunĭ particulare a admnistrațiuneĭ luĭ Mavrogheni.— Rĕspunsŭ la caimacamŭ pentru pricina jăluireĭ potecașilor din Vâlcea, că le ié vătafulŭ câte 2 jderĭ 52

Avaetulŭ (venitulŭ) ce trebuescŭ să déc plaiurile dumnéluĭ vel vornicŭ 53

Lista plaiurilor țĕriĭ de susŭ și de josŭ 53

Anaforaua luĭ Ienache Moruzi, vel vornicŭ, pentru afacerea Ilincăi, soția Enciuluĭ, vătafulŭ plaiuluĭ Ialomița ot sud, Dâmbovița 54

Carte legată la Caimacamulŭ Craioveĭ ca să iée câte 4 parale de rîmătorŭ ce ese din țéră, cum a fostŭ obiceiŭ 55

Publicație la 17 județe pentru neferiĭ zabiților a nu face jafurĭ unora și altora . . 56

Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbeĭ preoților și maziliĭ și locuitoriĭ din satele ot plaiuluĭ Scăenilor sud Saac, pentru a-'șĭ face căpetenie nouă la acestŭ locŭ fiindŭ rĕŭ de hoțĭ. — Anaforaua 56

Anaforaua dumnéluĭ vel spătarŭ pentru slujitoriĭ capitănieĭ Margineni 57

Cererea dumnéluĭ vel spătarŭ în acéstă afacere 57

Carte de îndreptare luĭ Const. Pâcleanu, vătafŭ din plaiulŭ Slăniculuĭ 58

Raportulŭ episcopuluĭ Dositeiŭ Buzĕŭ în acéstă afacere 58

Cărțĭ legate la ispravnicĭ și una la Caimacamulŭ Craioveĭ pentru hoțĭ 59

Pitacŭ la spătarŭ pentru ómeniĭ strĕinĭ ce ămblă hoțindŭ și vinŭ nóptea în Bucurescĭ 60

Carte cu zapciŭ rênduitŭ dela dumnéluĭ vel spătarŭ și cu 50 poterașĭ pentru hoțiĭ ce aŭ eșitŭ între Măxinenĭ și Grădiște 61

Poruncĭ pentru nisce hoțĭ ce aŭ călcatŭ pe unŭ boerŭ némțŭ și l'aŭ omoritŭ la sud Mehedințĭ 61

Pagina

Carte de polcovnicŭ de Craiova. — Mihaĭ Suţu a păstratŭ organele de administraţiune aşeḑate de Alexandru Ipsilante 62
Carte de polcovnicŭ ot Cerneţĭ sud Mehedinţĭ. — Dumitrache Sandulache, polcovnicŭ la Craiova 63
Carte de polcovnicie de Têrgovisce 63
Publicaţie la tóte judeţele pentru sudiţĭ a nu cumpĕra lucru stătător în ţéră . . . 64
Carte legată la ispravniculŭ Prahoveĭ pentru venitulŭ moşiilor ce eraŭ date la strĕinĭ 64
Carte la ispravniciĭ Vâlciĭ, ca să nu îngăduéscă pe unŭ suditŭ Nica să cumpere lucru stătător 64
Carte la ispravniculŭ Argeşuluĭ pentru unŭ munte vêndutŭ la nisce Ungurenĭ în anulŭ trecutŭ, oprindu-se a-'lŭ maĭ vinde şi anulŭ acesta 65
Carte la ispravniciĭ Gorjuluĭ pentru unŭ munte ce este zălogitŭ de moşneniĭ Frâncescĭ la nisce strĕinĭ 65
Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ pentru venitulŭ moşieĭ Gănjanĭ, vêndutŭ la unŭ turcŭ s'o ia în zaptulŭ epitropieĭ şi să întórcă baniĭ turculuĭ 66
Ḑece cărţĭ deschise la judeţele de pe marginea Dunăreĭ pentru veniturile de moşiĭ 66
Carte legată la ispravniciĭ Vlăsceĭ, pentru venitulŭ moşieĭ Paraipaniĭ, ce aŭ cumpĕratŭ Dumitru Goia cu banĭ turcescĭ 67
Volnicie cu copilŭ de casă pentru aducerea ispravniculuĭ uneĭ moşiĭ ce aŭ vêndutŭ venitulŭ aceleia unuĭ turcŭ 67
Aducerea luĭ Nicóră şi a luĭ Paraschiva carĭ cu baniĭ unuĭ turcŭ au cumpĕratŭ venitulŭ moşieĭ Ulmul 67
Poruncă cu mumbaşirŭ-ciohodarŭ, ca să cerceteze pricina moşieĭ celeĭ marĭ în urma raportuluĭ medelniceruluĭ Gr. Hrisoscoleu că cumpĕrătoriĭ sunt amestecaţĭ cu turciĭ 68
Rĕspunsŭ la ispravniciĭ din Ilfov pentru unŭ Pascal neguţitorŭ Dârstorén 69
Poruncă către ispravniciĭ din Ialomiţa pentru supĕrările făcute de doĭ turcĭ . . . 69
Poruncă către ispravniciĭ câtor-va judeţe a da ajutóre unuĭ beşlégă însărcinatŭ cu prinderea unor turcĭ trecuţĭ în ţéră fără voĭe 70
Jalba luĭ Dec. căpitan către Vodă M. Suţu prin care 'ĭ cere a depărta din satŭ pe preotésa luĭ popa Florea Mocan din Matrenĭ, pentru că atrage prin purtările eĭ rele pe Turcĭ, carĭ facŭ supĕrare satuluĭ 70
Raportulŭ luĭ Vintilă Prejbeanu către mitropolitŭ în afacerea preoteseĭ preotuluĭ din Matrenĭ 71
Ordinulŭ luĭ Vodă M. Const. Suţu de a ridica din acelŭ satŭ pe preotésa 71
Ponturĭ către vătăşeiĭ plaiurilor în ce chipŭ să urmeze pentru paza plaiurilor . . 71
Carte ce s'a făcutŭ către locuitoriĭ plaiuluĭ şi către vătaşiĭ dela plaiulŭ Teleajenuluĭ sud Saac, pentru paza plaiuluĭ. — Păşuşŭ. — Regulele prin sate din respectulŭ hoţilor 73
Anafora de vinovaţia luĭ Manole ce aŭ fostŭ vătafŭ la Teleajen 74
Raportulŭ vel logof. Manolache Brancoveanu în acéstă afacere a luĭ Manole vătafulŭ 75
Unŭ altŭ raportŭ în afacerea vătafuluĭ Manole, de către Const. Cantacuzino şi Alexandru Clucerŭ 76
Carte către polcovniculŭ Bănică Urseanu rênduitŭ epistatŭ la Câmpulung 76
Carte de judeţie a luĭ Sterie a judeţuluĭ din Câmpulung 76
Anaforaua Domnuluĭ Alex. Const. Moruzi, care dovedesce conservarea privileghiurilor din trecutŭ ale republiceĭ Câmpulunguluĭ 77

Pagina

Anaforaua Domnuluĭ Mihail Const. Suţu de a se împlini talerĭ 40 luĭ Nicolae ceauşŭ care a fostŭ prădatŭ de Const. Hrisoscoleu ispravnicŭ la Buzĕŭ 78
Raportulŭ luĭ Gheorghe comisŭ către Domnitorŭ în acéstă afacere a ceauşuluĭ Nicolae 78
Delegarea luĭ Vasile, tutungi-başa, să cerceteze faptele judeţuluĭ dela Ocnele marĭ 78
Raportŭ alŭ mareluĭ vistericŭ asupra neregularităţilor unor pârcălabĭ 79
Hotărîrea Domnuluĭ asupra acestuĭ raportŭ 79
Carte de judeţŭ la oraşulŭ vel Ocna sud Vâlcea 79
Volnicie cu orênduitŭ alŭ Mărieĭ séle ca să facă cercetare de jălbile împotriva luĭ Gheorghe, căpitanulŭ dela Ciocănescĭ 80

CAP. VII

Religiunea sub Mihail Suţu. — Mórtea mitr. Cosma. — Filaret II înscăunatŭ la 23 Septembrie 1792 81
Pitacŭ către dumnéluĭ vel spătarŭ i către dumnéluĭ vel post. epistatulŭ agieĭ de a nu purta nimenea portŭ arnăutescĭ i arme, fără de câtŭ arnăuţiĭ 81
Cărţĭ legate la tóte judeţele părţiĭ de josŭ, ca să însciinţeze pe egumenĭ să vină cu hrisóvele să şi le înoéscă 82
Pitacŭ la părintele mitropolitŭ şi la părinţiĭ episcopĭ şi la dumnélor veliţiĭ logofeţĭ a da poruncă egumenilor să drégă mônăstirile şi bisericile 82
Raportulŭ mitropolituluĭ Filaret în privinţa releĭ stărĭ a mônăstireĭ Cozia şi acordăriĭ acestĕĭ mônăstirĭ de 3 anĭ de scutire şi de 10 ludiĭ 83
Carte de egumenie a luĭ Nechifor eromonachŭ, eclesiarchŭ sânteĭ mitropoliĭ la mônăstirea Délul. Repararea mônăstireĭ sfântuluĭ Sava 83
Carte de vinăriciŭ a bisericeĭ de la Agiescĭ pentru vinăriciu ce are la sud Saac . 84
Carte de vinăriciŭ a bisericeĭ de la Agiescĭ pentru sud Olt 84
Cartea bisericeĭ din Agiescĭ pentru vinăriciulŭ din sud Dâmboviţa 85
Cartea bisericeĭ din Agiescĭ pentru vinăriciulŭ din sud Slamŭ Rômnic 85
Cartea bisericeĭ din Agiescĭ pentru vinăriciulŭ totŭ din sud Saac 85
Cartea mônăstireĭ Vlachsaraĭ de vinăriciu ce are la sud Romanaţĭ 86
Cartea de vinăriciŭ la 89 popóre micĭ şi marĭ la sud Gorj către mônăstirea Vlacsaraĭ 86
Cărţĭ la 5 judeţe ot preste Olt pentru vinăriciulŭ ce aŭ mônăstirile acolo 87
Carte sfinteĭ Episcopiĭ Rômnic pentru têrgulŭ ce se face la Drăgăşanĭ şi Batca . . 87
Volniciĭ cu mumbaşirŭ pentru baniĭ milelor mônăstirilor 88
Carte la caĭmacamŭ totŭ pentru acéstă pricină 88
Carte cu logof. orênduitŭ ca să aşeḍe egumenŭ la mônăstirea Radu-Vodă 88
Carte de egumenie a luĭ Ignate Protosighel ce s'aŭ făcutŭ egumenŭ la Radu-Vodă 89
Anaforaua pentru a se lua socotéla proegumenuluĭ Portenie Delénul 89
Raportulŭ mitropolituluĭ Cosma şi vel logofĕtŭ Manolache în acéstă afacere . . . 90
Rĕspunsŭ la caĭmacamulŭ Craioveĭ pentru vinăriciulŭ din Doljŭ 90
Pitacŭ pentru a se lua socotéla pro-egumenuluĭ Macarie ce a fostŭ la Antimŭ . . 90
Pitacŭ la ceĭ orênduiţĭ ca să iée socotéla mônăstireĭ Glavaciocŭ 91
Cartea părinteluĭ episcopŭ Rômnic pentru 4 scaune 91
Carte pentru unŭ scaunŭ de carne scutitŭ alŭ mônăstireĭ sfântuluĭ Spiridon din Bucurescĭ 92
Cartea mônăstireĭ Snagovŭ pentru unŭ scaunŭ de pe Valea Negovanilor sud-Saac şi pentru o băcănióră 92

Pagina

Carte de scutélă a unuĭ scaunŭ de carne a bisericeĭ din mahalaua sfântuluĭ Gheorghe ot Craiova 92
Resoluţia pusă de Mihail Suţu pe anaforaua mitropolituluĭ Cosma în privinţa mônăstiriĭ sfântu Ion din Focşanĭ 93
Anafora pentru a fi apĕrată mônăstirea sfântu Ion din Focşanĭ de datornicĭ . . . 93
Hrisovŭ alŭ schituluĭ sfântu Elefterie din Bucurescĭ pentru milele ce are 94
Hrisovulŭ sfinteĭ mônăstirĭ Naum de lângă cetatea Ohrida 95
Biserica catolică miluită 96
Oraţiile ce s'aŭ cititŭ la lăsatulŭ seculuĭ de postulŭ celŭ mare alŭ Pascilor 1792 Februarie 15 97
Cărţile ce s'aŭ făcutŭ către locuitorĭ prin judeţe pentru postulŭ Pascilor 98
Enache Văcărescu dicheofilax contribue la alegerea luĭ Filaret 99
Cărţĭ pentru ceĭ ce vor fi datorĭ la rĕposatulŭ mitropolitŭ Cosma ca să-ĭ trimită ispravniciĭ judeţelor aicĭ la cămara domnéscă şi la caimacamŭ 100
Anaforaua şi resoluţiunea luĭ Vodă Moruz în procesulŭ pentru móşte dintre Pan sin Popa Constantin cu egumenulŭ Spirean 100
Simţĕmêntulŭ pudóreĭ la romànce. Langeron «despre cucónele române» 102
Scandalurile cu fetele necinstite. — Anaforaua mitropolituluĭ Cosma din 4 Iulie 1792, relativă la fetele necinstite 102
Procesulŭ feteĭ Anastasia cu căpitanulŭ Luca, că aŭ necinstit-o 103
Pitacŭ la agă şi spătarŭ pentru fetele ce cadŭ în spinarea ómenilor. — Publicaţie la tóte judeţele şi la caimacamŭ ca să facă cunoscută la toţĭ hotărîrea în privinţa fetelor 104
Anaforaua în dosulŭ jalbeĭ Marieĭ vĕduveĭ, în procesulŭ cu Polichronie că 'ĭ-aŭ făcutŭ unŭ copilŭ 105
Anaforaua în dosulŭ jalbiĭ luĭ Varlam şi Radu în procesulŭ cu Sóre şi Oprea pentru stricare de fete 106
Judecata luĭ Nicola Cojocaru cu Aniţa fata 107
Anaforaua în dosulŭ jalbiĭ Mariĭ contra bărbatu-sĕŭ care s'a cununatŭ cu altă muere . 108
Rĕsvrătirea preoţilor din Mehedinţĭ. — Actele relative 109
Ciuma la Bucurescĭ în 1792. — Pitacŭ la agă ca să împlinéscă stégulŭ polcovniculuĭ de ciocli. — Pitacŭ la spătarulŭ să nu îngădue mutarea de alţĭ mahalagiĭ în mahalaua Mihaĭ-Vodă 110
Nizamulŭ dela 25 Iulie 1792 oprindŭ prăvăliaşiĭ de a dormi prin prăvăliĭ din cauza ciumeĭ 111
Construire de lazarete pentru ciumaţĭ. — Raportulŭ luĭ Vintilă Prijbénul într'acéstă afacere 112
Cutia milelor şi veniturile eĭ. — Rînduirea luĭ Stoica logf. de epitropŭ 113
Perceperea diverselor veniturĭ ale cutieĭ 114
Alecu Văcărescu căminarŭ datorŭ să-'şĭ plătéscă taxa la cutie. — Incheerea socotelilor cutieĭ. — Pitaculŭ domnescŭ din 6 Iunie 1792 şi anaforaua epitropieĭ relative la cutie 115
Pensiunĭ la vĕduve şi la vechĭ oştenĭ dela cutie. — Pensiune de 5 tal. femeiĭ Petcana eşită din robie. — Pensiune luĭ Nicolae ce aŭ fostŭ tunarŭ 116

CAP. VIII

Cultura publică. — Şcóla sub M. Suţu. — Pensiune luĭ Neculaĭ fost ciauşŭ de tunarĭ. Asemenea luĭ Radu post. Moldovénul. Asemenea luĭ Enache proin ciu-

Pagina

bucciŭ. — Anaforaua pentru pensiunea luĭ Stefan căpitanŭ Prijbénul . . . 117
Hrisovulŭ şcóleĭ slovenescĭ din Sf. Gheorghie vechiŭ 117
Şcóla dela Sf. Sava ocupată de curtea domnéscă 119
Pitacŭ la vel agă să rênduiască unŭ zapciŭ cu 10 slujitorĭ la repararea caselor din Sf. Sava. — Pitacŭ din 4 Sept. 1792 relativŭ la biblioteca dela Sf. Sava — Mutarea şcóleĭ elenice dela Sf. Sava la D-na Bălaşa. — Pitacŭ pentru cheltuéla restaurăriĭ caselor dela Sf. Sava unde se mută domnia. — Carte legată la ambiĭ episcopĭ să trimită baniĭ şcólelor. — Pitacŭ la mitropolitŭ pentru baniĭ ce mônăstirile aŭ a da şcólelor. 120
Şcólele închise din causa ciumeĭ. — Şcólă la Jiĭ şi la Cărbunescĭ. — Stolniculŭ Dumitrache organiséză o şcólă la Jiĭ. — Carte deschisă la ispravniciĭ dela Jiĭulŭ de susŭ, aruncândŭ dare pe neguţitorĭ în favórea şcóleĭ 121
Hrisovulŭ şcóleĭ dela Dragoichioĭ pe drumulŭ Constantinopoleĭ 122
Şcóla de pe moşia Preajba a luĭ Hagi Stan Jianul. — Hrisovulŭ paharniculuĭ Stan Jianul 123

CAP. IX

Ţĕraniĭ sub M. Suţu. — Revocarea aşeḑăriĭ luĭ Mavrogheniĭ în favórea ţĕranilor . 124
Treĭ cărţĭ către locuitoriĭ din Jiul de susŭ pentru rêndulŭ clăciĭ. — Suţu revócă folosinţele locuitorilor de pe moşiile mitropolieĭ. — Actele relative 125
Actŭ de revocarea ponturilor luĭ Mavrogheni 126
Dreptulŭ de a face vinŭ şi rachiŭ de către săteniĭ de pe moşiile mônăstirescĭ revocatŭ cu pitaculŭ luĭ Mihail Suţu. — Anaforaua şi resoluţiunea Domnitoruluĭ din Decembrie 1791, relativă la monopolulŭ spirtóselor, la dijma fênuluĭ, la podulŭ de apa Ialomiţeĭ, la dreptulŭ de a lua lemne din pădure, la uiumulŭ dela móră, la tăere de vite pentru mâncare 127
Anaforaua pentru locuitoriĭ de pe moşia Gherghiţa a mitropolieĭ, relativă la clacă.— Carte banuluĭ Brâncoveanu ca să nu vêndă locuitoriĭ vinŭ şi rachiŭ pe moşia Găgeniĭ 128
Dreptulŭ ţĕranilor la lemne din pădure. — Apĕrarea pădureĭ Afumaţilor, — Cartea mônăstiriĭ Mărgineni pentru cârciumile dela Ocna Telega 130
Dumitrache Catargiu cere apĕrarea pădureĭ de pe moşia Ghebóia. — Carte de pădure oprită în favórea paharniculuĭ Varlam, în moşiile Mogoşesciĭ şi Veresciĭ 131
Carte de pădure a mônăstireĭ Slobodia. Dreptulŭ de subatŭ alŭ locuitorilor. — Dreptulŭ de pescuitŭ în bălţĭ 132
Carte pentru a se face leasă la satulŭ Ţigănescĭ. — Dreptulŭ de a lua brudină la podurĭ. — Resoluţiunea şi anaforaua după jalba luĭ Manolache Brâncoveanu relativă la brudina unor podurĭ 133
Dreptulŭ locuitorilor de a nu fi traşĭ la judecată până la 10 Maiŭ. — Publicaţie la tóte judeţele, pentru a nu trage prin judecăţĭ pe nimenĭ în cursulŭ luneĭ Iulie 134
Românulŭ căsătoritŭ cu o ţigancă devine robŭ. — Procesulŭ şetraruluĭ Stefan Olănescu cu Marin, pe care-lŭ cere de ţiganŭ. — Publicaţie la tóte judeţele şi la Caimacamul Craioveĭ pentru a nu se trage ómenĭ în judecată dela 15 Septembrie până la finele luĭ Octombrie 135

CAP. X

Pagina

Justiţia sub Mihaĭ Suţu. — Pitacŭ către boeriĭ judecătorĭ dela depertamentŭ, să caute judecăţile 137

Pitacŭ la mitropolitŭ şi la veliţiĭ boerĭ, să se adune la 2 césurĭ din ḑi. — Pitacŭ către stolniculŭ Dumitrache să mérgă la depertamentulŭ de 7, să suplinéscă nisce judecătorĭ absenţĭ. — Boeriĭ grecĭ din jurulŭ luĭ Suţu. — Carte de alŭ 3-lea logof. la depertamentulŭ de 4 dela Craiova 138

Fanarioţiĭ isbutescŭ să obţie admiterea în slujbe, alăturea cu boeriĭ pămêntenĭ. — Mĕsurĭ luate de M. Suţu în justiţie—legea protimisuluĭ. — Circulara relativă la acéstă mĕsură 139

Pitaculŭ Domnitoruluĭ, prin care se ordonă Divanuluĭ să alcătuiască nizamŭ regulătorŭ la arendarea păşunilor 141

Raportulŭ Divanuluĭ către Domnŭ, prin care se însciinţéză, că subt cuvêntŭ de protimisisŭ, uniĭ arendaşĭ nu vor să iasă de pe moşie şi să o predea proprietaruluĭ la termen, ci o închiriéză altuĭ arendaşŭ, ca şi când elŭ ar fi stăpânŭ. 142

Raportul din 25 Iunie, 1792, alŭ logof. Brâncoveanu, relativ la *filodorime* şi resoluţiunea luĭ Suţu din 3 Iulie, acelaşĭ anŭ 143

Interesulŭ ce pórtă M. Suţu, pentru sórta arestaţilor sub vină de hoţie. — Poruncă către dumnéluĭ vel caimacamŭ, să trimită lista de arestaţiĭ ce sunt în puşcăria Craioveĭ 144

Cărţĭ legate către cămăraşiĭ de la Ocna Slănic i Telega, ca să trimită catastihŭ de ceĭ închişĭ acolo.—Pitacŭ la boeriĭ dela Criminalion, pentru ceĭ ce se aducŭ la osânda puşcărieĭ 145

Anaforaua domnuluĭ vel spătarŭ, pentru hoţiĭ ce se slobodŭ dela puşcărie, a se da şi prin scirea spătărieĭ sub chezăşie. — Resoluţiunea Domnuluĭ pusă pe acéstă anafora 146

Raportulŭ caimacamuluĭ Const. Suţu, pentru Pavel post. dela Caracal, a i se prelungi soroculŭ datorieĭ încă cu 3 lunĭ. — Incuviinţarea Domnuluĭ 147

Poruncă Domnitoruluĭ M. Suţu, către biv vel stolniculŭ Iordache Colfescul şi către ispravniciĭ ot sud Vlaşca, ca să iée subt epitropie pe copiiĭ Colfesculuĭ. — Poruncă către ispravniciĭ din sud Slaam-Rômnic, să orênduiască unŭ omŭ, care să înscrie într'unŭ inventarŭ averea unuĭ suditŭ némţŭ şi să o dée pe séma luĭ Ioan Gotfrid Ipocicar, care se angajéză a o da la agenţia austriacă. — Pitacŭ către postelniculŭ Teodosie Ţigara, a deşerta casele mameĭ Turnavituluĭ 148

Carte pecetluită la mônăstirea Snagov, ca să ţie închisŭ pe Nicolae Mavriche. — A doua carte totŭ în acéstă privinţă. — A treia carte totŭ la egumenulŭ mônăstireĭ Snagov, ca să trimită pe Holteiŭ la mônăstirea Mărginenĭ . . . 149

Douĕ cărţĭ legate la Teleorman şi Olt, pentru unŭ Balinaşoglu, turcŭ Nicopoian, ce s'a făcutŭ stăpânŭ pe 2 moşiĭ şi le-a dijmuitŭ, ale vorniculuĭ Slătineanu.— Poruncă de volnicie pentru unŭ Enache, către vel armaşŭ, ca să o dée la Ocna Telega 149

Carte legată, rĕspunsŭ la vătafulŭ din Căinenĭ, pentru o muere de dincolo de munţĭ, ce fusese prinsă arândŭ în ţéră şi deţinută la judecata ţéreĭ 149

Carte legată Caimacamuluĭ Craioveĭ pentru 2 hoţĭ ce sunt prinşĭ acolo, să-'ĭ trimită. 150

Pitacŭ la polcovniculŭ de seimen, ca pe Alex. Colceag să-'lŭ ridice la închisórea seimenilor. — Poruncă la ispravniciĭ Focşanilor, ca să se iée în scrisŭ lucrurile luĭ Bogdan arménulŭ, omorîtŭ de Osman Nefer 150

Pagina

Rĕspunsŭ către ispravniciĭ ot sud Vâlcea cum că a scrisŭ Măria sa înăuntru să se prinḑă Dima Sonţos, ce trece peste munţĭ și pradă pe plăiașĭ 150
Carte de ftore armașŭ ot Craiova 150
Carte de alŭ 3-lea logof. la Divanulŭ Craioveĭ 151
Volnicie cu mumbașirŭ pahar., să aducă pe Bălașa și Caterina, ca să stea în judecată cu egumenulŭ Bistriţeanu. — Pitacŭ la dumnéluĭ vel spăt. și vel agă pentru o muere și cu unŭ copilŭ dela orașul Ţibre de peste Dunăre, ce aŭ furatŭ nisce banĭ a unuĭ Serdeni Gheciti, Osman Aga stăpânulŭ lor 151
Rĕspunsŭ la Caimacamŭ pentru averea unuĭ Stoian căpitan, ce aŭ fugitŭ la Nemţĭ 152
Carte de condicarŭ de judeţŭ 152
Numele condicarilor ce se orênduescŭ pe la judeţe 154
Rĕspunsŭ la ispravniciĭ Prahoveĭ, pentru sudiţiĭ ce ţinŭ veniturĭ la moșiĭ. — Poruncă către isprav. ot sud Teleorman pentru unŭ Nicola ot Roșĭ-de-Vede, ca să-'lŭ trimită la Măria sa. — Poruncă către ispravniciĭ ot sud Buzĕŭ, ca să trimită la Vodă pe Mărgărit biv alŭ 3-lea vist. 155
Carte de boerŭ judecătorŭ la depertamentul de patru ot Craiova 155
Carte de judecătorŭ la Divanulŭ Craioveĭ 156
Carte de judecătorŭ la depertamentulŭ de criminalion ot Craiova 156
Carte la vorniculŭ Preșcovénu, ca să fie și dumnéluĭ la Divanulŭ Craioveĭ . . . 157
Carte la dumnéluĭ caimacamulŭ Craioveĭ pentru dumnéluĭ biv vel vornicŭ Preșcovénu 157
Carte către caimacamulŭ Craioveĭ, dându-se scire de judecătoriĭ ce s'aŭ rênduitŭ. — Divaniţiĭ Craioveĭ afară din dumnéluĭ Preșcovénu ce s'aŭ rênduitŭ cu deosebire, 1791, Noembrie 18. (Toţĭ sunt boerĭ românĭ). 158
Depertamentulŭ de 4 ot Craiova 158
Depertamentulŭ de criminalionŭ ot Craiova. — Poruncă către agă ca să slobódă din închisóre pe unŭ oerŭ al luĭ Dumitrache Turnavitul. — Carte de judecătorŭ rênduitŭ la judeţŭ 156
Judecătoriĭ ce s'aŭ rênduitŭ, 1791, Noembrie 12: la depertamentulŭ de 8; la depertamentulŭ de șépte; la criminalionŭ. — Boeriĭ epitropĭ. — Ajutorulŭ epitropilor 160
Se dă carte de volnicie zapciuluĭ spătărescŭ, să mérgă a găsi pe neguţitorașulŭ mămularŭ Tănase și a-'lŭ aduce înainte împreună cu Samen arménŭ și Panait fostŭ căpitanŭ de volintirĭ. — Carte legată la caimacamulŭ Craioveĭ pentru bolta luĭ Dobrotan a o vinde la mezatŭ. — Carte de volnicie cu 2 neferĭ ca să aducă surghiumŭ la Mônăstirea Mărgineni pe Dumitrache Deribeiu.— Rĕspunsŭ la isprav. ot sud. Prahova pentru marfa Raduluĭ Mânzul. — Carte de volnicie zapciuluĭ spătărescŭ, ca să ia pe Stoica ot Flămânda și să-'lŭ ducă surghiumŭ la M-rea Mărginenĭ. — Volnicie cu mumbașirŭ, cu zapciŭ spătărescŭ, să aducă pe nisce ómenĭ dela satulŭ Ţigănescĭ pentru pricina judecăţiĭ Armenilor ceĭ jăfuiţĭ de Panait ce aŭ fostŭ căpitanŭ de volintirĭ . 161
Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbeĭ luĭ Barbu Bechénul pentru paguba ce 'ĭ-a făcutŭ unŭ hoţŭ. — Raportulŭ luĭ Teodorache pahar., Dumitrache stol., Constantin stol., Dumitrache serdarŭ pentru jalba luĭ Barbu Bechénul . . 162
Judecata luĭ Alex. logf. cu Constantin Ciolac pentru o casă ce aŭ hotărîtŭ a o lua cu protimisisŭ. — Divanulŭ cértă pe judecătorĭ că nu aŭ condusŭ bine acestŭ procesŭ, prin anaforaoa din 1791, Septembrie 18 163
Anforaoa luĭ Tudorache pahar. și Dumitrache Bréz sĕrd. cu resoluţia Domnuluĭ

Pagina

din 18 Septembrie 1891, relativă la judecata luĭ Const. Ciolac și Alexandru logofĕtŭ.— Ordinulŭ luĭ Vodă ca în susŭ ḑisa judecată să se urmeze după capulŭ III listulŭ treĭ-ḑecĭ și optulea din cartea luĭ Armenopulos 164

Judecata luĭ Hriste argintarulŭ cu Panait șelarulŭ pentru primejdia ce s'a întêmplatŭ la soția luĭ din pricina unor pistóle ale șelaruluĭ 164

Raportulŭ luĭ Iordache grămăticŭ, Șerban Andronic și Dumitru Clucer, pentru nevasta luĭ Hriste argintarulŭ ce a fostŭ împușcată (rănită) de unŭ soldatŭ care spăla pistólele luĭ Panait șelarulŭ 165

Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbeĭ vătafuluĭ Radu cu alțĭ țiganĭ din céta luĭ. Raportulŭ luĭ Iordan grămăticŭ, Șerban Andronic și Dumitrache Clucer, relativŭ la cele comise de vătafulŭ Radu și céta luĭ de țiganĭ 166

Anaforaua pentru pricina dumnéluĭ medelnicerŭ Ión Știrbeiŭ cu Dinul Orĕscu polcovnicŭ pentru unŭ țiganŭ. Raportulŭ Divanuluĭ în acéstă afacere 167

Raportulŭ luĭ Ștefan Preșcovénul pentru unŭ Portărescu care a insultatŭ pe Jianul și anaforaua Domnuluĭ relativă la acéstă afacere 167

Judecata luĭ Iilie ovreiulŭ din țéra leșéscă cu vătafu și céta luĭ de butarĭ pentru o bute cu rachiŭ ce i-aŭ spart-o băgêndu-o în pivniță 172

Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbiĭ a lude 4 ot satulŭ Câmpu-mare sud Argeș, pentru alțĭ 4 ómenĭ de aĭ lor ce se află închișĭ la pușcărie pentru chezășia Ploscariuluĭ 173

Raportulŭ vel vistieruluĭ către Domnuŭ pentru afacerea între ispravnicĭ ot sud Prahova, Enache Ciupescul și între Manolache Duca, care reclamă că din causa Ciutesculuĭ i-se luase de unŭ agă turcŭ 20 care cu fênŭ. Ordinulŭ Domnitoruluĭ 174

Drăghicénu Grecénu medeln., Constantin pit., Iordache Rudénu clucerŭ, Pashal vtor. vist. arétă Domnuluĭ cererea ce face minóra Păuna pentru succesiune la averea tătâne-sĕŭ. Ordinulŭ Domnuluĭ din 1792 Ianuarie 10 176

Către dumnélor boeriĭ judecătorĭ ot depertamentulŭ judecățeĭ 177

Pricina de judecată ce are popa Stan dela Zimnicea cu Négul, totŭ de acolo, pentru nisce banĭ neguțitorescĭ. — Interogatorulŭ 177

Finele interogatoruluĭ chestiuniĭ de maĭ susŭ 178

Sentința provisorie a judecătorilor înaintată Domnitoruluĭ. — Ordinulŭ luĭ Vodă către aprodulŭ vătășescŭ, de a conduce pe ambele părțĭ la ispravniciĭ din jud. Teleorman 179

Cererea luĭ Pană vel banŭ, Nicolae Brâncovénu banŭ, vel vorn., vel logof., către Domn, de a ordona să se aducă la judecată Savul părcălabŭ ot Țigănescĭ, pentru a se completa judecata între Stefan i Salmen, armenĭ, cu sudítulŭ némțŭ Panait. — Ordinulŭ Domnuluĭ. — Anaforaua luĭ Stavrache de baniĭ ce i s'aŭ luatŭ, când s'aŭ dusŭ jucândŭ cu năprustóce, de ceĭ maĭ josŭ numițĭ, adecă cu unŭ Hristache polcov. cu alțiĭ 180

Raportulŭ Divanuluĭ pentru judecată între medelnicerésa Anastasia cu fiulŭ sĕŭ vitregŭ Ioniță Fălcoianu 181

Fóiă de zestre, a medelniceresei, din care cere luĭ Ioniță Fălc. lipsa. . . . . . . 182—183

Anaforaua luĭ Dobrotan pentru datornicĭ. — Anaforaua egumenuluĭ Văcăreșténul chir Nicodin cu Gheorghe Diaconul Păun, și Grigore și Radu din sud Vlașca, pentru călcarea moșiilor din hotarŭ 184

Raportulŭ vel spătaruluĭ Alex. Greceanu, în privința judecățeĭ dintre Const. Gelep și unŭ capitanŭ din jud. Teleorman. — Ordinulŭ Domnitoruluĭ. — Rapor-

Pagina

tulŭ luĭ Vodă boerilor judecătorĭ dela departamentulŭ de şépte. cerêndu-le sfatulŭ, dacă trebue a se vinde cu mezatŭ casele cuvenite unor minorĭ. — Raportulŭ judecătorilor 186
Judecata luĭ Isac ovreiulŭ cu Hagi-Moscu pentru nisce sare. — Raportulŭ judecătorilor şi ordinulŭ Domnuluĭ 187
Volnicie cu mumbaşirlâcŭ. să dée pe Ión şi Alanciul la ocna Telega 189
Carte legată la egumenulŭ mônăstireĭ Mărgineni ca să slobódă pe dumnéluĭ Caramanlău. — Volnicie cu mumbaşirŭ. să aducă pe Toplicénu. — Volnicie cu armăşelŭ să aducă pe nisce ucigaşĭ dela Teleorman. ce aŭ omorîtŭ pe unŭ Tulăŭ grecŭ ianiot 189
Anaforaua Niţuluĭ Mecsovitul cu Zoiţa. soţia rĕposatuluĭ Daşuluĭ, ce aŭ fostŭ nepotŭ Niţuluĭ, pentru tal. 600 dela Zoiţa, cu 3 zapise. —Ordinulŭ Domnuluĭ. 190
Judecata Opreĭ Ilea Ungureanu, cu tufecci-başa Mavrodin, pentru nisce galbenĭ ce se ḑice că 'ĭ-aŭ avutŭ la gâtulŭ uneĭ oĭ . . . . 191—192—193
Ordin către vătafulŭ dela Câinenĭ. pentru şepte cătane; pe Sandu sin Andreĭ dela Cotescĭ şi pe Dumitru sin Mateiŭ să-'ĭ trimită la Bucurescĭ 194
Judecata egumenuluĭ sfinteĭ mônăstirĭ Comana, cu Nănescu, pentru moşia mônăstireĭ, ce se hotărăsce cu moşia luĭ Nănescu şi se împresóră de Nănescu . . 194—195
Judecata şătraruluĭ Iordache Nicolescu, cu Gheorghe şi Tudor din sud Buzĕŭ, pentru cele ce cerea dela dumnéluĭ 196
Carte prin care se trimete la mônăstirea Mărginenĭ, Răducanu Topliceanu 197
Pricina ce aŭ avutŭ Niţu Căpitanu cu Maria Musulingione, pentru căcĭ aŭ scosŭ femeea luĭ din fire şi aŭ dus-o la casa eĭ, pentru care pricină s'aŭ scosŭ din Bucurescĭ 198
Anaforaoa în pricina luĭ Stan, ce are să iée datorie de banĭ tal. 148, dela cumnată-sĕŭ Sóre 199
Rĕspunsŭ către boeriĭ hotarnicĭ, ce sunt orênduiţĭ la moşia Slănic, a mônăstireĭ Colţeĭ 199
Pitacŭ la starostea de neguţitorĭ, ca să vênḑă via Deduluĭ la mezatŭ 200
Pitacŭ la starostea de neguţitorĭ, a vinde cu mezatŭ viile Deduluĭ, spre a plăti tal. 102 ce este datorŭ luĭ Dir Suditul 201
Pitacŭ către caimacamulŭ Craioveĭ, pentru vinderea la mezatŭ a uneĭ bolţĭ a luĭ Hagi Ioan staroste ot tam şi pentru nisce móşte, să se spue unde se află . 202
Zapisulŭ de aşeḑĕminte între slug. Scarlat Mihălescu cu Diamandi Bulucbaşa, pentru rĕmasulŭ soţieĭ luĭ 203

CAP. XI

Boeriĭ sub M. Suţu. — Privileghiile boerescĭ sub M. Suţu 204
Ponturĭ pentru scutelnicĭ. arĕtătóre de chipulŭ şi mijloculŭ prin care să se facă urmare de acum înainte. 205
Poruncă dată de M. Suţu vel vist. Ienache Văcărescu, ca să pue în aplicare ponturile de scutelnicĭ maĭ susŭ citate 206
Hrisóve speciale unora din boerĭ pentru scutelnicĭ. — Hrisovulŭ dumnéluĭ banuluĭ Ghica pentru scutelnicĭ. — Scaune de măcelărie scutite 207
Patru cărţĭ la patru scaune din Bucurescĭ, ce cu hrisovŭ şi cu deosebite cărţĭ le are scutite casa luminatuluĭ beizadea Grigoraşco Suţu. — Cartea dumné-

Pagina

luĭ logf. Manoilă za vist. pentru unŭ scaunŭ de carne din Bucurescĭ. — Carte de scutire a unuĭ scaunŭ de carne alŭ luĭ Dumitrache clucerŭ . . . 208
Carte de unŭ scaunŭ de carne scutitŭ alŭ luĭ Șerban biv alŭ 3-lea logof. din porulŭ Lipieĭ sud Buzĕŭ. — Jalba și porunca gospod. ce s'aŭ făcutŭ în dosŭ pentru nisce scaune scutite, ce aŭ moșneniĭ Dobrotenĭ, pe moșia lor sud. Saac 209
Cartea dumnéluĭ vel logf. Crețulescu pentru unŭ scaunŭ de carne din valea Poeneĭ, sud Saac. — Carte de volnicie dată biv. vel banuluĭ Nicolae Brâncovénul de a face pe moșia dumnéluĭ Găgenĭ têrgŭ în fie-care anŭ la Dumineca Tomiĭ. — Carte totŭ către Nicolae Brâncov. biv vel banŭ pentru scutire a 4 scaune de carne și apĕrare de erbăritŭ 210
Hrisovulŭ dumnéluĭ vorniculuĭ Moruzi pentru moșia Ploescĭ. — Carte de slobodenie biv. vel logf. de țéra de josŭ Costache Ghica de a face têrgŭ o dată pe sĕptĕmână la moșia sa Băĭcoiu sud Prahova 211
Șése-spre-dece privileghiurĭ ale vornicilor, însă 8 de țéra de susŭ și 8 de țéra de josŭ 213
M. Suțu redică de asupra boerilor căminărituluĭ înființatŭ de Mavrogheni, scutindŭ pe boerĭ de la vel banŭ până la vel clucerŭ de arie, mitropolia, episcopia și mônăstirile marĭ. Publicațiĭ pe la tóte județele pentru căminăritŭ, ca să nu se iée de pe la boerĭ 214
Treĭ privilegiurĭ ale logofeților de la depertamenturile din Bucurescĭ, însă la depertamenturile de optŭ, de șépte și de criminalionŭ 215
Patru privilegiurĭ a patru logofețĭ de la Divanulŭ Craioveĭ 215
Hrisovulŭ de scutire și dare de privilegiĭ a patru logofețĭ de la epitropia obștéscă din Bucurescĭ. Cartea de scutirĭ a Iuzbașiĭ de la Divanŭ 216
Hrisovulŭ Domnuluĭ M. Suțu prin care se reînoescŭ ciocănașilor de la ocna mare din Vâlcea scutirile și jurisdicțiunea specială. Mile date la boerĭ. Pitacŭ către stolniculŭ Dumitrache, ca să déc tal. 1000 pentru beĭzadelele Ghiculescĭ 217
Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ, ca să deschidă o odae de la Dómna Bălașa, ce este cu lucrurĭ ale d-ruluĭ Gheorgache, să o deșerte pentru banulŭ Hrisoscoleu. Cartea luĭ Gavril avgibașa peste vênătorĭ. Avaetul Muhurdariuluĭ 218
Câmpulungŭ obține și dela M. Suțu reînoirea vechilor séle privilegiurĭ de municipiŭ. Cartea de clacă a dumnéluĭ vel vornicŭ Moruzi pentru moșia Ploescĭ . . . 219
Hrisovulŭ orășenilor de la Câmpu-Lung sud Muscel 220

CAP. VII

Dările și vămile sub M. Suțu. Exportulŭ de rîmătorĭ, încetatŭ în timpulŭ ocup. austriace, reîncepe.— Carte legată către vel sărdarŭ Dumitrache ispravniculŭ ot sud Gorj pentru 2 parale de rîmătorŭ ce ese din țéră 222
Cărțĭ la tóte județele cu plaiurĭ a nu se maĭ lua câte 20 parale de la rîmătoriĭ ce trecŭ înlăuntru, fiind-că s'aŭ ridicatŭ 222
Taxe vamale și goștina. — Dece cărțĭ la județele cu plaiurĭ pentru vama rîmătorilor 223
Carte legată la ispravniciĭ dela Vâlcea pentru rîmătorĭ. — Carte la vătafulŭ dela Câinenĭ, totŭ pentru rîmătorĭ. — A doua carte către acelașĭ în aceașĭ afacere 224

Pagina

Cererea epitropieĭ obsteştĭ a i-se acorda venitŭ din vama porcilor. — Hotărîrea Domnuluĭ din 10 Noembrie 1792 225
Anaforaoa epitropilor pentru baniĭ cutieĭ ce aŭ luatŭ dela medelnicerulŭ Manoilă după cărţile neguţitorilor. — Ordinulŭ Domnuluĭ în acéstă pricină. — M. Suţu opresce exportulŭ mărfurilor şi prod. neprevĕḑute în tractatele Turcieĭ cu Austria. — Ordinulŭ Domnuluĭ asupra anaforaleĭ epitropieĭ obştireĭ pentru absulŭ ce se face cu vinderea slujbelor epitropieĭ 226
Anaforaoa în pricina de maĭ susŭ 227
Anaforaua epitropilor pentru împlinirea avaetuluĭ cutieĭ dela ceĭ ce îmbracă caftane, urmată de 2 ordine ale Domnuluĭ relative 227
Carte legată la vătafulŭ dela plaiulŭ Câmpineĭ, pentru celea ce sunt oprite a nu eşi din ţéră 228
Carte ce s'aŭ datŭ căminaruluĭ Moscu pentru vămile din 12 judeţe şi têrgurĭ de afară, a fi totŭ asupra dumnéluĭ şi pe aceste patru lunĭ până la sfêrşitulŭ anuluĭ 229
Carte armaşuluĭ Arcudi, cum că ĭ-a datŭ Măria sa carvasaraua până la sfêrşitulŭ luĭ Decembrie. — Vama de têrgurĭ arendată căminaruluĭ Moscu. — Erbăritul, fumăritulŭ, măjăritulŭ şi cele-l-alte dărĭ pe 1792 229
Săpunăritulŭ vorniculuĭ de haremŭ. — A treia strigare a vămilor şi a slujbelor vămilor 1792. — Licitaţiunea 230
Poruncă către ispravniciĭ din sud Slam Rômnic a nu ingădui să vie păcură din Moldova. — Cărţĭ la tóte judeţele cu plaiurĭ şi la caimacamulŭ Craioveĭ pentru oprirea vitelor marĭ 231
Pitacŭ la 4 boerĭ pentru ca să facă teoria catalogululĭ vămilor 232
Carte de vamă, care se dă împreună cu catalógele. — Catalogulŭ vămilor . . . 233
Cărţĭ 17, la tóte judeţele şi una la caimacamŭ, ca din ḑiua luĭ sfeti Vasile, adecă la ântêiŭ Ghenarie, să rênduiască câte unŭ credinciosŭ la vamă (regie) . . 283
Cărţĭ legate la ispravniciĭ plaiurilor de peste Olt, a nu se îndrăsni să slobóḑă vite a trece peste hotarŭ în ţéra românéscă 244
Carte legată la vătafulŭ de plaiulŭ Câinenĭ sud Argeş, pentru nisce marfă a o sloboḑi. — Ponturile de vênḑarea vămilor pe anulŭ 1792; Ianuarie 249
Restricţiunĭ făcute la vămuirea suddiţilor . . . . [illegible]
Săpunăritulŭ ca birŭ generalŭ. — Carte de săpunăritŭ. — Carte la mâna orênduitulŭĭ dela carvasara, ce se trimete la Săgârcea 253
Cartea ce s'aŭ datŭ la mâna domnuluĭ vel vameşŭ, pentru a orêndui mortasipĭ să caute marfa ce o ascundŭ neguţitoriĭ viindŭ pe drumŭ. — Pitacŭ la agă, pentru vătafulŭ de măcelarĭ i de tabacĭ, a arĕta la carvasara pe ceĭ ce vêndŭ şi cumpĕră peĭ.—Ponturile vênḑereĭ vinăriciuluĭ anuluĭ acestuia 1791. 254
Cotăritulŭ 255
Circulară către taxildariĭ de prin judeţe, instruiudu-ĭ a urma conformŭ cu ponturile vênḑereĭ vinăriciuluĭ. — Carte la ispravniciĭ Ilfovuluĭ, ca să mérgă unulŭ din dumnélor în judeţŭ, să mĕsóre cu urmare după ponturile vinăriciuluĭ, fiind-că vinăricerĭ domnescĭ la acelŭ judeţŭ nu sunt 256
Cartea ce s'aŭ datŭ la mânile celor ce âmblă cu slujba coturilor şi cu ploconulŭ cămărăşieĭ prin judeţe, ca să le déc ispravniciĭ ajutorŭ.—Carte de ploconŭ la cămărăşia nouă. — Carte de cotăritŭ alŭ cămărăşieĭ domnescĭ 257
Carte ce se dă dumnéluĭ vel cămăraşŭ, pentru coturile ce se daŭ pe la neguţitorĭ prin têrgurĭ.— 3 cărţĭ în 12 judeţe, la mâna celor ce sunt orênduiţĭ pentru ploconulŭ cămărăşieĭ şi a împărţi coturĭ 258

Pagina

Gărdăritulŭ, venitŭ alŭ spătaruluĭ alŭ 2-lea.— Carte de gărdurăritŭ alŭ luĭ alŭ 2-lea spătarŭ, la judeţulŭ Buzeuluĭ. — Carte pentru mĕsuratulŭ buţilor cu cotulŭ luĭ vel cuparŭ. — Carte de slujba încărcatuluĭ şi descărcatuluĭ buţilor . . . 259

Apaltulŭ tabaculuĭ. — Căminăritulŭ. — Cartea dumnéluĭ vel căminarŭ pentru vama tabaculuĭ din Bucurescĭ 260

Cartea ce s'aŭ datŭ locuitorilor din plaiulŭ Slăniculuĭ sud Buzĕŭ, pentru supĕrările ce aŭ de căminarĭ i de vameşĭ. — Slujba cântaruluĭ. — Carte de slujba cântaruluĭ 261

Fumăritulŭ. — Fumăritulŭ bălţilor. — Carte de fumăritulŭ Bucurescilor. — Carte de fumăritulŭ bălţilor 262

Măjăritulŭ. — Carte de măjăritŭ. — Erbăritulŭ. — Carte de slujba erbărituluĭ . . 263

Sărĕria şi fierăria din Bucurescĭ. — Ciohodăritulŭ. — Carte de ciohodăritŭ. — Monopolulŭ luminărilor de céră. — Carte de sărĕrie i herărie din Bucurescĭ . 264

Cerăritulŭ. — Cahvenele. — Vel cahvegiulŭ curţiĭ cu avaetŭ dela cahvenele. — Carte de lumînărărie de céră în Bucurescĭ. — Carte de slujba cerărituluĭ . 265

Ocnele. — Două cărţĭ către căminarulŭ Moscu cum că 'ĭ-aŭ datŭ ocna Slănic i Telega asupră-'ĭ. — Cartea luĭ vel cafegiŭ. — Cartea luĭ vel cahvegiŭ pentru o cahvenia din Craiova 266

Poruncĭ pentru sarea furată, cu mumbaşirŭ ómeniĭ Măriei séle. — Volnicie cu mumbaşirŭ: Manolache cuparu-ca să mérgă la vel Ocna sud Vâlcea, ca să iée socotélă luĭ Const. Haralambie de venitulŭ Ocneĭ 267

Carte deschisă către epistaţiĭ cămăraşilor a câte trele ocnele, pentru hotărîrea ce aŭ făcutŭ Măria sa, cum să urmeze a vinde sarea dela ocnă, iar a nu cere preţŭ maĭ multŭ. — Cartea ce s'aŭ datŭ la mâna vel cămăraşuluĭ, de a păzi în drumulŭ Giurgiuluĭ şi alŭ Zimnicilor, carele ce mergŭ cu sare la schele. 297

Cartea pentru malurile de sare din sud Slaam-Rômnic i Buzĕŭ şi Saac, care sunt a se păzi. — Două cărţĭ deschise către ciocănaşiĭ i Măglaşiĭ dela ocna Slănic i Telega, a-'şĭ face datoria slujbeĭ lor 269

Oeritulŭ. — Carte luĭ Dimir-Baba-Teche, ca să iée dela ocna Telega 150 bolovanĭ sare. — Cărţile ce s'aŭ datŭ de mila de sare găsdaşilor, ce sunt pe drumulŭ Ţarigraduluĭ. — Hrisovulŭ pentru scăḑĕmêntulŭ oierituluĭ 270

Cărţĭ deschise pe la tóte judeţele pentru vorniceĭ şi pentru vitele ce facŭ stricăciunĭ 272

Cărţĭ legate pentru toţĭ vătafiĭ plaiurilor pentru vitele ce aducŭ bârsaniĭ din lăuntru la păşune, a le lua în scrisŭ când vinŭ, ca să vadă cu câtŭ esŭ din ţéră. 272

Avaetulŭ plaiurilorŭ.— Avaetulŭ plaiurilor, ce este a se da dumnéluĭ vel vorniculuĭ.— Plaiurile ţĕriĭ de susŭ şi de josŭ arĕtate anume 273

Cercătura oerituluĭ.— Poruncă la isprav. ot sud Olt, ca să facă cercătură la cumpĕrătoriĭ oerituluĭ. — Cărţĭ de cercătură a oerituluĭ pe anulŭ acesta 1792, Ghenarie 3 274

Cărţĭ legate la isprav. Oltuluĭ, Teleorman şi Vlaşca.— Poruncă în dosulŭ jălbiĭ armaşuluĭ Manul tacsildaruluĭ, vinăriciuluĭ din sud Muscel, ca să iée havaetulŭ scaunelor de la măcelariĭ de acolo. — Două cărţĭ deschise a face cercătură slujbaşilor vinăriciuluĭ, în sud Dolj şi Romanaţĭ 275

Jalba şi porunca unor bârsanĭ pentru supĕrarea ce li-se face împotriva obiceiuluĭ, la moşia mônăstireĭ Mihaĭ-Vodă.— Ponturile arĕtate Domnuluĭ, de condicarŭ, asupra cărora punte li se făcea asuprirĭ bârsanilor 276

Pagina

Jalba bârsanilor și porunca ce s'aŭ datŭ la pricina lâneĭ ce tundŭ de la oile lor.— Ponturile ce sunt în condica Divanuluĭ pentru Ardelenĭ 277
Cincĭ cărţĭ la mâna suditilor mocanĭ pentru văcăritulŭ streinilor ce este de plătescŭ, a nu se supĕra împotrivă, însă una la Argeș, douĕ la Vâlcea și douĕ la Gorj. — Porunca Domnuluĭ către mocaniĭ de pe moșia vel vist. — Ordinulŭ Domnuluĭ către vameșiĭ de carĭ s'aŭ jăluitŭ mocaniĭ. — Anaforaua depertamentuluĭ despre judecata vameșilor după reclamaţia mocanilor. 278
Hotărîrea Domnuluĭ în afacerea mocanilor cu vameșiĭ. — Cărţĭ legate către vătafiĭ de plaiŭ pentru șoĭmĭ. — Insemnarea de câţĭ șoĭmĭ și plaiurile unde s'aŭ scrisŭ cărţile acestea 279
Cărţĭ la cincĭ plaiurĭ pentru șoĭmĭ, balabanĭ, coroĭ, neobicĭnuiţĭ, carĭ sunt însemnaţĭ înapoĭ.— Carte la vătafulŭ Câmpeniĭ pentru a orêndui încă unŭ șoĭmŭ peste ceĭ doĭ. — Volnicie cu mumbașirŭ, ca să aducă pe Filip Produlescu, zapciŭ sud Dâmboviţa, pentru încărcătura ce aŭ făcutŭ locuitorilor.—Jafurĭ în tăĭerile pădurilor 280
Pitacŭ la vel agă, a arĕta Măriei sale de petrele și altele ce aŭ fostŭ la casele Domnescĭ ce aŭ arsŭ, și la biserica de acolo 281
Vinăriciulŭ. 281
Ponturile strigăreĭ de vinăriciŭ a anuluĭ acestuia 1791, August 31, strigare d'ântêiŭ. — Cărţĭ legate la judeţele unde are milă de vinăriciŭ episcopia Rômnic, mônăstirea Căldărușanĭ, mônăstirea Znagovul și mônăstirea Cișmeleĭ, către ispravnicĭ i vinăricerĭ, ca baniĭ să-'ĭ trimită la visterie, ce se va face mila mônăstirilor acestora. — Protecţiunea acordată de Suţu școleĭ dela Agiescĭ. 282
Carte de slujba goștinărituluĭ din tótă ţéra, care este afiorisită la școla și biserica ot Agiescĭ sud Ialomiţa. — Carte caseĭ Măriei sale Grigoraș, pentru 4 scaune din Bucurescĭ, a le avea scutite 283
Cărţĭ deschise la judeţele margineĭ despre partea ţĕreĭ nemţescĭ, pentru râmătorĭ, a se lua de fieste-care câte tal. jumĕtate. — Cartea mônăstireĭ Pantelimon pentru fumăritulŭ Têrgoviștei. — Cincĭ cărţĭ iarăși ale Măriei sale, beizadea Grigoraș, pentru 5 pivniţe, a avea scutite aicĭ în Bucurescĭ, care s'aŭ făcutŭ asemenea una cu alta 284
Cartea ce s'aŭ datŭ orășenilor din Focșanĭ, de pe ponturile vămeĭ, a nu fi supĕraţĭ de vamă 285

CAP. XIII

Comerciŭ, bresle, narturĭ subt M. Suţu.— Protecţiunea comerciuluĭ și industrieĭ.— Cartea starosteĭ de neguţitorĭ de stărostie 286
Brésla bucătarilor. — Cartea luĭ Panait Ahci-Bașa, de vătășie. — Cartea brăgarilor din Bucurescĭ 287
Cérta croitorilor, subt M. Suţu. — Hrisovulŭ șalvaragiilor din Bucurescĭ 288
Hrisovulŭ bresleĭ bărbierilor din Bucurescĭ 290
Jalba și porunca croitorilor celor maĭ săracĭ. — Carte de staroste de papugiĭ . . 292
Organizarea în breslă a telalilor și misiţilor. — Carte de maimar-bașa 293
Carte de telal-bașa. — Hrisovulŭ evreilor din Bucurescĭ 294
Carte de staroste de armenĭ. — Intrebarea narturilor. — Oprirea preţurilor exagerate 295

Pagina

Pitace la spătărie și la agie ca să cerceteze prețulŭ bucatelor la fiesce-care ḑi de têrgŭ și să aréte Măriei sale. — Pitacŭ pentru a se pune nartŭ lucrurilor de mâncare și cherestelelor 296
Raportulŭ boerilor prin care se așéză nartulŭ carnei: Nartulŭ carnei de ce felŭ se obicĭnuesce a se vinde în têrgŭ. — Aiarulŭ pentru carnea de vacă 297
Aiarulŭ pentru carnea de óïe. — Vênḑarea 298
Poruncă către vel agă să dea nizamŭ măcelarilor, a pune în aplicație nartulŭ de maĭ susŭ. — Anaforaua de a vinde carnea cu nartŭ, cea de vacă de a o vinde măcelariĭ câte parale 5, cea de óïe parale opt. — Ordinulŭ Domnuluĭ de a se aplica acestŭ nartŭ 299
Aiarulŭ carneĭ de óïe. — Vênḑarea. — Aiarulŭ carneĭ de vacă. — Vênḑarea . . 300
Publicațiile la tóte județele și la caimacamŭ, pentru nartulŭ carneĭ de óïe . . . 301
Ordinulŭ D-toruluĭ către biv vel post. epistatulŭ agieĭ și epitropĭ aĭ obșteĭ, să cheme pe Alexe Hagi Manta, ca să alégă unŭ omŭ din aĭ epitropieĭ, care cu alŭ sĕŭ și cu alŭ măcelarilor să facă aiarulŭ vitelor marĭ. 1792, August 7 . . 301
Pitacŭ la spătarŭ i agă pentru măcelarĭ, a nu-ĭ îngădui să vênḑă vitele lor cele grase și să cumpere altele slabe, de tréba scaunelor. — Nartulŭ brutarilor.— Raportulŭ boerilor epitropĭ de prețurile pe carĭ se vêndŭ articolele de brutărie. 302
Socotéla uneĭ chile de grâŭ bunŭ, spălatŭ, curatŭ, pentru jimbla făcută de jimblarĭ. — Socotéla de pâne, ce scotŭ brutariĭ în têrgŭ pentru obște și precum obicĭnuescŭ de punŭ grâŭ de 3 mâinĭ, așia să facă socotéla pe 3 chile împreunate, însă iar din grâŭ și pâne albă 303
Ordinulŭ luĭ M. Suțu, ca să se dea de către vel agă unŭ nizamŭ pentru ca brutariĭ să urmeze nartulŭ de la pag. 303 304
Anaforaoa epitropilor pentru brutarĭ 304
Ordinulŭ Domnuluĭ relativŭ la anaforaoa boerilor pentru brutarĭ 305
Pitacŭ la aga pentru brutarĭ, ca să-ĭ siléscă a avea zacherea pe câte 3 lunĭ înainte gata pentru vremĭ întêmplătóre 305
Pitacŭ către ispravniciĭ ot sud Ialomița de a face să se eftinéscă pânea în acelŭ județŭ 306
Patacŭ către vel aga Iordache Suțu, a face nartŭ pentru pâne po para 135 dramurĭ și să publice acésta spre sciința tutulor. — Carte legată la ispravniciĭ Musceluluĭ, pentru nartulŭ bucatelor, trimițêndu-se și copie de aicĭ.—Pitacŭ la agă, pentru ca să silésca pe brutarĭ a vinde pânea după nartulŭ ce se arétă 307
Publicație la tóte județele petru nartulŭ cărneĭ și alŭ pâneĭ, că nu se urméză după hotărîre. — Pitacŭ la vel vist. pentru prețulŭ miereĭ de ĕstimpŭ . . 308
Douĕ cărțĭ deschise către orășeniĭ de la Urziceni i de la Rômnic i de la Focșanĭ pentru scumpetea ce se urméză la vênḑarea lucrurilor. — Carte la boeriĭ epitropĭ pentru narturĭ, trimițêndu-se 2 narturĭ de celea ce sunt trecute înainte. — Carte către dumnéluĭ vel agă pentru narturĭ 309
Nartulŭ ce cu sfatŭ și cu părere de obște amŭ hotărîtŭ Domnia mea, să se urmeze acum într'acéstă vreme la lucrurĭ de ale mâncăriĭ și altele cum maĭ josŭ arétă 310
Pitacŭ la agă și la boeriĭ epitropĭ, ca să puie nartŭ și la băcăniile ce vinŭ de peste Dunăre 311
Nartulŭ încălțămintelor de țéra turcéscă i óre-și ce dintr'a băcănieĭ.— Cum vêndŭ prăvăliașiĭ de voia lor 312

Pagina

Marfa de băcănie cum o vêndŭ băcaniĭ de voĭa lor. — Vênḑarea dela ruşĭ, după însciinţarea capichehailor. — Raportulŭ Divanuluĭ cu observaţiunĭ asupra nartuluĭ băcăniilor făcutŭ de epitropiĭ obşteĭ 313

Rĕspunsŭ la ispravniciĭ Dâmboviţeĭ pentruv ênḑarea pâneĭ, cum are a se urma acolo 314

Raportulŭ boerilor epitropĭ din Septembrie 1791, prin care cere de a se face nartŭ şi la oraşulŭ Craioveĭ. — Raportulŭ epitropilor însoţitŭ de o listă a obiectelor, pe carĭ s'aŭ pusŭ nartŭ noŭ. Nartŭ general 315

Cincĭ cărţĭ legate la 5 judeţe, unde sunt zalhanale, la Ilfov, sud Saac, Vlaşca, Dâmboviţa şi Prahova, ca să nu taie măcelariĭ vitele acolo, ci la scaunele Bucurescilor 316

Publicaţie la 12 judeţe pentru nartulŭ cărneĭ. — Cheresteaua 317

Poruncă legată către ispravniciĭ ot sud Buzĕŭ pentru nartŭ, ca să urmeze după catalogulŭ Domnescŭ, — Dogăria 319

Narturĭ la Rômnicul-Vâlceĭ. — Rĕspunsŭ la ispravnicĭ, trimiţêndu-li-se şi copie după nartŭ, de rêndulŭ la a le mâncăriĭ. — Chiria vinurilor. — Descărcătórea şi încărcătórea buţilor 320

Neguţitoriĭ conrupŭ pe ceĭ însărcinaţĭ cu facerea narturilor. — Pitacŭ la agă pentru nartulŭ cărneĭ. — Pitacŭ la vel agă, de a face cunoscutŭ la toţĭ de obşte nartulŭ cărneĭ. — Rĕspunsulŭ Divanuluĭ către Domn, că aŭ întocmitŭ unŭ nartŭ de tóte lucrurile de consumaţie după starea vremeĭ de acum . 321

Narturĭ în judeţele Săcueni şi Prahova 1792. — Narturĭ în Muscel 1791. — Narturĭ în Romanaţĭ. — Două cărţĭ legate la ispravniciĭ ot sud Saac şi Prahova pentru nartulŭ de carne, pâine şi lumînărĭ. — Carte legată la ispravniciĭ ot sud Romanaţĭ pentru nartulŭ cărneĭ 322

Pitacŭ către dumnéluĭ vel agă şi credincioşilor boerĭ epitropĭ, pentru ca să pue la orênduelĭ nartulŭ lucrurilor de îmbrăcăminte şi încălţăminte. — Pitacŭ la dumnélor boeriĭ epitropĭ, pentru îmbrăcăminte şi încălţăminte próste, a pune nartŭ 323

Poruncă legată la ispravniciĭ Vâlceĭ, pentru rêndulŭ nartuluĭ de îmbrăcăminte. — Anaforaoa dumnéluĭ vel agă, pentru suma seuluĭ ce este trebuinciosŭ lumînărarilor din Bucurescĭ. — Porunca Domnuluĭ către vel vist., a se opri dela zalhanagiĭ 80,000 oca seŭ, pentru trebuinţa Bucurescilor.—Pitacŭ către biv vel postelniculŭ Iorgache Suţu, de a comunica lumînărarilor să-ĭ spue câtŭ seŭ le trebue 324

Anaforaoa biv vel postelniculuĭ Iordache Suţu, comunicândŭ dumnéluĭ cele cerute prin pitaculŭ de maĭ susŭ. — Anaforaua dumnéluĭ vel vist., pentru State postelniculŭ, ce are 15,500 oca seŭ, a avea voĭe să-'lŭ vênḑă lumînărĭ câte parale 28. — Ordinulŭ Domnuluĭ la acéstă anafora 325

Pitacŭ la dumnéluĭ biv vel post., epistatulŭ agieĭ, că s'a taxatŭ mia de oca de seŭ po 725 talerĭ. — Anaforaoa Divanuluĭ din 5 Octombrie, 1792. — Resoluţiunea Domnuluĭ asupra acestuĭ raportŭ. 326

Nartŭ asupra munceĭ ţĕranuluĭ. — Pitacŭ către dumnélor veliţiĭ boerĭ, pentru a pune nartŭ ḑileĭ, celor ce lucrézá la sapă, cósă şi la alte lucrărĭ, câtŭ să li se dée pe ḑi. — Nartulŭ ce cu sfatŭ şi părere de obşte, amŭ hotărîtŭ Domnia mea, să se urmeze acum într'acéstă vreme la lucrulŭ viilor, i chiria vinurilor şi alte, precum maĭ josŭ se arétă. 1792, Maiŭ 5 327

Nartulŭ nălbarilor şi potcovarilor, din 23 Noembrie. — Lucrulŭ viilor. — Dogăria.— Chiria vinurilor. 328

Pagina

Narturĭ asupra cherestelei, zidărieĭ i dulgherieĭ. — Cărţĭ 17, legate, la 17 judeţe şi alta la caimacamulŭ Craioveĭ, pentru nartŭ. — Pitacŭ către boeriĭ epitropĭ, pentru nartulŭ îmbrăcămintelor celor próste. — Pitacŭ către vel armaşŭ, a publica nartulŭ nalbangiilor şi potcovarilor. — Anaforaoa boerilor, din 1791, Noembrie 18, prin care-'şĭ daŭ părerea asupra nartuluĭ potcovarilor 329
Pentru potcovitulŭ cailor. — Pentru potcovitulŭ cismelor. — Socotéla la una oca fierŭ. — Nartulŭ felurimilor de cherestea i zidărieĭ i dulgherieĭ, ce cu socotélă şi părere de obşte, s'a hotărîtŭ ca să se urmeze la tóte acestea maĭ josŭ numite, într'acésta vreme. 1792, Maiŭ 5 330
Carte către boeriĭ epitropĭ cu patru narturĭ de acestea, carĭ sunt trecute înapoĭ . . 332
Cărţĭ legate la 5 judeţe a îndemna pe locuitorĭ să vie cu bucate la têrgŭ, de vêndare. — Nartŭ asupra lemnelor de focŭ. — Carte deschisă către dumnéluĭ vel spătarulŭ i către dumnéluĭ vel agă, totŭ pentru nartŭ, cărora li s'aŭ trimisŭ şi două narturĭ pecetluite 333
Ţĕraniĭ vêndătorĭ de lemne se punŭ în grevă. — Domnulŭ şi boeriĭ îĭ silescŭ să vêndă lemne. — Anaforaoa pentru nartulŭ lemnelor de foc, în ce chipŭ să se urmeze la plată şi pentru a se face orênduială să se aducă lemne de vêndare. — Ordinulŭ Domnuluĭ la acésta. — Patru cărţĭ la caimacamŭ, la Têrgovişte, la Buzĕŭ, la Focşanĭ, cărora li s'aŭ trimisŭ şi câte unŭ nartŭ de acestea, d'înapoĭ trecutŭ, pecetluitŭ 334
Anaforaoa Dumnéluĭ vel agă pentru funiĭ a le pune nartŭ vêndătorilor după dreptŭ. — Ordinulŭ Domnuluĭ la acéstă anafora 335
Pitacŭ la agă, ca să silésca pe băcanĭ, a avea untŭ de vêndare. — Anaforaua dumnéluĭ vel vist. pentru orênduiala de untŭ, a se aduce din ţéră, pentru trebuinţa politieĭ. — Ordinulŭ Domnuluĭ la acésta din 1792, August 3 . . . 336
Pitacŭ la agă cum să urmeze băcaniĭ a vinde untulŭ şi mierea. — Pitacŭ la vel agă ca să silésca pe băcanĭ a avea îndestulare de cele trebuincióse obşteĭ politieĭ 337
Pitacŭ la agă ca să silésca a se face îndestulare cu ce o fi la băcăniĭ unele şi altele trebuincióse de vêndare 338
Pitacŭ la agă ca să oprésca cele-l-alte cafenele afară din cele dela casele de beilicŭ. — Pitacŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ ca să deschidă cârciumile din Bucurescĭ ce eraŭ oprite 339
Asemenea pitacŭ s'a făcutŭ şi către dumnéluĭ vel agă.— Pitacŭ ca să pecetluésca prăvălia luĭ Michel spiţerulŭ 339
Abuzurile capanlâilor.— Anaforaoa vel vistieruluĭ către Domnitorŭ, ca să se pedepsésca unŭ óre-care Mihaĭ Vişan zapciŭ. — Ordinulŭ Domnitoruluĭ de a se aduce şi pedepsi Vişan zapciulŭ 304
Streiniĭ sunt opriţĭ a vinde băcănie cu măruntişulŭ. — Jalba neguţitorilor de la Pitescĭ şi porunca Măriei séle pentru jafurile ce li se facŭ. — Hagi Freté din sud Teleorman cu vameşiĭ din Bucurescĭ, pentru vama de la nisce lână. 341
Anaforaoa pentru ceĭ ce aducŭ marfă de băcănie şi nu aŭ voie a vinde cu măruntişulŭ, fără numaĭ băcaniĭ. — Ordinulŭ Domnuluĭ la acéstă anafora . . 342
Reînoirea dreptuluĭ de bâlciurĭ.—Carte ce s'aŭ datŭ episcopieĭ a se muta bâlciulŭ iarăşĭ pe moşia episcopieĭ maĭ aprópe 342
Poruncă către spătarŭ şi agă, la staroste şi la isprav. ot Ilfov pentru têrgulŭ ce este a se face la Agiescĭ. — Cartea sfinteĭ episcopiĭ Rômnic pentru têrgulŭ

Pagina

ce se face la Drăgăşanĭ în câte o ḑi pe sĕptĕmână, pe moşia Batca din sud Vâlcea a sfinteĭ episcopiĭ, ca numaĭ vinurile şi rachiurile sfinteĭ episcopiĭ să se vênḑă, iar alţiĭ să nu fie volnicĭ 343
Carte a se face têrgŭ pe moşia Băbenĭ din sud Buzĕŭ-Lunca. — Poruncă la isprav. din sud Olt ca să se cerceteze bâlciulŭ ce se face de Blagoveştenie . 344
Bâlciurĭ oprite din cauza epidemieĭ.— Rĕspunsŭ la isprav. din sud Olt, pentru bâlciŭ, a nu se face fiindŭ împotriva nizamuluĭ.— Pitacŭ la starostea de neguţitorĭ, ca să dée în scire neguţitorilor a nu merge la têrgulŭ de la Câmpu-Lung, ce se face de sfântu Ilie, fiind frică de smreduială de bóla ciumeĭ. — Carte pentru ridicarea precupeţilor 345
Cărţĭ legate la 6 judeţe: Ilfovŭ, Vlaşca, Dâmboviţa, Ialomiţa, Prahova, Saac, pentru precupeţiĭ că s'aŭ ridicatŭ şi locuitoriĭ aŭ a-şĭ vinde lucrurile lor în têrgŭ nepopriţĭ. — Pitacŭ la boeriĭ ce sunt asupra narturilor pentru ridicarea celor câte 70 parale ce obicĭnuia de lua aga de la brutarĭ 347
Parte din industria naţională în mâna ţiganilor. — Carte pentru că s'aŭ ridicatŭ havaetulŭ ce obicĭnuia a se lua de zapciĭ de dumnéluĭ vel agă de la brutarĭ pentru cuptóre 348
Hrisovŭ pentru fabrica de arpacaşŭ a dumnéluĭ logof. Scarlat Greceanul 349
Hrisovulŭ bisericeĭ a 40 mucenicĭ, metohulŭ episcopieĭ Rômnic, pentru fabrica de céră albă. — Carte legată la isprav. Ilfovuluĭ pentru nisce bucate stricate ale dumnéluĭ banuluĭ Ghica din Ferbinţĭ, a le lucra la povarnă . . . 350
Destilărĭ de bĕuturĭ din bucate stricate. — Anaforaua pentru nisce meiŭ alŭ paharniculuĭ Ioniţă, a avea voĭe să-'lŭ lucreze la povarnă. — Ordinulŭ Domnuluĭ la acéstă anafora 351
Jalba egumenuluĭ Paisie şi economuluĭ Ióchim către Divanŭ, pentru nisce grâŭ stricatŭ. — Cartea Divanuluĭ către vornicul Prâscovén Caimacamul Craioveĭ.— Carte legate la isprav. din sud Romanaţĭ, pentru voĭa ce are stolniculŭ Ioniţă Brăiloiu a da porumbŭ la rîmătorĭ 352
Importulŭ vinurilor şi rachiurilor strĕine opritŭ. — Acte relative. — Anaforaoa vel spătaruluĭ relativă la oprirea cazanelor situate în locurĭ primejdióse. — Ordinulŭ Domnuluĭ la acéstă anafora 353

CAP. XIV

Edilitatea publică. — Nesiguranţa locuinţeĭ. — Pitacŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ şi la dumnéluĭ vel agă ca să deşerte mahalalele ce sunt în stânga de podulŭ Mogoşóeĭ pentru şederea neferilor Mărieĭ séle Paşiĭ, ce sunt să vie 354
Către têrgoveţiĭ orăşenĭ i neguţitorĭ din têrgulŭ Buzĕŭ. — Totŭ pentru acéstă pricină. — Recensemêntŭ în Bucurescĭ 355
Pitacŭ la boeriĭ ceĭ orênduiţĭ cu catagrafia pe Bucurescĭ, a face sĕvêrşire fără de zăbavă şi până Duminecă să aducă catagrafia sĕvêrşită pe ḑece mahalale. — Dare pentru pavagiul stradelor 356
Divanulŭ printr'o anaf. arétă Domnuluĭ necesitatea de pavage şi de o dare în acestŭ scopŭ. — Aprobarea Domnitoruluĭ 357
Anaforaoa epitropilor pentru a se face cislă pe pădurĭ, de podinele ce sunt a se tăia. — Ordinulŭ Domnuluĭ 358

Pagina

Anaforaoa epitropilor pentru podinarĭ, că nu aŭ de unde tăia podine. — Ordinulŭ Domnitoruluĭ 359

Anaforaoa epitropilor pentru podina ce este rĕmășiță pe la podinarĭ. — Ordinulŭ Domnitoruluĭ la acéstă anafora 360

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ pentru de a drege podulŭ dela Divanŭ Efendisi. — Poruncă la spătarŭ, la agă și la armașŭ, ca din vinovațiĭ ce se află închișĭ, să dée la destupatulŭ șanțurilor la podurĭ. — Pitacŭ către epitropĭ pentru podulŭ d'naintea caselor logofĕtuluĭ Crețulescu, pe la Colțea și pe lângă casele vorniculuĭ Moruzi, ca să-'lŭ facă 362

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ pentru a da podinĭ și a orêndu polcovniculuĭ de podŭ, să facă punțĭ din scara Domnéscă până în podŭ. — Pitacŭ la spătarŭ pentru dregerea poduluĭ dela casele rĕposatuluĭ logof. Băleanu, ce urméză prin mahalaua Gorganĭ și dincolo până la isvorulŭ tămăduireĭ. — Pitacŭ la dumnéluĭ vel spătarŭ și la dumnéluĭ vel agă pentru meremetulŭ și astupatulŭ noróelor 362

Pitacŭ la boeriĭ epitropĭ ca să facă socotélă de cele trebuinciόse la prefacerea poduluĭ. — Raportulŭ clucerului Costache și alŭ luĭ Dumitru Varlaam din 3 Noembrie 1792, cu privire la scutirea de facerĭ de podurĭ locuitorilor din satele Slobodia și Bânleĭ din sud Dâmbovița și Netezescĭ din sud Ilfov. — Ordinulŭ Domnitoruluĭ 363

Raportulŭ epitropilor pentru locuitoriĭ podinarĭ din satulŭ Vălenĭ de a li se plăti dăjdiile de către epitropie. — Anaforaoa dela epitropie pentru a scóte țĕraniĭ ce vinŭ cu care aicĭ în Bucurescĭ tina ce se scóte de prin șanțurile podurilor 364

Anaforaoa epitropilor arĕtând suma cea trebuinciósă de podurĭ la prefacerea poduluĭ celuĭ mare alŭ têrguluĭ de afară și cu porunca Măriеĭ séle a face vel vist. cislă. — Ordinul Domnuluĭ 365

Obicĭnuitulŭ venitŭ alŭ podurilor din Bucurescĭ 366

Impărțirea apeĭ prin cișmele. — Ordinul Domnuluĭ din 1 Ianuarie 1792, către zapciĭ din Bucurescĭ. — Pitacŭ la episcopulŭ Rômniculuĭ și la uniĭ din boerĭ a lua socotéla veniturilor cișmeleĭ 367

Pitacŭ pentru socotéla cișmeleĭ, către episcopulŭ Rômnic. — Hrisovulŭ luĭ Dumitru suelgi-bașa 368

Anaforaoa pentru apa ce cerŭ mahalagiĭ din Batiște a li se da din hasnaua cișmeleĭ. — Ordinulŭ Domnuluĭ de a li se acorda acésta după ce maĭ ântêiŭ se va cerceta lucrulŭ 369

Ordinulŭ datŭ de Vodă epitropilor a cerceta de se maĭ află unde-va lipsă de apă. — Raportulŭ epitropilor. — Ordinulŭ luĭ Vodă către epistatulŭ hagieĭ, să facă mumbășirlic asupra acelora carĭ aŭ acaretурĭ împrejurulŭ poduluĭ turculuĭ ca să-șĭ astupe șanțurile. — Anaforaoa epitropieĭ relativă la acésta 370

Rĕspunsŭ la isprav. ot Slam-Rômnic pentru cișméua din Focșanĭ. — Poruncă ce s'aŭ datŭ în dosulŭ jălbeĭ neguțitorilor companieĭ, pentru venitulŭ podurilor din Craiova și pentru dresulŭ podurilor. — Poruncă ispravnicilor din sud Ilfov a opri pe podarĭ să ascundă vasele de trecĕtóre la rîurĭ și a lua taxele îndoite celor ce vor trece 371

Deschiderĭ de strade. — Pentru orênduéla poduluĭ la pórta Mônăstireĭ Archimandritŭ; anaforaua epitropieĭ precedată de 2 ordine relative. —Anaforaoa dumné-

Pagina

luĭ biv vel banŭ Nicolae Brâncovénu, pentru alegerea drumurilor ce merge spre grădina domnieĭ-séle. — Ordinulŭ Domnuluĭ 372
Ămblarea séra pe stradă. — Pitacŭ la spătarŭ și la agă pentru fênurĭ a nu se aduce sume marĭ în Bucurescĭ. — Pitacŭ la spătarŭ și agă, ca să nu îngăduéscă pe nimenĭ a ămbla fără felinarŭ nóptea 375

CAP. XV

Mihail Suțu avu grijă de rescóle. — Mĕsurĭ preventive. — Pórta și Austria față cu Mihail Suțu. — Poruncă la caimacamalŭ Craioveĭ, ca să déc slobodenie protosingheluĭ Chir Iosif. — Poruncĭ la isprav. din Bucurescĭ și Slam-Rômnic, ca pe Partenie eromonahul să-'lŭ trimétă peste hotarŭ în Moldova, de unde să nu maĭ vie. — Carte legată la Stefan vătafŭ dela Căinenĭ, ca ce cărțĭ vor veni d'inăuntru către Erbert, să le trimită la isprav. dela Vâlcea . . . 376
Bună voința Sultanuluĭ față de Suțu. — Ceremonialulŭ primiriĭ darurilor Sultanuluĭ. — Cartea legată la ispravniciĭ dela Vâlcea, ca ce cărțĭ vor veni către Erbert, să le triméță la Comănénu ispravniculŭ dela Teleorman.— Cartea legată la Comănénu isprav. dela Teleorman. — Alaiulŭ ce s'a orênduitŭ spre întêmpinarea dumnéluĭ cinstitŭ și credinciosulŭ boerulŭ Domnieĭ Costache Suțul, biv vel cămărașŭ ce este orênduitŭ dela devletulŭ pré putericeĭ împĕrățiĭ cu aducerea vrednicilor de închinăciune luminate firmanurĭ Impĕrătescĭ, și cu blana Domnuluĭ 377
Alaiurile ce se făceaŭ la primirea ambasadorilor strĕinĭ. — Ordinulŭ luĭ Suțu către vătavulŭ de paharnicĭ, a face ca toțĭ boeriĭ să asiste la alaiulŭ primiriĭ firmanuluĭ 378
Alaiulŭ domnieĭ sale cinstituluĭ Șarge Dafer alŭ Rusieĭ, dela conaculŭ domnieĭ sale până aicĭ la Domnésca curte. — Careta gospod. cu 6 telegarĭ. — Poruncă căpitanuluĭ dela Podulŭ Vălenĭ pentru a îngriji de mâncarea luĭ Elciu alŭ Prusieĭ, care va sosi acolo.—Alaiulŭ luminaților beĭzadele, cu carĭ aŭ mersŭ la conaculŭ domnieĭ séle luminatuluĭ Șarge Dafer 379
Poruncă vătafuluĭ de paharniceĭ, ca să gătéscă alaiulŭ beĭzadelelor. — Alaiulŭ pré slăvituluĭ Ratip Efendi, elciu împĕrătescŭ trecĕtorŭ la Viena 380
Alaiulŭ dumnéluĭ cinstituluĭ vice-consululuĭ Rusieĭ. — Poruncă către vătafulŭ de aprodĭ și către ceaușulŭ de aprodĭ a găti alaiulŭ 381
Anexă la ocupațiunea Austriacă. — Anexe la aniĭ 1790—91. — Al-doilea jurămêntŭ impusŭ boerilor de către Austriacĭ. — Austria se légă a păzi privileghiurile țĕriĭ 385
Acte relative la rechisițiunile făcute sub Austriacĭ. — Pitacŭ către vel agă și vel spătarŭ a complecta carele trebuinciόse bolnavilor austriacĭ, ce sunt a se transporta spre Craiova. — Poruncă către vel agă, a îndemna pe neguțitorĭ să mérgă cu de ale mâncăriĭ la lagărulŭ de la Ialomița. — Poruncă ce s'aŭ făcutŭ către dumnéluĭ vel vist. în dosulŭ raportuluĭ dumnéluĭ, pentru orzulŭ ce aŭ datŭ egumenulŭ Plătărișteanul. — S'a datŭ poruncă la vel agă ca să orênduéscă o saca la casele dumnéluĭ vorniculuĭ Slătineanu. — Publicațiĭ la 12 județe către isprav. pentru ostașiĭ ce vor maĭ face de acum înainte supĕrare a lua care dela locuitorĭ 386
Poruncă către dumnéluĭ cămărașŭ za ocna Telega, ca să pue pe Luțicon soldatulŭ

Pagina

în ocnă. — Către dumnéluĭ landis-comisar Sulcovicĭ, ca să vadă însciinţarea ce face Constantin, căpitanulŭ de lefegiĭ. — Poruncă către dumnéluĭ vorniculŭ Slătineanu i către vistierulŭ dumnéluĭ vorniculŭ Const. Stirbeĭ, ca să facă socotélă pentru baniĭ cislelor i cheltuelile, ce s'aŭ plătitŭ i carĭ nu s'aŭ plătitŭ 387

Poruncă către toţĭ de obşte a nu merge niminea altulŭ la lagărŭ, afară de ceĭ ce se arétă într'acéstă carte. — Poruncă luĭ Vasile biv vel logof. ză visterie a orêndui 7 care, de a căra maldărĭ pentru caiĭ dumnéluĭ senior Raicevicĭ . 388

Publicaţiĭ la 12 judete pentru caiĭ împĕrătescĭ, ce se perdŭ dela lagărŭ şi dela păşune. — Poruncă către dumnéluĭ vel vist. a trimite dece care mocanescĭ prinţuluĭ Coburg, 28 Maiŭ 1790. — Poruncă către comisia visterieĭ cum că trebuescŭ doĭ ómenĭ la fie-care din cele sése şeicĭ ce sunt pe apa Oltuluĭ pentru căratulŭ zachereleĭ, 26 Maiŭ 1790. — Rĕspunsŭ la raportulŭ comisieĭ visterieĭ pentru zachereaua luată până acum, iar baniĭ luaţĭ acomptŭ pe o nouă zacherea de către locuitorĭ, să se dée înapoĭ, pentru că mulţĭ se plângŭ că nu aŭ zacherea 389

Publicaţiĭ la 12 judeţe, pentru doĭ ómenĭ fugiţĭ şi cincĭ caĭ.—Poruncă către vătafulŭ din plaiulŭ Câmpineĭ, să cerceteze de cine se ţinŭ cârciumele din drumulŭ Câmpineĭ? — Poruncă la isprav. din Muscel, pentru cârciumele ce sunt în drumulŭ Branuluĭ 390

Rĕspunsŭ către clucerulŭ Cârlova, ispravniculŭ judeţuluĭ Buzĕŭ, pentru jalba ce aŭ trimesŭ asupra meh-mandaruluĭ dela lagărulŭ de acolo.—Poruncă către dumnéluĭ vel spătarŭ, că se face mare strîmtóre celor ce sunt la cisla carelor. — Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, poruncă către medelnicerulŭ Hrisoscoleul 391

Poruncă către dumnéluĭ vel spătarŭ i vel agă i starostea de neguţitorĭ, a face publicaţie pentru o corabie, ce este de vêndare la Cocnĭ, lângă Argeş. — Poruncă către ispravniciĭ ot sud Slam-Rômnic 392

Publicaţiĭ la agă i la spătarŭ şi la tóte judeţele, pentru optŭ care fugite.—Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, — Poruncă către ispravniciĭ ot sud Ilfov. . . 393

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, către pré sfinţia sa părintele mitropolitŭ şi către iubitorulŭ de Dumnedeŭ episcopulŭ Buzeuluĭ.— Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ; poruncă către dumnéluĭ vel agă. — Poruncă dumnéluĭ vel vist., a merge la Hierescĭ şi a se întórce curêndŭ. 394

Poruncă cluceruluĭ Vintilă, a se supune vătafuluĭ visterieĭ, ce va să-'lŭ aducă la judecata Divanuluĭ. — Publicaţiĭ către Divanulŭ Craioveĭ i către dumnéluĭ vel spătarŭ i vel agă şi către ispravniciĭ din 12 judeţe..... volnicie să aducă pe vist. Neagul.—Poruncă către boeriĭ comisieĭ visterieĭ ţĕreĭ, cum că funcţiunea canţelistuluĭ Raab, este ocupată pe viitorŭ de unŭ Racoviţă 395

Carte de isprăvnicie a Vlăsceĭ, ce s'aŭ datŭ pitaruluĭ Duca, către boeriĭ judecătorĭ dela departamentŭ. — Poruncă către boeriĭ epitropĭ, ca de adĭ înainte să nu maĭ dée fără de scirea Domnuluĭ, nicĭ unŭ banŭ din veniturile Cutieĭ. 396

Către ispravniciĭ din sud Slam-Rômnic pentru Ion Copcea. — Poruncă la ispravniciĭ dela Teleorman a lăsa pe polcovniculŭ de poteraşĭ, să âmble prin judeţŭ după hoţĭ. — Poruncă către Comisia visterieĭ, de a rêndui pe visterulŭ ânteiŭ, séŭ al 2-lea, pentru trebile ce se caută la Divanŭ şi a se muta com. visterieĭ la Divanŭ, în loculŭ celŭ orênduitŭ 379

Poruncă către isprav. Buzĕuluĭ pentru unŭ Petre Schiopul, care a jăfuitŭ pe şetra-

Pagina

rulŭ Iordache Neculescu. — Poruncă ce s'aŭ datŭ către ceĭ ce s'aŭ jăluitŭ pentru Dumitrache Turnavitu 398

Publicaţiĭ la 12 judeţe, a nu îngădui pe nimenea fără paşuşurĭ să âmble prin judeţe. — Publicaţiĭ pentru unŭ ofiţerŭ şi pentru cincĭ cazacĭ fugiţĭ. — Acte relative la justiţie. — Poruncă către dumnéluĭ vel aga pentru unŭ Stefan mofluzul a-'ĭ da termenŭ de 3—4 sĕptĕmânĭ să-'şĭ plătéscă datoria. — Hotărîrea ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ anaforaleĭ departamentuluĭ de criminalionŭ, de pricina a treĭ ţiganĭ aĭ dumnéluĭ vornicŭlŭ Const. Creţulescu 399

Pitacŭ dela Divanŭ către dumnéluĭ vorniculŭ Slătinénu i către dumnéluĭ vel logf. Ioniţă. — Carte prin care se orênduesce sfinţia sa Vlădica Zehno, epitropulŭ caseĭ vorniculuĭ Racoviţă 400

Poruncă către dumnélor boeriĭ departamentuluĭ de criminalionŭ, ca să caute ḍilnicŭ şi cu sirguinţă pricina vinovaţilor. — Poruncă către dumnéluĭ vel spăt. i vel agă a rêndui pe fie-care sĕptĕmână câte 2 slujitorĭ lângă dumnéluĭ Landis comisarŭ. — Poruncă la isprav. ot sud Saac, cum că la ḍi ântêiŭ de Iunie este să se vênḍă în Bucurescĭ viile luĭ Petcuş Şetrărel. — Adresa Divanuluĭ către «cinstitulŭ magistratŭ alŭ crăesciĭ cetăţĭ Braşov». — Poruncă către starostea de neguţitorĭ a însciinţa pe neguţitorĭ de vinderea cu mezatŭ a viilor luĭ Petcuş Şetrărel. — Poruncă pentru pricina luĭ Stoica Hârdoiu şi Stan Zăbavă 401

Poruncă către vel vist. a înainta la cămară nisce banĭ rĕmaşĭ din baniĭ luaţĭ dela cămară pentru zacherea şi să însciinţeze Divanulŭ 402

Porunca Divanuluĭ la jalba logof. Ioniţă Damaris şi cumnata luĭ Maria, pentru locuitoriĭ dela Butiman şi Coconiĭ, că nu s'aŭ ţinutŭ de angajamentulŭ de a le aduce o cherestea. — Porunca ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ jălbiĭ şi anaforaleĭ departamentuluĭ la pricina luĭ Găetan Roşca, locuitorŭ din ţéra leşéscă ot Stanislav. — Rĕspunsulŭ Divanuluĭ la anaforaua judecătorilor de la departamentŭ în pricina slugeruluĭ Dona. — Catagrafie de vênḍarea lucrurilor rĕposatuluĭ Ion Puiul, mişcătóre şi nemişcătóre precum maĭ josŭ pe nume se arétă 402

Catagrafia . . . . 403—408

De la Divanulŭ Prinţipatuluĭ ţĕriĭ românescĭ. — Poruncă către starostea de neguţitorĭ să publiciuéscă cu telalŭ în politia Bucuresclor, a nu maĭ împrumuta nimenĭ nicĭ pe pitărésa nicĭ pe fiulŭ eĭ 409

Publicaţiĭ la 12 judeţe şi la spătarŭ i vel agă, pentru o slugă ce aŭ fugit. — Poruncă către dumnélor boeriĭ judecătorĭ aĭ departamentuluĭ de cincĭ şi aĭ departamentuluĭ de criminalionŭ, ca să nu fie ţĕraniĭ ţinuţĭ séŭ traşĭ în judecăţĭ. — Publicaţiĭ la 12 judeţe, i la spătar şi agă, ca să iée dela închisórea dumnéluĭ vel spătarŭ pe Stan Schiopul, Marin Petco şi pe Ene Nedelcu . . 410

Carte la magistratulŭ Braşovuluĭ pentru viile Paraschiveĭ, fata luĭ Petcoinaşĭ. — De la Divanulŭ Prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ către cinstitulŭ magistratŭ alŭ crăesciĭ cetăţĭ Braşovul. — O altă anafora a Divanuluĭ cu volnicie de a ridica pe Panait slugerulŭ, i pe Ioniţă Cămăraşul i pe Gheorghiţă Sameşul . . . 411

Poruncă către ispravniciĭ Prahoveĭ, ca să trimită pe Iova Nicolaŭ. — Anaforaoa Divanuluĭ către dumnéluĭ starostea de neguţitorĭ şi către proistoşiĭ companieĭ streine. 412

Poruncă către Vlădica Sindis şi către Grigorie Grecénu, ca să cerceteze pricina Mariuţeĭ visteréseĭ. — Carte de judecătorie la sud Olt ce s'aŭ datŭ a fi judecătorŭ Radu biv alŭ treilea logofĕtŭ 413

Pagina

Poruncă către dumnélor boerii judecătorĭ, dela depertamentulŭ de criminalionŭ.— Anexe la pag. 365 (Tom III). — Acte cu referinţă la dărĭ, vămĭ, mile. — Rĕspunsŭ la comisia visterieĭ, pentru pĕcura masalalelor.— Către dumnéluĭ vel vist., pentru talerĭ 81, preţulŭ a 5 bucăţĭ citŭ şi coţĭ 13. — Rĕspunsŭ la cartea ce a trimesŭ cinstitulŭ magistratŭ alŭ crăesceĭ cetăţĭ Braşovul pentru doĭ boĭ ce 'ĭ-aŭ luatŭ vătafulŭ din plaiulŭ Dâmboviţa. 414

Către comisia visterieĭ, pentru nisce vite ce le-aŭ prinsŭ trecêndŭ peste plaiŭ. — Publicaţiĭ la 12 judeţe, că este să se strige vinăriciulŭ la sfârşitulŭ luĭ August. — Publicaţie la 12 judeţe şi la căminarulŭ Moscu, pentru slobodenia vitelor. 415

Porunca ce s'aŭ datŭ în dosulŭ raportuluĭ căminaruluĭ Moscu, epistatulŭ vămilor. — Rĕspunsŭ la vătafulŭ Sterie, din plaiulŭ Ialomiţa sud Dâmboviţa.—Dela Divanulŭ ţĕrcĭ românescĭ, poruncă către boerii epitropĭ. 416

Dela Divanulŭ prinţipatuluĭ ţĕreĭ românescĭ, pentru 12 buţĭ cu vinŭ şi 12 putinĭ cu strugurĭ, ale Raduluĭ catana Braşoveanul. — Asemenea cărţĭ s'aŭ datŭ şi la ceştĭ maĭ josŭ numiţĭ. — Publicaţiĭ la 12 judeţe, pentru a nu supĕra de văcăritŭ pe prahovenĭ şi brănenĭ, cu caĭ cu chirie. 417

Poruncă către isprav. ot sud Dâmboviţa. — Poruncă către comisia visterieĭ, cum că dela Noembrie 1, 1789, până la August 30, 1790, s'a sfêrşitŭ o jumĕtate de anŭ, pentru care trebue să facă socotelĭ. — Porunca şi hotărîrea ce aŭ făcutŭ în dosulŭ anaforaleĭ ispravnicilor Dâmboviţeĭ, pentru pricina moşieĭ Săculenĭ de acolo, că nu urméză locuitoriĭ a-'şĭ da datoria lor 418

Documente relative la şcóle şi biserică. — Pitacŭ către epitropie pentru léfa celor ce învéţă cântărĭ. — Carte ce s'aŭ făcutŭ în dosulŭ raportuluĭ dumisale vistierulŭ Constantin Stirbeiŭ, care este asemenea cu cartea ce s'aŭ datŭ mônăstireĭ Pantelimon. 419

După raportulŭ dumnéluĭ vist. Grădişténu, pentru privileghiulŭ M-reĭ Sinaeĭ. — Poruncă la isprav. sud Saac, ca să orênduéscă a lua în scrisŭ venitulŭ M-reĭ Sinaeĭ. — Documente relative la comerciŭ şi edilitate. — Poruncă către Nic. Toplicénu, ca să înceteze a ţine deschisă schela Grădişteĭ şi a neguţitori cu mărfĭ din Brăila 420

Carte către dumnéluĭ vel agă. — Către dumnéluĭ vel spătarŭ i către dumnéluĭ vel agă ca să aréte tacâmulŭ foculuĭ. — De la Div. ţĕriĭ; către isprav. ot sud Saac 421

Dela Divanŭ: Poruncă către dumnéluĭ vel agă şi către dumnéluĭ biv vel stolnicŭ Constantin Niculescu, epistatulŭ narturilor têrguluĭ.— Poruncă către dumnéluĭ vel agă i vel spătarŭ.— Către isprav. ot sud Prahova 422

Anexă la pag. 5 (tom. IV). — Arzmagzarurile boerilor după instigaţia muscalilor. — Tălmăcirea firmanuluĭ împĕrătescŭ (423—428) 423

Anexă totŭ la pag. 5 (tomulŭ de faţă). — Tratatulŭ de pace dela Iaşĭ după Willchinson (429—433) 429

Anexă la pag. 10. — Rĕspunsulŭ intusiastŭ alŭ boerilor divanişti din Roman către M. Suţu. — Rĕspunsulŭ către boeriĭ din ţinutulŭ celor 5 judeţe de dincóce de Siret 433

Anexă la pag. 14. — Eudocsulŭ patriarchuluĭ de Constantinopole Neofit, pentru alegere de noŭ mitropolitŭ. — Numirea mitrop. Iacob Stamate 434

Anexă totŭ la pag. 14. — Acte de hotărnicie a ţĕriĭ. — Cercetarea hotaruluĭ între Transilvania şi între Moldova, făcută la anulŭ 1792 435

Pagina

Hotarele din Putna 435
» » Bacăŭ 435
» » Neamţul 437
» » Suceava 438
Anexă la pag. 15 (tomulŭ de faţă). — Ordinulŭ luĭ Suţu la anaforaua boerilor din 1792, Octombrie 16, de a li-se respecta de guvernŭ și de Turcĭ dreptulŭ ce aŭ asupra produselor moșiilor lor și maĭ alesŭ asupra pădurilor 439
Anaforaua boerilor din 16 Noembrie 1792 pentru pădurĭ 440
Anexă totŭ la pag. 15 și 32—40. — Acte relative la hotarele Românieĭ despre Ardél, după Teulescu. — Hotârnicia ţĕriĭ despre ţéra Nemţieĭ 443
Sud Mehedinţĭ. (444—446) 444
Ipacŭ alţĭ șépte munţĭ aĭ Valachieĭ, ce se ţinŭ totŭ de judeţulŭ Mehedinţĭ, dar se răzorescŭ cu Ardélul 446
Insciinţare de îndreptare a douĕ semne a hotarelor, însă vîrfulŭ munteluĭ Tatuluĭ, i Balta Cerbuluĭ, ce se arétă în protocolŭ, că rĕmăsese neîndreptată . . . 448
Altă însciinţare la porunca ce-i s'aŭ datŭ, ca prin vederea sa să se îndestuleze de îndreptarea acestor semne, d'impreună cu orênduitulŭ despre partea Măriеĭ sale. — Pârvul vătafulŭ 449
Adeverinţă ce s'aŭ datŭ la Mônăstirea Tismana de către dumnéluĭ căpitanŭ Avram Calian, unulŭ din comisarii chesaricescĭ și de boerulŭ celŭ rênduitŭ de Măria sa Vodă..... la îndreptarea hotaruluĭ...... 450
Insemnare de ómeniĭ ce aŭ fostŭ faţă la așeḑarea acestuĭ hotarŭ, ce s'aŭ datŭ în scrisŭ sub iscălitură de orênduitulŭ lucru la numita mônăstire, pentru siguranţă. — Ómeniĭ domnescĭ, chesaricescĭ, aĭ mônăstireĭ, ţiganiĭ, ómeniĭ strĕinĭ, dela Ardél 451
Adeverinţa ce aŭ datŭ egumenulŭ mônăstireĭ la mâna rênduituluĭ lor, pentru îndreptarea hotaruluĭ. — Scrisórea egumenuluĭ mônăstireĭ către Măria sa, pentru îndreptarea hotaruluĭ acestor munţĭ. — Adeverinţa nemţéscă ce aŭ datŭ comisarul chesaricescŭ deosebitŭ, către cinstiţiĭ efendiĭ muhadiţĭ, pentru mutarea semnuluĭ la loculŭ cel cuviinciosŭ: tălmăcirea 452
Anexa la pag. 28. — Vorniculŭ Preșcovénu și banulŭ Filipescu se bucură sub M. Suţu de mare consideraţiune. — Carte legată la caimacamulŭ Craioveĭ pentru mergerea dumnéluĭ vorniculuĭ Preșcovénu acolo. — Carte la caimacamulŭ Craioveĭ și la boeriĭ Divaniţĭ, cum și la ispravniciĭ din 5 judeţe, pentru vestire de bănia dumnéluĭ banuluĭ Filipescu 453
Anexa la pag. 43 (tomul II, 1792—1800). — Poruncă la ispravniciĭ Buzĕuluĭ pentru urmărirea funcţionarilor sub Mavrogheni. — Anexa la pag. 64. — Acte relative la poprirea sudiţilor de a posede proprietăţĭ imobile. — Poruncă la isprav. Prahoveĭ, pentru uniĭ ce ţinŭ veniturĭ de moșiĭ și altele, carĭ sunt strĕinĭ. 454
Carte legată la ispravniciĭ Musceluluĭ, pentru nisce câreiumĭ, ce aŭ strĕiniĭ în pămêntulŭ ţĕriĭ. — Rĕspunsŭ la isprav. Prahoveĭ, pentru sudiţiĭ ce ţinŭ veniturĭ de moșiĭ. — Anexa la pag. 81. — Anaforaoa către Divanŭ în afacerea luĭ Gheorghe Eschistambolu cu neguţitoriĭ din 2 companiĭ ot Craiova . . . 455
Carte legată la ispravniciĭ Argeșuluĭ după anaforaoa dumnéluĭ vel vist. pentru nisce fênŭ alŭ polcovniculuĭ Sandu Vărzarul. — Poruncă către isprav. Ilfov pentru nisce vite împĕrătescĭ fugite 457
Anexă totŭ la pag. 81. — Inscăunarea mitropolituluĭ Filaret II. — Cele scrise de P. S. Melchisedec în acéstă privinţă 458

Pagina

Anexa la pag. 94. — Reparația mônăstireĭ Cotrocenilor 459

Anaforaoa mitropolituluĭ, pentru părăginirĭ de viĭ.—Raportulŭ mitropolituluĭ Cosma, către Domnŭ, din pricina viilor părăginite. — Carte de viĭ părăsite 460

Anexe la pag. 117—124. — Suțu reguléză din noŭ darea preoților. — Șcóla dela sfîntu Gheorghe continuă învĕțătura limbeĭ românescĭ și a celeĭ slavone. — Pitacŭ pentru a se orêndui lefĭ regulate la doĭ dascălĭ dela sf. Gheorghe. 461

Porunca Domnitoruluĭ de a se da léfa luĭ Constantin, dascălulŭ dela sf. Gheorghe pe timpulŭ stricăreĭ veniturilor. școleĭ de către Mavrogheni și acesta în urma anaforaleĭ boerilor, relativă la dascălulŭ susŭ citatŭ. — Scrisóre de scutire dascăluluĭ dela mônăstirea Motru. — Strĕmutarea bibliotecеĭ S-tuluĭ Sava, la sfîntulŭ Gheorghe-vechiŭ. — Anaforaŭa boerilor și ordinulŭ Domnuluĭ, relativŭ la acésta 462

Anexe la pag. 137—200. — Adaosŭ la documente relative la justiție. — Pitacŭ la părintele mitropolitŭ, ca să jure Tănase i Mihaiŭ, la pricina rusciuclăilor jăfuițĭ de Panait Căpitanu. 463

Rĕspunsŭ la isprav. Vlășceĭ, ca să rĕmâe a nu trimete pe Hristache Sames.—S'aŭ scrisŭ la Paraschiv cămărașulŭ, ca să rĕspunḑă la însciințarea ce aŭ făcutŭ Măriei séle, dumnéluĭ Haseni aga. — Anexa la pag. 204. — Carte luĭ Hagi Nicolae, pentru a scuti o cârciumă i unŭ scaunŭ de carne. — Carte, prin care se slobóde unŭ locŭ Domnescŭ între douĕ ulițĭ, dumnéluĭ Ștefan Prîșcoveanul. 464

Carte, a se face lésă la moșia Tămburescĭ din sud Ialomița, a dumnéluĭ vel logofĕtŭ Manolache Brâncoveanu. — Anafora dela boeriĭ așeḑĕmintarĭ aĭ Bucurescilor, pentru apĕrarea luĭ Dragomir Slăvescu, mazilŭ alŭ dajdieĭ. — Ordinulŭ Domnitoruluĭ. 465

Anexa la pag. 222. — Documente relative la vămĭ. — Carte de căminarŭ pentru vinŭ, de Bucurescĭ 466

Carte de slujba sărĕrituluĭ munților. — 17 cărțĭ de căminăritulŭ rachiuluĭ, la tóte județele 467

Pitacŭ la părințiĭ archiereĭ și la dumnélor velițiĭ boerĭ, a lua socotéla epitropieĭ.— S'aŭ făcutŭ rĕspunsŭ la caĭmacamulŭ Craioveĭ pentru căminăritulŭ ce cereaŭ neguțitoriĭ companieĭ de acolo. — Anexa la pag. 286. — Documente la comerciŭ, bresle, fabricĭ, etc. — Carte legată la vătafulŭ dela Câmpina pentru cele ce sunt slobode șĭ cele ce sunt oprite, să fie oprite 468

Fabrică de sticle la Tĕrgoviște a luĭ Savu și Coman. — Carte de cuiungiŭ-bașa.— Pitacŭ la dumnéluĭ vel spăt.și vel agă, a nu îngădui pe vameșĭ să iée vamă dela carele de lemne maĭ multŭ decâtŭ ceea ce se cuprinde în acestŭ pitacŭ. — Anaforaoa epitropilor pentru îndreptarea postavuluĭ de lână . . . 469

Ordinulŭ Domnescŭ la maĭ susŭ citata anafora.—Nartulŭ la postavŭ: acte relative . 470

Dreptŭ de tĕrgŭ. — Cartea dumnéluĭ clucerŭ Stirbeĭ a-șĭ lua paraoa de locŭ dela tĕrgulŭ de afară ce se face pe moșia luĭ. Păcura.— Bâlciŭ la Agiescĭ. — Cea din urmă carte pentru bâlciurile ce sunt hotărîte a se face la Agiescĭ . 471

Nartulŭ ce s'aŭ pusŭ măcelarilor cum aŭ a vinde carnea de óie: Raportulŭ boerilor și ordinulŭ Domnuluĭ relative la acestŭ nartŭ.—Aiarŭ pentru carnea de óie. 472

Poruncă către egumenulŭ Văcăreșténul pentru țiganiĭ domnescĭ carĭ, sunt cu meșteșugŭ, a-ĭ primi pe pămêntulŭ mônăstireĭ Văcărescĭ. — Tĕrgulŭ Drăgaica.— Pricina părinteluĭ episcop Buzĕŭ, cu neguțitoriĭ ce se adună la tĕrgulŭ Drăgaiceĭ. — Raportulŭ episcopuluĭ și ordinulŭ Domnuluĭ relative 473

Pagina

Addenda la tomulŭ III (1786—1792). Venirea nemţilor în urma plecăriĭ luĭ Mavrogheni. — Prinţulŭ de Coburg este înlocuitŭ cu Wallis.— Enţenberg ia presidenţia Divanuluĭ. — Traiulŭ greŭ alŭ Divanuluĭ cu Enţenberg 475

Oposiţiunea Divanuluĭ faţă de Enţenberg. — Scóterea din Divanŭ a episcopuluĭ Rômnic-Filaret şi din visteria luĭ Scarlat Greceanu de către Enţenberg. — Actulŭ prin care Divanulŭ amintesce luĭ Enţenberg nedrépta purtare faţă cu divaniţiĭ şi cu funcţionariĭ înalţĭ aĭ ţěriĭ 476

Rechiămarea luĭ Filaret în Divanŭ. — Refuzulŭ Divanuluĭ de a rechiăma elŭ pe Filaret şi pre vistierulŭ Greceanu: să-'ĭ rechiăme cine i-a destituitŭ . . . 478

Divanulŭ impută luĭ Enţenberg că administréză directŭ, fără intervenţiunea sa. — Raportulŭ ad-hoc 479

Conflictulŭ Divanuluĭ pentru numirĭ şi destituirĭ din isprăvnicate. — Raportulŭ Divanuluĭ către Coburg în acéstă privinţă 480

Divanulŭ consideră slujba ca mijlocŭ de chivernisélă, datoritŭ fie-căruĭ românŭ pe rêndŭ. — Anaforaoa pentru alegerea prin scrutinŭ secretŭ a unuĭ ispravnicŭ . 481

Enţenberg cere schimbarea tuturor ispravnicilor. — Divanulŭ refuză. Actulŭ relativŭ 482

Graful de Wallis succede luĭ Coburg 484

Raportulŭ Divanuluĭ către fon Wallis, relativŭ la Comisionulŭ înfiinţatŭ pentru cercetarea abuzurilor. — Divanulŭ nu e mulţămitŭ de procedimentele acesteĭ Comisiunĭ 485

Raportŭ către Enţenberg, din 10 Martie 1791, relativŭ la darea impusă de 440,000 leĭ. — Ţéra n-o póte plăti. — Ţěranulŭ se hrănesce cu cóje de copacŭ . . 486

Alte acte de natură administrativă. — Porţióne de fênŭ şi orzŭ la maĭ mariĭ Austriacĭ. — Rînduirea cancelistuluĭ curţiĭ de Viena în Comisia socotelelor. — Raportulŭ Divanuluĭ dspre modulŭ cum se ia socotelele cutieĭ 487

Documente relative la rechisiţiunĭ. — Austriaciĭ cerŭ 440,000 leĭ. 488

Tótă obştea Divanuluĭ ţěriĭ refuză plata biruluĭ impusŭ de 440,000 leĭ. — Raportulŭ ad-hoc 489

Nouě ordine ale luĭ Enţenberg pentru aceĭ 440,000 leĭ. Divanulŭ rěspunde negativŭ, punêndŭ în faţa pasagelor din ordinulŭ luĭ Enţenberg, întêmpinările séle . 490

Chiar şi boeriĭ ceĭ maĭ prietenĭ Austrieĭ refuză darea. — Rechisiţiunĭ de morĭ, vite, etc. 492

Reclamaţiunea pentru 543 vite dela 6 judeţe, rechiziţionate pentru corpulŭ luĭ Maiersam. — Scutelniciĭ boerescĭ şi rechiziţiile. — Divanulŭ cere scutirea de quartirŭ a uneĭ case boerescĭ, unde sunt fete marĭ orfane. — Cislă pe neguţitorĭ pentru repararea caselor Divanuluĭ 493

Cherestea rechiziţionată. — Scutirĭ de sate de podinarĭ. — Compturile visterieĭ pentru zacherea. — Raportŭ către Ober-leitnant von Elischer pentru zacherele. — Impuţinarea oilor şi vitelor marĭ din causa rechiziţiunilor 494

Divanulŭ refuză noĭ rechiziţiunĭ de grêŭ şi orzŭ, căcĭ ţéra e sleită 495

Anafora la Enţenberŭ contra marilor rechiziţiunĭ. — Raportŭ la Coburg pentru salahorĭ, meşterĭ şi cherestea, ce se cere pentru 5 podurĭ în drumulŭ Cozieĭ, pe unde are să vină artilerie de la Sibiŭ 496

Divanulŭ refuză noĭ rechiziţiunĭ de care. — Divanulŭ rěspunde luĭ Enţenberg, că n'aŭ datŭ elŭ luĭ Hagi Moscu venitulŭ ocnelor şi nicĭ se amestecă la acésta. 497

Ţěraniĭ emigréză din causa rechiziţiunilor. — Unŭ satŭ întregŭ fuge peste Milcov.— Comisionulŭ de anchetă agită satele în contra boerimeĭ. — Divanulŭ protestă contra procedăriĭ comisionuluĭ de a ridica satele şi a le aduce la Bucurescĭ. — Douě acte relative 498

Pagina

Anaforaoa Divanuluĭ către Ențenberg, din 7 Februarie 1791, rĕspundêndŭ la 3 note ale aceluia 500

Boeriĭ Divanițĭ caută să impedice lucrările comisionuluĭ. — Anaforaoa Divanuluĭ, din 23 Februarie 1791, relativă la procedările comisionuluĭ 501

Austriaciĭ intervinŭ în privința claceĭ țĕranilor. — Intêmpinarea Divanuluĭ, din 24 Ianuarie 1791 502

Cătana Lazăr Popazu reclamă dela Ențenberg restituirea móștelor ce aŭ căpĕtatŭ în bătălia dela Căiata și care i le-aŭ luatŭ majorul Schertz 503

Comisionulŭ devine stabilŭ. — Purtarea necuviinciosă a comisionuluĭ și a luĭ Ențenberg. — Comisiune specială pe lângă visterie. — Doĭ boerinașĭ rênduițĭ la lagărulŭ dela Udă și la magazia dela Slatina 504

Sporirea lefilor slujbașilor dela ocne și carvasara. — Divanulŭ intervine la Coburg, ca să scrie la Sibiĭŭ în afacere de procesŭ pentru banĭ. — Divanulŭ intervine pentru liberarea din Belgrad a doĭ scimenĭ și unŭ lipcanŭ, robițĭ de Austriacĭ în bătălia dela Focșanĭ. — Divanulŭ mijlocesce la Coburg într'unŭ procesŭ pendentŭ la judecătoria de Râșnov și Brașov 505

Divanulŭ cere trimiterea în judecată a nisce volintirĭ, carĭ aŭ desbrăcatŭ mobilele dela casele din Beilic. 505

Raportulŭ Divanuluĭ, pentru bróscele țestóse, cerute de episcopulŭ graf. Batiam.— Divanulŭ dă voĭe neguțitoruluĭ Anastase, să facă rachiŭ din meiŭ stricatŭ. — Durare de șeicĭ la Căscióre. — Doctorulŭ Constantin trimesŭ la Rômnic și doctorulŭ Sătrarul Ioan, dela Colțea, trimesŭ la Muscel, să cerceteze bóla care acolo s'a ivitŭ. — Bibliotecă vêndută prin licitație 506

Cererea Divanuluĭ către Coburg, ca să ordone oberleitenantuluĭ Nicolae Cantacuzino, să trimită la judecată 11 volintirĭ ce sunt subt elŭ. — Vinăriciulŭ dela Buzĕŭ, cumpĕratŭ de Cârlova. — Stoian, căpitanŭ de volintirĭ în 1788, percepe oeritŭ și văcăritŭ, fără nicĭ unŭ dreptŭ. — Divanulŭ cere judecata luĭ Stoian. — Raportulŭ Divanuluĭ relativŭ la lipsa de caĭ de poștă. 507

Informațiunea Divanuluĭ din 20 Martie, 1790, despre datoriile țiganilor ursarĭ și lăețĭ. — Divanulŭ cere luĭ Coburg redeschiderea cafenelelor, promițêndŭ proprietarilor lor, că nu vor suferi a se face în cafenele nicĭ unŭ felŭ de *mușaverele*. — Divanulŭ raportéză luĭ Ențenberg, protestândŭ contra importăreĭ de vinurĭ strĕine, în favórea oștireĭ.— Boeriĭ propunŭ nartŭ pentru vênḑarea vinuluĭ prin cârciume. — Ențenberg nu aprobă nartulŭ propusŭ de boerĭ, pentru vinurĭ 508

Anaforaoa Divanuluĭ, din 31 Octombrie 1790, în privința lumînărarilor din Bucurescĭ și a seuluĭ ce eĭ reclamă dela zalhanagiĭ 509

Divanulŭ intervine în favórea mônăstirilor Vlah-sarai și Megaspilion 510

Divanulŭ cere oprirea exportuluĭ seuluĭ și a zacherelelor, în 5 Noembrie 1790 . . 510

Anaforaoa Divanuluĭ în favórea fostuluĭ vistierŭ Manolache Grădișténul, cumpĕrătorulŭ vămiĭ Ploescilor. — Divanulŭ cere voĭe pentru nisce locuitorĭ din Bran, carĭ aŭ făcutŭ arăturĭ în țĕră cu 10 plugurĭ, să-'șĭ exporte productele recoltate. — Divanulŭ acordă despăgubire pentru Bălcilă și Iarca Duicul din Bran, cărora le-aŭ peritŭ 24 vite transportândŭ tunurile austriace, să-'șĭ exporte 7 boĭ în Ardél. — Ențenberg dispune libertatea de exportŭ de vite, dar Divanulŭ protestă 511

Poruncă către ispravniciĭ din Ialomița pentru 1000 oca seŭ, de luatŭ cu cislă dela nisce neguțitorĭ de vite. — Divanulŭ protestă contra refuzuluĭ, ca Gaudis să

Pagina

fie judecatŭ în ţéră şi cere *sadesfacţióne* la dreptatea locuitorilor asupriţĭ de către Gaudis 512

Rěspunsulŭ Divanuluĭ din 9 Februarie, 1791, relativŭ la 3 talerĭ ce s'ar fi luândŭ de ispravnicĭ de la vita exportată. — Divanulŭ cere ca măcelariĭ din Bucurescĭ să fie liberĭ de a cumpĕra vite. — Anaforaua Divanuluĭ în privinţa reclamaţiunilor mareluĭ post. Dumitrache Varlaam, care cere despăgubire de unele rechisiţiunĭ 513

Raportulŭ Divanuluĭ din 4 Martie, 1791, vestindŭ că aŭ opritŭ exportulŭ vitelor marĭ. 514

Acte cu referinţă la poşte. — Satulŭ Comarnicul, care face serviciulŭ de poştă la Predeal, cere să nu se desfiinţeze poşta austriacă din Timeş, ca să nu fie comărnicenii obligaţĭ de a merge până în Braşov. — Divanulŭ intervine în favórea cereriĭ. — Epistatulŭ poştelor raportézā pentru ridicarea posteĭ din valea Timeşuluĭ. — Divanulŭ cere mănţinerea eĭ, la 9 Martie, 1790. — Raportulŭ Divanuluĭ către Enţenberg, relativŭ la organisarea poştelor, din 29 Septembrie 1760 515

Anexă la pag. 344—345 (tom III) 516

Fixarea preţuluĭ galbenuluĭ. — Urmărirea pentru datoriĭ a vorniculuĭ Gheorghe Ghica şi a luĭ Condeli, secretarulŭ luĭ Mavrogheni. — Rěspunsulŭ Divanuluĭ în chestiune. — Ceĭ maĭ vechĭ neguţitorĭ lipscanĭ din Bucurescĭ. — Divanulŭ către Enţenberg relativ la grija de magaziĭ cu proviziunĭ, din 6 Martie 1791 517

Ultimulŭ documentŭ din cod. XVIII. 517

Reducerea lefilor unuĭ numĕrŭ de boerĭ, după porunca baronuluĭ Enţenberg şi protestulŭ Divanuluĭ. 518

Afacerea uneĭ poliţĭ dată de visterie, pe timpulŭ luĭ Mavrogheni, către doĭ neguţitorĭ sudiţĭ, Marcovicĭ şi Teodosie. — Anaforaua Divanuluĭ în acéstă privinţă, dela 19 August, 1790 519

Coburg rênduesce o comisiune specială, să cerceteze acéstă afacere. — Divanulŭ refuză executarea sentinţeĭ comisiuneĭ, în 8 Septembrie, 1790 520

Nouă intervenţiune din partea luĭ Enţenberg. — Divanulŭ refuză în 6 Ianuarie, 1791, plata poliţeĭ, aducêndŭ rěspunsurile séle în paralelŭ cu pasage din ordinea luĭ Enţenberg. 521

Anafora către Enţenberg, din 12 Martie, 1791, respingêndŭ din noŭ ordinea de a plăti poliţa. — Edilitatea publică. — Instrumentele pentru incendiĭ plătite de neguţitorĭ 525

Spitale. — Anaforaoa Divanuluĭ către Coburg, pentru organizarea celor două spitale dela Pantelimon şi Mărcuţa. — Facerea cuptórelor şi reparaţiunea quartirurilor şi spitalurilor. — Raportulŭ Divanuluĭ, din 1 Martie, 1790 . . 526

Divanulŭ cere luĭ Coburg respectarea privilegiurilor, spitaluluĭ Colţea. — Drumurĭ şi podurĭ reparate prin boeriĭ Dumitrache Varlaam şi Grigore Hrisoscoleu, pe căile Câmpina şi Câmpulung. — Podurile dela Brosceni şi Căzănescĭ. — Podulŭ dela Văleniĭ pe Ialomiţa. — Nizamulŭ séŭ regulamentulŭ pentru focŭ, în 9 articole 527

Supunerea acestuĭ nizamŭ, la întărirea luĭ Enţenberg. 529

Ilustraţiunĭ. 530

Indicele tomuluĭ II . . . . . 531—559

Erata principală 560

Principalĭ erorĭ de îndreptatŭ

La pagina 12, rîndulŭ 2, în locŭ de «Iacob», să se citéscă «Gavriil».
» » 36, a se interverti noțele, punêndu-se ultima ca a 2-a.
» » 56, rîndulŭ alŭ 6-lea, a se pune (*) după vorba *„havaeturile“* și asemenea la începutulŭ noteĭ, înainte de vorba *„Plaiurile“*...
» » 81, rîndulŭ 9, în locŭ de «Religiunea luĭ Suțu», să se citéscă «Religiunea sub Suțu».
» » 82, penultimŭ rîndŭ, în locŭ de 202, să se citéscă 426.
» » 103, rîndulŭ 7. După acestŭ rîndŭ începe nota (1) din codicele XIX, dela filele 466—467. S'a uitatŭ a se deosebi din textŭ acéstă notă cu (1), care din eróre s'a pusŭ tocmaĭ în josulŭ pagineĭ.
» » 113, rîndulŭ 14, a se pune unŭ * și la finea pagineĭ altulŭ, cu vorbele (*): *vedĭ anexa.*
» » 117, rîndulŭ 24 din notă, în locŭ de «Proni Ciubucciŭ«, să se citéscă «proin Ciubucciŭ».
» » 138, la 1-a notă, în locŭ de 383, să se citéscă 380.
» » 148, rîndulŭ 30 din notă, în locŭ de 1791, să se citéscă 1792.
» » 313, rîndulŭ 17 din notă, în locŭ de «Partea» să se citéscă «Marfa».

NB. Suntemŭ departe de a fi relevatŭ tóte erorile, ci amŭ însemnatŭ numaĭ cele ce ne-aŭ venitŭ sub ochĭ, din întêmplare. Lectorele va scuza cele ce le va putea însu-șĭ îndrepta, promițêndŭ că la alŭ 8-lea volumŭ vomŭ da o erată generală. Să maĭ observe lectorele, că numele propriĭ, maĭ alesŭ germane, sunt scrise în diferite modurĭ: «Enteberg», «Ențenberg», «Erțenberg», etc. Amŭ conservatŭ scrierea numeluĭ după documentulŭ ce amŭ copiatŭ.

FINEA TOMULUĬ II (IV)

ROMÂNE

TIPOGRAFIA «GUTENBERG» JOSEPH GÖBL, STRADA DOAMNEĬ, 23–25